

IESNIEGUMS

Studiju virziena "Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība" novērtēšana

Studiju virziens	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Augstākās izglītības iestāde	<i>Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"</i>
Reģistrācijas kods	<i>3343802029</i>
Juridiskā adrese	<i>MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048</i>
Tālrunis	<i>67500251</i>
E-pasts	<i>riseba@riseba.lv</i>

Pašnovērtējuma ziņojums

Studiju virziens "Vadība, administrēšana un nekustamo
īpašumu pārvaldība"

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"

Pašnovērtējuma ziņojums	2
Studiju virziena informācija	7
I - Informācija par augstskolu/koledžu	7
II - Studiju virziena raksturojums (1. Studiju virziena pārvaldība)	14
II - Studiju virziena raksturojums (2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte)	62
II - Studiju virziena raksturojums (3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums)	82
II - Studiju virziena raksturojums (4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade)	106
II - Studiju virziena raksturojums (5. Sadarbība un internacionalizācija)	130
II - Studiju virziena raksturojums (6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana)	142
Pielikumi	147
Citi pielikumi	148
Vadības psiholoģija un supervīzija	149
Studiju programmas informācija	153
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	153
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	165
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	185
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	191
Pielikumi	205
Eiropas biznesa studijas	206
Studiju programmas informācija	209
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	209
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	215
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	244
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	247
Pielikumi	261
Starptautiskais bizness	262
Studiju programmas informācija	265
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	265
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	275

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	288
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	291
Pielikumi	299
Uzņēmējdarbības vadība	300
Studiju programmas informācija	304
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	304
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	311
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	328
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	330
Pielikumi	342
Biznesa vadība	343
Studiju programmas informācija	348
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	348
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	355
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	372
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	378
Pielikumi	399
Biznesa psiholoģija	400
Studiju programmas informācija	406
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	406
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	421
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	450
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	455
Pielikumi	478
Uzņēmējdarbības vadība	479
Studiju programmas informācija	484
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	484
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	491
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	

.....	519
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	523
Pielikumi	557
Biznesa stratēģiskā vadība	558
Studiju programmas informācija	562
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	562
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	568
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	581
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	582
Pielikumi	590
Veselības vadība	591
Studiju programmas informācija	594
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	594
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	600
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	614
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	616
Pielikumi	624
Projekta vadība	625
Studiju programmas informācija	629
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	629
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	636
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	653
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	655
Pielikumi	667
Personāla vadība	668
Studiju programmas informācija	671
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	671
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	677
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	689

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	691
Pielikumi	700

I - Informācija par augstskolu/koledžu

1.1. Pamatinformācija par augstskolu/ koledžu un tās stratēģiskajiem attīstības virzieniem, ietverot šādus punktus:

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA" (turpmāk tekstā - RISEBA) ir privāta augstskola ar vairāk nekā 27 gadu pieredzi, kas piedāvā konkurētspējīgu izglītību un sagatavo augsta līmeņa speciālistus un vadītājus biznesa un radošajās industrijās darbam starptautiskā vidē. Augstskola dibināta 1992. gadā. Augstskolas galvenā ēka atrodas Rīgā, un tai ir filiāle Daugavpilī, kur īsteno [mūžizglītības kursus](#). Vidējo profesionālo izglītību iespējams iegūt RISEBA Profesionālajā vidusskolā „Victoria”.

RISEBA ir akreditēta Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijā, kā arī ieguvusi Starptautiskā menedžmenta attīstības asociācijas dinamiskās sabiedrības (CEEMAN) starptautiskās kvalitātes akreditāciju (International Quality Accreditation). RISEBA ir vienīgā no Baltijas augstskolām, kas ieguvusi divas Eiropas menedžmenta attīstības fonda (EFMD) akreditācijas EPAS.

RISEBA trīs fakultātēs - Biznesa un ekonomikas fakultātē, Mediju un komunikācijas fakultātē, un Arhitektūras un dizaina fakultātē iespējams iegūt izglītību no bakalaura līdz doktora līmenim, piedāvājot studijas dienas, vakara un tālmācības studiju formās, latviešu, angļu un krievu valodās.

Kopš 2013. gada RISEBA darbojas RISEBA Radošais biznesa inkubators, kas piedāvā studentiem iespēju attīstīt savas biznesa, radošās un sociālās uzņēmējdarbības idejas.

2019. gadā, līdz ar strauji mainīgo ārējo vidi, RISEBA formulējusi jaunu augstskolas misiju, vīziju un vērtības.

RISEBA misija

“Mūsu galvenais mērķis ir sagatavot sociāli atbildīgus uzņēmējus, līderus, vadītājus un profesionāļus darbam gan Latvijas, gan starptautiskos uzņēmumos un sabiedrībā kā mācību kopienu, kas tiecas kļūt par starptautisku kompetences centru uzņēmējdarbības, mākslas un tehnoloģiju jomā, sniedzot kvalitatīvu, interaktīvu, uz studentiem vērstu un izpētē un inovācijās balstītu vairākprofilu bakalaura, maģistra un vadības līmeņa izglītību un mūžizglītību”.

RISEBA nākotnes redzējums

“Mēs uzskatām sevi par ilgtspējīgu un starptautiski atzītu uzņēmējdarbības, mākslas un tehnoloģiju universitāti – universitāti ar uzņēmējdarbības garu, kas ir piemērota cilvēkiem ar visdažādākajām raksturiezīmēm un izglītības un profesionālās attīstības vajadzībām, pateicoties īpašām mācību metodēm un novatoriskai pieejai, kas ietver unikālo starpdisciplīnu ideju, kurā uzņēmējdarbība sastop mākslu, un galu galā kalpo par kontaktu apmaiņas punktu uzņēmējdarbības un radošo nozaru profesionāļiem”.

RISEBA vērtības

Atvērtība - Mēs strādājam un darbojamies atvērtā un morāli veselīgā vidē, kurā valda abpusēja uzticēšanās un cieņa. Ar savu uzņēmējdarbības garu un attieksmi mēs veicinām atvērtību pret inovācijām un radošumu.

Izcila apkalpošana - Visā savā darbībā mēs koncentrējamies uz izcilu apkalpošanu un augstas kvalitātes sniegumu.

Daudzveidība - Mēs veicinām daudzveidīgu un iekļaujošu daudz kultūru vidi, piedāvājot dažādas studiju programmas, mācību formātus un studiju valodas.

Dialogs - Mēs pastāvīgi sadarbojamies un dalāmies zināšanās un pieredzē ar dažādām ieinteresētajām pusēm, tostarp uzņēmumiem un nozares profesionāļiem, mūsu studentiem, absolventiem, pasniedzējiem, darbiniekiem un citiem interesentiem.

Mūžizglītība - Mēs popularizējam nepārtrauktu personisko un profesionālo izaugsmi savu studentu un partneru, kā arī mūsu pašu vidū.

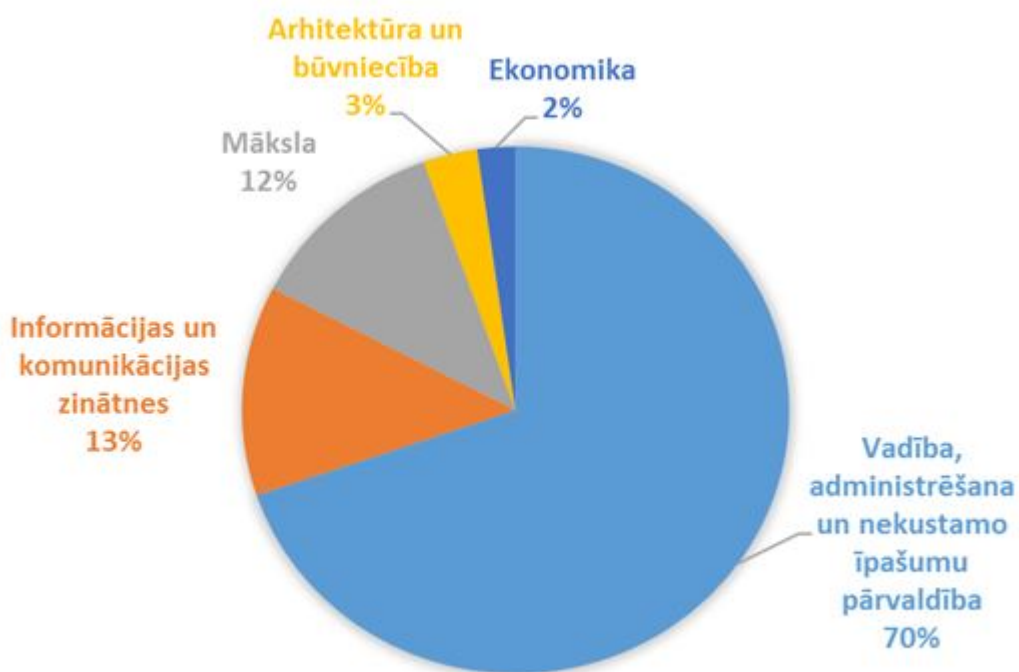
Ētika un sociālā atbildība - Mēs rīkojamies sociāli atbildīgi un sagatavojam sociāli atbildīgus līderus un profesionāļus.

Ietekme - Mēs rīkojamies tā, lai atstātu pozitīvu ietekmi uz sabiedrības straujo un ilgtspējīgo attīstību.

RISEBA tiek īstenoti 5 studiju virzieni. Vislielākais studiju virziens ar 13 studiju programmām veidojies "Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība", tā kā vēsturiski biznesa vadības programmas bijušas augstskolas portfeli kopš augstskolas dibināšanas. Šajā studiju virzienā tiek īstenotas studiju programmas sākot no akadēmiskā bakalaura līmeņa, līdz pat doktora līmeņa studiju programmām.

Pamazām augstskolas studiju programmas diferencējušās, attīstoties arī radošām, tehniskām un ekonomikas studiju programmām. Kopš 2008. gada attīstīts "Informācijas un komunikācijas zinātnes" studiju virziens ar 2 studiju programmām, tam seko studiju virziens "Mākslas" ar 3 studiju programmām, "Arhitektūra un būvniecība" studiju virziens ar 2 studiju programmām un "Ekonomika" studiju virziens ar 3 studiju programmām (skat.1.1. attēlu).

RISEBA STUDĒJOŠO SKAITA ATTIECĪBA PA STUDIJU VIRZIENIEM %

1.1. attēls. RISEBA studējošo skaita attiecība pa studiju virzieniem

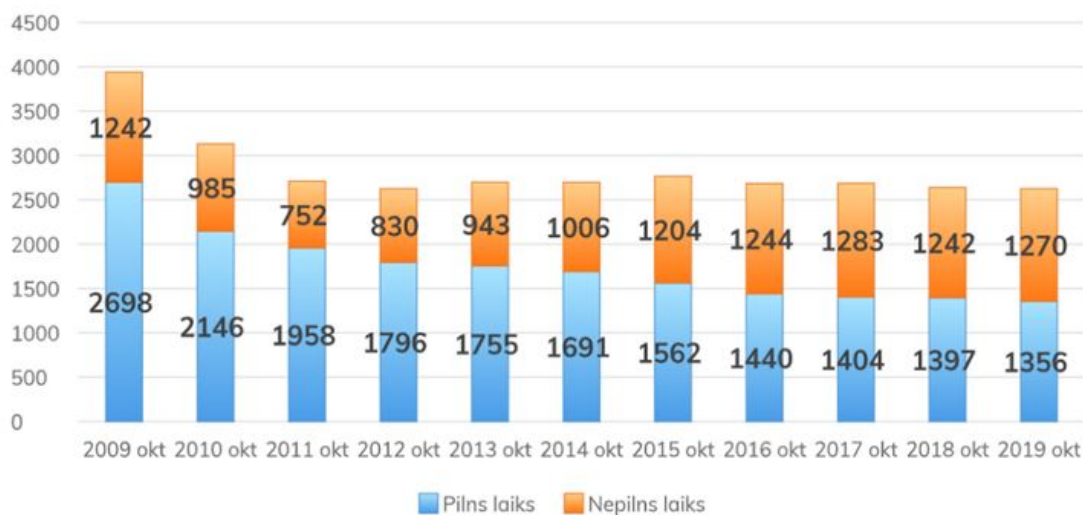
Detalizēts studiju virziena un tā ietilpstošo studiju programmu un studējošo skaits apkopots **1. pielikumā**.

1999. gadā Daugavpilī Mihoelsa ielā 47 tika atvērta augstskolas RISEBA nodaļa, kas 2002. gadā ieguva filiāles statusu. Šajos gados Daugavpils filiāli absolvējuši ap 2000 studentu, realizēti vairāki Eiropas Savienības projekti, kā arī apmācīti bezdarbnieki, sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru.

Ņemot vērā šā brīža ekonomisko situāciju Latgales reģionā, kur ikgadēji samazinās iedzīvotāju skaits, līdz ar to arī studētgrībētāju skaits, kas neļauj nokomplektēt pilnas, rentablas studentu grupas, augstskolas vadība pieņēmusi lēmumu kopš 2016./2017. studiju gada vairs neuzņemt studējošos studijām Daugavpilī. Daugavpils filiāle turpmāk darbosies kā RISEBA atbalsta centrs Rīgas struktūrvienībām, bet studiju programmas turpmāk Daugavpilī netiks īstenotas.

Kopējo studējošo skaita dinamiku kopš 2014. gada var raksturot kā stabilu, tomēr proporcijas starp nepilna un pilna laika studijām pēdējos gados nedaudz mainās (skat. 1.2. attēlu). Novērots, ka pieaug studējošo skaits nepilna laika studijās, bet samazinās pilna laika studijās. Tas, iespējams, skaidrojams ar tālmācības popularitātes pieaugumu un studējošo vēlmi studēt attālināti, tiem ērtā laikā un vietā. Kopējais studējošo skaits 2019./2020. studiju gada 1. oktobrī bija 2626, kas ir par 13. studējošajiem mazāk kā 2018./2019. studiju gadā.

1.2. attēls. Studējošo skaita dinamika pilna un nepilna laika studijās (2009.-2019.gads, dati uz 1.oktobri)

Izmaiņas globālajā ekonomiskajā situācijā, ekonomikas radošo sektoru lomas nozīmīguma palielināšanās, kā arī globālās tendences starptautiskās izglītības jomā, veicinājušas izmaiņas RISEBA sākotnējā biznesa modelī un pieprasa veikt izmaiņas iestādes kopējā jēdziena izpratnē un fokusā. RISEBA attīstības stratēģija "2017-2020 gadam" paredz darboties tā, lai no mazas, ambiciozas biznesa skolas RISEBA kļūtu par universitāti, kas papildu biznesa un menedžmenta programmām nodrošinātu studentus ar iespēju studēt komunikāciju zinātņi, audio vizuālo mediju mākslu un arhitektūru, tādējādi padarot augstskolu par "vietu, kur business tiek ar mākslu". Tā kā augstskolas mērķis ir sagatavot kompetentus profesionāļus, kas spējīgi darboties mainīgā, konkurējošā starptautiskā biznesa vidē, RISEBA cenšas nodrošināt studiju programmu integrāciju dažādās jomās, lai sasniegtu augsta līmeņa sinerģiju starp biznesu un mākslu. Integratīvais modelis (kvantitatīvā un analītiskā paradigma kopā ar radošumu un inovāciju) ir veicinājis multidisciplinārās pieejas izmantošanu izglītošanas procesā. Augstāk minētais modelis nodrošina starpdisciplināro efektu, veicina uz studentu centrētu holistisko pieeju mācību procesā, veicina radošumu, izpratni par uzņēmējdarbības kultūru, mūžizglītības vērtībām, kā arī sociālo atbildību multikulturālā vidē, kas balstās uz uzticēšanos, cieņu un atbildību. Izmantojot šādu veiksmīgu inovatīva modeļa platformu, kur notiek abu dimensiju saplūšana gan ar mākslu saistītās aktivitātēs, gan dažāda

līmeņa projektos, RISEBA nodrošina attīstības iespējas gan studentiem, gan mācībspēkiem, kas palīdz tiem apgūt inovatīvas, netradicionālas pieejas, kā arī attīsta spēju vadīt izmaiņas, dažādību un uzņemties risku.

RISEBA Virsmērķis 2020 – kļūt par starptautiski atzītu biznesa, mākslas un tehnoloģiju universitāti.

Stratēģiskās prioritātes:

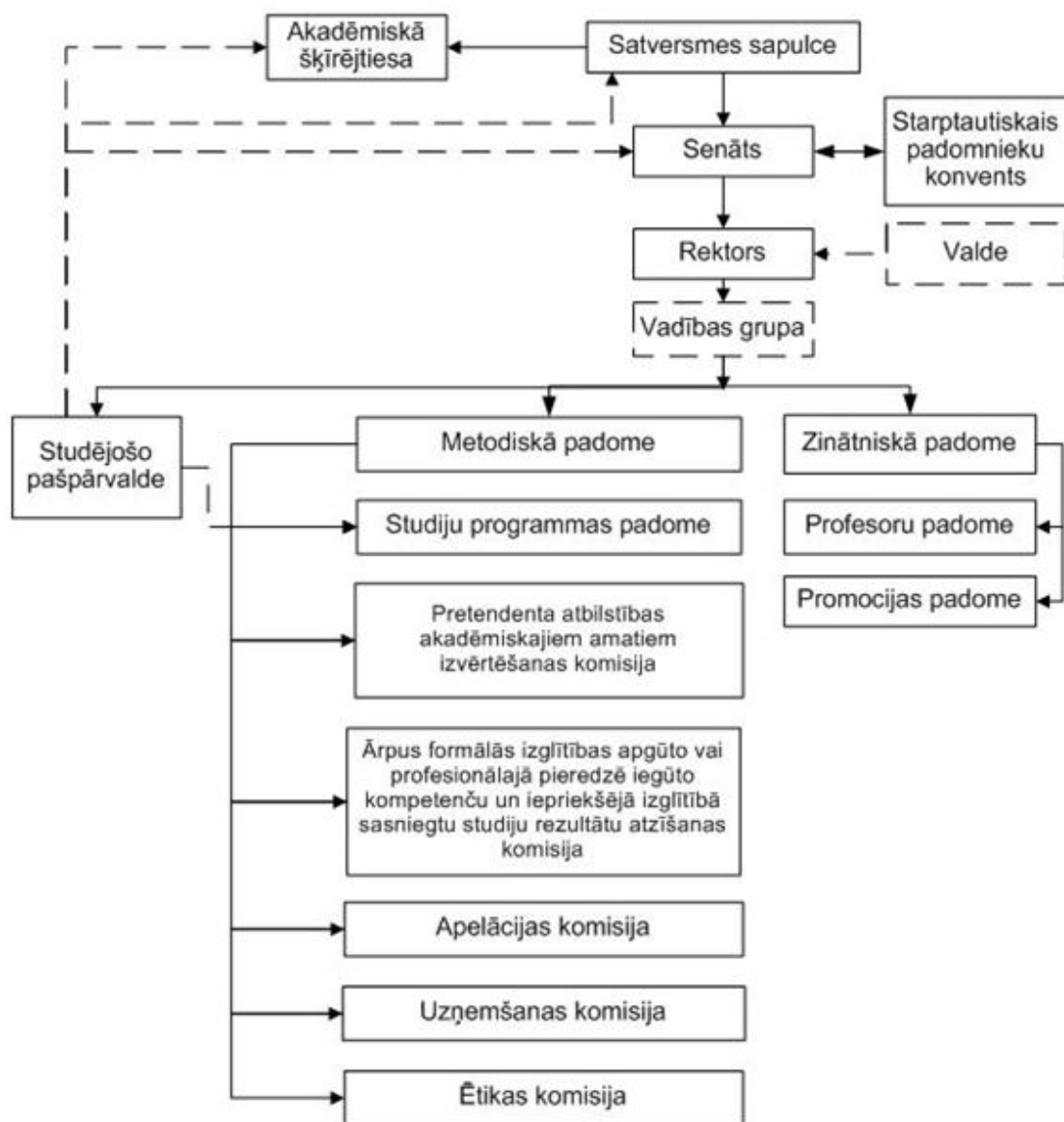
1. Studiju programmu klāsta konsolidācija atbilstoši mūsdienu tendencēm un nākotnes izaicinājumiem.
2. Zinātnes attīstība
3. Internacionalizācija
4. Akadēmiskā personāla attīstība
5. Attiecību pilnveidošana ar absolventiem
6. Mūžizglītības attīstība
7. Tehniski attīstīta, multidisciplināra pasniegšana un studiju atbalstoša vide
8. Augstskolas zīmola stiprināšana
9. Sociālās atbildības sekmēšana

Šobrīd RISEBA vadība izstrādā stratēģiju 2021.-2026. gadam, kas tuvāko mēnešu laikā tiks izskatīta un apstiprināta RISEBA Senātā.

1.2. Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūras, galveno lēmumu pieņemšanā iesaistīto institūciju, to sastāva (procentuāli pēc piederības, piemēram, akadēmiskais personāls, administrācijas pārstāvji, studējošie) un šo institūciju pilnvaru raksturojums.

RISEBA pārvaldības struktūra veidota balstoties uz Adizes metodoloģiju, kas paredz dažāda līmeņa administratīvā personāla iesaisti struktūras izveidē. Kopš 2019. gada 24. aprīļa spēkā stājusies jaunā **RISEBA struktūra** (skat. **2. pielikumā**).

RISEBA ievēro Augstskolu likumā noteikto lēmēj institūciju un koleģiālo lēmēj institūciju noteikto funkciju pilnvaras. RISEBA ir 4 RISEBA galvenās lēmēj institūcijas (Satversmes sapulce, Senāts, Rektors Akadēmiskā šķīrējtiesa) un vairākas koleģiālās lēmēj institūcijas, kurās iesaistīti studējošie, akadēmiskais un administratīvais personāls, darba devēji un absolventi (Studējošo pašpārvalde, Studiju programmu padomes, Ētikas komisija, Apelācijas komisija, Metodiskā padome, Uzņemšanas komisija, Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas komisija, Pretendenta atbilstības akadēmiskajiem amatiem izvērtēšanas komisija, RISEBA starptautiskais padomnieku konvents, RISEBA/BA/VeA Kopīgā profesoru padome vadībzinātnes un ekonomikas zinātņu nozarē, Zinātniskā padome, Promocijas padome). Iepriekš minēto lēmēj institūciju mijiedarbības vizualizācija, attēlota **1.3. attēlā**.

1.3. attēls. RISEBA lēmējinstītūciju mijiedarbība.

Lēmējinstītūciju procentuālo sastāvu pēc piederības un pilnvaru raksturojumu sīkāk, lūdzu, skat. **3. pielikumā** esošajā tabulā.

RISEBA galvenie normatīvie akti un regulējumi pievienoti **4. pielikumā**.

1.3. Kvalitātes politikas īstenošanas mehānisma raksturojums un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādē un pilnveidē iesaistīto pušu un to lomas raksturojums.

Kvalitātes nodrošināšana un pilnveidošana kopumā ir viena no RISEBA stratēģiskajām prioritātēm. Augstskolas kvalitātes nodrošināšanas sistēma veidota balstoties uz ENQA sagatavotajiem Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG 2015), Eiropas Kvalitātes vadības fonda izcilības modeli (EFQM izcilības modeli), kā arī uz EFMD (European Foundation for Management Development) studiju programmu akreditācijas sistēmas (EPAS) kritērijiem.

RISEBA Kvalitātes vadības sistēmas mērķis ir izpildīt Latvijas Republikas un Eiropas Savienības kvalitātes kritēriju prasības, nodrošināt šo kritēriju uzraudzību, un ieviest nepārtrauktas pilnveides procesu, lai pakalpojumi pilnībā atbilstu klientu, likumdevēju un uzraudzības iestāžu prasībām. Kvalitātes vadības sistēma nodrošina starptautiskajā darba tirgū nepieciešamo speciālistu sagatavošanu studiju procesā, kas ne tikai ir zinoši un prasmīgi katrs savā jomā, bet ir sagatavoti profesionālajai dzīvei arī vērtību un attieksmes ziņā.

RISEBA noteiktie kvalitātes **uzdevumi**:

- Sagatavot augsta līmeņa speciālistus, atbilstoši tirgus pieprasījumam un normatīvo aktu prasībām;
- Stiprināt akadēmisko kvalitāti un brīvību;
- Nodrošināt kompetencēs balstītu izglītību;
- Veicināt studentcentrētu mācīšanos, mācīšanu un novērtēšanu;
- Veicināt iekšējo un ārējo klientu (studējošo un darbinieku) apmierinātību;
- Veicināt augstskolas darba efektivitāti, konkurētspēju un elastību;
- Veicināt augstskolas zinātnisko potenciālu;
- Stiprināt akadēmisko godīgumu;
- Pilnveidot RISEBA kvalitātes vadību;
- Uzlabot augstskolas tēlu sabiedrībā un starptautisko konkurētspēju.

RISEBA **kvalitātes politika** balstās uz RISEBA stratēģiju un vērtībām. Studējošie, mācībspēki, personāls un ārējās iesaistītās puses aktīvi iesaistās kvalitātes nodrošināšanā, studiju programmu, studiju procesa un pētniecības pilnveidošanā. Kvalitātes politika izplatīta, izskaidrota un saistoša visam augstskolas personālam. RISEBA personālam savā darbā ir jāievēro noteiktā politika un jāizpilda saviem pienākumiem noteiktās prasības. Politika publicēta RISEBA tīmekļa vietnē un ir viegli pieejama personālam, klientiem un citām ieinteresētajām pusēm.

RISEBA kvalitātes politika detalizēti aprakstīta RISEBA Kvalitātes vadības sistēmas rokasgrāmatā, kas pieejama visam personālam. Kvalitātes vadības sistēma definē un nosaka organizācijas struktūru, darbinieku pienākumus un pilnvaras, kvalitātes politikas mērķus, formulējumu un darbības sfēru, kā arī RISEBA kvalitātes pamatdarbības procesu struktūru un aprakstu un ar to saistītās dokumentācijas struktūru un aprakstu. RISEBA Kvalitātes vadības sistēmas rokasgrāmatā aprakstītie procesi aptver gan pamatdarbības, gan vadības, gan arī atbalsta jeb resursu vadības procesus, kā arī nosaka kvalitātes indikatorus un kritērijus.

Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas īstenošanai noteikti šādi **mehānismi**:

- studentu apmierinātības noteikšana un analīze;
- personāla apmierinātības noteikšana un analīze;
- iekšējās kvalitātes audits (procedūras un dokumentācija);
- mācībspēku un citu darbinieku darbības novērtējums (ikgadējais novērtējums, studentu aptauju rezultāti, hospitēšana);
- studējošo snieguma novērtējums un analīze;
- absolventu kvalitātes novērtējums;
- darba devēju atsauksmju analīze;
- iestādes ikgadējs pašnovērtējums;
- studiju programmu un studiju virziena ikgadējais pašnovērtējums;
- ārējo akreditāciju novērtēšana un analīze.
- kvalitātes vadības sistēmas monitorings.

1.4. Aizpildīt tabulu par augstskolas/ koledžas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstību Augstskolu likuma 5. punkta 2.1daļā norādītajam. Sniedzot pamatojumu norādītajai atbildei, t.sk. iespējams norādīt uz atbilstošo pašnovērtējuma ziņojuma nodaļu, kurā iekļautā informācija liecina par konstatēto atbilstību, neatbilstību vai daļējo atbilstību.

1.	Iedibināta politika un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai	<p>Atbilst</p> <p>RISEBA tiek uzturēta Kvalitātes vadības sistēma, kas ietver kvalitātes politiku un kvalitātes rokasgrāmatu ar definētiem procesiem, normatīvajiem aktiem un atbildībām.</p>
2.	Izstrādāts mehānisms augstskolas/ koledžas studiju programmu veidošanai, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzīšanai un periodiskai pārbaudei	<p>Atbilst</p> <p>RISEBA ir spēkā "Studiju programmas izstrādāšanas, grozījumu veikšanas un slēgšanas noteikumi", kas nosaka programmas izstrādes un apstiprināšanas kārtību, kā arī "Nolikums par studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādi", kas nosaka kā tiek veikts ikgadējais studiju programmas un studiju virziena izvērtējums.</p>
3.	Izveidoti un publiskoti tādi studējošo sekmju vērtēšanas kritēriji, nosacījumi un procedūras, kas ļauj pārlicināties par paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu	<p>Atbilst</p> <p>Katrai studiju programmai ir noteikti programmas mērķi, uzdevumi un sasniedzamie programmas rezultāti, kas atbilstoši kartēšanas metodikai, tiek saskaņoti ar kursu studiju rezultātiem un sekmju vērtēšanas kritērijiem studiju kursu aprakstos. Studiju kursu apraksti tiek izvietoti e.riseba.lv (moodle) pie attiecīgā studiju kursa un ir pieejami studējošajiem.</p>
4.	Izveidota iekšējā kārtība un mehānismi akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai	<p>Atbilst</p> <p>RISEBA ir spēkā "Akadēmiskā personāla politika", kas nosaka iekšējo kārtību akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai. Papildus tai, ir spēkā arī "Ikgadējā akadēmiskā personāla novērtēšanas kārtība", "Kompetenču modelis", kā arī nosacījums par obligāto Metodisko semināru apmeklējumu kvalifikācijas celšanas nolūkos.</p>

5.	Nodrošināts, ka tiek vākta un analizēta infor-mācija par studējošo sekmēm, absolventu nodarbinātību, studējošo apmierinātību ar studiju programmu, par akadēmiskā personāla darba efektivitāti, pieejamiem studiju līdzekļiem un to izmaksām, augstskolas darbības būtiskiem rādītājiem.	Atbilst RISEBA veic studējošo, absolventu un darba devēju aptaujas, atbilstoši "Aptauju veikšanu kārtībai". Absolventu nodarbinātība tiek monitorēta balstoties uz Centrālās statistikas pārvaldes ikgadēji sniegtajiem pārskatiem.
6.	Augstskolas vai koledžas, īstenojot kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, garantē studiju virziena nepārtrauktu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti	Atbilst "Nolikums par studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādi" nosaka ikgadēju studiju virzienu pārraudzības kārtību, kas ietver galveno rādītāju, SVID analīzes un attīstības plānu prezentāciju vadības grupai ar mērķi nodrošināt nepārtrauktu studiju virziena pilnveidi.

II - Studiju virziena raksturojums (1. Studiju virziena pārvaldība)

1.1. Studiju virziena un tajā iekļauto studiju programmu izveides ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, studiju programmu savstarpējās sasaistes novērtējums, kā arī analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā un ārvalstīs.

Vadības, administrēšanas un nekustamo īpašumu pārvaldības studiju virziens tiek īstenots Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" Biznesa un ekonomikas fakultātē, kas ir viena no trim Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas RISEBA fakultātēm. Fakultāte ietver četras katedras:

1. Biznesa katedru,
2. Ekonomikas un finanšu katedru,
3. Informācijas tehnoloģiju un matemātikas katedru.
4. Valodu katedra

Minēto katedru mācībspēki īsteno 11 studiju programmas, kuras ietilpst Vadības studiju virzienā:

- 3 bakalaura studiju programmas - "Biznesa psiholoģija", "Uzņēmējdarbības vadība", "Eiropas biznesa studijas";
- 7 maģistra studiju programmas - "Uzņēmējdarbības vadība", "Projektu vadība", "Personāla vadība", "Veselības vadība", "Starptautiskais bizness", "Biznesa stratēģiskā vadība", "Vadības psiholoģija un supervīzija";
- doktora studiju programmu "Biznesa vadība".

Vadības studiju virzienā iekļautās studiju programmas veidotas tā lai iegūtais grāds un diploms būtu atzīti gan Eiropas mēroga darba tirgū, gan būtu noderīgs izglītības turpināšanai citās Eiropas valstīs.

Katrai studiju programmai ir savs ekonomiskais un sociālais pamatojums, unikalitāte salīdzinājumā ar citām studiju programmām Latvijā un ārvalstīs, kā arī tās ir savstarpēji saistītas. Tālāk var iepazīties ar katras studiju programmas aprakstu.

Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Biznesa psiholoģija”

• Ekonomiskais un sociālais pamatojums

Akadēmiskās bakalaura studiju programmas “Biznesa psiholoģija” absolventi iegūst sociālo zinātņu grādu uzņēmējdarbības vadībā, tādejādi programma sagatavo speciālistus uzņēmējdarbības vadīšanai, kā arī darbam uzņēmumos un organizācijās gan publiskā, gan privātā sektorā vietējā un starptautiskā mērogā, tās saturs ir vērst uz darbu ar personālu un klientiem. Studiju programmas īstenošana ir ekonomiski pamatota, jo dienas un vakara nodaļās studējošo skaits visās grupās nav mazāks par 10 studentiem, tādēļ augstskolai neveidojās zaudējumi studiju programmas realizēšanā. Studiju programma tiek realizēta arī tālmācībā un arī šajā studiju formā tā ir rentabla, jo dod iespēju studēt neatkarīgi no atrašanās vietas latviešu valodā, kas veicina valodas kultūras saglabāšanos arī ārvalstīs, ko studējošie atzinīgi novērtē.

Studiju programmas sociālo nozīmīgumu pamato tas, ka biznesa izglītībai ir īpaša nozīme tautsaimniecības attīstībā. Latvija ik gadu uzņēmējdarbības rezultātus vērtē balstoties uz Pasaules bankas “Doing Business” reitingu. 2019.gadā Latvija no 190 valstīm ir ierindota 19.vietā, kas augsts reitings starptautiskā mērogā. Tas norāda uz uzņēmējdarbības vadības izglītības nepieciešamību un attīstības perspektīvām. Ņemot vērā Ekonomikas ministrijas 2018. gadā sagatavoto “Informatīvo ziņojumu par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm” var secināt, ka pieprasījums pēc augstas kvalifikācijas speciālistiem (vadītājiem, vecākiem speciālistiem, speciālistiem) nākotnē tikai pieaugs. Ziņojums norāda, ka būs nepieciešami arī psihologi un speciālisti ar zināšanām, prasmēm un kompetencēm psiholoģijas nozarē. Tas saistīts ar mūsdienu tehnoloģiju attīstību un nepieciešamību pēc to efektīvas pārvadīšanas. Šādiem speciālistiem ir būtiska loma ekonomikas izaugsmē, jo darba devēji no Latvijas arvien vairāk norāda, ka tieši šīs iemaņas piemīt mūsdienīgam darbaspēkam.

Pasaules ekonomikas forums prognozē, ka nākotnē 10 pieprasītāko darbavietu sarakstā iekļauti pārdošanas un tirgzinību speciālisti un organizāciju attīstības speciālisti. Šiem speciālistiem nepieciešamas kompleksu problēmu risināšanas prasmes, spēja domāt un spriest kritiski, pieņemt lēmumus, radošums, pārvaldīt personālu un koordinēt to, pārvaldīt emocijas un stresu, kuri orientēti uz pakalpojumiem un spēj pielāgoties dažādām situācijām. Studiju programma var tikt aplūkota arī no mūžizglītības perspektīvas, jo to studēt izvēlas dažādu paaudžu cilvēki, tostarp tādi, kuriem jau ir augstākā izglītība. Šie studējošie norāda, ka programma papildina jau esošās prasmes un kopumā vēlas pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju tieši darbā ar citiem cilvēkiem.

• Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā

Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Biznesa psiholoģija” ir starpdisciplināra, jo apvieno uzņēmējdarbību, vadību, ekonomiku un psiholoģiju un piešķir sociālo zinātņu bakalaura grādu uzņēmējdarbības vadībā. Šajā ziņā tā ir unikāla programma Latvijā un arī ļoti pieprasīta, ko apliecina kopējais studējošo skaits. Bakalaura līmeņa studiju programmas, kas paredz bakalaura grāda piešķiršanu uzņēmējdarbības vadībā vai vadībā, kopumā piedāvā 16 Latvijas augstākās izglītības iestādēs (10 no tām valsts augstskolas), tostarp 6 no šīm augstskolām piedāvā tieši akadēmiskā līmeņa bakalaura studijas. Tās ir Banku augstskola, Rīgas tehniskā universitāte, Transporta un sakaru institūts, Ventspils augstskola, Rēzeknes Tehnoloģiju augstskola, Ekonomikas un kultūras augstskola

Tikai RISEBA, BAT, BA un REA piedāvā apgūt programmu angļu valodā. Trīs augstskolas, t.i. RISEBA,

BAT un TSI, piedāvā apgūt uzņēmējdarbības programmu arī tālmācības formā. Saturiski studiju programmai “Biznesa psiholoģija” līdzīgas ir 1 bakalaura līmeņa studiju programmai un 1 maģistra līmeņa studiju programmai. Bakalaura līmenī studiju programma ir līdzīga RTU īstenotajai profesionālā bakalaura studiju programmai “Cilvēkresursu vadība”, kur tiek piešķirts profesionālais bakalaura grāds iestāžu darba organizācijā un vadībā un personāla vadītāja kvalifikācija. Taču jāpiemin, ka šī ir profesionāla studiju programma, kura arī piedāvā gan pilna, gan nepilna laika studijas. Studiju programma “Biznesa psiholoģija” ir līdzīga saturiskā ziņā arī B/A Turība realizētajai maģistra studiju programmai “Biznesa psiholoģija un Cilvēkresursu vadība uzņēmējdarbībā”, kas ir profesionālā maģistra studiju programma un piešķir grādu uzņēmējdarbības vadībā un kvalifikāciju uzņēmumu un iestāžu vadītājs. Neskatoties uz to, studiju programmu “Biznesa psiholoģija” RISEBA izvēlas studēt speciālisti, kuri jau ir ieguvuši kādu augstāko izglītību.

• **Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām ārvalstīs**

Akadēmiskā bakalaura studiju programma „Biznesa psiholoģija” tiek piedāvāta arī citās Eiropas valstīs, visbiežāk Vācijā un Lielbritānijā. Zemāk apkopots salīdzinājums ar citām augstskolām tieši Lielbritānijā un Vācijā un sniegti studiju kursu piemēri pa gadiem.

1.1.tabula

Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” salīdzinājums ar citām ārvalstu studiju programmām

Nr.	Augstākās izglītības iestāde	1.studiju gads	2.studiju gads	3.studiju gads	Studiju forma un ilgums
1.	Cologne Business School	Biznesa menedžments, Statistika, Finanšu grāmatvedība, levads biznesa psiholoģijā, Uzņēmējdarbības tiesiskais regulējums, Biznesa komunikācija angļu valodā, Vispārējā psiholoģija un pētījuma metodes, Mārketinga, personības psiholoģija, Mikroekonomika, Makroekonomika, Neiropsiholoģija, Retorika un prezentācijas prasmes, Personālvadība	Stratēģiskā vadībzinība, Starptautiskais business, levads sociālajās zinātnēs, Sociālā un darba psiholoģija, Organizāciju psiholoģija	Biznesa plāns, Eksperimentālā psiholoģija, Psiholoģiskā izpēte un izvērtēšana, Reklāmas psiholoģija, Patērētāju psiholoģija, Business un sabiedrība	Pilna laika klātie, 6 semestri

2.	Manchester Metropolitan University	Darba un digitālā ēra, Patērētāju psiholoģija, Ievads biznesa psiholoģijā, Akadēmisko un profesionālo prasmju attīstība, Grāmatvedība, Cilvēkresursu vadība mūsdienu ekonomikā,	Stratēģiskā vadībzinība, Pārmaiņu vadība, Lēmumu un risku vadība, Kognitīvā psiholoģija, Personības un individuālās atšķirības darba vietā, sociālā psiholoģija, Patērēšanas uzvedība	Darba psiholoģija, Pētniecības projekts, Lietišķā prakse un karjeras attīstība, Līderības prakse.	Pilna laika klātie 3 gadi, 4 gadi (ietverot praksi) vai ar 1 studiju gadu ārzemēs
3.	RISEBA Latvija	Mārketings, Personības izaugsme un komandas veidošana, Vispārīgā psiholoģija, Informācijpratība, Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā, Biznesa komunikācijas angļu valodā 1, 2, Starpkultūru komunikācija un psiholoģija, Biznesa ētika, Sociālā psiholoģija, Organizāciju psiholoģija, Prezentācijas prasme, Kurša darbs biznesa psiholoģijā 1 Koučings biznesā	Uzņēmējdarbība, Mikroekonomika, Vadībzinības, Personālvadība, Politiskā psiholoģija, Konflikta vadīšana un mediācija organizācijā, Uzņēmējdarbības tiesiskais regulējums, Kreativitāte uzņēmējdarbībā, Makroekonomika, Ekonomikas uzvedība, Biznesa komunikācijas angļu valodā 3, 4, Grāmatvedība, Vadības psiholoģija, Personības izpētes metodes organizācijā, Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes 1, Kurša darbs biznesa psiholoģijā 2	Patopsiholoģija organizācijā 1, 2, Finanšu vadīšana, Stratēģiskā vadībzinība. Grupas vadīšanas psiholoģiskie aspekti, Inovāciju menedžments, Starptautiskais mārketings, Vadības grāmatvedība Starptautiskais bizness, Projektu vadīšanas pamati, Biznesa psiholoģija, Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes 2	Pilna laika 3 gadi nepilna laika vakara nodaļa 3,5 gadi tālmācība 3,5 gadi

Salīdzinot RISEBA studiju programmu ar 1.1.tabulā minētajām, konstatētas šādas kopsakarības un atšķirības:

SAKARĪBAS

ATŠĶIRĪBAS

- visas minētās studiju programmas sagatavo speciālistus uzņēmējdarbības jomā, kas arī dod iespēju turpināt studijas maģistrantūrā;
- visās studiju programmās ir obligātie studiju kursi, ierobežotās izvēles kursi un brīvās izvēles kursi;
- galvenās studiju kursu grupas abās studiju programmās ir līdzīgas;
- paredzēti studiju kursi, kas attīsta gan psiholoģijas, gan vadības, pētniecības, ekonomikas un uzņēmējdarbības zināšanas, prasmes un kompetences.
- bakalaura darbs ir galvenais zinātniski-pētnieciskais darbs.
- Tiek piedāvāts studēt 3 gadus

- studiju programmu ilgums var nedaudz atšķirties, Manchester Metropolitan University piedāvā 1 gadu kā praksi vai pavadīt ārzemēs
- RISEBA studiju programmas studiju kursi pārsvarā ir skaita ziņā vairāk, savukārt ārzemēs tie ir plašāki, līdz ar to studiju kursu skaits ir mazāks.
- Studiju saturā uzņēmējdarbības un ekonomikas studiju kursi sākas jau pirmajā studiju gadā, salīdzinoši mazāk ir tiešie psiholoģijas studiju kursi

Kopumā, studiju programma "Biznesa psiholoģija" ir diezgan līdzsvarota. Tajā ir iekļauti visi studiju kursi, kas sniedz nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences uzņēmējdarbības organizācijas un vadības jomā. Studiju programmas unikālais saturs atšķir RISEBA realizēto studiju programmu no citu augstskolu piedāvātajām.

Profesionālā bakalaura studiju programma "Uzņēmējdarbības vadība.

- **Ekonomiskais un sociālais pamatojums**

Bakalaura studiju programmā "Uzņēmējdarbības vadība" tiek sagatavoti speciālisti uzņēmējdarbības vadīšanai dienas, vakara un tālmācības studiju formās. Programmas īstenošana tālmācībā ir ekonomiski pamatota, jo dod iespēju topošajiem vai esošajiem uzņēmējiem paralēli uzņēmējdarbības izveidei vai vadīšanai studēt neatkarīgi no atrašanās vietas. Arī programmas dienas un vakara nodaļās īstenošana ir ekonomiski pamatota, jo studentu skaits visās grupās nav mazāks par 10 studentiem, tādēļ augstskolai neveidojas zaudējumi studiju programmas realizēšanā. Studiju programmas sociālo nozīmīgumu pamato tas, ka biznesa izglītībai ir īpaša nozīme tautsaimniecības attīstībā. Latvija ik gadu uzņēmējdarbības rezultātus vērtē balstoties uz Pasaules bankas "Doing Business" reitingu. 2019.gadā Latvija no 190 valstīm ir ierindota 19.vietā, kas ir augsts reitings starptautiskā mērogā. Tas norāda uz uzņēmējdarbības vadības izglītības nepieciešamību un attīstības perspektīvām.

- **Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā**

Bakalaura līmeņa studiju programmas, kas paredz bakalaura grāda un/vai profesionālās kvalifikācijas piešķiršanu uzņēmējdarbības vadībā, tika piedāvāta 16 Latvijas augstākās izglītības iestādēs (10 no tām valsts augstskolas), tajā skaitā RISEBA. Visas augstskolas piedāvā studiju formas pilna un nepilna laika, izņemot RSU, REA un Ventspils augstskola, kas piedāvā tikai pilna laika studijas.

Tikai RISEBA, BAT, BA un REA piedāvā apgūt programmu angļu valodā. Divas augstskolas, t.i. RISEBA un BAT, piedāvā apgūt uzņēmējdarbības programmu arī tālmācības formā. Sīkākai analīzei tika izvēlētas 5 augstākās izglītības iestādes, kas ir tuvākie RISEBA konkurenti augstākās izglītībā uzņēmējdarbības vadības jomā, t.i. BAT, BSA, TSI, BA un REA (skat.1.tabulu). Analīze tika veikta pēc 10 kritērijiem, katram no kritērijiem tika piešķirts svarīguma koeficients un tika novērtēts katrai

augstskolai ar ballēm no 1 līdz 4, kur 1 nozīmē negatīvu ietekmi uz programmā studējošo kopskaitu, bet 4 nozīmē pozitīvu ietekmi un studējošo kopskaitu. Rezultātā tiek iegūts katra kritērija svērtais novērtējums katrā augstākās izglītības iestādē, savukārt katras iestādes kritēriju novērtējumu kopsумma raksturo iestāžu pozīcijas attiecībā viena pret otru.

1.2.tabula

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” tuvāko konkurentu profila matrica

Veiksmes faktori	Nozīm. koef.	RISEBA		BAT		BSA		TSI		BA		REA	
		Vērtējums	Svērtais vērtējums	Vērtējums	Svērtais vērtējums	Vērtējums	Svērtais vērtējums	Vērtējums	Svērtais vērtējums	Vērtējums	Svērtais vērtējums	Vērtējums	Svērtais vērtējums
1. Studiju programmas cena	0,14	2	0,28	1	0,14	3	0,42	4	0,56	2	0,28	1	0,14
2. Studiju formas	0,1	4	0,4	4	0,4	4	0,4	2	0,2	3	0,3	2	0,2
3. Studiju valodas	0,1	3	0,3	3	0,3	2	0,2	2	0,2	3	0,3	3	0,3
4. Augstskolas reputācija	0,1	3	0,3	3	0,3	2	0,2	2	0,2	3	0,3	4	0,4
5. Starptautiskās iespējas studentiem	0,1	4	0,4	4	0,4	3	0,3	3	0,3	3	0,3	2	0,2
6. Materiāli-tehniskais nodrošinājums	0,09	3	0,27	3	0,27	3	0,27	3	0,27	3	0,27	3	0,27
7. Kopmitnes	0,09	1	0,09	4	0,36	2	0,18	1	0,09	4	0,36	2	0,18
8. Budžeta vietas un studiju maksas atlaižu klāsts	0,12	3	0,36	4	0,48	2	0,24	3	0,36	2	0,24	2	0,24
9. Sadarbība ar biznesa vidi	0,09	4	0,36	4	0,36	3	0,27	3	0,27	3	0,27	4	0,36
10. Atrašanās vieta	0,07	4	0,28	3	0,21	3	0,21	3	0,21	3	0,21	3	0,21
Kopā:	1		3,04		3,22		2,69		2,66		2,83		2,50

- **Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām ārvalstīs**

Profesionālā bakalaura studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” tiek salīdzināta ar divu Eiropas augstskolu studiju programmām, kas ir akreditētas pēc EQUIS un EPAS prasībām, t.i. Amsterdamas Universitātes (University of Amsterdam) studiju programma “Ekonomika un biznes” (“Economics and Business”) un Budapeštas Corvinus Universitātes (Corvinus University of Budapest) studiju programma “Bizness un vadība” (“Business and Management”). Šīs programmas tika izvēlētas tāpēc, ka minētas akreditācijas liecina par to, ka tās ir augstā līmeņa programmas, kuru kvalitāte atbilst visaugstākajām prasībām un var kalpot par piemēru turpmākai RISEBA programmas attīstībai.

Salīdzinot RISEBA studiju programmu ar Amsterdamas Universitātes (AU) programmu, konstatētas šādas kopsakarības un atšķirības:

SAKARĪBAS

ATŠKIRĪBAS

- abas minētās studiju programmas sagatavo speciālistus uzņēmējdarbības jomā, kas arī dod iespēju turpināt studijas maģistrantūrā;
- abās studiju programmās ir obligātie studiju kursi, ierobežotās izvēles kursi un brīvās izvēles kursi;
- galvenās studiju kursu grupas abās studiju programmās ir līdzīgas;
- paredzēti studiju kursi, kas attīsta studentu spējas darboties uzņēmējdarbības vidē;
- abās studiju programmās tiek izmantotas analogas studiju metodes – studiju darbi, referāti, prezentācijas, eksāmeni;
- paredzēti studiju kursi, kas nodrošina iespēju apgūt pētnieciskās un analītiskās prasmes;
- bakalaura darbs ir galvenais zinātniski-pētnieciskais darbs.

- studiju programmu ilgums ir atšķirīgs: RISEBA – 4 gadi, bet AU - 3 gadi;
- studiju programmu apjoms ir atšķirīgs: RISEBA – 240 ECTS kredītpunkti, bet AU – 180 ECTS kredītpunkti;
- AU studiju programmas absolventi saņem akadēmisko bakalaura grādu ekonomikā un biznesā;
- AU studiju programmā profesionālā prakse nav obligāta, tā ir pēc izvēles;
- AU studiju programmā liels akcents tiek likts uz akadēmiski-pētniecisko darbu;
- RISEBA studiju programmas studiju kursi pārsvarā ir šaurākās specializācijas, savukārt AU programmā studiju kursi ir plašāki, līdz ar to studiju kursu skaits AU ir mazāks.

Salīdzinot RISEBA studiju programmu ar Budapeštas Corvinus Universitātes (BCU) programmu, konstatētas šādas kopsakarības un atšķirības:

SAKARĪBAS	ATŠĶIRĪBAS
<ul style="list-style-type: none"> - abas minētās studiju programmas sagatavo speciālistus uzņēmējdarbības jomā, kas arī dod iespēju turpināt studijas maģistrantūrā; - abās studiju programmās ir obligātie studiju kursi un brīvās izvēles kursi; - galvenās studiju kursu grupas abās studiju programmās ir līdzīgas; - paredzēti studiju kursi, kas attīsta studentu spējas darboties uzņēmējdarbības vidē; - abās studiju programmās tiek izmantotas analogas studiju metodes – studiju darbi, referāti, prezentācijas, eksāmeni; - paredzēti studiju kursi, kas nodrošina iespēju apgūt pētnieciskās un analītiskās prasmes; - abās studiju programmās ir paredzēta profesionālā prakse; - abās programmās studējošiem pastāv iespēja izvēlēties apgūt papildus svešvalodu; - bakalaura darbs ir galvenais zinātniski-pētnieciskais darbs. 	<ul style="list-style-type: none"> - studiju programmu ilgums ir atšķirīgs: RISEBA – 4 gadi, bet BCU – 3,5 gadi; - studiju programmu apjoms ir atšķirīgs: RISEBA – 240 ECTS kredītpunkti, bet BCU – 210 ECTS kredītpunkti; - BCU studiju programmā profesionālā prakse ir paredzēta tikai vienā semestrī, t.i. 6.semestrī.

Kopumā, RISEBA studiju programma ir diezgan līdzsvarota. Tajā ir iekļauti visi studiju kursi, kas sniedz nepieciešamās zināšanas un iemaņas uzņēmējdarbības organizācijas un vadības jomā. Studiju programmas līdzsvarotība un viņas starptautiskā ievirze ir raksturīgākās iezīmes, kas atšķir RISEBA realizēto studiju programmu no citu augstskolu piedāvātajām.

Profesionālā bakalaura studiju programma “Eiropas biznesa studijas”

• **Ekonomiskais un sociālais pamatojums**

Programma izveidota 1999.gadā, atbilstoši Boloņas deklarācijas principiem, saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, atbilstoši Latvijas Republikas Izglītības klasifikācijai un noteikumiem par valsts akadēmiskās izglītības standartu. Studiju programma piedāvā studējošiem Eiropas biznesā gūt objektīvu informāciju un padziļinātu izpratni par Eiropas Savienības institūcijām, politiku, aktivitātēm, kā arī par Latvijas integrāciju Eiropas Savienībā. Studiju procesā students apgūst arī noteiktas komunikācijas un organizatoriskās prasmes, kā arī zinātniski-pētnieciskā darba izpildes iemaņas. Sekmīgi beidzot studijas, absolventi var īstenot savas studijas maģistrantūra gan Latvijā, gan arī citās Eiropas valstīs.

Programmas nozīmi starptautiskā tirgū apliecina fakts, ka programma 2013./14. studiju gadā ir saņēmusi EFMD (*European Foundation for Management Development*) starptautiski atzītu EPAS akreditāciju, atkārtota akreditācija piešķirta 2016./17. studiju gadā.

Studiju programmā paredzētā iespēja apgūt vairākas svešvalodas: franču un spāņu valodu, kā arī nostiprināt zinātņu nozarei atbilstošo terminoloģiju angļu un franču valodā. Studenti vienlaikus svešvalodu apguvei iepazīst arī minēto valstu vēsturi, kultūru un mūsdienu sociāli ekonomisko un politisko situāciju.

Sadarbība ar nozares pārstāvjiem tiek organizēta arī papildus studiju programmas formālajiem pasākumiem. Piemēram, RISEBA ir LR Grāmatvežu asociācijas biedrs, piedaloties asociācijas pasākumos. 2017.gadā un 2018.gadā RISEBA telpās tika organizēta LR Grāmatvežu asociācijas ikgadējā konference. Tāpat norisinās sadarbība ar CFA institūtu un programmas studenti piedalās CFA pētījumu iniciatīvā (CFA Research Challenge), lai stiprinātu savas zināšanas, prasmes un kompetences uzņēmumu un finanšu analīzes jomā.

Lielākā daļa programmas mācībspēku (īpaši Valters Kaže, Edgars Brēķis, Ivars Godmanis, Iveta Cīrule u.c.) ir nodarbināti nozares institūcijās, tādējādi sekmējot jaunāko praktisko atziņu ieviešanu studiju procesā, kā arī pieņemot praksē un darbā programmas studentus un nākamos absolventus.

Kopš 2018./2019.studiju gada programmā, atbildot uz nozares pieprasījumu, ir izveidotas četras specializācijas: Biznesa vadība; Digitālais mārketingis; Personāla vadība un Jaunuzņēmumu (start-up) izaugsme.

Programmas prasmes un kompetences izstrādātas sadarbībā ar nozares pārstāvjiem. Tā, piemēram, specializācija "Digitālais mārketingis" tika izstrādāta ciešā sadarbībā ar Latvijas Mārketinga profesionāļu asociāciju (Dr.oec. Valters Kaže, Mg. Anna Žigalova docē studiju kursu programmā), specializācijas "Personāla vadība" izstrādāšanā iesaistījās Latvijas Supervizoru apvienības pārstāvji, specializācijas "Biznesa vadība" attīstība regulāri tiek pārrunāta ar Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācijas pārstāvjiem, savukārt specializācijas "Jaunuzņēmumu izaugsme" veidošanā norisinājās konsultācijas ar uzņēmumu pārstāvjiem, piemēram, "Altum", "Altero", "Biorganic" u.c.

• **Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā**

Programma "Eiropas biznesa studijas" ir vienīgā programma Latvijā, kurā, papildus studijām angļu valodā, padziļināti tiek apgūta arī franču valoda, bez tam pēc otrā studiju gada studējošiem ir augstskolas apmaksāta prakse Francijā. Tāpat ir iespēja piedalīties dubutgrāda studiju programmā ar šādām augstskolām "Kedge Business School" Francijā, "Haaga Helia University of Applied Sciences" Somijā, "Regensburg University of Applied Sciences" Vācijā, kā arī "University of Applied Sciences Würzburg-Schweinfurt", Vācijā.

Programmā iegūstamās zināšanas, prasmes un kompetences līdz ar to ir atšķirīgas no citām studiju

programmām Latvijā. Par nozīmīgākajiem konkurentiem programmai tiek uzskatītas šādas programmas

1.3.tabula

Studiju programmu salīdzinājums

Augstākās izglītības iestāde, interneta adrese	Studiju programmas nosaukums	Grāds un kvalifikācija	Studiju periods un apjoms Gadi / KP/ studiju maksa gadā/ īstenošanas valodas	Studiju programmas apraksts
Rīgas Ekonomikas augstskola: https://www.sseriga.edu/	BSc Programme	Diploma of Bachelor of Social Sciences in Economics	3 gadi/ 120 KP EUR 6250 gadā EUR 4150 gadā studentiem no Baltijas valstīm	Studiju programmā ietverti četri galvenie bloki: Ekonomika; Finanšu un grāmatvedība; Uzņēmējdarbības vadība; Komunikācija.
Rīgas biznesa skola, www.rbs.lv	BBA	Akadēmiskais sociālo zinātņu bakalaura grāds	3 - 4 gadi/ 120 KP/ EUR 4190 ES pilsoņiem EUR 6915 studentiem no valstīm, kas nav ES	Studentiem ir iespēja divus gadus mācīties RBS un beidzamajā studiju gadā studiju Norvēģijas Biznesa skolā (par papildus maksu)
Rīgas Stradiņa Universitāte, www.rsu.lv	Starptautiskais biznesa un ilgtspējīga ekonomika	Akadēmiskais sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībzinātnē	3 gadi/ 120 KP/ EUR 1950 gadā/ latviešu	Studiju programmas mērķis: sagatavot augsti kvalificētus speciālistus vadības zinātnē ar padziļinātām zināšanām starptautiskajā biznesā un ilgtspējīgas ekonomiskās izaugsmes jautājumos. Programma ļauj sagatavot topošos uzņēmumu vadītājus, kuri ir konkurētspējīgi starptautiskajā darba tirgū, spēj veiksmīgi strādāt un sasniegt augstus darba rezultātus starptautiskos projektos, plaši pazīstamos starptautiskajos uzņēmumos, kā arī valsts un Eiropas Savienības institūcijās.

Banku augstskola, www.ba.lv	Starptautiskās finanses (dubultdiploms ar Šveices Biznesa skolu)	Profesionālā bakalaura grāds finansēs legūstamā kvalifikācija: Finansists Finanšu vadītājs	4 gadi/ 160 KP/ EUR 3600 gadā	<p>Studiju programmas mērķis</p> <p>Sagatavot atbilstoši profesionālā standarta „Finansists” un programmas starpdisciplinārā principa (divi diplomi: BBA un profesionālais bakalaura grāds finansēs) prasībām augsti kvalificētus, mainīgos sociālekonomiskajos apstākļos vietējā un starptautiskajā darba tirgū konkurētspējīgus finansistus ar nepieciešamajām zināšanām, iemaņām, prasmēm un kompetencēm finanšu un biznesa vadības jomā. Īpašā vērība studiju programmā tiek pievērsta pētnieciskā un jaunrades darba veikšanai, kā arī biznesa un finanšu starptautiskajiem aspektiem.</p> <p>Banku augstskolas un Šveices biznesa augstskolas dubultdiplomu studiju programma, kurā darbojas pasniedzēji no Šveices un Latvijas. Pēc programmas apgūšanas tiek izsniegti abu augstskolu diplomi. Studiju laikā studentiem ir iespēja papildu finansista kvalifikācijai iegūt Skotijas kvalifikācijas aģentūras SQA finanšu vadītāja profesionālo sertifikātu. Studiju programmas absolventi strādā kredītiestādēs, ieguldījumu kompānijās, grāmatvedības uzņēmumos, auditorkompānijās, valsts institūcijās vai komerciestādēs, ir pieprasīti finanšu jomas eksperti un konsultanti. Šī profesija ir pieprasīta katrā organizācijā.</p>
--	--	--	-------------------------------------	---

Banku augstskola, www.ba.lv	Uzņēmējdarbības vadīšana	Profesionālā bakalaura grāds finansēs legūstamā kvalifikācija: Finansists Finanšu vadītājs	4 gadi/ 160 KP/ EUR 2300 gadā 5 gadi/ 160 KP/ 1600 EUR gadā	<p>Studiju programmas mērķis: Nodrošināt iespēju apgūt uzņēmējdarbības vadīšanai nepieciešamās zināšanas, prasmes un spējas, sekmējot personas tālāku attīstību, pievēršot uzmanību svešvalodu prasmju pilnveidošanai. Sagatavot tautsaimniecībai kompetentus, starptautiskā vidē konkurētspējīgus uzņēmumu vai struktūrvienību vadītājus, kuri spēj izmantot savas zināšanas un izpratni veidā, kas apliecina profesionālītāti, kuri pierāda savu kompetenci, vadot procesus un risinot problēmas, kā arī pieņemot atbildīgus lēmumus.</p> <p>Sagaidāmie studiju rezultāti:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Izpratne par aktuālākajām ekonomiskās attīstības likumsakarībām, orientēšanās tautsaimniecības vidē notiekošajos procesos un spēja tos izskaidrot; · Spēja argumentēti diskutēt un pieņemt lēmumus atbilstoši situācijas izmaiņām; · Spēja iegūtās zināšanas izmantot uzņēmējdarbības vadīšanā atbilstoši izvirzītajiem stratēģiskajiem un operatīvajiem mērķiem, sekot to īstenošanas gaitai, pieņemt lēmumus un veikt korekcijas operatīvās un stratēģiskās darbības optimizēšanai; · Spēja veikt profesionālu darbību, formulēt un analizēt informāciju, risināt problēmas un rast risinājumus, izmantojot zinātnisku pieeju, kā arī pieņemot izsvērtus lēmumus; · Spēja rīkoties ētiski un izprast atbildību par profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību; · Spēja uzņemties atbildību, prasme strādāt komandā, deleģēt un koordinēt pienākumu izpildi, efektīvi plānot un organizēt savu darbu, kā arī risināt konflikta situācijas.
--	-----------------------------	--	--	--

- Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām ārvalstīs

1.4.tabula

Studiju programmu salīdzinājums

Augstākās izglītības iestāde, interneta adrese	Studiju programmas nosaukums	Grāds un kvalifikācija	Studiju periods un apjoms Gadi / KP/ studiju maksa gadā/ īstenošanas valodas	Studiju programmas mērķi un sagaidāmie rezultāti
Kedge Business School, Francija	EBP International	Bakalaura grāds	4 gadi/ 160 KP	Programma vērsta uz studējošiem, kuri vēlas sekmēt starptautisku karjeru. EBP International formāts starptautiskajā Post Bac – studējošie 1.5 gadus studē partneruniversitātē. Augstskolas studiju kursi salīdzināti ar programmu “Eiropas biznesa studijas”. Studējošiem tiek garantētas iespējas studēt dubultgrāda programmā. Prakse ir obligāta programmas sastāvdaļa
Regensburg Univeristy of Applied Sciences, Vācija	European Business Studies	Bachelor of Arts (B.A.)	4 gadi/ 160 KP	Četrus gadu bakalaura grāda programma, kas koncentrējas uz starptautisko praktisko pieredzi, obligāts programmas komponents ir studijas un prakses ārzemēs. Augstskolas studiju kursi salīdzināti ar programmu “Eiropas biznesa studijas”. Studējošiem tiek garantētas iespējas studēt dubultgrāda programmā. Prakse ir obligāta programmas sastāvdaļa.

Haaga Helia University of Applied Sciences	International Business	Bakalaura grāds	4 gadi/ 160 KP	<p>Studiju programmas kodolu veido akcents uz biznesa attīstīšanu, spēju analizēt biznesa datus un sniegt risinājumus, inovācijas un digitālo risinājumu ieviešanai, kā arī stratēģisku lēmumu pieņemšanai.</p> <p>Piedāvātās specializācijas ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> Klientu attiecību vadība un komunikācija Uzņēmējdarbība Finanšu vadība Cilvēkresursu vadība Piegādes ķēžu vadība <p>Augstskolas studiju kursi salīdzināti ar programmu "Eiropas biznesa studijas".</p> <p>Studējošiem tiek garantētas iespējas studēt dubultgrāda programmā. Prakse ir obligāta programmas sastāvdaļa.</p>
---	------------------------	-----------------	----------------	--

Profesionālā maģistra studiju programma "Personāla vadība"

Personāla vadība kā joma Latvijā vēl pašreiz ir attīstības stadijā, kas arī norāda uz to, ka profesionāli šajā jomā ir pieprasīti un būs tādi arī nākotnē. Sadarbībā ar Latvijas Personāla vadības asociāciju (LPVA) studējošiem tiek norosinātas gan prakses vietas gan arī regulāri tiek piedāvātas vakances darbam uzņēmumos.

Kā atzīmēts portālā Nozare.info, Jau tagad uzņēmējdarbības vidē jūtams pieprasījums pēc profesionāliem personāla vadības speciālistiem, un izmaiņas darba tirgū liecina, ka šī specialitāte kļūs tikai vajadzīgāka, jo prasmīgus darbiniekus atrast un piesaistīt kļūst arvien grūtāk. Lai arī pašreiz Latvijā bezdarba līmenis joprojām ir visai augsts, tomēr uzņēmēji nereti sūdzas, ka atrast piemērotu, prasmīgu, profesionālu un lojālu darbinieku kļūst arvien grūtāk. Tādēļ arī pieprasījums pēc prasmīgiem personāla vadības speciālistiem kļūst arvien lielāks. Uzņēmumos ir nepieciešams cilvēks, kas varētu nodarboties ar personāla atlasī, veicot to profesionāli un nodrošinot efektīvu darba ritmu. Pretējā gadījumā uzņēmums var ciest zaudējumus tieši [neprofesionālas komandas atlases dēļ](#).

Savukārt personāla jomas konsultants Uldis Pāvuls raksta, ka pēc ilgāka pārtraukuma ir daudz vakanču sludinājumi personāla vadītāju un speciālistu amatam. Uzņēmumi ir sapratuši, ka personāla vadība kā joma, ar pasaulē uzkrāto pieredzi un instrumentiem, var sniegt būtisku ieguldījumu katra uzņēmuma attīstībā, neatkarīgi no vēlamās lomas un konkrētām prioritātēm. Tieši tāpēc [tiek meklēti personāla vadītāji un speciālisti](#).

Kompānija CVO Recruitment norāda, ka pēdējo 2 gadu laikā vērojams izteikts pieprasījuma pieaugums pēc personālvadības profesionāļiem. Šobrīd vēl Latvijā nereti lielās korporācijās tiek veikti personāla procesi, kas netiek savstarpēji integrēti (t.s. 360 grādu novērtēšana, darba mērķu un novērtēšanas indikators (KPI) izvirzīšana, apmācības, jauno darba vietu plānošana un darbinieku piesaiste), bet veikti katrs kā atsevišķs, nesaistīts uzdevums. [Personāla profesionālim jāspēj sajūgt šos procesus vienā veselumā](#).

Maģistra studiju programma **“Personāla vadība”** šobrīd ir vienīgā maģistra līmeņa programma Latvijā, kas nodrošina profesionālās kvalifikācijas personāla vadītājs iegūšanu. Šajā ziņā tā ir unikāla Programma Latvijā.

3 Latvijas augstākās izglītības iestādes piedāvāja profesionālas studijas personāla vadībā, bet tikai bakalaura līmeņa programmās, tās ir Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija (programma “Personāla vadība”) un Rīgas Tehniskā universitāte (programma “Cilvēka resursu vadīšana”). Latvijas Universitāte pārņemot RPIVA ir sākusi realizēt profesionālo bakalaura programmu “Personāla vadība” nepilna laika neklātienes formā (studiju ilgums 4 gadi 3 mēneši).

Maģistra līmeņa programmu “Cilvēku resursu vadīšana” iepriekš piedāvāja Baltijas Psiholoģijas un Menedžmenta Augstskola (BPMA) sadarbībā ar Baltijas Starptautisko Akadēmiju (BSA). Studijas šajā programmā tika realizētas gan pilna, gan nepilna laika formā. Šobrīd šī programma vairs nav atrodama piedāvājumā.

Profesionālā maģistra studiju programma **„Personāla vadība”** ir līdzīga un tiek salīdzināta ar divu Eiropas augstskolu studiju programmām, kas ir akreditētas pēc CIPD (Chartered Institute of Personnel Development), EQUIS un EPAS prasībām, t.i. Notingemas Trentas Universitātes (The Nottingham Trent University, UK) programmu “Cilvēkresursu vadība” ([Human Resource Management](#)) un Limerikas Universitātes ([University of Limerick](#)), ([MSc in Human Resource Management](#))

Šīs programmas tika izvēlētas tāpēc, ka minētas akreditācijas (īpaši CIPD, kas ir profesionāla akreditācija) liecina par to, ka tās ir augstā līmeņa programmas, kuru kvalitāte atbilst visaugstākajām prasībām un var kalpot par piemēru turpmākai RISEBA programmas attīstībai, kā arī tās ir pieejamas vairākās formās - 1 līdz 2 gadu ilgās studijas.

Profesionālā maģistra programma “Starptautiskais bizness”

Darba devēju konfederācija atzīme ka „Uzlabojoties valsts ekonomikā, nepieciešams ne vien produktus saražot, bet arī sekmīgi realizēt vietējos un ārvalstu tirgos. Tas paver plašas iespējas jauniešiem, kas plāno studēt attiecīgajās profesijās, galvenais izvēlēties labāko izglītības iestādi!...”(<http://www.iddk.lv/notikums/1381-darba-deveji-sniegusi-ieteikumus-jauniesiem-kur-apsugu-t-darba-tirgu-pieprasitakas-profesijas/>)

Saskaņā ar Ekonomikas Ministrijas datiem, nākotnē „...tiks meklēti komercdarbības un pārvaldes speciālisti, kā arī juridisko un sociālo zinātņu speciālisti..” (<http://www.lvportals.lv/print.php?id=263705>), kā arī, ņemot vērā mūsdienās straujas izmaiņas pasaules ekonomikā, struktūras izmaiņas, kas saistīti ar globāliem procesiem speciālisti kas pārzina kāda veida paredzēt un reaģēt uz izmaiņām globālā tirgū, ka arī speciālisti ar svešvalodu zināšanām būs ļoti pieprasīti (<http://www.lu.lv/zinas/t/28297/>).

CVonline veiktais pētījums atzīme pieprasījumu kas saistīti ar uzņēmumu, projektu un personāla vadību (<http://www.monday.lv/kurs-bus-pieprasits-darba-tirgu-2014-gada/>).

Profesionālā maģistra studiju programma “Starptautiskais bizness”:

Latvijā maģistra programmu starptautiskajā biznesā piedāvā tikai RISEBA un Latvijas Universitāte. Tomēr LU programmas saturs un piešķirtais grāds atšķiras no RISEBA piedāvātā. RISEBA absolventi saņem profesionālo maģistra grādu starptautiskajā biznesā, bet Latvijas universitāte piešķir profesionālo maģistra grādu uzņēmējdarbības vadībā. RISEBA programma, papildus „Uzņēmumu un iestāžu vadītāja” profesionālai kvalifikācijai piedāvā arī kvalifikāciju „Projekta vadītājs” un „Personāla vadītājs”. RISEBA studenti līdz 2.semestra sākumam var izvēlēties kādu studiju virzienu izvēlēties lai saņemtu attiecīgu profesionālo kvalifikāciju.

Studijas gan LU, gan RISEBA notiek vakaros, kaut RISEBA nodarbības notiek darba dienās un tikai dažreiz sestdienās, bet LU studijas regulāri notiek arī sestdienās.

LU programma piedāvā studiju virzienu eksporta menedžments (pēc izvēles studenti var apgūt atbilstošus izvēlētam virzienam studiju kursus 4KP apjomā), kaut tas neietekmē un nemaina iegūto maģistra grādu vai profesionālo kvalifikāciju. RISEBA izvēles priekšmeti studējošiem tiek piedāvāti kā programmas C daļa (brīvās izvēles priekšmetu daļa).

LU programma piedāvā tikai vienu dubult-grādu, bet RISEBA programma piedāvā četrus un ar vairākām specializācijām. Arī starptautisko partner-augstskolu izvēle RISEBA ir daudz plašāka.

Maģistra studiju programma „Starptautiskais bizness” kā EPAS (European Programme Management System) akreditēta programma (<https://efmdglobal.org/accreditations/business-schools/epas/epas-accredited-programmes/>) ir līdzīga vairākām EPAS akreditētām programmām starptautiskajā biznesā Eiropā: EPAS MIB (Master of International Business) konsorcijs (<http://mib-epas-consortium.com/>). Konsorcijs ietvaros RISEBA MIB programma sadarbojas gan mācību metodikā, gan zinātniskajā darbā.

Papildus RISEBA MIB programma ir līdzīga arī citām Eiropas programmām, kā piemēram:

- **Kedge Business School (RISEBA partneruniversitāte Dubultgrāda programmas ietvaros)**

KEDGE maģistra studiju programma pēc struktūras un satura ir ļoti līdzīga RISEBA programmai tomēr programmas maksa ir 13 000 EUR, kas ir divreiz dārgāk nekā RISEBA.

Uzņemšanas kritēriji ir līdzīgi RISEBA kritērijiem, kaut KEDGE studentiem līdz studiju beigām obligāti ir jānokārto TOEFL (angļu valodas eksāmens). RISEBA studentiem gadījumā, ja viņiem nav TOEFL vai IELTS angļu valodas sertifikāta, RISEBA piedāvā nokārtot RISEBA iestājpārbaudījumu angļu valodā.

Studijas, atšķirībā no RISEBA, notiek dienas laikā un programma paredz vairāk kontaktstundu katram kredītpunktam, kā arī liela uzmanība tiek veltīta studentu personības attīstībai un viņu iesaistīšanai vairākos augstskolas projektos un pasākumos. Tas ir skaidrojams ar to ka Francijā, studējot maģistra programmā, studenti nestrādā un var veltīt vairāk laika studijām.

Atšķirībā no RISEBA, KEDGE programma neparedz maģistra darba izstrādi. 5 mēnešu profesionālā prakse, prakses atskaites nodošana un sekmīga aizstāvēšana ir KEDGE programmas noslēdzošā daļa. Savukārt RISEBA programma paredz gan profesionālo praksi, gan maģistra darba izstrādi un aizstāvēšanu.

KEDGE programma piedāvā specializāciju Finances, Globālajā biznesā, Mārketingā un Loģistikā. RISEBA studenti var saņemt KEDGE diplomu studējot universitāte viena semestra laikā.

- **Groupe ESC Troyes - Champagne School of Management (Maģistra studiju programma Innovation, Creation and Entrepreneurship)**

Ja programmu „Starptautiskais bizness” salīdzina ar līdzīgu maģistra programmu ESC Troyes, ar ko RISEBA programmai ir dubultgāda sadarbība, var secināt, ka RISEBA ir vairāk ārzemju pasniedzēju, pasniedzēji labāk pārvalda angļu valodu un, pēc studentu atsauksmēm, studiju process ir labāk sakārtots. Cenu ziņā ESC piedāvātā programma maksā 8000 EUR gadā, kas ir dārgāk nekā RISEBA programma. Līdzīgi kā RISEBA MIB, ESC Troyes piedāvā studentiem iespējas attiecībā uz sadarbību ar biznesa vidi un specializācijas: personālvadībā, uzņēmējdarbībā un mārketingā.

RISEBA lielāka uzmanība ir veltīta akadēmisko prasmju attīstībai, kas ļauj studentiem kvalitatīvi izpildīt pasniedzēju uzdevumus, kā arī sekmīgi izstrādāt un aizstāvēt maģistra darbu, kas atbilst

starptautiskiem akadēmiskiem standartiem. RISEBA studenti var apvienot darbu ar studijām, kas nodrošina programmā iegūto zināšanu pielietošanu profesionālajā jomā. Toties, ESC Troyes studenti maģistra darbu neizstrādā – tai vietā studentiem ir jāiziet 5 mēnešu profesionālo praksi. RISEBA programmā nepārtraukti tiek atjaunota un ņemot vērā jaunākas tendences biznesā ir iekļauti studiju kursi – Ilgtspējīga organizācijas attīstība un sociāla atbildība, kā arī E- biznes un jaunie mediji un, ņemot vērā sadarbības augstskolu pozitīvo pieredzi, RISEBA ievēsa vēl divas profesionālas kvalifikācijas: personāla vadītājs un projekta vadītājs.

Profesionālā maģistra programma “Veselības vadība”

Kā atzīmē Latvijas vēstneša portāls, nākotnē pieprasījums pēc veselības aprūpes speciālistiem turpinās augt, jo, par spīti iedzīvotāju skaita kritumam Latvijā, sabiedrība noveco, tai skaitā visā Eiropā, un nepieciešamība pēc kvalitatīviem medicīnas pakalpojumiem tikai pieaugs.
<http://m.lvportals.lv/likumi-prakse.php?id=263705%20>

Savukārt Enjoyrecruitment atzīmē, ka medicīnas nozares darbinieki nākotnē būs ļoti pieprasīti, jo sabiedrība noveco. Jo garāks kļūs cilvēka mūžs, jo vairāk būs nepieciešami mediķi. Vairākās valstīs jau tagad trūkst augsti kvalificēta medicīnas personāla, tāpēc tie, kas vēl meklē studiju iespējas, droši var izvēlēties šo jomu. Speciālisti prognozē arī atalgojuma pieaugumu.
<http://www.enjoyrecruitment.lv/lv/blog/kur-stradat-ko-studet>

SEB bankas analītiķi informē, ka medicīnas un veselības aprūpes joma ir izaugsmes iespēju piesātināta. Pieaugošs pieprasījums pēc medicīnas nozares speciālistiem ir pastāvīgs un tuvākajā laikā nemainīsies ne Latvijā, ne pasaulē. Tieši pretēji – līdz ar sabiedrības novecošanu Rietumu pasaulē rodas arvien jaunas specializācijas formas, lai spētu nodrošināt kvalitatīvu veselības aprūpi tieši vecākajām paaudzēm. Attiecīgi pieaug arī darbavietu skaits gan specialitātēs, gan administratīvajos un vadošajos amatos.
<http://www.seb.lv/info/personigas-finanses/kadu-jomu-izveleties-nakotnes-profesijai>

Studiju programmai „**Veselības vadība**” nav identisku studiju programmu Latvijā. BA "Turība" piedāvā MBA programmu veselības aprūpes iestāžu vadības speciālistiem un vadītājiem "MBA Uzņēmējdarbības vadība veselības aprūpes iestāžu vadības speciālistiem un vadītājiem". Absolvējot studiju programmu, students iegūst profesionālā maģistra grādu uzņēmējdarbības vadībā un kvalifikāciju uzņēmumu un iestāžu vadītājs. Šī programmā veselības vadība ir kā viena no iespējamajām specializācijām.

Līdz ar to RISEBA/RSU studiju programma ir unikāla Latvijas izglītības tirgū, jo koncentrējas uz profesionālu vadītāju sagatavošanu tieši veselības vadības jomā, tai skaitā farmācijas un medicīnas tehnoloģiju jomā. Programma paredzēta augstākā un vidējā līmeņa vadītājiem veselības aprūpes iestādēs, uzņēmumos, starptautisko firmu pārstāvniecībās, nozares pārvaldes institūcijās.

Veselības vadības jomas speciālistiem un dažāda līmeņa vadītājiem šobrīd ir pieejami tikai tālākizglītības apmācības kursi gan profesionālajās jomās, gan vadībinībās, ko nodrošina vairākas profesionālas organizācijas, kā piemēram, Latvijas veselības aprūpes vadības speciālistu asociācija (LVAVSA).

RISEBA/RSU profesionālā maģistra studiju programma „**Veselības vadība**” ir salīdzināta ar līdzīgām studiju programmām ārzemēs. Salīdzinājuma rezultāti ir apkopoti sekojošā tabulā.

1.5.tabula

Studiju programmas „Veselības vadība” salīdzinājums ar citās valstīs īstenotām līdzīgām studiju programmām

Augstākās izglītības iestāde, programmas nosaukums, adrese	Grāds un kvalifikācija	Studiju periods	Studiju programmas mērķis
The European Master in Health Economics and Management” (EU_HEM)	Maģistra grāds veselības vadībā	2 gadi (vai nepilna laika studijas līdz 5 gadiem)	Veselības nozares vadība: Multidisciplināra programma, kas ietver ekonomikas, politikas zinātnes, veselības nozares apmācības kursus
The University of Northampton (<i>Health Studies</i>) http://www.northampton.ac.uk/	Maģistra grāds veselības vadībā	1 gads (bez studiju prakses)	Augsta līmeņa veselības organizācijas vadītājs: vadības zinības, veselības politika, marketings, finansēšanas sistēmas
University of Oslo (<i>Health Economics, Policy, and Management</i>) http://www.uio.no	Maģistra grāds Veselības ekonomikā, politikā un vadībā	2 gadi (vai nepilna laika studijas līdz 5 gadiem)	Veselības nozares vadība: Multidisciplināra programma, kas ietver ekonomikas, politikas zinātnes, veselības nozares apmācības kursus
WU (Vienna University of Economics and Business) (Health Care Management) http://www.wu.ac.at/start/en	Maģistra grāds Veselības vadībā	2 gadi	Veselības aprūpes sistēmas un organizācijas vadība: vadības teorija, veselības ekonomika, veselības nozares vadība, juridiskie aspekti
Oxford Brookes University (Management in Health and Social Care) http://www.brookes.ac.uk	Maģistra grāds sociālajās zinātnēs	1 gads (vai nepilna laika studijas līdz 3 gadiem)	Augsta līmeņa veselības organizācijas vadītājs: vadības zinības, veselības ekonomika, veselības politika

Profesionālā maģistra studiju programma “Uzņēmējdarbības vadība”

- **Ekonomiskais un sociālais pamatojums**

Maģistra studiju programma “Uzņēmējdarbības vadība” sagatavo profesionāļus uzņēmējdarbības vadīšanai. Programmas īstenošana tālmācībā ir ekonomiski pamatota, jo dod iespēju topošajiem vai esošajiem uzņēmējiem paralēli uzņēmējdarbības izveidei vai vadīšanai studēt neatkarīgi no atrašanās vietas. Studiju programmas sociālo nozīmīgumu pamato tas, ka biznesa izglītībai ir īpaša nozīme tautsaimniecības attīstībā. Latvija ik gadu uzņēmējdarbības rezultātus vērtē balstoties uz Pasaules bankas “Doing Business” reitingu. 2019.gadā Latvija no 190 valstīm ir ierindota 19.vietā, kas ir augsts reitings starptautiskā mērogā. Tas norāda uz uzņēmējdarbības vadības izglītības

nepieciešamību un attīstības perspektīvām.

- **Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā**

Latvijā profesionālās maģistra studiju programmas uzņēmējdarbības vadībā pilna laika studijās nodrošina 8 augstākās izglītības iestādes, piedāvājot ap 12 dažādas izglītības programmas, savukārt nepilna laika studiju piedāvājums ir krietni zemāks.

Profesionālo maģistra studiju programmu "Uzņēmējdarbības vadība" tālmācībā ir iespējams apgūt Biznesa augstskolā "Turība". Programmā var izvēlēties apgūt arī specializācijas kā "Veselības un aprūpes iestāžu vadība", "Izglītības iestāžu vadība" un "Publiskās pārvaldes iestāžu vadība". Studiju ilgums 1,6 vai 2,1 gads, programmas apjoms 80 KP.

RTU nepilna laika studijās īsteno profesionālo maģistra studiju programmu "Uzņēmējdarbība un vadīšana", taču tā netiek īstenota tālmācības studiju formā. TSI īsteno akadēmisko studiju programmu „Sociālo zinātņu maģistrs vadībiznātnē, taču tālmācībā studiju programma tiek īstenota tikai angļu valodā.

RISEBA maģistra studiju programma "Uzņēmējdarbības vadība" ir viena no divām studiju programmām, kas nodrošina profesionālā maģistra grādu iegūvi tālmācībā latviešu valodā. Tā ir vienīgā studiju programma, kas piedāvā maģistra grādu iegūt studējošiem ar iepriekšējo profilējošo izglītību, t.i. 60 KP programmā. Programmas saturs orientēts uz lietišķu un praktisku uzņēmējdarbības vadības apguvi, tajā pašā laikā nodrošinot studiju programmas atbilstību organizācijas vadītāja profesijas standartam.

- **Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām ārvalstīs**

Profesionālā maģistra studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” tiek salīdzināta ar divu Eiropas augstskolu studiju programmām, kas tiek īstenotas tālmācības formā, t.i. Notingemas Trentas universitātes (The Nottingham Trent University) programmu Menedžments un uzņēmējdarbība (Management and Entrepreneurship <http://www.ntu.ac.uk>) un Atvērtās universitātes (The Open University) programmu "Biznesa vadība" (Master of Business Administration <http://www.openuniversity.edu>). Šīs programmas tika izvēlētas tāpēc, ka Notingemas Trentas universitātes studiju programma ir akreditēta pēc EQUIS un EPAS prasībām, savukārt Atvērtās universitātes programma atbilstoši MBA prasībām, kas liecina kvalitātes atbilstību un var kalpot par piemēru turpmākai RISEBA programmas attīstībai.

Gan ārvalstu augstskolu, gan RISEBA studiju programmā ir iekļauti studiju kursi, kas attīsta studenta spēju darboties uzņēmējdarbības vidē. Studiju kursu virzieni visās studiju programmās ir līdzīgi.

Būtiskākās programmu atšķirības:

- Notingemas Trentas universitātes un Atvērtās universitātes studiju programmas ir plašākas apjoma ziņā (180 ECTS) un šajā apjomā ir apgūstamas īsākā laika periodā – 18 mēnešos. Studējošiem ir iespēja izvēlēties studiju intensitāti.
- RISEBA maģistra studiju programmas saturs ietver tādus kurus, kādi ir ietverti ārvalstu universitāšu studiju programmās, bet ar šaurāku specializāciju.
- Atvērtās universitātes studiju programma ir dizainēta moduļos un piedāvā viselastīgākās opcijas pielāgot mācību programmu atbilstoši studējošā vajadzībām. Arī Notingemas Trentas universitātes studiju programma ir dizainēta moduļos, bet tie ir striktāk definēti un tikai četri. RISEBA maģistra studiju programma būtiski atšķiras no ārvalstu universitāšu studiju programmām, jo nav veidota pēc moduļu principa, bet ir veidota no secīgiem kursiem

konkrētu uzņēmējdarbības kompetenču ieguvei. Potenciāls RISEBA studiju programmas attīstībai ir moduļu sistēmas izveide un ar to saistītās pārbaudījumu sistēmas un infrastruktūras izveide.

- Abās ārvalstu augstskolu programmās tiek uzņemti studējošie tikai ar 3 gadu vadītāja pieredzi. RISEBA studiju programmā šāda prasība nav noteikta, kas nodrošina iespēju studēt tiem, kuri vēlas uzsākt uzņēmējdarbību vai to īsteno neilgu laiku.
- RISEBA studiju programmā galvenais zinātniski pētnieciskais darbs ir maģistra darbs, turpretī ārvalstu universitātēs noslēguma darbs ir biznesa izpētes projekts.

Profesionālā maģistra studiju programma “Projekta vadība”

• Ekonomiskais un sociālais pamatojums

Maģistra studiju programma “Projekta vadība” nepieciešamību pamato profesijas pieprasījums darba tirgū. Saskaņā ar Nodarbinātības Valsts Aģentūras ziņojumu “Pārskats par bezdarba situāciju valstī”, pēdējo divu gadu laikā profesija „projekta vadītājs” ir astotā darba devēju pieprasītāko augstas kvalifikācijas profesiju vidū. Projekta vadītājs ir profesijas sociālais pienesums organizācijai ir veidot ar projektiem struktūru un vadīt stratēģiskas pārmaiņas, lai sasniegtu mērķus. Projekta vadītāja profesija ir nepieciešama ikvienā nozarē. Kā norāda Projektu vadības institūts, periodā līdz 2020.gadam veidosies 15,7 miljoni jaunu darba vietu 7 nozarēs, kas atstās ļoti nozīmīgu ietekmi uz profesijas attīstību. Šīs 7 nozares ir: būvniecība, informācijas tehnoloģijas, ražošana, finanses un apdrošināšana, biznesa pakalpojumi, nafta un gāze, komunālie pakalpojumi. Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta datiem, Latvijā visvairāk nodarbināti ir politikas pārvaldības projektu vadītāji, mācību projektu vadītāji, būvniecības projektu vadītāji. Citas nozares, kurās visvairāk ir nodarbināti projektu vadītāji ir kultūra, mārketinga, finanses un informācijas tehnoloģijas, kas pamato projekta vadītāja profesijas ekonomisko un sociālo nozīmīgumu dažādās nozarēs.

• Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā

Latvijā profesionālās maģistra studiju programmas projektu vadībā tiek piedāvātas trīs augstskolās – RISEBA maģistra studiju programma “Projekta vadība” (Rīga), Latvijas Universitātes (LU) studiju programma “Projektu vadīšana” (Rīga) un Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) maģistra studiju programma “Projektu vadība” (Jelgava).

Visu augstskolu programmas rezultātā absolventi iegūst profesionālo maģistra grādu projektu vadībā. Programmās ietvertie studiju kursi ir līdzīgi, ietverot gan teorētiskos aspektus, gan praktiskās studijas projekta vadītāja kompetences pilnveidei.

RISEBA maģistra studiju programmas “Projekta vadība” unikalitāte un būtiskākās atšķirības ir:

- Tā vienīgā studiju programma Rīgā, kas piedāvā maģistra grādu iegūt studējošiem ar iepriekšējo profilējošo izglītību, t.i. 60 KP programmā, jo LU piedāvātās studiju programmas apjoms ir tikai 80 KP. Arī RISEBA piedāvā studijas 80 KP programmā, taču studējošiem ar iepriekšējo neprofilējošo izglītību.
- Studējošiem ar neprofilējošu iepriekšējo izglītību ir iespēja tālmācībā apgūt ievadmoduļa kursus par tādām tēmām kā grāmatvedība, mārketinga, ekonomikas, uzņēmējdarbības un stratēģijas pamati, tādējādi nodrošinot atbilstošas pamatzināšanas projekta vadības profesijas apguvei jebkuras nozares speciālistiem.
- Programmas saturs tiek veidots balstoties uz dažādām starptautisko organizāciju projektu vadīšanas vadlīnijām (PMBOK, ICB4, Prince2) tāpat kā LU, taču, RISEBA programmas saturs vairāk orientēts uz projektu vadītāju sagatavošanu IPMA D vai C līmeņa starptautiskai projektu vadītāju sertifikācijai.
- Orientēšanās vairāk uz lietišķu, praktisku pieeju mūsdienīgai projektu vadībai, izmantojot

mūsdienīgas mācību metodes, kā, piemēram, simulācijas spēles, tādējādi nodrošinot projekta vadītājam nepieciešamo procesu kopsakarību izpratni un praktisko iemaņu apguvi.

- Tajā ir nodrošināta iespēja studēt vakaros, tādējādi nodrošinot darba/studiju un personīgā laika balansu. Citu augstskolu studiju programmas tiek īstenotas piektdienas vakaros un/vai brīvdienās.

- **Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām ārvalstīs**

Maģistra studijas projektu vadībā nodrošina ļoti daudz augstākās izglītības iestādes, tajā skaitā piedāvājot programmas projektu vadībā ar specializāciju, piemēram, IT jomā, inženierzinātnēs, būvniecībā, datu pārvaldībā, kvalitātes vadībā.

Salīdzinājums ir veikts par divām līdzīgām akreditētām studiju programmām Eiropas Savienības valstīs: University of Applied Sciences Dortmund (Vācija) programmu „European Masters in Project Management” (Dortmundes universitātes maģistra studiju programma – Eiropas projektu vadīšanas maģistrs) un *Vienna University of Economics and Business* (Austrija) “Professional MBA Project Management” (Vīnes Ekonomikas un biznesa Universitātes maģistra studiju programma MBA „Projekta vadība”).

University of Applied Sciences Dortmund (Vācija) studiju programmas ir 2 gadus gara (120 ECTS), veidota kā moduļu sistēmu sadarbībā ar vairākām citām universitātēm Bilbao universitāti, Norvēģijas Zinātnes un tehnoloģiju universitāti, Kijevas Nacionālo Būvniecības un Arhitektūras universitāti, Kauņas Tehnoloģiju universitāti. Studējošiem tiek piešķirts maģistra grāds mākslā.

Vienna University of Economics and Business (Austrija) studiju programma ir 1,5 gadu gara, veidota kā moduļu sistēma, kuras sākumā studējošie apgūst vispārējos biznesa studijas līderības un vadības kursus, tam projektu vadības kursus. Studējošiem tiek piešķirts maģistra grāds biznesa vadībā.

RISEBA maģistra studiju programmas “Projekta vadība” būtiskākās atšķirības un unikalitāte salīdzinājumā ar citām studiju programmām ir:

- RISEBA studiju programma nodrošina iespēju iegūt projekta vadītāja maģistra grādu un projekta vadītāja kvalifikāciju latviešu valodā;
- Projektu vadības specifisko kursu apjoms RISEBA maģistra studiju programmā ir lielāks nekā abās iepriekš minēto augstskolu programmās;
- RISEBA studiju programmā ir iekļautas prakses, kas veicina pieredzes gūšanu ne tikai projektu vadīšanā, kā iepriekš minētajās augstskolās, bet arī projektu sagatavošanā finansējuma piesaistei.

Profesionālā maģistra studiju programma “Biznesa stratēģiskā vadība”

- **Ekonomiskais un sociālais pamatojums**

Profesionālā maģistra studiju programma “Biznesa stratēģiskā vadība” ir viena no jaunākajām studiju programmām (akreditēta 2015.g.), kur studijas tiek piedāvātas gan klātienē, gan tālmācības formā, no 2019./2020. studiju gada arī angļu valodā.

Latvijā profesionālās maģistra studiju programmas uzņēmējdarbības vadībā pilna laika studijās nodrošina 8 augstākās izglītības iestādes, piedāvājot aptuveni 12 dažādas izglītības programmas. RISEBA maģistra studiju programma “Biznesa stratēģiskā vadība” ir viena no divām studiju programmām, kas nodrošina profesionālā maģistra grāda ieguvu klātienē, bet angļu valodā tālmācības formā. Sakarā ar studiju pārtraukšanu krievu valodā, tā ir lieliska iespēja potenciālajiem krievvalodīgajiem studentiem no ārvalstīm iegūt izglītību angļu valodā, ja viņu svešvalodas

zināšanu līmenis to pieļauj.

- **Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā**

RISEBA profesionālā maģistra studiju programma „Biznesa stratēģiskā vadība” ir unikāla ar to, ka tās ilgums ir 1,1 gads, jo visās citās augstskolu un universitāšu maģistra programmās Latvijā studiju ilgums ir vai nu 1,5 vai 2 gadi. Šajā studiju programmā augstākā līmeņa vadītāj tiek gatavoti darbam biznesa vadības jomā organizācijās un uzņēmumos Latvijā un starptautiskā vidē.

- **Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām ārvalstīs**

1.6.tabula

Studiju programmas apjoma, mērķu un sagaidāmo rezultātu salīdzinājums ar līdzīgām programmām ārvalstīs

Augstākās izglītības iestāde, interneta adrese	Studiju programmas nosaukums,	Grāds un kvalifikācija	Studiju periods un apjoms Gadi / KP	Studiju programmas mērķi un sagaidāmie rezultāti
The Nottingham Trent University http://www.ntu.ac.uk	Management and Entrepreneurship	MSc	1 gads (60ECTC) Pilna laika studijas	Programma veidota ar mērķi attīstīt efektīvus 21. gadsimta vadītājus, kuri ir spējīgi vadīt organizācijas dinamiskos un sarežģītos apkārtējās vides apstākļos. Programma palīdz attīstīt uzņēmējiem raksturīgas īpašības un prasmes, sagatavo studentus par efektīviem, radošiem un kritiski domājošiem vadītājiem, kuri ir spējīgi vadīt pārmaiņu procesus organizācijās.
	Management	MSc	1 gads (60ECTC) Pilna laika studijas	Programma nodrošina nākotnes vadītājus ar fundamentālām zināšanām galvenajās biznesa funkcijās, kā arī nodrošina skaidru izpratni par to kā šīs funkcijas ir integrētas veiksmīgās 21. gadsimta organizācijās.

<p>The University of Northampton http://www.northampton.ac.uk/</p>	<p>Management</p>	<p>MSc</p>	<p>1 gads (60ECTC) Pilna laika studijas</p>	<p>Programmas mērķi ir: *Pamatojoties uz studentu iepriekš iegūtajām transformējamām prasmēm attīstīt maģistra līmeņa zināšanas un prasmes biznesa un vadīzinību jomā tādejādi paaugstinot viņu iepriekš iegūtas izglītības pielietojamību un nākotnes karjeras perspektīvas; *Dot iespēju studējošajiem attīstīt spēcīgu teorētisku un konceptuāli izpratni par biznesa vadību, tās problēmām un iespējām; *Popularizēt sapratni, ka biznesa problēmas var tikt izprastas vienīgi kompleksi caur vienotu biznesa, publiskā sektora organizāciju, iekšējās un ārējās vides, kā arī funkcionālo jomu analīzi un sintēzi; *Nodrošināt studējošos ar analītiskām tehnikām un rīkiem, kuri ļautu viņiem dod nozīmīgu ieguldījumu savu darba dēvēju mērķu sasniegšanā; *Nodrošināt saikni starp teoriju un praksi izmantojot dažādas metodes, tādas kā situāciju analīze, biznesa simulācijas, pielietojamos pētījumus un mācīšanos darba vietā; *Attīstīt pētniecības prakses un spēju prezentēt pētījumu rezultātus.</p>
<p>Oxford Brookes University https://www.brookes.ac.uk/</p>	<p>Business Management</p>	<p>MSc</p>	<p>1 gads (60ECTC) Pilna laika studijas</p>	<p>Programma ir paredzēta studentiem ar pamatizglītību jebkura veida biznesa vadības disciplīnās. Tā palīdz identificēt, analizēt un kritiski izvērtēt ar biznesu saistītas problēmas, izstrādāt to risinājumus un pamatoti izvēlēties vispiemērotāko darbības veidu ņemot vērā visu ieinteresēto pušu intereses.</p>
	<p>Strategic Management and Leadership</p>	<p>MSc</p>	<p>1 gads (70ECTC) Pilna laika studijas</p>	<p>Programma palīdzēs jūsu profesionālajā attīstībā un dos iespēju izcelties darba tirgū augošās konkurences apstākļos. Programma piedāvā iespēju specializēties atbilstoši jūsu interesēm.</p>

University of Salford http://www.salford.ac.uk/	Management	MSc	1 gads (60ECTC) Pilna laika studijas	Programmas mērķis ir parādīt un kritiski izvērtēt labākās prakses piemērus lai attīstītu un uzlabotu jūsu vadītāju prasmes. Programma nodrošinās jūs ar jaunākajām zināšanām menedžmentā un nepieciešamajām prasmēm lai veiksmīgi darbotos šodienas mainīgajā globālajā biznesa vidē. Pabeidzot programmu jūs būsiet spējīgi ieņemt plašu jomu biznesa vadītāju daba tirgū.
---	------------	-----	---	---

RISEBA profesionālās maģistra studiju programmas „Biznesa stratēģiskā vadība” moduļu un kursu salīdzinājums ar The Nottingham Trent University programmu „Management” parādīts 1.2. tabulā. Abu studiju programmu apjoms ir studiju ilgums ir līdzīgi:

- The Nottingham Trent University programma “Management” – 60 ECTC, 1 gads;
- RISEBA programmas „Stratēģiskā biznesa vadība” – 63 ECTC, 1,1 gads.

1.7.tabula

RISEBA programmas „Stratēģiskā biznesa vadība” The Nottingham Trent University programmas „Management” satura salīdzinājums

The Nottingham Trent University programma “Management”	RISEBA profesionālās maģistra studiju programmas „Stratēģiskā biznesa vadība”
Strategy in the International Environment	Biznesa konkurētspēja un stratēģiskā vadīšana starptautiskā vidē
Accounting, Finance and Economics	Globalizācija, tirgi un finanses
Marketing and Operations	
Managing People, Information and Knowledge	Personāla, pārmaiņu, dažādības un mūsdienu vadības psiholoģija
Developing the Effective and Responsible Practitioner	Efektīva vadītāja prasmes
Applied / Consultancy Project.	Praktiskie projekti un pētniecība

Maģistra darbs

Augstāk minētais ļauj izdarīt secinājumus par jaunās studiju programmas „Biznesa stratēģiskā vadība” stiprajām pusēm:

- studiju programmai ir sabalansēts saturs, un tā ir vērsta uz augsta līmeņa profesionāļu sagatavošanu darbam biznesa vadības jomā, kam ir iegūtas plašas zināšanas stratēģijas, organizāciju un uzņēmumu operacionālās vadības un attīstības kā arī pārmaiņu un cilvēku resursu vadības jautājumos;

- iegūto zināšanu un prasmju pielietojšanas iespējas gan vietējā, gan arī starptautiskajā tirgū;
- jomai specifisku tēmu pārsvars programmu struktūrā pastiprina programmas „analītisko” raksturu; attīstot, liela mērā, biznesa vadītāja ar stratēģisku skatījumu uz uzņēmumu prasmes, nevis tradicionālā uzņēmuma vadītāja prasmes.
- RISEBA studiju programma pilnība nodrošina Nottinghamas Trentas Universitātes programmas “Management” studiju programmas saturu;
- RISEBA profesionālās maģistra studiju programmas „Biznesa stratēģiskā vadība” atbilst maģistra studiju programmas “Menedžments” (The Nottingham Trent University programmas “Management”) saturam un prasībām, kas dod iespēju starptautiskai sadarbībai nākotnē.

Profesionālā maģistra studiju programma “Vadības psiholoģija un supervīzija”

• Ekonomiskais un sociālais pamatojums

Šī studiju programma ir visjaunākā Vadības studiju virzienā (akreditēta 2016.g.). Supervīzija ir neatņemama darba sastāvdaļa un izrietoši šobrīd pieprasījums pēc supervīzijas pasaulē un Latvijā ir strauji attīstījies, bet tikai nedaudzās Eiropas valstīs supervīzija ir profesija. Latvijā kopš 2014.gada profesija supervisors ir iekļauta Profesiju klasifikatorā, šogad ir atjaunots profesijas standarts, kas liecina par profesijas aktualitāti un nepieciešamību.

Pašreizējā situācija Latvijā parāda to, ka daudzās organizācijās (piemēram, SIA „Circle K”, SIA „Furors”, A/S „Cēsu Alus”, dažādās bankās, u.c.) tiek pieaicināti supervīzori (arī kouči). Pēc šiem speciālistiem ir pieprasījums no biznesa vides un Latvijā pagaidām neviena no programmām nesagatavo speciālistus – supervīzorus vadības zinātnē atbilstošus tieši biznesā videi, taču esošā situācija pierāda to, ka mūsdienu mainīgajos apstākļos aizvien biežāk nepieciešami profesionāli sagatavoti speciālisti tieši biznesam. Arī pieaugot pieprasījumam 2016.-2019. gados pēc supervīzoriem sociālajā darbā un pedagoģijā studiju programma „Vadības psiholoģija un supervīzija” veidota tā, ka iegūtās zināšanas, prasmes un kompetence dod iespēju sniegt savus pakalpojumus ne tikai biznesa jomā, bet arī publiskajā sektorā, apdrošināšanas kompānijās, starptautiskās organizācijās, nevalstiskajās organizācijās un citur.

Eiropā supervīzija ir pieprasīta profesija, par ko liecina ANSE (Association of National Organisations for Supervision in Europe) dalībvalstu skaits un pieaugums kopš 1993.gada līdz mūsdienām (17 Eiropas valstis). ANSE biedri ir ne tikai visas trīs Baltijas valstis, bet tādas lielas valstis kā Vācija, Austrija un Itālija, apvienojot desmitiem tūkstošus Eiropas supervīzorus (<http://www.anse.eu/about-anse/members>), kas liecina par supervīzora profesijas popularitāti, attīstību un pieprasījumu.

• Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā

Latvijā profesiju supervīzors maģistra līmenī var apgūt trijās augstskolās: Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolā "RISEBA" (RISEBA), Rīgas Stradiņa universitātē (RSU), Latvija Kristīgajā Akadēmijā (LKA). Visas studiju programmas atbilst profesijas standartam, tomēr katra no programmām ir atšķirīga saturiski, iegūstamajā grādā un pēc studiju gada maksas. Visas Latvijas augstskolas piedāvā valsts licencētas un akreditētas profesionālās maģistra programmas, katrai no šīm studiju programmām ir izteikta specifika: KRA – sociālais darbs un teoloģiskie jautājumi, RISEBA – vadība, uzņēmējdarbība, RSU – vispārēja supervīzija.

Visās trijās augstskolās iegūstamā kvalifikācija ir supervīzors, visās ir divu gadu apmācība 80 KP, atšķiras iegūstamais maģistra grāds, kur KRA – sociālais darbs, RISEBA – vadībzinība, RSU – pedagoģija.

Studiju programma „Vadības psiholoģija un supervīzija” ir unikāla Latvijas izglītības tirgū, jo balstīta uz profesionālu supervīzoru sagatavošanu tieši biznesa jomā.

Visas Latvijas programmas atbilst ANSE (Association of National Organisations for Supervision in Europe) prasībām un profesijas standartam.

Studiju programma „Vadības psiholoģija un supervīzija”:

- studiju programma ir starpdisciplināra, aptverot gan vadībzinības, gan vadības psiholoģijas jomas un supervīzijas/konsultēšanas prakses.
- studiju programmai ir sabalansēts saturs, un tā ir vērsta uz augsta līmeņa profesionāļu supervīzoru sagatavošanu, kam ir iegūtas plašas zināšanas vadības psiholoģijas, vadības, ekonomikas, organizāciju un uzņēmumu vadības un attīstības, kā arī cilvēku resursu vadības jautājumos.
- studiju programma atbilst starptautiskajai supervīzoru sagatavošanas praksei, to var salīdzināt ar augstu konkurētspējas un ilgspējas potenciālu.
- studiju programma izstrādāta tā, lai teorija būtu sabalansēta ar praksi, liekot uzsvāru uz praksi un refleksiju, ļaujot apgūt plašu supervīzijas, metožu un prakses spektru prakses vadītāja/supervīzora uzraudzībā līdzīgi kā visās salīdzinātajās augstskolās.
- iegūto zināšanu un prasmju pielietošanas iespējas absolventiem būs gan vietējā, gan arī starptautiskajā tirgū.

RISEBA studiju programmas “Vadības psiholoģija un supervīzija” un RSU programmas “Supervīzija” salīdzinājums

KOPSAKARĪBAS	ATŠĶIRĪBAS
<ul style="list-style-type: none"> - abas minētās studiju programmas sagatavo speciālistus Vadības psiholoģija un supervīzijas jomā, kas arī dod iespēju turpināt studijas doktorantūrā; - studiju programmu apjoms KP un ilgums - daļēji atbilst piešķiramā profesionālā kvalifikācija - studiju mērķis un studiju rezultāti gandrīz atbilst - uzņemšanas nosacījumi gandrīz atbilst. - studiju moduļi un studiju kursi atbilst gandrīz vai daļēji - abās studiju programmās tiek izmantotas analogas studiju metodes – studiju darbi, referāti, prezentācijas, eksāmeni; - paredzēti studiju kursi, kas nodrošina iespēju apgūt pētnieciskās un analītiskās prasmes;	<ul style="list-style-type: none"> - atšķiras studiju virzieni - piešķiramais maģistra grāds, daļēji atbilst profesionālā kvalifikācija (RSU profesionālais maģistra grāds pedagogijā) - programmu cena - RISEBA programma ir dārgāka - RISEBA ir paredzēti studiju kursi, kas attīsta studentu spējas darboties biznesa vidē; - RISEBA programmā ir kvalifikācijas prakse un prakses aizstāvēšana, bet RSU to aizstāj kvalifikācijas eksāmens

- **Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām ārvalstīs**

Profesionālā maģistra studiju programma „Vadības psiholoģija un supervīzija” tiek salīdzināta ar trīs Eiropas augstskolu studiju programmām, kas tiek īstenotas klātienē formā, t.i. Hochschule Kempten - University of Applied Sciences programmu “Supervīzija, organizāciju konsultēšana un koučings” Vācijā (<https://www.hs-kempten.de/home.html>), Oxford Brookes University programmu “Koučings un mentorings” (<https://www.brookes.ac.uk/>) Lielbritānijā un UCD Michael Smurfit

Graduate Business School programmu “Vadības konsultēšana” Īrijā (<https://www.smurfitschool.ie/>). Izvēloties studiju programmas salīdzinošās analīzes veikšanai, par pamatu tika izvēlēti vairāki kritēriji: ir jābūt atbilstošam studiju programmas saturam, kas ir veidots, lai sagatavotu profesionālus supervizorus/konsultantus darbam organizācijā; studiju programmas saturs ir veidots, iekļaujot biznesa kursus/moduļus; programmai jāietver noslēguma darbs – maģistra darbs.

Latvijā maģistra studiju programma „Vadības psiholoģija un supervīzija” ir unikāla ar to, ka sagatavo supervizorus atbilstoši supervizora profesijas standartam un ANSE (Association of National Organisations for Supervision in Europe) prasībām.

1.8.tabula

Studiju programmas apjoma, mērķu un sagaidāmo rezultātu salīdzinājums ar līdzīgām programmām ārvalstīs

Augstākās izglītības iestāde, interneta adrese	Studiju programmas nosaukums	Grāds un kvalifi-kācija	Studiju periods un apjoms, gadi	Studiju programmas mērķi un sagaidāmie rezultāti
Hochschule Kempten - University of Applied Sciences Vācija	Supervīzija, organizāciju konsultēšana un koučings	MSc	2 gadi	Sagatavot profesionāļus darbam biznesa/ sociālajām/ izglītības/ kultūras nozarēm / personāla vadībā, attīstīt supervīzijas un koučinga kompetenci, akcentējot organizatorisko līmeni.
Oxford Brookes University Lielbritānija	Koučings un mentorings	MSc	2 gadi	Programma veidota ar mērķi paplašināt zināšanas un izpratni par konsultēšanu organizācijā, attīstīt pētniecības prasmes, kuras var integrēt praksē. Programma ir praktiska un sagatavo konsultantus/supervizorus, koučus, mentorus, koučinga psihologus, t.i. profesionāļus, kas strādā ar personālu, vadītājiem un līderiem dažādās organizācijās vai sniedz savus pakalpojumus tām.

UCD Michael Smurfit Graduate Business School Īrija	Vadības konsultēšana	MSc	2 gadi	Programmas mērķi ir dot iespēju studējošajiem attīstīt spēcīgu teorētisku un konceptuālu izpratni par biznesa vadību, tās problēmām un iespējām, sagatavojot konkurētspējīgus konsultantus darbam biznesā un ekonomikā globālās vadības konsultāciju nozarē.
--	----------------------	-----	--------	--

1.9.tabula

Hochschule Kempten - University of Applied Sciences programma "Supervīzija, organizāciju konsultēšana un koučings" salīdzinājumā ar RISEBA profesionālo maģistra studiju programmu „Vadības psiholoģija un supervīzija”

	Hochschule Kempten - University of Applied Sciences	RISEBA "Vadības psiholoģija un supervīzija"
Studiju mērķis	Sagatavot profesionāļus darbam biznesa/ sociālajām/ izglītības/ kultūras nozarēm / personāla vadības attīstīt supervīzijas un koučinga kompetenci, akcentējot organizatorisko līmeni	Sagatavot augsti kvalificētus un konkurētspējīgu Latvijā un ārpus tās speciālistus – supervizorus/ konsultantus, kuriem pēc absolvēšanas būtu gan teorētiskas zināšanas, gan praktiskās iemaņas un kompetence, lai piedāvātu kvalificētu supervīzijas pakalpojumu / konsultētu dažādu profesiju pārstāvjus, kā arī atbilstoši kompetencei veiksmīgi darboties gan privāta, gan publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos, uzņemoties atbildību par savu darbu un sekmējot organizācijas un tās darbinieku attīstību / izaugsmi.

Studiju saturs Moduļi	Līderība un koučings; Komandas attīstība; Lomas un misija supervīzijā; Sociālais business un uzņēmējdarbība; Organizācijas analīze; Organizācijas kultūra; Pārmaiņu vadība; Prakse psihosociālajā profilaksē; Stresa un pārpūles profilakse; Veselības vadība; Dzimums un dažādība; Projektu vadība; Koučings un supervīzija; Līderība un uzņēmējdarbība. Maģistra darbs.	Profesionālā darbība un supervīzija teorijā: Supervizora profesionālā darbība un ētika; Konsultēšanas un supervīzijas teorijas; Pieaugušo mācīšanās mūsdienu metodes (koučings, mentorings, fasilitācija). Profesionālā darbība un supervīzija praksē: Intervīzija kā profesionālā izaugsme un kompetence; Individuālā, grupas, komadas supervīzija; Supervīzijas metodes un tehnikas; Koučings biznesā u.c. Biznesa stratēģija un modeļi: Personāla informācijas un zināšanu vadīšana: Mūsdienu pasaules attīstības tendences; Korporatīvā pārvaldība un biznesa ilgtspēja u.c. Ilgtspējīga attīstība un līderība: Līderības psiholoģija un organizāciju uzvedība; Mūsdienu vadības un organizāciju psiholoģija; Mākslā pamatotas pieejas organizācijas vadīšanai; Dažādības vadība un psiholoģija u.c. Izpētes metodes organizācijā: Pētniecības loģika un metodoloģija; Izpēte organizācijā. Prakse organizācijā. Maģistra darbs.
Studiju rezultāti	Sagatavoti konsultanti darbam organizācijās, kuri spēj sniegt pakalpojumus dažādās organizācijās/jomās.	Profesionālā maģistra studiju programma ir izstrādāta tā, lai pēc tās absolvēšanas studentiem būtu gan teorētiskas zināšanas, gan praktiskās iemaņas un kompetence, lai piedāvātu kvalificētu supervīzijas/konsultanta pārrauga pakalpojumus dažādu profesiju pārstāvjiem organizācijās, izprotot vadības un biznesa procesus, atbalstītu un konsultētu personālu, rezultātā paaugstinātu organizācijas un tās darbinieku efektivitāti, sekmējot tās attīstību.
Fakultāte, kura realizē programmu	Biznesa administrācijas fakultāte	Biznesa departaments
Nobeiguma darbs	Maģistra darbs	Maģistra darbs

1.10.tabula

Oxford Brookes University programma „Koučings un mentorings” salīdzinājumā ar RISEBA profesionālo maģistra studiju programmu „Vadības psiholoģija un supervīzija”

Oxford Brookes University

RISEBA “Vadības psiholoģija un supervīzija”

Studiju mērķis	<p>Programma veidota ar mērķi paplašināt zināšanas un izpratni par konsultēšanu organizācijā, attīstīt pētniecības prasmes, kuras var inegrēt praksē. Programma ir praktiska un sagatavo konsultantus/supervizorus, koučus, mentorus, koučinga psihologus, t.i. profesionāļus, kas strādā ar personālu, vadītājiem un līderiem dažādās organizācijās vai sniedz savus pakalpojumus tām.</p>	<p>Sagatavot augsti kvalificētus un konkurētspējīgu Latvijā un ārpus tās speciālistus – supervizorus/konsultantus, kuriem pēc absolūšanas būtu gan teorētiskas zināšanas, gan praktiskās iemaņas un kompetence, lai piedāvātu kvalificētu supervīzijas pakalpojumu / konsultētu dažādu profesiju pārstāvjiem, kā arī atbilstoši kompetencei veiksmīgi darboties gan privāta, gan publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos, uzņemoties atbildību par savu darbu un sekmējot organizācijas un tās darbinieku attīstību / izaugsmi.</p>
Studiju saturs Studiju moduļi/ kursi	<p>Mācīšanās metodes; Pieaugušo attīstība; Koučinga un mentoringa prakse; Psiholoģiskās perspektīvas; Koučings un mentorings organizācijās; Vadīzinību teorijas; Pozitīvā psiholoģija; Prakse supervīzora uzraudzībā; Pētījumu metodes; Pētījums koučingā un mentoringā. Maģistra darbs.</p>	<p>Profesionālā darbība un supervīzija teorijā: Supervīzora profesionālā darbība un ētika; Konsultēšanas un supervīzijas teorijas; Pieaugušo mācīšanās mūsdienu metodes (koučings, mentorings, fasilitācija). Profesionālā darbība un supervīzija praksē: Intervīzija kā profesionālā izaugsme un kompetence; Individuālā, grupas, komadas supervīzija; Supervīzijas metodes un tehnikas; Koučings biznesā u.c Biznesa stratēģija un modeļi: Personāla informācijas un zināšanu vadīšana: Mūsdienu pasaules attīstības tendences; Korporatīvā pārvaldība un biznesa ilgtspēja u.c. Ilgtspējīga attīstība un līderība: Līderības psiholoģija un organizāciju uzvedība; Mūsdienu vadības un organizāciju psiholoģija; Mākslā pamatotas pieejas organizācijas vadīšanai; Dažādības vadība un psiholoģija u.c. Izpētes metodes organizācijā: Pētniecības loģika un metodoloģija; Izpēte organizācijā Prakse organizācijā. Maģistra darbs.</p>

Studiju rezultāti	Programma ir praktiska, tiek sagatavo konsultanti/supervizori, kouči, mentori, koučinga psihologi, t.i. profesionāļus, kas strādā ar personālu, vadītājiem un līderiem privātā sektorā vai valsts organizācijās, sniedzot savus pakalpojumus tām.	Profesionālā maģistra studiju programma ir izstrādāta tā, lai pēc tās absolvēšanas studentiem būtu gan teorētiskas zināšanas, gan praktiskās iemaņas un kompetence, lai piedāvātu kvalificētu supervīzijas/konsultanta pārrauga pakalpojumus dažādu profesiju pārstāvjiem organizācijās, izprotot vadības un biznesa procesus, atbalstītu un konsultētu personālu, rezultātā paaugstinātu organizācijas un tās darbinieku efektivitāti, sekmējot tās attīstību.
Fakultāte, kura realizē programmu	Biznesa skola	Biznesa departaments
Nobeiguma darbs	Maģistra darbs	Maģistra darbs

1.11.tabula

**UCD Michael Smurfit Graduate Business School programma „Vadības konsultēšana”
salīdzinājumā ar RISEBA profesionālo maģistra studiju programmu „Vadības psiholoģija
un supervīzija”**

	UCD Michael Smurfit Graduate Business School programma	RISEBA “Vadības psiholoģija un supervīzija”
Studiju mērķis	Programmas mērķi ir dot iespēju studējošajiem attīstīt spēcīgu teorētisku un konceptuāli izpratni par biznesa vadību, tās problēmām un iespējām, sagatavojot konkurētspējīgus konsultantus darbam biznesā un ekonomikā globālās vadības konsultāciju nozarē.	Sagatavot augsti kvalificētus un konkurētspējīgu Latvijā un ārpus tās speciālistus – supervizorus/ konsultantus, kuriem pēc absolūšanas būtu gan teorētiskas zināšanas, gan praktiskās iemaņas un kompetence, lai piedāvātu kvalificētu supervīzijas pakalpojumu / konsultētu dažādu profesiju pārstāvjiem, kā arī atbilstoši kompetencei veiksmīgi darboties gan privāta, gan publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos, uzņemoties atbildību par savu darbu un sekmējot organizācijas un tās darbinieku attīstību / izaugsmi.

Studiju saturs Moduļi/kursi	Moduļi: Diagnostikas metodes konsultēšanā; Stratēģijas vadībzinība; Individuālā konsultēšana; Organizāciju uzvedība; Personāla un pārmaiņu vadība; Projektu vadība. Vienošanās procesa vadība; Dzimums, vienlīdzība un atšķirības; Darba likums; Sociālā uzņēmējdarbība; Starpkultūru vadība u.c. Maģistra darbs	Profesionālā darbība un supervīzija teorijā: Supervizora profesionālā darbība un ētika; Konsultēšanas un supervīzijas teorijas; Pieaugušo mācīšanās mūsdienu metodes (koučings, mentorings, fasilitācija). Profesionālā darbība un supervīzija praksē: Intervīzija kā profesionālā izaugsme un kompetence; Individuālā, grupas, komadas supervīzija; Supervīzijas metodes un tehnikas; Koučings biznesā u.c. Biznesa stratēģija un modeļi: Personāla informācijas un zināšanu vadīšana: Mūsdienu pasaules attīstības tendences; Korporatīvā pārvaldība un biznesa ilgtspēja u.c. Ilgtspējīga attīstība un līderība: Līderības psiholoģija un organizāciju uzvedība; Mūsdienu vadības un organizāciju psiholoģija; Mākslā pamatotas pieejas organizācijas vadīšanai; Dažādības vadība un psiholoģija u.c. Izpētes metodes organizācijā: Pētniecības loģika un metodoloģija; Izpēte organizācijā. Prakse organizācijā. Maģistra darbs.
Studiju rezultāti	Sagatavoti konsultanti darbam organizācijās ar orientēšanos uz biznesa vidi, kuri izprot biznesa procesus un stratēģijas, organizācijas uzvedību un pārmaiņas, spēj sniegt problēmu risinājumus tajā.	Profesionālā maģistra studiju programma ir izstrādāta tā, lai pēc tās absolvēšanas studentiem būtu gan teorētiskas zināšanas, gan praktiskās iemaņas un kompetence, lai piedāvātu kvalificētu supervīzijas/konsultanta pārrauga pakalpojumus dažādu profesiju pārstāvjiem organizācijās, izprotot vadības un biznesa procesus, atbalstītu un konsultētu personālu, rezultātā paaugstinātu organizācijas un tās darbinieku efektivitāti, sekmējot tās attīstību.
Fakultāte, kura realizē programmu	Biznesa skola	Biznesa departaments
Nobeiguma darbs	Maģistra darbs	Maģistra darbs

Secinājumi par **studiju programmu salīdzinājumu:**

- Visās studiju programmās ir līdzīgi mērķi, kas ir sagatavot profesionāļus noteiktai profesionālai nozarei.
- Visas studiju programmas studiju programmas ir starpdisciplināras.
- Visās studiju programmās ir līdzīgs studiju saturs un moduļi, iekļaujot zināšanas biznesa jomā.
- Studiju programmas ir tītišķas, visās studiju programmās ir līdzīgi studiju rezultāti,

sagatavojot konsultantus, koučus vai supervizorus. Atšķirīga ir iegūstamā kvalifikācija.

- Visās studiju programmas īsteno biznesa fakultātes vai biznesa departamenti.
- Visās studiju programmās noslēguma darbs ir maģistra darbs.

Doktorantūra studiju programma “Biznesa vadība”

- **Ekonomiskais un sociālais pamatojums**

Kopīgās doktora studiju programmas “Biznesa vadība” mērķis ir sagatavot zinātņu doktorus, augstākās kvalifikācijas pētniekus un speciālistus, dodot nozīmīgu ieguldījumu uzņēmējdarbības un uzņēmumu attīstībā Latvijā un Eiropā.

RISEBA darbojas Promocijas padome vadībinātnē un triju augstskolu (RISEBA, Banku augstskola un Ventspils Augstskola) profesoru padome.

Programma tiek īstenota gan latviešu, gan angļu valodā, kas ļauj piesaistīt ārzemju studentus.

Programma ir vērsta uz izglītības eksportu, tādā veidā tiek plānota arī tās turpmākā attīstība.

Programmas īstenošanā tiek piesaistīti arī ārvalstu profesori. Studiju kurss “Contemporary Entrepreneurship Research” veidots kā ārzemju profesoru semināru cikls. Šos seminārus apmeklē arī citu Latvijas augstskolu doktoranti (RISEBA doktorantūra izsniedz sertifikātus ar vērtējumu).

Programmas stiprā puse ir tās atbilstība ES un Latvijas izvirzītajiem uzņēmējdarbības attīstības mērķiem, kā arī efektīva zināšanu apmaiņa starp augstāko izglītību, uzņēmējdarbības vidi un sabiedrību.

Doktora programmas absolventi ir nodarbināti augstākās līmeņa amatos akadēmiskajā vidē, valsts pārvaldē un uzņēmējdarbībā (absolventi strādā arī ārvalstīs). Daži paši ir darba devēji.

Sakarā ar docētāju vidējā vecuma pieaugumu būtiski palielinās augsti kvalificētu jauno doktoru pieprasījums augstskolās.

- **Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā**

Kopīgā doktora studiju programma “Biznesa vadība” ir Latvijā pirmā kopīgā doktora studiju programma (dibināta 2006. gadā). Šajā periodā ir uzkrāta unikāla kopīgās programmas vadīšanas pieredze, gatavojot jaunus zinātņu doktorus.

Kopīgā doktora programma “Biznesa vadība” ir vienīgā atvērtā tipa programma, kurā kā zinātniskie vadītāji un viesprofesori tiek piesaistīti eksperti no dažādām valstīm. Periodā no 2013. līdz 2018. gadam programmas īstenošanā tika iesaistīti 50 zinātniskie vadītāji no septiņām valstīm: Igaunija, Latvija, Lielbritānija, Nīderlande, Polija, Somija un Vācija. Vieslekcijas un seminārus vadīja 20 viesprofesori no 13 valstīm. Piemēram, 2019.gada seminārus vadīja profesori Dānijas, Igaunijas, Kanādas, Krievijas, Ķīnas, Lielbritānijas, Polijas, Somijas, Šveices, Zviedrijas.

- **Analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām ārvalstīs**

2018.gadā SSE studenti kopā ar RISEBA mācībspēkiem veica pētījumu, kura mērķis bija noteikt programmas priekšrocības un stiprās puses, salīdzinot ar līdzīgām doktora programmām ziemeļu valstu reģionā (Dānija, Norvēģija, Somija un Zviedrija). Pētījuma rezultāti liecina, ka kopīgā doktoru programma “Biznesa vadība” piedāvā unikālu elastīgu studiju organizācijas formu (sesijas) - lekcijas apvienotas vienas nedēļas sesijās, un notiek trīs reizes gadā. Papildus doktoranti prezentē promocijas darbu atsevišķos izstrādes posmos (doktorantu semināros, RISEBA Zinātniskajā padomē, Kopīgās doktorantūras padomē) attālināti - Zoom vai Skype videokonferencē. Sakarā ar to, ka

daudzi doktoranti ir nodarbināti augsta līmeņa amatos, šāda studiju organizācijas forma ir īpaši nozīmīga, jo nodrošina pilnvērtīgu studiju procesu, nepārtraucot profesionālo darbību dzimtajā valstī.

Programma no citām Baltijas valstīs īstenotajām programmām atšķiras ar to, ka visi programmas teorētiskās daļa studiju kursi ir fokusēti uz pētniecību.

1.2. Studiju virziena mērķi un to atbilstība augstskolas/ koledžas darbības jomai, stratēģiskās attīstības virzieniem, sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un attīstības tendencēm.

RISEBA stratēģiskais mērķis ir kļūt par starptautiski atzītu biznesa, mākslas un tehnoloģiju universitāti. Veiksmīgai augstskolas stratēģijas īstenošanai, atbilstoši vienotās Eiropas augstākās izglītības sistēmas veidošanas un reformēšanas norisei (saskaņā ar Boloņas procesa mērķiem), definētas šādas stratēģiskās attīstības prioritātes:

1. Studiju programmu klāsta konsolidācija atbilstoši mūsdienu tendencēm un nākotnes izaicinājumiem;
2. Zinātnes attīstība;
3. Internacionalizācija;
4. Akadēmiskā personāla attīstība;
5. Attiecību pilnveidošana ar absolventiem;
6. Mūžizglītības attīstība;
7. Tehniski attīstīta, starpdisciplināra mācīšana un studiju atbalstoša vide;
8. Augstskolas zīmola stiprināšana;
9. Sociālās atbildības sekmēšana.

Šīs prioritātes izvirzītas atbilstoši augstskolas definētajai misijai, vīzijai un izvirzītajām vērtībām (skat. [te](#)). Saskaņā ar RISEBA stratēģiju un tās prioritātēm, augstskolai definēti konkrēti stratēģiskie mērķi un uzdevumi, kā arī izpildes termiņi, atbildīgie darbinieki, uzdevumu izpildes noteikšanas metodika un kritēriji.

Virziena stratēģiskais mērķis ir dinamiski attīstīt RISEBA augstskolu Latvijas augstākās izglītības sistēmas ietvaros, lai iegūtais grāds un diploms būtu atzīti gan Eiropas mēroga darba tirgū, gan būtu noderīgs izglītības turpināšanai citās Eiropas valstīs.

Būdamā privāta augstākās izglītības iestāde, augstskola RISEBA kopš dibināšanas ir vērsta uz starptautisku darbību, kas galvenokārt ir saistīta ar studentu un mācībspēku internacionalizāciju, tādejādi veidojot multikulturālu studiju vidi un nodrošinot pieredzi, kas sagatavo studentus dažāda līmeņa un veida karjerai globālā darba tirgū. Augstskola RISEBA, attīstot starptautisko sadarbību un paplašinot partnerorganizāciju loku, stiprina savu veikspēju un kapacitāti

Visas RISEBA Vadības studiju virziena programmas ir veidotas atbilstoši Boloņas deklarācijas principiem.

Līdz ar studiju programmu īstenošanu tiek attīstīta Uzņēmējdarbības vadības zinātņu nozare, kā arī starpdisciplināritāte ar tādām zinātņu nozarēm kā Ekonomika, Psiholoģija, Izglītība, Medicīna, u.t.t

Visās studiju programmās ir starpdisciplināritātes elementi, bet kā īpaši starpdisciplināras un ļoti pieprasītas studiju programmas var minēt:

- Profesionālā bakalaura studiju programma "Biznesa psiholoģija"
- Profesionālā maģistra studiju programma "Vadības psiholoģija un supervīzija"
- Profesionālā maģistra studiju programma "Veselības vadība"

Katru gadu Vadības studiju virziena studiju programmu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares un darba tirgus prasībām, izmantojot informāciju, kas pieejama dažādu starptautisko akadēmisko un praktisko asociāciju publikācijās, mājas lapās, utt., piemēram, WHO (World Health Organisation), AOM (Academy of Management), SMS (Strategic Management Society), ABI (Academy of International Business), AOM (Academy of Management), SMS (Strategic Management Society), SHRM (Society of Human resource Management), PMI (Project Management Institution), u.c.. Vadības studiju virziena mācībspēki regulāri piedalās augstākminēto akadēmisko un profesionālo asociāciju rīkotajās konferencēs un iegūtās atziņas izmanto studiju kursu un programmas pilnveidošanai.

Visas Vadības studiju virziena programmas veidotas, atbildot uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām. Kā piemēru var minēt noslēguma darbu tēmas (2018.g. – 2019.g.):

- Privātās klīnikas "X" attīstības stratēģija, tās novērtējums un pilnveidošanas iespējas.
- Eiropas regulas vides pieejamības un universāla dizaina īstenošanā ievērošana Eiropas Savienības (ES) fondu līdzfinansētajos publiskajos būvprojektos Latvijā
- Vadības stils, darbinieku iesaistīšanās un lojalitāte pārdošanas un klientu apkalpošanas nodaļā bankā "X"
- Ārstu rezidentu darba stress, izdegšana un supervīzijas iespējas pārvarēšanas stratēģiju veidošanā;
- Supervīzijas izmantošanas iespējas darbinieku iesaistes līmeņa veicināšanai un darba organizatorisko faktoru uzlabošanai uzņēmumā "X";
- Sadarbības ar klientiem īpatnības un supervīzijas nepieciešamība uzņēmumā „X”;
- Supervīzija un koučings kā mācīšanās veids skaistumkopšanas speciālistu darbā problēmu risināšanai un apkalpošanas uzlabošanai;
- Cenu veidošanās politika pētniecības sistēmām pusvadītāju detektoru un kodol elektronikas jomā
- Mākslīgā intelekta ietekme uz biznesa procesiem starptautiskā uzņēmumā "Elva"

Visās studiju programmās iekļauti studiju kursi vai studiju elementi par:

- korporatīvo sociālo atbildību,
- morāles attīstību un ētikas principiem,
- personības attīstību un karjeras veicināšanu;
- civilo aizsardzību, vidi un ekoloģiju.

RISEBA Vadības studiju virziena programmu atbilstību tautsaimniecības prasībām apliecina arī daudzi studentu prakšu vietu piedāvājumi – piedāvājumu ir vairāk nekā studējošo skaits, kuri vēlas un būtu gatavi tos pieņemt. Programmu īstenošanas saturs tiek regulāri pārskatīts, analizēts salīdzinājumā ar konkurentiem, pilnveidots, balstoties uz studentu un absolventu viedokļiem, kā arī nozares speciālistu ieteikumiem (vismaz vienu reizi semestrī organizējot programmas padomes sēdes, kurās dalību ņem mācībspēki un nozares pārstāvji, studenti un absolventi).

1.3. Studiju virziena SVID analīze attiecībā uz izvirzītajiem mērķiem, ietverot skaidrojumus, kā augstskola/ koledža plāno novērst/ uzlabot vājās puses, izvairīties no draudiem, izmantot iespējas u.c. Vērtējums par studiju virziena attīstības plānu nākamajiem sešiem gadiem un attīstības plāna izstrādes procesu. Ja attīstības plāns nav

izstrādāts vai mērķi/ uzdevumi noteikti īsākam laika periodam, sniegt informāciju par studiju virziena attīstības plāna izstrādi nākamajam periodam.

Vadības studiju virziena SVID analīze veidota, balstoties uz studējošo un absolventu aptauju rezultātiem, darba devēju atsauksmēm, konkurentu analīzi, mācībspēku atsauksmēm, normatīvo aktu analīzi un citu būtisku informāciju.

1.13. tabula

Vadības studiju virziena stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze

---

STIPRĀS PUSES

VĀJĀS PUSES

Kvalitāte:

- Starptautiski atzīta kvalitāte – 2 programmām EPAS akreditācija.
- Kvalitātes vadības sistēma studiju procesa norises optimizēšanai.

Saturs:

- Programmu saturs atbilst profesionālo standartu prasībām un tas ir saskaņots ar profesionālās izglītības valsts standartu.
- Programmu saturs atbilst tirgus prasībām.
- Doktora studiju programma izstrādāta angļu un latviešu valodā.
- Stud.progr. "Biznesa psiholoģija" ir unikāla, tādas nav konkurentiem.
- Ir 2 kopīgās programmas – mag.pr. "Veselības vadība" un dokt. pr. "Biznesa vadība".
- Ir 2 dubultgrāda programmas – "Eiropas biznesa studijas" un "Starptautiskais bizness".

Mācībspēki:

- Pieredzējuši un augsti kvalificēti ar profesionālu pieredzi.
- Ar doktora grādu 77.4 %
- Pētnieciskā darbība norisinās ciešā saiknē ar praktiskās uzņēmējdarbības vides problēmām un prasībām.
- Daudzi Vadības studiju virziena mācībspēki ir Latvijas Zinātņu Padomes eksperti.
- Valsts Zinātniskās Kvalifikācijas komisijas eksperti.
- Daudzos akadēmiskos amatos ievēlēti ārvalstu mācībspēki.
- Valsts Zinātniskās Kvalifikācijas komisijas eksperti.

Studējošie:

- Liels ārvalstu studentu skaits programmās angļu un krievu valodu plūsmās.

Studiju formas:

- Pilna un nepilna laika studiju formas, tai skaitā tālmācība.
- Iespēja studējošajiem apvienot darbu ar mācībām.
- Divas studiju valodas.

Starptautiskie sakari:

- RISEBA ir izveidoti sadarbības sakari ar citu valstu biznesa augstskolām un piedāvājums studēt ārzemēs.
- ERASMUS+ studiju apmaiņas iespējas.
- Starptautiskas prakses iespējas.
- Iespēja iegūt dubultgrādu mūsu studentiem ārvalstu augstskolās.
- Liels pieprasījums no ārvalstu studentu pusēs (Francija) iegūt RISEBA diplomu.

Sadarbība ar darba devējiem:

- RISEBA ir ilggadīga un veiksmīga sadarbība ar darba devējiem studentu prakšu vietu nodrošināšanā.
- Sadarbība ar profesionālajām asociācijām un organizācijām.
- Biznesa inkubators.
- Aktīvs darbs programmu padomēs.

Materiāli tehniskais nodrošinājums:

- RISEBA ir labs materiāli tehniskais IT nodrošinājums biznesa virziena programmu realizācijai (specifiskie programmu produkti, piem., Moodle, DreamApply, Webropool).
- RISEBA Bibliotēka ir nodrošināta ar nozares specifisko literatūru un brīva pieejas EBSCO un ProQuest datu bāzēm.
- Radošais biznesa inkubators.
- Jauna studentu viesnīca ārvalstu studentiem.

Studiju maksa:

- Studiju maksa ir konkurētspējīga salīdzinājumā ar līdzīgām programmām citās augstskolās.
- Augsta kvalitātes un cenas attiecība.

Alumni:

- Liels kopējais Alumni skaits (virs 12500).
- Plašas karjeras iespējas absolventiem.

Kvalitāte:

- Nav valsts finansētu budžeta vietu.
- Atsevišķās studiju programmās ierobežots izvēles kursu piedāvājums.

Saturs:

- Dažiem akadēmiskā personāla pārstāvjiem ir nepietiekami augsta līmeņa zinātniskās publikācijas, atsevišķos pētījumu virzienos.**Mācībspēki:**
- Atsevišķos gadījumos vāja mācībspēku pedagoģiskā sagatavotība.
- Atsevišķos gadījumos vāja mācībspēku un studentu komunikācija.
- Zema ārzemju mācībspēku iesaiste biznesa programmu attīstībā.
- Atsevišķiem mācībspēkiem intensīvs studiju process, liela darba slodze.

Studējošie:

- Grūtības iesaistīt studentus zinātniskajā darbā.

Studiju formas:

- Ārzemju lektoru gadījumā – ļoti intensīvas studijas.

Starptautiskie sakari:

- Nepietiekamas mārketinga aktivitātes atsevišķu programmu virzīšanai Latvijas un ārvalstu tirgū.

Sadarbība ar darba devējiem:

- Nepietiekama Vadības studiju virziena absolventu iesaistīšanās studiju programmu attīstībā.

Materiāli tehniskais nodrošinājums:

- MOODL lietošana atsevišķosursos nav pietiekoši interaktīvāka.

IESPĒJAS	DRAUDI
<p>Kvalitāte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Starptautiskās akreditācija (EPAS) pagarināšana, plānota. • AACSB akreditācija, plašāka augstskolas atpazīstamība. • Studiju programmu satura pilnveide atbilstoši jaunākajām tendencēm vietējā un starptautiskajā tirgū. <p>Saturs un forma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Starpdisciplināritātes pilnveidošana, aktīvi īstenojot RISEBA devīzi „Business tiekas ar mākslu”, integrējot mākslas studijas biznesa programmās; • Studiju moduļu sistēmas pilnveidošana; • Tālmācības un jauktu studiju formu attīstība; • Klausītāju kursu attīstība un pilnveide, jaunu studiju kursu izveide. • Studiju programmu veidošana angļu valodā. • Jaunu konkurētspējīgu studiju programmu izveide. <p>Studējošie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iespēja iesaistīt bakalaura programmās RISEBA vidusskolas Victoria studējošos, koordinējot mācību programmas. • Sabiedrības pieaugošās vajadzības pēc izglītības turpinājuma katrā indivīda profesionālajā izaugsmē. • Latvijā potenciālo studentu vēlme iegūt otro un pat trešo izglītību. • ES, NVS un citu pasaules valstu potenciālo studentu interese par studijām Latvijā. • Multinacionālas studentu grupas un starpkultūru komunikācijas pilnveide. • Arvien vairāk augstskolas RISEBA bakalaura programmu beidzēji izvēlas turpināt maģistra līmeņa studijas augstskolā RISEBA. • Iespējas piesaistīt Tālākizglītības kursu klausītājus. <p>Mācībspēki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaunu akadēmiskā personāla un praktiķu piesaiste, tai skaitā no profesionālās vides; • ES un NVS valstu akadēmiskā personāla interese par sadarbību un līdzdalību tajā. <p>Sadarbība:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sadarbība ar Latvijas vispārīgizglītojošām skolām IKVD un RISEBA projekta ietvaros. • Uzņēmēju ieinteresētība sadarbībā (t.sk. Projektu laboratorijas pasūtījumi). • Pilnveidota sadarbība ar pašvaldības un valsts iestādēm. • Sadarbība ar vietējām un ārvalstu augstskolām. • Eiropas programmu, t.sk. ERASMUS apmaiņas programmas un ERASMUS+ programmas sniegto iespēju aktīva izmantošana starptautiskai sadarbībai. • Absolventu tīkla izveide paver plašākas sadarbības iespējas ar profesionālo vidi. • Jaunu tirgu apgūšana – NVS, ES un citās pasaules valstīs. <p>Zinātne un pētniecība:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaunu tehnoloģiju izmantošana studiju procesa un satura pilnveidei. • Sabiedrībā pieaugoša interese par zinātni un pētniecību un augstākās izglītības (maģistra, doktora grāda) prestiža palielināšanās. • Attiecīgo nozaru profesionāļu izpratne par pētnieciskās izglītības nepieciešamību sekmīgai uzņēmuma darbībai strauji augošas konkurences apstākļos, viņu piedalīšanās studentu zinātniskajās RISEBA aktivitātēs „Journal of Business Management” izdošanā. • RISEBA akadēmiskā un zinātniskā personāla datu ievadīšana NZDIS atpazīstamības veicināšanai. 	<p>Kvalitāte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkurences saasināšanās līdzīgu bakalaura un profesionālo maģistra studiju programmu piedāvājumā. • Ierobežotas iespējas konkurēt ar augstskolām, kur ir valsts finansētas budžeta vietas. • Aizliegums īstenot studiju programmas krievu valodā. <p>Saturs un forma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ierobežojumi kā privātai augstskolai piedalīties noteikta veida starptautiskos projektos. <p>Studējošie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās, kas izraisa strauju studentu skaita samazināšanos Latvijā. • Valsts ekonomiskā situācija, kas apdraud finansējumu doktora studiju programmām un zinātnei, kā arī studentu finansiālā situācija. • Bezmaksas studiju iespējas ārzemēs. • Potenciālo studentu emigrācija. • Valsts politiskā situācija, t.sk. uzturēšanās atļauju piešķiršanas politika. • Nelabvēlīgās emigrācijas tendences Latvijas iedzīvotāju vidū – talantīgu, enerģisku cilvēku aizbraukšana no Latvijas. <p>Mācībspēki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atsevišķiem mācībspēkiem ir zema motivācija profesionālai pilnveidei un jaunu, inovatīvu metožu ieviešanai studiju kursa docēšanā un studiju rezultātu izvērtēšanā. <p>Sadarbība:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Netiek pilnvērtīgi izmantotas iespējas sadarbībai ar darba devējiem un profesionālām asociācijām, reizēm tas notiek laika trūkuma dēļ. <p>Zinātne un pētniecība:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekonomiskās situācijas dēļ mācībspēki uzņemas pārāk lielu akadēmisko un administratīvo slodzi, neatliek laika nopietnu pētījumu veikšanai un zinātnes attīstībai.

Vājo pušu novērsšana.

Atzīmētā vājā puse: Atsevišķās studiju programmās ierobežots izvēles kursu piedāvājums.

Novērsšanas iespējas: katrā studiju programmā tiek veidoti jauni izvēles kursi atbilstoši profesionālās nozares vajadzībām Latvijas un starptautiskajā tirgū, kā arī atbilstoši studentu interesēm. Kā piemēru var minēt bakalaura studiju programmu "Uzņēmējdarbības vadība", kur pēdējo trīs gadu laikā tika izveidoti šādi jauni studiju kursi – "Apdrošināšana", "Dažādību menedžments", "Ievads starptautiskajā politikā", "Grupu vadīšanas psiholoģiskie aspekti", "Latviešu valoda", bet nākošajā 2020./21. studiju gadā kā izvēles kurss tiks piedāvāts "Franču valoda". Kā jaunus izvēles studiju kursus programmā "Biznesa psiholoģija" var minēt "Korporatīvā sociālā atbildība", "Pieaugušo mācīšanās metodes", "Pozitīvā psiholoģija" un šobrīd pēc studentu lūguma tiek gatavots jauns izvēles kurss "Profesionālās komunikācijas psiholoģiskie aspekti", kurš tiks vadīts 2020./21. gada.

Maģistra studiju programmās tiek veidoti jauni izvēles kursi, kas saistīti ar personības izaugsmi, starpdisciplināritāti, dažādības vadību, inovāciju ieviešanu, tādi kā "Pārrunu vadība un konfliktu risināšana", "Dažādības vadība", "Mākslā pamatotas pieejas organizācijas vadīšanai", "Projekta vadītāja personības izaugsme", "IT un biznesa stratēģiskā vadība", u.c.

Maģistra studiju programmas "Starptautiskais bizness" studentiem izvēles kursa ietvaros iespējams piedalīties starptautiskajā virtuālajā projektā MARGA (**MARKET GAME**) šī gada vasarā. Vācu biznesa skolu "ESMT Berlin" un izdevēju grupu "Handelsblatt" piedāvā biznesa simulācijas starptautiskā talantu pārvaldībā. MARGA biznesa simulācijas atspoguļo ekonomiskas un vadības virzienu mijiedarbību un padara uzņēmējdarbību praktiski apgūstamu studiju procesā.

Ļoti bieži jauni izvēles studiju kursi visu līmeņu studiju programmās tiek veidoti kā piedāvājums uz profesionālo nozaru pieprasījumu, kas radies no straujām vai neparedzētām izmaiņām sabiedrības sociālajā dzīvē, uzņēmējdarbībā, ekonomikā. Šobrīd aktuāls jautājums ir Covid-19 pandēmijas izraisītās sekas valstī un visa pasaulē, līdz ar to tiek domāts, kādā veidā ar šo tematiku saistītos jautājumus iekļaut atsevišķos studijuursos vai veidot jaunus izvēles kursus atbilstoši studiju programmas līmenim un iegūstamajām specializācijām.

Atzīmētā vājā puse: Dažiem akadēmiskā personāla pārstāvjiem ir nepietiekami augsta līmeņa zinātniskās publikācijas atsevišķos pētījumu virzienos.

Novērsšanas iespējas: Pēdējos gados ir strauji audzis akadēmiskā personāla publikāciju skaits augsta līmeņa zinātniskos rakstu krājumos un žurnālos (skat. 10.pielikums). Augstskolas RISEBA vadība dažādos veidos atbalsta mācībspēku zinātnisko darbību.

25.03.2020. Senātā sēdē tika pieņemts lēmums par finansiālo **atbalstu RISEBA mācībspēku zinātnisko pētījumu rezultātu publicēšanai:** RISEBA mācībspēks var pretendēt uz finanšu atbalstu, ja viņš npublicēja savu zinātnisko pētījumu rezultātu augsti kotējamos akadēmiskos izdevumos vai ieguva galveno balvu mākslas simpozijos, izstādēs, konkursos un audiovizuālo darbu festivālos.

Autoratlīdzības apmērs ir šāds:

Gadījumā, ja zinātniskais raksts tika iekļauts Konferences krājuma saturā (*Conference Proceedings*) un *Konferences krājums* tiek indeksēts vismaz vienā no zinātniskām datubāzēm *Web of Science*, *SCOPUS*, *ERIH*, *ELSEVIER*, RISEBA mācībspēks var pretendēt uz autoratlīdzību **400 eiro (četrsimt eiro)** apmērā bruto;

Gadījumā, ja mākslas simpozijā, izstādē, konkursā vai audiovizuālo darbu festivālā mācībspēks iegūst kādu no galvenajām godalgām, tad RISEBA mācībspēks iesniedz šī fakta apliecinājumu un

var pretendēt uz autoratlīdzību **400 eiro (četršimt eiro)** apmērā bruto;

Gadījumā, ja zinātniskais raksts tika publicēts augsti kotējamā akadēmiskā žurnālā no **aktuālā** ABS žurnālu saraksta (žurnāls ir iekļauts **Association of Business Schools Academic Journal Guide - ABS List**) ar žurnāla reitingu **1** un žurnāls tiek indeksēts vismaz vienā no zinātniskām datubāzēm *Web of Science, SCOPUS, ERIH, ELSEVIER*, RISEBA vai mācībspēkam ir citā zinātniskā publikācijā kas ir publicēta vienā no zinātniskām datubāzēm *Web of Science, SCOPUS, ERIH, ELSEVIER* mācībspēks var pretendēt uz autoratlīdzību **1 000 eiro (viens tūkstošs simti eiro)** apmērā bruto;

Gadījumā, ja zinātniskais raksts tika publicēts augsti kotējamā akadēmiskā žurnālā no **aktuālā** ABS vai ABDC žurnālu saraksta (žurnāls ir iekļauts **Association of Business Schools Academic Journal Guide - ABS List** vai **Association of Business Deans Council - ABDC List of Journals**) ar žurnāla reitingu **2** (ABS List) vai **C** (ABDC List) un žurnāls tiek indeksēts vismaz vienā no zinātniskām datubāzēm *Web of Science, SCOPUS, ERIH, ELSEVIER*, RISEBA mācībspēks var pretendēt uz autoratlīdzību **2 000 eiro (divi tūkstoši eiro)** apmērā bruto;

Gadījumā, ja zinātniskais raksts tika publicēts augsti kotējamā akadēmiskā žurnālā no **aktuālā** ABS vai ABDC žurnālu saraksta ar žurnāla reitingu **3** (ABS List) vai **B** (ABDC List) un žurnāls tiek indeksēts vismaz vienā no zinātniskām datubāzēm *Web of Science, SCOPUS, ERIH, ELSEVIER*, RISEBA mācībspēks var pretendēt uz autoratlīdzību **3 000 eiro (trīs tūkstoši eiro)** apmērā bruto;

Gadījumā, ja zinātniskais raksts tika publicēts augsti kotējamā akadēmiskā žurnālā no **aktuālā** ABS vai ABDC žurnālu saraksta ar žurnāla reitingu **4 vai 4*** (ABS List) vai **A** vai **A*** (ABDC List) un žurnāls tiek indeksēts vismaz vienā no zinātniskām datubāzēm *Web of Science, SCOPUS, ERIH, ELSEVIER*, RISEBA mācībspēks var pretendēt uz autoratlīdzību **4 000 eiro (četri tūkstoši eiro)** apmērā bruto;

Atzīmētā vājā puse: Atsevišķos gadījumos vāja mācībspēku pedagoģiskā sagatavotība, mācībspēku un studentu komunikācija.

Novēršanas iespējas: Augstskolā RISEBA ir izstrādāta vienota kārtība akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai, kas pilnībā attiecas arī uz Vadības studiju virzienu (skat.3.5.p. Vadības virziena pašnovērtējuma ziņojumā).

Atzīmētā vājā puse: Zema ārzemju mācībspēku iesaiste biznesa programmu attīstībā.

Novēršanas iespējas: Ārzemju mācību iesaiste biznesa programmu attīstībā ir paaugstinājusies, no 30 Biznesa katedrā vēlētiem akadēmiskiem mācībspēkiem, 3 ir ārzemju pasniedzēji ar doktora grādu: John Dobson (UK) – ievēlēts 2017.g., Emil Velinov (Čehija) ievēlēts 2018.g., Fahri Akdemir (Vācija) – ievēlēts 2020.g. Atsevišķu studiju kursu docēšanai tiek piesaistīti vēlēti mācībspēki no Ekonomikas katedras un ārzemju vieslektori.

Atzīmētā vājā puse: Atsevišķiem mācībspēkiem intensīvs studiju process, liela darba slodze.

Novēršanas iespējas: Mācībspēku darba slodze iespēju robežās tiek līdzsvarota pa semestriem, kā arī dienas un vakara nodarbībās. Sakarā ar krievu studiju plūsmu neesamību augstskolā kopš 2019.gada rudens semestra, mācībspēku slodzes ir mazinājušās un nav saņemtas docētāju sūdzības par pārslodzi.

Atzīmētā vājā puse: Nepietiekama Vadības studiju virziena absolventu iesaistīšanās studiju programmu attīstībā.

Novēršanas iespējas: Absolventi tiek ļoti aktīvi iesaistīti studiju programmu attīstībā šādos veidos:

1. Piedalīšanās studiju programmu padomēs.
2. Piedalīšanās karjeras dienās.
3. Nodrošinot prakses vietas studentiem savos uzņēmumos un pēc tam sniedzot atgriezenisko saiti.
4. Piedaloties noslēguma darbu komisijās. Piem., maģistra studiju programmas absolvente Sandra Rasa Rudzīte 2018.gadā absolvēja augstskolu RISEBA, bet kopš 2019. Gada piedalās maģistra darbu aizstāvēšanas komisijā kā darba devēja.
5. Vadot publiskus seminārus augstskolā RISEBA. Kā piemēru var minēt Biznesa katedras docenta Valtera Bolevica tiešsaistes semināru 29.04.2020. "Mikromobilitāte Rīgā – ko mainīt?", kas pieejam virtuāli sociālajos tīklos.

Atzīmētā vājā puse: MOODLE lietošana atsevišķosursos nav pietiekoši interaktīvāka

Novērtšanas iespējas: Izstrādātas un Metodiskajā padomē apstiprinātas prasības mācību-metodiskajiem materiāliem tālmācības studijuursos. Pilna laika klātienē, nepilna laika klātienē un nepilna laika neklātienē minētajām prasībām ir rekomendējošs raksturs, tomēr tās ir ļoti labas vadlīnijas MOODLE lietošanas un interaktivitātes uzlabošanai.

1.4. Studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu vadības (pārvaldības) struktūra, tās efektivitātes analīze un novērtējums, tajā skaitā studiju virziena vadītāja un studiju programmu vadītāju loma, atbildības un sadarbības ar citiem studiju programmu vadītājiem, augstskolas/ koledžas administratīvā un tehniskā personāla studiju virziena ietvaros sniegtā atbalsta novērtējums.

Virzienā iekļauto studiju programmu organizāciju gan studējošiem gan akadēmiskajam personālam reglamentē RISEBA studiju nolikumi un procedūru noteikumi.

Galvenie studiju noteikumi un procedūras, kas reglamentē studiju organizāciju, mācību procesu un studentu radošo un pētniecisko darbu, kā arī citas aktivitātes ir atspoguļoti e.riseba.lv.

Studiju virzienu „Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” un Studiju programmas attīstību pārrauga un pilnveido RISEBA Biznesa katedra, RISEBA Studiju programmu Padome un programmas direktors, Biznesa un ekonomikas fakultāte, RISEBA metodiskā padome un RISEBA Senāts. Katrai studentu grupai tiek nozīmēts arī kurators, kā arī grupas vecākais, kuru uzdevums ir sniegt atbalstu dažādu problēmjautājumu risināšanā.

Operatīvo organizatorisko un plānošanas darbu nodrošina augstskolas programmu administratores un Studiju departaments.

Studiju programmas pārvaldības struktūrshēma pievienota **6.pielikumā**.

Studiju procesa kvalitāti nodrošina iekšējie kvalitātes vadības pasākumi, izvirzot noteiktas prasības gan akadēmiskajam personālam, gan studentu mācību darba rezultātam.

Programmas direktors regulāri organizē studentu grupu sanāksmes, kā arī tikšanās ar studentu grupu vecāko, lai uzklautu viņu viedokļus par aktuālām problēmām studiju gaitā. RISEBA lēmējinstītūciju un struktūrvienību atbildības sfēras atspoguļotas 1.2.tabulā.

Studiju virzienu „Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” un Studiju programmu attīstību pārrauga un pilnveido lēmējinstītūcijas, kas atspoguļotas 1.2.tabulā.

1.2.tabula

Studiju virzienu „Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” un studiju programmu attīstību pārraugošo lēmēj institūciju un struktūrvienību atbildības sfēras

RISEBA struktūrvienība/atbildīgā persona	Uzdevums
RISEBA Senāts	Apstiprina dokumentus, kas reglamentē RISEBA akadēmiskās un zinātniskās darbības sfēras
Biznesa katedra, Ekonomikas un finanšu katedra	Virziena ietvaros iniciē jaunu studiju programmu izveidi, veido jaunas un pilnveido jau esošās programmas, veic tirgus izpēti par jaunām programmām, nodrošina apmācības kvalitāti
Programmu direktori	Studiju virziena un studiju programmas ikdienas darbības organizēšana un attīstība, mācību procesa kvalitātes nodrošināšana, programmas licencēšanas un akreditācijas procesu vadīšana
Programmu Padomes	Studiju programmas stratēģiskās plānošanas un realizācijas pārraudzības veikšana (lēmumiem ir rekomendējošs raksturs)
Pētniecības grupas	Iniciē un iesaista studējošos zinātniska darba veikšanā
Mūžizglītības centrs	Sadarbībā ar attiecīgo departamentu veic tirgus izpēti jaunām programmām, iniciē dažādu pasākumu organizēšanu virziena/programmas ietvaros, iesaista studējošos dažāda veida aktivitātēs
Tālmācības studiju nodaļa	Nodrošina trīs bakalaura un vienas maģistra biznesa virziena programmu īstenošanu tālmācības formā.
Ārējo sakaru nodaļa	Sadarbības veicināšana ar citām izglītības iestādēm Latvijā un ārzemēs (starp studējošiem un mācībspēkiem), ārzemju pasniedzēju iesaistīšana mācību procesā, studējošo apmaiņas organizēšana
Studiju departaments	Mācību procesa organizēšana, ārzemju pasniedzēju iesaistīšana mācību procesā
Projektu daļa	Informēt RISEBA akadēmisko un administratīvo personālu, studentus par projektu iespējām, veicināt zinātnisko pētījumu veikšanu, izmantojot Eiropas un Valsts atbalsta iespējas un nodrošināt studentu praktisko iemaņu apguvi projektu vadībā.
Radošais biznesa inkubators	Veicināt un atbalstīt RISEBA studentus biznesa ideju attīstīšanai, projektu izveidei un uzņēmējdarbības uzsākšanai. Vieslekciju un pieredzes apmaiņas pasākumu organizēšana.

Studējošo pašpārvalde

Studējošo pašpārvalde RISBEA nodrošina demokrātijas principu īstenošanu augstskolas pārvaldē. Studējošo pašpārvalde darbojas kā tilts starp studentiem un augstskolas administrāciju. RISEBA studējošo pašpārvaldei veido augstskolas studenti, kas organizē skolas aktivitātes un studentu dzīvi. Pārstāv studējošo intereses Programmu padomēs.

1.5. Studējošo uzņemšanas prasību un sistēmas raksturojums un novērtējums, citastarp norādot, kas nosaka studējošo uzņemšanas kārtību un prasības. Novērtēt studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas iespējas studiju virziena ietvaros, sniegt konkrētus procedūru piemērošanas piemērus.

RISEBA ir izstrādāta sistēma un ieviestas procedūras studējošo uzņemšanai, studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanai un studējošo sasniegumu un studiju rezultātu vērtēšanai, tās ir loģiskas un efektīvas.

Uzņemšanas kārtību un prasības reglamentē [Uzņemšanas noteikumi](#), kas katru gadu tiek apstiprināti RISEBA Senāta sēdē. Uzņemšanas noteikumi izstrādāti saskaņā ar Augstskolu likuma 46. pantu, 2006. gada 10. oktobrī izdotiem Ministru kabineta noteikumiem Nr.846 „Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās” un Augstskolas RISEBA Studiju nolikumu.

Augstskolas RISEBA Uzņemšanas noteikumos paredzētās uzņemšanas prasības un tām atbilstošā reflektantu atlase atbilst normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai un ir piemērota un pietiekama, lai ikviens imatrikulētais students spētu sasniegt paredzētos studiju programmas rezultātus.

Lai studētu Augstskolā RISEBA, nepieciešams Latvijā atzīts un dokumentāli apliecināts dokuments par pabeigtu vidējo vai augstāko izglītību, vai arī par studijām citā augstskolā, kā arī jāizpilda Uzņemšanas noteikumi. Tiesības studēt un saņemt Augstskolas RISEBA pakalpojumus Latvijas Republikā ir vienādas Latvijas un citu valstu pilsoņiem.

Pieteikšanās programmā notiek, izmantojot e-pakalpojumu „vienotā pieteikšanās pamatstudiju programmās” (VUPP) portālā www.latvija.lv/studijas. Pieteikšanās pamatstudiju programmām ārpus VUPP konkursa notiek, aizpildot elektronisko pieteikumu riseba.dreamapply.com.

Kopš 2018./2019. gada RISEBA reflektantu uzņemšanai no Latvijas izmanto arī platformu DreamApply, kas pirms tam vairākus gadus tika izmantota ārvalstu studentu uzņemšanai un ir izrādījusies efektīva, ļaujot vienot uzņemšanas procesu vietējiem un ārvalstu studentiem, piedāvā lietotājiem draudzīgu iestatīšanu visu kategoriju pretendentiem un atvieglo analītisko procesu (<https://riseba.dreamapply.com/>).

Sistēma ir salāgota ar RISEBA lietoto sistēmu Hansa, kas augstskolas administrācijai ļauj sekot līdzi imatrikulēto un eksmatrikulēto studentu skaitam gan uzņemšanas, gan studiju periodā.

Pilna laika studiju formā katru gadu ir pieejamas atlaides – viena studiju vieta paredz atlaidi studiju maksai 100% apmērā (Vadības virziena bakalaura studiju programmās tiek ņemta vērā profilējošo mācību priekšmetu: angļu valoda, latviešu valoda un literatūra (izņemot tiem, kuri ieguvuši izglītību ārvalstīs), informātika, matemātika (vai vidējā atzīme no algebra + ģeometrija) vidējā atzīme un centralizēto eksāmenu rezultāti latviešu valodā un angļu valodā. Konkursa rezultāts tiek aprēķināts pēc formulas: $Vērtējums = (CE_{latviešu\ valodā} \times 0.5 + CE_{angļu\ valodā} \times 0.5) / 10$;

Studiju maksas atlaide tiek pārskatīta katru semestri rotācijas kārtībā, kā arī ir pieejamas vairāk nekā 15 cita veida atlaides studiju maksai, lai veicinātu studējošo iesaisti studiju programmā.

Studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas procedūru RISEBA reglamentē "Nolikums par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu".

Persona, kas vēlas atzīt tās iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtus studiju rezultātus, iesniedz RISEBA programmas direktoram iesniegumu par sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu, kopā ar pamatojošiem dokumentiem. Lēmumu par rezultātu atzīšanu pieņem RISEBA izveidota komisija, kas darbojas balstoties uz LR normatīvajiem aktiem un ES rekomendācijām.

Nolikums „Studiju kursu salīdzinājuma protokola un individuālā studiju plāna sagatavošana” paredz pretendenta vai studējošā iepriekš apgūto studiju programmas studiju kursu salīdzinājumu ar vēlamās studiju programmas studiju kursiem.

Iepriekš apgūto studiju kursu vai izglītības atzīšana ir paredzēta šādos gadījumos:

1. Personai atsākot studijas pēc eksmatrikulācijas (atskaitīšanas) augstskolā RISEBA;
2. Studentam atsākot studijas pēc studiju pārtraukuma;
3. Studentam, mainot izvēlēto studiju programmu, kvalifikāciju, formu, valodu augstskolā RISEBA;
4. Studējošam atgriežoties no ERASMUS + vai Dubultgrāda programmām (Krievijas Tautu draudzības universitātē Maskavā);
5. Personai pārnākot no citas augstākās izglītības iestādes vai uzsākot studijas pēc citas augstākās izglītības iegūšanas. Ir noslēgts sadarbības līgums ar Alberta koledžu un Latvijas Kultūras koledžu par studējošo uzņemšanu bakalaura studiju programmas „Sabiedrisko attiecību un reklāmas menedžments” 2. kursā pēc minēto koledžu atbilstošo programmu (sabiedriskajās attiecībās vai reklāmā) absolvēšanas;
6. Studējošam, kuram ir apgūti studiju programmas studiju kursi citā augstākās izglītības iestādē.

Iepriekš apgūtie studiju kursi tiek salīdzināti ar vēlamo studiju programmu gan satura, gan apjoma (apgūtie KP) ziņā. Studiju kursus ieskaita, ja to apjoms KP salīdzināmajās studiju programmās ir vienāds vai arī KP skaits iepriekš apgūtajā priekšmetā ir bijis lielāks.

Vadības virziena visās studiju programmās ir ļoti plašas un elastīgas studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas iespējas, izmantojot individuālo pieeju katram studentam un sniedzot metodisko, pedagoģiski psiholoģisko atbalstu.

Kā piemēru var minēt studiju kursu salīdzinājuma protokola un individuālā studiju plāna sagatavošanu bakalaura studiju programmās “Uzņēmējdarbības vadība”, “Biznesa psiholoģija” un “Eiropas biznesa studijas” divos gadījumos: studentu ārējā vai iekšēja pārnākšana no vienas studiju programmas vai formas uz citu:

1. Ārējā - ja students pārnāk uz augstskolu RISEBA no citas augstākās izglītības iestādes vai uzsākot studijas pēc citas augstākās izglītības iegūšanas, kā arī studenti no ERASMUS+ apmaiņas programmām ;
2. Iekšējā - ja augstskolas RISEBA students:
  1. Maina programmu, studiju formu, valodu;
  2. Turpinot studijas pēc studiju pārtraukuma;
  3. Atsākot studijas pēc eksmatrikulācijas.

Ļoti bieži uz RISEBA bakalaura studiju programmām pārnāk studenti no Banku augstskolas, Rīgas Tehniskās universitātes, Rīgas Stradiņa universitātes, Latvijas Jūras akadēmijas, Ekonomikas un

kultūras augstskolas, u.c. Mums ir vienošanās ar profesionāli tehnisko vidusskolu "Viktorija", Biznesa vadības koledžu, Alberta koledžu, u.c. koledžām par viņu absolventu uzņemšanu otrajā vai trešajā kursā atkarībā no sasniegtajiem studiju rezultātiem un studiju formas. Iekšējā pāriešana parasti notiek no vienas bakalaura studiju programmas uz citu vai no vienas studiju formas uz citu.

Profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču atzīšana visbiežāk tiek piemērota maģistra studiju programmās studējošiem.

Nolikums „Par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegto studiju rezultātu atzīšanu” nosaka ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču, vai iepriekšējā izglītībā sasniegto studiju rezultātu atzīšanas kārtību un kritērijus, kā arī definē komisijas veidošanas nosacījumus, tās tiesības un pienākumus.

Profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču atzīšana visbiežāk tiek piemērota maģistra studiju programmās studējošiem:

1. Personām ar iepriekšēju neprofilējošu izglītību vai akadēmisko izglītību var tikt pielīdzinātas profesionālajā pieredzē iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences, ja rezultāti ir sasniegti tajā profesionālās darbības jomā, kura atbilst studiju programmas izglītības tematiskajai jomai, un ieskaitītas programmā paredzētās prakses;
2. Personām ar iepriekšēju neprofilējošu izglītību var tikt pielīdzinātas profesionālajā pieredzē iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences, ja rezultāti ir sasniegti tajā profesionālās darbības jomā, kura atbilst studiju programmas izglītības tematiskajai jomai, un ieskaitīti ievadmodulī paredzētie studiju kursi.

Elektroniskā saite uz iekšējo normatīvo regulējumu "Uzņemšanas noteikumi", kur noteikta studējošo uzņemšanas kārtība un prasības ir [šeit](#).

Elektroniskā saite uz iekšējo normatīvo regulējumu "Nolikums par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegto studiju rezultātu atzīšanu", kas reglamentē atzīšanas procedūras ir [šeit](#).

1.6. Studējošo sasniegumu vērtēšanā izmantoto metožu un procedūru novērtējums, principi, kā tās tiek izvēlētas, kā tiek analizēta novērtēšanas metožu un procedūru atbilstība studiju programmu mērķu sasniegšanai un studējošo vajadzībām.

Studiju sasniegumu un studiju rezultātu īstenošana notiek **pamatojas uz studentcentrētas izglītības principiem, atbilstoši Augstskolu likumam un augstskolas RISEBA iekšējās kārtības noteikumiem.** Studiju procesā tiek nodrošinātas studentu vajadzībām atbilstošas, daudzveidīgas mācīšanās un studiju rezultātu izvērtēšanas metodes. Studējošo sasniegumus un studiju rezultātus vērtē praktiskajās nodarbībās, semināros, kontroldarbos, patstāvīgos studiju darbos, diskusijās, meistarklasēs, prasmju attīstīšanas vingrinājumos, ekskursijās un citos pārbaudījumos, kā arī dažādās sabiedriskajās augstskolas aktivitātēs. Studijas balstās uz studējošā patstāvību, vienlaicīgi nodrošinot pasniedzēja vadību un atbalstu – katra studiju kursa aprakstā ir norādīts studējošo patstāvīgā darba apjoms un saturs, kā arī tā vērtēšanas metodes. *E-RISEBA* vidē tiek publiskoti katra studiju kursa vērtēšanas prasības, kritēriji un metodes atzīmju izlikšanai katram studiju kursam, kā arī vērtējumu skaidrojums. Studenti saņem skaidrojumu par vērtējumu, un, ja nepieciešams, padomus darba uzlabošanai. Prakšu un maģistra darbu vērtēšanu veic vairāki eksaminētāji; vērtēšana notiek ar apstiprinātām procedūrām, tiek taisnīgi pielietota visiem

studentiem un ir konsekventa.

Visi studiju programmā paredzētie studiju kursi tiek īstenoti atbilstoši studiju kursu aprakstiem, kuros noteikta arī attiecīgā kursa vērtēšanas sistēma, ievērojot RISEBA vienoto vērtēšanas sistēmu. RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma ir veidota balstoties uz 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”:

- vērtēšanas atklātības princips – atbilstoši izvirzītajiem programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts prasību kopums studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšanai. Prasību kopums ir norādīts katrā studiju kursa aprakstā.
- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu, attiecīgi par visu programmas satura apguvi. Studējošais var aizstāvēt maģistra darbu tikai tad, kad ir apgūts viss programmas saturs.
- vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips – augstskola nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai. RISEBA Studiju nolikuma, kas apstiprināts Senātā, 3.6.punktā ir noteikts – ja studējošais vēlas uzlabot savu gala atzīmi, viņam ir jāvienojas ar attiecīgo mācībspēku un programmas direktoru par laiku, jāsaņem no attiecīgās studiju programmas administratores noteiktas formas norīkojums atbilstoši papildus maksas pakalpojumu cenrādim.
- vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus.

Katrs mācībspēks savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, prasmes un kompetences izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus. Pārbaudījumu prasības ir atkarīgas no katra studiju kursa specifikas un studiju procesa organizācijas tajā. Eksāmeni RISEBA tiek organizēti gan rakstiski, gan mutiski. Gala vērtējums pēc studiju kursa apguves ietver studenta darba novērtējumu visa studiju kursa apguves laikā, tajā skaitā, līdzdalību un darba kvalitāti nodarbībās, kontroldarbu un patstāvīgo darbu rezultātus, kā arī eksāmena vērtējumu. **Studiju rezultātus vērtē ne tikai attiecīgais mācībspēks vai komisija, bet tiek izmantots arī studentu mācīšanās rezultātu pašizvērtējums un savstarpējais vērtējums.** Kurša darbu, lietišķo pētījumu un prakses atskaites saturu un kvalitāti, kā arī studējošo prezentācijas prasmi vērtē komisija.

Iesākot katru jaunu kursu, attiecīgais mācībspēks informē studējošos par vērtēšanas prasībām, izmantojot augstskolas RISEBA noteikto vērtēšanas sistēmu.

Kursa apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtēšanas termiņa pagarinājums. RISEBA studiju un apgūto zināšanu, prasmju un kompetenču novērtēšanas metodes ir objektīvas un tiek konsekventi ievērotas.

Ikvienas studiju rezultātu pārbaudes apjoms un saturs **atbilst katras studiju programmas kartēšanas rezultātiem**, ievērojot attiecīgā studiju kursa saturu, Profesijas standartā noteikto zināšanu, prasmju un kompetenču prasības, atbilstoši Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras (EKI) un Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras (LKI) līmeņiem.

Studiju rezultātus vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums procentos un gala atzīme 10 ballu sistēmā (skat.tabulu)
- kvantitatīvais vērtējums – kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Studējošo zināšanu, prasmju un kompetenču kvalitāti - eksāmenu, kontroldarbu, kursa darbu un citu pārbaudījumu rezultātus vērtē procentos atbilstoši Metodiskajā padomē apstiprinātiem

kritērijiem un pēc tam gala vērtējumu izsaka ar atzīmi 10 ballu sistēmā, pamatojoties uz Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas prasībām.

Apguves līmenis	Vērtējums %	Atzīme	Skaidrojums	Aptuvenā ECTS atzīme	Vērtēšanas kritēriji: zināšanas, prasmes un kompetences
Ļoti augsts	96-100	10	Izcili With distinction	A	Pārsniedz studiju programmas prasības, liecina par patstāvīgiem pētījumiem, par problēmu dziļu izpratni.
	90-95	9	Teicami Excellent	A	Pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, iegūta prasme patstāvīgi lietot iegūtās zināšanas.
augsts	80-89	8	Ļoti labi Very good	B	Pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, taču reizēm trūkst dziļākas izpratnes un spējas zināšanas patstāvīgi piemērot sarežģītākajiem jautājumiem.
	70-79	7	Labi Good	C	Apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējami arī atsevišķi mazāk svarīgi trūkumi zināšanu apgūvē.
vidējs	60-69	6	Gandrīz labi Almost good	D	Apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējamas atsevišķu lielāku problēmu nepietiekoši dziļa izpratne.
	50-59	5	Viduvēji Satisfactory	E	Apgūtas studiju programmas prasības, kaut arī konstatējama vairāku svarīgu problēmu nepietiekami dziļa izpratne.
	40-49	4	Gandrīz viduvēji Almost satisfactory	E/FX	Apgūtas studiju programmas prasības, konstatējamas vairāku svarīgu problēmu nepietiekama izpratne un grūtības iegūto zināšanu praktiskā izmantošanā.
zems	26-39	3	Vāji Bad	Fail	Apgūtas virspusējas zināšanas par studiju kursa svarīgākajām problēmām, taču nav spēju tās praktiski izmantot.
	10-25	2	Ļoti vāji Very bad	Fail	Apgūtas virspusējas zināšanas par studiju kursa svarīgākajām problēmām, taču citās svarīgākās problēmās pilnīgi trūkst orientācijas.
	1-9	1	Ļoti ļoti vāji Very, very bad	Fail	Nav izpratnes par studiju kursa pamat problemātiku.

Iegūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studējošā kartē. Lai novērtētu studējošo izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 stundām.

Studējošo **sasniegumi tiek vērtēti arī ārpus mācību nodarbību aktivitātēm**, piedaloties augstskolas RISEBA sabiedriskajos pasākumos un studentu zinātniskajās konferencēs. Par sasniegumiem minētajā jomā studenti saņem mutisku atzinību, sadarbības partneru piešķirtās naudas balvas, kā arī nominācijas “Gada students”, “Gada pasākums”, u.c.) augstskolas rīkotajās ikgadējā gada noslēguma pasākumā “Zelta balva”.

Tālmācības studiju formā studējošo mācību sasniegumi tiek vērtēti atbilstoši iepriekšminētiem principiem un procedūrām, lietojot RISEBA informācijas sistēmu „e.riseba”, kurā tiek ievietoti studiju materiāli, instrukcija darbam ar „e.riseba”. Tālmācībā studenti mācās attālināti, patstāvīgi apgūstot mācību vielu, atbilstoši studiju plāniem kārtojot kontroldarbus, ieskaites un eksāmenus, vajadzības gadījumā elektroniski sazinoties ar pasniedzējiem un studiju administratoriem. Konsultācijas ar mācībspēkiem notiek tiešsaistē kā aktīva domu un pieredzes apmaiņa, kas padziļina izpratni un palīdz risināt neskaidros jautājumus, t.sk. par studiju rezultātu vērtēšanu.

Katrā studiju kursā tālmācībā studējošais saņem īpaši veidotu elektronisku studiju materiālu, kurā

atrodama visa nepieciešamā informācija kursa apguvei teksta, videolekciju, praktisku uzdevumu, paškontroles jautājumu, ieteicamās literatūras veidā. Paškontroles testi un kontroluzdevumi paredzēti studējošo zināšanu, prasmju un kompetenču pašpārbaudei un to nostiprināšanai. Kontroldarbus, ieskaites un eksāmenus studējošie kārtro elektroniski, saskaņā ar studiju plānu.

Tālmācībā studijas notiek cikliski – studenti saņem uzdevumus, nosūta pasniedzējiem atbildes, saņem atzīmes un komentārus, pēc tam viņiem atkal rodas jautājumi, uz kuriem mācībspēks atbild un aizsūta jaunu uzdevumu ar komentāriem.

Studiju rezultātu izvērtēšanas laikā notiek regulāra komunikācija starp studējošajiem, mācībspēkiem un Tālmācības studiju daļas administrāciju e-vēstuļu, diskusiju forumu, un citu aktivitāšu veidā. Visi pārbaudes darbi un to vērtējumi tiek reģistrēti un studentiem nodrošināta atgriezeniskā saite par izpildīto darbu kvalitāti, izteikti komentāri un ierosinājumi.

Noslēguma pārbaudījums – bakalaura vai maģistra darba aizstāvēšana notiek klātienē.

1.7. Akadēmiskā godīguma principu un to ievērošanas mehānismu, kā arī iesaistīto pušu informēšanas veidu raksturojums un novērtējums. Norādīt izmantotos pretplaģiāta rikus, sniedzot rīku un mehānismu piemērošanas piemērus.

Akadēmiskā godīguma principu ievērošanu regulē RISEBA izstrādāts Akadēmiskā godīguma kodekss, Nolikums par plaģiātismu un Ētikas kodekss. (skat.elektronisko saiti uz dokumentiem).

Augstskolas akadēmiskā godīguma politika nozīmē apņemšanos ievērot godīguma, ētikas un taisnīguma vērtības, kas sekmētu mācībspēku un studentu akadēmisko, personīgo un profesionālo panākumu sasniegšanu. Akadēmiskais godīgums ir Augstskolas mācībspēku un studentu darbības akadēmiskā vidē nepieciešama komponente un saikne starp akadēmisko vidi un ilgtermiņa profesionālo un akadēmisko karjeru. Akadēmiskā godīguma galvenais **mērķis** ir veicināt godīgu akadēmisko kultūru Augstskolā, nevis atmākot mācībspēku un studentu akadēmiskos pārkāpumus un sodīt par tiem.

Akadēmiskā godīguma kodeksa ievērošana ir jāveicina visam Augstskolas kolektīvam, tostarp visiem mācībspēkiem, vieslektoriem un fakultāšu darbiniekiem, studiju programmu administratoriem, dekāniem un skolas vadībai.

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola „RISEBA”, kā Akadēmiskā godīguma kodeksa pamatnoteikumus nosaka tālāk norādītos akadēmiskā godīguma principus:

- Objektivitāte;
- Taisnīgums;
- Atbildība;
- Zinātniskums;
- Atklātība, savstarpēja cieņa un uzticēšanās.

Nolikums par plaģiātismu nosaka kārtību kādā tiek identificēts plaģiātisms RISEBA studējošo un pasniedzēju rakstu darbos, kā arī plaģiātisma gadījumā piemērojamās sankcijas. RISEBA kopš 2013.gada ir Vienotā datorizētā plaģiātu kontroles sistēmā, kur katrs akadēmiskais personāls, ar IT nodaļas palīdzību visa studiju gada garumā var pārbaudīt studējošo rakstu darbus starp 14 Latvijas augstskolām. Tāpat arī pret plaģiātu tiek pārbaudīti visi RISEBA noslēguma darbi pirms studējošo aizstāvēšanas, kad studējošiem ir pienākums gatavo noslēguma darbu iesniegt IT nodaļa elektroniskā formā.

RISEBA ētikas kodekss balstās uz Akadēmiskā godīguma koncepciju un Latvijas zinātnieka ētikas kodeksu. RISEBA studentu, mācībspēku un darbinieku Ētikas kodeksa mērķis ir stimulēt augstskolā godīgu un taisnīgu vidi, veidojot labvēlīgu, atvērtu un atbildīgu RISEBA saimi, kas balstās uz RISEBA vērtībām.

1.8. Norādīt tīmekļa vietnes (piemēram, mājaslapa), kurās tiek publicēta informācija par studiju virzienu un atbilstošajām studiju programmām (visās valodās, kādās studiju programmas tiek īstenotas), norādīt atbildīgos par tīmekļvietnē pieejamās informācijas atbilstību oficiālajos reģistros pieejamajai informācijai.

Informācija par studiju virziena Vadības programmām pieejama šādās www.riseba.lv vietnēs:

Bakalaura studiju programmām:

Eiropas biznesa studijas

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)

Uzņēmējdarbības vadība

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)

Biznesa psiholoģija

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)

Maģistra studiju programmām:

Starptautiskais bizness

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)

Personāla vadība

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)

Projekta vadība

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)

Biznesa stratēģiskā vadība

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)

Uzņēmējdarbības vadība

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)

Vadības psiholoģijas un supervīzija

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)

Veselības vadība

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)

Doktora studiju programmai:

Biznesa vadība

- [Latviešu valodā](#)
- [Angļu valodā](#)

Informācija RISEBA mājas lapas saturā tiek pārskatīta un nepieciešamības gadījumā precizēta gan pirms katras uzņemšanas, gan gadījumos, ja programmās ir norisinājušās kādas būtiskas aktualitātes.

Atbildīgais par informācijas saturu programmas mājas lapā – programmas direktors, atbildīgais par informācijas ievietošanas tehnisko nodrošināšanu – RISEBA Mārketinga un komunikācijas nodaļas darbinieks.

II - Studiju virziena raksturojums (2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte)

2.1. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitātes novērtējums studiju virziena ietvaros, sniegt piemērus konkrētām darbībām, kas nodrošina studiju programmu mērķu un rezultātu sasniegšanu, nepārtrauktu studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti.

RISEBA kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir izveidota ar mērķi sakārtot iekšējo komunikāciju, skaidri noteikt darbinieku pilnvaras, atbildību un rīcības dažādās situācijās, tai skaitā, problēmu un studējošo neapmierinātības gadījumos, uzlabot studējošo apkalpošanas kvalitāti un veicināt RISEBA noteikto uzdevumu izpildi un mērķu sasniegšanu – kopumā, uzlabot studiju kvalitāti kā tādu, kā arī nodrošināt tās nepārtrauktību. Efektīva kvalitātes nodrošināšanas sistēma dod iespēju augstskolai saskatīt problēmas savā studiju procesa nodrošināšanas sistēmā, izmeklēt to cēloņus un veikt darbības situācijas uzlabošanai.

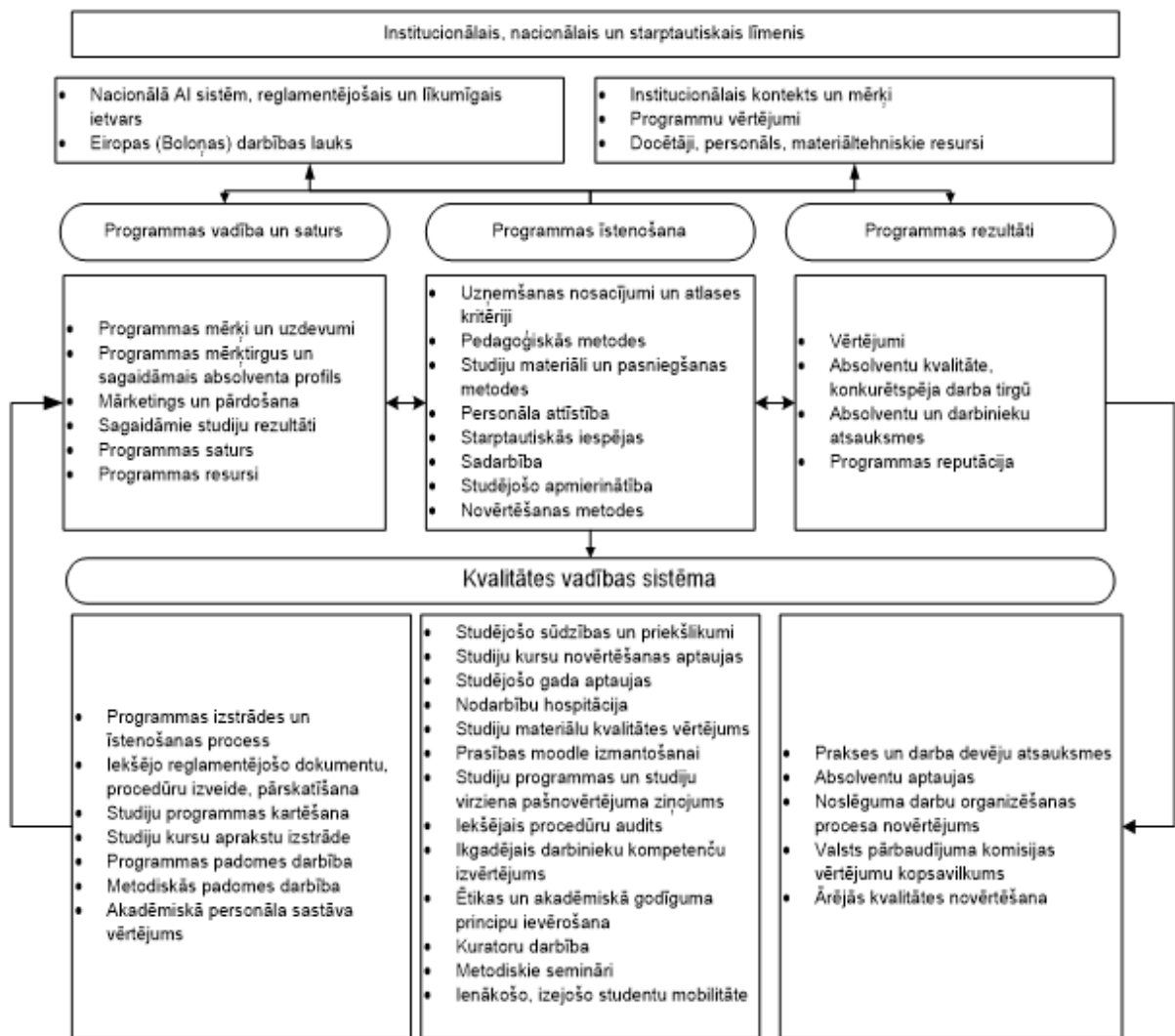
Līdz ar RISEBA skaidri definētajiem kvalitātes nodrošināšanas principiem, kas atrunāti [RISEBA kvalitātes politikā](#) un kvalitātes vadības sistēmas rokasgrāmatā, studiju virziena iekšējā kvalitāte arī tiek īstenota pēc šīs kvalitātes nodrošināšanas sistēmas (skat. 2.1. attēlu).

Studiju virziens, ar tā iekļautajām programmām, tiek pārvaldīts pēc šādiem procesiem:

- programmas vadība un saturs,
- programmas īstenošana,
- programmas rezultāti.

Programmas direktors, atrodoties katedras vadītāja un fakultātes dekāna pakļautībā, ir atbildīgs par

programmas kvalitāti, tās vadību un īstenošanu, sasniedzot izvirzītos programmas rezultātus visaugstākajā kvalitātes pakāpē ar iepriekš definētajiem kvalitātes rīkiem, kas attēloti 2.1. attēlā un sīkāk izklāstīti turpmāk tekstā.

2.1. attēls. Studiju virziena kvalitātes vadības sistēma

Par būtiskākajiem darbības novērtēšanas kritērijiem tiek pieņemti tādi rādītāji kā:

Programmas vadība un saturs

- **Programmas izstrādes un īstenošanas process**

Lai jaunas studiju programmas tiktu izstrādātas iekļaujoties kopējā augstskolas stratēģijā, tiek noteikta vienota kārtība, kas reglamentē programmas izstrādi un grozījumu veikšanu. RISEBA ir izstrādāti [“Studiju programmas izstrādāšanas, grozījumu veikšanas un slēgšanas noteikumi”](#). Studiju programmas organizēšanas kārtību nosaka [“Studiju nolikums”](#).

- **Iekšējo reglamentējošo dokumentu, procedūru izveide, pārskatīšana**

Lai noteiktu vienotu kārtību augstskolas normatīvo dokumentu izstrādei, apstiprināšanai un izplatīšanai, augstskolā ir apstiprināta [“Dokumentu vadības procedūra”](#), kas ļauj ievērot zināmu un saprotamu kārtību rīcībai ar dokumentiem visam augstskolas personālam.

- **Studiju programmas kartēšana**

Augstskola nosaka, ka katrai studiju programmai ir jābūt veiktai kartēšanai, kas parāda programmas mērķu un studiju rezultātu atbilstību profesijas standartam un EKI, LKI līmeņiem.

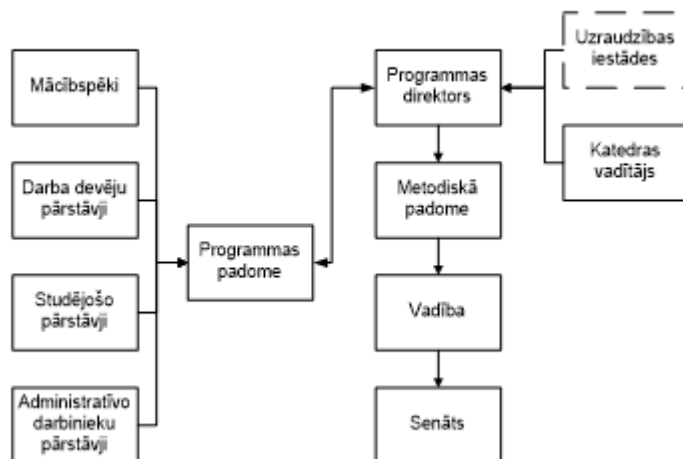
Studiju programmas “[Studiju kartēšanas metodiskais materiāls](#)” ir veidots kā palīgmateriāls programmas direktoriem, veiksmīgai kartēšanas rezultātu sasniegšanai. Kartēšanas nodrošināšanai RISEBA ir organizējusi vairākus metodiskos seminārus un akadēmiskā, kā arī administratīvā personāla mācības.

- **Studiju kursu aprakstu izstrāde**

Studiju programmas direktors, sadarbībā ar katedru vadītāju, ir atbildīgs par studiju kursa satura kvalitāti un par studiju programmas ieviešanu un attīstību. Katram studiju programmas ietvaros īstenotajam studiju kursam ir tā apraksts, ko apstiprinājis programmas direktors un katedras vadītājs. Docētājs, kurš nodrošina noteiktu studiju kursu, sagatavo tā aprakstu, saskaņojot kursa saturu un vērtēšanas kritērijus atbilstoši studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem pie studiju programmas direktora un katedras vadītāja. Kursu apraksti, kā to nosaka “[Kursa apraksta aktualizācijas process](#)”, glabājas un ir pieejami studējošajiem Moodle sistēmā. Mācībspēku pienākums ir ar studiju kursa aprakstu, studiju rezultātiem un vērtēšanas kritērijiem iepazīstināt studentus to pirmajā nodarbībā.

- **Studiju programmas padomes darbība**

Nodrošinot katras studiju programmas kvalitāti un tās pārraudzību, regulāri tiek organizētas studiju **programmu padomes** (skat. 2.2. attēlu), kurās studiju programmas direktori, sadarbojoties ar programmu mācībspēkiem, studējošajiem, absolventiem un darba devējiem, veic programmu izvērtējamu. Tiek ņemts vērā visu iesaistīto pušu viedoklis un līdz ar to veicināta studiju programmu attīstība, atbilstoši nozares speciālistu un darba tirgus prasībām, kā arī studējošo ieskatiem un absolventu pieredzei, uzsākot vai turpinot profesionālo attīstību. Studiju programmas padomes darbību reglamentē “[Studiju programmas padomes nolikums](#)”.

2.2. attēls. Studiju programmas pārvaldības struktūra

- **Metodiskās padomes darbība**

Metodiskai padomei kā RISEBA koleģiālai institūcijai ir liela loma ar studijām saistītu lēmumu pieņemšanā, pieņemot atbilstošus normatīvos dokumentus, kas turpmāk var ietekmēt programmas vadību un studiju organizāciju. Metodiskajā padomē darbojas pārstāvji no studiju programmas un administrācijas un to reglamentē “[Metodiskās padomes nolikums](#)”.

- **Akadēmiskā personāla sastāva vērtējums**

Akadēmiskā personāla augsta zinātniskā, pedagoģiskā un organizatoriskā līmeņa uzturēšanu un

pastāvīgu darba kvalitātes celšanu sekmē Latvijas Republikā noteiktā kārtība, ka akadēmiskais personāls ik pēc 6 gadiem tiek pārvēlēts akadēmiskajā amatā atklātā konkursā. Akadēmiskā personāla pārvēlēšana akadēmiskajos amatos notiek atbilstoši Augstskolu likumam un citiem Latvijas Republikas spēkā esošiem normatīvajiem aktiem, kā arī RISEBA [“Nolikumam par vēlēšanām akadēmiskajos amatos”](#) un [“Akadēmiskā personāla politikai”](#). Akadēmiskā personāla pārvēlēšana ir pietiekoši motivējoša akadēmiskajam personālam uzturēt augstus darbības rezultātus, kā arī iespēja administrācijai veikt mērķtiecīgu akadēmiskā personāla kvalitātes uzlabošanu un atjaunošanu, piesaistot jaunus perspektīvus mācībspēkus. Papildus normatīvajos aktos noteiktajām prasībām akadēmiskajam personālam katru gadu ir darba vērtēšana, kurā tiek skatīti zinātniskā, akadēmiskā un organizatoriskā darba sasniegumi. Balstoties uz novērtēšanas rezultātiem akadēmiskais personālam ir izveidotas četras atalgojuma kategorijas.

Programmas īstenošana

- **Studējošo sūdzības un priekšlikumi**

RISEBA ir izstrādāta [“Sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas procedūra”](#), kas attiecināma uz RISEBA studējošajiem, darbiniekiem un citām ieinteresētajām pusēm. Sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas procedūra ietver sūdzības un priekšlikumus, kas saistīti ar: augstskolas sniegto pakalpojumu kvalitāti, studiju procesa kvalitāti, tehniskā nodrošinājuma vai mācību līdzekļu kvalitāti, negodīgu vai neētisku rīcību no studējošo, mācībspēku vai administratīvā personāla puses.

- **Studiju kursu novērtēšanas aptaujas un studējošo gada aptaujas**

Studiju kursu novērtēšanas aptaujas un studējošos gada aptaujas ir obligāts kvalitātes novērtēšanas instruments augstskolā RISEBA. Aptauju veikšanas kārtību reglamentē [“Aptauju veikšanas kārtība”](#). Vairāk par aptauju veikšanas kārtību, skat 2.2. punktā par atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānismu.

- **Nodarbību hospitācija**

RISEBA fakultātes tiek mudinātas ieviest novatoriskas mācīšanas pieejas. Pirms tiek pieņemts lēmums par pieejas piemērotību, jaunās metodes tiek vērtētas, izmantojot studentu aptaujas un profesionālapskati – hospitēšanu. Klātienē nodarbību ikgadēju kvalitātes pārbaudi veic katedras vadītājs vai citi mācībspēki, veicot nodarbību hospitāciju. Hospitēšanas sistēma paredz pieredzes un informācijas apmaiņu mācībspēku starpā ar mērķi uzlabot studiju procesa kvalitāti. RISEBA ir apstiprināta [“Hospitācijas procedūra”](#). Par nodarbību hospitāciju hospitētais mācībspēks iepriekš netiek informēts, līdz ar to radot priekšnoteikumus visu nodarbību kvalitatīvai norisei. Katram mācībspēkam tiek rekomendēts veikt vismaz četras nodarbību hospitācijas gadā.

- **Studiju materiālu kvalitātes un moodle izmantošanas vērtējums**

Studiju materiālu kvalitātes un moodle izmantošanas vērtējums sastāv no mācību materiālu kvalitātes pārbaudes (gan pēc satura, gan pēc formas), ko veic studiju programmu administratori, studiju programmu direktori un katedru vadītāji atbilstoši apstiprinātiem noteikumiem - [“Studiju kursa sastāvdaļu mācību-metodisko materiālu pamatprasības”](#). Tālmācības materiālu atbilstību šīs studiju formas specifiskajām prasībām pārbauda tālmācības studiju nodaļas administratori. Par katra studiju kursa izstrādi tiek slēgts līgums ar mācībspēku un nodošanas/ pieņemšanas akts apstiprina, ka kurss atbilst RISEBA noteiktajiem nosacījumiem.

- **Studiju programmas un studiju virziena pašnovērtējuma ziņojums**

Studiju programmas ikgadējais pašnovērtējuma ziņojums ir nozīmīgs studiju programmas pārskatīšanas instruments, kas atspoguļo studiju gada laikā paveikto, norāda uz programmas stiprajām un vājajām pusēm, atspoguļo studējošo un absolventu viedokli par studiju procesu un

pasniedzēju darbu, sekmē veiksmīgu turpmāko programmas realizācijas gaitu un fiksē nepieciešamās izmaiņas turpmākai attīstībai. Kārtību reglamentē [“Nolikums par studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādi”](#).

- **Iekšējais procedūru audits**

Lai veiktu studiju programmas organizēšanas un īstenošanas uzraudzību, kvalitātes sistēmas stipro un vājo vietu izzināšanu, darbību un procesu efektivitātes un rezultativitātes novērtējumu, piemērotas dokumentācijas esamības un neatbilstības apzināšanu, tiek veikts iekšējās kvalitātes audits, ko reglamentē [“Iekšējās kvalitātes audita procedūra”](#).

- **Ikgadējais darbinieku kompetenču izvērtējams**

Lai veiktu kvalitātes novērtēšanu un sekmētu mācībspēku zinātniskās, pedagoģiskās, mākslinieciskās un organizatoriskās kvalifikācijas paaugstināšanu, katru gadu tiek veikts mācībspēku novērtējums saskaņā ar apstiprināto [“Darba izpildes vadības sistēmu”](#), [“Kompetenču modeli”](#) un [“Akadēmiskā personāla politiku”](#). Mācībspēks veic sava darba pašnovērtējumu, kam seko novērtēšanas darba lapas aizpildīšana un Katedras vadītāja diskusijas ar mācībspēku par sasniegtajiem rezultātiem. Tā kā viens no mācībspēka vērtēšanas kritērijiem ir studējošo aptauju rezultāts, kas sasaistīts ar turpmāko atalgojuma sistēmu, mācībspēks ir motivēts sasniegt pēc iespējas labākus studējošo vērtējumus un atsauksmes, lai turpmāk veiktu uzlabojumus sava docētā kursa ietvaros.

- **Ētikas un akadēmiskā godīguma principu ievērošana**

RISEBA lielu uzmanību pievērš ne tikai akadēmiskā personāla zinātniskajai un pedagoģiskajai darbībai, bet arī ētiskajiem aspektiem. RISEBA ir pievienojusies PRME iniciatīvai (PRME - *Principles for Responsible Management Education*) un arī savā akadēmiskā personāla politikā īsteno PRME atbildīgas izglītības vadības izglītības principus. RISEBA ir izstrādāts un tiek ievērots [“Ētikas kodekss”](#) un darbojas RISEBA Ētikas komisija, kura nepieciešamības gadījumā izskata iespējamus ētikas principu pārkāpumus un pieņem attiecīgus lēmumus. Īpaša uzmanība tiek veltīta tam, lai akadēmiskais personāls savā pedagoģiskajā un zinātniskajā darbībā ievērotu antiplaģiātisma principus. Ir izstrādāts [“Akadēmiskā godīguma kodekss”](#) un [“Nolikums par plaģiātismu”](#).

- **Kuratoru darbība**

Lai veicinātu studējošo informētību par augstskolā notiekošajiem procesiem, kā arī studējošo iesaisti un kursa saliedēšanu, katrai studiju programmas grupai tiek nozīmēts kurators, kurš darbojas ievērojot izstrādāto [“Kuratoru kārtību”](#).

- **Metodiskie semināri**

Pedagoģiskās kvalifikācijas celšanai augstskola organizē ikmēneša tematiskos Metodiskos seminārus, kas veltīti ar studiju procesu, jaunajām mācību metodēm, pedagoģiju, dažādības vadību u.c. aktuālu jautājumu risināšanai.

- **Ienākošo, izejošo studentu mobilitāte**

Lai veicinātu studējošo internacionalizāciju, augstskola motivē studējošos un personālu iesaistīties apmaiņas programmās. Mobilitātes kārtību nosaka [“ERASMUS+ programmas mobilitātes organizēšanas kārtība augstskolā RISEBA”](#).

Programmas rezultāti

- **Prakses devēju aptaujas, darba devēju aptaujas, absolventu aptaujas un noslēguma darbu organizēšanas procesa novērtējums**

Prakses devēju, darba devēju un absolventu aptaujas, kā arī noslēguma darbu organizēšanas procesa novērtējums ir obligāts kvalitātes novērtēšanas instruments augstskolā RISEBA. Aptauju veikšanas kārtību reglamentē ["Aptauju veikšanas kārtība"](#), ["Metodiskie norādījumi prakses organizēšanai"](#) un ["Nolikums par noslēguma pārbaudījumiem"](#). Vairāk par apatāju veikšanas kārtību, skat 2.2. punktā par atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānismu.

- **Valsts pārbaudījuma komisijas vērtējumu kopsavilkums**

Beidzoties Valsts pārbaudījuma aizstāvēšanai, komisija sniedz rakstisku ziņojumu, kurā norāda vērtējumu par tēmu aktualitāti, noslēguma darbu tēmu atbilstību studiju programmai, norāda uz raksturīgākajām kļūdām un aizstāvēto darbu kvalitāti kopumā. Rezultāti tiek apkopoti un nodoti programmu direktoram, turpmākā noslēguma darba procesa un programmas satura uzlabošanai. Vērtējuma iesniegšanas kārtību reglamentē ["Nolikums par noslēguma pārbaudījumiem"](#).

- **Ārējās kvalitātes novērtēšana**

Papildus LR likumdošanā noteiktai akreditācijas kārtībai, RISEBA ir arī ieguvusi Starptautiskā menedžmenta attīstības asociācijas dinamiskās sabiedrības (CEEMAN) starptautiskās kvalitātes akreditāciju (*International Quality Accreditation*).

Augstskolas rezultātu vērtēšanai ir noteikti šādi galvenie **kvalitātes indikatori**:

1. Mācīšana;
2. Pētniecība;
3. Inovācijas;
4. Internacionalizācija;
5. Absolventu konkurētspēja;
6. Resursi.

Šobrīd turpinās darbs pie indikatoru izstrādāšanas un ieviešanas.

2.2. Studiju programmu izstrādes un pārskatīšanas sistēmas un procesu analīze un novērtējums, sniedzot piemērus jaunu studiju programmu izveides procesam studiju virzienā (t.sk. studiju programmu apstiprināšanai), studiju programmu pārskatīšanas procesam, mērķiem, regularitātei un iesaistītajām pusēm, to atbildībai. Norādīt atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānismu, tajā skaitā darbā ar studējošajiem, absolventiem un darba devējiem.

Jaunas studiju programmas izstrādāšana

Jaunas studiju programmas izstrādāšanas, apstiprināšanas, izmaiņu veikšanas un programmas slēgšanas kārtību procesu augstskolā RISEBA regulē ["Studiju programmas izstrādāšanas, grozījumu veikšanas un slēgšanas noteikumi"](#) (18.04.2018), kas izstrādāti balstoties uz LR normatīvajiem aktiem un AIC izstrādātājam vadlīnijām "Vadlīnijas studiju programmas raksturojuma izstrādei".

Studiju programmas izstrādi var iedalīt trīs galvenajos posmos:

1. Studiju programmas idejas un priekšizpētes posms;
2. Studiju programmas raksturojuma izstrāde;
3. Dokumentācijas sagatavošana un iesniegšana vērtēšanas institūcijām.

1.posms - Studiju programmas ideja izstrāde un priekšizpēte

Studiju programmu var izstrādāt akadēmiskās vai zinātniskās struktūrvienības darbinieks (turpmāk tekstā – programmas iniciators.). Pirms jauna studiju programma tiek nodota vērtēšanai, programmas izveides iniciators sagatavo pamatojumu jaunas studiju programmas nepieciešamībai **RISEBA Biznesa katedrai** – norāda sasniedzamo mērķi, galvenos rezultātus, iekļauj ziņas par programmas mērķauditoriju, veic konkurentu analīzi u.c. Katedra sniedz komentārus programmas iniciatoram, ja nepieciešams. Pēc profilējošās katedras rekomendāciju saņemšanas, programmas iniciators sagatavo un iesniedz programmas pamatojumu jaunas studiju programmas izstrādei RISEBA Vadības grupā.

Vadības grupa izskata jaunas studiju programmas pamatojumu un lemj par iespēju augstskolai īstenot jaunu studiju programmu. Ja vadība lemj, ka jaunu studiju programmu nav iespējams īstenot, programmas īstenošana tiek atteikta. Ja augstskolai ir iespēja un vajadzība realizēt jaunu studiju programmu un tas saskan ar augstskolas misiju, vīziju un studiju programmu attīstības stratēģiju, rektors izdod rīkojumu par jaunas studiju programmas izstrādes uzsākšanu, nozīmē atbildīgo personu – programmas izstrādātāju, nosaka programmas izstrādes darba grupas sastāvu, nosaka programmas izstrādei paredzēto finanšu un tehnisko nodrošinājumu un noslēdz līgumu ar programmas izstrādātāju par darba izpildi. Pēc rektora rīkojuma saņemšanas, programmas izstrādātājs, balstoties uz ārējiem normatīviem aktiem, gatavo studiju programmas raksturojumu.

2.posms - Studiju programmas raksturojuma izstrāde

Gatavojot programmas raksturojumu, programmas izstrādātājs programmas saturu apspriež ar nozares ekspertiem, kas ir nozares industrijas pārstāvji. Pēc ekspertu rekomendācijām, tiek veiktas korekcijas, ja nepieciešams.

Sagatavoto programmas raksturojuma projektu programmas izstrādātājs atkārtoti prezentē Vadības grupā, kur detalizēti tiek vērtēts programmas saturs, programmas atbilstība RISEBA misijai un vīzijai, Vadības grupa sniedz priekšlikumus pēdējām korekcijām. Ja programmas projekts tiek atzīts par atbilstošu, programmas izstrādātājs iesniedz studiju programmu apstiprināšanai Senātā.

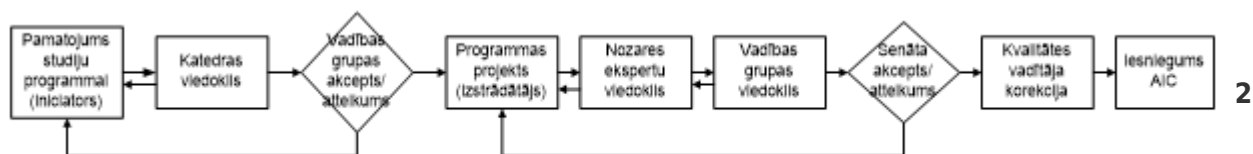
Senāts izskata sagatavoto programmas projektu. Ja programma tiek apstiprināta, programmas izstrādātājs sagatavo licencēšanas dokumentāciju un iesniedz dokumentus kvalitātes vadītājam. Ja programma netiek apstiprināta, tās realizācija tiek atteikta vai arī tiek norādīts uz nepieciešamajām korekcijām, atkārtotai programmas izskatīšanai Senātā.

3.posms - Dokumentācijas sagatavošana un iesniegšana vērtēšanas institūcijām.

Kvalitātes vadītājs izskata sagatavoto programmas raksturojumu atbilstoši LR Ministru kabineta prasībām un “AIC Vadlīnijām studiju programmas raksturojuma izstrādei”, sniedz komentārus programmas izstrādātājam par labojumiem, ja nepieciešams.

Sagatavoto programmas dokumentāciju, programmas izstrādātājs iesniedz Akadēmiskajā informācijas centrā licencēšanas procesa uzsākšanai.

Studiju programmas izstrādes sagatavošanas posmus skat. 2.3. attēlā.

.3. attēls. Studiju programmas izstrādāšanas posmi

Pārskata periodā (pēdējie 6 gadi) Komunikācijas zinātņu studiju virzienā jaunas studiju programmas

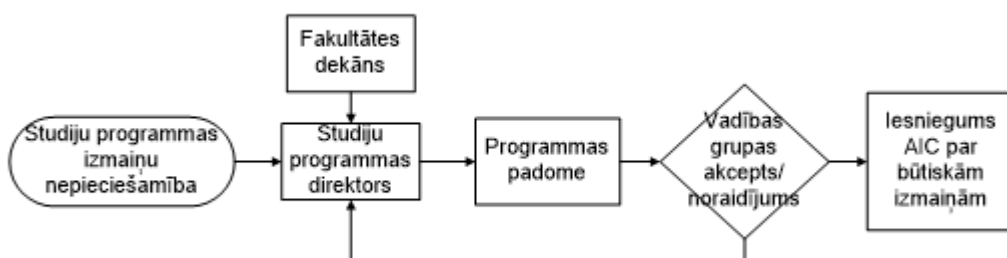
netika izstrādātas.

Studiju programmu pārskatīšana

Studiju programmu pārskatīšana būtisku izmaiņu gadījumā

Pēc studiju programmas licencēšanas, notiek regulārs studiju programmas pārskatīšanas process, lai sekotu līdzi programmas ilgtspējībai un sasniedzamo studiju rezultātu un pasniegšanas kvalitātei, studentu ekspektācijām, kā arī absolventu perspektīvai darba tirgū atbilstoši nozares attīstībai.

Ikgadēji, fakultātes dekāns, veicot pārrunas ar programmu direktoriem, diskutē par studiju programmas attīstību, būtisku grozījumu nepieciešamību vai programmas slēgšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par būtisku izmaiņu veikšanu studiju programmā, tas tiek apspriests ar **programmas padomi**, kurā iekļauti nozares eksperti un RISEBA studenti. Pēc programmas padomes atzinuma, fakultātes dekāns saskaņo grozījumus vadības grupā, kur tiek izvērtēts programmas būtisko izmaiņu saturs un to realizēšanai nepieciešamie resursi. Ja vadības grupa atbalsta būtiskās izmaiņas studiju programmā, programmas direktors gatavo visu nepieciešamo dokumentāciju Studiju akreditācijas komisijai (skat. 2.4. attēlu).

2.4. attēls.

Studiju programmas būtisku izmaiņu veikšanas process

Vadības studiju virzienā šobrīd tiek izstrādātas 2 jaunas studiju programmas – profesionālā bakalaura studiju programma “Tūrisma un viesmīlības vadība” un profesionālā maģistra programma “Sporta organizācija un vadība.” Minēto studiju programmu izveide tika uzsākta pēc vietējā un starptautiskā darba tirgus vajadzību izvērtēšanas un programmas absolventu potenciālo nodarbinātības perspektīvu analīzes.

Ikgadēja studiju programmu pārskatīšana

Ikgadējais studiju programmas pašnovērtējums tiek uzskatīts par vienu no būtiskākajiem augstskolas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas elementiem. Vienu reizi gadā, kā to nosaka LR normatīvie akti un RISEBA 29.11.2017 "[Nolikums par studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādi](#)", tiek veikts iekšējais studiju programmas un studiju virziena izvērtējums.

Par ikgadējā studiju programmu raksturojuma sagatavošanu un kvalitāti ir atbildīgs attiecīgās studiju **programmas direktors**, bet par ikgadējā studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanu un kvalitāti ir atbildīgs attiecīgā studiju virziena **katedras vadītājs**.

Studiju programmas ikgadējais pašnovērtējuma ziņojums jeb programmas raksturojums atspoguļo studiju gada laikā paveikto, norāda uz programmas stiprajām un vājajām pusēm, atspoguļo studējošo un absolventu viedokli par studiju procesu un pasniedzēju darbu, sekmē veiksmīgu turpmāko programmas realizācijas gaitu un fiksē nepieciešamās izmaiņas turpmākai attīstībai.

Pašnovērtējuma ziņojuma izstrādē būtiska loma ir **programmas padomei**, jo tās sastāvā darbojas visas ieinteresētās puses, kas sniedz viedokli par studiju programmas starpdisciplināro komunikāciju atbilstoši tirgus prasībām, lemj par studiju kursu iekļaušanu vai izņemšanu no studiju

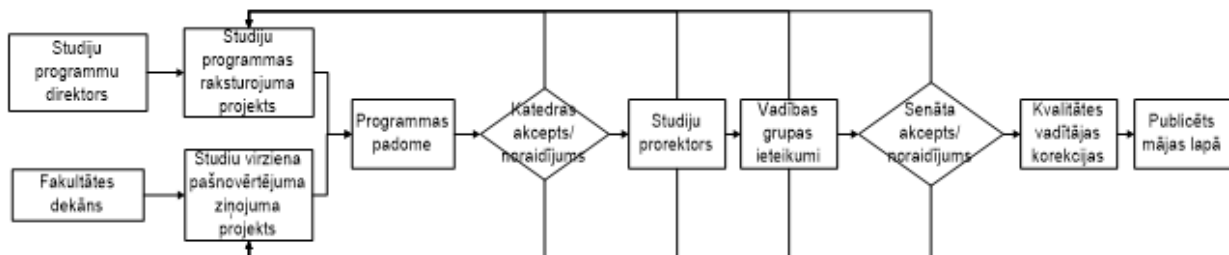
programmas satura, kā arī pārspriež studējošiem aktuālus jautājumus. Pēc programmas padomes atzinuma, pašnovērtējuma ziņojums tiek izskatīts **katedras sēdē**, lai lemtu par programmas padomes priekšlikumu realizāciju studiju programmas īstenošanā no resursu, metodiski un tehnisko iespēju risinājuma viedokļa.

Pēc katedras sēdes apstiprinājuma saņemšanas, fakultātes dekāns gatavo ziņojumu iesniedz **studiju prorektoram**, kurš tālāk sagatavoto dokumentāciju virza izskatīšanai **vadības grupā**.

Vadības grupas loma ir novērtēt programmas stratēģisko virzību un attīstības tendences, sniegt būtiskus ieteikumus studiju programmas pārskatīšanas nepieciešamībai un uzlabojumu veikšanai. Programmu direktori prezentācijas veidā vadības grupai ziņo par studiju programmu raksturojumā iekļauto kritisko analīzi, norādot:

- programmas mērķi un aktualitāti tirgū;
- galveno statistikas datu par studējošiem analīzi;
- programmā nodarbinātā akadēmiskā personāla sastāvu;
- studiju programmas SVID analīzi;
- studiju programmas kartējumu;
- programmas attīstības plānu nākamajam studiju gadam.

Pēc vadības grupas novērtējuma saņemšanas, studiju prorektors līdz kārtējā gada 15. decembrim iesniedz ikgadējos studiju programmu raksturojumus un studiju virziena pašnovērtējuma ziņojumus apstiprināšanai augstskolas **Senātā**. Pēc apstiprināšanas tie tiek publiskoti RISEBA mājas lapā. (skat. 2.5. attēlu)

2.5. attēls. Ikgadējais studiju programmas un studiju virziena pārskatīšanas process

Atgriezeniskās saites veidošana

RISEBA izstrādātā [“Aptauju veikšanas kārtība”](#) nosaka atgriezeniskās saites par īstenoto studiju procesu iegūšanas kārtību. Iegūtie rezultāti ļauj elastīgi reaģēt un novērst nepilnības augstskolas darbā.

Aptauju anketu izplatīšanas biežums ir atkarīgs no aptaujas veida. Izdala šāda veida aptaujas:

- Studiju kursu novērtēšanas aptaujas
- Studiju programmas novērtēšanas aptauja
- Augstskolas studējošo gada aptauja
- Absolventu aptauja
- Darba devēju aptauja
- Prakses devēju aptauja
- Noslēguma darba izstrādāšanas procesa novērtēšanas aptauja

Studējošo un absolventu aptaujas tiek izsūtītas elektroniski un ir anonīmas. Prakses un darba devēju aptaujas nav anonīmas ar mērķi noskaidrot īstenotās sadarbības kvalitāti. Par aptauju organizāciju, uzskaiti un apstrādi atbildīgs ir Kvalitātes vadītājs.

Studiju kursu novērtēšanas aptaujas ir obligāts kvalitātes novērtēšanas instruments kā mērķis ir nodrošināt mācībspēkus un programmas vadību ar informāciju par kursā sasniegtajiem studiju rezultātiem un studējošo apmierinātību ar pasniegšanas metodēm, vienlaicīgi veicinot visu studējošo un mācībspēku iesaisti studiju kursa uzlabošanas procesā.

Pēc studiju kursa noslēguma, studējošie saņem elektroniskas aptaujas (*webpolsurveys.com*) par katru docēto studiju kursu, kas turpmāk tiek apkopotas un saglabātas RISEBA iekšējā sistēmā. Konkrētā studiju kursa mācībspēki saņem aptaujas anketu rezultātus par savu studiju kursu e-pasta veidā, kur mācībspēkiem ir iespējams izteikt savu viedokli par aptaujas rezultātiem kvalitātes vadītājam vai programmas direktoram. Programmas direktora pienākums ir regulāri sekot līdzi apkopoto aptauju rezultātiem un reaģēt uz studējošo izteiktajiem komentāriem. Konstatētu problēmu gadījumā ar attiecīgo mācībspēku tiek veiktas pārrunas, negaidot ikgadējo mācībspēku izvērtēšanu.

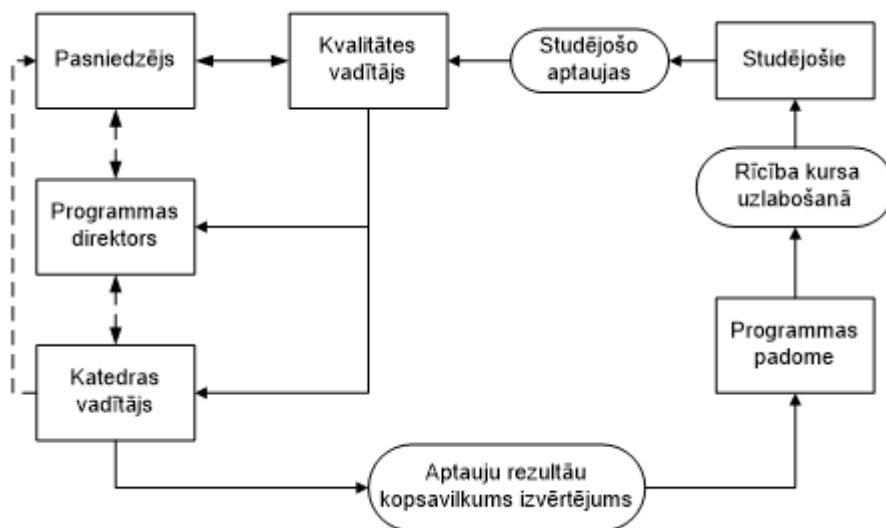
Aptauju rezultāti ir konfidenciāli un pieeja pie visiem augstskolā docēto studiju kursu rezultātiem tiek nodrošināta rektoram, studiju prorektoram, attīstības prorektoram un kvalitātes vadītājam. Pieeja konkrētās studiju programmas mācībspēku aptauju rezultātiem tiek nodrošināta attiecīgās programmas direktoram, katedras vadītājam un fakultātes dekānam.

Studiju gada noslēgumā kvalitātes vadītājs izveido studiju kursu novērtējumu reitingu, sagrupējot visus docētos kursus pēc to vidējā vērtējuma. Aptaujās paustie komentāri par studiju kursu tiek atzīmēti ar indikatoriem, kas ļauj pievērst uzmanību studiju kursiem, kuriem nepieciešami uzlabojumi. Ja aptauju komentāros par studiju kursu saņemti tikai pozitīvi viedokļi – kurss tiek marķēts ar zaļu, ja ir gan pozitīvi gan negatīvi komentāri – dzeltenu, bet ja ir tikai negatīvi komentāri – ar sarkanu.

Apkopojumam tiek ņemtas vērā tās aptaujas, kuras aizpildījuši ne mazāk kā 25% no grupā studējošajiem. Ja konkrētā mācībspēka vērtējums ir zemāks par visu apkopoto studiju kursu aptauju vidējo vērtējumu vai ir saņemti negatīvi komentāri (dzeltens vai sarkans indikators), programmas direktors veic pārrunas ar mācībspēku un/vai studentiem, nepieciešamības gadījumā piesaistot katedras vadītāju. Par pārrunu rezultātiem informē kvalitātes vadītāju.

RISEBA akadēmiskā personāla studentu aptauju vērtējumi tiek pārrunāti ar katedras vadītāju ikgadējā akadēmiskā personāla darbības izvērtēšanas intervijā, lai formulētu konkrētus uzdevumus mācībspēkam turpmākai nodarbību kvalitātes uzlabošanai, noteiktu atalgojuma kategoriju atbilstoši Akadēmiskā personāla politikai, kā arī izvērtētu par atkārtota mācībspēka piesaisti kursa lasīšanai.

Studiju kursu aptauju veikšanas sistēmu skat. 2.6. attēlā.

2.6. attēls. Studiju

kursu aptauju veikšanas sistēma

Studiju programmas novērtēšanas aptaujas mērķis ir novērtēt studiju programmas organizācijas un īstenošanas kvalitāti. Studiju programmas novērtēšanas aptauja ir rekomendējoša katrai studiju programmai un aptaujas anketas aizpildīšanā piedalās visi studiju programmā studējošie. Studējošie aizpilda aptauju programmas direktora noteiktā laika periodā.

Augstskolas studējošo gada aptaujas mērķis ir noskaidrot studējošo viedokli par augstskolas studiju procesa organizāciju, materiāltehniskās bāzes nodrošinājumu, studējošo pašpārvaldes darbības kvalitāti u.c. ar studijām un studiju vidi saistītiem jautājumiem. Aptaujas tiek veiktas elektroniski (*webpolsurveys.com*), studiju gadam noslēdzoties.

Studējošo pašpārvalde veic aptaujas anketas rezultātu apkopošanu, informē par rezultātu RISEBA vadības grupu un kvalitātes vadītāju.

Absolventu aptaujas ir obligāts kvalitātes novērtēšanas instruments ar mērķi iegūt informāciju par absolvētās studiju programmas organizācijas un īstenošanas kvalitāti, kā arī absolventu darba gaitām pēc augstskolas absolvēšanas. Absolventu aptauju aizpilda visi RISEBA absolventi, kuri piekrituši personas datu apstrādei pēc studiju absolvēšanas. Kvalitātes vadītājs veic aptaujas anketas rezultātu apkopošanu, informē par rezultātu RISEBA vadības grupu un attiecīgās studiju programmas direktoru.

Darba devēju aptaujas ir obligāts kvalitātes novērtēšanas instruments ar mērķi iegūt informāciju no darba devējiem par absolventa zināšanām, prasmēm un kompetencēm. Kvalitātes vadītājs veic aptaujas anketas rezultātu apkopošanu, informē par rezultātu RISEBA vadības grupu un attiecīgās programmas direktoru.

Prakses devēju aptaujas mērķis ir iegūt informāciju no prakses devējiem par praktikanta zināšanām, prasmēm un kompetencēm. Prakses devēji aizpilda aptauju praktikanta pēdējā prakses dienā. Programmas direktors veic aptaujas anketas rezultātu apkopošanu, rezultātus iekļauj ikgadējā studiju programmas raksturojumā.

Noslēguma darba izstrādāšanas procesa novērtējuma aptaujas mērķis ir noskaidrot studējošā viedokli par noslēguma darba izstrādāšanas procesu un zinātniskā vai radošā vadītāja sadarbību ar studentu, procesa kvalitātes pilnveidošanai. Studiju departaments aptauju kopumu nodod kvalitātes vadītājam, rezultātu apkopošanai. Apkopotie rezultāti tiek nosūtīti elektroniski programmas direktoram noslēguma darba izstrādes procesa un sadarbības ar zinātnisko vai radošo vadītāju uzlabošanai. Papildus studējošo vērtējumam par zinātniskā vadītāja darbu, arī zinātniskais vadītājs

sniedz atsaukumi par studējošā sadarbību ar noslēguma darba vadītāju noslēguma darba izstrādes procesā. Aptaujas vērtējums var tikt ņemts vērā Valsts pārbaudījuma komisijā, vērtējot noslēguma darba kvalitāti.

2.3. Studējošo sūdzību un priekšlikumu iesniegšanas procedūras un/ vai sistēmas (izņemot studējošo aptauju veikšanu) raksturojums. Norādīt, vai un kādā veidā studējošajiem ir pieejama informācija par iespējām iesniegt sūdzības un priekšlikumus, kādā veidā tiek paziņots par sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas rezultātiem un veiktajiem uzlabojumiem studiju virzienā vai atbilstošajās studiju programmās, sniegt piemērus.

RISEBA ir izstrādāta "[Sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas procedūra](#)" (09.10.2018), kas attiecināma uz RISEBA studējošajiem, darbiniekiem un citām ieinteresētajām pusēm, un ir publicēta un brīvi pieejama [RISEBA mājas lapā](#).

Sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas procedūra ietver sūdzības un priekšlikumus, kas saistīti ar:

- augstskolas sniegto pakalpojumu kvalitāti;
- studiju procesa kvalitāti;
- tehniskā nodrošinājuma vai mācību līdzekļu kvalitāti;
- negodīgu vai neētisku rīcību no studējošo, mācībspēku vai administratīvā personāla puses.

Sūdzību vai priekšlikumu var iesniegt jebkuram RISEBA darbiniekam vai RISEBA kvalitātes vadītājam rakstiski, aizpildot noteiktas formas veidlapu, mutiski vai telefoniski, kā arī izmantojot RISEBA saziņas formu, kas izvietota [RISEBA mājas lapā](#) vai saņemot e-pastā my_opinion@riseba.lv. Ja sūdzība tiek iesniegta jebkuram darbiniekam, tā tālāk tiek nodota kvalitātes vadītājam, kurš to reģistrē, nozīmē attiecīgo atbildīgo par sūdzības risināšanu balstoties uz sūdzības saturu, veic monitoringu reģistrēto sūdzību risinājuma vai priekšlikumu īstenošanas plāna gaitai, kā arī, balstoties uz atklāto neatbilstību RISEBA procesiem, pārskata esošos procesus un veic izmaiņas tajos.

Priekšlikums tiek nodots attiecīgajam atbildīgajam par priekšlikuma iespējamo realizēšanu, kurš to izskata un 10 darba dienu laikā sniedz informāciju Kvalitātes vadītājam par izteiktā priekšlikuma iespējamā ieviešanas plāna īstenošanu vai atteikumu priekšlikumu īstenot. Kvalitātes vadītājs pieņemto lēmumu reģistrē sūdzību un priekšlikumu reģistrā.

Sūdzību procedūrai ir trīs posmi:

Pirmais posms (neformālas sūdzības izskatīšana-nekavējoties);

Ja sūdzību iespējams atrisināt neformāli un ātri, sadarbojoties ar RISEBA personālu un bez dziļākas izpētes, tad par sūdzības risinājumu var uzskatīt atvairošanos vai problēmsituācijas izskaidrošanu attiecīgā RISEBA struktūrvienībā klātienē vai attālināti (pa e-pastu vai telefonu). Par radušos sūdzību sūdzības saņēmējam ir pienākums ziņot tiešajam vadītājam, kurš analizē situāciju, nepieciešamības gadījumā, informējot par to Kvalitātes vadītāju.

Ja sūdzību nevar atrisināt pirmajā posmā, sūdzības iniciators tiek aicināts sūdzību formalizēt un iestājas sūdzības procedūras otrais posms.

Otrais posms (formālas sūdzības izskatīšana-līdz 30 dienām);

Sūdzības, kas ir sarežģītākas un prasa dziļāku izmeklēšanu, tiek nodotas Kvalitātes vadītājam, kurš to reģistrē un kopā ar atbildīgo struktūrvienības vadītāju, meklē risinājumus un apspriež sūdzības

risināšanas plānu. Atbildīgais par sūdzības risinājumu, pieņemto lēmumu elektroniski nosūtīta sūdzības iesniedzējam. Pēc sūdzības satura un tās risinājuma, kvalitātes vadītājs analizē procesus, kurus nepieciešams uzlabot, veic izmaiņas procesos.

Trešais posms (apelācija augstākām lēmējinstītūcijām-izskatīšana līdz 30 dienām).

Ja sūdzības iesniedzējs pēc otrā posma noslēgšanās joprojām ir neapmierināts ar sūdzības risinājumu, iestājas trešais posms - apelācija. Sūdzības iesniedzējs rakstiski pamato savu viedokli, iesniedzot to RISEBA Kvalitātes vadītājam, kurš tālāk lemj par augstākās lēmējinstītūcijas – Programmas padomes, Šķīrējtiesas, Senāta u.tml. iesaistīšanu lēmuma pārskatīšanā.

Sīkāks katras procedūras apraksts un atbildīgie aprakstīti [“RISEBA Sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas procedūrā”](#).

Pārskatā periodā Vadības studiju virzienā ir saņemtas vairākas sūdzības. Kā piemēru var aplūkot sūdzību veidus un dinamiku pa pēdējiem 2 gadiem

2.1. tabula

Sūdzības par 2017./2018. studiju gadu

Nr.p.k.	Sūdzības par 2017./2018. studiju gadu	Sūdzību skaits
1.	Par nesavlaicīgu atzīmju izlikšanu (S1)	4
2.	Par studiju kursa materiālu kvalitāti (S2)	3
3.	Par pasniedzēja attieksmi pret studentiem (S3)	3
4.	Par klientu apkalpošanu un komunikāciju (S4)	3
5.	Par kursu plānošanu un informēšanu par izmaiņām (S5)	2
6.	Par ievadmoduļa organizāciju (S6)	2
7.	Par kursa darbu aizstāvēšanas komisiju (S7)	2
8.	Par termiņuzturēšanās dokumentu nesavlaicīgu noformēšanu (S8)	1
9.	Par pasniegšanas stilu (S9)	1
10.	Par kursa vērtējumu (S10)	1
11.	Par eksāmena norisi (S11)	1
12.	Par mācībspēka pasniegšanas valodu (S12)	1
	Kopā:	24

Sūdzības par 2018./2019. studiju gadu

Nr.p.k.	Sūdzības par 2018./2019. studiju gadu	Sūdzību skaits
1.	Par termiņuzturēšanās dokumentu nesavlaicīgu noformēšanu (S13)	1
2.	Par gaisa kvalitāti auditorijā (S14)	1
3.	Par aizvietotā pasniedzēja pasniegto lekciju neatbilstību paredzētajam priekšmetam (S15)	1
4.	Par prakses norisi (S16)	1
5.	Par mūžizglītības kursa mācībspēku sniegtajām zināšanām (S17)	1
6.	Par budžeta vietas piešķiršanu (S18)	1
7.	Par mācībspēka pasniegšanas valodu (S19)	1
8.	Par pasniedzēju nesavlaicīgu ierašanos uz nodarbībām (S20)	1
9.	Par pārbaudes darbu iesniegšanas termiņiem (S21)	1
10.	Par nesavlaicīgu komunikāciju starp studentu un mācībspēkiem (S22)	1
11.	Par eksāmena prasībām (S23)	1
12.	Par nesavlaicīgu materiālu ievietošanu e.riseba (S24)	1
13.	Par studenta neētisku rīcību (S25)	1
14.	Par pasniedzēja attieksmi pret studentu (S26)	1
15.	Par studiju maksas nesavlaicīgu atgriešanu (S27)	1
16.	Par studiju maksas celšanu atgriežoties no studiju pārtraukuma (S28)	1
	Kopā:	16

2.1. un 2.2. tabulās var redzēt sūdzību veidus un sūdzību skaitu no studentiem pēdējos divos gados.

Tā kā pie sūdzību izskatīšanas tiek ļoti daudz strādāts un rūpīgi izvērtēti sūdzību izskatīšanas rezultāti, tad pēdējo gadu laikā sūdzību skaits ir samazinājies.

2.4. Informācija par augstskolas/ koledžas izveidoto statistikas datu apkopošanas mehānismu, norādīt, kādi dati un cik regulāri tiek apkopoti, kā iegūtā informācija tiek izmantota studiju virziena pilnveidei.

Augstskola RISEBA regulāri apkopo un analizē statistiku, kas tiek ikgadēji iesniegta Centrālajai statistikas pārvaldei (CSP). Galvenie rādītāji, kas tiek analizēti un vēlāk diskutēti RISEBA vadības grupā ir: studējošo skaits, imatrikulēto studentu skaits kopā un pa programmām, atskaitīto studentu skaits kopā un pa programmām, mobilo studentu skaits, grādu ieguvušo studentu skaits, kopējā personāla skaits, akadēmiskā personāla skaits, ieņēmumu un izdevumu rādītāji pret iepriekšējo pārskata periodu pilna un nepilna laika studijās. Uzņemšanas periodā katru nedēļu tiek sekots līdzī noslēgto līgumu un imatrikulēto studentu rādītājiem pa studiju programmām.

Tāpat arī RISEBA apkopo Centrālās statistikas pārvaldes informāciju par RISEBA absolventu nodarbinātību, reģistrētajiem bezdarbniekiem, absolventu profesiju, emigrējošo absolventu skaitu pēc nozarēm un studiju programmām. Dati nesatur sensitīvus datus un tiek iesūtīti tikai apkopotā veidā katra gada beigās. Informācijas sagatavošanā izmantoti Nodarbinātības valsts aģentūras dati, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta sniegtie dati CSP.

Papildus, studiju virziena pilnveides nolūkos, sīkāk tiek analizēti sekojoši rādītāji:

Statistika par eksmatrikulācijas iemesliem

Augstskola analizē eksmatrikulēto studējošo eksmatrikulācijas iemeslus studiju programmā. Studējošais, kurš uzrakstījis iesniegumu par eksmatrikulāciju, iesniegumā norāda pamatojumu kādēļ vēlas pārtraukt studijas: nespēja pildīt akadēmiskas prasības, finansiāli iemesli, personīgi/ģimenes apstākļi, programma neatbilst gaidītajam, jaunas darba iespējas, nespēja apvienot studijas ar esošo darbu, cits (neatgriežas no studiju pārtraukuma, atteikums no PMLP, u.c.). RISEBA kvalitātes vadītājs, sadarbībā ar IT nodaļu, veic iesnieguma pamatojumu apkopojumu un analīzi, izsakot katra iemesla attiecību pret kopējo eksmatrikulēto studentu skaitu studiju programmā. Iegūtie rezultāti tiek apkopoti un ļauj izvērtēt to, kuri iemesli ir dominējoši un vai studējošais pārtraucis studijas studiju procesa vai studiju programmas satura nepilnību dēļ, vai arī iemesli ir bijuši personīgi. Ikgadēji rezultāti tiek nosūtīti studiju programmu direktoriem, kā arī apspriesti kopā ar vadības grupu, pašnovērtējumu ziņojumu prezentāciju laikā, izvērtējot kāds rīcības plāns nepieciešams katras studiju programmas eksmatrikulēto studentu skaita rādītāju mazināšanai.

Mācībspēku "Tops", kas veidojies no studentu vērtējuma par kursu

Studiju gadam noslēdzoties, RISEBA kvalitātes vadītājs veic studiju kursu aptauju novērtējumu kopsavilkumu, norādot studentu vidējo vērtējumu par studiju kursu. Rezultāti tiek sarindoti pēc vērtējuma un iegūtie dati sniedz informāciju par visaugstāk un viszemāk vērtētajiem studiju kursiem. Šie dati tiek ņemti vērā, pieaicinot mācībspēkus docēt studiju kursus un sastādot nākamā studiju gada studiju plānus. Ja vērtējums ir neatbilstoši zems, tiek veiktas pārrunas ar mācībspēku un kritiskos gadījumos mācībspēkam slodze šajā studiju kursā netiek piešķirta. Ja rādītājs ir vidējs, programmas direktors veic pārrunas ar mācībspēku un norāda uz nepilnībām, ko nākamajā studiju gadā nepieciešams labot. Katru gadu izlaidumos tiek godināti labākie pasniedzēji, kurus anonīmās aptaujās ir nominējuši studējošie. Daudzi Vadības studiju virzienā iesaistītie mācībspēki ir

saņēmuši atzinību no studentiem nominācijas "Mīļākais pasniedzējs" veidā. Tie ir: Solveiga Blumberga, Maija Zakriževska-Belogrudova, Ilmārs Kreituss, Iveta Ludviga, u.c.

Mācībspēka kategoriju vērtējums

Ikgadēji, studiju gadam noslēdzoties, štata mācībspēkiem noris pārrunas ar katedras vadītāju, kā laikā tiek vērtēts mācībspēka darbs pēc vairākiem vērtēšanas kritērijiem. Rezultātā mācībspēki tiek iedalīti 3 kategorijās – augstākā, vidējā un zemākā, kas sasaistās ar mācībspēka nākam gada atalgojuma likmi. Rezultātus apkopo studiju prorektors, norādot kādas kategorijas mācībspēku īpatsvars ir augstskolā un studiju virzienā kopumā. Studiju prorektors veic pārrunas ar katedras vadītāju par iespējām uzlabot zemākā līmeņa kategoriju mācībspēku attīstību uz aukstākas kategorijas sasniegšanu.

Sūdzību skaits

Studiju gadam noslēdzoties, RISEBA kvalitātes vadītājs veic apkopojumu par saņemto sūdzību skaitu, to dinamiku un izteikto sūdzību tēmām. Šo rādītāju analīze ļauj spriest par kādas izteiktas problēmas esamību, kam turpmāk nepieciešams pievērst uzmanību un veikt atbilstošus preventīvus pasākumus turpmāko problēmu novēršanai. Rezultāti apkopotā veidā tiek ziņoti kopsapulcē, studiju gada sākumā, visam personālam piedaloties un pievēršot uzmanību nepilnībām.

Akadēmiskā personāla kvalifikāciju apkopojuma rādītāji

Studiju programmas direktors, ikgadēji vērtē studiju programmā esošo mācībspēku kvalifikāciju un izglītību. Atbilstoši RISEBA stratēģiskajiem plāniem un Akadēmiskā personāla politikas nostādņiem, akadēmiskā personāla ar doktora grādu īpatsvaram jāsasniedz 70%. Akadēmiskā personāla politikas ietvaros programmas direktoram nepieciešams piesaistīt vairāk akadēmisko personālu ar doktora grādu īstenojamā studiju programmā. Ikgadēji rezultāti tiek apkopoti, analizēti katedras sēdēs un publiskoti Ikgadējā RISEBA studiju gada sākuma sapulcē, kur augstskolas personāls tiek informēts par sasniegtajiem rezultātiem un uzstādītajiem mērķiem jaunajam studiju gadam.

Zinātnisko vadītāju novērtējums

RISEBA kvalitātes vadītājs veic pēdējā kursa studējošo aptauju vērtējumu par noslēguma darba organizēšanas procesu, kā arī noslēguma darbu zinātnisko un radošo vadītāju darbu. Rezultāti tiek apkopoti un nodoti programmas direktoram, noslēguma darba izstrādes procesa un sadarbības ar zinātnisko vai radošo vadītāju uzlabošanai.

Valsts pārbaudījuma komisijas kopsavilkums

RISEBA kvalitātes vadītājs veic Valsts pārbaudījuma komisijas vērtējumu apkopojumu par aizstāvēto noslēguma darbu kvalitāti. Beidzoties Valsts pārbaudījuma aizstāvēšanai, komisija sniedz rakstisku ziņojumu, kurā norāda vērtējumu par tēmu aktualitāti, noslēguma darbu tēmu atbilstību studiju programmai, norāda uz raksturīgākajām kļūdām un aizstāvēto darbu kvalitāti kopumā. Rezultāti tiek apkopoti un nodoti programmu direktoram, turpmākā noslēguma darba procesa un programmas satura uzlabošanai.

2.5. ESG 1. daļā iekļauto standartu integrēšanas raksturojums un novērtējums. Norādīt, kurš/-i no ESG 1. daļas standartiem tiek uzskatīti kā izaicinājums un, kuriem tiek pievērsta pastiprināta vērība.

RISEBA ir veikusi ESG 1. daļas standartu pašvērtējumu un apzinājusi izaicinājumus, kuriem pievērst

pastiprinātu uzmanību, kvalitātes stiprināšanas nolūkā, tie ir: ESG 1.4. Studentu imatrikulācija, studiju gaita, kvalifikāciju atzīšana un sertifikācija; ESG 1.6. Mācību resursi un atbalsts studentiem; ESG 1.8. Sabiedrības informēšana (skat.2.1. tabulu).

2.3. tabula

ESG 1. daļas standartu pašvērtējums

Standarti un vadlīnijas	RISEBA Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma
<p>ESG 1.1. Kvalitātes nodrošināšanas politika</p>	<p>RISEBA kvalitātes politika balstās uz RISEBA stratēģiju un vērtībām – izcilību un augstu kvalitāti, atvērtību, sadarbību, nepārtrauktu personīgo un profesionālo izaugsmi, sociāli atbildīgu organizāciju, daudzējādu, visaptverošu un multikulturālu vidi. Politika ir dokumentēta, izplatīta, izskaidrota un saistoša visam augstskolas personālam, kā arī publicēta RISEBA tīmekļa vietnē un ir viegli pieejama klientiem un citām ieinteresētajām pusēm. RISEBA personālam savā darbā ir jāievēro noteiktā politika un jāizpilda saviem pienākumiem kvalitātes vadības sistēmā noteiktās prasības.</p> <p>Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.</p>
<p>ESG 1.2. Programmu izstrāde un apstiprināšana</p>	<p>RISEBA ir apstiprināti “Studiju programmas izstrādāšanas, grozījumu veikšanas un slēgšanas noteikumi”, kas nosaka programmas izstrādes un apstiprināšanas kārtību. Jaunai studiju programmai jāatbilst augstskolas stratēģijai un mērķiem, kā arī tirgus prasībām, kas tiek diskutētas kopā ar programmas padomi, kurā piedalās nozares eksperti, studējošie, absolventi. Programmai tiek noteikti mērķi, sagaidāmie rezultāti un veikta kartēšana atbilstoši Eiropas Padomes izglītības uzdevumiem, EKI/LKI līmeņiem un profesiju standartam. Pirms jaunas studiju programmas izveides apstiprināšanas, programmas projekts tiek prezentēts RISEBA vadības grupai, katedras sēdei un senātam.</p> <p>Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.</p>
<p>ESG 1.3. Studentcentrēta mācīšanās, mācīšana un novērtēšana</p>	<p>Studentcentrēta mācīšanās - RISEBA īsteno dažādas studiju formas – pilna laika, nepilna laika, tālmācība, kā arī piedāvā plašu atlaižu klāstu studiju maksai, lai respektētu dažādu studentu vajadzību daudzveidību un sniegtu iespēju iegūt augstāko izglītību nevienlīdzīgas sociālās situācijas dēļ. Studējošie tiek iesaistīti augstskolas lēmumu pieņemšanā, darbojoties Studējošo pašpārvaldē un aizstāvēt studējošo intereses senātā un programmas padomē.</p> <p>Studējošie ir aicināti izteikt savu viedokli, sūdzību vai priekšlikumu atbilstoši Sūdzību un priekšlikumu izteikšanas procedūrai, kas pieejama ikvienam interesantam RISEBA mājas lapā.</p> <p>Studentcentrēta mācīšana - RISEBA organizējusi Metodiskos seminārus docētājiem darbam ar dažādu kultūru studējošajiem, lai pielāgotu pedagoģiskās metodes kultūras atšķirību dēļ.</p> <p>Novērtēšana - Studiju kursa apraksti ar vērtēšanas kritērijiem tiek apspriesti pirmajā nodarbībā kopā ar studējošajiem, veicinot studējošo izpratni par sasniedzamajiem studiju rezultātiem un vērtēšanu.</p> <p>Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.</p>

**ESG 1.4.
Studentu
imatrikulācija,
studiju gaita,
kvalifikāciju
atzišana un
sertifikācija**

Augstskolas studējošo studiju gaitas ir dokumentētas un caurspīdīgas. Ikgadēji tiek pārskatīti un apstiprināti Uzņemšanas noteikumi, kas publicēti RISEBA mājas lapā latviešu un angļu valodās. Ar uzņemšanu saistīta informācija pieejama arī Vienotās uzņemšanas pamatstudiju portālā (VUPP) un RISEBA DreamApply pieteikšanās sistēmā, kā arī klātienē, Atvērto durvju dienu ievaros.

RISEBA ir izstrādāts Studiju nolikums, kas apraksta galvenos studiju posmus. Informācija par studiju uzsākšanas gaitu, studiju dzīvi un adaptāciju augstskolā pirmajam kursam tiek sniegta klātienē, ievadnedēļas formā. Katram studējošajam ir izveidota studējošā karte, kas ļauj izsekot katram studiju posmam. Studējošie var sekot līdzi saviem vērtējumiem sistēmā myriseba.lv.

Lai nodrošinātu studējošo un citu interesentu studiju rezultātu atzišanu, RISEBA ir izstrādāts [“Nolikums par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzišanu”](#), kas publicēta RISEBA mājas lapā un skaidrota studentiem klātienē, īpaši, pārnākot no citas augstākās izglītības iestādes vai vēloties pielīdzināt praksi. Augstskolas atzišanas komisijai līdz šim nav pieredzes pielīdzināt pašmācības ceļā apgūto, tomēr procedūra paredz šādus gadījumus.

Augstskola apzinās standartos noteikto prasību uzlabošanas iespējas, lai augstskolas iekšējos studiju procesus padarītu studējošajiem pieejamākus. Augstskola noslēgusi līgumu ar “Unimetis”, kas aizstās esošo HansaWorld sistēmu, sniedzot iespējas studiju un lietvedības procesus padarīt digitalizētus, izveidojot arī katra studenta profilu, patstāvīgai studiju gaitas izsekošanai.

**ESG 1.5.
Mācībspēki**

Augstskolā ir izstrādāta Akadēmiskā personāla politika. Politikas mērķis ir nodrošināt augstskolu ar augsti kvalificētu, profesionālu un kompetentu akadēmisko personālu, lai īstenotu principu: Prasmīgi, kvalificēti un kompetenti mācībspēki nodrošina izglītības izcilību.

Pedagoģiskās kvalifikācijas paaugstināšana arī tiek regulāri plānota un tās nodevums ir promocijas un maģistru darbu vadība, jaunu studiju kursu izstrāde, mācību grāmatu un mācību līdzekļu sagatavošana un publicēšana, dalība akadēmiskajās konferencēs, lekciju lasīšana ārvalstu augstskolās, piedalīšanās metodiskajos semināros un kvalifikācijas celšanas kursus. Arī pedagoģiskās kvalifikācijas paaugstināšanas mērķu sasniegšana tiek izvērtēta ikgadējā akadēmiskā personāla vērtēšanā.

Augstskola mudina mācībspēkus izmantot jaunākās tehnoloģijas. RISEBA IT nodaļa sniedz atbalstu moodle, *Panopta* u.c. rīku izmantošanai studiju procesā.

Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.

**ESG 1.6. Mācību
resursi un
atbalsts
studentiem**

Augstskolai ir atbilstošs finansējums studentiem un viegli pieejamiem mācīšanās resursiem. Augstskolas budžets ikgadēji tiek pārdalīts investīcijām, kā arī Studējošo vajadzībām, izpildot likumā noteikto prasību par finansējumu Studējošo pašpārvaldei.

Studiju procesa vajadzībām ir aprīkotas datorizētas darba vietas ar studiju programmā nepieciešamajām datorprogrammām kā klātienes tā tālmācības studentiem. Ir pieejama RISEBA bibliotēka, kafejnīca, atpūtas stūrīši un darba vietas grupu darbiem. Meža ielas 3 telpu iekārtošana studējošo interešu nodrošināšanai noris pakāpeniski un ikgadēji tiek atvēlētas investīcijas telpu labiekārtošanai.

No 2016. gada RISEBA bibliotēka ir akreditēta Latvijas Kultūras ministrijā un ieguvusi vietējas nozīmes bibliotēkas statusu. Augstskolas mājas lapā ir izveidota tiešā pieeja gan abonētajām datu bāzēm, gan brīvpieejas resursiem un izmēģinājuma datu bāzēm.

Studējošo atbalstam darbojas Karjeras konsultants, kas palīdz ar darba un prakses iespējām. Kā studentiem tā mācībspēkiem ir pieejams atbalsts no Ārējo sakaru nodaļas, sniedzot informāciju par ERASMUS+ mobilitātes iespējām, kā arī nodrošinot ārvalstu studējošo vajadzības un integrēšanos augstskolas vidē.

Studentiem tiek piedāvāts atbalsts sava biznesa uzsākšanai, iesaistoties RISEBA Radošā biznesa inkubatora darbībā.

Augstskolas personālam tiek organizēti angļu valodas kursi un metodiskie semināri, kā strādāt multikulturālā vidē ar dažādiem studentiem. Tāpat tiek līdzfinansēta daļība profesionālās pilnveides programmā "Augstskolas didaktika: mūsdienu teorijas un prakse"

Augstskola apzinās standartos noteikto prasību uzlabošanas iespējas, palielinot investīcijas Meža ielas 3 telpu labiekārtošanā, veidojot pieejamāku un modernāku studiju vidi studējošajiem, atbilstoši mūsdienīgām studiju telpu un vides prasībām.

ESG 1.7.
Informācijas
vadība

Augstskola ievāc un analizē informāciju efektīvai programmu pārvaldei:

- Augstskolas galvenie rādītāji, studentu profils

Augstskola RISEBA regulāri apkopo un analizē statistiku, kas tiek ikgadēji iesniegta Centrālajai statistikas pārvaldei. Galvenie rādītāji, kas tiek analizēti un vēlāk diskutēti RISEBA vadības grupā un pēc tam par tiem ziņots ikgadējā darbinieku kopsapulcē ir: studējošo skaits, imatrikulēto studentu skaits kopā un pa programmām, atskaitīto studentu skaits kopā un pa programmām, mobilo studentu skaits, grādu ieguvušo studentu skaits, kopējā personāla skaits, akadēmiskā personāla skaits, ieņēmumu un izdevumu rādītāji pret iepriekšējo pārskata periodu pilna un nepilna laika studijās. Uzņemšanas periodā katru nedēļu tiek sekots līdzī noslēgto līgumu un imatrikulēto studentu rādītājiem pa studiju programmām.

-Studentu studiju gaitas, sekmju un atbiruma rādītāji.

RISEBA analizē eksmatrikulēto studējošo eksmatrikulācijas iemeslus par katru studiju programmu. Lai arī augstskola seko līdzī studentu sekmju rādītājiem katras studiju programmas ietvaros, augstskolai turpmāk nepieciešams centralizēti šos datus ievākt un analizēt visa virziena līmenī.

-Studentu apmierinātība ar programmu

Augstskolas studējošo gada aptaujas mērķis ir noskaidrot studējošo viedokli par augstskolas studiju procesa organizāciju, materiāltehniskās bāzes nodrošinājumu, studējošo pašpārvaldes darbības kvalitāti u.c. ar studijām un studiju vidi saistītiem jautājumiem. Studējošo pašpārvalde veic aptaujas anketas rezultātu apkopošanu, informē par rezultātu RISEBA vadības grupu un kvalitātes vadītāju.

-Pieejamie mācību līdzekļi un atbalsts studentiem

Augstskola regulāri seko līdzī bibliotēkas resursu pieejamībai. Katrai studiju programmai ir atvēlēts budžets bibliotēkas resursu papildināšanai. Ikgadēji mācībspēki var pasūtīt kursā nepieciešamo papildus literatūru.

Studentiem tiek piedāvāts karjeras atbalsts, vēršoties pie RISEBA karjeras speciālista, kā arī apmeklējot organizēto Karjeras dienu.

Studenti tiek rosināti iesaistīties RISEBA Studējošo pašpārvaldē, savu interešu aizstāvībai.

Studentiem tiek piedāvāts atbalsts sava biznesa uzsākšanai, iesaistoties RISEBA Radošā biznesa inkubatora darbībā.

-Absolventa karjeras gaitas

RISEBA apkopo Centrālās statistikas pārvaldes informāciju par RISEBA absolventu nodarbinātību, reģistrētajiem bezdarbiniekiem, absolventu profesiju, emigrējošo absolventu skaitu pēc nozarēm un studiju programmām. Augstskolai pastiprināti jāpievērš uzmanība darbam ar absolventiem. Lai šo nodrošinātu, vadība pieņēmusi darbā Absolventu programmas vadītāju.

Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.

<p>ESG 1.8. Sabiedrības informēšana</p>	<p>Augstskola regulāri publicē informāciju par savu darbību, studiju programmām, atlases kritērijiem uzņemšanai, studentiem pieejamām mācīšanās iespējām, piešķiramo kvalifikāciju RISEBA mājas lapā, studentu portālā e.riseba.lv, uzņemšanas portālā RISEBA Dreamapply, Facebook un Instagram kontā.</p> <p>Augstskola apzinās standartos noteikto prasību uzlabošanas iespējas, papildinot RISEBA mājas lapu ar sekojošu informāciju: mācīšanās un sekmju vērtēšanas procedūras; Minimālie sekmīgie vērtējumi; Informācija par absolventu nodarbinātību; Programmu sagaidāmie mācīšanās rezultāti.</p>
<p>ESG 1.9. Programmu apsekošana un regulāra pārbaude</p>	<p>Studiju programmas ikgadēji tiek vērtētas programmu direktoriem izstrādājot pašnovērtējuma ziņojumus, kas tiek saskaņoti un prezentēti programmas padomē, katedras sēdē, vadības grupā un senātā. Regulāras izvērtēšanas kārtību nosaka RISEBA Nolikums par studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādi. Vērtējuma rezultāti tiek publicēti RISEBA mājas lapā.</p> <p>Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.</p>
<p>ESG 1.10. Cikliska ārējās kvalitātes novērtēšana</p>	<p>Augstskola ir pakļauta cikliskai ārējās kvalitātes vērtēšanai. RISEBA ir akreditēta Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijā, kā arī ieguvusi Starptautiskā menedžmenta attīstības asociācijas dinamiskās sabiedrībās (CEEMAN) starptautiskās kvalitātes akreditāciju (<i>International Quality Accreditation</i>).</p> <p>RISEBA ir vienīgā no Baltijas augstskolām, kas ieguvusi divas Eiropas menedžmenta attīstības fonda (EFMD) akreditācijas EPAS.</p> <p>Augstskolas mērķis ir iegūt AACSB akreditāciju, šobrīd notiek darbs pie nepieciešamās dokumentācijas sagatavošanas.</p> <p>Augstskola vērtē šīs prasības kā izpildītas.</p>

II - Studiju virziena raksturojums (3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums)

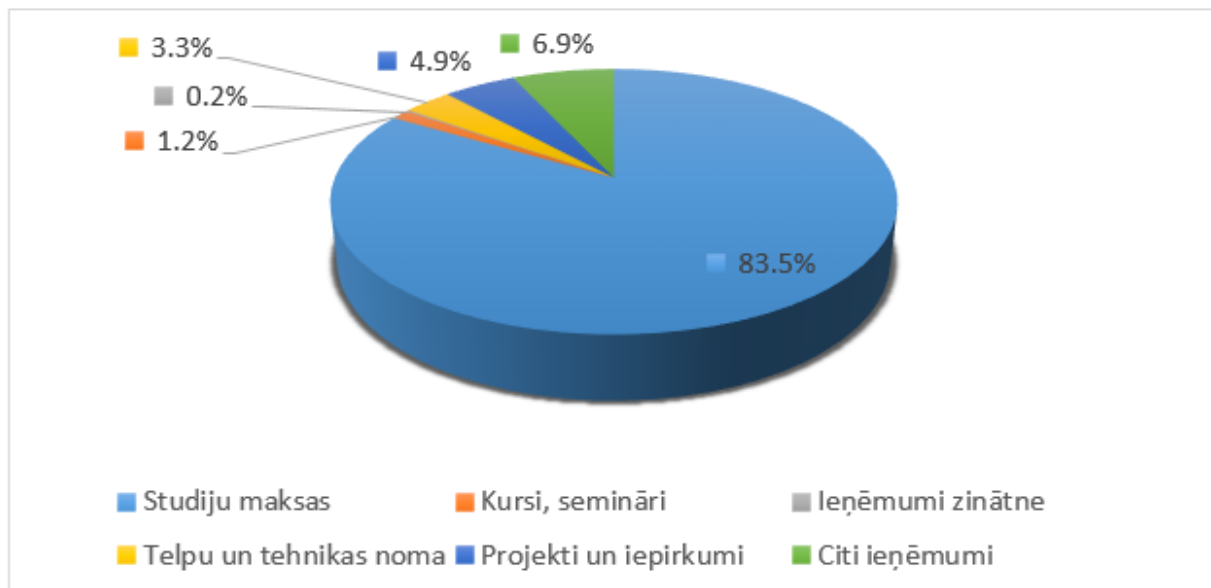
3.1. Sniegt informāciju par augstskolas/ koledžas sistēmu studiju virziena un atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamā finanšu nodrošinājuma noteikšanai. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajām studiju programmām, kā arī pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju virziena attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo (katrai nostudiju virziena studiju programmām), norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām.

Kopš RISEBA dibināšanas brīža ieņēmumi no studiju maksas ir galvenais studiju procesa finansējuma avots. Studiju maksa tiek segta no fizisko un/vai juridisko personu līdzekļiem. Tie var būt studējošo personīgie līdzekļi, studējošo vecāku un citu radnieku personīgie līdzekļi, kā arī studējošo darba devēju līdzekļi. Studējošajiem ir iespēja pieteikties studiju kredītiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu, komerckredītiem vai sponsoru līdzekļiem. RISEBA sniedz nepieciešamās

konsultācijas kredītu saņemšanai un pieņem pieteikumus studiju kredītu jautājumos.

Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts. RISEBA ir noteiktas sekojošas studiju maksas samaksas iespējas: par visu studiju programmu kopumā, par vienu studiju gadu, par vienu studiju semestri vai saskaņā ar studiju līgumā paredzēto studiju maksas maksājumu grafiku (mēnešmaksa), t.i., 9 maksājumi katrā studiju gadā.

Kopumā no visiem augstskolas ieņēmumiem vairāk kā 80% sastāda ieņēmumi no studiju maksām. RISEBA aktīvi darbojas arī pieaugušo izglītības jomā, kura nav saistīta ar augstāko izglītību, rīkojot dažādus kursus un seminārus, piedalās iepirkumos un projektos, kā arī iznomā telpas izglītojošu pasākumu rīkošanai. Kopējā ieņēmumu struktūra ir redzama 3.1. attēlā.

3.1. attēls RISEBA ieņēmumu struktūra

Studentiem, kuru sekmes iestājoties vai turpinot mācības ir teicamas (vidējā atzīme vismaz deviņas balles un nav zemāku vērtējumu par astoņām ballēm), ir pieejamas RISEBA finansētās budžeta vietas. Budžeta vietas tiek pilnībā finansētas no RISEBA līdzekļiem. Konsultējoties ar Studentu pašpārvaldi ir izstrādāta "RISEBA budžeta vietu piešķiršanas un rotācijas kārtība", lai nodrošinātu to pieejamību izcilākajiem studentiem. Kopumā RISEBA, skaitot visas studiju programmas, katrā kursā ir pieejamas 18 budžeta vietas. Budžeta vietas tiek piešķirtas dienas nodaļas pilna laika studējošajiem. Neskaitot, iepriekš minētās budžeta vietas studenti saņem dažādas atlaides. Kopumā studējošajiem pieejamas 20 dažāda veida studiju maksas atlaides - par izcilību studijās, sasniegumiem sportā, radniecību, sadarbības partneru, absolventu, sociālā atbalsta u.c. Studiju maksas atlaides tiek noteiktas atbilstoši „[Noteikumiem par studiju maksas atlaidēm](#)”.

Vadības studiju virziena un tam atbilstošo programmu īstenošanai nepieciešamie finanšu resursi katru gadu tiek plānoti atbilstoši RISEBA budžetam un tiek izlietoti atbilstoši RISEBA vadības apstiprinātājiem tarifiem, plāniem un tāmēm, kas nodrošina finanšu resursu izlietojuma kontroli. Studējošo pašpārvalde tiek finansēta no RISEBA centralizētajiem līdzekļiem atbilstoši Augstskolu likumam un RISEBA nodrošina pašpārvaldi ar nepieciešamām telpām (infrastruktūru). Katru gadu, plānojot finanšu resursus, tiek paredzēti līdzekļi ar studiju procesu un zinātniski-pētniecisko darbu saistītiem komandējumiem. No šiem līdzekļiem apmaksā darbinieku komandējumus dalībai starptautiskajās konferencēs un zinātniskās publikācijas, kā arī maksā autoratlīdzības par publikācijām augsta ranga akadēmiskajos žurnālos, indeksētajām Web of Science vai Scopus. RISEBA kopā ar sadarbības partneri Banku augstskolu izdod zinātnisko žurnālu "Journal of business

management”. RISEBA budžetā tiek izdalīts finansējums literatūras iegādei un elektronisko datu bāzu un izdevumu abonēšanai, kuras ir pieejamas gan darbiniekiem gan studentiem. Ik gadu tiek rīkota zinātniskā un studentu konferences. Studentu konferences “Mainīgā pasaule jaunu risinājumu meklējumos” finansēšanai un balvu fondam papildus RISEBA līdzekļiem tiek piesaistīti sponsori kas ļauj labāko ziņojumu autoriem izmaksāt naudas balvas robežās līdz EUR 450. Labāko studentu publikācijas, kas rakstītas sadarbībā ar RISEBA mācībspēkiem, tiek publicētas ne tikai RISEBA izdevumos, bet arī ārvalstu sadarbības partneru žurnālos, kā, piemēram, Kauņas Tehnoloģiju universitātes zinātniskajā žurnālā European Integration Studies.

Pēdējo gadu laikā īpaši tiek pievērsta uzmanība, iespējām piedalīties dažādos projektos un iepirkumos, kuri ir saistīti ar zinātni un izglītību un to skaits, un tajos piesaistīto līdzekļu summa pieaug. Tā, piemēram, studējošiem ir iespēja piedalīties ERAF projektā “Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla kvalitātes paaugstināšanai” (Nr. 1.1.1.1/18/A/151).

Vadības studiju virzienā mācībspēkiem un studentiem tiek nodrošināta iespēja piedalīties ārvalstu un ES finansētajos projektos, t.sk. ERASMUS+ , nodrošinot zināšanu pārnesei, prasmju un kompetenču attīstību.

Finanšu plānošanas un uzraudzības jomā ir uzsākta uzskaites sistēmas modernizācija, t.sk. grāmatvedības un finanšu vadības sistēmas nomaiņa. Finanšu plānošana un uzraudzība tiks veikta balstoties uz Adizes metodoloģiju. Finanšu uzskaites modernizācija nodrošinās detalizētāku un efektīvāku finanšu uzraudzību, tai skaitā operatīvāku informāciju griezumos pa studiju programmām.

Procentuālais izmaksu sadalījums uz vienu studentu Vadības studiju virziena programmās var skatīt 3.1. tabulā.

Izmantotie saīsinājumi:

1. BUV - bakalaura studiju programma “Uzņēmējdarbības vadība”,
2. BBP - bakalaura studiju programma “Biznesa psiholoģija”,
3. BEB - bakalaura studiju programma “Eiropas biznesa studijas”,
4. MSB – maģistra studiju programma “Starptautiskais bizness”
5. MUV - maģistra studiju programma “Uzņēmējdarbības vadība”
6. MPV - maģistra studiju programma “Personāla vadība”
7. MVV - maģistra studiju programma “Veselības vadība”
8. MVP - maģistra studiju programma “Vadības psiholoģija un supervīzija”
9. MPR - maģistra studiju programma “Projektu vadība”
10. MSV - maģistra studiju programma “Biznesa stratēģiskā vadība”
11. DBV – doktora studiju programma “Biznesa vadība”.

3.1. tabula

Finansējuma procentuālais sadalījums uz vienu studentu izteikts procentos

Nr.	Izdevumu pozīcija	1.BUV	2.BBP	3.BEB	4.MSB	5.MUV	6.MPV	7.MVV	8.MVP	9.MPR	10.MSV	11.DBV
1.	Darba alga akadēmiskajam personālam (t.sk. nodokļi)	41.2%	38.7%	55.0%	45.2%	15.8%	30.3%	44.6%	47.9%	38.4%	32.8%	47.0%
2.	Darba samaksa ārštata mācībspēkiem	11.3%	10.6%	15.1%	12.4%	4.3%	8.3%	12.2%	13.1%	10.5%	9.0%	12.9%

3.	Telpu noma (t.sk. remonts un apsaimniekošana)	3.5%	3.3%	3.8%	2.9%	1.2%	2.4%	3.5%	3.7%	3.0%	2.6%	3.6%
4.	Komunālie maksājumi	6.1%	5.7%	6.5%	5.0%	2.1%	4.1%	6.0%	6.4%	5.2%	4.4%	6.2%
5.	Komandējumi, kvalifikācijas paaugstināšana	1.5%	1.3%	1.7%	5.0%	4.6%	3.5%	5.0%	4.7%	5.0%	8.3%	3.5%
6.	Pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu nolietojums	19.0%	21.3%	8.6%	13.7%	36.4%	25.9%	10.8%	10.6%	17.6%	19.1%	11.3%
7.	Mazvērtīgais un ātri nolietojamais inventārs	0.8%	0.9%	0.4%	0.6%	1.6%	1.1%	0.5%	0.5%	0.8%	0.8%	0.5%
8.	Kopēšanas izdevumi studiju procesam	0.3%	0.3%	0.1%	0.2%	0.5%	0.4%	0.2%	0.2%	0.3%	0.3%	0.2%
9.	Interneta pakalpojumi	1.2%	1.3%	0.5%	0.9%	2.3%	1.6%	0.7%	0.7%	1.1%	1.2%	0.7%
10.	Datortehnikas uzturēšana	0.3%	0.3%	0.1%	0.2%	0.5%	0.4%	0.2%	0.2%	0.3%	0.3%	0.2%
11.	Studentu prakses izdevumi	2.1%	2.4%	1.0%	1.5%	4.1%	2.9%	1.2%	1.2%	2.0%	2.2%	1.3%
12.	Zinātniskās darbības izdevumi	0.7%	0.6%	0.8%	2.3%	2.1%	1.6%	2.3%	2.1%	2.3%	3.7%	1.6%
13.	Akreditācijas izdevumi	0.3%	0.3%	0.6%	1.7%	3.4%	2.4%	6.1%	1.8%	2.9%	4.0%	3.9%
14.	Studiju procesa nodrošināšanas izdevumi	1.1%	1.2%	0.5%	0.8%	2.1%	1.5%	0.6%	0.6%	1.0%	1.1%	0.7%
15.	Studentu pašpārvaldes izdevumi	6.4%	7.2%	2.9%	4.6%	12.3%	8.8%	3.6%	3.6%	6.0%	6.5%	3.8%
16.	Remontu izdevumi	0.8%	0.8%	0.9%	0.7%	0.3%	0.5%	0.8%	0.9%	0.7%	0.6%	0.8%
17.	Konferenču un semināru izdevumi	1.0%	1.1%	0.4%	0.7%	1.9%	1.3%	0.6%	0.5%	0.9%	1.0%	0.6%
18.	Citi ar studiju procesu saistītie izdevumi	2.3%	2.5%	1.0%	1.6%	4.3%	3.1%	1.3%	1.3%	2.1%	2.3%	1.3%

Tabulā ir iekļautas tiešās un pieskaitāmās izmaksas un to sadalījums, nav iekļautas administrācijas, mārketinga un ar saimniecisko darbību nesaistītās izmaksas, kā arī nav iekļautas projektu izmaksas. Veicot aprēķinus par pamatu ir ņemtas izmaksas uz vienu studentu.

3.2. Sniegt informāciju par studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamo infrastruktūras un materiāltehnisko nodrošinājumu, norādīt, vai

nepieciešamais nodrošinājums ir augstskolas/ koledžas rīcībā, tā pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem (specifisku aprīkojumu, kas paredzēts konkrētai studiju programmai, norādīt III. daļas 3. nodaļā pie atbilstošās studiju programmas).

Vadības studiju virziena 11 studiju programmu nodrošināšanai ir nepieciešamā infrastruktūra un labs materiāltehniskais nodrošinājums. Tas ir pieejams visiem studentiem un visiem mācībspēkiem.

Kopš augstskolas dibināšanas RISEBA būtiski paplašinājusi telpas studiju procesa nodrošināšanai. 2019.gadā septembrī telpu kopplatība bija 11350.61 m². Studiju process RISEBA tiek īstenots trīs ēkās Rīgā - Meža iela 3, Meža ielā 1/6 un Durbes ielā 4 (H2O6 RISEBA Arhitektūras un mediju centrs, Rīgas radošo kvartālu daļa) un vienā ēkā Daugavpilī - Mihoelsa ielā 47 (RISEBA filiāle) (skat. 3.2. tabulu). Ēka Durbes ielā 4 ir pielāgota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

3.2.tabula

RISEBA infrastruktūra 2019. gadā

Meža iela 3, Rīga	Meža iela 1/6, Rīga	Durbes iela 4,Rīga	Mihoelsa iela 47, Daugavpils	Kopā
18 mācību telpas (668 sēdvietas)	13 mācību telpas (480 sēdvietas)	9 mācību telpas (263 sēdvietas)	9 mācību telpas (375 sēdvietas)	49 mācību telpas (1786 sēdvietas)
3 datorklases (85 sēdvietas) + 75 portatīvie (2 mobilās datorklases)	1 datorklase (8 sēdvietas)	3 mācību telpas (video montāžas studija/ datorklases) (59 sēdvietas)	3 datorklases (52 sēdvietas)	10 datorklases (187 sēdvietas)

Kopēšanas centrs	Radošais biznesa inkubators	2 video montāžas darba telpas (5 sēdvietas)
Studentu pašpārvaldes telpas		arhitektūras un dizaina studija (731 m ²) arhitektu darbnīca fotostudija (30 sēdvietas)
1 pārrunu telpa		skaņu ierakstu studija (10 sēdvietas) video studija (50-60 sēdvietas) mākslas studija (15 sēdvietas) aktiermeistarības zāle (30-40 sēdvietas)

Visas auditorijas ir aprīkotas ar vizuālās demonstrēšanas iekārtām. Auditorijās ir uzstādīti jaudīgi stacionāri video projektori un lielākajās auditorijās ir papildus uzstādīti monitori, labākas redzamības nodrošināšanai no tālākajām rindām.

Vadības studiju virziena realizācija notiek augstskolas RISEBA gandrīz visās auditorijās, datorklasēs un atsevišķos gadījumos arī montāžas telpās. Minēto procesu nodrošina 344 datori ar instalēto Windows operētājsistēmu, tai skaitā 75 portatīvie datori un 92 „Apple” dators. Studiju procesa vajadzībām ir aprīkotas 309 datorizētas darba vietas, no kurām 268 ir pieejamas tieši studentiem. Datori ir bāzēti uz Intel Core procesoriem ar instalētām MS Windows un MS Office programmatūru vai Apple MacOS X programmatūru. Portatīvie datori un lielaudas WIFI iekārtas nodrošina auditoriju transformācijas iespējas par datorklasēm pietiekami īsā periodā, kas ļauj dinamiski plānot studiju procesus. Viena datorklase meža ielā 3 un visas datorklases Durbes ielā 4 ir aprīkotas ar paaugstinātas veiktspējas datoriem, kuri spēj nodrošināt audiovizuālo materiālu ātru apstrādi un apmācību. Datortehnika tiek regulāri apsekota un pakāpeniski atjaunināta.

Visi RISEBA datori ir pieslēgti lokālam augstskolas datortīklam un Internetam. Augstskolas telpās ir nodrošināts bezvada Interneta pieslēgums (WiFi). Interneta pieslēguma ātrums ir 200 Mbps (Meža iela 3 un Meža iela 1/6), 200 Mbps (Durbes iela 4) un 50 Mbps (Mihoelsa iela 47).

RISEBA strādā 12 daudzfunkcionāla tīkla printeri ar skeneriem. Četri no tiem nodrošina krāsaino

izdruku. Darbiniekiem un studentiem ir pieejams kopēšanas centrs izdales materiālu un iesniedzamo darbu drukāšanai, iesiešanai u.tml.

Multimediju prezentāciju un mācību materiālu sagatavošanai un demonstrēšanai, ka arī datu vizualizēšanai tiek izmantotas dažādas multivides tehniskās iespējas: konferenču auditorijas ar LCD un lāzer projektoriem, ekrāniem un skaņas ierīcēm; 5 pārnēsājami projektori; 5 portatīvie datori, kas varētu būt izmantojami kopā ar pārnēsājamiem projektoriem bez papildus stacionārām iekārtām.

Lekciju ierakstīšanas iespējas augstskolā ir nodrošinātas stacionāri 4 auditorijās – 3 auditorijās Meža ielā 3 un Meža ielā 1 k6, kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz RISEBA abonētās, Panopto video ierakstīšanas, pārvaldības un translācijas sistēmas un 1 auditorijā Arhitektūras un mediju centrā H2O6 (Durbes ielā 4), kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz Blackmagicdesign un video translācijas sistēmas Thomson Video Networks VS7000. Papildus augstskolā ir iespēja nodrošināt lekciju video ierakstu ar pārvietojamu daudzkameru aprīkojumu sistēmu (Live GV Director Nonlinear Live Production System), kura nodrošina ierakstu un translāciju ar 8 kamerām (Sony FS700 sērijas kameras ar īpašas ar SLOW MOTION funkciju un 4K video formātu).

Vadības studiju virziena visu studiju programmu studentiem nodarbības notiek ne tikai Meža ielā 3, bet arī Meža ielā 1 un Durbes ielā 4 - Mediju un komunikācijas, un Arhitektūras un dizaina fakultātē, izmantojot materiāli tehniskā nodrošinājuma dažādību, inovācijas un realizējot augstskolas devīzi "Bizness tiekas ar mākslu".

Ar 2012./2013. studiju gadu studiju process tiek īstenots Arhitektūras un mediju centrā H2O6 (Durbes ielā 4), kur studējošiem ir pieejamas - fotostudija (aprīkota ar pārvietojamu BOWENS Gemini 750 un 400Rx apgaismošanas tehniku), skaņu ierakstu studija (aprīkota ar stacionāru un pārvietojamu audio ierakstu un montāžas aparatūru, Yamaha N16, ALLEN&HEATH Q16, BOSE 2x F1 Model 812 Flexible Array loudspeakers with 2x F1 Subwoofer), video studija (aprīkota ar stacionāru apgaismošanas tehniku ARRI, MOLE-RICHARDSON-CO prožektoriem, ģērbtuvī, grimētava, rekvizītu un kostīmu noliktavu un melnu zaļu un zilu fonu), trīs Video montāžas studijas (59 darba vietas – aprīkojums Apple datori ar Apple Final Cut, Apple Logic un Adobe Creative Suite programmatūrām), divas Video montāžas darba telpas (viena aprīkota ar 2 darba vietām un 2 Apple datoriem ar Apple Final Cut, Apple Logic un Adobe Creative Suite programmatūrām un otra ar 3 darba vietām un 3 Apple datoriem ar Apple Final Cut, Apple Logic un Adobe Creative Suite programmatūrām) aktiermeistarības zāle Nodarbībām un patstāvīgajam darbam studentiem un mācībspēkiem ir iespēja izmantot: video translācijas sistēma Thomson Video Networks VS7000, daudzkameru Live GV Director Nonlinear Live Production System ar 8 kameru ieraksta un translācijas iespēju kas tiek komplektēta ar Sony FS700 sērijas kamerām kas īpašas ar SLOW MOTION funkciju un 4K video formātu. DJI Phantom 4 PRO PLUSS, DJI Inspire 2 Premium Combo (CinemaDNG & Apple ProRes Activation Key + X5S) citas profesionālas videokameras ar papildus aprīkojumu, digitālās videokameras, digitālās fotokameras un spoguļkameras, foto un video apgaismojuma komplektus, profesionālus mikrofonu komplektus un citu audio vizuālo tehniku.

Vadības studiju virziena realizācijā tiek izmantota lielākā daļa augstskolas infrastruktūras, materiāltechniskais un digitālais nodrošinājums.

2011.gadā RISEBA ieviesa ERP sistēmu HansaWorld Enterprise (HW), kura tiek plaši izmantota uzņēmumu finanšu resursu vadībai. RISEBA ir noslēgts līgums ar HW piegādātāju par sistēmas pielāgošanu augstskolas biznesa un studiju procesa prasībām un atbalstu sistēmas uzturēšanā. 2013. gada aprīlī RISEBA ieviesa Web-bāzēto portālu studentu atzīmju atspoguļošanai. HW ir integrēts ar e-apmācības platformu MOODLE, rezultātā starp abām sistēmām tiek regulāri sinhronizēti personīgie studentu dati, dati par studiju programmām un studiju kursiem. 2019. gadā ir parakstīti līgumi un uzsākta jaunas grāmatvedības sistēmas Horizon un studiju procesa pārvaldes

sistēmas Unimetis ieviešana. Vienlaicīgi tiek plānota pāreja uz MOODLE platformas jaunāko versiju. Jauno sistēmu pilna funkcionalitāte tiks nodrošināta ar 2020/2021 mācību gada sākumu, tomēr daži procesi darbosies jau ātrāk, kā piemēram jauno studentu uzņemšana. Jaunās sistēmas pilnveidos RISEBA uzskaiti, gan finanšu uzskaites, gan studiju procesu ziņā, kā arī nodrošinās labāku servisu studentu virzienā.

No 2016.gada RISEBA sadarbība ar SIA Tilde uzsāka grāmatvedības sistēmu Tildes Jumis programmatūras izmantošanu studiju procesā. Studentiem ir pieejamas 25 darbavietas 1 datorklasē. Sagatavošanā ir līgums par grāmatvedības uzskaites sistēmas Horizon izmantošanu studiju procesā.

No 2018.gada RISEBA ir noslēgusi līgumu par lietvedības programmas EDUS izmantošanu mācību procesā.

RISEBA ir noslēgusi līgumu par MS Office educational izmantošanu studiju procesā, administratīvajā darbā un studentu un pasniedzēju privātai lietošanai.

Vairākus gadus RISEBA izmanto programmatūras paketi IBM SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) statistisko datu analīzei. IBM SPSS ir instalēta datorklasēs, kopā instalētas 38 lietotāju licences pasniedzēju un studentu darbības nodrošināšanai. Datu analīze SPSS ir iekļauta visās Vadības studiju virziena programmās.

Studentiem un mācībspēkiem zinātnisko pētījumu veikšanai ir pieejamas 1 Smart PLS un 5 NVIVO licences.

Studiju procesā RISEBA studenti plaši izmanto, RISEBA abonēto, e-platformu Webropol. RISEBA ir noslēgts Līgums par Webropol lietošanu web veidā neierobežotam lietotāju skaitam.

2013.gadā RISEBA kopā ar četrām Latvijas augstskolām parakstīja Līgumu par kopējās pret - plaģiāta platformas izveidošanu un izmantošanu un no 2014.gadā uzsaka to izmantošanu.

Pašlaik kopējā anti-plaģiāta platformā piedalās 25 Latvijas augstskolas.

2013.gadā RISEBA ieviesa jaunu e-platformu DreamApply, kuru izmanto ārzemju un vietējo reflektantu datu saņemšanai, glabāšanai un apstrādei. Līdz ar jaunās studiju pārvaldības sistēmas Unimetis ieviešanu, šo procesu nodrošinās jaunā sistēma.

Reizi gadā materiālo resursiem tiek veikts audits un noteikta to atjaunošanas un papildināšanas nepieciešamība tuvākajam gadam un tiek atjaunoti plāni nākamo gadu IT infrastruktūras attīstībai. Regulāri tiek veiktas apkopes un atjaunotas programmatūras versijas, datortīkla antivīrusu programmatūra un ugunsdrošību nodrošinājums.

3.3. Sniegt informāciju par sistēmu un procedūrām, kuras tiek piemērotas metodiskā un informatīvā nodrošinājuma pilnveidei un iegādei. Raksturojums un novērtējums par bibliotēkas un datubāžu pieejamību studējošajiem (t.sk. digitālajā vidē) un atbilstību studiju virziena vajadzībām, ietverot informāciju par bibliotēkas darba laika piemērotību studējošo vajadzībām, telpu skaitu/platību, piemērotību pastāvīgam studiju un pētniecības darbam, bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, pieejamo literatūru studiju virziena īstenošanai, studējošajiem pieejamajām datu bāzēm atbilstošajā jomā, to lietošanas statistiku, bibliotēkas krājumu papildināšanas procedūru un datu bāzu abonēšanas procedūru un iespējām.

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas „RISEBA” bibliotēkas ietvaros tiek nodrošināta pieeja Vadības studiju virziena visām studiju programmām nepieciešamajai informācijai studiju un pētniecības nolūkiem, zinātniskas darbības veikšanai, piedāvājot bibliotēkas krājumā esošos informācijas resursus, kā arī pasūtot informācijas resursus no citām bibliotēkām lietošanai uz noteiktu laika periodu (Starpbibliotēku abonements). Bibliotēka lieto integrēto bibliotēku informācijas sistēmu ALEPH 500 un piedalās valsts nozīmes bibliotēku [kopkataloga](#) veidošanā. Bibliotēka nodrošina studiju procesā nepieciešamo mācību un uzziņu literatūru, pieeju datu bāzēm un preses izdevumiem, sniedz pakalpojumus augstskolas studentiem un akadēmiskajam personālam, darbiniekiem – datorizētas darba vietas ikdienas studiju procesā, konsultācijas par e-pakalpojumu izmantošanu, apmācības informācijas meklēšanas prasmju pilnveidošanai, bibliogrāfiskās uzziņas, veido diplomdarbu sarakstus un uzglabā diplomdarbus. Bibliotēkas krājuma komplektēšana notiek saskaņā ar augstskolas studiju programmu saturu, sadarbībā ar studiju programmu direktoriem un akadēmisko personālu. RISEBA bibliotēkā ir vairāk kā 26000 informācijas avotu – monogrāfiju, uzziņu literatūras, preses izdevumu latviešu valodā un svešvalodās, lasāmatmiņas ciparvideodisku krājums.

60% bibliotēkas grāmatu un citu informācijas vienību ir angļu valodā, 15% - latviešu un 25% krievu valodā.

No 2016. gada 17.jūnija „RISEBA” bibliotēka ir akreditēta Latvijas Kultūras ministrijā un ieguvusi vietējas nozīmes bibliotēkas statusu.

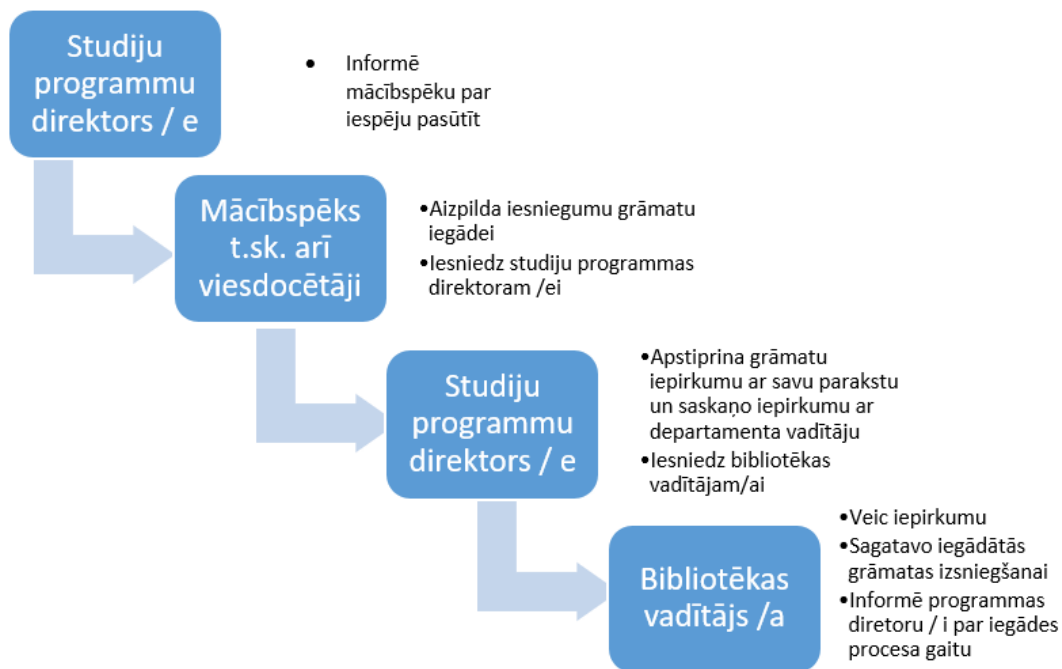
Bibliotēka atvērta sešas dienas nedēļā 10.00 – 18.00, sestdienās 10.00-15.00, bibliotēkas kopējā platība ir 453 kvadrātmetri, tā atrodas Meža ielā 3. Bibliotēkā ir pieejama plaša lasītava ar 32 darbavietām, kā arī datortelpa ar 6 datorizētām darba vietām. Studējošo ērtībai RISEBA bibliotēkai izveidotas divas filiāles – Arhitektūras un mediju centrā - Rīgā Durbes 4 un RISEBA Daugavpils filiālē, Daugavpilī Mihoelsa ielā 47.

Ik gadu kvalitatīva studiju procesa atbalstam tiek abonētas un izmantotas datubāzes EBSCO Academic Search Complete (pilnteksta publikācijas humanitārajās un sociālajās zinātnēs), Web of Science (pilnteksta publikācijas dabaszinātnēs, sociālajās, humanitārajās zinātnēs, mākslā u.c.), Emerald (biznesa vadības informācija, lejupielādētas 4116 pilnteksta zinātniskās publikācijas), **Greenleaf Publishing PRMEC** (e-grāmatas, kas aptver dažādas tēmas: korporatīvā atbildība, biznesa ētika, vides politika un pārvaldība), Leta.lv, Nozare.lv, kas ir pieejamas arī attālināti, lietošanai ārpus augstskolas telpām. Gada beigās abonēto datu bāzu uzturētāji nosūta bibliotēkai e-kolekciju lietojuma statistikas pārskatu, tiek aptaujāti arī augstskolas studiju programmu direktori un docētāji par abonēto datu bāzu piedāvāto resursu kvalitāti, kā rezultātā tiek nolemts par datu bāzu tālāko abonēšanu. Studenti un mācībspēki ir informēti par studijās noderīgiem brīvpieejas resursiem – datu bāzēm, e-žurnāliem, e-grāmatām, kā arī e-bibliotēkām un ārvalstu pilnteksta izmēģinājuma datu bāzēm, kas pieejamas uz noteiktu laika periodu. Izmēģinājuma datu bāzu pieeja tiek nodrošināta ar Kultūras informācijas sistēmu centra starpniecību. 2018. gadā tika nodrošināti bezmaksas **Taylor&Francis Group eBooks** izmēģinājumi.

Augstskolas mājas lapā ir izveidota tiešā pieeja gan abonētajām datu bāzēm, gan brīvpieejas resursiem un izmēģinājuma datu bāzēm. Mūsu studējošiem ir iespējas izmantot Latvijas Nacionālās bibliotēkas, kā arī citu augstskolu (LU, RTU, RSU u.c.) bibliotēku piedāvātās datu bāzes. Augstskolai ir noslēgts sadarbības līgums ar Harvard Business Publishing. Docētājiem ir iespēja pasūtīt un lietot, kā arī pavairot studiju programmas apguvei nepieciešamos informācijas resursus (cases, online courses, simulations, video u.c.). Studentu un docētāju vajadzībām bibliotēka abonē preses izdevumus - Dienas business, Kapitāls, Ir nauda, Harvard Business Review, Blumberg Business Week, The Economist, DETAIL, A10 u.c.

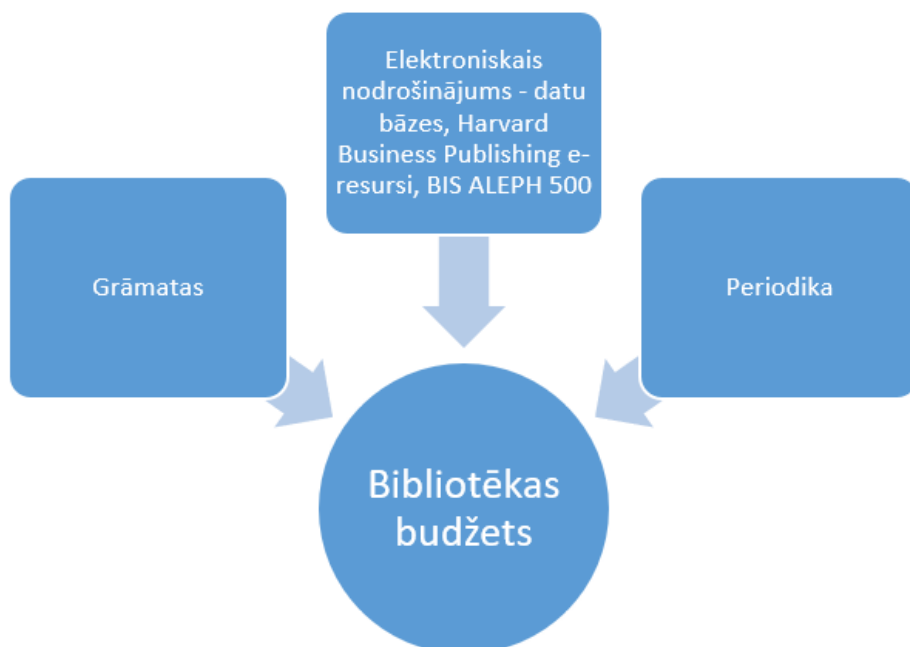
RISEBA augstskolas mājas lapā ir pieejama informācija par bibliotēku, [saites uz tās katalogu](#) un

abonētajām datu bāzēm, kā arī nolikumu, izmantošanas noteikumiem.

3.2. attēls Grāmatu iepirkuma process

Informācijas resursu iepirkumi tiek veikti saskaņā ar Bibliotēkas budžetu, kurš tiek plānots katra studiju gada beigās nākamajam studiju gadam. Bibliotēkas budžetu apstiprina RISEBA rektore. Piešķirtais finansējums tiek izmantots nepieciešamo informācijas avotu iegādei, abonēto datubāzu apmaksai un periodisko izdevumu abonēšanai.

3.3. attēls Bibliotēkas budžeta pozīcijas

3.4. Sniegt informāciju par mācībspēku piesaistes un/ vai nodarbinātības procesiem (t.sk. vakancu izsludināšana, darbā pieņemšana, ievēlēšanas procedūra u.c.), novērtēt to

atklātību.

Vadības studiju virziena, tāpat kā visas augstskolas RISEBA akadēmiskā personāla izvēle, piesaiste, ievēlēšana un pieņemšana darbā notiek atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, ņemot vērā Pasaules bankas izstrādātās rekomendācijas Latvijas augstskolām, kā arī AACSB vadlīnijas augstskolu akadēmiskajam personālam. Atbilstoši augstskolas misijai un vīzijai, kā arī RISEBA stratēģijai ir izstrādāta un apstiprināta *Akadēmiskā personāla politika* (turpmāk, APP). Tās mērķis ir nodrošināt augstskolu ar augsti kvalificētu, profesionālu un kompetentu akadēmisko personālu. APP ir definēti svarīgākie kritēriji štata akadēmiskā personāla atlasei – tie ir doktora grāds, zinātniskā vai radošā darbība, profesionālā un pedagoģiskā darba pieredze. Atbilstoši RISEBA akadēmiskā personāla politikai ir izstrādāts detalizēts *Nolikums par vēlēšanām akadēmiskajos amatos*.

Vadības studiju virzienā, tāpat pārējos studiju virzienos augstskolā, akadēmiskais personāls (turpmāk AP) tiek ievēlēts publiskā atklātā konkursā atbilstoši Augstskolu likuma prasībām. Tā kā RISEBA ir šo mācībspēku pamatdarba vieta, tad vēlētajam akadēmiskajam personālam, atšķirībā no vieslektoriem, tiek izvirzītas paaugstinātas prasības attiecībā uz zinātnisko (radošo) un pedagoģisko līmeni, pastāvīgu kvalifikācijas līmeņa celšanu, notiek ikgadēja akadēmiskā personāla izvērtēšana. Izvērtēšana, attiecīgi garantējot arī augstāku darba samaksu. Lai nodrošinātu augsta līmeņa personāla piesaisti un izvērtēšanu ir izstrādāts *“RISEBA personāla kompetenču modelis”*. Lai uz ievēlēšanas brīdi pārlicinātos par potenciālā AP atbilstību RISEBA kvalitātes prasībām, personāla atlases procedūra paredz ne tikai kandidātu dokumentu analīzi un klātienē interviju, bet arī atklāto lekciju pedagoģiskās kvalifikācijas novērtēšanai un kandidātu izvērtēšanu profilējošās katedrās.

Papildus tam, lai nodrošinātu neatkarīgu kandidāta ekspertīzi, augstskolā RISEBA ir izveidota un ar rektora rīkojumu apstiprināta Atbilstības komisija, kuras uzdevums ir dot neatkarīgu slēdzieni par pretendentu atbilstību akadēmiskajam amatam. Atbilstības komisijas priekšlikumi par pretendenta atbilstību tiek iesniegti augstskolas Senātam un tiek vērtēti kopā ar profilējošās katedras virzīto priekšlikumu. Gala lēmumu pieņem RISEBA Senāts, aizklāti balsojot. Pretendentu konkurss uz vakanto AP vietu ir publisks un atklāts. Pirms vēlēšanām pretendents tiek iepazīstināts ar darba nosacījumiem un arī ar potenciālo darba līguma projektu. Pēc ievēlēšanas ar AP tiek noslēgts darba līgums.

3.5. Norādīt, vai ir izveidota vienota kārtība akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai un sniegt tās novērtējumu. Norādīt kvalifikācijas paaugstināšanas piedāvātās iespējas visiem mācībspēkiem (tajā skaitā informāciju par mācībspēku iesaisti aktivitātēs, mācībspēku iesaistes motivāciju, u.c.), sniegt piemērus un norādīt, kā tiek novērtēta izmantoto iespēju pievienotā vērtība studiju procesa īstenošanai un studiju kvalitātei.

Augstskolā RISEBA ir izstrādāta vienota kārtība akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai, kas pilnībā attiecas arī uz Vadības studiju virzienu. Personāla politikas sastāvdaļa ir Akadēmiskā personāla vadības sistēma (APVS). Tā ietver ne tikai AP izvēli un atlasi, bet arī AP darba kvalitātes nodrošināšanu, AP attīstību un sastāva atjaunošanu. APVS darba kvalitātes nodrošināšanai paredz: ikgadēju AP izvērtēšanu, pastāvīgu nodarbību hospitēšanu (peer assesment), regulāru studentu atsauksmju analīzi, pastāvīgu AP kvalifikācijas paaugstināšanu un

akadēmiskā personāla pārvēlēšanu ik pēc 6 gadiem. Ikgadēja AP darba kvalitātes izvērtēšanas sistēma (DKIS) paredz AP izvērtēšanu katru gadu trijos galvenajos virzienos:

- zinātniskais (radošais) darbs;
- pedagoģiskais darbs ;
- organizatoriskais darbs.

Rezultātu izvērtēšana un nākamā perioda plānu un uzdevumu apspriešana notiek ikgadējā intervijā ar tiešo vadītāju. Katru no virzieniem detalizēti izvērtē vadītājs, izmantojot kvantitatīvos kritērijus. Kritēriji var tikt aktualizēti un precizēti atbilstoši augstskolas prioritātēm. Atsevišķiem kritērijiem ir paaugstināts svars, piemēram, zinātniskā darba virzienā starptautiski citējamo publikāciju skaitam, pedagoģiskajā virzienā - studentu aptauju rezultātiem par nodarbību kvalitāti u.c. Detalizēts ikgadējās DKIS apraksts dots pielikumā. AP izvērtēšanai ir arī noteikts motivējošs efekts mācībspēkam sasniegt pēc iespējas labākus rezultātus, jo ikgadējās izvērtēšanas rezultāts ir sasaistīts ar AP atalgojuma sistēmu.

RISEBA APP paredz, ka AP pienākums ir pastāvīga savas zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas paaugstināšana. Zinātniskās kvalifikācijas paaugstināšana notiek AP iesaistoties patstāvīgos pētījumos un projektos vai līgumdarbos. Zinātniskās (radošās) kvalifikācijas paaugstināšana tiek regulāri plānota un tās nodevums ir zinātniskās publikācijas vai radošie darbi, dalība konferencēs, pētniecisko vai mākslinieciskās jaunrades projektu un līgumdarbu vadība, līdzdalība izstādēs un radošos konkursos. RISEBA virza un atbalsta zinātniskās (radošās) kvalifikācijas paaugstināšanu:

- materiāli stimulējot augsta līmeņa publikācijas un radošos darbus;
- apmaksājot AP dalību zinātniskajās konferencēs;
- apmaksājot konsultatīvus pakalpojumus rezultātu matemātiskajā apstrādē;
- apmaksājot zinātnisko rakstu rediģēšanu;
- sniedzot atbalstu monogrāfiju u.c. iespieddarbu sagatavošanā;
- piešķirot apmaksātu atvaļinājumu promocijas darba sagatavošanai u.c.

Arī pedagoģiskās kvalifikācijas paaugstināšana tiek regulāri plānota un tās nodevums ir promocijas un maģistru darbu vadība, jaunu studiju kursu izstrāde, mācību grāmatu un mācību līdzekļu sagatavošana un publicēšana, dalība akadēmiskajās konferencēs, lekciju lasīšana ārvalstu augstskolās, piedalīšanās metodiskajos semināros un kvalifikācijas celšanasursos.

Lai stimulētu AP pedagoģiskās kvalifikācijas paaugstināšanu, RISEBA:

- organizē akadēmiskajam personālam regulārus metodiskos seminārus;
- apmaksā AP dalību akadēmiskajās konferencēs;
- apmaksā AP dalību kvalifikācijas paaugstināšanas kursus Latvijā un ārzemēs;
- organizē un daļēji apmaksā AP svešvalodu kursus un starptautisko svešvalodas zināšanu līmeņa sertifikāciju;
- daļēji apmaksā kursus augstskolu docētājiem "Augstskolas didaktika: mūsdienu teorijas un prakse";
- daļēji apmaksā AP studijas doktorantūrā vai maģistratūrā u.c.

Jau vairāk kā 20 gadu augstskola RISEBA ir starptautiskās asociācijas "Vadības attīstība dinamiskā sabiedrībā" (CEEMAN -The International Association for Management Development in Dynamic Societies) locekle. Kā piemēru pedagoģiskās kvalifikācijas paaugstināšanai var minēt ikgadējos

CEEMAN kursus, seminārus un vasaras skolas, kuri sadalīti vairākos tematiskos blokos:

1. Mācīšanas un mācīšanās tehnoloģijas un rīki – 3 dienu kursi, jeb 24 stundas;
2. Studiju programmu vadītāju kompetences pilnveide – 3 dienu kursi, jeb 24 stundas;
3. Jauno docētāju skola – 2 nedēļu vasaras skola, jeb 80 stundas;

4. u.c.

RISEBA pilnībā finansē šo kursu apmeklējumu augstskolas mācībspēkiem. Katru gadu šajosursos piedalās 2 – 4 mācībspēki no Vadības studiju virziena. Pārskatā periodā CEEMANursos ir piedalījušies:

- Nadežda Rika – Studiju departamenta vadītāja, mācībspēks;
- Aleksands Skvorcovs – bakalaura studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” direktors, Tālmācības nodaļas vadītājs, mācībspēks,
- Lūcija Rutka – Biznesa katedras vadītāja, mācībspēks;
- Anete Hofmane – bakalaura studiju programmas “Biznesa psiholoģija” direktore, jaunais mācībspēks,
- Jevgenijs Kurovs – maģistra studiju programmas “Biznesa stratēģiskā vadība” direktors, jaunais mācībspēks;
- Valters Kaže – jaunais mācībspēks;
- Ieva Brence – bakalaura studiju programmas direktore, mācībspēks;
- u.c.

Kā redzams, profesionālās pilnveides procesa organizēšanā īpaša uzmanība tiek pievērsta jaunajiem mācībspēkiem, programmu direktoriem, struktūrvienību vadītājiem.

2020.gadā plānots uz CEEMAN rīkotajiem kursiem komandēt:

- Inesi Slūku uz studiju programmu direktoru kursiem- maģistra studiju programmu “Uzņēmējdarbības vadība” un “Projekta vadība” direktore, mācībspēks;
- Gaļinu Zilgalvi – jaunais mācībspēks, Ārējo sakaru nodaļas vadītāja;
- Anita Gaile – Biznesa katedras jaunieievēlētā docente.

Vadības studiju virziena AP paaugstina savu pedagoģisko kvalifikāciju profesionālās pilnveides izglītībasursos “Augstskolas didaktika: mūsdienu teorijas un prakse”, kuru apmeklēšanai 50% finansējumu piešķir RISEBA. 2019.gadā profesionālās pilnveides programmu “Augstskolas didaktika: mūsdienu teorijas un prakse” Latvijas universitātes organizētajosursos 160 stundu apjomā apmeklēja 11 vadības studiju virziena mācībspēki, 2020. gadā plānots finansiāli atbalstīt 10 mācībspēkus, 2021.gadā arī 10 un 2022. gadā visus pārējos akadēmiskajos amatos ievēlētos mācībspēkus.

AP aktīvi iesaistās augstskolas organizētajos kvalifikācijas paaugstināšanasursos (skat. 3.3.tab.).

3.3.tabula

RISEBA organizētie metodiskie semināri pārskata periodā

Akadēmiskais gads	Semināra tēma	Semināra vadītājs	Stundu skaits	Dalībnieku skaits
2013./2014.	Zinātniskā draba uzsākšana, attīstīšana un pilnveidošana	M. Bundule	2	18
	Moderno tehnoloģiju (Skype) izmantošana studiju rezultātu sasniegšanai, ekonomējot laiku	A.Ceplītis	2	21
	Tālmācības metodoloģija	G.Lapiņa	2	26
	Zinātnisko rakstu sagatavošana un publicēšana	prof.A.Čirjevskis	2	23

	Kuratoru darba pieredze	asoc.prof. I.Kreituss	2	21
	Twitter un tā lietošana studiju procesā	E.Zaķe	2	27
	Webropol lietošana	V.Minkēviča	2	17
	Aptaujas veidošanas pamatprincipi un SPSS izmantošana	M.Vāciete	2	24
	Studiju darbu izstrādāšanas nolikums un bibliogrāfijas saraksta veidošana. Word dokumenta noformēšana.	asoc.prof. I.Kreituss doc.E.Treiguts	2	32
2014./2015.	Moodle lietošana, tā iespējas un aktualitātes	G.Lapiņa	4	52
	Tālmācības procesa nodoršināšana un uzlabošana	G.Lapiņa	4	34
	"Moodle 2.6"	prof.T.Vasiljeva	2	17
	Kā strādāt ar citu kultūru studentiem?	I.Gudele	2	22
	Lursoft datu bāzes izmantošana studiju procesā	L.Kalniņa	2	25
	RIS mācības	doc. E.Treiguts	2	17
	Studiju procesa aktuālie jautājumi	asoc.prof. I.Kreituss prof.T.Vasiljeva	2	28
	Jaunākais sekundāro lielu datu kopu analizē un rezultātu izmantošana pētījumos	D.Kamerāde - Hanta	2	36
	Šveices pētnieku aktivitātes Latvijā/ "Immunity to Change: Why it is so Difficult for Individuals and Organizations Change"	ASV prof. Gary Keller	2	23
2015./2016.	Jaunumi noslēguma darbu vadīšanas procesā	asoc.prof. I.Kreituss	2	24
	Oxford University Press - supporting teaching and research projects	Vieslektors Marcin Dembowski	2	16
	„Harvard Business Publishing resursu izmantošana studiju procesā”	prof. I.Senņikova	2	29
	„Jaunās iespējas sakarā ar pāreju uz Microsoft 365”	D.Geitners, prof.T.Vasiljeva	2	16
2016./2017.	Tālmācības materiālu izmantošanas labā prakse	A. Bārzdaine	2	22
	Moodle izmantošanas labā prakse	doc. J.Bierne	2	13
	Mūsdienu video-tehnoloģiju izmantošana tālmācības lekciju sagatavošanā	doc. L.Krēmers	2	23

	Labās prakses piemērs tālmācības videolekcijas izveidē - Max Planck institūta videolekcija "Making scientific writing painless"	asoc.prof. G.Lapiņa	2	23
	Studiju Rezultātu formulēšanas un novērtēšanas metodika	Doc. Sanita Baranova	2	24
	Kvalitatīva RISEBA noslēguma darbu vadīšana	Asoc.prof. I. Brence, Asoc.prof. I.Ludviga	2	27
	Studiju rezultātu vērtēšanas psiholoģiskie un ētiskie aspekti	prof. Lūcija Rutka	2	36
	Labās prakses piemēri programmu vadībā	Irēna Komarova, Dina Suhanova, Diāna Krone	2	22
2017./2018.	Tālmācības audita rezultāti un tālmācības kvalitātes uzlabošanas iespējas	prof.L.Rutka, prof.I.Senņikova, asoc.prof. I.Kreituss, doc.I.Graurs,	4	38
	Didaktiskie principi un mācību metodes studiju rezultātu sasniegšanā	I.Brence, A.Skvorcovs, T.Vasiljeva, D.Geitners	4	38
	Jaunas iespējas Moodle vides lietošanā studiju procesā	prof.Tatjana Vasiljeva, Oksana Ušakova, Dmitrijs Geitners, Inese Slūka	2	24
	Studiju kursu kartēšana: no profesijas standarta līdz studiju kursa sasniedzamajiem rezultātiem	S.Dobrovoļska, prof.L.Rutka; asoc.prof.I.Ludviga	2	37
	Studiju programmu kartēšana	RSU pieredze	2	35
	Mūsdienu mācību metodes studiju procesa kvalitātes paaugstināšanai"	EKA konference		11
	Infografikas un jaunās PowerPoint iespējas lekciju un semināru materiālu sagatavošanā"	doc. L.Krēmers	2	28
	Studentcentrēta pieeja izglītībā: būtība un neirokognitīvais ieskats"	prof.L.Rutka; K.Užule	2	20
	Kā uzrakstīt labu "CASE STUDY"	prof.t.Vasiljeva, doc. A.Streļčonoka	2	31
	Personas datu aizsardzības pamatelementi.	I.Aleksejenkova	2	32

	Noslēguma darbu kvalitāte	prof.L.Rutka, asoc.prof. I.Kreituss, programmu direktori	2	27
2018./2019.	GDPR - Datu aizsardzības regula (GDPR) - vai esam gatavi?	Ilana, Einmane, Valsts SIA Latvijas Televīzija IT nodaļas vadītāja	2	24
	Kvantitatīvo un kvalitatīvo pētījuma metožu pielietošana studentu pētījumos.	Profesore Anita Pipare, profesore, Iveta Ludviga	8	52
	Piecas IT tendences, kas mainīs pasauli 2018. gadā	Kristaps Banga, Accenture inovāciju vadītājs Latvijā	2	43
	"Ieskats atvērtā zinātnē (Open Science). Datubāzu Web of Science un Scopus izmantošana studiju un pētniecības darbā"	Gita Rozenberga, LU bibliotēkas	2	11
	Datorspēju izstrādes tendences Latvijā un pasaulē	Elviss Strazdiņš, Latvijas Spēju izstrādātāju asociācija	2	12
	Kādā veidā lieli dati mainīs veidu, kā mēs strādājam un izklaidējamies?	Aldis Ērglis, Emergn Latvija	2	17
	Mūsdienu finanšu kalkulatori, to pielietojums, priekšrocības un trūkumi	Sigita Misiņa, IT arhitekts	2	8
	Mācīšanās no eksistenciālās pieredzes dzīves kvalitātei	docents Mārtiņš Veide,	2	18
	"Spējo" vai zaudē! Kā spēļošanas elementi ienāk mūsdienu biznesā?"	Juris Zalāns, "Benefits Latvia"	2	12
	Datos balstītu lēmumu labā prakse saistībā ar Business intelligence (BI) sistēmām	Aldis Ērglis, Machine Learning Lab led	2	10
	Tehnoloģiju pielietošana produktivitātes celšanā	K.Skutelis, sabiedrisko attiecību vadītājs,	2	14
	Pieaugušo mācīšanās psiholoģiskās īpatnības	praktizējoša psiholoģe un psihoterapete A.Vagale	2	14

Augstskolas organizētajos kvalifikācijas paaugstināšanas kursus jeb metodiskajos semināros piedalās štata un ārštata mācībspēki.

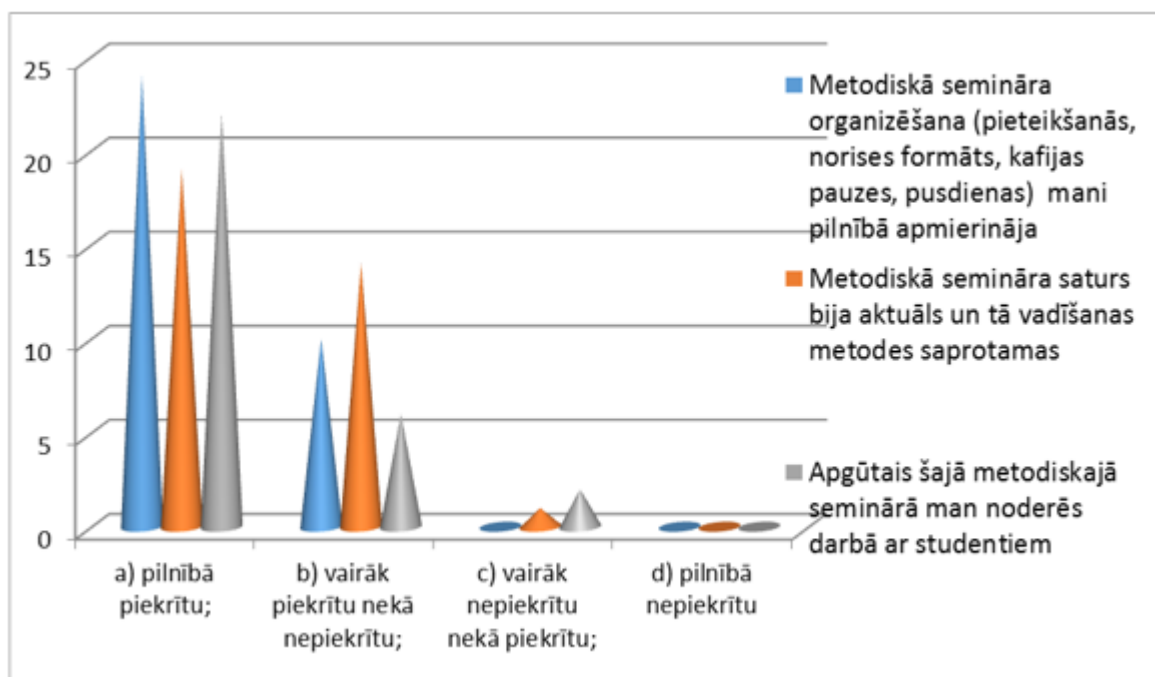
Metodisko semināru organizēšanas kārtība:

1. Semināri tiek organizēti vienu reizi mēnesī 2 akadēmisko stundu apjomā pirmajā un otrajā semestrī. Gadā sanāk 16 akadēmiskās stundas. Kopš 2018. gada rudens semināri tiek organizēti tādā veidā, ka vienu semestri tie notiek katru mēnesi, otrā semestrī – vienas dienas garumā 8 stundu apjomā. Tajā dienā netiek plānotas nodarbības un mācībspēkiem ir iespēja visu dienu mācīties, dalīties pieredzē.
2. Atkarībā no semināru organizēšanas kārtības, to dalībnieki saņem augstskolas RISEBA apliecības par 8 vai 16 stundu konkrēto tēmu apguvi.
3. Metodisko semināru temati tiek plānoti atkarībā no aktualitātēm augstākajā izglītībā Latvijā un pasaulē, kā arī atkarībā no aktualitātēm augstskolas RISEBA studiju procesā. Kā piemēru var minēt: 2017./2018. g semināru tēmas bija saistītas ar studiju rezultātu izvērtēšanu, sagaidāmo studiju rezultātu formulēšanu, studiju kartēšanu veidošanu, 2018./2019.g. – ar inovatīvu mācību metožu apguvi un digitalizāciju, 2019./2020.g. veltīts starpkultūru komunikācijas un dažādības tēmu apguvei.
4. Mācībspēkiem obligāts noteikums ir apmeklēt vismaz 50% metodisko semināru, par ko viņi iegūst vienu papildus punktu pie ikgadējās mācībspēku izvērtēšanas.
5. Augstskolas RISEBA semināru apmeklējumu var aizstāt arī ar ārzemju kursu, semināru un jebkuru profesionālās pilnveides aktivitāti, uzrādot apliecināšu dokumentu.

AP ir iespējas dažādā veidā paaugstināt savu organizatorisko kvalifikāciju:

- dažādu kursu un semināru apmeklējums, t.sk. CEMAN organizēto,
- kuratora darba veikšana;
- karjeras dienu aktivitāšu vadīšana;
- sekciju vadīšana augstskolas RISEBA organizētajās zinātniskajās konferencēs;
- zinātniski pētniecisko virzienu vadīšana;
- u.c.

Katru gadu notiek AP zinātniskās, akadēmiskās un organizatoriskās kvalifikācijas paaugstināšanas izvērtējums, sniedzot atgriezenisko saiti par ieguvumiem. Kā piemēru var minēt mācībspēku atsauksmju izvērtējumu par metodisko semināru “Kvantitatīvo un kvalitatīvo pētījuma metožu pielietošana studentu pētījumos” (skat.3.2.att.). Viņiem tika uzdoti 3 jautājumi par metodiskā semināra saturu, pieteikšanos ieguvumiem seminārā, kā 4.punkts tika piedāvāta brīva vieta atgriezeniskai saitei un ierosinājumiem.

3.2.

attēls. Mācībspēku atsauksmju apkopojums par metodisko semināru “Kvantitatīvo un kvalitatīvo pētījuma metožu pielietošana studentu pētījumos”

Kā redzams 3.2. attēlā, metodiskā semināra organizēšana, tā saturs un apgūtais tika novērtēts augstā līmenī. Mācībspēki minēja arī dažus trūkumu un formulēja savus ieteikumus turpmāko metodisko semināru organizēšanai:

- Vairāk vajadzēja praktisku piemēru par statistikas datu apstrādi.
- Pētījuma metodes vajadzēja analizēt detalizētāk.
- Dalībniekus dalīt divās darba grupās – ar un bez priekšzināšanām.
- Turpināt iesākto tēmu ar praktiskiem piemēriem.
- Organizēt seminārus par jaunām mācību metodēm klātienēs un tālmācības studentiem hiperaktīvas studentu paaudzes uzmanības noturēšanai.
- Organizēt seminārus par studentu kognitīvām un psiholoģiskām īpatnībām.
- u.c.

Īpaši motivēti AP iesaistās angļu valodas prasmju paaugstināšanā sakarā ar jaunu studiju kursu un programmu uzsākšanu angļu valodā. Angļu valodas kursi notiek vairākās grupās, atbilstoši zināšanu līmeņiem, pēc kursu beigšanas tiek kārtoti valodas sertifikācijas eksāmeni.

Vadības studiju virziena mācībspēkiem ir augsta iesaistīšanās motivācija dažādos profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumos gan augstskolā, gan ārzemēs. Iegūtā pieredze tiek apspriesta virziena katedru sēdēs, kur pēc katra ārzemju komandējuma katrs mācībspēks:

- Pastāsta par pasākuma saturu (konference, darbs projektā, vasaras skola, u.c.).
- Jaunākajām tendencēm un pētījumiem zinātniskajā un profesionālajā jomā.
- Raksturo, kādā veidā iegūto pieredzi izmantos savos studijuursos.
- Atsevišķos gadījumos organizē uzstāšanos vai dalīšanos pieredzē ar saviem kolēģiem interaktīvā veidā.

Mācībspēku iegūtā pieredze tiek izmantota studiju kvalitātes uzlabošanai šādā veidā:

- Kursa aprakstu pilnveide,
- Studiju MOODLE vides uzlabošana
- Jaunu mācību metožu pielietošana dienas, vakara, izejamo dienu un neklātienēs studiju formās,
- Personīgās izaugsmes, stresa vadīšanas, komunikācijas veicināšanai,
- Daloties pieredzē, uzlabojas savstarpēja komunikācija, kopīgā mērķa redzējums, tiek atklāti jauni jautājumi, kuri jāapgūš padziļināti

Visu iepriekš minēto iespējams konstatēt un izvērtēt hospitējot mācībspēku nodarbības, izvērtējot viņu sagatavotos studiju kursa aprakstus, analizējot viņu iesniegto dokumentāciju, iepazīstoties ar studentu atsauksmēm. Dažāda veida profesionālo pieredzi AP izmanto projektu pieteikumu veidošanā un to realizācijā.

3.6. Sniegt informāciju par studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku skaitu, mācībspēku akadēmiskās un pētnieciskās slodzes analīzi un novērtējumu. Ienākošās un izejošās mācībspēku mobilitātes novērtējums pārskata periodā, mobilitātes dinamika, grūtības, ar kurām augstskola/ koledža saskaras mācībspēku mobilitātē.

Vadības studiju virziena studiju programmu mācībspēku darba laika uzskaitē ir veidota, ņemot vērā Augstskolu likuma 4.panta trešās daļas ceturto punktu, 5.panta otrās (prim) daļas 2.punktu, citus saistītos ārējos normatīvos aktus un Augstskolas RISEBA Senātā apstiprinātos Akadēmiskā personāla tipveida slodžu normatīvus.

Studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistītā mācībspēka akadēmisko slodzi veido:

- nodarbību vadīšana,
- prakses vadīšana,
- pārbaudījumu pieņemšana,
- konsultācijas, darbu labošana,
- studiju darbu vadīšana,
- bakalaura un maģistra darbu vadīšana,
- bakalaura darbu un maģistra darbu recenzēšana,
- darbs studiju darba un prakšu aizstāvēšanas komisijās,
- darbs Valsts pārbaudījumu komisijās.

Augstskolas mācībspēku slodze tiek plānota un uzskaitīta, ievērojot principu – samaksa par konkrēti padarīto darbu. Par katru no iepriekš uzskaitītajiem mācībspēku slodzes veidiem ir paredzēta konkrēta samaksa, atbilstoši RISEBA Senātā apstiprinātajiem Akadēmiskā personāla tipveida slodžu normatīviem.

Mācībspēku slodzi akadēmiskajā gadā plāno atbilstoši studiju programmu plānojumam, slodzes izpildi kontrolē Studiju daļa, salīdzinot mācībspēka plānoto slodzi ar faktisko darba izpildi atskaites perioda beigās.

Mācībspēku, ar to izprotot gan vēlēto akadēmisko personālu, gan viesdocētājus, akadēmiskās slodzes veidošanā, uzskaitē un kontrolē tiek ievēroti vienoti principi, iespēju robežās slodzes veidošanā priekšroku dodot vēlētajam akadēmiskajam personālam.

Līdzīgs princips kā pedagoģiskās slodzes plānošanai un uzskaitēi tiek lietots arī akadēmiskā personāla veiktajam zinātniskajam darbam. Mācībspēku zinātniskajā darbā rekomendējoši ir trīs gadu periodā sagatavot vismaz vienu – trīs zinātniskos rakstus, kas publicēti datu bāzēs SCOPUS vai Web of Science (mācībspēkam trijos gados ir vēlama dalība vismaz vienā starptautiskā pētījumu projektā, kā arī vismaz viena – trīs starptautiski citējama zinātnisko rakstu sagatavošana, katru gadu – vismaz viena studējošā iesaiste RISEBA starptautiskajā zinātniskajā un mākslinieciskās jaunrades darbu konferencē). Vēlētā akadēmiskā personāla zinātniskā darba apjoms akadēmiskajā gadā tiek uzskaitīts un apmaksāts, atbilstoši reāli sasniegtajiem zinātniskā darba rezultātiem. Mācībspēku veiktā zinātniskā darba samaksu reglamentē RISEBA Senātā apstiprinātais "Nolikums par akadēmiskā personāla dalības nosacījumiem starptautiskās zinātniski - pētnieciskās konferencēs, mākslas simpozijos, izstādēs un audiovizuālo darbu festivālos" un nosaka mācībspēku dalības apmaksu zinātniskā darba veicināšanas aktivitātēs saskaņā ar katrai akadēmiskā amata kategorijai noteikto limitu. Savukārt ar rektores 2014. gada 20. oktobra rīkojums, ar kuru tiek ir paredzēta apstiprināta autoratlīdzības apmaksu par katru zinātnisko publikāciju, kas ir publicēta elektroniskajā datu bāzē Thomson & Reuters, SCOPUS, ELSEVIER, ERIH, un par katru zinātnisko publikāciju, kas ir publicēta A vai B klases zinātniskajos žurnālos.

Apkopojot iepriekš minēto var teikt, ka viesmācībspēku slodzi augstskolā veido viņu plānotā akadēmiskā slodze, bet akadēmiskā personāla slodzi veido viņu plānotā akadēmiskā slodze un pētnieciskā slodze.

Vadības studiju virzienā nepārtraukti tiek pārskatītas un analizētas mācībspēku akadēmiskā un pētnieciskā darba slodzes, kā arī katru gadu tiek uzlabots to izvērtēšanas mehānisms. Piemēram,

sākot 2020./21. gadu:

- Paredzēta papildus samaksa par kontakstundām tālmācībā (iepriekš kontaktsundas netika paredzētas), lai uzlabotu studentu mācīšanās kvalitāti un veicinātu mācībspēku akadēmisko motivāciju.
- Diferencēta samaksa par zinātniskajiem rakstiem starptautisku datu bāžu konferenču materiālos un augsta līmeņa zinātniskos žurnālos, lai veicinātu mācībspēku zinātnisko izaugsmi un augstskolas RISEBA atpazīstamību.
- Plānots ikgadējā mācībspēku izvērtēšanā piešķirt papildus punktu par to, ka mācībspēks kopā ar saviem studentiem piedalīsies Karjeras dienās vai kādā citā sabiedriski nozīmīgā pasākumā studentu mācīšanās un karjeras motivācijas sekmēšanai.

Vadības studiju virziena studiju programmu realizācija ir RISEBA Biznesa katedras pārraudzībā, bet to satura realizācijā piedalās arī mācībspēki no citām katedrām – Ekonomikas un finanšu, Informācijas tehnoloģiju un matemātikas un Valodu.

Vadības studiju virziena studiju programmu realizācija ir RISEBA Biznesa katedras pārraudzībā, bet to satura realizācijā piedalās arī mācībspēki no citām katedrām – Ekonomikas un finanšu, Informācijas tehnoloģiju un matemātikas un Valodu.

Vadības studiju virziena realizācijā ir iesaistīti 118 mācībspēki, no kuriem:

- 53 ir RISEBA akadēmiskais personāls;
- 66 viesdocētāji.

No 53 akadēmiskā personāla 41 ir ar doktora grādu, kas ir 77.4% ievēlētiem mācībspēkiem. Arī no ārštata mācībspēkiem 4 ir ar doktora grādu. Vairāki akadēmiskā personāla pārstāvji un viesdocētāji studiju kursus docē visās Vadības studiju virziena studiju programmās, tādējādi veicinot studiju kursu savstarpēju saskaņotību un pēctecību.

Studiju programmās prioritāri tiek piesaistīti mācībspēki ar doktora zinātnisko grādu un publikācijām, kā arī ar praktisku pieredzi nozarē. Kā viesdocētāji uz RISEBA tiek aicināti uzņēmēji, profesionālo asociāciju pārstāvji, augstskolas beidzēji ar vietējo un starptautisko profesionālo pieredzi. Mācībspēku pieredzi, zināšanas un kompetenci studējošie novērtējuši kā vienu no Vadības studiju virziena studiju programmu būtiskākajiem plusiem.

3.3.tabula

Vadības studiju virzienā iesaistītie mācībspēki

Profesori	9
Asociētie profesori	8
Docenti, Dr.	23
Pētnieki	18
Vadošie pētnieki	13
Lektori	9
Ārštata mācībspēki	66, tajā skaitā 4 ar doktora zinātnisko grādu

Visi mācībspēki atbilst LR normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tāpat pirms sadarbības

uzsākšanas ar mācībspēkiem tiek pārrunāti darba nosacījumi un RISEBA iekšējās kārtības noteikumi. Ja mācībspēks studiju kursu docē pirmo reizi, obligāts nosacījums ir atklātā nodarbība, kuru hospitē programmas administrācija un/ vai programmas vadošie mācībspēki.

Prioritāte docēt studiju kursus ir akadēmiskā personāla pārstāvjiem ar doktora zinātnisko grādu, līdz ar to šie mācībspēki nodrošina lielāko daļu studiju kursu. Savukārt programmas īstenošanā iesaistītie nozares praktiķi, kas palīdz studējošiem apgūt tieši ar profesijas izvēli saistīts praktiskās iemaņas un zināšanas, tiek iesaistīti specifisku kursu docēšanai, piemēram: Datu vizualizācija, atbilstības funkciju nodrošināšana, un tml.

Vadības studiju virzienā kā būtiska prioritāte tiek izvirzīta arī zinātniskā pētniecība. Vairāki virzienā iesaistītie mācībspēki ir Latvijas Zinātnes padomes eksperti, vada un recenzē promocijas darbus.

Vadības studiju virzienā kā būtiska prioritāte tiek izvirzīta arī zinātniskā pētniecība. Vairāki virzienā iesaistītie mācībspēki ir Latvijas Zinātnes padomes eksperti, vada un recenzē promocijas darbus.

3.4.tabula

Vadības studiju virzienā iesaistītie Latvijas Zinātnes padomes eksperti

Nr.p.k.	Vārds, Uzvārds	Zinātnes nozare(s)
1.	Solveiga Blumberga	Sociālās zinātnes - Psiholoģija
2.	Ieva Brence	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
3.	Edgars Brēķis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
4.	Andrejs Čirjevskis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
5.	Natālija Konovalova	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
6.	Ilmārs Kreituss	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
7.	Iveta Ludviga	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
8.	Anatolijs Prohorovs	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
9.	Inga Jēkabsons	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
10.	Tatjana Vasiljeva	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
11.	Maija Zakriževska-Belogrudova	Sociālās zinātnes - Psiholoģija
12.	Lūcija Rutka	Sociālās zinātnes- Izglītības zinātnes
13.	Irina Senņikova	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība

Visi mācībspēki atbilst LR normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tāpat pirms sadarbības uzsākšanas ar mācībspēkiem tiek pārrunāti darba nosacījumi un RISEBA iekšējās kārtības noteikumi. Ja mācībspēks studiju kursu docē pirmo reizi, obligāts nosacījums ir atklātā nodarbība, kuru hospitē programmas administrācija un/ vai programmas vadošie mācībspēki.

Prioritāte docēt studiju kursus ir akadēmiskā personāla pārstāvjiem ar doktora zinātnisko grādu, līdz ar to šie mācībspēki nodrošina lielāko daļu studiju kursu. Savukārt programmas īstenošanā iesaistītie nozares praktiķi, kas palīdz studējošiem apgūt tieši ar profesijas izvēli saistīts praktiskās iemaņas un zināšanas, tiek iesaistīti specifisku kursu docēšanai, piemēram: Datu vizualizācija, Atbilstības funkciju nodrošināšana, Patopsiholoģija organizācijā, Koučings biznesā, un tml.

Vadības studiju virzienā kā būtiska prioritāte tiek izvirzīta arī zinātniskā pētniecība. Vairāki virzienā iesaistītie mācībspēki ir Latvijas Zinātnes padomes eksperti, vada un recenzē promocijas darbus.

Mācībspēku iesaiste zinātniskajā pētniecībā ir viena no programmas, kā arī augstskolas RI-SEBA prioritātēm. Katra studiju gada beigās tiek veikta ikgadējo akadēmiskā personāla un pētnieku darba rezultātu izvērtēšanu, kurā ir noteikts zinātniski-pētnieciskā, akadēmiskā un organizatoriska darba īpatsvars kopējos rezultātos. Virziena vadītājs par sekmīgu virziena vadīšanu var saņemt papildu punktus ikgadējā izvērtēšanas rezultātā. Pašlaik zinātniskā darba īpatsvars ir 0,35 vai 35% kopējā darba apjomā.

Gadījumā, ja mācībspēks pēdējos divos studiju gados ir piedalījies ar referātu un/vai zinātnisko rakstu divās starptautiskās zinātniski-pētnieciskās vai akadēmiskās konferencēs Latvijā, Igaunijā vai Lietuvā, vismaz viena to tām ir ikgadējā starptautiskā zinātniskā konference, kuru organizē RISEBA kopā ar Banku augstskolu, viņš var pretendēt uz RISEBA finansējumu daļībai starptautiskā konferencē pilnā apjomā.

RISEBA mācībspēks var pretendēt uz finanšu atbalstu atbilstoši RISEBA Senātā apstiprinātam dokumentam "Nolikums par akadēmiskā personāla zinātnisko pētījumu rezultātu publi-cēšanas nosacījumiem" - mācībspēks var pretendēt uz finanšu atbalstu (autoratlīdzību) gadījumā, ja zinātniskais raksts tika iekļauts Konferences krājuma saturā (Conference Proceedings) un Konferences krājums tiek indeksēts zinātniskās datubāzēs Web of Science, SCO-PUS, ERIH, ELSEVIER.

Gadījumā, ja mācībspēks iesniedz savu zinātnisko rakstu publicēšanai RISEBA izdotajos zinātniskos žurnālos "Journal of Business Management" vai žurnālā ADAM Arts (Architecture, Design and Audiovisual Media Arts), autoram tiek nodrošināta teksta redigēšana angļu valodā (proof-reading).

Lai piesaistītu un noturētu augsta līmeņa akadēmiskā personāla pārstāvjus, RISEBA seko līdzi nozares tendencēm, nodrošinot konkurētspējīgu darba samaksu un sociālās garantijas mācībspēkiem, kā arī kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas. Turpinot Vadības studiju virziena paplašināšanu, tiks veidotas jaunas studiju programmas un kā mācībspēki tiks piesaistīti profesionāļi no nozarēm gan no Latvijas, gan no ārvalstīm, kā prioritāti izvirzot doktora zinātnisko grādu un praktisku pieredzi nozarē.

Mobilitātes dinamika

Ienākošās mācībspēku mobilitātes dinamika pa gadiem ir bijusi mainīga (skat.9.pielikumā), ņemot vērā, ka visaktīvāk ārvalstu mācībspēki RISEBA ierodas Starptautisko nedēļu ietvaros, kam, savukārt, ik gadu ir atšķirīga tematika. Attiecīgi tā ietekmē mainās arī iebrucšo mācībspēku mobilitāšu dinamika. Tā kā RISEBA ir vienīgā augstskola Latvijā, kas ieguvusi starptautisko akreditāciju EPAS, pēdējos gados ir būtiski pārskatīts partneraugstskolu saraksts – sadarbība tiek attīstīta ar augstskolām, kas ieguvušas līdzīgas akreditācijas, savukārt pārtraukta ar tām, kuras nav attīstījušas savu darbību atbilstoši starptautiskiem standartiem.

Docētāji mobilitātes braucienos parasti dodas uz partneraugstskolu organizētām starptautiskām nedēļām, kā arī apmeklē tās augstskolas, ar kurām RISEBA ir dubultgrāda programmas (piemēram, *Kedge Business School* Francijā, *Regenesburg University of Applied Sciences* Vācijā un citas). Ik gadu vidēji no 5 līdz 7 Biznesa virziena pasniedzējiem piedalās mobilitātes braucienos.

Kopumā gan novērojama tendence gan ienākošo, gan izejošo mācībspēku mobilitāšu pieaugumam. Ārvalstu mācībspēka nodarbības pārsvarā gadījumu tiek izsludinātas kā atklātas lekcijas, līdz ar to sniedzot iespēju tās apmeklēt visiem studentiem, kurus interesē noteiktā tēma.

Grūtības, ar kurām augstskola saskaras mācībspēku mobilitātē

Tā kā RISEBA īsteno mācībspēku mobilitātes jau vairākus gadus, tai ir noteikta sistēma, kas ļauj mazināt iespējamos riskus un grūtības mācībspēku mobilitātē, tajā pašā laikā tiek ņemti vērā iespējamie izaicinājumi:

- Ienākošās mobilitātes mācībspēka nodarbības temata un sagaidāmo studiju rezultātu atbilstība programmas un studiju kursa prasībām: ar ārvalstu mācībspēkiem iepriekš tiek saskaņots lekciju temats, kā arī pārrunāti sagaidāmie studiju rezultāti, lai tos maksimāli pietuvinātu studiju programmai, kuras ietvaros tiek docēta lekcija;
- Ienākošo mācībspēku lekciju nodrošināšana un iekļaušana lekciju sarakstā, ņemot vērā, ka visas lekcijas mācību gadam tiek saplānotas vēl pirms vieslektoru pieteikuma;
- Ienākošo mācībspēku lekciju kvalitāte gadījumos, kad lekcijas RISEBA tiek docētas pirmo reizi, jo studējošie ir pieraduši pie interaktīvām mācību metodēm, ko ne vienmēr nodrošina ārvalstu mācībspēki;
- Izejošo mācībspēku mobilitāšu īstenošana, jo partneru piedāvājumi lekciju pasniegšanai parasti atnāk mācību gada laikā un notiek konkrētajos datumos, savukārt RISEBA nosacījumi attiecībā un lekciju un nodarbību maiņu ir ļoti stingri;
- Ierobežots finansējums izejošo mobilitāšu nodrošināšanai – nereti mācībspēku skaits, kuri vēlas doties mobilitātēs, ir lielāks nekā pieejamā finansējuma apjoms, līdz ar to ir izstrādāti kritēriji, kas paredz priekšroku mācībspēkiem, kuri piedalās mobilitātēs pirmo reizi, ir sagatavojuši kvalitatīvus studiju kursu aprakstus katedru vadītājiem, un tml.

3.7. Studējošajiem pieejamā atbalsta, tajā skaitā atbalsta studiju procesā, karjeras un psiholoģiskā atbalsta, īpaši norādot atbalstu, kas paredzēts konkrētām studējošo grupām (piemēram, studējošajiem no ārvalstīm, nepilna laika studējošajiem, tālmācības studiju formā studējošajiem, studējošajiem ar īpašām vajadzībām u.c.) novērtējums.

Atbalsts studiju procesā tiek sniegts ar administratīvā personāla (programmu direktori, studiju programmu administratori, klientu apkalpošanas centra darbinieki) un akadēmiskā personāla (mācībspēki, kuratori) palīdzību. Tāpat katrai studējošo grupai tiek nozīmēts grupas vecākais, kurš atbild par būtiskas informācijas pārsūtīšanu studējošiem, grupas saliedēšanu, un tml.

Kā piemēru var minēt studentu atbalsta veidus, kurus viņi saņem no kuratora:

- palīdz studentiem organizēt grupas saliedēšanas un ārpuskolas pasākumus;
- palīdz risināt problemātiskus jautājumus starp studējošo un augstskolu (programmas direktoru, studiju administratoriem, grāmatvedību, kredītu speciālistu utt.);
- regulāri tiek ar grupu, sniedz psiholoģisku atbalstu, iesaka risinājumus (privātu jautājumu un konfliktu risināšana starp studējošiem, u.t.t.)
- informē studentus par dažādiem augstskolas pasākumiem un mudina tajos piedalīties;
- u.c.

Studiju procesā būtiska loma tiek piešķirta arī karjeras un psiholoģiskā atbalsta nodrošināšanai. Lai studējošiem sniegtu atbalstu prakses un darbavietu atrašanās, RISEBA ir izveidota struktūrvienība Karjeras Izaugsmes centrs. Studējošais, kurš vēlas atrast prakses vai darbavietu, var griezties

Karjeras Izaugsmes centrā, saņemot ne tikai atbilstošus piedāvājumus, bet arī konsultācijas dzīves un darba gājumā (CV) un motivācijas vēstules sagatavošanā, kā arī būtiskākajiem nosacījumiem darba intervijā. RISEBA Karjeras Izaugsmes centrs arī regulāri piedāvā nozares profesionāļu vieslekcijas par dažādām tēmām, kā arī iespēju studējošiem doties vizītēs uz uzņēmumiem (piemēram, 2019.gadā ATEA, Cabot u.c.). Vairāk informācijas par Karjeras izaugsmes centru [šeit](#).

Kopš 2018.gada RISEBA tiek organizēts arī Karjeras mēnesis, kura ietvaros vienu mēnesī, parasti aprīlī, norisinās nozares profesionāļu vieslekcijas un semināri, lai ieinteresētu studējošos uzsākt karjeru konkrētajos uzņēmumos. Centrālais notikums ir Karjeras diena - Satikšanās platforma, kas sniedz iespēju studentiem, absolventiem un interesentiem satikties ar uzņēmumiem, organizācijām un nozaru profesionāļiem. Vairāk informācijas par RISEBA Karjeras dienām [šeit](#).

Vadības studiju virziena bakalaura un maģistra studiju programmās tiek iekļauti ne tikai dažādi psiholoģijas kursi, bet arī studiju kursi Personības attīstības jomā (Personības un studiju iemaņu attīstība, Personības attīstība: līderība un kritiskā domāšana un Personības attīstība un grupu saliedētība). Šo kursu ietvaros studējošie apgūst pamatiemaņas akadēmisku pētījumu veikšanā, padziļina sadarbības prasmes, iemācās veikt pašizvērtēšanu, identificējot vajadzības un nepieciešamos risinājumus savas personības attīstībai darba tirgū.

Studējošiem, kuri vēlas uzsākt savu biznesu, ir iespēja attīstīt savu biznesa ideju RISEBA Radošajā biznesa inkubatorā.

RISEBA ar katru gadu pieaug studējošo skaits no ārvalstīm. Piemēram, 2017./2018.akadēmiskajā studiju gadā – 71, savukārt 2018./2019.studiju gadā jau 96 studējošie ERASMUS+ ietvaros. Šāda tendence lielā mērā pastāv, pateicoties labām ārvalstu studējošo atsauksmēm par RISEBA, kā arī veiksmīgi veidotai ārvalstu studējošo atbalsta politikai. Katram ārvalstu studējošam tiek nozīmēts augstskolas atbalsta students (buddy), kā arī studiju procesa sākumā tiek organizēta ievadnedēļa, lai nodrošinātu studējošo labāku integrāciju RISEBA. Studējošiem ir pieejams programmas direktora, Ārējo sakaru nodaļas, kā arī studiju programmu administratoru atbalsts.

RISEBA katru gadu palielinās tālmācības studentu skaits, kas liecina par atbilstošu kvalitāti tālmācības studiju jomā. Lai nodrošinātu tālmācības studiju kvalitāti, 2017.gadā ir palielināts Tālmācības centra darbinieku skaits. Studiju kurss, pirms docēšanas, tiek apstiprināts ar nodošanas-pieņemšanas aktu, kurā tiek pārbaudīta sagatavoto materiālu kvalitāte. Visos studijuursos obligāts nosacījums ir iekļaut studiju kursa aprakstu, kalendāro plānu, videolekcijas, pašpārbaudes jautājumus un cita veida informāciju. Mācībspēku labākas saziņas nodrošināšanai ar studējošiem moodle vidē RISEBA organizē metodiskos seminārus par jaunākajām interaktīvajām apmācību metodēm.

Tālmācības studentiem ir pieejamas RISEBA abonētās datu bāzes, jo to izmantošana ir atļauta arī ārpus augstskolas telpām. Tāpat viņiem ir tiesības izmantot RISEBA bibliotēkas resursu un infrastruktūru. Iepriekš saskaņojot ar programmas direktoru, ir iespēja apmeklēt atsevišķus studiju kursus. Kopš 2018.gada tiek organizēti RISEBA Tālmācības studentu vakari, kuros var klātienē satikt savus programmu direktorus un mācībspēkus, iepazīties ar saviem studiju biedriem un tālmācības nodaļas darbiniekiem, veidojot sarunas neformālā gaisotnē.

Bakalaura studiju programmu līmenī tā ir viena nedēļa, kurā studējošie tiek iepazīstināti ar studiju procesu, augstskolas vidi, viņiem tiek organizēti grupas saliedēšanās pasākumi, kā arī piedāvātas vieslekcijas. Maģistra programmu līmenī tas ir viens ievadvakars visu maģistra programmu studentiem, kura ietvaros tiek sniegta vispārīga informācija par augstskolu, kā arī veicināta studentu saliedēšanās (koncepta "Business tiekas ar mākslu" ietvaros), kā arī papildus ievadvakars konkrēto programmu studentiem, kurā viņi detalizēti tiek iepazīstināti ar studiju programmas prasībām.

Kā ļoti iedvesmojošu un studentus atbalstošu ikgadējo pasākumu var minēt augstskolas RISEBA Ziemassvētku balli, kurā studenti piedalās kopā ar mācībspēkiem un augstskolas sadarbības partneriem, tai skaitā prakšu devējiem. To organizē Studentu pašpārvalde, iesaistot studentus, mācībspēkus un darbiniekus. Pasākuma video un fotogrāfijas (ar studentu atļauju) tiek ievietotas augstskolas RISEBA mājas lapā un sociālajos tīklos. Tas sekmē studentu un mācībspēku sadarbību, pozitīvas emocijas un augstskolas atpazīstamību.

II - Studiju virziena raksturojums (4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade)

4.1. Studiju virziena zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades virzienu raksturojums un novērtējums, atbilstība augstskolas/ koledžas un studiju virziena mērķiem un zinātnes un mākslinieciskās jaunrades attīstības līmenim (atsevišķi raksturot doktora studiju programmu nozīmi, ja piemērojams).

Vadības, administrēšanas un nekustamo īpašumu pārvaldības zinātnes studiju virziens tiek īstenots Biznesa un ekonomikas fakultātē, kas ir viena no trim Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" fakultātēm. Fakultāte ietver četras katedras: Biznesa katedru, Ekonomikas un finanšu katedru, Informācijas tehnoloģiju un matemātikas katedru un Valodu katedru. Minēto katedru mācībspēki īsteno 11 studiju programmas, kuras ietilpst Vadības studiju virzienā: 3 bakalaura studiju programmas - "Biznesa psiholoģija", "Uzņēmējdarbības vadība", "Eiropas biznesa studijas"; 7 maģistra studiju programmas - "Uzņēmējdarbības vadība", "Projektu vadība", "Personāla vadība", "Veselības vadība", "Starptautiskais bizness", "Biznesa stratēģiskā vadība", "Vadības psiholoģija un supervīzija"; doktora studiju programmu - "Biznesa vadība".

Šobrīd Vadības virzienā ir 53 mācībspēki, no kuriem 38 ir ar doktora grādu. Mācībspēku skaits būtiski palielinājās pārskata periodā, kad akadēmiskos amatos no jauna tika ievēlēti 18 mācībspēki ar doktora zinātnisko grādu docenta, asociētā profesoru un profesora amatos. No viņiem 5 ir ārzemju mācībspēki - Dr. Emil Velinov no Čehijas, Dr. Ali Ait Si Mhamed no ASV, Dr. John Joseph Burke no Francijas, Dr. Almir Pestek no Bosnijas-Hercegovinas, Dr. Fahri Akdemir no Vācijas.

Kopš 2019.gada Vadības virzienā ir ievēlēti 7 vadošie pētnieki un 11 pētnieki. 12 virziena mācībspēki ir Latvijas Zinātnes padomes eksperti (Ilmārs Kreituss, Tatjana Vasiljeva, Solveiga Blumberga, Ieva Brence, Anatolijs Prohorovs, Edgars Brēķis, Jurijs Spiridonovs, Inga Jēkabsons, Natālija Konovalova, Andrejs Čirjevskis, Lūcija Rutka, Maija Zakriževska-Belogrudova).

Atbilstoši augstskolas RISEBA misijai un vīzijai, zinātnes attīstības ilgtermiņa mērķis ir nodrošināt zinātnisko izcilību pētījumu virzienos, ievērojot akadēmisko godīgumu un ētiku un sniegt akadēmiskai videi, sabiedrībai un politikas veidotājiem jēgpilnus pētījumu rezultātus Latvijas valsts attīstībai.

Vadības virziena zinātniskās darbības stratēģija izriet no augstskolas RISEBA kopējās Zinātnes attīstības stratēģijas. Zinātnes attīstības stratēģija izstrādāta, ievērojot Latvijas Republikas un Eiropas Savienības normatīvos un plānošanas dokumentus, tādos kā:

- Augstskolu likums;
- Zinātniskās darbības likums;
- Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija (Latvija 2030);

- Eiropas Komisijas stratēģija “Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei”;
- Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas “RISEBA” stratēģija 2018.-2020. gadam;
- Ministru kabineta noteikumi Nr.322 „Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”(13.06.2017.) nosaka LKI līmeņiem atbilstošus zināšanu, prasmju un kompetenču aprakstus un izglītības programmu veidu atbilstību LKI/EKI līmeņiem;
- Eligibility Procedures and Accreditation Standards for Business Accreditation;
- CEEMAN Manifesto Changing the Course of Management Development: Combining Excellence with Relevance.

Biznesa un ekonomikas fakultātes zinātnes stratēģija nosaka augstas kvalitātes, starpdisciplināru, uz studentiem orientētu, interaktīvu, pētniecisku, radošu un uz inovācijām virzītu izglītību bakalaura, maģistra un doktora programmās, kas atbilst arī Vadības studiju virziena programmu zinātniskajam stratēģiskam mērķim - dinamiski attīstīt augstskolu RISEBA Latvijas augstākās izglītības sistēmas ietvaros, lai iegūtie grādi un diplomu būtu atzīti gan Eiropas mēroga darba tirgū, gan būtu noderīgi izglītības turpināšanai citās Eiropas valstīs.

Biznesa un ekonomikas fakultātes pētniecības stratēģija laika posmam no 2019. līdz 2025. gadam definēti šādi uzdevumi:

- Starptautiski citējamo zinātnisko rakstu skaita palielināšana, kas indeksēti datu bāzēs SCOPUS un Web of Science ;
- Zinātnisko rakstu citēšanas paaugstināšana;
- Mācībspēku dalības projektos paaugstināšana;
- Kopīgu publikāciju sagatavošana ar RISEBA studentiem un absolventiem.
- Publikāciju skaita palielināšana ar līdzautoriem no ārzemju partneru augstskolām.

Vadības studiju virziena ietvaros augstskola organizē zinātniski- pētnieciskos darbus un piesaista zinātniskos un cita rakstura projektus atbilstoši akreditētajiem studiju virzieniem. 2018.-2020.g. augstskola RISEBA attīstīs zinātniski-pētniecisko darbu tajos virzienos, kas ir apstiprināti RISEBA Zinātniskās Padomes sēdē 2018.g. oktobrī:

- Inovatīvā uzņēmējdarbība, t.sk. uzņēmējdarbības digitalizācija, inovatīvas uzņēmējdarbības izglītība (entrepreneurial education), sociāla uzņēmējdarbība;
- Finances, t.sk. investīciju piesaiste, banku vadība un darbība, nodokļu sistēmas pilnveidošana;
- Stratēģiskais menedžments, t.sk. biznesa modelēšana, dinamiskas spējas, vērtības inovācijas un reālo opciju teorija; stratēģiska personāla vadība; psiholoģija un supervīzija biznesa.

Katru zinātnisko virzienu vada katedras mācībspēks ar zinātņu doktora grādu. Vidējo līmeni pētnieciskajā komandā sastāda katedras mācībspēki. Pamatlīmeni veido doktora, maģistra un bakalaura studiju programmu studējošie.

Zinātniskās pētniecības virzienu vadītāji ir atbildīgi par zinātniskā darba organizēšanu (zinātniskie projekti, zinātniskās publikācijas, starptautisku konferenču apmeklējums, utt.) savā jomā.

Augstskolas stratēģiju zinātniski-pētniecisko virzienu izvēlē nosaka bakalaura, maģistra un doktoru studiju programmas, kuras augstskola īsteno pašlaik un plāno īstenot ilgtermiņā, lai paaugstinātu studiju kvalitāti un nodrošinātu pētniecības rezultātu iestrādi studiju programmās.

Vadības studiju virziena mācībspēki regulāri recenzē promocijas darbus Valsts zinātniskās kvalifikācijas komisijā un augstskolu promocijas padomēs. Trīs virziena mācībspēki arī vada RISEBA zinātniski pētnieciskos virzienus. Augstskolā ir ieviesta skaidra procedūra, kā tiek pieteikts un plānots pētnieciskais darbs. Notiek arī regulāra šī darba kontrole, jo reizi gadā zinātniskās izpētes

virziena vadītājam ir jāiesniedz atskaite par zinātniskā darba rezultātiem.

Studējošiem pēc Vadības, administrēšanas un nekustamo īpašumu pārvaldības virziena maģistra programmu absolvēšanas ir iespēja turpināt studijas RISEBA doktora studiju programmā "Biznesa vadība". Piemēram, RISEBA maģistra studiju programmas absolvente Velta Stikute šobrīd turpina studijas doktorantūrā RISEBA profesora Dr.sc.administr. Anatolija Prohorova vadībā, maģistra programmu absolventi Julija Novinkina un Andrejs Davidovičs studē doktorantūrā RISEBA profesores Tatjanas Vasiljevas vadībā.

Doktorantūras studiju programmai "Biznesa vadība" ir īpaša nozīme Vadības, administrēšanas un nekustamo īpašumu pārvaldības virzienā. Tā tiek īstenota kopš 2008.gada augstskolas RISEBA un Banku augstskolas sadarbībā, latviešu valodā, bet kopš 2016.g. angļu valodā, pēc moduļu principa. Studiju programmas mērķis ir uzņemt stabili lielu studentu grupu katru gadu - ne mazāk kā 13 studenti, nodrošinot studentiem atbilstošu multikulturālo starptautisko vidi studijām un pētījuma veikšanai.

2018.g. augstskola RISEBA iesniedza Eiropas doktorantūras programmu asociācijā EDAMBA doktorantūras programmu "Business Management" un pēc programmas izvērtēšanas iestājās asociācijas biedros. Ilgtermiņa mērķis ir padziļināt sadarbību ar EDAMBA, akadēmiskam personālam un doktorantūras studentiem piedaloties EDAMBA vasaras un ziemas pētnieku skolās (Winter school un Summer school).

2019.g. septembrī augstskola piedalījās EDAMBA locekļu kopsapulcē Oksforda Universitātē, kur tika apspriestas zinātniski-pētnieciskā darba aktuālās attīstības tendences. 2020.g.septembrī EDAMBA locekļu kopsapulce un EDAMBA vadības mītiņš (General Assembly and Executive Committee meeting) notiks augstskolā RISEBA, ko augstskola plāno izmantot zinātnes un pētnieciskās darbības popularizēšanai un šo darbību nozīmīguma paaugstināšanai Latvijas un Eiropas sabiedrībā.

Saskaņā ar labāko ārvalstu praksi un atbilstoši EDAMBA Strategic Guidelines perioda beigās plānots panākt, ka katram doktorantūras studentam ir nozīmēti divi promocijas darba vadītāji pētījuma augstās kvalitātes nodrošināšanai. Mūsu mērķis ir panākt, ka RISEBA Promocijas Padomē katru gadu tiek aizstāvēti vismaz divi RISEBA doktorantūras studentu promocijas darbi, kā arī nodrošināt doktorantūras studentu veikto pētījumu un izstrādāto promocijas darbu augstu kvalitāti, piedaloties EDAMBA Promocijas darbu konkursā, katru gadu iesniedzot vismaz vienu aizstāvēto Promocijas darbu.

Kā ievērojamākos Vadības virziena zinātniskos sasniegumus var minēt 3 promocijas darbus, kuri aizstāvēti augstskolas RISEBA, Banku augstskolas un Ventspils augstskolas promocijas padomē:

- Valters Bolēvics "Pārvaldības ietekme uz ostu sniegumu", aizstāvēta, g.
- Iveta Cīrule "Augstskolu biznesa inkubatoru ietekme uz jauno komersantu sniegumu", g.
- Anita Gaile "Indivīda karjeras rīcību un individuālo vērtību mijiedarbība un ietekme uz subjektīvi veiksmīgu karjeru", 2019.g, kas pašlaik ir iesniegts Eiropas doktorantūras asociācijas EDAMBA starptautiskam konkursam "Thesis Competition", kurš notiek 2020.g.

Valters Bolēvics un Anita Gaile šobrīd ir augstskolas RISEBA akadēmiskais personāls - ievēlēti docenta amatā Biznesa katedrā, bet Iveta Cīrule ir ārštata mācībspēks. Visi minētie doktori ir ievēlēti arī pētnieka amatos, docē studiju kursus bakalaura un maģistra studiju programmās, veic zinātnisku darbību un strādā dažāda veida projektos.

2020.g. pirmajā ceturksnī plānota RISEBA lektores Julijas Žakemo promocijas darba "Līdera padotā mijiedarbība un organizācijas uzticēšanās kā konteksts un mikropamati organizācijas novatorismam" aizstāvēšana, kas pašlaik iesniegts izvērtēšanai VZKK.

4.2. Zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades sasaiste ar studiju procesu, tajā skaitā rezultātu izmantošanas studiju procesā raksturojums un novērtējums.

Vadības, administrēšanas un nekustamo īpašumu studiju virziena mācībspēki sadarbībā ar kolēģiem un studentiem regulāri gatavo zinātniskās publikācijas, kas tiek publicētas rakstu krājumos starptautiski citējamās datu bāzēs. Tādējādi studējošie jau studiju procesa laikā tiek rosināti pievērsties zinātniskās pētniecības darbam.

Studējošo iesaistīšana pētnieciskajā darbā pārsvarā tiek īstenota četros galvenajos virzienos:

-studiju darba izstrādāšana pirmajā, otrajā un trešajā studiju gadā un noslēguma (bakalaura vai maģistra) darba izstrādāšana;

-dalība zinātniskajās konferencēs un īpaši RISEBA zinātniski pētnieciskajā un mākslinieciskās jaunrades darbu konferencē, kurā dalību katru gadu ņem aptuveni 100 studenti, tajā skaitā no Vadības virziena;

- kopīgu zinātnisko publikāciju sagatavošanā sadarbībā ar RISEBA mācībspēkiem.

Bieži studentu pētniecisko noslēguma darbu tēmas izriet no Biznesa un ekonomikas fakultātē formulētajiem pētnieciskajiem virzieniem. Šādā veidā arī fakultātes studentiem ir iespēja dot savu ieguldījumu pētnieciskajā darbā. Pētījumu rezultāti tiek iekļauti kopīgās publikācijās. Kopīgus zinātniskos rakstus ar studentiem ir publicējuši Vadības studiju virziena mācībspēki Iveta Ludviga, Maija Zakriževska-Belogrudova, Anatolijs Prohorovs, Ieva Brence, Tatjana Vasiljeva, Andrejs Čirjevskis, Ilmārs Kreituss, Lūcija Rutka un citi.

Ik gadu augstskolā tiek organizēta RISEBA Starptautiskā studentu zinātniskās pētniecības un mākslinieciskās jaunrades konference "Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos", kurā piedalās aptuveni 100 studenti un atsevišķa sekcija veltīta studējošo darbu prezentēšanai ekonomikas un finanšu jomā. Studentu konferenci finansiāli atbalsta nozares uzņēmumi – no 2014.-2018.gadam AS "Rietumu Banka", savukārt 2019.gadā "SIFFA". AS "Rietumu Banka" piešķir naudas līdzekļus balvu izmaksām studējošiem (līdz EUR 10 000 gadā), kuru darbi tika augsti novērtēti konferences sekciju ietvaros (pirmās – trešās vietas ieguvēji katrā sekcijā saņēma naudas balvu EUR 100 – EUR 450 apmērā). Tāpat bankas pārstāvji piedalījās konferences sekcijās, lai iepazītos ar studentu pētījumu rezultātiem, kā arī piedāvātu darbu labāko pētījumu autoriem. Katru gadu banka pēc konferences uz darba intervijām aicināja vairākus studentus, no kuriem vismaz pieci ieguva prakses un darbavietas. Šādā veidā studējošie tiek rosināti apzināties pētniecības lomu karjeras attīstībā, turklāt tādu amatu iegūšanā, kas ne vienmēr ir saistīti ar zinātni.

Kopš 2014. gada augstskola RISEBA divas reizes gadā izdod zinātnisko rakstu žurnālu „*Journal of Business Management*”, ISSN 1691-5348. Arī šajā zinātniskajā žurnālā Vadības studiju virziena mācībspēki ir publicējuši kopīgus zinātniskos rakstus sadarbībā ar studentiem.

Vadības studiju virziena RISEBA mācībspēki izstrādājuši monogrāfijas, metodiskos līdzekļus, izveidojuši zinātnisko rakstu krājumus. Tā, piemēram, 2016.gadā tika izdota augstskolas RISEBA monogrāfija "*Business Meets Art*" (zin.red. Irina Senņikova un Tatjana Vasiljeva), kuras ietvaros mācībspēki publicēja sadaļas par radošu metožu piemērošanu studiju procesā, bet mācībspēki Ieva Brence un Ērika Pančenko izstrādāja sadaļu par radošu pieeju studiju procesā īstenotajā lietišķajā spēlē INTOPIA. 2017.g. Anatolijs Prohorovs ir izdevis monogrāfiju "Uzņēmumu ienākumu nodoklis Latvijā un Igaunijā: tā ietekme uz uzņēmējdarbību, investīcijām, bezdarba līmeni, nodokļu ieņēmumiem un valsts ekonomisko izaugsmi". 2018.g. Lūcija Rutka izveidoja zinātniski pamatotu metodisko līdzekli "Studiju kartēšanas metodiskais materiāls", šobrīd Maija Zakriževska-

Belogradova gatavo izdošanai zinātnisko rakstu krājumu "Supervīzija Latvijā: izpētes rezultātos pamatotas attīstības iespējas", kuru paredzēts izdot 2020.g. Minētajā rakstu krājumā visi zinātniskie raksti ir studentu un mācībspēku vai mācībspēku un augstskolas RISEBA sadarbības partneru kopdarbs.

Mācībspēku zinātniski pētnieciskās intereses ir cieši saistītas ar studiju kursiem, kurus viņi docē. Tas ļauj integrēt pētnieciskā darba atziņas studiju procesā. Kā piemēru var minēt atsevišķu mācībspēku zinātnisko publikāciju tēmas (skat. 4.pielikumu) un viņu docēto studiju kursu nosaukumus:

1. Irina Senņikova - „Organizāciju vadība”; „Līderība un pārmaiņu vadība”; „Starpkultūru līderība”, u.c.,
2. Tatjana Vasiljeva- “Biznesa un informācijas tehnoloģijas stratēģiskā mijiedarbība”,
3. Ilmārs Kreituss “Finanšu tirgi un institūcijas”, “Banku loma uzņēmējdarbībā”,
4. Andrejs Čirjevskis - “Biznesa konkurētspēja un stratēģiskā vadīšana starptautiskā vidē”, “Stratēģiskā vadībzinība”, u.c.,
5. Ieva Brence - "Pētījumu metodoloģija"; "Mārketinga pētījumi"; "Lietišķā biznesa spēle INTOPIA"; u.c.
6. Iveta Ludviga - "Pētniecības loģika un metodoloģija"; "Publiskā komunikācija", u.c.,
7. Lūcija Rutka - “Kreativitāte profesionālajā darbībā”, “Supervizora profesionālā darbība un ētika”, u.c.,
8. Jevgenijs Kurovs - "Sociālā un lietišķā ekoloģija"; "Biznesa modelēšana"; "Ētika un sociālā atbildība",
9. Jurijs Spiridonovs - “Eiropas savienība”, “Investīcijas un finanšu tirgi”, u.c.
10. Maija “Zakriževska-Belogradova - " Stresa un izdegšanas menedžments", "Personības izaugsme un komandas veidošana", "Konfliktu vadīšana un mediācija organizācijā", "Personības izaugsme un komandas saliedēšana"; , u.c.
11. u.t.t.

Salīdzinot šo un daudzu citu mācībspēku studiju kursu nosaukumus ar viņu zinātnisko rakstu tēmām, viņu darbības saturu dažādos projektos, redzams, ka tas viss tiek iekļauts studiju kursu saturā lekcijās, semināros, kursa darbu un noslēguma darbu tēmās, ievietots MOODLE mācību vidē pielikumu veidā.

Zinātniskā darba sasniegumi regulāri tiek pārrunāti Vadības studiju virziena katedru sēdēs un studiju programmu padomēs, kurās piedalās mācībspēki, profesionālo nozaru un asociācijpārstāvji un studējošie. Programmu padomju ietvaros regulāri notiek komunikācija ar industrijas pārstāvjiem, gan informējot tos par Biznesa un ekonomikas fakultātes veiktajiem pētījumiem, gan uzklusot aktuālākās problēmas un apzinot potenciāli nākamās iespējamās pētījumu virzienus, kas varētu interesēt industrijas. Bieži profesionālās nozares pārstāvji vēršas pie augstskolas RISEBA, ar lūgumu veikt pētījumus par viņiem aktuālām tēmām studējošo noslēguma darbu ietvaros. Pārsvarā studējošie savos noslēguma darbos veic zinātniskos pētījumus saistībā ar savām darbavietām, balstoties uz organizāciju pasūtījumu un savām zinātniskajām interesēm, kā piemēram:

- Bakalaura darbs “Patērētāju attieksme pret ātrās kreditēšanas zīmolu “SMS CREDIT” kā korporatīvi sociāli atbildīgu organizāciju”,
- Bakalaura darbs “RIMI BALTIC iekšzemes pārvaldījumu biznesa modeļa analīze un tā pilnveidošanas iespējas”,
- Bakalaura darbs “Apmierinātības ar darbu saistība ar emocionālo izdegšanu bankas X darbiniekiem”,
- Maģistra darbs “Darba devēja tēls, piedāvājums un personāla noturēšana IT kompānijā X”,
- Maģistra darbs “Darba snieguma vadības sistēmas novērtēšana un tās pilnveidošanas iespējas

uzņēmumā SIA "Visma Enterprise",

- Maģistra darbs "Komunikācijas un emocionālās inteliģences veicināšana organizācijas X darbiniekiem ar supervīzijas palīdzību".

Noslēguma darbu rezultātā izstrādātās rekomendācijas tiek ieviestas organizācijās to darbības uzlabošanai un mērķu sasniegšanas veicināšanai..

Balstoties uz noslēguma darbu pētījumiem, tiek veidoti mācībspēku un studentu kopīgie zinātniskie raksti, kuri tiek publicēti starptautiski atzītās datu bāzēs (SCOPUS, Web of Science, u.c.). Kā piemēru var minēt:

- Ilmārs Kreituss, Madara Pavāre (2016). National Currency Changeover to Euro: Case of Micro Enterprises of Trading Sector. Eurasia Business & Econ Soc BUSINESS CHALLENGES IN THE CHANGING ECONOMIC LANDSCAPE, 401 - 408 lpp. WOS:000395727200052.
- Tatjana Vasiljeva, Michael Minx (2017). The impact of selected Road Freight Transport Management measures for the society and environment. 17 Conference on Reliability and Statistics in Transportation and Communication, RelStat'2017,
- Maija Zakriževska-Belogrudova, Solvita Kronberga (2018). OPPORTUNITIES TO PROMOTE AN AWARENESS OF SUPERVISION AND COACHING IN LATVIA. International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art, 839-. 847 lpp. 2367-5659 5593.
- Iveta Ludviga, Daiga Ergle (2018). USE OF GAMIFICATION IN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT: IMPACT ON ENGAGEMENT AND SATISFACTION. 10th International Scientific Conference "Business and Management 2018", 11 99-113 1691-5348.
- Solveiga Blumberga, Anna Sakovica (2018). Improvement of Personnel recruitment System for High Stress Working Environment. Konferences rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts. Volume VI 97-104 1691-5887, ru.lv/index.php/SIE/article/download/3424/3239.

RISEBA mācībspēki veic ne tikai zinātnisko, bet arī konsultāciju darbu. Tā, piemēram, 2015.gadā asoc. profesore Ieva Brencē piedalījās Eiropas Savienības fondu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa „Veicināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros” 1.atlases kārtas „Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai” pasākumā, konsultējot jauniešus – bezdarbniekus biznesa plānu sagatavošanā, un konkrēti par normatīvo aktu prasībām komercdarbības vai pašnodarbinātības jomā; grāmatvedību, nodokļu, mārketinga, finanšu plānošanu; prasībām, kas izvirzāmas kvalitatīva biznesa plāna izstrādei; biznesa plāna veidlapas un Nodarbinātības valsts aģentūras dotācijas izmantošanas tāmes veidlapas aizpildīšanu. Konsultāciju laikā iegūtā pieredze tiek izmantota studiju kursu “Mārketinga pētījumi”, kā arī “Pētījumu metodoloģija” docēšanā.

RISEBA mācībspēki par savu pētījumu rezultātiem ziņo arī publiskajā telpā, tādējādi veicinot RISEBA studiju programmu atpazīstamību. Piemēram,

RISEBA asociētais profesors Valters Kaže sniedzis viedokli:

- gadā Baltijas tirgū jāsamazinās modes zīmolu mazumtirdzniecības cenām (<https://www.delfi.lv/business/versijas/valters-kaze-2020-gada-baltijas-tirgu-jasamazinanas-mode-s-zimolu-mazumtirdzniecibas-cenam.d?id=51754841>)
- Jaunie mērnieku laiki Latvijā (<https://www.delfi.lv/news/versijas/valters-kaze-jaunie-mernieku-laiki-latvija.d?id=51678563>)

- Salna pavasarī un nodokļu reformas (<https://ir.lv/2019/05/24/salna-pavasari-un-nodoklu-reformas>)
- u.c.

Savukārt RISEBA profesors Anatolijs Prohorovs vairākus gadus, tajā skaitā 2018.gadā ir saņēmis Latvijas Privātā un Riska kapitāla asociācijas (LVCA) un Latvijas Biznesa Eņģeļu Tīkla (LatBAN) iniciatīvas “Gada investors 2018” balvu “Gada perspektīvākā investīcija” par atkārtotu investīciju audio tehnoloģiju uzņēmumā Sonarworks. Konkrētie sasniegumi gan saistīti ar mācībspēka izpēti kā arī pieredze integrēta studiju kursu docēšanā.

Vadības virziena pētījumi ir starpdisciplināri, jo ietver uzņēmējdarbības, finanšu, ekonomikas, mārketinga, psiholoģijas un citas jomas. Kā minēts iepriekš, pētījumos tiek īstenots koncepts “Business tiekas ar mākslu”. Starpdisciplinārās pētniecības attīstīšana ļauj dziļāk un daudzpusīgāk pievērsties sarežģītu situāciju analīzei un kvalitatīvāku rezultātu iegūšanai. Piemēram, ERAF projektā “Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla kvalitātes paaugstināšanai”, Nr. 1.1.1.1/18/A/151 tiek skarti gan mārketinga, gan psiholoģijas, gan datu analīzes aspekti.

Daudzdisciplinārā pieeja pētniecībā ļauj izmantot vienā zinātņu nozarē iegūtās atziņas citā zinātņu jomā, piemēram, finanšu joma lielā mērā ir saistīta ar psiholoģiju un mārketingu, un otrādi.

Studējošie noslīguma darbos piedāvā aktuālus un praktiskus risinājumus tautsaimniecībā un uzņēmumos konstatēto problēmu risināšanai. Noslīguma darbus augstu novērtē nozares pārstāvji, tā, piemēram, AS SEB Banka pārstāvji RISEBA izlaidumā izteikuši īpašu atzinību studentiem, kuri pētījuši bankai aktuālas problēmas.

4.3. Starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē raksturojums un novērtējums, norādot arī kopīgos projektus, pētījumus u.c. Norādīt studiju programmas, kuras iegūst no šīs sadarbības. Norādīt turpmākos plānus starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē attīstībai

Vadības studiju virziena (Biznesa katedra, Ekonomikas un finanšu katedra, Informācijas tehnoloģiju un matemātikas, Valodu katedra)) pētnieciskā darbība pamatā ir vērsta un starpdisciplināru pētījumu veikšanu šādās jomās – uzņēmējdarbības vadība, ekonomika, datu analīze, mārketinga, biznesa psiholoģija. Būtiskākās minēto katedr mācībspēku priekšrocības ir augsta līmeņa akadēmiskā un zinātniskā kompetence, pieredze pētniecības un konsultāciju projektu īstenošanā (pārskata periodā gandrīz visi katedras mācībspēki bijuši iesaistīti pētniecības projektos vai publicējuši zinātniskos rakstus), kā arī praktiskā pieredze – vairāki katedr mācībspēki, piemēram, Valters Bolēvics, Anatolijs Prohorovs, Edgars Brēķis, Valters Kaže, Inga Jēkabsone, Ivars Godmanis, Agita Kalviņa, Olga Dzene un citi strādā nozīmīgos amatos nozarē, kuru neatņemama daļa ir starptautiska darbība. Jurijs Spiridonovs kopš 2019.gada ir Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas padomnieks Londonā. Katedras ārvalstu mācībspēki - Ali Ait Si Mhamed piedalījies vairākos Pasaules Bankas pētījumu projektos, savukārt Almir Pestek pēta digitālā mārketinga aspektus Bosnijā un Hercegovinā, kur konsultē vadošos uzņēmumus.

Vadības studiju virziena mācībspēki piedalās starptautiskos projektos, piemēram:

- CEEMAN projekts *Skilled Business Leaders for Skilled Europe and the Exchange of Good Practices Strategic Partnerships for Higher Education (Lead4Skills)*, No.2015-1-LT01-KA203-013487, kurā iesaistītas 10 valstis, (kopš 2016.g. – šobrīd),

- Erasmus+ zinātniski-pētnieciskais projekts *HEIFYE (Higher Education Institutions for Youth Entrepreneurship)*. Projekta ietvaros ir veikts starptautisks pētījums, kurā piedalījās sešas valstis – Armēnija, Baltkrievija, Gruzija, Latvija, Moldova un Ukraina, sagatavota virkne publikāciju, t.sk. publikācijas iekļautas ikgadējā starptautiskajā zinātniskajā žurnālā “Journal of Business Management” Vol. 18. (2017. – 2019.),
- Cost projekts CA18236 - *Multi-disciplinary Innovation for Social Change European Cooperation in Science and Technology. Horizon 2020 Framework Programme of European Union*, (03.10.2019. – 02.10.2023.),
- EQUAL projekts “Hidden Champions in Dynamically Changing Societies and their Management and Leadership Development Needs, (2015-2018),
- Polish National Agency for Academic Exchange (NAWA) projekts “IAP 4 GenZ – The International Academic Partnership for Generation Z”, (kopš 2019.g. – šobrīd)
- Projekts „ENJOY GENERATION Z! – stimulating achievements and using modern IT technologies to increase effectiveness at work with Generation Z”; Grant agreement No.: 2018-1-PL01-KA204-050761, (2018-2019)
- ERASMUS + project “Improvement of master-level education in the field of physical sciences in Belorussian universities”, Acronym: “Physics” External expert; Baltic-German University Liaison Office Scientific project “Sci-Bi: Digitalization in Logistics and Transport”; ERASMUS + Project “Quality assurance system in Ukraine: development based on ENQA standards and procedures (CEENQA) – external expert no LR AIC, (T.Vasiljeva, 2019.g.)

Vadības studiju virziena mācībspēki iesaistīti ES fondu finansētu projektu īstenošanā, piemēram:

- ERAF projektā “Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla kvalitātes paaugstināšanai”, Nr. 1.1.1.1/18/A/151,
- ESF Labklājības ministrijas īstenotais projekts “Jaunas metodoloģijas izstrāde iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza noteikšanai un tās aprobācija (izmēģinājumuprojekti)”, iepirkuma identifikācijas Nr.: Nr. LRLM2018/28-3-03/23ESF, ESF projektā “Studiju programmu fragmentācijas samazināšana un resursu koplietošanas stiprināšana Daugavpils Universitātē” (projekta Nr. 8.2.1.0/18/A/019) ERAF “Eiropas Savienības ārējo robežu drošība, Latvijas iekšējā drošība” (Nr.1.1.1.2./VIAA/1/16/127),
- un citos.

Kā praktiskus piemērus projektu darbības rezultātu pielietojumā studiju kursus var minēt:

- Ilmārs Kreituss kopā ar “Ernst & Young” veica vienu no nozīmīgākajiem pētījumu projektiem saistībā ar patērētāju banku un nebanku kreditēšanas salīdzināšanu Latvijā un citās valstīs. Kā arī Prof. I.Kreituss piedalījās nozīmīgā izpētes projektā, kas veltīts jauniešu uzņēmējdarbības problēmām un uzņēmējdarbības vides attīstībai sešās postpadomju valstīs un salīdzinājumam ar Latviju kā ES dalībvalsti. Šo pētījumu rezultāti tiek izmantoti maģistra studiju kursu lekcijās un semināros.
- Iveta Ludviga kopā ar Latvijas Personāla vadīšanas asociāciju piedalās pētniecības projektā “European Human Resource Management (EHRM) programme”, kurā piedalās arī programmas “Personālvadība” studenti, pētījuma tēmu ierosina nozares partneri. Biedrības biedri ir iesaistīti pētniecības projektā, un rezultāti tiek prezentēti profesionālajā konferencē “HR nedēļa Latvija”.

Vairāk informācijas par RISEBA īstenotajiem projektiem pieejama mājaslapā, [te](#).

Dalība starptautiskos pētījumu projektos kļūst arī arvien vairāk iespējama, ņemot vērā sadarbību ar ārvalstu augstskolām, piemēram, *Kedge Business School* Francijā un citām, ar kurām RISEBA noslēgts līgums par dubultgrāda programmām. Tā rezultātā RISEBA noslēguma darbus katru gadu aizstāv 5 maģistra studiju programmu un 15 bakalaura studiju programmu studenti no Francijas.

Jau šobrīd vairāki mācībspēki, kuri vadījuši ārvalstu studentu darbus (piemēram, Ieva Brence, Valters Kaže un citi) izstrādā kopīgas publikācijas ar studentiem. Tāpat bakalaura studiju programmu studenti studiju kursu "Sociālā un lietišķā ekoloģija" apgūst, par pamatu ņemot Kedge Business School izstrādātu novērtējuma testu ilgtspējīgas attīstības jomā (Sulitest).

Dalību projektu īstenošanā veicina RISEBA akadēmiskā personāla kvalifikācija, pieredze projektu pieteikumu sagatavošanā un īstenošana, kā arī ārvalstu sadarbības kontaktu tīkls. Tāpat par būtiskām priekšrocībām projektu piesaistē uzskatāmas virziena mācībspēku angļu valodas zināšanas, zināšanas un prasmes matemātikas un statistikas datu apstrādē un ekonometrijā, kā arī mārketingā, psiholoģijā un pedagoģijā, tādējādi nodrošinot starpdisciplināru pieeju projektu īstenošanā.

Nākotnē mācībspēku iesaisti zinātniskās pētniecības projektos paredzēts veicināt vēl vairāk, piešķirot papildu punktus akadēmiskā personāla ikgadējā vērtēšanā par starptautiska projekta vadīšanu vai dalību tā īstenošanā.

Vadības virziena mācībspēki ir vairāku ārvalstu zinātnisko žurnālu redkolēģiju locekļi (vairāk informācijas 4.4.sadaļā). Ieva Brence, Tatjana Vasiljeva un citi ir recenzējuši daudzu ārvalstu studentu promocijas darbus, kā arī vairāki mācībspēki vada promocijas darbus ārvalstu doktorantiem:

- Natālija Konovalova vada promocijas darbu doktorantam no augstskolas Kazahstānā,
- Tatjana Vasiljeva vada promocijas darbus šādiem doktorantiem: Marius Schonberger (Vācija), Kirathimo Muruga (Kenija), Julija Novinkina (Īrija), Andrejs Davidovičs (Baltkrievija) un Frederic Maffei (Francija);
- Andrejs Čirjevskis kopā ar vadošo pētnieci Innu Kozlinsku vada doktoramta Pjera Kellera (Vācija) promocijas darbu,
- Lūcija Rutka vada Natias Gonašvili (Gruzija) darbu, uc.

Ārvalstu studentu promocijas darbu vadīšana un recenzēšana kļuvusi vēl vairāk iespējama kopš 2018.gada septembra, kad RISEBA kļūva par vienīgo augstskolu Baltijā, kas ieguvusi EDAMBA biedra statusu. EDAMBA – *European Doctoral Programmes Association in Management and Business Administration* jeb latviski – Menedžmenta un biznesa administrācijas doktorantūras programmu asociācija ir starptautiska bezpeļņas organizācija, kas izveidota 1991. gadā, lai veicinātu ciešāku sadarbību starp doktorantūras programmām.

Darbs projektos veicina studiju kvalitāti visās bakalaura, maģistra un doktora studiju programmās:

1. mācībspēki pētījumos iegūtos rezultātus integrē studijuursos – gan tādos, kas saistīti ar pētījumu metodoloģiju, datu analīzi, gan tādos, kas saistīti ar nozares attīstības tendencēm,
2. tiek sagatavotas zinātniskās publikācijas un par projektu rezultātiem tiek ziņots starptautiskās zinātniskās konferencēs,
3. projektos tiek aicināti piedalīties arī studenti, tādējādi tiek veidota viņu darba pieredze un sekmēta karjeras attīstība,
4. dalība pētījumu projektos veicina RISEBA tēla kopējo atpazīstamību.

Pateicoties daudzveidīgai starptautiskai sadarbībai zinātniskajā pētniecībā, **iegūst visu līmeņu (bakalaura, maģistra, doktora) Vadības virziena studiju programmas**, kā rezultātā:

- tiek veicinātas zinātnē balstītas studijas,
- pilnveidota studentu profesionālā pieredze un veicināta viņu karjera,
- veicināta mācībspēku, nozares profesionāļu un studentu savstarpējā sadarbība,
- studiju kursu docēšanu nodrošina augsta līmeņa akadēmiskie mācībspēki un profesionālo nozaru speciālisti,

- studiju rezultātu sasniegšanai tiek izmantotas jaunākās starptautisko pētījumu atziņas, pedagoģiskās metodes un praktiskā pieredze.

Turpmākie plāni starptautiskās sadarbības attīstībai zinātniskajā pētniecībā:

- turpināt ārvalstu studentu noslēguma darbu vadīšanu, kā arī sagatavot kopīgus zinātniskos rakstus ar ārvalstu studentiem (katru gadu vismaz divas publikācijas),
- lielākā skaitā piesaistīt starptautiskas sadarbības projektus (par to paredzēti papildus punktu akadēmiskā personāla ikgadējā vērtēšanā),
- piesaistīt virzienam papildus ārvalstu mācībspēkus un pētniekus (nākamo sešu gadu periodā vismaz divi mācībspēki),
- turpināt iesaistīties starptautisku zinātnisku žurnālu redaklējīgās un starptautisku zinātnisku konferenču organizācijas un zinātniskajās komitejās (vismaz pieci virziena pārstāvji),
- vadīt ārvalstu studentu promocijas darbus (nākamo sešu gadu laikā vismaz pieciem ārvalstu studentiem), kā arī recenzēt ārvalstu studentu promocijas darbus,
- turpināt iesaistīt studējošos starptautiskās pētniecības iniciatīvās, piemēram CFA institūta pētījumu iniciatīvā, Sulitest u.c,
- papildināt zināšanas EDAMBA ziemas skolā (*EDAMBA-EIASM Consortium on Doctoral Supervision and the New Global Research Landscape*) par promocijas darbu vadīšanu,
- turpināt attīstīt mācībspēku un studējošo angļu valodas zināšanas, lai varētu piedalīties starptautiskos projektos (kopš 2019.gada gan mācībspēkiem, gan studējošiem ir iespēja kārtot Kembridžas biznesa angļu valodas eksāmenu). Iespēju 2019.gadā izmantoja 11 RISEBA mācībspēki un administrācijas pārstāvji. RISEBA ir sertificēts Kembridžas angļu valodas centrs. Kembridžas biznesa angļu valoda ir obligāts studiju kurss bakalaura līmeņa studiju programmās.
- Sadarbībā ar Banku augstskolas un SSE Rīga turpināt organizēt ikgadējo zinātnisko konferenci "Annual Scientific Baltic Business Management Conference" (ASBBC). Ilgtermiņa mērķis ir noturēt konferences dalībnieku skaitu ne mazāk kā 100 dalībnieki, tādējādi nodrošinot kvalitatīvu konferences darbību vairākās zinātniskās sekcijās un zinātnieku pieredzi apmaiņu.
- Turpināt izdod augstskolas RISEBA un Banku augstskolas kopīgo zinātnisko žurnālu sociālās zinātnes jomā "Journal of Business Management", kas atbilst visiem pieņemtajiem akadēmiskiem standartiem, ar starptautisku redakcionālo kolēģija. Iesniegt žurnālu izvērtēšanai Web of Science zinātniskajā datubāzē un 2021. gadā indeksēt to minētajā datubāzē.

4.4. Norādīt, kā tiek veicināta mācībspēku iesaiste zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē. Akadēmiskā personāla zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades studiju virzienam atbilstošajā nozarē raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un kvantitatīvo datu apkopojumu par studiju virzienam atbilstošām zinātniskāspētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm pārskata periodā -akadēmiskā personāla publikācijām, dalību konferencēs, mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm, dalību projektos u.c., sakārtojot pēc nozīmīguma.

Zinātniski-pētniecisko darbību RISEBA vada un koordinē RISEBA Zinātniskā Padome. RISEBA Zinātniskās padomes sastāvā ir RISEBA Rektore, Studiju Prorektors, pamatdarbā strādājošie mācībspēki – profesori, fakultāšu dekāni, katedru vadītāji, vadošie pētnieki. RISEBA Zinātniskās padomes darbību vada Zinātņu prorektors. Zinātniskā Padome apstiprina RISEBA fakultāšu

zinātniski-pētnieciskās darbības plānus, kontrolē to rezultātus zinātņu mērķu un uzdevumu īstenošanā un izstrādā priekšlikumus zinātniskās darbības pilnveidei. Studiju virziena zinātnisko pētījumu tēmu un tā vadītāju un dalībnieku saraksts tiek apstiprināts uz diviem studiju gadiem un pašreizējais tika pārskatīts un aktualizēts 2018. gada sākumā, RISEBA Zinātniskās Padomes sēdē.

Zinātnes izcilības nodrošināšanai noteikts, ka stratēģijas perioda beigās, 2025.g. Biznesa un ekonomikas fakultātē, līdzīgi kā visas augstskolas RISEBA zinātniskā personāla īpatsvars ar zinātnisko grādu sasniegtu 75%. Ekonomikas virzienā šis rādītājs ir sasniegts jo 94% akadēmiskā personāla pārstāvju (18 no 19 vēlētajiem mācībspēkiem) ir ar doktora zinātnisko grādu.

Zinātniskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanai ne retāk ka divas reizes gadā Ekonomikas virziena akadēmiskajam personālam ir jāpiedalās augstskolas RISEBA organizētajos semināros. Promocijas darbu vadītājiem, kuros uzstājas ārvalstu zinātnieki, pētnieki un Latvijas valsts zinātnes institūciju vadošais personāls (Latvijas Zinātņu akadēmija, Valsts zinātniskās kvalifikācijas komisija, u.c.). Tāpat mācībspēkiem tiek apmaksāta dalība starptautiskos semināros, piemēram, kopš 2019.gada mācībspēki piedalās EDAMBA ziemas skolā (*9th EDAMBA-EIASM Consortium on Doctoral Supervision and the New Global Research Landscape*).

Biznesa un ekonomikas fakultātē, tāpat kā visā augstskolā ir noteikti vienoti principi zinātniskās darbības organizēšanā. Augstskolas Zinātniskā Padome izskata un apstiprina zinātniski-pētnieciskus virzienus, ar ko nodarbojas akadēmiskais personāls un pētnieki, reizi divos gados pēc zinātniski-pētnieciskā virziena vadītāja iesniegtā darbu plāna.

Augstskola plāno ilgtermiņā turpināt un attīstīt līdzšinējo pieredzi zinātniski-pētniecisko virzienu uzraudzībā un vadīšanā. Par zinātniski-pētnieciskā virziena vadītāju tiek nozīmēts un Zinātniskās Padomes sēdē apstiprināts mācībspēks vai pētnieks, kas atbilst RISEBA izvirzītajiem kritērijiem zinātniski-pētnieciskā virziena vadītājam. Viņš sastāda pētījuma darba plānu pētnieku grupai un iesniedz RISEBA Zinātniskā Padomē apstiprināšanai. Savukārt, katrā virzienā strādājošie pētnieki, akadēmiskai personāls un studenti, kuri veic zinātniski-pētniecisko darbu, atskaitās virziena vadītājam par izdarītiem darbiem. Par sasniegtajiem rezultātiem virziena vadītājs atskaitās Zinātniskai Padomei reizi gadā studiju gada beigās.

Katra studiju gada beigās Biznesa un ekonomikas fakultātes katedru vadītāji un dekāns veic ikgadējo akadēmiskā personāla un pētnieku darba rezultātu izvērtēšanu, kurā ir noteikts zinātniski-pētnieciskā, akadēmiskā un organizatoriska darba īpatsvars kopējos rezultātos. Zinātniskā virziena vadītājs par sekmīgu virziena vadīšanu var saņemt papildus punktus ikgadējā izvērtēšanas rezultātā. Pašlaik zinātniskā darba īpatsvars ir 0,35 vai 35% kopējā darba apjomā. Ilgtermiņa plāno palielināt zinātniskā darba īpatsvaru kopējā ikgadējā izvērtēšanā.

Mācībspēku iesaistīšanās pētnieciskajā darbā tiek motivēta gan ar pilnībā apmaksātu dalību starptautiskās zinātniskās konferencēs, gan finansiālu atbalstu par konkrētiem rezultātiem zinātniskajā darbā.

Augstskola aktīvi atbalsta savu mācībspēku un pētnieku dalību starptautiskajās zinātniski-pētnieciskajās un akadēmiskajās konferencēs, mākslas simpozijos, izstādēs, konkursos un audiovizuālo darbu festivālos Latvijā un ārvalstīs atbilstoši augstskolas Senātā apstiprinātam "Nolikumam par akadēmiskā personāla dalības nosacījumiem starptautiskās zinātniski-pētnieciskās un akadēmiskās konferencēs, mākslas simpozijos, izstādēs un audiovizuālo darbu festivālos". Šim nolūkam katrai katedrai studiju gada sākumā tiek piešķirts augstskolas finansējums (budžets) zinātniski-pētnieciskajam un mākslinieciskās jaunrades darbam par kuru racionālu izlietojumu ir atbildīgs attiecīgās katedras vadītājs.

Gadījumā, ja mācībspēks pēdējos divos studiju gados ir piedalījies ar referātu un/vai zinātnisko rakstu divās starptautiskās zinātniski-pētnieciskās vai akadēmiskās konferencēs Latvijā, Igaunijā vai

Lietuvā, vismaz viena to tām ir ikgadējā starptautiskā zinātniskā konference, kuru organizē RISEBA kopā ar Banku augstskolu, vai atbilstoši pētījuma virzienam, pēdējos divos studiju gados mācībspēks piedalījies starptautiskā mākslas simpozijā, izstādē, konkursā vai audiovizuālo darbu festivālā, viņš var pretendēt uz RISEBA finansējumu dalībai starptautiskā konferencē pilnā apjomā.

Vērtējot iespēju finansiāli atbalstīt mācībspēka dalību konferencē vai konkursā, tiek ņemts vērā arī tas, vai mācībspēks zinātniskajā darbā iesaista arī studentus - RISEBA studentu zinātniskajā konferencē iepriekšējā gadā ir piedalījies vismaz viens students, kura zinātniskais vai mākslinieciskais vadītājs ir bijis konkrētais mācībspēks.

Piešķirtais finansējums katedrai tiek sadalīts atbilstoši katedras zinātniski-pētniecisko virzienu prioritātēm. Pie tam katrs mācībspēks var pretendēt uz dalības apmaksu konferencē vai konkursā atbilstoši savam ikgadējam limitam, kas tiek noteikt atbilstoši mācībspēka akadēmiskam amatam: lektors, docents, asociētais profesors vai profesors.

Vairāki Vadības, administrēšanas un nekustamo īpašumu pārvaldības studiju virziena mācībspēki ir LZP eksperti, tāpat regulāri recenzē promocijas darbus Valsts zinātniskās kvalifikācijas komisijā un dažādu augstskolu promocijas padomēs. 4.1.tabulā atspoguļota informācija par Vadības studiju virzienā iesaistītajiem mācībspēkiem - LZP ekspertiem.

4.1.tabula

**Vadības studiju virziena īstenošanā iesaistītie mācībspēki ar LZP eksperta tiesībām
RISEBA mācībspēki LZP eksperti:**

Vārds	Uzvārds	Zinātnes nozare(s)	LZP Eksperta tiesību beigu termiņš
Solveiga	Blumberga	Sociālās zinātnes - Psiholoģija	2020.06.21
Ieva	Brence	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2020.05.21
Andrejs	Čirjevskis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2020.12.20
Natālija	Konovalova	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2021.12.19
Ilmārs	Kreituss	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2021.12.19
Iveta	Ludviga	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2020.11.15
Anatolijs	Prohorovs	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2020.05.21.
Lūcija	Rutka	Sociālās zinātnes - Izglītības zinātnes	2021.12.19
Irina	Senņikova	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2020.12.20
Tatjana	Vasiljeva	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	2020.08.16
Maija	Zakriževska-Belogrudova	Sociālās zinātnes - Psiholoģija	2025.09.23
Inga	Jēkabsone	Sociālās zinātnes: Ekonomika un uzņēmējdarbība	2025.03.18

Irina Senņikova, Tatjana Vasiljeva, Ilmārs Kreituss, Lūcija Rutka, Natālija Konovalova, Ieva Brence, Maija Zakriževska-Belogrudova, ir arī Latvijas Augstskolu profesoru asociācijas locekļi, Ieva Brence - Latvijas Jauno zinātnieku apvienības locekle, Edgars Brēķis - Latvijas Ekonometristu asociācijas

loceklis, Valters Kaže – Latvijas Mārketinga profesionāļu asociācijas vadošais partneris, Lūcija Rutka – Latvijas profesionālo psihologu asociācijas valdes locekle, Maija Zakriževska-Belogrudova – Latvijas supervizoru asociācijas valdes locekle.

Katru gadu Vadības studiju virziena mācībspēkiem no augstskolas budžeta tiek piešķirti finansiālie līdzekļi starptautisko zinātnisko konferenču apmeklējumam. Mācībspēki bieži piedalās arī internetā organizētajās starptautiskajās konferencēs. Viņu raksti ievietoti starptautiski atzītās datu bāzēs, tādās, kā Scopus, EBSCO un Web of Science (skat. 4.pielikumu). Kā svarīgākās var minēt:

1. Cirjevskis, A. (2013). Transformation of Scenario Planning into a Real Options Valuation in Time of Economic Transition: Latvian Case. *Procedia: Economics and Finance*, volume 5, pp. 172 – 181, pieejams:

https://apps.webofknowledge.com/full_record.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&qid=16&SID=C4tHv8I3vpoPLSniNDC&page=1&doc=9

2. Cirjevskis, A. (2016). Designing dynamically “signature business model” that support durable competitive advantage. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, December 2016, Vol. 2, Issue 1, 2:15, ISSN: 2199-8531, pieejams:

<https://jopeninnovation.springeropen.com/articles/10.1186/s40852-016-0042z>

3. Konovalova, N., Kristovska, I. & Kudinska, M. (2016). Credit Risk Management in Commercial Banks. *Polish Journal of Management Studies*, Volume 13 (13.2), pp. 90 – 100, pieejams:

https://www.researchgate.net/publication/304669880_Credit_risk_management_in_commercial_banks

4. Cirjevskis, A. (2016). Sustainability in information and communication technologies' industry: innovative ambidexterity and dynamic capabilities perspective. *Journal of Security and Sustainability Issues*, Volume 6 (2). pp.211-226, pieejams:

<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85009986818&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=Cirjevskis&st2=&sid=aca8291e88db37037e56fec33d04c9e3&sot=b&sdt=b&sl=23&s=AUTHOR-NAME%28Cirjevskis%29&relpos=7&citeCnt=5&searchTerm=>

5. Senņikova, I. & Vasiljeva, T. (2016). Business meets art: Beyond the traditional approach to education, management and Business. Rīga: RISEBA University, pieejams:

<http://agris.fao.org/agris-search/search.do?recordID=LV2018000184>

6. Cirjevskis, A. (2017). Unbundling dynamic capabilities in successful Asian-Pacific shipping companies. *Journal of Asia Business Studies*, No 11 (2), pp. 113-134, pieejams:

<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85019944936&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=Cirjevskis&st2=&sid=aca8291e88db37037e56fec33d04c9e3&sot=b&sdt=b&sl=23&s=AUTHOR-NAME%28Cirjevskis%29&relpos=4&citeCnt=0&searchTerm=>

7. Vasiljeva T., Saikhulina S. & Kreslins K. (2017). Cloud computing: Business perspectives, Benefits and Challenges for Small and Medium Enterprises (Case of Latvia). *Procedia Engineering*, 178, pp.443-451, pieejams:

<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85025637540&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=Tatjana+Vasiljeva&st2=&sid=a872b01eab4c46405fc1285b6f821451&sot=b&sdt=b&sl=30&s=AUTHOR-NAME%28Tatjana+Vasiljeva%29&relpos=3&citeCnt=8&searchTerm=>

8. Vasiljeva, And Berezkina, E. (2017). Determining project management practices for enterprise resource planning system projects. *Proceedings of the 30th International Business*

Information Management Association Conference, IBIMA 2017, Journal of Enterprise Resource Planning Studies, pp.573-584, pieejams:

<https://ibimapublishing.com/articles/JERPS/2018/927123/927123.pdf>

9. Vasiljeva T. & Minx M. (2017). The impact of selected Road Freight Transport Management measures dor the society and environment. Reliability and Statistics in Transportn and Communication. Selected papers from 17th International Conference on Reliability and Statistics in Transportation and Comunication, p.78-85. ISBN 978-3-319-74454-4, pieejams:

<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85063296829&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=Tatjana+Vasiljeva&st2=&sid=a872b01eab4c46405fc1285b6f821451&sot=b&sdt=b&sl=30&s=AUTHOR-NAME%28Tatjana+Vasiljeva%29&relpos=0&citeCnt=0&searchTerm=>

10. Prohorovs, A. (2017). Uznemumu ienakuma nodoklis Latvija un Igaunija: ta ietekme uz uzņemejdarbibu, investicijam, bezdarba limeni, nodoklu ienemumiem un valsts ekonomisko izaugsmi. Riga: Apgads "Zinatne", pieejams:

https://www.riseba.lv/sites/default/files/inline-files/UIN_book_block_09.02.2017_Cover.pdf

11. Ludviga, I. & Sennikova, I. (2016). Organisational change: Generational diferences in reaction and commitment. Book series: Business and Management-Spausdinta, DOI: 10.3846/bm.2016.10, pieejams:

https://apps.webofknowledge.com/full_record.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&qid=35&SID=C4tHv8I3vpoPLSnINDC&page=1&doc=1

12. Pavare, M. & Kreituss, I. (2016). National currency changeover to euro: Case of Micro enterproses of trading sector. Business challenges in the changing economic landscape, Vol.2, DOI: 1007/978-3-319-22593-7_32, pieejams:

https://apps.webofknowledge.com/full_record.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&qid=38&SID=C4tHv8I3vpoPLSnINDC&page=1&doc=3

13. Spiridonovs, J. & Bogdanova, O. (2017). Sustainable development of energy systems in the Baltic region. Sustainable Development in Energy Systems, pp. 83-106 (indexed in Scopus), pieejams:

<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85034752722&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&st1=spiridonovs&st2=&sid=709ef1daf98e9c9a19f593d62c45541d&sot=b&sdt=b&sl=24&s=AUTHOR-NAME%28spiridonovs%29&relpos=1&citeCnt=0&searchTerm=>

14. Velinov, E., Vasiliev, V. & Denisov, I. (2018). Holacracy and Obliquity: contingency management approaches in organazing comapnies. Problems and perspectives in management. Issue 1. Vol.16, pp. 330-335, pieejams:

<https://pdfs.semanticscholar.org/abcd/a7f13ee9871b9365149aca157b2837d9b6b1.pdf>

15. Ludviga, I. & Sluka I. (2018). Cultural diversity in project management: How project success is perceived in different cultures. The International Journal of Organisational Diversity, Vol.18, Issue 1-2, pp.1-12, pieejams:

https://www.researchgate.net/publication/327217233_Cultural_Diversity_in_Project_Management_How_Project_Success_is_Perceived_in_Different_Cultures

16. Samusevica A.,Rutka L.(2016). Pedagogical Ethics in the Study Process of Future Teachers. //Selected Papers of the Association Teacher Education in Europe Spring Conference 2015. // Edited by Linda Daniela and Lucija Rutka. ISBN(10): 1-4438-1100-9, ISBN(13):

978-1-44381100-2, Cambridge Scholars Publishing, p. 176 – 186. The papers has been published in databasis: Thomson Reuters Web of Science, SCOPUS, EBSCO.

17. Ergle L., Rutka L.(2016). The Theoretical Nature and Practical Necessity of Pedagogical Supervision.// Rural Environment. Education. Personality.// Proceedings of the 9th International Scientific Conference. No. 9, ISSN 2255-8071, ISBN 978-9984-48-220-0, Jelgava: The Latvia University of Agriculture, Institute of Education and Home Economics, p. 66 – 73. The proceeding has been published in databasis: Thomson Reuters Web of Science, SCOPUS, EBSCO.
18. Rudzite M., Rutka L. (2016). Teachers' Visual Creativity in Learning Environment.// Rural Environment. Education. Personality.// Proceedings of the 9th International Scientific Conference. No. 9, ISSN 2255-8071, ISBN 978-9984-48-220-0, Jelgava: The Latvia University of Agriculture, Institute of Education and Home Economics, p. 98 – 105. The proceeding has been published in databasis: Thomson Reuters Web of Science, SCOPUS, EBSCO.
19. Zakrizevska M., Abrams E. (2017). Social Representations and Consumer Attitudes about Supervision as a Service, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art., Book 3, Vol 2, p. 347-354, ISBN 978-619-7408-19-5 / ISSN 2367-5659 DOI: 10.5593/sgemsocial2017/32/S11.044 EBSCO database
20. Zakrizevska M., Kronberga S. (2018), Opportunities to Promote an Awareness of Supervision and Coaching in Latvia, 5th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEM 2018, Vol. 18, p. 747-754, ISBN 978-619-7408-65-2, ISSN 2367-5659 DOI: 10.5593/sgemsocial2018/1.5/S05.093

Minēto publikāciju materiāli tiek izmantoti visās Vadības studiju virziena bakalaura un maģistra studiju programmās lekciju, semināru, prezentāciju veidā, kā arī ievietoti MOODLE mācību vidē kā pielikumi.

Vadības studiju virziena mācībspēkiem ir liels starptautisko publikāciju skaits un augsti citējamības rādītāji dažādās datu bāzēs (skat.4.2.tab.), bet kopējais publikāciju skaits ir ievērojami lielāks, jo ne visas no tām ir indeksētas starptautiski citējamās datu bāzēs.

4.2. tabula

Vadības virziena mācībspēku citējamības rādītāji (Hirše indekss WOS, SCOPUS, ScholarGoogle)

Akadēmiskais personāls			WOS			SCOPUS			ScholarGoogle		
			Rakstu Sk.	Hirše ind.	Citēj. skits	Rakstu Sk.	Hirše ind.	Citēj. skits	Rakstu Sk.	Hirše ind.	Citēj. skits
Solveiga	Blumberga	Asoc.profesore	16	1	1						
Valters	Bolēvics	Docents						3	1	1	
Ieva	Brence	Asoc. profesore	7	1	1	3	1	2			
Andrejs	Čirjevskis	Profesors	16	2	12	12	3	35	26	6	84
Elīna	Dubinska	Pētniece				1	0	0			
Aleksandrs	Fedotovs	Pētnieks	2	5	49						
Anita	Gaile	Docente	1	1	3						
Igors	Graurs	Docents				3	3	15			

Valters	Kaže	Asoc. profesors	4	1	2				15	4	41
Natālija	Konovalova	Asoc.profesore	5	3	28	3	1	1	14	4	27
Inna	Kozlinska	Pētniece	1	1	1	4	1	5	14	5	133
Ilmārs	Kreituss	Profesors	4	0	0						
Jevgenijs	Kurovs	Docents				1	1	1			
Iveta	Ludviga	Profesore	8	1	2	3	0	0	19	3	36
Lūcija	Rutka	Profesore	11	2	48	1	1	2	8	3	31
Irina	Senņikova	Profesore	6	2	17	2	1	5			
Inese	Slūka	Pētniece				1	0	0			
Žanete	Tauriņa	Docente	1	0	0						
Tatjana	Vasiljeva	Profesore	10	1	10	6	1	11	24	3	48
Mārtiņš	Veide	Docents	2	0	0						
Emil	Velinov	Asoc.profesors	10	2	4	7	0	0	24	3	21
Raina	Vīra	Docente	3	2	54	2	0	0			
Maija	Zakriževska-Belogrudova	Profesore	11	0	0						

Vadības studiju virziena mācībspēki ne tikai publicē zinātniskos rakstus, bet ir arī zinātnisko redkolēģiju locekļi. Tā, piemēram:

- Natālija Konovalova: 1) Journal of Management and Change, ISSN 2228-2181, Estonia, Estonian Business School; 2) TEMEL International Journal, ISSN 2545-4390, Macedonia; 3) International Journal – TUTELA, ISSN 2545 – 4935, Makedonija
- Ieva Brence: Universal Journal of Industrial and Business Management, ISSN: 2332-3310 (Print), ISSN: 2332-3329 (Online), ASV,
- Iveta Ludviga: “Advances in economics and Business” Horizon Research Publishing, USA (HRPUB) http://www.hrpub.org/journals/jour_editorialboard.php?id=18 ,
- un citi.

Tāpat virziena mācībspēki ir arī starptautisku zinātnisku konferenču organizācijas komisijas, zinātniskās komisijas vai padomdevēju konventa sastāvā. Piemēram:

- Brence I. International Scientific Advisory Board Member of 12th annual International Conference of Education, Research and Innovation, Spānija, Sevilja, 2019.c novembris
- Brence I. Scientific Committee Member of 18th International Conference on European Processes, Lietuva, Kauņa, 2020.gada 7.maijs.
- Konovalova N. Scientific Council Member at the 5th International Scientific Conference „New trends in management and production engineering – regional, cross-border and global perspectives”, Brenna, Poland. 7th – 8th June 2018. Organized by University of Dąbrowa Górnicza, Faculty of Applied Sciences (Poland); University of Žilina, Department of Management Theories (Slovakia); VŠB – Technical University of Ostrava, Faculty of Economics (Czech Republic).
- Konovalova N. Scientific Council Member at the 6th International Conference Sustainable Finance and Accounting: Economy – Ethics – Environment”, Torun, Poland. Organized by Copernican University, Faculty of Economic Sciences and Management, Department of

Finance Management, 17.06.2018. – 19.06.2018.

- Tatjana Vasiljeva - kopš 2012.g. iekļauta starptautisko neatkarīgo ekspertu datubāzē Eiropas pētniecībai un inovācijām, Candidature number EX2012D125245.
- <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/page/experts>
- Maija Zakriževska – Belogradova Zinātniskā izdevuma Advances in Economics and Business redakcijas kolēģijas līdzdalība darbībā, Horizon Research Publishing, ISSN: 2331-5059 (Print), ISSN: 2331-5075 (Online)

Vadības studiju virziena mācībspēki arī turpmāk tiks finansiāli atbalstīti dalībai starptautiskās akadēmiskajās un zinātniskās konferencēs, ziemas un vasaras skolās, semināros, un citas līdzīga rakstura zinātniskos pasākumos, nodrošinot zinātnieku pieredzes apmaiņu un labākās ārvalstu prakses apgūšanu.

Augstskolas RISEBA svarīgākie pētniecības rezultāti, atbilstoši iepriekš minētajiem zinātniski pētniecisko darbu virzieniem (skat.1.1.punktu):

1. Profesors A.Čirjevskis pēta inovatīvos biznesa modeļus, vērtības inovācijas, dinamiskās prasmes, ekonomikas un uzņēmējdarbības ietekmi sabiedrībā (Economic impact): Doto pētījumu mērķi ir demonstrēt, kā dinamiskās prasmes (dynamic capabilities), biznesa modeļu inovācijas un patēriņa vērtīgumu piedāvājums (customer value proposition) ir cieši savā starpā saistīti uzņēmējdarbības procesi un kā šo organizatorisko procesu kopums un mijiedarbība veicina jauninājumu izstrādi, diversifikācijas un pirkšanas un apvienošanas procesos.
2. Profesors Anatolijs Prohorovs vada zinātnisko pētniecības grupu, kas nodarbojas ar nodokļu sistēmas izpēti Latvijā, kā rezultātā tapuši vairāki zinātniski ziņojumi, nozīmīgas publikācijas un monogrāfija (skat. 1.4.punktu)
3. Asoc.prof.Maija Zakriževskas- Belogradovas vadībā notiek pētījumi psiholoģijā un supervīzijā biznesā. Psychology und Supervision in Business. Zinātnisko rezultātu iespēju piedāvāt objektīvu, zinātniski ticamu perspektīvu praktiķi var ieteikt dažādiem jautājumiem darbā - sākot no vadīklām līdz plaša mēroga organizatoriskām izmaiņām. Šī virziena zinātniskā darbība, kas palīdz organizācijām labāk izprast problēmas un izaicinājumus (piemēram, liels apgrozījums un maza iesaiste), izmantojot sociālas zinātnisko pētījumu metodes, lai pētītu cilvēku uzvedību darbā. Pētījumi palīdz īstenot organizatorisko problēmu risinājumus, izmantojot atvieglojumus, nevis uzņemties atbildību par problēmu klienta vietā. Zinātniskie rezultāti palīdz radīt risinājumus organizatoriskām problēmām (piemēram, psihometrisko rīku vai vērtēšanas vingrinājumu izstrāde, lai uzlabotu darbinieku izvēli).
4. Profesoress Iveta Ludviga pētnieku grupa nodarbojas ar stratēģiskās personāla vadības izpēti. Personāla vadības (HRM) pētniecības virziena mērķis ir labāk izprast, kā darba organizācijas var strādāt efektīvāk, labāk pārvaldot savus cilvēkresursus. Tādējādi pētījumu rezultāti veicina Latvijas organizāciju ekonomisko un sociālo attīstību. Pētījumi par paaudžu atšķirībām darbavietā veicina sociālās vienlīdzības, integrācijas un labklājības veicināšanu. Sadarbība ikgadējās “Eiropas Cilvēkresursu vadības programmas” ietvaros ar Itālijas, Francijas, Vācijas un Nīderlandes universitātēm veicina starpkultūru integrāciju un sadarbību, kā arī veicina augstāko izglītību - tika prezentēta Vadības akadēmijas (AOM) 79. ikgadējā sanāksmē Bostonā, ASV, 2019. gada augustā.
5. Profesors Ilmārs Kreituss vada pētniecības grupu, kas veic Finanšu tirgu un institūciju vadības un darbības izpēti (Management and operations of Financial markets and institutions).
6. Profesoress Tatjana Vasiljeva vada pētījumus par uzņēmējdarbības digitalizāciju. Pētniecības aktivitātes uzņēmējdarbības digitalizācijas jomā veicina Latvijas MVU ekonomisko attīstību, sekmējot to izpratni par digitālajām platformām un rīkiem un uzlabojot uzņēmējdarbības un e-komercijas rezultātus. Pētījumi par e-apmācības metodēm, tiešsaistes izglītības modeļiem

veicina augstākās izglītības efektivitāti, sniedzot studentiem un All mācībspēkiem jaunus zinātniskos rezultātus, secinājumus un priekšlikumus izglītības kvalitātes paaugstināšanai, nodrošinot arī invalīdiem, īpaši jauniešiem, tālmācības iespējas. Pētījumu tēmas, kas tiek pētītas kopā ar RSEBAA doktorantiem, ir saistītas ar sabiedrības veselības pārvaldības digitalizācijas pētījumiem; medicīnas ierīču validācijas modeļu uzlabošanu; informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) aktuālāko tendenču, kā, piemēram, blokkēžu tehnoloģiju, robotizācijas, mākoņdatošanas tehnoloģiju, izmantošanu.

Vadības studiju virziena mācībspēki piedalās arī Latvijas mēroga projektos ar Eiropas savienības finansējumu:

1. Profesionālās kompetences pilnveides programmas "Pedagogu kompetence un efektivitāte mūsdienu pedagoģiskajā realitātē" izstrāde, projekta numurs P6-12/07-04. Projekta veids - valsts vai pašvaldības uzņēmuma finansēts projekts (līgumdarbs). Projekta pasūtītājs - Izglītības kvalitātes valsts dienests. Viedās specializācijas joma - Sociālo un humanitāro zinātņu nozares ar horizontālu ietekmi RIS3. Īstenošanas termiņš no 2018-01-02 līdz 2019-04-02. Projekta vadītājs - Lūcija Rutka. Zinātnes nozare - Izglītības zinātnes. Kopējais finansējums (ar PVN), EUR - 11979.00. Ārvalstu finanšu instrumentu (t.sk. ES fondu) finansējums, EUR - 11979.00.
2. "Atbalstoša mācību vide - resurss izglītībā", projekta numurs P6-12/07-05. Projekta veids - Valsts pārvaldes institūciju pasūtītais zinātniskais projekts. Projekta pasūtītājs - IKVD. Viedās specializācijas joma - Sociālo un humanitāro zinātņu nozares ar horizontālu ietekmi RIS3. Īstenošanas termiņš no 2018-01-02 līdz 2019-04-02. Projekta vadītājs - Lūcija Rutka. Zinātnes nozare - Izglītības zinātnes. Kopējais finansējums (ar PVN), EUR - 11979.00. Ārvalstu finanšu instrumentu (t.sk. ES fondu) finansējums, EUR - 11979.00.
3. "Individuāla un grupu konsultēšana - profesionālās darbības veids izglītībā", projekta numurs P6-12/07-06. Projekta veids - Valsts pārvaldes institūciju pasūtītais projekts. Projekta pasūtītājs - IKVD. Viedās specializācijas joma - Sociālo un humanitāro zinātņu nozares ar horizontālu ietekmi RIS3. Īstenošanas termiņš no 2018-01-02 līdz 2019-04-02. Projekta vadītājs - Lūcija Rutka. Zinātnes nozare - Izglītības zinātnes. Kopējais finansējums (ar PVN), EUR - 11979.00. Ārvalstu finanšu instrumentu (t.sk. ES fondu) finansējums, EUR - 11979.00.

RISEBA turpinās aktīvi atbalstīt pētniekus ar pieeju labākām zinātniskām datubāzēm, t.sk. attālināto pieeju Web of Science (WOS) zinātniskajai datubāzei. Kopš 2015.g. tiek nodrošināta WOS datubāzes abonēšana ar attālināto pieeju RISEBA akadēmiskam personālam, doktorantūras studentiem, maģistru studentiem un pētniecībā aktīviem bakalauru studentiem.

Augstskolas RISEBA bibliotēkā savu zinātniski-pētniecisko darbu veikšanai mācībspēki, pētnieki un studenti var izmantot sekojošos elektroniskos resursus:

- **Emerald**;
- **Web of Science Core Collection** ar iespēju pieslēgties pie datubāzes attālināti;
- **EBSCOhost**;
- **LETA archive**; un citas datubāzes, kā arī informācijas avotus.

Vadības virziena pētniekiem un akadēmiskajam personālam augstskola RISEBA turpinās nodrošināt iespēju izmantot mūsdienīgas programmatūras paketes pētnieciskā darba atbalstam. Ir plānots turpināt izmantot programmatūru IBM SPSS, NVIVO, kā arī iegādāties papildus licences programmatūras Smart PLS lietošanai.

Gadījumā, ja mācībspēks iesniedz savu zinātnisko rakstu publicēšanai RISEBA izdotajos zinātniskos žurnālos "*Journal of Business Management*" vai žurnālā ADAM Arts (*Architecture. Design and Audiovisual Media Arts*), autoram tiek nodrošināta teksta redigēšana angļu valodā (*proof-reading*).

Virziena akadēmiskais personāls un pētnieki ir konkurētspējīgi starptautiskajā vidē, ko apliecina viņu ziņojumi starptautiskās konferencēs, pētījumu rezultātu publikācijas konferenču rakstu krājumos, kas indeksēti pasaulē atzītās datubāzēs. Pieaug daudzu ārvalstu augstskolu un zinātnisku institūciju interese sadarboties ar mūsu augstskolas pētniekiem un akadēmisko personālu.

4.5. Norādīt, kā tiek veicināta studējošo iesaiste zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē. Novērtēt un raksturot katra studiju programmas līmeņa, kurš tiek īstenots studiju virzienā, studējošo iesaisti zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē, sniedzot piemērus studējošajiem piedāvātajām un izmantotajām iespējām.

Kā tika minēts 4.2. sadaļā, studējošie pētniecībā tiek iesaistīti pārsvarā noslēguma darba (bakalaura un maģistra darba) un kursa darbu ietvaros. Gan bakalaura, gan maģistra līmeņa studijās tiek docēti studiju kursi pētījumu metodoloģijā, kā arī datu apstrādē.

Gan bakalaura, gan maģistra studiju sākumā studējošie tiek informēti par pētniecības prasmju nozīmi karjeras attīstībā, kā arī iespēju studēt doktorantūrā. Gadījumā, ja studējošais nav drošs par temata izvēli, viņam tiek piedāvātas vairākas iespējas, jo uzņēmumi un institūcijas nereti sadarbojas ar RISEBA, piedāvājot pētīt nozarei aktuālus jautājumus.

Katrā studiju programmā noslēguma darbu temati veido vairākas tematiskas grupas atbilstoši darba tirgus vajadzībām un pētījuma aktualitātēm Eiropas un pasaules zinātniski pētnieciskajā vidē.

Kā piemēru var minēt maģistra studiju programmas "Vadības psiholoģija un supervīzija" noslēguma darbu tematu sadalījumu 2017./18. un 2018./19. gadā:

I Supervīzijas izmantošanas iespējas dažādās profesionālās nozarēs un paaudzēs:

1. Supervīzijas izmantošanas iespējas Nacionālo bruņoto spēku profesionālā dienesta karavīru karjeras veidošanā;
2. Supervīzijas un koučinga pielietošanas iespējas personāla vadībā;
3. Supervīzijas iespējas individuālo iezīmju un organizācijas Agile klimata veicināšanai;
4. Supervīzijas izmantošanas iespējas darbinieku iesaistes līmeņa veicināšanai un darba organizatorisko faktoru uzlabošanai uzņēmumā "X";
5. Sadarbības ar klientiem īpatnības un supervīzijas nepieciešamība uzņēmumā „X”;
6. Pēckara X un Y paaudžu attieksme pret pārmaiņām AS "X" un supervīzijas iespējas;
7. Vadītāja nozīme pārmaiņu procesā un supervīzijas iespējas;
8. Supervīzija un koučings kā mācīšanās veids skaistumkopšanas speciālistu darbā problēmu risināšanai un apkalpošanas uzlabošanai;
9. Profesionālo sasniegumu motivācija psihologiem ar supervīzijas pieredzi.

II Supervīzija darba stresa un dzīves kvalitātes uzlabošanai:

1. Profesionālā stresa simptomu mazināšanas iespējas ar supervīzijas palīdzību Augstākās tiesas darbiniekiem;
2. Supervīzijas darba stresa samazināšanai un subjektīvās labklājības paaugstināšanai klientu apkalpošanas darbiniekiem AS „X”;
3. Darba dzīves kvalitāte, attieksme pret darbu un supervīzijas iespējas organizācijā „X”;
4. Ārstu rezidentu darba stress, izdegšana un supervīzijas iespējas pārvarēšanas stratēģiju

veidošanā.

III Supervīzijas iespējas motivācijas veicināšanai, pārmaiņu vadībā un klientu apkalpošanas kvalitātes nodrošināšanā:

1. Darbinieku attieksme pret pārmaiņām un supervīzijas iespējas organizācijā „X” ;
2. Emocionālā inteliģence klientu apkalpošanas kvalitātes nodrošināšanā un supervīzijas iespējas;
3. Pārmaiņu vadība un supervīzijas pielietošanas iespējas vadītājiem akciju sabiedrības „X”;
4. Supervīzijas un koučinga iespējas lēmumu pieņemšanai karjeras attīstības veicināšanai jauniešiem;
5. Supervīzijas nozīme darbinieku iesaistē "X slimnīcā”;
6. Pozitīvās supervīzijas nozīme empātijas veicināšanā starptautiskas organizācijas “X” darbinieku kvalitatīvas komunikācijas stiprināšanai;
7. Personāla apmierinātība ar darbu, lojalitāte un supervīzijas iespējas pašvaldības iestādē „X”.

IV Supervizora izglītības iespējas, kompetences un supervizora profesionālā identitātes veidošana mācību procesā:

1. Supervizora kompetences un supervīzijas izglītības iespējas Latvijā un Eiropā;
2. Mācīšanās motivācijas un iesaistes mācību procesā saistība ar supervizora profesionālās identitātes veidošanos supervīzijas studentiem Latvijā;
3. Metodes individuālās supervīzijas un konsultēšanas darbā ar klientu grūti pārvarāmām emocijām un jūtām;
4. Supervizējamā izvērtēšana, novērtēšana un pasūtījuma noformēšana, uzsākot individuālo supervīziju;
5. Situatīvā trauksme un tās pārvarēšanas iespējas maģistrantūras supervīzijas programmas studentiem, uzsākot praksi;
6. Supervīzijas nozīme, veidojot studentu profesionālo identitāti, saistībā ar psiholoģisko labklājību un trauksmes līmeni.

V Supervīzijas atpazīstamība Latvijas organizācijās:

1. Supervīzijas pakalpojuma atpazīstamība un nepieciešamība Latvijas organizācijās;
2. Supervīzijas popularizēšana, izmantojot digitālo mārketingu.

Līdzīgi tematiskie sadalījumi ir ar arī citās studiju programmās.

Studējošo iesaiste zinātniski pētnieciskajā darbā notiek atbilstoši studiju programmas līmenim – bakalaura, maģistra vai doktora, atbilstoši sasniedzamajiem studiju rezultātiem un EKI (Eiropas kompetenču ietvarstruktūras) un LKI (Latvijas kompetenču ietvarstruktūras) prasībām, saskaņā ar studiju sasniedzamo rezultātu kartēšanas struktūru un saturu:

- Kā pirmo piemēru var minēt bakalaura studiju programmas “Biznesa psiholoģija” studenti, kura divos kursa darbos un bakalaura darbā veic jauniešu izpēti Latvijas darba tirgū un ar to saistītās problēmas. Pirmā kursa darba tēma bija “Jauniešu īpatnības Latvijas darba tirgū” (2018.g.), kur tika pētīts jaunieša tēls Latvijas darba tirgū un problēmas, ar kurām viņi saskaras. Otrajā kursa darbā studente pētīja “Rīgas reģiona jauniešu vērtības un vajadzības darba tirgū” (2019.g.), kur skaidri redzams pētījuma fokuss un tas, ko jaunieši sagaida no Latvijas darba tirgus. Kā noslēguma darba tēmu bakalaura darbam studente kopā ar zinātniskā darba vadītāju formulēja šādi - “Jauniešu adaptācijas procesa psiholoģiskie aspekti organizācijā “X” (2020.g.), kur būs jāizpēta, ko nozīmē jauniešu adaptācija konkrētā organizācijā, kādas ir grūtības šajā procesā, kas būtu jādara organizācijas vadībai un pašiem jauniešiem, lai adaptācijas process noritētu veiksmīgi. Triju gadu laikā studente ir attīstījusi

zinātnisko kompetenci, veicinot analītiskās prasmes, kritisko domāšanu, radošumu, pilnveidojot izpratni par pētniecības procesa viengabalainību, tā saistību ar profesionālo darbību, demonstrējot atbildību, ieinteresētību un pozitīvas emocijas. Studente saskata sava pētījuma vērtību un tā pielietošanas iespējas dzīvē. Tādā veidā bakalaura studiju programmā tiek nodrošināta zinātnisko pētījumu pēctecība un savstarpēja saistība. Minētā temata izpēti (vai izvēlēties jaunu tematu) iespējams turpināt jebkurā Vadības studiju virziena maģistra studiju programmā.

- Kā otru piemēru var minēt maģistra darbu "Darbinieku profesionālās pilnveides vajadzības un to realizēšanas iespējas Nodarbinātības valsts aģentūrā" (2018.g.), kur maģistrante iestājās maģistra studiju programmā "Personāla vadība" ar konkrētu savas darba vietas - Nodarbinātības valsts aģentūras pasūtījumu izpētīt, kā var uzlabot darbinieku profesionālās pilnveides procesu un sagatavot konkrētus priekšlikumus tā uzlabošanai. Atbilstoši maģistra darba līmenim, autere izveidoja ne tikai priekšlikumus bet dinamisku modeli darbinieku profesionālās pilnveides vajadzību realizēšanai Nodarbinātības valsts aģentūrā. Minētā temata padziļinātu izpēti (vai izvēloties citu tematu) ir iespējams turpināt doktora studiju programmā "Biznesa vadība".

Studējošiem tiek piedāvātas iespējas piedalīties RISEBA īstenotajos projektos, piemēram, kopš 2019.gada ERAF projektā "Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla paaugstināšanai" 1.1.1.1/18/A/151.

Studenti tiek mudināti piedalīties zinātniskajās konferencēs, lai dalītos savos pētījumu rezultātos. Katru gadu pavasarī RISEBA norisinās starptautiskā zinātniskā un mākslinieciskā jaunrades darbu konference "Mainīgā pasaule - jaunu risinājumu meklējumos". Konferenci finansiāli atbalsta uzņēmumi, kuri piešķir naudas summu, pirmo godalgoto vietu ieguvējiem. Pirmās vietas un līdz ar to naudas balvas (EUR 100 - EUR 450 apmērā) bieži ir ieguvuši arī Vadības studiju virziena bakalaura un maģistra maģistra studiju programmu studenti.

Studējošie un mācībspēki arī regulāri sagatavo kopīgus zinātniskos rakstus, kas indeksēti datu bāzēs SCOPUS, Web of Science un citās.

Rezumējot par katra studiju programmas līmeņa studējošo iesaisti zinātniskajā pētniecībā, var teikt, ka:

1. Bakalaura studiju programmu studenti zinātniskajā pētniecībā iesaistās veicot kursa darbus, bakalaura darbus, gatavojot uzstāšanos augstskolas RISEBA starptautiskai studentu zinātniskās pētniecības un mākslinieciskās jaunrades konferencei „Mainīgā pasaule - jaunu risinājumu meklējumos”, kā arī atsevišķos gadījumos kopā ar savu zinātnisko vadītāju gatavo rakstus starptautiski recenzētiem rakstu krājumiem.
2. Maģistra studiju programmu studenti zinātniskajā pētniecībā iesaistās izstrādājot maģistra darbus, gatavojot uzstāšanos iepriekš minētajai augstskolas RISEBA starptautiskai studentu zinātniskai konferencei, gatavojot publikācijas starptautiski recenzētos rakstu krājumos un žurnālos, piedaloties zinātniskajos projektos un veicot pētījumus kopā ar mācībspēkiem augstskolas RISEBA zinātniski pētnieciskajos virzienos.
3. Doktora studiju programmas studējošo zinātniski-pētnieciskais darbs ir saistīts ar vadībzinātnes galvenajām jomām un ar biznesa vadības pamatjautājumiem: stratēģiskā vadīšana, finanšu vadīšana, inovāciju vadīšana un uzņēmējdarbības vadīšana u.c. Studiju kursu īstenošanā tiek nodrošināta zinātniskā vide - gan semināros, gan padomēs, aicinot piedalīties diskusijās visu kursu doktorantus, docētājus un gan zinātniskos vadītājus, tai skaitā no citām Latvijas un ārvalstu augstskolām. Doktora studiju programmas studējošie aktīvi piedalās dažādās starptautiskās zinātniskās konferencēs, prezentējot un apspriežot sava pētījuma rezultātus, gatavojot rakstus starptautiski recenzētiem rakstu krājumiem un

žurnāliem. Doktoranti aktīvi piedalās augstskolas zinātniskajos projektos un kopā ar saviem zinātniskajiem vadītājiem veic pētījumus RISEBA zinātniski pētnieciskajos virzienos.

Katru gadu, atbilstoši tirgus prasībām un profesionālajiem darbības virzieniem, tiek papildinātas augstskolas studentu zinātniskās konferences tēmas un piesaistīti jauni sadarbības partneri. 2019. gadā Starptautiskā studentu zinātniski pētnieciskā un mākslinieciskā jaunrades darbu konference **“Mainīgā pasaule - jaunu risinājumu meklējumos - 2019”** notika sadarbībā ar Starptautisko inovatīvo farmaceitisko firmu asociāciju (SiFFA), kas bija arī pasākuma ģenerālsponsors.

Konference tēmas:

- Finanšu tirgi – situācijas novērtējums un izaicinājumu analīze
  - Finanšu institūciju darbības novērtējums un attīstības iespēju analīze
  - Lēmumu pieņemšana digitālās transformācijas laikmetā
  - Finanšu tehnoloģijas (FinTech) un veiktspējas pārvaldība
  - Veselības ekonomika. Farmācija
  - Bizness tiekas ar mākslu: iespējas un izaicinājumi finanšu jomā
  - Arhitektūras risinājumi finanšu institūcijām
  - Projektu vadības risinājumi finanšu jomā
  - Reklāma vakar, šodien, rīt. Mārketings un digitālais mārketings
  - Audiovizuālās mākslas un mediju inovatīvie risinājumi
  - Biznesa psiholoģija un cilvēkresursu vadība
  - Sociālās tehnoloģijas radošas personības atklāšanai
  - Ekonomika un uzņēmējdarbība

Vadības studiju virziena Zinātnes attīstības stratēģija nākamajiem sešiem gadiem izstrādāta, balstoties uz Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas “RISEBA” stratēģiju 2019.-2025. gadam, paredz panākt, lai vismaz 80 % no bakalaura un maģistru noslēguma darbiem tiktu izstrādāti sadarbībā ar industrijām un pēc uzņēmumu / asociāciju pasūtījuma.

4.6. Augstskolas/ koledžas darbībā, galvenokārt novērtējamā studiju virzienā, piemēroto inovāciju formu (piemēram, produktu inovācijas, procesa inovācijas, mārketinga inovācijas, organizatoriskās inovācijas) īss raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un novērtējot to ietekmi uz studiju procesu.

Augstskola RISEBA velta lielu uzmanību inovatīva studiju satura veidošanai un inovatīvu studiju metožu pielietošanai, sekojot jaunākajām nozares attīstības tendencēm. Būtiska studiju procesa sastāvdaļa ir moodle sistēmā (e-riseba), kurā mācībspēki ievieto studiju materiālus, kā arī nodrošina interaktīvu komunikāciju ar studentiem – ievieto informāciju par pārbaudes darbu rezultātiem, pašpārbaudes testus u.c. Kā minēts iepriekšējās sadaļās, RISEBA bakalaura studiju programmu studentiem ir iespēja kārtot Sulitest par ilgtspējīgas attīstības nosacījumiem un ietver arī jautājumus par inovāciju procesu. RISEBA piemērotās inovatīvas un interaktīvās studiju metodes ļoti bieži aptaujās novērtējuši arī studenti un absolventi.

Ņemot vērā RISEBA konceptu “Bizness tiekas ar mākslu” gan bakalaura, gan maģistra studiju ievadnedēļās studējošiem tiek piemērotas radošas un inovatīvas aktivitātes (piemēram, 2019.gada maģistra studiju programmas ievadnedēļā Vita Brakovska vadīja nodarbību par radošumu un inovācijām). 2016.gadā RISEBA mācībspēkiem bija iespēja piedalīties gleznošanas meistarklasē, 2019.gadā tika īstenota lekcija par Dizaina domāšanu, un tml. Tāpat studējošiem regulāri tiek

organizētas vizītes uz nozares uzņēmumiem (piemēram, Atea, Solvay, Cabot, SEB Shared Services u.c.), kur viņiem ir iespēja iepazīties ar procesa, produktu un cita veida inovācijām uzņēmumu darbā. Vadības studiju virziena studentiem ir iespēja apgūt brīvās izvēles studiju kursus citās RISEBA studiju programmās, piemēram.

Mācībspēki regulāri papildina zināšanas jaunāko mācību metožu piemērošanā. Piemēram, katru gadu mācībspēkiem ir iespēja piedalīties CEEMAN divu nedēļu vasaras skolā Slovēnijā (pārskata periodā dalību ņēmuši virziena mācībspēki Valters Kaže, Ieva Brence un citi). RISEBA 2019.gadā ir organizēti vairāki metodiskie semināri par moodle vides izmantošanu un inovatīvu mācību metožu piemērošanu studiju procesā. Reizi sešos gados mācībspēki apmeklē profesionālās pilnveides kursus "Augstskolu didaktika: mūsdienu teorijas un prakse", kuros atsevišķas nodarbības veltītas jautājumiem par inovatīvām studiju metodēm.

Studiju kursi inovāciju jomā ir obligāta bakalaura studiju programmu komponente, tāpat virziena studentiem ir obligāta prakse RISEBA radošajā biznesa inkubatorā.

Valters Kaže ir Mārketinga profesionāļu asociācijas vadošais partneris, studiju kursus "Mārketings" un "Starptautiskais mārketings un mērogošana", kā arī citos sniedzot praktiskus piemērus inovatīvu metožu piemērošanā, ko ļoti augstu novērtē studenti.

Lai nodrošinātu RISEBA mācībspēkus, pētniekus un studentus ar efektīvu zinātniski-pētniecisko infrastruktūru, katru studiju gadu augstskola analizē un izpēta programmatūras klāstu ar funkcijām, kas atbalsta pētniecības darbu, un, ja rodas nepieciešamība iegādāties jaunu programmatūras paketi, zinātnes dienests sagatavo attiecīgo pieprasījumu augstskolas vadībai iegādāties atbilstošo programmatūru.

Kopš 2014.akadēmiskā studiju gada studiju procesā tiek izmantota datorprogramma SPSS.

No 2016.g. pētījumu veikšanai augstskolā tiek izmantots kvalitatīvo datu analīzes programmnodrošinājums QSR NVIVO.

NVIVO 12 ir viena no jaudīgākām programmatūras paketēm, lai iegūtu kvalitatīvāku un jauktu metožu datu bagātīgāku ieskatu. Tā ir programmatūra, kas paredzēta nestrukturētu datu apstrādei, datu attēlošanai un analīzei. Mūsdienu datu veidi ir ļoti dažādi - dati no tekstiem, video, sociālajiem medijiem u.c. To analīzei ir ļoti efektīvi izmantot attiecīgo pētniecības instrumentāriju, tādu kā programmatūra NVivo, kas atļauj analizēt tekstuālos datus dažādos griezumos, veikt datu salīdzināšanu, atslēgas vārdu meklēšanu, izstrādāt vairāku veidu grafikus un attēlus, balstoties uz analizējamiem datiem. Informācijas un komunikācijas zinātnes studiju virziena programmās QSR NVIVO programmatūra ieviesta no 2019./2020. studiju gada.

SEM Smart PLS ir programmatūra, ar kuras palīdzību var veikt strukturālo vienādojuma modelēšanu Structural Equation Modeling (SEM). SEM ir daudzdimensiju datu analīzes metode, ko bieži izmanto datu analīzē un mārketinga pētījumos, jo tā var pārbaudīt teorētiski atbalstītus lineāros un cēloņsakarības modeļus. Izmantojot SEM, var vizuāli pārbaudīt attiecības, kas pastāv starp interesējošajiem mainīgajiem, izveidot korelācijas attēlojumus uc. Smart PLS piedāvā virkni priekšrocību datu apstrādē, piemēram, iespēja vienlaikus analizēt vairākas attiecības; laika rindu datu analizēšana; spēja pārbaudīt nenormalizētus datus; uc. Vadības virziena studiju virziena programmās pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanas periodā SEM Smart PLS ir programmatūra vēl netiek pielietota.

Par inovāciju var uzskatīt arī procedurālo pārmaiņu vadībā izmantoto Adizes metodoloģiju, kur augstskolas personāls, apvienojoties konkrētas problēmas risināšanai, strādā paplašinātās darba grupās (*Syndag*) lielo mērķu diagnostikai un nelielās grupās (*Synerteam*) konkrēto problēmu risinājumu meklēšanai. Šāda pieeja veicina personāla iesaisti un ātru risinājumu, kas rezultējas

jaunu procedūru un reglamentējošo dokumentu izstrādē. Vairāk par Adizes metodoloģiju - <http://adizes.lv/learn/>

Inovātīva pieeja tiek rosināta arī darbinieku neformālos sadarbības pasākumos. Tā, piemēram, katru gadu augustā tiek organizēts divu dienu RISEBA darbinieku izbraukums, kurā tiek doti radoši uzdevumi. 2019.gadā izbraukumā darbiniekiem bija nepieciešams apvienoties horoskopu zīmēs un veidot radošos priekšnesumus. Inovātīva pieeja darbam tiek rosināta arī RISEBA darbinieku bērniem. Piemēram, 2018.gada 1.jūnijā – Starptautiskā bērnu aizsardzības dienā – RISEBA bērniem bija iespēja ne viesoties augstskolā un piedalīties radošās aktivitātēs, piemēram, veidojot kopīgu zīmējumu.

Biznesa un ekonomikas fakultātē ir izveidots kopīgs pētījumu rezultātu izplatīšanas plāns, kas sevī ietver: zinātnisko publikāciju sagatavošanu; pētniecības projektu rezultātu apkopošanu un izplatīšanu; zinātnisko darbu (bakalaura, maģistra un doktora) rezultātu atspoguļošanu publikācijās un rezultātu ieviešanu Latvijas un starptautiskās organizācijās, kur strādā mūsu studenti un absolventi.

Viena no augstskolas, tai skaitā Vadības, administrēšanas un īpašuma pārvaldības studiju virziena inovāciju formām ir daudzdisciplināritāte un starpdisciplināritāte, kur pētījumi vadības zinātnēs ir savijušies ar pētījumiem ekonomikā, psiholoģijā, pedagogijā, medicīnā.

Starpdisciplināritāte izpaužas:

- starpdisciplināru zinātnisku rakstu sagatavošanā;
- dalībā starpdisciplināros projektos,
- starpdisciplināru maģistra un doktora darbu vadīšanā un recenzēšanā,
- zinātnisko un akadēmisko, radošo komisiju vai koleģiālo institūciju vadīšanā vai līdzdalībā to darbībā, tajā skaitā ārpus RISEBA;
- asociāciju (zinātnisko, akadēmisko, profesionālo, radošo) vadībā vai līdzdalībā to darbībā;
- darbībā masu mēdijos, popularizējot zinātniski-pētnieciskā darba rezultātus;
- starpdisciplināru studiju kursu sagatavošanā;
- realizējot augstskolas RISEBA starpfakultāšu (Arhitektūras fakultāte, Mediju un komunikācijas fakultāte, Biznesa un ekonomikas fakultāte) sadarbību “business tiekas ar mākslu” kopīgajās zinātniskajās un radošo darbu konferencēs, izstādēs, karjeras dienās, studentu pašpārvaldes darbībā, starptautisko un Latvijas nacionālo svētku svinēšanā.

Svarīgu ieguldījumu inovācijas ideju attīstībā un to praktiskajā realizācijā sniedz RISEBA radošais biznesa inkubators.

Sešu gadu laikā inkubators sniedza atbalstu vairāk nekā 60 biznesa idejām veselības, radošo industriju, sociālās uzņēmējdarbības, aktīvās atpūtas un informāciju tehnoloģiju jomās. Dalībnieki saņēma profesionālā biznesa kouča, RISEBA absolventes, Jūlijas Golovinas konsultācijas biznesa mērķu uzstādīšanai un savas personīgās motivācijas stiprināšanā. RISEBA komandas guva lieliskus rezultātus – pirmo vietu un naudas balvu no SWEDBANK biznesa konkursā “Biznesa nakts”, pirmo vietu un naudas balvu no SWEDBANK biznesa konkursā “Zibens business”, otro vietu un naudas balvu nacionālajā novadu attīstības konkursā “Radam novadam”.

2014./2015.ak.g. ar SWEDBANK finansiālu atbalstu ir iesniegtas divas preču zīmes reģistrācijai LR Patentu valdē – SOMAA un AUREA LANA.

RISEBA radošā biznesa inkubatora svarīgākās biznesa idejas, kas attīstītas balstoties uz pētījumu rezultātiem un darbojas praksē:

Ette tete - ražo transformējamas koka mēbelītes bērniem. „Ette tete” zīmola preču zīme ir iesniegta reģistrācijai, kā arī nodibināta SIA „Snores”. Dienas Biznesa intervijā ar „Ette tete” zīmola pārstāvji

atklājuši, ka 97% no SIA „Snores” ražotajām mēbelēm nonāk ārpus Latvijas robežām, lielākais pieprasījums ir ASV

SIA “Lulla” – bērnu un pieaugušo lina materiāla apģērbu un aksesuāru ražošana.

Pārvietojamā viesu māja – dzīvojamo treileru ražošana

SIA “MOTIONFRAME” – audiovizuālie pakalpojumi. Lielākie projekti, kuru ietvaros radīti materiāli – *On The Border LV, Forbes Latvija Samits 30 līdz 30, 2016, Beyond dreams, Forbes veiksmīgāko sieviešu TOP 35 Latvijā 2016, Coca-Cola - Baltic Sales and Marketing Conference*, video materiāls M. Rītiņa restorānam *Vincents* un daudzi citi plaši zināmi notikumi

Viegli Book Cafe – kafejnīca piedāvā veselīgus (bez pievienota cukura, taukvielām un mākslīgajām piedevām) gardumus, kā arī nodrošināt specializētas pārtikas pieejamību cilvēkiem, kuri izvairās no dažādiem produktiem pārtikas alerģiju vai ētisku apsvērumu dēļ. Radīts zīmols *GLUTENFRĪ*

Pētījuma rezultāti tiek atspoguļoti starptautiskās publikācijās, izmantoti dažādos projektos, jaunu studiju kursu izstrādē, ekspertu intervijās un publiskās diskusijās masu medijos.

II - Studiju virziena raksturojums (5. Sadarbība un internacionalizācija)

5.1. Novērtēt, kā studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām Latvijas un ārvalstu institūcijām (augstskolām/ koledžām, darba devējiem, darba devēju organizācijām, pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām, zinātnes institūtiem u.c.) nodrošina virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Norādīt, pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlēti studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie sadarbības partneri un kā sadarbība tiek organizēta, raksturojot sadarbību ar darba devējiem, papildus norādīt mehānismu darba devēju piesaistei.

RISEBA, būdama privāta augstākās izglītības iestāde, jau kopš dibināšanas ir vērsta uz starptautisku darbību un atpazīstamību. Sadarbību ar ārvalstu institūcijām reglamentē augstskolas internacionalizācijas stratēģija, kura galvenokārt ir saistīta ar studentu un mācībspēku internacionalizāciju, tādējādi veidojot studiju vidi un nodrošinot pieredzi, kas sagatavo studentus dažāda līmeņa un veida karjerai globālā darba tirgū. Augstskola RISEBA, attīstot starptautisko sadarbību un paplašinot partnerorganizācijas loku, stiprinās savu veikspēju un kapacitāti, kas, savukārt, nodrošinās organizācijas spēju stāties pretī sarežģītiem nacionāliem un starptautiskiem izaicinājumiem nākotnē.

Misija - Stiprināt augstskolas RISEBA starptautisku reputāciju visos darbības virzienos.

Vīzija - Nodrošināt Augstskolas RISEBA atpazīstamību un atzinību starptautiskajā vidē kā augsta līmeņa izglītības iestādi un starptautisku studiju, pētniecības un korporatīvo sakaru centru.

Studiju virziena “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” stratēģiskais mērķis ir dinamiski attīstīt RISEBA augstskolu Latvijas augstākās izglītības sistēmas ietvaros, lai iegūtais grāds un diploms būtu atzīti gan Eiropas mēroga darba tirgū, gan būtu noderīgs izglītības turpināšanai citās Eiropas valstīs.

Vadības studiju virziena programmu sagaidāmajos rezultātos ir definēti tādi kritēriji, kā:

- Spēj lietot informācijas tehnoloģijas zinātniskās darbības veikšanai un kritiskai informācijas

izvērtēšanai, patstāvīgi pieņemot lēmumus un risinot aktuālos uzņēmējdarbības, vadības un psiholoģijas jautājumus.

- Spēj plānot izaugsmi un vadīt uz attīstību vērstus procesus gan individuāli, gan grupā, sadarbojoties ar nozares speciālistiem organizācijas attīstībai un konkurētspējai.
- Prot argumentēti prezentēt, izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem vadībzinību nozares un uzņēmējdarbības jomas aspektiem.
- Spēj sadarboties, vadīt uzņēmuma komandu sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, uzņemties atbildību par tās rezultātiem, analizēt tos, tādējādi veicinot attīstību, jaunu zināšanu radīšanu un komandas profesionālo pilnveidi.
- Spēj izvēlēties atbilstošas pētnieciskas pieejas, kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas uzņēmējdarbībā, pieņemt un pamatot lēmumus kompleksu vadības problēmu risināšanai.
- Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu profesionālas uzņēmējdarbības vadības attīstībā, parādot izpratni un atbildību un izvērtējot iespējamo ietekmi uz organizāciju, vidi un sabi
- Demonstrē kritisku izpratni par jaunākajām tendencēm un jaunākajiem atklājumiem starptautiskajā biznesā kas attiecas uz specializācijas jomām (biznesa vadība, personāla, projektu vai finanšu vadība)
- Spēj uzņemties atbildību par pašattīstību un par padotajiem, uzņemties iniciatīvu komandā vai vadīt citu darbu, vadīt un motivēt indivīdus un komandas multikulturālā vidē, uzņemties atbildību par personāla un grupas darba rezultātiem un analizēt tos.
- u.c.

Mērķa sasniegšana un sagaidāmo studiju rezultātu īstenošana ir iespējama ar sadarbības ceļā ar dažādām Latvijas augstskolām, institūcijām un ārvalstu sadarbības partneriem.

Internacionalizāciju var iedalīt divos veidos: ārēja internacionalizācija un iekšēja.

1. IEKŠĒJĀ INTERNACIONALIZĀCIJA (visas starptautiskās aktivitātes, kas nav saistītas ar mobilitāti), t.i. augstskolas turpmāka internacionalizācija, lai nodrošinātu studentu izpausmes starptautiskā perspektīvā un attīstītu studentu starptautiskās kompetences
2. ĀRĒJĀ INTERNACIONALIZĀCIJA (visas ar mobilitāti saistītas starptautiskās aktivitātes), t.i. internacionalizācijas attīstība, veidojot sadarbību ar dažādām valstīm un reģioniem un piedāvājot starptautiskas iespējas studentiem un mācībspēkiem

Studiju virziena sadarbības iespējas ārzemēs nodrošina RISEBA dalība starptautiskās organizācijās, piedalīšanās starptautiskos projektos un dažāda veida noslēgtie sadarbības līgumi ar ārvalstu organizācijām. Augstskola arvien meklē veidus kā sadarboties un vienojas par sadarbību ar tādām ārvalstu augstākās izglītības iestādēm, kuras ir ieinteresētas studējošo un akadēmiskā personāla apmaiņā, tāpat kā kopēju studiju programmu realizēšanā.

Augstskola RISEBA aktīvi piedalās vairākās starptautiskās un vietējās organizācijās, veicinot savu atpazīstamību gan Latvijā gan ārzemēs:

- Eiropas Menedžmenta attīstības Fonds (EFMD) – RISEBA studiju virziena “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” programmas ir vienīgās Latvijā, kas ieguvušas starptautisko akreditāciju EPAS;
- CEEMAN Starptautiskā Menedžmenta attīstības dinamiskās sabiedrības asociācija – tiek īstenoti kopīgi pētījumu projekti, kā arī RISEBA mācībspēkiem ir iespēja piedalīties CEEMAN organizētajos semināros un vasaras skolās par interaktīvām mācību metodēm;
- AACSB Starptautiskā biznesa augstskolu attīstības asociācija ;
- EAIE Eiropas Starptautiskās izglītības asociācija;
- CIDD Starptautiskais Dubultirgādu konsorcijs;

- MIB EPAS Konsorcijs;
- EDAMBA – *European Doctoral Programmes Association in Management and Business Administration* – Menedžmenta un biznesa administrācijas doktorantūras programmu asociācija;
- Baltijas menedžmenta attīstības asociācija BMDA;
- Parīzes Tirdzniecības kamera;
- Britu tirdzniecības kamera ;
- Amerikas tirdzniecības kamera;
- Īrijas Latvijas tirdzniecības kamera ;
- Zviedrijas Tirdzniecības kamera ;
- Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības Kamera;
- Darba devēju konfederācija;
- Augstākās izglītības eksporta biedrība
- LR Grāmatvežu asociācija;
- Latvijas Nacionālā projektu vadīšanas asociācija;
- Latvijas Mārketinga profesionāļu asociācija;
- Latvijas Biznesa eņģeļu tīkls;
- Latvijas Riska kapitāla asociācija;
- Latvijas supervizoru asociācija;
- Latvijas Personālva vadīšanas asociācija;
- un daudzās citās.

Būtiskāko sadarbības partneru uzskaitījums pieejams [šeit](#).

Lai palielinātu starptautisko atpazīstamību, augstskola RISEBA pievērš lielu uzmanību augsta novērtējuma iegūšanai dažādos reitingos un indeksos. Piemēram:

- 2019.gadā RISEBA trešo gadu pēc kārtas iekļuva „*Eduniversal*” starptautiskajā universitāšu un biznesa skolu reitingā, ierindojoties četru palmu kategorijā, kas apstiprina augstskolas nozīmīgu starptautisku ietekmi (tik augstā kategorijā no Latvijas augstskolām ierindota vēl tikai Rīgas Tehniskā Universitāte);
- 2019.gadā RISEBA ieguva ilgspējas indeksa augsto zelta kategoriju;
- 2018.gadā RISEBA kļuva par vienīgo augstskolu Baltijā, kas ieguvusi EDAMBA biedra statusu. EDAMBA – *European Doctoral Programmes Association in Management and Business Administration* – Menedžmenta un biznesa administrācijas doktorantūras programmu asociācija.
- un citās.

Studējošiem ir iespēja izmantot dažādus starptautiskās sadarbību veidus:

- Dubultgrāds – saskaņā ar šo līgumu, daļu mācību laika tiek pavadīta RISEBA, bet daļa – augstskolā ārzemēs (mācību ilgums ārzemēs ir atkarīgs no tā, kura universitāte un kura programma tiek izvēlēta). Veiksmīgi nokārtojot eksāmenus un aizstāvot noslēguma darbu abās augstskolās, tiek saņemti gan ārzemju augstskolas diploms, gan RISEBA;
- Abpusējas apmaiņas programma – iespēja studēt vienu vai divus semestrus partneruniversitātēs, kuras nepiedalās Erasmus+ programmā;
- ERASMUS+ programma – studiju apmaiņas programma sekmīgākajiem studentiem, kura dod iespēju studēt vienu vai divus semestrus kādas Eiropas Savienības valsts universitātē un saņemt stipendiju, ka arī iziet profesionālo praksi ārvalstīs, kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm, arī saņemot stipendiju;
- Iespēja iegūt kādu no Londonas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LCCI) profesionālajām kvalifikācijām-reklāmā, sabiedriskajās attiecībās vai mārketiņgā.

- Piedalīties partneraugstskolu (Latvijas vai ārzemju) rīkotajos pasākumos- konferencēs, semināros, projektos, radošajās darbnīcās, vasaras skolās, u.c.

Šīs starptautiska mēroga sadarbības palīdz studentiem gūt pieredzes apmaiņu, izzināt nozares specifikas attiecīgajā valstī un viņu labākās prakses piemērus, kā arī pieredzēt dažādas mācību metodes, bet Vadības studiju virziena vadībai īstenot studiju programmu mērķi: sagatavot augsti kvalificētus, kompetentus un konkurētspējīgus speciālistus ne tikai Latvijas darba tirgū, bet arī starptautiskajā vidē.

Uz doto brīdi augstskola RISEBA ir noslēgusi vairāk 130 sadarbības līgumus ar Eiropas un trešo valstu augstskolām par studentu un docētāju mobilitāti un citām sadarbības iespējām studiju virziena ietvaros Izvēloties partneraugstskolu mobilitātes projektiem, tiek ņemti vairāki kritēriji - tādi kā studiju programmas atbilstība, mobilitāšu organizēšanas iespējamības, kopējo pētījumu veikšanas iespējas, ka arī partneraugstskolas reputācija.

Tā kā RISEBA ir vienīgā augstskola Latvijā, kas ieguvusi EFMD starptautisko akreditāciju EPAS, arī RISEBA ārvalstu sadarbības augstskolām (partneriem) ir jāatbilst noteiktiem starptautiskiem kritērijiem. Šī iemesla dēļ pārskata periodā ir būtiski pārskatīts sadarbības augstskolu saraksts.

Studiju virzienā "Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība" ir 105 partneraugstskolas 33 valstīs, ieskaitot 21 Eiropas savienības valstis, Austrāliju, Azerbaidžānu, Čīli, Gruziju, Indiju, Kazahstānu, Ķīnu, Krieviju, Maroku, Serbiju, Šveici, un Turciju. (skat. 11. piel.)

Pēdējos sešos gados studiju virzienā strauji pieauga iebraucošo studentu skaits no 43 studentiem 2013./2014. mācību gadā līdz 130 studentiem 2018./2019. mācību gadā. Izbraucošo studentu skaits ir bijis pastāvīgs - ap 20 studentiem katru gadu izmantoja iespēju piedalīties apmaiņas studijās. Zīmīgi, ka studenti ar katru gadu aizvien biežāk piedalās Erasmus+ prakses programmā, kur dalībnieku skaits ir trīskāršosies (skat. 13.pielikumu.).

Lai Vadības studiju virzienā īstenotās studiju programmas būtu mūsdienīgas, modernas un pieprasītas, to izveidē un īstenošanā ir iesaistīti nozares profesionāļi.

RISEBA Vadības studiju virziena programmās galvenais nosacījums ir piedāvāt praktiski pielietojamu izglītību, kas ir iespējams tikai sadarbībā ar nozares profesionāļiem - iesaistot viņu studiju programmu īstenošanā.

Sadarbība ar nozares profesionāļiem palīdz studējošiem apgūt praktiskam darbam nepieciešamās prasmes, piemēram, piesaistīt finansējumu, radoši un inovatīvi īstenot risinājumus, izmantot modernās tehnoloģijas datu apstrādē, attīstīt kompetences finanšu un datu analīzē, ievērojot profesionālās un vispārējās ētikas principus un savas darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību, tajā pašā laikā nodrošinot organizācijas efektīvu darbību.

Darba devēju un nozaru institūciju izvēli nosaka šo institūciju darbības profils, atbilstība studiju virziena specifikai, kā arī vēlme un interese sadarboties. Līdzšinējā sadarbības pieredze ar institūcijām liecina, ka šāda sadarbība ir abpusēji izdevīga - augstskola iegūst praktisku informāciju, kas nepieciešama studiju procesa īstenošanā, savukārt institūciju pārstāvji - jaunākās pētījumos balstītās atziņas. Ļoti bieži nozares pārstāvji ir ieinteresēti uzstāties ar vieslekcijām, lai netiešā veidā reklamētu savu institūciju, tajā skaitā, lai piesaistītu labākos studentus kā darbiniekus.

Sadarbībā ar nozares profesionāļiem tiek veidoti arī tematisku nodarbību cikli, tā, piemēram, 2018./2019. akadēmiskais studiju gads tika pasludināts par RISEBA Digitalizācijas gadu, kad katru mēnesi nozares uzņēmuma pārstāvji uzstājās ar vieslekcijām, kas saistītas ar digitālās vides jautājumiem.

Lai stimulētu nozares profesionāļu aktīvāku iesaisti augstskolas akadēmiskā personāla docētājās

nodarbībās, RISEBA ir izstūrādāta īpaša kārtība, kas paredz pieaicināto nozaru speciālistu materiālo stimulēšanu, vienlaicīgi saglabājot arī augstskolas docētāju atalgojumu.

Ja nozares pārstāvis ir izteicis vēlmi docēt studiju kursu pilnā apjomā, augstskolā pastāv stingri kritēriji nozares profesionāļu piesaistei studiju kursa docēšanai – kandidātam jābūt ar doktora vai vismaz ar maģistra grādu, tāpat pirms studiju kursa docēšanas tiek nodrošināta atklātā lekcija, lai augstskolas administrācija varētu pārliecināties par kandidāta kompetenci, kā arī spēju pasniegt vielu saistošā veidā. Pēc katra studiju kursa studējošie aizpilda novērtējuma anketas, tajā skaitā par tiem studiju kursiem, kurus docē pieaicināti nozares profesionāļi.

Sadarbības veidi ar darba devējiem un profesionālajām organizācijām var būt dažādi. Viens no tiem ir profesionālās vides pārstāvju iesaistīšana studiju programmas izstrādāšanā un studiju procesa, un studiju kvalitātes uzlabošanā. Iesaistīšana pamatā notiek divos veidos. Pirmkārt, tā ir darba devēju pārstāvju iesaistīšana programmu Padomju sastāvā. Programmu Padomju sastāvā ir iekļauti pārstāvji no finanšu institūcijas “Altum”, Latvijas Riska kapitāla asociācijas, LR Grāmatvežu asociācijas, Latvijas personāla vadīšanas asociācijas, Latvijas supervizoru asociācijas un citām institūcijām.

RISEBA ir izveidota speciāla katras studiju programmas Padome, kuras galvenais mērķis ir sekmēt augstskolas RISEBA attiecīgās studiju programmas kvalitāti, paaugstināt studiju efektivitāti, starpdisciplināro komunikāciju un nodrošināt attiecīgās studiju programmas attīstīšanu.

Darba devēju iesaistīšana programmas pilnveidošanā notiek ar aptauju palīdzību. Regulāri veiktās darba devēju aptaujas par RISEBA studentiem un absolventiem ļauj sekot līdzi programmas atbilstībai darba tirgus prasībām un veikt attiecīgus uzlabojumus programmā.

Noslēgti ilgtermiņa sadarbības līgumi ar AS SEB Banka, AS Swedbank, AS Rietumu Banka Latvijas Republikas Grāmatvežu asociāciju, un citām institūcijām. Tie paredz ne tikai asociācijas pārstāvja dalību studiju programmas Padomē, bet arī asociācijas profesionāļu iesaistīšanu studiju procesa realizēšanā un iespēju robežās prakšu vietu nodrošināšanā studējošiem. Dažādu institūciju un profesionālo organizāciju pārstāvji ir iesaistīti programmās kā vieslektori, noslēguma darba vadītāji, recenzenti un Valsts pārbaudījumu komisijas locekļi.

Kā nozīmīgākās Vadības studiju virziena sadarbības organizācijas var minēt:

Evolution Latvia

- Darba un prakses vietu nodrošinājums RISEBA studentiem;
- Studiju darbu (tajā skaitā bakalaura un maģistra darbu) pētītais uzņēmums dažādās studiju programmās un studiju kursu ietvaros;
- Ekskursijas studentiem un RISEBA darbiniekiem uzņēmuma telpās un lekcija par aktuālo nozarē;
- Dalība RISEBA Karjeras dienās 2018 un 2019 ar stendu un darba intervijām.

Accenture Latvijas filiāle

- Darba un prakses vietu nodrošinājums RISEBA studentiem;
- Regulāras vieslekcijas par aktuālo nozarē gan RISEBA darbiniekiem, gan studentiem;
- Studiju darbu (tajā skaitā bakalaura un maģistra darbu) pētītais uzņēmums dažādās studiju programmās un studiju kursu ietvaros;
- Ekskursijas studentiem un RISEBA darbiniekiem uzņēmuma telpās un lekcija par aktuālo nozarē;
- Dalība RISEBA Karjeras dienās 2018 ar stendu;
- Accenture darbinieki piesaistīti kā vieslektori studiju kursa ietvaros;
- Dalība RISEBA studiju programmu Padomēs.

Cabot

- Darba un prakses vietu nodrošinājums RISEBA studentiem;
- Studiju darbu (tajā skaitā bakalaura un maģistra darbu) pētītais uzņēmums dažādās studiju programmās un studiju kursu ietvaros;
- Vieslekcijas par aktuālo nozarē gan RISEBA darbiniekiem, gan studentiem;
- Dalība RISEBA Karjeras dienās 2019 ar stendu un darba intervijām.

WEBhelp

- Darba un prakses vietu nodrošinājums RISEBA studentiem;
- Dalība RISEBA Karjeras dienās 2019 ar stendu un darba intervijām;
- Asociēts partneris ERASMUS+ Knowledge alliances projektā ProCESS;

Swedbank

- Darba un prakses vietu nodrošinājums RISEBA studentiem;
- Studiju darbu (tajā skaitā bakalaura un maģistra darbu) pētītais uzņēmums dažādās studiju programmās un studiju kursu ietvaros;
- Atbalsts RISEBA Radošajam biznesa inkubatoram;
- Dalība RISEBA Karjeras dienās 2019 ar darba intervijām;
- Dalība RISEBA studiju programmu Padomēs.

SEB un SEB Global Services

- Darba un prakses vietu nodrošinājums RISEBA studentiem;
- Studiju darbu (tajā skaitā bakalaura un maģistra darbu) pētītais uzņēmums dažādās studiju programmās un studiju kursu ietvaros;
- Dalība RISEBA Karjeras dienās 2019 ar stendu un darba intervijās;
- Dalība RISEBA studiju programmu Padomēs.

Kopš 2019.gada Vadības studiju virzienam uzsākta sadarbība ar Latvijas Republikas Zemessardzi:

- Studiju kursa "Civilā aizsardzība" praktiskā daļa tiek realizēta Zemessardzes Studentu bataljona teritorijā un praktiskās nodarbības vada zemessargi.
- Studentu bataljona zemessargi viesojās augstskolā RISEBA ar lekciju un demonstrējumiem par karjeras iespējām Zemessardzē gan studiju laikā, gan pēc augstskolas beigšanas.

24.01.2020. Vadības studiju virziena Biznesa katedra saņēma Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas pateicību nominācijā "Zemessardzes stiprinātājs". Arī turpmāk ir plānots attīstīt sadarbību ar minēto organizāciju.

Atsevišķos studijuursos ir uzsākta veiksmīga augstskolas RISEBA docētāju sadarbība ar darba devējiem, iekļaujot darba devēju dotos praktiskos uzdevumus studiju kursa vai prakses apgūvē (piemēram, Anatolijs Prohorovs, SIA "Proks Capital" ir izstrādājis situāciju analīzes - *case-studies*), kas jāanalizē studentiem, u.c.

Noslēgtie līgumi ar medijiem, valsts pārvaldes iestādēm, privātajiem uzņēmumiem, sabiedriskā labuma organizācijām palīdz nodrošināt studējošos ar nepieciešamajām prakšu vietām. Par prakšu un darbavietu nodrošināšanu atbild gan studiju programmu direktori, gan RISEBA Karjeras izaugsmes centrs. Šobrīd vērojama tendence, ka ļoti bieži uz apmaksātām prakses vietām, kā arī darbavietām piesakās samērā maz RISEBA studentu, kas liecina, ka viņi ir pieprasīti darba tirgū un viņiem ir arī citas iespējas prakses un darbavietu atrašanai.

Lai veicinātu studējošo un darba devēju savstarpēju izpratni un sadarbību RISEBA kopš 2018.gada aprīļa tiek organizētas Karjeras dienas, kuru ietvaros tiek rīkoti semināri RISEBA studentiem,

absolventiem, kā arī jebkuram interesentam, kurš vēlas uzzināt par savām karjeras iespējām, biznesa ideju realizēšanu, papildus finansējuma piesaistīšanu biznesa idejas realizēšanai, esošas uzņēmējdarbības attīstībai.

Organizētajās tikšanās reizēs ar prakšu vietu devējiem (potenciālajiem darba devējiem) studējošie var noskaidrot, kādas prasmes un iemaņas nepieciešamas, lai strādātu izvēlētajā profesijā, izprast izvēlētajās profesijas tirgus perspektīvas. Savukārt darba devēji šādās tikšanās reizēs var novērtēt studentu motivāciju, interesi un sagatavotību jau konkrētam darba piedāvājumam. 2019.gadā Karjeras dienās piedalījās aptuveni 50 uzņēmumi. Arī turpmāk plānots attīstīt karjeras dienas, uzlabojot to organizāciju un satura. Kopš 2020.gada Vadības studiju virziena mācībspēkiem un grupu kuratoriem būs obligāts noteikums piedalīties Karjeras dienās kopā ar saviem studentiem integrējot to saturu studiju kursu apgūvē.

Attīstoties sadarbībai, darba devēji labprā iesaista studējošos dažādos projektos, savukārt, studējošiem, izpildot konkrētas organizācijas reālos pasūtījumus, ir labākas iespējas pielietot iegūtās teorētiskās zināšanas praksē, kā arī šādi projekti paaugstina atbildības izjūtu par izpildītā darba kvalitāti.

Visām Vadības studiju virziena bakalaura, maģistra, kā arī doktora studiju programmām ir noslēgti sadarbības līgumi ar konkrētiem sadarbības partneriem (skatīt studiju programmu PNZ).

5.2. Norādīt, kāda sistēma vai mehānismi tiek izmantoti ārvalstu studējošo un mācībspēku piesaistei, raksturot piesaistīto ārvalstu studējošo un mācībspēku skaita dinamiku.

Ārvalstu studējošo un mācībspēku piesaisti augstskolā RISEBA, tai skaitā studiju virzienā "Vadība, administrēšana un nekustāma īpašuma pārvaldība", reglamentē augstskolā pieņemti dokumenti: internacionalizācijas stratēģija, ikgadējie uzņemšanas noteikumi, ārzemju studējošo uzņemšanas process un citi.

RISEBA Internacionalizācijas stratēģija nosaka ārvalstu studējošo mērķa tirgus, kas ir kaimiņvalstis (Lietuva, Igaunija, Krievija), Gruzija, NVS valstis, Ukraina, Eiropas savienība un Dienvidāzija.

Ņemot vērā to, ka līdz šim studiju virzienā studijas tika īstenotās gan latviešu gan krievu valodā, ārvalstu studējošo tika piesaistīti no NVS un citām valstīm, kur krievu valoda ir ikdienas lietošanā.

Studiju virzienā gan bakalaura studiju programmās, gan maģistru studiju programmās tika piesaistīti no sekojošām valstīm: ASV, Armēnija, Azerbaidžāna, Baltkrievija, Bangladeša, Gruzija, Igaunija, Indija, Kamerūna, Kazahstāna, Kirgizstāna, Krievija, Lietuva, Maķedonija, Moldova, Namībija, Nepāla, Pakistāna, Ukraina, Uzbekistāna, Vācija un citas. Kopumā kopš 2013./2014. mācību gada uzņemto ārvalstu studējošo skaits bakalaura un maģistra studiju programmās katru gadu ir audzis, un 2018./2019. mācību gadā mācījās 242 ārvalstu studenti (skat. 12.pielikumu).

Līdz ar Augstskolas likuma grozījumu pieņemšanu, kas pieļauj studiju procesā lietot tikai ES valodas (56. panta 3. daļa), augstskolā RISEBA, tai skaitā Vadības studiju virzienā, notiek pārorientēšanas uz angļu valodu un jauniem mērķu tirgiem.

Augstskola RISEBA ir Augstākās Izglītības Eksperta padomes loceklis, un kopā ar citām Latvijas augstskolām popularizē kvalitatīvās augstākās izglītības iegūšanu Latvijā. Papildus tam 2019. gada pavasarī augstskola RISEBA parakstīja vienošanos ar Izglītības un zinātnes ministriju par labu praksi ārzemju studentu piesaistē, kas nosaka stingrākus piesaistes kritērijus studējošo kvalitātei un piesaistes procesu un kanālu pilnveidošanu.

Uz doto brīdi, augstskola RISEBA studējošo piesaiste galvenokārt notiek ar piedalīšanos starptautiskajās izstādēs, izmantojot aģentu tīklu, ka arī potenciālie ārzemju studēt gribētāji piesakās individuāli. 2018./2019. gada mārketinga un ārējo sakaru nodaļu darbinieki apmeklēja 32 izglītības izstādes 8 valstīs un noslēdza 25 jaunus līgumus ar studējošo piesaistes aģentiem atbilstoši noteiktām mērķa valstīm. Ārvalstu studējošo piesaistē tiek izmantoti vairāki komunikācijas kanāli:

- Starptautiskās izglītības izstādes noteiktās mērķa valstīs
- Studējošo piesaistes aģenti
- Kaimiņvalstu vispārējās un profesionālās skolas
- LR Vēstniecības ārvalstīs un Ārvalstu Vēstniecības Latvijā
- Ārvalstu Tirdzniecības un rūpniecības palātas
- Esošie studenti un absolventi

Papildus šiem kanāliem, aktīvi tiek izmantoti arī augstskolas sociālie mēdiji, tādi kā Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn, Youtube un citi.

Starptautisku pieredzi studējošie apgūst arī vieslekcijās, praktiskās nodarbībās un semināros tiekoties ar ārvalstu speciālistiem. Ārvalstu speciālisti pamatā tiek piesaistīti, balstoties uz personīgiem kontaktiem.

Vadības studiju virzienā ir seši akadēmiskā personāla pārstāvji no ārvalstīm (ASV, Francijas, Bosnijas-Hercegovinas, Čehijas, Lielbritānijas, Vācijas), kā arī ārvalstu mācībspēki, kuri regulāri uzstājas ar vieslekcijām.

Augstskolas īstenotie starptautiskie projekti ir tikai viens no ārvalstu mācībspēku piesaistes veidiem. Ārvalstu docētāji augstskolai RISEBA tiek piesaistīti arī ERASMUS+ mobilitātes programmas ietvaros.

Ar ārvalstu mācībspēku pieredzi studējošiem ir iespējams iepazīties augstskolas RISEBA organizēto "Starptautisko nedēļu" ietvaros, uz kurām tiek aicināti pasniedzēji no Beļģijas, Čehijas, Horvātijas, Marokas, Nīderlandes, Vācijas, Lietuvas, Kazahstānas, Krievijas u.c. valstīm, lai nolasītu atsevišķu vieslekciju vai studiju kursu. RISEBA Starptautiskā nedēļa notiek ik pēc diviem gadiem, kad tiek aicināti docētāji no ārvalstu partneraugstskolām pasniegt vieslekcijas RISEBA studējošiem dažādos studiju virzienos.

2014. gada oktobrī Starptautiskās nedēļas ietvaros Vadības studiju virziena ietvaros notika šādas vieslekcijas:

- Rimantas Zajarskas (Vilniaus Kooperācijas koleģija, Lithuania) "Integrated Management Systems"
- Peter Guenther (Esslingen University of Applied Sciences, Germany) "Investments"
- Yuri Moseykin (People's Friendship University of Russia) "Innovation Economy" (RUS)
- Prof. Dr Ulviyye Aidin (Izmir University, Turkey) "E-Logistic developments in Turkey in the way of EU accession"
- Emil Velinov (University of Economics in Prague, Czech Republic) "Corporate Governance"
- Mario Kubaš (University of Economics in Prague, Czech Republic) "Creative Industries"
- Mario Kubaš (University of Economics in Prague, Czech Republic) "Transition of Cultural Universe"

Nākamā starptautiskā nedēļa notika 2016. gadā, un tās ietvaros notika šādas vieslekcijas:

- Tatiana Smetanina, Udmurt State University, Russia, "International Environmental Activities"
- Borna Jalsenjak & Kristijan Krkac, Zagreb School of Economics and Management, Croatia, "Business Ethics, CSR & Sustainability"

- Simona Adela Maria Grama, Groupe Esc De Troyes, France, "How To Turn Your Idea Into A Business Model"
- Reiner Osbild, Emden-Leer University Of Applied Sciences, Germany, "ESR From An Economic Point Of View: Market Failure, State Intervention And Consumer's Welfare Reconsidered"
- Emil Velinov, University Of Economics In Prague, Czech Republic, "International Management And Multinational Corporations"
- Jamal Boukouray, Esca Management School, Morocco, "Leadership In The Digital Age & The Rise Of Social Innovation Leaders"
- John Dobson, United Kingdom, "Who Are We Here For? Objectivity, Value Freedom, Bias And Partisanship In People Management Research"
- Mehmet Huseyin Bilgin, Istanbul Medeniyet University, Turkey, "The Economic And Trade Relationships Of Turkey And Latvia"
- Assilbek Nurgabdeshev, Almaty Management University, Kazakhstan, "How To Create A Competitive Company"

2017.gadā studējošie varēja apmeklēt mācībspēku vieslekcijas par ekonomikas un uzņēmējdarbības jomā aktuāliem jautājumiem:

- Romanenko Mikolay – Austrija, Emil Velinov – Bulgārija, Ville Saarikoski – Somija,
- Ewa Dziawgo – Polija, Maksim Polyakov – Krievija, Koubaa Salah – Maroka, Golkova Dita – Čehija, Krzysztof Jajuga – Polija.

2018.gadā aprīlī Starptautiskās nedēļas ietvaros "PRME DAY" laikā, studenti varēja apmeklēt programmā paredzētos pasākumus- seminārus, lekcijas, diskusijas. Minētajā pasākumā piedalījās un uzstājās lekcijās, semināros, diskusijās 13 ārvalstu mācībspēki.

Kā redzams, ārvalstu mācībspēku dinamika pārskata periodā ir augusi gandrīz divas reizes – no 7 cilvēkiem 2014.gadā līdz 13 cilvēkiem pārskata perioda beigās. Arī turpmāk Vadības studiju virziena ietvaros ir plānots piesaistīt ārzemju mācībspēkus no dažādām pasaules valstīm, it īpaši no partneraugstskolām.

Vadības studiju virziena ietvaros, tāpat kā augstskolā RISEBA kopumā, tiek attīstīti dažādi mehānismi ārvalstu studējošo un mācībspēku piesaistei. Kā piemēru var minēt 2019.gadā noslēgto vienošanos **"Vienošanās par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistē un studiju nodrošināšanā"** starp Latvijas Republikas Izglītības ministriju un Biznesa, mākslas un tehnoloģijas augstskolu RISEBA, kuras mērķis ir veicināt Latvijas un tās augstākās izglītības starptautisko reputāciju un ārvalstu studējošo pozitīvu studiju pieredzi Latvijā, kā arī studijām Latvijā piesaistīt tikai tādus potenciālos studējošos, kuri ir motivēti sistemātiskās studijās iegūt augstākās izglītības diplomu. Minētā vienošanās sastāv no:

1. Vispārīgiem nosacījumiem ārvalstu studējošo piesaistei un viņu studijām Latvijā.
2. Studiju iepēju noteikumiem un izglītības dokumenta saņemšanai.
3. Ārvalstu studējošo atlases kārtības.
4. Nosacījumiem mārketinga pasākumiem ārvalstu studējošo piesaistē un darbā ar komercāģentiem.
5. Studiju un vides atbalsta nodrošināšanas nosacījumiem.
6. Sadarbības noteikumiem ar ministrijas un valsts pārvaldes institūcijām.

Šāda vienošanās ir būtisks atbalsts augstskolai gan ārvalstu studējošo piesaistei, gan studiju procesa uzlabošanai.

Augstskolas īstenotie starptautiskie projekti ir tikai viens no ārvalstu mācībspēku piesaistes

veidiem. Ārvalstu docētāji augstskolai RISEBA tiek piesaistīti arī ERASMUS+ mobilitātes programmas ietvaros.

Starptautisku pieredzi studējošie apgūst arī vieslekcijās, praktiskās nodarbībās un semināros tiekoties ar ārvalstu speciālistiem. Ārvalstu speciālisti pamatā tiek piesaistīti šādos veidos - viņi izrādījuši interesi docēt studiju kursus RISEBA, atsūtot savu portfolio, viņi tiek uzrunāti docēt studiju kursus pēc augstskolas RISEBA organizēto "Starptautisko nedēļu" rezultātiem, izmantojot personīgos kontaktus u.c.

Piemēram, 2019. gadā studējošiem tika piedāvāts Bartolomeo Rafael Bialas (ASV) seminārs "Konkurences priekšrocība, ko dod zīmolvēderības stratēģija" (*Competitive Advantage Through Strategic Use Of Brand Management*). Bartolomeo Rafael Biala (ASV) ir zīmolu stratēģijas eksperts ar vairāk kā 16 gadu pieredzi, kas strādājis ar daudzām stratēģiskās zīmolvēderības un reklāmas aģentūrām. Viņš strādājis ar uzņēmumiem un to zīmoliem ne tikai ASV, piemēram, MGM Grand, The Wynn Resort, Nevada Governor's Office of Economic Development, International Trade and Diplomatic Protocol, Goodwill Industries International, bet arī Eiropā, White Square Gallery (Berlin, Germany), Bank SLASKI (Poland), u.c.

2019.gadā studējošajiem tika piedāvāta Dr., CFA Piotr Sieradzan (Polija) lekcija par CFA (Chartered Financial Analyst) kvalifikācijas nozīmi karjeras attīstībā, kā arī CFA eksāmena prasībām. Vieslektors docēja lekciju RISEBA, pamatojoties uz uzsākto sadarbību ar CFA institūtu. Tā kā lekcija bija ļoti labi novadīta, šobrīd tiek veiktas pārrunas ar mācībspēku par iespēju docēt arī studiju kursu augstskolā RISEBA.

Vadības studiju virziena studentiem, kuri studē latviešu vai krievu valodā, ir iespēja brīvās izvēles ietvaros apmeklēt kursus RISEBA studiju programmās angļu valodā.

5.3. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju. Norādīt, vai augstskola/ koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu.

Papildus profesionālām praksēm, kas ir paredzētas studiju programmu ietvaros, studējošiem ir iespēja piedalīties Erasmus+ programmas prakses mobilitātē. Studējošie var pieteikties praksē jebkurā Eiropas uzņēmumā, kas darbojas attiecināmas studiju programmas jomā, un saņemt Eiropas stipendiju. Pēdējo sešu gadu laikā studējošo skaits, kas piedalījās Erasmus+ prakses mobilitātēs ir divkārtšojies.

Prakse ir obligāta visām profesionālajām bakalaura un maģistra studiju programmām.

Prakses vietu studējošais izvēlas patstāvīgi vai arī vērsas pie Studentu karjeras atbalsta speciālista RISEBA Karjeras izaugsmes centrā, kas piedāvā prakses vietu. Izvēloties prakses vietu, jāņem vērā prakses uzdevumi un to atrisināšanas iespējas, kā arī prakses laikā veicamajiem uzdevumiem jābūt saistītiem ar studiju programmā.

Augstskolā RISEBA pirms diviem gadiem ir izveidots jauns amats "Studentu karjeras atbalsta speciālists" ar mērķi pastiprināt sniegto atbalstu studējošajiem profesionālajā izaugsmē un karjerā. Viens no amata pienākumiem ir palīdzēt studējošajiem atrast prakses vietas, kas atbilstu attiecīgas studiju programmas prasībām un studiju rezultātiem. Karjeras atbalsta speciālists sniedz interesentiem individuālas konsultācijas par prakses vietu meklēšanu, par CV sagatavošanu, par efektīvu komunikāciju ar uzņēmumiem un tml. Ja studējošais nevar atrast prakses vietu patstāvīgi,

karjeras atbalsta speciālists to palīdz atrast, nepieciešamības gadījumā sadarbojoties ar studiju programmas direktoru.

Lielā mērā studējošiem ar prakses vietas atrašanu var palīdzēt arī studiju programmas direktors, pie kura darba devēji vēršas ar prakses vietu piedāvājumiem. Kā vēl viens atbalsta mehānisms prakšu vietu nodrošināšanai studējošajiem ir augstskolas RISEBA noslēgtie tiešie ilgtermiņa sadarbības līgumi ar nozares pārstāvjiem, kas paredz organizācijas iespēju robežās arī prakšu vietu piedāvāšanu studējošiem.

Papildus tiešajiem sadarbības līgumiem ar nozaru uzņēmumiem, RISEBA noslēgusi līgumu par prakses vietu nodrošināšanu ar RTU. Šis līgums ne tikai ievērojami paplašina prakses devēju loku, bet dod iespēju RISEBA studentiem piedalīties prakses vietu stipendiju konkursos.

Aprakstot prakses iespējas un prakses vietu nodrošinājumu, noteikti ir jāpiemin fakts, ka lielākā daļa studējošo patstāvīgi sameklē prakses vietas, kas viennozīmīgi ir labs rādītājs un apliecina Vadības studiju virziena aktualitāti Latvijas darbā tirgū.

Augstskolā RISEBA 2012.gadā tika izstrādāts *Prakses nolikums*, kas nosaka prakses organizēšanas kārtību atbilstoši MK noteikumu Nr.785 "Mācību prakses organizācijas un izglītojamo apdrošināšanas kārtība" (20.11.2012) un MK noteikumu Nr.165 "Noteikumi par profesionālās izglītības iestāžu pedagoģiskā procesa un eksaminācijas centru profesionālās kvalifikācijas ieguves organizēšanai obligāti nepieciešamo dokumentāciju" (06.03.2007) prasībām. 2019.gadā šis prakses nolikums tika uzlabots un 24.09.2019. apstiprināts Metodiskajā padomē. Atbilstoši prakses nolikumam, katrai studiju programmai ir izstrādāta konkrēta prakses programma, ar kuru savlaicīgi tiek iepazīstināti studējošie, prakses vadītāji no augstskolas puses un prakses devēju puses. Ar katru studējošo par katru praksi tiek slēgts trīspusējs līgums par prakses organizēšanu un tiek veidota datu bāze ar visiem prakses devējiem, lai veicinātu veiksmīgu sadarbību ar nozares pārstāvjiem ne tikai prakses nodrošināšanā, bet arī citā veidā iesaistot uzņēmumus studiju procesā. Katrs parakstītais prakses līgums tiek reģistrēts Biznesa un ekonomikas fakultātes prakšu reģistrā.

Katras prakses noslēgumā studējošais iesniedz prakses atskaiti, kuru novērtē pārbaudījumu komisija ar atzīmi, novērtējot darba uzdevumu izpildes noteiktību un precizitāti, aktivitāti un pašiniciatīvu darba veikšanā, radošās spējas, augstskolā iegūto zināšanu līmeni profesionālās darbības veikšanai un prakses laikā veikto uzdevumu apraksta atbilstību prakses programmai.

Visas novērtētās prakses atskaites glabājas, atbilstoši augstskolas nomenklatūrai, 5 gadus.

Vadības studiju virziena programmām prakses ir visām profesionālajām bakalaura programmām, izņemot akadēmisko bakalaura studiju programmu "Biznesa psiholoģija" un doktora studiju programmu "Biznesa vadība".

Papildus profesionālām praksēm, kas ir paredzētas studiju programmu ietvaros, studējošiem ir iespēja piedalīties Erasmus+ programmas prakses mobilitātē. Studējošie var pieteikties praksē jebkurā Eiropas uzņēmumā, kas darbojas attiecīgās studiju programmas jomā. Prakses laikā iespējams saņemt Eiropas stipendiju. Pēdējo sešu gadu laikā studējošo skaits, kas piedalījās Erasmus+ prakses mobilitātēs ir divkārtšojies.

Pieteikšanās uz Erasmus+ prakses vietām notiek divreiz gadā un jebkurš studējošais, kurš pabeidzis pirmo kursu, var pieteikties konkursam. Pēdējo kursu studenti var izmantot iespējas arī pēc absolvēšanas. Studējošo atlase notiek pēc prakses nolikumā noteiktiem kritērijiem: vidēja atzīme, akadēmisko un finanšu parādu neesamība, studējoša motivācija. Studējošie paši sameklē prakses vietu, kas var būt jebkurš uzņēmums jebkurā Eiropas Savienības valstī, izņemot mītnes valsti. Darba pienākumiem prakses laikā jābūt saskaņotiem ar studiju programmas mērķi. Par Erasmus+ praksi pēc veiksmīgas tās aizstāvēšanas tiek piešķirti kredīt punkti.

Šobrīd studijas angļu valodā notiek bakalaura studiju programmā “Eiropas biznesa studijas” un maģistra studiju programmā “Starptautiskais bizness”.

Prakses iespējas studiju programmas “Eiropas biznesa studijas” studentiem:

- otrā studiju gada beigās paredzēta lingvistiskā prakse Francijā, kuras ietvaros studenti mēnesi pavada Francijā un pilnveido savas franču valodas prasmes,
- trešajā studiju gadā studējošiem ir prakse 5 KP apjomā, kuru viņi iziet starptautiskos uzņēmumos (angļu valodā),
- ceturtajā studiju gadā studējošiem ir prakse INTOPIA - kur studējošiem tiek piešķirta virtuāla nauda kuras ietvaros viņi attīsta uzņēmumu un analizē uzņēmuma darbu, tajā skaitā finanšu rādītājus. Kopumā uzņēmuma darbība tiek organizēta divu gadu periodā. Prakse norisinās angļu valodā.
- Studējošiem ir arī pētniecības prakse (angļu valodā), kuras ietvaros viņi analizē konkrētu uzņēmumu.

Maģistra studiju programmas “Starptautiskais bizness” studenti iziet praksi savās mītnes zemēs, viņiem ir pieejamas arī starptautiskās prakses ERASMUS+ programmas ietvaros. 2017./2018. studiju gadā jau ceturto reizi studentiem bija iespēja piedalīties starptautiskā praksē „ Eiropas cilvēkresursu vadības maģistrs”, kas tika organizēta sadarbībā ar tādām izglītības iestādēm, kā Radbondas universitāti Nijmegenā (*Radboud University Nijmegen*), *Vlerick Leuven Gent Management School*, *Luiss Business School*, *E.M.LYON*, Brambenas universitāti (*University of Bramben*).

5.4. Ja studiju virzienā tiek īstenotas kopīgās studiju programmas, kopīgo studiju programmu izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgo studiju programmu veidošanas un īstenošanas principiem un procesu. Ja studiju virzienā netiek īstenotas kopīgās studiju programmas, raksturot un novērtēt augstskolas/ koledžas plānus šādu studiju programmu izveidei studiju virziena ietvaros.

Vadības studiju virzienā tiek īstenotas divas kopīgās studiju programmas un divas dubultgrāda studiju programmas.

Maģistra studiju programma “Veselības vadība” ir augstskolas RISEBA un Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) kopīgi realizētā profesionālā augstākās izglītības programma, kas izstrādāta saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, atbilstoši Latvijas Republikas Izglītības klasifikācijai (kods 47345) otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības Valsts standartam un Latvijas Republikas Profesiju klasifikatoram. Maģistra profesionālā studiju programma “Veselības vadība” nodrošina maģistra grāda iegūšanu veselības vadībā un organizāciju vadītāja profesionālo kvalifikāciju.

Programmas mērķis ir sagatavot augsti kvalificētus speciālistus profesionālam vadītāja darbam veselības nozarē ar fundamentālām teorētiskajām un praktiskajām zināšanām un iemaņām veselības vadībā un veselības ekonomikā, cilvēku resursu stratēģiskajā vadībā un organizācijas ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā, kā arī teorētiskajām zināšanām un praktiskām iemaņām veselības vadības zinātniskās pētniecības jomā. Studiju programmas īstenošanas un attīstības laikā tiek ievēroti Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) un Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) principi. Profesionālā maģistra grāds veselības vadībā nodrošina zināšanu, prasmju un attieksmju

kopumu, kas ļauj veikt augsti kvalificētas veselības aprūpes iestādes vadīšanas funkcijas un dod iespēju tālākām studijām doktorantūras studiju programmās.

Divās Vadības studiju virziena studiju programmās ir noslēgti 7 dubultgrādu līgumi:

1. Bakalaura studiju programmā “Eiropas Biznesa Studijas”.
2. Maģistra studiju programmā “Starptautiskais bizness”.

Bakalaura programmas “Eiropas Biznesa Studijas” studējoši var izmantot dubultgrāda iespējas sekojošās partneru augstskolās:

- Kedge Busienss School, Francijā,
- Wurzburg University of Applied Sciences Vācijā,
- Regensburg University of Applied Sciences, Vācijā,
- Haaga-Helija University of Applied Sciences Somijā.

Maģistra studiju programmā “Starptautiskais bizness” ir noslēgti līgumi ar sekojošām partneraugstskolām:

- Kedge Business School un ESC Troyes, Francijā,
- Wurzburg University of Applied Sciences, Vācijā,
- Mainz University of Applied Sciences Vācijā.

Dubultgrādu programmas ietvaros studējošiem ir iespēja daļu mācību laika pavadīt ārvalstu sadarbības augstskolā, kur mācību ilgums ārzemēs ir atkarīgs no tā, kura universitāte un kura programma tiek izvēlēta. Veiksmīgi nokārtojot eksāmenus un aizstāvot noslēguma darbu abās augstskolās, tiek saņemti gan ārzemju augstskolas diploms, gan RISEBA.

Izvēloties partneraugstskolu dubultgrāda programmas īstenošanai, galvenais kritērijs ir abu augstskolu programmu līdzība gan saturiski, gan programmas sasniedzamo mērķu un rezultātu ziņā. Otrs tikpat būtisks kritērijs ir programmas apjoms kredītpunktos un studiju ilgums. Vēl viens svarīgs kritērijs ir partneraugstskolas reputācija un sasniegumi.

Vienošanās par dubultā grāda programmu palielina abu augstskolu studentiem iespēju iegūt zināšanas, prasmes un pieredzi starptautiskā vidē. Dubultgrāda programmu raksturo augstas pakāpes internacionalizācija, tā nodrošina iespēju studējošiem gūt zināšanas un pieredzi no otras augstskolas labākajiem mācībspēkiem, izmantot bibliotēkas un tehnoloģiju resursus, veidot kontaktus nozarē, kas pēc tam var noderēt profesionālajā darbībā.

II - Studiju virziena raksturojums (6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana)

6.1. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas plāna izpildes un sniegto rekomendāciju ietekmes uz studiju kvalitāti vai procesu pilnveidi studiju virzienā un tam atbilstošajās studiju programmās novērtējums.

Studiju virziens “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” tika akreditēts 2013.gadā uz sešiem gadiem ar tajā iekļautajām vienpadsmit studiju programmām:

1. Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programma “Uzņēmējdarbības organizācija un vadība”.

2. Profesionālā bakalaura studiju programma " Uzņēmējdarbības vadība".
3. Profesionālā bakalaura studiju programma "E-bizness".
4. Profesionālā bakalaura studiju programma "Eiropas biznesa studijas".
5. Akadēmiskā bakalaura studiju programma "Biznesa psiholoģija".
6. Profesionālā maģistra studiju programma "Projekta vadība".
7. Profesionālā maģistra studiju programma "Personāla vadība".
8. Profesionālā maģistra studiju programma "Uzņēmējdarbības vadība".
9. Profesionālā maģistra studiju programma "Starptautiskais bizness".
10. Profesionālā maģistra studiju programma "Vadība un administrēšana".
11. Doktora studiju programma "Biznesa vadība".

Šobrīd no iepriekšminētajām studiju programmām 2 ir slēgtas - pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programma "Uzņēmējdarbības organizācija un vadība" un profesionālā maģistra studiju programma "Vadība un administrēšana".

Profesionālā bakalaura studiju programma "E-bizness", kuras nosaukums vēlāk tika mainīts uz "Biznesa vadība digitālā vidē", kopš 2019.gada ir slēgta, bet profesionālajai bakalaura studiju programmai " Uzņēmējdarbības vadība" pievienota kā jauna specializācija. Šo izmaiņu pamatojums ir:

- studentu skaita samazināšanās pārskata periodā,
- minētās studiju programmas apvienot ir lietderīgi, jo mūsdienā uzņēmējdarbībā arvien vairāk tiek lietotas digitālās tehnoloģijas un gandrīz jebkura biznesa neatņemama sastāvdaļa ir E-bizness.

Apkopojot iepriekšējā studiju virziena un programmu akreditācijā ekspertu sniegtās rekomendācijas, redzams, ka tās galvenokārt ir saistītas ar:

1. Studiju kursu satura uzlabošanu.
2. Bibliotēkas pakalpojumu
3. Zinātnisko publikāciju skaita palielināšana augsta līmeņa recenzētos zinātniskos izdevumos.
4. Sadarbības ar absolventiem uzlabošanu.

Studiju kursu saturs tiek regulāri uzlabots atbilstoši formulētajiem sasniedzamajiem studiju rezultātiem. Īpašs darbs pie tā notika no 2017. līdz 2018. gadam, kad liela uzmanība tika veltīta studiju rezultātu kartēšanai. 2017./2018.studiju gadā mācībspēkiem tika piedāvāti metodiskie semināri par sasniedzamo studiju rezultātu formulēšanu, kursa aprakstu veidošanu, studiju sasniegumu izvērtēšanu, kartēšanas sistēmu un metodēm studiju kvalitātes uzlabošanai. 2018./2019.akdēmiskajā gadā īpaša uzmanība tika pievērsta mācību un pārbaudes metodēm, ar kuru palīdzību iespējams sasniegt sagaidāmos studiju rezultātus. Tika analizēti labās prakses piemēri un noslēguma pārbaudījumu rezultāti.

2018.gadā tika izveidots "Studiju programmu kartēšanas metodiskais materiāls", kurš balstās uz Eiropas augstākās izglītības nodrošināšanas vadlīnijām un standartiem (ESG, 2015), Eiropas augstākās izglītības kvalifikācijas prasībām (EKI), nacionālās Latvijas izglītības kvalifikācijas (LKI) prasībām, MK noteikumiem par Latvijas izglītības klasifikāciju, Blūma taksonomijas vērtēšanas līmeņiem un Solo taksonomijas principiem mācību rezultātu novērtēšanā, studentcentrētas pieejas atziņām. Studiju programmas kartēšanas modelī attēlota studiju programmas rezultātu un studiju kursu, kursa darbu un noslēguma darbu rezultātu izvērtēšana un salīdzināšana atbilstoši profesiju standartiem, Biznesa un ekonomikas fakultātes misijai un vīzijai, EKI un ELKI prasībām. Modelis attēlots kā dinamiska shēma, kur pēc visu izvērtēšanas līmeņu analīzes notiek atgriešanās pie programmu un to studiju kursu, kursa darbu, prakšu un noslēguma darbu rezultātiem ar mērķi tos atkārtoti izskatīt, korigēt un uzlabot atbilstoši profesijas standartu prasībām un fakultātes misijai un

vīzijai.

No 2018. līdz 2019.gadam visās Vadības studiju virziena studiju programmās notika studiju programmu kartēšana programmas direktoru, mācībspēku, katedru vadītāju sadarbībā. Studiju kartēšanas ieviešana radīja objektīvu nepieciešamību pārskatīt, koriģēt un papildināt studiju kursu sasniedzamos rezultātus un līdz ar to pārstrādāt arī daudzu studiju kursu saturu.

Pārskata periodā bagātinājās RISEBA bibliotēkas piedāvājumu skaits (skat. 16.pielik., 1.2.p.) studiju kvalitātes uzlabošanai – strauji pieauga pasūtīto grāmatu skaits angļu valodā, kā arī studējošiem un mācībspēkiem tika piedāvātas iespējas izmantot dažādas starptautiska līmeņa datu bāzes. Katru gadu studiju programmu direktori RISEBA pieejamā budžeta ietvaros pasūta jaunāko zinātnisko literatūru, ņemot vērā aktualitātes zinātnē, profesionālajā nozarē, atbilstoši formulētajiem studiju rezultātiem.

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas „RISEBA” bibliotēka ir paplašinājusi pieeju studiju virzieniem atbilstoši informācijai, studiju un pētniecības nolūkiem, zinātniskai darbībai, piedāvājot bibliotēkas krājumā esošos informācijas resursus, kā arī pasūtot informācijas resursus no citām bibliotēkām lietošanai uz noteiktu laika periodu (Starpbibliotēku abonements). Studentu iespējas izmantot mācību literatūru ievērojami paplašinājās ar bibliotēka pievienošanas integrēto bibliotēku informācijas sistēmai ALEPH 500. Visai RISEBA bibliotēkas krājumi tika digitalizēti un ievadīti valsts nozīmes bibliotēku **kopkatalogā**. Tas, savukārt, nodrošināja RISEBA studentiem ievērojami plašāku pieeju studiju virzieniem atbilstoši informācijai, datu bāzēm un preses izdevumiem arī no citu bibliotēku **kopkatalogā** izvietotajiem krājumiem. Piemēram, tagad RISEBA studējošiem ir iespējas izmantot Latvijas Nacionālās bibliotēkas, kā arī citu augstskolu (LU, RTU, RSU u.c.) bibliotēku piedāvātās datu bāzes.

RISEBA bibliotēka izgāja akreditācijas procesu un no 2016. gada 17.jūnija tika akreditēta Latvijas Kultūras ministrijā un ieguva vietējas nozīmes bibliotēkas statusu.

Ik gadu kvalitatīva studiju procesa atbalstam tiek abonētas un izmantotas datubāzes EBSCO Academic Search Complete (pilnteksta publikācijas humanitārajās un sociālajās zinātnēs), Web of Science (pilnteksta publikācijas dabaszinātnēs, sociālajās, humanitārajās zinātnēs, mākslā u.c.), Emerald (biznesa vadības informācija, lejupielādētas 4116 pilnteksta zinātniskās publikācijas), **Greenleaf Publishing PRMEC** (e-grāmatas, kas aptver dažādas tēmas: korporatīvā atbildība, biznesa ētika, vides politika un pārvaldība), Leta.lv, Nozare.lv, kas ir pieejamas arī attālināti, lietošanai ārpus augstskolas telpām. Gada beigās abonēto datu bāzu uzturētāji nosūta bibliotēkai e-kolekciju lietojuma statistikas pārskatu, tiek aptaujāti arī augstskolas studiju programmu direktori un programmas apguvei nepieciešamos informācijas resursus (cases, online courses, simulations, video u.c.). Studentu un docētāju vajadzībām bibliotēka abonē preses izdevumus - Dienas bizness, Kapitāls, Ir nauda, Harvard Business Review, Blumberg Business Week, The Economist, DETAIL, A10 u.c.

RISEBA augstskolas mājas lapā ir pieejama informācija par bibliotēku, saites uz tās [katalogu](#) un abonētajām datu bāzēm, kā arī nolikumu, izmantošanas noteikumiem.

docētāji par abonēto datu bāzu piedāvāto resursu kvalitāti, kā rezultātā tiek nolemts par datu bāzu tālāko abonēšanu. Studenti un mācībspēks ir informēti par studijās noderīgiem brīvpieejas resursiem – datu bāzēm, e-žurnāliem, e-grāmatām, kā arī e-bibliotēkām un ārvalstu pilnteksta izmēģinājuma datu bāzēm, kas pieejamas uz noteiktu laika periodu. Izmēģinājuma datu bāzu pieeja tiek nodrošināta ar Kultūras informācijas sistēmu centra starpniecību. 2018. gadā tika nodrošināti bezmaksas **Taylor&Francis Group eBooks** izmēģinājumi.

Augstskolas mājas lapā ir izveidota tiešā pieeja gan abonētajām datu bāzēm, gan brīvpieejas resursiem un izmēģinājuma datu bāzēm. Augstskolai ir noslēgts sadarbības līgums ar Harvard

Business Publishing. Docētājiem ir iespēja pasūtīt un lietot, kā arī pavairot studiju

Vadības studiju virzienā no 2013.gada līdz 2018. gadam pieauga zinātnisko publikāciju skaits (skat. 10.pielikumu) starptautiski recenzētos izdevumos, tai skaitā Web of Science un SCOPUS – attiecīgi no 17 līdz 24 publikācijām gadā. Arī nākotnē paredzēts palielināt zinātnisko publikāciju skaitu augsta līmeņa datu bāzēs, ko nosaka RISEBA zinātnes attīstības stratēģija 2019 – 2021:

- Zinātnisko rakstu citēšanas paaugstināšana;
- Publikāciju, kas ir indeksētas zinātniskās datubāzes Web of Science un SCOPUS skaita palielināšana;
- Publikāciju ar līdzautoriem no ārzemju partneru Universitātēm skaita palielināšana;

Lai sasniegtu šos zinātnes attīstības stratēģijā izvirzītos mērķus ir pārstrādāta un pilnveidota RISEBA zinātniskās darbības materiālās stimulēšanas sistēma, kas tagad fokusēta nevis uz zinātnisko publikāciju kvantitatīvajiem rādītājiem, bet uz publikāciju kvalitāti.

Piemēram, Vadības studiju virziena vadošā pētniece Inna Kozlinska ir ieguvusi vairākas starptautiskas balvas:

2017.g. augustā - nomināciju “The Best Reviewer Award”, Academy of Management Annual Meeting, Entrepreneurship Division (Atlanta, USA).

2018.gadā maijā - nomināciju “Nomination for the Matthijs Hammer Award to the most innovative research that makes a difference by helping young entrepreneurs, of the paper “*What is the Distinctiveness of Enterprise Education for Non-Business Disciplines?*”” (with Anna Rebmann and Ulla Hytti, 3E Conference in Enschede, Netherlands).

Pārskata periodā tika uzlabota sadarbība ar RISEBA absolventiem. Absolventu skaits jau pārsniedzis 12 000. Izveidota absolventu Facebook grupa, kurā ir jau vairāk kā 1000 dalībnieku 2018.gadā tika izstrādāta paplašināta absolventu aptauja ar 23 jautājumiem, kur katras studiju programmas absolventiem tika uzdoti jautājumi par:

- Studiju kvalitāti.
- Patreizējo nodarbošanos.
- Turpmākajām sadarbības iespējām ar RISEBA.
- Par piedalīšanos Alumni kopienā.
- u.c.

Apkopojot aptaujas rezultātus noskaidrojās, ka:

- lielākā absolventu daļa vēlas turpināt studijas kādā no RISEBA studiju programmām,
- aptuveni viena trešā daļa labprāt piedāvātu prakses iespējas studentiem,
- ceturtā daļa vēlētos turpināt sadarbību ar Biznesa inkubatoru, lai attīstītu savas biznesa idejas, veikt pētījumus sava uzņēmuma vajadzībām, kļūt par augstskolas sadarbības partneriem sponsorējot dažādus pasākumus, aktīvi iesaistītos Alumni kopienā, tās veidošanā un stiprināšanā,

Vairāk kā 80% no absolventiem uzreiz pēc augstskolas pabeigšanas uzsāk savu darbu kā augsti kvalificēti darbinieki. 96% absolventu tiek nodarbināti 3-5 mēnešu laikā pēc augstskolas absolvēšanas. Vairāk kā 40% no absolventiem uzreiz pēc augstskolas pabeigšanas kļūst par uzņēmuma vadītājiem(14,1%) un galvenajiem speciālistiem (26%).

Šobrīd sadarbībā ar RISEBA absolventiem tiek rīkoti:

- dažādi labdarības pasākumi: dzīvnieku patversmes “Ulubele” apmeklēšana, labdarības pasākumi Stradiņa klīniskās slimnīcas Bērnu nodaļā, u.c.,

- RISEBA popularizēšanas pasākumi “INNOVUS” un “Sarauj Latvija” 2019.gadā, kuros piedalījās vairāk nekā 5000 cilvēku – jaunieši, uzņēmēji, izglītības iestādes, u.c.
- Tikšanās ar personībām – Lelde Kovaļonoka ar diskusiju “Mākslinieka dzīve” 2019.g.,
- u.c.

Visplašāk apmeklētais augstskolas publiskais pasākums – RISEBA 25 gadu jubilejas svinības 2018. gada rudenī, kurā piedalījās aptuveni 8000 dalībnieku, kur lielākā daļa bija RISEBA absolventi, studējošie un mācībspēki.

Tiek attīstīta un paplašināta RISEBA absolventu lojalitātes programma. Absolvējot augstskolu, RISEBA absolventi saņem RISEBA lojalitātes karti, kas nodrošina absolventiem dažādas privilēģijas, priekšrocības un atlaides gan augstskolas tālākizglītībasursos un citos pasākumos, gan arī pie vairāk kā 50 dažādiem augstskolas sadarbības partneriem. Šobrīd lojalitātes kartes saņēmuši jau vairāk kā 1500 absolventu, pastāvīgi tik atjaunots un paplašināts lojalitātes sadarbības partneru tīkls.

Arī turpmāk Vadības studiju virziena viena no svarīgākajām aktualitātēm – sadarbības veicināšana ar RISEBA absolventiem un Alumni kopienas stiprināšana.

6.2. Pārskata periodā licencēto studiju programmu vai studiju virzienam atbilstošu studiju programmu izmaiņu novērtēšanas, vai procedūras par studiju programmas iekļaušanu studiju virziena akreditācijas lapā, ietvaros ekspertu sniegto rekomendāciju izpilde (ja piemērojams).

Pārskata periodā Vadības studiju virzienā tika licencētas un akreditētas 3 jaunas studiju programmas:

1. gadā - profesionālā maģistra studiju programma “Veselības vadība”, kas ir izstrādāta kā kopīgā programma ar Rīgas Stradiņa universitāti. Studijas šajā programmā notiek latviešu un angļu plūsmās.
2. gadā - profesionālā maģistra studiju programma “Biznesa stratēģiskā vadība”, studijas tiek piedāvātas gan klātienē, gan tālmācības formā, no 2019./2020. studiju gada arī angļu valodā.
3. gadā - profesionālā maģistra studiju programma “Vadības psiholoģija un supervīzija”

Visas trīs studiju programmas izveidotas balstoties uz Latvijas tirgus pieprasījumu, bet nākotnē arī uz Eiropas un pasaules tirgu, veidojot tālmācības studiju formas angļu valodā. Šobrīd minētās studiju programmas ir ļoti pieprasītas, tajās ir augsts studējošo īpatsvars, tiek saņemts atbalsts no profesionālajām asociācijām un organizācijām.

Iepriekšējās akreditācijas vai licencēšanas ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas plāna izpilde pievienota 16.pielikumā.

Pielikumi

I. Informācija par augstskolu/ koledžu		
Saraksts ar galvenajiem augstskolas/ koledžas iekšējiem normatīvajiem aktiem un regulējumiem	4_galvenie iekšējie normatīvie akti un regulējumi.xls	4_galvenie iekšējie normatīvie akti un regulējumi_ENG.xls
Informācija par studiju virziena īstenošanu filiālēs (ja piemērojams)		
Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūra	2_Augstskolas pārvaldības struktūra LV.pdf	2_Augstskolas pārvaldības struktūra ENG.pdf
II. Studiju virziena raksturojums - 1. Studiju virziena pārvaldība		
Studiju virziena attīstības plāns (ja piemērojams)	5_Studiju virziena attīstības plāns.docx	5_Studiju virziena attīstības plāns_EN.docx
Studiju virziena pārvaldības struktūra	6_Vadības Studiju virziena pārvaldības struktūra.docx	6_Studiju virziena pārvaldības struktūra_ENG.docx
II. Studiju virziena raksturojums - 3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums		
Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem	7_pielikums_MĀCĪBSPĒKU TABULA_LV.xlsx	7_pielikums_MĀCĪBSPĒKU TABULA_ENG.xlsx
Mācībspēku biogrāfijas (Curriculum Vitae Europass formātā)	8_pielikums_CV_LV.zip	8_pielikums_CV_ENG.zip
Statistikas datu apkopojums par mācībspēku ienākošo un izejošo mobilitāti pārskata periodā	9_Statistikas datu apkopojums par mācībsp..xlsx	9_Macibspetu mobilitate_EN.docx
II. Studiju virziena raksturojums - 4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade		
Mācībspēku publikāciju, patenti, mākslinieciskās jaunrades darbu saraksts par pārskata periodu	10_Mācību publikācijas_LV.docx	10_Mācībspēku publikācijas_EN.docx
II. Studiju virziena raksturojums - 5. Sadarbība un internacionalizācija		
Sadarbības līgumu saraksts	11_Sadarbības līgumu saraksts_Vadība.docx	11_Sadarbības līgumu saraksts_Vadība-EN.docx
Statistikas dati par ārvalstu studējošajiem un mācībspēkiem	12_Statistikas dati par ārvalstu stud_5.2.1.docx	12_Statistikas dati par ārvalstu studentiem_EN.docx
Statistikas dati par studējošo mobilitāti (norādot studiju programmas)	13_Statistikas dati par studējošo mobilitāti.docx	13_Statistikas dati par studējošo mobilitāti_EN.docx
Studējošo prakses organizācijas apraksts	14_Prakses nolikums_ apstiprinats Met.padome_24.09.2019.docx	14_Prakses_nolikums_EN.docx
Informācija par līgumiem u.c. apliecinājumi par studējošo prakses nodrošinājumu uzņēmumos	15_Prakses līgums LV.docx	15_Prakses līgums_Biznesa un ekonomikas fakultāte_ENG_DOC
II. Studiju virziena raksturojums - 6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana		
Rekomendāciju izpildes pārskats	16_pielikums_(6.2.sad.)_LV_labots.docx	16_pielikums_(6.2.sad)_EN_labots.docx
Studiju virziena raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Augstskolas/ koledžas rektora, direktora, studiju programmas vai virziena vadītāja parakstīts apliecinājums, ka studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku valsts valodas zināšanas atbilst noteikumiem par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai.	17_Apliecinājums par valsts valodas prasmēm.edoc.edoc	17_Apliecinājums par valsts valodas prasmēm_EN.edoc.edoc
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Ar drošu elektronisko parakstu parakstīts iesniegums studiju virziena novērtēšanai	18_iesniegums_studiju virziena novertesana.edoc	18_iesniegums_studiju virziena novertesana.edoc

Citi pielikumi

Dokumenta nosaukums	Dokuments
1_RISEBA Studiju virzieni un studējošo skaits tajos.docx	1_RISEBA Studiju virzieni un studējošo skaits tajos.docx
1_RISEBA studiju virzieni un studējošo skaits ENG.docx	1_RISEBA studiju virzieni un studējošo skaits ENG.docx
3_RISEBA lēmēj institūcijas.pdf	3_RISEBA lēmēj institūcijas.pdf
3_RISEBA Senior Management and Decision-making Bodies.pdf	3_RISEBA Senior Management and Decision-making Bodies.pdf
VI 023 Iesniegums_gramatu_iegade.doc	VI 023 Iesniegums_gramatu_iegade.doc
VI 023 Iesniegums_gramatu_iegade_EN.doc	VI 023 Iesniegums_gramatu_iegade_EN.doc

Vadības psiholoģija un supervīzija

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Vadības psiholoģija un supervīzija</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	47345
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Maija</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Zakriževska-Belogradova</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>maija.zakrizevska@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.psych.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	29438435
Studiju programmas mērķis	<i>Profesionālās maģistra studiju programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” mērķis ir nodrošināt profesionālās studijas, kas ir atbilstošas ANSE (Association of National Organisations for Supervision in Europe) prasībām un profesijas standartam un sagatavot augsti kvalificētus un konkurētspējīgu Latvijā un ārpus tās speciālistus – supervizorus/konsultantus, kuriem pēc absolvēšanas būtu gan teorētiskas zināšanas, gan praktiskās iemaņas un kompetence, lai piedāvātu kvalificētu supervīzijas pakalpojumu/konsultētu dažādu profesiju pārstāvjus, kā arī, atbilstoši kompetencei, veiksmīgi darbotos gan privātā, gan publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos, uzņemoties atbildību par savu darbu un sekmējot organizācijas un tās darbinieku attīstību / izaugsmi.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Dot iespēju studējošajiem iegūt padziļinātas teorētiskās un profesionālās zināšanas, prasmes un kompetenci supervīzijā, sagatavojot speciālistus, kuri ir konkurētspējīgi, efektīvi un spējīgi sniegt kvalitatīvus pakalpojumus ar specializāciju supervīzijā.</i> - <i>Palīdzēt attīstīt studējošo spēju sasaistīt teorētiskās zināšanas vadībzinātnē un vadības psiholoģijā un praktiskās iemaņas, lai tie varētu sistemātiski pilnveidot supervizora kvalifikāciju, profesionālo izaugsmi un kopumā supervizora profesijas attīstību;</i> - <i>Nodrošināt padziļinātu zināšanu iegūšanu pētniecības metodoloģijā, padziļinot studējošo kompetenci pētnieciskajā darbā, attīstot viņu spēju izstrādāt un realizēt pētījuma projektus, tos prezentēt;</i> - <i>Sekmēt programmas absolventu konkurētspēju, piedāvājot savus supervizora pakalpojumus esošajos sociālekonomiskajos apstākļos vietējā un starptautiskajā darba tirgū.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p><i>Zināšanas</i> VPS-Z1 Spēj parādīt padziļinātas un specifiskas zināšanas vadībzinātnē un psiholoģijā, saistot to ar dažādu supervīziju koncepcijām, veidiem, formām un modeļiem, to pielietošanas iespējām privātā un publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos, zinātnisku, radošu un inovatīvu risinājumu izstrādē, sadarbojoties ar dažādu jomu speciālistiem.</p> <p><i>Prasmes</i> VPS-P2 Spēj patstāvīgi, kritiski un argumentēti izskaidrot vadībzinātnes, psiholoģijas un supervīzijas jaunākās atziņas, pētījumus un inovācijas saistot to ar sociālekonomiskajiem procesiem valstī (demogrāfiskie procesi, nodarbinātība, uzņēmējdarbība, dzīves kvalitātes rādītāji, izglītība, kultūra, veselības aprūpe, sociālās drošības sistēma u.c.), skaidrojot to saistību ar sociālekonomiskajām pārmaiņām Eiropā un pasaulē.</p> <p>VPS-P3 Spēj patstāvīgi izvērtēt savu profesionālo darbību un tās rezultātus, lai pilnveidotu profesionālo kompetenci visas dzīves garumā, veidojot sadarbību ar profesionālo vidi, t.sk., profesionālajām asociācijām, citu profesiju pārstāvjiem, iekļaujoties multiprofesionālā un starpdisciplinārā komandas darbā jaunu zināšanu radīšanai psiholoģijas, vadības un supervīzijas kontekstā.</p> <p><i>Kompetences</i> VPS-K5 Organizē un vada supervīzijas procesu individuālajā, grupas, komandas un organizācijas līmenī, vienojoties par supervīzijas mērķiem un sagaidāmajiem rezultātiem, nodrošinot dokumentu apriti, ievērojot tiesību un ētikas pamatprincipus, uzņemoties atbildību dinamiskos un mainīgos mūsdienu ekonomikas un globalizācijas apstākļos.</p> <p>VPS-K6 Integrē vadības teorijās, vadības psiholoģijā un supervīzijā iegūtās zināšanas, izstrādājot pētījumus un projektus, attīstot supervīzijas iemaņas un prasmes.</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Maģistra darbs un kvalifikācijas prakse

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātie - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	80
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<p><i>Iepriekšējā izglītība: - Ir iegūts bakalaura profesionālais grāds vai otrā līmeņa profesionālā izglītība vadībzinību, ekonomikas, sociālās un cilvēkrīcības zinātnēs bakalaura vai līdzvērtīgs akadēmiskais bakalaura grāds vadībzinību, ekonomikas sociālās un cilvēkrīcības zinātnēs, pabeidzot studiju programmu, kuras ilgums ir vismaz 3 gadi un vismaz četru gadu darba pieredzi darbā. - Ir iegūts bakalaura vai maģistra grāds citās sociālo zinātņu nozarēs vai radniecīgo zinātņu nozarēs: veselības aprūpē, vai sociālā labklājībā, humanitārajās zinātnēs; pedagogu izglītībā un izglītības zinātnēs vai inženierzinātnē un vismaz četru gadu darba pieredzi. Uzņemšana notiek saskaņā ar uzņemšanas noteikumiem, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</i></p>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds vadībzinātnē</i>

legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Supervizors</i>
---	--------------------

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātiene - 2 gadi - krievu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>krievu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	80
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: - Ir iegūts bakalaura profesionālais grāds vai otrā līmeņa profesionālā izglītība vadībinību, ekonomikas, sociālās un cilvēkrīcības zinātnēs bakalaura vai līdzvērtīgs akadēmiskais bakalaura grāds vadībinību, ekonomikas sociālās un cilvēkrīcības zinātnēs, pabeidzot studiju programmu, kuras ilgums ir vismaz 3 gadi un vismaz četru gadu darba pieredzi darbā. - Ir iegūts bakalaura vai maģistra grāds citās sociālo zinātņu nozarēs vai radniecīgo zinātņu nozarēs: veselības aprūpē, vai sociālā labklājībā, humanitārajās zinātnēs; pedagogu izglītībā un izglītības zinātnēs vai inženierzinātnē un vismaz četru gadu darba pieredzi. Uzņemšana notiek saskaņā ar uzņemšanas noteikumiem, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds vadībinātnē</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Supervizors/konsultants pārraug</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 2 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	80

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: - Ir iegūts bakalaura profesionālais grāds vai otrā līmeņa profesionālā izglītība vadībinību, ekonomikas, sociālās un cilvēkrīcības zinātnēs bakalaura vai līdzvērtīgs akadēmiskais bakalaura grāds vadībinību, ekonomikas sociālās un cilvēkrīcības zinātnēs, pabeidzot studiju programmu, kuras ilgums ir vismaz 3 gadi un vismaz četru gadu darba pieredzi darbā. - Ir iegūts bakalaura vai maģistra grāds citās sociālo zinātņu nozarēs vai radniecīgo zinātņu nozarēs: veselības aprūpē, vai sociālā labklājībā, humanitārajās zinātnēs; pedagogu izglītībā un izglītības zinātnēs vai inženierzinātnē un vismaz četru gadu darba pieredzi. Uzņemšana notiek saskaņā ar uzņemšanas noteikumiem, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds vadībinātnē</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Supervizors</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 2 gadi, 6 mēneši - krievu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>2</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>6</i>
Īstenošanas valoda	<i>krievu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>80</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: - Ir iegūts bakalaura profesionālais grāds vai otrā līmeņa profesionālā izglītība vadībinību, ekonomikas, sociālās un cilvēkrīcības zinātnēs bakalaura vai līdzvērtīgs akadēmiskais bakalaura grāds vadībinību, ekonomikas sociālās un cilvēkrīcības zinātnēs, pabeidzot studiju programmu, kuras ilgums ir vismaz 3 gadi un vismaz četru gadu darba pieredzi darbā. - Ir iegūts bakalaura vai maģistra grāds citās sociālo zinātņu nozarēs vai radniecīgo zinātņu nozarēs: veselības aprūpē, vai sociālā labklājībā, humanitārajās zinātnēs; pedagogu izglītībā un izglītības zinātnēs vai inženierzinātnē un vismaz četru gadu darba pieredzi. Uzņemšana notiek saskaņā ar uzņemšanas noteikumiem, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds vadībinātnē</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Supervizors</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Studiju programmas “Vadības psiholoģija un supervīzija” parametri

Studiju programmas nosaukums	Vadības psiholoģija un supervīzija	
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Management psychology and supervision	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	47345	
Studiju programmas zinātnes nozare (attiecināms uz doktora studiju programmām)	neattiecas	
Studiju programmas veids un līmenis	Profesionālā maģistra studiju programma	
Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) un Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) 7. līmenis	
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	2424 06 „Supervizors”	
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	80 KP (vai 120 ECTS)	
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda		
pilna laika klātiešana	2 gadi	Latviešu, Krievu
pilna laika neklātiešana		

pilna laika neklātiene (tālmācība)		
nepilna laika klātiene	2.5 gadi	Latviešu, krievu
nepilna laika neklātiene		
nepilna laika neklātiene (tālmācība)		
Īstenošanas vieta	Rīga	
Studiju programmas direktors/-e	Profesore, Dr.psych., Mg.sc.sal., Mg.sc.administr. Maija Zakriževska-Belogrudova	
Uzņemšanas prasības	<p>Iepriekšējā izglītība:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ir iegūts bakalaura profesionālais grāds vai otrā līmeņa profesionālā izglītība vadībinību, ekonomikas, sociālās un cilvēkrīcības zinātnēs bakalaura vai līdzvērtīgs akadēmiskais bakalaura grāds vadībinību, ekonomikas sociālās un cilvēkrīcības zinātnēs, pabeidzot studiju programmu, kuras ilgums ir vismaz 3 gadi un vismaz četru gadu darba pieredzi darbā. • Ir iegūts bakalaura vai maģistra grāds citās sociālo zinātņu nozarēs vai radniecīgo zinātņu nozarēs: veselības aprūpē, vai sociālā labklājībā, humanitārajās zinātnēs; pedagogu izglītībā un izglītības zinātnēs vai inženierzinātnē un vismaz četru gadu darba pieredzi. <p>Uzņemšana notiek saskaņā ar uzņemšanas noteikumiem, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</p>	
Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	Profesionālais maģistra grāds Vadībinībā un supervizora kvalifikācija	

<p>Studiju programmas mērķis</p>	<p>Profesionālās maģistra studiju programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” mērķis ir nodrošināt profesionālās studijas, kas ir atbilstošas ANSE (Association of National Organisations for Supervision in Europe) prasībām un profesijas standartam un sagatavot augsti kvalificētus un konkurētspējīgu Latvijā un ārpus tās speciālistus – supervīzorus/konsultantus, kuriem pēc absolvēšanas būtu gan teorētiskas zināšanas, gan praktiskās iemaņas un kompetence, lai piedāvātu kvalificētu supervīzijas pakalpojumu/konsultētu dažādu profesiju pārstāvjus, kā arī, atbilstoši kompetencei, veiksmīgi darbotos gan privātā, gan publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos, uzņemoties atbildību par savu darbu un sekmējot organizācijas un tās darbinieku attīstību / izaugsmi.</p>
<p>Studiju programmas uzdevumi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dot iespēju studējošajiem iegūt padziļinātas teorētiskās un profesionālās zināšanas, prasmes un kompetenci supervīzijā, sagatavojot speciālistus, kuri ir konkurētspējīgi, efektīvi un spējīgi sniegt kvalitatīvus pakalpojumus ar specializāciju supervīzijā. - Palīdzēt attīstīt studējošo spēju sasaistīt teorētiskās zināšanas vadībzinātnē un vadības psiholoģijā un praktiskās iemaņas, lai tie varētu sistemātiski pilnveidot supervīzora kvalifikāciju, profesionālo izaugsmi un kopumā supervīzora profesijas attīstību; - Nodrošināt padziļinātu zināšanu iegūšanu pētniecības metodoloģijā, padziļinot studējošo kompetenci pētnieciskajā darbā, attīstot viņu spēju izstrādāt un realizēt pētījuma projektus, tos prezentēt; - Sekmēt programmas absolventu konkurētspēju, piedāvājot savus supervīzora pakalpojumus esošajos sociālekonomiskajos apstākļos vietējā un starptautiskajā darba tirgū.

Sasniedzamie studiju rezultāti

Zināšanas

VPS-Z1 Spēj parādīt padziļinātas un specifiskas zināšanas vadībinātnē un psiholoģijā, saistot to ar dažādu supervīziju koncepcijām, veidiem, formām un modeļiem, to pielietošanas iespējām privātā un publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos, zinātnisku, radošu un inovatīvu risinājumu izstrādē, sadarbojoties ar dažādu jomu speciālistiem.

Prasmes

VPS-P2 Spēj patstāvīgi, kritiski un argumentēti izskaidrot vadībinātnes, psiholoģijas un supervīzijas jaunākās atziņas, pētījumus un inovācijas saistot to ar sociālekonomiskajiem procesiem valstī (demogrāfiskie procesi, nodarbinātība, uzņēmējdarbība, dzīves kvalitātes rādītāji, izglītība, kultūra, veselības aprūpe, sociālās drošības sistēma u.c.), skaidrojot to saistību ar sociālekonomiskajām pārmaiņām Eiropā un pasaulē.

VPS-P3 Spēj patstāvīgi izvērtēt savu profesionālo darbību un tās rezultātus, lai pilnveidotu profesionālo kompetenci visas dzīves garumā, veidojot sadarbību ar profesionālo vidi, t.sk., profesionālajām asociācijām, citu profesiju pārstāvjiem, iekļaujoties multiprofesionālā un starpdisciplinārā komandas darbā jaunu zināšanu radīšanai psiholoģijas, vadības un supervīzijas kontekstā.

Kompetences

VPS-K5 Organizē un vada supervīzijas procesu individuālajā, grupas, komandas un organizācijas līmenī, vienojoties par supervīzijas mērķiem un sagaidāmajiem rezultātiem, nodrošinot dokumentu apriti, ievērojot tiesību un ētikas pamatprincipus, uzņemoties atbildību dinamiskos un mainīgos mūsdienu ekonomikas un globalizācijas apstākļos.

VPS-K6 Integrē vadības teorijās, vadības psiholoģijā un supervīzijā iegūtās zināšanas, izstrādājot pētījumus un projektus, attīstot supervīzijas iemaņas un prasmes.

Programmas moduļi paliek nemainīgi, tikai mainījās KP skaits dažos moduļos, piemēram Izpētes metodes organizācijā no 4 uz 2 KP. Tā kā programma ir salīdzinoši jauna - kopš iekļaušanas virzienā pagājuši nepilni 4 gadi, tad ņemot vērā studentu, absolventu atsauksmes un Eiropas jaunākās tendences supervīzijas jomā vairākiem studiju kursiem uzlaboti nosaukumi un daži kursi ir mainījušies. Iepriekš - no 2019/2020. studiju gada studiju programma tika realizēta arī krievu valodā. Šobrīd studijas krievu valodā notiek līdz, kamēr pēdējie uzņemtie studenti pabeigs studijas 2020. gada beigās, jo studiju programma tiek realizēta krievu valodā atbilstoši grozījumiem Augstskolu likuma XII nodaļas Pārejas noteikumu 49.p.: "Grozījumi šā likuma 56. panta trešajā daļā attiecībā uz studiju programmu īstenošanas valodu stājas spēkā 2019. gada 1. janvārī. Augstskolām un koledžām, kuru studiju programmu īstenošanas valoda neatbilst šā likuma 56. panta trešās daļas nosacījumiem, ir tiesības turpināt studiju programmu īstenošanu attiecīgajā valodā līdz 2022. gada 31. decembrim. Pēc 2019. gada 1. janvāra studējošo uzņemšana studiju programmās ar īstenošanas valodu, kas neatbilst šā likuma 56. panta trešās daļas nosacījumiem, nav atļauta."

Sakarā ar jauno profesijas standartu no 2019./2020.studiju gada tiks piešķirta jauna kvalifikācija - supervizors, iepriekšējās supervizors/konsultants pārraus vietā.

Programmā "Vadības psiholoģija un supervīzija" veiktas šādas izmaiņas:

Programmas A daļā (21 KP apjoms paliek nemainīgs).

- Diviem studiju kursiem mainīts nosaukums, apjoms kredītpunktos paliek nemainīgs un kursa saturs, to pielāgojot vadības psiholoģija un supervīzija aktuālajām tendencēm:
- "Intervīzija kā profesionālā izaugsme un kompetence" 1 KP uz "Kovīzija kā profesionālā izaugsme un kompetence" 1 KP.
- "Korporatīvā pārvaldība un biznesa ilgtspēja" 1 KP uz "Korporatīvā sociālā atbildība un vides ekoloģija" 1 KP.
- "Līderības psiholoģija un organizāciju uzvedība" 1 KP uz "Organizāciju uzvedība" 1 KP
- Mainīts studiju kurss:
- "Biznesa modeļi" 1KP uz "Risku pārvaldība" 1 KP
- Integrēts studiju kursa saturs
- "Supervīzijas process" 1KP integrēts citos profesionālajos supervīzijas studijuursos ("Individuālā Supervīzija", "Grupās un komandas supervīzija").

Programmas B daļā (8 KP apjoms paliek nemainīgs)

- Vienam kursam mainīts nosaukums, apjoms kredītpunktos paliek nemainīgs un kursa saturs, to pielāgojot vadības psiholoģija un supervīzija aktuālajām tendencēm: "Inovācija un intelektuālā īpašuma aizsardzība" 2 KP uz "Inovācija un organizāciju attīstība" 2 KP
- Viens studiju kurss pārcelts no C uz B daļu pēc ekspertu ieteikuma: "Koučings Biznesā"
- Divi studiju kursi izņemti: "Izpēte organizācijā" un "IT biznesa efektivitātes paaugstināšanai" integrējot nepieciešamo saturu kursā "Pētniecības loģika un metodoloģija"
- Pievienots studiju kurss pēc studentu ieteikuma: "Publiskā komunikācija" 1 KP

Programmas C daļā (5 KP apjoms paliek nemainīgs)

Pievienots studiju kurss pēc studentu ieteikuma:

- "Personības teorijas" 2 KP

Izņemts studiju kurss, sakarā ar to, ka studentu atsauksmes nebija pozitīvas:

- “Konsultāciju pakalpojumu pārdošana un realizēšana” 2KP

Saistībā ar uzsākto studiju programmas realizāciju tika arī nedaudz pamainīti studiju kursu izvietojums pa semestriem. Piemēram studiju kurss “Kovīzija kā profesionālā izaugsme un kompetence” 1 KP tik pārvietots no 2 semestra uz 3 semestri. Un studiju kursa “Prakse II (grupas un komandas supervīzija)” 4KP aizstāvēšana tika pārnesta no 2 semestra uz 3. semestri. Un sakarā ar apjomīgo darbu “Prakse projektu vadībā III (projektu laboratorija/projektu vadība)” 6KP tiek uzsākta jau 2 semestrī.

Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti ir aprakstīta 4.1 nodaļā.

Veiktās izmaiņas sekmē programmas atbilstību starptautiskām vadlīnijām, profesiju standartam, kā arī uzlabo pievilcību potenciālajiem studentiem, nodrošinot lielākas perspektīvas un konkurētspēju darba tirgū.

Arī turpmāk ir plānots mērķtiecīgi pilnveidot studiju programmas saturu, studiju programmas direktoram sadarbojoties ar mācībspēkiem un sadarbības partneriem.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Maģistra studiju programma „Vadības psiholoģija un supervīzija” 2017./2018.studiju gadā ir tikusi īstenota latviešu un pirmo reizi arī krievu valodā. Studiju programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts. Tomēr vairākiem studējošiem ir piešķirtas studiju atlaides (sīkāk par studiju atlaidēm skatīt [te](#)).

Ņemot vērā to, ka programma ir uzsākusi savu darbību tikai 2015./2016. studiju gadā, kopējais studentu skaits ir palielinājies gandrīz četras reizes (attēlu skatīt 1. pielikumā). Studentu skaita pieaugums ir saistīts ar programmas attīstību un atsauksmēm no absolventiem.

2016./2017. studiju gadā bija 36 studējošie latviešu plūsmā. 2017./2018. studiju gadā kopējais studējošo skaits programmā „Vadības psiholoģija un supervīzija” bija 49 studenti, no kuriem 11 studēja krievu valodā. 2018./2019. studiju gadā uzņemto studentu skaits sasniedza 43 un kopējais studējošo skaits sasniedza 61, no kuriem 19 studēja krievu valodā (attēlu ar studentu dinamiku skatīt 1. pielikumā).

Studējošie krievu valodas plūsmā bija no dažādām valstīm: Krievijas, Uzbekistānas, Igaunijas, Azerbaidžānas, Lietuvas un Latvijas.

Imatrikulēto studentu skaits

2017./2018. studiju gadā pirmo gadu programma tika realizēta krievu valodā un kopējais imatrikulēto skaits programmā „Vadības psiholoģija un supervīzija” bija 32 studenti, no kuriem 14 bija studējošie krievu valodā. 2018./2019. studiju gadā uzņemto studentu skaits sasniedza 43, no kuriem 16 studenti studēja krievu valodā un kopējais studējošo skaits sasniedza 61 no kuriem 30 bija studējošie krievu valodā (attēlu skatīt 1. pielikumā).

Ar 2019./2020. gadu studentu skaits samazinājās, sakarā ar Latvijas likumdošanu, jo tika pārtraukta studentu uzņemšana krievu valodā, kas uzskatāms par negatīvu faktoru.

Daudziem no imatrikulētajiem studentiem 2018./2019. studiju gadā bija jau viens iepriekš iegūts maģistra grāds, kas liecina par programmas specifiku otra maģistra grāda iegūšanai.

Absolventu skaits

Tā kā programma ir salīdzinoši jauna un ir bijuši tikai 3 izlaidumi, tad 2016./2017. studiju gadā bija 11 absolventi. 2017./2018. studiju gadā 15 studējošiem un 2017./2018. studiju gadā 29 studējošiem tika piešķirts profesionālais maģistra grāds vadībzinībās un profesionālā kvalifikācija – supervizors (attēlu skatīt 1. pielikumā).

Studējošo atbirums (pa gadiem un kursiem) un atbiruma iemesli

Kopumā no 2016./2017. studiju gada ir 14 studenti, kuri nav pabeiguši programmu. Apkopojot atbiruma iemeslus par 2018./2019. studiju gadu, tika noskaidrots, ka pēc studenta iesnieguma tika eksmatrikulēti 3 studenti un dēļ studiju neuzsākšanas pēc studiju pārtraukuma, tika eksmatrikulēti 4 studenti (tabulu par studējošo atbirumu skatīt 1. pielikumā). Šis studentu atbirums nav uzskatāms par nozīmīgu.

Lai nepieļautu atbirumu, programmas direktoram nepārtraukti notiek sarunas un konsultācijas ar studentiem par grūtībām mācoties studiju programmā, notiek tikšanās arī ar pasniedzējiem un kuratoriem, kuri palīdz studējošajiem grūtību pārvarēšanā, sniedzot atbalstu un konsultācijas mācību procesā.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Lai labāk izprastu programmas saturu un loģiku, programmā visi studiju kursi ir sadalīti moduļos, kas ir vadībzinību un profesionālie moduļi, saistīti ar supervīziju un kvalifikācijas iegūšanu, kur ir noteikta ļoti strikta kursu secība kvalitatīvai izglītības iegūšanai.

Studiju programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” sastāv no 8 studiju moduļiem, kuriem ir izstrādāts moduļa apraksts, kas nosaka (skatīt 1.1. tabulu):

1. studiju moduļa apguves rezultātā sasniedzamos studiju rezultātus;
2. secīgu studiju plānojumu (piemēram, sākumā teorija, tad prakse);
3. atbilstošos studiju kursus, kas iekļauti studiju modulī.

1.1.tabula

Profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmu „Vadības psiholoģija un supervīzija” konceptuālais plāns pa studiju moduļiem

Studiju modulis	KP	ECTC
------------------------	-----------	-------------

1. Profesionālā darbība un supervīzija teorijā: <i>Supervīzora profesionālā darbība un ētika</i> <i>Konsultēšanas un supervīzijas teorijas</i> <i>Pieaugušo mācīšanās mūsdienu metodes</i>	5	7.5
2. Profesionālā darbība un supervīzija praksē: <i>Kovīzija kā profesionālā izaugsme un kompetence</i> <i>Individuālā supervīzija</i> <i>Supervīzija grupā un komandā</i> <i>Personības teorijas</i> <i>Supervīzijas metodes un tehnikas: teorija un prakse</i> <i>Koučings biznesā</i>	12	18
3. Biznesa stratēģija un modeļi: <i>Biznesa konkurētspēja un stratēģiskā vadīšana</i> <i>starptautiskā vidē</i> <i>Risku pārvaldība</i> <i>Mūsdienu pasaules attīstības tendences</i> <i>Korporatīvā sociālā atbildība un vides ekoloģija</i>	5	7.5
4. Personāla, informācijas un zināšanu vadīšana: <i>Inovācija un organizāciju attīstība</i> <i>Personāla un pārmaiņu vadība</i> <i>Publiskā komunikācija</i>	5	7.5

5. Ilgtspējīga attīstība un līderība: <i>Mūsdienu vadības psiholoģija</i> <i>Pārrunu vadīšana un konfliktu risināšana</i> <i>Mākslā pamatotas pieejas organizācijas vadīšanai</i> <i>Organizāciju uzvedība</i>	5	6
6. Izpētes metodes organizācijā: <i>Pētniecības loģika un metodoloģija</i>	2	3
7. Prakse organizācijā; <i>Prakse I (individuālā supervīzija organizācijā)</i> <i>Prakse II (grupas un komandas supervīzija organizācijā)</i> <i>Prakse projektu vadībā III (projektu laboratorija/projektu vadība)</i> <i>Prakse IV (kvalifikācijas prakse)</i>	26	39
8. Maģistra darbs	20	30
Kopā kredītpunkti	80	120

Īpaša nozīme tiek piešķirta studējošā personības attīstībai un supervizora prasmju un kompetenču pilnveidošanai un studentu praktiskajai darbībai.

Tikai pēc teorētisko kursu apgūšanas, seko praktiskie studiju kursi, kuru rezultātā studenti ir sagatavoti patstāvīgai prakses iziešanai organizācijas vidē, noslēdzot līgumu ar konkrētu organizāciju. Paralēli šiem profesionālajiem supervīzijas kursiem, tiek apgūti dažādi vadības psiholoģijas un vadībzinību studiju kursi, organizācijas darbības un struktūras/procesu/sistēmas labākai izpratnei un integrēšanai darba situācijās. Profesionālās prakses tiek uzsāktas jau 2. mācību semestrī un turpinātas līdz pat 4.semestrim. Kā noslēguma etaps ir kvalifikācijas prakses aizstāvēšana komisijas klātbūtnē, tad seko pētniecības izpētes metožu apgūšana organizācijā un nobeigumā izstrādāts un aizstāvēts maģistra darbs.

Lai uzskatāmāk izprastu maģistra studiju programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” kritēriju savstarpējā atbilstību un uzdevumu loģisku secību, tie norādīti 1.2.tabulā.

1.2. tabula

Studiju programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” kritēriju savstarpējā atbilstība

Studiju programmas nosaukums	„Vadības psiholoģija un supervīzija”
Iegūstamais grāds	Profesionālais grāds Vadīzinībās
Studiju programmas produkts- iegūstamā kvalifikācija	Supervīzors
Studiju programmas mērķis	<i>ir nodrošināt profesionālās studijas, kas ir atbilstošas ANSE (Association of National Organisations for Supervision in Europe) prasībām un profesijas standartam un sagatavot augsti kvalificētus un konkurētspējīgu Latvijā un ārpus tās speciālistus – supervīzorus, kuriem pēc absolvēšanas būtu gan teorētiskas zināšanas, gan praktiskās iemaņas un kompetence, lai piedāvātu kvalificētu supervīzijas pakalpojumu dažādu profesiju pārstāvjiem, kā arī atbilstoši kompetencei veiksmīgi darboties gan privāta, gan publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos, uzņemoties atbildību par savu darbu un sekmējot organizācijas un tās darbinieku attīstību / izaugsmi.</i>

Uzdevumi

- Dot iespēju studējošajiem iegūt padziļinātas teorētiskās un profesionālās zināšanas, prasmes un kompetenci supervīzijā, sagatavojot speciālistus, kuri ir konkurētspējīgi, efektīvi un spējīgi sniegt kvalitatīvus pakalpojumus ar specializāciju supervīzijā.
- Palīdzēt attīstīt studējošo spēju sasaistīt teorētiskās zināšanas vadībzinātnē un vadības psiholoģijā un praktiskās iemaņas, lai tie varētu sistemātiski pilnveidot supervizora kvalifikāciju, profesionālo izaugsmi un kopumā supervizora profesijas attīstību;
- Nodrošināt padziļinātu zināšanu iegūšanu pētniecības metodoloģijā, padziļinot studējošo kompetenci pētnieciskajā darbā, attīstot viņu spēju izstrādāt un realizēt pētījuma projektus, tos prezentēt;
- Sekmēt programmas absolventu konkurētspēju, piedāvājot savus supervizora pakalpojumus esošajos sociālekonomiskajos apstākļos vietējā un starptautiskajā darba tirgū.

Uzņemšanas noteikumi

Iepriekšējā izglītība:

- Ir iegūts bakalaura profesionālais grāds vai otrā līmeņa profesionālā izglītība vadībzinību, ekonomikas, sociālās un cilvēkrīcības zinātnēs bakalaura vai līdzvērtīgs akadēmiskais bakalaura grāds vadībzinību, ekonomikas sociālās un cilvēkrīcības zinātnēs, pabeidzot studiju programmu, kuras ilgums ir vismaz 3 gadi; vismaz četru gadu darba pieredzi darbā.
- Ir iegūts bakalaura vai maģistra grāds citās sociālo zinātņu nozarēs vai radniecīgo zinātņu nozarēs: veselības aprūpē, vai sociālā labklājībā, humanitārajās zinātnēs; pedagogu izglītībā un izglītības zinātnēs vai inženierzinātnē un vismaz četru gadu darba pieredzi.

Studiju rezultāti

programmas līmenī,

ieskaitot:

- zināšanas un izpratni;
- prasmes;
- kompetences.

Zināšanas

VPS-Z1 Spēj parādīt padziļinātas un specifiskas zināšanas vadībzinātnē un psiholoģijā, saistot to ar dažādu supervīziju koncepcijām, veidiem, formām un modeļiem, to pielietošanas iespējām privātā un publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos, zinātnisku, radošu un inovatīvu risinājumu izstrādē, sadarbojoties ar dažādu jomu speciālistiem.

Prasmes

VPS-P2 Spēj patstāvīgi, kritiski un argumentēti izskaidrot vadībzinātnes, psiholoģijas un supervīzijas jaunākās atziņas, pētījumus un inovācijas saistot to ar sociālekonomiskajiem procesiem valstī (demogrāfiskie procesi, nodarbinātība, uzņēmējdarbība, dzīves kvalitātes rādītāji, izglītība, kultūra, veselības aprūpe, sociālās drošības sistēma u.c.), skaidrojot to saistību ar sociālekonomiskajām pārmaiņām Eiropā un pasaulē.

VPS-P3 Spēj patstāvīgi izvērtēt savu profesionālo darbību un tās rezultātus, lai pilnveidotu profesionālo kompetenci visas dzīves garumā, veidojot sadarbību ar profesionālo vidi, t.sk., profesionālajām asociācijām, citu profesiju pārstāvjiem, iekļaujoties multiprofesionālā un starpdisciplinārā komandas darbā jaunu zināšanu radīšanai psiholoģijas, vadības un supervīzijas kontekstā.

Kompetences

VPS-K5 Organizē un vada supervīzijas procesu individuālajā, grupas, komandas un organizācijas līmenī, vienojoties par supervīzijas mērķiem un sagaidāmajiem rezultātiem, nodrošinot dokumentu apriti, ievērojot tiesību un ētikas pamatprincipus, uzņemoties atbildību dinamiskos un mainīgos mūsdienu ekonomikas un globalizācijas apstākļos.

VPS-K6 Integrē vadības teorijās, vadības psiholoģijā un supervīzijā iegūtās zināšanas, izstrādājot pētījumus un projektus, attīstot supervīzijas iemaņas un prasmes.

Studiju rezultāti moduļa līmenī

Atbilstība katra studiju moduļa izveides principiem un tā ieguldījumam kopējos studiju programmas rezultātos, papildinot un ar katru moduli iegūstot padziļinātas zināšanas, prasmes un kompetences supervizora profesijā, atbilstoši ANSE un LSA prasībām, kas katru gadu tiek pieveidotas tirgus prasībām, supervizoru nepieciešamajām zināšanām, prasmēm un kompetencēm un Eiropas supervizoru profesijas izglītības standartiem.

Studiju rezultāti noteikta studiju kursa līmenī

Atbilstība katra studiju kursa mērķim ir saskaņota programmas mērķiem, iegūstamajiem programmas rezultātiem, integrējot jaunākās iesaistīto profesionāļu atziņas, kuri nepārtraukti pilnveido savas zināšanas un iesaistās zinātniskajā pētniecībā, atbilstoši mūsdienu tirgus pieprasījumam dažādam tirgus vajadzībām. Ko pierāda pievienotais profesionāļu pieredzes apkopojums nodaļā par mācībspēkiem.
Studiju rezultāti ir apkopoti studiju kursu kartējumā.

Novērtēšanas kritēriji

Katram studiju kursam ir aprakstītas prasības kredītpunktu iegūšanai (studiju kursa novērtējuma struktūra, kas sadalīta proporcionāli procentos pēc mācībspēku noteiktajiem pārbaudījumiem); kontroles formas un studiju kvalitātes sistēmas novērtējuma paredzēšana. Atsevišķi pievēršot studējošo prakses prasībām un novērtēšanas kritērijiem. Visi studiju kursu sasniedzamie rezultāti sakrīt ar studiju programmas mērķiem un studiju virziena mērķiem, ko no nodrošina kvalitātes audits. Visi studiju kursa apraksti ir pievienoti pielikumā Nr 6.

Studiju programmas nosaukums, iegūstamais grāds, profesionālā kvalifikācija, programmas mērķi, uzdevumi, studiju rezultāti, un uzņemšanas nosacījumi ir atbilstoši un savstarpēji saistīti.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju

kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Profesionālā maģistra programma "Vadības psiholoģija un supervīzija" augstskolā RISEBA ir no 2015./2016 studiju gada. Tā ir jauna programma, jo notikuši tikai trīs izlaidumi.

Kopš programmas uzsākšanas supervīzijas aktualitāte Latvijā ir strauji pieaugusi un arvien vairāk supervīzijas pakalpojumi tiek izmantoti arī ar uzņēmējdarbību saistītās profesijās. RSU docents un Māszinību katedras vadītājs, kas ir bijis RSU maģistra programmas Supervīzija vadītājs un Latvijas Supervizoru apvienības valdes un sertifikācijas loceklis Dr.med. K.Circenis, uzskata, ka supervīzijas darbības robežas tuvākajā nākotnē būtiski paplašināsies, vienlaikus atzīstot, ka pagaidām Latvijas sabiedrībā ir vēl nepietiekama izpratne par supervīziju. Kā ārējais cēlonis tiek akcentēts nepietiekams valsts atbalsts un nelabvēlīga sociāli ekonomiskā situācija kopumā (Circenis, 2016).

Savukārt Latvijas Supervizoru apvienības (turpmāk - LSA) priekšsēdētājas I.Dreifeldes redzējumā šobrīd supervizora profesija ir atzīstama kā pašorganizēta un pašfinansēta un nav piemērota tiem, kuri vēlas konkrētu amata vietu pie kāda konkrēta darba dēvēja. Supervizori veido savas privātprakses vai kopprakses kā pašnodarbinātie vai kā SIA. Lai supervizors varētu sevi realizēt profesijā, tam jāattīsta sevī prasme pašorganizēties (Dreifelde, 2019).

Tāpat kā citur Eiropā arī Latvijā ir tikai pāris organizācijas, kurās supervizors ir atsevišķs amats, jo pēc Eiropas vispārpieņemtiem standartiem supervizors ir neatkarīgs, no organizācijas pieaicināts konsultants, kas var objektīvi novērtēt situāciju no malas neesot organizācijā iekšpusē, tādā veidā saglabājot savu objektīvo redzējumu par dažādām sarežģītām organizācijas situācijām.

Lai gan profesija ir salīdzinoši jauna, Latvijas Republikā supervīzija ir noteikta vairākos normatīvajos aktos. Saskaņā ar Profesiju klasifikatorā noteikto, supervīzija ir obligāta vairāku profesiju pārstāvjiem: sociālajiem darbiniekiem, psihologiem, arī pašiem supervizoriem (LR MK 18.05.2010. Noteikumi Nr.461). Kā piemēru var minēt, katru gadu, arī 2018. un 2019. gadā, Valsts sociālās aprūpes centrs „Rīga” (VSAC “Rīga”) veic Tirgus izpētes aptaujas „Par tiesībām sniegt atbalstu Valsts sociālās aprūpes centra “Rīga” sociālā darba speciālistiem, institūcijas vadītājiem un struktūrvienību vadītājiem, kuri ir tieši iesaistīti sociālā pakalpojuma sniegšanā un organizēšanā, profesionālās kompetences pilnveidē (supervīzija)”. Lai nodrošinātu supervīzijas pakalpojumus, ir nepieciešami daudzi profesionāli supervizori, jo Latvijā sociālā darba speciālistu ir pietiekami daudz un katram pēc likuma pienākas 21stunda supervīzijas. Tāpēc šo pakalpojumu nevar nodrošināt neliels skaits supervizoru.

Kā arī supervīzija kļūst populāra ne tikai sociālajā darbā, bet tā nepieciešama arī pedagogiem, ko apliecina supervizoru iepirkumi ne tikai 2018. gadā, bet arī 2019. gadā, piemēram, Izglītības kvalitātes valsts dienests ESF Projekta Nr. 8.3.4.0/16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” ietvaros ir izsludinājis iepirkumu – “Ekspertu pakalpojuma iepirkums grupu supervīziju vadīšanai pedagogiem”.

Kopš 2014. gada profesija supervizors ir arī iekļauta profesiju klasifikatorā, un tas ir vērtējams kā nozīmīgs pagrieziena punkts šīs profesijas izaugsmei Latvijā. 2019. gada jūnijā augstskola RISEBA ir iesniegusi un ir apstiprināts, saskaņots jaunais supervizora profesijas standarts, pamatojot un atzīstot supervīziju kā profesiju, kas apliecina šīs profesijas nepieciešamību un pieprasījumu darba tirgū (Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2019. gada 12. jūnija sēdē, [protokols Nr. 4 - visc.gov.lv](#)).

Lai gan supervīzijas nepieciešamība atzīta arī publiskajā sektorā, dažādos likumos, tiesību aktos un projektos, piemēram, Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu likumā, kā profesija tā ir salīdzinoši jauna - no 2014. gada un ne visi darba devēji ir informēti par šo profesiju un pakalpojumu, kas strauji ienāk darba tirgū. Šī iemesla dēļ darba devēji vēl tikai iepazīst supervīziju. Šajā gadījumā svarīgas ir atsauksmes no darba devējiem.

Iepriekš tika uzskaitīti un aprakstīti tikai publiski paustā informācija par tirgus izpētēm un dažiem iepirkumiem, pamatojot darba devēju interesi par supervīzijas pakalpojumu. Darba tirgū ir pietiekami daudz biznesa organizācijas, kuras neveic publiskus iepirkumus, bet regulāri izmanto supervīzijas pakalpojumus. Līdz ar to tika veikta dažādu darba devēju izpēte un saņemtas pozitīvas atsauksmes par programmu un supervīziju kā pakalpojumu no tādiem darba devējiem kā SIA "OSS Networks", A/S "Cēsu Alus" u.c., (skat. 3.pielikumu), kur darba devēji tirgus vajadzības un supervīzijas lietderīgumu ir atzinuši ar savām pozitīvajām atsauksmēm.

Lai labāk saprastu tirgus prasības par supervīzijas pakalpojumu, LSA mājas lapā ir sniegti konkrēti piemēri, kā supervīzija var palīdzēt uzņēmējdarbībā, kādi ieguvumi no supervīzijas un kāds ir sagaidāmais supervīzijas rezultāts (sīkāk skatīt [te](#)).

Ņemot vērā straujo profesijas attīstību, augstskolai RISEBA ir sadarbība ar LSA. Supervīzijas izglītības programma jau sākotnēji ir sastādīta atbilstoši LSA izglītības prasībām, kuras savukārt ir atbilstošas Latvijas Supervizora profesijas standartam un Eiropas Nacionālās supervīzijas organizāciju apvienības (ANSE, Association of National Organisation for Supervision in Europe) izglītības standartam (sīkāk skatīt [te](#)).

Programmas licencēšanas procesā viss izglītības saturs tika saskaņots ar LSA, pēc apvienības sertificēto supervīzoru ieteikumiem. LSA ir atzinusi par atbilstošiem augstskolas RISEBA absolventus, kuri vēlas iestāties biedrībā un sertificēties. Izpildot visas biedrības prasības, absolventi tiek uzņemti kā biedri un sertificēti. Atsauksme no LSA priekšsēdētājas par profesionālo maģistra programmu "Vadības psiholoģija un supervīzija" un tās atbilstību nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm ir pievienota pielikumā (skat. 3.pielikumu).

Lai atbilstu nozares un zinātnes tendencēm, augstskolas RISEBA mācībspēki un studenti regulāri apmeklē dažādus LSA rīkotos pasākumus, kā vienu no tiem var minēt LSA valdes organizēto 2018. gada 17. augustā "Baltijas supervīzoru kvalitātes dienu", kurā piedalījās ap 60 supervīzoru no septiņām Eiropas valstīm – Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, kā arī Vācijas, Austrijas un Nīderlandes, tai skaitā, arī RISEBA pārstāvji, absolventi un studenti. Pasākumā tika īstenotas dažādas zinātniskas un praktiskas profesionāļu organizētas aktivitātes. Kā svarīgākie aspekti kvalitātes dienā bija: supervīzijas izglītība, teorija, prakse, pētījumi un profesionālās apvienības. Augstskola RISEBA apmeklē visus pēdējo gadu ar kvalitāti un izglītību organizētos LSA un ANSE pasākumus, lai sekotu līdzi jaunākajām supervīzijas atziņām un Eiropas tendencēm.

Jāatzīst, ka Latvijas Supervīzijas apvienības priekšsēdētāja ir augstskolas RISEBA profesionālo kursu docētāja, kura regulāri organizē un apmeklē dažādus ar profesija saistītus pasākumus, tai skaitā, 2018.gada oktobrī ANSE organizēto Eiropas Nacionālo supervīzijas apvienību vadītāju sanāksmi Ģenerālajā asamblejā Budapeštā, Ungārijā. Tikšanās ietvaros tika pārrunāti nozīmīgākie jautājumi un aktuālākie virzieni saistībā ar supervīziju un jaunākās atziņas un tendences tika integrētas tādos studijuursos kā "Konsultēšanas un supervīzijas teorijas", "Individuālā supervīzija," Prakse I (Individuāla prakse), u.c.

2018.gadā ANSE organizēja pirmo izglītotāju konferenci Frankfurtē. Konferences saturs bija paredzēts lielākoties supervīzijas mācībspēkiem un izglītotājiem, personālam, treneriem un izglītības iestāžu pārstāvjiem. Konference bija veidota ar uzsvaru par vienota standarta supervīzoru izglītības kvalitāti un profesionalitāti kā vienu no svarīgākajiem faktoriem, uzsverot to, ka darba

tirgus globalizācija ir ietekmējusi arī supervizoru izglītību un supervizoru izglītības kvalitātes standarti nevar palikt nacionālo supervīzijas organizāciju ietekmē, tāpēc bija nepieciešama kopīga izpratne un kopīgi standarti. Konference profesionāļiem/izglītotājiem pavēra jaunas perspektīvas un radīja vairāk iespēju sadarbībai un pieredzes apmaiņai tieši izglītības standartu vienotībai (ANSE, 2019). Šajā konferencē piedalījās arī augstskolas RISEBA programmas direktore Maija Zakriževska-Belogrudova un RISEBA viespaspniedzējs Kristaps Circenis, kuri smēlās jaunas atziņas un guva pieredzi par citu valstu izglītības sistēmām un standartiem, nodibinot attiecības ar citiem supervīzijass izglītotājiem, kā piemēram, ar Kauņas Vitauta Magnus Universitātes pārstāvi Rasu Naujanieni (Vytautas Magnus University LPSKA) un Emesu Marosceki no Ungārijas Karoli Gaspar Universitātes (Károli Gáspár University), ar kuriem tuvajā nākotnē plānots noslēgt sadarbības līgumus.

Pieredzes apmaiņai un jaunāko supervīzijas atziņu gūšanai RISEBA mācībspēki apmeklēja arī 2019.gada augustā Bolzano, Dienvidtirolē, Itālijā, Eiropas Nacionālo supervīzijas organizāciju apvienības (Association of National Organisation for Supervision in Europe) (turpmāk ANSE) organizēto kārtējo Vasaras Universitāti. Šīs Universitātes aktualitāte bija profesionālo attiecību jeb "tiltu" veidošana supervīzijā starp visdažādāko profesiju pārstāvjiem. Jāatzīmē, ka šobrīd LSA nozīmīgi nākotnes plāni ir saistīti ar ANSE Vasaras Universitātes 2021. gadā organizēšanu Latvijā. Vasara Universitātē tiks īstenotas LSA biedru aktualizētās vajadzības un intereses (t.sk. RISEBA absolventu), kas paredz zināšanu un pieredzes apmaiņu ar kolēģiem no citām Eiropas valstīm. Šis pasākums ir paredzēts sadarbojoties RISEBA un citām Latvijas augstskolām, iesaistot Vasaras Universitātes organizēšanā RISEBA supervīzijas programmas docētājus un studējošos.

Jau trešo gadu pēc kārtas augstskolas RISEBA programmas "Vadības psiholoģija un supervīzija" studenti, sadarbībā ar Latvijas Supervizoru apvienību un Rīgas Stradiņa universitāti organizē "Supervīzijas dienas", kas ir pasākumu kopums nedēļas laikā. Ar mērķi popularizēt supervīziju darba devēju vidū, informēt par supervīziju kā pakalpojumu dažādas organizācijas, apvienojot profesionāļus/supervizorus, absolventus, studentus un organizāciju pārstāvjus un pakalpojuma saņēmējus, kas ir valsts, pašvaldības organizācijas un privātais sektors. "Supervīzijas dienas" parasti noslēdzas ar zinātniski praktisku konferenci, kura notiek augstskolas RISEBA telpās Durbes ielā 4 un 2019.gadā tā sasniedza 120 apmeklētāju skaitu.

Līdz ar profesijas attīstību strauji attīstās arī zinātne, ko pierāda zinātniskās publikācijas. 2015. gadā tika plānveidīgi un mērķtiecīgi uzsākta zinātniskā darība un dalība dažādās konferencēs, piemēram, par supervizora profesiju, darba davēju un ņēmēju vajadzībām pēc supervīzijas pakalpojuma, par ieguvumiem no supervīzijas pakalpojumiem dažādās patērētāju grupās. Šie zinātniskie raksti tika publicēti datu bāzēs Web of Science un EBSCO. Daži raksti ir rakstīti kopā ar programmas studentiem un absolventiem, kā piemēram:

1) Zakriževska, M. 2017. Business students and employers attitude towards supervision, 2016, Rural Environment. Education. Personality. (REEP) Proceedings of the 9th International Scientific Conference. No. 9, p. 283 -295, ISSN 2255-808X Web of Science Conference Proceedings

2) Zakriževska M. 2017. M. Emotionally Evaluating the Attitude of Consumers toward Supervision Service. CBU International Conference Proceedings, , Vol 5, p. 886-900, ISSN 1805-997X, Online ISSN 1805-9961 DOI: <http://dx.doi.org/10.12955/cbup.v5.1045> Web of Science Conference Proceedings

3) Zakriževska M., Abrams E. 2017. Social Representations and Consumer Attitudes about Supervision as a Service, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art., Book 3, Vol 2, p. 347-354, ISBN 978-619-7408-19-5 / ISSN 2367-5659 DOI: 10.5593/sgemsocial2017/32/S11.044 EBSCO database

4) Zakrizevska M., Kronberga S. 2018. Opportunities to Promote an Awareness of Supervision and Coaching in Latvia, 5th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEM 2018, Vol. 18, p. 747-754, ISBN 978-619-7408-65-2, ISSN 2367-5659 DOI: 10.5593/sgemsocial2018/1.5/S05.093

Visi šie uzskaitītie raksti kā referāti ir prezentēti arī starptautiskajās zinātniskajās konferencēs (sīkāk par mācībspēku zinātni un sadarbību ar studentiem skatīt sadaļā 4. Mācībspēku raksturojums).

Programmas atbilstībai nozares un zinātnes tendencēm katru gadu tiek papildināta zinātniskā un mācību literatūra, tiek iegādāti nepieciešamie darba instrumenti (rakstu krājumi, mācību literatūra, praktisko uzdevumu grāmatas, asociatīvās kārtis u.c. materiāli), ko studējošie var izmantot studiju procesā un praksē.

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

Studiju programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” atbilstība valsts izglītības standartam RISEBA profesionālā maģistra studiju programma „Vadības psiholoģija un supervīzija” profesionālā maģistra grāda vadībzinībās un supervizora kvalifikācijas iegūšanai atbilst 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 – „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” (skat. 2.pielikumu).

Analizējot studiju programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” satura atbilstību Valsts standarta prasībām, var secināt, ka RISEBA studiju programma pilnībā atbilst prasībām. Turpmāk ziņojumā sniegts skaidrojums par studiju programmas apguves un vērtēšanas pamatprincipiem un kārtību, kā arī par praksēm un maģistra darbu.

Ievērojot studiju programmas kartējuma rezultātus un definētos studiju rezultātus, ir aktualizēti studiju kursu apraksti, organizētas sapulces un programmas padomes, kas notiek divas reizes gadā ar studiju kursu docētājiem, nodrošinot izpratni par kopējo studiju programmu mērķi, docētāju savstarpējo sadarbību un studiju kursu atbilstību studiju programmas rezultātiem.

Studiju programmu rezultāti un kartējums tiek nosūtīts katram studiju programmā iesaistītajam mācībspēkam, lai iepazīstinātu ar kopēju programmas kopskatu, kursu secību un iespēju, un, lai studiju kursi savstarpēji nepārklātos. Studiju programmas mācībspēku sapulces notiek vidēji divas reizes gadā (pirms Ziemassvētkiem un pavasarī, noslēdzot studiju gadu). Tajās pārrunā studiju programmas attīstības jautājumus, studējošo sekmību, vērtēšanu, studiju darbu izstrādi.

Pozitīvi vērtējams, ka šajās sapulcēs piedalās ne tikai ievēlētie mācībspēki, bet arī vieslektori, studenti un absolventi, kas izvērtē studiju rezultātus un sniedz savus priekšlikumus programmas pilnveidei. Pavasara sapulces un pārrunas notiek par maģistra darbu aizstāvēšanas rezultātiem, kā arī studiju programmas īstenošanu kopumā, tostarp saņemot ierosinājumus studiju programmas attīstībai. Šīs darbības ļauj stiprināt studiju programmas “kopējo identitāti”, ne tikai veicinot kopējo izpratni par studiju programmas īstenošanu un studiju rezultātu sasniegšanu, bet arī sasniedzot studiju programmas mērķi. Mācībspēki piedalās arī metodiskajos semināros un dažādos profesionālajos supervīzijas pasākumos, piemēram, LSA kopsapulcēs vai “Supervīzijas dienās”, kur

tiek pārrunāti dažādi ar programmu aktuāli jautājumi. Profesionāļi nereti tiek aicināti pie studentiem kā vieslektori. Piemēram, kursā “Koučings Biznesā” u.c. tiek uzaicināti nozares profesionāļi - kouči: koučs Jūlija Matisone, sistēmisko izvietojumu eksperte un kursā “Inovācija un organizāciju attīstība” Iveta Apine, Elīna Miķelsone - “Ideju un inovāciju institūta” valdes priekšsēdētāja ar pieredzi projektu vadībā, mārketingā, inovāciju vadībā u.c. Arī turpmāk ir plānots mērķtiecīgi pilnveidot studiju programmas saturu, studiju programmas direktoram, sadarbojoties ar mācībspēkiem un sadarbības partneriem.

Visu prakšu aizstāvēšanā un kvalifikācijas prakses aizstāvēšanā arī tiek aicināti nozares speciālisti un eksperti, kuri uzskatāmi var novērtēt programmā sasniegtos rezultātus un pārrunāt programmas nepilnības un satura pilnveidošanas iespējas nākotnē.

Lai labāk izprastu programmas saturu un loģiku, programmā visi studiju kursi ir sadalīti moduļos, kas ir saistīti ar supervīziju un kvalifikācijas iegūšanu, kur ir noteikta ļoti strikta kursu secība kvalitatīvai izglītības iegūšanai, atbilstoši programmas rezultātu sasniegšanai (skatīt 4.pielikumu “Studiju kursu/moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai”). Tikai pēc teorētisko profesionālo kursu apgūšanas seko praktiskie studiju kursi, kuru rezultātā studenti ir sagatavoti patstāvīgai prakses iziešanai organizācijas vidē, noslēdzot līgumu ar konkrētu organizāciju un praktizējot tajā. Paralēli šiem profesionālajiem supervīzijas kursiem tiek apgūti dažādi vadības psiholoģijas un vadībzinību studiju kursi organizācijas darbības un struktūras/procesu/sistēmas labākai izpratnei un integrēšanai darba situācijās. Profesionālās prakses tiek uzsāktas jau 2. mācību semestrī un turpinātas līdz pat 4. semestrim. Kā noslēguma etaps ir kvalifikācijas prakses aizstāvēšana komisijas klātbūtnē. Tad seko pētniecības izpētes metožu apgūšana organizācijā. Nobeigumā tiek izstrādāts un aizstāvēts maģistra darbs (skatīt programmas plānu 5.pielikumā).

Studijuursos ir integrētas simulācijas spēles un viena no tām 2018./2019. mācību gadā bija “Līdera vara” („Power of Leadership”), kā rezultātā studenti varēja izspēlēt īsā laika posmā organizācijas procesus, saprast savas uzvedību spēju izturēt un reakciju dažādās sarežģītās un neparedzētās situācijās, sadarbojoties, komunicējot, izprotot savu stresa noturību un nonākot pie atziņām par organizācijas procesiem. Pēc simulācijas spēles studenti sniedz refleksiju un analīzi par iegūto pieredzi un organizācijas procesiem. Nepārtraukti studiju procesā mācībspēki izmanto dažādas metodes un pieejas supervīzijas apgūšanai, kā piemēram, asociatīvās kārtis, krēslu metodi, mākslu, sistēmiskos izvietojumus, bālinta grupas u.c.

Īpaša nozīme tiek piešķirta studējošā personības attīstībai un supervīzora prasmju, kompetenču pilnveidošanai un studentu praktiskajai darbībai, attīstot tieši supervīzora profesionālās prasmes un kompetences. Studiju kursi un studiju moduļu nozīme un abilstība studiju sasniedzamajiem rezultātiem ir apkopots 6.pielikumā.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studijuursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Studiju procesa īstenošanā tiek ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi un īstenoti šādā veidā:

1) Studiju kursu docētāji ņem vērā un respektē studentu dažādību un viņu vajadzību daudzveidību, izmantojot dažādus programmas īstenošanas veidus, atbilstoši studentu iespējām. Studentiem ir iespēja studēt dažādās studiju formās - pilna laika, nepilna laika, tālmācībā, kā arī pāriet no vienas studiju formas uz citu, vai no vienas studiju programmas uz citu.

2) Studiju kursi tiek apgūti studentu un mācībspēku sadarbības procesā, kur atbilstoši situācijai tiek pielietotas dažādas mācīšanas metodes: monolōģiskā - lekcijas un demonstrējumi; dialōģiskā - konstruktīvas sarunas, diskusijas, lomu spēles, radošās metodes ("Prāta vētra", "Domāšanas cepures", u.c.); pētnieciskās metodes - literatūras studijas, mācību ekskursijas, semināri, projekti, situāciju analīze, problēmuzdevumi, u.c. Veicot pētniecisko darbu, studenti izmanto kvalitatīvās, kvantitatīvās un datu matemātiskās apstrādes metodes. Tiek izmantotas dažādas darba formas - grupu darbs, individuālais darbs, patstāvīgais darbs.

3) Tiek veicināta studējošo patstāvība, piedāvājot studentiem mācību metodes, kur viņi var individuāli vai grupā sagatavot un demonstrēt savas zināšanas, prasmes un attieksmi. Tajā pašā laikā tiek nodrošināta mācībspēka vadība un atbalsts, iedvesmojot, motivējot un sniedzot mutisku vai rakstisku atgriezenisko saiti.

4) Mācībspēku un studentu savstarpējās attiecībās tiek veicināta studējošo un mācībspēku abpusēja cieņa, veidojot pozitīvu emocionālo fonu un radošu sadarbību. Augstskolā darbojas Ētikas komisija, kur nepieciešamības gadījumā tiek izskatītas ētiska rakstura sūdzības.

5) Augstskolā eksistē atbilstošas procedūras studentu sūdzību risināšanai. Sūdzību izskatīšanas procesu vada Kvalitātes daļas vadītāja, pieaicinot programmas direktoru un katedras vadītāju, nepieciešamības gadījumā - Studiju departamenta vadītāju vai studiju prorektoru.

6) Regulāri tiek izvērtētas pedagoģiskās metodes, mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas veidi. Aktuālie jautājumi tiek apspriesti katedras sēdēs, Metodiskās padomes sapulcēs, kā arī mācībspēkiem tiek organizēti metodiskie semināri, ekskursijas un dažādas mācības.

Realizējot studentcentrētu pieeju, īpaša uzmanība tiek pievērsta studiju rezultātu vērtēšanai:

1) Mācībspēki pārziņa pārbaudes un eksaminācijas metodes, saņem atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā. Tas notiek metodiskajos semināros, katedras sēdēs, darbojoties projektos, kā arī mācoties vienam no otra un savstarpēji hospitējot nodarbības.

2) Pārbaudes darbi, vērtēšanas kritēriji un metodes, kā arī kritēriji atzīmju izlikšanai ir iepriekš publiskoti. Kopā ar studiju kursa aprakstu tie tiek ievietoti MOODL vidē, pārrunāti pirmajā nodarbībā. Nepieciešamības gadījumā tie tiek izsūtīti individuāli pa epastu vai pārrunāti konsultācijā.

3) Vērtēšana sniedz studentiem iespēju parādīt, kādā mērā tie ir sasnieguši sagaidāmos mācīšanās rezultātus - zināšanās, prasmēs un attieksmē.

4) Studenti saņem atgriezenisko saiti, un ja nepieciešams, mācībspēks sniedz padomus un atbalstu mācīšanās procesa uzlabošanai.

5) Tiek ņemta vērā studentu dažādību un atsevišķos gadījumos piemēroti studentiem atvieglojoši apstākļi, piem., iesniegšanas termiņa pagarināšana.

6) Vērtēšana tiek īstenota saskaņā ar apstiprinātām procedūrām, tā ir konsekventa, taisnīga un piemērojama visiem studentiem.

7) Sasniegto studiju rezultātu vērtēšanu veic mācībspēks, pats students (pašizvērtēšana), citi studenti (savstarpējā vērtēšana). Ja studiju kursu docē vairāki mācībspēki, tad eksāmena darbu vērtē vairāki docētāji.

8) Augstskolā darbojas procedūra studentu apelāciju izskatīšanai. Studiju procesa īstenošanā tiek ņemti vērā šādi studentcentrētas mācīšanas un mācīšanās principi: tiek respektēts studentu kontingents un viņu vajadzību daudzveidība, veidojot piemērotus mācīšanās ceļus, atbilstoši iespējām, tiek izmantoti dažādi programmas īstenošanas veidi un atbilstoši apstākļiem tiek izmantotas daudzveidīgas pedagoģiskās metodes. Studiju procesa laikā tiek veicināta studējošā tieksme uz patstāvīgumu, tajā pašā laikā nodrošinot mācībspēka vadību un atbalstu. Starp mācībspēkiem un studējošiem tiek veicināta abpusēja cieņa, sadarbība un nepārtraukta mijiedarbība.

Studiju programmā "Vadības psiholoģija un supervīzija" tiek izmantotas dažādas studiju metodes, t.sk. lekcijas. Mācību process galvenokārt tiek organizēts kā praktiskās nodarbības apļa veidā, kas raksturīgas tieši studiju programmai „Vadības psiholoģija un supervīzija”, liekot uzsvāru tieši uz supervizora profesionālo prasmju un kompetenču iegūšanu. Notiek arī semināri, diskusijas, meistarklases, prasmju attīstīšanas vingrinājumi un ekskursijas, kā piemēram, uz SIA Cabot, SIA Accenture u.c., pieredzējušo profesionāļu atklātās lekcijas, ārvalstu un vietējo speciālistu vieslekcijas. Pēc absolventu ieteikuma, tiek pieaicināti vieslektori, kā piemēram, shēmu terapeits, psihoterapeits no Lielbritānijas Jānis Briedis, kurš studentiem vada nodarbības par konsultēšanas pamatprincipiem u.tml. Vairākos studijuursos mācībspēki sagatavo arī izdales un citus materiālus, piemēram supervīzijas metodes un tehnikas (visi lekciju materiāli t.sk. prezentācijas ir pieejami e.riseba.lv).

RISEBA studentiem studiju laikā ir iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus, diskutēt ar pasniedzējiem, konsultantiem, pieaicinātajiem ekspertiem un studiju biedriem. Studijās tiek izmantotas problēmcentrētas mācīšanas stratēģijas. Visi studiju mācību un palīgmateriāli studentiem ir brīvi pieejami studiju laikā e-studiju vidē. www.e.riseba.lv atrodamas arī norādes par papildu informācijas avotiem, zinātniskiem rakstiem un pētījumiem, mācību un konkrēto jautājumu apguvei, kā arī materiāli pašvadītas mācīšanās veicināšanai (piemēram, mājās veicamie uzdevumi, papildus temati ar pašpārbaudes testi). Nepieciešamības gadījumā tiek organizētas attālinātas (izmantojot *skype*) un klātienē konsultācijas, studenti saņem uzdevumus meklēt informāciju internetā un zinātniskās datu bāzēs, kā arī strādāt grupās – gatavojot kopējo projektu vai prezentācijas materiālus.

Īpaši supervīzijas profesionālajosursos tiek organizētas studentu refleksiju grupas, un studenti pilda profesionālas dienasgrāmatas. Vismaz vienu reizi studiju gadā tiek organizētas studiju ekskursijas, piemēram, apgūstot studijuursos supervīzijā, kur studenti tiek iepazīstināti ar supervizora privātprakses organizēšanu, attiecīgi viesojoties uzņēmumā vai privātpraksē (piemēram, Maijas Zakriževskas privātprakse, vairāk skatīt [te](#)) (privātprakses mājas lapa ir latviešu valodā).

Studiju programmā ir iesaistīti kuratori. Kuratora darbības mērķis – sniegt atbalstu studentiem studiju laikā, palīdzot veidot RISEBA studiju vidi draudzīgāku studentiem. 2018./2019 un 2019./2020. studiju gados programmā darbojās 3 kuratori: Lūcija Rutka, Anete Hofmane un Maija Zakriževska-Belogrudova.

Starp mācībspēkiem, kuri ir savas jomas eksperti, rodas savstarpējā izpratne par to, kāda studiju rezultāta sasniegšanai tiek apgūts kurss un izvēlēta attiecīgā mācīšanās metode, docētāji par to vienojas. Svarīgi ir identificēt tos apgabalus, kuros noteikta veida studiju rezultāti pārklājas vai iztrūkst (salīdzinot kursus un to atbilstību programmai). Tas tiek veikts ar studējošo aptaujām.

Un studējošajiem tiek atvieglota izvēle par tiem studijukursiem, kurus viņi vēlas apgūt kā C studijuursos - atbilstoši studiju rezultātiem. Izmantotās studiju īstenošanas un arī vērtēšanas metodes sekmē studiju kursu rezultātu un izvirzītā studiju programmas mērķa sasniegšanu.

Katra studiju kursa beigās elektroniski studentiem tiek lūgts aizpildīt novērtējuma anketu, kurā ir iespēja izteikt viedokli un ierosinājumus gan par studiju kursa saturu, gan tā realizācijas metodēm, gan pasniedzēju kompetencēm un darba stilu. Līdz ar to studiju kursi ik gadu tiek aktualizēti atbilstoši studentu sniegtajam vērtējumam. Tāpat studentu pārstāvji tiek iesaistīti programmas padomēs un satversmes sapulcēs, nodrošinot viņu viedokļa pārstāvēniecību lēmumu pieņemšanā. Regulāri (vismaz 2 reizes semestrī – formāli un ikdienā – neformāli) notiek komunikācija ar studiju programmas direktoru, izrunājot neskaidros jautājumus, papildus konsultējot un atbalstot studentus.

Mācībspēkiem ir izstrādāta „Viesdocētāja rokasgrāmata”, kurā sniegts skaidrojums par nodarbību plānošanu, gatavošanos tām, norisi un vērtēšanu.

RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma balstās uz sekojošiem principiem:

- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu;
- akumulēšana – studējošā iegūtās zināšanas tiek vērtētas, summējot visus studiju laikā iegūtos pozitīvos vērtējumus;
- prasību atklātība un skaidrība – uzsākot studijas, studējošais tiek informēts par studiju kursa saturu, prasībām un vērtējumu.

RISEBA studiju un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas un tiek konsekventi ievērotas. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un programmas mērķu un sasniedzamo rezultātu prasībām.

Studējošo zināšanu kvalitāti RISEBA vērtē, pamatojoties uz Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas rīkojumu, atbilstoši LR pieņemtajiem ECTS (European Credit Transfer System) standartiem un atbilstoši augstskolā esošiem vērtēšanas kritērijiem.

Augstskolā ir noteikti divu veidu pārbaudījumi - obligātie un citi pārbaudījumi. Obligāto pārbaudījumu (piemēram, kontroldarbs, eksāmens) izpilde studentiem ir obligāta. Ja tie nav izpildīti, gala atzīme par studiju kursu nevar tikt izlikta. Obligāto pārbaudījumu skaits studiju kursā ir noteikts ar rektora rīkojumu un ir atkarīgs no kredītpunktu skaita studiju kursā. Papildu obligātajiem pārbaudījumiem pasniedzējs pēc saviem ieskatiem var iekļaut studiju kursā, piemēram, mājas darbus, testus, patstāvīgos darbus, seminārus, utt. Tie ir - citi pārbaudījumi. To skaitu un veidu nosaka pats pasniedzējs, kā arī studiju kursa aprakstā (un izliekot gala atzīmi) norāda citu pārbaudījumu svaru studenta gala vērtējumā.

Katrs mācībspēks savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmā un aprakstā norādītos obligātos un citus pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, prezentācijas, patstāvīgie darbi, utt.). Prasības ir atkarīgas no studiju kursa specifikas un studiju procesa organizācijas tajā. Regulārs darbs semestrī ietekmē studiju kursa gala vērtējumu. Obligāto pārbaudes veidu nosaka pasniedzējs, ņemot vērā prasības kursa apguvei un katra vērtējuma īpatsvaru. Eksāmenu, kontroldarbu, patstāvīgo darbu, studiju darbu un prakšu rezultātus vērtē ar atzīmi 10 ballu sistēmā. Zemākais pozitīvais vērtējums maģistra studiju programmai ir četras balles (gandrīz viduvēji). Iegūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā. Lai novērtētu studentu izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 akadēmiskajām stundām.

Eksāmeni RISEBA tiek organizēti gan rakstiski, gan mutiski, gan organizēti testu veidā e.riseba.lv. Gala vērtējums pēc studiju kursa apguves ietver studenta darba novērtējumu visa studiju kursa apguves laikā, tajā skaitā, līdzdalību un darba kvalitāti nodarbībās, kontroldarbu un patstāvīgo darbu rezultātus, kā arī eksāmena vērtējumu. Kursā apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts

pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

Prakses atskaites saturu un kvalitāti, kā arī studējošo prezentācijas prasmi vērtē programmas direktora nozīmēta komisija 10 ballu sistēmā.

Praksi vada un koordinē prakses vadītājs. Prakse jāaizstāv termiņā, saskaņā ar studiju grafiku.

Maģistra studiju beigās ir paredzēts Valsts pārbaudījums - jāizstrādā, jāuzraksta un jāaizstāv maģistra darbs un jānokārto Kvalifikācijas prakse. Studējošie Kvalifikācijas praksi drīkst kārtot, ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzētā studiju kursa apguve;
- pozitīvi novērtētas un aizstāvetas citas visas iepriekšējās prakses;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Maģistra darba apjoms ir 20 KP, un tas sastāv no teorētiskās un empīriskās daļām. Teorētiskā daļa sastāv no akadēmiskās literatūras un citu zinātnisku pētījumu par supervīzijas jomas tēmām analīzes. Praktiskajā daļā tiek veikts oriģināls lietišķais pētījums. Pētījums ir zinātniski pētnieciskā darbā izvēlētais problēmas risinājums.

Kvalifikācijas prakse tiek organizēta mutiski, iepriekš e.rieseba iesniedzot prakses atskaites. Tā vērtēšanas saturs sastāv no prakses dokumentācijas prezentācijas un nodošanas vienu nedēļu pirms prakses aizstāvēšanas un supervīzijas sesijas novadīšanas komisijas klātbūtnē (katram studentam paredzēta 1 h).

Ja studiju programma ir sekmīgi apgūta, aizstāvēts maģistra darbs un kvalifikācijas prakses pārbaudījumā saņemts pozitīvs vērtējums (zemākais vērtējums 4 balles), studējošiem tiek piešķirts profesionālais maģistra grāds – vadībinībā un supervizora kvalifikācija.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Studiju programma, t.sk. prakses ir izveidotas un ir saskaņā atbilstoši profesijas standartam (skatīt 3.pielikumu "Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstība profesiju standartam").

Prakse ir profesionālās augstākās izglītības neatņemama sastāvdaļa. Prakses laikā studējošais studijuursos apgūtās zināšanas un prasmes nostiprina reālā darba vidē, kā arī attīsta tās spējas un kompetences, kuru apgūšana tikai studiju kursu ietvaros vien būtu nepietiekoša.

Studiju programma paredz četru veidu prakses, pilnveidojot un nostiprinot iegūtās prasmes un iemaņas ārpus RISEBA, veicot prakses uzdevumus saskaņā ar kursa aprakstu un prakses nolikumu. Prakšu vērtība kredītpunktos saistībā ar kopējo apgūstamo kredītpunktu skaitu un atbilstoši augstākās izglītības Valsts standartam ir 26 KP/39 ECTS.

Visu prakšu mērķis ir profesionālo prasmju attīstība praktisku problēmu risināšanai, izpildot individuālo prakses uzdevumu. Prakses uzdevumi ir saistīti uz apgūto zināšanu aprobāciju, attīstot prasmes un kompetences, kas nepieciešamas supervīzoram/konsultantam pārraugam: individuālajā līmenī, grupu un komandu līmenī, kā arī organizācijas līmenī.

Prakses rezultātā studenti sasniedz studiju rezultātu, tas ir - organizē un vada supervīzijas procesu individuālajā, grupas, komandas un organizācijas līmenī, vienojoties par supervīzijas mērķiem un

sagaidāmajiem rezultātiem, nodrošinot dokumentu apriti, ievērojot tiesību un ētikas pamatprincipus, uzņemoties atbildību dinamiskos un mainīgos mūsdienu ekonomikas un globalizācijas apstākļos. Atbilstoši LSA sertifikācijas standartiem, studentiem prakses laikā ir pieaicināts ārpus studiju procesa neatkarīgs supervizors, kas veic supervīzijas par supervīzijām 35h apjomā. Kvalifikācijas prakses mērķus un uzdevumus nosaka profesijas standarts un RISEBA Biznesa katedras sēdē noteiktajā kārtībā apstiprināta prakses programma.

Studējošajiem praksē sākotnēji jānovēro supervīzijas process, tad jāpiedalās supervīzijās un tikai tad jāvada supervīzijas pašiem, kā rezultātā sekmīgi varētu iegūt supervizora kvalifikāciju. Visu prakšu noslēgumā ir jāsaģatavo atskaite par savas prakses darbību un tā jāaizstāv komisijas klātbūtnē.

Visiem studējošajiem ir jāiziet "Prakse projektu vadībā" (6 KP/ 9 ECTS apjomā), kura tiek īstenota praktiski veicama attīstības projekta veidā kādā no organizācijām vai uzņēmumiem. Studējošie var izvēlēties "Prakse projektu vadībā". Pēdējos trīs gadus studenti ir izvēlējušies patstāvīgi vadīt projektu - organizēt "Supervīzijas dienas" Latvijā, sadarbībā ar Latvijas Supervizoru apvienību un Rīgas Stradiņa universitāti, kas ir pasākumu kopums nedēļas laikā. Ar mērķi popularizēt supervīziju darba devēju vidū, informēt par supervīziju kā pakalpojumu dažādas organizācijās, apvienojot profesionāļus/supervizorus, absolventus, studentus un organizāciju pārstāvjus un pakalpojuma saņēmējus, kas ir valsts, pašvaldības organizācijas un privātais sektors. Šīs prakses laikā studenti attīsta projektu organizēšanas un vadīšanas prasmi, attīstot supervizora profesionālo identitāti. Studenti aktīvi iesaistās "Supervīzijas dienas" organizēšanā. Prakses beigās raksta atskaiti un aiztāv praksi komisijas klātbūtnē.

Par RISEBA piedāvātajām iespējamām prakses vietām un studentu izvēlētajām prakses vietām apliecina nodomu līgumi par studējošo prakses nodrošināšanu un studentu prakses līgumi, kas ir pieejami Biznesa katedrā. Studiju programmā paredzētās prakses var notikt jebkurā valsts, pašvaldības, biznesa vai citā organizācijā.

Ja studējošais jau strādā kādā uzņēmumā, viņš var izvēlēties šo uzņēmumu kā savu prakses vietu, kas nav saistīts ar tuviem kolēģiem vai padotajiem. Galvenais kritērijs prakses vietas piemērotībai studiju programmai ir organizācijas piekrišana, prakses laikā veicamo uzdevumu izpilde un mērķa sasniegšana, ko nosaka prakses programma. Papildu prakses vietas nodrošina ilgtermiņa sadarbības līgumi starp RISEBA un pašvaldības, valsts institūcijām, privātiem uzņēmumiem (piemēram, SIA Cabot Latvia u.c.), sabiedriskā labuma organizācijām. Lielā mērā prakšu vietu nodrošināšanā iesaistās paši studenti, programmas direktore un RISEBA Studentu karjeras atbalsta centra speciāliste.

Studiju prakses raksturojums

Programmā ir paredzētas četras prakses (6.pielikumā atrodamas prakses programmas):

- Prakse I (individuālā supervīzija) - 4KP
- Prakse II (grupas un komandas supervīzija) - 4KP
- Prakse projektu vadībā III (projektu laboratorija/projektu vadība) - 6KP
- Prakse IV (kvalifikācijas prakse) - 12KP

Prakses ir izveidotas secīgi, sākotnēji paredzēti teorētiskie kursi, kas ir ietveri sākot no pirmā moduļa līdz piektajam studiju modulim. Pabeidzot atbilstošos teorijas kursus, studenti tiek sagatavoti praksēm (skatīt prakšu plānojamu pa semestriem 5.pielikumā Studiju plāns).

1) Prakse I (individuālā supervīzija) - 4KP. Šajā praksē studenti apgūst individuālās supervīzijas prasmes un kompetences. Prakses noslēgumā studenti raksta prakses atskaiti. Prakses

aizstāvēšanas notiek komisijā, kur tiek vērtēta studenta snieguma atbilstība atbilstība prakses programmas kritērijiem.

2) Tad seko **Prakse II (grupas un komandas supervīzija) - 4KP**. Šajā praksē students apgūst grupas, komandas un organizācijas supervīzijas prasmes un kompetences. Prakses noslēgumā studenti raksta prakses atskaiti. Prakses aizstāvēšanas notiek komisijā, kur tiek vērtēta studenta snieguma atbilstība atbilstība prakses programmas kritērijiem.

3) Paralēli jau no 2.semestra studenti iesaistās **Prakse projektu vadībā III (projektu laboratorija/projektu vadība) - 6KP**, kur studentiem tiek piedāvāts apgūt vai nu projektu vadību, izstrādājot kādu Eiropas savienības vai cita veida biznesa projektu, vai organizēt projektu, kas tieši saistīts ar "Supervīzija dienu" organizēšanu visā Latvijā un jau 3. gadu (pirmajā gadā studenti organizēja LSA 15 gadu jubileju ar noslēdzošo konferenci - veltītu šim pasākumam). Pēc studentu iniciatīvas studenti izvēlējās organizēt "Supervīzijas dienas" vienas nedēļas garumā, noslēdzot to ar Supervīzijas konferenci supevīzijas profesijas popularizēšanai dažādās nozarēs un profesionāļu vidū, sadarbojoties ar Latvijas Supervīzijas apvienību un citām Latvijas augstskolām: LKA un RSU supervīzijas programmu studējošajiem, aicinot uz šiem pasākumiem biznesa pārstāvjus, pārstāvjus no Latvijas tirdzniecības un rupniecības kameras, Labklājības ministrijas un citus ar supervīzijas profesiju ieinteresētos, saistītos profesionāļus un sadarbības partnerus. Parasti supervīzijas konferences tiek plaši apmeklētas, sapulcinot katru gadu apmēram 100 interesentus/dalībniekus. Prakses noslēgumā studenti raksta prakses atskaiti. Prakses aizstāvēšana notiek komisijā, kur tiek vērtēta studenta snieguma atbilstība atbilstība prakses programmas kritērijiem.

4) **Prakse IV (kvalifikācijas prakse) - 12KP**. Šajā praksē students pastāvīgi vai ar augstskolas RISEBA palīdzību noslēdz līgumu ar organizāciju, kurā tiek veikta prakse individuāli vai grupā/komandā vai arī gan individuāli un grupā/komandā. Augstskolai RISEBA ir vairāki Sadarbības līgumi ar dažādām organizācijām gadījumā, ja studentam nav prakses vieta. RISEBA sadarbojas ar tādām organizācijām kā SIA Cabot, SIA VISIO, u.c. Prakses noslēgumā studenti raksta prakses atskaiti. Prakses aizstāvēšanas notiek komisijā, kur tiek vērtēta studenta snieguma atbilstība atbilstība prakses programmas kritērijiem. Prakses beigās katrs students supervīzē vienu no gadījumiem izlozes veidā komisijas kātbūtnē, parādot savas programmā iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences, pamatojot supervīzijas merķus, stratēģiju un metožu izvēli.

Paralēli praksēm tiek pieaicināts neatkarīgs supervīzors, kas regulāri pārrauga un supervīzē studentus, lai tie sekmīgi var risināt prakses laikā radušās grūtības, iegūt nepieciešamās atbildes uz saviem jautājumiem no pieredzējuša un profesionāla nozares pārstāvja, atvieglojot praktikantu nedrošību prakses laikā.

Katrai no praksēm ir paredzētas kontakstundas, lai studējošie var trenēt savas supervīzora prasmes profesionāļu pasniedzēju klātbūtnē. Un attiecīgi pēc sekmīgas praktizēšanas mācību telpās, students izvēlas savu organizāciju, kur var praktizēt patstāvīgi. Nepieciešamības gadījumā studentiem ir iespēja konsultēties ar RISEBA prakses vadītāju.

Studentiem, kuriem nav piemērotu prakšu telpu un ir nepieciešamība novadīt attiecīgo praksi, augstskola RISEBA piedāvā savas telpas.

Sekmīgi nokārtojot visas prakses un aizstāvot maģistra darbu, studenti iegūst profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija”, supervīzora kvalifikāciju un maģistra grādu vadībinībā.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Maģistra darba tēmas izvēli studējošie veic saskaņā ar RISEBA izstrādāto „Studiju darbu izstrādāšanas nolikumu”. Maģistra darbu tematus studenti pamatā izvēlās paši, konsultējoties ar studiju programmas direktoru, kas spēj ieteikt maģistra darba vadītāju, kura interešu redzeslokā ir izvēlētais temats. Arī mācībspēki, īstenojot studiju kursus, rosina studentu pētniecību, vērš uzmanību uz potenciālajām maģistra darbu tēmām. Studējošam tiek piedāvāts izvēlēties maģistra darba tēmu no katedrā apstiprinātā tēmu saraksta. Studējošam ir iespēja piedāvāt arī savu maģistru darba tēmu, pamatojoties uz savām zināšanām un profesionālajām iemaņām un/vai konkrētas organizācijas interesēm. Nepieciešamības gadījumā studējošais var konsultēties ar programmas direktoru vai attiecīgās jomas mācībspēkiem par maģistra darba tēmas aktualitāti vai atbilstību studiju programmas prasībām un zinātniskā vadītāja izvēli.

Pēc RISEBA prasībām visiem maģistra darbiem ir jābūt lietišķiem un praktiski pietiejamiem pētāmajās vidēs un organizācijās. Ievērojot studiju programmas starpdisciplināro ievirzi, maģistra darbu tematika ir pietiekami plaša (tai pat laikā pētniecības fokusa saglabājot supervīzijas un vadībzinību zinātnes specifiku).

Valsts pārbaudījumu komisija ir atzinusi, ka studējošo izvēlētās maģistra darba tēmas ir aktuālas un atbilst studiju programmas mērķiem un uzdevumiem, sasniedzot studiju rezultātus.

Maģistrantu pētnieciskās intereses, piemēram, saistās ar izglītības, veselības aprūpei, sociālo darbu, uzņēmējdarbību, konsultēšanu biznesā u.c. mūsdienu aktuālajām tēmām un problēmām, dažādu fenomenu un parādību risināšanu organizācijās, profesionālo stresu un izdegšanu, pārmaiņu vadību un patērētāju attieksmi un uzvedību, kā arī vienmēr būtiski jautājumi ir par darbu ar dažādām klientu grupām un komunikāciju utt.

Kā liecina maģistra darbu aizstāvēšanas rezultāti, tad pārsvarā maģistra darba līmenis ir teicams vai ļoti labs. Līdz ar to vairāki fragmenti no maģistru darbiem ir publicēti kā zinātniskie pētījumi (piemēram, datu bāzēs Web of science un EBSCO utt.), vismaz 6 maģistranti un absolventi ir iesnieguši savus rakstus jaunajā rakstu krājumā, kas tiks izdots 2020. gadā. Jāatzīmē, ka vairāki absolventi gadu gaitā ir piedalījušies citu augstskolu konferencēs un RISEBA organizētājās “Supervīzijas dienas” konferencēs, ar saviem referātiem par supervīzijas aktualitātēm.

2018./2019. studiju gadā tika aizstāvēti 29 maģistra darbi (trijās Valsts pārbaudījuma komisijās un divās valodās: latviešu un krievu).

Apkopojot Valsts pārbaudes komisiju vērtējumus, var secināt, ka nobeiguma darbu kvalitāte bija ļoti laba un teicama. Kopējā darba tēmu atbilstība studiju programmai tika novērtēta kā pilnībā atbilstoša un atbilstoša. Tomēr valsts pārbaudījumu komisija uzskaitīja raksturīgās kļūdas nobeiguma darbos. Tās bija:

- Atsauces, gramatikas, terminoloģijā neprecizitātes, statistikas rezultātu atspoguļojums, dažos darbos pārāk vispārīgi priekšlikumi. Literatūras saraksta noformēšanas nepilnības.

Komisija novērtēja darbu kvalitāti un atzīmēja 6 darbus kā labākos (šo darbu novērtējumi bija teicami un izcili), kuri tika atzīti par visslabākajiem un izvirzīti apbalvošanai.

Kā nākotnes ieteikumi tika nosaukti – piestrādāt pie precīzāku priekšlikumu formulēšanas un vēl vairāk paplašinot pētījumu virzienus. Piestrādāt pie darbu noformēšanas. Un novērst iepriekš aprakstītos trūkumus.

Visus 2017./2018. un 2018./2019. studiju gadu gada noslēguma darbu tematus var iedalīt 5 virzienos:

1) Supervīzijas izmantošanas iespējas dažādās profesionālās nozarēs un paaudzēs:

1. Supervīzijas izmantošanas iespējas Nacionālo bruņoto spēku profesionālā dienesta karavīru karjeras veidošanā;
2. Supervīzijas un koučinga pielietošanas iespējas personāla vadībā;
3. Supervīzijas iespējas individuālo iezīmju un organizācijas Agile klimata veicināšanai;
4. Supervīzijas izmantošanas iespējas darbinieku iesaistes līmeņa veicināšanai un darba organizatorisko faktoru uzlabošanai uzņēmumā "X";
5. Sadarbības ar klientiem īpatnības un supervīzijas nepieciešamība uzņēmumā „X”;
6. Pēckara X un Y paaudžu attieksme pret pārmaiņām AS "X" un supervīzijas iespējas;
7. Vadītāja nozīme pārmaiņu procesā un supervīzijas iespējas;
8. Supervīzija un koučings kā mācīšanās veids skaistumkopšanas speciālistu darbā problēmu risināšanai un apkalpošanas uzlabošanai;
9. Profesionālo sasniegumu motivācija psihologiem ar supervīzijas pieredzi.

2) Supervīzija darba stresa un dzīves kvalitātes uzlabošanai:

1. Profesionālā stresa simptomu mazināšanas iespējas ar supervīzijas palīdzību Augstākās tiesas darbiniekiem;
2. Supervīzijas darba stresa samazināšanai un subjektīvās labklājības paaugstināšanai klientu apkalpošanas darbiniekiem AS „X”;
3. Darba dzīves kvalitāte, attieksme pret darbu un supervīzijas iespējas organizācijā „X”;
4. Ārstu rezidentu darba stress, izdegšana un supervīzijas iespējas pārvarēšanas stratēģiju veidošanā;

3) Supervīzijas iespējas motivācijas veicināšanā, pārmaiņu vadībā un klientu apkalpošanas kvalitātes nodrošināšanā:

1. Darbinieku attieksme pret pārmaiņām un supervīzijas iespējas organizācijā „X” ;
2. Emocionālā inteligence klientu apkalpošanas kvalitātes nodrošināšanā un supervīzijas iespējas;
3. Pārmaiņu vadība un supervīzijas pielietošanas iespējas vadītājiem akciju sabiedrības „X”;
4. Supervīzijas un koučinga iespējas lēmumu pieņemšanai karjeras attīstības veicināšanai jauniešiem;
5. Supervīzijas nozīme darbinieku iesaistē "X slimnīcā”;
6. Pozitīvās supervīzijas nozīme empātijas veicināšanā starptautiskas organizācijas "X" darbinieku kvalitatīvas komunikācijas stiprināšanai;
7. Personāla apmierinātība ar darbu, lojalitāte un supervīzijas iespējas pašvaldības iestādē „X”;

4) Supervizora izglītības iespējas, kompetences un supervizora profesionālā identitātes veidošana mācību procesā:

1. Supervizora kompetences un supervīzijas izglītības iespējas Latvijā un Eiropā;
2. Mācīšanās motivācijas un iesaistes mācību procesā saistība ar supervizora profesionālās identitātes veidošanos supervīzijas studentiem Latvijā;
3. Metodes individuālās supervīzijas un konsultēšanas darbā ar klientu grūti pārvarāmām emocijām un jūtām;
4. Supervizējamā izvērtēšana, novērtēšana un pasūtījuma noformēšana, uzsākot individuālo supervīziju;
5. Situatīvā trauksme un tās pārvarēšanas iespējas magistrantūras supervīzijas programmas studentiem, uzsākot praksi;
6. Supervīzijas nozīme, veidojot studentu profesionālo identitāti, saistībā ar psiholoģisko labklājību un trauksmes līmeni.

5) Supervīzijas atpazīstamība Latvijas organizācijās:

1. Supervīzijas pakalpojuma atpazīstamība un nepieciešamība Latvijas organizācijās;
2. Supervīzijas popularizēšana, izmantojot digitālo mārketingu.

Apkopotie darbi nav visi izstrādāties studenti maģistra darbi, jo daži temati nedaudz atkārtojas ar uzskaitītajiem, tomēr apkopojot tikai šos izstrādātos darbus, var secināt, ka tie ir pietiekami daudzveidīgi, saistīti ar nozari un risina mūsdienu aktuālās organizācijas problēmas.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Studentu anketēšana notiek gan pēc katra studiju kursa noslēguma, gan absolvējot studiju programmu. Piemēram, 2018./2019. akadēmiskajā gadā studiju programmas noslēguma aptaujā piedalījās 79 % studējošo. Šie rezultāti tika izmantoti, gan plānojot nākamo studiju gadu, gan darbā ar docētājiem, maģistra darbu vadītājiem, gan studiju programmas attīstībai. Atgriezeniskā saite no studējošajiem papildu tiek iegūta, studiju programmas direktoram regulāri tiekoties ar studentiem (vismaz divas reizes semestrī), kā arī komunicējot elektroniski un arī neformāli, tiekoties, piemēram, lekciju starpbrīžos, programmas padomēs, lekcijās vai RISEBA pasākumos.

Studiju procesa gaitā regulāri tiek veikta studentu anketēšana gan par studiju saturu, gan mācībspēkiem. Respondenti ir visi programmā studējošie studenti.

2018./2019. studiju gadā tika novērtēti 38 studiju kursi pēc 11 kritērijiem 5 balļu skalā, kur 5-pilnīgi piekrītu, 4-drīzāk piekrītu, 3-nevaru pateikt, 2-drīzāk nepiekrītu, 1-pilnīgi nepiekrītu.

2.1. tabula

Studentu vērtējums

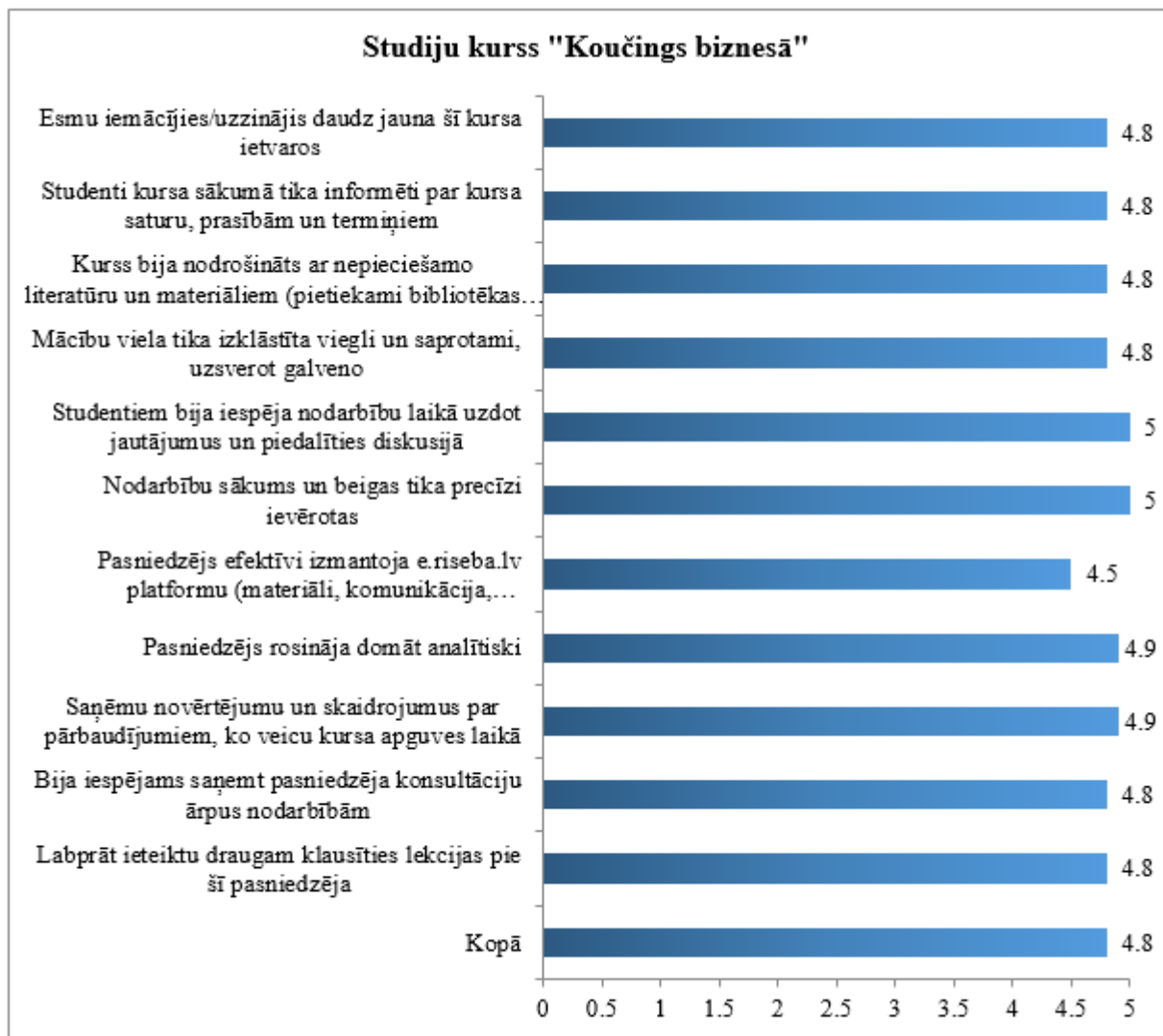
Vērtēšanas parametri	Vidējais aritmētiskais balles
Esmu iemācījies/uzzinājis daudz jauna šī kursa ietvaros	4.34
Studenti kursa sākumā tika informēti par kursa saturu, prasībām un termiņiem	4.48
Kurss bija nodrošināts ar nepieciešamo literatūru un materiāliem (pietiekami bibliotēkas resursi-grāmatas u.c. materiāli)	4.49
Mācību viela tika izklāstīta viegli un saprotami, uzsverot galveno	4.52
Studentiem bija iespēja nodarbību laikā uzdot jautājumus un piedalīties diskusijā	4.76
Nodarbību sākums un beigas tika precīzi ievērotas	4.79

Pasniedzējs efektīvi izmantoja e.riseba.lv platformu (materiāli, komunikācija, pārbaudījumi)	4.45
Pasniedzējs rosināja domāt analītiski	4.50
Saņēmu novērtējumu un skaidrojumus par pārbaudījumiem, ko veicu kursa apguves laikā	4.52
Bija iespējams saņemt pasniedzēja konsultāciju ārpus nodarbībām	4.34
Labprāt ieteiktu draugam klausīties lekcijas pie šī pasniedzēja	4.46
Kopā	4.51

Studējošie novērtē studiju programmas studiju kursus ļoti augstu (sk. 2.1. tabulu). Kopumā visu kursu programmas satura vērtējums ir ļoti pozitīvs (vidējais vērtējums - 4,51) pēc studējošā vērtējuma gan satura, gan mācībspēku, gan nodrošinājuma ziņā. Jāatzīst, ka paralēli formālajam vērtēšanas procesam ar studentiem tiek izmantota neformāls vērtēšanas process. Tie ir mūsdienu saziņas līdzekļi, izmantojot, piemēram, WhatsApp un Messenger aplikāciju, lai sazinātos, nodotu informāciju un laicīgi noskaidrotu studentu problēmas, ieteikumus.

Īpaši studenti ir novērtējuši to, ka bijusi iespēja nodarbību laikā uzdot jautājumus un diskutēt, mācību viela tika izklāstīta viegli un saprotami, uzsverot galveno, kurss bija nodrošināts ar nepieciešamo literatūru un materiāliem (pietiekami bibliotēkas resursi-grāmatas u.c. materiāli), pasniedzējs rosināja domāt analītiski u.c kritēriji. E.riseba materiāli ir pārskatāmi un sakārtoti.

Daži komentāri par programmā iesaistītajiem docētājiem no studentu aptaujām. Par A. Hofmani - "Paldies, brīnišķīgi jauka pasniedzēja un interesantas lekcijas!"; par I. Dreifeldi - "Super. Lielisks pirmais ieskaits supervizijā. Kā arī iegūtas atbildes uz svarīgiem jautājumiem. Sekmīgs pirmais ieskaids supervizora profesionālajā darbībā, gan teorētiski, tā praktiski. Ļoti noderīgas lekcijas, gribētos, lai būtu vairāk."; par I. Cīruli - "Superīgs kurss, ļoti dinamisks, vairāki pasniedzēji, vieslektori u.c. lieliski bija, ka bija iespējams praktiski attīstīt inovatīvo domāšanu."; par S. Blumbergu- "Pasniedzēja lieliski spēj savienot klasiskās mācīšanas metodes ar jaunajām kompetencēm pedagoģijā. Ļoti patika patstāvīgie darbi grupās."; par I.Matuzi-Karabeško - "Bija izcili, nav iedomājami vēl citi ieteikumi..."; par V.Virbicki - "Viens no līdz šim saturiski apjomīgākajiem un efektīvākajiem kursiem, kas lika daudz analizēt un strādāt pašam ar sevi. Lielisks pedagoga darbs un ieinteresētība studentu izaugsmē! Ļoti labprāt apmeklētu vēl kādu kursu pie pasniedzēja V.Virbicka!"; par L. Rutku - "L.Rutkas tolerance un atvērtība bija nozīmīgs cilvēciskā faktora atbalsts strādājošiem studentiem, jo īpaši, kuri mēro tālus attālumus, lai iegūtu zināšanas. Man ļoti patika viņas attieksme, piedāvātās metodes kursa ietvaros. Pārbaudes darbi grupās ar radošu pieeju. Esmu atvērta radošumam man patīk elastīgs mācību process un tāds tas arī bija. Ļoti vēlos cerēt un ticēt, ka sadarbība ar prof. L.Rutku notiks atkārtoti, iespējams citā kontekstā. Paldies!" u.tml.

2.

1.attēls Koučings biznesā (docētāja J.I.Matuze-Karabeško)

2.1.attēlā ir redzams viens no augstākajiem kursa novērtējumiem, parādot pasniedzējas profesionālītāti un atbilstību studiju programmai, bet šis nav vienīgais studiju programmas augstais kursa novērtējums.

Zemākais novērtētais studiju kurss bija ieguvis 2.4 balles. Pārrunājot ar šī kursa docētāju, tika panākta vienošanās par studiju kursa docēšanas pārtraukšanu sakarā ar studējošo nempierinātību ar kursa saturu.

Studenti atzinīgi novērtē iespēju izmantot kā piemērus dažādas zinātniskās datu bāzes un pieejamos maģistra darbus RISEBA bibliotēkā. Studiju programmas īstenošanas laikā ir bijuši gadījumi, kad, ievērojot studentu ieteikumus (kas bija programmas uzsākšanas periodā, pēdējos gados šādi gadījumi nav bijuši) ir mainīts pasniedzējs studiju kursa laikā, vai, ņemot vērā studentu priekšlikumus, 2016./2017.studiju gadā tika ieviests jauns studiju kurss "Personības teorijas". Kā vienu no organizācijas lojalitātes un uzticības rādītājiem studiju programmai apliecina fakts, ka sākot no programmas pastāvēšanas, to ir absolvējuši divi RISEBA darbinieki un vēl viens pašreiz apgūst šo programmu. Vēl viens no būtiskiem studiju programmas rādītājiem ir jāpiemin, ka uz RISBA programmu kopš tās pastāvēšanas ir pārgājuši un to veiksmīgi pabeiguši 5 studenti no citām līdzīgām Latvijas supervīzijas programmām.

Paralēli tika apkopoti arī studiju programmas absolventu novērtējumi. Kopumā izvērtējot 2018./2019. akadēmiskā gada studiju programmas novērtējuma rezultātus, jākonstatē: 1) visi aptaujātie absolventi ir pilnībā apmierināti ar RISEBA un studiju programmas izvēli, studiju

programmas īstenošanu, nodarbību, studiju saturu un procesu (izņemot vienu kursu, kur studenti nebija apmierināti ar pasniedzēja komunikācijas veidu ar studentiem), tostarp studiju vērtēšanu, kura pārsvarā ir taisnīga un objektīva, studiju rezultātiem (izņemot vienu, kas ir daļēji apmierināja dažus studentus). Lielākā absolventu daļa ir gatavi ieteikt studiju programmu, ko arī aktīvi dara (no vismaz 5 studentiem 2018./2019.gadā ir informācija par studiju programmas izvēli pēc ieteikuma no kāda RISEBA programmas "Vadības psiholoģijas un supervīzija" absolventa).

Absolventus pilnībā apmierina docētāju pasniegšanas līmenis (lai gan ir vērojama viedokļu atšķirība, vērtējot dažus -2 pasniedzēju darbu, kas tiek risināts), ir apmierinātība ar RISEBA materiāltehnisko nodrošinājumu un telpām t.sk., nepieciešamības gadījumos studentiem RISEBA piedāvā telpas prakses iespējās gan individuālajām, gan grupas supervīzijām. Ir pietiekama informācija par studiju programmu, komunikāciju no administrācijas, nodarbībām, interneta pieejamību RISEBA telpās. Absolventi dažādi (bet kopumā pozitīvi) vērtē piedāvātās vieslekcijas, materiālu pieejamību e-riseba (ieteikums - ko varbūt varētu iegūt arī pēc studiju kursu pabeigšanas), kā arī bibliotekāros resursus.

Augstskolas absolventi aktīvi apmeklē arī piedāvātās vieslekcijas, kas notiek RISEBA, pieaicinot profesionāļus no biznesa vides, kā arī iesaistās organizētajos kopīgos semināros, lekcijās, "Supervīzijas dienās" un konferencēs sadarbojoties ar RSU. Šajos pasākumos tiek pieaicināti starptautiski viespasniedzēji, kā piemēram, konsultante un supervizore no Lielbritānijas Sisija Liku (Sissy Lykou) MA, P. G. Cert. un koučs, organizācijas konsultants no Grieķijas Konstantīns Papsas (Constantinos Pappas). Šīs vieslekcijas parasti norisinās RISEBA H2O Arhitektūras un audiovizuālo mediju centra telpās.

Aptaujas rezultātā tika noskaidrota absolventu apmierinātība, atsauksmes un ieguvumi no maģistra programmas "Vadības psiholoģija un supervīzija":

- SIA "Abrams Business Services" valdes loceklis un konsultants Edgars Abrams uzskata: "RISEBA supervīzijas programma ir būtisks atbalsts ne tikai jauniem uzņēmējiem un aktīviem cilvēkiem, bet arī tiem, kuriem jau ir savs redzējums par biznesu. Supervīzijas programma atver mums durvis pašiem uz sevi un apkārtējo pasauli, sniedzot nepieciešamos procesus kvalitatīvākai rezultātu sasniegšanai. Supervīzijas viens no galvenajiem stūrakmeņiem ir cilvēka pozitīvo iemaņu attīstība. Edgars Abrams saka: "Dzīve nav ģenerālmēģinājums, izmantojiet jebkuru iespēju, kas jums tiek dota, lai paaugstinātu savu konkurētspēju un dzīves kvalitāti".
- Training Lab vadītāja Elīna Pelčere: "Maģistra programmas "Vadības psiholoģija un supervīzija" ietvaros apguvu supervīzijas tehnikas, kuras tagad varu pielietot ikdienas darbā. Es ļoti novērtēju mācību procesa organizēšanu, kas ļāva mācīties vienu nedēļas nogali un otrā uzņemt spēkus. Tas man deva iespēju maģistra studijas savienot ar darbu un ģimeni. Tāpat ļoti vērtīgas bija praktiskās nodarbības, kuru starplaikā vajadzēja veikt arī prakses uzdevumus un tādā veidā caur reālo pieredzi, bija iespēja krietni ātrāk apgūt nepieciešamās zināšanas. Šis bija lielisks starta punkts šai profesijai, jo, manuprāt, supervīzora personīgā un profesionālā attīstība nebeidzas nekad."
- Supervizore un Koučs Evija Van der Beka: "Augstskolas RISEBA programma „Vadības psiholoģija un supervīzija” nozīmē vairāk nekā iegūts maģistra grāds vadībinībās vai jaunas zināšanas. Šajā programmā pieredzējušu un savā jomā praktizējošu pasniedzēju vadībā tiek apgūta Latvijā jauna un ļoti nepieciešamu profesija, kas palīdz uzlabot darbinieku profesionālo dzīvi. Pēc pieredzes varu teikt, ka mācību procesa laikā daudz jauna var uzzināt par sevi, izvērtēt savu profesionālo darbību un ieviest tajā izmaiņas."

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem par 2018.gada absolventiem nodarbinātības līmenis programmā ir 93.33% un nav neviena bezdarbnieka.

Ņemot vērā programmas attīstību augstskolā darbs ar absolventiem tikai tagad aktīvi sāk attīstīties. Tāpēc var secināt, ka tuvākajā nākotnē augstskolas darbs ar absolventiem paredzams plašāks un mērķtiecīgāks.

Tāpat tiek atbalstīta un attīstīta sadarbība ar darba devējiem, īpaši izvēloties maģistra darba tematus. Piemēram, par darbinieku emocionālā intelekta attīstīšanu, profesionālā stresa un izdegšanas mazināšanas iespējām, konfliktu risināšanu darba vietās, darbinieku lomām un pienākumiem un citiem sasāpējušiem jautājumiem konkrētās organizācijās.

Programma vēl ir salīdzinoši jauna un pirmais izlaidums ir bijis 2017. gadā. Absolventu nav ļoti daudz, tāpēc tika veikta darba devēju atsauksmju vākšana organizācijās, kur tika izmantoti supervīzijas pakalpojumi pēdējos 2 gadus. Visi aptaujātie darba devēji (SIA "Furors", SIA "OSS Networks" un A/S "Cēsu Alus") snieguši ļoti labas atsauksmes (latviešu valodā 3.pielikumā pilns saturs, angļu valodā kopsavilkums no atsauksmēm).

Piemēram, A/S "Cēsu Alus" atsauksmes sākas ar "Iepazīstoties ar profesionālo maģistru studiju programmu "Vadības psiholoģija un supervīzija", kā arī zinot programmas studentus un absolventus, kuri ir A/S "Cēsu Alus" darbinieki, var viennozīmīgi apgalvot, ka programma ir vērtīga un tajā var iegūt unikālas zināšanas, noderīgas ne tikai, lai supervizētu/konsultētu organizācijas, bet arī vērtīgas un noderīgas vidējā, augstākā līmeņa vadītājiem un personāla vadītājiem. Profesionālā maģistra studiju programma ir iespēja ne tikai studentiem ar bakalaura grādu, bet arī interesentiem, kuriem jau iegūts viens maģistra grāds un ir pieredze darbā ar cilvēkiem, ievērojami pilnveidot sevi un attīstīt savu kompetenci, sagatavojoties risināt dažādus komplicētus uzdevumus un organizācijas grūtības, kas saistītas ar personālu, attiecīgi darbojoties gan valstiskajā, gan nevalstiskajā sektorā..." SIA "Furors" savā atsauksmē raksta "SIA "General Managing Group" vairāk pazīstama kā atpūtas un izlaides vietas "Klondaika" ir izmantojusi "Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola „RISEBA”" profesionālās maģistra programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” absolventu supervīzijas pakalpojumus dažādu problēmsituāciju risināšanai darbā ar personālu. Ņemot vērā pozitīvo pieredzi, var secināt, ka supervīzija ir noderīgs instruments un ar tās palīdzību var atrisināt dažādus jautājumus, kas saistīti ar vadītāju un padoto, kā arī kolēģu savstarpējām attiecībām, saskarsmes prasmju uzlabošanu, uzticības līmeņa celšanu, atgriezeniskās saites sniegšanu un konflikta situāciju risināšanu, pieaicinot speciālistu (supervizoru) tieši no ārpuses. Līdz ar to var secināt, ka "Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola „RISEBA”" profesionālā maģistra programma „Vadības psiholoģija un supervīzija” ir vērtīga un noderīga, atbilstoša mūsdienu darba tirgum, kur tiek sagatavoti augsta līmeņa speciālisti – profesionāli supervizori, kuri var palīdzēt risināt dažādus ar personālu saistītus jautājumus, risinot konkrētas problēmsituācijas, veicinot organizāciju attīstību un izaugsmi."

SIA "OSS Networks" savā atsauksmē raksta "“Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola „RISEBA”" profesionālā maģistra programma „Vadības psiholoģija un supervīzija” saturs ir jāvērtē kā atbilstošs supervizoru/konsultantu pārraugu speciālistu sagatavošanai mūsdienu darba tirgum. Studiju vide un studiju metodes: lekcijas, nodarbības, videolekcijas, prezentācijas, semināri, prakses praktiskie un patstāvīgie darbi ir mūsdienīgi un atbilst Eiropas izglītības prasībām, kā arī līdztekus zināšanu ieguvei nostiprina studentu prasmes tajās metodēs un paņēmienos, kuri tiek izmantoti darba ikdienā. Akadēmiskais personāls ir ar pieredzi un no profesionālas vides, kvalificēts/sertificēti profesionāli supervizori, kuriem ir atbilstoša izglītība un pieredze darbā dažādās organizācijās."

Aktīva sadarbība notiek ar Latvijas Supervīzijas apvienību informācijas apmaiņā par jaunākajām zinātniskajām un profesionālajām attīstības tendencēm. LSA atsauksme beidzās ar "Katru gadu daudzi absolventi iestājas un sekmīgi sertificējas "Latvijas Supervizoru apvienībā", kas liecina par profesionālo sagatavotību un atbilstību darba tirgum. Jāatzīmē, ka maģistra programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” absolventi/supervizori aktīvi apmeklē "Latvijas Supervizoru apvienības"

organizētās kopsapulces un citus pasākumus. Kopumā "Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas „RISEBA”" profesionālā maģistra programma „Vadības psiholoģija un supervīzija” neapšaubāmi ir lietderīga un nozīmīga biznesa un supervīzijas pakalpojumu attīstībai, tā piedāvā kvalitatīvu mūsdienām atbilstošu izglītību supervīzoru sagatavošanā.”

LSA kā darba devēju pārstāvis ieteica vairāk fokusēties uz organizāciju procesiem, tapēc tika pieaicināti attiecīgi speciālisti: organizāciju konsultante Iveta Apine, iepazīstinot ar sistēmisko pieeju organizāciju konsultēšanā un Lielbritānijas shēmu terapeits un supervīzors Jānis Briedis studiju kursā "Grupas un komandas supervīzija". Kā arī visi programmā strādājošie supervīzori ir praktizējoši organizācijās, kas tuvina studējošos praktiskai videi un palīdz saprast grupas, komandas un organizācijas procesus. Kā svarīgus darba devēji uzver ētikas jautājumus. Tāpēc programmā iesaistītie pasniedzēji J.I. Mihailovs, L.Rutka un M. Zakriževska uzrakstījuši zinātnisko publikāciju "Ētika supervīzora profesionālajā darbībā" jaunajam rakstu krājumam "Supervīzija Latvijā: izpētes rezultātos pamatotas attīstības iespējas". Pēc darba devēju ieteikuma (SIA "Cabot Latvia") esam iecerējuši nākotnē ne tikai paši apmeklēt organizācijas, bet arī aicināt organizācijas uz augstskolu, lai dalītos ar savu pieredzi un vajadzībām par supervīzijas pakalpojumiem.

Jāatzīst, ka tieši tagad notiek vienota augstskolas darba devēju aptauja par visām RISEBA programmām, t.sk. arī profesionālā maģistra programma „Vadības psiholoģija un supervīzija”, kas parādīs plašākus darba devēju rezultātus kopumā ar rekomendācijām programmai.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.

Augstskola RISEBA studējošajiem nodrošina iespēju piedalīties starptautiskās apmaiņas projektos ERASMUS programmas ietvaros, kā arī citās sadarbības aktivitātēs. 2018./2019.studiju gadā RISEBA virzienā ir noslēgti sadarbības līgumi ar 105 izglītības iestādēm. Studenti, dodoties uz sadarbības augstskolām, izvēlas līdzīgas programmas un mācību periodus, lai netiktu iekavēts studiju process. Sadarbība augstskola tiek izvēlēta ar līdzvērtīgiem maģistru programmai "Vadības psiholoģija un supervīzija" studiju kursiem.

Maģistra programma tiek realizēta latviešu valodā un tas apgrūtina uzņemt ārvalstu studentus Latvijā. Taču vairāki supervīzijas programmas studenti ir izmantojuši iespēju apmeklēt partneraugstskolas. Ievērojot apstākli, ka visi studiju programmas studējošie strādā un mācību procesā ir daudz prakses, došanās ilglaicīgajās apmaiņas programmās ir apgrūtināta. Neraugoties uz visiem apgūtinošajiem apstākļiem, 2018./2019 studiju gadā viena studente ir izmantojuši ERASMUS iespējas.

Pirms mobilitātes programmas direktors veic apmaiņas programmas studiju kursu izvērtēšanu. Studiju kursu atzīšanu veic programmas direktors un tā notiek studentam atgriežoties no ERASMUS apmaiņas programmas.

2016./2017.studiju gadā apmaiņā ERASMUS programmas ietvaros piedalījās 1 studente. 2017./2018.studiju gadā ERASMUS programmā nepiedalījās neviens students un 2018./2019.studiju gadā apmaiņā ERASMUS programmas ietvaros piedalījās vēl 1 studente, kas vadībinības un konsultēšanas prasmes apguva Francijā Universitātē KEDGE.

Pašlaik viens studējošais plāno doties ERASMUS apmaiņā 2020.gada ziemā.

2019. gadā tika noslēgts ārvalstu sadarbības līgums ar Serbijas Union universitātes (Union

University) maģistru programmu "Biznesa psiholoģija".

Ir uzsāktas sarunas par līguma noslēgšanu ar supervīzijas tālākizglītības programmu (Postgraduate Training Course in Supervision) Ungārijā Karoli Gaspar universitātē (Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary). Līgumu ir paredzēts noslēgt 2020./2021. studju gadā.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Studiju programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts (skat. studiju maksas apmēru 3.1.tabulā).

3.1.tabula

Studiju maksas apmērs 2018./2019. studiju gadā pēc studiju formām (eiro gadā)

Studiju forma un valoda	Studiju maksas apmērs par programmu
Pilna laika izejamo dienu nodaļa (2 gadi) latviešu valodā	4800 EUR
Pilna laika izejamo dienu nodaļa (2 gadi) krievu valodā personām no ārpus ES valstīm	5400EUR

RISEBA noteiktas šādas studiju maksas apmaksas iespējas: par visu programmu kopumā; par visu studiju gadu; par vienu semestri; par mēnesi, saskaņā ar līgumā paredzēto maksājumu grafiku, precīzi ievērojot maksāšanas termiņus un maksājamās summas.

Studiju maksa var tikt segta no šāda finansējuma: studējošā personīgie līdzekļi; studējošā vecāku un citu radnieku personīgie līdzekļi; studējošā darba devēja finansējums; studiju kredīts ar valsts vārdā sniegtu galvojumu; komerckredīts; sponsoru finansējums.

Studiju programma „Vadības psiholoģija un supervīzija” izmanto RISEBA studiju bāzi, zinātnes bāzi, informatīvo bāzi (tai skaitā bibliotēkas), kā arī materiāli tehnisko bāzi.

Kopš augstskolas dibināšanas RISEBA būtiski paplašinājusi telpas studiju procesa nodrošināšanai. 2017.gadā oktobrī telpu kopplatība bija 11350.61 m². Studiju process RISEBA tiek īstenots trīs ēkās Rīgā - Meža iela 3, Meža ielā 1/6 un Durbes ielā 4 (H2O6 RISEBA Arhitektūras un mediju centrs, Rīgas radošo kvartālu daļa) un vienā ēkā Daugavpilī - Mihoelsa ielā 47 (RISEBA filiāle). Lai gan Daugavpilī netiek īstenota maģistru studiju programma "Vadības psiholoģija un supervīzija", filiāle

savā ziņā kalpo kā platforma informācijas izplatīšanai par augstskolas programmām. Tāpat Daugavpilī tiek veikta daļa administratīvā darba, piemēram, līgumu sagatavošanas jomā. Jāatzīmē, ka Durbes ielā 4 ir pielāgota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Studiju process programmā "Vadības psiholoģija un supervīzija" lielākoties norisinās Meža ielā 3 vai Meža ielā 1/6, tomēr nereti arī Durbes ielā 4 programmā studējošiem tiek piedāvātas vieslekcijas vai augstskolas organizēti pasākumi (dažādi kursi, semināri un vieslekcijas, konferences Ziemassvētku balle, "Supervīzijas dienas", Supervīzijas konferences, u.c. projekti. Studiju procesa nodrošināšanai programma "Vadības psiholoģija un supervīzija" izmanto 2-3 telpas nedēļas nogalēs: piektdienas vakars, sestdiena un svētdiena. Parasti tās ir auditorijas 2. vai 3. stāvā Meža ielā 3. Atkarībā no studentu daudzuma grupā tiek piemeklēta atbilstoša auditorija. Ja notiek simulācijas spēles, praktiskās nodarbības aplī, tad attiecīgi tiek izmantotas vai nu vairākas telpas vienlaicīgi vai telpas, kur var organizēt grupu darbus, sakārtojot telpu pēc nepieciešamības (pārbīdot galdus un krēslus). Reizēm nodarbības notiek ārpus RISEBA augstskolas, piemēram, kādā privātpraksē vai mācību centrā, par ko studentiem tiek paziņots iepriekš.

Maģistra studiju programmā "Vadības psiholoģija un supervīzija" datorklasēs tiek īstenoti tāds studiju kurss, kā "Pētniecības loģika un metodoloģija", kā arī citi studiju kursi, kuru īstenošanu, izmantojot datortehniku, pieprasa docētāji. Vairākus gadus RISEBA izmanto programmatūras paketi IBM SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) statistisko datu analīzei. IBM SPSS ir instalēta datorklasēs, kopā instalētas 38 lietotāju licences mācībspēku un studentu darbības nodrošināšanai. Datorprogrammu SPSS studiju procesā un kursa un bakalaura darbu izstrādē izmanto programmas "Vadības psiholoģija un supervīzija" studenti. Tā tiek izmantota studiju kursā "Pētniecības loģika un metodoloģija" un maģistra darba izstrādei.

2013.gadā RISEBA kopā ar četrām Latvijas augstskolām parakstīja Līgumu par kopē-jās pret - plaģiāta platformas izveidošanu un izmantošanu un no 2014.gadā uzsaka to izmantošanu, ko lieto maģistra darbu pārbaudei.

2013.gadā RISEBA ieviesa jaunu e-platformu DreamApply, kuru izmanto ārzemju un vietējo reflektantu datu saņemšanai, glabāšanai un apstrādei, kas tiek izmantots arī, lai pieteiktos studēt maģistra studiju programmā "Vadības psiholoģija un supervīzija".

Būtiski pieminēt, ka tālmācības nodrošināšanai RISEBA abonē Panopto video ierakstīšanas, pārvaldības un translācijas sistēmas, lai mācībspēki varētu ierakstīt video un audiolekcijas. Grupu darbiem un konsultācijām tiek abonēta programma Zoom, kas tiek lietota tādosursos kā "Publiskā komunikācija" un maģistra darba konsultācijām. Nereti mācībspēki komunikācijā lieto arī platformu e.riseba (MOODLE), kas ir ne tikai informācijas ievietošana, bet arī interaktīvas komunikācijas līdzeklis, sniedzot studējošajiem atgriezenisko saiti par patstāvīgajiem darbiem un eksāmena darbiem, reizēm lietojot diskusiju forumu (piemēram, kursā "Pārrunu vadība un konfliktu risināšana", piedāvājot izvēlēties tēmas patstāvīgajiem darbiem, interaktīvus rīkus, ko piedāvā MOODLE. Tas ir īpaši svarīgi, lai mācībspēki varētu nodrošināt un izvērtēt studiju kursa sasniedzamos rezultātus prasmju un kompetenču līmenī.

Augstskolas vadība arī iegulda resursus dažādu lietišķo spēļu, kā piemēram Biznesa simulācijas "Power of Leader", "Lego Serious Play" studiju kursu "Personāla un pārmaiņu vadība" un "Inovācija un organizāciju attīstība" nodrošināšanai un Hārvardas Universitātes lietišķo spēļu licences, kā piemēra, "Appleton vs Baker", "Parking Spaces for Super Computer", "Oil Pricing Exercise", "Restaurant Rancour" studiju kursa "Konfliktu risināšana un pārrunu vadīšana" nodrošināšanai, kas tiek piedāvāta studiju programmas "Vadības psiholoģija un supervīzija" studējošiem.

No 2018.gada RISEBA ir noslēgusi līgumu par lietvedības programmas EDUS izmantošanu mācību procesā. RISEBA ir noslēgusi līgumu par MS Office educational izmantošanu studiju procesā, administratīvajā darbā un studentu un pasniedzēju privātai lietošanai.

Reizi gadā materiālo resursiem tiek veikts audits un noteikta to atjaunošanas un papildināšanas nepieciešamība tuvākajam gadam un tiek atjaunoti plāni nākamo gadu IT infrastruktūras attīstībai. Regulāri tiek veiktas apkopes un atjaunotas programatūras versijas, datortīkla antivīrusu programatūra un ugunsdrošību nodrošinājums.

Bibliotēkas vispārīgs raksturojums

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas „RISEBA” bibliotēkas telpu kopējā platība ir 453 m², ieskaitot lasītavu, ar 32 sēdvietām lasītājiem un datoriem ar piekļuvi internetam datorzālē. RISEBA ir divas saistītās apvienības - viena RISEBA Arhitektūras un mediju centrā H2O 6 Rīgā (Durbes ielā 4) un otra RISEBA filiālē Daugavpilī (Mihoelsa iela 47). 2010. gadā RISEBA pievienojās Latvijas Nacionālās nozīmes bibliotēku elektroniskās savienības katalogam. Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas „RISEBA” Bibliotēka iekļauta Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā (BLB0528), 2016. gada 17. jūnijā saņēmusi Bibliotēkas akreditācijas apliecību un tai piešķirts vietējas nozīmes bibliotēkas statuss uz pieciem gadiem. Bibliotēka nodrošina maģistra studiju programmas “Vadības psiholoģija un supervīzija” studiju procesu un pētniecību ar informācijas resursiem un pakalpojumiem, kā arī sniedz studējošiem un akadēmiskajam personālam nepieciešamo informatīvo atbalstu zinātniskās darbības īstenošanai.

Bibliotēkas darba laiks, pieejamība informācijas resursiem un pakalpojumi

Bibliotēkas darbības pamatā ir tās pakalpojumu pieejamība ikvienam lietotājam, nodrošinot vienādu pakalpojumu klāstu un kvalitāti visām studiju programmām, departamentiem un struktūrvienībām. Piedāvātie pakalpojumi, bibliotēkas telpu plānojums un tās darba laiki ir cieši saistīti ar lietotāju informācijas un informatīvo vajadzību nodrošināšanu.

Bibliotēkas darba laiks ir pielāgots studentu ērtībām. Bibliotēkas klientiem darba dienās darba laiks ir nodrošināts no 10.00 līdz 18.00 un sestdienās no 10.00 līdz 15.00. Ārpus bibliotēkas darba laika grāmatas iespējams atstāt RISEBA Informācijas centrā, 1. stāvā, norādot vārdu, uzvārdu un studiju programmu.

Bibliotēkas telpas, kurā izvietots 22228 vienību liels krājums, ir atvērtas 6 (48 stundas) dienas nedēļā. Lietotājiem ir pieejams brīvpieejas krājums, kurā var izvēlēties sev nepieciešamos izdevumus. Bibliotēka izvietota 3 telpās, kuru kopējā platība ir 453 m².

Bibliotēkas lietotājiem ir pieejamas 46 darba vietas, t.sk. 14 darba vietas darbam ar datoru.

Bibliotēkā tiek nodrošināti pakalpojumi, kas veicina studējošo patstāvīgas studijas un pētniecību. Pakalpojumus var izmantot RISEBA studenti, mācībspēki, personāls, citas bibliotēkas, citu augstskolu studenti, kā arī ikviens iedzīvotājs. Bibliotēka sniedz bezmaksas pamatpakalpojumus un maksas pakalpojumus.

Bezmaksas pamatpakalpojumi:

- Informācijas resursu elektroniskā pasūtīšana/rezervēšana/izmantošanas termiņu pagarināšana Valsts nozīmes bibliotēku kopkatalogā un informācijas resursu saņemšana izmantošanai uz vietas bibliotēkā vai līdzņemšanai uz mājām. Pakalpojums pieejams RISEBA Bibliotēkā reģistrētajiem lietotājiem.
- Brīvpieejas lasītavas, datorlasītavas un interneta izmantošana. Lasītavā iespējams izmantot uzziņu avotu un periodisko izdevumu krājumu, stacionāros un portatīvos datorus (lietotāju personīgos), interneta pieslēgumu, to starp WI-FI, kas darbojas visā RISEBA ēkā. Bibliotēka studentiem ir ne tikai studiju un pētniecības, bet arī tikšanās un brīvā laika pavadīšanas vieta.
- Informācijas resursu izmantošana vasarā.

Vasaras periodā bibliotēka 2 mēnešus (jūlijā, augustā) ir slēgta. Pavasara semestra beigās, studenti

tiek informēti par iespēju saņemt materiālus lietošanai ārpus bibliotēkas uz periodu, kad bibliotēka ir slēgta.

- Uzziņas un konsultācijas. Tā kā viena no galvenajām bibliotēkas darba jomām ir atbalsts pētniecībai, tad bibliotēkā tiek īstenota lietotāju konsultēšana, uzziņu sniegšana, lietotāju apmācība informācijas prasmēm un mācību ekskursijas. Lietotājiem ir iespējams saņemt arī individuālās konsultācijas un uzziņas bibliotēkā, kā arī pa e-pastu: bibl@riseba.lv. Bibliotēkas personāls sniedz bibliogrāfiskās, tematiskās, faktogrāfiskās, precizējošās u.c. uzziņas un konsultācijas RISEBA studentiem, akadēmiskajam, administratīvajam un vispārīgajam personālam.
- Lietotāju apmācības. Tā kā studiju līmeņa paaugstināšanā būtiskas ir studējošā zināšanas un prasmes strādāt patstāvīgi, atrast, kritiski novērtēt un izmantot kvalitatīvus informācijas resursus un e-vides rīkus, tad lietotāju prasmju un iemaņu pilnveidei Bibliotēka aktīvi strādā ar mērķauditorijām – visu studiju līmeņu studējošajiem, akadēmisko, administratīvo un vispārējo personālu, lai veicinātu ne tikai informācijas prasmes, bet sniegtu arī padziļinātas zināšanas darbam ar elektroniskajiem resursiem. Bibliotēka organizē un vada nodarbības bibliotēkas datorlasītavā, rīko praktiskas mācību ekskursijas Bibliotēkā, lai lietotāji gūtu prasmes strādāt ar brīvpieejas krājumu, datu bāzēm, tādejādi, pilnveidojot patstāvīgas mācīšanās kompetenci un attīstot pētniecības iespējas.
- SBA, SSBA pakalpojums. Izmantojot Starpbibliotēku abonementu, materiālus, kuru nav RISEBA bibliotēkā var pasūtīt no citām bibliotēkām Latvijā, bet izmantojot Starptautisko starpbibliotēku abonementa pakalpojumu – no ārvalstu bibliotēkām.

Maksas pakalpojumi: Diplomdarbu iesiešana.

Bibliotēkas krājums, krājuma papildināšanas procedūra

RISEBA Bibliotēka krājumu veido atbilstoši augstskolas studiju un zinātniskā darba virzieniem, studiju programmu prasībām, tādējādi nodrošinot ar informāciju visus RISEBA studiju līmeņus – bakalaura, maģistra, doktora, kā arī zinātniskās pētniecības jomas.

Krājuma komplektēšana tiek veikta saskaņā ar Bibliotēkas budžetu, kuru katru gadu apstiprina RISEBA rektore. Piešķirtais finansējums tiek izmantots nepieciešamo avotu iegādei, abonēto datubāzu apmaksai un periodisko izdevumu abonēšanai.

Katru gadu studiju procesa kvalitatīvai īstenošanai maģistra studiju programmas “Vadības psiholoģija un supervīzija” mācībspēkam tiek piedāvāts pasūtīt grāmatas un citus informācijas resursus. Informācijas resursu iegādei tiek noteikts budžets. Resursu iegādes nodrošināšanai mācībspēki raksta iesniegumu programmas direktoram. Bibliotēkas vadītājs iepērk informācijas resursus, atbilstoši studiju programmas direktora parakstītam iegādes pieteikumam. Bibliotēkas krājumu papildina arī privātpersonu un institūciju dāvinājumi. Bibliotēka veic augstskolas studentu izstrādāto nobeiguma darbu un mācībspēku lekciju materiālu arhīva funkcijas, tādejādi, papildinot bibliotēkas krājumu un informācijas nodrošinājumu (skat. 3.2. tab.).

3.2. tabula

Studiju programmas “Vadības psiholoģija un supervīzija” informācijas nodrošinājuma finansiālie rādītāji

Akadēmiskais gads	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Grāmatas (EUR)	800	720	756	466	800

Preses izdevumi (EUR)	1000	2264	1300	1278	2483
Elektroniskie resursi (EUR)	11052	12504	12550	19702	22321

Studiju programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” īstenošanai iegādāti dažādi literatūras avoti krievu, latviešu un angļu valodās, kā piemērus var minēt:

1. Пиз А. (2002). Язык телодвижений: Как читать мысли окружающих по их жестам. Издательство: Эксмо-Прес.
2. Mākslu metodes un tehnikas profesionālajā darbībā (2011). sastādītāja Kristīne Martinsone. Rīga: RAKA.
3. Ozola, E. (2016). Mīmika un žesti. Rīga: Jumava.
4. Baum, J., Frese, M., Baron, R.A. (2016). The psychology of entrepreneurship / SIOP Organizational Frontiers Series. Psychology Press
5. Baumanė-Auza D. (2016). Dzīves krāsas pasakās : terapeitiskas pasakas pieaugušajiem un bērniem. Rīga: Aperto.
6. Konsultēšanas un psihoterapijas teorija un prakse. (2016). Ginta Ratniece ... u.c. ; recenzenti: Juris Dragūns, Natālija Ivanova, Aleksejs Ruža ; autoru kolektīva vadītāja: Kristīne Mārtinsone; zinātniskās redaktore: Ieva Bite, Kristīne Mārtinsone, Velga Sudraba].
7. Supervīzija: teorija, pētījumi, prakse: rakstu krājums. (2017). sastādītājas: Kristīne Mārtinsone, Dr.psych., Sandra Mihailova, Dr.psych.; recenzentes: Maija Zakriževska, Dr.psych., Liāna Deklava, Dr.med. Rīga: Rīgas Stradiņa Universitāte.
8. Melbārde, I. (2017). Neirolingvistiskā programmēšana: mācība par personīgo meistarību. 2. grāmata, Mērķi. Valodas maģija. Metaprogrammas. Rīga: Zvaigzne ABC.
9. Sudraba, V. (2018). Grupu psiholoģiskā konsultēšana un psihoterapija. Velga Sudraba, Kristīne Mārtinsone; recenzenti: Dr.med. Dainis Balodis, Juris Dragūns, Dr.psych. Maija Zakriževska. Rīga: RSU.
10. Melbārde, I. (2018). Neirolingvistiskā programmēšana: mācība par personīgo meistarību. 3. grāmata, Modelēšana. Koučings ar NLP. Tehniku kolekcija. Rīga: Zvaigzne ABC.
11. Mārtinsone, K., Pipere, A. (2018). Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Recenzenti: PhD Daiga Kamerāde, Dr.habil.oec. Baiba Rivža, Dr.biol. Dace Tirzīte; literārā redaktore Inta Rozenvalde. Kristīnes Mārtinsones un Anitas Piperes zinātniskajā redakcijā
12. Bruggemann, H. (2019). Sistēmiskā konsultēšana piecās kārtās: 25 kartītes - praktisks atbalsts konsultēšanā. Rīga: Ziedu enerģija.
13. Veselības psiholoģija: teorijas un prakses starpdisciplinārā perspektīva. (2019). K. Mārtinsones un V. Sudrabas zinātniskajā redakcijā; autoru kolektīva vadītāja Dr.psych. K. Mārtinsone; recenzenti: D.h.c. Juris Dragūns, Dr.med. Ieva Reine, Dr.psych. Anita Pipere, Dr.med. Natalja Jakušenko. Rīga: Rīgas Stradiņa universitāte.

Tiek iepirktas arī spēles, kuras īpaši lietderīgas praksēm, piemēram:

1. Harna, A. (2016). Emociju kārtis. Rīga: Zvaigzne.
2. Emociju stūre (2017). Rīga: Intellego.
3. Dzīvesprieka koks. (2017). Rīga: Intellego.
4. Harna, A. (2019). Emociju kārtis: sarežģītās emocijas: izprotot sarežģītās emocijas un uzvedības modeļus, var sevi dziedināt, darīt laimīgu un gūt iekšēju mieru / Andrea Harna; tulkojums, Marta Ābele; Steisijas Sidonas ilustrācijas.

Hārvardas Juridiskās skolas lietišķo spēļu licences, kā piemēram, studiju kursa “Konfliktu risināšana un pārrunu vadīšana”:

1. "Appleton vs Baker",
2. "Parking Spaces for Super Computer",
3. "Oil Pricing Exercise",
4. "Restaurant Rancour"

Uz 2019. gada decembri programmai "Vadības psiholoģija un supervīzija" tika iegādātas 89 grāmatas un materiāli. Un 80 Hārvardas Juridiskās skolas gadījuma aprakstu (casy study) licences.

Bibliotēkā pieejamie informācijas resursi maģistra studiju programmas "Vadības psiholoģijas un supervīzija" īstenošanai

Ik gadu kvalitatīva studiju procesa atbalstam tiek abonētas un izmantotas elektroniskās datubāzes EBSCO Academic Search Complete (pilnteksta publikācijas humanitārajās un sociālajās zinātnēs), Web of Science (pilnteksta publikācijas dabaszinātnēs, sociālajās, humanitārajās zinātnēs, mākslā u.c.), Emerald (biznesa vadības informācija), Greenleaf Publishing PRMEC (e-grāmatas, kas aptver dažādas tēmas: korporatīvā atbildība, biznesa ētika, vides politika un pārvaldība), LETA, Nozare.lv. Visas abonētās datu bāzes ir pieejamas arī attālināti, lietošanai ārpus augstskolas telpām. Visiem studiju programmā "Vadības psiholoģija un supervīzija" studējošiem un mācībspēkiem tiek nosūtīti pieejas kodi abonētajām datu bāzēm lietošanai ārpus bibliotēkas. Datu bāzu izmantošana ir ļoti būtiska programmas "Pētniecības loģika un metodoloģija" studiju procesā, jo studenti tiek rosināti patstāvīgi iepazīties ar jaunākajām pētījumu atziņām. Tāpat maģistra darba sekmīgai aizstāvēšanai izmantotās literatūras un avotu sarakstā obligāti jāiekļauj avotus un zinātniskos rakstus svešvalodās.

Studenti un mācībspēks ir informēti par studijās noderīgiem brīvpieejas resursiem – datu bāzēm, e-žurnāliem, e-grāmatām, kā arī e-bibliotēkām un ārvalstu pilnteksta izmēģinājuma datu bāzēm, kas pieejamas uz noteiktu laika periodu. Izmēģinājuma datu bāzu pieeja tiek nodrošināta ar Kultūras informācijas sistēmu centra starpniecību. Pārskata periodā tika nodrošināti bezmaksas Britannica Academic un ImageQuest, Taylor&Francis Group eBooks, PressReader, Russian Library Online LAN u.c. izmēģinājumi.

Augstskolas mājas lapā ir izveidota tiešā pieeja gan abonētajām datu bāzēm, gan brīvpieejas resursiem un izmēģinājuma datu bāzēm. Mūsu studējošiem ir iespējas izmantot arī citu augstskolu (LU, RTU, RSU, EKA u.c.) bibliotēku piedāvātās datu bāzes. Augstskolai ir noslēgts sadarbības līgums ar Harvard Business Publishing. Docētājiem ir iespēja pasūtīt un lietot, kā arī pavairot studiju programmas apguvei nepieciešamos informācijas resursus (cases, online courses, simulations, video u.c.). Šādu iespēju regulāri izmanto programmas "Pētniecība sloģika un metodoloģija" mācībspēki, piemēram, Andrejs Čirjevskis un Daniels Pavļuts.

Studentu un docētāju vajadzībām bibliotēka abonē preses izdevumus - Dienas business, Kapitāls, Ir nauda, Harvard Business Review, Blumberg Business Week, The Economist, Frame, DETAIL, A10 u.c. Bibliotēkā pieejami vairāk kā 23 000 informācijas avotu – zinātniskā un uzzīņu literatūra, preses izdevumi, e-resursi latviešu valodā un svešvalodās.

Bibliotēka lieto integrēto bibliotēku informācijas sistēmu ALEPH 500 un piedalās valsts nozīmes bibliotēku kopkataloga veidošanā un ir pilnībā automatizēta. Bibliotēkas krājums atspoguļots ALEPH 500 sistēmas elektroniskajā kopkatalogā.

RISEBA bibliotēka ir nodibinājusi sadarbību ar pazīstamām pasaules un vietējām izdevniecībām un iegādājas grāmatas no tām.

- Lielbritānijā: *Pearson Education Ltd, McGrawHill Publishing Company, ITPS, Marston Book Services Ltd, Thomson Publishing Service, ECCH*, utt.
- Latvijā: *Zvaigzne ABC, Jumava. Biznesa Partneri, Vaidelote, Rasa ABC, LU, BA „Turība”,*

Kamene, Merkūrijs Lat,

- Krievijā: *Питер, Юнити – Дана, Финансы и статистика, Инфра-М, Вильямс, Дело, Юристъ, utt.*
- Francijā: *Hachette Langue Étrangère, Clé Internationale, Ehancerel Edition bilingue, Didier, Foucher*

Šie nosacījumi ir ļoti izdevīgi programmas “Vadības psiholoģija un supervīzija” studentiem, ņemot vērā nepieciešamību izmantot literatūru svešvalodās.

Studiju programma „Vadības psiholoģija un supervīzija” ir pilnīgi pietiekama un atbilstoša RISEBA studiju, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēkas) un materiāli tehniskā bāze, studiju rezultātu sasniegšanai.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Apkopojot un analizējot studentu vērtējumus par iepriekšējo periodu 2018./2019. studiju gadā, tika veiktas dažas izmaiņas pasniedzēju sastāvā.

Kopējais mācībspēku skaits ar doktora grādu (15) nav mainījies, tikai palielinājies mācībspēku zinātnisko publikāciju skaits, kas vērtējams pozitīvi.

Programmas sākotnējā periodā bija dažas izmaiņas, sakarā ar to, ka programma bija jauna, piemēram, pasniedzēja Natālija Dieviņa mainīja savu dzīves vietu un viņas vietā tika pieaicināta Daiga Vanaga studiju kursā “Supervīzijas metodes un tehnikas: teorija un prakse”.

Pārskata periodā 2019./2020. studiju gadā ir notikusi divas izmaiņas – 1) studiju kursa “Personāla un pārmaiņu vadība” docēšanai tika piesaistīta Dr.psych. Lūcija Rutka un Dr.psych. Maija Zakriževska-Belogradova nomainot pasniedzēju ar maģistra grādu. Tādejādi palielinot mācībspēku skaits ar doktora grādu. 2) Studiju kursa “Pārrunu vadība un konfliktu risināšana” viespasniedzēju Kristiānu Lapiņu, nomainīja viespasniedzēju Daniels Pavļuts.

Kursa “Inovācija un organizāciju attīstība” docēšanai krievu valodā tika pieaicināti divi RISEBA vēlēti docētāji Tatjana Vasiļjeva un Graurs Igors.

Apkopojot absolventu aptaujas, tika noskaidrots, ka nepieciešams pieaicināt lekcijās viespasniedzējus no profesionālās vides. Tas tika izdarīts pieaicinot uz atsevišķām nodarbībām kursā tādus vieslektoros, kā piemēram, shēmu terapeitu, psihoterapeitu un Shēmu terapijas skolas direktoru Jāni Briedi (pie studiju kursa “Grupu un komandu supervīzija”) un profesionālu aktieri un

uzņēmēju Dzintaru Belogradovu ("Publiskā komunikācija").

Studiju programmas īstenošanas laikā ir bijuši gadījumi, kad, ievērojot studentu ieteikumus, studiju kursa norises laikā (kas bija programmas uzsākšanas periodā, pēdējos gados šādi gadījumi nav bijuši) ir mainīts pasniedzējs. Vai ņemot vērā studentu ieteikumus, tika ieviests jauns studiju kurss, kā piemēram, kurss "Personības teorijas", kur attiecīgi tika pieaicināts pasniedzējs Vitauts Virbickis un "Publiskā komunikācija" 2016./2017.studiju gadā.

Mācībspēku sastāva izmaiņas ir vērtējamās pozitīvi, uzlabojot studiju kvalitāti un ņemot vērā to, ka programma ir salīdzinoši jauna.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Pašnovērtējuma iesniegšanas laikā kopumā profesionālajā maģistra studiju programmā „Vadības psiholoģija un supervīzija” ir 61 studējošie un iesaistīti 22 mācībspēki. Visu iesaistīto mācībspēku apkopojums ir redzams 4.1. tabulā.

4.1. tabula

Studiju kursu iesaistīto mācībspēku nodrošinājums profesionālajai maģistra studiju programmai „Vadības psiholoģija un supervīzija”

Nr. p.k.	Studiju kurss	Mācībspēka vārds, uzvārds	Zinātniskais grāds	Darba vieta, amats
1.	Supervizora profesionālā darbība un ētika	Lūcija Rutka	Dr.psych., Mg.math., Mg.hrm.	RISEBA profesore un biznesa katedras vadītāja
2.	Konsultēšanas un supervīzijas teorijas	Ilze Dreifelde	Mg. psych., Mg. sc.sal.	Latvijas Supervizoru asociācijas priekšdētāja, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs, mākslas terapeite
3.	Pieaugušo mācīšanās mūsdienu metodes (koučings, mentorings, fasilitācija)	Raina Vīra	Dr.paed.	RISEBA, docente, Organizāciju konsultante

4.	Kovīzija kā profesionālā izaugsme un kompetence	Maija Zakriževska-Belogrudova	Dr. psych., Mg. sc.sal. Dr. psych., Mg. sc.sal., Mg.sc.administr.	RISEBA profesore, sertificēta supervizore, koučs, sertificēts darba un organizāciju psihologs, mākslas terapeite
5.	Individuālā supervīzija	Ilze Dreifelde	Mg. psych., Mg. sc.sal.	Latvijas Supervizoru asociācijas priekšdētāja, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs, mākslas terapeite
6.	Supervīzija grupā un komandā	Kristaps Cirčenis	Dr.med.	RSU docents, supervizors
7.	Mūsdienu vadības psiholoģija	Solveiga Blumberga	Dr.psych.	RISEBA asociētā profesore, sertificēts darba un organizāciju psihologs
8.	Supervīzijas metodes un tehnikas: teorija un prakse	Daiga Vanaga	Mg.sc.administr.	Privātprakse, sertificēta supervizore
9.	Organizāciju uzvedība	Solveiga Blumberga	Dr.psych.	RISEBA asociētā profesore, sertificēts darba un organizāciju psihologs
10.	Koučings biznesā	Jeva Irēna Matuze Karabeško	Mg.paed.	Koučs un projektu vadītāja YCG SIA TransportLV, mentore
11.	Biznesa konkurētspēja un stratēģiskā vadīšana starptautiskā vidē	Andrejs Čirijevskis	Dr.oec.	RISEBA profesors

12.	Riska pārvaldība	Ivars Godmanis Jevgēnijs Kurovs	Dr.phys. Dr.oec.	RISEBA Maģistra studiju programmas "Lielo datu analīze" direktors, docents, uzņēmējs RISEBA docents un maģistra programmas "Biznesa stratēģiskā vadībzinība" vadītājs
13.	Mūsdienu pasaules attīstības tendences	Jānis Mihailovs	Dr.iur., Mg.art., Mg.man.	IZM, Izglītības kvalitātes valsts dienesta Licencēšanas un reģistru departamenta direktora vietnieks, RSU docents, maģistra studiju programmas vadītājs, mediators
14.	Korporatīvā pārvaldība un vides ekoloģija	Solveiga Blumberga	Dr.psych.	RISEBA asociētā profesore, sertificēts darba un organizāciju psihologs
15.	Inovācija un organizāciju attīstība	Iveta Cīrule Tatjana Vasiljeva Graurs Igors Iveta Ludviga	Dr.sc.administr. Dr.oec. Dr.phil. Dr.sc.administr.	SIA SIA „Biorganik” valdes priekšsēdētāja RISEBA profesore, zinātnes prorektore RISEBA docents RISEBA maģistru programmu direktore, asociētā profesore
16.	Personāla un pārmaiņu vadība	Lūcija Rutka Irina Seņikova	Dr.paed., Mg.math., Mg.hrm. Dr.oec.	RISEBA profesore un Biznesa katedras vadītāja RISEBA profesore un rektore
17.	Personības teorijas	Vitauts Virbickis	Mg.psych.	Ieslodzījuma vietu pārvalde, Rīgas centrālcietauma resocializācijas daļas psihologs

18.	Mākslā pamatotas pieejas organizācijas attīstībai	Ilze Dreifelde	Mg. psych., Mg. sc.sal.	Latvijas Supervizoru asociācijas priekšsēdētāja, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs, mākslas terapeite
19.	Pārrunu vadība un konfliktu risināšana	Daniels Pavļuts	Mg. MPA	Politiķis, Saeimas deputāts
20.	Dažādības vadība	Anete Hofmane	Mg.psych., Mg.administr.	RISEBA bakalaura programmas "Biznesa psiholoģija" direktore, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs,
21.	Pētniecības loģika un metodoloģija	Iveta Ludviga Ieva Brence	Dr.sc.administr. Dr. sc. administr.	RISEBA maģistru programmu direktore, profesore RISEBA maģistru programmu direktore, asociētā profesore
22.	Publiskā komunikācija	Maija Zakriževska-Belogrudova	Dr. psych., Mg. sc.sal., Mg.sc.administr.	RISEBA profesore, sertificēta supervizore, koučs, sertificēts darba un organizāciju psihologs, mākslas terapeite
23.	Prakse I (individuālā supervīzija)	Ilze Dreifelde	Mg.psych., Mg.sc.sal.	Latvijas Supervizoru asociācijas priekšsēdētāja, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs, mākslas terapeite
24.	Prakse II (grupas un komandas supervīzija)	Kristaps Circenis	Dr.med.	RSU docents, supervizors

25.	Prakse III(projektu vadībā/projektu laboratorija)	Maija Zakriževska-Belogrudova Iveta Cīrule	Dr. psych., Mg. sc.sal., Mg.sc.administr. Dr.sc.administr.	RISEBA profesore, ser-tificēta supervizore, koučs, sertificēts darba un organizāciju psihologs, mākslas terapeite SIA SIA „Biorganik” valdes priekšsēdētāja
26.	Prakse IV (kvalifikācijas prakse)	Sandra Hartmane	Mg.psych., Mg.paed., Mg. sc.sal., Mg.iur., Mg. man.	Privātprakse, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs, mediators, juriste
27.	Maģistra darbs	Programmā iesaistītie profesionāļi		

Akadēmiskā personāla sastāvs pēc zinātniskajiem grādiem, akadēmiskajiem amatiem un profesionālās kvalifikācijas studiju programmā „Vadības psiholoģija un supervīzija” apkopots 4.2.tabulā.

4.2. tabula

Akadēmiskais personāls maģistra studiju programmā „Vadības psiholoģija un supervīzija”

Iesaistīti mācībspēki maģistra studiju programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” īstenošanā	Akadēmiskā personāla pamata ievēlēšanas darba vieta		
	RISEBA	Nav RISEBA	Kopā
Mācībspēki ar doktora grādu	12	3	15 (68%)
Mācībspēki ar maģistra grādu	1	6	7 (32%)
Profesori un asociētie profesori	8	0	(36%)
Akadēmiskais personāls, kopā	13 (59%)	9 (41%)	22

Kā redzams 4.2. tabulā, 32% mācībspēku ir ar maģistra grādu, pārstāvot profesionālo vidi, 68% mācībspēku ir ar doktora grādu, turklāt visi pārstāv profesionālo vidi, kas uzskatāms par pozitīvu aspektu, jo dod iespēju studentiem parādīt profesionālo nepieciešamību un lietderību pētniecībai biznesa vidē. Pārskata periodā kopumā programmā bija iesaistīti 22 mācībspēki, no kuriem 13 (59%) bija RISEBA vēlēts akadēmiskais personāls un 9 (41%) pieaicināti nozares profesionāļi, kas palīdz sasniegt programmas rezultātus.

Studiju programmas realizācijā ir pieaicināti augsti kvalificēti mācībspēki, kas veic gan akadēmisku

darbu, gan profesionālu praktisko darbību. Kā akadēmiskais personāls programmā tiek pieaicināti profesionāļi – sertificēti supervizori un kouči, kā arī no biznesa vides, kuri pārzina biznesā esošās problēmas un spēj sniegt risinājumus tām. No visiem pasniedzējiem 12 pasniedzēji ir supervizori un/vai kouči un/vai organizāciju konsultanti, kā arī 5 no visiem pasniedzējiem ir sertificēti psihologi darba un organizāciju jomā vai terapeiti.

Viena no pasniedzējām ir Ilze Dreifelde ir supervizore un ir Latvijas supervizoru apvienības valdes priekšsēdētāja. Arī pasniedzējs Kristaps Circenis ir supervizors un arī pārstāv Latvijas supervizoru apvienības valdi. Savukārt programmas direktore un profesore Maija Zakriževska-Belogrudova ir Latvijas supervizoru apvienības sertifikācijas komisijā un Latvijas organizāciju psihologu biedrības biedrs. Kopumā no visiem programmā strādājošajiem supervizoriem 7 ir Latvijas supervizoru apvienības sertificēti supervizori. Lai nodrošinātu atbilstošu kvalitāti, šie supervizori ir profesionālo studiju kursu docētāji, piemēram, “Konsultēšanas un supervīzijas teorijas”, “Kovīzija kā profesionālā izaugsme un kompetence”, “Individuālā supervīzija”, “Supervīzija grupā un komandā”, “Supervīzijas metodes un tehnikas: teorija un prakse”, “Prakse I (individuālā supervīzija)”, “Prakse II (grupas un komandas supervīzija)”, “Prakse IV (kvalifikācijas prakse)”.

Ilze Dreifelde ir sertificēta mākslas terapeite un docē kursu “Mākslā pamatotas pieejas organizācijas attīstībai”. Lai nodrošinātu studentiem padziļinātu izpratni par supervīzijas procesu un psihodinamiskajiem konceptiem, programmā iesaistīti arī vieslektori, kas papildus, esošajām nodarbībām, kā piemēram, Lielbritānijas shēmu terapeits un supervizors/konsultants Jānis Briedis. Studiju kursa “Koučings biznesā” pasniedzēja Jeva Irēna Matuze Karabeško ir profesionāls koučs un laikā no 2015. gada līdz 2017.gadam ir bijusi LU Studentu biznesa inkubatora komandu koučs, kopš 2016.gada ir RISEBA Radošā biznesa inkubatora koučs. Lai nodrošinātu “Prakse IV (kvalifikācijas prakse)”, ir pieaicināta neatkarīga supervizore (pēc LSA izglītības prasībām), sertificēta darba un organizāciju psiholoģe, mediatore Sandra Hartmane, kas vada supervīzijas par supervīzijām.

Programmas realizēšanā ir pieaicināti profesionāļi arī citu studiju kursu realizēšanā. Kā piemēram, Solveiga Blumberga, kura docē kursus “Mūsdienu vadības psiholoģija”, “Organizāciju uzvedība”, un “Korporatīvā pārvaldība un vides ekoloģija” ir RISEBA asociētā profesore, sertificēts darba un organizāciju psihologs, kā arī un daudzu zinātnisko publikāciju autore par vadības psiholoģiju. Profesors Andrejs Čirijevskis ir biznesa konkurētspējas un stratēģiskās vadīšanas eksperts un daudzu zinātnisko publikāciju autors par šo tēmu. Kursa “Inovācija un organizāciju attīstība” viena no pasniedzējām ir Iveta Cīrule, kas ir uzņēmēja un RISEBA Radošā biznesa inkubatora eksperte un vadītāja. Studiju kursa “Pārrunu vadība un konfliktu risināšana” realizēšanā ir pieaicināts politiķis un deputāts Daniels Pavļuts, kurš ir eksperts pārrunu vadīšanā.

Kopumā studiju programmas īstenošanā iesaistītais mācībspēks atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem, studiju rezultātu sasniegšanai un normatīvo aktu prasībām.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā

personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Atbilstoši RISEBA prasībām, katram pasniedzējam ir vismaz trīs publikācijas recenzējamās izdevumos pēdējo piecu gadu laikā, t. sk. viena starptautiskā publikācija (ja nostrādāts īsāks laika posms, publikāciju skaits ir proporcionāls nostrādātajam laikam), vai piecu gadu praktiskā darba pieredze. Tabulā pievienota arī ārštata pasniedzēju, kuriem ir doktora vai maģistra grāds, zinātniska darbība. Visi augstskolas pasniedzēji aktīvi iesaistās zinātniskajā darbībā, regulāri piedalās starptautiskās zinātniskās konferencēs un publicē zinātniskos rakstus, tajā skaitā sadarbībā ar studentiem. Zinātnisko konferenču apmeklēšanai ārvalstīs un Latvijā katru gadu katram mācībspēkam tiek piešķirts noteikts budžets atkarībā no akadēmiskā amata pakāpes. Par datu bāzēs SCOPUS un ThomsonReuters publicētajiem zinātniskajiem rakstiem augstskolas mācībspēki saņem papildus finansējumu.

Visiem darbiniekiem – gan RISEBA akadēmiskajam, gan administratīvajam personālam ir saistošs augstskolas izstrādātais kompetenču modelis, kas nosaka kompetenču kopumu darbinieku atlasē, izvērtēšanā un atalgojuma noteikšanā. 2018/2019. studiju gadā programmā bija iesaistīti 7 LZP eksperti (skat. 4.3. tab.).

4.3.tabula

Programmā iesaistītie mācībspēki - LZP eksperti

Vārds	Uzvārds	Zinātnes nozare(s)
Irina	Senņikova	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Solveiga	Blumberga	Sociālās zinātnes - Psiholoģija
Ieva	Brence	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Andrejs	Čirjevskis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Lūcija	Rutka	Sociālās zinātnes - Izglītības zinātnes nozares
Tatjana	Vasiljeva	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Maija	Zakriževska-Belogrudova	Sociālās zinātnes - Psiholoģija

Studiju programmas mācībspēki regulāri paaugstina kvalifikāciju, piedaloties starptautiskos semināros, mācībās un iegūtās zināšanas izmanto studiju kursu pilnveidošanai. Piemēram:

- 2019. gadā Maija Zakriževska-Belogrudova, Kristaps Circenis un Ilze Dreifelde piedalījās starptautiskajā ANSE rīkotajā vasaras universitātē „Bridging: Connecting Worlds through Supervision and Coaching”, Itālijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas profesionālo supervīzijas kursu docēšanā (kā piemēram: “Konsultēšanas un supervīzijas teorijas”, “Kovīzija kā profesionālā izaugsme un kompetence”; “Grupu un komandu supervīzija” u.c.).

- 2018. gadā Jevgēnijs Kurovs un Anete Hofmane piedalījās IMTA (International Management Teachers Academy) 2018 mācībās Slovēnijā, lai apgūtu mācīšanas metodoloģiju: Līderība, Pārmaiņu vadība, Bizness un sabiedrība. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studijuursos “Dažādību vadība”, “Risku vadība” docēšanā.

- 2018. gadā Solveiga Blumberga un Maija Zakriževska piedalījās ERASMUS+ pasniedzēju mobilitātē mācību seminārā „Emotional Intelligence: identify, harness & manage emotions” Barselonā, Spānijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas vadības psiholoģijas kursu docēšanā (kā piemēram, “Mūsdienu vadības psiholoģija”, “Organizāciju uzvedība”).

- 2018. gadā Maija Zakriževska-Belogrudova un Kristaps Circenis piedalījās starptautiskajā ANSE (Association of National Organisations for Supervision in Europe) Network konferencē „Teaching Supervision & Coaching”, Vācijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas visa studiju procesa un satura kvalitātes uzlabošanai un sadarbība sveicināšanai ar Eiropas praktizējošajiem supervīzoriem.

- 2017. gadā programmas pasniedzēja Iveta Ludviga apmeklēja semināru “PLS-SEM Using SmartPLS 3”, Northern Institute of Technology, Hamburgā, Vācijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa “Pētniecības loģika un metodoloģija” docēšanā.

- 2017. gadā Lūcija Rutka piedalījās seminārā „EdTech – Seminar on Digital Technologies in Teaching and Learning”, kuru organizē starptautiskā CEEMAN asociācija, Slovēnijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa “Personāla un pārmaiņu vadība” docēšanā.

- 2014. gadā Solveiga Blumberga piedalījās IMTA (International Management Teachers Academy) 2014 mācībās Slovēnijā, lai apgūtu mācīšanas metodoloģiju: Līderība, Pārmaiņu vadība, Bizness un sabiedrība. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studijuursos “Mūsdienu vadības psiholoģija”, “Organizāciju uzvedība” docēšanā.

Tā kā programma ir profesionāla, tad programmas pasniedzējiem ļoti būtiski ir sadarboties ar profesionālo vidi un iegūt pieredzi no kolēģiem, tostarp starptautiskajā vidē, tāpēc ļoti nepieciešams apmeklēt ANSE organizētos pasākumus. Dalība un pieredze tajos tiek integrēta studiju kursu docēšanā, kas aprakstīta iepriekš. RISEBA augstskola atbalsta tikai tos akadēmisko un praktisko pasākumus, kuru pieredze tiek integrēta docētos studijuursos.

Neapšaubāmi zinātniskā darbība turpinās arī tagad un šobrīd pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanas periodā tiek veidots starptautiski recenzēts zinātnisks rakstu krājums “Supervīzija Latvijā: izpētes rezultātos pamatotas attīstības iespējas” (sastādītāja programmas direktore Maija Zakriževska-Belogrudova). Rakstu krājums tiks izdots RISEBA augstskolā un tam rakstus ir iesnieguši augstskolas RISEBA profesionālās programmas “Vadības psiholoģija un supervīzija” mācībspēki, absolventi, studenti, sadarbojoties ar RSU supervīzijas mācībspēkiem un absolventiem un BSA mācībspēkiem, un LSA sertificētiem supervīzoriem. Kā piemēram, var minēt esošo studentu Andru Grasmani, kura iesniedza rakstu un veiksmīgi izgāja recenziju procesu. Jau iepriekš minēta absolventu iesaiste dažādos pasākumos, kā piemēru var minēt, Anna Sevčenko, Sandra Rudzīte, Inita Stūre Stūriņa, Svetlana Ļahova (visi absolventi jau tagad sertificēti supervīzori) un citi, kuri ir iesnieguši rakstus un veiksmīgi izgājuši recenzijas procesu. Rakstu krājumam rakstus iesnieguši arī programmas mācībspēki: M. Zakriževska-Belogrudova, S. Blumberga, I. Mihailovs, L. Rutka, A. Hofmane. Rakstu recenzēšanā ir iesaistīti daudzi (apmēram 40) augstskolas RISEBA un citu augstskolu pasniedzēji. Rakstu krājums ir anonīmi un dubulti recenzēts, tiks izdots 2020. gada

martā/aprīlī. Kopumā tika iesniegti 23 raksti, publicēti tiks 20 raksti. Lai tiktu izdots šis rakstu krājums, tika ieguldīts 2 gadu nepārtraukts darbs, kas 2020. gada pavasarī vainagosies ar panākumiem un topošie studenti varēs iegūt jaunākas supervīzijas pētniecības atziņas. Jau iepriekš 2017.gadā izdots rakstu krājums "Supervīzija: Teorija. Pētījumi. Prakse" (sast. Kristīne Mārtinsons, Sandra Mihailova), kura tapšanā ar rakstiem arī ir piedalījušies programmas mācībspēki, piemēram, Sandra Hartmane un Kristaps Cirecenis. Maija Zakriževska-Belogrudova bija šī rakstu krājuma recenzenta. Rakstu krājuma atvēršanas svētki bija "Supervīzijas dienu" ietvaros, Supervīzijas konferencē RISEBA H2O telpās.

Programmā ir vairāki mācībspēki, kuri ir iesaistīti vai vada zinātniski pētnieciskos virzienus:

- Finances, t.sk. nodokļu politikas pilnveidošana; investīciju piesaiste; banku vadība un darbība; Eiropas business un ekonomika jaunu uzņēmumu izaugsmei un finansēšanai (I.Brence, I.Kreituss, E.Brēķis, I.Godmanis u.c.)
- Stratēģiskais menedžments, t.sk. stratēģiska personāla vadība; biznesa modelēšana, dinamiskās spējas, vērtības inovācijas un reālo opciju teorija (A.Čirjevskis)
- Psiholoģija un supervīzija biznesā (M.Zakriževska-Belogrudova)

Neapšaubāmi visi šie aprakstītie pasākumi tiek integrēti studiju procesā un veicina studējošo praktisko un zinātnisko izaugsmi, motivē studējošos aktīvi piedalīties dažādos pasākumos un zinātnes attīstībā par supervīziju. Tikai sadarbībā ar darba devējiem, studentiem, pasniedzējiem un absolventiem var sekmīgi attīstīt un popularizēt supervizora profesiju.

Apkopojot un izvērtējot akadēmiskā personāla iesaisti zinātniskajā pētniecībā nacionālā un starptautiskajā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumu studiju procesā, var secināt, ka tas pilnībā atbilst.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Mācībspēku sadarbība tiek veidota kopīgās mācībspēku programmas padomes sanāksmēs un sapulcēs, kas notiek divas reizes gadā, kurās tiek pārrunāts programmas izmaiņas, saturs, kursu secība, mērķi, rezultāti un nozares tendences. Atsevišķos gadījumos tiek organizēta dažādu mācībspēku tikšanās, t.sk. pēc studentu lūguma.

Lai sasniegtu programmas rezultātus mācībspēki iesaistās savu studiju kursu rezultātu formulēšanā, saistot tos ar moduļu un programmas rezultātiem. Programmas direktors, balstoties uz studiju kursu rezultātiem, veic programmas kartēšanu un saskaņo to ar visiem mācībspēkiem, tā nodrošinot studiju kursu un moduļu savstarpējo sasaisti.

Programmas realizācijas procesā notiek cieša mācībspēku sadarbība, kas izpaužas šādās aktivitātēs:

- Noslēguma darbu rezultātu un recenziju kvalitātes apspriešana katedras sēdēs divas reizes gadā, diskutējot par vērtēšanas kritērijiem un noslēguma darbu kvalitātes uzlabošanas iespējām.

- Nodarbību savstarpēja hospitācija, stipro un vājo pušu apspriešana pēc tām. Tā notiek regulāri. Piemēram, as. prof. Solveiga Blumberga hospitēja prof. Maijas Zakriževskas - Belogradovas lekcijas, prf. Maija Zakriževska - Belogradova- hospitēja Dainela Pavļuta lekcijas un Anete Hofmane

hospitēja as. prof. Solveigas Blumbergas lekcijas 2018./2019.studiju gadā.

- Atskaites par komandējumiem ikmēneša katedru sēdēs, kur mācībspēki dalās ar iegūto jaunāko pieredzi pētniecībā, projektu darbā, profesionālajā jomā un psiholoģiski pedagoģisko pieeju pielietošanā darbā ar studentiem. Kā piemēram, prof. Maija Zakriževska-Belogrudova, prof. Iveta Ludviga, Anete Hofmane un prof. Tatjana Vasiljeva ir prezentējušas savus ieguvumus no zinātniskās un akadēmiskās darbības komandējumiem.

- Kopīgs metodisko semināru apmeklējums vienu reizi mēnesī vai 8 stundu mācības vienu dienu semestrī, kas notiek interaktīvā veidā, kur mācībspēki dalās pieredzē un apspriež jaunākās zinātniskās un profesionālās tendences, kā arī psiholoģiski pedagoģiskos paņēmienus un metodes studiju procesa uzlabošanai. Piemēram: 1) 2018./2019.studiju gads augstskolā bija pasludināts par digitalizācijas gadu, kur mācībspēki piedalījās semināros par digitalizācijas tendencēm Latvijā un pasaulē, diskutēja par jaunāko sasniegumu ieviešanas iespējām studiju procesā; 2) 02.11.2018. notika 8 stundu metodiskais seminārs "Kvalitatīvās un kvantitatīvās pētījuma metodes studentu darbos"; u.c. Šajos pasākumos piedalījās lielākā daļa programmā „Vadības psiholoģija un supervīzija” iesaistītie mācībspēki.

- Sadarbība projektos, kur mācībspēki gūto pieredzi izmanto studiju procesā. Piemēram, augstskolas RISEBA un Izglītības kvalitātes valsts dienesta projekts "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai" (kopš 2018.g), kā ietvaros RISEBA mācībspēki gūto pieredzi par atbalstošas mācību vides veidošanu un pedagoga kompetences veicināšanu izmanto studiju procesā. Šajā projektā piedalās programmas „Vadības psiholoģija un supervīzija” profesore Lūcija Rutka un docente Raina Vīra.

- Kopīgās izbraukuma apmācībās, kur mācībspēki kopā ar studentiem iepazīstas ar aktualitātēm nozarē, pielieto praktisko gadījumu analīzē nodarbībās auditorijā. Parasti šādās izbraukuma apmācībās piedalās vairāki mācībspēki. Piemēram, 2019. gadā Maija Zakriževska-Belogrudova, Kristaps Circenis un Ilze Dreifelde piedalījās starptautiskajā ANSE rīkotajā vasaras universitātē „Bridging: Connecting Worlds through Supervision and Coaching” Itālijā.

- Vismaz vienu reizi gadā mācībspēki piedalās kopīgā izglītojošā ekskursijā, kur notiek tuvāka savstarpēja iepazīšanās, tiek veicinātas pozitīvas emocijas un savstarpēja sadarbība. 2019. gada maijā notika ekskursija uz Gruziju, kur mācībspēki un augstskolas personāls apmeklēja Tbilisi universitāti un vēsturiskus objektus.

Kopumā vērtējot, studiju programmas direktors ir kontaktpersona sadarbībai ar studējošajiem un mācībspēku, lai risinātu problēmsituācijas (saprastu iemeslus, atrastu risinājumu) vai arī kopīgi strādātu pie studiju programmas attīstības, iespēju robežās atbalstot katru lietderīgu iniciatīvu. Programmas direktors vienmēr cenšas iesaistīties un risināt dažādas problēmu situācijas un savlaicīgi komunicēt ar studējošajiem un mācībspēkiem par dažādiem neskaidriem jautājumiem.

Pašnovērtējuma iesniegšanas laikā kopumā profesionālajā maģistra studiju programmā „Vadības psiholoģija un supervīzija” ir 61 studējošie un iesaistīti 22 mācībspēki, kas norāda uz pietiekamu mācībspēki skaitu attiecībā pret studējošo skaitu (2,7).

Visas aprakstītās aktivitātes nodrošina studiju kvalitātes pilnveidi, atbilstoši jaunākajām nozares un zinātnes tendencēm.

Mācībspēku sadarbība, apkopojot mehānismus sadarbības veicināšanai, nodrošinot studiju kursu/moduļu savstarpējo sasaisti vērtējama kā atbilstoša un teicama.

4.4. tabula

Akadēmiskā personāla zinātniskie darbi un publikācijas pārskata periodā

Maia Zahreševa, Dr. psych., Mg. sc. admin.
Zahreševa, M. Consumers Attitudes about Supervision as a Service, 2018, NOROCS Conference on Social Science, Book 1, Vol 1, p. 427-435, ISBN 2603-4107 / ISSN 978-619-7495-883
DOI: 10.32088/NOROCS20180101V146
EBSCO database: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=1664&=ab899&12-6292-4738-9852-7ac807a124494&dc=vsessmg966&data=jjhpqG0U2Wwv3Q9G2Z2Qn3Kp3#AN=1272440736&db=ean>

Zahreševa, M., Prulis, J. Social Capital and Social Support of Riga Startups, 2018, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEN 2018, Vol. 18, p. 881-888, ISBN 978-619-7408-65-2, ISSN 2367-5659
DOI: 10.5593/sgemso2018/18/1/46
EBSCO database: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=1664&=ab899&12-6292-4738-9852-7ac807a124494&dc=vsessmg966&data=jjhpqG0U2Wwv3Q9G2Z2Qn3Kp3#AN=1272440736&db=ean>

Zahreševa, M., Vīrs, R. Loyalty to the Profession Depending on Seniority for Customer Service Consultants in the Bank, 2018, 5th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEN 2018, Vol. 18, p. 625-632, ISBN 978-619-7408-65-2, ISSN 2367-5659
DOI: 10.5593/sgemso2018/18/1/565-593
EBSCO database: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=664&=ab899&12-6292-4738-9852-7ac807a124494&dc=vsessmg966&data=jjhpqG0U2Wwv3Q9G2Z2Qn3Kp3#AN=1272440736&db=ean>

Zahreševa, M., Kronberga, S. Opportunities to Promote an Awareness of Supervision and Coaching in Latvia, 2018, 5th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEN 2018, Vol. 18, p. 747-754, ISBN 978-619-7408-65-2, ISSN 2367-5659
EBSCO database: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=564&=ab899&12-6292-4738-9852-7ac807a124494&dc=vsessmg966&data=jjhpqG0U2Wwv3Q9G2Z2Qn3Kp3#AN=1314423216&db=ean>

Zahreševa, M., Orntāle, I. A Theoretical Overview of the Correlation between Behavioural Self-regulation Skills and Self-efficacy, 2018, 5th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEN 2018, Vol. 18, p. 3-10, ISBN 978-619-7408-65-2, ISSN 2367-5659
DOI: 10.5593/sgemso2018/18/1/31-36
EBSCO database: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=464&=ab899&12-6292-4738-9852-7ac807a124494&dc=vsessmg966&data=jjhpqG0U2Wwv3Q9G2Z2Qn3Kp3#AN=1241423216&db=ean>

Zahreševa, M., Abramo, E. Social Representations and Consumer Attitudes about Supervision as a Service, 2017, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences 6 Art., Book 3, Vol 2, p. 347-354, ISBN 978-619-7408-19-5 / ISSN 2367-5659
DOI: 10.5593/sgemso2017/3/2/311-346
EBSCO database: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=864&=ab899&12-6292-4738-9852-7ac807a124494&dc=vsessmg966&data=jjhpqG0U2Wwv3Q9G2Z2Qn3Kp3#AN=1272440736&db=ean>

Zahreševa, M. Supervision Development in Latvia: Attitudes of Consumers toward Supervision, 2017, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEN 2017, Vol. 17, p. 355-362, ISBN 978-619-7408-19-5 / ISSN 2367-5659
DOI: 10.5593/sgemso2017/17/2/311-346
EBSCO database: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=764&=ab899&12-6292-4738-9852-7ac807a124494&dc=vsessmg966&data=jjhpqG0U2Wwv3Q9G2Z2Qn3Kp3#AN=1272440736&db=ean>

Zahreševa, M., Straģe, C. Professional Deformation Correlation with Burnout between Airline Cabin Crew, 2017, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEN 2017, Vol. 17, p. 271-278, ISBN 978-619-7408-19-5 / ISSN 2367-5659
DOI: 10.5593/sgemso2017/17/2/311-346
EBSCO database: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=964&=ab899&12-6292-4738-9852-7ac807a124494&dc=vsessmg966&data=jjhpqG0U2Wwv3Q9G2Z2Qn3Kp3#AN=1272440736&db=ean>

Zahreševa, M. Emotionally Evaluating the Attitude of Consumers toward Supervision Service, 2017, CBU International Conference Proceedings, 2017, Vol 5, p. 886-900, ISSN 1855-997X, Online ISSN 1855-9966, DOI: <http://dx.doi.org/10.12052/iccip.v5.i1205>
Web of Science Conference Proceedings: Citation Index - http://apps.webofknowledge.com/full_record.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&qid=3650-C3WVWEU0aJRoX&page=16dov=1

Zahreševa, M. Psychol-emotional Risk Factors and Professional Burnout among Aircraft Cabin Crew Members, 2016, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences 6 Art., Book 1, Vol. 1, p. 305-313, ISBN 978-619-7105-22-3 / ISSN 2367-5659
DOI: 10.5593/sgemso2016/18/1/461-496
Web of Science Conference Proceedings: Citation Index - http://apps.webofknowledge.com/full_record.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&qid=3650-C3WVWEU0aJRoX&page=16dov=1

Zahreševa, M., Lihviņa, A. First Impression and Brief Importance in Candidate Recruitment Decisions, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences 6 Art., Book 1, Vol. 1, p. 177-185, ISBN 978-619-7105-22-3 / ISSN 2367-5659
DOI: 10.5593/sgemso2016/18/1/461-496
Web of Science Conference Proceedings: Citation Index - http://apps.webofknowledge.com/full_record.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&qid=3650-C3WVWEU0aJRoX&page=16dov=1

Zahreševa, M. Business students and employers attitude towards supervision, 2016, Rural Environment, Education, Personality (REEEP) Proceedings of the 9th International Scientific Conference, No. 9, p. 283 -295, ISSN 2255-808X
Web of Science Conference Proceedings - http://apps.webofknowledge.com/full_record.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&qid=3650-C3WVWEU0aJRoX&page=16dov=1

Zahreševa, M., Buldoņa, J. Occupational Stress and Professional Deformation among University Academic Staff, 2015, Journal of Business Management, Issue 9, p. 20-27, ISSN 1691-5348
EBSCO database: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=16915348&AN=1085128930&=c507yRfMhLzUdAq5Vh&hp&q&page=2010&lcouP&2Y1adml&url=CryrfeB7321YfYz0zPurP0N3Kp3&dc=vsessmg966&data=jjhpqG0U2Wwv3Q9G2Z2Qn3Kp3#AN=1272440736&db=ean>

Zahreševa, M., Doroško, S. (2014). Latvian Businessmen Expression of Creativity in Thinking and in Action. Proceeding of the International scientific Conferences of Faculty of Social Science of Daugavpils University. Daugavpils: Daugavpils Universitāte. Akadēmiskā apģūde. Lppa 174-175. ISSN 2255-8853, ISBN 978-9984-14-680-5. Database: Electronic Journals Library of University of Regensburg
[http://20541.uni-regensburg.de/ezs/ezsarticle.pptm?fbid=AAAA&color=7&lang=en&_type=\[?Q&_target=1-2255-8853](http://20541.uni-regensburg.de/ezs/ezsarticle.pptm?fbid=AAAA&color=7&lang=en&_type=[?Q&_target=1-2255-8853)

Zahreševa, M. (2014). The Differences between Special Education Teachers' Professional Burnout Levels for 10 and 25 Years Work Experience. SGEN2014 Conference Proceedings, SGEN2014 Conference on Psychology and Psychiatry, Sociology and Healthcare, Education, www.sgensocial.org, ISBN 978-619-7105-22-3 / ISSN 2367-5659, September 1-9, 2014, Vol. 1, 457-464, pp. DOI: 10.5593/sgemso2014/18/1/515-559

Zahreševa, M., Larins (2014). National Stereotypes and Possibilities to Influence them in a Multicultural Organization. SGEN2014 Conference Proceedings, SGEN2014 Conference on Psychology and Psychiatry, Sociology and Healthcare, Education, www.sgensocial.org, ISBN 978-619-7105-22-3 / ISSN 2367-5659, September 1-9, 2014, Vol. 1, 249-256, pp. DOI: 10.5593/sgemso2014/18/1/515-559

Zahreševa, M. (2014). Social Representations of the Politicians about the Ideal Image of Politician. SGEN2014 Conference Proceedings, SGEN2014 Conference on Psychology and Psychiatry, Sociology and Healthcare, Education, www.sgensocial.org, ISBN 978-619-7105-22-3 / ISSN 2367-5659, September 1-9, 2014, Vol. 1, 381-388, pp. DOI: 10.5593/sgemso2014/18/1/515-559

Maija Schreiber, Tatjana Vasileva (2019). "Determinants and aspects of computer system validation on firm performance: a literature review", accepted for publishing in Journal of Business Management, 2019., ISSN 1691 - 5348, EBSCO, Copernicus Index.

Tatjana Vasileva, Julia Novikina (2019). "Is robotics a solution for banking business process reengineering and automation?", accepted for publishing in IBMA33 conference proceedings indexed in WOS and SCOPUS and for publishing in Open Access journal "Journal of electronic banking"

Maija Schreiber, Tatjana Vasileva (2018). "Impact of the Computer System Validation on the Firm Performance of Small and Medium Enterprises in the Medical Device Industry", 31-th IBMA Conference Milan, Italy, Submitted for indexing in Web of Science and SCOPUS.

Tatjana Vasileva, Elena Benešova (2017). Determining project management practices for enterprise resource planning system projects, 30-th IBMA Conference Madrid, Spain, Submitted for publishing in Journal "Journal of Enterprise Resource Planning Studies" and indexing in Web of Science and SCOPUS

Karlis Kredits, Danya Nwiti, Tatjana Vasileva (2017). Challenge of Cloud Computing for SMEs: A Case of Baltic Countries, 30-th IBMA Conference Madrid, Spain, Submitted for publishing in Journal "Journal of Innovation Management in Small and Medium Enterprises" and indexing in Web of Science and SCOPUS

Tatjana Vasileva, Michael Miro (2017). The Impact of selected Road Freight Transport Management measures for the society and environment, 17 Conference on Reliability and Statistics in Transportation and Communication, RelStat 2017, Publishing in Springer as Chapter of the book, and indexing in SCOPUS (waiting the indexing).

Tatjana Vasileva "Deeping Software Architecture: Art or Science? Challenges for Management", Business Meets Art: Beyond the Traditional Approach to Education, Management and Business", Riga, 2016, pp. 103 - 113, ISBN 978-9984-705-32-3, LDK 378 + €58, Bū690

Tatjana Vasileva, Anna Bushnina (2016). Introduction of New Study Programme Using Innovation-Based Approach, Conference Proceedings of 3rd International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences 6 Arts SGEN 2016, Bulgaria, Albena.

Tatjana Vasileva, Ksenija Grabovickica, Julia Nevelkina (2016). Promotion Distance Learning in International Markets - Key Success Factors Issue of Research, 8th International Conference of Education, Research and Innovation ICDRI2016, Spain, Conference Proceedings, Web of Science: http://apps.webofknowledge.com/full_record.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&qid=3650-D17009F7436098000&page=1&db=1

Tatjana Vasileva "Factors Influencing Strategic Use of Web-based Platform and Its Impact on Education at University", Proceedings of the International Scientific Conference Society, Innovation, Education, ISSN 1691-5887, Riga, Latvia, May 23-24, 2014.

Tatjana Vasileva, Egmonts Teigavs "Information Technology and Business Alignment as essential factor for successful EU10 Introduction (Case of Latvia)", Proceedings in 7-th International Conference "An Enterprise Odyssey: Leadership, Innovation and Development for Responsible Economy", Zadar, Croatia, University of Zagreb, June 4-7, 2014, ISBN 13-978-953-6025-91-6, ISBN 13-978-953-6025-92-3

Ivars Godmanis, Dr.phys., docents

Godmanis I. Moderna riska mērēšanas ierīču izstrādāšana (farmācijas nozares piemērs) Latvijas Universitātes 77 konference , sekcija " Daļiņi un ekonomika attīstības tendencēs", 2019.g. 17.janvāris.

Godmanis I. Modern Enterprise Risk Management Approach in Pharmaceutical Industry 12th Annual Scientific Baltic Business Management Conference " Forecasting Challenges and Opportunities for Organizations at the Macro and Micro Level", at RISEBA University of Applied Sciences, Riga, Latvia, 21-22 February, 2019

Godmanis I. "Implementation of modern multidimensional enterprise risk management" Second International Conference of Social Sciences NOROCS, Notal Athens, Greece, 19-23 August 2019

Godmanis I. "Implementation of modern multidimensional enterprise risk management (in pharmaceutical sphere)" Euro-Asia Forum in Public, Economics and Business - 2019, Istarbul

Godmanis I. Multidimensional risk management in pharmaceutical enterprise 8th International Scientific Conference "Promis: Values in the Digital Age", at Turība University, Riga, Latvia, April 26, 2018

Gracurs Igors, Dr.phil., docents

Sierocova A., Tšareva T., Gracurs I. "The development trends of the main drivers for attracting students into the tertiary education sector in Latvia-distance learning and internationalization". 2018. Universitat Politècnica de Valencia (Spain).

Laižans A., Gracurs I., Roberis A and Ustahs G."Economic Viability of Public Buses: Regional Perspective" Procedia Engineering 2016, pp.316-321 (SCOPUS W65).

Sandra Hartmane, Mg.psych., Mg.paed., Mg.sc.sal., Mg.soc., Mg.mah.

Lohina J., Mērtiņšone K., Mihalovs J., Hartmane S., Uperņeco I. Latvian Supervisor's V-a-l-u-e // Inspire and Be Inspired - A Sample of Research on Supervision and Coaching in Euro-pe - Budapest / Paris, 2017. - p.83 - 82.

Hartmane S. Supervīzijas teorija, pašizzi, prakse / rakstu krājums / sastādījis: Kristīne Mērtiņšone, Dr.psych., Sandra Mihalova, Dr.psych., Māija Zahreševa, Dr.med. - IstarBā neditāre Regina Jozauška / Rīgas Straidoja Universitāte, 2017. <https://bibloteka.bank.lv/lib/book.aspx?id=15343&det=0>

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	1_Statistika par studējošiem_MPS.docx	1_Statistika par studējošiem_MPS_EN.docx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	2_Atbitiba valsts izglitibas standartam_MPS.docx	2_Atbitiba valsts izglit. standartam_MPS_EN.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)	3_Kvalifikācijas atbilstība profes. standartam_MPS.zip	3_Kvalifikācijas atbilstība profes. standartam_MPS_EN.docx
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	4_Studiju kursu kartējums_MPS.docx	4_Studiju kursu kartējums_MPS_EN.docx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	5_Studiju programmas plāns_MPS.docx	5_Studiju programmas plāns_MPS_EN.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	6_Kursu apraksti_MPS.zip	6_Kursu apraksti_MPS_EN.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma paraugs	7_Diploma paraugs_MPS.doc	7_DFiploma paraugs_MPS-EN.doc
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvī citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	8_Ligumi ar citām akreditētām augstskolām par izglītības ieguvī_MPS.docx	8_Ligums ar citu akreditētu ASK par izglītības ieguvī_MPS_EN.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_MPS.pdf	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_MPS_EN.pdf
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	10_Apliecinājums par svešvalodu prasmi_MPS.pdf	10_Apliecinājums par svešvalodu prasmi_MPS_EN.pdf
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnju nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.		
Studiju līguma paraugs/-i	11_Studiju līguma paraugs_MPS.docx	11_Studiju līguma paraugs_MPS_EN.docx
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.		

Eiropas biznesa studijas

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Eiropas biznesa studijas</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	42345
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā bakalaura studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Ieva</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Brence</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>ieva.brence@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.sc.administr.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	26363506
Studiju programmas mērķis	<i>Nodrošināt specializētas, starpdisciplināras zināšanas un kritisku izpratni biznesā, īpaši Eiropas biznesā, sekmēt jaunu prasmju un kompetenču attīstību, kuras var izmantot starptautisko uzņēmumu vadošajos amatos.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Veidot studējošajos izpratni par uzņēmējdarbību Eiropā, tās zinātnisku un praktisku vadību, kā arī attīstīt ekonomisko procesu analīzes iemaņas;</i> - <i>Veidot studentos prasmes un iemaņas vadībizinības izmantot praktiski, identificējot, analizējot un risinot uzņēmējdarbības problēmas;</i> - <i>Nodrošināt studentiem iespēju apgūt vismaz trīs Eiropas Savienības valodas;</i> - <i>Veidot studentos prasmes pārzināt komercdarbības vidi Latvijā un Eiropā;</i> - <i>Attīstīt studentos prasmes mūsdienu informāciju tehnoloģiju lietošanā;</i> - <i>Nodrošināt studentiem zināšanas ekonomikas datu apkopošanā un interpretācijā;</i> - <i>Veidot studentos prasmes iekļauties un strādāt uzņēmuma kultūrvidē;</i> - <i>Nodrošināt izpratni par dažādām Eiropas kultūrām un starp kultūru komunikāciju;</i> - <i>Attīstīt studentos prasmes pielietot teorētiskās zināšanas praktisku, ar biznesu saistītu problēmu risināšanā;</i> - <i>Veidot studentos prasmes veikt patstāvīgus pētījumus izvēlētajā studiju apakšnozarē un rezultātus apkopot bakalaura darbā.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>1. Zināšanas</p> <p>1.1. Spēj pierādīt pamatzināšanas un specializētās zināšanas uzņēmējdarbības vadībā un ekonomikā, kā arī šo zināšanu kritisku izpratni, turklāt daļa no šīm zināšanām atbilst augstākā līmeņa sasniegumiem šajā zinātnes nozarē vai profesijā</p> <p>1.2. Spēj izrādīt izpratni par svarīgākajiem jēdzieniem un cēloņsakarībām:</p> <p>1.2.1. Mārketingis, digitālais mārketingis</p> <p>1.2.2. Finanšes</p> <p>1.2.3. Vadība līderība, psiholoģija, biznesa psiholoģija, komandas darbs</p> <p>1.2.4. Korporatīvā sociālā atbildība, ilgtspējība, ētika, starpkultūru komunikācija</p> <p>1.2.5. Uzņēmējdarbības attīstība</p> <p>2. Prasmes</p> <p>2.1. Spēj izmantot iegūtos teorētiskos pamatus un prasmes, lai veiktu profesionālu, inovatīvu vai pētniecības darbu, lai formulētu un analizētu informāciju, problēmas Eiropas biznesā, izskaidrojot un rodot risinājumus gan ar speciālistiem, gan citām iesaistītajām pusēm</p> <p>2.2. Spēj nodrošināt patstāvīgu mācīšanos, vadīt savu vai padoto tālākizglītību un profesionālo izaugsmi, demonstrēt zinātnisku pieeju problēmu risināšanai, uzņemties atbildību un iniciēt, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot citu darbu, pieņemt lēmumus un atrast radošus risinājumus mainīgos vai nenoteiktos apstākļos</p> <p>2.3. Spēj sazināties vismaz divās svešvalodās rakstiski, klausoties un mutiski</p> <p>3. Kompetences</p> <p>3.1. Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un izmantot to, pieņemt lēmumus un risināt problēmas Eiropas uzņēmējdarbības mērogā</p> <p>3.2. Spēj demonstrēt kultūras un starpkultūru izpratni; kultūras atšķirību būtību, spēj veiksmīgi pielāgoties un strādāt multikulturālā vidē; piemīt toleranta attieksme pret daudzveidību</p> <p>3.3. Spēj demonstrēt izpratni par uzņēmējdarbības lomu, palīdzot attīstīt un uzturēt ilgtspējīgu un ētisku praksi sabiedrībā un vidē, kas ir atvērta pārmaiņām un inovācijām. Spēj uzņemties atbildību, piemērot kritisku domāšanu un emocionālo inteliģenci, veikt pašnovērtējumu, pašdisciplīnu un paš-motivāciju personības attīstīšanai.</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 4 gadi - angļu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	angļu
Studiju programmas apjoms (KP)	160

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Vidējā izglītība; 1. Angļu valodas iestājpārbaudījums*. 2. RISEBA Uzņemšanas tests (tikai ārvalstu reflektantiem). * Iestājpārbaudījums jākārt, ja CE rezultāts angļu valodā ir zemāks par B2 līmeni. Iestājpārbaudījums angļu valodā nav jākārt reflektantiem, kuri CE angļu valodā ieguvuši B2 līmeni vai augstāku novērtējumu, iepriekšējo izglītību apguvuši angļu valodā vai uzrāda pozitīvu IELTS (ar vērtējumu vismaz 6) vai TOEFL (ar vērtējumu vismaz 500) sertifikātu, vai tam pielīdzināmu citu starptautisku sertifikātu.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds Eiropas biznesā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Uzņēmumu vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Studiju programmas “Eiropas biznesa studijas” parametri

Studiju programmas nosaukums	Eiropas biznesa studijas	
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	European Business Studies	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	42345	
Studiju programmas zinātnes nozare (attiecināms uz doktora studiju programmām)	<i>nav attiecināms</i>	
Studiju programmas veids un līmenis	Profesionālā bakalaura studiju programma	
legūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	6.līmenis	
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	PS 0070	
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	160 KP	
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda		
pilna laika klātiešana	4 gadi	angļu
pilna laika neklātiešana	nav attiecināms	nav attiecināms
pilna laika neklātiešana (tālmācība)	nav attiecināms	nav attiecināms
nepilna laika klātiešana	nav attiecināms	latviešu vai angļu
nepilna laika neklātiešana	nav attiecināms	nav attiecināms
nepilna laika neklātiešana (tālmācība)	nav attiecināms	nav attiecināms
Īstenošanas vieta	<i>Rīga</i>	
Studiju programmas direktors/-e	<i>Ieva Brence, Dr.sc.administr., asoc.profesore</i>	

Uzņemšanas prasības	Vidējā izglītība; 1. <i>Angļu valodas iestājpārbaudījums*</i> . 2. <i>RISEBA Uzņemšanas tests (tikai ārvalstu reflektantiem).</i> * <i>Iestājpārbaudījums jākārt, ja CE rezultāts angļu valodā ir zemāks par B2 līmeni. Iestājpārbaudījums angļu valodā nav jākārt reflektantiem, kuri CE angļu valodā ieguvuši B2 līmeni vai augstāku novērtējumu, iepriekšējo izglītību apguvuši angļu valodā vai uzrāda pozitīvu IELTS (ar vērtējumu vismaz 6) vai TOEFL (ar vērtējumu vismaz 500) sertifikātu, vai tam pielīdzināmu citu starptautisku sertifikātu.</i>
Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	Profesionālā bakalaura grāds Eiropas biznesā/ uzņēmuma vadītājs
Studiju programmas mērķis	Nodrošināt specializētas, starpdisciplināras zināšanas un kritisku izpratni biznesā, īpaši Eiropas biznesā, sekmēt jaunu prasmju un kompetenču attīstību, kuras var izmantot starptautisko uzņēmumu vadošajos amatos
Studiju programmas uzdevumi	<ul style="list-style-type: none"> - Veidot studējošajos izpratni par uzņēmējdarbību Eiropā, tās zinātnisku un praktisku vadību, kā arī attīstīt ekonomisko procesu analīzes iemaņas; - Veidot studentos prasmes un iemaņas vadībinības izmantot praktiski, identificējot, analizējot un risinot uzņēmējdarbības problēmas; - Nodrošināt studentiem iespēju apgūt vismaz trīs Eiropas Savienības valodas; - Veidot studentos prasmes pārzināt komercdarbības vidi Latvijā un Eiropā; - Attīstīt studentos prasmes mūsdienu informāciju tehnoloģiju lietošanā; - Nodrošināt studentiem zināšanas ekonomikas datu apkopošanā un interpretācijā; - Veidot studentos prasmes iekļauties un strādāt uzņēmuma kultūrvīdē; - Nodrošināt izpratni par dažādām Eiropas kultūrām un starp kultūru komunikāciju; - Attīstīt studentos prasmes pielietot teorētiskās zināšanas praktisku, ar biznesu saistītu problēmu risināšanā; - Veidot studentos prasmes veikt patstāvīgus pētījumus izvēlētajā studiju apakšnozarē un rezultātus apkopot bakalaura darbā.

1. Zināšanas

1.1. Spēj pierādīt pamatzināšanas un specializētās zināšanas uzņēmējdarbības vadībā un ekonomikā, kā arī šo zināšanu kritisku izpratni, turklāt daļa no šīm zināšanām atbilst augstākā līmeņa sasniegumiem šajā zinātnes nozarē vai profesijā

1.2. Spēj izrādīt izpratni par svarīgākajiem jēdzieniem un cēloņsakarībām:

1.2.1. Mārketingis, digitālais mārketingis

1.2.2. Finanšes

1.2.3. Vadība līderība, psiholoģija, biznesa psiholoģija, komandas darbs

1.2.4. Korporatīvā sociālā atbildība, ilgtspējība, ētika, starpkultūru komunikācija

1.2.5. Uzņēmējdarbības attīstība

2. Prasmes

2.1. Spēj izmantot iegūtos teorētiskos pamatus un prasmes, lai veiktu profesionālu, inovatīvu vai pētniecības darbu, lai formulētu un analizētu informāciju, problēmas Eiropas biznesā, izskaidrojot un rodot risinājumus gan ar speciālistiem, gan citām iesaistītajām pusēm

2.2. Spēj nodrošināt patstāvīgu mācīšanos, vadīt savu vai padoto tālākizglītību un profesionālo izaugsmi, demonstrēt zinātnisku pieeju problēmu risināšanai, uzņemties atbildību un iniciēt, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot citu darbu, pieņemt lēmumus un atrast radošus risinājumus mainīgos vai nenoteiktos apstākļos

2.3. Spēj sazināties vismaz divās svešvalodās rakstiski, klausoties un mutiski

3. Kompetences

3.1. Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un izmantot to, pieņemt lēmumus un risināt problēmas Eiropas uzņēmējdarbības mērogā

3.2. Spēj demonstrēt kultūras un starpkultūru izpratni; kultūras atšķirību būtību, spēj veiksmīgi pielāgoties un strādāt multikulturālā vidē; piemīt toleranta attieksme pret daudzveidību

3.3. Spēj demonstrēt izpratni par uzņēmējdarbības lomu, palīdzot attīstīt un uzturēt ilgtspējīgu un ētisku praksi sabiedrībā un vidē, kas ir atvērta pārmaiņām un inovācijām. Spēj uzņemties atbildību, piemērot kritisku domāšanu un emocionālo inteliģenci, veikt pašnovērtējumu, pašdisciplīnu un pašmotivāciju personības attīstīšanai

RISEBA rūpīgi seko līdzi tam, lai studiju programmas nosaukums, iegūstamais grāds un profesionālā kvalifikācija, mērķi, uzdevumi, studiju rezultāti un uzņemšanas prasības ir savstarpēji atbilstoši. Līdz ar to pārskata periodā augstskolā norisinājušies vairāki metodiskie semināri. Vairāk detalizēta informācija iekļauta nākamajā sadaļā. Salīdzinājumā ar iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas brīdi programma "Eiropas biznesa studijas" ir papildināta ar studiju kursiem, kas šobrīd ir aktuāli un atbilst nozares pieprasījumam, piemēram, Civlā aizsardzība, Sociālā un lietišķā ekoloģija, Digitālais un sociālo tīklu mārketing, Pārdošanas vadīšana, Reklāma un grafiskais dizains, Starptautiskais mārketing, Starptautiskā banku un finanšu darbība, skaitliskās metodes, izmantojot SPSS. Akadēmiskā personāla sastāvam piesaistīti papildus docētāji – Dr. Valters Kaže, Dr. Edgars Brēķis, Dr. Inga Jēkabsons, tajā skaitā no ārvalstīm – Dr. John Joseph Burke, Dr. Almir Pestek, Dr. Ali Ait Si Mhamed.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Studējošo skaits programmā Eiropas biznesa studijas ir stabils, turklāt pēdējos gados pieaug studiju programmā uzņemto studentu skaits. Programmā "Eiropas biznesa studijas" studējošie tiek piesaistīti gan no Latvijas, gan ārvalstīm.

Kopumā programmā studē 126 studenti, turklāt 2020.gada pavasara semestrī studijas uzsāks arī 27 dubultgrāda programmas studējošie.

Studējošie programmas ietvaros var doties ne tikai ERASMUS+ apmaiņas programmās (programmai noslēgti sadarbības līgumi ar 85 sadarbības augstskolām), bet arī piedalīties dubultgrāda programmā (studējot vienu gadu kādā no partneraugstskolām, EBS studējošiem ir iespēja iegūt abu augstskolu diplomus). Sadarbība dubultgrāda programmā ir noslēgta ar šādām augstskolām – Kedge biznesa skola Francijā, HAAGA-HELIA Lietišķo zinātņu universitāte Somijā, Rēgensburgas Lietišķo zinātņu universitāte Vācijā, kā arī 2019.gada rudenī tika parakstīts jauns dubultgrāda sadarbības līgums ar Vircburgas Lietišķo zinātņu universitāti Vācijā.

Līdz šim nozīmīgāka sadarbība dubultgrāda programmas ietvaros norisinās ar Kedge biznesa skolu Francijā. 2016./2017. gadā pirmie desmit Kedge biznesa skolas studenti saņēma RISEBA dubultgrāda diplomus. RISEBA ir piekritusi Kedge biznesa skolas lūgumam un ir palielinājusi dubultgrāda studentu skaitu no 10 līdz 15.

Tādējādi, ņemot vērā demogrāfiski nelabvēlīgo situāciju valstī, ar katru gadu samazinoties vidusskolu absolventu skaitam, RISEBA ir radusi risinājumu, piesaistot ārvalstu studējošos. Programmā Eiropas biznesa studijas ir noslēgts arī īpašs sadarbības līgums ar Normandijas biznesa skolu Francijā, kura ietvaros katru gadu RISEBA studē aptuveni 15 studenti no Normandijas.

2018./2019. gadā bija 90 apmaiņas studenti, kas pārstāvēja Franciju, Vāciju, Austriju, Gruziju, Horvātiju, Vāciju, Portugāli, Slovākiju, Itāliju, Spāniju un Turciju, salīdzinot ar 48 studentiem 2016./2017. Jau 2019. gada rudens semestrī bija 56 iebraukušie studenti.

Programma Eiropas biznesa studijas tiek īstenota pilna laika klātienē formā. Studiju valoda ir angļu, ar padziļinātu franču valodas apmācību. Ārvalstu studējošiem obligāta prasība ir apgūt

latviešu valodu. Savukārt brīvās izvēles studiju kursu ietvaros studējošiem tiek piedāvāta spāņu valoda un krievu valoda.

EBS studenti pārstāv šādas valstis - Latvija, Franciju, Uzbekistāna, Ukraina, Krievija, Nepāla, Pakistāna, Indija, Šrilanka, Azerbaidžāna, Baltkrievija, Kazahstāna, Lietuva, Vācija. 2019./2020. akadēmiskajā studiju gadā ārvalstu studentu skaits, kas iestājās EBS programmā, pārsniedza 60%.

1.1.tabula

Studējošo skaits programmā "Eiropas biznesa studijas"

Studiju kurss	Studējošo skaits studiju kursā	Tautību skaits	Vidējais vecums
1.kurss	47	8	21
2.kurss	35 (20 + 15 dubultgrāda studenti pavasara semestrī)	7	20
3.kurss	35	5	21
4.kurss	36 (24 + 12 dubultgrāda studenti pavasara semestrī)	5	22
Studējošo skaits kopā	126 + 27 dubultgrāda studenti pavasara semestrī		

RISEBA uzņemšanas kritēriji starptautiskiem studentiem ir izklāstīti RISEBA tīmekļa vietnē. Iestāšanās prasības, kā arī pieteikuma veidlapa tiešsaistē ir pieejama [vietnē](#). Kopš 2017./2018. akadēmiskā studiju gada ārvalstu studējošiem ir jākārtos arī iestājpārbaudījums – tests. Kopš 2018./2019. gada vietējo studentu uzņemšanai ir atvērta platforma DreamApply, kas jau vairākus gadus tiek izmantota kā bāze ārvalstu studentu pieteikumu reģistrēšanai un ir izrādījusies efektīva, ļaujot apvienot vietējo un ārvalstu studentu uzņemšanas procesu un atvieglot datu analīzi.

RISEBA izstrādājusi un īsteno arī pasākumus studējošo atbiruma samazināšanai. Tā kā programma tiek īstenota tikai pilna laika klātienē formā, studējošie nereti izvēlas pāriet studēt uz citu programmu gadījumā, ja studijas nav iespējams savienot ar darbu. Tajā pašā laikā aktīvs darbs ar studentiem ir ļāvis samazināt studējošo skaita atbirumu programmā. Vairāk detalizēta informācija par studējošo atbirumu pieejama pielikumā.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Programma izveidota 1999.gadā atbilstoši Latvijas plāniem integrācijai Eiropas Savienībā. Jau kopš programmas izveidošanas vienmēr ir ticis akcentēts studiju starptautiskais raksturs.

Programma ir veidota tā, lai studenti iegūtu vispusīgas zināšanas biznesa un vadības sfērā, kā arī padziļināti apgūtu angļu un franču valodas, tiek dota iespēja apgūt arī latviešu valodu (obligāta ārvalstu studējošiem) spāņu un krievu valodu.

Studiju laikā programmas “Eiropas biznesa studijas” studējošiem tiek garantēta četru nedēļu prakse Francijā, kā arī finansēta Londonas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LCCI) kursu apgūšana un eksāmenu kārtošana, kas apliecina angļu valodas zināšanas. Kopš 2018./ 2019.studiju gada pēc otrā studiju kursa studējošie kārtu arī augstskolas apmaksātu Biznesa angļu valodas – Kembriža (Business English – Cambridge) eksāmenu.

Pēc trešā studiju gada studējošie kārtu apmaksātu Francijas tirdzniecības un rūpniecības kameras eksāmenu franču valodā.

Katru gadu 5 – 10 EBS studenti izmanto piedāvāto iespēju pavadīt vienu gadu kādā no sadarbības partneru augstskolām, bez papildus samaksas iegūstot abu augstskolu diplomus. Arī tiem, kuri studē tikai Latvijā, lekcijas un nodarbības tiek organizētas kopīgi ar ārvalstu studentiem, kā arī studiju kursus docēs gan ārvalstu profesionāļi, gan Latvijas pārstāvji ar lielu pieredzi nozarē.

Programmas uzsvars ir apvienot akadēmiskās zināšanas ar ‘transformējamo prasmju’ attīstību, lai nodrošinātu konkurētspēju darba tirgu vai iespēju attīstīt savu biznesu un kļūt par darba devēju.

Pēc četru gadu studijām tiek iegūts profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā, kā arī uzņēmumu un iestāžu vadītāja kvalifikācija (profesijas standarts – Uzņēmuma vadītājs).

Ņemot vērā programmas profilu, uzdevumus, kā arī iegūstamo kvalifikāciju, ir izstrādāts programmas mērķis, kā arī sagaidāmie rezultāti un nodrošināta kartēšana.

Studiju programmas nosaukums, iegūstamais grāds un profesionālā kvalifikācija un mērķi un uzdevumi ir savstarpēji atbilstoši. Uzņemšanas prasības reglamentē Uzņemšanas noteikumi, kas katru gadu tiek apstiprināti RISEBA Senāta sēdē. Uzņemšanas noteikumi izstrādāti saskaņā ar Augstskolu likuma 46. pantu, 2006. gada 10. oktobrī izdotiem Ministru kabineta noteikumiem Nr.846 „Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās” un Augstskolas RISEBA Studiju nolikumu.

Augstskolas RISEBA Uzņemšanas noteikumos paredzētās uzņemšanas prasības un tām atbilstošā reflektantu atlase atbilst normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai un ir piemērota un pietiekama, lai ikviens imatrikulētais students spētu sasniegt paredzētos studiju programmas rezultātus.

Lai studētu Augstskolā RISEBA, nepieciešams Latvijā atzīts un dokumentāli apliecināts dokuments par pabeigtu vidējo vai augstāko izglītību, vai arī par studijām citā augstskolā, kā arī jāizpilda Uzņemšanas noteikumi.

Pieteikšanās programmā notiek, izmantojot e-pakalpojumu „vienotā pieteikšanās pamatstudiju programmās” (VUPP) portālā www.latvija.lv/studijas. Pieteikšanās pamatstudiju programmām ārpus VUPP konkursa notiek, aizpildot elektronisko pieteikumu riseba.dreamapply.com. Ārvalstu studējošiem, kuri izglītību ieguvuši ārpus ES valstīm, papildus jākārtu arī iestājekšāmena tests.

Studiju programmas mērķi un uzdevumi, studiju rezultāti, studiju saturs, programmas sagaidāmie rezultāti, kā arī uzņemšanas nosacījumi savstarpējo sasaisti nosaukuma, iegūstamā grāda, grāda un profesionālās kvalifikācijas iegūšanai tiek regulāri pārskatīti programmas padomes sēdēs, kas norisinās ne retāk kā divas reizes gadā. Studiju programmas satura kvalitāte, mērķu un uzdevumu, kā arī sagaidāmo programmas rezultātu regulāra pārskatīšana un pilnveidošana ir īpaši būtiska, ņemot vērā lielo sadarbības partneru un ārvalstu studējošo skaitu, kas katru gadu palielinās programmā, būtisko ārvalstu studējošo skaitu dubultgrāda programmu ietvaros, kas turpina palielināties ar katru gadu, kā arī starptautisko akreditāciju. 2014.gadā RISEBA bija pirmā un līdz šim arī ir vienīgā Latvijas augstskola, kas ieguvusi EFMD starptautisko akreditāciju EPAS. Katru gadu programmā ir pieejamas atlaides – viena studiju vietai katrā specializācijā tiek paredzēta atlaide studiju maksai 100% apmērā (tiek ņemta vērā profilējošo mācību priekšmetu: *angļu valoda, latviešu valoda un literatūra (izņemot tiem, kuri ieguvuši izglītību ārvalstīs), informātika,*

matemātika (vai vidējā atzīme no algebra + ģeometrija), ekonomika vidējā atzīme un centralizēto eksāmenu (turpmāk – CE) rezultāti latviešu valodā un angļu valodā. Konkursa rezultāts tiek aprēķināts pēc formulas: $Vērtējums = (CE \text{ latviešu valodā} \times 0.5 + CE \text{ angļu valodā} \times 0.5) / 10$;

Studiju maksas atlaide tiek pārskatīta katru semestri rotācijas kārtībā, kā arī ir pieejamas vairāk nekā 15 cita veida atlaides studiju maksai (piemēram, par aktīvu dalību Studējošo pašpārvaldē, aktīvu dalību augstskolas popularizēšanas pasākumos, u.c.), lai veicinātu studējošo iesaisti studiju programmā.

Kopsavilkums:

Programmā īpašs uzsvars tiek likts uz to, lai nosaukums, iegūstamais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija, mērķi, uzdevumi, studiju rezultāti un uzņemšanas prasības ir savstarpēji atbilstoši. Kopš 2017.gada īpašs akcents likts uz programmas sagaidāmajiem rezultātiem, kas ir būtiski papildināti.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Programma izveidota 1999.gadā, atbilstoši Boloņas deklarācijas principiem, saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, atbilstoši Latvijas Republikas Izglītības klasifikācijai (kods 42345) un Noteikumiem par valsts akadēmiskās izglītības standartu.

Studiju programmas mērķis: nodrošināt specializētas, starpdisciplināras zināšanas un kritisku izpratni biznesā, īpaši Eiropas biznesā, sekmēt jaunu prasmju un kompetenču attīstību, kuras var izmantot starptautisko uzņēmumu vadošajos amatos.

Programmas mērķa sasniegšanai ir pakārtoti gan sagaidāmie kursu rezultāti, gan programmas uzdevumi. Tie ņemti vērā studiju kursu aprakstu, prakses aprakstu izstrādāšanā, kā arī noslēguma darbu tematu apstiprināšanā.

Lai nodrošinātu programmas studiju kursu atbilstību nozares tendencēm, divas reizes gadā tiek organizētas Programmas padomes sēdes, kurās iesaistīti nozares pārstāvji, studējošie, akadēmiskais un administratīvais personāls. Programmas padomē tiek pārskatīts studiju plāns, studiju kursu saturs un nepieciešamības gadījumā tiek lemts par izmaiņām programmā. Programmas padomē tiek pārskatīta arī mācībspēku darba kvalitāte un izskatīti citi būtiski jautājumi. Kopš 2018./2019.studiju gada programmā, atbildot uz nozares pieprasījumu, ir izveidotas četras specializācijas: Biznesa vadība; Digitālais mārketing; Personāla vadība un Jaunuzņēmumu (start-up) izaugsme.

Programmas prasmes un kompetences izstrādātas sadarbībā ar nozares pārstāvjiem. Tā,

piemēram, specializācija "Digitālais mārketing" tika izstrādāta ciešā sadarbībā ar Latvijas Mārketinga profesionāļu asociāciju (Dr.oec. Valters Kaže, Mg. Anna Žigalova docē studiju kursu programmā), specializācijas "Personāla vadība" izstrādāšanā iesaistījās Latvijas Supervizoru apvienības pārstāvji, specializācijas "Biznesa vadība" attīstība regulāri tiek pārrunāta ar Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācijas pārstāvjiem, savukārt specializācijas "Jaunuzņēmumu izaugsme" veidošanā norisinājās konsultācijas ar uzņēmumu pārstāvjiem, piemēram, "Altum", "Altero", "Biorganic" u.c.

Programma Eiropas biznesā piedāvā studentiem gūt objektīvu informāciju un padziļinātu izpratni par Eiropas Savienības institūcijām, politiku, aktivitātēm, kā arī par Latvijas integrāciju Eiropas Savienībā. Minēto veicina studiju programmā paredzētā iespēja apgūt vairākas svešvalodas: franču un spāņu valodu, kā arī nostiprināt zinātņu nozarei atbilstošo terminoloģiju angļu un franču valodā. Studenti vienlaikus svešvalodu apguvei iepazīst arī minēto valstu vēsturi, kultūru un mūsdienu sociāli ekonomisko un politisko situāciju. Svešvalodu zināšanas paplašina absolventu darba iespējas gan Latvijā, gan vienotajā Eiropā. Augstākminētais tiek nodrošināts piedāvājot specifiskus kursus, tādus kā „Eiropas Savienība; „Starptautiskās un ES tiesības, „Eiropas politiskā un ekonomiskā attīstība, kā arī iekļaujot Eiropas tematiku pārējosursos. Ārvalstu studējošiem obligāta prasība programmā ir apgūt latviešu valodu. Tāpat studējošiem brīvās izvēles studiju kursu ietvaros tiek piedāvāts apgūt krievu valodu.

Studiju procesā students apgūst arī noteiktas komunikācijas un organizatoriskās prasmes, kā arī zinātniski-pētnieciskā darba izpildes iemaņas. Sekmīgi beidzot studijas, absolventi var īstenot savas studijas maģistrantūra gan Latvijā, gan arī citās Eiropas valstīs.

Studiju programma 2013./14. studiju gadā ir saņēmusi EFMD (*European Foundation for Management Development*) starptautiski atzītu EPAS akreditāciju, atkārtota akreditācija piešķirta 2016./17. studiju gadā.

Sadarbība ar nozares pārstāvjiem tiek nodrošināta arī ārpus studiju programmas formālajiem pasākumiem. Piemēram, RISEBA ir LR Grāmatvežu asociācijas biedrs, piedaloties asociācijas pasākumos. 2017.gadā un 2018.gadā RISEBA telpās tika organizēta LR Grāmatvežu asociācijas ikgadējā konference. Tāpat norisinās sadarbība ar CFA institūtu un programmas studenti piedalās CFA pētījumu iniciatīvā (*CFA Research Challenge*), lai stiprinātu savas zināšanas, prasmes un kompetences uzņēmumu un finanšu analīzes jomā.

Lielākā daļa programmas mācībspēku (īpaši Valters Kaže, Edgars Brēķis, Ivars Godmanis, Iveta Cīrule u.c.) ir nodarbināti uzņēmējdarbībā, tādējādi sekmējot jaunāko praktisko atziņu ieviešanu studiju procesā, kā arī pieņemot praksē un darbā programmas studentus un nākamos absolventus.

Programmas mācībspēki regulāri seko līdzi jaunākajām tendencēm un atjauno studiju kursus, lai tie būtu balstīti attiecīgās zinātnes nozares sasniegumos un atziņās. Studiju kursu aprakstus pirms katra attiecīgā semestra sākuma apstiprina studiju programmas direktors, kā arī katedras vadītājs, lai sekotu līdzi mācībspēku noslodzei un iespējamai kvalifikācijas paaugstināšanai. Docētāji studiju kursu saturu aktualizē arī atbilstoši zinātnes attīstības tendencēm, studijuursos izmantojot zinātnisko rakstu datu bāzēs – EBSCO, Emerald, Scopus, Web of Science utt. pieejamo informāciju. Katram akadēmiskā personāla pārstāvim tiek piešķirts ikgadējs finansējums zinātnisko konferenču apmeklējumam ar prezentāciju un zinātnisko rakstu, kā arī dalībai citos nozīmīgos kvalifikācijas celšanas pasākumos. Mācībspēki tiek motivēti publicēt savu pētījumu rezultātus, īpaši zinātniskajās datu bāzēs SCOPUS un Web of Science, par katru publicēto rakstu šajās datu bāzēs paredzot autoratlīdzību. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanas rezultāti tiek vērtēti katru gadu ikgadējās izvērtēšanas laikā un pēc rezultātiem tiek plānotas turpmākās katra mācībspēka kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas.

Studējošo un absolventu karjeras attīstībai RISEBA kopš 2018.gada organizē Karjeras dienas. Aprīļa mēnesī studējošiem tiek piedāvātas daudzu nozares pārstāvju vieslekcijas par karjeras attīstībai būtiskiem jautājumiem. Daudzi vieslektori ir RISEBA absolventi. Karjeras dienu noslēgumā īpaša diena tiek paredzēta uzņēmumu, organizāciju un institūciju dalībai darba iespēju izstādē ar stendiem, piedāvājot studējošiem un absolventiem pieteikties darbā un praksē. Tāpat studējošie RISEBA Karjeras dienu vieslekciju ietvaros tiek iepazīstināti ar aktualitātēm darba tirgū.

Jau šobrīd vairāki studējošie strādā, savukārt nepieciešamības gadījumā viņiem var tikt piedāvātas prakses un darba iespējas.

Visiem studējošiem pēc otrā studiju gada ir obligāta prakse Francijā, savukārt pēc trešā studiju gada – prakse starptautiskā uzņēmumā.

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

2018.gadā tika izstrādāts RISEBA iekšējās programmas kartēšanas metodikas ceļvedis, kura lietošana kļuva obligāta visiem programmu direktoriem (būs pieejams ekspertu vizītes laikā). Visas studiju programmas, ieskaitot programmu “Eiropas biznesa studijas”, tika salīdzinātas ar Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru un Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūru, kā arī valsts akadēmiskās izglītības standartu. Programmai tika definēti mērķi, sagaidāmie programmas rezultāti zināšanu, prasmju un kompetenču jomā.

Lai atvieglotu sagaidāmo programmas rezultātu precizēšanu, tika organizēti vairāki semināri:

- iekšējie metodiskie semināri programmu direktoriem par programmu kartēšanu un programmas paredzēto mācību rezultātu noteikšanu,
- iekšējie metodiskie semināri gan štata, gan ārštata mācībspēkiem par sagaidāmo studiju rezultātu noteikšanu.

Papildus iekšējai apmācībai mācībspēkiem tika piedāvāti arī vairāki semināri un apmācības, piemēram:

- seminārs “Mācīšanās rezultātu nozīme kvalitātes nodrošināšanā”, ko organizēja Latvijas Akadēmiskās informācijas centrs un kuru vadīja Dr. Deklans Kenedijs, Korkas Universitātes koledža, Īrija

- RISEBA docētāji (no tiem vairāki programmas mācībspēki) ir pabeiguši profesionālās pilnveides izglītības programmu “Augstskolu didaktika: mūsdienu teorijas un prakse” Latvijas Universitātē

RISEBA docētājiem tiek piedāvāts papildināt angļu valodas zināšanas, kā arī nokārtot Biznesa angļu valodas – Kembridža eksāmenu, kas apliecina angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī.

Pirms semestra sākuma katram mācībspēkam ir jāatjauno kursa apraksts, izvērtējot esošos kursa mērķus un sagaidāmos studiju rezultātus, un jāpārskata piedāvātie mācību materiāli un literatūras avoti, pārlicinoties, ka literatūra ir aktuāla un tiek prezentēti jaunākie pētījumi šajā jomā.

Studiju programmas kartēšanas rezultātā tika izstrādāti šādi sagaidāmie programmas rezultāti.

1. Zināšanas

1.1. Spēj pierādīt pamatzināšanas un specializētās zināšanas uzņēmējdarbības vadībā un ekonomikā, kā arī šo zināšanu kritisku izpratni, turklāt daļa no šīm zināšanām atbilst augstākā līmeņa sasniegumiem šajā zinātnes nozarē vai profesijā

1.2. Spēj izrādīt izpratni par svarīgākajiem jēdzieniem un cēloņsakarībām:

1.2.1. Mārketingis, digitālais mārketingis

1.2.2. Finances

1.2.3. Vadība līderība, psiholoģija, biznesa psiholoģija, komandas darbs

1.2.4. Korporatīvā sociālā atbildība, ilgtspējība, ētika, starpkultūru komunikācija

1.2.5. Uzņēmējdarbības attīstība

2. Prasmes

2.1. Spēj izmantot iegūtos teorētiskos pamatus un prasmes, lai veiktu profesionālu, inovatīvu vai pētniecības darbu, lai formulētu un analizētu informāciju, problēmas Eiropas biznesā, izskaidrojot un rodot risinājumus gan ar speciālistiem, gan citām iesaistītajām pusēm

2.2. Spēj nodrošināt patstāvīgu mācīšanos, vadīt savu vai padoto tālākizglītību un profesionālo izaugsmi, demonstrēt zinātnisku pieeju problēmu risināšanai, uzņemties atbildību un iniciēt, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot citu darbu, pieņemt lēmumus un atrast radošus risinājumus mainīgos vai nenoteiktos apstākļos

2.3. Spēj sazināties vismaz divās svešvalodās rakstiski, klausoties un mutiski

3. Kompetences

3.1. Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un izmantot to, pieņemt lēmumus un risināt problēmas Eiropas uzņēmējdarbības mērogā

3.2. Spēj demonstrēt kultūras un starpkultūru izpratni; kultūras atšķirību būtību, spēj veiksmīgi pielāgoties un strādāt multikulturālā vidē; piemīt toleranta attieksme pret daudzveidību

3.3. Spēj demonstrēt izpratni par uzņēmējdarbības lomu, palīdzot attīstīt un uzturēt ilgtspējīgu un ētisku praksi sabiedrībā un vidē, kas ir atvērta pārmaiņām un inovācijām. Spēj uzņemties atbildību, piemērot kritisku domāšanu un emocionālo inteliģenci, veikt pašnovērtējumu, pašdisciplīnu un pašmotivāciju personības attīstīšanai

Studiju programmas kartējums pievienots pielikumā.

Programmas kursi tiek veidoti, ievērojot pēctecības principu – pirmajā studiju gadā apgūstot tādas priekšmetus, kā Matemātika, Ekonomika, un tml., savukārt otrajā un trešajā studiju gadā tiek apgūti studiju kursi, kas turpina iepriekš iegūto zināšanu un prasmju attīstību (Uzņēmuma finanses u.c.). Studiju kursu aprakstos mācībspēki definē nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursu apgūšanai, kas palīdz plānot studiju kursu secību.

Studiju kursu loģiskas saiknes nodrošināšanai, studiju kursu secība tiek pārrunāta programmas padomes sēdēs.

Tiek rūpīgi sekots līdzi, lai kursi atbilstu studiju programmas mērķim, sasniedzamajiem rezultātiem, Valsts akadēmiskās izglītības standartam, Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūrai, kā arī Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūrai. Vairāk detalizēta informācija atspoguļota 2.1.tabulā.

2.1.tabula

Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam

Prasības*	Standartā noteiktais	Programmas rādītāji
Studiju programmas apjoms (KP)	120-160	160
Studiju programmas īstenošanas ilgums	Ne mazāk kā trīs gadi	4 gadi (pilna laika studijas)
Studiju programmas daļas un to apjoms (obligātā, ierobežotās izvēles, izvēles), t.sk. noslēguma darba apjoms	Bakalaura studiju programma sastāv no obligātās daļas (ne mazāk kā 50 kredītpunktu), ierobežotās izvēles daļas (ne mazāk kā 20 kredītpunktu) un izvēles daļas.	Obligātā daļa – 60 KP Ierobežotās izvēles daļa – 54 KP Brīvās izvēles daļa – 6 KP
Kontaktstundu apjoms (%)	Pilna laika studijās ne mazāk kā 40 % no bakalaura studiju programmas apjoma (izņemot praksei, ja tāda ir noteikta, un bakalaura darba izstrādei paredzēto apjomu) veido kontaktstundas.	40% no bakalaura studiju programmas apjoma

Obligātais saturs atbilstoši standarta prasībām	<p>vispārizglītojošie studiju kursi vismaz 20 kredītpunktu apjomā – humanitāro un sociālo zinātņu studiju kursi, tai skaitā studiju kursi, kas attīsta sociālās, komunikatīvās un organizatoriskās pamatiemaņas. Studijuursos iekļauj moduli uzņēmējdarbības profesionālās kompetences veidošanai (inovācijas, uzņēmumu organizācija un dibināšana, vadīšanas metodes, biznesa ekonomikas, projektu izstrādes un vadīšanas pamati, lietvedības un finanšu uzskaites sistēma, zināšanas par darba tiesisko attiecību regulējumu, tai skaitā par sociālā dialoga veidošanu sabiedrībā, kā arī zināšanas par citām novitātēm uzņēmējdarbības vai iestādes vadīšanā. Moduli īsteno, izmantojot galvenokārt kompetences treniņa, lietišķo spēļu un līdzīgas praktiskās metodes). Moduli vismaz sešu kredītpunktu apjomā iekļauj visās bakalaura programmās, ja tas nav iekļauts bakalaura programmas nozares (profesionālās darbības jomas) teorētiskajos pamatkursos. Studējošais moduli apgūst, ja tas nav apgūts iepriekšējā profesionālajā studiju programmā</p>	Nodrošināts
Nozares (profesionālās darbības jomas) teorētiskie pamatkursi un informācijas tehnoloģiju kursi	Vismaz 36 KP	36 KP
Nozares (profesionālās darbības jomas) profesionālās specializācijas kursi	Vismaz 60 KP	60 KP
Izvēles daļas kursi	6 KP	6 KP
Prakse	20 KP	21 KP

Valsts pārbaudījums	Bakalaura darba vai diplomdarba (diplomprojekta) izstrāde un aizstāvēšana, vismaz 12 kredītpunktu apjomā.	Bakalaura darbs - 12 KP
Atbilstība Vides aizsardzības likuma un Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma noteiktajām prasībām	Bakalaura studiju programmā ietver arī Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās studiju kursu satura prasības	Studiju kursi: Civilā aizsardzība Sociālā un lietišķā ekoloģija
Piešķiramais grāds vai profesionālā kvalifikācija grāds un profesionālā kvalifikācija	Bakalaura grādu - izglītības zinātņu bakalaurs, humanitāro zinātņu bakalaurs, sociālo zinātņu bakalaurs, dabaszinātņu bakalaurs, inženierzinātņu bakalaurs, lauksaimniecības zinātņu bakalaurs, veselības zinātņu bakalaurs un vides zinātņu bakalaurs - piešķir attiecīgajām zinātnēm radniecīgajā zinātņu nozaru grupā atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām izglītības tematiskajām grupām.	Profesionālā bakalaura grāds Eiropas biznesā/uzņēmumu un iestāžu vadītāja kvalifikācija
Studiju programmas apguves vērtēšanas pamatprincipi un kārtība	Vērtējot akadēmiskās izglītības studiju rezultātus, ievēro šādus pamatprincipus: - vērtēšanas atklātības princips - atbilstoši izvirzītajiem studiju programmu mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem augstskola ir noteikusi prasību kopumu studiju rezultātu vērtēšanai; - vērtējuma obligātuma princips - nepieciešams iegūt sekmīgu vērtējumu par visa studiju programmas satura apguvi; - vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips - augstskola nosaka iegūtā vērtējuma pārskatīšanas kārtību; - vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips - studiju programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus.	Nodrošināts

Studējošiem tiek nodrošinātas šādas prakses:

- Lingvistiskā prakse Francijā (pēc 2.studiju gada)
- Prakse starptautiskā uzņēmumā (pēc 3.studiju gada)
- Prakse INTOPIA – uzņēmumu darbības simulācija virtuāli “izspēlējot” divus gadus
- Pētnieciskā prakse, kuras ietvaros nepieciešams izpētīt reālu uzņēmējdarbības problēmu

Lai nodrošinātu kursu savstarpēju papildināšanu, kā arī nepārklāšanos, mācībspēki regulāri pārrunā studiju programmas struktūru. Studiju kursu apraksti ir pieejami platformā e-riseba, līdz ar to mācībspēki var redzēt arī citu studiju kursu aprakstus. Programmas direktors nodrošina kursu savstarpējo sasaisti, sadarbojoties ar mācībspēkiem.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Zināšanu apguve, prasmju un kompetenču stiprināšana studiju programmā ietver teorijas, instrumentus, praktiskus piemērus, lekcijas, grupu uzdevumus, interaktīvās diskusijas un nozari pārstāvošu vieslektoru lekcijas. Mācīšanās programmas ietvaros galvenokārt notiek darba grupās un pašmācības ceļā, kas ir visu programmas kursu būtiska mācīšanās daļa. No studentiem tas prasa iknedēļas intensīvu lasīšanu, lai sagatavotos katrai lekcijai. Tādēļ mācīšanās stils ir līdzdalība, un studentu grupa līdzinās sabiedrībai, kurā studenti meklē iespējas savām idejām, apspriež un dalās tajās. Simulācijas, ka arī lomu spēles un video mācīšanās ir mācību procesa neatņemama daļa. Tā, piemēram, ceturtajā studiju gadā studējošiem tiek piedāvāta lietišķā spēle INTOPIA, kur studējošiem ir iespēja interaktīvā platformā pārvaldīt starptautiska uzņēmuma darbību divu gadu garumā, katru ceturksni (kopumā astoņas reizes) analizējot finanšu rādītājus.

Studiju īstenošanas metodēm tiek pievērsta būtiska loma studiju procesā, pasniedzēji tiek rosināti izmantot jaunākās un interaktīvās studiju metodes. Tā ietvaros RISEBA tiek organizēti metodiskie semināri, piemēram, 2019.gadā norisinājās metodiskie semināri par tēmām “MOODLE vides interaktīva izmantošana – praktiski piemēri”, “Starpkultūru komunikācija un dažādas kultūru atšķirības” un citi. Papildus studiju kursa “Augstskolu didaktika: mūsdienu teorija un prakse”

apguvei mācībspēkiem regulāri tiek piedāvāta iespēja padziļināt zināšanas CEEMAN organizētosursos un semināros. Piemēram, CEEMAN Starptautiskajā izglītības vasaras skolā (2 nedēļas) zināšanas pārskata periodā papildinājuši programmas mācībspēki Ieva Brence, Andrejs Čirjevskis, Valters Kaže, Anete Hofmane, Jevgēnijs Kurovs, Iveta Cīrulle un citi. Savstarpējai labas prakses pārņemšanai mācībspēki regulāri hospitē kolēģu nodarbības. Saskaņā ar akadēmiskā personāla vērtēšanas kritērijiem gadā nepieciešams hospitēt vismaz četru kolēģu nodarbības, turklāt mācībspēks, kura nodarbība tiek hospitēta, iepriekš nav jāinformē, līdz ar to procedūra kalpo kā zināma veida garants kvalitatīvai nodarbību norisei.

Uzsākot studijas, tiek nodrošināts oficiāls studiju atklāšanas vakars, kurā studējošie ņem dalību radošās aktivitātēs. Katras programmas studenti studijas sāk ar ievadvakaru, kura ietvaros viņi tiek informēti par studiju procesa administrēšanas nosacījumiem un piedāvātajām iespējām. Tāpat tiek nodrošināta studējošo savstarpēja iepazīšanās un saliedēšana.

Studējošie tiek motivēti regulāri apgūt vielu. Uz katru 2 KP studiju kursu ir vismaz viens starppārbaudījums (3 KP – 2 starppārbaudījumi, 4 KP – 3 starppārbaudījumi, utt). Gadījumā, ja studējošais nav sekmīgi nokārtojis starppārbaudījumu, viņš/a nevar iegūt sekmīgu atzīmi eksāmenā. Nereti studējošiem nepieciešams pierādīt savas iepriekšējos studiju kursus iegūtās zināšanas, iepriekš nokārtojot testu vai cita veida pārbaudes darbu.

Studiju īstenošanas un vērtēšanas metodes mācībspēki norāda studiju kursu aprakstos, kurus apstiprina studiju programmas direktors. Moodle ievietoto materiālu saturu un kvalitāti pārskata studiju programmas direktors. Šajā vidē tiek nodrošināta arī komunikācija (sarakste) ar studentiem, ir pieejami nodarbību laiki un cita veida informācija: studiju kursu apraksti, metodiskie norādījumi kā izpildīt un noformēt kontroldarbus, kursa darbu un bakalaura darbu metodiskie norādījumi, mācību līdzekļi (vai atrodas bibliotēkā), akadēmiskā personāla konsultāciju grafiki, datorizētie studiju līdzekļi, piemēram ppt prezentāciju formā.

Studiju mērķu sasniegšanai studiju procesa laikā var būt paredzētas dažādas zināšanu un prasmju pārbaudes un novērtēšanas metodes.

Priekšmeta zināšanu un prasmju demonstrācijai var būt izmantotas tradicionālās novērtēšanas metodes, tādas kā: praktiskais darbs un mājas darbs, atbildes uz jautājumiem, kuras ir piedāvātas teksta veidā, vai elektroniskā veidā, kontroldarbs, eksāmens, tests; referāta vai īsas esejas uzrakstīšana.

Analītisko prasmju novērtēšana ir zināšanu un prasmju pārbaude pēc parametriem: praktisko situāciju risināšana, kas paredz atbilstošās analītiskās metodes izvēli, rezultātu prezentēšana.

Uz sintēzes līmeņa studentam ir jābūt spējīgam demonstrēt prasmes apkopot, kombinēt, izdalīt galveno, atrast iemeslu-seku sakarības, izstrādāt alternatīvos variantus uzņēmumu vai organizācijas vadības problēmas risināšanai un izvēlēties optimālo risinājumu. Tam ir jāsaprot jaunu lēmumu, jaunu biznesa problēmas risināšanas veidu. Atbilstoši zināšanu un prasmju novērtēšanas iespējas var būt:

praktiskās situācijas analīze, darbs grupā, scenāriju un prognožu izstrādāšana, pašu pētījuma organizācijas prakses laikā, tēžu uzrakstīšana zinātniskajam rakstam.

Spēja iegūt vērtību no studiju materiāla savam noteiktam profesionālam mērķim raksturo augstāko apgūstāmās studiju programmas domāšanas līmeni - izvērtēšanu. Iespējamās zināšanu un prasmju kontroles un novērtējuma veidi: praktiskās situācijas analīze un tās prezentācija grupas interesēs, eksperta slēdziena uzrakstīšana, spēja dot padomu un izstrādāt priekšlikumus, projekta izstrādāšana uz hipotēzes pamata, bakalaura darbs, zinātniskā raksta sagatavošana (sadarbība ar RISEBA mācībspēkiem).

Bakalaura studentu zināšanu, prasmju un kompetenču kvalitāte tiek vērtēta, pamatojoties uz Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas rīkojumu un atbilstoši augstskolā esošiem vērtēšanas kritērijiem.

Studiju rezultātus RISEBA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 baļļu sistēmā;
- kvantitatīvais vērtējums - kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Eksāmenu, kontroldarbu, kursa darbu, prakšu un ieskaišu rezultātus vērtē ar atzīmi 10 baļļu sistēmā. Vērtējumi tiek izlikti 100% sistēmā, piemērojot Salfordas sistēmu, respektīvi vērtējumi tiek apaļoti uz zemāko atzīmi, izņemot gadījumus, kad students ir saņēmis 96% vai vairāk.

Iegūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā un studiju kursu aprakstā. Lai novērtētu studenta izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 akadēmiskajām stundām (pilna laika klātienē studijās - 16 kontakstundas uz kredītpunktu, kā arī trīs stundas eksāmenam). Studiju kursa laikā notiek regulāra studentu darba vērtēšana lekcijās un patstāvīgajās studijās. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, prezentācijas, patstāvīgie darbi utt.).

Kursa apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

Lai apgūtu programmu, katram studentam jāizpilda visas programmas prasības un jānokārto Valsts pārbaudījums - jāizstrādā, jāuzraksta un jāaizstāv bakalaura darbs. Valsts pārbaudījumu drīkst kārtot ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzēto studiju moduļu apguve;
- pozitīvi novērtēta prakses atskaite;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Bakalaura darba sekmīgai aizstāvēšanai aptuveni mēnesi pirms nodošanas termiņa tiek organizēta priekšizstāvēšana, kurā studējošais diviem komisijas locekļiem prezentē sava pētījuma rezultātus. Bakalaura darba aizstāvēšana iespējama tikai gadījumā, ja ir saņemts pozitīvs atzinums par priekšizstāvēšanu.

Studiju procesā tiek nodrošināti studentcentrētas izglītības principi - RISEBA studējošiem tiek dota un vienmēr tiek atbalstīta iespēja piedalīties studiju procesa vērtēšanā un pilnveidošanā - gan piedaloties programmas padomes sēdēs, gan komunicējot ar studiju programmas direktoru. Katrā grupā ir grupas vecākais, kurš atbild par grupas komunikāciju, aktuālas informācijas nodrošināšanu studentiem, kā arī viedokļa paušanu augstskolas administrācijai. Tomēr viedokli par studijām var paust jebkurš studējošais. Labākai studiju procesa organizēšanai studējošo grupai ir nozīmēts kurators - akadēmiskā personāla vai administrācijas pārstāvis, kura pienākumos ir organizatorisku jautājumu nodrošināšana.

Studiju procesa īstenošanā tiek ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi un īstenoti šādā veidā:

1. Studiju kursu docētāji ņem vērā un respektē studentu dažādību un viņu vajadzību daudzveidību, izmantojot dažādus programmas īstenošanas veidus, atbilstoši studentu iespējām;
2. Studiju kursi tiek apgūti studentu un mācībspēku sadarbības procesā, kur atbilstoši situācijai

tiek pielietotas dažādas mācīšanas metodes: monoloģiskā - lekcijas un demonstrējumi; dialogiskā - konstruktīvas sarunas, diskusijas, lomu spēles, radošās metodes ("Prāta vētra", "Domāšanas cepures", c.); pētnieciskās metodes - literatūras studijas, mācību ekskursijas, semināri, projekti, situāciju analīze, problēmuzdevumi, u.c. Veicot pētniecisko darbu, studenti izmanto kvalitatīvās, kvantitatīvās un datu matemātiskās apstrādes metodes. Tiek izmantotas dažādas darba formas - grupu darbs, individuālais darbs, patstāvīgais darbs;

3. Tiek veicināta studējošo patstāvība, piedāvājot studentiem mācību metodes, kur viņi var individuāli vai grupā sagatavot un demonstrēt savas zināšanas, prasmes un attieksmi. Tajā pašā laikā tiek nodrošināta mācībspēka vadība un atbalsts, iedvesmojot, motivējot un sniedzot mutisku vai rakstisku atgriezenisko saiti;
4. Mācībspēku un studentu savstarpējās attiecībās tiek veicināta studējošo un mācībspēku abpusēja cieņa, veidojot pozitīvu emocionālo fonu un radošu sadarbību. Augstskolā darbojas Ētikas komisija, kur nepieciešamības gadījumā tiek izskatītas ētiska rakstura sūdzības;
5. Augstskolā eksistē atbilstošas procedūras studentu sūdzību risināšanai. Sūdzību izskatīšanas procesu vada Kvalitātes daļas vadītāja, pieaicinot programmas direktoru un katedras vadītāju, nepieciešamības gadījumā - Studiju departamenta vadītāju vai studiju prorektoru;
6. Regulāri tiek izvērtētas pedagoģiskās metodes, mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas veidi. Aktuālie jautājumi tiek apspriesti katedras sēdēs, Metodiskās padomes sapulcēs, kā arī mācībspēkiem tiek organizēti metodiskie semināri, ekskursijas un dažādas mācības.

Realizējot studentcentrētu pieeju, īpaša uzmanība tiek pievērsta studiju rezultātu vērtēšanai:

1. Mācībspēki pārzina pārbaudes un eksaminācijas metodes, saņem atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā. Tas notiek metodiskajos semināros, katedras sēdēs, darbojoties projektos, kā arī mācoties vienam no otra un savstarpēji hospitējot nodarbības;
2. Pārbaudes darbi, vērtēšanas kritēriji un metodes, kā arī kritēriji atzīmju izlikšanai ir iepriekš publiskoti. Kopā ar studiju kursa aprakstu tie tiek ievietoti MOODLE vidē, pārrunāti pirmajā nodarbībā. Nepieciešamības gadījumā tie tiek izsūtīti individuāli pa epastu vai pārrunāti konsultācijā;
3. Vērtēšana sniedz studentiem iespēju parādīt, kādā mērā tie ir sasnieguši sagaidāmos mācīšanās rezultātus;
4. Studenti saņem atgriezenisko saiti, un, ja nepieciešams, mācībspēks sniedz padomus un atbalstu mācīšanās procesa uzlabošanai;
5. Vērtēšana tiek īstenota saskaņā ar apstiprinātām procedūrām, tā ir konsekventa, taisnīga un piemērojama visiem studentiem;
6. Sasniegto studiju rezultātu vērtēšanu veic mācībspēks, pats students (pašizvērtēšana), citi studenti (savstarpējā vērtēšana). Ja studiju kursu docē vairāki mācībspēki, tad eksāmena darbu vērtē vairāki docētāji;
7. Augstskolā darbojas procedūra studentu apelāciju izskatīšanai.

Pēc katra studiju kursa studējošie saņem novērtēšanas anketas par kursa kvalitāti. Studiju kursu novērtēšanas anketas tiek nosūtītas mācībspēkiem un pārrunātas ikgadējā mācībspēku izvērtējumā. Studiju kursu izvērtēšanas rezultāti noteiktā mērā ietekmē mācībspēku atalgojumu (ja vidējais vērtējums ir virs 4,4, mācībspēks ikgadējā izvērtēšanā saņem divus punktus, ja vērtējums ir zem četrām ballēm, punkti netiek piešķirti). Savukārt, ja vērtējums ir zems (zem 3,5), tiek veiktas īpašas pārrunas ar mācībspēku par docēšanas kvalitātes uzlabošanu. Ja uzlabojumi nav vērojami, tiek risināts jautājums par mācībspēka nomaiņu. Programmas "Eiropas biznesa studijas" studenti kopumā augstu vērtē mācībspēku kvalitāti.

Studiju kursu apguve tiek papildināta ar vizītēm uz uzņēmumiem (2019.gadā - Solvay, Cabot, Circle-K u.c.).

Padziļinātai zināšanu apguvei studējošiem tiek piedāvātas vieslekcijas. Piemēram, 2018./2019. akadēmiskais studiju gads tika pasludināts par RISEBA Digitalizācijas gadu, kura ietvaros katra mēneša trešajā trešdienā norisinājās vieslekcijas par digitalizācijas jautājumiem, piemēram, Datu aizsardzības regulas prasībām, Praktisku sadarbību ar Valsts ieņēmumu dienestu (Valsts ieņēmumu dienests), Finanšu tirgiem (Deloitte) u.c.

Darba devēju un nozares pārstāvji arī regulāri viesojas pie konkrētām studentu grupām, tāpat lielākā daļa studiju programmas docētāju ir nozares pārstāvji, kuri līdz ar to nodrošina praktisku apmācību formātu.

Studējošiem ir iespēja apmeklēt brīvās izvēles studiju kursus citās studiju programmās. Tā, piemēram, studējošie ir izvēlējušies apmeklēt studiju kursus RISEBA studiju programmā "Biznesa psiholoģija".

Pēc otrā studiju gada studējošiem ir obligāta prakse RISEBA Francijā. Prakse jāaizstāv termiņā, saskaņā ar studiju grafiku. Savukārt trešajā studiju gadā studējošiem ir obligāta prakse starptautiskā uzņēmumā. Prakses vada un koordinē prakses vadītājs.

Studiju īstenošanas metodes tiek pārrunātas programmas padomē, kurā ir ievēlēti studējošo pārstāvji. Padomes sanāksmēs tiek uzklauts studentu viedoklis. Studentu pārstāvji piedalās arī programmu padomes lēmumu pieņemšanā attiecībā pret izmaiņām studiju programmā.

RISEBA darbojas studējošo pašpārvalde. Viens no pašpārvaldes dibināšanas pamatmērķiem ir studentu saskarsmes veidošana un aktivitātes veicināšana. RISEBA Studējošo pašpārvalde ir Latvijas Studentu Apvienības locekle, kas dod vislielākās iespējas dalīties pieredzē un apspriest gan ar studijām, studentu dzīvi un sabiedriskām aktivitātēm saistītās problēmas, gan arī ar visu izglītības sistēmu kopumā. RISEBA Studējošo pašpārvalde pārstāv studentu intereses visās augstskolas un valsts institūcijās, un arī ārzemēs.

Studējošiem ir iespēja piedalīties arī augstskolas un Studējošo pašpārvalde rīkotajās aptaujās. RISEBA regulāri, katru studiju gadu, visos studijuursos tiek veiktas studējošo aptaujas par studiju programmu realizācijas gaitu, mācībspēku darba kvalitāti, kas ļauj izsekot studiju programmas novērtējumam no studentu viedokļa, kā arī studiju darba organizācijas kvalitātei.

Ikdienas jautājumus ar administrāciju risina studiju programmas administratori, grupu vecākie un studējošo pašpārvalde. Informāciju par studējošo aktivitātēm saņem Informācijas centra atbildīgais metodiķis vai studiju programmas administratore, vai arī rektora un prorektora palīdzes.

RISEBA atbalsta studējošo iniciatīvu un spēju organizēt dažādus pasākumus. Par tradīciju ir kļuvusi augstskolas Ziemassvētku balle, kā arī Golden Awards ceremonija, kurā tiek godināti augstskolas darbinieki, studējošie un nozares sadarbības partneri.

Studējošie savu līdzdalību šajā procesā var nodrošināt, izsakot savas vēlmes tiešajam studiju kursa pasniedzējam, katedru vadītājiem, kā arī ar RISEBA Studentu Pašpārvaldes palīdzību, kuras pārstāvji piedalās RISEBA Senāta sēdēs.

Studējošiem tiek piedāvātas iespējas piedalīties RISEBA īstētajos projektos, piemēram, kopš 2019.gada ERAF projektā "Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla paaugstināšanai" 1.1.1.1/18/A/151.

Studenti tiek mudināti piedalīties zinātniskajās konferencēs, lai dalītos savos pētījumu rezultātos. Katru gadu pavasarī RISEBA norisinās starptautiskā zinātniskā un māksliniecisko jaunrades darbu konference "Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos". Konferenci finansiāli atbalsta uzņēmumi, kuri piešķir naudas summu, pirmo godalgoto vietu ieguvējiem. Pirmās vietas un līdz ar to naudas balvas (EUR 100 – EUR 450 apmērā).

Studējošo viedokļi ir iegūti dažādos veidos, piemēram, izmantojot gan neformālo saskarsmi ar docētājiem, gan formālu kursu novērtējumu (anketēšanu). Pamatojoties uz anketēšanas un studentu grupu sanāksmju materiāliem, tiek veiktas operatīvas korekcijas gan studiju saturā, gan pasniegšanas formā.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Programmā ir paredzēta prakse 21 KP apjomā.

Studiju programmā ir iekļauta prakse un studijas Eiropas Savienības valstīs, kas atbilst vienam no deklarācijas pamatprincipiem – studentu, mācībspēku un zinātnieku reālas mobilitātes nodrošināšanai. Boloņas deklarācijā ir pasvītots, ka studentu kvalitatīvi sagatavot darbam vienotajā Eiropā darba tirgū ir iespējams tikai tad, ja tas daļu savu studiju veic citā valstī, iepazīstoties ar atšķirīgu kultūru, likumdošanas nosacījumiem un tradīcijām.

Līdz ar to pēc otrā studiju gada studējoši piedalās RISEBA apmaksātā lingvistiskajā praksē Francijā, kuras mērķis ir stiprināt studentu zināšanas un prasmes franču valodā un komunikācijā starpkultūru vidē, iegūt profesionālo kompetenci un attīstīt kompetences atbilstoši studiju programmas rezultātiem un attiecīgās profesijas standartam.

Pēc trešā studiju gada studējošie iziet obligātu praksi starptautiskā uzņēmumā. Lielai daļai šis uzņēmums kļūst par pastāvīgu darbavietu. Prakse norisinās angļu valodā.

Ceturtajā gadā studējošiem obligāts nosacījums ir piedalīties biznesa simulācijas spēlē INTOPIA, kuras ietvaros komandām tiek piešķirts virtuāls finansējums, kas jāizmanto uzņēmējdarbības attīstībai trīs reģionos. Būtiska šīs prakses sastāvdaļa ir arī finanšu pārskatu analīze. Tāpat studējošiem ir jāaizstāv pētniecības prakse, kuras ietvaros tiek veikta analīze par uzņēmumu vai nozari. Prakses norisinās angļu valodā.

Studējošam veikums prakses laikā ir jāaizstāv komisijai vismaz divu locekļu sastāvā. Prakses aizstāvēšana ir publiska. Prakse tiek vērtēta ar atzīmi 10 ballu sistēmā.

Prakses laikā studējošam tiek nozīmēts prakses vadītājs no augstskolas puses. Augstskolas nozīmētā prakses vadītāja pienākums ir sniegt konsultatīvu atbalstu studējošam prakses laikā prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studējošo noslēguma darbu izstrādes procedūra ietver bakalaura darba temata saskaņošanu ar darba vadītājiem, programmas direktoru un katedras vadītāju. Bakalaura darbu virzienus un vadītājus studējošie izvēlas no piedāvātajām paraugtēmām.

Ar darba vadītāju tiek saskaņots bakalaura darba temats, kuru apstiprina programmas direktors.

Studējošais un darba vadītājs arī saskaņo kalendāro plānu, paredzot vismaz 10 konsultāciju reizes saistībā ar darba izstrādi. Katedras vadītājs apstiprina mācībspēku slodzi, jo RISEBA procedūras paredz katram darba vadītājam vadīt noteiktu darbu skaitu. Bakalaura darba koncepta labākai izpratnei studiju programmā ir iekļauts kurss "Pētījumu metodoloģija un dizains". Aptuveni mēnesi pirms darba nodošanas studējošiem tiek organizēta priekšizstāvēšana, uz kuru jāiesniedz aptuveni 80% no darba. Priekšizstāvēšanā piedalās divi komisijas locekļi, kuri sniedz papildus komentārus darba pilnveidošanai. Gadījumā, ja studējošais priekšizstāvēšanā saņēmis nesekmīgu vērtējumu, viņam atkārtoti jāiesniedz darbs priekšizstāvēšanas komisijai.

Programmas direktoram ir tiesības bakalaura darbu pēc iesniegšanas neparakstīt un līdz ar to nevirzīt aizstāvēšanai.

Bakalaura darbus novērtē valsts pārbaudījumu komisija piecu locekļu sastāvā.

Pēc katras aizstāvēšanas valsts pārbaudījumu komisija sniedz īpašu atzinību par bakalaura darbu aktualitāti studiju programmā, kopējo kvalitāti un nepieciešamajiem pilnveidojumiem.

Gadījumā, ja studējošais nav bijis apmierināts ar aizstāvēšanas procedūru, 24 h laikā iespējams iesniegt apelācijas sūdzību.

Studējošo noslēguma darbu izstrādes procedūra ietver bakalaura darba temata saskaņošanu ar darba vadītājiem, programmas direktoru un katedras vadītāju. Tematiem jābūt ar starptautisku raksturu, kā arī saistītiem ar biznesa jomu.

Noslēguma darbu tēmas ir aktuālas nozarē, tajā skaitā darba tirgū, jo bakalaura darbi tiek izstrādāti nozares uzņēmumos un institūcijās, analizējot būtiskas problēmas. Noslēguma darbos studējošie tiek rosināti akcentēt darbu oriģinalitāti un novitāti, tādējādi novēršot situāciju, ka par līdzīgiem pētījuma tematiem tiek sagatavoti ļoti līdzīgi darbi. Nereti studējošie atzinuši, ka noslēguma darba pētījuma virziens izvēlēts sadarbībā ar pārstāvētā uzņēmuma pārstāvjiem.

Pēc katras aizstāvēšanas valsts pārbaudījumu komisija sniedz īpašu atzinību par bakalaura darbu aktualitāti studiju programmā, kopējo kvalitāti, nepieciešamajiem pilnveidojumiem, tajā skaitā par tematu atbilstību studiju programmai. Komisijas slēdziens vienmēr bijis, ka darbi atbilst studiju programmai.

Noslēguma darbu tematus var sagrupēt četrās jomās. Vairāk detalizēta informācija atspoguļota 2.2.tabulā.

2.2.tabula

Bakalaura darbu tematu apkopojums

Organizāciju kultūra un darba apmierinātība organizācijā X	Personāla vadība, organizācijas kultūra
Personāla motivācija uzņēmumā „TEZ TOUR” un tās pilnveidošanas iespējas	
Uzņēmuma X personāla vadības efektivitāte	
Elastīga darba grafika ietekme uz nodarbināto apmierinātību ar darbu kompānijā SIA „CBF / L-ko”	
Organizācijas kultūras izvērtēšana un tās pilnveidošanas iespējas uzņēmumā „X” Latvijā	
Uzņēmuma resursu vadības sistēmas ieviešanas ietekme uz darbinieku iesaistīšanos izmaiņu laikā	
Jaunuzņēmuma „Bungu skola” biznesa modeļa attīstība	Uzņēmējdarbības attīstība un pilnveidošanas iespējas
Nodomi nodarboties ar uzņēmējdarbību Latvijas studentu vidū	
Konsultāciju uzņēmuma dibināšana Latvijas tirgū (izaicinājumi un iespējas)	
Uzņēmumu gatavība nākamajam ekonomikas ciklam	
Stratēģijas analīze un attīstības plānošana	
Ieteikumu izstrāde uzņēmējdarbības uzlabošanai digitālajās platformās	

Kriptoalūtu izmantošana investīcijas portfeļa veidošanai	Izaicinājumi starptautiskajā ekonomikā un uzņēmējdarbībā
Ārvalstu tiešo investīciju ilgtspējība no Uzbekistānas Latvijā	
Automobiļu nākotne Francijā	
Kongo ekonomiskās situācijas attīstība kopš 1997. gada krīzes: vai Eiropas Savienība ir vainojama	
Entomofagija, 21.gadsimta pārtikas patēriņa veids: rietumu patērētāju uztvere par insektu audzēšanu	
Starpkultūru adaptācija B2B tūrisma kompānijā uz Kirgizstānas – Francijas sadarbības piemēra	
Aktuāli jautājumi naudas līdzekļu atmazgāšanas un beznodokļu shēmu apkarošanā	
Kapitāla piesaistes izaicinājumi Latvijā	
Multikulturālisma loma klientu apmierinātības nodrošināšanā starptautiskajā viesmīlībā uz Hotel du Palais, Francija, piemēra	
Korporatīvā sociālā atbildība kā konkurēspējīga priekšrocība Zviedru būvniecības uzņēmumā „X” Latvijā	

Telemārketinga kā B2C pārdošanas stratēģijas pamatelements: starptautiskās medicīniskās kosmētikas kompānijas un tās Eiropas darbības piemērs

---

Uzņēmumu attīstība – mārketinga un loģistikas rakurs

Elektroniskās identifikācijas kartes potenciāls Rīgas iedzīvotāju ikdienas dzīvē

Loģistikas funkcija uzņēmuma produktu veicināšanā uz Carlsberg grupas Latvijā piemēra

---

Pilsētas loģistikas procesa un jaunu piegādes problēmu analīze: pēdējā jūdze

---

Patērētāju uzvedības tematu digitālās mārketinga stratēģijas

Sentimenta analīzes risku izmantošana tiešsaistes korporatīvās reputācijas uzraudzīšanai

---

Interneta sasaiste ar blokkēdēm: kritiska bitkoina analīze

Noslēguma darbu novērtējumi ir diapazonā no 4 – 10 ballēm.

Vairāk detalizēta informācija pieejama 2.3.tabulā.

2.3.tabula

Noslēguma darbu vērtējumi programmā “Eiropas biznesa studijas”

4	3%
5	6%
6	16%
7	38%
8	28%
9	6%

Vidējais vērtējums veido 7,2 balles, moda, mediāna – septiņas balles.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Tradicionālā studiju procesa izvērtēšana un aptauja tiek veikta gan par studiju saturu, gan mācībspēkiem. Anketēšana tiek veikta katra studiju kursa noslēgumā. Respondenti ir visi programmā studējošie studenti.

Studiju kursi tiek vērtēti pēc 11 kritērijiem 5 baļļu skalā, kur 1 ir pilnīgi nepiekrītu, 5 pilnīgi piekrītu. Kopumā vērtējumu var atzīt par pozitīvu gan studiju satura, gan īpaši mācībspēka vērtējuma ziņā. Vairāk detalizēta informācija ietverta 2.3. tabulā.

2.3.tabula

Profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmas „Eiropas biznesa studijas” studiju kursu novērtējums

2018/2019	
Studiju kurss	Vidējais vērtējums
<i>Investments and Financial Markets</i>	4,3
<i>SEFIC (Spoken English for Industry and Commerce) 2</i>	4,8
<i>LCCI English for Business Studies_ SEFIC 2</i>	4,8
<i>Business Administration Level 3</i>	4,2
<i>EU Language_ Business French</i>	4,8
<i>Ethics and Social responsibility</i>	3,3
<i>EU Language_ Business French</i>	4,9

<i>Presentation Skills</i>	4,7
<i>European Union</i>	4,4
<i>Business communication in English 2A</i>	4,5
<i>Modern Firm in Theory and Practice</i>	4,2
<i>EU Language_ Spanish 1</i>	4,0
<i>Strategic Brand Management</i>	4,3
<i>LCCI English for Business Studies_ EFB1</i>	4,4
<i>Quantitative methods_ Applied Mathematics</i>	4,5
<i>Russian for Business 1</i>	4,4
<i>Introduction to Law</i>	3,7
<i>Presentation Skills</i>	3,9
<i>Quantitative Methods_ Statistics 2</i>	4,6
<i>SEFIC (Spoken English for Industry and Commerce) 1</i>	4,8
<i>International Trade</i>	3,9
<i>Russian for Business 1</i>	4,6

<i>Personal Development (employability skills)</i>	4,9
<i>Quantitative methods by using SPSS</i>	4,8
<i>Logistics</i>	3,7
<i>Financial Accounting 1</i>	3,2
<i>Managerial economics</i>	3,9
<i>English for Business Studies_ EFB and SEFIC</i>	4,5
<i>Fundamentals of Start-Up and Innovations Financing</i>	4,2
<i>General French</i>	3,3
<i>Microeconomics</i>	4,9
<i>International Economics</i>	3,9
<i>Business Psychology</i>	4,6
<i>Personal Development and Study Skills</i>	4,9
<i>Management Accounting</i>	4,9
<i>European political and Economic Development</i>	3,2
<i>European political and Economic Development</i>	3,5

<i>LCCI English for Business Studies_ EFB2</i>	4,6
<i>Principles of Marketing_</i>	4,6
<i>Operations Management</i>	4,5
<i>Business Negotiations</i>	4,8
<i>Quantitative methods_ Applied Mathematics</i>	4,4
<i>General French</i>	4,5
<i>LCCI English for Business Studies_ SEFIC 1</i>	4,1
<i>Latvian language 1_ Kozlova Irina</i>	4,1
<i>Business French</i>	4,0
<i>Management of Cross-cultural Interaction</i>	4,0
<i>Information Technologies 2</i>	2,9
<i>Principles of Advertising and Graphic Design</i>	3,9
<i>EU Language_ Spanish 2</i>	4,1
<i>Macroeconomics</i>	3,8
<i>Personal Development (Professional growth)</i>	5,0

<i>Leadership and Organisational Behaviour</i>	5,0
<i>Business English_ Cambridge II</i>	5,0
<i>English for Business Studies_ EFB and SEFIC</i>	3,3
<i>Social and Applied Ecology</i>	4,6
<i>Sales Management</i>	4,6
<i>Marketing Research</i>	4,6
<i>Personal Development and Study Skills</i>	4,4
<i>Information Technologies 1</i>	4,7
<i>Fundamentals of Management</i>	4,8
<i>Quantitative Methods_ Statistics 1</i>	4,3
<i>Investments and Financial Markets</i>	4,0
<i>Business English_ Cambridge I</i>	4,9
<i>Innovation and Creativity in Business</i>	4,7
<i>Project Management</i>	5,0
<i>Civil protection</i>	5,0

2017/2018

<i>EU Language_ Business French</i>	4,7
<i>Business Administration Level 3</i>	4,2
<i>Financial Accounting 1</i>	5,0
<i>Financial Accounting 2</i>	4,8
<i>Innovation and Creativity in Business</i>	4,4
<i>Financial Management and Risks</i>	3,4
<i>Strategic Management</i>	4,6
<i>Personal Development (Professional growth)</i>	3,9
<i>Personal Development (Employability skills)</i>	4,7
<i>Macroeconomics</i>	5,0
<i>Managerial economics</i>	3,7
<i>SEFIC (Spoken English for Industry and Commerce) 2</i>	4,5
<i>Business English_Cambridge 2</i>	4,8
<i>Business Negotiations</i>	4,6

<i>English for Business Studies: EFB and SEFIC</i>	4,5
<i>Principles of Marketing</i>	4,7
<i>Marketing Research</i>	4,8
<i>Ethics and Social responsibility</i>	3,1
<i>EU Language_ Business French</i>	4,8
<i>General French</i>	4,3
<i>Russian for Business</i>	4,9
<i>Entrepreneurship</i>	4,1
<i>Presentation Skills</i>	4,6
<i>European Union</i>	4,7
<i>International Trade</i>	4,9
<i>Corporate Finance</i>	4,2
<i>Quantitative Methods_ Statistics 1</i>	4,8
<i>Quantitative Methods_ Statistics 2</i>	4,8
<i>Logistics</i>	3,8

<i>Microeconomics</i>	4,7
<i>Business Psychology</i>	3,9
<i>Personal Development and Study Skills</i>	4,5
<i>Management of Cross Cultural Interaction</i>	4,8
<i>LCCI English for Business Studies_ SEFIC 1</i>	4,6
<i>LCCI English for Business Studies_ SEFIC 2</i>	4,8
<i>Business English_ Cambridge 1</i>	4,7
<i>EU Language_ Spanish 2</i>	4,2
<i>Leadership and Organisational Behaviour</i>	4,8
<i>Information Technologies 1</i>	4,6
<i>Information Technologies 2</i>	4,9
<i>Project Management</i>	3,8
<i>IT and Marketing in Digital Environment</i>	4,1
<i>Case Studies in Research</i>	3,2
<i>Civil protection</i>	4,2

2016/2017

<i>Strategic Management</i>	4,1
<i>Innovation and Creativity in Business</i>	4,0
<i>Financial Accounting 1</i>	4,4
<i>English for Business Studies_ EFB</i>	4,4
<i>Investments and Financial Markets</i>	4,6
<i>Managerial economics</i>	4,6
<i>Business Negotiations</i>	3,6
<i>Business Negotiations</i>	4,5
<i>Microeconomics</i>	5,0
<i>Quantitative methods_ Applied Mathematics</i>	2,8
<i>Information Technologies 1</i>	4,8
<i>Information Technologies 2</i>	4,1
<i>Operations Management</i>	4,4
<i>General French</i>	4,5

<i>Personal Development and Study Skills</i>	3,7
<i>European political and Economic Development</i>	3,2
<i>LCCI English for Business Studies_ EFB2</i>	3,3
<i>Fundamentals of Management</i>	4,4
<i>Macroeconomics</i>	3,7
<i>English for Business Studies_SEFIC</i>	4,7
<i>Project Management</i>	4,0
<i>Logistics</i>	4,4

Kopumā studenti ir apmierināti ar programmas kvalitāti un pasniedzēju sastāvu.

Īpaši studenti ir novērtējuši lekciju formātu, iesaistot nozares praktiķus, un to, ka nodarbību laikā viņi var brīvi uzdot jautājumus un piedalīties diskusijās.

2016./2017. tika dibināta biedrība „RISEBA absolventu asociācija” un augstskolā tika izstrādāta absolventu datu bāze, kas ļāva efektīvāk sekot līdzi absolventu gaitām, kā arī iesaistīt absolventus augstskolas dzīvē.

RISEBA regulāri veic absolventu aptauju, aicinot novērtēt studiju procesu un studiju kvalitāti. Aptauja ietver jautājumus par studiju programmas kvalitāti, studiju programmas vadību (programmas direktora darbu), studiju programmas cenas un kvalitātes attiecību, studiju daļas atbalstu (studiju programmu administratoru darbs, informācijas centrs), mācībspēku profesionalitāti un zināšanām, to pielietojumu studiju procesā, kuratora darbu, bibliotēkas resursu pietiekamību, tehnisko nodrošinājumu (auditoriju aprīkojumu, tehnikas, datorprogrammu pieejamību), attieksmi pret studējošo un studiju vidi augstskolā, studiju laikā iegūto zināšanu atbilstību mūsdienu darba tirgus prasībām, studiju laikā iegūto prasmju un kompetenču atbilstību mūsdienu darba tirgus prasībām, iegūtās izglītības nozīmīgumu darbavietas atrašanās (vai savas uzņēmējdarbības uzsākšanā), iegūtās kvalifikācijas un/vai grāda atbilstību veicamajiem darba pienākumiem, apgūtās studiju programmas (profesijas/grāda) satura atbilstību jaunākajām attīstības tendencēm u.c.

Papildus skaitliskiem vērtējumiem absolventi arī sniedz komentārus par programmas kvalitāti. Detalizēti aptauju rezultāti būs pieejami vizītes laikā.

Atbildes absolventi snieguši skalā 1 – 4, kur 1 – vāji un 4 – ļoti labi. Kopumā absolventi augstu vērtē programmu – vērtējums visos jautājumos pārsniedz 2.5. Visaugstāk studējošie vērtē programmā

iesaistītos pasniedzējus – praktiķus, piedāvātās iespējas valodu apguvei, kā arī attieksmi pret studējošo un studiju vidi augstskolā. Šos aspektus studējošie uzsvēruši arī komentāros. Kā programmas pilnveidojamās puses norādītas – piedāvāt studējošies lielākas prakses iespējas, samazināt izmaiņas nodarbību grafikā, kā arī piedāvāt vēl vairāk praktisku nodarbību un vieslekciju. Augstskola ir ņēmusi vērā šos komentārus – ir izveidota struktūrvienība “Karjeras atbalsta centrs”, izstrādāta īpaša procedūra attiecībā uz nodarbību aizvietošanu gadījumā, ja mācībspēks uz to nevar ierasties, kā arī, sadarbībā ar Karjeras izaugsmes centru – piedāvātas vieslekcijas, kā arī vizītes uz uzņēmumiem.

Jau studiju laikā studējošiem tiek piedāvātas prakses vietas LR Grāmatvežu asociācijas uzņēmumos, AS “PwC”, SIA “Kreiss”, Cabot, Accenture, Circle K, Solvay, KPMG, SEB, Deloitte, PwC, Bite, Tele2, Allnex MSC Shared Services un citos.

Programmā tiek arī analizēta absolventu nodarbinātība – gan uzreiz pēc diploma iegūšanas, gan arī pēc augstskolas absolvēšanas. Jau uzreiz pēc studiju beigšanas lielākā daļa EBS studentu strādā starptautiskos uzņēmumos. Karjeras izaugsme 6 mēnešu līdz divu gadu laikā pēc programmas absolvēšanas fiksēta aptuveni trešajai daļai absolventu. Absolventi arī norādījuši, ka viņu atalgojums jau studiju programmas absolvēšanas brīdī pārsvarā gadījumi ir vismaz valstī noteiktās vidējās darba samaksas apmērā.

RISEBA regulāri - vismaz reizi trijos gados - veic darba devēju aptaujas. Jaunākā plašā mēroga darba devēju aptauja tika veikta 2017. gadā kā daļa no organizācijas CEEMAN pētniecības projekta “Pārvaldības un līderības attīstības vajadzības dinamiski mainīgā sabiedrībā”.

Šī pētījuma projekta mērķis bija gūt ieskatu par to, kādas zināšanas, prasmes un attieksme ir nepieciešamas darbiniekiem, lai gūtu panākumus jaunajā darba vidē. Pētījums norisinājās deviņās valstīs, un tas balstījās uz 852 vadītāju aptauju no 158 uzņēmumiem.

RISEBA bija projekta pārstāve no Latvijas un aptaujāja 34 uzņēmumu pārstāvjus. Piedalījās šādu uzņēmumu pārstāvji: PricewaterhouseCoopers; WorkingDay Latvia; Biznesa centrs Circle K; AS "Latvenergo"; 'Rietumu banka'; Air Baltic; Accenture; Maxima; AS SEB Banka; SIA "MERITI"; VAS "Latvijas autoceļu uz-turētājs"; SIA, EVOLUTION LATVIA; Sabiedrības integrācijas centrs un citi.

Darba devēji pētījuma ietvaros norādīja, ka viņiem vissvarīgākie izglītības programmu izvēles kritēriji ir programmas satura uztvere; izglītības sniedzēja reputācija un vispārēja izpratne par programmas piedāvātajām mācību rezultātu vajadzībām. Kā visbiežāk izmantotās apmācības jomas uzņēmumi minēja cilvēku prasmes; projektu vadīšana; klientu apkalpošana; komunikācija un vadība.

Šī pētījuma rezultāti tika apspriesti programmas padomē un ar pasniedzējiem, un tie tika izmantoti, lai uzlabotu programmas kvalitāti un pielāgotu absolventu profilu atbilstoši darba devēju prasmēm. Tā kā komandas darbs bija vissvarīgākā prasme, programmā tiek iekļautas arī citas komandas aktivitātes un komandas uzdevumi. Šajos uzdevumos ietilpst tādu prasmju kā sadarbības, komunikācijas un adaptācijas apmācība. Studiju kursu vērtējums daļēji balstās uz komandas uzdevumiem - tie var sastādīt līdz 40% no kopējā vērtējuma.

Darba devēju aptauju rezultāti tiek izmantoti studiju kvalitātes uzlabošanai. Konkrēti, ir nodrošināts sekojošais:

- paplašināta sadarbība ar uzņēmumiem un organizācijām; ir organizēti semināri ar biznesa pārstāvjiem un vieslekcijas ar biznesa pārstāvjiem (piemēram, Informal Insight sērija); uzņēmumi ir iesaistīti arī bakalaura darbu pētījumu tēmu piedāvāšanā.
- Mācīšana vairāk koncentrējas uz interaktīvajām studiju formām, ieskaitot gadījumu izpētes metodes plašāku pielietojumu, ieskaitot problēmu risināšanas uzdevumus.

- Tika uzlaboti arī citi studiju procesa aspekti.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzišanu.

Studentiem ir iespēja izmantot dažādus sadarbību veidus:

- ERASMUS+ programma - apmaiņas programma sekmīgākajiem studentiem, kura dod iespēju studēt vienu vai divus semestrus kādas Eiropas Savienības valsts universitātē un saņemt stipendiju. RISEBA ir noslēgti sadarbības līgumi ar 85 augstskolām 31 valstī. Vairāk informācijas pieejama mājas lapā: <https://www.riseba.lv/lv/studentiem/starptautiskas-iespejas/partneraugstskolas>
- ERASMUS+ programma - iziet profesionālo praksi ārvalstīs, kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm un saņemt stipendiju;
- Piedalīties partneraugstskolu (Latvijas vai ārzemju) rīkotajos pasākumos - konferencēs, semināros, projektos, radošajās darbnīcās, vasaras skolās u.c.

Partneraugstskolā apgūstamos studiju kursus studējošais izvēlas iespējami līdzīgākus augstskolas RISEBA studiju programmai viņa mobilitātes laikā. Izvēlētie studiju kursi tiek saskaņoti ar studiju programmas direktoru. Atbilstoši partneraugstskolas vērtēšanas sistēmai sekmīgi nokārtotie studiju kursi tiek pielīdzināti augstskolas RISEBA attiecīgā studiju semestra vai gada kursiem un tiek ierakstīti sekmju uzskaites dokumentācijā. Mobilitātes laikā apgūtie studiju kursi tiek atzīti, ja to apjoms kredītpunktos un saturs ir atbilstošs augstskolas RISEBA studiju kursu saturam un apjomam.

Kopsavilkums:

- Studiju kursu, prakses un noslēgumu darbu apraksti tiek regulāri pārskatīti un atjaunoti izstrādāti kvalitatīvi atbilstoši normatīvo aktu prasībām, lai saturs būtu aktuāls, savstarpēji papildinošs, atbilstu programmas mērķiem un nodrošināti studiju rezultātu sasniegšanu, kā arī atbilstību nozares vajadzībām un zinātnes tendencēm. Studiju kursus izstrādā programmas mācībspēks, nepieciešamības gadījumā sadarbojoties ar programmas direktoru un/ vai citiem speciālistiem, apstiprina programmas direktors un katedras vadītājs. Studiju kursu apraksti ir pieejami platformā e-riseba, kur ar tiem var iepazīties gan studējošie, gan mācībspēki, kuri docē citus studiju kursus. Studiju kursu apraksti ir ļoti nozīmīga programmas "Eiropas biznesa studijas" komponente, jo, ņemot vērā lielo sadarbības augstskolu skaitu, tos regulāri pieprasa ārvalstu augstskolas programmu un studiju kursa satura savstarpējai salīdzināšanai.
- Studiju īstenošanas, tostarp vērtēšanas, metodes veicina studiju kursu un programmas mērķu un rezultātu sasniegšanu, tiek ņemti vērā studentcentrētas mācīšanas un mācīšanās principi - procedūras studentu sūdzību risināšanai. Regulāri tiek izvērtētas pedagoģiskās metodes, mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas veidi. Aktuālie jautājumi tiek apspriesti katedras sēdēs, Metodiskās padomes sapulcēs, kā arī mācībspēkiem tiek organizēti metodiskie semināri, ekskursijas un dažādas mācības. Realizējot studentcentrētu pieeju, īpaša uzmanība tiek pievērsta studiju rezultātu vērtēšanai - mācībspēki pārziņa pārbaudes un eksaminācijas metodes, saņem atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā; pārbaudes darbi, vērtēšanas kritēriji un metodes, kā arī kritēriji atzīmju izlikšanai ir iepriekš publiskoti. Kopā ar studiju kursa aprakstu tie tiek ievietoti MOODLE vidē, pārrunāti pirmajā nodarbībā, studenti saņem atgriezenisko saiti, un ja nepieciešams, mācībspēks sniedz padomus un atbalstu mācīšanās procesa uzlabošanai; Vērtēšana tiek īstenota saskaņā ar apstiprinātām

procedūrām; Augstskolā darbojas procedūra studentu apelāciju izskatīšanai. Obligāta programmas sastāvdaļa ir levdanedēļa. Tāpat visos studiju gados studējošiem ir iekļauti studiju kursi personības attīstības jomā, kas ļauj padziļināti attīstīt darba tirgum nepieciešamās prasmes un kompetences;

- Studējošo, darba devēju un absolventu aptauju rezultāti tiek izmantoti studiju kvalitātes pilnveidei – pēc katra studiju kursa studējošiem ir jāaizpilda aptaujas anketa, vērtējot studiju kursa kvalitāti. Gadījumā, ja studējošiem ir sūdzības par kursa docēšanu, viņi var vērsties pie programmas administrācijas jau studiju kursa laikā. Katru gadu, absolvējot studiju programmu, ceturtā kursa studenti aizpilda anketas par studiju programmas kvalitāti. Tiek sekots līdzi programmas absolventu darba gaitām un karjeras attīstībai. Nepieciešamības gadījumā programmas absolventiem un studentiem ir iespēja vērsties RISEBA Karjeras centrā, kas piedāvā prakses un darbavietas. Studējošo karjeras attīstība un pieprasījums darba tirgū kalpo kā apliecinājums programmas kvalitātei. Atbilstoši darba tirgus tendencēm tiek precizēti un pilnveidoti studiju kursi. Ne retāk kā divas reizes gadā tiek nodrošinātas programmas padomes sēdes, kurās dalību ņem studējošie, mācībspēki, administrācijas pārstāvji, kā arī absolventi un darba devēji. Sēdēs tiek pārrunāts studiju programmas saturs, iztirzātas iespējamās izmaiņas un papildinājumi. Obligāta studiju programmas sastāvdaļa ir prakse, kurai tiek nozīmēts vadītājs no institūcijas, kurā praktikants veic darbu. Prakses vadītājs aizpilda novērtēšanas anketu, par studējošā zināšanām, interesi un spēju veikt darba pienākumus, un tml.

Studējošie izmanto ienākošās un izejošās mobilitātes iespējas, mobilitātes laikā apgūtais tiek atzīts – viena no programmas “Eiropas biznesa studijas” būtiskākajām priekšrocībām ir noslēgtie mobilitātes līgumi. Kopumā programmas studējošiem ir iespējas doties uz 85 sadarbības augstskolām 31 valstī. Programmai ir dubultgrāda iespējas ar šādām augstskolām - Kedge biznesa skola Francijā, HAAGA-HELIA Lietišķo zinātņu universitāte Somijā, Rēgensburgas Lietišķo zinātņu universitāte Vācijā, kā arī Vircburgas Lietišķo zinātņu universitāte Vācijā. ERASMUS+ studentu skaits katru gadu palielinās - 2018./2019. gadā programmā bija vairāk nekā 90 studentu salīdzinājumā ar aptuveni 70 studentiem 2016./2017. gadā. Līdz ar to arī studējošie, kuri neizvēlas doties apmaiņas programmās, studē starptautiskā vidē. Visiem programmas studējošiem tiek apmaksāta valodu prakse Francijā pēc otrā studiju gada, kā arī katru gadu 10-15 studējošie izmanto iespējas doties ERASMUS+ praksē.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Studiju programmā “Eiropas biznesa studijas” ievērojami līdzekļi tiek atvēlēti resursu nodrošināšanai.

Kopš augstskolas dibināšanas RISEBA būtiski paplašinājusi telpas studiju procesa nodrošināšanai.

2017.gadā oktobrī telpu kopplatība bija 11350.61 m². Studiju process RISEBA tiek īstenots trīs ēkās Rīgā - Meža iela 3, Meža ielā 1/6 un Durbes ielā 4 (H2O6 RISEBA Arhitektūras un mediju centrs, Rīgas radošo kvartālu daļa) un vienā ēkā Daugavpilī - Mihoelsa ielā 47 (RISEBA filiāle). Lai gan Daugavpilī netiek īstenota bakalaura studiju programma "Eiropas biznesa studijas", filiāle savā ziņā kalpo kā platforma informācijas izplatīšanai par augstskolas programmām. Tāpat Daugavpilī tiek veikta daļa administratīvā darba, piemēram, līgumu sagatavošanas jomā.

Ēka Durbes ielā 4 ir pielāgota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Studiju process programmā "Eiropas biznesa studijas" lielākoties norisinās Meža ielā 3 vai Meža ielā 1/6, tomēr nereti arī Durbes ielā 4 programmā studējošiem tiek piedāvātas vieslekcijas vai augstskolas organizēti pasākumi (dažādi kursi, semināri un vieslekcijas, Ziemassvētku balle, LR Grāmatvedības forums u.c.).

Visas auditorijas ir aprīkotas ar vizuālās demonstrēšanas iekārtām. Auditorijās ir uzstādīti jaudīgi stacionāri video projektori un lielākajās auditorijās ir papildus uzstādīti monitori, labākas redzamības nodrošināšanai no tālākajām rindām.

Kopumā RISEBA mācību procesu auditorijās, datorklasēs un montāžas telpās nodrošina 344 datori ar instalēto Windows operētājsistēmu, tai skaitā 75 portatīvie datori un 92 „Apple” datori. Studiju procesa vajadzībām ir aprīkotas 309 datorizētas darba vietas, no kurām 268 ir pieejamas tieši studentiem, tajā skaitā programmas "Eiropas biznesa studijas" studentiem.

Bakalaura studiju programmā "Eiropas biznesa studijas" datorklasēs tiek īstenoti tādi studiju kursi, kā "Informācijas tehnoloģijas", "Datu analīzes metodes SPSS programmā", "Reklāma un grafiskā dizaina pamatprincipi", daļa no studiju kursa "Mārketinga pētījumi" un "Pētījumu metodoloģija", kā arī citi studiju kursi, kuru īstenošanu, izmantojot datortehniku, pieprasa docētāji.

Visi RISEBA datori ir pieslēgti lokālam augstskolas datortīklam un Internetam. Augstskolas telpās ir nodrošināts bezvada Interneta pieslēgums (WiFi). Interneta pieslēguma ātrums ir 200 Mbps (Meža iela 3 un Meža iela 1/6), 200 Mbps (Durbes iela 4) un 50 Mbps (Mihoelsa iela 47).

Augstskolas vadība arī iegulda resursus lietišķās spēles INTOPIA nodrošināšanai, kas tiek piedāvāta studiju programmas "Eiropas biznesa studijas" un citu bakalaura programmu studējošiem. Interaktīvā platformā studējošiem ir iespēja vadīt starptautiska uzņēmuma darbību virtuālā divu gadu darbības periodā, pēc katra darbības ceturkšņa saņemot sava uzņēmuma bilanci un peļņas un zaudējumu aprēķinu finanšu analīzes veikšanai.

RISEBA ir noslēgusi līgumu par MS Office educational izmantošanu studiju procesā, administratīvajā darbā un studentu un pasniedzēju privātai lietošanai.

Vairākus gadus RISEBA izmanto programmatūras paketi IBM SPSS (*Statistical Package for the Social Sciences*) statistisko datu analīzei. IBM SPSS ir instalēta datorklasēs, kopā instalētas 38 lietotāju licences pasniedzēju un studentu darbības nodrošināšanai. Datorprogrammu SPSS studiju procesā un noslēguma darbu izstrādē izmanto programmas "Eiropas biznesa studijas" studenti. Tā tiek izmantota studijuursos "Mārketinga pētījumi" un "Pētījumu metodoloģija".

Studiju kursā "Reklāma un grafiskā dizaina pamatprincipi" tiek izmantotas datorprogrammas - Photoshop, InAdobe design un citas.

Studentiem un mācībspēkiem zinātnisko pētījumu veikšanai ir pieejamas 1 Smart PLS un 5 NVIVO licences.

Studiju procesā RISEBA studenti plaši izmanto, RISEBA abonēto, e-platformu Webropol. RISEBA ir noslēgts līgums par Webropol lietošanu web veidā neierobežotam lietotāju skaitam.

2013.gadā RISEBA kopā ar četrām Latvijas augstskolām parakstīja līgumu par kopējās pret - plaigiāta platformas izveidošanu un izmantošanu un no 2014.gadā uzsaka to izmantošanu.

2013.gadā RISEBA ieviesa jaunu e-platformu DreamApply, kuru izmanto ārzemju un vietējo reflektantu datu saņemšanai, glabāšanai un apstrādei. Līdz ar jaunās studiju pārvaldības sistēmas Unimetis ieviešanu, šo procesu nodrošinās jaunā sistēma.

Reizi gadā materiālo resursiem tiek veikts audits un noteikta to atjaunošanas un papildināšanas nepieciešamība tuvākajam gadam un tiek atjaunoti plāni nākamo gadu IT infrastruktūras attīstībai. Regulāri tiek veiktas apkopes un atjaunotas programatūras versijas, datortīkla antivīrusu programatūra un ugunsdrošības nodrošinājums.

RISEBA bibliotēka piedāvā šādus elektroniskos resursus:

- **Emerald**
- **EBSCOhost**
- **Leta**
- **Nozare**
- **WOS**

Datu bāzu izmantošana ir ļoti būtiska programmas “Eiropas biznesa studijas” studiju procesā, jo studenti tiek rosināti patstāvīgi iepazīties ar jaunākajām pētījumu atziņām. Tāpat kursa darbu un bakalaura darba sekmīgai aizstāvēšanai izmantotās literatūras un avotu sarakstā obligāti jāiekļauj avotus un zinātniskos rakstus svešvalodās.

Bibliotēkā ir literatūra angļu valodā (60%), latviešu valodā (15%), krievu un citās valodās (25%). Bibliotēkas krājums, tajā skaitā attiecībā uz programmai “Eiropas biznesa studijas” nepieciešamajiem resursiem tiek regulāri papildināts. Vairākos studiju kursus, ja mācībspēki pieprasījuši, studējošiem ir iespēja iegūt līdzņemšanai grāmatas uz vienu semestri. Katru gadu katrai studiju programmai tiek piešķirts budžets jaunu studiju materiālu iegādei vismaz EUR 1000 apmērā. Iesniegumu par nepieciešamajiem studiju materiāliem iesniedz attiecīgais mācībspēks un to apstiprina studiju programmas direktors, kā arī katedras vadītājs. Augstskolas atvēlētais budžets resursu iegādei nereti ir lielāks nekā pieprasījums, kas ir skaidrojams ar arvien lielāku elektronisko resursu izmantošanu studiju procesā.

Bibliotēkai ir noslēgts līgums ar Harvard Business Publishing. Pasniedzēji var pasūtīt dažādus informatīvos resursus (situāciju analīzes, tiešsaistes kursus, simulācijas, video utt.) Viņu mācību programmu vajadzībām. Šādu iespēju regulāri izmanto programmas mācībspēki, piemēram, Andrejs Čirjevskis, Irina Senņikova un citi.

RISEBA bibliotēka ir nodibinājusi sadarbību ar pazīstamām pasaules un vietējām izdevniecībām un pasūta grāmatas no tām.

- Lielbritānijā: *Pearson Education Ltd, McGrawHill Publishing Company, ITPS, Marston Book Services Ltd, Thomson Publishing Service, ECCH*, utt.
- Latvijā: *Zvaigzne ABC, Jumava. Biznesa Partneri, Vaidelote, Rasa ABC, LU, BA „Turība”, Kamene, Merkūrijs Lat,*
- Krievijā: *Питер, Юнити – Дана, Финансы и статистика, Инфра-М, Вильямс, Дело, Юристъ*, utt..
- Francijā: *Hachette Langue Étrangère, Clé Internationale, Ehancerel Edition bilingue, Didier, Foucher*

Šie nosacījumi ir ļoti izdevīgi programmas studentiem, ņemot vērā nepieciešamību izmantot literatūru svešvalodās.

Tā kā būtisks RISEBA ienākums ir studiju maksa, augstskola seko līdzīgu grupu rentabilitātei, tajā skaitā neatverot studiju grupas, ja tajās ir pārāk mazs studējošo skaits.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Studiju programma attīstīta, piesaistot profesionāļus ar doktora zinātnisko grādu un ievērojamu pieredzi nozarē.

4.1. tabula

Akadēmiskais personāls bakalaura studiju programmā “Eiropas biznesa studijas”

Docētāji, kuri iesaistīti studiju programmas „Eiropas biznesa studijas” īstenošanā	Akadēmiskā personāla pamata ievēlēšanas darbavieta			
	2013/2014		2019/2020	
	RISEBA	Nav RISEBA docētāji	RISEBA	Nav RISEBA docētāji
Docētāji ar doktora grādu	8	3	19	3
Docētāji ar maģistra grādu	5	2	3	5
t.sk. profesori un asociētie profesori	7	-	7	2
Akadēmiskais personāls, kopā	13	5	22	8

Mācībspēku skaits programmā palielinājies, jo studējošiem tiek sniegta iespēja apgūt papildus kursus brīvās izvēles ietvaros.

Salīdzinājumā ar licencēšanas brīdī iesniegto ziņojumu šobrīd studiju programmai piesaistīti šādi

mācībspēki:

- Asociētā profesore, Dr.sc.administr. Ieva Brence, kopš 2016.gada arī programmas "Eiropas biznesa studijas" direktore;
- Asociētais profesors, PhD Almir Pestek (Bosnija un Hercegovina), kuram ir būtiska pieredze mārketinga konsultāciju jomā;
- Asociētais profesors, Dr.oec. Valters Kaže, kuram ir būtiska pieredze mārketinga konsultāciju jomā;
- Asociētais profesors, Dr.oec. Edgars Brēķis, kuram ir būtiska pieredze finanšu analītikas jomā;
- Docente, Dr.oec. Inga Jēkabsone, kurai ir būtiska pieredze datu apstrādes, kā arī valsts pārvaldes jomā;
- Docents, Dr.phys. Ivars Godmanis, bijušais Eiroparlamenta deputāts, LR Ministru prezidents, utt.;
- Docents, Dr.oec. Jevgēnijs Kurovs, Biznesa mākslas un tehnoloģiju augstskolas valdes loceklis, vērā ņemama pieredze nekustamo īpašumu apsaimniekošanas jomā;
- Docents, Dr.iur. John Joseph Burke (Krievija), kurš ieņēmis nozīmīgus amatus starptautiskās institūcijās;
- Pētnieks, PhD Ali Ait Si Mhamed (Maroka), kurš strādājis nozīmīgos apmatos Pasaules Bankā un citās starptautiskās institūcijās.

Tādējādi programmā ir ievērojami pieaudzis mācībspēku skaits ar Dr.zinātnisko grādu, pieredzi ārvalstīs, kā arī praktisku pieredzi nozaru institūcijās.

Detalizēts programmā iesaistīto mācībspēku publikāciju saraksts pieejams pielikumā.

Studiju kursu rezultātu labākai sasniegšanai mācībspēki arī piesaista nozares profesionāļus atsevišķās savās lekcijās (par to paredzēta samaksa gan mācībspēkam, gan nozares profesionālim).

RISEBA ļoti seko tam, lai mācībspēku kvalifikācija un docētie studiju kursi veidotu pozitīvu ietekmi uz RISEBA studiju kvalitāti. Pēc katra studiju kursa studējošie aizpilda vērtējumus par studiju kursu, kas tiek nosūtīti mācībspēkiem. Gadījumā, ja ir vērojamas problēmas studiju kursa docēšanā, studējošie pauž savu viedokli augstskolas administrācijai jau studiju kursa īstenošanas laikā. Būtiska uzmanība tiek vērsta ne tikai uz, lai nebūtu sūdzību par mācībspēkiem (docēšanas kvalitāti pārbaudot pirms studiju kursa), bet arī uz to, lai studējošo apmierinātība ar mācībspēkiem būtu augsta.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Visi mācībspēki atbilst LR normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tāpat pirms sadarbības uzsākšanas ar mācībspēkiem tiek pārrunāti darba nosacījumi un RISEBA iekšējās kārtības noteikumi. Ja mācībspēks studiju kursu docē pirmo reizi, obligāts nosacījums ir atklātā nodarbība, kuru hospitē programmas administrācija un/ vai programmas vadošie mācībspēki.

Pirms studiju kursa docēšanas ar mācībspēkiem tiek saskaņots docējamā studiju kursa saturs un sagaidāmie studiju rezultāti. Mācībspēku sagatavotos kursa aprakstus izskata un apstiprina programmas direktors, nepieciešamības gadījumā pārrunājot gan studiju kursā docējamās tēmas,

gan sagaidāmos studiju rezultātus. Kursu materiāli tiek ievietoti platformā e-riseba, kuru pārskata studiju programmas direktors, kā arī kvalitātes vadības grupa.

RISEBA akadēmiskā personāla kvalifikācija tiek pārraudzīta, balstoties uz augstskolā izstrādāto Akadēmiskā personāla politiku. Tā paredz rūpīgu personāla atlasīšanu, regulāras apmācības un kvalifikācijas paaugstināšanu. RISEBA ir izstrādāta un īstenota šāda akadēmiskā personāla sastāva veidošanas politika:

- nodrošināt, lai visus studiju kursus pasniegtu kvalificēti, zinātniski un metodiski sagatavoti pasniedzēji ar labi attīstītām pedagoga un organizatora prasībām, kuri darbā izmanto mūsdienīgas apmācības metodes;
- akadēmisko personālu veido zinātnisko un profesionālo kompetenču ziņā augsti kvalificēti mācībspēki lielākā daļā mācībspēku ieguvuši doktora grādu (RISEBA stratēģiskais mērķis ir sasniegt 70%);
- piesaistīt studijām ārvalstu speciālistus un citu augstskolu pasniedzējus atbilstoši programmas/virziena specifikai;
- piesaistīt studijām nozares pārstāvjus, ekspertus speciālistus (konkrētajā studiju programmā) atbilstoši programmu/virzienu specifikai;
- mācībspēkiem ir pieredze darbā starptautiskā vidē, komunicējot vismaz trīs valodās – latviešu, angļu un krievu;
- mācībspēki ir nozares eksperti Latvijā un arī starptautiskā vidē;
- augstskolā ir labvēlīga un radoša atmosfēra mācībspēku profesionālai izaugsmei.

Akadēmiskā personāla politikas ietvaros RISEBA mudina mācībspēkus padziļināt zināšanas dažādās apmācībās vai paaugstināt kvalifikāciju.

Augstskolas akadēmiskā personāla politika paredz mācībspēku ikgadēju sasnieguma izvērtējumu, vērtējot mācībspēku zinātniski pētnieciskā darba rezultātus, pedagoģiskos un organizatoriskos sasniegumus.

Visiem darbiniekiem – gan RISEBA akadēmiskajam, gan administratīvajam personālam ir saistošs augstskolas izstrādātais kompetenču modelis, kas nosaka kompetenču kopumu darbinieku atlasē, izvērtēšanā un atalgojuma noteikšanā.

RISEBA personāla vadība savukārt ir balstīta uz Darba izpildes vadības sistēmu, kas ļauj sistemātiski plānot, novērtēt, uzlabot kopējo RISEBA un individuālo darba izpildi un tai atbilstoši atalgot darbiniekus, ņemot vērā augstskolas intereses un stratēģiskos uzstādījumus.

Akadēmiskā personāla kvalitātes novērtējums tiek veikts ar regulāru studējošo aptauju palīdzību un sistemātiskiem akadēmiskā personāla savstarpējiem novērtējumiem jeb hospitācijām, kuras kārtību nosaka Akadēmiskā personāla hospitācijas procedūras noteikumi. Arī šie vērtējumi tiek ņemti vērā mācībspēku ikgadējā novērtējumā.

Lai studiju darbā nodrošinātu mūsdienīgu, interaktīvu mācību metožu lietojumu, augstskola regulāri rīko seminārus, mācības, kā arī reizi mēnesī notiek metodiskais seminārs, kurā visvairāk uzmanības tiek veltīts inovatīvām mācību metodēm.

Lai veicinātu mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu, papildus ikgadējam novērtējumam, notiek arī mācībspēku akadēmisko amatu vēlēšanas, atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Mācībspēki akadēmiskajā amatā tiek ievēlēti uz sešiem gadiem. Vēlēšanas ievērojami motivē akadēmisko personālu uzturēt augstus darbības rezultātus. Savukārt augstskolas vadībai tā ir iespēja veikt akadēmiskā personāla kvalitātes novērtēšanu, uzlabošanu un atjaunošanu, paverot jaunas attīstības perspektīvas.

RISEBA akadēmiskā personāla pārstāvji regulāri piedalās starptautiskās zinātniskās konferencēs un

publicē zinātniskos rakstus, tajā skaitā sadarbībā ar studentiem. Zinātnisko konferenču apmeklēšanai ārvalstīs un Latvijā katru gadu katram mācībspēkam tiek piešķirts noteikts budžets atkarībā no akadēmiskā amata pakāpes. Par datu bāzēs SCOPUS un Web of Science publicētajiem zinātniskajiem rakstiem augstskolas mācībspēki saņem papildus finansējumu.

Zinātniskās darbības attīstībai RISEBA ir izveidoti zinātniskie virzieni, tajā skaitā ietverot tematus par jaunu uzņēmumu izaugsmes veicināšanu.

RISEBA programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls, kam ir Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesības, atspoguļots 4.2.tabulā.

4.2. tabula

Programmā iesaistītie mācībspēki - LZP eksperti

Vārds	Uzvārds	Zinātnes nozare(s)
Ieva	Brence	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Edgars	Brēķis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Andrejs	Čirjevskis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Inga	Jēkabsons	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Jurijs	Spiridonovs	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Irina	Senņikova	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība

Mācībspēki regulāri paaugstina savu kvalifikāciju. Piemēram, pārskata periodā mācībspēki Andrejs Čirjevskis, Ieva Brence, Jurijs Spiridonovs un citi ir paaugstinājuši savas angļu valodas zināšanas, apmeklējot Biznesa angļu valodas – Kembridža studiju kursu, nokārtojot eksāmenu, kas apliecina angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī.

Vairāki mācībspēki, piemēram, Valters Kaže, Inga Jēkabsons, Andrejs Čirjevskis, Ieva Brence, Jevgēnijs Kurovs u.c. arī apmeklējuši profesionālās pilnveides programmu “Augstskolas didaktika: mūsdienu teorijas un prakse”, iegūstot sertifikātu.

Ieva Brence, Andrejs Čirjevskis, Iveta Cīrulle un citi paaugstinājuši savu pedagoģisko kvalifikāciju CEEMAN (IMTA - International Management Teachers Academy) [vasaras skolā Slovēnijā, Bledā](#).

Vairāki mācībspēki docējuši studiju kursus ārvalstīs, piemēram, Andrejs Čirjevskis: INSEEC - Ecole de Commerce Européenne; Andrejs Limanskis: EMDEN-LEER University of Applied Sciences, Vācijā, University of Finance and Administration Prague, Čehijā, Ieva Brence – Kedže biznesa skolā, Francijā, Rēgensburgas Lietišķo zinātņu universitātē Vācijā u.c.

Tāpat mācībspēki regulāri paaugstina savu kvalifikāciju vietēja līmeņa semināros unursos, jo viena no RISEBA prioritātēm ir augsti kvalificēts akadēmiskais personāls, kas seko līdzi jaunākajām nozares tendencēm.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai RISEBA vidēji reizi mēnesī organizē metodiskos seminārus par aktuāliem jautājumiem (piemēram, sagaidāmo studiju rezultātu definēšana un piemērošana studijuursos, interaktīvu mācību metožu piemērošana, starpkultūru komunikācija un dažādu kultūru atšķirības, u.c.). Uz metodiskajiem semināriem tiek aicināti arī ārštata mācībspēki.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana arī būtiski sekmē studiju programmas rezultātu sasniegšanu, jo, pēc atgriešanās no apmācībām un semināriem, mācībspēki dalās jaunākajās atziņās ar programmas administrāciju un citiem mācībspēkiem un pilnveido savu docējamo studiju kursu saturu.

4.3.tabula

Programmā "Eiropas biznesa studijas" iesaistītie mācībspēki

Nr. p.k.	Studiju kurss	Docētāja vārds, uzvārds	Zinātniskais grāds	Darba vieta, amats
1.	Induction/ Ievadnedēja			
2.	Presentation Skills/ Prezentācijas prasmes	Irina Sidorčuka	Mg.phil.	RISEBA docente
3.	Personal Development and Study Skills/ Personības studiju iemaņas	Ieva Brence	Dr.sc.administr.	RISEBA asociētā profesore, Ekonomikas un finanšu katedras vadītāja, bakalaura studiju programmas "Eiropas biznesa studijas" direktore, bakalaura un maģistra studiju programmu direktore
4.	Microeconomics/ Mikroekonomika	Maksims Grinčuks	Mg.soc.	Mācībspēks, nokārtojis CFA pirmā līmeņa kvalifikācijas eksāmenus
5.	Principles of Marketing/ Tirgzinību pamati	Anna Žigalova	Mg.soc., doktora grāda pretendente	Latvijas Mārketinga profesionāļu locekle, ilgstoša pieredze darbā starptautiskā konsultāciju uzņēmumā Kazahstanā
6.	Quantitative methods: Applied Mathematics 1/ Kvantitatīvās metodes: praktiskā matemātika 1	Edgars Brēķis	Dr.oec.	RISEBA asociētais profesors, analītiķis Latvijas vadošajos finanšu uzņēmumos
7.	Quantitative methods: Applied Mathematics 2/ Kvantitatīvās metodes: praktiskā matemātika 2	Edgars Brēķis	Dr.oec.	RISEBA asociētais profesors, analītiķis Latvijas vadošajos finanšu uzņēmumos
8.	Business English: Cambridge 1/ Biznesa angļu valoda: Kembridža 1	Irina Sidorčuka	Mg.phil.	RISEBA docente
9.	Information Technologies 1, 2/ Informācijas tehnoloģijas 1, 2	Olga Tjurdju	Mg.soc.	Mācībspēks, SIA "Latvijas gāze" operacionālo risku menedžere
10.	General French/ Franču valoda	Jekaterina Ļebedeva	Dr.phil.	RISEBA lektore; starptautiska pieredze, vairākus gadus strādājot Francijā
11.	LCCI English for Business Studies: EFB/ LCCI biznesa angļu valoda: EFB	Jelena Maleško	Mg.phil.	RISEBA docente

12.	LCCI English for Business Studies: SEFIC/ LCCI biznesa angļu valoda: SEFIC	Irina Sidorčuka	Mg.phil.	RISEBA docente
13.	Quantitative Methods: Statistics 1/ Kvantitatīvās metodes: statistika 1	Inga Jēkabsone	Dr.oec.	RISEBA docente, vairāku gadu pieredze vadošos amatos valsts pārvaldē
14.	Civil Protection/ Civilā aizsardzība	Inguna Romanova	Mg.phil.	RISEBA lektore
15.	Business English: Cambridge 2/ Bizneasa angļu valoda: Kembridža 2	Jelena Maleško	Mg.phil.	RISEBA docente
16.	Fundamentals of Management/ Vadībzinību pamati	Anatolijs Petrovs	Dr.oec.	RISEBA docents; vairāku gadu pieredze vadošos amatos Latvijas uzņēmumos
17.	Macroeconomics/ Makroekonomika	Aleksandrs Fedotovs	Dr.oec.	RISEBA docents
18.	Social and Applied Ecology/ Sociālā un lietišķā ekoloģija	Jevgēnijs Kurovs	Dr.oec.	RISEBA docents; atbild par nekustamajiem īpašumiem
19.	Course Paper in Economics/ Kursa darbs ekonomikā	Programmā iesaistītie profesionāļi		
20.	Introduction to Law/ Ievads tiesību zinātnē	Kārlis Piģēns	Mg.iur.	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas vecākais eksperts
21.	Social Psychology/ Sociālā psiholoģija	Jūlija Žakemo	Mg.psych., doktora zinātniskā grāda pretendente	RISEBA lektore, ilgstoši dzīvojusi un guvusi pieredzi Itālijā (Itālija)
22.	Quantitative Methods: Statistics 2/ Kvantitatīvās metodes: statistika 2	Inga Jēkabsone	Dr.oec.	RISEBA docente, vairāku gadu pieredze vadošos amatos valsts pārvaldē
23.	Financial Accounting 1/ Finanšu grāmatdēšana 1	Ļubova Borisenko	Mg.soc.	Grāmatvede ar būtisku praktisko pieredzi
24.	Personal Development - Employability Skills/ Personības attīstība - nodarbinātības prasmes	Anete Hofmane	Mg.psych. Mg.administr.	RISEBA bakalaura prog-rammas "Biznesa psiholoģija" direktore, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs
25.	European Union/ Eiropas Savienība	Jurijs Spiridonovs	Dr.oec.	RISEBA docents; Pasaules Bankas konsultants

26.	Innovation and Creativity in Business/ Inovācijas un radošums biznesā	Iveta Cīrule	Dr.sc.administr.	SIA „Biorganik 5” valdes priekšsēdētāja, VIAA vecākā eksperte
27.	Management of Cross-Cultural Interaction/ Starpkultūru mijiedarbības vadība	Irina Sidorčuka	Mg.phil.	RISEBA docente
28.	Business French/ Biznesa franču valoda	Eric Claverie	Mg.phil.	Mācībspēks ar vairāku gadu darba pieredzi Francijā (Francija)
29.	English for Business Studies: EFB and SEFIC/ Angļu sarunvaloda industrijai un komercija	Jelena Maleško	Mg.phil.	RISEBA docente
30.	Financial Accounting 2/ Finanšu grāmatvedība 2	Ļubova Borisenko	Mg.soc.	Grāmatvede ar būtisku praktisko pieredzi
31.	Company and International Business Law/ Uzņēmumu un starptautiskās komerciesības	Andrew Gareleck	Mg.iur.	Praktizējošs jurists ar ilgstošu pieredzi ASV un Francijā
32.	Marketing Research/ Tirgzinību pētījumu	Ieva Brence	Dr.sc.administr., asoc.profesore	RISEBA, Ekonomikas un finanšu katedras vadītāja, bakalaura studiju programmas “Eiropas biznesa studijas” direktore, bakalaura un maģistra studiju programmu direktore
33.	Business Administration: BA Level 3/ Biznesa administrācija angļu valodā: 3.līmenis	Irina Sidorčuka	Mg.phil.	RISEBA docente
34.	Course paper in Marketing Research/ Kursa darbs tirgzinību pētījumos	Ieva Brence	Dr.sc.administr., asoc.profesore	RISEBA, Ekonomikas un finanšu katedras vadītāja, bakalaura studiju programmas “Eiropas biznesa studijas” direktore, bakalaura un maģistra studiju programmu direktore
35.	Internship Abroad (France)/ Lingvistiskā prakse (Francija)	Jekaterina Ļebedeva	Dr.phil.	RISEBA lektore; starptautiska pieredze vairākus gadus strādājot Francijā
36.	Corporate Finance/ Uzņēmuma finanses	Andrejs Čirjevskis	Dr.oec.	RISEBA profesors, ilgstoša pieredze konsultāciju darbā
37.	Entrepreneurship/ Uzņēmējdarbība	Sean Patrick Sassmanshau sen	PhD	Rēgensburgas Lietišķo zinātņu universitātes (Vācija) profesors

38.	Personal Development - People Management/ Personības attīstība – cilvēkresursu vadība	Anete Hofmane	Mg.psych. Mg.administr.	RISEBA bakalaura prog-rammas “Biznesa psiholoģija” direktore, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs
39.	Strategic Management/ Stratēģiskās vadībinības	Andrejs Čirjevskis	Dr.oec.	RISEBA profesors, ilgstoša pieredze konsultāciju darbā
40.	Managerial Economics/ Vadības ekonomika	Jacek Tomkiewicz	Dr.oec.	Kozminski Universitātes (Polija) profesors
41.	Management Accounting/ Vadības grāmatvedība	Ļubova Borisenko	Mg.soc.	Grāmatvede ar būtisku praktisko pieredzi
42.	Investments and Financial Markets/ Investīcijas un finanšu tirgi	Andrejs Limanskis	Dr.oec.	RISEBA asociētais profesors
43.	Operations Management/ Operāciju pārvaldība	Anatolijs Petrovs	Dr.oec.	RISEBA docents; vairāku gadu pieredze vadošos amatos Latvijas uzņēmumos
44.	Logistics/ Loģistika	Georgijs Burakovs	Dr.oec.	RISEBA docents
45.	European Political and Economic Development/ Eiropas politiskā un ekonomiskā attīstība	Ivars Godmanis	Dr.phys.	RISEBA docents; Bijušais LR Ministru prezidents un Eiroparlamenta deputāts
46.	Digital and Social Networks Marketing/ Digitālais un sociālo tīklu mārketinga	Almir Pestek	Dr.oec.	RISEBA asociētais profesors; Praktizējošs digitālo un sociālo tīklu mārketinga eksperts Bosnijā un Hercegovinā
47.	International Internship/ Starptautiskā prakse	Programmā iesaistītie profesionāļi		
48.	Business Negotiations/ Biznesa pārrunas	Jelena Maleško	Mg.phil.	RISEBA docente
49.	SEFIC (Spoken English for Industry and Commerce) 1/ SEFIC (angļu sarunvaloda industrijai un komercijai) 1	Jelena Maleško	Mg.phil.	RISEBA docente
50.	Russian for Business/ Biznesa krievu valoda	Narine Bžiskjane	Mg.phil.	Mācībspēks ar būtisku pieredzi valodu docēšanā
51.	EU Language: Spanish 1/ ES valoda: spāņu valoda 1	Joan Cuterriez	Mg.phil.	Praktizējošs spāņu valodas pasniedzējs (Spānija)

52.	EU Language: Spanish 2/ ES valoda: spāņu valoda 2	Joan Cuterriez	Mg.phil.	Praktizējošs spāņu valodas pasniedzējs (Spānija)
53.	Sales Management/ Pārdošanas vadīšana	Valters Kaže	Dr.oec.	RISEBA asociētais profesors, SIA "ExNovo" valodes loceklis
54.	Arbitration/ Arbitrāža	John Joseph Burke	Dr.iur.	RISEBA docents, praktizējošs jurists (Krievija)
55.	SEFIC (Spoken English for Industry and Commerce) 2/ SEFIC (angļu sarunvaloda rūpniecībai un komercijai) 2	Jelena Maleško	Mg.phil.	RISEBA docente
56.	Latvian Language and Culture/ Latviešu valoda un kultūra	Irina Kozlova	Mg.phil.	Filologs, latviešu, krievu un angļu valodas pasniedzēja
57.	Principles of Advertising and Graphic Design/ Reklāmas un grafiskā dizaina pamatprinci	Agris Dzilna	Mg.soc.	Ilgstoša pieredze grafiskā dizaina jomā reklāmas aģentūrā
58.	Negotiations and Mediation/ Pārrunas un mediācija	John Joseph Burke	Dr.iur.	RISEBA docents, praktizējošs jurists (Krievija)
59.	Group Leadership and Psychological Aspects/ Grupu līderība un psiholoģiskie aspekti	Anete Hofmane	Mg.psych. Mg.administr.	RISEBA bakalaura prog-rammas "Biznesa psiholoģija" direktore, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs
60.	International Marketing/ Starptauiskais mārketingš	Valters Kaže	Dr.oec.	RISEBA asociētais profesors, SIA "ExNovo" valodes loceklis
61.	Business Platforms - from Start - up Applications to Platform Ecosystems/ Biznesa platformas - no sākotnējām lietojumprogrammām līdz platformu ekosistēmām	Ivars Godmanis	Dr.phys.	RISEBA docents; Bijušais LR Ministru prezidents un Eiroparlamenta deputāts
62.	Strategic Brand Management/ Stratēģiskā zīmolvadība	Valters Kaže	Dr.oec.	RISEBA asociētais profesors, SIA "ExNovo" valodes loceklis
63.	Financial Management and Risks/ Finanšu vadība un riski	Andrejs Čirjevskis	Dr.oec.	RISEBA profesors
64.	Ethics and Social Responsibility/ Ētika un sociālā atbildība	Jūlija Žakemo	Mg.psych., doktora zinātniskā grāda pretendente	RISEBA lektore, ilgstoši dzīvojusi un guvusi pieredzi Itālijā (Itālija)

65.	Project Management/ Projektu vadīšana	Georgijs Burakovs	Dr.oec.	RISEBA docents
66.	Leadership and Organisational Behaviour/ Līderība un organizāciju uzvedība	Irina Senņikova	Dr.oec.	RISEBA profesore, rektore
67.	International Banking and Financial Market/ Starptautiskais banku un finanšu tirgus	John Joseph Burke	Dr.iur.	RISEBA docents, praktizējošs jurists (Krievija)
68.	Couching in Business/ Koučings biznesā	Anete Hofmane	Mg.psych. Mg.administr.	RISEBA bakalaura prog-rammas "Biznesa psiholoģija" direktore, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs
69.	HR Management/ Personāla vadība	Anete Hofmane	Mg.psych. Mg.administr.	RISEBA bakalaura prog-rammas "Biznesa psiholoģija" direktore, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs
70.	Integrating Technological Innovations Into Businesses/ Tehnoloģisko inovāciju integrēšana biznesā	John Joseph Burke		
71.	Business Psychology/ Biznesa psiholoģija	Anete Hofmane	Mg.psych. Mg.administr.	RISEBA bakalaura prog-rammas "Biznesa psiholoģija" direktore, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs
72.	Website Building and Analysis Tools/ Vietņu veidošanas un analīzes rīki	Almir Pestek		
73.	Cognitive Psychology/ Kognitīvā psiholoģija	Anete Hofmane	Mg.psych. Mg.administr.	RISEBA bakalaura prog-rammas "Biznesa psiholoģija" direktore, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs
74.	Course Paper in Business Management/ Kursa darbs biznesa vadībā	Programmā iesaistītie profesionāļi		
75.	Course Paper in Digital Marketing/ Kursa darbs digitālajā mārketingā	Programmā iesaistītie profesionāļi		
76.	Course Paper in Business Psychology/ Kursa darbs biznesa psiholoģijā	Programmā iesaistītie profesionāļi		
77.	Course Paper in Start-Up Acceleration/ Kursa darbs jaunuzņēmumu izaugsmē	Programmā iesaistītie profesionāļi		

78.	Corporate and Public Relations Management/ Korporatīvā un sabiedrisko attiecību vadība	Valters Kaže	Dr.oec.	RISEBA asociētais profesors, SIA "ExNovo" valodes loceklis
79.	Research Methodology and Design/ Pētījumu metodoloģija un struktūra	Ieva Brence	Dr.sc.administr., asoc.profesore	RISEBA, Ekonomikas un finanšu katedras vadītāja, bakalaura studiju programmas "Eiropas biznesa studijas" direktore, bakalaura un maģistra studiju programmu direktore
80.	Quantitative methods by using SPSS/ Kvantitatīvās metodes: SPSS	Ali Ait Si Mhamed	PhD	RISEBA pētnieks, Pasaules Bankas konsultants
81.	Business Simulation "INTOPIA"/ Biznesa simulācija "INTOPIA"	Ieva Brence, Ērika Pančenko		RISEBA docente
82.	Personal Development - Professional Growth/ Personības attīstība - profesionālā izaugsme	Anete Hofmane	Mg.psych. Mg.administr.	RISEBA bakalaura programmas "Biznesa psiholoģija" direktore, sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs
83.	Research Internship/ Pētniecības prakse	Programmā iesaistītie profesionāļi		
84.	Bachelor Thesis/ Bakalaura darbs	Programmā iesaistītie profesionāļi		

Mācībspēki piedalās studiju programmas padomes sēdē, kurā tiek pārrunāti sagaidāmie programmas rezultāti, studiju kursu savstarpēja sasaiste, kā arī nepieciešamās izmaiņas, kā arī iespējamā pārklāšanās starp studiju kursiem. Pēc katra studiju kursa studējošie aizpilda anketas par mācībspēku, novērtējot kursa docēšanas kvalitāti un citus kritērijus (vairāk informācijas otrajā sadaļā). Visi mācībspēki saņem vērtējumus par studiju kursiem, kas tiek pārrunāti ikgadējā akadēmiskā personāla novērtēšanā. Gadījumā, ja studējošo vērtējumi ir zem četrām ballēm (studiju kursi tiek vērtēti skalā 1 – 5, kur 1 – ļoti vāji, 5 – izcili), ar mācībspēkiem tiek veiktas padziļinātas pārrunas par nepieciešamību veikt izmaiņas studiju kursā. Gadījumā, ja studiju kursa docēšanas kvalitāte neuzlabojas, tiek risināts jautājums par mācībspēka nomainīšanu.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās

publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Mācībspēki regulāri iesaistās zinātnisku pētījumu un praktisku projektu īstenošanā. Kā būtiskākie no tiem būtu minami:

- 2018.gadā ir pabeigts Valsts Administrācijas skolas projekts "Datu analīze". Mācībās abos moduļos ir piedalījušies vairāk, nekā 700 ierēdņi no 22 valsts institūcijām. Projektā iesaistītais personāls – Edgars Brēķis, Ieva Brence, kā arī vairāki pieaicinātie eksperti.
- 2019.gadā turpinās 2018.gadā uzsāktais Valsts administrācijas skolas projekts "Publiskais pakalpojums". Projekta ietvaros izstrādātais mācību materiāls un metodikas piekļūstamības pārbaudei un iespējamā nesamērīgā sloga noteikšanai ir apstiprinātas VARAM, un uz to pamata izstrādātas VARAM "Vadlīnijas iestāžu tīmekļvietnēm noteikto piekļūstamības prasību ievērošanas ietekmes izvērtēšanai un nesamērīgā sloga pamatošanai".
- 2019.gada aprīlī pabeigts zinātniski – pētnieciskais projekts Erasmus+ HEIFYE (Higher education institutions for youth entrepreneurship). Projekta ietvaros ir veikts starptautisks pētījums, kurā piedalījās sešas valstis – Armēnija, Baltkrievija, Gruzija, Latvija, Moldova un Ukraina, sagatavota virkne publikāciju, t.sk. publikācijas iekļautas ikgadējā starptautiskajā zinātniskajā žurnālā "Journal of Business Management" Vol. 18.
- 2016-2017 īstentots CEEMAN projekts „Lead4Skills”, kura projekta mērķis - noteikt darba tirgus attīstības tendences ES valstīs un augstākās izglītības institūciju iespējas pielāgoties tām. Projekta vadītāja – Irina Senņikova, dalībniece I.Brence.
- 2015.gadā īstenots Nodarbinātības valsts aģentūras projekts Eiropas Savienības fondu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa „Veicināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros” 1.atlases kārtas „Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai”, kura mērķis bija sniegt konsultācijas biznesa plānu izstrādāšanā (projekta dalībniece I.Brence, no 15 konsultētiem cilvēkiem 12 ieguva finansējumu biznesa plāna attīstībai).

Pētniecības attīstībai RISEBA ir izveidoti zinātniskās pētnieciskās virzieni, tajā skaitā:

- Finances, t.sk. nodokļu politikas pilnveidošana; investīciju piesaiste; banku vadība un darbība;

Eiropas bizness un ekonomika jaunu uzņēmumu izaugsmei un finansēšanai (I.Brence, E.Brēķis, I.Godmanis u.c.)

- Stratēģiskais menedžments, t.sk. stratēģiska personāla vadība; biznesa modelēšana, dinamiskas spējas, vērtības inovācijas un reālo opciju teorija; psiholoģija un supervīzija biznesā (A.Čirjevskis)

RISEBA prioritāte ir atvalstīs zinātniskajās datu bāzēs indeksētu publikāciju sagatavošanu. Nozīmīgākās RISEBA mācībspēku publikācijas žurnālos (indeksēti WOS/SCOPUS), monogrāfiju sadaļas. Zemāk redzami zinātnisko rakstu un publikāciju piemēri, savukārt pilns saraksts pieejams pielikumā:

1)Brence, I. Bogomazovs, J. (2019). Brand Recognition of the Tex Mex Products in Latvia. European Integration Studies, No. 13, pp. 80 – 88. <http://www.eis.ktu.lt/index.php/EIS/article/view/23437>

2)Cirjevsskis, A. and Felker, Y. (2018). Dynamic Managerial Capabilities of Strategic Alliance Directors in IT Industry: Content Analysis of Executive Job Adverts. Book series: Advances in Social and Behavioral Sciences, pp. 3-15. ISBN 978-981-11-9269-2; ISSN 2339-5133.

3)Cirjevskis, A. (2018). Exploring Acquisition Based Dynamic Capabilities and Reinvention of Business Models in M&A process: Decision Making Pattern. Book series: Advances in Education Research, pp. 3-12. ISBN: 978-1-61275-557-1; ISSN: 2160-1070

4)Cirjevskis, A. (2018). How Do Firms Design Their Dynamic Capabilities Through the Use of Merger and Acquisition? Book series: Advances in Education Sciences. Vol. 18, pp. 137-143.

5)Bhattacharyya, S. S., Polajeva, T. and Cirjevskis, A. (2018). International business in transitional and emerging economies: A perspective of Latvia, Lithuania and Estonia with India. South Asian Journal of Business and Management Cases. Vol. 7 (2), pp. 144-155. DOI: 10.1177/227797791877464
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/2277977918774646?journalCode=bmca>

6)Cirjevskis, A. (2019). The Role of Dynamic Capabilities as Drivers of Business Model Innovation in Mergers and Acquisitions of Technology-Advanced Firms. Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity Technology.

7)Cirjevskis, A. (2019). What Dynamic Managerial Capabilities Are Needed for Greater Strategic Alliance Performance? Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity Technology.

8)Spiridonovs, J., Arefjevs, I. and Tocolovska, N. (2018). Private Financing Alternatives for Infrastructure of State Owned Enterprises. European Business Studies. Vol. 12, pp. 162-171
<https://dx.doi.org/10.5755/J01.EIS.0.12.20858>

Pētniecībā iegūtā informācija pozitīvi ietekmē studiju procesu, jo mācībspēki studijuursos dalās ar jaunāko pētījumu atziņām, kā arī projektos gūto pieredzi, tāpat rosina studējošos apgūt pētnieciskā darba iemaņas un izmantot RISEBA abonētās zinātnisko publikāciju datu bāzes. Īstenojot projektus mācībspēki iegūst un attīstīta pieredzi gan projektu īstenošanā (no saturiskā viedokļa), gan to administrēšanā. Dalība projektu īstenošanā veicina sadarbības kontaktu veidošanu un paplašināšanu vietējā un starptautiskā līmenī. Projektu īstenošanā tiek aicināti piedalīties arī labākie studenti. Tāpat studējošie bijuši līdzautori arī zinātnisku publikāciju sagatavošanā.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Programmas mācībspēku sadarbība tiek veicināta, izmantojot gan formālus, gan neformālus mehānismus.

Studiju kursu apraksti pirms katra semestra sākuma tiek ievietoti platformā e-riseba, kurā mācībspēkiem ir iespēja salīdzināt savu kursu ar citiem programmā docētajiem. Tāpat studiju kursus pārskata un precizē studiju programmas direktors, nodrošinot kursu savstarpēju nepārklāšanos.

Divas reizes gadā tiek organizētas studiju programmas padomes sēdes, kurās dalību ņem programmas vadošie mācībspēki, kā arī tiek aicināti studējošie un nozares pārstāvji. Programmas padome apstiprina izmaiņas studiju kursu struktūrā, savstarpējā sasaistē, kā arī pārrunā mācībspēku darbu.

Reizi mēnesī norisināsies katedras sēdes, kurās tiek pārrunātas būtiskākās aktualitātes.

Gan akadēmiskais personāls, gan vieslektori regulāri tiek aicināti piedalīties RISEBA organizētajos metodiskajos semināros. Piemēram, 2019.gada rudens semestrī – seminārs par moodle izmantošanas iespējām studiju procesā, kā arī seminārs par starpkultūru komunikācijas jautājumiem.

Studējošo/mācībspēku skaita attiecība šobrīd ir 6,5, rēķinot ievēlētā akadēmiskā personāla sastāvu. Studējošiem tiek nodrošināta individuāla pieeja studijām, kā arī plašs mācībspēku izvēles loks.

Kopsavilkums:

- Augstskola mērķtiecīgi veic pasākumus, lai mācībspēku sastāva izmaiņas pozitīvi ietekmētu studiju programmas īstenošanas kvalitāti un studiju programmas atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Ar katru gadu programmā palielinās akadēmiskā personāla īpatsvars ar Dr.zinātnisko grādu, tāpat īpaši programmā nodarbināti arī vairāki ārvalstu mācībspēki, no kuriem trīs ir ievēlēti akadēmiskos amatos augstskolā;
- Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām, nodrošina studiju programmas un atbilstošo studiju kursu mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Mācībspēkiem tiek piedāvātas iespējas un viņi tiek rosināti paaugstināt savas zināšanas, prasmes un kompetences, tajā skaitā angļu valodā un augstskolu pedagoģijas un didaktikas jomā;
- Akadēmiskais personāls gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī iesaistās zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās), iegūtā informācija tiek pielietota studiju procesā – zinātniskās pētniecības veicināšanai ir izveidots zinātniskais virziens “Eiropas business un ekonomika jaunu uzņēmumu izaugsmei”. RISEBA katram akadēmiskā personāla pārstāvim paredz ikgadēju finansējumu starptautisku zinātnisku un akadēmisku konferenču apmeklēšanai. Par zinātniskajiem rakstiem, kas indeksēti datu bāzēs SCOPUS, WebofScience, ir paredzēts finansējums atbilstoši RISEBA nolikumam par akadēmiskā personāla zinātnisko pētījumu rezultātu publicēšanos nosacījumiem;
- Ir izveidots mehānisms mācībspēku savstarpējai sadarbībai, lai veicinātu studiju kursu/moduļu pilnveidi un savstarpējo sasaisti – sadarbība un sasaiste tiek pārrunāta gan programmas padomes, gan katedras sēdēs. Tāpat studiju kursu apraksti ir pieejami MOODLE vidē, lai mācībspēki varētu iepazīties ar citu, saistītu studiju kursu aprakstiem.

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	1_Statistika par studējošajiem_EBS.docx	1_Statistika par studējošajiem_EBS_EN.docx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	2_pielikums_atbilst.izglit.standartam_LV.docx	2_pielikums_atbilst.stand._EN.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)	3_pielikums_atbilst.profes.standart._LV.docx	3_pielikums_atbilst.profes.standartam_EN.docx
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normaīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	4_Studiju kursu kartējums_EBS.docx	4_Studiju kursu kartējums_EBS_EN.docx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	5_Studiju programmas plāns_EBS.docx	5_Studiju programmas plāns_EBS_EN.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	6_Kursu apraksti_EBS.zip	6_Kursu apraksti_EBS.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma paraugs	7_pielikums_Diploma paraugs_LV.doc	7_pielikums_diploma_paraugs_ENG.doc
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības iegūvi citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	8_Vienošanās ar citu akreditētu ASK par studiju programmas īstenošanu_EBS.pdf	8_Vienošanās ar citu akreditētu augstskolu par studiju programmas īstenošanu_EBS_EN.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_EBS.pdf	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_EBS_EN.pdf
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	10_Apliecinājums par svešvalodu prasmi_EBS.pdf	10_Apliecinājums par svešvalodu prasmi_EBS_EN.pdf
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnē nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.		
Studiju līguma paraugs/-i	11_pielikums_Studiju līguma paraugs_LV.zip	11_pielikums_Studiju līguma paraugs_EN.pdf
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.		

Starptautiskais bizness

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Starptautiskais bizness</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	<i>47345</i>
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Iveta</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Ludviga</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>iveta.ludviga@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.sc.admin.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	<i>29244831</i>
Studiju programmas mērķis	<i>attīstīt studējošiem padziļinātas zināšanas un profesionālu kompetenci, lai darbotos starptautiskā uzņēmējdarbības vidē, attīstītu jaunas prasmes un spējas dibināt un vadīt uzņēmumu, vai vadīt cilvēkresursus un projektus, kā arī paplašināt darbību mainīgā starptautiskā biznesa vidē.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<i>1. izglītēt studējošos, nodrošinot pietā līmeņa profesionālās kvalifikācijas "Organizācijas vadītājs" vai "Projektu vadītājs" iegūvi, kā arī sekmēt viņu konkurētspēju mainīgajos sociālekonomiskajos apstākļos un starptautiskajā darba tirgū; 2. nodrošināt studiju rezultātu (zināšanu, prasmju un kompetences) sasniegšanu atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras 7. līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencei.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p><i>MIB-Z1: Spēj parādīt ļoti specializētas zināšanas starptautiskā biznesa un uzņēmējdarbības jomā, kas ir pamats oriģinālajai domāšanai un pētniecībai</i></p> <p><i>MIB-Z2: Demonstrē kritisku izpratni par jaunākajām tendencēm un jaunākajiem atklājumiem starptautiskajā biznesā kas attiecas uz specializācijas jomām (biznesa vadība, personāla, projektu vai finanšu vadība)</i></p> <p><i>MIB-P3: Spēj patstāvīgi izmantot jaunākās teorijas, modeļus un rīkus, lai veiktu augsti kvalificētas profesionālas funkcijas, kā arī patstāvīgi meklēt un iegūt nepieciešamās papildu zināšanas un prasmes;</i></p> <p><i>MIB-P4: Spēj sniegt argumentus, skaidrojot vai apspriežot konkrētas zinātnes vai profesionālās jomas sarežģītos vai sistēmiskos aspektus gan speciālistiem, gan nespeciālistiem, efektīvi sazinoties kultūrā daudzveidīgā vidē;</i></p> <p><i>MIB-P5: Spēj uzņemties atbildību par pašattīstību un par padotajiem, uzņemties iniciatīvu komandā vai vadīt citu darbu, vadīt un motivēt individuus un komandas multikulturālā vidē, uzņemties atbildību par personāla un grupas darba rezultātiem un analizēt tos.</i></p> <p><i>MIB-K6: Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas zinātniskās un profesionālās problēmas, izstrādāt novatoriskas profesionālas darba metodes vai problēmu risināšanas stratēģijas un pieņemt lēmumus;</i></p> <p><i>MIB-K7: Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, pielietot zināšanas jaunos un nepazīstamos apstākļos, veicināt jaunu zināšanu radīšanu;</i></p> <p><i>MIB-K8: Demonstrē ētikas izpratni un atbildību par profesionālās darbības un zinātnisko rezultātu iespējamo ietekmi uz padotajiem, vidi un sabiedrību.</i></p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Maģistra darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 1 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>1</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>6</i>
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>60</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Bakalaura grāds (profesionālais vai akadēmiskais) Studijām angļu valodā papildprasības: IELTS 6; TOEFL 500; vai iestāj pārbaudījums RISEBA uzņemšanas tests (tikai ārvalstu studentiem)</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds starptautiskajā biznesā</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Organizācijas vadītājs vai Projektu vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātiene - 2 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	80
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Bakalaura grāds (profesionālais vai akadēmiskais) Studijām angļu valodā papildprasības: IELTS 6; TOEFL 500; vai iestāj pārbaudījums RISEBA uzņemšanas tests (tikai ārvalstu studentiem)</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālai maģistra grāds starptautiskajā biznesā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Organizācijas vadītājs vai Projektu vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IEĻA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Studiju programmas “Starptautiskais bizness” parametri

Studiju programmas nosaukums	Starptautiskais bizness
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	International business
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	47345
Studiju programmas veids un līmenis	<i>Profesionāla maģistra studiju programma</i>
Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	<i>7. līmenis</i>
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	1120, vai 1212 , vai 2423
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	<i>60 vai 80 KP (90 vai 120 ECTS)</i>
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda	
pilna laika klātiešana	<i>1 gads un 6 mēneši vai 2 gadi angļu</i>
pilna laika neklātiešana	-
pilna laika neklātiešana (tālmācība)	-
nepilna laika klātiešana	-

nepilna laika neklātiene	-
nepilna laika neklātiene (tālmācība)	-
Īstenošanas vieta	<i>Rīga, Meža iela 3</i>
Studiju programmas direktors/-e	<i>Iveta Ludviga, Dr.s.administr.</i>
Uzņemšanas prasības	Bakalaura grāds (profesionālais vai akadēmiskais) Studijām angļu valodā papildprasības: IELTS 6; TOEFL 500; vai iestāj pārbaudījums RISEBA uzņemšanas tests (tikai ārvalstu studentiem)
Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	<i>Profesionālai maģistra grāds starptautiskajā biznesā un organizācijas vadītāja kvalifikācija; Profesionālai maģistra grāds starptautiskajā biznesā un projektu vadītāja kvalifikācija</i>
Studiju programmas mērķis	attīstīt studējošiem padziļinātas zināšanas un profesionālu kompetenci, lai darbotos starptautiskā uzņēmējdarbības vidē, attīstītu jaunas prasmes un spējas dibināt un vadīt uzņēmumu, vai vadīt cilvēkresursus un projektus, kā arī paplašināt darbību mainīgā starptautiskā biznesa vidē.

Studiju programmas
uzdevumi

1. izglītot studējošos, nodrošinot
piektā līmeņa profesionālās
kvalifikācijas “Organizācijas
vadītājs” vai “Projektu vadītājs”
ieguvi, kā arī sekmēt viņu
konkurētspēju mainīgajos
sociālekonomiskajos apstākļos
un starptautiskajā darba tirgū;
2. nodrošināt studiju rezultātu
(zināšanu, prasmju un
kompetences) sasniegšanu
atbilstoši Latvijas izglītības
klasifikācijā noteiktajām Eiropas
kvalifikācijas ietvarstruktūras 7.
līmeņa zināšanām, prasmēm un
kompetencei.

Sasniedzamie studiju rezultāti

MIB-Z1: Spēj parādīt ļoti specializētas zināšanas starptautiskā biznesa un uzņēmējdarbības jomā, kas ir pamats oriģinālajai domāšanai un pētniecībai

MIB-Z2: Demonstrē kritisku izpratni par jaunākajām tendencēm un jaunākajiem atklājumiem starptautiskajā biznesā kas attiecas uz specializācijas jomām (biznesa vadība, personāla, projektu vai finanšu vadība)

MIB-P3: Spēj patstāvīgi izmantot jaunākās teorijas, modeļus un rīkus, lai veiktu augsti kvalificētas profesionālas funkcijas, kā arī patstāvīgi meklēt un iegūt nepieciešamās papildu zināšanas un prasmes;

MIB-P4: Spēj sniegt argumentus, skaidrojot vai apspriežot konkrētas zinātnes vai profesionālās jomas sarežģītos vai sistēmiskos aspektus gan speciālistiem, gan nespeciālistiem, efektīvi sazinoties kultūrā daudzveidīgā vidē;

MIB-P5: Spēj uzņemties atbildību par pašattīstību un par padotajiem, uzņemties iniciatīvu komandā vai vadīt citu darbu, vadīt un motivēt individuus un komandas multikulturālā vidē, uzņemties atbildību par personāla un grupas darba rezultātiem un analizēt tos.

MIB-K6: Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas zinātniskās un profesionālās problēmas, izstrādāt novatoriskas profesionālas darba metodes vai problēmu risināšanas stratēģijas un pieņemt lēmumus;

MIB-K7: Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, pielietot zināšanas jaunos un nepazīstamos apstākļos, veicināt jaunu zināšanu radīšanu;

MIB-K8: Demonstrē ētikas izpratni un atbildību par profesionālās darbības un zinātnisko rezultātu iespējamo ietekmi uz padotajiem, vidi un sabiedrību.

Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	<i>Maģistra darbs</i>
---	-----------------------

Atkarībā no uzņemšanas prasībām, programmā “Starptautiskais bizness” ir atšķirīgs studiju ilgums un studiju programmas apjoms kredītpunktos – 1.variants un 2.variants.

1.variants

Apjoms kredītpunktos	60
Studiju ilgums gados	1,5
legūstamais grāds un/vai kvalifikācija	Maģistra grāds starptautiskajā biznesā un profesionālā kvalifikācija: Organizāciju vadītājs vai Projektu vadītājs
Uzņemšanas prasības	profesionālā bakalaura izglītība ar studiju ilgumu vismaz 4 gadi; 5.līmeņa profesionālā kvalifikācija vadībzinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un/vai darba pieredze personāla vadībā; <i>Studijām angļu valodā papildprasības: IELTS 6; TOEFL 500; vai iestāj pārbaudījums; RISEBA uzņemšanas tests (tikai ārvalstu studentiem).</i>

2.variants

Apjoms kredītpunktos	80
Studiju ilgums gados	2
legūstamais grāds un/vai kvalifikācija	Maģistra grāds starptautiskajā biznesā un profesionālā kvalifikācija: Organizāciju vadītājs vai Projektu vadītājs

Uzņemšanas prasības	akadēmiskais bakalaura grāds; <i>Studijām angļu valodā papildprasības: IELTS 6; TOEFL 500; vai iestāj pārbaudījums; RISEBA uzņemšanas tests (tikai ārvalstu studentiem).</i>
---------------------	---

Izmaiņas profesionālajā maģistra studiju programmā “Starptautiskais bizness” pārskata perioda laikā tika apstiprinātas 2016. gadā pievienojot programmai 2 profesionālās kvalifikācijas: Personāla vadītājs un Projektu vadītājs un izmainot ierobežotas izvēlas daļas (B daļas) saturu. Programmā tiks ieviesta iespēja pavasara semestrī izvēlēties studējošo interesēm atbilstošu specializāciju (Studiju akreditācijas komisijas 2016. gadā 26. jūlija lēmums Nr.16-A).

Pamatojoties uz izmaiņām Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības un administrēšanas (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, komerczinību) nozares kvalifikāciju struktūrā un Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2019. gada 18. septembra sēdē (protokols Nr.6) apstiprināto Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras 7. līmeņa profesijas standartu tiek mainītas maģistra studiju programmā “Starptautiskais bizness” piešķiramās profesionālās kvalifikācijas “personāla vadītājs” un “uzņēmumu un iestāžu vadītājs” uz “organizācija vadītājs”.

Papildus piešķiramās profesionālās kvalifikācijas maiņai programmā salīdzinot ar iepriekšējo akreditāciju ir notikušas sekojošas izmaiņa studijuursos, kuras pamatā ir saistītas ar specializāciju ieviešanu programmā:

Programmas A daļā (20 KP apjoms paliek nemainīgs) mainītu vairāku studiju kursu nosaukumi un apjoms kredītpunktos. Mainīti (izslēgti) sekojoši studiju kursi:

1. “Starptautiskā biznesa vide” 2 KP;
2. “Ilgtspējīga organizācijas attīstība” 2 KP;
3. “Pētniecības metodes” 2 KP;
4. “Mūsdienu vadība un starptautiskās organizācijas: 2 KP.

Programmas A daļā iekļauti (izslēgto vietā) studiju kursi:

1. “Starptautiskā biznesa vide un ilgtspēja” 1 KP;
2. “Personības attīstība un nākotnes līderu kompetences” 1 KP (saturs pārvietots no B daļas);
3. “Pētniecības metodes biznesā un organizācijās” 1 KP;
4. “Biznesa analītika” 2 KP;
5. “Inovācija un biznesa modeļi” 2 KP (saturiski pārvietots no C daļas).

Vienam studiju kursam mainīts apjoms kredītpunktos un kursu saturs to pielāgojot biznesa vides prasībām:

1. “Finanšu analīze lēmumu pieņemšanai” no 2 KP uz 3 KP.

Programmas B daļā (12KP apjoms paliek nemainīgs) personāla vadītāja kvalifikācijas apguvei no programmas izslēgti studiju kursi:

1. "Personāla stratēģiskā plānošana" 1,5 KP;
2. "Apmācība, mācīšanas un talantu vadība" 1,5 KP;
3. "Personāla informācijas sistēmas" 1 KP;
4. "Starp kulturāla komunikācija" 1.5 KP

Programmā iekļauti studiju kursi:

1. "Organizāciju dizains" 2 KP;
2. "Organizāciju un vadīšanas psiholoģija" 3 KP.

Mainītu kursu apjomi kredītpunktos:

1. "Darba tiesības" no 1 KP uz 2 KP;
2. "Koučings, mentorings un supervīzija" no 1 KP uz 2 KP.

Izmaiņu iemesls ir studiju kursu sadrumstalotības novēršana un satura konsolidēšana. Tādejādi B daļā personāla vadības specializācijas apgūšanai ir 5 studiju kursi, kuri aptver personāla vadītājam nepieciešamās profesionālas kompetences.

Programmas B daļā (12KP apjoms paliek nemainīgs) organizācijas vadītāja kvalifikācijas apguvei no programmas izslēgti studiju kursi:

1. "Starptautiskā uzņēmējdarbība" 2 KP.

Programmas B daļā iekļauti studiju kursi, kas paredzēti studējošajiem, kuri izvēlējušies specializēties marketinga vadībā:

2. "Patērētāju uzvedība" 2 KP;
3. "Stratēģiskā zīmolvadība" 2 KP;
4. "Starptautiskā tirgvedība un komunikācijas" 2 KP (pārvietots no A daļas).

Programmas B daļā iekļauti studiju kursi, kas paredzēti studējošajiem, kuri izvēlējušies specializēties finanšu vadībā:

1. "Vadības grāmatvedība" 2 KP;
2. "Korporatīvās finanses un uzņēmuma vērtības palielināšana" 2 KP;
3. "Portfeļa vadība un analīze" 2 KP;
4. "Finanšu tirgu analīze un labklājības plānošana" 2 KP.

Tādejādi B daļā organizācijas vadītāja profesionālās kvalifikācijas iegūšanai studējošajiem ir iespēja izvēlēties savām interesēm atbilstošākos studiju kursus.

Programmas brīvās izvēles C daļā iekļauti studiju kursi:

1. "IT un biznesa stratēģiskā sadarbība" 2 KP;
2. "Mākslā pamatotas metodes uzņēmumu vadībai un personības izaugsmei" 2 KP;
3. "Civilā aizsardzība" 1 KP (kurss obligāts tiem studējošajiem, kuri to nav apguvuši iepriekšējo studiju laikā).

Programmas B daļā (12KP) Projektu vadītāja kvalifikācijas apguvei izmaiņas nav notikušas.

Izmaiņu veikšanas iemesli ir sekojoši:

- lai pielāgotu studiju programmu aktuālajam tendencēm biznesa vadībā (piemēram, pievienoti biznesa analītikas jautājumi);
- lai pielāgotu studiju programmu tirgus un darba devēju prasībām (piemēram, palielināts apjoms KP studiju kursam "Finanses vadības lēmumu pieņemšanai");
- pamatojoties uz studējošo atsauksmēm par programmu un rekomendācijām (piemēram,

palielināt KP apjoms kursam “Koučings, mentoring un supervīzija”).

Veiktās izmaiņas paaugstina programmas pievilcību potenciālo studentu acīs un tās konkurētspēju, kā arī veicina absolventu perspektīvas darba tirgū.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Maģistra studiju programma „Starptautiskais bizness” 2018./2019.studiju gadā ir tikusi īstenota tikai angļu valodā. Studiju finansējuma avots ir 100% privāts finansējums

Kopējais studentu skaits programmā pa gadiem ir nemainīgs:

- /2016.g.: 69 studējošie;
- /2017.g.: 69 studējošie;
- /2018.g.: 68 studējošie;
- /2019.g.: 65 studējošie.

2018./ 2019. studiju gadā kopējais studējošo skaits programmā „Starptautiskais bizness” bija 65. No tiem 43 studējošie ir izvēlējušies profesionālo kvalifikāciju “Uzņēmumu un iestāžu vadītājs”, 15 – “Projektu vadītājs” un 7 “Personāla vadītājs”.

No kopējā studentu skaita 61% bija Latvijas pilsoņu. 39% (25 studenti) bija ārvalstu pilsoņi. Programmā studējošie ārvalstnieki pārstāv sekojošas valstis: Azerbaidžāna, Pakistāna, Krievija, Šrilanka, Šveice, Grieķija, Indija, Baltkrievija, un Lietuva. Programmā mācījās arī 6 studenti no Francijas pamatojoties uz Dubult-diploma līgumu ar KEDGE biznesa skolu.

2018./ 2019. studiju gadā uzņemto (imatrikulēto) studējošo skaits programmā „Starptautiskais bizness” bija 33, kas ir par 1 studentu vairāk nekā 2017./2018. gadā. Ņemot vērā Latvijas demogrāfisko situāciju un lielu konkurenci, kopējais vietējo studentu skaits turpinās samazināties, tāpēc nepieciešams meklēt iespējas piesaistīt programmai vairāk ārvalstu studentus. RISEBA ir uzsākusi aktīvu darbību vairākās NVS valstīs, piem. Kazahstāna, Uzbekistāna, Armēnija u.c., Indijā un Ķīnā un ASEAN valstīm, dibinot sadarbību ar vietējiem aģentiem, ka arī iesaistījās Latvijas Augstākās Izglītības eksporta asociācijas darbā, meklējot jaunus tirgus, piemēram, Vietnāmā. Tiek vērtēts, cik studiju programma ir pievilcīga potenciālajiem studentiem no minētajām valstīm pēc studiju valodas, studiju formas, studiju ilguma, struktūras un satura un tml.

2018./2019. g. imatrikulēti studējošie uz sekojošajām profesionālajām kvalifikācijām:

- Uzņēmumu un iestāžu vadītājs – 16;
- Personāla vadība – 5;
- Projektu vadība – 12.

2018./2019. gadā programmu absolvēja 13 pilna laika studenti. No tiem 5 studējošie ir ieguvuši profesionālo kvalifikāciju “Uzņēmumu un iestāžu vadītājs”, 3 – “Projektu vadītājs” un 3 – “Personāla vadītājs”. Salīdzinot ar 2017./2018. studiju gadu, kopējais absolventu skaits programma ir samazinājies. Absolventu skaita samazinājums ir pamatojas uz faktu, ka daudzi studējošie izvēlējās paņemt akadēmisko atvaļinājumu pirms maģistra darba iesniegšanas.

Studējošo atbirums: 2018./2019. studiju gadā no programmas „Starptautiskais bizness” tika eksmatrikulēti 13 studenti, kas veido 20%.

Galvenie atbiruma iemesli ir:

- 4 studējošie par studiju plāna nepildīšanu;
- 5 studējošie iemesls studējoša iesniegums (atteikta vīza);
- 3 studiju neuzsākšana pēc studiju pārtraukuma;
- 1 studējoša iesniegums (personīgs iemesls).

Pielikumā pārskatāmā formā pievienoti statistikas datus par studējošajiem pārskata periodā.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Maģistra profesionālā studiju programma “Starptautiskais bizness” nodrošina maģistra grāda iegūšanu starptautiskajā biznesā un vienu no izvēlētajām profesionālajām kvalifikācijām: organizāciju vadītājs, personāla vadītājs vai projektu vadītājs.

Programma orientējas uz tādām pamata vadības prasmēm kas nepieciešamas vadītāja darbā, kā piemēram, starppersonu komunikācijas prasmes un organizatoriskās prasmes. Pirmajā semestrī studējošie apgūt studiju kursus, kas saistīti ar starptautisko biznesa vidu un pavasara semestrī viņiem ir iespējas izvēlēties profesionālo specializāciju: personāla vadību, projektu vadību vai marketingu, vai starptautiskās finanses.

Studiju programmas “Starptautiskais bizness” sasniedzamie rezultāti atbilst organizācijas, projektu vai personāla vadītāja standarta prasībām. Studiju programmā iegūstamās zināšanas, prasmes un kompetences ir attiecināmas pie piektā profesionālā kvalifikācijas līmeņa (5.PKL) un atbilst septītajam Latvijas kvalifikāciju ievārstrukturācijas līmenim (7.LKI), kas ir noteikts organizācijas un projektu vadītāja standartā un sestajam Latvijas kvalifikāciju ievārstrukturācijas līmenim, kas ir noteikts personāla vadītāja standartā.

Studējošajiem programmā ‘Starptautiskais bizness’ ir iespēja izvēlēties sev piemērotāko specializācijas jomu un iegūt atbilstošu profesionālo kvalifikāciju:

1. Studējošie, kuri izvēlas specializēties marketingā iegūst organizācijas vadītāja profesionālo kvalifikāciju;
2. Studējošie, kuri izvēlas specializēties starptautiskajās finansēs, iegūst organizācijas vadītāja profesionālo kvalifikāciju;
3. Studējošie, kuri izvēlas specializēties personāla vadībā, iegūst organizācijas vadītāja profesionālo kvalifikāciju;
4. Studējošie, kuri izvēlas specializēties projektu vadībā, iegūst projektu vadītāja profesionālo kvalifikāciju.

Studiju programmā iekļauto starptautiskā biznesa vadītāja prasmju un kompetenču attīstība ir tieši attiecināma uz tādu *organizācijas vadītāja* kompetenču kapacitātes padziļināšanu kā spēja veidot organizācijas stratēģijai atbilstošu organizācijas kultūru; spēja vadīt sevi un citus organizācijas mērķu sasniegšanā, efektīvi sadarboties komandā; spēja vadīt pārmaiņas organizācijā; spēja vadīt krīzes situācijas organizācijā; spēja sadarboties ar funkcionālajiem vadītājiem un darbiniekiem, organizējot struktūrvienību racionālu un saskaņotu darbību. Spēja vadīt un attīstīt sevi un citus, izvēloties atbilstošu vadības stilu un tādejādi uzlabojot darba snieguma rezultātu, ir aktuālas visās darbības jomās, gan komercdarbībā, gan valsts un pašvaldības sektorā, gan nevalstisko

organizāciju darbībā.

Studiju programmā iekļauto *personāla vadības* prasmju un kompetenču attīstība ir tieši attiecināma uz sekojošu organizācijas personāla vadītāja kompetenču kapacitātes padziļināšanu kā, spēja izstrādāt organizācijas personāla vadības stratēģiju, politiku un mērķus dinamiskā ekonomiskā vidē atbilstoši organizācijas mērķiem; analizēt, novērtēt un pilnveido organizācijas personāla vadības sistēmu; plānot un prognozēt organizācijas personāla resursus, nodrošināt organizāciju ar nepieciešamo personālu; izstrādāt un pielāgot darba samaksas sistēmas atbilstoši organizācijas darbības specifikai, veicināt darbinieku iesaistīšanos, izstrādāt un uzturēt personāla attīstības sistēmu organizācijā, organizēt un vadīt organizācijas personāla struktūrvienības darbu; sekot līdzi un kontrolēt, lai organizācijā tiktu ievērotas darba tiesisko attiecību reglamentējošo normatīvo aktu prasības; veidot pozitīvu darba devēja tēlu, konsultēt organizācijas vadību un darbiniekus darba tiesisko attiecību jautājumos.

Studiju programmā iekļauto *projektu vadības* prasmju un kompetenču attīstība ir tieši attiecināma uz sekojošu organizācijas projektu vadītāja kompetenču kapacitātes padziļināšanu kā, spēja nodrošināt organizācijas attīstības stratēģisko mērķu sasniegšanu, uzņemties atbildību un iniciatīvu par projekta īstenošanu, izstrādāt projekta priekšlikumu, organizēt un vadīt projekta komandu, noteikt projekta komandas dalībnieku lomas un komunikācijas struktūru, veidot projekta organizāciju un kultūru, plānot projekta posmus un veikt projekta strukturizēšanu, projekta darbu, termiņu, resursu un izmaksu plānošanu, koordinēšanu un kontrolēšanu, veikt projekta vides un riska analīzi, plānot projekta atskaites punktus un darba apspriedes, sekot projekta plānu izpildei un analizē sasniegtos rezultātus, sagatavot projekta gaitas ziņojumus un noslēguma ziņojumu, apkopot projektā gūto pieredzi.

Studiju programmas “Starptautiskais bizness” specifika nosaka to, ka programmas absolvents ir spējīgs veikt visas augstākminētās profesionālās funkcijas atbilstoši izvēlētajai kvalifikācijai un specializācijai starptautiskā biznesa vidē.

Uzņemšanas prasības noteiktas saskaņā ar normatīvajiem aktiem: Augstskolu likuma 46. un 47.pantu, kā arī 2006.gada 10.oktobra MK noteikumiem Nr.846 “Par prasībām, kritērijiem un kartību uzņemšanai studiju programmās”. Studiju ilgums un apjoms KP programmā “Starptautiskais bizness” ir saistīts ar iepriekš iegūto izglītību un darba pieredzi:

- 60KP (1 gads 6 mēneši) ar iepriekš iegūtu 2. līmeņa profesionālā augstākā izglītība ekonomikas, finanšu, vadībzinības vai medicīnas jomā kā arī uzņēmuma vadītāja profesionālo kvalifikāciju un/vai pieredzi vadītāja amatā;
- 80KP (2 gadi) ar iepriekš iegūtu akadēmisko bakalaura grādu ekonomikas, finanšu, sociālajā, vadībzinības, sabiedrības veselības vai medicīnas jomā, kā arī citā jomā.

Studijas tiek realizētas angļu valodā, tāpēc ir noteiktas papildprasības:

- IELTS 6; TOEFL 500; vai RISEBA iestājeksāmens angļu valodās;
- RISEBA uzņemšanas tests (tikai ārvalstu studentiem).

Pie uzņemšanas vērā tiek ņemta arī kandidāta profesionālā pieredze organizāciju vadības jomā. Reflektantiem ar iepriekš iegūtu bakalaura grādu citā zinātņu jomā (piemēram, filoloģijā) tiek piedāvāta iespēja iegūt iztrūkstošās pamat zināšanas vadības jomā apgūstot levdmoduļa studiju kursus tālmācības formā.

Tādejādi studiju programma “Starptautiskais bizness” iegūstamais grāds, profesionālās kvalifikācijas, programmas mērķi, uzdevumi un sagaidāmie rezultāti, kā arī uzņemšanas nosacījumi ir savstarpēji saistīti un pamatojas organizācijas vadītāja, projektu vai personāla vadītāja profesionālajā standartā. Profesionālā maģistra studiju programma “Starptautiskais bizness” pilnībā

atbilst 2014.gada 26. Augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Katru gadu programmas “Starptautiskais bizness” studiju kursu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares un darba tirgus prasībām, izmantojot informāciju, kas pieejama dažādu starptautisko akadēmisko un praktisko asociāciju publikācijās. Piemēram, ABI (Academy of International Business), AOM (Academy of Management), SMS (Strategic Management Society) utml., kā arī personāla un projekta vadības profesionālo asociāciju publikācijās, kā piemēram SHRM (Society of Human resource Management) un CIPD (Chartered Institute of Personnel Development), PMI (Project Management Institution) un IPMA (International project management Association). Programmas mācībspēki arī regulāri piedalās augstākminēto akadēmisko un profesionālo asociāciju rīkotajās konferencēs un iegūtās atziņas izmanto studiju kursu un programmas pilnveidošanai.

Maģistra studiju programma „Starptautiskais bizness” profesionālā kvalifikācija “Personāla vadītājs” tika īstenota sadarbībā ar Latvijas Personāla vadīšanas asociāciju (LPVA), lai pārliecinātos, ka programma gūs pielietojumu reālā darba vidē, un veidosies nepieciešamie kontakti prakses vietu nodrošināšanai un vieslektoru piesaistei. Sadarbības līgums starp LPVA un RISEBA dod iespēju veidot aktuālus lietišķo pētījumu un maģistra darbu tematus, veikt dažādus pasākumus, lai pilnveidotu un attīstītu studiju programmu. 2013. gadā tika noprecizēti sadarbības noteikumi ar Latvijas Personāla Vadības Asociāciju (LPVA) un jauns sadarbības līgums parakstīts 2013. gada 5. jūlijā. Pamatojoties uz to, ka bija nelielas neskaidrības par LPVA sertifikāta iegūšanu RISEBA programmas absolventiem, sadarbības līgums tika vēlreiz papildināts 2015. gada 17. augustā.

Atbilstību jaunākajām zinātnes prasībām nodrošina docētāju piedalīšanās starptautiskās zinātniskās konferencēs un pētījumu publicēšana zinātniskos izdevumos, kā arī dalība zinātniskajās asociācijās (piemēram, Academy of Management, Human Resource Management division; IPMA un PMI).

Piemēram, 2019. gada augustā Academy of Management ikgadējajā starptautiskajā konferencē Bostonā programmas docētājs I. Ludviga un A. Kalviņa prezentēja pētījumu, “European Human Resource Management Programme: Experience as the Source of Learning and Development” kas balstīts pieredzē un starptautiskajā sadarbībā.

Zinātnisko darbu veikšanā tiek iesaistīti arī programmas studenti. Piemēram, maģistra darbu ietvaros veiktie pētījumu tiek prezentēti gan zinātniskajās, gan nozares profesionālajās konferencēs, kā piemēram, programmas absolventes Annas Šteinertes veiktais maģistra darba pētījums tika prezentēts ikgadējajā personāla vadības konferencē “HR Personāls”. Pētījumi personāla vadības jomā katru gadu tiek pārrunāti un veikti Sadarbībā ar LPVA.

Sadarbība ar augstskolas starptautiskajiem partneriem projekta EHRM ([European Human Resource Management Programme](#)) ietvaros dod iespēju katru gadu apmainīties ar informāciju par aktuālajām tendencēm gan ar praktiķiem, gan akadēmiķiem Eiropas kontekstā. Piemēram, projekta ietvaros katru gadu Beļģijā notiek praktiskā personāla vadības jomas konference “HR Day”, kurā piedalās programmas mācībspēki un programmas studenti, kuri piedalās EHRM prakses projektā.

Programma profesionālā kvalifikācija “Projektu vadītājs” tika īstenota sadarbībā ar Latvijas nacionālo Projektu vadīšanas asociāciju (LNPVA), lai pārliecinātos, ka programma gūs pielietojumu reālā darba vidē, un veidosies nepieciešamie kontakti prakses vietu nodrošināšanai un vieslektoru piesaistei. Sadarbības līgums starp LNPVA un RISEBA dod iespēju veidot aktuālus lietišķo pētījumu un maģistra darbu tematus, veikt dažādus pasākumus, lai pilnveidotu un attīstītu studiju programmu.

Lai nodrošinātu to, ka maģistra grādu piešķiršana ir balstīta vadības jomas un zinātnes nozares sasniegumos un atziņās ieteicamo maģistra darbu pētījumu tēmas tiek katru gadu atjaunotas atbilstoši augstāk minētajām profesionālo asociāciju un sadarbības partneru informācijai un pieredzei.

Maģistra studiju programma „Starptautiskais bizness” 2017.gadā jau otro reizi [ieguva starptautisko EPAS \(European Programme Management System\) akreditāciju](#) uz maksimālo termiņu – 5 gadiem

Attiecīgi programma sadarbojas ar līdzīgām programmām Eiropā [EPAS MIB \(Master of International Business\) konsorcija](#) ietvaros. Šī sadarbība ietver regulāru apmaiņšanos ar jaunākajām tendencēm gan starptautiskajā biznesā, gan mācību metodikā, gan zinātniskajā darbā.

EPAS MIB Konsorcija ietvaros katru gadu notiek arī studentu maģistra darbu konkurss, kurā programmas „Starptautiskais bizness” studenti uzrāda ļoti labus rezultātus. Piemēram, 2017. gadā MIB studentes maģistra darbs ieguva otro vietu.

Apkopojot programmas ietvaros realizēto sadarbību gan akadēmiskajā gan profesionālajā jomā iespējams nodrošināt to, ka programmas studiju kursu saturs ir aktuāls un atbilst nozares un darba tirgus vajadzībām, un maģistra grāda piešķiršana ir balstīta vadībzinību un starptautiskā biznesa zinātnes jomas sasniegumos un atziņās.

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

RISEBA profesionālā maģistra studiju programma “Starptautiskais bizness” profesionālā maģistra grāda starptautiskajā biznesā un izvēlētās kvalifikācijas (organizācijas vadītājs, personāla vadītājs vai projektu vadītājs) iegūšanai atbilst 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 – „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” (skat. 2 daļa 3. pielikumu) un tās studiju kursi un to saturs veidoti kā vienots veselums.

Maģistra programmas “Starptautiskais bizness” studiju kursu izvēle, studiju kursu saturs un apjoms, kā arī prakses saturs ir veidots saskaņā ar specializācijai atbilstošo profesijas standartu (organizācijas vadītājs, personāla vadītājs vai projektu vadītājs).

Studiju kursu aprakstos ir formulēts attiecīgā studiju kursa mērķis un norādīti attiecīgā studiju kursa

specifiskie sasniedzamie rezultāti, kuri ir izteikti zināšanās, kompetencēs un prasmēs. Katrā studiju kursa aprakstā ir arī norādīti programmas sagaidāmie rezultāti, kuri attiecas uz konkrēto studiju kursu (skat. Studiju kursu aprakstus). Studijuursos iekļautā informācija (to saturs) izriet no studiju kursa mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, kuri definēti pamatojoties uz studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem.

Sasaiste ir starp studiju kursiem un programmas sagaidāmajiem rezultātiem ir labi redzama no studiju programmas kartējuma (2. daļas 2. pielikums). Katrs studiju kurss nodrošina no 2 līdz 4 programmas sasniedzamo rezultātu apguvi. Katram programmas sasniedzamajam rezultātam atbilst vismaz 1 studiju kurss, bet vidēji tie ir 2 vai vairāk kursi. Prakses un Maģistra darbs nodrošina visu studiju programmu sagaidāmo rezultātu apguvi.

Studiju programmas "Starptautiskais bizness" rudens semestris ir pamatā veltīts starptautiskajai biznesa videi liekot uzsvāru uz tādu zināšanu, prasmju un kompetenču attīstību, kas nepieciešamas starptautiska līmeņa vadītājiem jebkurā sfērā. Piemēram, starpkultūru komunikācijā, līderība un pārmainu vadība, finanses vadības lēmumu pieņemšanai, pārrunu prasmes, korporatīvā sociālā atbilstība un pārvaldība, radoša domāšana, dizaina domāšana, utml. Savukārt pavasara semestris ir veltīts izvēlētās specializācijas padziļinātai apguvei. Studējošie iegūst zināšanas, prasmes un kompetences, kas nepieciešamas veiksmīgai darbībai organizācijas vadītāja, personāla vadītāja vai projektu vadītāja profesijā.

Kopumā ņemot programmas "Starptautiskais bizness" studiju kursu sasniedzamie rezultāti atbilst organizācijas vadītāja, vai personāla vadītāja, vai projektu vadītāja (atbilstoši studējošā izvēlei) profesijas standartā noteiktajam profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamo zināšanu kopumam. Studiju kursu apjoms kredītpunktos ir pietiekams un programmā iekļautie studiju kursi ļaus studējošajiem apgūt profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās profesionālās, kā arī vispārējās zināšanas un kompetences.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studijuursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Studiju programmā tiek izmantotas dažādas studiju metodes, t.sk. lekcijas, praktiskās nodarbības, semināri, diskusijas, simulācijas, meistarklases, prasmju attīstīšanas vingrinājumi, pieredzējušo profesionāļu atklātas lekcijas, ārvalstu un vietējo speciālistu vieslekcijas un tml.

Visi studiju programmā paredzētie studiju kursi tiek īstenoti atbilstoši studiju kursu aprakstiem, kuros noteikta arī attiecīgā kursa vērtēšanas sistēma, ievērojot RISEBA vienoto vērtēšanas sistēmu. RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma ir veidota balstoties uz 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”:

- vērtēšanas atklātības princips – atbilstoši izvirzītajiem programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts prasību kopums studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšanai. Prasību kopums ir norādīts katrā studiju kursa aprakstā.
- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu, attiecīgi par visu programmas satura apguvi. Studējošais var aizstāvēt maģistra darbu tikai

tad, kad ir apgūts viss programmas saturs.

- vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips – augstskola nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai. RISEBA Studiju nolikuma, kas tiek apstiprināts Senātā, 3.6.punktā ir noteikts – ja studējošais vēlas uzlabot savu gala atzīmi, viņam ir jāvienojas ar attiecīgo mācībspēku un programmas direktoru par laiku, jāsaņem no attiecīgās studiju programmas administratores noteiktas formas norīkojums atbilstoši papildus maksas pakalpojumu cenrādim.
- vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, testi, prezentācijas, patstāvīgie darbi, grupas darbi utt.). Prasības ir atkarīgas no studiju kursa specifikas un studiju procesa organizācijas tajā. Eksāmeni RISEBA tiek organizēti gan rakstiski, gan mutiski. Gala vērtējums pēc studiju kursa apguves ietver studenta darba novērtējumu visa studiju kursa apguves laikā, tajā skaitā, līdzdalību un darba kvalitāti nodarbībās, kontroldarbu un patstāvīgo darbu rezultātus, kā arī eksāmena vērtējumu. Kurša apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtēšanas termiņa pagarinājums.

RISEBA studiju un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas un tiek konsekventi ievērotas. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un Profesijas standartā noteiktām prasmju un zināšanu prasībām.

Studiju rezultātus RISEBA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 baļļu sistēmā;
- kvantitatīvais vērtējums – kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Iegūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā. Lai novērtētu studentu izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 akadēmiskajām stundām.

Studiju procesa īstenošana pamatojas uz **studentcentrētas izglītības principiem**. Kā piemēram:

- Studiju procesā tiek nodrošināta studentu vajadzību daudzveidība veidojot dažādus, katram piemērotus mācīšanās veidus un ceļus. Docētāji tiek mudināti regulāri novērtēt un uzlabot pasniegšanas veidus un metodes, viņi saņem augstskolas atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā.
- Sakarā ar to, ka programmā “Starptautiskais bizness” ir procentuāli daudz studējošo no dienvienu kultūrām (Indijas, Šrilankas, Nepālas, utml), maģistra darbu vadīšanai tiek pieaicināti arī Doktoranti un mācībspēki, kuri, kuri labāk izprot šīs kultūras mācīšanās. Piemēram, Dr. Fahri Akdemir (Turcija) un , MBA in Marketing, Harsh Chauhan (Indija).
- Studiju kursi tiek apgūti studentu un mācībspēku sadarbības procesā, kur atbilstoši situācijai tiek pielietotas dažādas mācīšanas metodes:
  - monoloģiskā - lekcijas un demonstrējumi;
  - dialogiskā - konstruktīvas sarunas, diskusijas, lomu spēles, radošās metodes (“Prāta vētra”, “Domāšanas cepures”, Līdera vara” u.c.), simulācijas (Harvard Business Publishing veidotā datorsimulācija “Data Analytics Simulation: Strategic Decision Making”)
  - pētnieciskās metodes – literatūras studijas, mācību ekskursijas, semināri, projekti, situāciju analīze (ļoti plaši tiek izmantotas Harvard Business Publishing piedāvātās situāciju analīzes), problēmuzdevumi, u.c. Veicot pētniecisko darbu, studenti izmanto kvalitatīvās, kvantitatīvās un datu matemātiskās apstrādes metodes.

- Tiek izmantotas dažādas darba formas – grupu darbs, individuālais darbs un patstāvīgais darbs, kā arī mācīšanās caur pieredzi (experiential learning), piemēram, studijuursos “Mākslā pamatotas metodes uzņēmumu vadībai un personības izaugsmei” un “Personības attīstība un nākotnes līderu kompetences”.
- Mācībspēku un studentu savstarpējās attiecībās tiek veicināta studējošo un mācībspēku abpusēja cieņa, veidojot pozitīvu emocionālo fonu un radošu sadarbību. Augstskolā darbojas Ētikas komisija, kur nepieciešamības gadījumā tiek izskatītas ētiska rakstura sūdzības.
- Studijas balstās uz studējošā patstāvību, vienlaicīgi nodrošinot pasniedzēja vadību un atbalstu – katra studiju krusa aprakstā ir norādīts studējošo patstāvīgā darba apjoms un saturs, kā arī tā vērtēšanas metodes.
- E-RISEBA vidē tiek publiskoti katra studiju kursa vērtēšanas prasības, kritēriji un metodes atzīmju izlikšanai katram studiju kursam, tie tiek pārrunāti pirmajā nodarbībā. Studiju kursu aprakstos ir iekļauts arī vērtējumu skaidrojums. Studenti saņem atgriezenisko saiti un skaidrojumu par vērtējumu, un, ja nepieciešams, padomus darba uzlabošanai.
- Tiek ņemta vērā studentu dažādību un atsevišķos gadījumos piemēroti studentiem atvieglotāji apstākļi, piem., iesniegšanas termiņa pagarināšana, konsultācijas.
- Vērtēšana tiek īstenota saskaņā ar apstiprinātām procedūrām, tā ir konsekventa, taisnīga un piemērojama visiem studentiem.
- Tiek izmantotas dažādas studiju krusa sasniegto rezultātu vērtēšanas metodes, kā piemēram, eksāmens, situācijas analīze, prezentācija, rakstiska atskaite, reflektīva eseja.
- Sasniegto studiju rezultātu vērtēšanu veic mācībspēks, pats students (pašizvērtēšana), citi studenti (savstarpējā vērtēšana). Ja studiju kursu docē vairāki mācībspēki, tad eksāmena darbu vērtē vairāki docētāji. Prakšu un maģistra darbu vērtēšanu veic vairāki eksaminētāji.
- Ja studējošais ir neapmierināts ar vērtējumu, darbojas RISEBA sistēma studentu apelāciju izskatīšanai. Sūdzību izskatīšanas procesu vada Kvalitātes daļas vadītāja, pieaicinot programmas direktoru un katedras vadītāju, nepieciešamības gadījumā – Studiju departamenta vadītāju vai studiju prorektoru.
- Regulāri tiek izvērtētas pedagoģiskās metodes, mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas veidi. Aktuālie jautājumi tiek apspriesti katedras sēdēs, Metodiskās padomes sapulcēs, kā arī mācībspēkiem tiek organizēti metodiskie semināri, ekskursijas un dažādas mācības.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Programmā “Starptautiskais bizness” ir paredzētas viena vai divas prakses, atkarībā no iepriekšējās izglītības un darba pieredzes organizāciju vadībā:

- 80KP programmās studējošajiem ir paredzētas 2 prakses: prakse 6KP apjomā (6 nedēļas) un 20KP apjomā (20 nedēļas);
- 60KP programmās studējošajiem ir paredzēta tikai viena prakse – 6KP apjomā (6 nedēļas).

Prakses mērķi un uzdevumi ir noteikti prakses nolikumos atbilstoši izvēlētajai profesionālajai kvalifikācijai. Ar prakšu mērķiem un uzdevumiem studenti tiek iepazīstināti uzsākot studijas un tie ir pieejami E-RISEBA. Prakses uzdevumi ir saistīti ar studiju programmas sagaidāmajiem rezultātiem (skat. Programmas karti) un nodrošina to apguvi.

Atbilstoši nolikumam par prakses īstenošanu tiek slēgti trīspusējie līgumi starp RISEBA, studējošo un praksi nodrošinošo organizāciju. Prakses noslēgumā studējošie sagatavo prakses atskaiti, kurā iekļauj prakses dienasgrāmatu un kuru paraksta prakses vadītājs no attiecīgās organizācijas. Studējošie praksi aizstāv komisijas priekšā un to vērtē organizācijas pārstāvis un vismaz divi mācībspēki.

Augstskolas RISEBA mājas lapā ir atrodamī prakses un darba piedāvājumi, kuri tiek regulāri atjaunoti sadarbojoties ar darba devējiem. Programmas “Personāla vadība” studējošajiem ir pieejami arī darba un [prakšu piedāvājumi, kas publicēti Latvijas Personāla vadības asociācijas mājas lapā](#), profesionālās asociācijas [smarHR mājas lapā](#).

Augstskolas RISEBA studējošajiem tiek arī nodrošināts atbalsts karjeras uzsākšanai un tālākai izaugsmei, nodarbinātības veicināšanai un karjeras plānošanas jautājumu risināšanai. Piemēram, pirms iepazīstieties ar darba sludinājumiem, studējošie tiek aicināti iziet apmācības kursu „Start Strong: kā uzsākt un attīstīt savu karjeru”. Kurss ir izveidots, lai veicinātu jauniešu nodarbinātību, un, pateicoties ASV vēstniecības un augstskolas RISEBA atbalstam, ar 2015.gada 23. septembri tas ir pieejams arī internetā. Jebkurš interesents aicināts iziet šo apmācību bez maksas un bez reģistrācijas.

Studējošajiem tiek piedāvāti [karjeras izvēles testi](#), padomi kā izveidot CV un motivācijas vēstuli

RISEBA studentu karjeras attīstības atbalstam radījusi ikgadēju pasākumu ciklu “[RISEBA Karjeras dienas](#)”. Karjeras dienu ietvaros tiek nodrošināta iespēja uzrunāt darba devējus par iespējām strādāt viņu pārstāvētajos uzņēmumos, organizētas vieslekcijas, meistarklases, semināri un RISEBA Karjeras diena, aicinot uz ciešāku sadarbību uzņēmumu pārstāvjus, jomu profesionāļus, ekspertus un studentus.

Programmas “Starptautiskais bizness” studentiem ir pieejamas arī starptautiskas prakses ERASMUS+ programmas ietvaros. 2017./2018. studiju gadā jau ceturto reizi studentiem bija iespēja piedalīties starptautiskā praksē „Master in European Human Resource Management”, kura tika organizēta sadarbībā ar Radbound University Nijmegen, Vlerick Leuven Gent Management School, Luiss Business School, E.M.LYON, University of Bramben. 2018./2019. studiju gadā RISEBA jau ceturto reizi bija projekta organizatori un plānots, ka arī 2019./2020. gadā projektu organizēs RISEBA.

Studējošie, kuri studē angļu valodā, arī praksi iziet angļu valodā. Vairums angļu valodā studējošo praksi veic savā mītnes zemē kādā no attiecīgās valsts starptautiskajiem uzņēmumiem. Ja studējošie vēlas, viņi var praksi iziet angļu valodā arī Latvijā - starptautiskos uzņēmumos vai uzņēmumos, kur daba valoda ir arī angļu. Piemēram, Accenture, SIA “Cabot Latvia”, SIA “Latvijas Amerikas acu centrs” u.c.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju beigās ir jāizstrādā un jāaizstāv **maģistra darbs**. Otrā studiju gada 1.semestra sākumā studentiem (60 KP programma) vai 2.semestra sākumā (80 KP programma) ir jāizvēlas maģistra darba tēma. Maģistra darba tēmu saraksts tiek izveidots, vadoties no programmas sasniedzamajiem mērķiem un rezultātiem, kā arī mācībspēku kompetences profila. Maģistra darba izstrādāšanu un noformēšanu reglamentē „Studiju darbu izstrādāšanas nolikums”.

Studenti gala pārbaudījumus drīkst kārtot, ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzētā studiju kursa apguve;
- novērtētas prakses atskaites;
- novērtēti kursa darbi;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Atbilstoši programmas prasībām studējošo noslēguma darbu tēmām ir jābūt saistībā ar starptautiskā biznesa vadību un izvēlēto profesionālo kvalifikāciju. Karu gadu valsts pārbaudījumu komisija vērtē tēmu atbilstību programmai un tēmas tiek novērtētas kā atbilstošas.

Par tēmu aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, liecina arī tas, ka jau otro gadu studentu pētījumi tiek prezentēti profesionālajā konferencē HR Personāls, kas notiek oktobrī un pulcē lielu skaitu personāla vadība profesionāļu. 2018./2019. studiju gadā aizstāvēto maģistra darbu tēmu piemēri redzami 2.1. tabulā.

Tabula 2.1.

2018./2019. studiju gada jūnijā aizstāvētās maģistra darbu tēmu piemēri

Nr.	Uzvārds, vārds	Maģistra darba tēma
1.	Vītola Vija	Rail Baltica projekta veids un tā ietekme uz projekta vadības kompāniju un tās stratēģisko cilvēkresursu vadīšanas pieeju
2.	Kokina Aļona	Mākslīgā intelekta ietekme uz biznesa procesiem starptautiskā uzņēmumā "Elva"
3.	Kavace Maija	Harizmātiskās līderības efektivitāte uzņēmuma darbības nodrošināšanā: Pins gadījuma izpēte
4.	Sokolaj Reil	Populisma ietekme uz ekonomisko attīstību
5.	Drozda Evelīna	Piederības pie paaudzes ietekme uz attiecībām starp darba iesaisti un nodomu mainīt darbavietu starp darbiniekiem ar augstāko izglītību Latvijā
6.	Dimas Panagiotis	Nākotnes prognozes par Mākslīgā Intelekta pielietojumu E-komercijas jomā
7.	Zubova Ludmila	ERP sistēmas projekts personāla daļas efektivitātes paaugstināšanai starptautiskā uzņēmumā
8.	Zavackas Mangirdas	Cenu veidošanās politika pētniecības sistēmām pusvadītāju detektoru un kodol elektronikas jomā
9.	Skrodelis Kārlis	Dažādu personības tipu vadīšana komandas darba uzlabošanai

10.	Meluškāne Tatjana	Vadības stils, darbinieku iesaistīšanās un lojalitāte pārdošanas un klientu apkalpošanas nodaļā bankā "Citadele"
11.	Povetkins Oļegs	Piegādātāja izvēles procesu analīze un ieteikumu izstrāde uzņēmumam SIA Wings 4 Sky Group.

Maģistra darba novērtēšanā izmanto komplekso pieeju. Izstrādāta maģistra darba novērtēšana notiek Gala pārbaudījumu komisijā, pie kuras maģistrants aizstāv maģistra darbu. Maģistra darbu pirms aizstāvēšanas recenzē un novērtē ar atzīmi. Komisijas locekļi ņem vērā šādus kritērijus: 1) Darba mērķa un uzdevumu formulējums; 2) Literatūras analīzes apjoms un dziļums, prasme lietot atsaucis; 3) Pētījuma izstrādes metodoloģija un kvalitāte; 4) Datu analīzes kvalitāte; 5) Konceptu, modeļu un teorijas pielietojums; 6) Secinājumi un rekomendācijas; 7) Darba noformējuma atbilstība metodiskajiem norādījumiem; 8) Darba oriģinalitāte. Kopējais maģistra darba vērtējums veidojas, apkopojot katra komisijas locekļa izliktās atzīmes, un par to balsojot. Komisijas priekšsēdētājam strīdus gadījumos ir noteicošā balss. Programmas studējošo noslēguma darbu vērtējumi parasti svārstās robežas no 7 (labi) līdz 9 (teicami).

Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā tradicionāli ir pārstāvji no organizācijām (biznesa vides vai publiskā sektora) un arī Latvijas personāla vadības asociācijas (LPVA), vai Latvijas nacionālās projektu vadības asociācijas (LNPVA), kuri arī 2019. gadā atzīmēja maģistra darbu augsto kvalitāti un atbilstību nozares aktualitātēm. Pēc maģistra darbu aizstāvēšanas notiek darbu apspriešana, kuras laikā komisijas locekļi novērtē tēmu atbilstību nozarei un aktualitāti darba tirgū, kā arī iesaka kā varētu uzlabot maģistra darbus. Ieteikumi tie ņemti vērā veidojot maģistra darba tēmu un vadītāju sarakstu nākamajam gadam un integrēti studiju kursā "Pētniecības metodes biznesā un organizācijās".

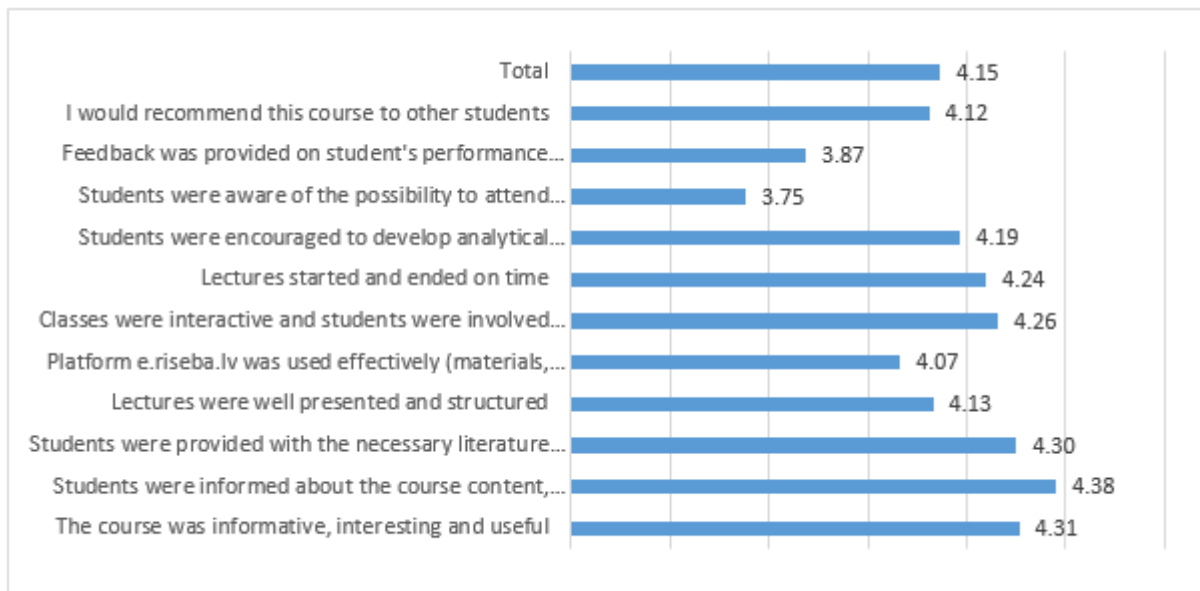
Par maģistra darbu kvalitāti liecina arī augstie novērtējumi EPAS MIB konsorcijs ietvaros notiekošajā ikgadējā studentu maģistra darbu starptautiskajā konkursā, kā arī EPAS akreditācijas ekspertu vērtējums "augstāk par sagaidīto".

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Studējošo aptaujas RISEBA notiek regulāri, katru studiju gadu, parasti par visiem studiju kursiem. Studiju daļa studiju kursa beigās piedāvā aptaujas, lai iegūtu tiešu atgriezenisko informāciju par studiju kursu kvalitāti, studējošo attieksmi, apmierinātību, pašnovērtējumu, izdales materiālu saprotamību un atbilstību tēmas izklāstam.

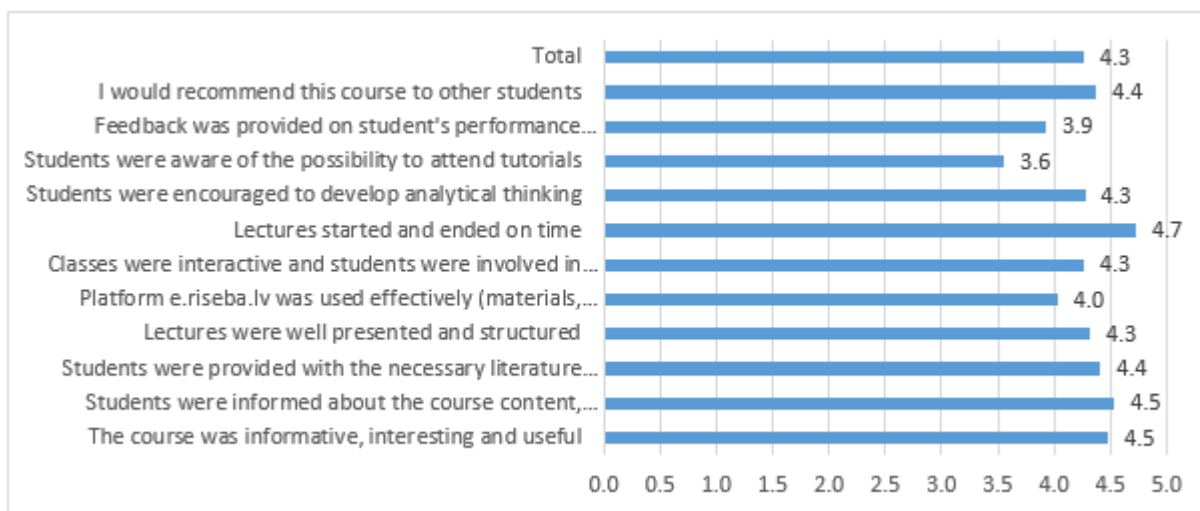
RISEBA akadēmiskā personāla stratēģiskās attīstības un pašnovērtējuma vajadzībām tiek novērtēta pasniegšanas kvalitāte un stils. Tāpat arī studējošiem tiek dota iespēja sniegt priekšlikumus par studiju kvalitātes paaugstināšanu. Studējošo aptaujās aktīvi piedalās arī RISEBA Studentu Padome. Anketu apstrāde ir datorizēta, līdz ar to anketās ietvertā informācija ir pieejama elektroniski apkopotā veidā.

Studentu novērtējums par kādu konkrētu profesora darbu parasti ietver dažādus pretējus viedokļus. Tādēļ novērtējums ir vispārināts taktiskā veidā, lai izvairītos no lieka konflikta un spriedzes. Prorektors, nodaļu vadītāji vai programmas direktors un pasniedzēji analizē un diskutē novērtējuma rezultātus, lai uzlabotu studiju kvalitāti.

2.1

1. attēls. Studiju programmas „Starptautiskais bizness” studiju kursu novērtējums 2017./2018.st.gadā (1.Semestris: septembris-janvāris)

2.2. attēls. Studiju programmas „Starptautiskais bizness” studiju kursu novērtējums 2017./2018.st.gadā (2.Semestris: februāris- jūnijs)

Apkopojot informāciju par programmas studiju kursiem un pasniedzējiem, kopējais vērtējums ir tuvāk augstākām vērtējumiem kas secina par programmas augsto kvalitāti. Studentu komentāri attiecībā uz pasniedzējiem un studiju kursu saturu liecina par kopēji augsto pasniegšanas līmeni. Kopumā, studenti ir ļoti apmierināti ar pasniedzēju sastāvu programmā un augsti novērtē pasniedzēju dažādību un profesionālo pieredzi. It īpaši studenti novērtē ārvalstu pasniedzēju un profesionāļu ieguldījumu programmā.

Salīdzinot vērtējumus pa semestriem, redzams, ka pirmajā semestrī vidējais vērtējums ir 4,2, savukārt otrajā semestrī 4,6. Ir novērots, ka studējošie augstāk novērtē profesionālās specializācijas (pavasara semestra) studiju kursus, jo tie ir tuvāki viņu izvēlētajai nākotnes profesijai un studējošo ieinteresētība apgūt šos kursus ir augstāka.

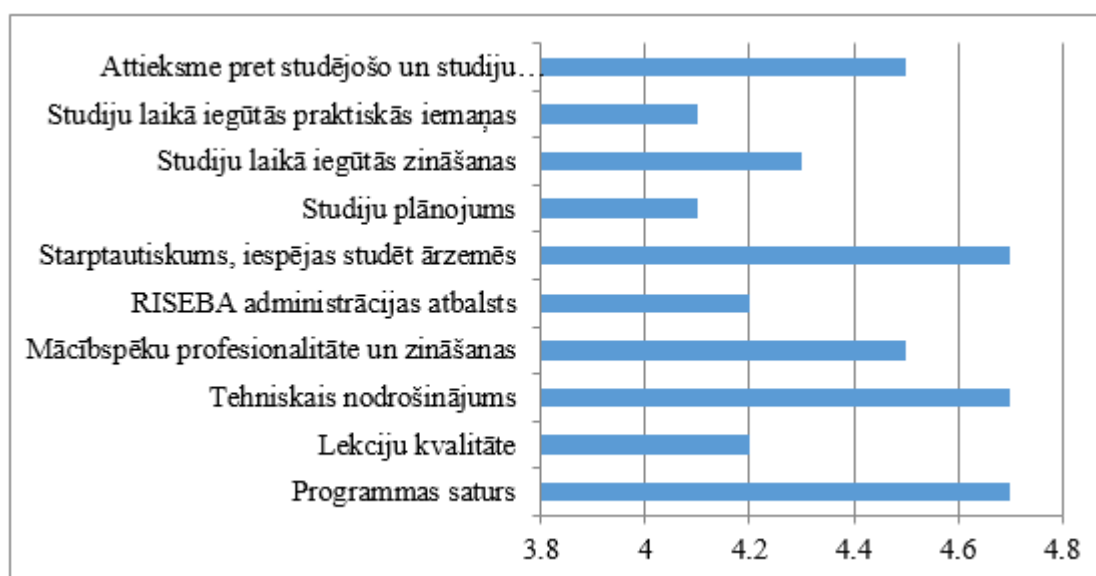
Papildus, studenti ļoti augsti novērtē iespējas studēt ārzemes un saņemt dubult-grādu no partner universitātes.

2019.gada rudenī tika veikta studentu aptauja par starptautisko studiju vidi un internacionalizācijas iespējām augstskolā RISEBA. Studentu aptauja tika izsūtīta visiem 2626 RSEBAA studentiem un 435

aizpildīja aptauju. 79% respondentu bija vietējie studenti un 21% ārvalstu studenti (nav Latvijas pilsonība). Programmu "Starptautiskais bizness" pārstāvēja 46 studenti. 67% respondentu atzina, ka jūtas kā daļa no starptautiskas studiju vides.

Saistībā ar internacionalizācijas aktivitātēm studentiem tika lūgts izvēlēties tās, kurus viņi vēlētos redzēt RISEBA. Vispieprasītākās internacionalizācijas aktivitātes un elementi bija ārvalstu profesori un vieslektori-63%; sadarbība ar starptautiskajiem partneriem - 54%; īsas studiju programmas ārzemēs piemēram, vasaras skolas un biznesa nedēļas - 51%; un starptautiski pasākumi - 51%. Citas internacionalizācijas aktivitātes un elementi, ko studenti augstu novērtēja, bija: svešvalodu studijas, starptautiskā mācību programma, prakses ārzemēs kā arī starpkultūru apmācības.

Programmas „Starptautiskais bizness” absolventi tiek regulāri aptaujāti, lai uzzinātu viņu viedokļus par programmu, tās pasniedzējiem, programmas apgūšanas ietekmi uz profesionālo izaugsmi un to, kā absolventi var sniegt ieguldījumu mācību procesā, daloties savā pieredzē un apgūtajās zināšanās. Analizējot programmas absolventu aptaujas var secināt, ka absolventi ir ļoti apmierināti ar iegūto izglītību norādot, ka tas viņiem palīdz labāk orientēties starptautiskā biznesa vidē, pavērs plašākas iespējas darba tirgū, kā arī strādājot uzņēmumā palīdz labāk ieraudzīt un novērtēt uzņēmuma problēmas un atrast optimālo risinājumu.

2.3.

attēls. Absolventu aptaujas rezultāti

Kopumā, absolventi atzīmēja ka rekomendētu programmu saviem draugiem, kolēģiem un citiem interesentiem. Programmas absolventi tiks aicināti piedalīties prezentācijās, kuras paredzētas potenciālajiem studentiem. Daži no absolventiem piedalās lekcijās kā vieslektori, kā arī sniedz savu ieguldījumu programmas padomē, kas savukārt ļoti svarīgs programmas attīstībai un ļauj pilnveidot studiju procesu un uzlabot studiju kvalitāti.

RISEBA regulāri - vismaz reizi trijos gados - veic darba devēju aptaujas. 2017. gadā tika veikta darba devēju aptauja un intervijas kā daļa no pētniecības projekta ar nosaukumu "Vadības un līderības attīstības vajadzības dinamiski mainīgās sabiedrībās", ko organizēja CEEMAN. Šī pētījuma projekta mērķis bija gūt ieskatu par to, kādas zināšanas, prasmes un attieksme ir nepieciešama darbiniekiem, lai gūtu panākumus mūsdienu darba vidē. Pētījums notika deviņās valstīs, un piedalījās 852 vadītāju, kuri pārstāvēja 158 uzņēmumus.

RISEBA bija projekta pārstāve no Latvijas un aptaujāja darba devējus no 34 Latvijas uzņēmumiem. Piedalījās šādu uzņēmumu pārstāvji: PricewaterhouseCoopers SIA; WorkingDay Latvia; Biznesa centrs Circle K; AS "Latvenergo"; SIA "Rietumu banka"; Air Baltic; Accenture; Maxima; AS SEB Banka; SIA "MERITI"; VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs"; SIA, EVOLUTION LATVIA; Sabiedrības integrācijas

centrs un citi.

Darba devēji norādīja, ka viņiem vissvarīgākie izglītības programmu izvēles kritēriji ir programmas saturs; izglītības sniedzēja reputācija un izpratne par programmas mācību rezultātiem. Kā visbiežāk izmantotās mācību jomas uzņēmumi minēja cilvēku prasmes; projektu vadīšanu; klientu apkalpošana; komunikāciju un vadību. Pētījuma rezultāti atklāja, kādas ir prasmes, kuras darba devēji meklē, novērtējot darba pretendentes - skatīt attēlu zemāk.

2.4. attēls

Prasmes, ko darba devēji vērtē darbiniekos

Vēl viena darba devēju aptauja tika veikta 2019. gada rudenī, un šīs aptaujas mērķis bija 1) noteikt, kuras augstākās izglītības absolventu prasmes un kompetences ir svarīgas uzņēmumiem, pieņemot darbā darbiniekus, un 2) noskaidrot darbinieku viedokli par aktivitātēm, kuras augstskolai RISEBA būtu jāveic, lai palielinātu absolventu nodarbinātības iespējas.

Aptauja tika izsūtīta aptuveni 12 000 darba devēju. Aptauju aizpildīja 190 darba devēji. Respondenti bija no dažāda lieluma uzņēmumiem: lieli - 34%; vidēji - 18%; mazie - 20% un mikro - 28%, sniedzot daudzveidīgu darba devēju perspektīvu. Turklāt respondenti aptvēra arī plašu nozaru spektru no tūrisma, izklaides, pārdošanas, izglītības, banku, tiesību, celtniecības, IT, mārketinga un pat valsts un valsts pārvaldes. 47% respondentu nodarbināja no 1 līdz 6 augstskolas RISEBA absolventiem, bet pārējiem vai nu nebija šādas informācijas, vai arī viņu uzņēmumā nebija RISEBA absolventu.

Darba devējiem tika lūgts novērtēt augstākās izglītības absolventu prasmju un kompetenču nozīmi viņu uzņēmumā, pieņemot darbā darbiniekus. Vislielākā nozīme tika piešķirta tādām prasmēm un kompetencēm kā transversālās prasmes, emocionālais intelekts, adaptīvā domāšana, sadarbības veidošanas un sadarbības prasmes.

Darba devēji tika aicināti izvēlēties aktivitātes, kuras augstskolai RISEBA būtu jāīsteno, lai palielinātu absolventu perspektīvas darba tirgū. Aktivitātes kas tika atzītas par vissvarīgākajiem, bija prakses ārzemēs - 53%, sadarbība ar starptautiskajiem partneriem - 52%, svešvalodu apguve - 50%, ārvalstu profesoru un vieslektoru piesaistīšana - 44%, kā arī īsās studijas ārzemēs - 43% un kopīgu programmu izveide - 35%. Citas internacionalizācijas aktivitātes un elementi, ko darba

devēji augstu novērtēja, bija: semestri ārzemēs, starp-kultūru apmācība un mācību programmas internacionalizācija.

Vēl viena metode, kā saņemt atsauksmes no darba devējiem, ir prakses novērtēšanas formas. Darba devējiem, kas nodrošina prakses vietas maģistrantūras programmas "Starptautiskais bizness" studentiem, tiek lūgts sniegt studenta darba novērtējumu prakses laikā, izmantojot speciāli izstrādātu vērtēšanas formu.

Jautājums	Ļoti labas/augstas	Labas/augstas	Pietiekamas	Nepietiekamas
Lūdzu, novērtējiet studenta zināšanas un to pielietošanu	56%	40%	4%	0%
Lūdzu, novērtējiet studenta profesionālās prasmes	44%	50%	6%	0%
Lūdzu, novērtējiet studenta novatorisko un radošo prasmju piemērošanu	65%	30%	5%	0%
Lūdzu, novērtējiet studenta atbildības sajūtu	82%	8%	10%	0%
Lūdzu, novērtējiet studenta spēju strādāt komandā	90%	10%	0%	0%

Aptaujā darba devēji tiek aicināti arī atspoguļot, vai students ir sniedzis noderīgus novērojumus un atziņas par organizāciju un vai students ir sniedzis noderīgu informāciju un ieteikumus, kas attiecas uz viņa / viņas izpētīto uzdevumu (problēmas risinājumu). Piecu punktu Likerta skalā prakses nodrošinātāji šos aspektus novērtēja vidēji kā 4,7 un 4,8, tādējādi norādot, ka stažieris ir bijis vērtīgs ieguvums organizācijai.

Līdztekus iepriekš aprakstītajiem pētījumiem, programmas mācībspēki nepārtraukti sadarbojas ar

darba devējiem, lai saprastu, kā tiek pārveidotas mūsdienu organizācijas, kādas vadības prasmes ir vissvarīgākās pašreizējā situācijā un kādas kompetences vajadzētu būt mūsdienu vadītājam, lai viņš būtu pieprasīts Latvijas darba tirgus. Piemēram, programmas direktore kopā ar Latvijas personāla vadības asociācijas pārstāvjiem piedalījās darba grupā, kas bija veltīta personāla analītikas ieviešanai Latvijas organizācijās. Šis sadarbības rezultātā tika izstrādāts tēmas "Personāla analītika" metodiskais materiāls un integrēts studiju kursā "Biznesa analītika".

Saistībā ar studiju vides internacionalizāciju programmā "Starptautiskais bizness" ir ieviesti vairāki īstermiņa starptautiski projekti, kā piemēram, EHRM (European Human Resource Management programme), Projekta vadības sacensības virtuālajā vidē Gecco, X-Culture, MARGA, u.c., kur ietvaros studējošie var gūt interesantu starptautisku pieredzi sadabūjoties ar studentiem no citām valstīm un veidojot praktiskus projektus gan virtuālajā vidē, gan klātienē.

Kā piemērus darba devēju aptauju rezultātu izmantošanai studiju kvalitātes uzlabošanai var minēt sekojošos:

- Paplašināta sadarbība ar uzņēmumiem un organizācijām; ir organizēti semināri ar biznesa pārstāvjiem un vieslekcijas ar biznesa pārstāvjiem (piemēram, "Informal Insight" sērija); uzņēmumi ir iesaistījušies arī maģistra pētījumu tēmu piedāvāšanā.
- Mācīšana vairāk koncentrējas uz interaktīvajām studiju formām, ieskaitot gadījumu izpētes metodes plašāku pielietojumu, ieskaitot problēmu risināšanas uzdevumus.
- Ir pilnveidoti arī citi studiju procesa aspekti.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.

Augstskolā RISEBA programmas "Starptautiskais bizness" studējošajiem un absolventiem tiek piedāvātas vairākas iespējas studēt vai iziet praksi ārzemēs. Plašākās studiju iespējas tiek piedāvātas tieši Erasmus+ programmas ietvaros, taču augstskolai ir arī vairāki dubultgrāda sadarbības līgumi, kuru ietvaros students iegūst divus diplomus. Arī prakses iespējams iziet Erasmus+ programmas ietvaros, attiecīgi iegūstot stipendiju. Šādas prakses iespējas tiek piedāvātas arī studentiem, kas nesen absolvējuši augstskolu RISEBA.

RISEBA ir noslēgusi divpusējos sadarbības līgumus Erasmus+ mūžizglītības programmas ietvaros ar vairāk kā 130 partneraugstskolām Erasmus+ programmas valstīs un partnervalstīs. Studentiem ir tiesības izvēlēties sev interesējošās augstskolas, atkarībā no studiju programmas. Lai mobilitāte tiktu pieņemta, partneraugstskolā apgūtie studiju kursi tiktu atzīti, tiem saturiski ir jāatbilst studiju programmai. Erasmus+ periods tiks akadēmiski atzīts vienīgi tad, ja visi nepieciešamie dokumenti tiks iesniegti RISEBA Erasmus+ koordinatorei un tajos norādītā informācija sakrīt.

Maģistra studiju programmas "Starptautiskais bizness" studējošo **izejošās mobilitātes** aktivitātes 2018./2019. studiju gadā:

Iespēju semestri pavadīt partneraugstskolā izmantoja 2 studenti:

- 1) Laura Pēkšēna pavadīja 1 semestri partneraugstskolā University Institute of Lisbon Portugāle;
- 2) Harnouskaya Sviatlana 1 semestri partneraugstskolā University of Wuppertal Vācijā.

Dublultdiploma apmaiņas līguma ietvaros 2018./2019. studiju gadā 5 programmas studenti (Aļona Kokina, Oskars Reinholds Buls, Kārlis Skrodelis, Sabīne Jukša, Viktors Cvetkovs) devās uz ārvalstu

partneraugstskolām, bet no ārvalstu partneraugstskolām MIB programmā studēja 6 studenti.

Visi studējošie, kuri piedalījās izbraucošajā mobilitātē pilnā mērā izpildīja savas saistības un mobilitātes laikā apgūto studiju kursi tika atzīti.

Ienākošā mobilitāte:

Starptautisko studentu skaits RISEBA visā augstskolā 2018./2019. gadā ir sasniedzis 13%, kas ir lielāks nekā vidēji valstī, un 39% maģistra programmā “Starptautiskais bizness”, kas ievērojami pārsniedz valsts vidējo.

Vairums RISEBA iebraucošie ERASMUS+ un dubluldiploma studenti studē programmā “Starptautiskai bizness” ar kvalifikāciju organizāciju vadītājs.

2018./2019. studiju gadā RISEBA studēja 21 iebraucošais students ERASMUS+ programmas ietvaros no Francijas, Vācijas, Čehijas Republikas un Slovākijas.

Dubluldiploma apmaiņas līguma ietvaros 2018./2019. studiju gadā RISEBA programmā “Starptautiskais bizness” studēja 4 studenti no KEDGE Biznesa skolas (Francija).

Lai nodrošinātu programmas “Starptautiskai bizness” tālāku internacionalizāciju, 2019. gadā tika parakstīts jauns dubluldiploma līgums ar Y SCHOOLS programmu Grande Ecole (maģistra grāds, Francija).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Studiju programma “Starptautiskais bizness” izmanto RISEBA studiju bāzi, zinātnes bāzi, informatīvo bāzi (tai skaitā bibliotēkas), kā arī materiāli tehnisko bāzi, kuras novērtējums ir atrodams II. daļas 3. nodaļas 3.1.-3.3. apakšnodaļās.

Studiju, zinātnes un informatīvā bāze

Studiju programma “Starptautiskais bizness” studiju kursu materiāli tiek nodrošināti caur E-RISEBA platformu, kur katra kursa docētājs ievieto studiju kursam nepieciešamos materiālus. E-RISEBA ir pieejami katra studiju kursa mācību metodiskie materiāli, prezentācijas, zinātniskās publikācijas, un citi studiju kurša nepieciešamie materiāli.

RISEBA bibliotēka nodrošina augstskolas studentus un darbiniekus ar studiju procesam nepieciešamo literatūru, [pieeju informācijas meklēšanas sistēmām un datu bāzēm](#).

Studiju programmas „Personāla vadība” studenti tiek mudināti izmantot studiju procesā un maģistra darbu pētījumiem profesionālo organizāciju piedāvātos resursus, kā piemēram, [SHRM](#), [CIPD](#), [LPVA](#), [smartHR](#), [PMI](#) un citi.

Maģistra studiju programmas "Starptautiskais bizness" studiju kursu nodrošināšanai plaši tiek izmantotas Harvar Business Publishing situāciju analīzes (case studies), simulācijas, zinātniskie raksti un citus materiālus, jo RISEBA universitāte maksā gada reģistrācijas maksu. Piemēram, HBP datorsimulācija "Data Analytics Simulation: Strategic Decision Making" kopā ar situāciju tiek izmantota studiju kursā "Biznesa analītika".

Programmas docētāji studijuursos izmanto arī savas sagatavotās situāciju analīzes. Piemēram, programmas docētāja Diana Santistevan ir sagatavojusi situāciju analīzes "An American in Paris"; un "SAP cross-border implementation team", kuras tiek izmantotas studiju kursā "Kultūras diplomātija un pārrunas"; programmas docētāja Iveta Ludviga ir sagatavojusi situāciju "Employee Turnover", kura tiek izmantota studiju kursā "Biznesa analītika".

Finansiālā bāze

Studiju programmas „Starptautiskais bizness” studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts (skat. studiju maksas apmēru 3.1.tabulā).

3.1.tabula

Studiju maksas apmērs 2018./2019. studiju gadā pēc studiju formām (eiro)

Studiju forma	Studiju maksas apmērs par programmu	
	LR pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem, ES pilsoņi	Ārzemniekiem, kas nav ES pilsoņi.
Pilna laika vakara nodaļa personām ar profesionālo pamatizglītību (1,5 gadi)	5250 EUR	6150 EUR
Pilna laika vakara nodaļa personām ar akadēmisko pamatizglītību (2 gadi)	7000 EUR	8200 EUR

RISEBA noteiktas šādas studiju maksas apmaksas iespējas:

- par visu programmu kopumā;
- par visu studiju gadu;
- par vienu semestri;
- par mēnesi, saskaņā ar līgumā paredzēto maksājumu grafiku, precīzi ievērojot maksāšanas termiņus un maksājamās summas.

Studiju maksa var tikt segta no šāda finansējuma:

- studējošā personīgie līdzekļi;
- studējošā vecāku un citu radnieku personīgie līdzekļi;
- studējošā darba devēja finansējums;
- studiju kredīts ar valsts vārdā sniegtu galvojumu;
- komerckredīts;
- sponsoru finansējums.

Studiju programmas "Starptautiskais bizness" izmaksu procentuālais sadalījums pa izdevumu pozīcijā ir attēlots tabulā 3.2.

Programmas "Starptautiskais bizness" izdevumu sadalījums

Nr	Izdevumu pozīcija	MSB
1	Darba alga akadēmiskajam personālam (t.sk. nodokļi)	45.2%
2	Darba samaksa ārštata mācībspēkiem	12.4%
3	Telpu noma (t.sk. remonts un apsaimniekošana)	2.9%
4	Komunālie maksājumi	5.0%
5	Komandējumi, kvalifikācijas paaugstināšana	5.0%
6	Pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu nolietojums	13.7%
7	Mazvērtīgais un ātri nolietojamais inventārs	0.6%
8	Kopēšanas izdevumi studiju procesam	0.2%
9	Interneta pakalpojumi	0.9%
10	Datortehnikas uzturēšana	0.2%
11	Studentu prakses izdevumi	1.5%
12	Zinātniskās darbības izdevumi	2.3%
13	Akreditācijas izdevumi	1.7%
14	Studiju procesa nodrošināšanas izdevumi	0.8%
15	Studentu pašpārvaldes izdevumi	4.6%
16	Remontu izdevumi	0.7%
17	Konferenču un semināru izdevumi	0.7%
18	Citi ar studiju procesu saistītie	1.6%

Kopumā ņemot, studējošajiem pieejamie materiāltehniskie, studiju un zinātniskie resursi atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un ļauj sasniegt studiju rezultātus.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Studiju programmas "Starptautiskais bizness" mācībspēku sastāvā 2018./2019. studiju gadā ir notikusi viena izmaiņa – profesionālās kvalifikācijas organizācijas vadītājs ietvaros pavasara semestrī studējošajiem tika piedāvāta iespēja izvēlēties specializāciju: starptautiskais marketingss vai starptautiskās finanses.

Attiecīgi specializācijas kursu docēšanai tika piesaistīti jauni mācībspēki:

1. Leonore Riitsalu (PhD no Estonian Business School, Igaunija);
2. Jānis Rozenfelds (MBA, investīciju menedžeris SEB banka);
3. Ingus Grasis (MBA, CFA, Investīciju stratēģists SEB banka);
4. Andrejs Limanskis (Dr.oec., RISEBA asociētais profesors).

Izmaiņu ietekme uz studiju kvalitāti ir vērtējama kā pozitīva, jo paplašinoties pasniedzēju skaitam palielinās arī studējošo iespējas, piemēram, konsultēties par ar finansēm saistītiem jautājumiem un izvēlēties maģistra darba vadītājus.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Programmas "Starptautiskais bizness" studiju kursu docēšanā ir iesaistīti 29 docētāji, tai skaitā 4 profesori; 4 asociētie profesori un 4 docenti. 62% docētāju (kopskaitā 18) ir doktora zinātniskais grāds. Savukārt biznesa vidi pārstāv 12 docētāji. 8 docētāji, kas patstāvīgi ir iesaistīti programmas realizēšanā ir viesprofesori un vieslektori no ārvalstīm.

Visiem mācībspēkiem ir zināšanas un profesionāla saistība ar starptautisko biznesu un attiecīgo profesionālās kvalifikācijas jomu. Tādejādi programmas akadēmiskais personāls veido sabalansētu komandu, kurā ir pārstāvēta gan biznesa gan akadēmiskā vide, kas palīdz sasniegt studiju programmas izvirzītos mērķus un nodrošināt gan akadēmiskas, gan praktiskas zināšanas.

Otrajā semestrī, kad studenti dalās profesionālajai kvalifikācijai atbilstošās grupās, vairāk tiek iesaistīti docētāji no biznesa vides (skat. tabulu 2.). Prakšu un maģistra darbu vadīšanai tiek piesaistīti vēl papildus docētāji gan no RISEBA, gan no biznesa vides.

Tabula 4.1.

2018./2019. gadā studiju programmā "Starptautiskais bizness" lekciju docēšanai nodarbinātais akadēmiskais personāls

Nr.p.k.	Docētājs	Akadēmiskais grāds	Pamata darba vieta	Studiju kurss
1	Agita Kalvina	Mg.phil.	Valsts administrācijas skola; direktore	Personības attīstība un nākotnes līderu kompetences; Personāla vadības funkcijas
2	Almir Pestek	PhD	University of Sarajevo	E-business un jaunie mediji
3	Andrejs Cirjevskis	Dr.oec.	RISEBA, profesors	Starptautiskā stratēģiskā vadībzinība; Korporatīvās finanses un uzņēmuma vērtības palielināšana
4	Andrejs Limanskis	Dr.oec.	RISEBA, asociētais profesors	Starptautiskās finanses
5	Andrew Gareleck	Juris Doctor	LexTech Associates, Francija, ASV	Starptautiskās komerciesības
6	Anita Gaile	Dr.sc.administr.	SIA „INTU” valdes locekle; RISEBA docente	Personāla un projekta pārmaiņu vadība; Personāla vadības funkcijas
7	Betija Putniņa	Mg.sc.soc.	SIA “Dia Logs”, partnere	Koučings, mentorings un supervīzija
8	Diana Santistevan	PhD	Normandy Business School, Francija	Kultūras diplomātija un pārrunas
9	Eleni Tsechelidou	MSc	Whitestone Europe; IPMA	Programmu un projektu portfeļa vadība
10	Fahri Akdemir	PhD	European University of Viadrina, Frankfurt, Germany	Projekta izstrāde un komunikācijas vadība
11	Felippe Martinez	PhD	University of Economics, Prague	Organizāciju dizains
12	Ingūna Romanova	Mg.Phil.	RISEBA, Valodu katedras vadītāja	Civilā aizsardzība
13	Ingus Grasis	MBA, CFA	SEB bankas Investīciju stratēģis	Portfeļa vadība un analīze
14	Irina Sennikova	Dr.oec.	RISEBA, profesore	Līderība un pārmaiņu vadība
15	Iveta Cīrule	Dr.sc.administr.	SIA “BIORGANIC” valdes locekle	Inovācija, zināšanu pārvaldība un biznesa modeļi

16	Iveta Ludviga	Dr.sc.administr.	RISEBA, profesore	Pētniecības metodes biznesā un organizācijās; Biznesa analītika; Mākslā pamatotas metodes uzņēmumu vadībai un personības izaugsmei
17	Jānis Rozenfelds	MBA	SEB Wealth Management vadītājs	Finanšu tirgu analīze un labklājības plānošana
18	Jūlija Žakemo	Mg.Psych; MBA	RISEBA, lektore	Organizāciju un vadīšanas psiholoģija
19	Jurijs Spiridonovs	Dr.oec.	RISEBA, docents	Starptautiskā biznesa vide un ilgtspēja
20	Leonore Riitsalu	PhD	Estonian Busienss School	Patērētāju uzvedība
21	Liene Vancāne	Mg.hrm.; Mg.jur.	Latvenergo, Personāla vadītājā	Darba tiesības
22	Ļubova Borisenko	MBA	Auditore	Vadības grāmatvedība
23	Randev Dias	MBA, MD	Accenture, Programmu vadītājs	Projekta kvalitātes un risku vadība
24	Tatjana Jakusina	MBA		Finanšu analīze lēmumu pieņemšanai
25	Tatjana Vasiljeva	Dr.oec.	RISEBA, profesore	IT un biznesa stratēģiskā sadarbība
26	Valdis Avotiņš	Dr.chem	Ventspils Universitāte	Eksporta menedžments
27	Valters Kaže	Dr.oec.	RISEBA, asociētais profesors; CEO "ExNovo"	Starptautiskā tirgvedība un komunikācijas; Stratēģiskā zīmolvedība
28	Vladimirs Ivanovs	MBA	Agiletransformer, valdes loceklis	Projekta vadības sistēmas un pieejas
29	Yannis Polychronakis	PhD	Salford business School, UK	Starptautiskās biznesa operācijas; Projektu vadība

Tabulā 4.2. attēlots programmas “Starptautiskais bizness” docētāju kopējais sastāvs un sadalījums pa profesionālajām kvalifikācijām.

Tabula 4.2.

2018./2019. gadā studiju programmā “Starptautiskais bizness” lekciju docēšanai nodarbinātā akadēmiskā personāla sastāvs

	Kopējie kursi	Organizāciju vadītājs	Personāla vadītājs	Projektu vadītājs
--	----------------------	------------------------------	---------------------------	--------------------------

Kopējais docētāju skaits	29	11	5	5
t.sk. ārzemnieki	9	3	1	3
Ar doktora grādu	18	7	2	2
No biznesa vides	13	5	4	3
RISEBA akad. personāls	8	5	2	1

Tādejādi studiju programmas “Starptautiskais Bizness” akadēmiskais personāls pilnībā atbilst Augstskolu likumā noteiktajām prasībām, jo studiju programmu obligātās daļas un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā piedalās astoņi profesori un asociētie profesori kopā, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos RISEBA augstskolā.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Studiju programmas “Starptautiskais Bizness” akadēmiskais personāls ir iesaistīti zinātniskajā pētniecībā, ko pierāda viņu dalība zinātniskajās konferencēs un zinātniskās publikācijas, kā arī dalība starptautiskos projektos. Mācībspēku zinātnisko darbu tēmas ir saistītas ar viņu docētajiem studiju kursiem un zinātniskajā darbā iegūtās atziņas tiek izmantotas studiju kursu satura pilnveidošanai. Mācībspēku zinātniskās publikācijas tiek norādītas studiju kursu aprakstos kā ieteicamā papildliteratūra, ja publikācijas tēma atbilst studiju kursa saturam.

Kā piemēru var minēt sekojošas zinātniskās publikācijas, kuras ir publicētas starptautiskos izdevumos:

- Čirjevskis, A. (2019) What Dynamic Managerial Capabilities Are Needed for Greater Strategic Alliance Performance? *Journal of Open Innovation Technol. Mark. Complex.* 2019, 5, 36.
- Santistevan, D & Josserand, E (2019), 'Meta-teams: Getting global work done in MNEs', *Journal of Management*, vol. 45, no. 2, pp.510-539. ABS 4*
- Gaile, A., Baumane-Vitolina, I., Sumilo, E., Skiltere, D. and Flores, R. (2019), Values and career behaviours of entrepreneurs and employees, *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/IJEBR-06-2019-0369>, ABS 2*
- Čirjevskis, A. and Felker, Y. (2018). Dynamic Managerial Capabilities of Strategic Alliance Directors in IT Industry: Content Analysis of Executive Job Adverts. *Book series: Advances in Social and Behavioral Sciences*, pp. 3-15. ISBN 978-981-11-9269-2; ISSN 2339-5133.
- Ergle D., Ludviga I., (2018) Use of gamification in human resource management: impact on engagement and satisfaction, *Proceedings form 10th International Scientific Conference "Business and Management 2018"* Vilnius, LITHUANIA, pp.409-417
- Sennikova I., Ludviga I., Dubinska E., (2018) Management and Leadership Development Needs: The Case of Latvia, in *Business and Society Making Management Education: Relevant for the 21st Century*, Purg D., Bracek-Lalic A., Pope J., pp.87-114.
- Ludviga I., (2019) Organisational Design, Internal Collaboration and Performance: an Empirical Assessment in Latvia, *Proceedings of the International Scientific Conference "SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION"*, Volume VI, May 24th -25th, 2019. 351-364
- Riitsalu, Leonore; Murakas, Rein (2019). Subjective Financial Knowledge, Prudent Behaviour and Income – the Predictors of Financial Well-being in Estonia. *International Journal of Bank Marketing*.10.1108/IJBM-03-2018-0071.
- Riitsalu, Leonore; Murakas, Rein; Veeret, Diana (2019). Disentangling financial literacy: three-dimensional approach to analysing management of personal finances in Estonia. *Journal of Social Research & Policy*, 9 (1), 1–12.
- Spiridonovs, J., Arefjevs, I. and Tocelovska, N. (2018). Private Financing Alternatives for Infrastructure of State Owned Enterprises. *European Business Studies*. Vol. 12, pp. 162-171. <https://dx.doi.org/10.5755/J01.EIS.0.12.20858>
- Vasiljeva, T. and Novinkina, J. (2019). Is robotics a solution for banking business process reengineering and automation? Open Access journal "*Journal of electronic banking*"
- Limanskis, A., (2019) Foreign direct investments for sustainable development: analysis of British investments in Latvia. Chapter in Monograph „*Phenomenon of Market Economy: Theoretical and Methodological Content-Business of Innovations*”. Publishing house LSP. London. 2019.
- Litsiou K., Polychronakis Y., Karami A., Nikolo[oulus K., (2019). Relative performance of judgmental methods for forecasting the success of megaproject, *International Journal of Forecasting*, DOI: [1016/j.ijforecast.2019.05.018](https://doi.org/10.1016/j.ijforecast.2019.05.018)
- A Peštek, E Agić, M Činjurević (2018) Segmentation of organic food buyers: an emergent market perspective, *British Food Journal* 120 (2), 269-289
- Tsechelidou Eleni, (2013), Investigating gaps in higher civil engineering education regarding students' level of knowledge and understanding of basic structural concepts, *Engineering*.
- Martinez, Felipe, (2018). Lean home services in Czech Republic, *International Journal of Lean Six Sigma*, <https://doi.org/10.1108/IJLSS-07-2017-0088>.
- Akdemir F., Pedram A., Ozbas B., (2017). Agile drug development: Lessons from software industry, *Contact Pharma, online Journal*.

Kā piemēru daļībai starptautiskās zinātniskās konferencēs var minēt sekojošās programmas mācībspēku zinātniskās prezentācijas konferencēs, kuras ir prezentētas 2018./2019. akadēmiskajā gadā:

- Gaile: Values and career behaviours of entrepreneurs and employees, ziņojums starptautiskajā zinātniskajā konferencē 2019 INEKA (Innovation, Entrepreneurship, Knowledge Academy) Verona, 2019, June 11-13, 2019, Verona, Italy. Prezentācija tika atzīmēta, kā viena no labākajām konferencēs prezentācijām.
- Ludviga: Workplace Expectations versus reality: Are Millennials so Different?" ziņojums 26th EBES Conference, Prague, Check republic, 2018.gada 24.-26. oktobrī
- Ludviga: Empirical evidence Against Generational theory" prezentācija 12. ikgadējam starptautiskajā zinātniskajā Baltijas biznesa vadības konferencē ASBBMC 2019 "Foreseeing Challenges and Opportunities for Organizations at the Macro and Micro Level", kas notika 2019.gada 21.-23. februārī, Rīgā
- Ludviga: What Drives Value of Automated Performance Management Systems: Empirical Assessment" ziņojums starptautiskajā zinātniskajā konferencē "Eastern Academy of Management International 2019" kas notika 18-20 jūnijā, 2019., Dubrovnikos, Horvātijā
- Kalviņa: Piedalīšanās paneļdiskusija Academy of Management Annual Meeting Bostonā, ASV, 9.-13. Augustā 2019., tēma: "European Human Resource Management Programme: Experience as the source of learning and development".
- Santistevan: 'The influence of leadership practices on work engagement of members of multiple teams', ziņojums starptautiskajā zinātniskajā konferencē *EURAM 2019 Conference*, Lisbon, June 26-28.
- D, Santistevan: 'Managing temporary collaborations in global organizations', ziņojums starptautiskajā zinātniskajā konferencē *EURAM 2018*, Reykjavik, Iceland, June, 19-22
- Cirjevskis: "Bridging Dynamic Capabilities and Business Models Perspectives: Antecedences and Consequences of Technology Related M&A". 25-30.06.2018. Society of Open Innovation; Technology, Market and Complexity, Napoli, Itālija.
- Cirjevskis: Consolidation Strategies of Automotive Electronics Industries: Combining Dynamic Capabilities and Business Models in Pursuing Innovation. Strategic Management Society (USA) Special Conference in "Sharing Strategies for the Connected World ", Oslo, Norvēģija, 07-09.06.2018.
- Vasiljeva: "Towards Computer System Validation: An overview and Evaluation of Existing Procedures" IBIMA 32 conference November 2018.
- Fahri: "Is it possible to prevent behavioural complexity in the project?: A study on prevention of behavioural complexity by authentic leadership approach in creative projects." PROMAC 2017 Oral Presentation (Society of Japanese Project Managers Conference) Nov 2017 Munich

Studiju programmas saturam atbilstošajā jomā tika realizēti sekojoši starptautiski zinātniskie projekti (projekti noslēdzās 2018./2019. studiju gadā):

- Projekts „ENJOY GENERATION Z! - stimulating achievements and using modern IT technologies to increase effectiveness at work with Generation Z”; Grant agreement No.: 2018-1-PL01-KA204-050761
- CEEMAN pētījums "Management and Leadership Development Needs in Dynamically Changing Societies"

Šobrīd ir uzsākts un tiek realizēts projekts NAWA (Polish National Agency for Academic Exchange) projekts "IAP 4 GenZ - The International Academic Partnership for Generation Z", kura mērķis ir izpētīt Z paaudzes vajadzības darba tirgū un sagatavot motivācijas modeli. Projekts tiek realizēts sadarbībā ar Instituto Politecnico Do Porto (Portugāle), WSB University in Toruń un University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Polija) un Masaryk University (Čehija).

Kopš 2019.g. aprīļa augstskola RISEBA aprīļa ir uzsākusi darbību pirmajā pētniecības projektā, t.i. CFLA projektā "Praktiskās ievirzes pētījumi, 2.kārta "Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla kvalitātes paaugstināšanai" (Nr. 1.1.1.1/18/A/151)". Projektā strādā augstskolas

RISEBA pētnieki: E. Dubinska, A. Strazda, O. Dzene, projekta vadītājs RISEBA assoc.prof., programmas "Starptautiskais bizness" docētājs Valters Kaže.

Pētījumu projektu realizācijā tiek iesaistīti arī programmas studenti.

2018./2019. studiju gadā programmas docētāja Anita Gaile aizstāvēja doktora darbu par tēmu "Indivīda karjeras rīcību un individuālo vērtību mijiedarbība un ietekme uz subjektīvi veiksmīgu karjeru". Pētījuma rezultāti tika prezentēti starptautiskās zinātniskās konferencēs un izmantoti studiju kursa "Personāla vadības funkcijas" docēšanā.

Studiju programmas docētāji regulāri paaugstina savu kvalifikāciju piedaloties starptautiskos semināros un mācībās un iegūtās zināšanas izmanto studiju kursu pilnveidošanai. Piemēram:

- 2019. gadā Valters Kaže paaugstinātu docētāja kvalifikāciju CEEMAN organizētajā International Management Teachers Academy, Slovēnijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursu "Starptautiskā tirgvedība un komunikācijas" un "Stratēģiskā zīmolvedība" docēšanā;
- 2018. gadā Tatjana Vasiljeva piedalījās apmācību seminārā „Case Study Workshop”, kuru organizē projekta partneri University of Zagreb, Faculty of Economics and Business, projekta Lead4Skills ietvaros, Horvātijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa "IT un biznesa stratēģiskā sadarbība" docēšanā;
- 2017. gadā Jūlija Žakemo apmeklēja Gaidar Forumu-2017 „Russia and the World”. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa "Organizāciju un vadības psiholoģija" docēšanā;
- 2017. gadā programmas docētāja Iveta Ludviga apmeklēja semināru "PLS-SEM Using SmartPLS 3", Northern Institute of Technology, Hamburgā, Vācijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa "Biznesa analītika" docēšanā;
- 2016. gadā Irina Senņikova piedalījās projekta Skilled Business Leaders for Skilled Europe "Lead4Skills" partneru sanāsmē, 24. ikgadējā CEEMAN konferencē, CEEMAN valdes sēdē un PRME CEE Chapter sanāsmē, Igaunijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa "Līderība un pārmaiņu vadība" docēšanā;
- 2016. gadā Iveta Ludviga piedalījās Rasmussen Consulting I/S rīkotajā seminārā, kurš ir veltīts LEGO SERIOUS PLAY metodoloģijas apguvei un sertifikāta ieguvei, Dānijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa "Mākslā pamatotas metodes uzņēmumu vadībai un personības izaugsmei" docēšanā;
- 2015. gadā Agita Kalviņa piedalījās LUIS Biznesa Skolā (Itālijā) projekta „Master Programme in European Human Resource Management” pasākumu un mācību plāna izstrādē 2015. gadam, kas tiek realizēts sadarbībā ar partneraugstskolām. Projekts tiek realizēts katru gadu kā starptautiskā prakse "European Human Resource Management" (EHRM).

Pamatojoties uz augstākminēto informāciju, var secināt, ka programmas "Starptautiskais bizness" akadēmiskais personāls ir augsti kvalificēts un patstāvīgi pilnveido savas zināšanas un tās pielieto studiju procesā. Tādējādi, studiju kursu saturs tiek regulāri atjaunots un atbilst jaunākajām tendencēm personāla vadības jomā, kā arī ar to saistītajā zinātnē.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās saistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Programmas "Starptautiskais bizness" docētāji sadarbojas studiju kursu satura realizēšanā, uzlabošanā savstarpējās sasaistes nodrošināšanā iesaistoties *programmas padomes* darbā vai individuāli. Programmas mācībspēki sadarbojas studiju programmas padomes ietvaros gan saistībā ar programmas attīstību, gan tās nodrošināšanu, piemēram, 2018./2019. studiju gada ietvaros visi programmas mācībspēki tika iesaistīti programmas kartēšanā un sagaidāmo rezultātu formulējuma pilnveidošanā.

Mācībspēki, kuri pārstāv biznesa vidi uzņem pie sevis studentus praksēs, kā arī piedāvā tēmas maģistra darba pētījumiem, kā arī iesaistās maģistra darbu recenzēšanā un piedalās maģistra darbu aizstāvēšanas komisijās.

Programmas realizācijas procesā notiek cieša mācībspēku sadarbība, kas izpaužas arī šādās Biznesa departamenta aktivitātēs:

- Noslēguma darbu rezultātu un recenziju kvalitātes apspriešana katedras sēdēs divas reizes gadā, diskutējot par vērtēšanas kritērijiem un noslēguma darbu kvalitātes uzlabošanas iespējām.
- Nodarbību savstarpēja hospitācija, stipro un vājo pušu apspriešana pēc tām.
- Atskaites par komandējumiem ikmēneša katedru sēdēs, kur mācībspēki dalās ar iegūto jaunāko pieredzi pētniecībā, projektu darbā, profesionālajā jomā un psiholoģiski pedagoģisko pieeju pielietošanā darbā ar studentiem.
- Kopīgs metodisko semināru apmeklējums vienu reizi mēnesī vai 8 stundu mācības vienu dienu semestrī, kas notiek interaktīvā veidā, kur mācībspēki dalās pieredzē un apspriež jaunākās zinātniskās un profesionālās tendences, kā arī psiholoģiski pedagoģiskos paņēmienus un metodes studiju procesa uzlabošanai. Piemēram, 2018./19.g. augstskolā bija pasludināts par digitalizācijas gadu, kur mācībspēki piedalījās semināros par digitalizācijas tendencēm Latvijā un pasaulē, diskutēja par jaunāko sasniegumu ieviešanas iespējām studiju procesā; 11.2018. notika 8 stundu metodiskais seminārs "Kvalitatīvās un kvantitatīvās pētījuma metodes studentu darbos"; u.c.
- Sadarbība projektos, kur mācībspēki gūto pieredzi izmanto studiju procesā. Piemēram, augstskolas RISEBA un Izglītības kvalitātes valsts dienesta projekts "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai" (kopš 2018.g), kā ietvaros RISEBA mācībspēki gūto pieredzi par atbalstošas mācību vides veidošanu un pedagoga kompetences veicināšanu izmanto studiju procesā.
- Kopīgas mācību ekskursijas, kur mācībspēki kopā ar studentiem iepazīstas ar aktualitātēm nozarē, pielieto praktisko gadījumu analīzē nodarbībās auditorijā. Parasti šādās ekskursijā piedalās vairāki mācībspēki.
- Vismaz vienu reizi gadā mācībspēki piedalās kopīgā izglītojošā ekskursijā, kur notiek tuvāka savstarpēja iepazīšanās, tiek veicinātas pozitīvas emocijas un savstarpēja sadarbība. 2019. gada maijā notika ekskursija uz Gruziju, kur mācībspēki un augstskolas personāls apmeklēja Tbilisi universitāti un vēsturiskus objektus.

Studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī ir 65/29 vai viens mācībspēks uz 2,3 studentiem.

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	1_Statistika par studējošiem_MIB.docx	1_Statistika par studējošiem_MIB_EN.docx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	2_pielikums_MIB_IzglStand_LV.docx	2_pielikums_MIB_EduStandard_EN.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)	3_pielikums_MIB_ProfStand_LV.docx	3_pielikums_MIB_ProfQual_EN.docx
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	4_Studiju kursu kartējums_MIB.docx	4_Studiju kursu kartējums_MIB_EN.docx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	5_pielikums_MIB_plans_LV.docx	5_pielikums_MIB_Plan_EN.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	6_pielikums_Kursu apraksti_MIB_LV.zip	6_pielikums_Kursu aprakstu_MIB_EN.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs	7_pielikums_Diplomu paraugi.zip	7_pielikums_Diploma paraugs_EN.zip
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvī citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	8_Līgums ar citu ASK_LV.pdf	8_pielikums_Agreemnt_EKA_EN.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_MIB.pdf	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_MIB_EN.pdf
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv , ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	10_Apliecinājums par svešvalodu prasmi_MIB.pdf	10_Apliecinājums par svešvalodas prasmi_MIB_EN.pdf
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.		
Studiju līguma paraugs/-i	11_pielikums_Studiju līgumi_LV.zip	11_pielikums_Studiju līgumi_EN.zip
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.		

Uzņēmējdarbības vadība

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Uzņēmējdarbības vadība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	47345
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Inese</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Slūka</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>inese.sluka@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Mg.sc.soc</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	25773358
Studiju programmas mērķis	<i>Attīstīt studējošajiem padziļinātas zināšanas uzņēmējdarbības vadībā un, nodrošinot teorētisko atziņu praktisko pielietojumu, pilnveidot uzņēmuma vadītāja profesionālās kompetences darbam Latvijā un ārvalstīs.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> <i>1. Nodrošināt studiju rezultātu (zināšanu, prasmju un kompetences) sasniegšanu atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras 7. līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencei.</i> <i>2. Attīstīt analītisku un integrētu izpratni par vadībzinību disciplīnām, pilnveidojot prasmes un iemaņas uzņēmējdarbībā, tajā skaitā pētījumu veikšanā uzņēmumu attīstības nodrošināšanai.</i> <i>3. Izkopt studējošo prasmes strādāt patstāvīgi un komandā, komunicēt un sadarboties, sistemātiski un radoši pielietot teorētiskās zināšanas un pieredzi, risināt kompleksas uzņēmējdarbības problēmas un pieņemt pamatotus lēmumus.</i> <i>4. Īstenot sadarbību ar citām augstskolām, institūcijām, organizācijām, darba devējiem, piesaistot programmas īstenošanā pieredzējušus, profesionālus mācībspēkus un nozares vieslektorus.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>Zināšanas:</p> <p>MUV-Z1: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas un izpratni uzņēmējdarbībā atbilstoši vadībizinības jomas teorētiskajām nostādņēm, jaunākajiem atklājumiem un pētījumiem</p> <p>MUV-Z2: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas radošai problēmu risināšanai, pētniecībai un vadības procesu nodrošināšanai uzņēmumā sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, tajā skaitā darbojoties saskarē ar citām vadībizinības jomām.</p> <p>Prasmes:</p> <p>MUV-P3: Prot patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un pieejas problēmu risināšanai un uzņēmuma attīstībai, lai veiktu profesionālas uzņēmējdarbības vadītāja funkcijas.</p> <p>MUV-P4: Spēj argumentēti prezentēt, izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem vadībizinību nozares un uzņēmējdarbības jomas aspektiem.</p> <p>MUV-P5: Spēj sadarboties, vadīt uzņēmuma komandu sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, uzņemties atbildību par tās rezultātiem, analizēt tos, tādējādi veicinot attīstību, jaunu zināšanu radīšanu un komandas profesionālo pilnveidi.</p> <p>Kompetences:</p> <p>MUV-K6: Spēj izvēlēties atbilstošas pētnieciskas pieejas, kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas uzņēmējdarbībā, pieņemt un pamatot lēmumus kompleksu vadības problēmu risināšanai.</p> <p>MUV-K7: Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu profesionālas uzņēmējdarbības vadības attīstībā, parādot izpratni un atbildību un izvērtējot iespējamo ietekmi uz organizāciju, vidi un sabiedrību.</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Maģistra darbs

Studiju programmas varianti

Nepilna laika neklātiene - tālmācība - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene - tālmācība</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: o Studējošie ar iepriekš iegūtu profesionālo bakalaura izglītību vadībizinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un ar iepriekš iegūtu attiecīgu 5.līmeņa profesionālo kvalifikāciju apgūst programmu 60KP apjomā, 2 gadi (neklātiene, tālmācība), t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā. o Studējošie ar iepriekš iegūtu akadēmisko profilējošo vai profesionālo bakalaura grādu neprofilējoša jomā, kas nav radniecīga studiju programmas nozarei/tematiskajai grupai, t.i., jebkura izglītība, izņemot, vadībizinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā, apgūst programmu 70 KP apjomā, studiju ilgums 2 gadi un 6 mēneši (neklātiene, tālmācība), t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā. Uzņemšana notiek saskaņā ar UZŅEMŠANAS NOTEIKUMIEM, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>

legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—
---	---

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika neklātiene - tālmācība - 2 gadi - krievu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene - tālmācība</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>krievu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>o Studējošie ar iepriekš iegūtu profesionālo bakalaura iz-glītību vadībzinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un ar iepriekš iegūtu attiecīgu 5.līmeņa profesionālo kvalifikāciju apgūst programmu 60KP apjomā, 2 gadi (neklātiene, tālmācība), t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā. o Studējošie ar iepriekš iegūtu akadēmisko profilējošo vai profesionālo bakalaura grādu neprofilējoša jomā, kas nav rad-niecīga studiju programmas nozarei/tematiskajai grupai, t.i., jebkura izglītība, izņemot, vadībzinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā, apgūst programmu 70 KP apjomā, studiju ilgums 2 gadi un 6 mēneši (neklātiene, tālmācība), t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā. Uzņemšana notiek saskaņā ar UZŅEMŠANAS NOTEIKU-MIEM, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika neklātiene - tālmācība - 2 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene - tālmācība</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	70

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: o Studējošie ar iepriekš iegūtu profesionālo bakalaura izglītību vadībinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un ar iepriekš iegūtu attiecīgu 5.līmeņa profesionālo kvalifikāciju apgūst programmu 60KP apjomā, 2 gadi (neklātiene, tālmācība), t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā. o Studējošie ar iepriekš iegūtu akadēmisko profilējošo vai profesionālo bakalaura grādu neprofilējoša jomā, kas nav radniecīga studiju programmas nozarei/tematiskajai grupai, t.i., jebkura izglītība, izņemot, vadībinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā, apgūst programmu 70 KP apjomā, studiju ilgums 2 gadi un 6 mēneši (neklātiene, tālmācība), t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā. Uzņemšana notiek saskaņā ar UZŅEMŠANAS NOTEIKUMIEM, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	-

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika neklātiene - tālmācība - 2 gadi, 6 mēneši - krievu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene - tālmācība</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>krievu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	70
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>o Studējošie ar iepriekš iegūtu profesionālo bakalaura iz-glītību vadībinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un ar iepriekš iegūtu attiecīgu 5.līmeņa profesionālo kvalifikāciju apgūst programmu 60KP apjomā, 2 gadi (neklātiene, tālmācība), t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā. o Studējošie ar iepriekš iegūtu akadēmisko profilējošo vai profesionālo bakalaura grādu neprofilējoša jomā, kas nav rad-niecīga studiju programmas nozarei/tematiskajai grupai, t.i., jebkura izglītība, izņemot, vadībinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā, apgūst programmu 70 KP apjomā, studiju ilgums 2 gadi un 6 mēneši (neklātiene, tālmācība), t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā. Uzņemšana notiek saskaņā ar UZŅEMŠANAS NOTEIKU-MIEM, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Studiju programmas parametri

Studiju programmas nosaukums	Uzņēmējdarbības vadība	
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Business Management	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	47375	
Studiju programmas zinātnes nozare (attiecināms uz doktora studiju programmām)	-	
Studiju programmas veids un līmenis	Profesionāla maģistra studiju programma	
legūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	7. līmenis	
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	Organizācijas vadītājs	
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	60 KP (90 ECTS) un 70 KP (105 ECTS)	
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda		
pilna laika klātie	nav	nav
pilna laika neklātie	nav	nav
pilna laika neklātie (tālmācība)	nav	nav
nepilna laika klātie	nav	nav

nepilna laika neklātiene	nav	nav
nepilna laika neklātiene (tālmācība)	2 gadi, Latviešu, krievu	2 gadi un 6 mēneši, Latviešu, krievu
Īstenošanas vieta	Rīga, Meža iela 3	
Studiju programmas direktors/-e	Mg.sc.soc. Inese Slūka	
Uzņemšanas prasības	<p>Iepriekšējā izglītība:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Studējošie ar iepriekš iegūtu profesionālo bakalaura izglītību vadībzinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un ar iepriekš iegūtu attiecīgu 5.līmeņa profesionālo kvalifikāciju apgūst programmu 60KP apjomā, 2 gadi (neklātiene, tālmācība), t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā. o Studējošie ar iepriekš iegūtu akadēmisko profilējošo vai profesionālo bakalaura grādu neprofilējoša jomā, kas nav radniecīga studiju programmas nozarei/tematiskajai grupai, t.i., jebkura izglītība, izņemot, vadībzinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā, apgūst programmu 70 KP apjomā, studiju ilgums 2 gadi un 6 mēneši (neklātiene, tālmācība), t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā. <p>Uzņemšana notiek saskaņā ar UZŅEMŠANAS NOTEIKUMIEM, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</p>	
Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	Profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā (profesionālā kvalifikācija netiek piešķirta)	
Studiju programmas mērķis	Attīstīt studējošajiem padziļinātas zināšanas uzņēmējdarbības vadībā un, nodrošinot teorētisko atziņu praktisko pielietojumu, pilnveidot uzņēmuma vadītāja profesionālās kompetences darbam Latvijā un ārvalstīs.	

Studiju programmas uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nodrošināt studiju rezultātu (zināšanu, prasmju un kompetences) sasniegšanu atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras 7. līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencei. 2. Attīstīt analītisku un integrētu izpratni par vadībzinību disciplīnām, pilnveidojot prasmes un iemaņas uzņēmējdarbībā, tajā skaitā pētījumu veikšanā uzņēmumu attīstības nodrošināšanai. 3. Izkopt studējošo prasmes strādāt patstāvīgi un komandā, komunicēt un sadarboties, sistemātiski un radoši pielietot teorētiskās zināšanas un pieredzi, risināt kompleksas uzņēmējdarbības problēmas un pieņemt pamatotus lēmumus. 4. Īstenot sadarbību ar citām augstskolām, institūcijām, organizācijām, darba devējiem, piesaistot programmas īstenošanā pieredzējušus, profesionālus mācībspēkus un nozares vieslektoros.
-----------------------------	--

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p><u>Zināšanas:</u></p> <p>MUV-Z1: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas un izpratni uzņēmējdarbībā atbilstoši vadībzinības jomas teorētiskajām nostādnēm, jaunākajiem atklājumiem un pētījumiem</p> <p>MUV-Z2: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas radošai problēmu risināšanai, pētniecībai un vadības procesu nodrošināšanai uzņēmumā sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, tajā skaitā darbojoties saskarē ar citām vadībzinības jomām.</p> <p><u>Prasmes:</u></p> <p>MUV-P3: Prot patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un pieejas problēmu risināšanai un uzņēmuma attīstībai, lai veiktu profesionālas uzņēmējdarbības vadītāja funkcijas.</p> <p>MUV-P4: Spēj argumentēti prezentēt, izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem vadībzinību nozares un uzņēmējdarbības jomas aspektiem.</p> <p>MUV-P5: Spēj sadarboties, vadīt uzņēmuma komandu sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, uzņemties atbildību par tās rezultātiem, analizēt tos, tādējādi veicinot attīstību, jaunu zināšanu radīšanu un komandas profesionālo pilnveidi.</p> <p><u>Kompetences:</u></p> <p>MUV-K6: Spēj izvēlēties atbilstošas pētnieciskas pieejas, kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas uzņēmējdarbībā, pieņemt un pamatot lēmumus kompleksu vadības problēmu risināšanai.</p> <p>MUV-K7: Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu profesionālas uzņēmējdarbības vadības attīstībā, parādot izpratni un atbildību un izvērtējot iespējamo ietekmi uz organizāciju, vidi un sabiedrību</p>
--------------------------------	---

Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Maģistra darbs
---	----------------

Studiju programmas apjoms kredītpunktos, kā arī studiju ilgums ir atšķirīgs, kas ir norādīts 1.1.tabulā un 1.2.tabulā.

1.1.tabula

60 KP studiju programmas rādītāji

Apjoms kredītpunktos	60KP
Studiju ilgums gados	2 gadi (nepilna laika neklātiene - tālmācība)
Iegūstamais grāds un/vai kvalifikācija	profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā/ -
Uzņemšanas prasības	iepriekš iegūta profesionālā bakalaura izglītība vadībinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā.

1.2.tabula

70 KP studiju programmas rādītāji

Apjoms kredītpunktos	70KP
Studiju ilgums gados	2 gadi un 6 mēneši (nepilna laika neklātiene - tālmācība)
Iegūstamais grāds un/vai kvalifikācija	profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā/ -
Uzņemšanas prasības	iepriekš iegūts akadēmiskais profilējošais vai profesionālais bakalaura grāds neprofilējoša jomā, kas nav radniecīga studiju programmas nozarei/tematiskajai grupai, t.i., jebkura izglītība, izņemot, vadībinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā

Maģistra studiju programmā "Uzņēmējdarbības vadība" kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas veiktās izmaiņas programmas saturā ir šādas:

Programmas A daļas kursu apjoms samazināts no 28 KP uz 21 KP, jo

- Uz programmas B daļu pārcelti tādi studiju kursi kā "Vadības psiholoģija un līderība" (2KP), "Projekta vadīšana" (2KP).
- Uz C daļu pārcelts studiju kurss "Finanšu tirgi" (2KP), jo, pamatojoties uz studiju programmas satura izvērtēšanu, šis kurss programmā tiks piedāvāts kā izvēles studiju kurss.
- Studiju kursa "Loģistika / Piegādes ķēdes vadīšana" apjoms samazināts no 3 KP uz 2 KP, taču balstoties uz programmas satura izvērtēšanu un studentu atsauksmēm, šī kursa vietā izveidots jauns studiju kurss "Pārmaiņu un krīzes vadīšana organizācijā" 2 KP apjomā.
- No programmas izslēgts studiju kurss "Skaitliskās metodes biznesā" (2KP), jo tas zaudējis aktualitāti.

- No B daļas uz A daļu pārcelts studiju kurss *“Mārketinga vadīšana”* (2KP), jo mūsdienīgā uzņēmējdarbības vadībā tās ir obligātās zināšanas.

Programmas A daļā precizēti vairāki studiju kursu nosaukumi un pielāgots kursu saturs:

- Mainīts studiju kursa *“Starptautiskā ekonomika”* nosaukums uz *“Ekonomika; kursa “Starptautiskā personāla vadība” uz “Personāla vadīšana”*, jo studiju programma vairāk tiek koncentrēta uz uzņēmējdarbības vadību Latvijā.
- Mainīts studiju kursa *“Ražošanas un pakalpojumu procesu vadīšana”* nosaukums un saturs uz *“Uzņēmuma biznesa procesu un kvalitātes vadība”*, studiju kursā vairāk ietverot kvalitātes jautājumus un procesu vadību skatot plašāk, ne tikai ražošanā.
- Precizēts studiju kursa *“IT sistēmu pārvaldīšana”* nosaukums uz *“Biznesa un informācijas tehnoloģiju stratēģiskā mijiedarbība”*, kas atspoguļo precīzāku kursa saturu IT tehnoloģiju izmantošanā.
- 70 KP programmā mainīts studiju kursa *“Vadībzinību un tirgzinību pamati”* nosaukums uz *“Uzņēmējdarbības un mārketinga pamati, tendences un iespējas”* un saturs, iekļaujot mūsdienīgu saturu.
- 70 KP programmā kursa *“Skaitliskās metodes biznesā”* vietā izveidots kurss *“Analīze un statistiska uzņēmējdarbībā”*, ietverot vairāk biznesa analīzes zināšanu un prasmju apguvi studējošiem ar neprofilējošu izglītību.

Programmas B daļas kursu apjoms palielināts no 3 KP uz 10 KP, jo

- No programmas A daļas pārcelti tādi studiju kursi kā *“Vadības psiholoģija un līderība”* (2KP), *“Projekta vadīšana”* (2KP).
- Izslēgts kurss *“Biznesa ilgtspēja un sociālā atbildība”* (1KP), jo studiju kursa tēmas pārklājās ar citu studiju kursu tēmām.
- Izveidots jauns studiju kurss *“Starpkultūru komunikācija biznesa vidē”* (2KP) un *“Vadības lēmumu izstrāde uzņēmējdarbībā”* (2KP), kas nodrošina uzņēmējdarbības vadījam nepieciešamās kompetences vietējā un starptautiskā vidē.

Programmas B daļā precizēts šāds studiju kursa nosaukums un pielāgots kursu saturs:

- Precizēts studiju kursa *“Inovācija un intelektuālā īpašuma aizsardzība”* nosaukums uz *“Inovācijas un radošums uzņēmējdarbībā”* un pielāgots saturs, ietverot tajā radošo metožu izmantošanu uzņēmējdarbības ideju ģenerēšanā.

Programmas C daļas kursu apjoms palielināts no 1 KP uz 3 KP, jo

- Izslēgts studiju kurss *“Mūsdienu tendences menedžmentā”* (1KP), jo tā tēmas pārklājās ar citu kursu tēmām.
- Izveidots jauns studiju kurss *“Sociālā un lietišķā ekoloģija”* (1KP), lai nodrošinātu vides aizsardzības prasību apgūšanu.
- Uz C daļu pārcelts studiju kurss *“Finanšu tirgi”* (2KP), jo, pamatojoties uz studiju programmas satura izvērtēšanu, šis kurss programmā tiks piedāvāts kā izvēles studiju kurss.

Ir veiktas izmaiņas arī piedāvātajās studiju programmas formās. Studiju programma vairs netiek īstenota pilna un nepilna laika klātienē. Šāds lēmums pieņemts balstoties uz uzņemšanas rezultātiem un citu līdzīgu programmu piedāvājumu klātienē. Šī studiju programma turpmāk tiks īstenota tikai nepilna laika tālmācības studiju formā.

Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, no 2018./2019.studiju gada programmā vairs netiek imatrikulēti studenti pilna laika klātienē studijās latviešu un krievu valodā, tādējādi nodrošinot programmas īstenošanu tikai tālmācības formā.

No 2019.gada 1.janvāra studijas tālmācībā netiek nodrošinātas krievu plūsmā. Uz ziņojuma iesniegšanas krievu plūsmā tālmācībā studē pēdējās divas studentu grupas. Augstskolu likuma Pārejas noteikumu 49.punkts nosaka, ka Augstskolām ir tiesības turpināt studiju programmu īstenošanu attiecīgajā valodā līdz **2022. gada 31. decembrim**

Veiktās izmaiņas sekmē programmas atbilstību profesiju standartam, mūsdienīgai uzņēmējdarbības vadībai, kā arī uzlabo tās pievilcību potenciālajiem studentiem, nodrošinot plašāku zināšanu, prasmju un kompetenču apjomu uzņēmumu vadīšanā.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Studējošo skaita dinamika

Maģistra studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” 2018./2019.studiju gadā tika īstenota tikai nepilna laika neklātienes (tālmācības) studiju formā latviešu un krievu valodā.

2018./2019.studiju gadā kopējais studējošo skaits programmā „Uzņēmējdarbības vadība” bija 71 students, kas ir par 24% mazāk nekā 2017./2018.studiju gadā, kad kopējais studējošo skaits programmā bija 94 studenti (skat.1.1.attēlu 1.pielikumā). Kopējā studentu skaita samazinājums ir skaidrojams ar pilna laika klātienes studiju formas slēgšanu 2017.gadā, kā arī studējošo imatrikulācijas pārtraukšanu krievu plūsmā 2018.gadā.

Kopējo studentu skaitu 2018./2019.studiju gadā veidoja 71 nepilna laika (tālmācības) students. Nepilna laika studijās kopējā studentu skaita dinamika ir augoša. Salīdzinot ar studējošo skaitu pirms 5 gadiem, t.i. 2013./2014.studiju gadā, nepilna laika studijās studējošo skaits ir palielinājies par 20%. Turklāt jānorāda, ka 2018./2019.studiju gadā studējošo skaits ir saglabājies tāds pats kā iepriekšējā studiju gadā, neskatoties uz to, ka krievu valodā studējošie netika imatrikulēti un grupas netika atvērtas. Tas norāda uz pieprasījumu mūsdienīgai studiju videi, izmantojot interneta un attālināta darba iespējas, kā arī studiju programmas kvalitātes uzlabošanu.

2018./2019.studiju gadā tika imatrikulēti 26 studenti nepilna laika neklātienes (tālmācības) studijās (skat.1.2.attēlu 1.pielikumā), kas ir par 5 studentiem mazāk nekā iepriekšējā studiju gadā (31), kas ir saistīts ar krievu valodas studiju plūsmas slēgšanu.

Absolventu skaita dinamika

2018./2019.studiju gadā profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā tika piešķirts 19 studentiem, tajā skaitā 6 pilna laika un 13 nepilna laika studentiem. (skat.1.3.attēlu 1.pielikumā). Absolventu skaits pēdējos 5 gados ir samazinājies, kas ir saistīts ar kopējo studējošo skaita samazinājumu, tajā skaitā pilna laika studiju formas slēgšanu.

Studējošo atbirums

2018./2019.studiju gadā tika atskaitīti 15 studenti, kas visi bija nepilna laika (tālmācības) studenti. Galvenais atbiruma iemesls ir studiju neturpināšana pēc studiju pārtraukuma (9 studenti), otrs iemesls ir finanšu parādi (4 studenti) un studenta iesniegums pēc paša vēlēšanās (2 studenti).

Vidējais studentu skaita atbirums studiju gadā ir ap 20% un galvenais iemesls ir studiju neturpināšana pēc studiju pārtraukuma, t.i., pilnībā pabeigta studiju programma, bet nav izstrādāts maģistra darbs. Šīs situācijas risināšanai, maģistra darbu izstrādes laikā no 2018.gada uzsākta

vebināru organizēšana, kurās studentiem pēc literatūras analīzes jau ir jāprezentē rezultāti. Iepazīstoties ar citu studentu sniegumu, maģistrants ir vairāk motivēts veikt uzlabojumus un pilnveidot savu darbu, saņemt atbildes uz neskaidrajiem jautājumiem.

Finanšu parādi kā atskaitīšanas iemesls ir procentuāli līdzīgā apjomā ik gadu. Studentam ir iespējams rakstīt iesniegumu studiju maksas sadalīšanai pa mēnešiem vai maksājumu atlikšanu un pārcelšanu, un atsevišķas krīzes situācijas tiek risinātas individuāli, nodrošinot iespējamo atbalstu, ko augstskola var sniegt.

Jāatzīmē arī atbiruma iemesls – iesniegums pēc studenta paša vēlēšanās, kas ir pamatots ar nespēju patstāvīgi studēt tālmācības formā vai savienot ar darbu. Šī iemesla risināšanai potenciāli būtu nepieciešams izveidot iepazīšanās kursu visiem reflektantiem, lai students izprastu patstāvīgā darba apjomu, laika plānošanas nepieciešamību un tālmācības studiju formas būtību.

Studējošo skaita sadalījums pa studiju programmu īstenošanas valodām, valstīm.

2018./2019.studiju gadā nepilna laika tālmācības studiju formā studēja 57 studenti latviešu plūsmā un 14 studenti krievu plūsmā. 2020.gadā visi krievu plūsmā studējošie studijas būs pabeiguši.

Krievu plūsmā studējošie bija no šādām valstīm: 10 no Latvijas; 1 no Kazahstānas un 2 no Uzbekistānas, 2 no Krievijas un 1 no Baltkrievijas.

Finansējuma avoti

Visi studējošie programmā “Uzņēmējdarbības vadība” studē par privāto finansējumu.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

RISEBA profesionālā augstākās izglītības maģistra studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” izstrādāta saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, atbilstoši otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības Valsts standartam un Latvijas Republikas Profesiju klasifikatoram.

Studiju programma “Uzņēmējdarbības vadība” ir profesionālā maģistra studiju programma, taču profesionālā kvalifikācija šajā studiju programmā netiek piešķirta vairāku iemeslu dēļ:

1. Eiropā augstskolās biznesa studiju programmas tiek veidotas noteiktai profesijai, taču nepiešķirot kvalifikāciju. Kvalifikācija tiek piedāvāta tajās studiju programmās, kas piedāvā specializāciju kādā specifiskā biznesa virzienā (piemēram, finanšu vai cilvēkresursu vadībā). Pēc šāda principa ir veidota arī maģistra studiju programma “Uzņēmējdarbības vadība”, paredzot tikai profesionālā maģistra grāda piešķiršanu. Salīdzinot šo studiju programmu ar citām studiju programmām Eiropā (salīdzinājums iekļauts kopējā virziena ziņojumā), RISEBA studiju programmas saturs ir līdzīgs citām studiju programmām, tādējādi ar profesionālajā studiju programmā iekļaujot konkurētspējīgu studiju piedāvājumu.
2. Studiju programma ir profesionālā maģistra programma, kas nodrošina uzņēmējdarbības vadītājam ikdienā nepieciešamo zināšanu, prasmju un kompetenču apguvi. Papildu kvalifikācija nav nepieciešama, lai absolventi studijām nodrošinātu uzņēmējdarbības vadību, jo profesionālās maģistra studiju programmas saturā ir iekļautas tēmas gan uzņēmējdarbības uzsākšanai, gan vadīšanai dažādos apstākļos.
3. Profesionālās kvalifikācijas iegūšana būtiski pagarina studiju ilgumu vismaz par pus gadu, kas

tālmācības studijās ir kritiski. Piemēram, 70 KP programmā studējošiem būtu jāstudē 3 gadus, kas ir bakalaura studiju programmas ilgumam līdzvērtīgas studijas un potenciālie studenti nav gatavi studijām veltīt tik ilgu laiku.

RISEBA maģistra studiju programma "Uzņēmējdarbības vadība" ir veidota atbilstoši Boloņas deklarācijas principiem, to attīstot Latvijas augstākās izglītības sistēmas ietvaros, lai iegūtais grāds un diploms būtu atzīti gan Latvijā, gan Eiropas mēroga darba tirgū, gan būtu noderīgi izglītības turpināšanai citās Eiropas valstīs.

Lai sasniegtu studiju programmas mērķi "attīstīt studējošajiem padziļinātas zināšanas uzņēmējdarbības vadībā un, nodrošinot teorētisko atziņu praktisko pielietojumu, pilnveidot uzņēmuma vadītāja profesionālās kompetences darbam Latvijā un ārvalstīs", studiju programmas kursi ir veidoti noteiktā secībā. Pārskata periodā, organizējot sanāksmes ar mācībspēkiem un regulāri apkopojot studentu sniegtās atsauksmes, ir izveidots labākais kursu secības plāns, lai zināšanas tiktu apgūtas, pakāpeniski palielinot sarežģītības līmeni.

Studiju programmas īstenošanas un attīstības laikā tiek ievēroti Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) un Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) principi. Proti, profesionālā maģistra grāds projekta vadībā nodrošina zināšanu, prasmju un attieksmju kopumu, kas ļauj veikt augsti kvalificētas uzņēmējdarbības vadīšanas funkcijas un dod iespēju tālākām studijām doktorantūras studiju programmās. Visi studiju kursi sekmē trīs vai vairāk programmas rezultātu sasniegšanu.

Maģistra studiju programmā "Uzņēmējdarbības vadība" var studēt studenti gan ar iepriekšēju profilējošo (60KP studiju programma), gan neprofilējošo izglītību (70 KP studiju programma). Uzņemšanas prasības 60 KP studiju programmā nosaka, ka ir jābūt iepriekš iegūtai profesionālajai bakalaura izglītībai vadībinībās, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā, tādējādi maģistra studijas ir turpinājums attiecīgajā jomā profesionālā līmenī. Uzņemšanas prasības 70 KP studiju programmā nosaka, ka iepriekš iegūtā izglītība var būt akadēmiskā profilējošā vai profesionālais bakalaura grāds neprofilējošā jomā. Šajā programmā studējošie papildu studē vienu semestri, apgūstot biznesa pamatzināšanas un prasmes. Studiju kursi šajā semestrī veidoti, lai attīstītu izpratni par biznesa modeļiem, uzņēmējdarbības veidošanas principiem, biznesa analīzi, attīstības stratēģiju un finanšu uzskaiti, lai sākot no otrā semestra padziļināti attīstītu profesionālās uzņēmējdarbības vadītāja kompetences. 70 KP studiju programmas uzņemšanas prasības nodrošina studējošo piesaisti un secīgi uzņēmējdarbības attīstību dažādās nozarēs. Tādējādi studiju programmās tiek nodrošināta uzņemšanas prasību sasaiste ar studiju programmas saturu un iegūstamo profesionālo maģistra grādu uzņēmējdarbības vadībā.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Maģistra studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” ir veidota, lai piedāvātu aktuālākās uzņēmējdarbības vadības metodes un pieejas uzņēmumu vadīšanai vai darbībai uzņēmumā.

Viena no Ekonomikas ministrijas **prioritātēm ir uzņēmējdarbības vides uzlabošana**. Jaunākajā Pasaules Bankas *Doing Business* 2018 pētījumā 190 valstu konkurencē Latvija ierindojusies augstajā 19. vietā. Pasaules Banka ir atzīmējusi Latviju kā vienu no TOP 30 līderēm, kas ir veikušas nozīmīgas reformas uzņēmējdarbības uzlabošanā.[1] Tas norāda uz to, ka uzņēmējdarbības vadība attīstās un ir nepieciešami speciālisti šajā jomā.

Latvijas Uzņēmējdarbības attīstības centrs norāda, ka “mērķtiecīgi, inovatīvi domājoši, spējīgi un enerģiski **uzņēmēji**, kas veido kompānijas ar augstu efektivitāti un piedāvā radošas idejas, **ir Latvijas izaugsmes pamats**. Lai nodrošinātu nepārtrauktu uzņēmumu attīstību, ikvienam komersantam ir nepieciešams ieguldīt līdzekļus sevis, savu darbinieku un uzņēmuma izaugsme”.[2]

Pašlaik darba tirgū Latvijā pieprasītākās profesiju grupas ir **kolektīvie vadītāji** un dažādi **speciālisti, kuriem nepieciešamas līderības un vadīšanas prasmes**, politiskās un organizatoriskās prasmes. Latvijā līdz 2030.gadam lielākās darbaspēka pieprasījuma izmaiņas paredzamas pakalpojumu sektora nozarēs, kas atbilst kopējām tendencēm gan Eiropā, gan citās pasaules valstīs - pieaugs pieprasījums pēc vadītājiem, kā arī dažādiem speciālistiem, kam nepieciešama arī atbilstoša izglītība.[3]

Studiju programmas saturs atbilst nozares un darba tirgus vajadzībām, kā arī zinātnes tendencēm, jo katru gadu tiek veikta vairāku studiju kursu aktualizēšana. RISEBA katru gadu tiek slēgti līgumi ar mācībspēkiem tālmācības studiju kursu pilnveidošanai. 2018./2019.studiju gadā aktualizēti šādi studiju kursi, nodrošinot satura atjaunošanu un jaunāko darba vides un/vai zinātnisko tendenču iekļaušanu kursa saturā:

1) *Mārketinga vadīšana* – mārketinga paradigmas nākotnē; globālās patēriņa novitātes un to ietekme uz produktu piedāvājumu; zīmola un piedāvājuma atbilstība tirgum, kā arī studiju kursa saturā tiek iekļauti praktiski piemēri no darba vides.

2) *Biznesa stratēģija un konkurētspēja* – mūsdienu stratēģiskās vadībinības tendences, tajā skaitā studiju kursā analīzei tiek izmantotas *Harward Business* piedāvātās jaunākās biznesa stratēģijas situācijas.

3) *Projekta vadīšana* – projektu vadības attīstības tendences, tajā skaitā jaunākās projektu vadības pieejas kā *Agile* projektu vadība. Studējošiem ir jāveic gan savas organizācijas projektu vadības brieduma līmeņa analīze, gan jāanalizē organizācija, izmantojot jaunākos zinātniskos rakstus.

5) *Uzņēmuma biznesa procesu un kvalitātes vadība* – skaidro biznesa procesu vadību praksē, kā arī kursā ietvertas novitātes biznesa procesu vadībā, kvalitātes un procesu vadības jautājumi.

6) *Vadības lēmumu izstrāde uzņēmējdarbībā* - vadības lēmumu praktiskās realizēšanas plānošana, kā arī jaunākie zinātniskie pētījumi šajā jomā.

70 KP programmā no pieciem ievada studiju kursiem ir atjaunoti divi studiju kursi – “Uzņēmējdarbības un mārketinga pamati, tendences un iespējas”, kā arī “Analīze un statistika uzņēmējdarbībā”.

RISEBA ir Biznesa efektivitātes asociācijas biedrs un, piedaloties asociācijas pasākumos, gūst aktuālāko informāciju par darba tirgus vajadzībām, tādējādi arī pilnveidojot studiju kursu saturu.

Praktiskās pieredzes iekļaušanu studiju saturā, kā arī atbilstību darba tirgus tendencēm nodrošina uzņēmējdarbības profesionāļu piesaistīšana studiju kursu docēšanā, kā, piemēram: kursa

“Mārketinga vadīšana” mācībspēks Valters Kaže ir SIA “Ex Novo” speciālists zīmola stratēģijas un produkta inovāciju izstrādē; kursa “Biznesa stratēģija un konkurētspēja” mācībspēks Viktors Turlais ir A/S “Antalis” sektora vadītājs drukas un vizuālajiem materiāliem, atbild par šī sektora stratēģisko virzību; kursa “Inovācijas un radošums uzņēmējdarbībā” mācībspēks Elīna Miķelsone ir Ideju un inovāciju institūta valdes priekšsēdētāja, nodarbojas ar ideju vadības pētniecību, inovāciju un radošuma attīstību.

Studijuursos ne tikai tiek minēti piemēri no uzņēmējdarbības vides, bet arī iekļauti praktiskie uzdevumi, kas saistīti ar reālo darba vidi. Visiem studējošiem ir obligāta prakse, kas dod iespēju iepazīt uzņēmējdarbības vidi, identificēt reālas problēmas tajā un sniegt risinājumus, balstoties uz studiju laikā apgūto.

Trīs programmas mācībspēki ir LZP eksperti. Studiju programmā 64% mācībspēku ir ar doktora grādu, kas nodrošina vairāk zinātnisko tendenču iekļaušanu studiju programmā.

Studiju programmas atbilstību zinātnes prasībām nodrošina arī mācībspēku piedalīšanās starptautiskās zinātniskās un profesionālās konferencēs, kā arī pētījumu publicēšana zinātniskos izdevumos, tajā skaitā kopā ar studentiem.

Studiju programmai ir izveidota arī studiju programmas padome, kurā ir augstskolas, mācībspēku, studentu, absolventu un darba devēju pārstāvji. Studiju programmas padomes sēdēs tiek izskatīti studiju rezultāti un apstiprinātas ierosinātās izmaiņas studiju programmā.

Studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” atbilstību nozares un darba tirgus vajadzībām apstiprina arī absolventu karjeras gaitas, jo 93% no programmas absolventiem ir nodarbināti, savukārt 2 studējošie izvēlējušies turpināt studijas doktorantūrā, kas ir labs programmas kvalitātes rādītājs. Šādus rezultātus veicina studiju programmā iegūstamais zināšanu, prasmju un kompetenču kopums, kas ir vērstas ne tikai uz uzņēmējdarbības vides pilnveidošanu, bet arī radošu pieeju un pētniecības veicināšanu.

[1]

<http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/media/Annual-Reports/English/DB2018-Full-Report.pdf>

[2] Latvijas Uzņēmējdarbības atbalsta centrs, <http://www.luac.lv/atbalsts-2/>

[3] Kassalis E., u.c., 2016. Latvijas darba tirgus problēmas un nākotnes izaicinājumi. Latvijas Universitāte

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

Studiju kursu saturs, mērķis un sagaidāmie rezultāti ir veidoti balstoties uz studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” mērķi, uzdevumiem un sasniedzamajiem rezultātiem.

Studiju programmas mērķis ir: attīstīt studējošajiem padziļinātas zināšanas uzņēmējdarbības vadībā un, nodrošinot teorētisko atziņu praktisko pielietojumu, pilnveidot uzņēmuma vadītāja profesionālās kompetences darbam Latvijā un ārvalstīs

Studiju programmā noteikti šādi sasniedzami rezultāti:

Zināšanas

MUV-Z1: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas un izpratni uzņēmējdarbībā atbilstoši vadībzinības jomas teorētiskajām nostādnēm, jaunākajiem atklājumiem un pētījumiem

MUV-Z2: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas radošai problēmu risināšanai, pētniecībai un vadības procesu nodrošināšanai uzņēmumā sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, tajā skaitā darbojoties saskarē ar citām vadībzinības jomām.

Prasmes

MUV-P3: Prot patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un pieejas problēmu risināšanai un uzņēmuma attīstībai, lai veiktu profesionālas uzņēmējdarbības vadītāja funkcijas.

MUV-P4: Spēj argumentēti prezentēt, izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem vadībzinību nozares un uzņēmējdarbības jomas aspektiem.

MUV-P5: Spēj sadarboties, vadīt uzņēmuma komandu sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, uzņemties atbildību par tās rezultātiem, analizēt tos, tādējādi veicinot attīstību, jaunu zināšanu radīšanu un komandas profesionālo pilnveidi.

Kompetences

MUV-K6: Spēj izvēlēties atbilstošas pētnieciskas pieejas, kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas uzņēmējdarbībā, pieņemt un pamatot lēmumus kompleksu vadības problēmu risināšanai.

MUV-K7: Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu profesionālas uzņēmējdarbības vadības attīstībā, parādot izpratni un atbildību un izvērtējot iespējamo ietekmi uz organizāciju, vidi un sabiedrību

Katrs studiju kurss nodrošina 2 līdz 4 programmas rezultātu sasniegšanu. Pārskatāmā veidā to var redzēt programmas kartējumā (skat.4.pielikumu). RISEBA ir izstrādāts "Studiju kartēšanas metodiskais materiāls", kas nosaka programmas kartēšanas principus, modeļus, posmus un metodes. Metodiskajā materiālā ir norādīta katras programmas rezultātu sasaistes nepieciešamība ar Latvijas kvalifikācijas ietvara (LKI) un Eiropas augstākās izglītības kvalifikācijai (EKI) ietvara prasībām, kas arī ir norādīts studiju programmas "Uzņēmējdarbības vadība" kartēšanas materiālos.

Pirms studiju kursa apraksta izveides katrs mācībspēks no programmas direktora saņem programmas kartēšanas kopsavilkumu, lai studiju kursam nodefinētu atbilstošus studiju rezultātus, saturā iekļautu attiecīgās prasmes un attieksmes, profesionālās zināšanas un kompetences.

2018./2019.gadā tika pilnveidotas studiju kursu aprakstu formas, tādējādi katram mācībspēkam nodrošinot pārskatāmu studiju programmas un kursa rezultātu sasaisti. Visi studiju kursu apraksti ir pievienoti 6.pielikumā. Balstoties uz studiju kursa rezultātiem, mācībspēki plāno atbilstošas pārbaudes metodes zināšanām, prasmēm un kompetencēm. Studiju kursu apraksti tiek ievietoti e.riseba platformā, tādējādi nodrošinot to pieejamību visiem mācībspēkiem, lai novērstu tēmu dublēšanos.

Maģistra studiju programma "Uzņēmējdarbības vadība" tiek nodrošināta 60 KP un 70 KP apjomā. Atšķirības studiju programmas apjomā ir balstītas uz reflektantu iepriekšējo izglītību. 60 KP programmā studē ar iepriekš iegūtu profesionālo bakalaura izglītību vadībzinībās, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā, tādējādi maģistra studijas ir turpinājums attiecīgajā jomā profesionālā līmenī. 70 KP programmā studē ar iepriekš iegūtu akadēmisko profilējošo vai profesionālo bakalaura grādu neprofilējošā jomā. 70 KP programmā studiju ilgums ir par vienu

semestri garāks un tā laikā studējošie apgūst biznesa pamatzināšanas un prasmes: attīstīta izpratni par ekonomikas pamatprincipiem, biznesa modeļiem, uzņēmējdarbības veidošanas principiem, biznesa analīzi, attīstības stratēģiju un finanšu uzskaiti, lai sākot no otrā semestra padziļināti attīstītu profesionālās uzņēmējdarbības vadītāja kompetences.

Studiju kursi tiek plānoti noteiktā secībā (studiju plānu skatīt 5.pielikumā), lai nodrošinātu secīgu un konsekventu zināšanu apguvi. 70 KP programmas apguve tiek uzsākta ar tēmu kopu “Ievads uzņēmējdarbībā” (skat.2.1.tabulu). 70 KP programmas turpinājumā un 60 KP programmā tēmu kopas tiek plānotas saskaņā ar 1.1.tabulā norādīto, sakontēji apgūstot tēmu par stratēģisko vadībzinību un ekonomiku, kas ir būtiski, lai izprastu ekonomikas un stratēģijas nozīmi, tajā skaitā mijiedarbībā ar informācijas tehnoloģijām. Nākamā tēmu kopa ir cilvēkresursu vadība un psiholoģija, jo katra uzņēmuma pamatā ir cilvēki, komunikācija, darbinieku motivēšana un radošā potenciāla attīstība. Aiz tās seko citu vadības virzienu apguve, kas sekmē uzņēmējdarbības attīstību, t.i., mārketingu, projektu, kvalitātes un procesu, loģistikas vadību. Pēc visu iepriekš minēto tēmu kopu apguves, tiek turpināta finanšu un juridisko aspektu apguve, kas ir saistīta ar visām iepriekš minētajām tēmu kopām. Programmas noslēgumā ir pētniecība un prakse.

2.1.tabula

Studiju programmas kursu sadalījums pa tēmu kopām

	Tēmu kopas nosaukums	Studiju kursa nosaukums
Tikai 70 KP	Ievads uzņēmējdarbībā	Uzņēmējdarbības un mārketinga pamati, tendences un iespējas
		Grāmatvedība un finanses
		Ekonomikas teorētiskie aspekti
		Stratēģisko vadībzinību pamati
		Analīze un statistika uzņēmējdarbībā

60 KP un 70 KP programma	Stratēgiskā vadībinība un ekonomika	Ekonomika
		Biznesa stratēģija un konkurētspēja
		Vadības lēmumu izstrāde uzņēmējdarbībā
		Biznesa un informācijas tehnoloģiju stratēģiskā mijiedarbība
	Cilvēkresursu vadība un psiholoģija	Vadības psiholoģija un līderība
		Starpkultūru komunikācija biznesa vidē
		Inovācijas un radošums uzņēmējdarbībā
		Personāla vadīšana
	Citi vadības virzieni	Mārketinga vadīšana
		Pārmaiņu un krīzes vadīšana organizācijā
		Projekta vadīšana
		Uzņēmuma biznesa procesu un kvalitātes vadība
		Sociālā un lietišķā ekoloģija
	Finanses un juridiskie aspekti	Finanšu pārvaldība
		Finanšu tirgi
		Komerctiesības
	Pētniecība un prakse	Pētījumu metodoloģija
		Prakse
		Maģistra darbs
	<i>Papildu izvēles kurss, ja nav apgūts iepriekšējās studijās</i>	Civilā aizsardzība

Tālmācības studiju formā tiek nodrošināta studiju kursu plānošana norādītajā secībā. Noslēgumā, lai

sekmētu kvalitatīvu maģistra darbu izstrādi, studiju kursa "Pētnieciskā darba metodoloģija" pārbaudes darbs tiek saistīts ar profesionālās prakses laikā identificēto problēmu risināšanu ar zinātniski pētnieciskām metodēm.

Maģistra studiju programma "Uzņēmējdarbības vadība" atbilst Ministru kabineta 2014. gada 26. augusta noteikumiem Nr. 512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu" un tajos izvirzītajiem kritērijiem (skat.2.pielikumu), kā arī profesiju standartam (skat.3.pielikumu). Lai gan programmas "Uzņēmējdarbības vadība" absolventiem, netiek piešķirta profesionālā kvalifikācija, studiju programmas atbilstība profesijas standartam "Organizācijas vadītājs" ir veikta, lai nodrošinātu atbilstošas zināšanas un prasmes mūsdienīgai uzņēmējdarbības vadībai.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Visi studiju materiāli, pārbaudījumu kārtošana un sadarbība ar studentiem notiek attālināti (e.riseba.lv, Skype, e-pasts, vebinārs u.tml.). Atkarībā no studiju kursa specifikas, mērķa un sasniedzamajiem rezultātiem, tiek noteikti pārbaudes darbu veidi.

Tā kā katrā studiju kursā ir definētas apgūstamās zināšanas, prasmes un kompetences, arī pārbaudes darbi tiek izvēlēti atbilstoši studiju kursa sasniedzamajiem rezultātiem. Zināšanu novērtēšanai visbiežāk tiek izmantoti testi vai uzdevumi, kuros jādemonstrē kursā iegūtās zināšanas. Prasmju novērtēšanai tiek izmantoti praktiski, analītiski, radoši uzdevumi, kuros studentam jāpielieto iegūtās zināšanas. Savukārt kompetenču pārbaude notiek pārbaudot spējas radīt, prezentēt, pamatot studiju kursā apgūto gan mutiskā, gan rakstiskā veidā.

Kopumā studijas notiek attālināti tālmācības formā, taču maģistra darba aizstāvēšana notiek klātienē. Tālmācības studiju formā tiek piemērots ne tikai individuālais darbs, bet arī darbs grupās. Piemēram, kursā "Projekta vadīšana" un "Biznesa stratēģija un konkurētspēja" studenti strādā grupās attālināti un kopā *on-line* vidē prezentē situācijas risinājumu. Atsevišķosursos kā "Vadības lēmumu izstrāde uzņēmējdarbībā" un "Pētnieciskā darba metodoloģija" eksāmenu pieņemšana notiek izmantojot Skype. Jāatzīst, ka šāda veida uzdevumu un pārbaudījumu skaits programmā vēl aizvien ir neliels, tas ir potenciālais attīstības virziens. Lai veicinātu šādu sadarbību un pārbaudījumu pieņemšanu, 2018./2019.gadā tika noteikta papildu samaksa par kontaktstundām tiem mācībaspēkiem, kuri izmanto šādas pārbaudes un sadarbības metodes.

Maģistra studiju programma "Uzņēmējdarbības vadība" tiek īstenota tikai neklātienes tālmācību studiju formā. Vadoties no studiju kursa apjoma, tiek noteikts arī pārbaudījumu skaits. 1KP studiju kursam tas ir 1 pārbaudes darbs un eksāmens, 2KP kursam tie ir 2 pārbaudes darbi un eksāmens, savukārt 3KP kursam tie ir 3 pārbaudes darbi un eksāmens.

Visi studiju programmā paredzētie studiju kursi tiek īstenoti atbilstoši studiju kursu aprakstiem, kuros noteikta arī attiecīgā kursa vērtēšanas sistēma, ievērojot RISEBA vienoto vērtēšanas sistēmu. RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma ir veidota balstoties uz 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”:

- vērtēšanas atklātības princips – atbilstoši izvirzītajiem programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts prasību kopums studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšanai. Prasību kopums ir norādīts katrā studiju kursa aprakstā.
- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu, attiecīgi par visu programmas satura apguvi. Studējošais var aizstāvēt maģistra darbu tikai tad, kad ir apgūts viss programmas saturs. Studiju kursi, kuros ir iegūts negatīvs vērtējums, ir jākārtoti atkārtoti.
- vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips – augstskola nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai. RISEBA Studiju nolikuma, kas tiek apstiprināts Senātā, 3.6.punktā ir noteikts – ja studējošais vēlas uzlabot savu gala atzīmi, viņam ir jāvienojas ar attiecīgo mācībspēku un programmas direktoru par laiku, jāsaņem no attiecīgās studiju programmas administratores noteiktas formas norīkojums, atbilstoši papildu maksas pakalpojumu cenrādim.
- vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā pārbauda studentu zināšanas, prasmes un kompetences, kas norādīti studiju kursa aprakstā (referāti, testi, prezentācijas, patstāvīgie darbi, situācijas analīzes, grupas darbi utt.). Gala vērtējums pēc studiju kursa apguves ietver studenta darba novērtējumu visa studiju kursa apguves laikā, tajā skaitā, līdzdalību (ja tā tiek kursā izmantota un darba kvalitāti, pārbaudes darbu rezultātus, kā arī eksāmena vērtējumu. Kurša apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtības termiņa pagarinājums.

Pārbaudes darbus, eksāmenus, prakses un maģistra darbus vērtē ar atzīmi 10 ballu sistēmā. Studenta zināšanas tiek novērtētas procentuāli no 1 līdz 100%. Informācija par RISEBA studiju vērtēšanas kritērijiem norādīta Biznesa virziena ziņojuma 1.6.sadaļā.

Tālmācības studentiem tiek nodrošināta atgriezeniskā saite par iegūto vērtējumu dažādos veidos: testa rezultātus studenti var redzēt uzreiz pēc testa, iesniegtajiem pārbaudes darbiem mācībspēks sniedz rakstisku atgriezenisko saiti 10 darba dienu laikā, savukārt tiešsaistes prezentācijās studenti var diskutēt un uzreiz saņemt informāciju.

Studiju procesa īstenošanā tiek ņemti vērā **studentcentrētas izglītības principi**, kas tiek īstenoti šādā veidā:

- Studiju kursu mācībspēki ņem vērā un respektē studentu dažādību un viņu vajadzību daudzveidību, izmantojot dažādus programmas īstenošanas veidus, atbilstoši studentu iespējām. Maģistra studiju programmā “Uzņēmējdarbības vadība” studentu dažādība izpaužas ne tikai katra studenta individualitātē, bet arī tajā, ka tie ir no dažādām nozarēm, ar dažādu pieredzi un zināšanām. Mācībspēki respektē šo studentu dažādību vērtējot studentu sniegumu. Studējošajam ir iespēja pāriet no šīs studiju programmas uz citu, veicot studiju kursu pielīdzināšanu.
- Studiju kursi tiek apgūti studentu un mācībspēku sadarbības procesā, kur atbilstoši situācijai tiek pielietotas dažādas mācīšanas metodes: monoloģiskā - lekcijas un demonstrējumi; dialogiskā - diskusijas, radošās metodes; pētnieciskās metodes – literatūras studijas, situāciju analīze, problēmuzdevumi, u.c. Veicot pētniecisko darbu, studenti izmanto kvalitatīvās, kvantitatīvās un datu matemātiskās apstrādes metodes. Tiek izmantotas dažādas darba formas – grupu darbs, patstāvīgais darbs.
- Tiek veicināta studējošo patstāvība, piedāvājot studentiem mācību metodes, kur viņi var individuāli vai grupā sagatavot un demonstrēt savas zināšanas, prasmes un attieksmi. Šis princips tālmācības studijās tiek īstenots pilnā apmērā, jo students visā programmas laikā patstāvīgi mācās, pats plāno savu studiju laiku un pārbaudījumu kārtību.
- Mācībspēku un studentu savstarpējās attiecībās tiek veicināta studējošo un mācībspēku

abpusēja cieņa, veidojot pozitīvu emocionālo fonu un radošu sadarbību. Augstskolā darbojas Ētikas komisija, kur nepieciešamības gadījumā tiek izskatītas ētiska rakstura sūdzības. Maģistra studiju programmā "Uzņēmējdarbības vadība" ētiska rakstura problēmas nav tikušas izskatītas, kas liecina par pozitīvu un radošu sadarbību ar studentiem.

- Augstskolā eksistē atbilstošas procedūras studentu sūdzību risināšanai. Sūdzību izskatīšanas procesu vada Kvalitātes daļas vadītājs, pieaicinot programmas direktoru un katedras vadītāju, nepieciešamības gadījumā – Studiju departamenta vadītāju vai studiju prorektoru.
- Regulāri tiek izvērtētas pedagoģiskās metodes, mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas veidi. Aktuālie jautājumi tiek apspriesti katedras sēdēs, Metodiskās padomes sapulcēs, kā arī mācībspēkiem regulāri tiek organizēti metodiskie semināri, ekskursijas un dažādas mācības. Piemēram, 2019.gadā notika divi apmācību semināri par Moodle (e.riseba.lv) vides iespēju izmantošanu interaktīvā studiju procesā. RISEBA līdzfinansēja arī profesionālās pilnveides kursa "Augstskolu didaktika: mūsdienu teorija un prakse" apguvi mācībspēkiem, kam tas bija nepieciešams. Tāpat tiek atbalstītas jebkura cita veida apmācības vēlētajam akadēmiskajam personālam tā darbības jomā. Katra mācībspēka sniegumu studējošie kursa noslēgumā novērtē, aizpildot studiju kursa novērtēšanas anketu.

Tālmācībā studējošiem divas reizes gadā tiek organizēts tālmācības studentu vakars, kur ir iespēja satikt kursa biedrus, mācībspēkus, programmu administrējošo personālu. Studenti var izteikt savus priekšlikumus programmas vai studiju procesa uzlabošanai, kā arī tas atvieglo tālāku saziņu ar administratīvo personālu. Kā vienu no piemēriem, var minēt studentes ieteikumu apgūt semestrī paredzētos kursu vienu pēc otra, kas tika īstenots, bet diemžēl nebija piemērots lielākajai daļai citu studējošo un vairs netika pielāgots. Studentu priekšlikumi regulāri tiek uzklauti un īstenoti, lai tālmācības studiju procesu padarītu efektīvāku.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Maģistra studiju programmā „Uzņēmējdarbības vadība” ir paredzēta profesionālā prakse 6 KP apjomā. Prakses uzdevumus un prasības reglamentē „Profesionālās darba prakses prasības maģistra studiju programmā „Uzņēmējdarbības vadība””.

Prakses mērķis ir: nostiprināt praksē, uzņēmējdarbības jomā iegūtās teorētiskās zināšanas atbilstoši attiecīgā uzņēmuma darbības jomai un specifikai.

Studējošais patstāvīgi vai ar RISEBA atbalstu izvēlas prakses vietu, noslēdz trīspusējo sadarbības līgumu un veic prakses uzdevumus 6 nedēļas. Pēdējo 3 gadu laikā neviens studējošais nav vērsies augstskolā ar lūgumu palīdzēt atrast prakses vietu, jo lielākoties studējošie ir jau nodarbināti un kā savu prakses vietu izvēlas savu darbavietu. Ja tāda nepieciešamība būtu, RISEBA ir pieejams Studentu karjeras atbalsta speciālists, kas var atrast piemērotu prakses vietu.

Prakses vieta var būt jebkurš uzņēmums vai organizācija, kurā ir iespējams analizēt uzņēmējdarbības procesus. Ja students nav savā darbavietā saistīts tieši ar uzņēmējdarbības aspektiem, tad prakses laikā tas ir jāizdara, iepazīstot organizāciju no cita skatupunkta, veicot izpēti un analīzi.

Par prakses īstenošanu tiek slēgts trīspusējs sadarbības līgums, un tajā ir noteiktas divas

kontaktpersonas – prakses vadītājs uzņēmumā un prakses vadītājs augstskolā. Augstskolā prakses vadītājs ir programmas direktors vai cita persona atbilstoši studiju plānā noteiktajam. Prakses vadītājs augstskolā sniedz atbalstu prakses īstenošanas laikā. Tālmācībā tiek nodrošinātas videolekcijas par to, kas jāņem vērā prakses laikā, un kā labāk sagatavot prakses atskaiti. Pirms prakses atskaites iesniegšanas, prakses vadītājs augstskolā izskata tos un sniedz katram studējošajam komentārus un atgriezenisko saiti prakses atskaites uzlabošanai, kas dod iespēju labāk sagatavoties aizstāvēšanai un maģistra darba izstrādei.

Praksei ir definēti noteikti veicamie uzdevumi, kas ir aprakstīti prakses nolikumā. Prakses novērtējuma iegūšanai studējošais nodod atskaiti, kurā ietver prakses vadītāja (prakses devēja uzņēmuma pārstāvja) novērtējumu, prakses dienasgrāmatu, kā arī aizstāv prakses atskaiti noteiktajā termiņā, saskaņā ar studiju grafiku. Prakses aizstāvēšanai tiek izveidota komisija 2 mācībspēku sastāvā un tā vērtē praksi pēc šādiem kritērijiem: 60% prakses laikā veiktā darba apjoms, saturs un maģistranta ieguldījums tā izpildē; 20% - prakses prezentācija, tās saturs un pasniegšanas veids; 20% iesniegto prakses dokumentu kvalitāte, noformējums un atbilstība prakses prasībām.

Profesionālā prakse sekmē visu studiju rezultātu sasniegšanu, jo tā ir viens no noslēdzošajiem posmiem pirms maģistra darba izstrādes un studējošajam prakses laikā ir jāparāda studiju programmā definētās zināšanas, jāpielieto prasmes un jādemonstrē sasniedzamās kompetences. Prakses ietvars parāda plašāku studējošā sniegumu, nekā atsevišķos studiju kursus.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju programmas noslēgumā ir jāizstrādā un jāaizstāv **maģistra darbs**. Maģistra izstrādi studējošie veic saskaņā ar RISEBA „Studiju darbu izstrādāšanas nolikumu”. Studējošiem tiek piedāvāts maģistra darba tēmu un vadītāju saraksts, kas tiek apstiprināts Biznesa katedrā.

Studējošais var izvēlēties arī savu maģistra darba tēmu, pamatojoties uz pētāmās organizācijas interesēm vai zinātnisko novitāti, kas ir studējošā interešu lokā. Tēmas izvēlē studējošais var konsultēties ar programmas direktoru un/vai potenciālo zinātnisko vadītāju par maģistra darba tēmas aktualitāti un praktisko pētījuma gaitu. Maģistra darba tēmas izvēlē nosacījums ir, ka tēmai ir jābūt saistītai ar uzņēmējdarbību, vadībizinību, organizācijas vadību.

Students kopā ar zinātnisko vadītāju formulē tēmu un iesnieguma veidā, kas ietver arī maģistra darba izstrādes plānu, iesniedz programmas direktoram. Programmas direktors to saskaņo un iesniedz reģistrēšanai un apstiprināšanai Biznesa katedrā. Ja kādā no apstiprināšanas posmiem ir precizējumi vai komentāri, tiek informēts studējošais un zinātniskais darba vadītājs.

Studējošie gala pārbaudījumus drīkst kārtot, ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzētā studiju kursa apguve;
- novērtēta un aizstāvēta prakses atskaite;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Sekmīgai maģistra darba izstrādei, tiek īstenotas šādas darbības:

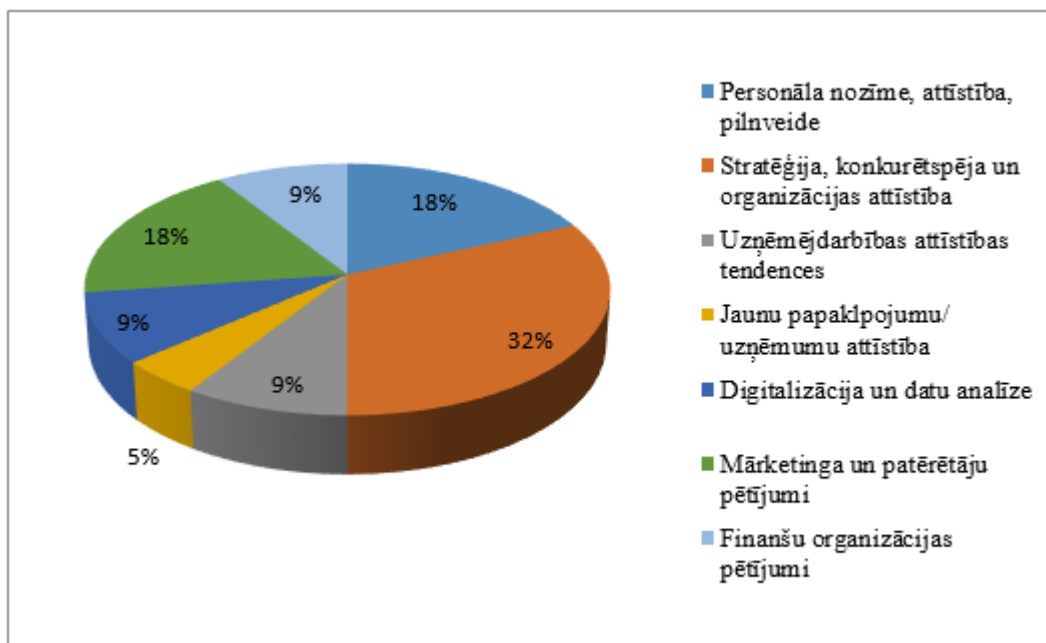
1. Kursā “Pētnieciskā darba metodoloģija” studējošiem ir jāpasagatavo sava maģistra darba idejas pieteikums, izvēlēto pētniecības metožu pamatojums, kā arī jāveic aptaujas anketas pirmās versijas izstrāde, datu ieguve un analīze. Mācībspēka atgriezeniskā saite un šī darba analīze

palīdz labāk izprast maģistra darba būtību.

2. Profesionālās prakses aizstāvēšanā studējošam ir jāpamato maģistra darba tēmas izvēle. Lielākoties maģistra darba tēmas ir saistītas ar organizācijām, kurās tiek izieta prakse, tādējādi jau maģistrants labāk ir izpratis pētāmo vidi.
3. Maģistra darba izstrādes vidū programmas direktors organizē vebināru. Visiem studējošiem, kuri attiecīgajā posmā raksta maģistra darbu, ir jāprezentē pētījuma mērķis, uzdevumi, konceptuālais modelis, pētījuma metodes un tālākais plāns. Vebinārā studējošie var klausīties citas prezentācijas, tādējādi gūstot papildu idejas sava maģistra darba uzlabošanai.
4. Pirms maģistra darba iesniegšanas obligāta ir priekšizstāvēšana, kurā piedalās divi komisijas locekļi, sniedzot priekšlikumus maģistra darba pilnveidošanai. Tālmācības studentiem priekšizstāvēšana tiek organizēta gan klātienē, gan attālināti. Klātienē prezentācijas sniedz tie studenti, kuri attiecīgajā dienā var ierasties augstskolā. Pārējie studenti priekšizstāvēšanu iziet attālināti. Ja studējošais priekšizstāvēšanā ir saņēmis nesekmīgu vērtējumu, priekšizstāvēšana ir jāiziet atkārtoti, iesniedzot uzlabotu maģistra darba versiju un priekšizstāvēšanas prezentāciju programmas direktoram.

Analizējot 22 aizstāvēto maģistra darbu tēmas 2018./2019.studiju gadā, secināts, ka visvairāk maģistra darbu – 32% izstrādāti par stratēģiju, konkurētspēju un organizācijas attīstību, kas ir likumsakarīgi programmā “Uzņēmējdarbības vadība” studējošiem (skat.2.1.att.). 18% studējošo pētījumi bijuši par personāla jautājumiem, un tik pat daudziem pētījumi bijuši arī par mārketingu un patērētāju uzvedību. Kopumā visas tēmas ir saistītas ar uzņēmuma vai organizācijas vadību, tās parāda aktuālās tendences.

2.1.attēls.

Maģistra darbu tēmu virzienu apkopojums 2018./2019.studiju gadā

Jāatzīmē, ka studiju tēmu izvēle katrā studiju gadā atšķiras, ko nosaka gan studējošo intereses, gan mācībspēku maģistra darba tēmu piedāvājums.

Būtiskākās maģistra darbu tēmas, kas pēdējos gados visaugstāk novērtētas maģistra darbu aizstāvēšanā, un ir saistītas ar aktualitātēm nozarē un darba tirgū ir šādas:

1. Attālinātās vadības un attālinātā darba priekšrocības un trūkumi organizācijā X;
2. Uzņēmējdarbības virziena un nepieciešamo resursu izpēte ar bezpilota lidaparātu piedāvātu pakalpojumu jomā Latvijā;
3. Datu padziļinātās analīzes metožu izmantošana vadības lēmumu pieņemšanā Latvijas

uzņēmumos;

4. Uzņēmēju motivējošie faktori lēmumam iesaistīties sociālajā uzņēmējdarbībā;
5. Radošo industriju uzņēmuma SIA "Kurzemes filharmonija" biznesa modeļa izstrāde;
6. Daugavpils patērētāju attieksme un lēmumu pieņemšana par ceļojuma iegādi uz Gruziju.
7. Biznesa procesu pilnveidošana un robotizācija bankas operacionālās darbības uzlabošanai
8. Business eņģeļu kritēriji investīciju projekta atlasei
9. Vīna darītavas Chateau Aiguilloux mārketinga stratēģiskā scenārija izstrāde
10. Darbinieku iesaiste un tās loma biznesa rezultātu sasniegšanā finanšu kompānijā
11. Komunikācijas pilnveide uzņēmumam SIA „Orkla Confectionery & Snacks Latvija” pārmaiņu laikā

Ja studiju programma ir sekmīgi apgūta un gala pārbaudījumos saņemts pozitīvs vērtējums (zemākais sekmīgais vērtējums 4 balles), studentiem tiek piešķirts profesionāla maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā. Maģistra darbus vērtē valsts pārbaudījumu komisija piecu locekļu sastāvā, kurā ir iekļauti gan augstskolas RISEBA, citas zinātniskās institūcijas un profesionālās vides pārstāvji.

Studentu maģistra darbu vērtējumi ir skalā no 6-10 ballēm, kas katrā studiju gadā atšķiras. Ja 2017./2018.studiju gadā visvairāk 44% studējošo saņēma vērtējumu 7(labi), tad 2018./2019.studiju gadā visvairāk – 36% maģistra darbu saņēma vērtējumu 6 (gandrīz labi). Tajā pašā laikā jāvērs uzmanība, ka 2017./2018.studiju gadā vērtējumu 9 (teicami) saņēma tikai 6% studējošo, tad 2018./2019. studiju gadā šādu vērtējumu saņēma 23% no visiem maģistrantiem. 2018./2019.studiju gadā vērtējumu 7 (labi) saņēma 23% studējošo, 8 (ļoti labi) – 18% studējošo. Vērtējums 10 (izcili) pēdējo divu gadu laikā ir bijis vienam studējošajam.

Jāatzīmē, ka vērtējumu katru gadu ietekmē arī tas, cik daudz grupā ir studenti, kuru maģistra darbi ir izstrādāti augstā kvalitātē, ar lielu zinātnisko vai praktisko pienesumu.

Valsts pārbaudījumu komisijai ir tiesības un iespēja izvirzīt atzinībai tos maģistra darbus, kas bijuši ļoti augstas kvalitātes. Kopumā katrā aizstāvēšanā, kas studiju gadā ir divas, apbalvošanai tiek izvirzīti ap 2 maģistra darbi.

Valsts pārbaudījumu komisija pēc katras aizstāvēšanas sniedz arī kopējo novērtējumu par maģistra darbu tēmu aktualitāti un atbilstību studiju programmai, kā arī ieteikumus maģistra darbu uzlabošanai. Pēdējos 3 studiju gados galveni ieteikumi ir bijuši šādi: 1) orientēties uz jaunākiem literatūras avotiem; 2) pievērst lielāku uzmanību Studiju darbu noformēšanas nolikumam, veidojot struktūru, atsauču, secinājumu un ekonomiski pamatotu priekšlikumu noformējumu u.c. 3) Definēt 2-3 pētījuma jautājumus; 4) Pārdomāt statistiskās datu apstrādes metožu izmantošanu atbilstoši situācijai. Par Valsts pārbaudījumu komisijas ieteikumiem studējošie tiek informēti vebināros, savukārt mācībspēki Biznesa katedras sēdēs.

Jāatzīmē, ka pēdējos 3 studiju gados, 2 maģistra studiju programmas "Uzņēmējdarbības vadība" absolventi turpina studijas doktora studiju programmā „Biznesa vadība”, kas liecina par labu studiju programmas kvalitāti.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Katra studiju kursa noslēgumā tiek veikta studentu anketēšana, lai novērtētu studiju kursa saturu, kvalitāti un dažādus administratīvos kritērijus. Respondenti ir visi programmā studējošie studenti.

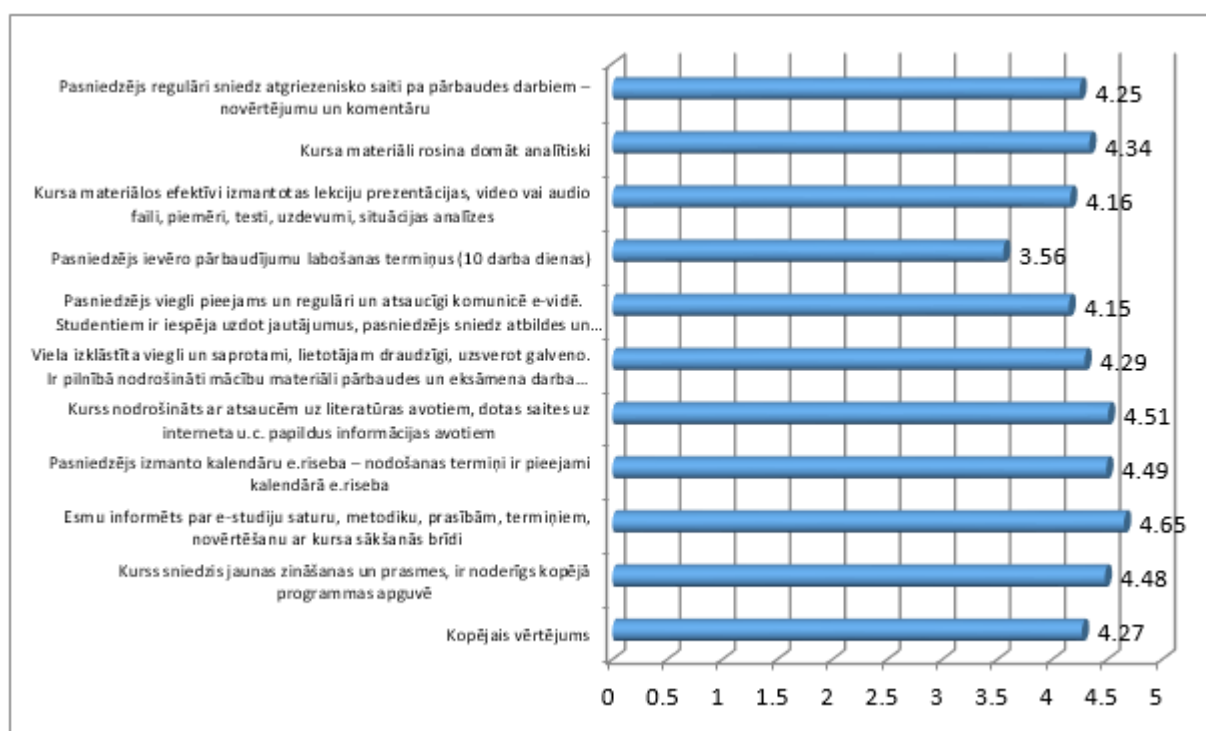
2018./2019.studiju gadā tika veikts novērtējums 18 studiju kursiem tālmācībā. Visi studiju kursi tika vērtēti pēc 11 kritērijiem 5 ballu skalā, kur 5-pilnīgi piekrītu, 4-drīzāk piekrītu, 3-nevaru pateikt, 2-drīzāk nepiekrītu, 1-pilnīgi nepiekrītu.

Tālmācības studiju kursu vidējais novērtējums piecu ballu skalā ir 4,27, kas ir par 0,20 procentpunktiem augstāk nekā iepriekšējā studiju gadā. Visaugstāk studenti vērtējuši informāciju par e-studiju saturu, metodiku, prasībām, termiņiem, novērtēšanu ar kursa sākšanās brīdi (skat 2.2.att.). Šī rādītāja augsts vērtējums ir veidojies pamatojoties uz Tālmācības administratoru rūpīgu darbu, apkopojot informāciju par pārbaudījumiem un veicot atgādinājumus mācībspēkiem.

Otrs augstāk novērtētais kritērijs ir, ka mācībspēki izmanto e.riseba kalendāru, pārbaudījumu termiņus sasaista ar kalendāru, tādējādi studējošiem vienkopus ir redzama visa informācija par plānotajiem pārbaudījumiem, eksāmeni vai citām aktivitātēm.

Kā trešais augstāk vērtētais ir studiju kursu vērtība un noderīgums, ko studējošie augsti novērtējuši.

Pēc studiju kursu novērtējuma anketām redzams, ka jāturpina uzlabot pārbaudījumu labošanas termiņus.

2.2.attēls. Maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” tālmācības studiju kursu novērtējums 2018./2019.st.gadā (18 studiju kursi)

Kopumā studiju kursu kvalitāte novērtēta augsti un, kā liecina aptaujas dati, vērtējumi studiju kursiem un to īstenošanas procesam ik gadu paaugstinās.

Absolventu aptauja tiek veikta reizi divos gados, iepriekšējā tika veikta 2017./2018.studiju gadā. Studiju programma “Uzņēmējdarbības vadība” tika novērtēta pēc 15 kritērijiem 4 ballu skalā, kur “1” ir pilnīgi nepiekrītu, “4” pilnīgi piekrītu.

Aptaujas respondenti bija 76 programmas absolventi (67 latviešu un 8 krievu plūsmā studējošie). Respondenti ir absolvējuši programmu pirms nepilniem 3 gadiem - 11%, pirms 4 līdz 10 gadiem - 58% un pirms vairāk nekā 10 gadiem - 31%.

Augstākie rādītāji par labu studiju programmas izvēlei absolventu skatījumā bijuši - interese par izvēlēto studiju virzienu - 65,79% un piemērots studiju grafiks - 65,47%.

61% absolventu strādā specialitātē Latvijā, 89% respondentu ir algoti darbinieki, 5% ir darba devēji un 4% ir pašnodarbinātie, 1% bezdarbnieks. 93% respondentu absolvēšanas brīdī jau strādāja.

Aptaujas rezultāti uzrādīja, ka programmas “Uzņēmējdarbības vadība” absolventi pārsvarā strādā par vidējā līmeņa vadītājiem, kā arī salīdzinoši liels skaits ir pamatdarba veicēji (skat.2.2.tab.)

2.2.tabula

Studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” absolventu ieņemamo amatu līmenis

Ieņemamais amats	Absolventu atbildes procentos
Augstākā līmeņa vadītājs	13.33%
Vidējā līmeņa vadītājs	48%
Pamatdarba veicējs	38.67%

Aptaujā tika jautāts arī par absolventu atalgojuma līmeni. Rezultāti parāda, ka absolventu darba samaksa ir virs vidējā algu līmeņa valstī. Lielākā daļa absolventu saņem atalgojumu robežās no 1001 līdz 1500 un 1501 līdz 2000 eiro (skat. 2.3.tab.)

2.3.tabula

Absolventu bruto darba atalgojuma līmenis

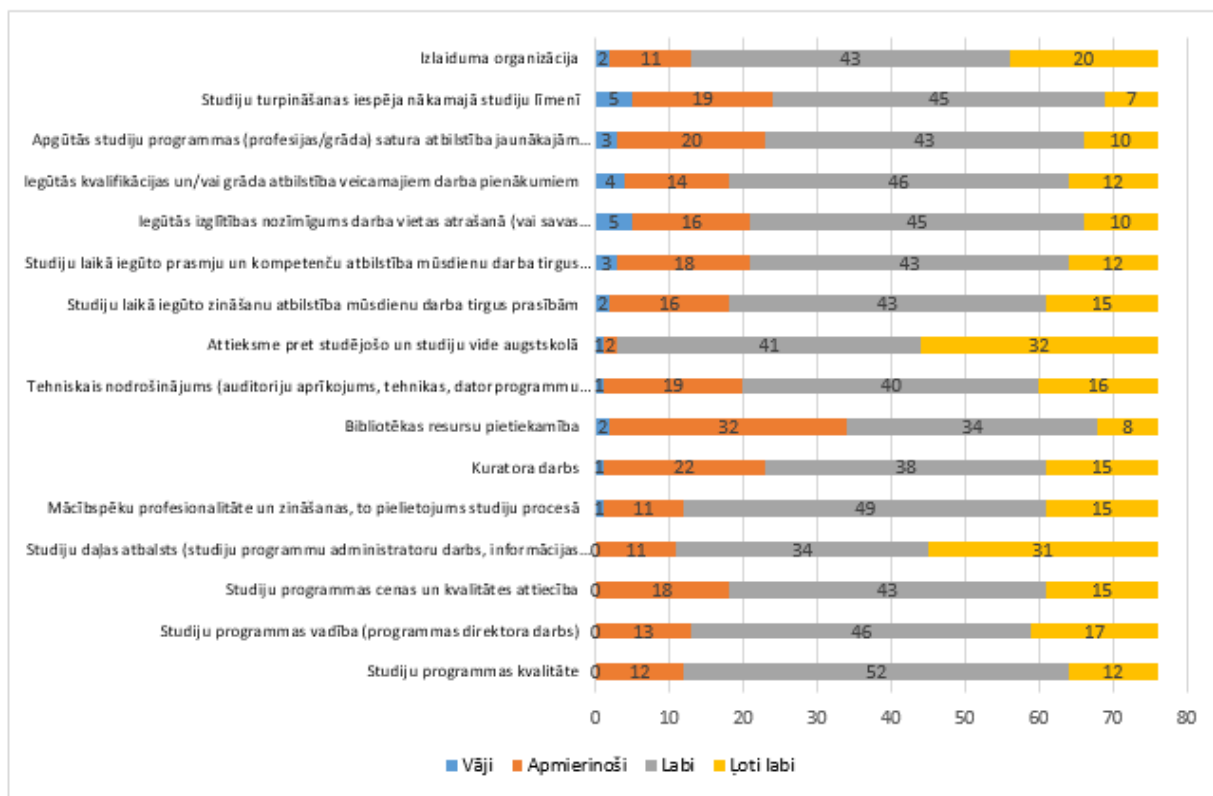
Pašreizējais bruto darba algas lielums	Absolventu atbildes procentos
līdz 430 eiro	2.74%
no 430 līdz 850 eiro	9.59%
no 851 līdz 1000 eiro	6.85%
no 1001 līdz 1500 eiro	34.24%
no 1501 līdz 2000 eiro	28.77%
2001 eiro un vairāk	17.81%

Absolventu vērtējums ir pozitīvs (skat.3.att.). Augstākais novērtējums ir attieksmei pret studējošo un studiju videi augstskolā, studiju programmu kvalitātei, studiju programmas vadībai un mācībspēku profesionalitātei.

Zemākais vērtējums ir bijis bibliotēkas resursu pietiekamībai un studiju turpināšanas iespējām nākamajā līmenī. Jāņem vērā, ka lielākā daļa aptauju aizpildījušo programmu absolvējuši vairāk nekā pirms 4 gadiem.

Viszemāk novērtētie kritēriji ir uzlaboti. Katru gadu tiek papildināti bibliotēkas resursi, iegādājoties jaunākos literatūras avotus. Šobrīd gan programmā tiek īstenota tikai tālmācības studiju forma, kā dēļ fiziski bibliotēkā iegādātie mācību līdzekļi varētu netikt tik daudz izmantoti kā klātienē studijās, lai gan maģistra darbu izstrādes laikā studējošie apmeklē RISEBA bibliotēku klātienē.

Visizplatītākais resursu izmantošanas veids ir attālinātā pieeja zinātniskajām datu bāzēm. Tāpat arī studiju turpināšanas jautājums ir atrisināts, absolventiem ir pieejamas studijas doktora studiju programmā “Biznesa vadība” un kā liecina pēdējo 3 studiju gadu dati, ir studējošie, kas šīs iespējas izmanto.

2.3.attēls. Studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” absolventu aptaujas rezultāti

Aptaujā tika noskaidrots, ka 93% respondentu ir nodarbināti, kas liecina par programmas kvalitāti, nodrošināto zināšanu un prasmju nepieciešamību darba tirgū. 61% absolventu strādā specialitātē, pārējie citā jomā, bet saistītā ar vadību cita veida organizācijās.

Absolventu darba vietu sadalījums pa nozarēm ir atšķirīgs. Visvairāk respondentu – 14% strādā vairumtirdzniecībā, mazumtirdzniecībā, automobiļu un motociklu remonta nozarē, 12% valsts pārvaldē un tikpat daudz Informācijas un komunikāciju pakalpojumu nozarē. Pārējie respondenti strādā pārējās nozarēs līdzīgā apjomā.

Absolventi ir nodarbināti ne tikai uzņēmumos, bet arī publiskās pārvaldes iestādēs kā Nodarbinātības valsts aģentūra, VSIA Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris (Lielā ģilde). Uzņēmējdarbībā nodarbinātie strādā ne tikai dažādos uzņēmumos Latvijā, bet arī ārpus tās, kā, piemēram, finanšu uzņēmumā Minhenē, Vīna darītavā Chateau Aiguilloux Francijā, SIA “LenRusStroy” Krievijā, SIA “LSG Sky Chefs” (Lufthansa) Vācijā u.c. Latvijā strādājošie ir nodarbināti ļoti dažādu jomu uzņēmējdarbībā, kā, piemēram, ražošanas vadībā (SIA „Orkla Confectionery & Snacks Latvija”), pakalpojumu sniegšanā (SIA „Latvijas Propāna Gāze”), medicīnas iestāžu vadībā (SIA „Unidentas”, SIA „Farma Balt Aptiekas”, SIA „Dzirdes Sistēmas”), finanšu vadībā (dažādas bankas), brīvā laika preču tirdzniecībā (SIA “Normark Latvia”) u.c.

Kamēr nav izveidots Valsts izglītības informācijas sistēmas Studējošo un absolventu reģistrs un augstskola nesaņem informāciju no tās, RISEBA ir noslēgusi tiešu sadarbības līgumu ar Centrālo statistikas pārvaldi par informācijas saņemšanu bez atlīdzības par RISEBA absolventiem atbilstoši augstskolas programmu struktūrai un studējošo profiliem. Katru gadu RISEBA saņem datus par absolventu nodarbinātību, profesijām, nozarēm u.c. un izmanto to programmu pilnveidošanā. Saskaņā ar CSP datiem uz 2019.gada janvāri, absolventu nodarbinātība ir 97%, kas liecina par

augstu studiju kvalitāti un prasmju nepieciešamību darba tirgū.

Prakses vietas studējošie lielākoties atrod un izvēlas patstāvīgi. Lai arī RISEBA ir pieejams Karjeras atbalsta speciālists, tā pakalpojumi līdz šim nav bijuši nepieciešami.

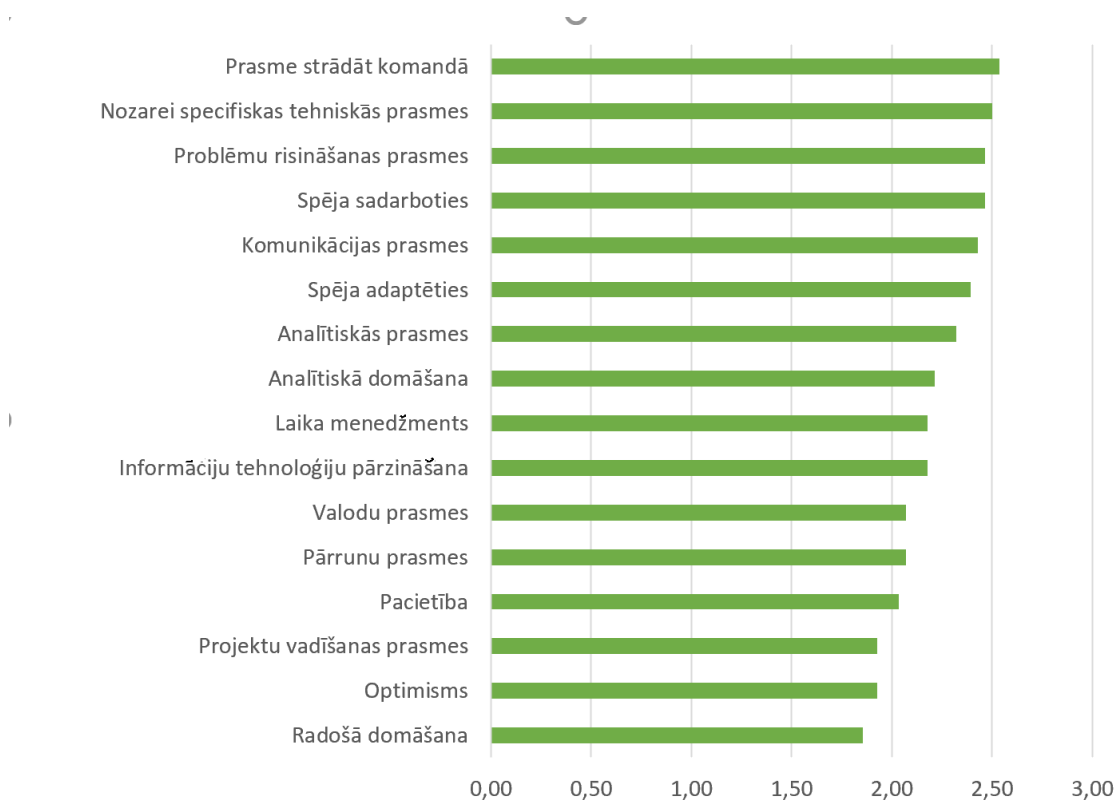
91% respondentu (programmas absolventu) rekomendētu programmu draugiem, radniekiem, paziņām. 68% norādīja, ka turpmāk vēlētos sadarboties ar augstskolu un galvenās sadarbības jomas ietver studiju turpināšana doktorantūrā, prakses iespēju piedāvāšanu studentiem un dalīšanos pieredzē vadot vieslekcijas vai seminārus. Šim mērķim ir dibināta biedrība „RISEBA absolventu asociācija”. No 2019.gada tajā ir nodarbināts speciālists, kurš atbild par komunikāciju ar absolventiem, uztur absolventu datu bāzi. Tas ļaus efektīvāk sekot līdzi absolventu gaitām, tajā skaitā izpildot absolventus vēlmi iesaistīties augstskolas dzīvē.

RISEBA regulāri - vismaz reizi trijos gados - veic **darba devēju aptaujas**. Pēdējā plaša mēroga darba devēju aptauja tika veikta 2017. gadā kā daļa no pētniecības projekta *“Management and Leadership Development Needs in Dynamically Changing Societies”*, ko organizēja CEEMAN.

Šī pētījuma projekta mērķis bija gūt ieskatu par to, kādas zināšanas, prasmes un attieksme ir nepieciešama darbiniekiem, lai gūtu panākumus mūsdienīgā darba vidē. Pētījums tika veikts deviņās valstīs un tā ietvaros tika aptaujāti 852 vadītāji un līderi no 158 uzņēmumiem.

RISEBA bija projekta pārstāvis Latvijā un aptaujāja darba devējus no 34 uzņēmumiem. Aptaujā piedalījās tādu uzņēmumu pārstāvji kā PricewaterhouseCoopers SIA; WorkingDay Latvia; Biznesa centrs Circle K; AS "Latvenergo"; SIA "Rietumu banka; Air Baltic; Accenture; Maxima; AS SEB Banka; SIA "MERITI"; VAS "Latvijas autoceļu uz-turētājs"; SIA, EVOLUTION LATVIA; Sabiedrības integrācijas centrs un citi.

Darba devēji norādīja, ka viņiem vissvarīgākie kritēriji izglītības programmu izvēlē ir studiju programmas satura kvalitāte, izglītības iestādes reputācija un vispārēja izpratne par programmas studiju rezultātu vajadzību. Kā visbiežāk nepieciešamās prasmes uzņēmumi norādīja cilvēku vadīšanas prasmes; projektu vadīšanu; klientu apkalpošanu; komunikāciju un vadība. Prasmes, ko darba devēji meklē, novērtējot potenciālos darba ņēmējus, ir norādītas 2.4. attēlā.

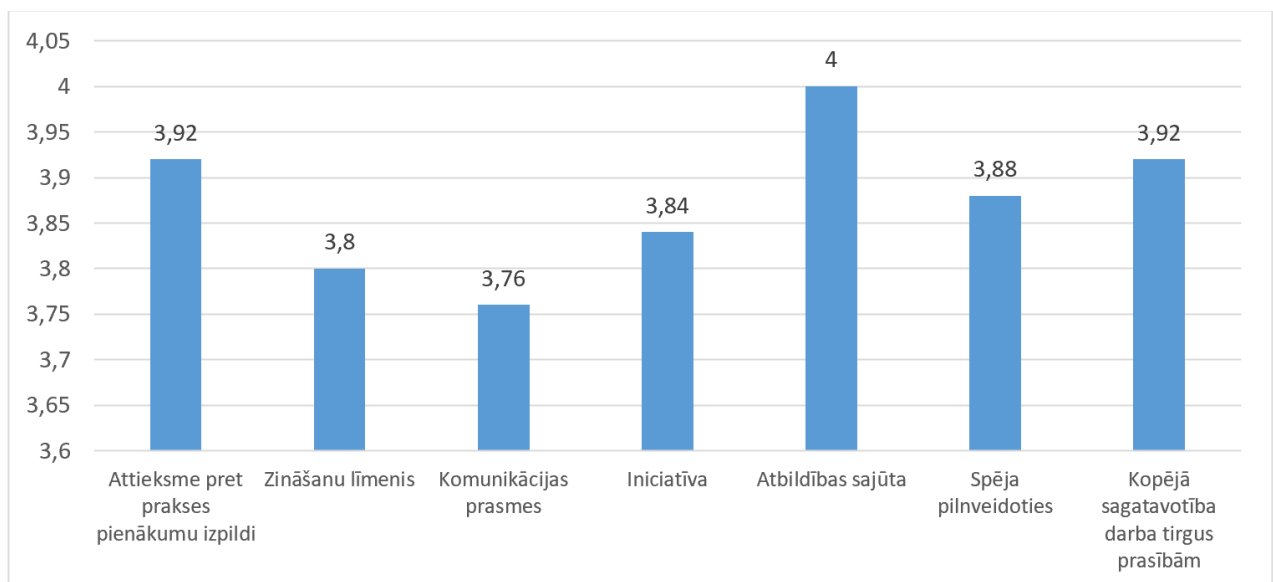
2.4. attēls. Svarīgākās prasmes, ko darba devēji vērtē potenciālajos darba ņēmējos

Šī pētījuma rezultāti tika apspriesti Programmas padomē un ar mācībspēkiem, lai uzlabotu programmas kvalitāti atbilstoši prasmēm, ko par svarīgākajām uzskata darba devēji. Tā kā komandas darbs ir vissvarīgākā prasme, tālmācības studiju programmas atsevišķos studijuursos ir iekļauti komandu uzdevumi un pārbaudes darbi, turklāt ar attālinātas sadarbības izaicinājumiem. Šie uzdevumi ietver tādu prasmju kā sadarbība, komunikācija un adaptācija apgūšanu. Studijuursos, kuros iekļauti komandu uzdevumi, tie var sastādīt līdz 40% no kopējā vērtējuma. Tāpat studiju programmā arvien vairāk tiek iekļauti analītiskie uzdevumi, problēmu risināšana ar dažādu gadījumu analīzi, pat atsevišķi studiju kursi radošajā domāšanā un projektu vadīšanā.

Vēl viens veids, kā tiek saņemta atgriezeniskā saite no darba devējiem, ir prakses novērtēšanas formas. Prakses devēji maģistra programmas "Uzņēmējdarbības vadība" studentam sniedz prakses novērtējumu par studenta sniegumu prakses laikā, izmantojot speciāli izstrādātu vērtēšanas formu. Prakses devēji 4 punktu Likerta skalā novērtē dažādus aspektus par praktikanta sniegumu. Aptaujā ir jānovērtē arī vai students sniedza noderīgus secinājumus un ieteikumus organizācijai, kā arī darba devēji komentē, kādas kompetences studentam būtu jāattīsta vairāk.

2.5. attēlā ir norādīts darba (prakses) devēju vidējais vērtējums par praktikantu sniegumu. Neviena prakses devēja studentu sniegumu nav novērtējis zemāk par 3 punktiem, kas uzskatāms par ļoti labu rādītāju. Visaugstāk ir novērtēta studējošo atbildības sajūta, attieksme pret prakses pienākumu izpildi, un kopējā sagatavotība darba tirgum.

Darba devēju vērtējumi norāda arī uz programmas pilnveidošanas aspektiem. Kā būtiskākā kompetence, kas jāuzlabo ir komunikācijas prasmes. Tālmācības studiju programmā atsevišķos studijuursos ir ietverti grupu darbi, kuru rezultātā tiek attīstītas komunikācijas prasmes, taču šo kursu īpatsvars varētu būt daudz lielāks. Arī komentāros par uzlabojamām kompetencēm ir norādīta tieši komunikācija.

2.5.attēls. Darba devēju vidējais vērtējums par praktikantu sniegumu (n=25)

Līdztekus iepriekš minētajam, programmas mācībspēki ir nepārtraukti sadarbojušies ar darba devējiem, lai saprastu, kā tiek pārveidotas mūsdienu organizācijas, kādas vadības prasmes ir vissvarīgākās pašreizējā situācijā un kādas kompetences vajadzētu būt mūsdienu vadītājam, lai viņš būtu pieprasīts darba tirgū.

Darba devēju aptauju rezultāti tiek izmantoti studiju kvalitātes uzlabošanai. Īstenotas ir šādas aktivitātes:

- Paplašināta sadarbība ar uzņēmumiem un organizācijām; ir organizēti dažādu organizāciju semināri vieslekcijas ar biznesa pārstāvjiem (piemēram, *Informal Insight* pasākumu sērija); organizācijas ir iesaistītas arī maģistra darbu tēmu piedāvājuma veidošanā.
- Studijas vairāk koncentrējas uz interaktīvajām studiju formām, ieskaitot gadījumu izpēti plašāku pielietojumu, tajā skaitā problēmu risināšanas uzdevumus organizācijās.
- Pēc darba devēju ieteikumiem, ir pilnveidoti arī citi studiju procesa un programmas satura aspekti.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzišanu.

Līdz 2019./2020. studiju gadam nepilna laika tālmācības studentiem nebija iespējams doties ERASMUS apmaiņas braucienos vai praksēs, šādas iespēja tiek nodrošināta tikai no minētā studiju gada. RISEBA ir noslēgti vairāk nekā 130 sadarbības līgumi ar dažādām partneraugstskolām ERASMUS apmaiņas nodrošināšanai.

Ienākošās mobilitātes pārskata periodā nav bijušas, jo maģistra studiju programma "Uzņēmējdarbības vadība" tiek nodrošināta latviešu valodā. Izejošām mobilitātēm kopš brīža, kad tās ir iekļautas projektā, neviens students nav pieteicies dalībai ERASMUS apmaiņas projektā.

Jāatzīmē, ka izejošās mobilitātes iespējas ierobežo studējošo grūtības tās savienot ar pilna laika darbu, turklāt lielākoties studenti tālmācības studiju formu ir izvēlējušies tieši tādēļ, lai spētu to apvienot ar pienākumiem darbā.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” studiju procesa nodrošināšanai finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts (skat. studiju maksas apmēru 3.1.tabulā).

3.1.tabula

Studiju maksas apmērs 2018./2019.studiju gadā (eiro)

Studiju forma	Studiju maksas apmērs par pilnu programmu	
	Ar neprofilējošo pamatizglītību	Ar profilējošo pamatizglītību
Nepilna laika tālmācība	3675	3200

Studiju maksa ir finanšu nodrošinājums, kas tiek izmantots studiju procesa īstenošanai, pētniecībai un attīstībai. Citi finansējuma avoti maģistra studiju programmā netiek izmantoti.

Maģistra studiju programmā "Uzņēmējdarbības vadība" ir norādītas izmaksas uz vienu studējošo (skat.3.2.tabulu).

3.2.tabula

Izdevumu procentuālais sadalījums maģistra studiju programmā "Uzņēmējdarbības vadība"

Kā redzams 3.2.tabulā, lielākos izdevumus veido pamatlīdzekļi un nemateriālo aktīvu nolietojums. Nozīmīga procentuālā izmaksu daļa ir mācībspēku atalgojums, kā arī studējošo pašpārvaldes izdevumi. Studējošo pašpārvalde tiek finansēta atbilstoši Augstskolu likumam, turklāt RISEBA nodrošina tai nepieciešamās telpas. Tabulā ir iekļautas tiešās un pieskaitāmās izmaksas, bet nav iekļautas administrācijas, mārketinga un ar saimniecisko darbību nesaistītās izmaksas un projektu izmaksas.

Katru gadu tiek plānoti līdzekļi mācībspēku komandējumiem, kas saistīti ar studiju procesu, zinātni un pētniecību, kā arī kvalifikācijas paaugstināšanu. Par publikācijām augsta ranga zinātniskajos žurnālos, kā arī konferenču rakstu krājumos (*conference proceedings*), kas ir indeksēti Web of Science vai Scopus, vēlētais akadēmiskais personāls saņem atlīdzību.

Budžetā tiek plānots finansējums literatūras iegādei un elektronisko datu bāzu un izdevumu abonēšanai, kas ir pieejamas gan mācībspēkiem, gan studentiem. Vairāk informācijas par bibliotēkas nodrošinājumu skatīt studiju virziena ziņojumā.

Maģistra studiju programmas "Uzņēmējdarbības vadība" īstenošanai iegādāti dažādi literatūras avoti, kā būtiskākie no tiem ir šādi:

- Babris S., Kaļķis H., Mūrnieks J., Piekuss U., 2016. Lean risinājumi efektīvākam biznesam.
- Meyer E., 2014. The Culture Map: Breaking Through the Invisible Boundaries of Global Business.
- Aulet B., 2013. Disciplined Entrepreneurship: 24 Steps to a Successful Startup.
- Gesteland R.R., 2012. Cross-Cultural Business Behavior: A Guide for Global Management 5th Revised edition
- Kozinets R., 2015. Netnography: Redefined 2nd Revised edition.
- Lock D.,Wagner R., 2016. Gower Handbook of Programme Management 2nd edition

RISEBA bibliotēka nodrošina studējošajiem pieeju dažāda veida informācijai – grāmatām, preses izdevumiem, datu bāzēm, labākajiem maģistra darbiem. Bibliotēka atrodas Meža ielā 3, tās darba laiks ir darbadienās no 10.00 līdz 18.00, sestdienās 10.00-15.00. Bibliotēkā ir pieejama lasītava un datortelpa. Īpaši jāatzīmē datortelpas esamība, ko tālmācības studenti izmanto pētījumu datu apstrādei ar SPSS programmatūru.

Bibliotēka nodrošina pieeju zinātniskajām datu bāzēm (EBSCO, Web of Science, Emerald, Greenleaf Publishing PRMEC), kā arī dažādiem maksas informācijas avotiem kā Leta.lv, Nozare.lv, kas ir pieejami arī attālinātai lietošanai ārpus augstskolas telpām. Studentiem noderīgs ir augstskolas

mājas lapā ievietotais saraksts ar dažādiem brīvpieejas resursiem.

Mācībspēki izmanto arī RISEBA piedāvāto iespēju pasūtīt Situācijas analīzes no *Harward Business Publishing* datu bāzes.

Augstskola nodrošina arī vairākas datorklases, ko studējošie izmanto darbam ar MS Project programmatūru, IBM SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) datu analīzei, kā arī dažādu tiešsaistē bāzētu projektu vadības rīku apguvei. Atkarībā no pētījuma veida un nepieciešamības, studējošie izmanto arī NVIVO programmatūru interviju analīzei. Studiju procesā RISEBA studenti plaši izmanto e-platformu Webropol aptaujas anketu izveidei, ieguvei un apstrādei. RISEBA ir noslēgts Līgums par Webropol lietošanu web veidā neierobežotam lietotāju skaitam. Vairāk informācijas par materiāltehnisko un informācijas tehnoloģiju aprīkojumu studiju nodrošināšanai skatīt studiju virziena ziņojumā

Tālmācībā ir būtiska dažāda programmatūra videolekciju un vebināru ierakstiem. Augstskolā 4 auditorijās ir pieejama videolekciju ierakstīšana ar Panopto sistēmu, kā arī attālināti pieejama Zoom aplikācija vebināru un videolekciju ierakstīšanai.

Nodarbības augstskolas telpās tālmācības studentiem nenotiek, taču telpas tiek nodrošinātas maģistra darbu aizstāvēšanai, tālmācības studentu vakariem un protams arī programmas administrācijai.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Maģistra studiju programmas "Uzņēmējdarbības vadība" tālmācības studiju kursu docēšanu 2018./2019.studiju gadā nodrošināja 22 mācībspēki, savukārt uz ziņojuma iesniegšanas brīdi un arī turpmāk programmas docēšanā ir iesaistīti 19 mācībspēki. Izmaiņas ir saistītas ar krievu valodā studējošo uzņemšanas pārtraukšanu kopš 2017./2018.studiju gada ziemas uzņemšanas. Pēdējās imatrikulētās krievu plūsmā studējošo grupas iziet praksi un/vai veic maģistra darba izstrādi, līdz ar to mācībspēku nodrošinājums krievu plūsmas kursu nodrošināšanai nav nepieciešams. 2013.gadā kursu docēšanu nodrošināja 21 mācībspēks.

Programmas mācībspēku sastāva izmaiņas ir devušas pozitīvus uzlabojumus, jo piesaistīti vairāki mācībspēki no profesionālās darba vides, tādējādi nodrošinot programmā akadēmiskās un profesionālās vides līdzsvaru (skat 4.1.tab.).

4.1.tabula

Programmas “Uzņēmējdarbības vadība” mācībspēku sastāva izmaiņas

	2013	2019	t.sk. ar doktora grādu
Profesori	2	3	3
Asociētie profesori	5	1	1
Docenti	6	6	6
Lektori	4	2	-
Vieslektori	4	7	2
Kopā	21	19	

Salīdzinājumā ar iepriekšējo akreditācijas periodu izmaiņas ir šādas:

- Programmas docēšanā piesaistīti šādi mācībspēki: Iveta Cīrule, Inga Jēkabsons, Viktors Turlais, Irēna Komarova, Valters Kaže, Elīna Miķelsone, Žanete Tauriņa, Jurijs Mašošins, Mārtiņš Veide, Aleksandrs Skvorcovs, Igors Graurs, Valērijs Dombrovskis.
- Studiju kursus vairs nedocē šādi mācībspēki: Solveiga Blumberga, Natālija Konovalova, Tatjana Ivanova, Sandra Pallo, Valentīns Muravjovs, Georgijs Burakovs, Boriss Kurovs, Jevgenijs Kurovs, Iveta Ludviga, Marija Vāciete, Nadežda Rika, Raina Vīra, Māris Buiķis, Anatolijs Petrovs, Ieva Brence.

Programmā ir mainīts mācībspēku sastāvs, jo iepriekšējā akreditācijas periodā programma lielākā apjomā tika īstenota pilna laika klātienes formā, latviešu un krievu valodā, taču šobrīd programma tiek īstenota tikai nepilna laika tālmācības formā latviešu valodā. Tālmācībā strādājošam mācībspēkam ir jābūt citām kompetencēm, jāspēj pilnībā studiju materiālus, pārbaudījumus nodrošināt Moodle vidē, attālināti komunicēt ar studentiem izmantojot mūsdienīgus saziņas un sadarbības rīkus.

Mācībspēku sastāvs ir mainīts, palielinot vieslektoru skaitu, kas pārstāv profesionālo vidi, tādējādi nodrošinot studiju programmā profesionālās un akadēmiskās vides līdzsvaru, kā arī būtiski uzlabojot studiju programmas kvalitāti. Uzņēmējdarbības vadība attīstītās ik gadu, tādēļ būtiski, lai mācībspēki sekotu līdzi jaunākajām tendencēm nozarē, zinātnes novitātēm un būtu ar praktisku pieredzi nozarē. Piesaistot jaunus mācībspēkus kursu docēšanā, šis princips tiek nodrošināts.

Studiju programmas docēšanā iesaistīto mācībspēku saraksts norādīts 4.2.tabulā.

4.2.tabula

Programmas “Uzņēmējdarbības vadība” docēšanā iesaistītie mācībspēki

	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
1	Iveta Cīrule	Dr.sc.administr.	RISEBA mācībspēks	Sociālās uzņēmējdarbības un start-up uzņēmumu eksperte, SIA Biorganik vadītāja, vairāk kā 5 gadu pieredze biznesa inkubatora vadīšanā	Uzņēmējdarbības un mārketinga pamati, tendences un iespējas (2KP)
2	Rasa Pēce	Mg.oec.	RISEBA lektore	Pieredze grāmatvedības un finanšu kursu docēšanā vairāk kā 20 gadus	Grāmatvedība un finanses (2KP); Finanšu pārvaldība (3KP)
3	Aleksandrs Fedotovs	Dr.eoc.	RISEBA docents	Vairāk nekā 30 gadu pieredze akadēmiskajā darbā, kursu docēšanā nozarē	Ekonomikas teorētiskie aspekti (2KP); Ekonomika (2KP)
4	Inga Jēkabsons	Dr.sc.administr.	RISEBA docente	Vairāk kā 10 gadu pieredze attīstības jautājumos, projektu koordinēšanā un pētījumu veikšanā	Analīze un statistiska uzņēmējdarbībā (2KP)
5	Leonīds Pētersons	Dr.sci.ing.	Vieslektors, asoc.profesors	Vairāk nekā 40 gadu pieredze akadēmiskajā darbā, kursu docēšanā nozarē.	Stratēģisko vadībzinību pamati (2KP)
6	Viktors Turlais	Mg.sc.soc.	Vieslektors	SIA "Antalis" sektora vadītājs, vairāk nekā 10 gadu pieredze stratēģijas plānošanā, doktorants	Biznesa stratēģija un konkurētspēja (2KP)

	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
7	Andrejs Čirjevskis	Dr.oec.	Profesors	Vairāk nekā 25 gadu pieredze stratēģiskās vadībinības kursu docēšanā, pētniecībā (kopā vairāk nekā 50 zinātniskās publikācijas).	Biznesa stratēģija un konkurētspēja (2KP)
8	Tatjana Vasiljeva	Dr.oec.	RISEBA profesore	LZP eksperte, vairāk nekā 15 gadu darba pieredze vadošos amatos finanšu institūcijās. RISEBA Zinātņu prorektore.	Biznesa un informācijas tehnoloģiju stratēģiskā mijiedarbība (2KP)
9	Mārtiņš Veide	Dr.psych.	RISEBA docents	Vairāk nekā 15 gadu pieredze kursu docēšanā attiecīgajā virzienā	Vadības psiholoģija un līderība (2KP)
10	Inese Slūka	Mg.proj.mgmt.	RISEBA programmu direktors, lektore	Vairāk nekā 12 gadu pieredze vietējo un starptautisko projektu vadībā, žūrijas locekle starpkultūru projektu starptautiskos konkursos. Biedre IPMA un PMI projektu vadības asociācijās. Doktorante	Projekta vadīšana (2KP), Starpkultūru komunikācija biznesa vidē (2KP)

	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
11	Elīna Miķelsone	Mg.sc.soc.	Vieslektore	Ideju un inovāciju institūta direktore, vairāk nekā 5 gadu pieredze inovatīvu ideju radīšanā, meistarklašu organizēšanā, biznesa konsultāciju sniegšanā.	Inovācijas un radošums uzņēmējdarbībā (2KP), Uzņēmuma biznesa procesu un kvalitātes vadība (2KP)
12	Irēna Komarova	Mg.hrm	RISEBA mācībspēks	Vairāk nekā 9 gadu pieredze administratīvajā darbā augstskolā RISEBA, dalība pētniecības projektu īstenošanā.	Personāla vadīšana (2KP), Pētnieciskā darba metodoloģija (2KP)
13	Valters Kaže	Dr.oec.	RISEBA asociētais profesors	Vairāk nekā 20 gadu pieredze mārketingā un pārdošanā. Latvijas Mārketinga profesionāļu asociācijas biedrs.	Mārketinga vadīšana (2KP)
14	Žanete Tauriņa	Dr.sc.admin.	RISEBA docente	Vairāk nekā 10 gadu pieredzei izglītības iestādes vadīšanā, tajā skaitā kompetenču pilnveidē un pārmaiņu vadīšanā	Pārmaiņu un krīzes vadīšana organizācijā (2KP)

	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
15	Ilmārs Kreituss	Dr.chem.	RISEBA profesors	LZP eksperts, RISEBA studiju prorektors, vairāk nekā 15 gadu darba pieredze vadošos amatos finanšu institūcijās.	Finanšu tirgi (2KP)
16	Jurijs Mašošins	Dr.iur.	RISEBA docents	Vairāk nekā 40 gadu pieredze kursu docēšanā nozarē,	Komerctiesības (2KP)
17	Aleksandrs Skvorcovs	Mg.oec.	RISEBA mācībspēks	RISEBA bakalaura studiju programmas "Uzņēmējdarbības vadība" direktors, vairāk kā 10 gadu pieredze tālmācības darba organizēšanā, kursu docēšanā	Vadības lēmumu izstrāde uzņēmējdarbībā (2KP)
18	Igors Graurs	Dr.phil.	RISEBA docents	Vairāk kā 20 gadu pieredze transporta un vides jautājumos.	Sociālā un lietišķā ekoloģija (2KP)

	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
19	Valērijs Dombrovskis	Mg.psych.	Vieslektors	Vairāk kā 5 gadu pieredze krīzes situāciju vadīšanā un novēršanā, kā arī pieredze kā psihologam, grupu vadīšanā, psiholoģiskajā konsultēšanā, izpētē un izvērtēšanā. 5 gadu pieredze vadītāja amatā (Olaines cietuma Atkarīgo centra priekšnieces vietnieks).	Civilā aizsardzība (1KP)

Kopumā studiju programma ir pilnveidota, nodrošinot kompetentus mācībspēkus, kam ir pieredze un zināšanas docētā kursa tēmā. Studiju programmā tiek nodrošināta profesionālās un akadēmiskās vides mācībspēku proporcionalitāte, tādējādi veidojot sabalansētu komandu, kurā ir pārstāvēta gan biznesa, gan akadēmiskā vide, kas palīdz sasniegt studiju programmas izvirzītos mērķus un nodrošināt gan akadēmiskas, gan praktiskas zināšanas.

Detalizētāka informācija par mācībspēku izglītību, papildu zināšanām un pieredzi pieejama mācībspēku CV, kas pievienoti virziena ziņojumam.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju programmas kursu docēšanā no 19 mācībspēkiem 11 ir ar doktora grādu. Kā redzams 4.1.tabulā, 3 ir profesori, 1 asociētais profesors, 6 docenti, 2 lektori un 7 vieslektori. Ārštata mācībspēki docē kursus 9KP apjomā.

Prioritāte mācībspēka izvēlei programmā ir doktora zinātniskais grāds, praktiskā pieredze, zinātniskās publikācijas, kā arī vēlme un spēja strādāt tālmācības formā.

Programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēki un to pieredze ir norādīta 4.2.tabulā. Kā redzams tabulā, visiem mācībspēkiem ir praktiskā pieredze kursa docēšanas tēmā, kas veicina kvalitatīvu studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Kā, piemēram, Elīna Miķelsone ir Ideju un inovāciju institūta direktore, Valters Kaže vada starptautiska uzņēmuma mārketinga un pārdošanas sektoru, Inese Slūka vada dažādus vietējos un starptautiskos projektus, Viktors Turlais ir SIA "Antalis"

sektora vadītājs un ikdienā strādā ar uzņēmuma stratēģijas attīstības jautājumiem. Studiju programmas rezultātu sasniegšanu sekmē arī mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi un pētījumi docējamā tēmā.

Pēc katra kursa studējošie aizpilda kursa novērtējumu, kas ir pamatojums sadarbības turpināšanai vai neturpināšanai ar mācībspēku. Kā redzams ziņojuma 2.daļā, studējošo vidējais vērtējums kursu saturam un mācībspēkiem ir 4,27. Papildu kursa novērtējumam skalā no 1 - ļoti vāji līdz 5 - izcili, studējošie sniedz arī komentārus kursa pilnveidošanai. Ja kurss ir ar zemu novērtējumu, tad ar attiecīgu mācībspēku tiek pārrunāti zemā kvalitātes un docēšanas novērtējuma iemesli, kā arī potenciālie uzlabojumi studiju kursā.

Izvēloties mācībspēku, primāri tiek izvērtēta tā kvalifikācija un pēc tam apspriests izrunāts un saskaņots kursa saturs. Mācībspēkam ir jā sagatavo studiju kursa apraksts, norādot tēmas, sagaidāmos rezultātus, pārbaudījumus, atbilstoši programmas sagaidāmajiem rezultātiem un profesijas standartam. Kad kursa aprakstu ir saskaņojis programmas direktors, to saskaņo arī katedras vadītājs. Kursa apraksti ir pieejami e.riseba platformā, tādējādi nodrošinot to pieejamību arī citiem mācībspēkiem.

RISEBA akadēmiskā personāla kvalifikācija tiek pārraudzīta, balstoties uz augstskolā izstrādāto Akadēmiskā personāla politiku. Tā paredz rūpīgu personāla atlasīšanu, regulāras apmācības un kvalifikācijas paaugstināšanu. RISEBA ir izstrādāta un īstenota šāda akadēmiskā personāla sastāva veidošanas politika:

- nodrošināt, lai visus studiju kursus pasniegtu kvalificēti, zinātniski un metodiski sagatavoti pasniedzēji ar labi attīstītām pedagoga un organizatora prasmēm, kuri darbā izmanto mūsdienīgas apmācības metodes;
- akadēmisko personālu veido zinātnisko un profesionālo kompetenču ziņā augsti kvalificēti mācībspēki lielākā daļa mācībspēku ieguvuši doktora grādu;
- piesaistīt studijām ārvalstu speciālistus un citu augstskolu pasniedzējus atbilstoši programmas/virziena specifikai;
- piesaistīt studijām nozares pārstāvjus, ekspertus speciālistus (konkrētajā studiju programmā) atbilstoši programmu/virzienu specifikai;
- mācībspēki strādā starptautiskā vidē, komunicējot vismaz trīs valodās - latviešu, angļu un krievu/franču/vācu/spāņu;
- daži mācībspēki ir nozares eksperti Latvijā un arī starptautiskā vidē;
- augstskolā ir labvēlīga un radoša atmosfēra mācībspēku profesionālai izaugsmei.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata

periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

RISEBA vēlētajam akadēmiskajam personālam nodrošina finansiālu atbalstu zinātnisko konferenču apmeklēšanai, kā arī zinātnisko rakstu publicēšanai.

Zemāk ir uzskaitītas būtiskākās publikācijas akadēmiskajiem mācībspēkiem, kas ir indeksētas WOS, SCOPUS, EBSCO un citās datu bāzēs un tiek izmantotas studiju kursu docēšanā:

1. **Cirule, I.**, Kuznecova, J., Lukjanska, R., 2017. The development of social entrepreneurship in Latvia: the role of municipalities. International Journal of Business and Globalisation (Indeksēts: Scopus)
2. **Vasiljeva, T.** and Novinkina, J., 2019. Is robotics a solution for banking business process reengineering and automation? Proceedings of the 33rd International Business Information Management Association Conference, IBIMA 2019: Education Excellence and Innovation Management through Vision 2020. (Indeksēts: Scopus)
3. Schönberger, M., **Vasiljeva, T.**, Impact of the computer system validation on the firm performance of small and medium enterprises in the medical device industry. Proceedings of the 31st International Business Information Management Association Conference, IBIMA 2018: Innovation Management and Education Excellence through Vision 2020. (Indeksēts: Scopus)
4. Kreslins, K., Novik, D., **Vasiljeva, T.**, "Use of cloud computing in SMEs of baltic countries". Proceedings of the 30th International Business Information Management Association Conference, IBIMA 2017 - Vision 2020: Sustainable Economic development, Innovation Management, and Global Growth (Indeksēts: Scopus)
5. Ludviga I., **Sluka I.**, Cultural Diversity in Project Management: How Project Success Is Perceived in Different Cultures. International Journal of Diversity in Organizations, Communities and Nations. (Indeksēts: Scopus)
6. **Miķelsone, E.**, Volkova, T., Lielā, E., 2019. Potential benefits of web-based idea management system based on practical evidence. Vide. Tehnologija. Resursi - Environment, Technology, Resources. (Indeksēts: Scopus)
7. **Vasiljeva, T.**, Kreituss, G. and **Kreituss, I.**, 2019. The impact of Customer Behavior on Banking Service Management: Evidence from Latvia. EBES 29-th conference (Indeksēts: Scopus)
8. **Kreituss I.**, Rutka L., 2018. An analogy concept in university education. Case of crowdfunding platforms. Proceedings of the 10th annual International Conference on Education and New Learning Technologies EDULEARN18, July 2-4, Palma de Mallorca, Spain, pp. 6451-6460. (Indeksēts: Scopus)
9. **Veide M.**, Rutka L., Kreituss I., 2019. People's with special needs understanding of the quality of life and the meaning of learning.// INTED2019 Proceedings.- Valencia: IATED Academy, pp.4549-4556. ISBN 9788409086191, ISSN 2340-1079. (Indeksēts: Scopus)
10. **Kreituss I.**, Rutka L., 2018. An analogy concept in university education. Case of

- crowdfunding platforms. Proceedings of the 10th annual International Conference on Education and New Learning Technologies EDULEARN18, July 2-4, Palma de Mallorca, Spain, pp. 6451-6460. (Indeksēts: Scopus)
11. **Fedotovs A.**, Sakaloša A., 2017. Changeover to euro in Latvia: expectations and outcomes. Proceedings of the 11th International Conference/European Entrepreneurship Forum 2017 "Eurozone: Evolution or Revolution". ISBN 978-80-87325-12-4
  12. **Fedotovs A.**, Sakaloša A., 2017. Demography and flexibility: two vital issues for European Union. Proceedings of 23rd EBES Conference.
  13. **Fedotovs A.**, Latvia's reindustrialization: International background and domestic projects. Journal of Business management., No.8., ISSN 1691-5348
  14. **Jekabsone, I.**, 2019. The Role of Higher Education Institution in Ensuring Integrated and Sustainable Regional Development. Economic Science for Rural Development Conference Proceedings, 51, pp. 144-151. (Indeksēts: EBSCO)
  15. **Jekabsone, I.**, Sloka, B., Grantins, A., 2017. Analysis of Well-being Indicators in Satellite Towns, Case of Latvia. In: Proceedings of the 2017 International Conference "Economic Science for Rural Development", No 42, Jelgava, LLU ESAF, 21-22 April 2017, pp. 86-92. ISSN 1691-30XX. (Indeksēts: THOMSON REUTERS WEB OF SCIENCE; EBSCO.)
  16. **Jekabsone, I.**, Sloka, B., 2015. Sustainable Local Development from Perspective of Citizens: Salaspils Municipality (Latvia). European Integration Studies. 9, 100113. ISSN 1822-8402. (Indeksēts: EBSCO, THOMSON REUTERS WEB OF SCIENCE).
  17. **Cirjevskis A.**, Exploring Competence Based Synergetic Move in Merger and Acquisition Strategies in Technological Domains. (SSR-SSI 2017) Book Series: Advances in Social and Behavioral Sciences Volume: 17 Pages: 19-25. (Indeksēts: Web of Science).
  18. **Cirjevskis, A.**, Exploring Interrelations between Innovative Ambidexterity and Dynamic Capabilities in ICT Industry: Bridging Two Perspectives. Book Series: Advances in Education Research Volume: 94 Pages: 3-10 (Indeksēts: Web of Science).
  19. **Cirjevskis A.**, Exploring Dynamic Capabilities, Business Model and Customer Value Proposition in Information and Communication Technology Industry. Book Series: Advances in Social and Behavioral Sciences Volume: 10 Pages: 135-142 (Indeksēts: Web of Science).
  20. **Tauriņa, Ž.** Pieaugušo kompetenču mērījumu dimensijas un daudzveidība. Rakstu krājumā „Pieaugušo izglītība”, Rīga : „RaKa”, 2012, 171 lpp. ISBN 978-9984-46-212-7
  21. **Kaže V.** (editor), 2016. Latvijas ražošanas uzņēmumu konkurētspējas uzlabošana Ķīnas Tautas Republikas tirgū = Improvement of Competitiveness of Latvian Manufacturing Enterprises in People's Republic of China Market, monograph by Bulis A., Škapars R., Šķiltere D. (ISBN: 978-9934-18-176-4). Rīga: Latvijas Universitāte, 168 lp.
  22. **Kaže V.**, Latvijas nelegālā bezakcīzes alkohola aprīte. Promocijas Darbs Ekonomikas Doktora (Dr.oec.) Zinātniskā Grāda iegūšanai. (ISBN: 978-9934-517-31-0) Rīga: Latvijas Universitāte, 226 lp.
  23. **Mašošins J.**, Distances līgums kā tiesiskais pamats interneta veikalu darbībai.19. Starptautiskā zinātniska konference "Sabiedrība un kultūra", Rakstu krājums, XIX, Liepāja:LiePA, 321 lpp. 39 (2), 79-85.lpp
  24. **Mašošins J.**, The method of explaining uncertain concepts in teaching the rights. Sabiedrība un kultūra. Rakstu krājums, XX / Liepāja: LiePA, 426 lpp.
  25. **Mašošins J.**, Koroļa J., 2013. Konflikta novēršana un atrisināšana viesnīcu komercdarbībā. Starptautiskā zinātniski praktiskā konference "Tiesību attīstība mūsdienu sabiedrībā". Rakstu krājums, 443-451 lpp.
  26. **Dombrovskis, V.**, Hofmane, A. 2017. Model for individuals meaning of life. 2.Naratīvās kriminoloģijas simpoziji rakstu krājums. (Jūnijs 15-16).

Minētās publikācijas tiek izmantotas studiju kursu docēšanā kā piemēri teorijas skaidrošanai, kā

būtiski pētījuma rezultāti, kā labais piemērs zinātniskam pētījumam, kas norāda uz augstu kvalitāti studiju kursa satura nodrošinājumam.

Kā labu piemēru var minēt T.Vasiljevas un J.Novinkinas publikāciju, kas sagatavota maģistra darba pētījuma rezultātā, zinātniskais raksts ir veidots profesores un studentes sadarbībā. 2019.gadā iesniegta arī S.Blumbergas un studentes T.Pylinskayas kopīgā publikācija "Remote Work - Advantages and Disadvantages on the Example in IT Organization".

Studiju programmas mācībspēki regulāri piedalās arī zinātniskās konferencēs (vairāk informācijas skatīt CV), kā arī paaugstina kvalifikāciju dažādos vietējos un starptautiskos semināros, lai pilnveidotu studiju kursus pilnveidošanai. Piemēram:

- Slūka 2019.gada februārī piedalījies Kanban universitātesursos un ieguvusi Kanban profesionāļa (KPM Foundation I) un Kanban sistēmas dizain (KPM II) sertifikātu. Zināšanas tiek izmantotas kursa Projekta vadīšana satura pilnveidošanai
- Slūka, T.Vasiljeva, A.Čirjevskis, V.Kaže, I.Jēkabsons 2019.gadā ieguvuši profesionālās pilnveides apliecību programmā "Augstskolas didaktika: mūsdienu teorijas un prakse", lai pilnveidotu pedagoģisko kompetenci darbā ar studentiem.
- 2017.gadā A.Skvorcovs piedalījās seminārā „*Digital Technologies in Teaching and Learning*”, kuru organizē starptautiskā CEEMAN asociācija, Slovēnijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa "Vadības lēmumu izstrāde uzņēmējdarbībā" docēšanā.

Mācībspēki iesaistās arī zinātniskas un praktiskas ievirzes projektu īstenošanā. Kā būtiskākie no tiem būtu minami:

- 2019. gadā turpinās 2018.gadā uzsāktais Valsts administrācijas skolas projekts "Publiskais pakalpojums". Projekta ietvaros izstrādātais mācību materiāls un metodikas pielāgošanas pārbaudei un iespējamā nesamērīgā sloga noteikšanai ir apstiprinātas VARAM, un uz to pamata izstrādātas VARAM "Vadlīnijas iestāžu tīmekļvietnēm noteikto pielāgošanas prasību ievērošanas ietekmes izvērtēšanai un nesamērīgā sloga pamatošanai". Projektu vada **Tatjana Vasiljeva**.
- 2019. gada aprīlī pabeigts zinātniski - pētnieciskais projekts Erasmus+ HEIFYE (*Higher education institutions for youth entrepreneurship*). Projekta ietvaros ir veikts starptautisks pētījums, kurā piedalījās sešas valstis - Armēnija, Baltkrievija, Gruzija, Latvija, Moldova un Ukraina, sagatavota virkne publikāciju, t.sk. publikācijas iekļautas ikgadējā starptautiskajā zinātniskajā žurnālā "Journal of Business Management" Vol. 18. Projekta vadītājs **Ilmārs Kreituss**.
- Kopš 2019.g. aprīļa augstskola RISEBA ir uzsākusi darbību pirmajā pētniecības projektā CFLA projekts "Praktiskās ievirzes pētījumi, 2.kārta "Vērtībās balstītu prasmju attīstība cilvēkkapitāla kvalitātes paaugstināšanai" (Nr. 1.1.1.1/18/A/151)". Projekta vadītājs RISEBA asoc.prof. **Valters Kaže**.
- Erasmus+ KA02 projektā "ENJOY GENERATION Z -stimulating achievements and using modern IT technologies to increase effectiveness at work with Generation Z", kas ir veltīts pētniecības aspektiem mācību metožu pielietošanai, komandā darbojās **Komarova**.
- "Erasmus for young Entrepreneurs" ir projekts "Project Business opportunities for European Young Entrepreneurs" (Biz4EYE) tika īstenots no 2015. - 2017.gadam, kā ietvaros jaunajiem uzņēmējiem bija iespējams 1 - 6 mēnešu laikā doties pieredzes apmaiņā pie uzņēmēja ES valstīs. Projektu noslēguma posmu vadīja **Slūka**.

Trīs programmas mācībspēki - Ilmārs Kreituss, Andrejs Čirjevskis, Tatjana Vasiljeva ir LZP Eksperti Sociālās zinātnes nozarē - Ekonomika un uzņēmējdarbība.

Vairāk informācija par mācībspēku zinātnisko, pedagoģisko un praktisko pieredzi ir pieejama CV.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Studiju programmu realizācijā notiek cieša mācībspēku sadarbība, kas plašāk ir aprakstīta Biznesa virziena ziņojuma 4.6. punktā. Papildu šiem mācībspēku sadarbības aspektiem, maģistra studiju programmā "Uzņēmējdarbības vadība" pēc nepieciešamības tiek organizētas sanāksmes mācībspēkiem, kur tiek izrunāta studiju kursu secība, savstarpējā saistība u.c. jautājumi.

Lai sasniegtu programmas rezultātus, mācībspēki iesaistās studiju kursu rezultātu formulēšanā, saistot tos programmas rezultātiem. Programmas direktors, balstoties uz studiju kursu rezultātiem, veic programmas kartēšanu un saskaņo to ar visiem mācībspēkiem, tā nodrošinot studiju kursu un programmas rezultātu savstarpējo sasaisti.

Divas reizes gadā tiek organizētas programmas padomes sēdes, kurās piedalās programmas vadošie mācībspēki, kā arī tiek aicināti studējošie un nozares pārstāvji. Programmas padome apstiprina izmaiņas studiju kursu struktūrā, savstarpējā sasaistē, kā arī pārrunā mācībspēku darbu.

Mācībspēku sadarbību sekmē arī studiju kursa aprakstu pieejamība e.riseba, kas katram mācībspēkam dod ieskatu citu kursu tēmās, rezultātos un pārbaudījumos. Tā kā visus kursa aprakstus saskaņo programmas direktors, tas sniedz atgriezenisko gadījumos, kad mācībspēkiem ir individuāli jāsatiekas un jāizrunā kursa satura jautājumi.

Tālmācības studiju mācībspēkiem atsevišķi tika organizētas apmācības dažādu tiešsaistes rīku izmantošanai, piemēram, Zoom, Doodle u.c., tādējādi šajās sanāksmēs veicinot mācībspēku sadarbību un labās prakses pārņemšanu.

Studiju programmas direktors ir pamata kontaktpersona sadarbībai ar studējošajiem un mācībspēkiem, lai risinātu problēmsituācijas vai arī kopīgi strādātu pie studiju programmas attīstības, iespēju robežās atbalstot katru lietderīgu iniciatīvu. Programmas direktors vienmēr nodrošina savlaicīgu un korektu komunikāciju ar mācībspēkiem par dažādiem neskaidriem jautājumiem. Sadarbības sekmēšanai RISEBA ir izstrādāti RISEBA iekšējās kārtības noteikumi "RISEBA viesdocētāja rokasgrāmata", ar mācībspēkiem ir jāiepazīstas pirms kursa docēšanas.

Studējošo un mācībspēku skaita attiecība 2018./2019. studiju gadā bija 3,74 (71 students/ 19 mācībspēki).

Mācībspēku sadarbība, apkopojot mehānismus sadarbības veicināšanai, nodrošinot studiju kursu savstarpējo sasaisti vērtējama kā teicama.

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	1_Statistika par studējošiem_MUV.pdf	1_Statistika par studējošiem_MUV_EN.pdf
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	2_Atbiļība valsts izglīt.standartam_MUV.pdf	2_Atbiļība valsts izglīt. standartam_MUV_EN.pdf
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)		
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	4_pielikums_studiju kursu kartējums_LV.pdf	4_pielikums_Mapping_EN.pdf
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	5_pielikums_programmas plāns_LV.pdf	5_pielikums_programmas plāns_EN.pdf
Studiju kursu/ moduļu apraksti	6_pielikums_Kursa apraksti_LV.7z	6_pielikums_Course descriptions_EN.7z
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma paraugs	7_Diploma paraugs_MUV.pdf	7_Diploma paraugs_MUV_EN.pdf
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvī citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	8_Apliecinājums par izglītības iespēju citā studiju programmā_MUV.pdf	8_Apliecinājums par izglītības ieguvī citā studiju programmā_MUV_EN.pdf
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_MUV.pdf	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_MUV_EN.pdf
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv , ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.		
Studiju līguma paraugs/-i	10_Studiju līgumu paraugi_MUV.pdf	10_Studiju līgumu paraugs_MUV_EN.pdf
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.		

Biznesa vadība

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Biznesa vadība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	51345
Studiju programmas veids	<i>Doktora studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Vulfs</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Kozlinskis</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>vulfs.kozlinskis@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Prof. emeritus, Dr. habil. oec.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	29207455
Studiju programmas mērķis	<i>Sagatavot zinātnu doktorus, augstākās kvalifikācijas pētniekus un speciālistus Vadīzinātnes nozares Uzņēmējdarbības vadības apakšnozarē tādējādi stiprinot Vadīzinātņi kā zinātnu nozari Latvijā un dodot nozīmīgu ieguldījumu uzņēmējdarbības un uzņēmumu attīstībā Latvijā un Eiropā.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<p><i>1. Sniegt studentiem augstas kvalitātes doktora līmeņa izglītību, nodrošinot studentiem iespēju attīstīt pētniecības kompetences izvēlētajā zinātnu nozarē.</i></p> <p><i>2. Veikt Vadīzinātnes teorijai un praksei nozīmīgus pētījumus un tos aprobēt: sagatavot promocijas darbus, monogrāfijas, mācību grāmatas un mācību līdzekļus, kā arī zinātnisku publikācijas, t.sk.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>• izstrādāt un īstenot doktorantu pētījumu programmu;</i> <i>• apspriest doktorantu pētījumu rezultātus (t.sk. rezultātu aprobācija: publikācijas un uzstāšanās konferencēs un semināros);</i> <i>• nodrošināt doktorantu promocijas darba sagatavošanu un aizstāvēšanu.</i> <p><i>3. Prezentēt un apspriest zinātniskās pētniecības rezultātus starptautiskajās konferencēs un semināros, kā arī populārzinātniskajos izdevumos;</i></p>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p><i>Kopīgās doktora studiju programmas paredzētie studiju rezultāti ir orientēti uz zinātņu doktoru sagatavošanu un atbilst aktuālajām sabiedrības un tautsaimniecības attīstības prasībām Latvijā:</i></p> <p><i>Zināšanas:</i></p> <p><i>1. Spēja parādīt, ka pārzin un izprot aktuālākās zinātniskās teorijas un atziņas, pārvalda pētniecības metodoloģiju un mūsdienu pētniecības metodoloģiju un mūsdienu pētniecības metodes Vadībzinātnes nozarē vai profesionālajā jomā un dažādu jomu saskarē.</i></p> <p><i>Prasmes:</i></p> <p><i>2. Spēj patstāvīgi izvērtēt un izvēlēties zinātniskiem pētījumiem atbilstošas metodes, ir veicis ieguldījumu zināšanu robežu paplašināšanā vai devis jaunu izpratni esošām zināšanām un to pielietojumiem praksē, īstenojot būtiska apjoma oriģinālu pētījumu, no kura daļa ir starptautiski citējama publikāciju līmenī.</i></p> <p><i>3. Spēj gan mutiski, gan rakstiski komunicēt par Vadībzinātnes nozari ar plašākām zinātniskajām aprindām un sabiedrību kopumā.</i></p> <p><i>4. Spēj patstāvīgi paaugstināt savu zinātnisko kvalifikāciju, īstenot zinātniskus projektus, gūstot kritērijiem atbilstošus sasniegumus, vadīt pētnieciskus vai attīstības uzdevumus uzņēmumos, iestādēs un organizācijās, kur nepieciešamas plašas pētnieciskas zināšanas un prasmes.</i></p> <p><i>Kompetences:</i></p> <p><i>5. Spēj, veicot patstāvīgu, kritisku analīzi, sintēzi un izvērtēšanu, risināt nozīmīgus pētnieciskus vai inovāciju uzdevumus, patstāvīgi izvirzīt pētījuma ideju, plānot, strukturēt un vadīt liela apjoma zinātniskus projektus, tajā skaitā starptautiskā kontekstā.</i></p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	<i>Promocijas darba aizstāvēšana</i>

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiešana - 3 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiešana</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>3</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>0</i>
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>120</i>

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Prasība uzsākot studiju programmu - maģistra grāds sociālajās zinātnēs vai maģistra grāds un vadības pieredze. Uzsākot studijas studiju programmā, tiek izvērtēta studentu iepriekšējā darba pieredze komercdarbības vadībā, sabiedrības vadībā vai izglītības darbā un pietiekamas zināšanas uzņēmējdarbības vadības zinībās. Prasmes un zināšanas biznesa vadībā ļauj doktorantam ātri noteikt savu pētnieciskā darba tēmu un efektīvi uzsākt pētniecisko darbību izvēlētajā virzienā. Studentu zinātniskās pētniecības darbs ir saistīts ar vadībzinātnes galvenajām jomām un ar biznesa vadības pamatjautājumiem: stratēģiskā vadīšana, finanšu vadīšana, inovāciju vadīšana un uzņēmējdarbības vadīšana u.c. Piesakoties studijām, jāiesniedz eseja brīvā formā par promocijas darba iespējamo tēmu (līdz 12 lpp.) un esejas kopsavilkums angļu valodā (līdz 2 lpp.). Ja eseja ir iesniegta angļu valodā, tad kopsavilkums nav nepieciešams. Personas, kas iepriekšējo izglītību ieguvušas ārvalstīs, iesniedz izglītības dokumenta kopiju, uzrādot tā oriģinālu un pievieno Akadēmiskā informācijas centra (www.aic.lv) izsniegtu izziņu par to, kādam Latvijā piešķirtam akadēmiskajam grādam vai diplomam atbilst ārvalstīs iegūtais izglītības dokuments. Studijām angļu valodā apliecinājums par angļu valodas zināšanām (IELTS 6.5+ vai ekvivalents)</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	Zinātniskais doktora grāds zinātnes doktors (Ph.D.) eko-nomikā un uzņēmējdarbībā
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātiene - 3 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Prasība uzsākot studiju programmu - maģistra grāds sociālajās zinātnēs vai maģistra grāds un vadības pieredze. Uzsākot studijas studiju programmā, tiek izvērtēta studentu iepriekšējā darba pieredze komercdarbības vadībā, sabiedrības vadībā vai izglītības darbā un pietiekamas zināšanas uzņēmējdarbības vadības zinībās. Prasmes un zināšanas biznesa vadībā ļauj doktorantam ātri noteikt savu pētnieciskā darba tēmu un efektīvi uzsākt pētniecisko darbību izvēlētajā virzienā. Studentu zinātniskās pētniecības darbs ir saistīts ar vadībzinātnes galvenajām jomām un ar biznesa vadības pamatjautājumiem: stratēģiskā vadīšana, finanšu vadīšana, inovāciju vadīšana un uzņēmējdarbības vadīšana u.c. Piesakoties studijām, jāiesniedz eseja brīvā formā par promocijas darba iespējamo tēmu (līdz 12 lpp.) un esejas kopsavilkums angļu valodā (līdz 2 lpp.). Ja eseja ir iesniegta angļu valodā, tad kopsavilkums nav nepieciešams. Personas, kas iepriekšējo izglītību ieguvušas ārvalstīs, iesniedz izglītības dokumenta kopiju, uzrādot tā oriģinālu un pievieno Akadēmiskā informācijas centra (www.aic.lv) izsniegtu izziņu par to, kādam Latvijā piešķirtam akadēmiskajam grādam vai diplomam atbilst ārvalstīs iegūtais izglītības dokuments. Studijām angļu valodā apliecinājums par angļu valodas zināšanām (IELTS 6.5+ vai ekvivalents)</i>

legūstamais grāds (latviešu valodā)	Zinātniskais doktora grāds zinātnes doktors (Ph.D.) eko-nomikā un uzņēmējdarbībā
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 4 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Prasība uzsākot studiju programmu - maģistra grāds sociālajās zinātnēs vai maģistra grāds un vadības pieredze. Uzsākot studijas studiju programmā, tiek izvērtēta studentu iepriekšējā darba pieredze komercdarbības vadībā, sabiedrības vadībā vai izglītības darbā un pietiekamas zināšanas uzņēmējdarbības vadības zinībās. Prasmes un zināšanas biznesa vadībā ļauj doktorantam ātri noteikt savu pētnieciskā darba tēmu un efektīvi uzsākt pētniecisko darbību izvēlētajā virzienā. Studentu zinātniskās pētniecības darbs ir saistīts ar vadībzinātnes galvenajām jomām un ar biznesa vadības pamatjautājumiem: stratēģiskā vadīšana, finanšu vadīšana, inovāciju vadīšana un uzņēmējdarbības vadīšana u.c. Piesakoties studijām, jāiesniedz eseja brīvā formā par promocijas darba iespējamo tēmu (līdz 12 lpp.) un esejas kopsavilkums angļu valodā (līdz 2 lpp.). Ja eseja ir iesniegta angļu valodā, tad kopsavilkums nav nepieciešams. Personas, kas iepriekšējo izglītību ieguvušas ārvalstīs, iesniedz izglītības dokumenta kopiju, uzrādot tā oriģinālu un pievieno Akadēmiskā informācijas centra (www.aic.lv) izsniegtu izziņu par to, kādam Latvijā piešķirtam akadēmiskajam grādam vai diplomam atbilst ārvalstīs iegūtais izglītības dokuments. Studijām angļu valodā apliecinājums par angļu valodas zināšanām (IELTS 6.5+ vai ekvivalents)</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	Zinātniskais doktora grāds zinātnes doktors (Ph.D.) eko-nomikā un uzņēmējdarbībā
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 4 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0

Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Prasība uzsākot studiju programmu - maģistra grāds sociālajās zinātnēs vai maģistra grāds un vadības pieredze. Uzsākot studijas studiju programmā, tiek izvērtēta studentu iepriekšējā darba pieredze komercdarbības vadībā, sabiedrības vadībā vai izglītības darbā un pietiekamas zināšanas uzņēmējdarbības vadības zinībās. Prasmes un zināšanas biznesa vadībā ļauj doktorantam ātri noteikt savu pētnieciskā darba tēmu un efektīvi uzsākt pētniecisko darbību izvēlētajā virzienā. Studentu zinātniskās pētniecības darbs ir saistīts ar vadīzinātnes galvenajām jomām un ar biznesa vadības pamatjautājumiem: stratēģiskā vadīšana, finanšu vadīšana, inovāciju vadīšana un uzņēmējdarbības vadīšana u.c. Piesakoties studijām, jāiesniedz eseja brīvā formā par promocijas darba iespējamo tēmu (līdz 12 lpp.) un esejas kopsavilkums angļu valodā (līdz 2 lpp.). Ja eseja ir iesniegta angļu valodā, tad kopsavilkums nav nepieciešams. Personas, kas iepriekšējo izglītību ieguvušas ārvalstīs, iesniedz izglītības dokumenta kopiju, uzrādot tā oriģinālu un pievieno Akadēmiskā informācijas centra (www.aic.lv) izsniegtu izziņu par to, kādam Latvijā piešķirtam akadēmiskajam grādam vai diplomam atbilst ārvalstīs iegūtais izglītības dokuments. Studijām angļu valodā apliecinājums par angļu valodas zināšanām (IELTS 6.5+ vai ekvivalents)</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Zinātniskais doktora grāds zinātnes doktors (Ph.D.) eko-nomikā un uzņēmējdarbībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Kopīgās doktora studiju programmas "Biznesa vadība" parametri

Studiju programmas nosaukums	Biznesa vadība	
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Business Management	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	51345	
Studiju programmas zinātnes nozare (attiecināms uz doktora studiju programmām)	Ekonomika un uzņēmējdarbība Apakšnozare: uzņēmējdarbības vadība	
Studiju programmas veids un līmenis	Akadēmiskā doktora studiju programma	
legūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	8	
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	-	
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	120 KP=180 ECTS	
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda		
pilna laika klātienē	3 gadi	Latviešu un angļu
pilna laika neklātienē	-	-

pilna laika neklātiene (tālmācība)	-	-
nepilna laika klātiene	4 gadi	Latviešu un angļu
nepilna laika neklātiene	-	-
nepilna laika neklātiene (tālmācība)	-	-
Īstenošanas vieta	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola RISEBA , Meža ielā 3, Rīga, LV-1048 un Banku augstskola , K.Valdemāra ielā 161, Rīga, LV-1002	
Studiju programmas direktors/-e	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolā RISEBA: Vulfs Kozlinskis, Prof. emeritus, Dr. habil. oec. Banku augstskolā: Andris Sarnovičs, rektors, Prof., Dr. sc. administr.	

Uzņemšanas prasības	<p>Prasība uzsākot studiju programmu - maģistra grāds sociālajās zinātnēs vai maģistra grāds un vadības pieredze.</p> <p>Uzsākot studijas studiju programmā, tiek izvērtēta studentu iepriekšējā darba pieredze komercdarbības vadībā, sabiedrības vadībā vai izglītības darbā un pietiekamas zināšanas uzņēmējdarbības vadības zinībās. Prasmes un zināšanas biznesa vadībā ļauj doktorantam ātri noteikt savu pētnieciskā darba tēmu un efektīvi uzsākt pētniecisko darbību izvēlētajā virzienā.</p> <p>Studentu zinātniskās pētniecības darbs ir saistīts ar vadībinātnes galvenajām jomām un ar biznesa vadības pamatjautājumiem: stratēģiskā vadīšana, finanšu vadīšana, inovāciju vadīšana un uzņēmējdarbības vadīšana u.c.</p> <p>Piesakoties studijām, jāiesniedz eseja brīvā formā par promocijas darba iespējamo tēmu (līdz 12 lpp.) un esejas kopsavilkums angļu valodā (līdz 2 lpp.). Ja eseja ir iesniegta angļu valodā, tad kopsavilkums nav nepieciešams.</p> <p>Personas, kas iepriekšējo izglītību ieguvušas ārvalstīs, iesniedz izglītības dokumenta kopiju, uzrādot tā oriģinālu un pievieno Akadēmiskā informācijas centra (www.aic.lv) izsniegtu izziņu par to, kādam Latvijā piešķirtam akadēmiskajam grādam vai diplomam atbilst ārvalstīs iegūtais izglītības dokuments.</p> <p>Studijām angļu valodā apliecinājums par angļu valodas zināšanām (IELTS 6.5+ vai ekvivalents)</p>
---------------------	--

Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	Zinātniskais doktora grāds zinātnes doktors (<i>Ph.D.</i>) ekonomikā un uzņēmējdarbībā
Studiju programmas mērķis	Sagatavot zinātņu doktorus, augstākās kvalifikācijas pētniekus un speciālistus Vadībzinātnes nozares Uzņēmējdarbības vadības apakšnozarē tādējādi stiprinot Vadībzinātņi kā zinātņu nozari Latvijā un dodot nozīmīgu ieguldījumu uzņēmējdarbības un uzņēmumu attīstībā Latvijā un Eiropā.
Studiju programmas uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sniegt studentiem augstas kvalitātes doktora līmeņa izglītību, nodrošinot studentiem iespēju attīstīt pētniecības kompetences izvēlētajā zinātņu nozarē. 2. Veikt Vadībzinātnes teorijai un praksei nozīmīgus pētījumus un tos aprobēt: sagatavot promocijas darbus, monogrāfijas, mācību grāmatas un mācību līdzekļus, kā arī zinātnisku publikācijas, t.sk.: <ul style="list-style-type: none"> • izstrādāt un īstenot doktorantu pētījumu programmu; • apspriest doktorantu pētījumu rezultātus (t.sk. rezultātu aprobācija: publikācijas un uzstāšanās konferencēs un semināros); • nodrošināt doktorantu promocijas darba sagatavošanu un aizstāvēšanu. 3. Prezentēt un apspriest zinātniskās pētniecības rezultātus apspriešana starptautiskajās konferencēs un semināros, kā arī populārzinātniskajos izdevumos.

Sasniedzamie studiju rezultāti

Kopīgās doktora studiju programmas paredzētie studiju rezultāti ir orientēti uz zinātņu doktoru sagatavošanu un atbilst aktuālajām sabiedrības un tautsaimniecības attīstības prasībām Latvijā:

Zināšanas:

1. Spēja parādīt, ka pārzin un izprot aktuālākās zinātniskās teorijas un atziņas, pārvalda pētniecības metodoloģiju un mūsdienu pētniecības metodes Vadībzinātnes nozarē vai profesionālajā jomā un dažādu jomu saskarē.

Prasmes:

2. Spēj patstāvīgi izvērtēt un izvēlēties zinātniskiem pētījumiem atbilstošas metodes, ir veicis ieguldījumu zināšanu robežu paplašināšanā vai devis jaunu izpratni esošām zināšanām un to pielietojumiem praksē, īstenojot būtiska apjoma oriģinālu pētījumu, no kura daļa ir starptautiski citējama publikāciju līmenī.

3. Spēj gan mutiski, gan rakstiski komunicēt par Vadībzinātnes nozari ar plašākām zinātniskajām aprindām un sabiedrību kopumā.

4. Spēj patstāvīgi paaugstināt savu zinātnisko kvalifikāciju, īstent zinātniskus projektus, gūstot kritērijiem atbilstošus sasniegumus, vadīt pētnieciskus vai attīstības uzdevumus uzņēmumos, iestādēs un organizācijās, kur nepieciešamas plašas pētnieciskas zināšanas un prasmes.

Kompetences:

5. Spēj, veicot patstāvīgu, kritisku analīzi, sintēzi un izvērtēšanu, risināt nozīmīgus pētnieciskus vai inovāciju uzdevumus, patstāvīgi izvirzīt pētījuma ideju, plānot, strukturēt un vadīt liela apjoma zinātniskus projektus, tajā skaitā starptautiskā kontekstā.

Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums Promocijas darba aizstāvēšana

Doktora studiju programmas "Biznesa vadība" parametros ir veiktas šādas izmaiņas:

1. Ir mainīts studiju programmas nosaukums no Starpaugstskolu doktoru studiju programma "Biznesa vadība" uz **Kopīgā doktora studiju programma "Biznesa vadība"**.

Pamatojums:

Studiju programma "Biznesa vadība" bija pirmā kopīgi īstenotā doktora studiju programma Latvijā, un uz programmas dibināšanas brīdi (2008.g.) nepastāvēja vienota terminoloģija par vairāku partnerinstitūciju kopīgi īstenotu programmu.

Starpaugstskolu doktora studiju programmu īstenoja trīs partneraugstskolas: RSEBAA, Banku augstskola un Ventpils augstskola. 2015.gadā Ventpils augstskola izstājās no programmas, un par programmas turpināšanu tika noslēgta vienošanās starp RISEBA un Banku augstskolu, vienlaicīgi pārdēvējot programmas nosaukumu uz "Kopīgā doktora studiju programma "Biznesa vadība", atbilstoši spēkā esošam likumam un MK noteikumiem (2011.g. grozījumi Augstskolu likumā 55¹.pantā; 2013.g. grozījumi MK noteikumos Nr. 230 "Studiju programmu licencēšanas noteikumi" un Nr. 202 "Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinājošus izglītības dokumentus"). Pielikumā Vienošanās starp BA un RISEBA; akreditācijas lapa Nr. 90 (ar grozījumiem 02.05.2018).

2. Ir mainīta studiju programmas zinātnes nozare: no Vadīzinātnes nozare Uzņēmējdarbības vadības apakšnozare uz **Ekonomika un uzņēmējdarbība**, apakšnozare uzņēmējdarbības vadība. Pamatojums:

- 01.2018. MK noteikumi Nr. 49 "Noteikumi par Latvijas zinātnes nozarēm un apakšnozarēm";
- 03.2020. Latvijas Zinātnes atzinums Nr. 1/3.N-45 par promocijas tiesību piešķiršanu zinātņu nozarē Ekonomika un uzņēmējdarbība;

3. Ir precizētas studiju programmas formas un veidi:

- Pilna laika klātie latviešu valodā, 3 gadi;
- Pilna laika klātie angļu valodā, 3 gadi;
- Nepilna laika neklātie latviešu valodā, 4 gadi;
- Nepilna laika neklātie angļu valodā, 4 gadi.

4. 2013.g. studiju programma tika akreditēta trijās valodās: latviešu, angļu un krievu. Saskaņā ar 2018.gada izmaiņām Augstskolu likumā par studiju īstenošanu valsts valodā un atsevišķos gadījumos – svešvalodā, programmas īstenošana krievu valodā netiek plānota.

5. Ir mainīts piešķiramā grāda nosaukums no Doktora zinātniskais grāds vadīzinātnē (*Dr. sc. administr.*) uzņēmējdarbības vadības apakšnozarē uz **Zinātnisko grādu - zinātnes doktors (Ph.D.) Ekonomikā un uzņēmējdarbībā**. Pamatojums:

- 08.2019. MK noteikumi Nr. 522 "Grozījumi Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra noteikumos Nr. 1001 "Doktora zinātniskā grāda piešķiršanas (promocijas) kārtība un kritēriji", 6.p. "...Izteikt 31. punkta pirmo teikumu šādā redakcijā: "31. Lēmumu par grāda - zinātnes doktors (Ph. D.) - piešķiršanu vai atteikumu piešķirt grādu padome pieņem ar balsu vairākumu, aizklāti balsojot.";
- 13.03.2020. Studiju kvalitātes komisijas, nodibinājuma "Akadēmiskās informācijas centrs"

lēmums Nr. 2020/10-I "Par izmaiņu izdarīšanu studiju virziena akreditācijas lapā", mainot iegūstamā grāda nosaukumu uz "zinātniskais doktora grāds zinātnes doktors (Ph.D.) ekonomikā un uzņēmējdarbībā".

- Studiju virziena "Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība" akreditācijas lapa 2020/34.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Latvijā biznesa vadības un ekonomikas jomā Kopīgās doktorantūras programmas konkurenti ir Latvijas Universitāte (LU) un Rīgas Tehniskā universitāte (RTU). Doktoru studiju programmā "Biznesa vadība", ko īsteno Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola RISEBA (RISEBA) un Banku augstskola (BA), ir mazāks studējošo skaits, kā arī iesaistīto mācībspēku skaits (LU un RTU lielākās Latvijas augstskolas).

Kopīgā doktorantūras programma tiek īstenota kā atvērta tipa doktorantūras programma. Tajā tiek piesaistīti zinātniskie vadītāji no citām augstskolām, t.sk. ārvalstu, kā arī kursu docētāji gan no citām Latvijas, gan no ārvalstu augstskolām.

No kvalitātes viedokļa programma uzrāda labus rezultātus – nav noraidīto promocijas darbu no Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisijas (VZKK).

Programmas vājā vieta ir nepietiekošais valsts finansēto studiju vietu skaits programmā, kas kavē piesaistīt spējīgus studentus no Latvijas, kas vēlas veikt ieguldījumu Vadīzinātnes pētniecībā. Lai to kompensētu, tiek veiksmīgi izmantotas Latvijas Valsts stipendijas ārzemniekiem, kas tiek piešķirtas caur Valsts izglītības attīstības aģentūru (VIAA) studiju maksas segšanai ārzemniekiem.

Atskaites periodā maksimālais studentu skaits 2013./2014.studiju gadā bija 79 studenti. Tas izskaidrojams ar augstskolas RISEBA valsts budžeta dotāciju līdz 31.12.2016. Turpmākajos gados studentu skaits programmā ir samērā stabils (60-70), Latvijas apstākļos nozīmīgs.

Latviešu plūsmā studentu skaita samazinājums no 79 (2013./2014.st.gadā) līdz 35 (2018./2019.st.gadā) ir saistīts gan ar valsts dotācijas izmaksas pārtraukšanu, gan ar izmaiņām programmas īstenošanā (Pārskata periodā līdz 2015. gadam programmu īstenoja augstskola RISEBA kopā ar BA un Ventpils Augstskolu, no 2015.gada augstskola RISEBA un BA). Ventpils Augstskola turpina sadarbību kā programmas sadarbības partneris. Ventpils Augstskolas doktoranti apgūst programmā piedāvātos kursus kā klausītāji.

No 2016./2017. studiju gadā ir uzsākta doktoru studiju programmas īstenošana angļu valodā, un šajā gadā tika uzņemti 7 studenti (līdz 2016./2017.st.g. doktoranti angļu valodā studēja individuāli). Lielākais angļu plūsmā uzņemtais doktorantu skaits bija 2017./2018.studiju gadā (12). No potenciālā tirgus viedokļa tieši angļu plūsmai ir labas perspektīvas.

2018./2019.st.gadā angļu plūsmā kopumā studēja 16 doktoranti no 10 valstīm (Latvija, Lietuva, Baltkrievija, Vācija, Francija, Īrija, Indija, Azerbaidžāna, Kolumbija, Pakistāna). Uzlabojot starptautisko mārketingu, ārzemju doktorantu skaitu iespējams vismaz dubultot.

Ir veikts speciāls potenciālā tirgus pētījums Eiropas Ziemeļu valstīs, kura rezultāti apstiprina doktorantu skaita palielināšanas iespējas.

Viens no studentu skaita samazinājuma cēloņiem ir atbirums (6. un 7.attēls). Studentu straujākais atbirums ir novērojams 2. un 3.kursā, kad tiek uzsākts aktīvs pētnieciskais darbs. Pētnieciskais darbs turpinās arī 4. un 5.studiju gadā, notiek promocijas darba pabeigšana un tā aprobācija. Viens no atbiruma iemesliem ir karjeras attīstības iespējas ārzemēs, ko izmanto doktoranti, pārbraucot dzīvot un strādāt uz ārzemēm (piemēram, P.Dimants, Y.Felker, R.Debdatta).

Citi nozīmīgākie faktori, kas ietekmē atbirumu:

- Problēmas, veicot patstāvīgu pētījumu un sadarbība ar zinātnisko vadītāju;
- Studiju maksa;
- Psiholoģiskā noturība;
- Studenti pēc akadēmiskā pārtraukuma neatjaunojas studijām;
- Ģimenes apstākļi.

Lai samazinātu atbirumu, tiek īstenoti šādi pasākumi:

1. Pārrunās ar reflektantiem tiek uzsvērtā motivācijas primārā loma promocijas darba izstrādē;
2. Sekmīgi izmantota divu zinātnisko vadītāju sistēma;
3. Arī akadēmiskajā pārtraukumā esošie studenti saņem informāciju par semināriem, vieslektoru lekcijām u.c.;
4. Plaši tiek pielietota studiju maksas atlaižu sistēma.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Studiju programmas nosaukums "Biznesa vadība" atbilst iegūstamajam grādam zinātniskais doktora grāds zinātnes doktors (*Ph.D.*) ekonomikā un uzņēmējdarbībā, atbilstoši MK noteikumiem Nr. 49 "Noteikumi par Latvijas zinātnes nozarēm un apakšnozarēm"

Doktoru studiju programmas mērķis ir sagatavot zinātņu doktorus, augstākās kvalifikācijas pētniekus un speciālistus Vadībzinātnes nozares Uzņēmējdarbības vadības apakšnozarē, tādējādi stiprinot Vadībzinātņi kā zinātņu nozari Latvijā un dodot nozīmīgu ieguldījumu uzņēmējdarbības un uzņēmumu attīstībā Latvijā un Eiropā.

Studiju laikā doktorantūrā ir jāizstrādā un jāaprobē promocijas darbs (kas veido 88 KP no 120 KP). Lielākā daļa doktorantu veiksmīgi apgūst teorētisko daļu, bet doktorantūras laikā izstrādāto promocijas darbu skaitu ir nepieciešams palielināt. Tāpēc uzņemšanas nosacījumi paredz reflektantu pētniecības spēju novērtējumu. Pētniecības spējas tiek novērtētas pēc reflektanta publikācijām (ja tādas ir), un eseju par potenciālo pētījuma tēmu. Svarīgs elements uzņemšanā ir individuālo pārrunu rezultāts. Pārrunās tiek uzsvērtā pētnieciskā darba primārā nozīme un tiek izskaidroti iespējamie izaicinājumi.

Kopīgās doktoru studiju programmas diploma paraugs pievienots **pielikumā**.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Studiju kursu[1] saturs ir veidots, tā lai nodrošinātu doktorantiem kritisku izpratni par aktuālākām zinātniskajām teorijām un atziņām, pārvaldītu pētniecības metodologiju un izpratni par mūsdienu pētniecības metodēm un to pielietojumiem praksē, kā arī risināt nozīmīgus pētnieciskus uzdevumus. Piemēram, darba tirgū pastāv liels pieprasījums pēc jaunākajiem risinājumiem, tāpēc studiju saturs tiek aktualizēts atbilstoši darba tirgus attīstības tendencēm.

Harvardas biznesa pārskats rāda, ka organizācijas piedzīvo produktivitātes pieaugumu par 5% un kļūst par 6% rentablākas nekā konkurenti, ja lēmumi tiek pieņemti, balstoties uz datiem. Datu analīze ir datu izpētes, pārveidošanas un modelēšanas process ar mērķi atklāt noderīgu informāciju jautājuma izpratnei un pamatotākiem lēmumiem, kā arī atrast jaunas vērtīgas atziņas. Spēja strādāt ar datiem sniedz doktorantiem konkurences priekšrocības, izmantojot datus lēmumu pieņemšanai, biznesa atziņu iegūšanai un nākotnes tendenču prognozēšanai jebkurā nozarē un uzņēmumā.

Studiju kursu aktualitāte ir pašā kursu saturā, proti, izpētīt jaunākās attīstības tendences konkrētajās nozarēs, un apspriest jaunākos zinātniskos pētījumus, kas ir veltīti šīm nozarēm.

Kursa saturs pastāvīgi tiek atjaunināts, izmantojot nesen publicēto zinātnisko rakstu apspriešanu, kas ir veltīti konkrētas nozares problēmu izpētei un to iespējamiem risinājumiem no zinātniskā viedokļa.

Studiju kursu ietvaros tiek analizētas aktualitātes nozarē, t.sk. jaunākās nozares attīstības tendences, vadoties no zinātniskajām publikācijām un informācijas, kas iegūta zinātniskajās konferencēs.

Studiju kursi tiek aktualizēti atbilstoši jaunākajiem pētījumiem dažādās disciplīnās, izmantojot arī nozaru attīstības tendences, sekojot līdzī jaunākajai uzņēmumu praksei. Aktuālā informācija tiek iegūta, apmeklējot konferences, seminārus (piemēram, *Professional development workshops in Academy of Management Annual Meetings*).

[1] Informācija par studiju kursu aktualizēšanu un atbilstību darba tirgus vajadzībām tiek iegūta no mācībspēku aptaujām par šo jautājumu.

Programmas izmaiņas pārskata periodā:

2.1. tabula. Studiju kursu izmaiņas 2013-2018

	2013	2014	2017	2018
A	Obligātie studiju priekšmeti	Obligātie studiju priekšmeti	Obligātie studiju kursi	Obligātie studiju kursi
1	Stratēģiskā vadīšana	Stratēģiskā vadīšana	Stratēģiskā vadīšana	Stratēģiskā vadīšana

2	Pētījumu metodika I	Pētījumu metodika I	Pētījumu dizains	Pētījumu dizains
3	Pētījumu metodika II	Pētījumu metodika II	Pētījuma teorētiskā daļa	Pētījuma teorētiskā daļa
4	Datu analīze	Datu analīze	Datu analīze	Datu analīze
5	Finanšu vadīšana	Finanšu vadīšana	Finanšu vadīšana	Mūsdienu pētījumi finanšu vadīšanas jomā
6	Mārketinga vadīšana	Mārketinga vadīšana	Mūsdienu pētījumi biznesā dažādās nozarēs	Mūsdienu pētījumi biznesā dažādās nozarēs
B	Daļējās izvēles studiju priekšmeti	Daļējās izvēles studiju priekšmeti	Daļējās izvēles studiju kursi	Daļējās izvēles studiju kursi
1	Vadīšanas un organizācijas teorija	Vadīšanas un organizācijas teorija	Organizāciju efektivitātes vadīšana	Organizāciju efektivitātes vadīšana
2	Cilvēkresursu vadīšana	Cilvēkresursu vadīšana	Cilvēkresursu vadīšana	Cilvēkresursu vadīšana
3	Psiholoģija vadīšanā		Psiholoģija vadīšanā	Psiholoģija vadīšanā
4	Mūsdienu pētījumi biznesā dažādās nozarēs	Mūsdienu pētījumi biznesā dažādās nozarēs	Jauno zinātnieku laboratorija - doktora disertācijas attīstīšanai	Jauno zinātnieku laboratorija - doktora disertācijas attīstīšanai
5	Riska vadīšana un krīzes menedžments	Riska vadīšana un krīzes menedžments	Inovāciju vadīšana	Inovāciju vadīšana
6	Resursu izmantošanas vadīšana	Resursu izmantošanas vadīšana	Starptautisko zinātnisko publikāciju izstrāde	Starptautisko zinātnisko publikāciju izstrāde
7	Projektu vadīšana	Projektu vadīšana		Organizāciju un darba psiholoģija
8	Inovāciju vadīšana	Inovāciju vadīšana		Uzvedības ekonomika, <i>Behavioral economics</i>

9		Starptautisko zinātnisko publikāciju izstrāde		
C	Brīvās izvēles studiju priekšmeti	Brīvās izvēles studiju priekšmeti	Brīvās izvēles studiju kursi	Brīvās izvēles studiju kursi
1	Lietišķā svešvaloda	Lietišķā svešvaloda	Lietišķā svešvaloda	Lietišķā svešvaloda
2	Globalizācijas procesi	Globalizācijas procesi	Aktualitātes uzņēmējdarbības pētniecībā	Aktualitātes uzņēmējdarbības pētniecībā

Studiju kursu saturs tiek pārskatīts un atjaunots:

1. Izmaiņas A daļas studiju priekšmetos ieviestas, lai izvairītos no šauri specializētiem kursiem un lielāku uzsvāru liktu uz zinātnisko darbu un promocijas darba attīstīšanu:

- Studiju kursi “Pētījuma metodika I un II” aizvietoti ar studiju kursiem “Pētījuma dizains” un “Pētījuma teorētiskā daļa”;
- Studiju kurss “Mūsdienu pētījumi biznesā dažādās nozarēs” pārcelts no daļējās izvēles (B daļas) uz obligātiem priekšmetiem (A daļa);
- Izslēgts studiju kurss “Mārketinga vadīšana”
- Studiju kurss “Finanšu vadīšana” ir aizstāts ar kursu “Mūsdienu pētījumi finanšu nozarē”.

2. Izmaiņas B daļas studiju kursos:

- Tiek izslēgti un ieviesti jauni studiju kursi atkarībā no promocijas darbu tēmām. Doktorantiem ir iespēja izvēlēties atbilstošākos sava promocijas darba tēmai B daļas studiju kursus, taču šauri specializētie priekšmeti tiek izslēgti.
- Izslēgti studiju kursi “Globalizācijas procesi”, “Riska menedžments”, “Projektu vadīšana”;
- Ieviesti studiju kursi “Starptautisko zinātnisko publikāciju izstrāde”, “Jauno zinātnieku laboratorija”, “Organizāciju efektivitātes vadīšana”;

3. C daļas kursi:

Studenti izmanto iespēju apgūt C daļas kursus citās augstskolās, t.sk. ārzemēs (piemēram, M.Krastiņš apguva 9 KP (12 ECTS) *Erasmus+* programmas ietvaros, P.Meier apguva 4 KP (6 ECTS) *Eindhoven University of Technology*, I.Portnova apguva 4 KP (6 ECTS) piedaloties *ESU 2018 Conference and Doctoral programme*)

4. D daļa:

D daļā ir palielināts kredītpunktu īpatsvars, palielinot uzsvāru uz patstāvīgo pētniecisko darbu un darbu ar zinātnisko vadītāju, ieviesti Doktorantu semināri, lai veicinātu promocijas darba apspriešanu un aprobāciju zinātniskajā vidē.

Saskaņā ar 2005.gada 27.decembra MK noteikumiem “Doktora zinātniskā grāda piešķiršana (promocijas) kārtība un kritēriji” grādu piešķir par pieredzējuša zinātnieka (promocijas darba vadītājs) vadībā patstāvīgi izstrādātu un publiski aizstāvētu promocijas darbu, kas satur **originālu zinātnisku pētījumu rezultātus un sniedz jaunas atziņas attiecīgajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē** [...]

Promocijas darba zinātniskā novitāte ir viens no pamatkritērijiem, novērtējot promocijas darbu. Kopīgajā doktoru studiju programmā "Biznesa vadība" izstrādāto promocijas darbu kvalitāti apstiprina tas, ka programmas īstenošanas laikā nav noraidīto darbu no VZKK.

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

Programmā paredzētie studiju kursi, atbilstoši programmas kartēšanai nodrošina šādas zināšanas (Z), prasmes (P) un kompetences (K):

DOK-Z1: Spēja parādīt, ka pārzina un izprot aktuālākās zinātniskās teorijas un atziņas, pārvalda pētniecības metodoloģiju un mūsdienu pētniecības metodoloģiju un mūsdienu pētniecības metodes Vadībzinātnes nozarē vai profesionālajā jomā un dažādu jomu saskarē.

DOK-P2: Spēj patstāvīgi izvērtēt un izvēlēties zinātniskiem pētījumiem atbilstošas metodes, ir veicis ieguldījumu zināšanu robežu paplašināšanā vai devis jaunu izpratni esošām zināšanām un to pielietojumiem praksē, īstenojot būtiska apjoma oriģinālu pētījumu, no kura daļa ir starptautiski citējamu publikāciju līmenī.

DOK-P3: Spēj gan mutiski, gan rakstiski komunicēt par Vadībzinātnes nozari ar plašākām zinātniskajām aprindām un sabiedrību kopumā.

DOK-P4: Spēj patstāvīgi paaugstināt savu zinātnisko kvalifikāciju, īstenot zinātniskus projektus, gūstot kritērijiem atbilstošus sasniegumus, vadīt pētnieciskus vai attīstības uzdevumus uzņēmumos, iestādēs un organizācijās, kur nepieciešamas plašas pētnieciskas zināšanas un prasmes

DOK-K5: Spēj, veicot patstāvīgu, kritisku analīzi, sintēzi un izvērtēšanu, risināt nozīmīgus pētnieciskus vai inovāciju uzdevumus, patstāvīgi izvirzīt pētījuma ideju, plānot, strukturēt un vadīt liela apjoma zinātniskus projektus, tajā skaitā starptautiskā kontekstā.

Studiju kursu mērķis ir sniegt doktorantiem zināšanas par aktualitātēm nozarē, attīstības tendencēm, mūsdienīgām pētniecības metodēm, un attīstīt doktorantu zināšanas un prasmes, lai izstrādātu doktora disertāciju un/ vai (tiektos uz) publikācijas starptautiskos recenzējamos akadēmiskos žurnālos. Lai sasniegtu mērķi, iesaistītie mācībspēki, dalās ar pieredzi zinātnisko rakstu rakstīšana.

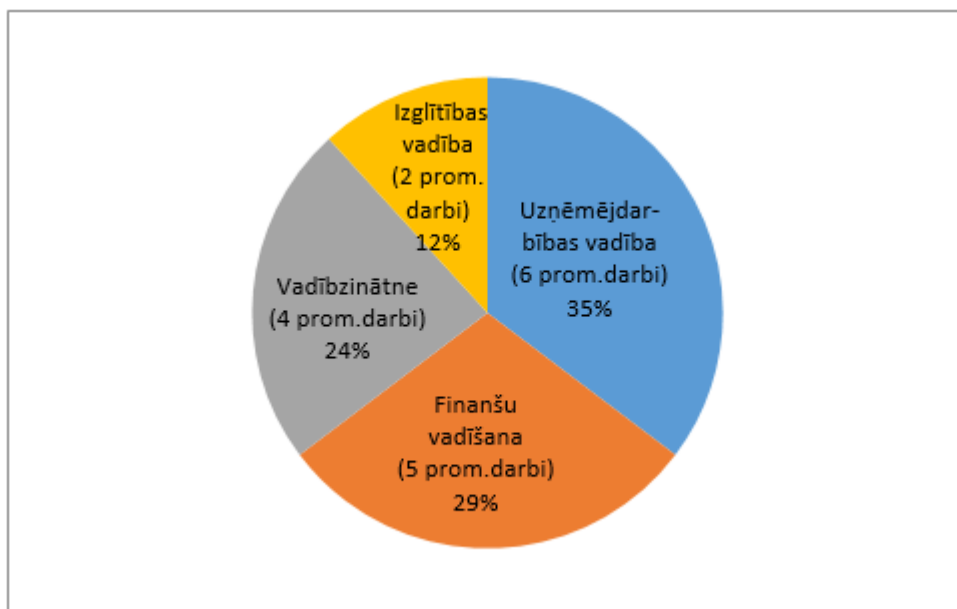
Gan lekciju, gan eksāmenu darba ietvaros tiek analizēti pēdējo gadu laikā publicētie zinātniskie pētījumi, analizētas aktualitātes nozarē, t.sk. jaunākās nozares attīstības tendence, tiek analizēta arī jaunākajos rakstos izmantotā pētnieciskā metodoloģija. Kursu ietvaros notiek diskusijas par studentu darbiem, t.sk. notiek recenzēšana, promocijas darba attīstīšana u.c.

Doktoranti piedalās kā klausītāji promocijas darbu prezentēšanā Banku augstskolas un RISEBA Zinātniskās padomes sēdēs, Kopējās Doktorantūras padomes sēdēs, Promocijas padomes sēdēs. Tādējādi studējošie iegūst pieredzi no citiem studentiem, kā veikt pētījumu, kā to prezentēt. Dalīšanās ar zināšanām palīdz attīstīt studentu pētnieciskās prasmes un iegūt jaunākās atziņas dažādos pētniecības virzienos.

Galvenie pētniecības virzieni:

- Uzņēmējdarbības vadība;
- Finanšu vadīšana;
- Vadībzinātne;
- Izglītības vadība.

Pārskata periodā ir aizstāvēti 17 promocijas darbi minētos pētniecības virzienos:

2.1.attēls. Aizstāvēto promocijas darbu sadalījums pa pētījuma virzieniem

Promocijas darbu sadalījums pa pētniecības virzieniem ir parādīts 8.tabulā:

2.2.tabula. Aizstāvēto promocijas darbu saraksts 2013-2018

Nr.	Aizst. gads	Vārds, uzvārds	Promocijas darba nosaukums	Zinātniskais vadītājs	Pētījuma virziens:
1	2013	Ilmārs Puriņš	Lēmumu pieņemšanas process mājāsaimniecību kredītēšanā un tā efektivitātes paaugstināšanas metodoloģija/ <i>Decision -Making Process in Household Credit Granting its Efficiency</i>	Dr.oec., prof. Māris Purgailis (LU)	Finanšu vadība
2	2013	Inga Jākobsons	Dizaina kā stratēģiskā līdzekļa nozīme uzņēmuma vadīšanā un tā loma uzņēmumu attīstībā Baltijas valstīs/ <i>Design as a strategic tool in business management and its role in Business development in the Baltic states</i>	Dr., prof. Tatjana Volkova (BA)	Vadībzinātne
3	2013	Arnis Lagzdīņš	Atbilstības riska pārvaldīšana Latvijas komercbankās/ <i>Compliance risk management in Latvian commercial banks</i>	Dr.oec., prof. Biruta Sloka (LU)	Finanšu vadība

4	2014	Lotārs Dubkēvičs	Organizācijas kultūras un klimata mijiedarbības vadīšana radošuma veicināšanai valsts teātros Latvijā/ <i>Interrelation Management of Organizational Culture and Climate for Creativity for State Theatres in Latvia</i>	Dr.habil.psych., Dr.habil.paed., prof. Aleksejs Vorobjovs (DU)	Vadībzinātne
5	2014	Signe Enkuzena	Vadītāju mācību izvērtējums pakalpojuma sektora uzņēmumos Latvijā un tā pilnveides iespējas/ <i>Management Training evaluation in Service Sector Enterprises in Latvia and Possibilities of Its Improvement</i>	Dr. Daiga Kamerāde-Hanta (Salford University)	Izglītības vadība
6	2014	Anatolijs Prohorovs	Riska kapitāla fondu un neformālā riska kapitāla piesaistīšanas problēmas un risinājumi/ <i>Problems and solutions to the attraction of venture capital funds and informal venture capital</i>	Dr.oec., prof. Ingrīda Jakušonoka (LLU)	Finanšu vadība
7	2014	Darius Sargautis	Pētniecības un attīstības darbību kritiskie veiksmes faktori bioetanolā industrijas uzņēmuma tehnoloģisko inovāciju kapacitātes palielināšanai/ <i>Critical success factors of research and development activities in Bioethanol industry for increasing company's capacity for Technological innovation</i>	Dr.oec., prof. Tatjana Volkova (BA)	Uzņēmējdarbības vadība
8	2014	Svetlana Savina	Daudzprofilu uzņēmumu procesu orientēta finanšu vadības sistēma stratēģisko mērķu audzēšanai/ <i>Pētniecības un attīstības darbību kritiskie veiksmes faktori bioetanolā industrijas uzņēmuma tehnoloģisko inovāciju kapacitātes palielināšanai</i>	Dr.oec., prof. Irina Kuzmina- Merlino (TSI)	Finanšu vadība
9	2016	Liene Resele	Nacionālās inovācijas sistēmas pilnveidošana inovatīvo uzņēmumu attīstībai Latvijā/ <i>Improving national innovation system for development of innovative enterprises in Latvia</i>	Dr.math., prof. Jānis Vucāns (VeA)	Uzņēmējdarbības vadība
10	2016	Didzis Rūtītis	Korporatīvās identitātes dimensiju pārvaldība un tās pilnveidošanas iespējas veselības aprūpes nozares uzņēmumos Latvijā/ <i>Corporate identity management and opportunities for its improvement within the health care industry companies in Latvia</i>	Dr.oec., asoc.prof. Anda Batraga (LU)	Uzņēmējdarbības vadība

11	2016	Inna Kozlinska	Evaluation of the outcomes of entrepreneurship education revisited: evidence from Estonia and Latvia	Dr., prof. Tonis Mets (Tartu University), Dr. Prof. Ullla Hytti (Turku University)	Izglītības vadība
12	2017	Ilja Arefjevs	Aliansē ar bankām ietilpstošo pensiju līdzekļu pārvaldītāju darbības efektivitātes novērtējums/ <i>Bancassurance efficiency assessment of pension fund management companies</i>	Dr.oec., prof. Biruta Sloka (LU)	Finanšu vadība
13	2017	Artūrs Barbars	Organizācijas kultūras ietekme uz darbinieku iesaistīšanos: Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozares uzņēmumu piemērs/ <i>The impact of organizational culture on work engagement in the information and communication technology sector in Latvia</i>	Dr.sc.administr., doc. Lotārs Dubkēvičs (BA)	Vadībzinātne
14	2018	Valters Bolēvics	Pārvaldības ietekme uz ostu sniegumu/ <i>The Impact of Governance on Port Performance</i>	Dr.oec., Prof. Tatjana Volkova (BA)	Vadībzinātne
15	2018	Iveta Cīrule	Augstskolu biznesa inkubatoru ietekme uz jauno komersantu sniegumu/ <i>University Business Incubators' Impact on Tenants' Performance</i>	Dr.chem., Prof. Ilmārs Kreituss (RISEBA)	Uzņēmējdarbības vadība
16	2018	Daniel Marco-Stefan Kleber	Vērtības kopradīšana kā vadības līdzeklis vērtības piedāvājuma paaugstināšanai/ <i>Value co-creation as a management tool to increase value proposition</i>	Dr.oec., Prof. Tatjana Volkova (BA)	Uzņēmējdarbības vadība
17	2018	Natālija Cudečka-Puriņa	Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas vadīšana atkritumu poligonu ilgspējas nodrošināšanai/ <i>Ensuring municipal waste management sustainability by administration of landfill management companies</i>	Dr.oec., Prof. Dzintra Atstāja (BA)	Uzņēmējdarbības vadība

Programmas ietekme uz pētniecību

1. Promocijas darbu pētījumi, to publikācijas, ziņojumi konferencēs sniedz ieguldījumu pētniecībā;
2. Doktora studiju programmas absolventi iesaistās pētnieciskā darba veicināšanā, vada un recenzē citu doktorantu promocijas darbus, darbojas kā Latvijas Zinātņu padomes (LZP) eksperti;
3. Pēcdoktorantūras projektu īstenošana sniedz iespēju doktora programmas absolventiem

- turpināt pētniecību par izvēlēto tēmu un sasniegt nozīmīgus pētniecības rezultātus;
4. Publicējot monogrāfijas tiek izplatīti pētniecības gaitā iegūtie rezultāti un līdz ar to attīstīta atbilstošā zinātņu nozare .

Promocijas darbu pētījumi, to publikācijas, ziņojumi konferencēs

Doktoru studiju programmā promocijas darbu ietvaros tiek izstrādāti nozīmīgi pētījumi. Promocijas darbu ietvaros izstrādātas arī praktiski nozīmīgas rekomendācijas ar atzīstamu zinātnisko novitāti valsts pārvaldes institūcijām, t.sk. ministrijām, pašvaldībām un valsts aģentūrām, augstākās izglītības iestādēm, lielo privāto uzņēmumu vadībai, t.sk. bankām, kā arī biedrībām un asociācijām, piemēram, Dr. Valters Bolevics, Dr. Iveta Cirule, Dr. Natalja Cudečka-Purina u.c.

Promocijas darbu pētījuma rezultāti tiek atspoguļoti rakstos, kas ir t.sk. indeksēti WOS un Scopus datubāzēs, konferenču ziņojumos un monogrāfijās (Dr. Inna Kozlinska, Dr. Jevgenijs Kurovs, Dr. Anatolijs Prohorovs), uz šo pētījumu pamata tiek attīstīta pēc-doktorantūras pētniecība.

2.3.tabula. Promocijas darbu aprobācija 2013-2018

Nr.	Aizst. gads	Vārds, uzvārds	Aprobācija	
			Konferenču ziņojumi	Publikācijas
1	2013	Ilmārs Puriņš	23	18
2	2013	Inga Jākobsone	10	4
3	2013	Arnis Lagzdiņš	19	11
4	2014	Lotārs Dubkēvičs	8	10
5	2014	Signe Enkuzena	6	10
6	2014	Anatolijs Prohorovs	10	10
7	2014	Darius Sargautis	4	7
8	2014	Svetlana Savina	12	12
9	2016	Liene Resele	5	5
10	2016	Didzis Rūtītis	9	12
11	2016	Inna Kozlinska	9	13
12	2017	Ilja Arefjevs	12	18
13	2017	Artūrs Barbars	6	5
14	2018	Valters Bolēvics	11	11
15	2018	Iveta Cīrule	15	13

16	2018	Daniel Marco-Stefan Kleber	5	6
17	2018	Natālija Cudečka-Puriņa	18	5

Promocijas darbu vadīšana un recenzēšana, LZP eksperti;

Vairāki doktoru studiju programmas absolventi ir kļuvuši par promocijas darbu vadītājiem:

- Iveta Ludviga (vada vairākus promocijas darbus: I.Slūka, J.Žakemo, T.Titareva; ir promocijas padomes loceklis, promocijas darbu recenzents, RISEBA Zinātniskās padomes loceklis, vadošais pētnieks);
- Lotārs Dubkevičs (zinātniskais vadītājs aizstāvētam promocijas darbam, A.Barbars, 2018);
- Inna Kozlinska (ir vadošais pētnieks, vada Dr. grāda pretendenta P.Kellera promocijas darbu, piedalās zinātniski-pētnieciskos projektos);
- Anatolijs Prohorovs (ir vadošais pētnieks, vada divus promocijas darbus: Ļ.Fainglozs, V.Stikute; ir Zinātniskās padomes loceklis);
- Daniel Marco Stefan Kleber (vada J.Mironovas promocijas darbu, ir nodarbināts Modul Dubai University, UEA).

Dr. Iveta Ludviga un Dr. Anatolijs Prohorovs ir LZP eksperti, viņi vada zinātniski-pētnieciskos virzienus RISEBA.

Doktorantūras absolventi ir nodarbināti augstākās līmeņa amatos akadēmiskajā vidē, valsts pārvaldē un uzņēmējdarbībā. 4 no programmas strādā ārzemēs.

7 absolventi ir nodarbināti akadēmiskajā sfērā (vadošie pētnieki, profesori, lektori, zinātniski-pētniecisko virzienu vadītāji u.c.); 4 apvieno akadēmisko darbu un biznesu; 4 ir nodarbināti valsts pārvaldes institūcijās; 3 ir privātie uzņēmēji.

Pēc-doktorantūras projektu īstenošana

No 2017.gada 28.augusta līdz 2020.gada 27.maijam Banku augstskolā tiek īstenots pēcdoktorantūras projekts Nr. 1.1.1.2./VIAA/16/089 "Produktu attīstības metodes un procesu pārvaldība IKT uzņēmumos ar augstas izaugsmes potenciālu un to pieredzes izmantošanas iespējas līdzīga profila uzsācējuzņēmumos Latvijā, kurā pētījumu veic doktora programmas absolvents, pētnieks Dr.Didzis Rūtītis (<https://www.ba.lv/informacija/24903/>)

2018.gadā RISEBA tika iesniegts viens pēc-doktorantūras pētniecības projektiem (tika apstiprināts (līgums par projekta izpildi netika noslēgts): Dr. Inna Kozlinska "Inovātīvas uzņēmējdarbības veicināšana modernizējot augstāko izglītību";

2019.gadā RISEBA tika iesniegti trīs pēc-doktorantūras pētniecības projekti:

1. Dr. Ilmārs Puriņš "Informācijas tehnoloģiju kompetenču modelis kompetenču modelis kā atbalsta rīks finanšu sektora konkurētspējas stiprināšanai";
2. Dr. Jevgenijs Kurovs "Inovātīvas uzņēmējdarbības veicināšana modernizējot augstāko izglītību";
3. Dr. Valters Bolēvics "Inovātīvs Eiropas Savienības TEN-T ostu infrastruktūras, darbības un pārvaldības reāllaika novērtējums".

Monogrāfiju publicēšana

Ietekmi uz pētniecību pamato arī doktoru programmas absolventu monogrāfijas, kurās tiek atspoguļotas arī promocijas darbā gūtās atziņas, secinājumi u.c.:

- Kozlinska, I. (2016). Evaluation of the outcomes of entrepreneurship education revisited:

Evidence from Estonia and Latvia. ISBN 978-951-29-6654-7 (PRINT); ISBN 978-951-29-6655-4 (PDF)

- Prohorovs, A. (2017). Uzņēmumu ienākuma nodoklis Latvijā un Igaunijā: tā ietekme uz uzņēmējdarbību, investīcijām, bezdarba līmeni, nodokļu ieņēmumiem un valsts ekonomisko izaugsmi. Rīga: Zinātne. ISBN 978-9934-549-29-8
- Kurovs, J. & Wascinski, T. (2017). Social responsibility of Business: Theory and practice. Motor Transport Institute, Warsaw. ISBN 978-83-60965-95-5.

Prohorova monogrāfijā publicētās atziņas tika izmantotas, ieviešot nodokļu sistēmas izmaiņas Latvijā.

Programmas ietekme uz citiem izglītības līmeņiem:

Absolventi docē lekcijas dažādos studiju līmeņos (bakalaura, maģistra un doktora), kā arī vada maģistra darbus. I.Ludviga un J.Kurovs ir maģistru programmu direktori. Absolventi studiju kursu pasniegšanā izmanto savus promocijas darbu pētījuma rezultātus. Kā arī absolventi piedalās dažādās komisijās un padomēs, kur tiek izskatīti un vērtēti studentu noslēguma darbi.

Absolventi vada zinātniski-pētnieciskos virzienos, kuros ir iesaistīti dažādu izglītības līmeņu studenti.

No 2019.gada 1.septembra doktora studiju programmas studentes Z.Raščevska un E.Miķelsone projekta Nr.8.2.2.0/18/A/007 „Atbalsts Banku augstskolas akadēmiskā personāla kapacitātes stiprināšanai” SAM 8.2.2. ”Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomā” ietvaros veic akadēmisko darbu Banku augstskolā bakalaura un maģistra studiju programmās.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Lai sasniegtu studiju kursus paredzētos rezultātus, tiek izmantotas lekcijas, semināri, diskusijas, vieslekcijas, doktorantu patstāvīgo darbu analīze grupās un praktiskās nodarbības, tai skaitā darbs, izmantojot programmatūru.

Studiju metodes^[1] tiek izvēlētas, lai sasniegtu studiju kursus un studiju programmā paredzētos rezultātus, piemēram, lekcijas, kas tiek organizētas semināru un diskusijas formā, zinātnisko rakstu analīze un to prezentācija auditorijā, veicina kritisku izpratni par aktuālākajām zinātniskajām teorijām un atziņām, spēju pārvaldīt pētniecības metodologiju un izpratni par mūsdienu pētniecības metodēm un to pielietojumiem praksē, kā arī attīsta spēju risināt nozīmīgus pētnieciskus vai inovāciju uzdevumus.

Studijuursos ir paredzētas ekspertu, vadošo speciālistu, un pārstāvju uzstāšanās no dažādām tautsaimniecības nozarēm ar referātiem par mūsdienu attīstības tendencēm un par dažādiem praktiskiem risinājumiem un lēmumiem.

Studiju procesā doktoranti veic konkrētu situāciju analīzi (*case studies*), kas ir veltīta uzņēmumiem, kuri darbojas konkrētajās nozarēs un nodrošina studentu izpratni par uzņēmumu vadīšanas specifiku dažādās tautsaimniecības nozarēs. Situācijas (*cases*) analīzei tiek regulāri atjaunotas, lai

atspoguļotu jaunas nozaru attīstības tendences un jaunus pētījuma jautājumus pētniecībai.

Piemēram, studiju kursā “Mūsdienu pētījumi biznesā dažādās nozarēs” doktorantiem ir jāsatavoj divi referāti, kuri ir jāvelta nozares jaunākām attīstības tendencēm (pirmajā referātā) un literatūras apskatam par nesen publicētiem zinātniskiem rakstiem augstas klases žurnālos, kas ir veltīti konkrētai nozares analīzei (otrajā referātā), kas arī palīdz sasniegt kursa mērķi.

[1] Informācija par izmantotajām studiju īstenošanas metodēm tiek iegūta no mācībspēku aptaujām par šo jautājumu.

Vērtēšanas sistēmas pamatā ir doktorantu sniegums, sagatavojot un prezentējot patstāvīgos darbus (atsevišķos studiju kursus tie sastāda 50-70% no kopējā vērtējuma). Nozīmīga loma vērtējuma sistēmā ir arī studentu aktivitātei (atsevišķosursos tā veido 30-40% no kopējā vērtējuma). Dažos studijuursos tiek izmantota arī tādu patstāvīgu darbu forma, kā referāti un to apspriešana studentu grupās, kā arī iepriekš minētie praktiskie darbi.

Studiju kursu īstenošanā tiek ievēroti arī studentcentrētās pieejas principi, pastāvīgi nodrošinot zinātnisko vidi gan semināros, gan padomēs, aicinot piedalīties diskusijās citu kursu doktorantus, docētājus un gan zinātniskos vadītājus, tai skaitā no citām Latvijas un ārvalstu augstskolām.

Studentiem ir iespēja ietekmēt arī studiju kursu saturu, izvēloties sev aktuālās tēmas, vai izvēlēties tādu problēmu apspriešanai, kas visvairāk atbilst tieši viņa pētnieciskajām interesēm.

Studentcentrētā pieeja tiek īstenota šādos veidos:

1. Studiju kursu docētāji ņem vērā un respektē studentu dažādību un viņu vajadzību daudzveidību, izmantojot dažādus programmas īstenošanas veidus, atbilstoši studentu iespējām. Studentiem ir iespēja studēt dažādās studiju formās – pilna laika, nepilna laika, tālmācībā, kā arī pāriet no vienas studiju formas uz citu, vai no vienas studiju programmas uz citu.
2. Studiju kursi tiek apgūti studentu un mācībspēku sadarbības procesā, kur atbilstoši situācijai tiek pielietotas dažādas mācīšanas metodes: monoloģiskā – lekcijas un demonstrējumi; dialogiskā – konstruktīvas sarunas, diskusijas, lomu spēles. Tiek izmantotas dažādas darba formas – grupu darbs, individuālais darbs, patstāvīgais darbs.
3. Tiek regulāri veiktas studentu aptaujas, kuru rezultāti tiek ņemti vērā studiju kursu programmas pilnveidošanai (piemēram, pēc doktorantu atsauksmēm studiju kursā “Finanšu vadīšana” tika nomainīts docētājs, savukārt vēlāk, ņemot vērā studentu atsauksmes šis kurss tika aizvietots ar “Mūsdienu pētījumi finanšu nozarē”);
4. Studentu piedalīšanās programmas pilnveides procesā, izmantojot studentu pārstāvi doktorantūras padomē.
5. Studiju procesā tiek nodrošināta studentu vajadzību daudzveidība veidojot dažādus, katram piemērotus mācīšanās veidus un ceļus. Studējošo daudzveidības jautājumi tiek pārrunāti programmas padomē un docētājiem tiek sniegtas iespējas pilnveidot savas zināšanas starp kultūru komunikācijā un dažādības vadīšanā.
6. Studijas balstās uz studējošā patstāvību, vienlaicīgi nodrošinot pasniedzēja vadību un atbalstu. Docētāji tiek mudināti regulāri novērtēt un uzlabot pasniegšanas veidus un metodes, viņi saņem augstskolas atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā.
7. Mācībspēku un studentu savstarpējās attiecībās tiek veicināta studējošo un mācībspēku savstarpējā cieņa, veidojot pozitīvu emocionālo fonu un radošo sadarbību. Augstskolā darbojas Ētikas komisija, kur nepieciešamības gadījumā tiek izskatītas ētiska rakstura sūdzības.
8. Augstskolā eksistē atbilstošas procedūras studentu sūdzību risināšanai. Sūdzību izskatīšanas procesu vada Kvalitātes daļas vadītāja, pieaicinot programmas direktoru un katedras

vadītāju, nepieciešamības gadījumā – Studiju departamenta vadītāju vai studiju prorektoru.

Doktoru studiju programmu “Biznesa vadība” īsteno RISEBA un Banku augstskola saskaņā ar 17.04.2015. noslēgto Vienošanos par Kopīgās doktora studiju programmas “Biznesa vadība” īstenošanu Nr. 15/1.1-18/8 (pielikumā)

Kopīgās studiju programmas “Biznesa vadība” vadošā koleģiālā institūcija ir Kopīgās doktoru studiju programmas padomes, kura sastāv no 7 (septiņiem) locekļiem – pa trim no katras augstskolas un 1 (viena) doktorantu pārstāvja.

Kopīgās doktora studiju programmas padomes kompetence ir:

1. apstiprināt studiju programmu un izmaiņas studiju programmā;
2. pārraudzīt Doktora studiju programmas īstenošanu;
3. pieprasīt un saņemt informāciju par Doktora studiju programmas īstenošanu no augstskolām;
4. izskatīt promocijas darbus, virzot tos uz aizstāvēšanu Promocijas padomē.
5. apspriest savstarpēji veicamos finanšu norēķinus un to kārtību;
6. izskatīt to personu iesniegtās akadēmiskās izziņas (vajadzības gadījumā Akadēmiskā informācijas centra iesniegtās izziņas) un lemt par imatrikulācijas iespējām, kuras vēlas pāriet no citas doktora studiju programmas uz Doktora studiju programmu;
7. koordinēt studiju programmas kopējās mārketinga aktivitātes;
8. apstiprināt promocijas darba tēmas un zinātniskos vadītājus;
9. apstiprināt studiju kursu docētājus.

RISEBA un BA ir vienotas prasības attiecībā uz studiju kursu sasniedzamiem rezultātiem un promocijas darbu izstrādes prasības. Vienotas prasības attiecībā uz programmas īstenošanu ir atrunātas Kopīgās doktoru programmas padomes nolikumā. Programmas kvalitāti kontrolē Kopīgās doktoru programmas padome.

Studiju kursu docēšanā piedalās gan RISEBA, gan Banku augstskolas mācībspēki, kā arī tiek pieaicināti vieslektori, tai skaitā no ārvalstīm

Studentiem tiek piešķirts kopīgs doktora par zinātnisko grādu zinātnes doktors (*Ph.D.*) ekonomikā un uzņēmējdarbībā.

Kopīgās doktoru studiju programmas īstenošanai un studiju rezultātu sasniegšanai tiek izmantoti programmas partneru resursi.

Programmas īstenošanā ir iesaistīti šādi partneri:

- Stockholm School of Economics in Riga (SSE Riga);
- Kaiserslautern University of Applied Sciences (Vācija);
- Ventspils augstskola;
- Turku School of Economics, The University of Turku (Somija).

Studiju programmas īstenošanai tiek izmantotas partneraugstskolas SSE Riga telpas, kā ar pieejamie informatīvie resursi (bibliotēkas, zinātniskās datubāzes), kā arī programmas īstenošanā ir iesaistīti SSE Riga mācībspēki (A Sauka, A.Paalzow, B.Breggin, vieslektori).

Programmas īstenošanā tiek izmantoti šādi partneraugstskolu resursi:

- Kaiserslautern University of Applied Sciences resursi – vieslektori;
- Ventspils Augststskola – mācībspēki;
- Turku School of Economics – vieslektori.

Promocijas darbu aizstāvēšana notiek saskaņā ar 27.12.2005. MK noteikumiem Nr.1001 “Zinātniskā doktora grāda piešķiršanas (promocijas) kārtība un kritēriji”.

Lai paaugstinātu izstrādāto promocijas darbu kvalitāti un novērstu iespējamās kļūdas dažādos promocijas darba izstrādes posmos, Kopīgajā doktora studiju programmā pastāv daudzpakāpju promocijas darba apspriešana:

1. Katrs promocijas darba tēmas pieteikums tiek apspriests partneraugstskolas (RISEBA vai BA) zinātniskajā padomē. Pēc pozitīva atzinuma saņemšanas uzlabots promocijas darba tēmas pieteikums tiek apspriests Kopīgās doktora studiju padomes sēdē (1.studiju gada beigās).
2. Promocijas darba teorētiskā daļa tiek novērtēta ar atzīmi studiju kursā "Pētījuma teorētiskā daļa" (2.studiju gada beigās).
3. Kad ir savākti pētījuma empīriskie rezultāti, darbs tiek apspriests doktorantu semināros, kuros piedalās citu kursu doktoranti un pieaicinātie promocijas darbu zinātniskie vadītāji (3.studiju gadā/ 4.studiju gadā atkarībā no studiju formas).
4. Pabeigtais promocijas darbs tiek apspriests vispirms partneraugstskolas (RISEBA vai BA) zinātniskajā padomē, kur tas tiek virzīts izskatīšanai Kopīgās doktora studiju padomes sēdēs. Kad saņemts pozitīvs atzinums, promocijas darbs tiek virzīts pieņemšanai aizstāvēšanai Promocijas padomē.
5. Kad darbs ir pieņemts aizstāvēšanai, tas tiek sūtīts uz Valsts zinātnisko kvalifikācijas komisiju (VZKK) anonīmai recenzēšanai. Pēc pozitīva VZKK lēmuma saņemšanai promocijas darbs tiek virzīts uz Promocijas padomi aizstāvēšanai

Diplomu par zinātnisko doktora grādu piešķir RISEBA Promocijas padome, kuras darbību nosaka Promocijas padomes nolikums.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo nosléguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un nosléguma darbu vērtējumiem.

Pārskata periodā kopā ir apstiprinātas 34 promocijas darbu tēmas (27 - latviešu plūsmā, 7 - angļu plūsmā), ir izstrādāti un aizstāvēti 17 promocijas darbi.

Ar pētījuma rezultātiem tiek iepazīstināti uzņēmēji, profesionālās asociācijas, pašvaldības, valsts iestādes, ministriju pārstāvji u.c. Eksperti no minētajām iestādēm tiek aicināti sniegt savu novērtējumu un atzinumu par promocijas darbu rezultātiem.

Pētījumu rezultāti tiek atspoguļoti ziņojumos institūcijām un profesionālajām apvienībām, piemēram:

- "Comparative analysis of municipal waste management in selected European capitals", International Solid Waste Association (ISWA) World Congress (Austrija; oktobris, 2013).
- "Integrated approach to waste management problems - Vidzeme region (North Latvia) case study", International Solid Waste Association (ISWA) Specialized Conference MSW: management systems and technical Solutions (Krievija; maijs, 2013)

- Miķelsone apsprieda savus promocijas darba rezultātus ar uzņēmējiem, viņi ir iesaistīti pētījumā un ieinteresēti šo rezultātu popularizēšanā un izmantošanā savā darbā.
- Promocijas darba rezultātus novērtē nozares eksperti (intervijās, fokusgrupās u.c.).

Starp aizstāvētiem promocijas darbiem lielākais īpatsvars ir darbiem par uzņēmējdarbības vadību dažādās nozarēs. Vairākiem no šiem darbiem ir ne tikai zinātniskā, bet arī būtiska praktiskā novitāte (V. Bolēvics, L. Dubkevičs, D. Kleber, A. Prohorovs, N. Cudečka-Puriņa u.c.)

Nozīmīgs pētījuma virziens ir finanšu menedžments - I. Puriņa, A. Lagzdiņa, A. Prohorova un I. Arefjeva promocijas darbu tēmas.

Izstrādes procesā esošo promocijas darbu tēmas pamatā fokusējas uz augstāk minētiem pētniecības virzieniem. Papildus tiek īstenoti arī starpdisciplinārie pētījumi, piemēram, ekonomikā un vadībzinātnē.

Aktualitāti nozarē un darba tirgū apstiprina promocijas darbā formulētie un aprobētie priekšlikumi. Ar promocijas darbā izstrādātiem svarīgākiem priekšlikumiem ir iepazīstināti arī nozares pārstāvji.

Visas doktorantūras darbības periodā nav noraidīto darbu Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisijā, kas liecina par prasībām atbilstošu kvalitāti.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Studējošo aptaujas

Izvērtējot doktora studiju programmas īstenošanu, ir svarīgi iegūt studentu atsauksmes par studiju kvalitāti. Studentu vērtējums tiek iegūts dažādos veidos, piemēram, izmantojot gan neformālo saskarsmi ar docētājiem, gan formālu kursu novērtējumu (anketēšanu). Doktora studiju programmas studentiem ir iespēja piedalīties studiju programmas pilnveidošanā, izskaidrojot savus ierosinājumus konkrētam studiju kursa docētājam vai programmas direktoram, arī Kopīgās doktora studiju programmas padomei. Studiju satura un kvalitātes pilnveidē piedalās arī studējošo pārstāvji Kopīgās doktoru studiju programmas padomē, tādējādi nodrošinot studējošo priekšlikumu operatīvu apspriedi.

Doktorantu aptaujas ir efektīvs studentu atsauksmju iegūšanas veids. Aptaujas ir daļa no kvalitātes sistēmas, kas rada iespējas studentiem sniegt savu viedokli par akadēmisko personālu. Anketa ietver septiņus jautājumus, kas palīdz saprast apgūtā studiju kursa nozīmību un doktorantu apmierinātību.

Katra kursa stiprās un vājās puses tiek noteiktas, apkopojot un izanalizējot doktorantu sniegtos komentārus uz jautājumiem, kas patika un kas nepatika. Ir jāuzsver, ka studentu viedokļi mēdz būt pretrunīgi, tas skaidrojams ar atšķirīgo pieredzi un individuālajām īpašībām.

Papildus notiek pirmā un otrā kursa doktorantu tikšanās ar vecāko kursu studentiem un programmas absolventiem, kuru laikā tiek apspriesti priekšlikumi studiju programmas īstenošanas uzlabošanai.

Ir ieviesta prakse - vecāko kursu studentu tikšanās ar doktora grāda kandidātiem. Piemēram, doktora grāda kandidāte E. Miķelsone dalās pieredzē, kā labāk organizēt darbu ar literatūru. Ieteikumi tiek izmantoti studiju kursa "Pētījuma dizains" papildināšanai; angļu plūsmas 4.kursa doktoranti Pierre Keller (Vācija) un Marius Schonberger (Vācija) dalījās ar jaunāko kursu

doktorantiem savā pieredzē, kā izstrādāt pētījuma teorētisko pamatojumu. P.Keller un M.Schonberger promocijas darbu teorētiskie pamatojumi tiek izmantoti kā labākie paraugi studiju kursā “Pētījuma teorētiskā daļa”.

Angļu plūsmas doktorantiem 2018.gadā tika veikta atsevišķa aptauja, kurā piedalījās 15 studenti (ārvalstu studentu piesaiste tika noteikta kā viena no prioritātēm). Daži doktorantu aptaujās sniegtie priekšlikumi ir diskutabli.

Studenti norādīja, ka doktoru studiju programmas “Biznesa vadība” stiprās puses ir: (1) ērta, elastīga, fokusēta pieeja (trīs sesijas gadā), ko var savienot ar aktīvu karjeru; (2) soli pa solim atbalsts; (3) augstas prasības promocijas darba izstrādei un aizstāvēšanai (*strong defense process*); (4) personības izaugsmes veicinoša attieksme un studijas; (5) pozitīva akadēmiskā vide; (6) Eiropas akadēmiska vide; (7) studijas ir finansiāli pieejamas; (8) augsta iegūstamo zināšanu kvalitāte; (9) labi pasniedzēji.

Savukārt, kā ieteikumi tika minēti šādi aspekti: lielāks fokuss uz pētniecības prasmju attīstīšanu (ne tikai uz teorētiskā pamatojuma izstrādi); digitālo platformu izmantošanas attīstīšana; atsevišķiem studentiem nav ērts studiju process no pirmdienas līdz pirmdienai; savlaicīgāku komunikāciju par semināriem, konferencēm, studentu iespējām un citām aktivitātēm.

Vairāki studentu priekšlikumi ir daļēji īstenoti. Piemēram, studiju kurss “Finanšu vadīšana” ir nomainīts pret kursu “Mūsdienu pētījumi finanšu vadīšanas nozarē”; studiju kursā “Starptautiskais mārketing” sākumā tika nomainīts docētājs, vēlāk kurss tika izslēgts no programmas. Ir pilnveidoti nozīmīgi organizatoriskie procesi, dažos kontroles etapos. Ārzemju studenti gan augstskolas Zinātniskajā padomē, gan doktorantūras padomē aizstāv savus promocijas darba pieteikumus tiešsaistes režīmā (Skype vai Zoom).

2019.gadā tika veikta studējošo aptauja par studiju programmas kvalitāti. Visi studējošo vērtējumi ir pozitīvi. Visaugstāk (8.6 balles no 10) ir novērtēta akadēmiskā personāla kvalifikācija. Viszemākais novērtējums (6.8 balles no 10) ir tādām parametram, kā materiāli tehniskajam nodrošinājums. Lai noskaidrotu, kas studentus neapmierina, aptaujā tika iekļauti papildus atvērtie jautājums. Atbildēs doktoranti norādīja, ka ir jāuzlabo attālinātā pieeja statistikas un analīzes programmām.

Sakarā ar to, ka tika iegūts arī negaidīts vērtējums (7.7 balles no 10) par studiju programmas atbilstību priekšstatiem, tika pieņemts lēmums sniegt papildus informāciju reflektantiem uzņemšanas pārrunu laikā.

Absolventu aptaujas

Absolventi sniedza savu vērtējumu par doktoru studiju programmas “Biznesa vadība” kvalitātes u.c. programmu raksturojošiem parametriem. Kopumā kvalitāte tiek novērtēta augstu (8.6 balles no 10). Tomēr zemāks absolventu novērtējums ir jautājumā par studiju programmas atbilstību jaunākajām tendencēm (7.6 balles no 10). Ņemot vērā to, ka viens no studiju programmas konceptiem ir attīstīt spējas rast risinājumus strauju un dažkārt grūti prognozējamu izmaiņu apstākļos, tika nolemts noskaidrot, kādā mērā tas ir sasniegts. Savu gatavību rast risinājumu negaidītu izmaiņu gadījumā absolventi novērtēja intervālā no 7-10 ballēm, iegūstot kopējo vidējo vērtējumu 8.8 balles no 10, kas ir augsts rādītājs.

Darba devēju aptaujas

Jāņem vērā, ka doktora studijas ir augstākais iespējamais izglītības līmenis un programmas absolventi ir nodarbināti augstākās līmeņa amatos akadēmiskajā vidē, valsts pārvaldē un uzņēmējdarbībā: astoņi absolventi ir nodarbināti akadēmiskajā darbā, septiņi vada privāto uzņēmumu, trīs ir nodarbināti valsts pārvaldē, divi strādā ārvalstīs. Daži programmas absolventi

paši ir darba devēji.

Liela daļa no absolventiem paši ir darba devēji, tāpēc darba devēju aptaujai lielā mērā ir informatīvs raksturs.

No aptaujas izrietoša nepieciešamība uzlabot absolventu spējas komunicēt par savu zinātniskās darbības jomu (savu nozari) ar plašākām zinātniskajām aprindām un sabiedrību kopumā. Šajā sakarā ieteicams zinātniskajiem vadītājiem kopā ar doktora grāda kandidātiem publicēt arī populārzinātniskos rakstus par veikto pētījumu.

Lai īstenotu darba devēju ieteikumu, plānots arī iesaistīt doktora grāda kandidātus semināros par jaunākajām koncepcijām un atziņām zinātnes nozarē un citu zinātņu nozaru aktualitātēm, kam var būt ievērojama ietekme uz ekonomiku un uzņēmējdarbību.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.

Studiju programmas ietvaros notiek studentu mobilitāte, un tiek izmantotas šādas mobilitātes iespējas:

- ERASMUS+ apmaiņas programma ar sadarbības augstskolām:

Izbraucošais (BA) – M.Krastiņš, AIMS Institute of Higher Education, Bangalore, Indijā (BA);

Iebraucošie (BA) – Bhavaya Bhanu, no AIMS Institute of Higher Education, Bangalore, Indija; Geethanjali Gopal, AIMS Institute of Higher Education, Bangalore, Indija;

Piemērs no RISEBA:

- VIAA Latvijas stipendijas ārvalstniekiem (F.Maffei, P.Keller, M.Schonberger, N.Gonashvili, P.Meier);
- Inovāciju atbalsta fonds (A.Prohorova dibināts fonds jauno zinātnieku atbalstam RISEBA) – atbalsts doktorantu konferencēm, publikācijām un citām aktivitātēm (A.Mačtama, J.Novinkina, A.Davidovičs);
- Zinātnes budžets (atbalsts konferencēm, ja doktorants ir RISEBA darbinieks);
- Studiju kursu apgūšana ārzemju augstskolās. Piemēram, M.Krastiņš – studiju kursi (Erasmus+ programmas ietvaros), P.Meier – studiju kurss (Eindhoven University of Technology), I.Portnova – doktorantu seminārs (ESU 2018 Conference and Doctoral programme) u.c.

Mobilitātes laikā apgūtie studiju kursi tiek atzīti šādā veidā:

- Programmas D daļā (pētnieciskais darbs) ir paredzētas publikācijas un ziņojumi konferencēs, kas tiek novērtēti ar 1-2 KP atkarībā no publikācijas un konferences ranga. Doktorants iesniedz publikāciju vai sertifikātu par uzstāšanos konferencē, un par tās atzīšanu lemj promocijas darba zinātniskais vadītājs kopā ar doktoru programmas direktoru;
- Studenti izmanto iespēju apgūt C daļas kursus citās augstskolās, t.sk. ārzemēs (piemēram, M. Krastiņš apguva 9 KP (12 ECTS) Erasmus+ programmas ietvaros, P. Meier apguva 4 KP (6 ECTS) Eindhoven University of Technology, I. Portnova apguva 4 KP (6 ECTS) piedaloties ESU 2018 Conference and Doctoral programme).

Pēc attiecīgā studiju kursa pabeigšanas doktorants iesniedz Kopīgās doktora studiju programmas padomē iesniegumu un pamatojošus dokumentus (sertifikātu par studiju kursa apgūšanu, semināru

programmu un akcepta vēstuli vai citu dokumentu, kas pierāda attiecīgā studiju kursa apgūšanu, ar norādi par apgūto kredītpunktu skaitu un/vai kursa ilgumu). Padome izskata studiju kursa atzīšanu sēdes darba kārtības ietvaros un lemj par attiecīgā studiju kursa atzīšanu. Lēmums tiek atspoguļots protokolā, ieraksts par studiju kursa atzīšanu tiek veikts studiju kartē.

Jāatzīmē, ka izejošās mobilitātes iespējas tiek izmantotas nepilnīgi sakarā ar studējošo grūtībām tās apvienot ar pilna laika darbu. Tomēr pastāv vēl neizmantotas iespējas un ir jāaktivizē darbs pie izejošās mobilitātes paaugstināšanas.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Lai nodrošinātu programmas plānoto rezultātu sasniegšanu, partneraugstskolas izmanto programmas īstenošanai plašu informatīvo un materiāli-tehnisko bāzi.

Studiju, zinātniskā un informatīvā bāze

Gan RISEBA, gan Banku augstskolai (BA) ir sava bibliotēka, kuras resursi (tai skaitā elektroniskās datu bāzes) pieejami visiem doktorantiem.

RISEBA bibliotēkas fondi ir apskatāmi arī bibliotēkas grāmatu elektroniskajā katalogā – RISEBA Library. RISEBA bibliotēkas galvenais uzdevums ir nodrošināt studiju procesu un pētniecisko darbību ar izcilas kvalitātes informācijas resursiem un pakalpojumiem, kā arī sniegt studējošiem un akadēmiskajam personālam nepieciešamo atbalstu zinātniskās darbības īstenošanai. Bibliotēka piedāvā studentiem, mācībspēkiem, zinātniekiem plašu tradicionālo krājumu un elektroniskos resursus ekonomikā, uzņēmējdarbībā, vizuālajā mākslā un arhitektūrā, kā arī citās nozarēs. Kvalificēti bibliotēkas darbinieki sniedz lietotājiem daudzveidīgu pakalpojumu klāstu, kurus, izmantojot mūsdienu informācijas tehnoloģijas un to iespējas, var saņemt arī attālināti.

No 2010.gada RISEBA ir iekļauta Valsts Vienotā Bibliotēku Informācijas sistēmā. RISEBA studentiem ir iespējas izmantot arī citu augstskolu (LU, RTU, RSU, EKA u.c.) bibliotēku piedāvātās datu bāzes. Bibliotēkā darbojas ALEPH sistēmas elektronisko katalogu. Studentiem un pasniedzējiem ir iespēja izmantot starpbibliotēku abonementa (SBA) un starptautiskā starpbibliotēku abonementa (SSBA) pakalpojumus.

RISEBA bibliotēkai ir noslēgts sadarbības līgums ar Harvard Business Publishing. Docētājiem ir iespēja pasūtīt studiju programmas apguvei nepieciešamos resursus (cases, online courses, simulations, video u.c.). Īpaša vērība tiek veltīta studiju programmu nodrošināšanai ar mācību un informatīviem materiāliem, tāpēc bibliotēka veic arī studentu izstrādāto nobeiguma darbu un mācībspēku lekciju materiālu arhīva funkcijas.

No 2016. gada 17.jūnija RISEBA bibliotēkai, Latvijas Republikas Kultūras ministrijas organizētās

bibliotēku akreditācijas rezultātā, piešķirts vietējas nozīmes bibliotēkas statuss.

Studentiem, akadēmiskajam personālam, pētniekiem pieejami BA bibliotēkas resursi. Bibliotēka atrodas K.Valdemāra ielā 161. 3.stāvā. Tā sastāv no divām daļām – no abonementa un lasītavas. Kopējā platība 267m².

BA bibliotēkā nodrošināta studiju un pētnieciskā literatūra, kā arī pieeja datu bāzēm. Bibliotēkā ir pieejamas ~ 15 000 grāmatu un žurnālu, statistikas krājumi, gadagrāmatas, digitālās biznesa rokasgrāmatas un elektroniskie profesionālie žurnāli, kā arī dažādas datu bāzes elektroniskā formātā. Bibliotēka nodrošina pieeju Latvijas Republikas likumiem un citiem normatīvajiem dokumentiem, monogrāfijām, izziņu literatūrai, statistikas datiem, interneta resursiem, kā arī elektroniskajiem katalogiem, piem., Augstskolu un speciālo bibliotēku kopkatalogs, Latvijas bibliotēku katalogi (ALISE), Astoņu valsts nozīmes bibliotēku kopkatalogs (ALEPH), Latvijas nacionālās bibliogrāfijas analītikas katalogs (periodikā), Amerikas kongresa bibliotēkas katalogs, Universālā decimālā klasifikācija. Tāpat tiek nodrošināta attālināta pieeja zinātniskajām datubāzēm: *Web of Science*, *JSTOR*, *EBSCO*, un lietišķajām datubāzēm piem., *Nozare.lv*, *LETA* u.c. Pētniecības metožu studiju kursu ietvaros BA studējošo vidū popularizē Latvijas Nacionālās bibliotēkas pakalpojumus un tās lasītājiem attālināti pieejamos akadēmiskos informācijas resursus.

Elektroniskais katalogs satur ap 3600 unikālus informācijas vienību ierakstus un ļauj veikt meklēšanu un grāmatu pasūtīšanu attālināti. Banku augstskolas katalogu var apskatīt [te](#).

Bibliotēka abonē gan Latvijā, gan ārvalstīs izdotus periodiskos izdevumus. Lasītavā ir pieejami laikraksts "Diena". Žurnāli – "Dienas Bizness", "iFinances", "iTiesības", "Kapitāls", "Jurista Vārds", "Forbes", "Balance", "Ir", "Ir nauda", "SestDiena", "Sporta Avīze", "Klubs", "Santa". No ārzemju izdevumiem tiek abonēti "The Economist", "Financial Times", "Harvard Business Review", "Business Spotlight", "ISACA Journal".

Tiek arī abonētas "Dienas Bizness" veidotās rokasgrāmatas: "Finanšu vadības rokasgrāmata", "Uzņēmuma vadītāja rokasgrāmata", "Mārketinga rokasgrāmata", "Riska vadības rokasgrāmata", "Dokumentu un biroju pārvaldības rokasgrāmata".

Elektroniskā veidā tiek abonēti LETAS periodiskie izdevumi: "Apdrošināšanas tirgus apskats", "Banku finansiālie rādītāji", dažādu nozaru apskati. Bibliotēka abonē arī "iFinances" izdevniecības elektroniskos resursus atbilstoši studiju programmu vajadzībām un tie pieejami elektroniskā veidā bibliotēkas lasītavā.

Bibliotēka studentiem un mācībspēkiem piedāvā:

- grāmatas, žurnālus, datubāzes un citus elektroniskos resursus studiju darbam un sava redzesloka paplašināšanai;
- attālinātu piekļuvi elektroniskajiem resursiem 24 stundas 7 dienasnedēļā;
- 24 stundu lasītavu studējošo patstāvīgam darbam;
- bibliotēkara konsultācijas u.c.palīdzība informācijas ieguvē;
- kopēšanas, drukāšanas, skenēšanas, iesiešanas (spirālē) pakalpojumus.

Bibliotēka ir atvērta apmeklētājiem: pirmdien no 11.00 līdz 19.00, otrdien no 8.20 līdz 20.00, trešdien no 8.20 līdz 20.00, ceturtdien no 8.20 līdz 20.00, piektdien no 8.20 līdz 16.00, sestdien no 8.30 līdz 16.30.

Bibliotēkai ir elektroniskais katalogs, kas tiek veidots integrētajā bibliotēkrajā sistēmā "ALISE". Bibliotēkas sistēma ALISE paredz iespēju autorizētiem lietotājiem kontrolēt savu konta stāvokli, lūgt termiņa pagarinājumu un veikt grāmatu rezervēšanu. Bibliotēka ir arī dalībniece projektā „11 Augstskolu un speciālo bibliotēku virtuālais kopkatalogs”, līdz ar to lasītājiem ir iespējams veikt informācijas meklējumus 11 bibliotēkās vienlaicīgi. Lasītavā studentu ērtībai ir novietoti 21 datori ar

pieeju internetam, nodrošinātas drukāšanas, skenēšanas un kopēšanas iespējas. Ir iespējas strādāt arī ar portatīvajiem datoriem.

2015.gadā noslēgts augstskolu līgums ar Claritative Analytics par **Web of Science Core Collection** par datu bāžu izmantošanas tiesībām abām programmas īstenotājaugstskolām un partneraugstskolai SSE Riga.

SCOPUS un citas datubāzes ir pieejama visiem doktorantiem ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasītāja karti un attālināto piekļuvi LNB resursiem.

3.1. tabula. Doktorantiem ir pieejamās elektroniskās datu bāzes

<i>Resurss</i>	<i>Augstskola RISEBA</i>	<i>Banku augstskola</i>	<i>SSE in Riga</i>
EBSCO	X	X	X
Web of Science	X	X	X
LETA	X	X	X
Nozare.lv	X	X	X
Emerald	X	X	
Citas datu bāzes	Kopkatalogs	<ul style="list-style-type: none"> • BNS • BBS • Latvijas Vēstnesis • Dienas bizness 	<ul style="list-style-type: none"> • ScienceDirect • Scopus • Jstore • Letonik.lv • Lursoft • OECDilibrary • Orbis

Abas augstskolas nodrošina studentiem iespēju strādāt ar **specializētām programmām, kas ir paredzētas zinātniskā darba veikšanai: kvantitatīvo datu apstrādei** – IBM SPSS (Banku augstskola nodrošina 45 licencētas darba vietas, RISEBA nodrošina 38 licencētas darba vietas) un kvalitatīvo pētījumu programmatūra 6Q SR NVivo 11.0 (Banku augstskolā ir 41 licencēta darba vieta, RISEBA – 11 licencētas darba vietas). Pētījuma aptauju veidošanai, datu apstrādei un analīzei RISEBA nodrošina piekļuvi sistēmu Web-bāzēto WebRopol 3.0.

Katrā augstskolā ir sava iekšējā informācijas sistēma, kurā tiek uzkrāti un apstrādāti studentu dati (personas dati, vērtējumi, atskaites un plāni u.c.).

Aktuāla informācija par programmu tiek uzturēta abu augstskolu mājaslapās www.ba.lv un www.riseba.lv, kā arī kopīgajā tīmekļvietnē www.jointphd.eu (vispārīga informācija par programmu, kontakti, studiju kursi, lekciju grafiki, akadēmiskais personāls, ziņas un jaunumi, informācijas par promocijas procesu, aizstāvētie promocijas darbi u.c.)

Materiāli-tehniskā bāze

Studiju programmas īstenošanai tiek izmantotas partneraugstskolu (RISEBA, Banku augstskola) telpas. Abās partneraugstskolās nodarbību telpas ir aprīkotas ar nepieciešamajām iekārtām datorprojicēšanai. Abās partneraugstskolās pieejamas datorklases ar interneta pieslēgumu un citi studiju nodrošināšanai nepieciešami materiāltehniskie resursi.

Visas auditorijas ir aprīkotas ar vizuālās demonstrēšanas iekārtām. Auditorijās ir uzstādīti jaudīgi stacionāri video projektori un lielākajās auditorijās ir papildus uzstādīti monitori, labākas redzamības nodrošināšanai no tālākajām rindām.

Visi RISEBA datori ir pieslēgti lokālam augstskolas datortīklam un Internetam. Augstskolas telpās ir nodrošināts bezvada Interneta pieslēgums (WiFi). Interneta pieslēguma ātrums ir 200 Mbps (Meža iela 3 un Meža iela 1/6), 200 Mbps (Durbes iela 4) un 50 Mbps (Mihoelsa iela 47).

RISEBA ir astoņi daudzfunkcionāli tīkla printeri ar skeneriem; trīs no tiem ir krāsu printeri. RISEBA 7 datorisklasēs ir atvērtas visiem studentiem un darbiniekiem: trīs datorisklasēs atrodas jaunajā ēkā H204 (Durbes ielā 4), bet četras datorisklasēs atrodas galvenajā ēkā (Meža ielā 3), kurā ir arī datorizēta bibliotēka. Kopumā RISEBA mācību procesu auditorijās, datorisklasēs un montāžas telpās nodrošina 344 datori ar instalēto Windows operētājsistēmu, tai skaitā 75 portatīvie datori un 92 „Apple” dators. Studiju procesa vajadzībām ir aprīkotas 309 datorizētas darba vietas, no kurām 268 ir pieejamas tieši studentiem. Datori ir bāzēti uz Intel Core procesoriem ar instalētām MS Windows un MS Office programmatūru vai Apple MacOS X programmatūru. Portatīvie datori un lieljaudas WIFI iekārtas nodrošina auditoriju transformācijas iespējas par datorisklasēm pietiekami īsā periodā, kas dinamiski plānot studiju procesus. Datortehnika tiek regulāri apsekota un pakāpeniski atjaunināta.

Visi datori ir savienoti ar lokālo tīklu un internetu.

Lekciju ierakstīšanas iespējas RISEBA ir nodrošinātas stacionāri 4 auditorijās – 3 auditorijās Meža ielā 3 un Meža ielā 1 k6, kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz, RISEBA abonētās, Panopto video ierakstīšanas, pārvaldības un translācijas sistēmas un 1 auditorijā Arhitektūras un mediju centrā H206 (Durbes ielā 4), kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz Blackmagicdesign un video translācijas sistēmas Thomson Video Networks VS7000. Papildus augstskolā ir iespēja nodrošināt lekciju video ierakstu ar pārvietojamu daudzkameru aprīkojumu sistēmu (Live GV Director Nonlinear Live Production System), kura nodrošina ierakstu un translāciju ar 8 kamerām (Sony FS700 sērijas kameras ar īpašas ar SLOW MOTION funkciju un 4K video formātu).

RISEBA ir pieejamas šādas programmatūras paketes: ABBY FineReader, Adobe Creative Cloud, Adobe Creative Suite, ALP Pluss Alga, Apple FinalCut Studio, Apple Logic Studio, AVS Bilance, Autodesk Education Master Suite, Corel DRAW, Graphisoft ArchiCAD, Hansaworld Enterprise, IBM SPSS, NVivo, Intopia B2B, MAKS S Osn, Maxon Cinema4D, McNeel Rhino, Microsoft Office, Microsoft Project, Microsoft Visio Pro, OpenOffice, Tildes Birojs, Tildes Jumis.

Studenti var izmantot arī citu Microsoft programmatūru, piemēram, operētājsistēmas, serverus un programmatūras izstrādes rīkus, kas tiek piegādāti saskaņā ar MSDN Academic Alliance nosacījumiem.

Visu darbstaciju un datortīkla drošībai RISEBA izmanto Kaspersky Endpoint Security pretvīrusu programmatūru un Fortinet Fortigate FireWall.

BA infrastruktūras un materiāltehnisko nodrošinājumu veido trīs galvenie bloki:

- telpas mācībām un zinātniskajam darbam,
- bibliotēka,
- IT nodrošinājums.

Banku augstskolas pieejamie resursi ļauj kvalitatīvi īstenot studiju procesu. Studiju process noris divu ēku Rīgā, Krišjāņa Valdemāra ielā 161 un Skanstes ielā 43 telpās (ir pieejamas personām ar kustību traucējumiem). Ēkas Rīgā, Kr.Valdemāra ielā 161, kura ir Banku augstskolas īpašumā, telpu kopējā platība ir 6475,10 m². Šajā ēkā ir izvietotas klausītavas, bibliotēka, lasītava, biznesa inkubators, akadēmiskā, administratīvā un saimnieciskā personāla telpas, arī Banku augstskolas Viesnīca, kas aizņem 2088,80 m². Minētajā ēkā ir izvietotas 10 klausītavas ar kopējo platību 862,50

m² un 614 sēdvietām, t.sk. konferenču zāle ar 168 sēdvietām. Konferenču zālē ir uzstādīta mūsdienīga tehnika (trīs multimediju projektori ar trim ekrāniem, apskaņošanas tehnika, u.tml.), lai nodrošinātu kvalitatīvu studiju procesu.

Ēkas Rīgā, Skanstes ielā 43, kas ir Banku augstskolas lietojumā, telpu kopējā platība ir 10072 m². Šajā ēkā ir izvietota sporta zāle (~700 m² platībā), aktu zāle (~288 m² platībā), klausītavas un akadēmiskā un administratīvā personāla telpas. Minētajā ēkā ir izvietotas 11 klausītavas ar kopējo platību 782,09 m² un 588 sēdvietām.

Visas klausītavas Banku augstskolā ir aprīkotas ar mūsdienīgiem studiju tehniskajiem palīgīdzekļiem – baltajām tāfelēm, ir nodrošināta iespēja izmantot televizoru, videomagnetofonu, videokameru, multimediju projektoru, grafoprojektoru, tāfeli ar papīru (*flipchart*). Klausītavas ir aprīkotas ar stacionāru multimediju projektoru, ekrānu, datoru ar interneta pieslēgumu un citiem tehniskajiem līdzekļiem. Abās ēkās ir pieejams bezmaksas bezvadu internets (*WiFi*).

Studiju nodrošinājumam Banku augstskola izmanto daudzas mūsdienu IT tehnoloģiju iespējas: datoru lietošanu mācību procesā un profesionālajā pilnveidē, iekšējo informatīvo sistēmu, internetu, standarta un speciālās datorprogrammas, audio/video līdzekļus, biroja tehniku, auditoriju tehnisko aprīkojumu (stacionāros un pārnēsājamus multimediju projektorus). Banku augstskolā ir divas datorklases, viena - Krišjāņa Valdemāra ielā 161 ar 34 darbavietām, otra - Skanstes ielā 43 ar 45 darbavietām. Katra darbavieta ir aprīkota ar jaudīgiem *DELL OPTIPLEX* – CPU: *i5*, RAM: *8GB*, SSD datoriem, kam ir pa spēkam arī sarežģīti skaitļošanas uzdevumi. Kā arī 22" monitoru. Šobrīd ir uzstādīta *Windows 10* operētājsistēma. Mācību procesa nodrošināšanai uz šiem datoriem ir uzstādītas šādas programmatūras: *MS OFFICE 2016*, *MS PROJECT*, *POWER BI*, *JASP*, *HORIZON*, *RAPID MINER*, *R STUDIO*. Lasītavā pieejami 16 datori ar šādiem tehniskajiem parametriem: CPU: *i5*, RAM: *8GB*, SSD un *Windows 10*.

Finansiālā bāze

Kopš programmas dibināšanas brīža ieņēmumi no studiju maksas ir galvenais studiju procesa finansējuma avots. Studiju maksa abās partneraugstskolās tiek segta no fizisko un/vai juridisko personu līdzekļiem. Tie var būt studējošo personīgie līdzekļi, studējošo vecāku un citu radnieku personīgie līdzekļi, kā arī studējošo darba devēju līdzekļi. Studējošajiem ir iespēja pieteikties studiju kredītiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu, komerc kredītiem vai sponsoru līdzekļiem. Augstskolas sniedz nepieciešamās konsultācijas kredītu saņemšanai un pieņem pieteikumus studiju kredītu jautājumos.

Daļu no finansiālās bāzes veido valsts dotācija budžeta studiju vietām. Pārskata periodā RISEBA līdz 2016.gadam tika piešķirta valsts dotācija 5 budžeta vietām gadā (no 2017.gada RISEBA nesaņem valsts dotāciju doktora studiju programmai); Banku augstskola saņem valsts dotāciju 3-8 budžeta vietām gadā; Ventspils Augstskolai tika piešķirta dotācija 3-5 budžeta vietām gadā (no 2015.gada Ventspils Augstskola vairs nav Starptaugstskolu programmas sastāvā).

Tiek izmantota arī iespēja apmaksāt studijas no Latvijas valsts stipendijas, ko konkursa kārtībā piešķir Valsts Izglītības un attīstības aģentūra (VIAA) saskaņā ar starptautiskajiem līgumiem.

Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts. RISEBA ir noteiktas sekojošas studiju maksas samaksas iespējas: par visu studiju programmu kopumā, par vienu studiju gadu, par vienu studiju semestri vai saskaņā ar studiju līgumā paredzēto studiju maksas maksājumu grafiku (mēnešmaksa), t.i., 9 maksājumi katrā studiju gadā.

Banku augstskolā studiju maksas apmēru katram studiju gadam nosaka un apstiprina BA Senāts. Augstskolas Doktorantūras padomē saskaņo studiju maksas apmēru.

Programmas finanšu resursu koordinēšanu veic Kopīgās doktora studiju programmas padome, kas sastāv no abu universitāšu rektoriem, prorektoriem un programmu direktoriem.

Risks ir saistīts ar iespējamām izmaiņām vadības sistēmā, ja tiek iesaistīts ārvalsts partneris.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

Kopīgās doktoru studiju programmas īstenošanai un studiju rezultātu sasniegšanai tiek izmantoti programmas partneru resursi.

Programmas partneri:

- Stockholm School of Economics in Riga (SSE Riga);
- Kaiserslautern University of Applied Sciences (Vācija);
- Ventspils augstskola;
- Turku School of Economics, The University of Turku (Somija).

Studiju programmas īstenošanai tiek izmantotas partneraugstskolas SSE Riga telpas, kā ar pieejamie informatīvie resursi (bibliotēkas, zinātniskās datubāzes), kā arī programmas īstenošanā ir iesaistīti SSE Riga mācībspēki (A.Sauka, A.Paalzow, B.Breggin, vieslektori).

3.2. tabula. Doktorantiem ir pieejamās elektroniskās datu bāzes

<i>Resurss</i>	<i>Augstskola RISEBA</i>	<i>Banku augstskola</i>	<i>SSE in Riga</i>
EBSCO	X	X	X
Web of Science	X	X	X
LETA	X	X	X
Nozare.lv	X	X	X
Emerald	X	X	

Citas datu bāzes	Kopkatalogs	<ul style="list-style-type: none"> • BNS • BBS • Latvijas Vēstnesis • Dienas bizness 	<ul style="list-style-type: none"> • ScienceDirect • Scopus • Jstore • Letonik.lv • Lursoft • OECDilibrary • Orbis
------------------	-------------	--	---

Programmas īstenošanā tiek izmantoti šādi partneraugstskolu resursi:

- Kaiserslautern University of Applied Sciences resursi – vieslektori;
- Ventspils Augstskola – mācībspēki;
- Turku School of Economics – vieslektori.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Studiju procesā piedalās docētāji, vieslektori un zinātniskie vadītāji no Latvijas un ārvalstu augstskolām.

Katram studiju kursam tiek plānoti viens vai divi pasniedzēji (dažos studijuursos arī trīs). Vairāku pasniedzēju iesaiste studiju kursam ļauj labāk izmantot pasniedzēju specializāciju, un pieaicinot studiju kursa pasniegšanā vairākus pasniedzējus-ekspertus, tiek paaugstināta studiju kvalitāte.

Visiem pasniedzējiem, kas piedalās doktoru programmas īstenošanā, ir doktora grāds. Trīspadsmit no programmā iesaistītiem mācībspēkiem ir LZP ekspertu tiesības sociālajās zinātnēs – Ekonomika un uzņēmējdarbība.

Vairāk par 50% no studiju kursu docētāji ir ievēlēti RISEBA un BA mācībspēki.

Piesaistot jaunu docētāju vai zinātnisko vadītāju, tiek izvērtēta mācībspēka izglītība (doktora grāds), pieredze – darbs ar studentiem, īstenotie studiju kursi un ekspertīze – ziņojumi konferencēs, publikācijas un sasniegumi. Svarīgs pasniedzēju izvēles kritērijs ir arī viņu līdzdalība zinātniski-pētniecisko projektu izstrādē, tai skaitā valsts institūciju pasūtīto projektu izstrāde.

Programmā tik īstenota šāda personāla politika:

- Visus studiju kursus pasniedz kvalificēti, zinātniski un metodiski sagatavoti pasniedzēji, kuri darbā izmanto mūsdienīgas darba metodes un pārzina uzņēmējdarbības praksi;
- Tiek piesaistīti ārzemju un citu augstskolu pasniedzēji starptautiskai ievirzei studijuursos.

Iesaistītais programmas īstenošanā akadēmiskais personāls regulāri piedalās kvalifikācijas paaugstināšanasursos, piedalās zinātniskajās konferencēs un publicē rakstus.

Mācībspēki, kas docēja studiju kursus visā pārskata periodā:

1. Irina Jackiva, TSI (Datu analīze);
2. Vulfs Kozlinskis, RISEBA, LLU (Pētījuma dizains[1]; Pētījuma teorētiskā daļa[2]; Doktorantu

semināri);

3. Sandra Kraže, BA (Lietišķā svešvaloda);
4. Andris Sarnovičs, BA (Cilvēkresursu vadīšana);
5. Tatjana Volkova, BA (Stratēģiskā vadīšana; Inovāciju vadīšana);
6. Jānis Vucāns (Pētījuma dizains¹);

Programmas studiju kursus pārstāja docēt:

1. No 2014.g. Juris Roberts Kalniņš, Latvija, VeA (Vadīšanas un organizācijas teorija)
2. No 2014.g. Iluta Skrūzkalne, Latvija, RISEBA (Mārketinga vadīšana);
3. No 2015.g. Sergejs Hilkevičs, Latvija, VeA (Riska vadīšana un krīzes menedžments; Resursu izmantošanas vadīšana);
4. No 2015.g. Māris Buiķis, Latvija, RTU (Pētījumu metodika I);
5. No 2016.g. Georgijs Burakovs, Latvija, RISEBA (Projektu vadīšana);
6. No 2016.g. Christina Arend-Fuchs, Vācija, Kaiserslautern University of Applied Sciences (Market Management);
7. No 2017.g. Irina Kuzmina-Merlino, Latvija, TSI (Finanšu vadīšana);
8. No 2017.g. Mark Piazzollo, Vācija, Kaiserslautern University of Applied Sciences (Financial management).

Programmas studiju kursu docēšanā piesaistīti šādi mācībspēki:

1. Arnis Sauka, Latvija, SSE, no 2014.g. (Jauno zinātnieku laboratorija; Aktualitātes uzņēmējdarbības pētniecībā; Starptautisko zinātnisko rakstu izstrāde);
2. Andrejs Čirjevskis, RISEBA, no 2015.g. (Mūsdienu pētījumi biznesā dažādās nozarēs);
3. Jekaterina Kuzmina, BA, no 2018.g. (Mūsdienu pētījumi finanšu vadīšanas jomā);
4. Iveta Ludviga, RISEBA, no 2018.g. (Pētījuma dizains);
5. Tatjana Vasiljeva, no 2018.g. (Pētījuma teorētiskā daļa; Doktorantu semināri);
6. Artūrs Barbars, no 2019.g. (Darba un organizācijas psiholoģija).

Informācija par iesaistītiem programmā zinātniskajiem vadītājiem un viesprofesoriem ir apkopota 4.2. un 4.3.tabulās.

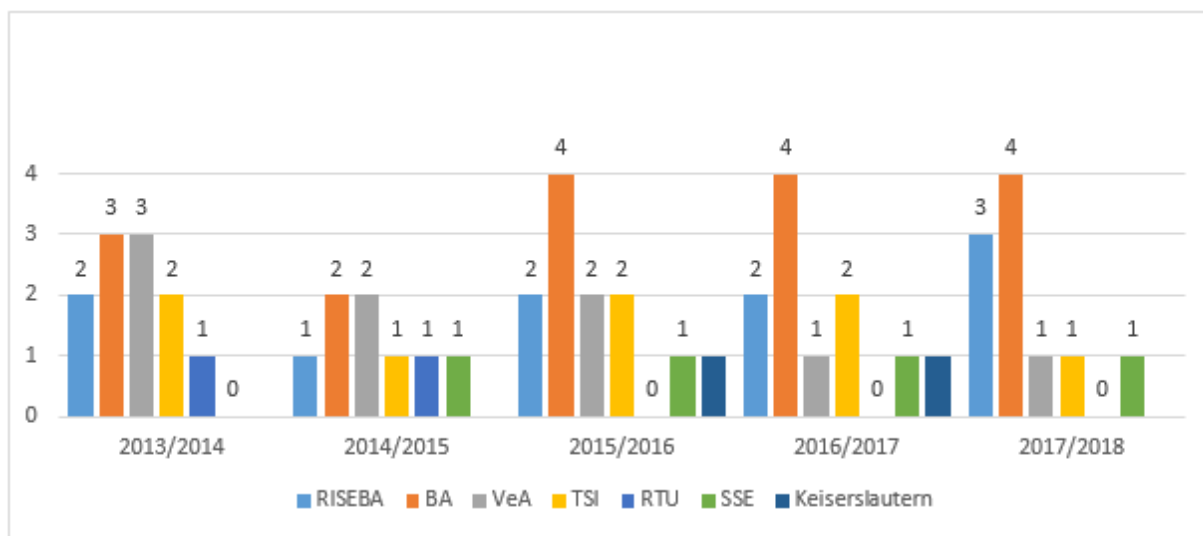
Mācībspēku sastāva izmaiņas ir pozitīvi ietekmējušas studiju kvalitāti:

- Piesaistītie mācībspēki izstrādā un ievieš jaunus studiju kursus, kas atbilst mūsdienu darba tirgus prasībām un ir fokusēti uz pētniecību.
- Doktora studiju programmas "Biznesa vadība" absolventi Prof. I.Ludviga (no 2018.g.), Doc. J.Kuzmina (no 2018.g.), Dr. A.Barbars (no 2019.g.) piedalās studiju programmas īstenošanā. Šie docētāji ir aktīvi zinātniskajā darbā un izmanto savu pētījuma rezultātus studijuursos.
- A.Čirjevskis, Prof. I.Ludviga, Prof. A.Sauka un Prof. T.Vasiljeva ir LZP eksperti Ekonomikas un uzņēmējdarbības nozarē, ir Promocijas padomes locekļi – tādējādi paaugstinājās LZP ekspertu skaits studiju programmā un paaugstinājies promocijas darbu ekspertīzes līmenis;
- A.Sauka ir starptautiski atzīts eksperts uzņēmējdarbības vadībā ar augstu citējamību (ScholarGoogle – 647 times cited; WOS – 77; Scopus – 111;). Prof. A.Saukam ir publikācijas augsta līmeņa žurnālos. Tas nodrošina starptautiska līmeņa zinātnisko atziņu pārnesi profesora docētajos studijuursos.
- A.Čirjevskis, Prof. I.Ludviga un Prof. T.Vasiljeva aktīvi publicējas (pārskata periodā Prof. A.Čirjevskis publicēja vairāk par 38 rakstiem, deviņi no tiem ir publicēti zinātniskajos žurnālos, kas ir indeksēti WOS un Scopus; Prof. T.Vasiljevai publicēti kopā 26 raksti; Prof. I.Ludvigai kopā 16 raksti, informācija par publikācijām ir apkopota šīs sadaļas 4.3. punktā). Pētījuma rezultātu izmantošana studijuursos paaugstina studiju kvalitāti.

[1] Līdz 2015.g. "Pētījuma metodika I"

Pārskata periodā iesaistītie mācībspēki paaugstina savu kvalifikāciju, publicē zinātniskos rakstus, piedalās ar ziņojumiem konferencēs, vada vai piedalās kā eksperti zinātniski-pētnieciskajos projektos. Šīs zinātniskās aktivitātes rezultātā tiek paaugstināta arī programmas studiju kvalitāte.

- Programmas mērķis ir sniegt doktorantiem zināšanas par aktualitātēm nozarē, attīstības tendencēm, mūsdienīgām pētniecības metodēm, un attīstīt doktorantu zināšanas un prasmes, lai izstrādātu doktora disertāciju un/ vai (tiekots uz) publikācijas starptautiskos recenzējamos akadēmiskos žurnālos. Lai sasniegtu mērķi, iesaistītie mācībspēki, dalās ar pieredzi zinātnisko rakstu rakstīšana.
- Gan lekciju, gan eksāmenu darba ietvaros tiek analizēti pēdējo gadu laikā publicētie zinātniskie pētījumi, analizētas aktualitātes nozarē, t.sk. jaunākās nozares attīstības tendence, tiek analizēta arī jaunākajos rakstos izmantotā pētnieciskā metodoloģija.

4.1.attēls. Docētāji doktoru programmā "Biznesa vadība" sadalījums pa augstskolām (2013-2018)

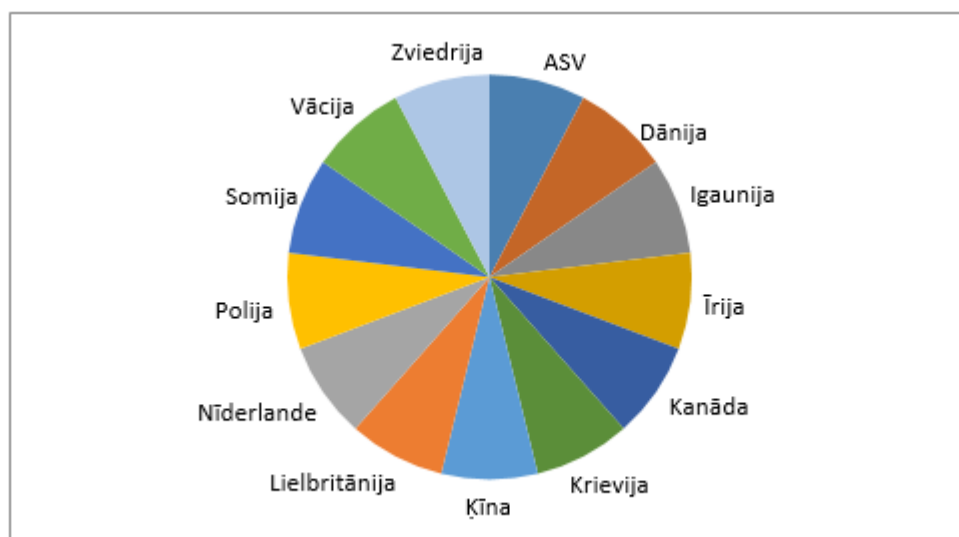
4.1. tabula

Docētāji programmā pārskata periodā

	Docētājs	Valsts	Augstskola	Bija nodarbināts programmā līdz:
1.	Georgijs Burakovs	Latvija	RISEBA	2016.g.
2.	Andrejs Čirjevskis	Latvija	RISEBA	
3.	Vulfs Kozlinskis	Latvija	LLU, RISEBA	
4.	Iveta Ludviga	Latvija	RISEBA	
5.	Iluta Skrūzkalne	Latvija	RISEBA	2014.g.
6.	Lotārs Dubkevičs	Latvija	BA	2016.g.
7.	Sandra Kraže	Latvija	BA	

8.	Jekaterina Kuzmina	Latvija	BA	
9.	Andris Sarnovičs	Latvija	BA	
10.	Tatjana Volkova	Latvija	BA	
11.	Sergejs Hiļkevičs	Latvija	VeA	2015.g.
12.	Juris Roberts Kalniņš	Latvija	VeA	2014.g.
13.	Jānis Vucāns	Latvija	VeA	
14.	Irina Jackiva	Latvija	TSI	
15.	Irina Kuzmina-Merlino	Latvija	TSI	2017.g.
16.	Arnis Sauka	Latvija	SSE Riga	
17.	Māris Buiķis	Latvija	RTU	2015.g.
18.	Christina Arend-Fuchs	Vācija	Kaiserslautern University of Applied Sciences	2015/2016.st.g.
19.	Mark Piazzollo	Vācija	Kaiserslautern University of Applied Sciences	2016/2017.st.g.

Vieslektori Kopīgajā doktoru programmā “Biznesa vadība” pārskata periodā (2013-2018)

4.2. attēls.

Vieslektoru pārstāvētās valstis

4.2.tabula.

Vieslektori programmā pārskata periodā

Nr	Vārds, uzvārds	Valsts	Augstskola
.			

1.	Dr. Ganesh Nathan	Šveice	Business School Lausanne
2.	Dr. Ewa Lechman	Polija	Gdansk University of Technology
3.	Dr. Tonis Mets	Igaunija	Tartu University
4.	Dr. Kim Klyver	Dānija	University of Southern Denmark
5.	Dr. Abel Polese	Īrija	Dublin City University, Ireland and Tallinn University of Technology
6.	Dr. Besnik A. Krasniqi	Lielbritānija	Staffordshire University Business School
7.	Dr. Alexander Chepureenko	Krievija	Higher School of Economics, Moscow
8.	Dr. Timurs Umans	Zviedrija	Kristianstad University
9.	Dr. Ulla Hytti	Somija	University of Turku
10	Dr. Xavier Landes	Latvija	Stockholm School of Economics in Riga
11	Dr. David Smallbone	Lielbritānija	Kingston University
12	Dr. Robert Davison	Ķīna	City University of Hong Kong
13	Dr. Helle Neergaard	Lielbritānija	University of Aarhus, Denmark, Leeds University
14	Dr. Brent KcKenzie	Kanāda	University of Guelph
15	Dr. John Branch	ASV	University of Michigan
16	Dr. Jochen Ropke	Vācija	Philips University of Marburg
17	Dr. Daiga Kamerade-Hanta	Lielbritānija	Salfordas Universitāte
18	Dr. Sean Patrick Sassmannhausen	Vācija	Regensberg University of Applied Sciences
19	Dr. Tadeusz Wascinski	Polija	Warsaw University of Technology

---

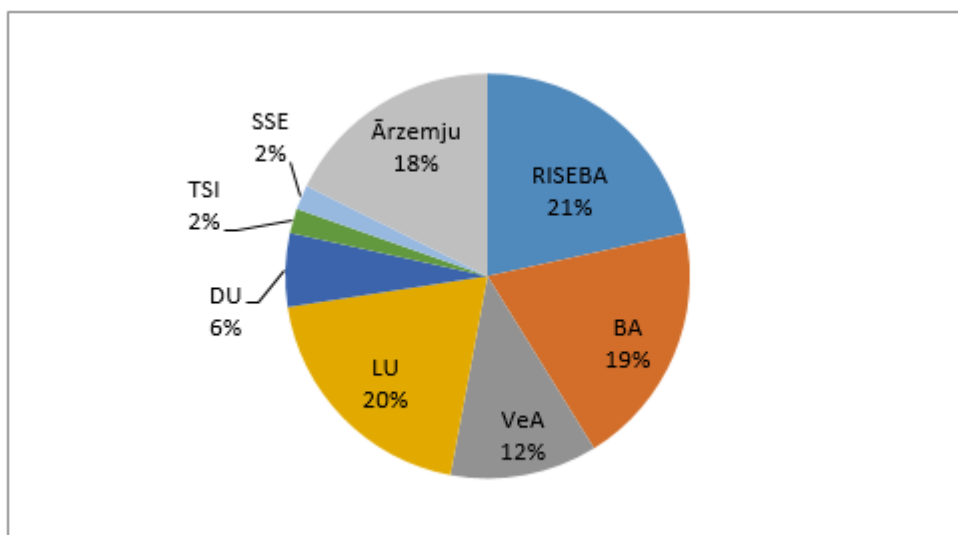
20 Dr. Hans - Olof Lisper Zviedrija Uppsala University

---

21 Dr. Inna Kozlinska Nīderlande Groningenas Universitāte

Promocijas darbu zinātniskie vadītāji, kas bija nodarbināti programmā pārskata periodā (2013-2018):

4.3.attēls.

Zinātniskie vadītāji 2013-2018

Doktoru programmā “Biznesa vadība” pārskata periodā bija nodarbināti vairāk 50 zinātniskie vadītāji, tajā skaitā 42 zinātniskie vadītāji no astoņām Latvijas augstskolām un 8 ārzemnieki, kas norāda uz programmas spēju piesaistīt promocijas darbu vadīšanai visatbilstošākos augstas kvalifikācijas pētniekus attiecīgajā zinātņu nozarē.

4.3.tabula

Zinātniskie vadītāji pārskata periodā

Nr.	Vārds, uzvārds	Augstskola	Valsts
1	Anatolijs Prohorovs	RISEBA	Latvija
2	Andrejs Čirjevskis	RISEBA	Latvija
3	Danuta Jasjko	RISEBA	Latvija
4	Gundega Lapiņa	RISEBA	Latvija
5	Ilmārs Kreituss	RISEBA	Latvija
6	Irina Senņikova	RISEBA	Latvija
7	Iveta Ludviga	RISEBA	Latvija
8	Natālija Konovalova	RISEBA	Latvija

9	Tatjana Vasiljeva	RISEBA	Latvija
10	Vulfs Kozlinskis	RISEBA, LLU	Latvija
11	Andris Sarnovičs	BA	Latvija
12	Dzintra Atstāja	BA	Latvija
13	Elīta Lielā	BA	Latvija
14	Inese Mavļutova	BA	Latvija
15	Ivars Brīvers	BA	Latvija
16	Jekaterina Kuzmina	BA	Latvija
17	Līga Peiseniece	BA	Latvija
18	Lotārs Dubkēvičs	BA	Latvija
19	Sandis Babris	BA	Latvija
20	Tatjana Volkova	BA	Latvija
21	Andrejs Jaunzems	VeA	Latvija
22	Gunārs Grizāns	VeA	Latvija
23	Gunārs Vaskis	VeA	Latvija
24	Jānis Vucāns	VeA	Latvija
25	Sergejs Hiļkevičs	VeA	Latvija
26	Valdis Avotiņš	VeA	Latvija
27	Aleksandrs Gutkins	LU	Latvija
28	Anda Batraga	LU	Latvija
29	Biruta Sloka	LU	Latvija
30	Daina Šķiltere	LU	Latvija
31	Erika Šumilo	LU	Latvija
32	Ivars Austers	LU	Latvija
33	Kārlis Krūzs	LU	Latvija

34	Uldis Pāvuls	LU	Latvija
35	Juris Dzelme	LU	Latvija
36	Māris Purgailis	LU	Latvija
37	Aleksejs Vorobjovs	DU	Latvija
38	Vera Boroņenko	DU	Latvija
39	Arnis Sauka	SSE Riga	Latvija
40	Ingrīda Jakušonoka	LLU	Latvija
41	Aleksejs Ņipers	LLU	Latvija
42	Irina Kuzmina-Merlino	TSI	Latvija
43	Daiga Kamerāde-Hanta	Salfordas Universitāte	Lielbritānija
44	Hans-Olof Lisper	Uppsala University	Somija
45	Inna Kozlinska	Groningenas Universitāte	Nīderlande
46	Jochen Röpke	Philips University of Marburg	Vācija
47	Sean Patrick Sassmannshausen	Regensburg University of Applied Sciences, Schumpeter School of Business and Economics	Vācija
48	Tadeusz Wascinski	Warsaw University of Technology	Polija
49	Tonis Mets	Tartu University	Igaunija
50	Ulla Hytti	Turku University	Somija

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācija atbilst programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām:

- Visiem docētājiem ir doktora grāds atbilstošā nozarē;
- Visi Promocijas padomes locekļi ir LZP eksperti;
- Visi zinātniskie vadītāji ir eksperti pētāmajā jomā, kā arī lielākā daļa ir ar labiem sasniegumiem promocijas darbu vadīšanā (ir publikācijas pētījuma jomā).

Mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt šādus studiju rezultātus:

- Sekmīga promocijas darbu vadīšana (apliecina metodoloģisko un pedagoģisko līmeni, palīdz izstrādāt un sekmīgi aizstāvēt promocijas darbu) – piemēram, Prof. Tatjana Volkova, Prof. Biruta Sloka, Perof. Ingrīda Jakušonoka u.c.;
- Augsts ekspertīzes līmenis zinātnes apakšnozarē, kas saistās ar promocijas darba tēmu (palīdz izvēlēties promocijas darba tēmu, izstrādāt un aizstāvēt promocijas darbu);
- Jaunākās zināšanas par publikāciju sagatavošanu zinātniskiem žurnāliem (palīdz izstrādāt publikācijas)

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

RISEBA mācībspēku, kas iesaistīti Kopīgās doktora studiju programmas “Biznesa vadība” īstenošanā, publikācijas pārskata periodā (dati no NZDIS):

4.4. RISEBA mācībspēku publikāciju statistiska pārskata periodā

RISEBA	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Kopā
Anatolijs Prohorovs	3	2	2	1	5	2	3	18
Andrejs Čirjevskis	3	2	7	4	8	6	8	38
Ilmārs Kreituss			1	2	2		2	7
Irina Senņikova	2			6		1		9
Iveta Ludviga	2	1	1	3	5	3	1	16
Natālija Konovalova		1	1	4			1	7
Tatjana Vasiljeva	2	3	2	6	6	2	5	26
	12	9	14	26	26	14	20	121

Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (docētāju un zinātnisko vadītāju) labākās publikācijas (publikācijas žurnālos, kas indeksēti WOS un SCOPUS datubāzēs):

Anatolijs Prohorovs

- Prohorovs, A., Bistrova, J., Ten, D. (2019). Startup Success Factors in the Capital Attraction

Stage: Founders' Perspective. *Journal of East-West Business*, 25(1), pp. 26-51 (SCOPUS)

- Prohorovs, A., Solesvik, M. (2018). Services Sector Export in Europe. *SUSTAINABILITY*. Volume: 10, Issue: 12, Article Number: 4574 (WOS)

Andrejs Čirjevskis

- Čirjevskis, A. (2019). What dynamic managerial capabilities are needed for greater strategic alliance performance? Open Access, *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. Vol. 5(2), 36 (SCOPUS)
- Čirjevskis, A. (2019). The role of dynamic capabilities as drivers of business model innovation in mergers and acquisitions of technology-advanced firms. Open Access, *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, Vol. 5 (1), 12 (SCOPUS)
- Bhattacharyya, S.S., Čirjevskis, A. & Pölajeva, T. (2018). International business in transitional and emerging economies: A perspective of Latvia, Lithuania and Estonia with India. *South Asian Journal of Business and Management Cases*. Volume 7, Issue 2, pp.144-155. DOI: 10.1177/227797791877464 (SCOPUS)
- Čirjevskis, A. (2017). Acquisition based dynamic capabilities and reinvention of business models: Bridging two perspectives together. (Open Access) *Entrepreneurship and Sustainability Issues*. Open Access. Volume 4, Issue 4, pp. 516-525. DOI: 10.9770/jesi.2017.4.4(9) (SCOPUS)
- Čirjevskis, A. (2017). Exploration of qualitative success factors of innovative e-business startups: Blue ocean strategy versus dynamic capabilities. *International Journal of Business Excellence*. Volume 13, Issue 4, pp. 459-478. DOI: 10.1504/IJBEX.2017.087755 (SCOPUS)
- Čirjevskis, A. (2017). Unbundling dynamic capabilities in successful Asian-Pacific shipping companies. *Journal of Asia Business Studies*. Volume 11, Issue 2, pp. 113-134. DOI: 10.1108/JABS-11-2015-0192 (SCOPUS)
- Čirjevskis, A. (2016). Designing dynamically "signature business model" that support durable competitive advantage. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. Open Access. Volume 2, Issue 3, Article number 15. DOI: 10.1186/s40852-016-0042-z (SCOPUS)
- Čirjevskis, A. (2016). Sustainability in information and communication technologies' industry: Innovative ambidexterity and dynamic capabilities perspectives. *Journal of Security and Sustainability Issues*. Open Access. Volume 6, Issue 2, pp. 211-226. DOI: 10.9770/jssi.2016.6.2(2) (SCOPUS)
- Čirjevskis, A. (2014). Sustainability in Higher Education: Discourse on Dynamic Capabilities of Privately Run Higher Educational Institutions (HEI) in Latvia. *Journal of Security and Sustainability Issues*. Open Access. Volume 5, Issue 1, pp. 111-122. DOI: 10.9770/jssi.2014.5.1(9) (SCOPUS)

Irina Senņikova

- Sennikova, I., Ludviga, I. & Dubinska, E. (2018). Management and leadership development needs: The case of Latvia (Book Chapter). *Business and Society: Making Management Education Relevant for the 21st Century*, pp. 87-114 (SCOPUS)

Iveta Ludviga

- Sennikova, I., Ludviga, I. & Dubinska, E. (2018). Management and leadership development needs: The case of Latvia (Book Chapter). *Business and Society: Making Management Education Relevant for the 21st Century*, pp. 87-114 (SCOPUS)
- Ludviga, I. & Sluka, I. (2018). Cultural diversity in project management: How project success is perceived in different cultures. *International Journal of Organizational Diversity*. Volume 18, Issue 1-2, 2018, pp. 1-12 (SCOPUS)

- Ludviga, I. (2013). Cultural diversity for business model innovation: Opportunity provided by globalization. *International Journal of Organizational Diversity*. Volume 12, Issue 3, 2013, pp. 53-63 (SCOPUS)

Tatjana Vasiljeva

- Vasiljeva, T. & Minx, M. (2018). The impact of selected road freight transport management measures for the society and environment (Book Chapter). *Lecture Notes in Networks and Systems*. Volume 36, 2018, pp. 75-84 (SCOPUS)

Dzintra Atstāja

- Tambovceva, T., Dimante, D. & Atstāja, D. (2018). Consumer behaviour change through education for sustainable development: Case of Latvia (Article). *International Journal of Environmental Technology and Management*. Volume 21, Issue 5-6, pp. 238-252 (SCOPUS)
- Dimante, D., Tambovceva, T. & Atstaja, D. (2016). Raising environmental awareness through education (Article). *International Journal of Continuing Engineering Education and Life-Long Learning*. Volume 26, Issue 3, pp. 259-272 (SCOPUS)
- Atstaja, D., Brivers, I. & Livina, A. (2015). National approaches to planning and tourism in Latvia (Book Chapter). *Planning for Tourism: Towards a Sustainable Future*, pp. 222-239 (SCOPUS)

Inese Mavļutova

- Mavļutova, I. (2013). The role of business restructuring in financial performance enhancement (Article). *International Journal of Mathematical Models and Methods in Applied Sciences*. Volume 7, Issue 2, pp. 166-173 (SCOPUS)

Sandis Babris

- Kalkis, H., Roja, Z., Bokse, K., Babris, S. & Roja, I. (2019). Work posture load evaluation in medium size metal processing enterprise in Latvia (Article). *Agronomy Research Open Access*. Volume 17, pp. 1033-1040. (SCOPUS)
- Kalkis, H., Roja, Z. & Babris, S. (2018). Faults and the physical workload in sawing and packing-related woodworking processes when considering potential ergonomic solutions (Article). *Agronomy Research. Open Access*. Volume 16, Issue 4, pp. 1708-1719. (SCOPUS)

Tatjana Volkova

- Volkova, T. & Jakobsone, I. (2013). The creation of successful business models through the extended application of design in business in Latvia and Estonia. *Baltic Journal of Management*. DOI: 10.1108/BJM-10-2011-0095 (WOS).
- Arefjevs, I. Volkova, T. & Lindemane, M. (2013). Defining the Market Potential by Assessing Growth and Saturation in the Private Life and Pensions Industry. *OECONOMIA COPERNICANA*, Vol. 4, Issue: 4, pp. 19-44, DOI: 10.12775/OeC.2013.029 (WOS)

Andrejs Jaunzems

- Jaunzems, A. & Balode, I. (2019). Eduard stiefel's linear programming method as tool in agro metrics. *Agronomy Research*, 17 (1), pp. 111-122. (SCOPUS)

Biruta Sloka

- Buligina, I. & Sloka, B. (2013). MATCHING VOCATIONAL TRAINING AND LABOUR MARKET DEMANDS - THE OPINION OF PUBLIC ADMINISTRATIONS. *ECONOMIC RESEARCH-EKONOMSKA ISTRAZIVANJA*. Special Issue: SI , pp. 299-310. Accession Number: WOS:000344306000018 (WOS)

- Walczak, R., Piekut, M., Kludacz-Alessandri, M., Sloka, B., Šimanskiene, L. & Paas, T. (2018). Health Care Spending Structures in Poland, Latvia, Lithuania and Estonia over the Years as Compared to Other EU Countries. *Foundations of Management*, 10 (1), pp. 45-58 (SCOPUS)
- Sander, T., Sloka, B. & Puke, I. (2017) Differences in the exchange of contents of different countries in social network sites. *International Journal of e-Collaboration*, 13 (2), pp. 64-80. DOI: 10.4018/IJeC.2017040104 (SCOPUS)
- Sander, T., Sloka, B. & Kalkis, H. (2017). The trust of the information from employer rating platforms. *International Journal of Web Portals*, 9 (1), pp. 13-28. DOI: 10.4018/IJWP.2017010102 (SCOPUS)
- Sander, T., Teh, P.L. & Sloka, B. (2017). Your social network profile reveals you. *International Journal of Web Information Systems*, 13 (1), pp. 14-24. DOI: 10.1108/IJWIS-06-2016-0029 (SCOPUS)
- Roja, Z., Kalkis, H., Roja, I., Zalkalns, J. & Sloka, B. (2017). Work strain predictors in construction work. *Agronomy Research*, 15 (5), pp. 2090-2099. DOI: 10.15159/AR.17.032 (Scopus)
- Buligina, I. & Sloka, B. (2013). Matching vocational training and labour market demands – The opinion of public administrations. *Economic Research – Ekonomska Istrazivanja*, 26, pp. 299-310. DOI: 10.1080/1331677X.2013.11517653 (Scopus)

Ērika Šumilo

- Grancay, M., Vveinhardt, J. & Sumilo, E. (2017). Publish or perish: how Central and Eastern European economists have dealt with the ever-increasing academic publishing requirements 2000-2015. *SCIENTOMETRICS*. Volume: 111, Issue: 3, pp. 1813-1837. DOI: 10.1007/s11192-017-2332-z. Accession Number: WOS:000401747900029 (WOS)
- Baumane-Vitolina, I., Apsalone, M., Sumilo, E. & Jaakson, K. (2017). Ethical behaviour and honesty in post-Soviet business environment. *BALTIC JOURNAL OF MANAGEMENT*. Volume: 12, Issue: 1, pp. 46-62. DOI: 10.1108/BJM-02-2016-0052. Accession Number: WOS:000395591200004
- Jaakson, K., Vadi, M., Baumane-Vitolina, I. & Sumilo, E. (2017). Virtue in small business in small places: Organisational factors associated with employee dishonest behaviour in the retail sector. *JOURNAL OF RETAILING AND CONSUMER SERVICES*. Volume: 34, pp. 168-176. DOI: 10.1016/j.jretconser.2016.09.017 Accession Number: WOS:000396379200018
- Grančay, M., Vveinhardt, J. & Šumilo, Ē. (2017). Publish or perish: how Central and Eastern European economists have dealt with the ever-increasing academic publishing requirements 2000-2015. *Scientometrics*, 111 (3), pp. 1813-1837 (SCOPUS)
- Jaakson, K., Vadi, M., Baumane-Vitolina, I. & Sumilo, E. (2017). Virtue in small business in small places: Organisational factors associated with employee dishonest behaviour in the retail sector. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 34, pp. 168-176. DOI: 10.1016/j.jretconser.2016.09.017 (SCOPUS)
- Baumane-Vitoliņa, I., Apsalone, M., Sumilo, E. & Jaakson, K. (2017). Ethical behaviour and honesty in post-Soviet business environment. *Baltic Journal of Management*, 12 (1), pp. 46-62. DOI: 10.1108/BJM-02-2016-0052 (SCOPUS)
- Grančay, M., Šumilo, E. & Vveinhardt, J. (2015). Trade in central and Eastern European Countries ten years after their EU accession - Is there convergence? *Society and Economy*, 37 (4), pp. 443-460. DOI: 10.1556/204.2015.37.4.2 (SCOPUS)

Daina Šķiltere

- Jesiļevska, S. & Šķiltere, D. (2019). Development of a complex approach for evaluation of statistical data. *Statistical Journal of the IAOS*, 35 (2), pp. 211-219. DOI: 10.3233/SJI-180444 (SCOPUS)

- Skiltere, D. & Jesilevska, S. (2014). Data quality evaluation in statistical data processing. *Statistical Journal of the IAOS*, 30 (4), pp. 425-430. DOI: 10.3233/SJI-140806 (SCOPUS)

Ivars Austers

- Schmitt, D.P., Alcalay, L., Allik, J., Alves, I.C.B., Anderson, C.A., Angelini, A.L., Asendorpf, J.B., Austers, *et al.* (2017). Narcissism and the strategic pursuit of short-term mating: Universal links across 11 world regions of the international sexuality description project-2 [Article@Narcisismo y búsqueda estratégica del emparejamiento a corto plazo a través de las culturas: Enlaces omnipresentes a través de 11 regiones mundiales del Proyecto de la descripción de la sexualidad internacional 2] *Psihologijske Teme*, 26 (1), pp. 89-137. (SCOPUS)
- Austers, I., Reņģe, V. & Šķilters, J. (2015). Driving instructors are not much better (at least sometimes) in explaining driving safety than ordinary drivers. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6 (2S1), pp. 416-423. DOI: 10.5901/mjss.2015.v6n2s1p416 (SCOPUS)

Irina Kuzmina-Merlino

- Kuzmina-Merlino, I., Skorobogatova, O., Schmidtke, N. & Behrendt, F. (2018) The financial and economic aspects of transport infrastructure development in Latvia, *Open Access, Transport and Telecommunication*, 19(3), pp. 203-212 (SCOPUS)
- Saksonova, S. & Kuzmina-Merlino, I. (2017). Fintech as financial innovation - The possibilities and problems of implementation, *European Research Studies Journal*, 20(3), pp. 961-973 (SCOPUS)

Arnis Sauka

- Mickiewicz, T., Sauka, A. & Stephan, U. (2016). On the compatibility of benevolence and self-interest: Philanthropy and entrepreneurial orientation. *INTERNATIONAL SMALL BUSINESS JOURNAL-RESEARCHING ENTREPRENEURSHIP*. Volume: 34, Issue: 3, pp. 303-328. (WOS)
- Putnins, T. J. & Sauka, A. (2015). Measuring the shadow economy using company managers. *JOURNAL OF COMPARATIVE ECONOMICS*. Volume: 43, Issue: pp. 471-490 (WOS)
- Sauka, A. & Welter, F. (2014). DETERMINANTS OF BUSINESS INSOLVENCIES DURING ECONOMIC GROWTH AND RECESSION IN LATVIA. *JOURNAL OF BALTIC STUDIES*. Volume: 45, Issue: 3, pp. 375-396 (WOS)
- Sauka, A. (2014). Measuring the competitiveness of Latvian companies. *BALTIC JOURNAL OF ECONOMICS*. Volume: 14, Issue: 1-2, pp. 140-158 (WOS)

Inna Kozlinska

- Raty, H., Hytti, U., Kasanen, K. *et al.* (2019). Perceived employability and ability self among Finnish university students. *EUROPEAN JOURNAL OF PSYCHOLOGY OF EDUCATION* (SCOPUS)

Tonis Mets

- Mets, T., Kelli, A., Mets, A. *et al.* (2016). From Patent Counting Towards the System of IP Strategic Indicators. *INZINERINE EKONOMIKA-ENGINEERING ECONOMICS*. Volume: 27, Issue: 3, pp. 316-324 (WOS)
- Kelli, A., Mets, T., Jonsson, L. *et al.* (2016). THE CHANGING APPROACH IN ACADEMIA-INDUSTRY COLLABORATION: FROM PROFIT ORIENTATION TO INNOVATION SUPPORT. *TRAMES-JOURNAL OF THE HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES*. Volume: 17, Issue: 3, pp. 215-241 (WOS)
- Purg, D., Sauka, A. & Mets, T. (2018). Introduction: Entrepreneurship development and internationalization in Central and Eastern Europe, Ukraine and the commonwealth of independent states (Book Chapter). *Entrepreneurship in Central and Eastern Europe: Development through Internationalization*, pp. 3-8 (SCOPUS)

- Apiakun, A. & Mets, T. (2018). Entrepreneurship development and internationalization in Belarus: The case of transport company TTC KristallTrans (Book Chapter). *Entrepreneurship in Central and Eastern Europe: Development through Internationalization*, pp. 65-85 (SCOPUS)
- Mets, T. (2018). Entrepreneurial developments toward a knowledge-based economy in Estonia: The case of Fits Me - Venture-capital-backed startup going global (Book Chapter). *Entrepreneurship in Central and Eastern Europe: Development through Internationalization*, pp. 89-111 (SCOPUS)
- Mets, T. (2018). Twenty-five years of transition: Entrepreneurial activities from homeland to borderless opportunities (Book Chapter). *Entrepreneurship in Central and Eastern Europe: Development through Internationalization*, pp. 207-220 (SCOPUS)
- Mets, T., Sauka, A. & Purg, D. (2018). *Entrepreneurship in Central and Eastern Europe: Development through internationalization* (Book). *Entrepreneurship in Central and Eastern Europe: Development through Internationalization*, pp. 1-224 (SCOPUS)
- Fayolle, A., Kyrö, P., Mets, T. & Venesaar, U. (2013). Conceptual richness and methodological diversity in entrepreneurship research (Book). *Conceptual Richness and Methodological Diversity in Entrepreneurship Research*, pp. 1-342 (SCOPUS)

Ulla Hytti

- Hytti, U., Alsos, G. A., Heinonen, J. *et al.* (2017). Navigating the family business: A gendered analysis of identity construction of daughters. *INTERNATIONAL SMALL BUSINESS JOURNAL-RESEARCHING ENTREPRENEURSHIP*. Volume: 35, Issue: 6, pp. 665-686 (WOS)
- Karhunen, P., Olimpieva, I. & Hytti, U. (2017). Identity work of science-based entrepreneurs in Finland and in Russia. *ENTREPRENEURSHIP AND REGIONAL DEVELOPMENT*. Volume: 29, Issue: 5-6, pp. 544-566 (WOS)
- Alsos, G. A., Clausen, T. H., Hytti, U. *et al.* (2016). Entrepreneurs' social identity and the preference of causal and effectual behaviours in start-up processes. *ENTREPRENEURSHIP AND REGIONAL DEVELOPMENT*. Volume:28, Issue:3-4, pp. 234-258 (WOS)
- Stenholm, P. & Hytti, U. (2014). In search of legitimacy under institutional pressures: A case study of producer and entrepreneur farmer identities. *JOURNAL OF RURAL STUDIES*. Volume: 35, pp. 133-142 (WOS)
- Hytti, U., Kautonen, T. & Akola, E. (2013). Determinants of job satisfaction for salaried and self-employed professionals in Finland. *INTERNATIONAL JOURNAL OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT*. Volume: 24, Issue: 10, pp. 2034-2053 (WOS)
- Hytti, U., Blackburn, R. & Laveren, E. (2018). Entrepreneurship, innovation and education: Frontiers in European entrepreneurship research (Book). *Entrepreneurship, Innovation and Education: Frontiers in European Entrepreneurship Research*, pp. 1-202 (SCOPUS)
- Hytti, U., Blackburn, R., Fletcher, D. & Welter, F. (2016). Entrepreneurship, universities & resources: Frontiers in European entrepreneurship research (Book). *Entrepreneurship, Universities & Resources: Frontiers in European Entrepreneurship Research*, pp. 1-204 (SCOPUS)
- Alsos, G.A., Hytti, U. & Ljunggren, E. (2016). *Research Handbook on Gender and Innovation* (Book). *Research Handbook on Gender and Innovation*, pp. 1-284 (SCOPUS)
- Blackburn, R., Hytti, U. & Welter, F. (2015). Context, process and gender in entrepreneurship: Frontiers in European entrepreneurship research (Book). *Context, Process and Gender in Entrepreneurship: Frontiers in European Entrepreneurship Research*, pp. 1-176 (SCOPUS)

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā

personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

RISEBA mācībspēku, kas iesaistīti Kopīgās doktora studiju programmas “Biznesa vadība” īstenošanā, nozīmīgākie zinātniski-pētnieciskie projekti pārskata periodā:

4.5.tabula

RISEBA mācībspēku nozīmīgākie projekti pārskata periodā

Nr.	Projekta nosaukums, ID, īstenošanas laiks	Isaistītais mācībspēks, amats projektā	Finansējuma avots	Finansējuma apmērs
1.	Lifelong Learning Programme “CAL4INO” 2010-LLP-LV-KA1-KA1SCR,2010-2014	V.Kozlinskis, T.Vasiljeva, I.Senņikova	Eiropas Komisijas	172 558 EUR
3.	INTERREG IV "SmartComp" (ID: CB64 2010) 2012-2014	V.Bolēvics, T.Vasiljeva, V.Kozlinskis	Central Baltic INTERREG IV A Programme 2007-2013	
4.	Erasmus Intensive Programme "SuReMaSuPi" Sustainable refurbishment of residential buildings and the management after completion. Sustainable public information. (ID: 2013-1-LV1-ERA10-05528), 2013-2014	T.Vasiljeva, I.Ludviga	ERASMUS+	30 784 EUR
8.	Hidden Champions in Dynamically Changing Societies and their Management and Leadership Development Needs, 2015-2018	I. Senņikova	EQUAL	
9.	Skilled Business Leaders for Skilled Europe (Lead4Skills)	I.Senņikova, T.Vasiljeva, I.Ludviga	ERASMUS+	31 868 EUR
10.	Data Analysis (ID: VAS 2017/06-04/9 ESF)	T.Vasiljeva	Valsts administrācijas skola	71 390 EUR
11.	Higher Education Institutions for Youth Entrepreneurship (ID: 589942-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-CBY- EP-PE)	I.Kreituss	ERASMUS+	59 769 EUR
12.	Sci-Bi: Transporta un loģistikas digitalizācija	T.Vasiljeva	Baltisch-Deutsches Hochschul Kontor	

Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (docētāji un zinātniskie vadītāji) dalība

projektos ir apkopota zemāk, iekļaujot pieejamo informāciju par finansējuma apmēru:

Georgijs Burakovs

- 2004-2014, Socrates THENEXOM project Latvijas coordinators.

Gundega Lapīņa

- 2014-2016, EK Mūžīgilitības programmas projekta „The European Academic Network for Open Innovation” koordinatore augstskolā RISEBA;
- EK CIP Programmas EEN-Latvija projekta vadītāja, Ekonomikas Ministrijas līdzfinansējums;
- EK 6.IP LATIRC projekta vadītāja, Ekonomikas Ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas līdzfinansējums;
- „Inovatīvi risinājumi RTU Elektronikas studiju programmā zināšanu ekonomikas veicināšanai Latvijā” – ESF finansējums.

Irina Jackiva

- 2016-2018, Enhancing excellence and innovation capacity in sustainable transport interchanges (ALLIANCE), Horizon2020, Project Coordinator; EUR 318 872.19
- 2012-2015, Policy Learning in Information Technologies for Public Transport Enhancement, EU BSR INTERREG IV C program (POLITE); EUR 2 858 (LVL 2009,57)
- 2013-2015, EU-wide Establishment of Enduring National and European Support Networks for Sustainable Urban Mobility (ENDURANCE). EUR 25 475.94
- 2014-2015, Transport and passenger flow organization model development for Riga international coach terminal; EUR 6050
- 2014, Freight traffic flow research and rerouting from Riga city center, Riga municipality; EUR 7 018
- 2010-2013, LZP Project Nr. 10.0003 “Development of scientific basis for advanced information processing in Latvia”” project Nr. 10.0003.4 Development of Model of Intellectual Transport System; EUR 52 500 (LVL 36 900)
- 2010-2013, Latvian National Research Programme “Local Resources Long-Term Utilization. New Products and Technologies (NatRes)”. Project Nr. 4. “Development of the Long-Term Programme of the Latvian Transport System Harmonization” (LATRANS)”; EUR 122 360 (LVL 86000)
- 2012-2014, Enhancing the transfer of Intelligent Transportation System innovations to the market (T-TRANS), EU FP7. EUR 121 955.09

Ingrīda Jakušonoka

- Researcher at ESF project EKOSOC 5.2.3. and ESF project 1.1.2.1.2. “Support for Implementation of Doctoral Studies at LLU”;
- LLU grant project 09.1478 “Latvia’s Tax System and its Problems in the Development of National Economy” (Researcher);
- Manager of Project No. XP88 “ Development and Financing of Small Enterprises in Rural Areas of Latvia”;
- Manager of Project No. 07-51 “ Development and Financing of Small Enterprises in Rural Areas of Latvia”;
- Researcher in the LCS project 05.1900 “Latvia’s Tax System in the Development of Economics and Social Justice”;
- Researcher in Security project No.06.0040 “Management Systems of Risks and Crises in Agriculture of Latvia”, subproject No. 06.0040.1 “Study of Risks and Economic Threats of Crises in Primary and Secondary Spheres and Elimination of their Consequences”;
- Participation in the cooperation project No. 02-0016 “Risk Management in Agriculture in

Latvia" subproject "Research of Economic Possibilities and Threats of Risk and Elimination of its Consequences".

Inna Kozlinska

- Postdoctoral fellow, University of Turku, Turku School of Economics (Finland). Responsible for quantitative data collection and analysis in the project 'Academic Entrepreneurship as a Social Process' funded by the Academy of Finland.
- Turku University Foundation Young Researcher's Grant, 08 - 10/2014, EUR 4500;
- CIMO Fellowship for Doctoral Studies and Research, Finnish Ministry of Education and Culture, 01 - 06/2014, EUR 7200;
- Estonian Government Scholarship for Doctoral Studies and Research under the bilateral agreement between the Ministry of Education and Science of Latvia and the Estonian Ministry of Education and Research, 09/2012 - 06/2013, EUR 4200.

Arnīs Sauka

- Since 2018. Member of the project team. SHADOW: An exploration of the nature of informal economies and shadow practices in the former USSR region. (Horizon 2020 project: Marie Skłodowska-Curie Research and Innovation Staff Exchange). Total budget 810 000.0 EUR
- Since 2014. WEF Global Competitiveness Index project, partner for Latvia - WEF, €20 000.0 annually
- Since 2010. SSE Riga „Shadow Economy Index for the Baltic Countries" - SSE Riga. Link: <http://www.sseriga.edu/en/centres/csb/shadow-economy-index-for-baltic-countires-2009-1015/> - €35 000.0 annually
- 2013-2014. Best Agers Lighthouses (2013-2014). The Baltic Sea Region Programme project "Best Agers", Link: <http://www.best-agers-lighthouses.eu/> - €40 000.0
- 2010-2012. Best Agers. The project aimed at helping the cities and regions of the BSR find creative ways of disclosing and utilizing unused opportunities. Link: www.best-agers-project.eu/ - € 250 000.0
- 2011 - 2013. Central Balticum Entrepreneurship Interaction (CB ENTREINT). Central Baltic Interreg IVA Programme 2007-2013, financed by the European Regional Development Fund. Link: www.sseriga.edu/en/research/projects/cb-entreint/ - €50 000.0

Daina Šķiltere

- 2016, LU Projekts Statistikas terminu latviski saskaņošana un sagatavošana publiskošanai. Projekta numurs ZD2016/ZP-402;
- 2013-2017, Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts izglītības satura centra projekts Recenzentu pakalpojumi mācību literatūras atbilstības pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības valsts standartam izvērtēšanai" Nr. VISC 2012/85;
- Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes Ekonomikas un vadības zinātniskā institūta zinātniski pētnieciskais projekts "Inovatīvas uzņēmējdarbības pārvaldības pilnveide Latvijā" (vadošais pētnieks), Nr.BVEF-A43.1/417, Apakšaktivāte: Integrētā mārketinga komunikācija ilgtspējīgai uzņēmumu attīstībai.

Tatjana Volkova

- 2015, State research program: "Tautsaimniecības transformācija, gudra izaugsme, pārvaldība un tiesiskais ietvars valsts un sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai - jaunas pieejas ilgtspējīgas zināšanu sabiedrības veidošanai" projekts Nr. 5.2.2. "Inovācijas un uzņēmējdarbības attīstība Latvijā atbilstoši viedās specializācijas stratēģijai";
- 2012, ESF project "Atbalsts EQAR aģentūrai izvirzīto prasību izpildei" (Nr.8.2.4.0/15/l/001) darba grupas "Darba grupa aģentūras attīstības stratēģijas izstrādei" locekle;

- 2012, Research project: More2 – Support for continued data collection and analysis concerning mobility patterns and career paths of researchers. Case study on Working conditions and remuneration of researchers. Granted by the European Commission, DG Research and Innovation. RTD/B2/2011-S236-359211;
- 2012, Research project: A study of global faculty salary/remuneration. Conducted by BC Centre for International HE and the Higher School of Economics in Moscow. The purpose: looking at salary/ remuneration trends, patterns of faculty employment; The first globally useful analysis of trends in faculty salaries and remuneration. Publication related to the project: Volkova T. (2012) The Academic Salary System: Conditions and Trends in Latvia. (chapter in the book) Paying the professoriate. A Global comparison of compensation and contracts. Edited by Philip Altbach, Liz Reisberg, Maria Yudkevich, Iván Pacheco, Gregory Androushchak. To Be Published April 30th 2012 by Routledge, UK – 352 pages.

Ingrīda Jakušonoka

- Participation in a project of the ERDF and Latvia Lithuania Cross border Cooperation Programme No LLIV 344 “Common Measures for Training of Young Entrepreneurs at Vocational Schools in Kaunas and Zemgale Regions ””, Agreement No 12/1 14.2/81.

Irina Senņikova

- 2011-tagad, CEEMAN (Central and East European Management Development Association), amats: PRME (Principles of Responsible Management Education) darba grupas “vadības izglītība nabadzības mazināšanai” (management education for poverty reduction) locekle
- 2000 -2005, Eiropas Komisija, DG Pētījums (5-tā letvarprogramma for RTD), amats: Partneris ES finansētā projektā par starpkulturālām zināšanām, pētījumu un menedžmentu, atbildība: dalība vairākās projekta aktivitātēs, zinātnisko rakstu recenzēšana

Iveta Ludviga

- 2019 – now, Polish National Agency for Academic Exchange (NAWA) projekts “IAP 4 GenZ – The International Academic Partnership for Generation Z”; 16 295 EUR.
- 2018-2019, Projekts „ENJOY GENERATION Z! – stimulating achievements and using modern IT technologies to increase effectiveness at work with Generation Z”; Grant agreement No.: 2018-1-PL01-KA204-050761; 14 146 EUR.
- 2017 – 2018, CEEMAN pētījums “Management and Leadership Development Needs in Dynamically Changing Societies”
- 2013, CALL4INO – ekspertu grupas locekle.

Tatjana Vasiljeva

- Projekts CAL4INO (Creative Activities in Learning for Innovation), 172 558 EUR;
- Projekts DEPICT (Developing Employability programmes using Interactive Curriculum Technologies);
- Projekts SmartComp (Smart competitiveness for the Central Baltic region);
- Latvijas - Baltkrievijas sadarbības programma zinātnē un tehnikā. Projekts „Pilsoņu dzīves līmeņa uzlabošana un viņu integrācija sabiedrībā, izmantojot informācijas resursus un inovatīvās tehnoloģijas”, PROJEKTA PIETEIKUMS Nr. 12/7-63 no 14.06.2013;
- -2016.gg. Project eNordBalt;
- -2016.gg. Project “Eco-City Trends Observatory”, Spain, Universitate Rey Juan Carlos;
- -2017. CEEMAN Lead4Skills research project; 31 868 EUR.
- Government Administration School of Latvia Project “Data analysis” 2017.-2018, 71 390 EUR;
- ERASMUS + project “Improvement of master-level education in the field of physical sciences in Belorussian universities”, Acronym: "Physics" Leading partner Riga Technical University,

2017.-2018. – Project number: 561525-EPP-1-LV-EPPKA2-CBHE-JP, External expert;

- Baltic-German University Liaison Office Scientific project “Sci-Bi: Digitalization in Logistics and Transport”;
- ERASMUS + Project “Quality assurance system in Ukraine: development based on ENQA standards and procedures (CEENQA) – external expert no LR AIC

Vulfs Kozlinskis

- 2015, Project financed by the JSC "Latvijas valsts meži" No 5.5.-5.1-001y-101-14-42 (L215) "Social-economic Assessment of Different Land Management Models" Senior Researcher; 73 992 EUR.
- 2015, ZM projekts 2013/86 „Pētījuma veikšana par piena un gaļas konkurētspējīgu un efektīvu ražošanu” apakšprojekts „Efektīvas saimniekošanas modeļu izstrāde” (2014.-2015.gads); 16 569 EUR.
- 2015, Effective management models design”. Project No. KL9-2; 27 387 EUR.
- 2016, Agricultural development prognosis and policy scenario till 2050 year”. Project No. S284; 80 000 EUR.
- 2017, Agricultural development prognosis and policy scenario till 2050 year”. Project No. S301; 80 000 EUR.

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Programmas īstenošanā iesaistītie mācībspēki aktīvi piedalās zinātniskajā pētniecībā, iekļaujot pētniecības rezultātus studiju procesā.

Docētāji un zinātniskie vadītāji vada zinātniski-pētnieciskos virzienos, kuros ir iesaistīti dažādu izglītības līmeņu studenti, tādējādi tiek nodrošināts studentu pētniecisko prasmju attīstība, kas tiek izmantota arī noslēguma darbu izstrādei.

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA" – pētniecība tiek veikta šādos virzienos:

1. Finances, t.sk. investīciju piesaiste, banku vadība un darbība, nodokļu sistēmas pilnveidošana, Eiropas uzņēmējdarbība un ekonomika darbības uzsākšanas paātrināšanai un finansēm. Vadītāji: Prof. Anatolijs Prohorovs, Prof., Dr.Chem. Ilmārs Kreituss; Dalībnieki: Ļeva Fainglozs (RISEBA doktorants), Iveta Cīrulle (RISEBA doktoru programmas absolvente), Ilona Beizītere (RISEBA doktorante), Velta Stikute (BA doktorante);
2. Inovatīva uzņēmējdarbība, ieskaitot uzņēmējdarbības digitalizāciju, uzņēmējdarbības izglītību, sociālo uzņēmējdarbību. Vadītāji: Prof., Dr.oec. Tatjana Vasiljeva; Dr. Inna Kozlinska; Dalībnieki: Ina Gudēle (LLU doktorante), Marius Schonberger (BA doktorants), Julija Novinkina (RISEBA doktorante), Gibson Kagushia Muruga (RISEBA doktorants), Frederic Maffei (RISEBA doktorants), maģistra programmu studenti;
3. Stratēģiskā vadība, t.sk. biznesa modelēšana, dinamiskās iespējas, vērtību inovācijas un reālo iespēju teorija; cilvēkresursu stratēģiskā vadība; psiholoģija un supervīzija biznesā. Vadītāji: Prof. Andrejs Čirjevskis; Prof. Iveta Ludviga; Prof. Maija Zakriževska-Belogrudova, Dalībnieki: Regīna Ločmele-Luņova (RISEBA doktorante), Pierre Keller (BA doktorants), Inese Slūka (RISEBA doktorante), Jūlija Bulatova (RISEBA doktorante), maģistra un bakalaura programmu studenti.

Uzņēmējdarbības izglītības pētījumi ir vērsti uz dažādu pieeju mācīšanai un mācībām ietekmes noteikšanu. Šīs pētniecības līnijas praktiskajam mērķim ir divi mērķi: pirmais- padziļināt izpratni par to, kādi apstākļi ir efektīvi pieredzes uzņēmējdarbības izglītībā; otrais -izstrādāt inovatīvu studiju programmu, kas efektīgā veidā apvienotu starpnozaru, pieredzes un tālmācības aspektus.

Biznesa ideju inkubācijas pētījumu rezultāti tiek atspoguļoti starptautiskās publikācijās un izmantoti dažādos projektos, jaunu studiju kursu izstrādē, kā arī ekspertu intervijās un sabiedriskās diskusijās masu medijos. 2018. gadā tika aizstāvēts Ivetas Cīrules promocijas darbs “Augstskolu biznesa inkubatoru ietekme uz jauno biznesu”. I.Cīrule (doktora studiju programmas “Biznesa vadība” absolvente) strādā par menedžeri, konsultantu un RISEBA Radošā biznesa inkubatora vadītāju, sekmējot studentu iesaisti profesionālajā pasaulē un uzņēmējdarbības izglītības veicināšanā.

Īpaši nozīmīgs zinātniskais sasniegums ir uzrakstītā A. Prohorova monogrāfija: «Uzņēmumu ienākuma nodoklis Latvijā un Igaunijā: ietekme uz uzņēmējdarbību, investīcijām, bezdarba līmeni, nodokļu ieņēmumiem un ekonomisko izaugsmi. valsts », 2017. Monogrāfija tika prezentēta RISEBA un valsts un sabiedriskajās organizācijās, kuras atbalstīja Latvijas Ekonomikas ministrija, Finanšu ministrija un Latvijas Republikas valdība; tā rezultātā Pasaules Bankas priekšlikuma vietā tika pieņemts jauns likums par UIN un RISEBA pētnieku priekšlikums par izmaiņām nodokļu sistēmā. Monogrāfija tiek izmantota kā mācību līdzeklis dažāda līmeņa programmās gan RISEBA, gan citās Latvijas augstskolās (LU, LLU, RTU).

Prof., Dr.Chem. I.Kreituss kopā ar “Ernst & Young” veica vienu no nozīmīgākajiem pētījumu projektiem saistībā ar patērētāju banku un nebanku kreditēšanas salīdzināšanu Latvijā un citās valstīs. Kā arī Prof. I.Kreituss piedalījās nozīmīgā izpētes projektā, kas veltīts jauniešu uzņēmējdarbības problēmām un uzņēmējdarbības vides attīstībai sešās postpadomju valstīs un salīdzinājumam ar Latviju kā ES dalībvalsti. Šo pētījumu rezultāti tiek izmantoti lekcijās un semināros.

Prof. I.Ludviga katru gadu kopā ar Latvijas Personāla vadīšanas asociāciju piedalās pētniecības projektā, kurā piedalās arī maģistra studiju programmas “Personālvadība” studenti. Pētījuma tēmu ierosina nozares partneri. Biedrības biedri ir iesaistīti pētniecības projektā, un rezultāti tiek prezentēti profesionālajā konferencē “HR nedēļa Latvija”.

Programmas īstenošanā iesaistītie mācībspēki pastāvīgi paaugstina savas kompetences, piedaloties zinātniski-pētnieciskos pasākumos, tādējādi pilnveidojot studiju procesu un paaugstinot studiju kvalitāti, piemēram:

- Pētnieciskā darba rakstīšana - programmas īstenošanā iesaistītie mācībspēki piedalījās dažādos semināros, piem. seminārs “Kā iegūt publicētu pētījumu”, kuru 2013. gadā Lietuvā organizēja BMDA, u.c;
- *Study cases* rakstīšana- ex. CEEMAN pētniecības projekta Lead4Skills ietvaros divi FBE mācībspēki 2018. gada janvārī pabeidza semināru Rakstīšana un mācīšana ar gadījumu izpēti. Rezultātā CEEMAN gadījumu izpētes kolekcijā tika publicēts gadījuma pētījums;
- Tiek apgūti jauni pētniecības rīki - mācībspēki tiek aicināti piedalīties apmācībā par jaunāko programmatūras rīku izmantošanu, piemēram, pētījumiem mācību kurss “PLS-SEM, izmantojot SmartPLS 3” (Vācija, 2017), Tirgus izpētes kolokvijs (Horvātija, 2015) u.c.
- Doktorantūras programmas izstrāde - piemēram, 2014. gadā mēs piedalījāmies EFMD doktora programmu konferencē; katru gadu akadēmiskajā konferencē ASBBMC mēs organizējam pirmsdoktorantūras semināru doktorantiem;

Izprotot akadēmiskās integritātes lomu un nozīmi pētniecībā un izglītībā, kā arī nodibinot starptautiskus kontaktus un tīklu, 2018. gadā mēs piedalījāmies konferencē “Izglītības akadēmiskās integritātes kultūras veidošana”.

Lai dalītos ar labāko pieredzi, tiek organizēti ikgadējie semināri / semināri doktorantu vadītājiem.

No 2019.gada 1.septembra doktora studiju programmas studentes Z.Raščevska un E.Miķelsone projekta Nr.8.2.2.0/18/A/007 „Atbalsts Banku augstskolas akadēmiskā personāla kapacitātes stiprināšanai” SAM 8.2.2. ”Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomā” ietvaros veic akadēmisko darbu Banku augstskolā bakalaura un maģistra studiju programmās.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Doktoru studiju programmas “Biznesa vadība” notiek pastāvīga mācībspēku sadarbība. Svarīgākie sadarbības mehānismi:

- Studiju kursu apspriešana Kopīgās doktoru programmas padomē, kurā piedalās studiju kursu docētāji, citi profesori, doktorantu pārstāvji;
- Semināri mācībspēkiem un zinātniskiem vadītājiem – tiek apspriestas izmaiņas programmā, nepieciešamie uzlabojumi, t.sk. studiju kursos;
- Savstarpējais lekciju un semināru apmeklējums (piemēram, kurss “Pētījuma teorētiskā daļa”).

4.6.tabula. Studējošo un mācībspēku skaita attiecības programmas ietvaros pārskata periodā

	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Studējošo skaits	60	40	39	44	43	30
Docētāju skaits	11	8	12	11	10	10
Zinātnisko vadītāju skaits	23	34	26	24	20	21

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)	1_pielikums_atbilstiba_Augstskolu lik_LV.zip	1_pielikums_kopigota_programma_EN.zip
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	2_Statistika par studējošajiem_DBV.docx	2_Statistika par studējošajiem_DBV_ENG.docx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	3_pielikums-Atbilstiba_valsts_izglitibas_standartam_DBV_LV.docx	3_pielikums_Atbitstiba_valsts_izglitibas_standartam_DBV_EN.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)		
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)	3a_bez.nr._salidzinajums_LV.docx	3a_pielikums_Salidzin.Augstsk.lik un MK not._EN.docx
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	4_Studiju kursu kartejums_DBV.docx	4_Studiju kursu kartejums_DBV_ENG.docx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	5_pielikums_Studijuplans_DBV_LV.docx	5_pielikums-Study_plan_DBV_ENG.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	6_Kursu_apraksti_LV_DBV.zip	6_Kursu_apraksti_ENG_DBV.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma paraugs	7_Pielikums_Kopigais_diploms_LV_EN.docx	7_Pielikums_Kopigais_diploms_LV_EN.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības iegūvi citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	8_LLU_par doktora studiju progr.sadarb..pdf	8_Ligums par sadarbību ar citu akreditētu ASK.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	9_garantija par zaudējumu kompensāciju_DBV.pdf	9_garantija par zaudējumu kompensāciju_DBV_ENG.pdf
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	10_Apliecinajums par svešvalodu prasmi_DBV.pdf	10_Apliecinajums par svešvalodu prasmi_DBV_EN.pdf
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.	11_Apliecinajums_dokt_5 dokt_DBV.pdf	11_Apliecinajums_dokt_5 dokt_DBV_ENG.pdf
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.	12_Apliecinajums_dokt_55.p._DBV.pdf	12_Apliecinajums_dokt_55.p._DBV_ENG.pdf
Studiju līguma paraugs/-i	13_Pielikums_Studiju_ligums_LV.zip	13_Pielikums_Studiju_ligums_EN.zip
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.	14_pielikums_AIP atzinums par 250 stud.Doktornatura_LV.docx	14_pielikums_AIP_atzinums_par_250_stud.Doktornatura_EN.docx

Biznesa psiholoģija

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Biznesa psiholoģija</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	43345
Studiju programmas veids	<i>Akadēmiskā bakalaura studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Anete</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Hofmane</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>anete.hofmane@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Mg.psych.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	<i>25618687</i>
Studiju programmas mērķis	<i>Nodrošināt Latvijas un Eiropas augstākās izglītības prasībām atbilstošas akadēmiskās studijas, sasniegt studiju rezultātus uzņēmējdarbības, ekonomikas, vadības un psiholoģijas nozarē, attiecīgi sagatavojot speciālistus biznesa psiholoģijā gan privātā, gan publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos darbam ar personālu, pētniecību, vadībā, izglītošanā un attīstībā.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<i>1) izglītēt uzņēmējdarbības organizācijas un vadības speciālistus ar zināšanām organizāciju psiholoģijā, kuri ir konkurētspējīgi kā Latvijas, tā arī starptautiskajā darba tirgū un kuri spēj veidot savas komerciālās struktūras Eiropas integrācijas un starptautiskās kooperācijas ap-stākļos; 2) nodrošināt konkurētspējīgu speciālistu saga-tavošanu, atbilstoši Latvijas un Eiropas valstu izglītības prasībām, tādējādi radot labas iespējas jaunradei, pētnieciskajam darbam nozarē; 3) veicināt biznesa izglītības attīstību Latvijā, pilnveidot Latvijas sociālekonomisko attīstību.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>1) Pārzina psiholoģijas principus atbilstoši darba tirgus tendencēm: organizāciju, vadības un biznesa psiholoģijas mūsdienu attīstības tendences.</p> <p>2) Izprot vadības, uzņēmējdarbības un ekonomikas savstarpējās likumsakarības, tiesisko pamatojumu, uzņēmumu veidošanu, finanšu uzskaiti un analīzi un cilvēkresursu vadību.</p> <p>3) Spēj risināt problēmas, saistītas ar personālu, izmantojot uzņēmējdarbības, vadības, ekonomikas un psiholoģijas teorētiskās un praktiskās zināšanas un prasmes uzņēmuma un tā struktūrvienību efektīvā vadīšanā, sadarbojoties ar dažādu līmeņu darbiniekiem un vadītājiem.</p> <p>4) Spēj parādīt zinātnisku pieeju aktuālo psiholoģijā, uzņēmējdarbībā, vadībā un ekonomikā praktisku jautājumu risināšanā, patstāvīgi apgūstot jaunas zināšanas un nodrošinot organizācijas efektīvu darbību mainīgos sociālekono-miskos apstākļos.</p> <p>5) Spēj uzņemties atbildību un organizēt komandas darbu multikulturālā vidē, organizējot darbu ar personālu atbilstoši noteiktiem mērķiem īpašnieku, darbinieku un sabiedrības interesēs.</p> <p>6) Spēj lietot informācijas tehnoloģijas zinātniskās darbības veikšanai un kritiskai informācijas izvērtēšanai, patstāvīgi pieņemot lēmumus un risinot aktuālos ekonomikas, uzņēmējdarbības, vadības un psiholoģijas jautājumus, uzņemoties atbildību par lēmumu pieņemšanu, tādejādi sniedzot ilgtermiņa ieguldījumu sociālajās zinātnēs.</p> <p>7) Spēj plānot izaugsmi un vadīt uz attīstību vērstus procesus gan individuāli, gan grupā, sadarbojoties ar nozares speciālistiem organizācijas attīstībai un konkurētspējai.</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātie - 3 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātie
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Iepriekš iegūta vispārējā vidējā vai profesionālā vidējā izglītība, uzņemšana notiek atbilstoši apstiprinātajiem RISEBA Uzņemšanas noteikumiem.
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	Sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībā un administrēšanā
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātie - 3 gadi - krievu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātie
Īstenošanas ilgums (gados)	3

Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	krievu
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām svešvalodā, reflektantiem no ārvalstīm jāaizpilda RISEBA uzņemšanas tests; jāpierāda svešvalodas prasme, kurā pretendē studēt, uzņemšana notiek atbilstoši apstiprinātajiem RISEBA Uzņemšanas noteikumiem.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībā un administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 3 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekš iegūta vispārējā vidējā vai profesionālā vidējā izglītība, uzņemšana notiek atbilstoši apstiprinātajiem RISEBA Uzņemšanas noteikumiem.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībā un administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 3 gadi, 6 mēneši - krievu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	krievu
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām svešvalodā, reflektantiem no ārvalstīm jāaizpilda RISEBA uzņemšanas tests; jāpierāda svešvalodas prasme, kurā pretendē studēt, uzņemšana notiek atbilstoši apstiprinātajiem RISEBA Uzņemšanas noteikumiem.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībā un administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
------------------------------	---------	--------

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048
---	------	---

Nepilna laika neklātiene - tālmācība - 3 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene - tālmācība</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekš iegūta vispārējā vidējā vai profesionālā vidējā izglītība, uzņemšana notiek atbilstoši apstiprinātajiem RISEBA Uzņemšanas noteikumiem.</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika neklātiene - tālmācība - 3 gadi, 6 mēneši - krievu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene - tālmācība</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>krievu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām svešvalodā, reflektantiem no ārvalstīm jāaizpilda RISEBA uzņemšanas tests; jāpierāda svešvalodas prasme, kurā pretendē studēt, uzņemšana notiek atbilstoši apstiprinātajiem RISEBA Uzņemšanas noteikumiem.</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībā un administrēšanā</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātiene - 3 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām svešvalodā, reflektantiem no ārvalstīm jāaizpilda RISEBA uzņemšanas tests; jāpierāda svešvalodas prasme, kurā pretendē studēt, uzņemšana notiek atbilstoši apstiprinātajiem RISEBA Uzņemšanas noteikumiem.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībā un administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 3 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām svešvalodā, reflektantiem no ārvalstīm jāaizpilda RISEBA uzņemšanas tests; jāpierāda svešvalodas prasme, kurā pretendē studēt, uzņemšana notiek atbilstoši apstiprinātajiem RISEBA Uzņemšanas noteikumiem.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībā un administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika neklātiene - tālmācība - 3 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene - tālmācība</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām svešvalodā, reflektantiem no ārvalstīm jāaizpilda RISEBA uzņemšanas tests; jāpierāda svešvalodas prasme, kurā pretendē studēt, uzņemšana notiek atbilstoši apstiprinātajiem RISEBA Uzņemšanas noteikumiem.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībā un administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” parametri

Studiju programmas nosaukums	Biznesa psiholoģija	
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Business psychology	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	43345	
Studiju programmas zinātnes nozare (attiecināms uz doktora studiju programmām)	Nav attiecināms.	
Studiju programmas veids un līmenis	Akadēmiskā bakalaura studiju programma	
Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	6.līmenis	
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	-	
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	120 KP (180 ECTS)	
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda		
pilna laika klātiešana	3 gadi	Latviešu, angļu, krievu
pilna laika neklātiešana	-	-
pilna laika neklātiešana (tālmācība)	-	-

nepilna laika klātiene	3 gadi un 6 mēneši	Latviešu, angļu, krievu
nepilna laika neklātiene	-	-
nepilna laika neklātiene (tālmācība)	3 gadi un 6 mēneši	Latviešu, angļu, krievu
Īstenošanas vieta	Rīga, Meža iela 3, Rīga, Latvija, LV-1048	
Studiju programmas direktors/-e	Anete Hofmane, Mg.psych., Mg.sc.administr.	
Uzņemšanas prasības	Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām svešvalodā, reflektantiem no ārvalstīm jāaizpilda RISEBA uzņemšanas tests; jāpierāda svešvalodas prasme, kurā pretendē studēt, uzņemšana notiek atbilstoši apstiprinātajiem RISEBA Uzņemšanas noteikumiem.	
Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	Sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībā un administrēšanā	
Studiju programmas mērķis	Nodrošināt Latvijas un Eiropas augstākās izglītības prasībām atbilstošas akadēmiskās studijas, sasniegt studiju rezultātus uzņēmējdarbības, ekonomikas, vadības un psiholoģijas nozarē, attiecīgi sagatavojot speciālistus biznesa psiholoģijā gan privātā, gan publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos darbam ar personālu, pētniecību, vadībā, izglītošanā un attīstībā.	

Studiju programmas
uzdevumi

1) izglītēt uzņēmējdarbības organizācijas un vadības speciālistus ar zināšanām organizāciju psiholoģijā, kuri ir konkurētspējīgi kā Latvijā, tā arī starptautiskajā darba tirgū un kuri spēj veidot savas komerciālās struktūras Eiropas integrācijas un starptautiskās kooperācijas apstākļos;

2) nodrošināt konkurētspējīgu speciālistu sagatavošanu, atbilstoši Latvijas un Eiropas valstu izglītības prasībām, tādējādi radot labas iespējas jaunradei, pētnieciskajam darbam nozarē;

3) veicināt biznesa izglītības attīstību Latvijā, pilnveidojot Latvijas sociālekonomisko attīstību.

Sasniedzamie studiju rezultāti

- 1) Pārzina psiholoģijas principus atbilstoši darba tirgus tendencēm: organizāciju, vadības un biznesa psiholoģijas mūsdienu attīstības tendences.
- 2) Izprot vadības, uzņēmējdarbības un ekonomikas savstarpējās likumsakarības, tiesisko pamatojumu, uzņēmumu veidošanu, finanšu uzskaiti un analīzi un cilvēkresursu vadību.
- 3) Spēj risināt problēmas, saistītas ar personālu, izmantojot uzņēmējdarbības, vadības, ekonomikas un psiholoģijas teorētiskās un praktiskās zināšanas un prasmes uzņēmuma un tā struktūrvienību efektīvā vadīšanā, sadarbojoties ar dažādu līmeņu darbiniekiem un vadītājiem.
- 4) Spēj parādīt zinātnisku pieeju aktuālo psiholoģijā, uzņēmējdarbībā, vadībā un ekonomikā praktisku jautājumu risināšanā, patstāvīgi apgūstot jaunas zināšanas un nodrošinot organizācijas efektīvu darbību mainīgos sociālekonomiskos apstākļos.
- 5) Spēj uzņemties atbildību un organizēt komandas darbu multikulturālā vidē, organizējot darbu ar personālu atbilstoši noteiktiem mērķiem īpašnieku, darbinieku un sabiedrības interesēs.
- 6) Spēj lietot informācijas tehnoloģijas zinātniskās darbības veikšanai un kritiskai informācijas izvērtēšanai, patstāvīgi pieņemot lēmumus un risinot aktuālos ekonomikas, uzņēmējdarbības, vadības un psiholoģijas jautājumus, uzņemties atbildību par lēmumu pieņemšanu, tādejādi sniedzot ilgtermiņa ieguldījumu sociālajās zinātnēs.
- 7) Spēj plānot izaugsmi un vadīt uz attīstību vērstus procesus gan individuāli, gan grupā, sadarbojoties ar nozares speciālistiem organizācijas attīstībai un konkurētspējai.

Laika periodā no iepriekšējās akreditācijas 2013. gadā līdz 2019. gada 31. decembrim studiju programmas "Biznesa psiholoģija" parametros ieviešanas ir veiktas vairākas izmaiņas, kas saistītas ar studiju programmas kvalitātes uzlabošanu un atbilstību normatīvajos aktos.

Kamēr vēl ir spēkā iepriekšējā akreditācijas lapa, absolventi iegūst sociālo zinātņu bakalaura grādu uzņēmējdarbības vadībā, taču atbilstoši MK noteikumiem nr.240 "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu" un MK noteikumiem nr. 322 "Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju" tas tiks precizēts un absolventi turpmāk iegūs sociālo zinātņu bakalaura grāds **vadībā un administrēšanā**.

Studiju programmā vairs netiek atvērtas grupas krievu valodā, atbilstoši grozījumiem Augstskolu likumā, taču tiem studējošajiem, kuri tās uzsākuši, ir tiesības turpināt studiju programmu īstenošanu līdz 2022. gada 31. decembrim.

Studiju saturs tiek aktualizēts un pārskatīts katra studiju gada noslēgumā ņemot vērā studiju programmas padomes ieteikumus, studējošo atsauksmes un studiju programmas kartēšanas rezultātus.

Bakalaura studiju programmā "Biznesa psiholoģija" pārskata periodā veiktās izmaiņas ir šādas:

1. Programmas **A daļas studiju kursu apjoms ir palielinājies no 60 KP uz 65 KP**, jo studiju kurss "Biznesa komunikācija angļu valodā I-IV" KP apjoms palielinājās no 8 uz 11, lai studējošie veiksmīgāk varētu nokārtot Kembridžas angļu valodas eksāmenu. A daļā tika iekļauti arī studiju kursi "Civilā aizsardzība" (1KP) un "Sociālā un lietišķā ekoloģija" (1KP). Tā rezultātā tika samazināts KP skaits vairākiem B daļas studiju kursiem un par vienu no obligātajiem studiju kursiem tika iekļauta "Sociālā psiholoģija" (2KP).
2. Programmas **B daļas apjoms samazināts no 40KP uz 35KP**, jo no studiju programmas tika pilnībā izņemts 1 studiju kurss "Kognitīvā un problēmu risināšanas psiholoģija" (2KP) un apvienoti kursi "Ekonomikas psiholoģija" un "Patērētāju uzvedība" (2KP). Studējošo atsauksmju rezultātā B daļā tika iekļauts studiju kurss "Prezentācijas prasmes" (1KP), kā arī studiju kurss "Sociālā psiholoģija" tika iekļauts programmas A daļā.
3. Programmā iekļauti trīs **jauni C daļas studiju kursi**. Atbilstoši jaunākajām pētniecības tendencēm tika iekļauts studiju kurss "Pozitīvā psiholoģija", kurš koncentrējas uz darbinieku resursu apzināšanos un proaktīvu problēmu risināšanu. Tika iekļauts studiju kurss "Laika pārvaldība", pēc studentu pieprasījuma, lai viņi spētu efektīvāk organizēt darbus un līdzsvarot darba un privāto dzīvi. Tiek piedāvāts studiju kurss "Pieaugušo mācību metodes", kurā padziļināti tiek apgūtas metodes nobriedušu cilvēku izglītošanā, atbilstoši tendencēm cilvēkresursu vadībā un personāla mācībās.

1.tabula

Izmaiņas studiju programmas saturā kopš iepriekšējās akreditācijas un pamatojums to veikšanai

Studiju kurss 2013./2014. studiju gadā	Studiju kurss 2018./2019. studiju gadā	Pamatojums
--	--	------------

A (obligātā) daļa (65 KP)

Civilā aizsardzība (1KP), Sociālā un lietišķā ekoloģija (1KP)		Kopš 2017./2018.studiju gada, atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 13. maija noteikumos Nr. 240 "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu" II sadaļas 11. punktā minētajam, ka "(...) bakalaura studiju programmā ietver arī Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās studiju kursu satura prasības".
Biznesa komunikācija angļu valodā I-IV (8KP)	Biznesa komunikācija angļu valodā I-IV (11KP)	Palielinās kursa apjoms par 3 kredītpunktiem, kas tika vienādots visās bakalaura studiju programmās, sakarā ar Kembridžas angļu valodas eksāmena ieviešanu. Valodas zināšanas kopumā ir būtiskas mūsdienu darba tirgum.
Biznesa psiholoģija (3KP)	Biznesa psiholoģija (2KP)	Sakarā ar "Biznesa komunikācija angļu valodā" KP palielināšanu.

Biznesa ētika (2KP)	Biznesa ētika (1 KP)	Sakarā ar "Biznesa komunikācija angļu valodā" KP palielināšanu. Biznesa ētikas aspekti tiek izskatīti arī citos studijuursos ("Vispārīgā psiholoģija", "Mārketing", "Starpkultūru komunikācija un psiholoģija", "Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā")
Darba tiesības un darba aizsardzība (2KP)	Uzņēmējdarbības tiesiskais regulējums (4KP)	Studējošie un absolventi norādīja, ka šos kursus labāk apgūt kopā, secīgi, tādejādi apvienojot kopējā modulī, taču nemainot kopējo apjomu kredītpunktos un saturā (4KP).
Komerctiesības (2KP)		

B (obligātās izvēles) daļa - 35 KP

<p>Biznesa konsultēšana (2KP)</p>	<p>Projektu vadīšanas pamati (2KP)</p>	<p>Par šo Biznesa konsultēšanu bija saņemts zems novērtējums no studējošo puses, kā arī studiju kurss vairāk būtu ietverams profesionālās bakalaura studiju programmas saturā. Programmas padome ieteica ka absolventiem, atbilstoši jaunākajām tendencēm, ir nepieciešamas zināšanas, prasmes un kompetences projektu vadībā.</p>
<p>Kognitīvā un problēmu risināšanas psiholoģija (2KP)</p>	<p>Netiek vairs realizēts</p>	<p>Studiju kursa saturs pārklājās ar studiju kursu "Vispārīgā psiholoģija" (4KP) un "Konfliktu vadīšana un mediācija organizācijā"</p>
<p>Ekonomikas psiholoģija (2KP)</p>	<p>Ekonomikas uzvedība (2KP)</p>	<p>Studiju programmas kartēšanas rezultātā un arī studējošie atsauksmēs norādīja, ka studiju kursu saturs pārklājās. Lēmums par šādu studiju kursu tika pieņemts arī atbilstoši jaunākajām un aktuālākajām mūsdienu zinātnes tendencēm, kuras publicē Biznesa psiholoģijas asociācija (Lielbritānija).</p>
<p>Patērētāju uzvedība (2KP)</p>		

Prezentācijas prasmes (2KP)	Prezentācijas prasmes (1KP)	Sakarā ar "Biznesa komunikācija angļu valodā" KP palielināšanu. Prezentācijas prasmes no C daļas tika iekļautas B daļā sakarā ar studējošo vēlmēm 1KP apmērā, jo prezentācijas prasmes tiek trenētas arī citos studijuursos.
-----------------------------	-----------------------------	--

Papildus izmaiņām studijuursos, studiju programmā vairs netiek atvērtas grupas krievu valodā, atbilstoši grozījumiem Augstskolu likumā, taču tiem studējošajiem, kuri tās uzsākuši, ir tiesības turpināt studiju programmu īstenošanu līdz 2022. gada 31. decembrim.

Kopumā studiju programmā tika pilnībā pārtraukta 2 studiju kursu īstenošana (4 kredītpunktu apjomā), un to vietā parādījās 3 jauni studiju kursi (4KP apjomā), kas sastāda 6,6% no kopējā studiju programmas apjoma. Tika precizēts kredītpunktu skaits 3 studijuursos (6 kredītpunktu apjoma), kas veido 5% no kopējā studiju programmas apjoma. Tika apvienoti 4 (2+2) studiju kursi, būtiski nemainot to saturu, kas aptver 5% no kopējiem precizējumiem programmā. Tātad kopumā studiju programmā tika mainīts un/vai precizēts saturs 16,6% apmērā, un precizēts iegūstamais grāds atbilstoši normatīviem.

1.2. Statistiskie dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Studējošo skaita dinamikas raksturojums

2018./2019. studiju gadā studiju programmā studējošo skaits ir 620 un uz pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdi studiju programmā studē 675, no kuriem 105 (15,5%) studē pilna laika klātienē un 570 (84,5%) nepilna laika klātienē. Kopējais studējošo skaits ir audzis par 14,8% kopš pagājušā studiju gada. Pilna laika (dienas) studiju nodaļā studējošo skaits ir relatīvi noturīgs – ap 113 studējošajiem, nepilna laika klātienes (vakara) studiju nodaļā šis skaits strauji pieauga 2015./2016. studiju gadā un kopš tā laika ir ap 200 studējošajiem. Vislielākais studējošo skaits ir tālmācībā – katru gadu tuvu 300 studējošajiem, kas saistīts ar mūsdienu tendencēm studēt attālināti (sk. 1.pielikuma 2.attēlu).

Uz doto brīdi latviešu valodas plūsmā studējošie ir 497, kas sastāda 73,6% no kopējā studējošo skaita. Pilna laika klātienes studējošo skaits ir relatīvi noturīgs, taču ir palielinājies neklātienē studējošo skaits, kas, atbilst mūsdienu tendencēm studēt attālināti un iespēju apvienot darbu un studijas vakara nodaļā (sk. 1.pielikuma 1.attēlu).

Uzņemto studējošo skaita dinamika

Imatrikulēto studējošo skaits 2018./2019. studiju gadā bija 224 studējošie, no tiem 50 (22,3%) ir

pilna laika klātienē studējošie un 70, (31,2%) nepilna laika klātienē (vakara) un 104 (46,5%) nepilna laika neklātienē (tālmācībā) (sk. 1.pielikumu 3.attēlu). Šogad nepilna laika klātienes (vakara) nodaļā latviešu valodas plūsmā tika imatrikulēti 55 studējošie, šis rādītājs ir palicis nemainīgs kopš iepriekšējā studiju gada. Nepilna laika neklātienes (tālmācības) nodaļā latviešu valodas plūsmā arī tika imatrikulēti 55, kas ir par 22% krities kopš iepriekšējā studiju gada. 2019./2020. studiju gadā uzņemto studējošo skaits pilna laika klātienes (dienas) nodaļā latviešu valodas plūsmā ir 38, kas ir par 44% (17 studējošie) audzis kopš iepriekšējā studiju gada.

Saskaņā ar grozījumiem Augstskolu likumā, sākot ar 2019. gada 1. janvāri, vairs netiek piedāvāta iespēja uzņemt studējošos krievu valodas grupās, taču neskatoties uz to, latviešu valodas grupā, kurā 2019./2020. studiju gadā uzņemti 38 studējošie, ir noticis pieaugums par 44% kopš 2017./2018. studiju gada, kad bija uzņemts tika 21 studējošais. Nepilna laika klātienes (vakara) studiju formā latviešu valodas plūsmā uzņemto studējošo skaits palicis nemainīgs kopš 2018./2019. studiju gada – 55 studējošie, savukārt 2018./2019. studiju gadā krievu valodas grupā tika uzņemti 15 studējošie, tādējādi kopumā 2018./2019. Studiju gadā tika uzņemti 70 studējošie un kopumā šogad ir uzņemti par 21,4% mazāk, taču, kā jau tika minēts, latviešu valodā studējošo skaits ir palicis nemainīgs. Par tālmācībā studējošajiem uz pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī pilnvērtīgu datu nav, lai tos varētu korekti salīdzināt ar 2018./2019.studiju gadu. Kopumā no datiem var secināt, ka 2018./2019.studiju gadā krievu valodas plūsma veidoja 33,4% no imatrikulēto studējošo skaita un kopumā tika imatrikulēti par 8% vairāk nekā 2017./2018. studiju gadā. Imatrikulēto studējošo skaits ik gadu vērtējams kā stabils, katru studiju gadu imatrikulējot vidēji ap 212 studējošajiem.

Uzņemto studējošo skaitam ir tendence augt, īpaši liels pieaugums notika laika posmā no 2012. līdz 2014. gadam, kad programmā attīstījās tālmācības studiju forma un katru gadu vispieprasītākā ir tieši tālmācības studiju forma uzņemot vidēji par 30% vairāk studējošos, kā vakara studiju nodaļā un 50% vairāk kā dienas studiju nodaļā, kas saistīts ar jauniešu attīstības tendencēm, ka viņi dodas ārpus Latvijas, bet vienlaikus dod priekšroku studēt dzimtajā valodā, ja ir tāda iespēja. Neskatoties uz to, ka imatrikulēto studējošo skaits ir relatīvi noturīgs, kopējais studējošo skaits studiju programmā katru gadu palielinās, kas saistīts ar studējošo atjaunošanos studijās pēc eksmatrikulācijas, kas tiks apskatīts turpmāk.

Studējošo atbirtums

2018./2019. studiju gadā tika eksmatrikulēti 96 studējošie, kas veido 16% no kopējā studējošo skaita, kas ir samazinājies par 3,5% no 2017./2018. studiju gada. Vislielākais studējošo atbirtums notika 2015./2016. studiju gadā (22,3%). Studējošo eksmatrikulācijas iemesli atspoguļoti 1.pielikuma 1. tabulā. Aplūkojot studējošo eksmatrikulācijas iemeslus, 2018./2019. studiju gadā, var secināt, ka studējošie galvenokārt tiek atskaitīti, jo 45% neatjaunojas pēc studiju pārtraukuma vai 22% finansiālo saistību neizpildes dēļ. Iepriekšējos studiju gados studējošie galvenokārt tika eksmatrikulēti par finansiālo saistību neizpildīšanu, taču 2018./2019. studiju gadā šī tendence ir ievērojami samazinājusies (par 48%). Ņemot to vērā, augstskola ir ieviesusi izmaiņas studējošo studiju maksas grafikā. Ir vērojama tendence, ka samazinās studiju pārtraukšana uz studējošā iesnieguma pamata (no 26 iesniegumiem 2016./2017. studiju gadā uz 16 iesniegumiem 2018./2019. studiju gadā), kurā galvenokārt studējošie norāda personīgus apstākļus, vai sadzīves prasību maiņu. Vidēji katru gadu ap 37% studējošie tiek eksmatrikulēti par studiju neuzsākšanu pēc studiju pārtraukuma (vidēji tie ir 40 studējošie ik gadu), taču arī šis jautājums tiek risināts, ieviešot sistēmu, kas atgādina studējošajiem par akadēmisko parādu kārtošānu studiju pārtraukuma laikā, lai vairotu studējošo motivāciju studēt. Neliels eksmatrikulēto studējošo skaits (5%) ir saistīts par studiju plāna neizpildīšanu un 7% tiek eksmatrikulēti gan par finansiālo saistību neizpildīšanu, gan arī par studiju kursu nenokārtošanu. Kopumā studējošo eksmatrikulācija ir svārstīga, taču 2018./2019. studiju gadā tā ir bijusi salīdzinoši vismazākā attiecībā pret studējošo skaitu – 16%. (sk.

1.pielikuma 1.tabulu).

Absolventu skaits

2018./2019. studiju gadā studiju programmu absolvēja 100 studējošie, kas veido 14,8% attiecībā pret kopējo studējošo skaitu. Absolventu skaits no 2015./2016. studiju gada ir pieaudzis par 58% pateicoties nepilna laika klātienes studiju formām un kopš tā laika ir saglabājies relatīvi nemainīgs ap vidējo aritmētisko – 90 absolventi gadā (sk. 1.pielikuma 4.attēlu)

Studējošie no ārvalstīm

Studiju programmā kopumā pa pēdējiem 6 studiju gadiem pilna laika klātienes (dienas) studiju nodaļā ir studējošie no 10 dažādām pasaules valstīm, kuras atrodas Eirāzijas kontinentā, visvairāk studējošo ir no Uzbekistānas un Krievijas (1.pielikuma 2.tabula). Līdz 2018./2019. studiju gadam (ieskaitot) vidēji no ārzemēm studēja 31 students, uz pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdi studē 11 no ārvalstīm, kas saistīts ar izmaiņām MK noteikumos.

Studijas notiek par privāto finansējumu, ir pieejamas divas augstskolas finansētas studiju vietas pilna laika dienas studiju nodaļā (viena vieta ir latviešu valodas grupā un viena ir krievu valodas grupā), ir pieejamas arī sadarbības partneru, sasniegumu un radnieku atlaižu iespējas studiju maksai.

Studējošo skaits programmā ir pietiekošs, kas norāda uz programmas satura un realizējamo formu aktualitāti, uzņemto studējošo un absolventu skaita dinamika vērtējama pozitīvi, studējošie galvenokārt pamet studijas finanšu trūkuma un neatjaunošanās pēc akadēmiskā atvaļinājuma dēļ. Neskatoties uz to, studējošo skaits programmā ir stabils.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Studiju programmas „Biznesa psiholoģija” parametru savstarpējā sasaiste

Studiju programmas nosaukums	Biznesa psiholoģija
Iegūstamais grāds	Sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībā un administrēšanā
Studiju programmas produkts- iegūstamā kvalifikācija	Nav paredzēts piešķirt
Studiju programmas mērķis	Studiju programmas mērķis ir nodrošināt Latvijas un Eiropas augstākās izglītības prasībām atbilstošas akadēmiskās studijas, sasniegt studiju rezultātus uzņēmējdarbības, ekonomikas, vadības un psiholoģijas nozarē, attiecīgi sagatavojot speciālistus biznesa psiholoģijā gan privātā, gan publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos darbam ar personālu, pētniecību, vadībā, izglītošanā un attīstībā.

Uzdevumi

1) izglītot uzņēmējdarbības organizācijas un vadības speciālistus ar zināšanām organizāciju psiholoģijā, kuri ir konkurētspējīgi kā Latvijas, tā arī starptautiskajā darba tirgū un kuri spēj veidot savas komerciālās struktūras Eiropas integrācijas un starptautiskās kooperācijas apstākļos;

2) nodrošināt konkurētspējīgu speciālistu sagatavošanu, atbilstoši Latvijas un Eiropas valstu izglītības prasībām, tādējādi radot labas iespējas jaunradei, pētnieciskajam darbam nozarē;

3) veicināt biznesa izglītības attīstību Latvijā, pilnveidojot Latvijas sociālekonomisko attīstību.

Uzņemšanas noteikumi

Vispārējie uzņemšanas notiekumi:

Par studējošiem var kļūt Latvijas Republikas pilsoņi un personas, kurām ir Latvijas Republikas izdota nepilsoņu pase, kā arī ārvalstnieki un citas personas, kurām ir izsniegtas pastāvīgās vai termiņuzturēšanās atļaujas.

Lai studētu Augstskolā RISEBA, nepieciešams Latvijā atzīts un dokumentāli apliecināts dokuments par pabeigtu vidējo vai vidējo profesionālo izglītību, vai arī par studijām citā augstskolā, kā arī jāizpilda Uzņemšanas noteikumi

Pastāv papildprasības angļu un krievu valodā studējošajiem:

Iestājpārbaudījums angļu valodā (pārbaudījumu nav jākāro tiem, kuru Centralizēto eksāmenu rezultāts ir B2 līmenī, vai augstāk vai, ja iepriekšējā izglītība iegūta angļu valodā vai uzrāda pozitīvu IELTS (ar vērtējumu vismaz 6) vai TOEFL (ar vērtējumu vismaz 500) sertifikātu, vai tam pielīdzināmu citu starptautisku sertifikātu. Iestājpārbaudījums sastāv no 3 prasmju pārbaudes – lasīšana, rakstīšana (datu interpretācija, eseja) un valodas lietojums.

Reflektantiem, kuri iepriekšējo izglītību ieguvuši ārvalstīs, CE vērtējumi nav nepieciešami, bet jākāro Augstskolas **RISEBA uzņemšanas tests** (*RISEBA admission test*) programmas īstenošanas valodā, kurš sastāv no 4 sadaļām un testa mērķis ir novērtēt potenciālā studenta spēju integrēties augstskolas RISEBA daudz kultūru studiju vidē, viņa intelektuālo potenciālu un kompetences, lai veiksmīgi un radoši īstenotu studiju procesu. Testā ietvertas tēmas ar uzsvāru uz informācijas tehnoloģijām, ekonomiku un biznesu, matemātiku, komunikāciju, ētiku.

Visi studējošie iesniedz sekojošus dokumentus:

- elektroniskais pieteikums vai aizpildīts pieteikums klātienē Klientu apkalpošanas centrā;
- pases vai personas apliecības (eID) kopija (uzrādot oriģinālu);
- iepriekšējo izglītību apliecinošu dokumentu kopijas (uzrādot oriģinālus vai iesniedzot notariāli apstiprinātas kopijas);
- CE sertifikāts latviešu valodā un angļu valodā;
- maksājuma uzdevums par reģistrācijas maksu;
- ja iepriekšējā izglītība iegūta ārvalstīs, Akadēmiskā informācijas centra izsniegta izziņa;
- 4 fotogrāfijas (3x4cm)

Pieteikumu ar augstākminētajiem dokumentiem var iesniegt elektroniski un pēc to veiksmīgas apstrādes, un citu uzņemšanas nosacījumu izpildes, studējošais tiek aicināts klātienē parakstīt studiju līgumu, pie reizes uzrādot iesniegto dokumentu oriģinālus, lai autentificētu studentus. Jāpiebilst, ka arī tiek prasītas fotogrāfijas un, lai gan formālas pārrunas nav paredzētas, līguma parakstīšanas brīdī atbildīgā persona šīs fotokartītes salīdzina ar reflektantu klātienē.

Studiju rezultāti

programmas līmenī,
ieskaitot:

- zināšanas un izpratni;
- prasmes;
- kompetences

Studiju programma atbilst Eiropas Kvalifikācijas ietvarstruktūras (EKI) un Latvijas Kvalifikācijas ietvarstruktūras 6. līmenim, MK noteikumiem Nr. 240 "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu", citiem valsts likumiem un RISEBA iekšējiem normatīviem.

Pabeidzot studiju programmu, absolvents iegūst:

Zināšanas:

- 1) Pārzina psiholoģijas principus atbilstoši darba tirgus tendencēm: organizāciju, vadības un biznesa psiholoģijas mūsdienu attīstības tendences.
- 2) Izprot vadības, uzņēmējdarbības un ekonomikas savstarpējās likumsakarības, tiesisko pamatojumu, uzņēmumu veidošanu, finanšu uzskaiti un analīzi un cilvēkresursu vadību.

Prasmes:

- 3) Spēj risināt problēmas, saistītas ar personālu, izmantojot uzņēmējdarbības, vadības, ekonomikas un psiholoģijas teorētiskās un praktiskās zināšanas un prasmes uzņēmuma un tā struktūrvienību efektīvā vadīšanā, sadarbojoties ar dažādu līmeņu darbiniekiem un vadītājiem.
- 4) Spēj parādīt zinātnisku pieeju aktuālo psiholoģijā, uzņēmējdarbībā, vadībā un ekonomikā praktisku jautājumu risināšanā, patstāvīgi ap-gūstot jaunas zināšanas un nodrošinot organizācijas efektīvu darbību mainīgos sociālekonomiskos apstākļos.
- 5) Spēj uzņemties atbildību un organizēt komandas darbu multikulturālā vidē, organizējot darbu ar personālu atbilstoši noteiktiem mērķiem īpašnieku, darbinieku un sabiedrības interesēs.

Kompetences:

- 6) Spēj lietot informācijas tehnoloģijas zinātniskās darbības veikšanai un kritiskai informācijas izvērtēšanai, patstāvīgi pieņemot lēmumus un risinot aktuālos ekonomikas, uzņēmējdarbības, vadības un psiholoģijas jautājumus, uzņemoties atbildību par lēmumu pieņemšanu, tādejādi sniedzot ilgtermiņa ieguldījumu sociālajās zinātnēs.
- 7) Spēj plānot izaugsmi un vadīt uz attīstību vērstus procesus gan individuāli, gan grupā, sadarbojoties ar nozares speciālistiem organizācijas attīstībai un konkurētspējai.

Studiju rezultāti studiju gadu griezumā

Studiju programma ir 3 gadus gara, un tās organizācija paredz, ka pirmais studiju gads tiek veltīts vadības un psiholoģijas pamata aspektu un vispārīglītojošo studiju kursu realizēšanai, piemēram, Vadībinības, Vispārīgā psiholoģija, Sociālā psiholoģija, Informācijpratība, levads biznesa psiholoģijas pētniecībā u.tml., papildus tam studējošie iegūst prasmes un kompetences pašizziņai un pašizaugsmei, kas tālāk nepieciešams, lai viņi sapratu savas profesionālās darbības virzienu.

Otrajā studiju gadā turpinās uzņēmējdarbības teorētiskie pamatkursi un tiek apgūti psiholoģiskie aspekti tieši biznesā – vadības psiholoģija, konfliktu risināšana un mediācija organizācijā, ekonomikas uzvedība. zinātniski pētnieciskās metodes 1 u.tml. Šajā studiju gadā studējošie attīsta biznesa veidošanas un vadīšanas prasmes gan mikro, gan makro līmenī. Trešajā studiju gadā studējošie padziļina savas zināšanas par uzņēmējdarbības starptautiskajiem aspektiem, inovācijām un finanšu vadīšanu – Starptautiskais bizness, starptautiskais mārketingis, Inovāciju menedžments, Zinātniski pētnieciskās metodes 2, sekmīgai bakalaura darba izstrādei un valsts pārbaudījuma nokārtošanai.

Studiju rezultāti noteikta studiju kursa līmenī

Katram studiju kursam ir noteikts mērķis, kas primāri izriet no programmas paredzamiem rezultātiem, ir sasaistīts ar iepriekš apgūtajiem studiju kursiem un ir saskaņā ar docētāja izglītību un profesionālo pieredzi. Studiju kursa mērķis studējošajiem ir zināms vēl pirms studiju kurss ir sācies, tas norādīts studiju kursa aprakstā un ietverts studiju kursu kartējumā.

Novērtēšanas kritēriji

Katra studiju kursa novērtēšanas kritēriji ir saskaņā ar sasniedzamajiem rezultātiem un kopīgi īsteno studiju kursa mērķi. Katrā studiju kursā ir ietvertas dažādas novērtēšanas metodes, taču galvenais akcents ir uz gala darbu, kas sastāda ne mazāk kā 40% no kopējā vērtējuma. Jo studiju kurss ir kredītpunktu ziņā apjomīgāks, jo vairāk ir novērtējuma metodes.

Studiju programmā “Biznesa psiholoģija” tiek uzņemti reflektanti, kuri atbilst uzņemšanas noteikumiem, studiju programma tiek īstenota 3 dažādās formās, tādejādi sniedzot iespēju reflektantiem izvēlēties savām iespējām piemērotāko. Absolventi iegūst sociālo zinātņu bakalaura grādu vadībā un administrēšanā, kas atbilst programmas mērķim, uzdevumiem, sasniedzamajiem rezultātiem un programmas saturam, kas ir savstarpēji saskaņoti un izriet no studiju programmas kartēšanas. Studiju kursu rezultāti izriet no programmas rezultātiem, kuri tiek nosūtīti mācībspēkiem gatavojot un atjauninot studiju kursu aprakstus. Mācībspēki, vadoties pēc kartējuma, izstrādā studiju kursā sasniedzamos rezultātus, izvēlas atbilstošas novērtēšanas metodes un pielāgo saturu. Tā kā studiju programmai ir 3 formas, programmas direktors pārliecinās, ka studiju kursi nodrošina vienādas zināšanas, prasmes un kompetences, ja tos docē dažādi mācībspēki. Programmas direktors, iepazīstoties ar studiju kursa saturu, sniedz atgriezenisko saiti mācībspēkam, nepieciešamības gadījumā tiek veiktas korekcijas. Noslēgumā studējošie izstrādā bakalaura darbu, kurā atspoguļojas visi sasniedzamie programmas rezultāti, kurus novērtē valsts pārbaudījuma komisija.

Studiju programmas nosaukums, iegūstamais grāds, mērķis, uzdevumi, studiju rezultāti, kā arī uzņemšanas nosacījumi ir savstarpēji saistīti, tie atbilst normatīvajam regulējumam.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Studiju programmas apgūvē studējošie iegūst prasmes un kompetences, gan uzņēmējdarbības uzsākšanai, sava uzņēmuma veidošanai, gan darbam dažādās organizācijās, lai darbotos kā vidēja līmeņa vadītāji vai speciālisti personāla vadības jautājumos. Līdz ar to var apgalvot, ka studiju programmas absolventu nodarbinātības perspektīvas ir ļoti plašas.

Ņemot vērā Ekonomikas ministrijas 2018. gadā sagatavoto "Informatīvo ziņojumu par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm" var secināt, ka pieprasījums pēc augstas kvalifikācijas speciālistiem (vadītājiem, vecākiem speciālistiem, speciālistiem) nākotnē tikai pieaugs (sk. 2.1. tabulu), kas saistīts ar mūsdienu tehnoloģiju attīstību un nepieciešamību pēc to efektīvas pārvaldīšanas. Tautsaimniecības pārstrukturizācijas rezultātā aizvien straujāk pieaug pieprasījums pēc darbaspēka tirdzniecībā un it īpaši komercpakalpojumos, kā arī pēc speciālistiem, kuriem ir psiholoģijas zināšanas. Sagaidāms, ka profesiju griezumā pieprasījums palielināsies arī pēc komercdarbības un pārvaldes speciālistiem.

2.1. tabula

Nodarbināto skaits tautsaimniecības nozarēs (tūkstošos)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pavisam	908,5	850,7	861,6	875,6	893,9	884,6	896,1	893,3	894,8
Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība	79,5	73,3	76,6	73,3	71,9	66,3	71,1	68,7	61,4
Apstrādes rūpniecība	120,0	112,2	114,4	122,5	125,7	118,8	116,3	123,5	120,9
Pārējā rūpniecība	28,9	26,4	22,0	20,6	20,6	18,9	23,6	25,7	24,5
Būvniecība	72,3	57,6	60,9	62,3	67,3	73,2	71,9	66,1	63,1
Tirdzniecība, izmitināšana	172,7	162,0	161,4	155,7	159,9	161,6	159,3	154,7	161,0
Transports un uzglabāšana	79,0	71,4	73,2	75,1	77,3	84,8	85,3	83,3	79,6
Citi komercpakalpojumi	151,9	153,7	151,2	163,9	167,6	165,3	170,3	173,8	183,7
Sabiedriskie pakalpojumi	204,2	193,7	199,8	202,2	203,6	195,7	198,3	197,5	200,6

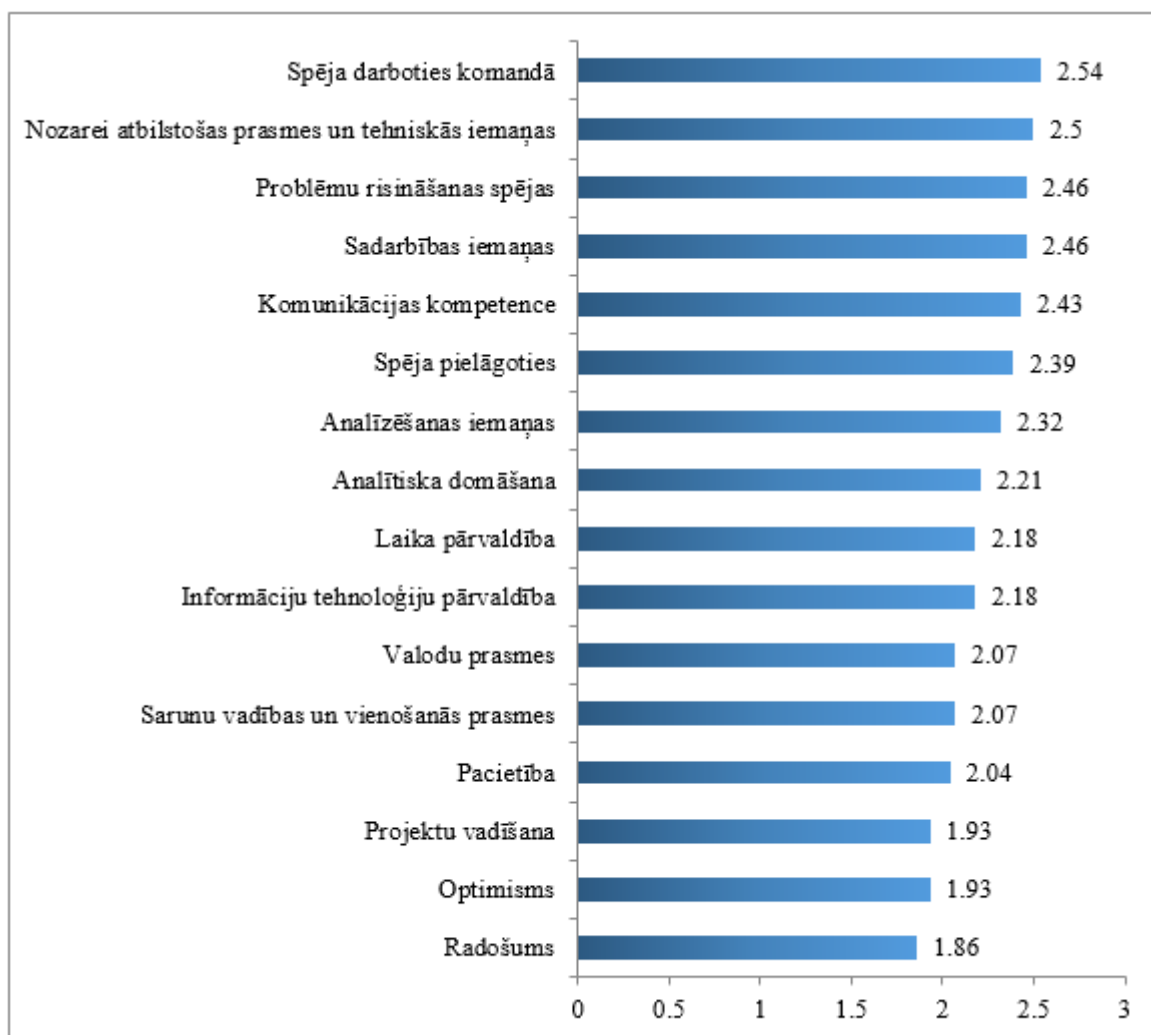
Ziņojums

norāda, ka būs nepieciešami arī psihologi un speciālisti ar zināšanām, prasmēm un kompetencēm psiholoģijas nozarē. Tas saistīts ar mūsdienu **zinātnes** tendencēm, kas uzsver, ka biznesā arvien vairāk nepieciešami speciālisti ar psiholoģijas zināšanām un cilvēkresursu vadīšanas kompetencēm, kuri padziļināti pārzina tādus aspektus kā organizāciju kultūra, personālvadība, darbinieku

motivēšanas un disciplinēšanas paņēmieni, stresa un laika pārvaldīšana, personāla pētīšana, datu ievākšana un pareiza to interpretēšana (kritiskā domāšana) u.c. kompetences, ko savos ziņojumos publicē tādi zinātniskie žurnāli kā "Journal of Business psychology" un "Industrial and Organizational psychology".

Pastāv ļoti daudz pētījumu, kas nosaka, ka vide, mikroklimats un kultūra ir viens no noteicošajiem veiksmes faktoriem veiksmīgai organizācijas darbībai un lietojot piemērotas metodes var sasniegt organizācijas mērķus un gūt panākumus. Tas viss ir ietverts studiju programmas saturā, kurā studējošie mācās gan metodes, gan principus ilgtspējīgam biznesam, iepazīstot paši sevi un apkārtējos. Lai augstskola regulāri būtu informēta par jaunākajām tendencēm biznesā, izglītībā, pētniecībā un psiholoģijā un tādejādi nodrošinātu nepārtrauktu studiju satura, metožu un kursu aktualitāti, notiek dažādi pētniecības projekti, piemēram, mācībspēki rada publikācijas kopā ar studentiem un absolventiem un uzstājas konferencēs vai publicējas zinātniskajos krājumos par aktuālajām tēmām.

2018. gadā tika publicēts I.Senņikovas, I.Ludvigas un E.Dubinskas pētījums par vadītāju un līderu nepieciešamajām prasmēm un kompetencēm darba devēju skatījumā, kā rezultātā darba devēji norādīja uz 2.1. attēlā norādītajām prasmēm darba tirgū (skalā no 0 - 3). No attēlā redzamā var secināt, ka darba devēji konkrēti izvirza t.s. maigās prasmes (ang. *soft skills*), konkrētajai industrijai nepieciešamās prasmes un valodu prasmes. Studiju programma ir orientēta tieši uz maigo prasmju attīstīšanu gan individuālā, gan kopienas, gan sabiedrības līmenī, kā arī svarīgu lomu izglītībā ieņem studējošo sevis izpratnes padziļināšana un personības brieduma veicināšana. Studējošie attīsta spēju kritiski uztvert, analizēt informāciju, to vispārināt, grupēt, plānot un prognozēt tieši caur pētījumu iemaņu attīstīšanu, kas mūsdienās ar informāciju bagātajā tehnoloģiju vidē ir īpaši aktuāli. Studiju programmā 11 KP ir atvēlēti Biznesa angļu valodas apgūšanai, ko darba devēji arī ir norādījuši kā pietiekoši svarīgu. Kopumā var secināt, ka studiju programma attīsta nepieciešamās prasmes un kompetences, kuras darba devēji novērtē darba tirgū.

2.1. attēls Darba tirgum nepieciešamās prasmes (Senņikova, Ludviga & Dubinska, 2018)

RISEBA esošā darba pieredze, īstenojot studiju programmu, un veiktās studējošo aptaujas rāda, ka gan studiju programma, gan studiju formas ir ļoti aktuālas un nozīmīgas, un ka tām ir plašas attīstības iespējas, lai izglītotu un sagatavotu kvalificētus speciālistus konkurētspējīgai darbībai valsts un privātajos uzņēmumos Latvijā un ārvalstīs. Studiju programmas akadēmiskais personāls sagatavo studējošos darbam globālajā pasaulē, daloties ar savu pieredzi starptautiskā mērogā, izglītojot par Eiropas un NVS valstu uzņēmējdarbības vides specifiku, tradīcijām un darba metodēm.

Studiju kursu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares darba prasībām katru gadu un studiju programmas satura aktualitāti darba tirgum un vispārējo kvalitāti nodrošina studiju programmas padome.

Studiju programmas padomes uzdevumi ir:

- izvērtēt attiecīgo studiju programmu atbilstoši esošajai situācijai tirgū un nozarē, programmu padome apstiprina ikgadējos pašnovērtējuma ziņojumus;
- sniegt ieteikumus programmas pilnveidošanai vai izmaiņām programmā;
- pārskatīt sadarbību ar biznesa vidi un ieteikt jaunus sadarbības projektus.

Biznesa psiholoģijas padomes sastāvā ir daudzveidīgi speciālisti – gan ievēlēti mācībspēki, gan ārštata mācībspēki, kuri docē studiju kursus dotajā programmā un, kuriem ir regulārs kontakts ar studējošajiem. Piedalās arī augstskolas prorektori un studiju procesa administratori un studiju grupu kuratori, lai sniegtu atgriezenisko saikni par darbu ar studentiem, studentcentrētas pieejas realizēšanu un augstskolas iespējām pilnveidot studiju procesu. Tiek iekļauti arī darba devēji un

nozares speciālisti, kuri spēj reflektēt par aktuālajām tendencēm un darba tirgus prasībām. Tiek pieaicināti arī programmā studējošie, studējošo pašpārvalde un absolventi, kuri sniedz novērtējumu no savas pieredzes programmā. Studiju programmas padomē tiek apspriestas aktuālās darba tirgus tendences, jaunākās zinātnes un pētniecības tendences, augstskolas iespējas tās ieviest studiju programmā, studiju programmas saturs un lietotās mācību metodes studiju kursu un programmas rezultātu sasniegšanā. Programmas padomes rezultātā tiek sniegti radoši priekšlikumi studiju programmas satura un mācību metožu pilnveidošanai, zinātniskajai darbībai, studējošo apmierinātības veicināšanai, kā arī zināšanu, prasmju un kompetenču pilnveidošanai atbilstoši aktuālajām prasībām un augstskolas iespējām.

RISEBA darbojas arī Studentu karjeras atbalsta speciālists, kas iniciē dažādu pasākumu organizēšanu virziena/programmas ietvaros, iesaista studējošos dažāda veida aktivitātēs. Karjeras atbalsta speciālists palīdz studiju programmas "Biznesa psiholoģija" studējošajiem nodrošināt pētniecības vajadzības, nodrošinot kontaktus ar dažādām organizācijām un uzņēmumiem, to struktūrvienībām, biedrībām un asociācijām, tādejādi vairāki uzņēmumi iesaistīti arī studentu praktiskās pētniecības darbā, piedāvājot tiem pētniecības tematus un vietas. Aktīva sadarbība ar profesionālajām organizācijām notiek arī RISEBA Radošā biznesa inkubatora ietvaros, veidojot mentoru grupas, novērtējot studentu idejas un rīkojot biznesa plānu konkursus.

Kopš 2013.gada RISEBA darbojas Absolventu asociācija, kuras mērķis ir veidot un stiprināt absolventu kopienu, nodrošināt absolventu tālākizglītības iespējas un veicināt kontaktu uzturēšanu ar augstskolu, tās mācībspēkiem, studentiem un citiem absolventiem. Absolventu asociācija ir iespēja ne tikai apzināt absolventu turpmākās profesionālās gaitas, bet arī veidot saikni ar absolventu izveidotām, vadītām vai pārstāvētām profesionālajām organizācijām.

2015.gadā tika rīkota starptautiska zinātniskā konference *Business Psychology – Gateway to Sustainable and Successful Business* (tulk. Biznesa psiholoģija – ceļš uz ilgtspējīgu un veiksmīgu biznesu), kurā iesaistījās studiju programmas "Biznesa psiholoģija" studējošie, absolventi un mācībspēki. Konference tika rīkota divās sekcijās viena bija veltīta biznesa psiholoģijai un otra – vadībiznībā. Tā rezultātā daļai no konferencē prezentētajām publikācijām tika veltīts 9. izdevums starptautiski zinātniski recenzētā žurnālā „*Journal of Business Management*”. Kopumā žurnāla tika iekļautas 11 zinātniskās publikācijas. Publikācijās, kuras veltītas biznesa psiholoģijas segmentam, tika apskatītas tādas tēmas kā organizāciju kultūra un klimats, darba un profesionālais stress, profesionālā deformācija un izdegšana, līderība, inovācijas un ideju menedžments u.c. Savukārt vadībiznībā veltītajā sadaļā tika iekļautas publikācijas par tādām tēmām kā uzņēmumu iegāde, inovāciju pārvaldības sistēma, ideju menedžments u.c., liekot uzsvāru uz teorētisko un praktisko lietojamību. Katrs no rakstiem tika divreiz recenzēts (recenzējamā raksta autors ir anonīms recenzēšanas brīdī). Rakstu krājums tiek lietots kā mācību līdzeklis dažādos studijuursos un kalpo par paraugu zinātniskajai pieejai biznesa psiholoģijā. Studējošie un mācībspēki to ir atzinīgi novērtējuši un iekļauj atsauces uz to savās publikācijās, bakalaura un kursa darbos.

Neapšaubāmi zinātniskā darbība turpinās arī tagad un šobrīd pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanas periodā tiek veidots starptautiski recenzēts zinātnisks rakstu krājums "Supervīzija Latvijā: izpētes rezultātos pamatotas attīstības iespējas" (sastādītāja Maija Zakriževska-Belogrudova). Rakstu krājums tiks izdots RISEBA augstskolā un tam rakstus ir iesnieguši arī studiju programmas "Biznesa psiholoģija" absolventi (piemēram, Ance Saulīte, Sandra Rudzīte) un mācībspēki (M.Zakriževska-Belogrudova, S.Blumberga, I.J.Mihailovs, L.Rutka, A.Hofmane). Rakstu krājumā apkopotās publikācijas sasaucas ar biznesa psiholoģijas tēmām, tajā ir jaunākās atziņas darbā ar personālu un mūsdienās aktuālo tendenču novērtējums darba tirgū.

No 2021 – 2022. gadam, par godu studiju programmas "Biznesa psiholoģija" 10 gadu ilgai pastāvēšanai, tiks veidots rakstu krājums, kurā tiks apkopotas mūsdienu pētījumu atziņas un

nākotnes tendences biznesa psiholoģijā.

Katru gadu studējošie kopā ar mācībspēkiem piedalās starptautiskajā studentu zinātniskajā konferencē „Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos”, kuras sadalītas dažādās sekcijās, atkarībā no pētniecības virziena. Viena no populārākajām sekcijām ir „Biznesa psiholoģija”, kura ik gadu piedalās gan studējošie, gan absolventi kopā ar savu darbu vadītājiem. Arī tie studenti, kuru bakalaura darbi tiek novērtēti teicami un izcili valsts pārbaudījuma komisijā, publicē sava pētījuma rezultātus kopā ar darba vadītājiem indeksētos zinātniskajos žurnālos, piemēram, Web of Science, EBSCO, Thomson&Reuters. Zemāk minēti daži publikāciju piemēri:

- Zakriževska, M., Prusis, J. (2018). Social Capital and Social Support of Riga Startups. International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEM 2018, Vol. 18, p. 881-888, ISBN 978-619-7408-65-2, ISSN 2367-5659 DOI: 10.5593/sgemsocial2018/1.5/S05.110 EBSCO database - <http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=14&sid=a8d99c12-b292-4738-9852-7ac807e124f4%40sdc-v-sessmgr06&bdata=JnNpdGU9ZWwhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=134142248&db=asn>
- Zakriževska, M., Stanga G. Professional Deformation Correlation with Burnout between Airline Cabin Crew, 2017, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art. Book 3, Vol 2, p. 271-278, ISBN 978-619-7408-19-5 / ISSN 2367-5659 DOI: 10.5593/sgemsocial2017/32/S11.034 EBSCO database - <http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=9&sid=a8d99c12-b292-4738-9852-7ac807e124f4%40sdc-v-sessmgr06&bdata=JnNpdGU9ZWwhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=127244063&db=asn>
- Blumberga, S., Kraukle, E. (2018). Epistemic Authority of Supervisors, Reliance Upon It and Personnel Job Satisfaction in a Latvian Joint-Stock Company. Konferences EDU Learn rakstu krājums, 2018,- Spānija, pp. 4687- 4695, ISSN 2340-1117. Thompson Reuters Web of Science.
- Blumberga, S., Saulite, A. (2017). Corporate social responsibility and consumers wastesorting habits. CBU International conferences Innovation in Science and Education abstraktu krājums,- Čehija, pp. 51- 56, ISSN 1805-9961, Thompson Reuters Web of Science WOS 000439408200010.
- Blumberga, S., Reboka, A. (2018). Role of personnel management marketing in recruitment in a web-based personnel recruitment company. Konferences SGEM Social Sciences and Arts rakstu krājums, 2018,- Bulgārija, pp. 833- 840, ISSN 2367-5659. Iesniegts indeksēšanai - Thompson Reuters Web of Science.
- Bulbika, D., Brence I. (2019). The 12-th Annual Scientific Baltic Business Management Conference ASBBMC 2019 “Foreseeing Challenges and Opportunities for Organizations at the Macro and Micro Level, Latvia, Riga, 21 -23 February 2019, report Consumer Satisfaction with Car Sharing Service CARGURU and Its Improvement Possibilities.

Katru gadu Latvijas Organizāciju psihologu biedrība rīko starptautiski zinātniski praktisko konferenci, kuru apmeklē studenti, absolventi, mācībspēki. Konferencē tiek apspriestas starpnozaru aktuālās tēmas un pašreizējie izaicinājumi gan vietēja, gan starptautiska mēroga. Pēc konferencē ietvertajām tēmām un apskatītajām metodēm tiek arī aktualizēts studiju kursu saturs, ietverot jaunākās zinātnes un darba tirgus atziņas.

Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” studiju kursu saturs ir mūsdienīgs, atbilst un tiek piemērots nozares, darba tirgus vajadzībām, ietverot arī zinātnes tendences, kuras nodrošina mācībspēku publikācijas, dalība zinātniskajās konferencēs un biznesa psiholoģijai veltītais rakstu krājums.

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

Studiju kursos iekļautā informācija izriet no studiju kursa mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, kuri, savukārt, izriet no programmas mērķa un sasniedzamajiem rezultātiem. Sasaiste ir labi redzama no studiju programmas kartējuma (3.pielikums). Katrs studiju kurss nodrošina 3 līdz 4 programmas sasniedzamo rezultātu apguvi. Studiju programmas rezultāti ir vienmērīgi sadalīti gan obligātās, gan ierobežotās izvēles studiju daļā.

Pirms semestra sākuma katram mācībspēkam ir jāatjaunina studiju kursa apraksts, izvērtējot esošos studiju kursa mērķus un sagaidāmos studiju rezultātus, un jāpārskata piedāvātie mācību materiāli un literatūras avoti, pārliecinoties, ka literatūra ir aktuāla un tiek prezentēti jaunākie pētījumi un zinātniskā literatūra šajā jomā. Pēc studiju programmas kartēšanas tika precīzāk definēti sasniedzamie studiju programmas mērķi, ar kuriem tika iepazīstināti programmā iesaistītie mācībspēki, atspoguļojot katru studiju programmas mērķi katrā studiju kursā, kā rezultātā mācībspēki varēja precizēt studiju kursa mērķi, sagaidāmos rezultātus un pats galvenais – novērtēšanas metodes. Studiju kursa mērķi, sasniedzamie rezultāti un novērtēšanas metodes ir atspoguļotas katrā studiju kursa aprakstā.

Lai atvieglotu sagaidāmo programmas rezultātu precizēšanu, tika organizēti vairāki semināri:

- iekšējie metodiskie semināri programmu direktoriem par programmu kartēšanu un programmas paredzēto mācību rezultātu noteikšanu,
- iekšējie metodiskie semināri gan štata, gan ārštata mācībspēkiem par sagaidāmo studiju rezultātu noteikšanu.

2018./2019.gadā tika pilnveidotas studiju kursu aprakstu formas, tādējādi katram mācībspēkam nodrošinot pārskatāmu studiju programmas un kursa rezultātu sasaisti. Visi studiju kursu apraksti ir pievienoti 5.pielikumā. Balstoties uz studiju kursa rezultātiem, mācībspēki plāno atbilstošas pārbaudes metodes zināšanām, prasmēm un kompetencēm. Studiju kursu apraksti tiek ievietoti e.riseba platformā, tādējādi nodrošinot to pieejamību visiem mācībspēkiem, lai novērstu tēmu dublēšanos.

Studiju kursi tiek plānoti noteiktā secībā (studiju plānu skatīt 4.pielikumā), gan viena studiju gada ietvaros, gan secīgi pa semestriem. Pirmais studiju gads, konkrēti, pirmais semestris veltīts studējošo adaptācijai augstskolā, grupas saliedēšanai, pašizziņai, psiholoģijas, vadības un pētniecības studiju kursu apgūšanai kas tālāk nepieciešams, lai viņi sapratu savas profesionālās darbības virzienu. Otrais studiju gads fokusējas uz uzņēmējdarbības un ekonomikas studiju kursiem, lai studējošie var attīstīt savas biznesa veidošanas un vadīšanas zināšanas, prasmes un kompetences gan mikro, gan makro līmenī. Trešajā studiju gadā studējošie padziļina savas zināšanas par uzņēmējdarbības starptautiskajiem aspektiem, inovācijām un finanšu va-dīšanu, kā arī dziļāk apgūst vadības kursus, paši uzņemoties atbildību par procesu virzīšanu. Visus 3 gadus pamīšus notiek pētniecības kursu apgūšana, katrreiz pilnveidojot un padziļinot zināšanas, prasmes un kompetences, kas rezultējas bakalaura darbā un sekmīgā valsts pārbaudījuma nokārtošanā.

Bakalaura studiju programma "Biznesa psiholoģija" atbilst 2014. gada 13. maija noteikumiem Nr. 240 "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu" un tajos izvirzītajiem kritērijiem

(skat.2.pielikumu). Pēc iegūstamā grāda precizēšanas, bakalaura studiju programmas “Biznesa psiholoģija” absolventi iegūst sociālo zinātņu bakalaura grādu vadībā un administrēšanā. Programma un tās sagaidāmie rezultāti atbilst darba devēju atsauksmēm un novērtējumam par mūsdienu darbinieku zināšanām, prasmēm un kompetencēm. Studiju programmu un rezultātu sasaisti var redzēt studiju programmas kartējumā, kas pievienots 3.pielikumā.

Bakalaura studiju programmas “Biznesa psiholoģija” studiju kursu mērķi, sasniedzamie rezultāti, novērtēšanas metodes un saturs ir savstarpēji saistīti, izriet no kopējā studiju programmas mērķa un sasniedzamajiem rezultātiem.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Visi studiju programmā paredzētie studiju kursi tiek īstenoti atbilstoši studiju kursu aprakstiem, kuros noteikta arī attiecīgā kursa vērtēšanas sistēma, ievērojot RISEBA vienoto vērtēšanas sistēmu. RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma ir veidota balstoties uz Ministru kabineta 2014. gada 13. maija noteikumiem Nr. 240 “Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu” (sk.2.2.tabulu). Vērtēšanas kritēriji un principi visām studiju programmām ir vienādi un tie detalizētāk aprakstīti virziena ziņojumā (sk. sadaļu 1.6).

2.2.tabula

Studiju kursu vērtēšanas principu īstenošana studiju programmā “Biznesa psiholoģija”

Vērtēšanas princips	Principa īstenošana studiju programmā “Biznesa psiholoģija”
Atklātības	Studējošie iepazīstas ar studiju kursa prasībām dažādos veidos: kursa aprakstā, e.riseba un/vai klātienē nodarbībās. Mācībspēki informē studējošos ne tikai par prasībām, bet arī par galvenajiem akcentiem, kas tiks vērtēti un kā tas tiks darīts.
Obligātums	Studējošie drīkst priekšizstāvēt bakalaura darbu, ja ir apgūta visa studiju programma, sekmīgi nokārtojot studiju kursus. Visos studijuursos vērtējums tiek izlikts 10 ballu sistēmā.

Vērtējuma pārskatīšanas iespēja	RISEBA Studiju nolikumā, kas tiek apstiprināts Senātā, 3.6.punktā ir noteikts – ja studējošais vēlas uzlabot savu gala atzīmi, viņam ir jāvienojas ar attiecīgo mācībspēku un programmas direktoru par laiku, jāsaņem no attiecīgās studiju programmas administratores noteiktas formas norīkojums atbilstoši papildus maksas pakalpojumu cenrādim.
---------------------------------------	---

Pārbaudes veidu dažādība	<p>Izstrādājot studiju kursa aprakstu, mācībspēki vienojas ar programmas direktoru par to, kādām metodēm tiks sasniegti studiju kursā definētie rezultāti, tādejādi nodrošinot, ka metodes ir dažādas arī viena studiju kursa ietvaros. Zināšanu un prasmju demonstrācijai var būt izmantotas tradicionālās novērtēšanas metodes, tādas kā: kontroldarbs, eksāmens, tests, referāts, eseja u.c. Analītisko prasmju novērtēšana ir zināšanu un prasmju pārbaude pēc parametriem: praktisko situāciju risināšana, kas paredz atbilstošās analītiskās metodes izvēli, rezultātu prezentēšana. Sintēzes prasmju demonstrācijā studentam ir jābūt spējīgam apkopot, kombinēt, izdalīt galveno, atrast iemeslu-seku sakarības, izstrādāt alternatīvos variantus uzņēmuma vai organizācijas vadības problēmas risināšanai un izvēlēties optimālo risinājumu. Tam ir jāsatrūkst jaunu lēmumu, jaunu biznesa problēmas risināšanas veidu. Atbilstoši zināšanu un prasmju novērtēšanas iespējas var būt: praktiskās situācijas analīze, darbs grupā, scenāriju un prognožu izstrādāšana, kursa darbu izstrāde, tēžu uzrakstīšana zinātniskajam rakstam. Būtisku lomu studiju programmā ieņem pētniecības zināšanu, prasmju un kompetenču attīstīšana, tādēļ vairākos studijuursos studējošajiem ir jāatrod, jāanalizē un kritiski jāizvērtē zinātniskie pētījumi, kas publicēti zinātniskajās datubāzēs par doto studiju kursu, atbilstoši tā mērķiem.</p>
--------------------------	--

RISEBA studiju un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas un tiek konsekventi ievērotas. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam, zinātniskajiem un akadēmiskajiem principiem. Pasniedzēji atbilstoši studiju kursam, tēmām, materiāltehniskajam nodrošinājumam, izglītojamo sagatavošanas līmenim izvēlas daudzveidīgas mācību metodes: lekcijas, demonstrējumi, praktiskie darbi, prezentācijas, diskusijas, grupu darbs, patstāvīgais darbs, projektu darbs, gadījumu analīze, darbs interneta vidē, praktiskās nodarbības augstskolā un uzņēmumos, mācību ekskursijas. Studiju procesā arvien vairāk tiek izmantotas jaunākās

tehnoloģijas, materiāli tehniskais aprīkojums pilnībā nodrošina pasniedzējiem un izglītojamajiem iespēju izmantot IT un interaktīvās studiju metodes.

Uzsākot studijas, pilna laika (dienas) nodaļā tiek nodrošināta ievadnedēļa, kuras laikā studējošie iepazīstas ar augstskolu, tās apkārtni, studiju procesu, tā nodrošināšanu, mācībspēkiem un dažādām ārpus lekciju aktivitātēm, piemēram, dalību Studējošo pašpārvaldē. Oficiāls studiju atklāšanas vakars ir paredzēts arī nepilna laika (vakara) studiju nodaļā, kurā studējošie piedalās radošās aktivitātēs, iepazīstas ar augstskolu. Papildus tiek nodrošināta studējošo savstarpēja iepazīšanas un saliedēšana.

2.2.1 tabula

Studiju īstenošanas un vērtēšanas metožu specifika katrai studiju formai

---

Pilna laika klātie

Nepilna laika klātie

Nepilna laika neklātie (tālmācība)

Studiju īstenošanas metodes

Visos studijuursos novērtēšanas metodes ir dažādas - docētāji atbilstoši studiju kursam, tēmām, materiāltehniskajam nodrošinājumam, izglītojamo sagatavošanas līmenim izvēlas daudzveidīgas mācību metodes: lekcijas, demonstrējumi, praktiskie darbi, prezentācijas, diskusijas, grupu darbs, patstāvīgais darbs, projektu darbs, gadījumu analīze, darbs interneta vidē, praktiskās nodarbības augstskolā un uzņēmumos, mācību ekskursijas, zinātniskās konferences. Studiju procesā arvien vairāk tiek izmantotas jaunākās tehnoloģijas, materiāli tehniskais aprīkojums pilnībā nodrošina mācībspēkiem un izglītojamajiem iespēju izmantot IT un interaktīvās studiju metodes. Būtisku lomu studiju programmā ieņem pētniecības zināšanu, prasmju un kompetenču attīstīšana, tādēļ vairākos studijuursos studējošajiem ir jāatrod, jāanalizē un kritiski jāizvērtē zinātniskie pētījumi, kas publicēti zinātniskajās datubāzēs par attiecīgo studiju kursu, atbilstoši tā mērķiem.

Pamatā ir studiju grafiks un studējošie ierodas klātienē, tiek nodrošinātas lekcijas un praktiskās nodarbības. Studējošie caur praktisku darbošanos apgūst vielu (demonstrējumi, grupu darbi u.c.). Materiāli tiek ievietoti arī e.riseba, kurus studējošie apgūst patstāvīgi. Katram studiju kursam, studiju kursa aprakstā ir norādīta pamata un papildliteratūra, kura pieejama elektroniski vai bibliotēkā. Studējošie tiek vesti arī ekskursijās uz uzņēmumiem dažādu studiju kursu ietvaros, tiek nodrošinātas vieslekcijas gan studiju kursu ietvaros, gan arī augstskolai kopumā. Katru gadu notiek karjeras dienas, studējošo zinātniskā konference un citas zinātniskās konferences, tādējādi studējošie mācās ne tikai auditorijās, bet arī ārpus tām.

Pamatā ir studiju grafiks un studējošie ierodas klātienē, tiek nodrošinātas lekcijas un praktiskās nodarbības. Studējošie caur praktisku darbošanos apgūst vielu (demonstrējumi, grupu darbi u.c.). Materiāli tiek ievietoti arī e.riseba, kurus studējošie apgūst patstāvīgi. Tā kā nepilna laika klātienē ir mazāk kontakstundu skaits uz 1 KP, tad būtiski, ka studējošie apgūst vielu patstāvīgi. Studējošie iepazīstās ar noteiktiem materiāliem pirms nodarbībām, lai sagatavotos nodarbībai, vai arī studē informāciju pēc nodarbības. Katram studiju kursam, studiju kursa aprakstā ir norādīta pamata un papildliteratūra, kura pieejama elektroniski vai bibliotēkā. Studējošajiem tiek nodrošinātas vieslekcijas gan studiju kursu ietvaros, gan arī augstskolai kopumā. Katru gadu notiek karjeras dienas, studējošo zinātniskā konference un citas zinātniskās konferences, tādējādi studējošie mācās ne tikai auditorijās, bet arī ārpus tām.

Mācīšanās pamatā notiek platformā e.riseba, kurā ir ievietoti materiāli – mācībspēku izstrādāti pamatmateriāli un piedāvāti papildmateriāli, kuri ir gan teksta, gan audio, gan video formātā. Uz 1 KP studējošie apgūst minimums 2 tēmas (taču var būt arī vairāk, bet ne mazāk). Pie katras tēmas ir mācību materiāli, kurus studējošie apgūst sev ērtā laikā un pēc tam aizpilda arī pašpārbaudes testu (uz iesk./nieisk.), lai saņemtu atgriezenisko saiti par savu progresu. Studējošie pamatā vielu apgūst patstāvīgi, taču izmanto mācībspēku piedāvāto iespēju konsultēties gan caur videozvaniem, telefonu, e-pastiem un arī klātienē. Visi pārbaudes darbi tiek vērtēti 10 ballu skalā un mācībspēks sniedz atgriezenisko saiti par tiem, kas ir pats galvenais tālmācības studijās. Vairākos studijuursos studējošajiem ne tikai jāveic rakstiskas analīzes, bet arī bet arī jāatrod pasākumi, kurus apmeklēt pēc tam sniedzot par to izklāstu (piem., prezentācijas prasmes), jāieraksta prezentācija (piem., biznesa plāna prezentācija) vai audiofails (piem., koučings biznesā). Kopš 2018. gada pateicoties arvien jaunu tehnisko risinājumu ieviešanai, studējošajiem tiek piedāvātas nodarbības platformā Zoom, MS Teams, Cisco Webex, Skype u.t.t., kurā viņi ne tikai iesniedz patstāvīgos darbus, bet tos arī prezentē, vai apgūst vielu kopumā (piem., Zinātniski pētnieciskās metodes, levads projektu vadībā u.c.). Arī kursa darbu studējošie tiek aicināti prezentēt klātienē vai ar programmas skype/zoom starpniecību, tādējādi mācoties cits no cita.

Vērtēšanas metodes	Pilnīgi visās formās tiek ievēroti vērtēšanas principi, kas aprakstīti 2. tabulā, studējošie par katru kursu saņem vērtējumu 10 ballu skalā, taču atšķiras kritēriji (vai arī kritērija procentuālais svars), kuri veido šo gala vērtējumu. Pats galvenais vērtēšanas metodēs ir atgriezeniskā saite studējošajiem pilnīgi visās formās.		
	Uz katru 2 KP studiju kursu ir vismaz viens starppārbaudījums (3 KP – 1 starppārbaudījums, 4 KP – 2 starppārbaudījumi, utt). Papildus pārbaudījumiem, tiek vērtēta arī studējošo aktivitāte nodarbībās, iesaistīšanās, iniciatīva.	Uz katru 2 KP studiju kursu ir vismaz viens starppārbaudījums (3 KP – 1 starppārbaudījums, 4 KP – 2 starppārbaudījumi, utt). Papildus pārbaudījumiem, tiek vērtēta arī studējošo aktivitāte nodarbībās, iesaistīšanās, iniciatīva.	Uz katru KP ir viens stappārbaudījums un studiju kursa nobeigumā ir eksāmens.

Gadījumā, ja studējošais nav sekmīgi nokārtojis starppārbaudījumu, viņš/a nevar iegūt sekmīgu atzīmi gala novērtējumā. Kursa apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

Studiju procesa īstenošana pamatojas uz studentcentrētas izglītības principiem (sk. 2.3.tabulu). Studijas balstās uz studējošā patstāvību, vienlaicīgi nodrošinot mācībspēka vadību un atbalstu – katra studiju kursa aprakstā ir norādīts studējošo patstāvīgā darba apjoms un saturs, kā arī tā vērtēšanas metodes. E-RISEBA vidē tiek publiskoti katra studiju kursa vērtēšanas prasības, kritēriji un metodes atzīmju izlikšanai katram studiju kursam, kā arī vērtējumu skaidrojums. Studenti saņem skaidrojumu par vērtējumu, un, ja nepieciešams, padomus darba uzlabošanai. Bakalaura darbu vērtēšanu veic vairāki eksaminētāji; vērtēšana notiek ar apstiprinātām procedūrām, tiek taisnīgi pielietota visiem studentiem un ir konsekventa. Ja studējošais ir neapmierināts ar vērtējumu, darbojas RISEBA sistēma studentu apelāciju izskatīšanai.

2.3.tabula

Studentcentrētas izglītības principi un realizācija studiju programmā „Biznesa psiholoģija”

**Studentcentrētas pieejas
princips**

**Realizācija studiju programmā
„Biznesa psiholoģija”**

Studiju kursu docētāji ņem vērā un respektē studentu dažādību un viņu vajadzību daudzveidību, izmantojot dažādus programmas īstenošanas veidus, atbilstoši studentu iespējām. Studentiem ir iespēja studēt dažādās studiju formās - pilna laika, nepilna laika, tālmācībā, kā arī pāriet no vienas studiju formas uz citu, vai no vienas studiju programmas uz citu.

Studiju procesā tiek nodrošināta studentu vajadzību daudzveidība veidojot dažādus, katram piemērotus mācīšanās veidus un ceļus. Docētāji tiek mudināti regulāri novērtēt un uzlabot pasniegšanas veidus un metodes, viņi saņem augstskolas atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā. Kā arī docētāji vadās pēc RISEBA akadēmiskā godīguma kodeksa (apstiprināts RISEBA Senātā sēdē 10.10.2018. prot.

Nr.18/1.1-07/07) un nolikumu par plaģiātismu (apstiprināts RISEBA Senāta sēdē 02.03.2011., prot. Nr.1.1-07/02).

Studējošie var izmantot un izmanto iespēju mainīt studiju formu, bez papildus maksas, saglabājot iegūtos vērtējumus. Visvairāk studējošo pāriet no vakara uz tālmācības studiju formu, tādejādi programma atbalsta studentus, kuri darba dēļ izceļo no valsts, vai kuri ģimenes pieauguma dēļ vēlas studēt attālināti.

Studiju kursi tiek apgūti studentu un mācībspēku sadarbības procesā, kur atbilstoši situācijai tiek pielietotas dažādas mācīšanas metodes: monolōģiskā - lekcijas un demonstrējumi; dialogiskā - konstruktīvas sarunas, diskusijas, lomu spēles, radošās metodes ("Prāta vētra", "Domāšanas cepures", u.c.); pētnieciskās metodes - literatūras studijas, mācību ekskursijas, semināri, projekti, situāciju analīze, problēmuzdevumi, u.c. Veicot pētniecisko darbu, studenti izmanto kvalitatīvās, kvantitatīvās un datu matemātiskās apstrādes metodes. Tiek izmantotas dažādas darba formas - grupu darbs, individuālais darbs, patstāvīgais darbs.

Studiju kursus novērtēšanas metodes ir dažādas - docētāji atbilstoši studiju kursam, tēmām, materiāltehniskajam nodrošinājumam, izglītojamo sagatavošanas līmenim izvēlas daudzveidīgas mācību metodes: lekcijas, demonstrējumi, praktiskie darbi, prezentācijas, diskusijas, grupu darbs, patstāvīgais darbs, projektu darbs, gadījumu analīze, darbs interneta vidē, praktiskās nodarbības augstskolā un uzņēmumos, mācību ekskursijas. Studiju procesā arvien vairāk tiek izmantotas jaunākās tehnoloģijas, materiāli tehniskais aprīkojums pilnībā nodrošina mācībspēkiem un izglītojamajiem iespēju izmantot IT un interaktīvās studiju metodes. Būtisku lomu studiju programmā ieņem pētniecības zināšanu, prasmju un kompetenču attīstīšana, tādēļ vairākos studijuursos studējošajiem ir jāatrod, jāanalizē un kritiski jāizvērtē zinātniskie pētījumi, kas publicēti zinātniskajās datubāzēs par attiecīgo studiju kursu, atbilstoši tā mērķiem.

Tiek veicināta studējošo patstāvība, piedāvājot studentiem mācību metodes, kur viņi var individuāli vai grupā sagatavot un demonstrēt savas zināšanas, prasmes un attieksmi. Tajā pašā laikā tiek nodrošināta mācībspēka vadība un atbalsts, iedvesmojot, motivējot un sniedzot mutisku vai rakstisku atgriezenisko saiti.

Lai novērtētu studenta izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 akadēmiskajām stundām (pilna laika klātienes studijās - 16 kontakstundas uz kredītpunktu, kā arī trīs stundas eksāmenam, nepilna laika klātienes studijās - 10 kontakstundas uz kredītpunktu, kā arī trīs stundas eksāmenam). Studiju kursa laikā notiek regulāra studentu darba vērtēšana lekcijās un patstāvīgajās studijās. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, prezentācijas, patstāvīgie darbi utt.).

Mācībspēku un studentu savstarpējās attiecībās tiek veicināta studējošo un mācībspēku abpusēja cieņa, veidojot pozitīvu emocionālo fonu un radošu sadarbību. Augstskolā darbojas Ētikas komisija, kur nepieciešamības gadījumā tiek izskatītas ētiska rakstura sūdzības.

Mācībspēki demonstrē savu pedagoģisko un profesionālo kompetenci veidojot draudzīgas, taču vienlaikus lietišķas attiecības ar studējošajiem. Veicot dažādus studējošo aptauju izpēti ir noskaidrots, ka studējošajiem būtisks priekšnosacījums pozitīvu attiecību izveidē ar mācībspēkiem ir skaidri noteiktas studiju kursa prasības, vērtēšanas kritēriji, datumi, atgriezeniskās saites saņemšana, iespēja saņemt atbildes uz jautājumiem un atbalstu, ko nodrošina gan docētāji, gan kuratori, gan administratīvais personāls. Šis pozitīvais novērtējums parādās arī studējošo atsauksmju aptaujās.

Augstskolā eksistē atbilstošas procedūras studentu sūdzību risināšanai. Sūdzību izskatīšanas procesu vada Kvalitātes daļas vadītājs, pieaicinot programmas direktoru un katedras vadītāju, nepieciešamības gadījumā – Studiju departamenta vadītāju vai studiju prorektoru.

Studiju programmas saturs ir virzīts uz studējošo komunikācijas prasmju un kompetenču attīstīšanu, tādēļ studējošie iesniedz sūdzību tikai tad, ja viņi neredz citu iespēju risināt sev aktuālo jautājumu. Šādi gadījumi notiek ļoti reti (2018./2019. studiju gadā tika risināta 1 sūdzība no visiem 620 studiju programmā studējošajiem)

Regulāri tiek izvērtētas pedagoģiskās metodes, mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas veidi. Aktuālie jautājumi tiek apspriesti katedras sēdēs, Metodiskās padomes sapulcēs, kā arī mācībspēkiem tiek organizēti metodiskie semināri, ekskursijas un dažādas mācības.

RISEBA tiek organizēti metodiskie semināri, piemēram, 2019.gadā norisinājās metodiskie semināri par tēmām "MOODLE vides interaktīva izmantošana – praktiskie piemēri", "Starpkultūru komunikācija un dažādas kultūru atšķirības" un citi. Papildus profesionālās pilnveides programmas "Augstskolu didaktika: mūsdienu teorija un prakse" apguvei mācībspēkiem regulāri tiek piedāvāta iespēja padziļināt zināšanas CEEMAN organizētosursos un semināros. Piemēram, CEEMAN Starptautiskajā izglītības vasaras skolā (2 nedēļas) zināšanas pārskata periodā papildinājuši programmas mācībspēki Ieva Brence, Andrejs Čirjevskis, Solveiga Blumberga un citi. Tatjana Vasiljeva apmeklējusi vairāku dienu semināru Horvātijā par gadījuma analīžu sagatavošanu. Arī programmas direktore pilnveido savas kompetences un 2 nedēļas pavadīja CEEMAN rīkotajā „Starptautiskajā vadītāju profesionālajā pilnveidē”, kur tika apgūtas prasmes mācīt lietojot gadījuma analīzes. Savstarpējai labas prakses pārņemšanai mācībspēki regulāri hospitē kolēģu nodarbības. Saskaņā ar akadēmiskā personāla vērtēšanas kritērijiem gadā nepieciešams hospitēt vismaz četrus kolēģu nodarbības, turklāt mācībspēks, kura nodarbība tiek hospitēta, iepriekš nav jāinformē, līdz ar to procedūra kalpo kā zināma veida garants kvalitatīvai nodarbību norisei.

Realizējot studentcentrētu pieeju, īpaša uzmanība tiek pievērsta studiju rezultātu vērtēšanai:

1) Mācībspēki pārziņā pārbaudes un eksaminācijas metodes, saņem atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā. Tas notiek metodiskajos semināros, katedras sēdēs, darbojoties projektos, kā arī mācoties viēnam no otra un savstarpēji hospitējot nodarbības.

2) Pārbaudes darbi, vērtēšanas kritēriji un metodes, kā arī kritēriji atzīmju izlikšanai ir iepriekš publiskoti. Kopā ar studiju kursa aprakstu tie tiek ievietoti MOODLE vidē, pārrunāti pirmajā nodarbībā. Nepieciešamības gadījumā tie tiek izsūtīti individuāli pa epastu vai pārrunāti konsultācijā.

3) Vērtēšana sniedz studentiem iespēju parādīt, kādā mērā tie ir sasnieguši sagaidāmos mācīšanās rezultātus – zināšanās, prasmēs un attieksmē.

4) Studenti saņem atgriezenisko saiti, un ja nepieciešams, mācībspēks sniedz padomus un atbalstu mācīšanās procesa uzlabošanai.

5) Tiek ņemta vērā studentu dažādību un atsevišķos gadījumos piemēroti studentiem atvieglojoši apstākļi, piem., iesniegšanas termiņa pagarināšana.

6) Vērtēšana tiek īstenota saskaņā ar apstiprinātām procedūrām, tā ir konsekventa, taisnīga un piemērojama visiem studentiem.

7) Sasniegto studiju rezultātu vērtēšanu veic mācībspēks, pats students (pašizvērtēšana), citi studenti (savstarpējā vērtēšana). Ja studiju kursu docē vairāki mācībspēki, tad eksāmena darbu vērtē vairāki docētāji.

8) Augstskolā darbojas procedūra studentu apelāciju izskatīšanai.

Studējošiem ir iespēja apmeklēt brīvās izvēles studiju kursus citās studiju programmās. Vairāki studējošie izvēlējušies apmeklēt studiju kursus citās studiju programmās, kas saistīti ar digitalizāciju vai mārketingu.

Studiju īstenošanas metodes tiek pārrunātas arī programmas padomē, kurā ir ievēlēti studējošo pārstāvji. Padomes sanāsmēs tiek uzklauts studentu viedoklis. Studentu pārstāvji piedalās arī programmu padomes lēmumu pieņemšanā attiecībā pret izmaiņām studiju programmā.

RISEBA darbojas studējošo pašpārvalde. Viens no pašpārvaldes dibināšanas pamatmērķiem ir studentu saskarsmes veidošana un aktivitātes veicināšana. RISEBA Studējošo pašpārvalde ir Latvijas Studentu Apvienības locekle, kas dod vislielākās iespējas dalīties pieredzē un apspriest gan ar studijām, studentu dzīvi un sabiedriskām aktivitātēm saistītās aktualitātes, gan arī ar visu izglītības sistēmu kopumā. RISEBA Studējošo pašpārvalde pārstāv studentu intereses visās augstskolas un valsts institūcijās, un arī ārzemēs.

RISEBA atbalsta studējošo iniciatīvu un spēju organizēt dažādus pasākumus. Par tradīciju ir kļuvusi augstskolas Ziemassvētku balle, Golden Awards ceremonija, kurā tiek godināti augstskolas darbinieki, studējošie un nozares sadarbības partneri un Studējošo zinātniskā konference.

Studējošie savu līdzdalību šajā procesā var nodrošināt, izsakot savas vēlmes tiešajam studiju kursa pasniedzējam, katedru vadītājiem, kā arī ar RISEBA Studentu Pašpārvaldes palīdzību, kuras pārstāvji piedalās RISEBA Senāta sēdēs.

Studiju procesa īstenošanā un studentcentrētas pieejas realizēšanā programmas direktoram aktīvi palīdz atbalstīt studentus grupu kuratori. Kurators – mācībspēks, administratīvais personāls vai studējošo pašpārvaldes loceklis, kas uzņemas atbildību/aizbildniecību kādai no studentu grupām, radot studijām labvēlīgu vidi un stiprinot grupas kolektīvu. Katrai dienas un vakara nodaļas grupai tiek nozīmēts arī grupas vecākais, kas darbojoties kopā ar grupas kuratoru seko studentu problēmām studiju laikā un augstskolas pasākumiem un ekskursijām. Kuratora darbības mērķis – sniegt atbalstu studentiem studiju laikā, palīdzot veidot RISEBA studiju vidi draudzīgāku studentiem. 2019.-2020.studiju gadā programmā darbojās 4 kuratori (2.4. tabula):

2.4.tabula

2019.-2020.studiju gada programmas grupu kuratoru saraksts

Nr.	Vārds uzvārds	Zin.grāds	Amats
	Maija Zakriževska-Belogrudova	Dr.psych., Mg.sc.administr., Mg.sc.sal.	Profesore, „Vadības psiholoģija un supervīzija” programmas direktore
	Solveiga Blumberga	Dr.psych.	Asoc.prof.
	Anete Hofmane	Mg.psych., Mg.sc.administr.	„Biznesa psiholoģija” programmas direktore
	Jūlija Žakemo	Mg.psych.	Lektore

Katru gadu studējošajiem tiek rīkotas mācību ekskursijas, to piemēri atspoguļoti 2.5.tabulā. Mācību ekskursijas aktīvi notiek tādos studijuursos kā „Stratēģiskā vadībinība” un „Biznesa psiholoģija” u.c. Tiek nodrošinātas tematiskās mācību ekskursijas, kuru laikā studējošie risina praktiskus, ar uzņēmējdarbību saistītus uzdevumus. Kopš 2019.gada, lai nodrošinātu studiju kursa “Civilā aizsardzība” apgūšanu, studējošiem ir iespēja apmeklēt Nacionālo Bruņoto spēku bāzi Ulbrokā. Šīs sadarbības rezultātā NBS ir izvirzījis RISEBA apbalvojumam balstoties uz to, ka RISEBA ir viens no nozīmīgajiem Zemessardzes stiprinātājiem un atbalsta sniedzējiem.

2.5.tabula

Mācību ekskursiju saraksts no 2018. līdz 2020. gadam

Nr.	Datums	Ekskursijas vieta	Studentu grupas	Augstskolas organizētājs
1.	12.02.2018.	SIA Visio struktūrvienība “Felt style”	3.kurss, dienas nodaļa	M.Zakriževska-Belogrudova, prof.
2.	05.03.2018.	Ieslodzījuma vietu Pārvaldes Olaines cietuma Atkarīgo Centrs	3.kurss dienas nodaļa	A.Hofmane, programmas direktore, V.Dombrovskis, viespasniedzējs
3.	12.12.2018.	Ieslodzījuma vietu Pārvaldes Olaines cietuma Atkarīgo Centrs	1., 2., 3. kurss dienas nodaļa	A.Hofmane, programmas direktore, V.Dombrovskis, viespasniedzējs
4.	23.04.2019.	Evolution Gaming	1., 2., 3. kurss dienas nodaļa	A.Hofmane, programmas direktore
5.	08.11.2019.	Nacionālo Bruņoto spēku bāze	1.kurss, dienas nodaļa 2.kurss, vakara nodaļa	L.Rutka, Biznesa katedras vadītāja

6.	12.12.2019.	Latvijas Banka	3.kurss, vakara nodaļa	I.Kreituss, studiju prorektors
7.	13.12.2019.	Allnex Global Business Services	3.kurss, dienas nodaļa	N.Rika, lektore, studiju departamenta vadītāja
8.	15.01.2020.	Solvay Business Services	3.kurss, dienas nodaļa	N.Rika, lektore, studiju departamenta vadītāja

Papildus mācību ekskursijām, citos studijuursos padziļinātai zināšanu apguvei studējošiem tiek piedāvātas vieslekcijas. Piemēram, 2018./2019.studiju gads tika pasludināts par RISEBA Digitalizācijas gadu, kura ietvaros katrā mēneša trešajā trešdienā norisinājās vieslekcijas par digitalizācijas jautājumiem, piemēram, Datu aizsardzības regulas prasībām, Praktisku sadarbību ar Valsts ieņēmumu dienestu (Valsts ieņēmumu dienests), Finanšu tirgiem (Deloitte) u.c.

Darba devēju un nozares pārstāvji arī regulāri viesojas pie konkrētām studentu grupām, piemēram, Accenture, Kreiss, SEB banka, Deloitte, Evolution Gaming, Zemessardze u.c. Studiju programmā tiek pieaicināti arī viespasniedzēji uz atsevišķām nodarbībām, kuri līdz ar to nodrošina sasaisti ar nozarē notiekošo un apmierina studējošo vajadzību pēc saskarsmes ar profesionālo vidi. Studējošiem ir iespēja apmeklēt vieslekcijas gan latviešu, gan angļu valodā.

Studiju programmā "Biznesa psiholoģija" tiek ievēroti visi vērtēšanas principi, liekot akcentu uz dažādām novērtēšanas metodēm, kas ir piemērotas un atbilstoši vērtē zināšanu, prasmju un kompetenču līmeni. Mācīšanās procesā būtiska ir studentcentrēta pieeja, katrai no studiju grupām piesaistot kuratoru, organizējot mācību ekskursijas, veidojot pozitīvas un draudzīgas, bet lietīškas attiecības starp mācībspēkiem/administrāciju un studējošajiem, kā arī pašu studējošo vidū. Tiek ņemta vērā studējošo atgriezeniskā saite, vajadzības un ieteikumi studiju procesa pilnveidošanā, tādejādi veidojot studiju vidi, kurā ir iespējas gan akadēmiskai, gan personīgai izaugsmei.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju beigās ir jāizstrādā un jāaizstāv bakalaura darbs. Pirms noslēdzošā studiju semestra, studentiem ir jāizvēlas sava bakalaura darba tēma. Bakalaura darba izstrādāšanu un noformēšanu reglamentē „Studiju darbu izstrādāšanas nolikums” (apstiprināts RISEBA Senāta sēdē 26.06.2000. (ar grozījumiem) 07.06.2016.), kur viens no noteicošajiem faktoriem ir tēmas aktualitātes pamatojums. Studējošiem tiek piedāvāts potenciālo bakalaura darba tēmu, virzienu un vadītāju saraksts, kas tiek apstiprināts Biznesa un ekonomikas fakultātē, taču studējošie izrāda iniciatīvu un piedāvā arī savas tēmas, pamatojoties uz pētāmās organizācijas interesēm vai zinātnisko novitāti. Studējošais var konsultēties ar programmas direktoru vai attiecīgās jomas mācībspēkiem par

bakalaura darba tēmas aktualitāti vai atbilstību studiju programmas prasībām un zinātniskā vadītāja izvēli. Pēc RISEBA prasībām visiem bakalaura darbiem ir jābūt lietīšķiem un praktiski lietojamiem pētāmajās vidēs un organizācijās.

Students kopā ar bakalaura darba vadītāju formulē tēmu un iesnieguma veidā, kas ietver arī bakalaura darba izstrādes termiņus, iesniedz programmas direktoram. Programmas direktors to saskaņo un iesniedz reģistrēšanai un apstiprināšanai Biznesa katedrā. Ja kādā no apstiprināšanas posmiem ir precizējumi vai komentāri, studējošais un zinātniskais darba vadītājs tiek informēti, kā tiek veiktas atzīmes bakalaura darba iesnieguma veidlapā par nepieciešamajiem precizējumiem.

Sekmīgai bakalaura darbu izstrādei, tiek īstenotas šādas darbības:

- Jau kursa darbu izstrādes gaitā tiek ievērota bakalaura darba struktūra un studējošie jau pirmajā kursa darbā tiek aicināti pētīt tēmu, ko varētu attīstīt bakalaura līmenī, tādējādi sniedzot ilgtermiņa ieguldījumu organizāciju aktuālo problēmu izpētē.
- Studiju kursā "Biznesa psiholoģija" studējošiem ir jāanalizē aktuālās tēmas zinātniskajās publikācijās, un jā sagatavo ar literatūras apskats par izvēlēto tēmu.
- Programmā ietverti 3 kursi, kas saistīti ar pētījuma metodoloģijas izstrādi, pētījuma datu, ieguvu un apstrādi (Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā; Zinātniski pētnieciskās un datu apspriedes metodes I un II) kopā 6 KP apjomā, kas vienmērīgi sadalīti pa visiem 3 studiju gadiem, lai sistemātiski pilnveidotu studējošo veiktos pētījumus un būtiski celtu bakalaura darba kvalitāti.
- Bakalaura darba izstrādes semestrī tiek rīkoti divi semināri, kur pirmajā studējošie tiek informēti par bakalaura darba plānošanu, izstrādes termiņiem, sagaidāmajiem izaicinājumiem un sniegts akadēmiskais atbalsts un informācija, kur vērsties neskaidrību gadījumā. Otrais seminārs tiek rīkots apmēram mēnesi pirms bakalaura darba priekšizstāvēšanas, kur studējošie izrunā pašreizējo bakalaura darba attīstības pakāpi un saņem vadlīnijas turpmākajam darbam.
- Mēnesi pirms bakalaura darba iesniegšanas obligāta ir tā priekšizstāvēšana. Priekšizstāvēšanā piedalās divi komisijas locekļi, kuri sniedz priekšlikumus bakalaura darba pilnveidošanai. Priekšizstāvēšana tiek organizēta klātienē (tālmācībā studējošajiem ir pieejama arī attālināta priekšizstāvēšana). Ja studējošais priekšizstāvēšanā ir saņēmis nesekmīgu vērtējumu, priekšizstāvēšana ir jāiziet atkārtoti, ņemot vērā priekšlikumus bakalaura darba pilnveidošanai un izpildot Studiju darbu izstrādes nolikuma prasības.

2.6.tabula

Aizstāvēto bakalaura darbu tematisko virzienu sadalījums 2017./2018. un 2018./2019. studiju gadā

Bakalaura darbu tematiskais sadalījums

	2017./2018.studiju gadā	%	2018./2019.studiju gadā	%
I	Vadības stila saistība ar darba vidi un tā ietekme uz pakļautībā esošā personāla darbaspējām	7,7%	Darbinieku subjektīvā labklājība un tā saistība ar darba vidi, kolēģiem, klientiem, darbaspējām	5%

II	Darba vides pilnveidošanas iespējas	12,13%	Personālvadības, jauno darbinieku adaptācijas un mācību pilnveidošanas iespējas	10%
III	Personāla un patērētāju apmierinātības, motivācijas un lojalitātes paaugstināšanas iespējas	38,40%	Personāla un patērētāju apmierinātības, motivācijas un lojalitātes paaugstināšanas iespējas	27%
IV	Emocionālā intelekta paaugstināšanas iespējas personāla attīstībā	3,3%	Emocionālā intelekta paaugstināšanas iespējas personāla attīstībā	4%
V	Pārmērīga darba un profesionālā stresa, izdegšanas un trauksmainības mazināšanas iespējas un adaptācijas iespējas	27,29%	Pārmērīga darba un profesionālā stresa, izdegšanas un trauksmainības mazināšanas iespējas un adaptācijas iespējas	16%
VI	Patērētāju piesaiste un noturēšana, patērētāju attieksme un lēmuma pieņemšana	8,8%	Patērētāju piesaiste un noturēšana, vērtības, patērētāju attieksmes, sociālie priekšstatī un lēmuma pieņemšana	24%
VII			Uzņēmumu korporatīvās sociālās atbildības pilnveide	6%
VIII			Personāla iesaiste un iesaistīšanās darbā	7%

Studējošie bakalaura darbus izstrādā par tēmām (sk. 2.6. tabulu). saistītām ar personālu un patērētājiem, katru gadu lielu daļu ieņem patērētāju un personāla apmierinātības ar darbu, lojalitātes un motivācijas pētījumi, patērētāju piesaiste un lēmuma pieņemšana. 2018./2019.studiju gadā tēmu loku paplašināja pētījumi par korporatīvo sociālo atbildību, personāla iesaisti un iesaistīšanos darbā atbilstoši jaunākajām pētniecības tendencēm.

Kā piemērus bakalaura darba tēmām var minēt:

1. Personāla subjektīvās un psiholoģiskā labklājības paaugstināšanas iespējas šūšanas uzņēmumā "Eiva stils"
2. Personāla piesaistes, atlases un noturēšanas procesu pilnveides iespējas uzņēmumā "Helping

Hands”

3. Klientu apmierinātība ar lojalitātes programmu SIA "M" lojalitātes programmas pilnveidošanai un jaunu klientu piesaistīšanai
4. NVA nodarbinātības aģentūras klientu panākumu motivācijas un pašattīstības iespējas
5. Uzņēmuma "Euro Live Technologies" vadītāju emocionālā intelekta pilnveides iespējas saistībā ar padoto apmierinātību ar dabru
6. Profesionālās izdegšanas un darba stresa mazināšanas iespējas SIA "Nittis" darbiniekiem
7. X un Y paaudžu vērtību un paradumu atšķirības izvēloties ceļojumus tūrisma aģentūrā "Astra Tūre"
8. Patērētāju apmierinātība ar automašīnu koplietošanas pakalpojumu CARGURU un tā pilnveidošanas iespējas
9. Kultūru dimensiju saistība ar komunikācijas barjerām uzņēmuma "X" Norvēģijas un Latvijas filiālē
10. Personāla iesaiste un iesaistīšana organizācijas "Creative WebMedia" darbā Ukrainā un Indijā

Apkopojot Valsts pārbaudes komisijas atziņas var secināt, ka noslīguma darbu kvalitāti var raksturot kā labu un ļoti labu. Vidējais vērtējums dienas studiju absolventiem bija 7,3 balles (amplitūdā 4 – 10), vakara studiju absolventu vidējais vērtējums bija 7,8 balles (amplitūdā no 6 – 10) un tālmācības studiju absolventu vidējais vērtējums bija 7,9 (amplitūdā no 6-10). Kopējā darba tēmu atbilstība studiju programmai tika novērtēta kā pilnībā atbilstoša. Tomēr valsts pārbaudījumu komisija uzskaitīja raksturīgās kļūdas noslīguma darbos, kas bija:

- Jāievēro precīzāku atsauču lietojumu un izmantoto informatīvo avotu noformēšanu.
- Pievērst uzmanību vispārējam darba noformējumam.
- Pilnveidot priekšlikumu mērķtiecīgumu.
- Likt lielāku uzsvāru uz iegūto datu interpretāciju.

Ieteikumi tiek ņemti vērā, pilnveidojot studiju darbu izstrādes nolikumu un veidojot detalizētākus studiju materiālus. Katru gadu Valsts pārbaudes komisijas ieteikumi mainās, jo iepriekšējie tiek ņemti vērā un nepilnības novērstas, tādejādi uzlabojot kopējo bakalaura darbu kvalitāti.

Kopumā var secināt, ka bakalaura darba tēmas ir aktuālas gan mikro, gan makro līmenī, studējošie izstrādā darbus publiskā un privātā sektora darbības pilnveidei, pētot mainīgos, kas saistīti tieši ar klientiem, patērētājiem vai personālu. Tēmas pilnībā atbilst studiju programmas mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem un katru gadu tēmu loks paplašinās.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Pēc katra studiju kursa studējošie saņem novērtēšanas anketas par kursa kvalitāti. Studiju kursu novērtēšanas aptaujas rezultāti tiek nosūtīti mācībspēkiem un pārrunātas ikgadējā mācībspēku izvērtējumā. Informācija pamatā ir apkopota tikai par tiem studiju kursiem, kuros aptaujas anketas ir aizpildījuši vismaz 25% studējošo, atsevišķos gadījumos vismaz 4 studējošie. Studiju kursu izvērtēšanas rezultāti noteiktā mērā ietekmē mācībspēku atalgojumu (ja vidējais vērtējums ir virs 4,4, mācībspēks ikgadējā izvērtēšanā saņem divus punktus, ja vērtējums ir zem četrām ballēm, punkti netiek piešķirti). Savukārt, ja vērtējums ir zems (zem 3,5), tiek veiktas īpašas pārrunas ar mācībspēku par docēšanas kvalitātes uzlabošanu. Ja uzlabojumi nav vērojami, tiek risināts jautājums par mācībspēka nomaiņu.

Vērtēšanas parametri	Vidējais aritmētiskais ballēs		
	Dienas	Vakara	Tālmācība
Esmu iemācījies/uzzinājis daudz jauna šī kursa ietvaros	4.32	4.50	4.55
Studenti kursa sākumā tika informēti par kursa saturu, prasībām un termiņiem	4.51	4.90	4.56
Kurss bija nodrošināts ar nepieciešamo literatūru un materiāliem (pietiekami bibliotēkas resursi-grāmatas u.c. materiāli)	4.48	4.71	4.52
Mācību viela tika izklāstīta viegli un saprotami, uzsverot galveno	4.52	4.67	4.49
Studentiem bija iespēja nodarbību laikā uzdot jautājumus un piedalīties diskusijā	4.79	4.93	4.39
Nodarbību sākums un beigas tika precīzi ievērotas	4.76	4.90	4.44
Pasniedzējs efektīvi izmantoja e.riseba.lv platformu (materiāli, komunikācija, pārbaudījumi)	4.44	4.64	4.30
Pasniedzējs rosināja domāt analītiski	4.51	4.73	4.23
Saņēmu novērtējumu un skaidrojumus par pārbaudījumiem, ko veicu kursa apguves laikā	4.56	4.74	4.35
Bija iespējams saņemt pasniedzēja konsultāciju ārpus nodarbībām	4.34	4.59	4.38
Labprāt ieteiktu draugam klausīties lekcijas pie šī pasniedzēja	4.42	4.67	4.35
Kopā	4.51	4.72	4.41

Studējošie novērtē studiju programmas studiju kursus ļoti augstu (sk. 2.7. tabulu), visatzinīgāk studiju kursus novērtē vakara studiju programmā studējošie. Visaugstāk vakara nodaļā studējošie novērtē iespēju iesaistīties diskusijā un komunicēt nodarbību laikā (4,93), ko visaugstāk novērtē arī dienas nodaļā studējošie (4,79). Savukārt, tālmācībā studējošie visaugstāk novērtē to, ka studiju kursa sākumā viņi tika informēti par kursa apguves prasībām (4,56). Pakāpeniski tiek pilnveidota tālmācības studiju vide, kopš 2017./2018. studiju gada piedāvājot mācībspēkiem komunicēt ar studējošajiem, lietojot tiešsaistes platformas, kurās pieejama videokonferences funkcija, tādējādi piedāvājot klātienē komunikāciju, uzdevumus un dažādu tēmu apspriedi.

Turpmāk tiks apskatīti absolventu aptaujas rezultāti. Absolventu aptauja tiek veikta reizi divos

gados, t.i., iepriekšējā tika veikta 2017./2018.studiju gadā. Aptaujā kopumā piedalījās 41 absolvents, kurā tika noskaidroti dažādi, ar studiju programmu saistīti faktori. Sākotnēji tiks aplūkoti iemesli, kādēļ absolventi izvēlējās studiju programmu “Biznesa psiholoģija”, viņu novērtējums par studiju programmu un nodarbinātība (sk 2.8. tabulu).

2.8.tabula

Absolventu motivācija studēt studiju programmā “Biznesa psiholoģija”

	“Biznesa psiholoģijas” absolventu atbildes
Mani interesēja izvēlētais studiju virziens (vai saturs)	92,68%
Piemērots studiju grafiks (studijas vakarā, brīvdienās, tālmācībā)	53,66%
Profesionāli un zinoši mācībspēki (nozares speciālisti)	31,71%
Augstskolas prestižs	14,63%
Studiju maksa atbilstoša studiju kvalitātei	12,2%
Labas izredzes darba tirgū	9,76%
Iespēja studēt vēlamajā valodā	9,76%
Augsta studiju kvalitāte	9,76%
Absolventu pozitīvās atsauksmes	7,32%
Karjeras izaugsmes iespējas	4,88%
Cits (3 gadīga programma; lai iegūtu diplomu)	4,88%
Mācībspēki no ārvalstīm	0%

Viens no galvenajiem iemesliem, kādēļ absolventi izvēlējās studēt programmā „Biznesa psiholoģija”, var minēt studiju programmas saturu un virzienu, kā arī studiju grafika piemērotību, jo daudzi no studējošajiem strādā, tādēļ ir aktuāli, ka studēt ir iespējams ne tikai dienas nodaļā, bet arī vakara un tālmācības studiju formās. Atšķirībā no kopējā vērtējuma, 2017./2018. gada absolventi norāda, ka iemesls, kādēļ izvēlējās studēt, ir arī karjeras izaugsmes iespējas un labas izredzes darba tirgū, kas saistītas ar mūsdienu tendencēm darba tirgū, ka aizvien pieaug pieprasījums pēc speciālistiem ar psiholoģijas zināšanām, prasmēm un kompetencēm.

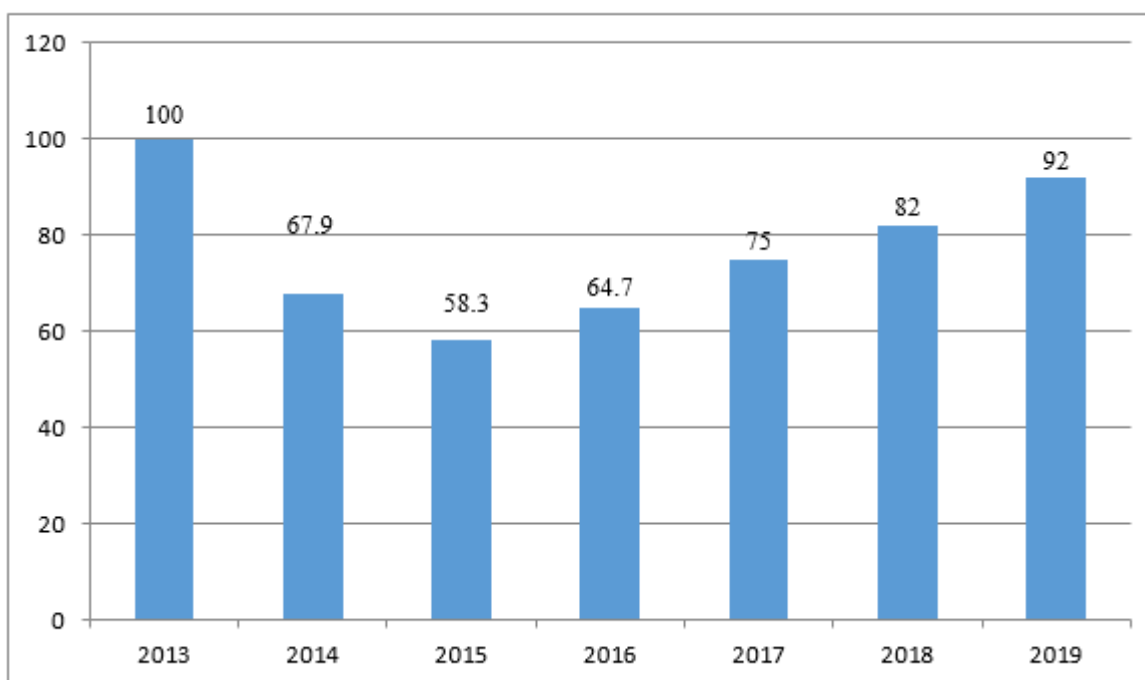
2.9.tabula

Absolventu novērtējums par studiju programmu “Biznesa psiholoģija”

Kritērijs	Absolventu atbildes
-----------	---------------------

Studiju programmas kvalitāte	3.28
Studiju programmas vadība (programmas direktora darbs)	3.44
Studiju programmas cenas un kvalitātes attiecība	2.88
Studiju daļas atbalsts (studiju programmu administratoru darbs, informācijas centrs)	3.34
Mācībspēku profesionalitāte un zināšanas, to pielietojums studiju procesā	3.31
Kuratora darbs	3.22
Bibliotēkas resursu pietiekamība	2.99
Tehniskais nodrošinājums (auditoriju aprīkojums, tehnikas, datorprogrammu pieejamība)	3.02
Attieksme pret studējošo un studiju vide augstskolā	3.48
Studiju laikā iegūto zināšanu atbilstība mūsdienu darba tirgus prasībām	3.41
Studiju laikā iegūto prasmju un kompetenču atbilstība mūsdienu darba tirgus prasībām	3.41
Iegūtās izglītības nozīmīgums darba vietas atrašanās (vai savas uzņēmējdarbības uzsākšanā)	3.13
Iegūtās kvalifikācijas un/vai grāda atbilstība veicamajiem darba pienākumiem	3.13
Apgūtās studiju programmas (profesijas/grāda) satura atbilstība jaunākajām attīstības tendencēm	3.35
Studiju turpināšanas iespēja nākamajā studiju līmenī	3.31
Izlaiduma organizācija	3.03
Es rekomendētu draugiem, radniekiem, paziņām šo studiju programmu	3.44
Kopā:	3.24

Absolventi kopumā novērtējuši studiju programmu 3,24 (skalā no 1 līdz 4) (sk. 2.9. tabulu). Visatzinīgāk absolventi ir novērtējuši attieksmi pret sevi kā studējošo un kopējo vidi augstskolā (3,48), kā arī studiju programmas direktora darbu (3,44) un studiju gaitā iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atbilstību darba tirgus prasībām (3,41). Kā vienu no faktoriem, ko absolventi iesaka pilnveidot ir bibliotēkas resursi, kas katru gadu aktīvi tiek papildināti un studējošie par to tiek informēti un motivēti izmantot.

2.

2.attēls. studiju programmas “Biznesa psiholoģija” absolventu nodarbinātība

2.2. attēlā atainota absolventu nodarbinātība, no kā var secināt, ka tai ir tendence augt pēdējo 4 gadu laikā. Daļa absolventu, kas nav nodarbināti, turpina studijas RISEBA vai citā augstākās izglītības iestādē un nevar apvienot darbu un studijas. Studējošo nodarbinātības perspektīvas, lai uzsāktu uzņēmējdarbību, būtiski palielina RISEBA Radošais biznesa inkubators, kas sniedz iespēju, mentoru pārraudzībā, attīstīt studējošo biznesa idejas iegūstot praktiskas zināšanas un iemaņas ne tikai konkrētās biznesa idejas attīstīšanai, bet arī kopumā paaugstinot studējošo uzņēmējspēju.

Aptaujā tika jautāts arī par absolventu atalgojuma līmeni. Rezultāti parāda, ka absolventu darba samaksa ir virs vidējā algu līmeņa valstī. Lielākā daļa absolventu saņem atalgojumu robežās no 851 līdz 1000 eiro un vairāk par 2001 eiro (skat. 2.10.tabulu).

2.10.tabula

Absolventu bruto darba atalgojuma līmenis

Pašreizējais bruto darba algas lielums	Absolventu atbildes procentos
līdz 430 eiro	8,82%
no 430 līdz 850 eiro	17.65%
no 851 līdz 1000 eiro	26.47%
no 1001 līdz 1500 eiro	17.65%
no 1501 līdz 2000 eiro	5.88%
2001 eiro un vairāk	23.53%

No aptaujātajiem respondentiem, 80,49% norāda, ka ieteiktu studiju programmu radniekiem, draugiem un paziņām un 73% būtu ieinteresēti arī turpmāk sadarboties ar augstskolu RISEBA (63%

norāda, ka vēlas turpināt studijas maģistra un doktora līmenī), kas jau aktīvi tiek realizēts. Absolventi studē RISEBA maģistra studiju programmās un arī veido kopīgas publikācijas ar mācībspēkiem, piedalās starptautiska mēroga zinātniskajās konferencēs.

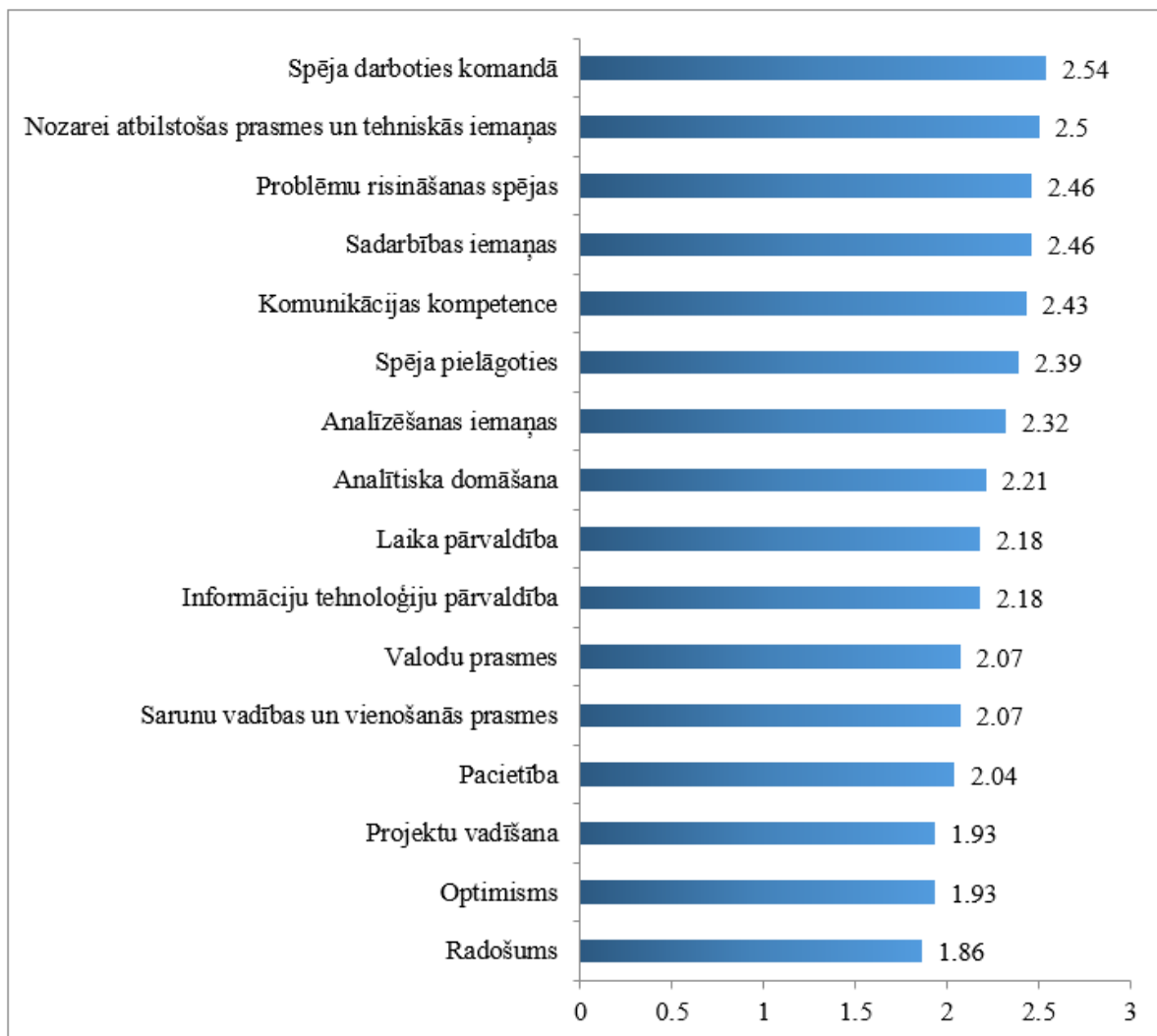
Studiju programmu arī novērtē un rekomendē darba devēji, kuri ir snieguši rakstiskas atsauksmes par studiju programmu (3.pielikumā) un atbalsta savu darbinieku studijas, daļēji tās finansējot no uzņēmuma līdzekļiem. Studiju programmu atzinīgi ir novērtējusi arī Latvijas Organizāciju psihologu biedrība, rekomendējot to kā labu zinātnisku un praktisku bāzi darbā ar personālu un cilvēkiem kopumā.

RISEBA regulāri - vismaz reizi trijos gados - veic darba devēju aptaujas. Jaunākā plašā mēroga darba devēju aptauja tika veikta 2017. gadā kā daļa no pētniecības projekta ar nosaukumu "Vadības un līderības attīstības vajadzības dinamiski mainīgās sabiedrībās", ko organizēja CEEMAN. Šī pētījuma projekta mērķis bija gūt ieskatu par to, kādas zināšanas, prasmes un attieksme ir nepieciešama darbiniekiem, lai gūtu panākumus jaunajā darba vidē. Pētījums notika deviņās valstīs, un tas bija balstīts uz 852 vadītāju un vadītāju aptauju no 158 uzņēmumiem.

RISEBA bija projekta pārstāve no Latvijas un aptaujāja darba devējus no 34 uzņēmumiem. Piedalījās šādu uzņēmumu pārstāvji: PricewaterhouseCoopers SIA; WorkingDay Latvia; Biznesa centrs Circle K; AS "Latvenergo"; SIA "Rietumu banka"; Air Baltic; Accenture; Maxima; AS SEB Banka; SIA "MERITI"; VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs"; SIA, EVOLUTION LATVIA; Sabiedrības integrācijas centrs un daudzi citi uzņēmumi, kuros strādā programmu, tostarp, Biznesa psiholoģijas absolventi.

Darba devēji norādīja, ka viņiem vissvarīgākie izglītības programmu izvēles kritēriji ir uztvertā programmas satura kvalitāte; izglītības iestādes reputācija un vispārēja izpratne par programmas piedāvātajām vajadzībām pēc studiju rezultātiem. Kā visbiežāk lietotās prasmes, ko studējošie apgūst tiek minētas cilvēku vadības prasmes, projektu vadīšanu, klientu apkalpošanu, komunikāciju un līderību. Turklāt rezultāti atklāja, kādas ir prasmes, kuras darba devēji meklē, novērtējot darba pretendētus (sk.2.3. attēlu).

2.3

. attēls Darba devēju aptaujas rezultāti par darba tirgū nepieciešamajām prasmēm

Šī pētījuma rezultāti tika apspriesti programmas padomē un ar mācībspēkiem, vēlreiz pastiprinot studiju programmas “Biznesa psiholoģija” saturu un studiju kursu aktualitāti, ko apļēcina arī studējošo skaits programmā. Tā kā specifiska prasme tika noteikta “Laika pārvaldība”, studiju programmā tika ieviests studiju kurss ar tieši tādu nosaukumu, kā arī ņemot vērā, ka valodu prasmes ir svarīgas, tika palielināts KP skaits studiju kursam “Biznesa komunikācija angļu valodā I-IV” no 8 uz 11 KP. Ar šiem rezultātiem studējošie tiek iepazīstināti arī studiju kursā “Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā”. Ņemot vērā arī šos rezultātus, arī nepilna laika neklātienes (tālmācības) studiju formā tiek piedāvātas studiju metodes tiešsaistē (Zoom, Skype, Cisco webex, MS Teams u.c.), kurā studējošie attīsta sadarbību, komunikācijas prasmes u.c.

Sadarbība ar darba devējiem turpina attīstīties caur RISEBA Karjeras centru, kurš sadarbībā ar darba devējiem piedāvā “Biznesa psiholoģijas” studentiem pētniecības iespējas kursa darba ietvaros. Darba devēji ir ieinteresēti iesaistīt studējošos, lai pētītu personālu un arī klientu vajadzības. Šo iespēju ik gadu izmanto gan klātienes, gan neklātienes studējošie.

Kopumā gan studenti, gan absolventi gan darba devēji studiju programmu atzīst par vērtīgu un labi sagatavo absolventus darba tirgum. Nepārtraukti notiek studiju programmas pilnveide, ņemot vērā studējošo un absolventu priekšlikumus, kā arī darba tirgus attīstības tendences. Absolventi labprāt turpina sadarbību ar augstskolu RISEBA arī pēc absolvēšanas un atzinīgi novērtē programmu.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzišanu.

Studentiem ir iespēja izmantot dažādus sadarbību veidus:

ERASMUS+ programma – apmaiņas programma sekmīgākajiem studentiem, kura dod iespēju studēt vienu vai divus semestrus kādas Eiropas Savienības valsts universitātē un saņemt stipendiju. Virziena ietvaros ir noslēgti sadarbības līgumi ar 106 valstu augstskolām. Vairāk par internacionalizāciju aprakstīts virziena pašnovērtējuma ziņojuma 5. sadaļā.

Partneraugstskolā apgūstamos studiju kursus studējošais izvēlas iespējami līdzīgākus augstskolas RISEBA studiju programmai viņa mobilitātes laikā. Izvēlētie studiju kursi tiek saskaņoti ar studiju programmas direktoru. Atbilstoši partneraugstskolas vērtēšanas sistēmai sekmīgi nokārtotie studiju kursi tiek pielīdzināti augstskolas RISEBA attiecīgā studiju semestra vai gada kursiem un tiek ierakstīti sekmju uzskaites dokumentācijā. Mobilitātes laikā apgūtie studiju kursi tiek atzīti, ja to apjoms kredītpunktos un saturs ir atbilstošs augstskolas RISEBA studiju kursu saturam un apjomam.

2.11.tabula

Studējošo izejošās mobilitātes studiju programmā „Biznesa psiholoģija”

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Kopā:
Čehija	--	--	1	1	--	--	2
Horvātija	--	--	1	--	--	--	1
Nīderlande	--	--	1	--	--	--	1
Kipra	2	--	--	--	2	2	6
Itālija	--	--	--	2	4	3	9
Spānija	--	--	--	1	2	--	3
Apvienotā Karaliste	--	--	--	--	--	2	2
Francija	--	--	--	1	--	--	1
Vācija	--	--	2	--	--	--	2
Kopā:	2	0	5	5	8	7	27

Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” studējošie ar katru gadu arvien aktīvāk izmanto mobilitātes iespējas, sākot ar 2019./2020. studiju gadu mobilitātes ir pieejamas arī vakara nodaļā studējošajiem.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Studiju programmas „Biznesa psiholoģija” studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts (studiju maksas apmēru skat. 3.1.tabulā).

3.1.tabula

Studiju maksas apmērs 2018./2019.studiju gadā (eiro)

Studiju forma	Studiju maksas apmērs par programmu
Pilna laika klātiešana – dienas studiju nodaļa (3 gadi)	6600 EUR
Nepilna laika klātiešana – vakara studiju nodaļa (3,5 gadi)	6650 EUR
Nepilna laika neklātiešana – tālmācības studiju nodaļa (3,5 gadi)	5950 EUR

Tā kā būtisks RISEBA ienākums ir studiju maksa, augstskola seko līdzīgu grupu rentabilitātei, tajā skaitā neatverot studiju grupas, ja tajās ir pārāk mazs studējošo skaits. Papildu tiek piesaistīts finansējums ES līdzfinansētiem projektiem, t.i., ERASMUS+ studiju apmaiņas braucieniem.

Kopš augstskolas dibināšanas RISEBA būtiski paplašinājusi telpas studiju procesa nodrošināšanai. Ar vispārējiem rādītājiem var iepazīties virziena pašnovērtējuma ziņojumā 3.sadaļā. Kopumā studiju programmas “Biznesa psiholoģija” nodrošināšanā tiek lietotas auditorijas, kas pieejamas Rīgā - Meža ielā 3 (18 mācību telpas un 3 datorklases), Meža ielā 1/6 (13 mācību telpas un 1 datorklase) un Durbes ielā 4 (9 mācību telpas). Durbes ielā 4 programmā studējošiem tiek piedāvātas vieslekcijas vai augstskolas organizēti pasākumi (dažādi kursi, semināri un vieslekcijas, Ziemassvētku balle, RISEBA Karjeras dienas, Supervīzijas dienas u.c.).

Bakalaura studiju programmā “Biznesa psiholoģija” datorklasēs tiek īstenoti tādi studiju kursi, kā “Informācijpratība”, “Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes 1”, “Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes 2”, kā arī citi studiju kursi, kuru realizēšanai datortehniku, pieprasa docētāji. Vairākus gadus RISEBA izmanto programmatūras paketi IBM SPSS (*Statistical Package for the Social Sciences*) statistisko datu analīzei. IBM SPSS ir instalēta datorklasēs, kopā instalētas 38 lietotāju licences mācībspēku un studentu darbības nodrošināšanai. Datorprogrammu SPSS studiju procesā un kursa un bakalaura darbu izstrādē izmanto programmas “Biznesa psiholoģija” studenti. Tā tiek izmantota studijuursos “Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes 1”, “Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes 2”.

Būtiski pieminēt, ka tālmācības nodrošināšanai RISEBA abonē Panopto video ierakstīšanas, pārvaldības un translācijas sistēmas, lai mācībspēki varētu ierakstīt video un audiolekcijas. Grupu darbiem, eksāmena darbu prezentācijām, kursa darbu attālinātai aizstāvēšanai, konsultācijām tiek abonēta programma Zoom, kas tiek lietota tādosursos kā “Prezentācijas prasmes”, “Koučings

biznesā”, “Projektu vadības pamati”. Tālmācībā mācībspēki komunikācijā lieto arī platformu e.riseba (MOODLE), kas ir ne tikai informācijas ievietošana, bet arī interaktīvas komunikācijas līdzeklis, sniedzot studējošajiem atgriezenisko saiti par patstāvīgajiem darbiem un eksāmena darbiem, lietojot diskusiju forumu, piedāvājot izvēlēties tēmas patstāvīgajiem darbiem, veidojot seminārus u.c. interaktīvus rīkus, ko piedāvā MOODLE. Tas ir īpaši svarīgi, lai mācībspēki varētu nodrošināt un izvērtēt studiju kursa sasniežamos rezultātus prasmju un kompetenču līmenī.

Bibliotēkas resursu pieejamība

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas „RISEBA” telpās studējošajiem ir pieejama arī bibliotēka, kas iekļauta Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā (BLB0528), 2010. gadā RISEBA pievienojās Latvijas Nacionālās nozīmes bibliotēku elektroniskās savienības katalogam un 2016. gada 17. jūnijā saņēmusi Bibliotēkas akreditācijas apliecību un tai piešķirts vietējas nozīmes bibliotēkas statuss uz pieciem gadiem. Bibliotēka nodrošina akadēmiskās bakalaura studiju programmas “Biznesa psiholoģija” studiju procesu un pētniecību ar informācijas resursiem un pakalpojumiem, kā arī sniedz studējošiem un akadēmiskajam personālam nepieciešamo informatīvo atbalstu zinātniskās darbības īstenošanai.

Bibliotēkas darbības pamatā ir tās pakalpojumu pieejamība ikvienam lietotājam, nodrošinot vienādu pakalpojumu klāstu un kvalitāti visām studiju programmām, departamentiem un struktūrvienībām. Piedāvātie pakalpojumi, bibliotēkas telpu plānojums un tās darba laiki ir cieši saistīti ar lietotāju informācijas un informatīvo vajadzību nodrošināšanu.

Bibliotēkas telpas, kurā izvietots 22228 vienību liels krājums, ir atvērtas 6 (48 stundas) dienas nedēļā. Lietotājiem ir pieejams brīvpieejas krājums, kurā var izvēlēties sev nepieciešamos izdevumus. Bibliotēka izvietota **3** telpās, kuru kopējā platība ir **453** m². Bibliotēkas lietotājiem ir pieejamas 46 darba vietas, t.sk. 14 darba vietas darbam ar datoru.

Bibliotēkā tiek nodrošināti pakalpojumi, kas veicina studējošo patstāvīgas studijas un pētniecību. Pakalpojumus var izmantot RISEBA studenti, mācībspēki, personāls, citas bibliotēkas, citu augstskolu studenti, kā arī ikviens iedzīvotājs. Bibliotēka sniedz bezmaksas pamatpakalpojumus un maksas pakalpojumus.

Bibliotēkā pieejamie informācijas resursi akadēmiskā bakalaura studiju programmas “Biznesa psiholoģija” īstenošanai:

Ik gadu kvalitatīva studiju procesa atbalstam tiek abonētas un izmantotas elektroniskās datubāzes EBSCO Academic Search Complete (pilnteksta publikācijas humanitārajās un sociālajās zinātnēs), Web of Science (pilnteksta publikācijas dabaszinātnēs, sociālajās, humanitārajās zinātnēs, mākslā u.c.), Emerald (biznesa vadības informācija), **Greenleaf Publishing PRMEC** (e-grāmatas, kas aptver dažādas tēmas: korporatīvā atbildība, biznesa ētika, vides politika un pārvaldība), LETA, Nozare.lv. Visas abonētās datu bāzes ir pieejamas arī attālināti, lietošanai ārpus augstskolas telpām. Visiem studiju programmā “Biznesa psiholoģija” studējošiem un mācībspēkiem tiek nosūtīti pieejas kodi abonētajām datu bāzēm lietošanai ārpus bibliotēkas.

Studenti un mācībspēki ir informēti par studijās noderīgiem brīvpieejas resursiem – datu bāzēm, e-žurnāliem, e-grāmatām, kā arī e-bibliotēkām un ārvalstu pilnteksta izmēģinājuma datu bāzēm, kas pieejamas uz noteiktu laika periodu. Izmēģinājuma datu bāzu pieeja tiek nodrošināta ar Kultūras informācijas sistēmu centra starpniecību. Pārskata periodā tika nodrošināti bezmaksas Britannica Academic un ImageQuest, **Taylor&Francis Group eBooks**, PressReader, Russian Library Online LAN u.c. izmēģinājumi.

Augstskolas mājas lapā ir izveidota tiešā pieeja gan abonētajām datu bāzēm, gan brīvpieejas resursiem un izmēģinājuma datu bāzēm. RISEBA studējošiem ir iespējas izmantot arī citu

augstskolu (LU, RTU, RSU, EKA u.c.) bibliotēku piedāvātās datu bāzes. Augstskolai ir noslēgts sadarbības līgums ar Harvard Business Publishing. Docētājiem ir iespēja pasūtīt un lietot, kā arī pavairot studiju programmas apguvei nepieciešamos informācijas resursus (cases, online courses, simulations, video u.c.).

Studentu un docētāju vajadzībām bibliotēka abonē preses izdevumus - Dienas business, Kapitāls, Ir nauda, Harvard Business Review, Blumberg Business Week, The Economist, Frame, DETAIL, A10 u.c. Bibliotēkā pieejami vairāk kā 23 000 informācijas avotu - zinātniskā un uzziņu literatūra, preses izdevumi, e-resursi latviešu valodā un svešvalodās.

Bibliotēkai ir noslēgts līgums ar Harvard Business Publishing. Pasniedzēji var pasūtīt dažādus informatīvos resursus (situāciju analīzes, tiešsaistes kursus, simulācijas, video utt.) Viņu studiju kursu vajadzībām. Šādu iespēju regulāri izmanto programmas "Biznesa psiholoģija" mācībspēki, piemēram, Nadežda Rika un Andrejs Čirjevskis.

Bibliotēka lieto integrēto bibliotēku informācijas sistēmu ALEPH 500 un piedalās valsts nozīmes bibliotēku kopkataloga veidošanā un ir pilnībā automatizēta. Bibliotēkas krājums atspoguļots ALEPH 500 sistēmas elektroniskajā kopkatalogā.

Datu bāzu izmantošana ir ļoti būtiska programmas "Biznesa psiholoģija" studiju procesā, jo studenti tiek rosināti patstāvīgi iepazīties ar jaunākajām pētījumu atziņām. Tāpat kursa darbu un bakalaura darba sekmīgai aizstāvēšanai izmantotās literatūras un avotu sarakstā obligāti jāiekļauj avotus un zinātniskos rakstus svešvalodās.

Bibliotēka nodrošina virkni bezmaksas pakalpojumus studējošajiem un personālam:

- Informācijas resursu elektroniskā pasūtīšana/rezervēšana/izmantošanas termiņu pagarināšana Valsts nozīmes bibliotēku kopkatalogā un informācijas resursu saņemšana izmantošanai uz vietas bibliotēkā vai līdzņemšanai uz mājām. Pakalpojums pieejams RISEBA Bibliotēkā reģistrētajiem lietotājiem.
- Brīvpieejas lasītavas, datorlasītavas un interneta izmantošana. Lasītavā iespējams izmantot uzziņu avotu un periodisko izdevumu krājumu, stacionāros un portatīvos datorus (lietotāju personīgos), interneta pieslēgumu, to starp WI-FI, kas darbojas visā RISEBA ēkā. Bibliotēka studentiem ir ne tikai studiju un pētniecības, bet arī tikšanās un brīvā laika pavadīšanas vieta.
- Informācijas resursu izmantošana vasarā.

Vasaras periodā bibliotēka 2 mēnešus (jūlijā, augustā) ir slēgta. Pavasara semestra beigās, studenti tiek informēti par iespēju saņemt materiālus lietošanai ārpus bibliotēkas uz periodu, kad bibliotēka ir slēgta.

- Uzziņas un konsultācijas. Tā kā viena no galvenajām bibliotēkas darba jomām ir atbalsts pētniecībai, tad bibliotēkā tiek īstenota lietotāju konsultēšana, uzziņu sniegšana, lietotāju apmācība informācijas prasmēm un mācību ekskursijas. Lietotājiem ir iespējams saņemt arī individuālās konsultācijas un uzziņas bibliotēkā, kā arī pa e-pastu: bibl@riseba.lv. Bibliotēkas personāls sniedz bibliogrāfiskās, tematiskās, faktogrāfiskās, precizējošās u.c. uzziņas un konsultācijas RISEBA studentiem, akadēmiskajam, administratīvajam un vispārīgajam personālam.
- Lietotāju mācības. Tā kā studiju līmeņa paaugstināšanā būtiskas ir studējošā zināšanas un prasmes strādāt patstāvīgi, atrast, kritiski novērtēt un izmantot kvalitatīvus informācijas resursus un e-vides rīkus, tad lietotāju prasmju un iemaņu pilnveidei Bibliotēka aktīvi strādā ar mērķauditorijām - visu studiju līmeņu studējošajiem, akadēmisko, administratīvo un vispārējo personālu, lai veicinātu ne tikai informācijas prasmes, bet sniegtu arī padziļinātas zināšanas darbam ar elektroniskajiem resursiem. Bibliotēka organizē un vada nodarbības bibliotēkas datorlasītavā, rīko praktiskas mācību ekskursijas Bibliotēkā, lai lietotāji gūtu

prasmes strādāt ar brīvpieejas krājumu, datu bāzēm, tādejādi, pilnveidojot patstāvīgas mācīšanās kompetenci un attīstot pētniecības iespējas.

- SBA, SSBA pakalpojums. Izmantojot Starpbibliotēku abonementu, materiālus, kuru nav RISEBA bibliotēkā, var pasūtīt no citām bibliotēkām Latvijā, bet izmantojot Starptautisko starpbibliotēku abonementa pakalpojumu – no ārvalstu bibliotēkām.

Ir pieejams arī maksas pakalpojums – studiju darbu iesiešana.

Bibliotēkā ir literatūra angļu valodā (60%), latviešu valodā (15%), krievu un citās valodās (25%). Bibliotēkas krājums, tajā skaitā attiecībā uz programmai “Biznesa psiholoģija” nepieciešamajiem resursiem tiek regulāri papildināts. RISEBA Bibliotēka krājumu veido atbilstoši augstskolas studiju un zinātniskā darba virzieniem, studiju programmu prasībām, tādejādi nodrošinot ar informāciju visus RISEBA studiju līmeņus – bakalaura, maģistra, doktora, kā arī zinātniskās pētniecības jomas.

Krājuma komplektēšana tiek veikta saskaņā ar Bibliotēkas budžetu, kuru katru gadu apstiprina RISEBA rektore. Piešķirtais finansējums tiek izmantots nepieciešamo avotu iegādei, abonēto datubāzu apmaksai un periodisko izdevumu abonēšanai.

Katru gadu studiju procesa kvalitatīvai īstenošanai bakalaura studiju programmas “Biznesa psiholoģija” mācībspēkam tiek piedāvāts pasūtīt grāmatas un citus informācijas resursus. Informācijas resursu iegādei tiek noteikts budžets. Resursu iegādes nodrošināšanai mācībspēki raksta iesniegumu programmas direktoram. Bibliotēkas vadītājs iepērk informācijas resursus, atbilstoši studiju programmas direktora parakstītam iegādes pieteikumam. Bibliotēkas krājumu papildina arī privātpersonu un institūciju dāvinājumi. Bibliotēka veic augstskolas studentu izstrādāto noslēguma darbu un mācībspēku lekciju materiālu arhīva funkcijas, tādejādi, papildinot bibliotēkas krājumu un informācijas nodrošinājumu. Informācija par bibliotēkā pieejamajiem resursiem atspoguļota 3.2.tabulā.

3.2.tabula

Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” informācijas nodrošinājuma finansiālie rādītāji

Akadēmiskais gads	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Grāmatas (EUR)	550	466	600	600	600
Preses izdevumi (EUR)	1000	2264	1300	1278	2483
Elektroniskie resursi (EUR)	11052	12504	12550	19702	22321

Bakalaura studiju programmas “Biznesa psiholoģija” īstenošanai iegādāti dažādi literatūras avoti, kā piemērus var minēt:

- Lawson, R.B. (2013). Psychology and systems at work / Robert B.Lawson, E.Doris Anderson, Lawrence P.Rudiger. The University of Vermont, Burlington.
- Roja, Ž., Roja, I., Kaļķis, H. (2016). Stress un vardarbība darbā. Ko darīt? Latvijas Ergonomikas biedrība.
- Baum, J., Frese, M., Baron, R.A. (2016). The psychology of entrepreneurship / SIOP Organizational Frontiers Series. Psychology Press
- Colman, A. (2015). A dictionary of psychology / Andrew M. Colman. Oxford University Press.

- Putniņš, A.L., Raščevska, M. (2016) Angļu-latviešu psiholoģijas terminu vārdnīca = English-Latvian dictionary of psychology terms. Zinātniskie recenzenti: Anita Pipere, Artūrs Kroplis, Evija Strika ; zinātniskie redaktori: Sandra Sebre, Māris Baltiņš ; maketu un vāku dizainu veidojusi Baiba Lazdiņa].
- Kraģis, I. (2019). Radošums un kritiskā domāšana / Indars Kraģis; redaktors Jānis Oga. Apgāds Mansards.
- Mārtinsone, K., Pipere, A. (2018). Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Recenzenti: PhD Daiga Kamerāde, Dr.habil.oec. Baiba Rivža, Dr.biol. Dace Tīrzīte; literārā redaktore Inta Rozenvalde. Kristīnes Mārtinsones un Anitas Piperes zinātniskajā redakcijā

Tiek iepirktas arī spēles, kuras īpaši lietderīgas ir tādiem studiju kursiem kā “Stresa un izdegšanas menedžments”, “Koučings biznesā”, piemēram:

- Harna, A. (2019). Emociju kārtis: sarežģītās emocijas: izprotot sarežģītās emocijas un uzvedības modeļus, var sevi dziedināt, darīt laimīgu un gūt iekšēju mieru / Andrea Harna; tulkojums, Marta Ābele; Steisijas Sidonas ilustrācijas.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Studiju kursu realizēšanā kopumā iesaistās 40 mācībspēki. Uz pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī, studiju programmā ir iesaistīti 72% docētāju, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos RISEBA un 28% ir viespasniedzēji, no kuriem gandrīz visi studē doktorantūrā, vai, kuriem jau ir doktora grāds un papildus publikācijas un kvalifikācijas, kas sniedz padziļinātu sasaisti ar profesionālo vidi. Kopš iepriekšējās akreditācijas programmas realizēšanā iesaistīto mācībspēku skaits ir samazinājies par 9, no kuriem lielākā daļa ir viesmācībspēki (sk. 4.1. tabulu). Kopumā studiju programmā ir palielinājies ievēlēto mācībspēku skaits, kuriem ir doktora grāds.

4.1.tabula

Akadēmiskā personāla sadalījums studiju programmā “Biznesa psiholoģija” 2013./2014. un 2019./2020.studiju gadā

Docētāji, kuri iesaistīti studiju programmas „Biznesa psiholoģija” realizēšanā	Akadēmiskā personāla pamata ievēlēšanas darba vieta			
	2013./2014.		2019/2020.	
	RISEBA	Nav RISEBA ievēlēti docētāji	RISEBA	Nav RISEBA ievēlēti docētāji
Docētāji ar doktora grādu	11	7	21	4
Docētāji ar maģistra grādu	10	21	8	7
t.sk. profesori un asociētie profesori	7	2	10	1
Akadēmiskais personāls, kopā	21	28	29	11

Mācībspēku sastāvs kopš iepriekšējās akreditācijas ir sistēmātiski mainīts 6 gadus periodā, uzlabojot studiju procesa kvalitāti, par būtiskākām izmaiņām var uzskatīt viesmācībspēku apjoma samazināšanos - par 17 docētājiem, kas saistīts ar to, ka RISEBA kopumā ir palielinājusi ievēlēto mācībspēku sastāvu, no kuriem programmas realizēšanā piedalās par 8 mācībspēkiem vairāk kā pagājušajā akreditācijas periodā, kas vērtējams ļoti pozitīvi.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo akreditācijas periodu mācībspēku izmaiņas ir šādas:

1. Programmas docēšanā **piesaistīti** šādi **ievēlētie** mācībspēki: Irina Senņikova, Ieva Brence, Andrejs Čirjevskis, Žanete Tauriņa, Tatjana Vasiljeva, Jevgenijs Kurovs, Lūcija Rutka, Iluta Skrūzkalne, Igors Graurs, Emil Velinov, Mārtiņš Veide, Jurijs Spiridonovs, Valters Kaže, Inese Slūka, Sīgita Misiņa, Inga Jēkabsons, Guna Matule.
2. Programmas docēšanā **piesaistīti** šādi **viesmācībspēki**: Valērijs Dombrovskis, Anete Hofmane, Agnese Pilāne, Edgars Čerkovskis, Irina Kozlova
3. Studiju kursus vairs **nedocē** šādi **ievēlētie mācībspēki**, vai arī mācībspēki, kuriem ir beidzies ievēlēšanas termiņš: Ludmila Bahmane, Leonids Krēmers, Jeļena Maļeško, Polina Naidenko, Leonīds Pētersons, Anatolijs Petrovs, Aija Rubene, Gundega Lapiņa, Anžella Streļčonoka
4. Studiju kursus vairs **nedocē** šādi **viesmācībspēki**: Ligita Āzena, Dace Briede-Zālīte, Marina Dango, Ilze Dreifelde, Atis Kampars, Valentīns Muravjovs, Edgars Nesaule, Ose Liesma, Maruta Ozoliņa, Inese Petrova, Jānis Roze, Andris Šķesters, Vineta Šņepste, Gaļina Soboļeva, Olga Stoporeva, Agnese Vaškūna, Žermēna Vazne, Vitauts Virbickis.

Kopumā studiju programmā “Biznesa psiholoģija” veiktās mācībspēku sastāva izmaiņas vērtējamas pozitīvi, jo ir samazināts ārštata mācībspēku apjoms, kā arī palielināts ievēlēto mācībspēku skaits

studiju programmas realizēšanā.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Atbilstoši RISEBA prasībām, katram pasniedzējam ir vismaz trīs publikācijas recenzējamās izdevumos pēdējo piecu gadu laikā, t. sk. viena starptautiskā publikācija (ja nostrādāts īsāks laika posms, publikāciju skaits ir proporcionāls nostrādātajam laikam), vai piecu gadu praktiskā darba pieredze. Visu iesaistīto mācībspēku profesionālās pieredzes apkopojums ir redzams 4.2. tabulā. Visiem studiju kursu docētājiem ir attiecīgā formālā izglītība (arī papildus neformālā izglītība), publikācijas un arī apliecinājumi par profesionālo pilnveidi. Tādejādi akadēmiskais personāls pārstāv uzņēmējdarbības, ekonomikas, vadības un psiholoģijas darbību.

4.2.tabula

Studiju kursu iesaistīto mācībspēku nodrošinājums akadēmiskajā bakalaura studiju programmai „Biznesa psiholoģija”

Nr.p.k.	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
1.	Irina Senņikova	Dr.oec.	RISEBA profesore, rektore	10 gadu pieredze augstskolas vadīšanā, vairāk kā 15 gadu pieredze docēšanā.	Vadībzinības (3KP)
2.	Žanete Tauriņa	Dr.sc.administr	RISEBA docente	Rīgas Jāņa Poruka vidusskolas direktore, kopumā 20 gadu pieredze direktores amatā un citos vadošajos amatos, 14 gadu pedagoģiskā pieredze.	Vadībzinības (3KP)
3.	Iluta Skrūzkalne	Dr.oec.	RISEBA docente	Vairāk kā 20 gadu pieredze mārketinga un mārketinga pētījumu vadītājas amatā, Academia Advisors (satura mārketinga) un SIA Motify valdes locekle un vadošā pētniece,	Mārketinga (3KP)

Nr.p.k.	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
4.	Egmonts Treiguts	Mg.phys	RISEBA lektors	Vairāk kā 20 gadu pieredze pedagoģiskajā darbā, publicētas vismaz 4 mācību līdzekļi par datortehnoloģiju lietošanu tieši biznesa augstskolās. Vairāk kā 10 gadu pieredze personāla izglītošana datorprasmju attīstībā (piem., SIA Lexel) un 6 gadu prof. pieredze banku sistēmu lietojumprogrammu izstrādē.	Informācijpratība (2KP)
5.	Sigita Misiņa	Dr.sc.ing.	RISEBA lektore	20 gadu pieredze kā programmētājai, vadošajai programmētājai un sistēmanalītiķei tieši biznesa jomā, 5 gadu pieredze IT arhitektūras izstrādē.	Informācijpratība (2KP)

Nr.p.k.	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
6.	Valērijs Dombrovskis	Mg. psych.	Vieslektors	6 gadu pieredze kā psihologam, grupu vadīšanā, psiholoģiskajā konsultēšanā, izpētē un izvērtēšanā. Psiholoģijas profesionālā doktora grāda pretendents, 5 gadu pieredze vadītāja amatā (Olaines cietuma Atkarīgo centra priekšnieces vietnieks), sertificēts juridiskais psihologs	Civilā aizsardzība (1KP) Grupu vadīšanas psiholoģiskie aspekti (2KP) Vispārīgā psiholoģija (4KP)
7.	Ingūna Romānova	Mg.paed	RISEBA lektore, Valodu katedras vadītāja	12 adu pieredze kā IELTS eksaminatorei, 10 gadu pieredze Nacionālo Bruņoto spēku Valodu skolā kā testa grupas vacākajai pasniedzējai.	Biznesa komunikācija angļu valodā I-IV (11KP) Civilā aizsardzība (1KP)
8.	Agnese Pilāne	Mg.phil	LU, BA Turība viespasniedzēja.	6 gadu pieredze angļu valodas pasniegšanā un izglītojošu semināru vadīšanā, pieredze starptautiskajos projektos. Specializējusies modernajās valodās tieši biznesā.	Biznesa komunikācija angļu valodā I-IV (11KP)

Nr.p.k.	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
9.	Irina Sidorčuka	Mg.phil.	RISEBA docente	9 gadu profesionālā pieredze Starptautiskā valodu centra LLC direktora amatā, 8 gadu pieredze kā tulkojumu nozares vadītājai, 20 gadu pieredze pedagoģiskajā darbā biznesa angļu valodas docēšanā.	Biznesa komunikācija angļu valodā I-IV (11KP)
10.	Jevgenijs Kurovs	Dr.oec.	RISEBA docents, maģistra programmas "Biznesa stratēģiskā vadība" direktors	8 gadu darba pieredze nekustamo valdes locekļa amatā (SIA "Theatre of Dreams", SIA "JK nekustamie īpašumi").	Biznesa ētika (1KP) Stratēģiskā vadībinība (3KP)
11.	Anete Hofmane	Mg.psych., Mg.administr.	RISEBA bakalaura programmas "Biznesa psiholoģija" direktore.	7 gadu pieredze starptautiska un vietēja mēroga pētījumos un aptauju izstrādē. 5 gadu pieredze psihologa darbā, kā arī personības un profesionālajā izaugsmē. Sertificēta supervizore, sertificēts darba un organizāciju psihologs	Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā (2KP) Stresa un izdegšanas menedžments (2KP)

Nr.p.k.	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
12.	Igors Graurs	Dr.phil.	RISEBA docents	20 gadu pieredze vadošajos amatos: valdes locekļa, banku prezidenta, rektora un prorektora. Vairāk kā 10 publikācijas un prezentācijas konferencēs par ekoloģiju, vides aizsardzību un resursu ekonomiju.	Sociālā un lietišķā ekoloģija (1KP)
13.	Aleksandrs Fedotovs	Dr.oec.	RISEBA docents	30 gadu pieredze ekonomikas docēšanā, 8 gadu pieredze Ekonomikas katedras vadītāja amatā un Ekonomikas fakultātes dekāna amatā.	Mikroekonomika (3KP) Makroekonomika (2KP)
14.	Jurijs Mašošins	Dr.jur	RISEBA docents	Vairāk kā 40 gadu pieredze Iekšlietu Ministrijā, policijas darbinieku izglītošanā, 6 gadus vadījis Kriminālistikas un kriminālprocesa katedra, 14 publikācijas par pēdējiem 6 gadiem tiesiskā regulējuma jomā.	Uzņēmējdarbības tiesiskais regulējums (4KP)
15.	Inga Jēkabsons	Dr.sc.administr.	RISEBA docente	6 gadu pieredze pētnieces amatā par Latvijas tautsaimniecību un publiskā sektora pārvaldību, 10 gadu pieredze uzņēmumu attīstības vadīšanā gan vietēja, gan starptautiska mēroga.	Uzņēmējdarbība (2KP)

Nr.p.k.	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
16.	Mārtiņš Veide	Dr.psych.	RISEBA docents	6 gadus darbojies reklāmā, vairāk kā 5 gadus vadījis seminārus par karjeras pilnveidošanu un veicis pētījumus par cilvēka dzīves jēgas saistību ar mācīšanos.	Karjeras attīstības teorijas (2KP) Politiskā psiholoģija (2KP)
17.	Ieva Brence	Dr.sc.administr.	RISEBA asoc.prof.	7 gadu pieredze Ekonomikas un finanšu katedras vadītājas amatā, studiju programmu "Eiropas Biznesa studijas", "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana", "Starptautiskās finanses" direktore. 8 gadu zinātniskā darba organizēšanas pieredze. Publikācijas starptautiskos zinātniskos izdevumos.	Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes 1 (2KP) Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes 2 (2KP)
18.	Tatjana Vasiljeva	Dr.oec.	RISEBA profesore, zinātnes prorektore	7 gadu pieredze zinātņu prorektora darbā, publikācijas starptautiskos zinātniskos izdevumos.	Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes 1 (2KP) Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes 2 (2KP)

Nr.p.k.	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
19.	Nadežda Rika	Mg.oec	RISEBA lektore	Vadībzinību doktora grāda pretendente, vairāk kā 10 gadu pieredze vadītājas amatā, izstrādājot stratēģiju un organizācijas attīstības plānošana.	Stratēģiskā vadībzinība (3KP)
20.	Emil Velinov	PhD	RISEBA asoc.prof.	Godalgots, vairāk 20 publikāciju autors, mācībspēks ar 10 gadu starptautisku pieredzi.	Starpkultūru komunikācija un psiholoģija (2KP)
21.	Margarita Ņesterova	Dr.psych.	Vieslektore	8 gadu darba pieredze kā psihologam un 4 gadu pieredze kā psihoterapeitei (SIA Lira D.V.) Kopš 2018. gada Daugavpils Universitātes prodekāne, vairāk kā 10 publikācijas psiholoģijas nozarē.	Organizāciju psiholoģija (2KP)
22.	Rasa Pēce	Mg.oec.	RISEBA lektore	Praktiska pieredze grāmatvedības un finanšu jautājumos, vairāk nekā 10 gadu pieredze lekciju vadīšanā.	Grāmatvedība (2KP) Vadības grāmatvedība (4KP) Finanšu vadīšana (3KP)

Nr.p.k.	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
23.	Inese Slūka	Mg.proj.mgmt.	RISEBA programmu direktors, lektore	Vairāk nekā 12 gadu pieredze vietējo un starptautisko projektu vadībā, žūrijas locekle starpkultūru projektu starptautiskos konkursos. Biedre IPMA un PMI projektu vadības asociācijās. Studē doktorantūrā	Projektu vadīšanas pamati (2KP)
24.	Valters Kaže	Dr.oec.	RISEBA asoc.prof.,	starptautiskā uzņēmuma "Ex Novo" izpilddirektors	Mārketingis (3KP) Starptautiskas mārketingis (2KP)
25.	Edgars Čerkovskis	Mg.sc.soc.		Vadībinību doktora grāda pretendents, Ekonomikas un kultūras augstskolas lektors.	Starptautiskais bizness (2KP)
26.	Jurijs Spiridonovs	Dr.oec.	RISEBA asoc.prof.	Vairāk kā 10 gadu pieredze vadītāja amatā, plānojot organizāciju stratēģiju un izeju starptautiskajos tirgos.	Starptautiskais bizness (2KP)
27.	Elīna Miķelsone	MBA	Vieslektore	Vadībinību doktora grāda pretendente, Ideju un inovāciju institūta valdes priekšsēdētāja ar vairāk kā 5 gadu pieredzi ideju un inovāciju konsultācijās.	Inovāciju menedžments (2KP) Kreativitāte uzņēmējdarbībā (2KP)

Nr.p.k.	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
28.	Ivans Jānis Mihailovs	Dr.iur., Mg.art., Mg.man.	Vieslektore	IZM, Izglītības kvalitātes valsts dienesta Licencēšanas un reģistru departamenta direktora vietnieks, RSU docents, maģistra studiju programmas vadītājs, mediators	Konfliktu vadīšana un mediācija organizācijā (2KP)
29.	Alla Plaude	Dr.psych.	Vieslektore	15 gadu pieredze kā psihologam, Sertificēta klīniskā psiholoģe, psihoterapeites privātprakse, LU asoc.prof.	Patopsiholoģija organizācijā 1 (2KP) Patopsiholoģija organizācijā 2 (2KP)
30.	Raina Vīra	Dr.paed.	Docente	Vairāk kā 10 gadu pieredze organizāciju konsultēšanā, un pētniecībā, kā arī pieredze ar kvalitāti saistītu pētījumu veikšanā un nodarbību vadīšanā.	Vadībzinības (3KP) Biznesa ētika (1KP) Personālvadība (2KP) Laika pārvaldība (2KP) Pieaugušo mācību metodes (2KP)
31.	Andrejs Čirjevskis	Dr.oec.	Profesors	Vairāk kā 25 gadu pieredze stratēģiskās vadībzinības lekciju vadīšanā, pētniecībā (kopā vairāk kā 50 zinātniskās publikācijas).	Finanšu vadīšana (3KP)

Nr.p.k.	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
32.	Iveta Cīrule	Dr.sc.administr.	Vieslektore	Sociālās uzņēmējdarbības un start-up uzņēmumu eksperte, SIA Biorganik vadītāja, vairāk kā 5 gadu pieredze RISEBA radošā biznesa inkubatora vadīšanā	Uzņēmējdarbība (2KP) Kreativitāte uzņēmējdarbībā (2KP) Inovāciju menedžments (2KP)
33.	Lūcija Rutka	Dr.psych	RISEBA Biznesa katedras vadītāja, profesore	Vairāk kā 20 gadu pieredze izglītības vadībā, tajā skaitā saistībā ar psiholoģiju.	Vispārīgā psiholoģija (4KP) Personības izpētes metodes organizācijā (2KP)
34.	Solveiga Blumberga	Dr.psych	RISEBA asociētā profesore	Vairāk kā 15 gadu pieredzi organizāciju psiholoģijas un vadības psiholoģijas studiju kursu vadīšanā, vairāk kā 30 zinātnisko publikāciju autore.	Vadības psiholoģija (2KP) Organizāciju psiholoģija (2KP) Ekonomikas uzvedība (2KP) Korporatīvā sociālā atbildība (2KP) Pozitīvā psiholoģija (2KP)

Nr.p.k.	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
35.	Maija Zakriževska-Belogrudova	Dr.psych	RISEBA profesore	Vairāk kā 15 gadu pieredze psiholoģijā, tajā skaitā arī supervīzijā, koučingā un konsultēšanā. Pieredze dažādu nodarbību vadīšanā, pētījumu veikšanā, kā rezultātā sagatavotas vairāk kā 20 zinātniskās publikācijas.	Sociālā psiholoģija (2KP) Biznesa psiholoģija (2KP) Personības izaugsme un komandas veidošana (2KP) Prezentācijas prasmes (1KP) Koučings biznesā (2KP) Konfliktu vadīšana un mediācija organizācijā (2KP) Vispārīgā psiholoģija (4KP) Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā (2KP) Stresa un izdegšanas menedžments (2KP)
36.	Jūlija Žakemo	Mg.psych, doktora grāda pretendente	Lektore, doktora grāda pretendente	18 gadu pieredze docēšanā, ar vairāk kā 15 publikācijām, dalība dažādos starptautiskos projektos.	Starpkultūru komunikācija un psiholoģija (2KP)
37.	Tamāra Čaikovska	Mg.psych.	Vieslektore	Vairāk kā 20 gadu pieredze kā psihologam, psihofiziologam, sertificēta klīniskā psiholoģe.	Patopsiholoģija organizācijā 1 (2KP) Patopsiholoģija organizācijā 2 (2KP)

Nr.p.k.	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
38.	Sandra Pallo	Mg.paed.	Vieslektore	Vairāk kā 20 gadu pieredze personāla izvērtēšanā, atlasē un izglītošanā. Ir izstrādājusi kompetenču modeļus un pieejas dažādiem uzņēmumiem.	Personības izpētes metodes organizācijā (2KP)
39.	Guna Matule	Dr.sc.soc.	Lektore	Ievēlēta lektore, vairāk kā 30 gadu praktiskā pieredze izglītošanā un vadošajos amatos, sertificēta valsts valodas pārbaudes speciāliste.	Latviešu valoda un kultūra (2KP)
40.	Irina Kozlova	Mg.phil	Vieslektore	Latvijas Valodu skolotāju asociācijas prezidente, 35 gadu pieredze pedagoģijā, tostarp vadītāja un administratīvā pieredze direktora vietnieka amatā.	Latviešu valoda un kultūra (2KP)

Studiju programmā iesaistītajiem mācībspēkiem ir atbilstoša zinātniskā un praktiskā pieredze, lai pasniegtu konkrēto studiju kursu un attīstītu zināšanas, prasmes un kompetences, kas nepieciešamas studiju rezultātu sasniegšanai. Tiek piesaistīti speciālisti gan no biznesa, gan psiholoģijas, gan pētniecības vides – uzņēmēji, vadītāji, filologi, pedagogi, psihologi, psihoterapeiti, pētnieki, finansisti, ekonomisti, personāla speciālisti, personāla izvērtēšanas un atlasē speciālisti, kouči, supervizori, organizāciju konsultanti, projektu vadītāji, un zinātnisko publikāciju autori. Mācībspēku profesionālā un zinātniskā pieredze palīdz gan studiju kursa satura izstrādē, lai attīstītu studentiem unikālas zināšanas, prasmes, kompetences, pārnestu teoriju reālajā dzīvē kā arī piešķirtu studentu esošajai pieredzei un gadījumiem jēgu un izpratni.

Mācībspēkiem ir reāla sasaite ar darbu un zinātnisko vidi. Studējošie īpaši atzinīgi novērtē mācībspēku piemērus no profesionālās vides un ar tiem saistītās gadījumu analīzes, kā arī interpretāciju. Mācībspēki ir arī lietas kursā par jaunākajiem zinātniskajiem atklājumiem un nozaru aktualitātēm Latvijā un pasaulē ar kuriem viņi dalās studiju kursu ietvaros, tādejādi veidojot unikālu zināšanu, prasmju un kompetenču kopumu, lai sasniegtu studiju rezultātus. Studenti tiek vesti mācību ekskursijās uz dažādiem uzņēmumiem, studiju kursu ietvaros tiek pieaicināti viespasniedzēji, mācībspēku pedagoģiskā pieredze ļauj izvēlēties piemērotākās metodes, lai izglītotu un novērtētu studiju rezultātus. Studējošie tiek iesaistīti un paši iesaistās zinātniskajās konferencēs, izstrādā publikācijas kopā ar mācībspēkiem. Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” realizēšanā piesaistītie mācībspēki ir ar atbilstošu pietiekamu zinātnisko publikāciju skaitu un/vai atbilstoši vairāk kā 5 gadu profesionālo pieredzi, zināšanām, prasmēm un kompetencēm nepieciešamām docētājam studiju kursam. Studējošie atzinīgi novērtē mācībspēku dažādību un

viņu profesionālās pieredzes iekļaušanu studiju kursa satura izklāstā un mācīšanās metožu lietošanā.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Atbilstoši RISEBA prasībām, katram pasniedzējam ir vismaz trīs publikācijas recenzējamās izdevumos pēdējo piecu gadu laikā, t. sk. viena starptautiskā publikācija (ja nostrādāts īsāks laika posms, publikāciju skaits ir proporcionāls nostrādātajam laikam), vai piecu gadu praktiskā darba pieredze. Tabulā pievienota arī ārštata pasniedzēju, kuriem ir doktora vai maģistra grāds, zinātniska darbība. Visi augstskolas pasniedzēji aktīvi iesaistās zinātniskajā darbībā, regulāri piedalās starptautiskās zinātniskās konferencēs un publicē zinātniskos rakstus, tajā skaitā sadarbībā ar studentiem. Zinātnisko konferenču apmeklēšanai ārvalstīs un Latvijā katru gadu katram mācībspēkam tiek piešķirts noteikts budžets atkarībā no akadēmiskā amata pakāpes. Par datu bāzēs SCOPUS un ThomsonReuters publicētajiem zinātniskajiem rakstiem augstskolas mācībspēki saņem papildus finansējumu.

Visiem darbiniekiem – gan RISEBA akadēmiskajam, gan administratīvajam personālam ir saistošs augstskolas izstrādātais kompetenču modelis, kas nosaka kompetenču kopumu darbinieku atlasē, izvērtēšanā un atalgojuma noteikšanā.

4.3.tabula

Programmā iesaistītie mācībspēki - LZP eksperti

Vārds	Uzvārds	Zinātnes nozare(s)
Irina	Senņikova	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība

Solveiga	Blumberga	Sociālās zinātnes - Psiholoģija
Ieva	Brence	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Andrejs	Čirjevskis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Lūcija	Rutka	Sociālās zinātnes - Izglītības zinātnes nozares
Jurijs	Spiridonovs	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Tatjana	Vasiljeva	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Maija	Zakriževska-Belogrudova	Sociālās zinātnes - Psiholoģija

2015. gadā tika rīkota starptautiska zinātniskā konference *Business Psychology - Gateway to Sustainable and Successful Business* (tulk. Biznesa psiholoģija – ceļš uz ilgtspējīgu un veiksmīgu biznesu), kurā iesaistījās studiju programmas “Biznesa psiholoģija” studējošie, absolventi un mācībspēki. Konference tika rīkota divās sekcijās: viena bija veltīta biznesa psiholoģijai un otra – vadībiznībām. Tā rezultātā daļai no konferencē prezentētajām publikācijām tika veltīts 9. izdevums starptautiski zinātniski recenzētā žurnālā „Journal of Business Management”. Kopumā žurnālā tika iekļautas 11 zinātniskās publikācijas. Publikācijās, kuras veltītas biznesa psiholoģijas segmentam, tika apskatītas tādas tēmas kā organizāciju kultūra un klimats, darba un profesionālais stress, profesionālā deformācija un izdegšana, līderība, inovācijas un ideju menedžments u.c. Savukārt, vadībiznībām veltītajā sadaļā tika iekļautas publikācijas par tādām tēmām kā uzņēmumu iegāde, inovāciju pārvaldības sistēma, ideju menedžments u.c., liekot uzsvāru uz teorētisko un praktisko lietojamību. Katrs no rakstiem tika divreiz recenzēts (recenzējamā raksta autors ir anonīms recenzēšanas brīdī). Rakstu krājums tiek lietots kā mācību līdzeklis dažādos studijuursos un kalpo par paraugu zinātniskajai pieejai biznesa psiholoģijā. Studējošie un mācībspēki to ir atzinīgi novērtējuši un iekļauj atsauces uz to savās publikācijās, bakalaura un kursa darbos.

Katru gadu studējošie kopā ar mācībspēkiem piedalās starptautiskajā studentu zinātniskajā konferencē „Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos”, kuras sadalītas dažādās sekcijās, atkarībā no pētniecības virziena. Viena no populārākajām sekcijām ir „Biznesa psiholoģija”, kura ik gadu piedalās gan studējošie, gan absolventi kopā ar savu darbu vadītājiem.

Papildus tam, mācībspēki iesaistās dažādos projektos:

- L.Rutka: 2018.gadā Eiropas Sociālā fonda finansēts projekts, IKVD iepirkums „Metodisko atbalsta līdzekļu izstrādes ekspertu pakalpojumu iepirkums” 3 metodisko līdzekļu izstrāde: “Konsultēšanas vadlīnijas pedagogiem”, apjoms 250.lpp., “Rekomendācijas uzvedībai un sadarbībai klasē”, apjoms 250.lpp., “Rekomendācijas darbam ar vecākiem”, apjoms 250.lpp. Pienākumi: eksperte, 3 darba grupu vadītāja. Iegūtās zināšanas un pieredze tiek lietotas psiholoģijas un personības izvērtēšanas studiju kursu docēšanā (piem., studiju kursā “Vispārīgā psiholoģija”), kā arī kā novitāte studiju darbu pētniecības tēmu izvēlē.
- 2018. gadā ir pabeigts Valsts Administrācijas skolas projekts “Datu analīze”. Mācībās abos moduļos ir piedalījušies vairāk nekā 700 ierēdņi no 22 valsts institūcijām. Projekta vadītāja Tatjana Vasiljeva, projektā iesaistītais personāls Ieva Brence, kā arī vairāki pieaicinātie eksperti. Šī pieredze tiešā veidā atspoguļojas studijuursos “Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes 1 un 2”, kur studējošie lieto statistisko analīzi, lai aprēķinātu datus studiju darbos.

- 2018. gadā J.Kurovs un A.Hofmane piedalījās IMTA (International Management Teachers Academy) 2018 mācībās Slovēnijā, lai apgūtu mācīšanas metodoloģiju lietojot gadījuma analīzes. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas visos studijuursos, lai mācītu lietojot dažādus gadījumus.
- 2018. gadā S.Blumberga un M.Zakriževska-Belogrudova piedalījās ERASMUS+ pasniedzēju mobilitātē mācību seminārā „Emotional Intelligence: identify, harness & manage emotions” Barselonā, Spānijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas psiholoģijas un vadības kursu docēšanā (piem., “Vadības psiholoģija”, “Organizāciju psiholoģija”, “Konfliktu vadība un mediācija organizācijā”, “Vispārīgā psiholoģija”), kā arī pētniecībā.
- 2019. gadā turpinās 2018.gadā uzsāktais Valsts administrācijas skolas projekts “Publiskais pakalpojums”. Projekta ietvaros izstrādātais mācību materiāls un metodikas piekļūstamības pārbaudei un iespējamā nesamērīgā sloga noteikšanai ir apstiprinātas VARAM, un uz to pamata izstrādātas VARAM “Vadlīnijas iestāžu tīmekļvietnēm noteikto piekļūstamības prasību ievērošanas ietekmes izvērtēšanai un nesamērīgā sloga pamatošanai”. Projektu vada Tatjana Vasiljeva. Šī pieredze tiešā veidā atspoguļojas studijuursos “Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes 1 un 2”, kur studējošie lieto statistisko analīzi, lai aprēķinātu datus studiju darbos.
- Lūcija Rutka: 2017.gadā vad. pētniece LR IZM un Ukrainas IZM Zinātnes tehnoloģiju programmas pētniecības projektā “Migranti sabiedrībā – izaicinājumi izglītībā”, līg.nr. LV-UA/2016/4LU, reģ. nr. ZD2016/20315. Iegūtās zināšanas un pieredze tiek lietotas studiju kursu docēšanā (piem., studiju kursā “Vispārīgā psiholoģija”), kā arī kā novitāte studiju darbu pētniecības tēmu izvēlē.
- Lūcija Rutka 2016. – 2017. – eksperte ERASMUS+ projektā (Lielbritānija, Zviedrija, Ēģipte, Latvija) projektā “Starptautiskais diploms STEM skolotājiem” (“International Diploma for School Teachers in eSTEM Education”. Cooperation for innovation and the exchange of good practices – Capacity Building in the Field of Higher Education). LU līguma nr. A76-DL/948. Atbildīga par programmas psiholoģiskā moduļa izveidi, skolotāju treniņa programmas izveidi un vadīšanu. Iegūtās zināšanas un pieredze tiek lietotas studiju kursu docēšanā (piem., studiju kursā “Vispārīgā psiholoģija”), kā arī kā novitāte studiju darbu pētniecības tēmu izvēlē.
- Lūcija Rutka 2015. – 2017. – vadošā pētnieka p.i, kopš 2017.g. eksperte valsts pētījumu programmā „Inovatīvi risinājumi sociālajā telerehabilitācijā Latvijas skolās iekļaujošās izglītības kontekstā (VPP INOSOCITEREHI)” projekta Nr.1 “Konceptuālo rezultātu iegūšana, inovāciju aprobācija un ieviešana, nosakot līdzsvara koordinācijas traucējumu izraisītās sekas izglītojamiem skolēniem ar dažādiem psihiskās veselības un attīstības traucējumiem, iekļaujoša izglītības procesa un iekļaujošas sabiedrības veicināšanas aspektā”, līg.Nr. 8.1.2., LU reģistrācijas Nr. ZD2014/29872, telerehabilitation.lv. Iegūtās zināšanas un pieredze tiek lietotas studiju kursu docēšanā (piem., studiju kursā “Vispārīgā psiholoģija”), kā arī kā novitāte studiju darbu pētniecības tēmu izvēlē.
- 2016-2017 īstenots CEEMAN projekts „Lead4Skills” , kura projekta mērķis - noteikt darba tirgus attīstības tendences ES valstīs un augstākās izglītības institūciju iespējas pielāgoties tām. Projekta dalībniece I.Brence. Iegūtās zināšanas un pieredze tiek lietotas palīdzot izvēlēties studiju darbu tēmas.
- 2015.gadā īstenots Nodarbinātības valsts aģentūras projekts Eiropas Savienības fondu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa „Veicināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros” 1.atlases kārtas „Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai”, kura mērķis bija sniegt konsultācijas biznesa plānu izstrādāšanā (projekta dalībniece I.Brence, no 15 konsultētiem cilvēkiem 12 ieguva finansējumu biznesa plāna attīstībai). Iegūtās zināšanas palīdz visa studiju procesa

uzlabošanai un sociālās atbildības veicināšanai.

- 2014. gadā Solveiga Blumberga piedalījās IMTA (International Management Teachers Academy) 2014 mācībās Slovēnijā, lai apgūtu mācīšanas metodoloģiju: Līderība, Pārmaiņu vadība, Business un sabiedrība. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studijuursos "Vadības psiholoģija", "Organizāciju psiholoģija" un "Ekonomikas uzvedība" docēšanā.

Pētniecības attīstībai RISEBA ir izveidoti zinātniski pētnieciskie virzieni, tajā skaitā:

- Finances, t.sk. nodokļu politikas pilnveidošana; investīciju piesaiste; banku vadība un darbība; Eiropas business un ekonomika jaunu uzņēmumu izaugsmei un finansēšanai (I.Brence, I.Kreituss, E.Brēķis, I.Godmanis u.c.)
- Stratēģiskais menedžments, t.sk. stratēģiska personāla vadība; biznesa modelēšana, dinamiskās spējas, vērtības inovācijas un reālo opciju teorija (A.Čirjevskis)
- Psiholoģija un supervīzija biznesā (M.Zakriževska-Belogrudova)

Mācībspēkiem ir reāla sasaite ar zinātnisko vidi. Studējošie īpaši atzinīgi novērtē mācībspēku piemērus no profesionālās vides un ar tiem saistītās gadījumu analīzes, kā arī interpretāciju. Kā jau augstāk tika minēts, studējošie katru gadu piedalās studentu zinātniskajā konferencē u.c. zinātniskajās konferencēs. Mācībspēki ir arī lietas kursā par jaunākajiem zinātniskajiem atklājumiem un nozaru aktualitātēm Latvijā un pasaulē ar kuriem viņi dalās studiju kursu ietvaros, tādējādi veidojot unikālu zināšanu, prasmju un kompetenču kopumu, lai sasniegtu studiju rezultātus. Studējošie tiek iesaistīti un paši iesaistās zinātniskajās konferencēs, izstrādā publikācijas kopā ar mācībspēkiem.

Apkopojot un izvērtējot akadēmiskā personāla iesaisti zinātniskajā pētniecībā nacionālā un starptautiskajā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumu studiju procesā, var secināt, ka tas pilnībā atbilst.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Mācībspēku sadarbība tiek veidota kopīgās mācībspēku programmas padomes sanāksmēs, publikāciju izstrādē, dalībā konferencēs. Atsevišķos gadījumos tiek organizēta dažādu mācībspēku tikšanās, t.sk. pēc studentu lūguma. Jāatzīmē, ka regulāri notiek mācībspēku hospitācijas. Visas šīs aktivitātes nodrošina studiju kvalitātes pilnveidi un atbalstu jaunākajām nozares un zinātnes tendencēm. Kopumā vērtējot, studiju programmas direktors ir pamatkontaktpersona sadarbībai ar studējošajiem un mācībspēku, lai risinātu problēmsituācijas (saprast iemeslus, atrast risinājumu) vai arī kopīgi strādātu pie studiju programmas attīstības, iespēju robežās atbalstot katru lietderīgu iniciatīvu. Programmas direktors vienmēr cenšas iesaistīties un risināt dažādas problēmu situācijas un savlaicīgi komunicēt ar studējošajiem un mācībspēkiem par dažādiem neskaidriem jautājumiem.

Mācībspēki savstarpēji sadarbojas studiju programmas padomē, kur tiek sniegta atgriezeniskā saite un saņemtas rekomendācijas programmas pilnveidei, kas tiek protokolētas un ar būtiskāko pēc tam elektroniski tiek iepazīstināti arī citi mācībspēki.

Mācībspēku sadarbība un pieredzes apmaiņa ir būtiska studiju kursa satura izstrādē un studiju kursu plānošanā. Pēc studiju programmas kartēšanas tika precīzāk definēti sasniedzamie studiju programmas mērķi un sasniedzamie studiju programmas rezultāti ar kuriem tika iepazīstināti

programmā iesaistītie mācībspēki, atspoguļojot katru studiju programmas rezultātus katrā studiju kursā, kā rezultātā mācībspēki varēja precizēt studiju kursa mērķi, sagaidāmos rezultātus un pats galvenais – novērtēšanas metodes. Šis ir sevišķi būtisks aspekts studijuursos, kurus nodrošina dažādi mācībspēki, piemēram:

- studiju kursu “Vispārīgā psiholoģija” docē 3 dažādi mācībspēki – Lūcija Rutka dienas nodaļā, Valērijs Dombrovskis vakara nodaļā un Maija Zakriževska-Belogrudova tālmācībā. Visi trīs mācībspēki kopā ar programmas direktoru elektroniski saskaņoja studiju kursa aprakstu un studiju kursa tēmas, vienojās par novērtēšanas metodēm un definēja sasniedzamos studiju kursa rezultātus.
- Studiju kursa “Mārketings” un “Starptautiskais mārketings” docētāji Iluta Skrūzkalne un Valters Kaže vienojās par studiju kursa tēmām, lai tās būtiski nepārklātos. Studiju kursa “Mārketinga” saturs tika nošķirts no studiju kursa “Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā” satura, kura mērķis ir attīstīt studējošo pētniecības iemaņas. Tas tika darīts, lai studiju kursā “Mārketings” nebūtu jāatkārto pētījuma metodoloģiskie aspekti, kas ir būtisks aspekts mārketiņgā, veicot tirgus izpēti, tādejādi koncentrējoties uz būtisko.
- Studiju kursa “Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā”, “Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes I”, “Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes II” tika pārskatītas 2018./2019. studiju gadā, precizējot sasniedzamos kursu rezultātus, atbilstoši mūsdienu pētniecības prasībām. Studiju kursu mācībspēki – Anete Hofmane, Ieva Brencē un Tatjana Vasiljeva klātienē apsprieda jaunākās zinātnes tendences, iekļaujot tās kursa aprakstos un reflektēja, kas kurā kursā nepieciešams, lai nodrošinātu to pēctecību. Katrs mācībspēks pārskatīja visu 3 studiju kursu aprakstus un sniedza komentārus par viņuprāt būtiskākajiem aspektiem, kurus īpaši jāuzsver studijuursos.

Dažādu nozaru mācībspēki sadarbojas publicējoties zinātniskajos žurnālos, kā arī uzstājoties zinātniskajās konferencēs gan vietēja, gan starptautiska mēroga, piemēram:

- **Zakriževska, M., Vira, R.** 2018. Loyalty to the Profession Depending on Seniority for Customer Service Consultants in the Bank, 2018, 5th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEM, Vol. 18, p. 625-632 (EBSCO datu bāze)
- **Rutka, Rudzite M., Romanova I.** 2017. Visual Creativity in the Learning Environment.// Journal of Business Management, No.13, ISSN 1691-5348, Rīga: School of Business and Finance, RISEBA University of Business, Arts and Technology, p. 110 – 126. Indexed in EBSCO, COPERNICUS.
- **Veide, Rutka L.** 2019. Understanding of the quality of life and the meaning of learning of palliative ward patients.// INTED2019 Proceedings.- Valencia: IATED Academy, 2019. pp.4571-4578. ISBN 9788409086191, ISSN 2340-1079
- **Sennikova, Vasiljeva T.** (eds), 2016. Business Meets Art: Beyond the Traditional Approach to Education, Management and Business. ISBN 978 9984 705 32 3,
- **Rika, Sennikova I.** 2013. The forms of internationalisation used in Latvian higher educational institutions and their impact on the overall level of institutional internationalisation. 6th International Conference in Education, Research and Innovation (ICERI2013), Seville, Spain. Proceedings of ICERI2013 conference, ISBN: 978-84-616-3847-5, pp. 0429-0440.
- **Vasijeva, Treiguts, E.** 2014. An Enterprise Odyssey: Leadership, innovation and development for responsible economy., 7th International Conference, Horvātija, Zagreb.
- **Zakriževska, Bulatova J.** 2015. Occupational Stress and Professional Deformation among University Academic Staff, Journal of Business Management. Issue 9, p. 20-27. ISSN 1691-5348 EBSCO database
- **Dombrovskis, V., Hofmane, A.** 2017. Model for individuals meaning of life. Prezentēts Oslo

Elna Mijalsons, MBA
Mijalsons, E. 2016. Idea Management and Organizational Effectiveness Research Gap. *Journal of Business Management*, Issue 12, p4-23. 20p.
Mijalsons, E. 2016. GAUDI Framework: Evaluation of ICT Industry in Latvia to Develop Strategies. *Journal of Business Management*, Issue 11, p79-98. 20p.
Mijalsons, E. 2016. Web-based Idea Management Systems as a Tool to Solve Globalization Challenges Locally. In *Proceedings of International Scientific Conference Globalization and its Socio-Economic Consequences*, 5th – 6th October 2016 in Rajecka Teplice in the Slovak Republic.
Mijalsons, E. LMA, E. (2016). Idea Management and Web-Based Idea Management Systems Situation and Potential in Latvia. *Economics and Business*, 29, 27–38. Ipp. ISSN 2256-0386. e-ISSN 2256-0394. Pkējums: doi:10.1515/eb-2016-018 ID 22669
Mijalsons, E. 2015. Discussion on the Terms of Idea Management and Idea Management Systems. *Journal of Regional Formation and Development Studies*, No. 3 (17), ISSN 2029-6370 (Print), ISSN 2351-6542 (Online).
Mijalsons, E. 2015. Literature Review of Idea Management: Focuses and Gaps. *Journal of Business Management*, Issue 9, p107-121
Mijalsons, E. 2015. Virtuālo ideju menedžmenta produktu izmantojums situācija un perspektīvas Latvijā. IV Banku apgādības startaustriekšu studentu pārnēcisko darbu konferences rakstu krājums. Rīga, 2015
Mijalsons, E. 2015. Virtual Idea Management Products: Use and Potentialities. *Journal of Business Management*, Issue 8, p43-73.
Mijalsons, E. 2016. Idea Management and Organizational Effectiveness Research Gaps, presentation in 9th annual scientific Baltic business management conference “Challenges of Business Sustainability in the Digital Age” in BA School of Business and Finance, Riga, April 21.
Mijalsons, E. 2016. Web-based Idea Management Application to Increase Organizational Effectiveness: dissertation proposal, presented in 19th Nordic Conference on Small Business Research (NCSB2016) doctoral pre-conference, in Stockholm School of Economics Riga, May 18.
Mijalsons, E. 2016. Web based Idea Management Systems: Potential Application and the Situation in Latvia, presented in 19th Nordic Conference on Small Business Research (NCSB2016), in Stockholm School of Economics Riga, May 19.
Mijalsons, E. 2016. Web-based Idea Management Systems as a Tool to Solve Globalization Challenges Locally, virtual attendance in International Scientific Conference Globalization and Its Socio-Economic Consequences, 5th – 6th October 2016 in Rajecka Teplice in the Slovak Republic.
Mijalsons, E. 2015. Virtual Idea Management Products: Potential Application Field and the Situation in Latvia. 8th International Scientific Conference “Information Society and Modern Business. Modern Trends in Business: Globalization vs Localization”, Latvia.
Mijalsons, E. 2015. Web-based Idea Management Systems: Potential Application Field and the Situation in Latvia, 56th International Scientific Conference “Scientific Conference on Economics and Entrepreneurship” (SCEE 2015), Latvia
Mijalsons, E. 2015. Virtuālo ideju menedžmenta produktu izmantojums situācija un perspektīvas Latvijā. 4th International Scientific Conference in BA School of Business and Finance, Latvia, 2015

Jūlijs Spriņģerovs, Dr. oec., asoc. prof.
I. Aneļjevs, J. Spriņģerovs, N. Tociļeviča. (2018). Private financing alternatives for infrastructure of state owned enterprises. In: *European Integration Studies*. DOI: 10.5757/01.eis.6.12.20858
Zingales, M., Bogdanova, O., Spriņģerovs, J. (2018). Aggregator as Cost Optimization Tool for Energy Demand. In: 17th International Scientific Conference “Engineering for Rural Development”. Proceedings, Volume 17, Latvia, Jūlijs, 23-25 May, 2018. Jūlijs: Latvia University of Life Sciences and Technologies Faculty of Engineering, 2018, pp.1781-1786. ISBN 1691-5976. Available from: doi:10.22646/2018/1019.17820
Bogdanova O., Suda R., Spriņģerovs, J. (2018). EU Renewable Energy Law: Latvia. In: *EU Energy Law, Volume III: EU Renewable Energy Law*. Joint Publication: Caeys & Casteels Publishers BV, ISBN 978908160478
Bogdanova O., Spriņģerovs, J., Aneļjevs I. (2017). Profited Owners of European Gas Storage and Transmission Companies. *European Integration Studies*.
Spriņģerovs J., Bogdanova O. (2017). Energy Union: adjustment to the new development cycle. *Copernican Journal of Finance & Accounting*.
Spriņģerovs J., Bogdanova O. (2016). Sustainable Development of Energy Systems in the Baltic Region In Sustainable Development in Energy Systems, joint Publication. Springer: ISBN 3319548069
Spriņģerovs J. (2016). The resilient Energy Union - response to the challenges of XXI century. Brno University of Technology, Faculty of Business and Management. ISBN 978-80-214-5413-2
Spriņģerovs J. (2013). Development of Water services: evaluation of the results. *International Conference “Practice and research in private and public sector - 2013”*, conference proceedings, Vīnija (Mikolas Romeris University), ISSN (online) 2029-7378, 133-140.
Spriņģerovs J. (2013). Development of environmental infrastructure in Latvia: evaluation of the results. In: *European Integration and Baltic Sea Region Studies: University-Business Partnership through the Triple Helix Approach*, vol. 2, ISBN 978-3-8305-3028-2, 53-62.
Spriņģerovs J. (2013). Assessment of investments in development of water services in Latvia. *International Conference “Whether our economies”*, conference proceedings, ISSN (online) 2029-8501.

Edgars Čerņevskis, Mg. sc. soc.
Kairiņš, A., Anšpaka, M., Čerņevskis, E. (2018). Labour demand and offer of higher educational institutions for the enterprises of the field of information and communication technologies. Conference No.74 of the University of Latvia, in Riga.
Biernis, J., Tīlis, J., Čerņevskis, E., Lasmane, A. (2017). ADVANCED TEACHING METHODS FOR STUDENTS' COMPETENCES DEVELOPMENT. Rāzaine, Latvija-2017. Rāzaines Tehnoloģiju Akadēmija. SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION Proceedings of the International Scientific Conference, Volume I, May 26th -27th, 2017, 63-72
Kairiņš, Čerņevskis, E. (2016). Business environment in Latvia and its assessment in the ratings of international organizations. 5th annual international scientific conference „Whither Our Economies - 2016”, Vīnija, Lītvānija, 20.-21. October, 2016, Mikolas Romeris University.
Tīlis, J., Šmitaņova, I. & Čerņevskis, E. (2016). Demand for IT Students in Latvian Labour Market: Viewpoint of Employers. Conference: Vision 2020: Innovation Management, Development Sustainability, and Competitive Economic Growth, At Sevilla, Spain, November, 2016.
Čerņevskis, E. 2016. Matching Competencies and Modern Labour Market Needs: Student Self-Perception Study. Jūlijs Tīlis, Edgars Čerņevskis University of Economics and Culture, Rīga, Latvia

Valters Kaža, Dr. oec., asoc. prof.
Kaža V. (2013). Latvijas reģistrētā bezalkohols alkohola apjoms (ISBN: 978-9934-517-33-8). Rīga: Latvijas universitāte, 93 lpp.

Inga Šūka, Mg. sc. soc., latviešu
Šūka I., 2019. Project manager's competences game: how does it work? (Proceedings of 23rd International Congress on Project Management Project Management and Industry 4.0) (online)
Šūka I., Lubiņa L. 2017. Project managers' competencies and team performance factors in virtual multicultural project teams: the GeCCa project case. Proceedings of 30th IPA World Congress, ISBN 978-605-7407-78-0 (publicity)
Lubiņa L., Šūka I., 2018. Cultural Diversity in Project Management: How Project Success is Perceived in Perceived in Different Cultures. *International Journal of Diversity in Organizations, Communities and Nations*. (publicity)
Šūka, I., Gaidis O., Svecnikova, L. 2017. ANALYSIS OF PROJECT MANAGER COMPETENCES IN JOB POSTINGS IN LATVIA. *Project Management Development – Practice and Perspectives*, ISSN 2256-0513, e-ISSN 2501-0263 (publicity)
Lapiņa G., Šūka I., 2016. Project Laboratory – practice based learning of project management for RISEBA business and arts students. *Managofija: Business Meets Art: Beyond the Traditional Approach to Management and Business*, ISBN 978-9984-705-32-3. (publicity)
Lapiņa G., Šūka I., 2015. Project lab as a learning tool for development project management competences in university. *Journal of Business Management* No. 10 (publicity).
Šūka, I., 2019. Projectmanagers competences game "Sia work": how does it work? 23rd International congress on project management and engineering, 10-12 jūlijs 2019, Maņapa, Spānija
Čerņevskis, E., Šūka, I., 2019. "TED@Riga" projekta izstrādes un ieviešanas faktori. RISEBA Studentu zinātnisko darbu konference 2019. 5-6 jūnijā, 2019. Rīga, Latvija. (1. vieta studentu zinātnisko darbu konkursā).
Šūka, I., 2019. Gamification As a Tool For Project Management Teaching. 8th International Scientific Conference on Project Management in the Baltic Countries, 25-26 aprīlis, 2019. Rīga, Latvija
Šūka, I., Lubiņa, L. 2017. Project managers' competencies and team performance factors in virtual multicultural project teams: the GeCCa project case. 30th IPA World Congress 5-7 Septembris 2017, Astana Kazahstānā
Šūka, I., Gaidis, O., Svecnikova, L. 2017. ANALYSIS OF PROJECT MANAGER COMPETENCES IN JOB POSTINGS IN LATVIA 6th International Scientific Conference on Project Management in the Baltic States, 27-29. Aprils, 2017. Rīga, Latvija
Pavina, S., Šūka, I. 2017. CHALLENGES OF AGILE PROJECT MANAGEMENT WORKING IN DISTRIBUTED PROJECT TEAMS: A CASE STUDY. 12th Annual Scientific Baltic Business Management Conference ASBBMC 2017 "Sustainable Organizations: Creating and Managing in Turbulent Business Environment": 27-29. Aprils 2017. Rīga, Latvija

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	1_Statistika par studējošajiem_BP.docx	1_Statistika par studējošajiem_BP_ENG.docx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	2_pielikums_Atbalstība valsts izglītības standartam_BP_LV.docx	2_pielikums_Atbalstība valsts izglītības standartam_BP_ENG.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)		
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	3_Studiju kursu kartējums_BP.docx	3_Studiju kursu kartējums_BP_ENG.docx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	4_Studiju programmas plāns_BP.docx	4_pielikums_Studiju programmas plāns_BP_ENG.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	5_Studiju kursu apraksti_LV_BP.7z	5_pielikums_Studiju kursu apraksti_LV_BP_ENG.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumu		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma paraugs	6_pielikums_Diploma paraugs_BP_LV.doc	6_pielikums_Diploma paraugs_BP_ENG.doc
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības iegūvi citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	7_Sadarbības līgums, kas nodrošina studijas citā augstskolā_BP.docx	7_Sadarbības līgums, kas nodrošina studijas citā augstskolā_BP_ENG.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	8_garantija par zaudējumu kompensāciju_BP.pdf	8_garantija par zaudējumu kompensāciju_BP_ENG.pdf
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācītspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	9_Apliecinājums par svešvalodu zināšanām_BP.pdf	9_Apliecinājums par svešvalodu zināšanām_BP_ENG.pdf
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.	10_Apliecinājums atbilstībai AL 55.pantam_BP.pdf	10_Apliecinājums atbilstībai AL 55.pantam_BP_ENG.pdf
Studiju līguma paraugs/-i	11_pielikums_Studiju līguma paraugi_BP_LV.docx	11_pielikums_Studiju līguma paraugi_BP_ENG.doc
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.	12_AIP_atzinums_BP.PDF	12_AIP_atzinums_BP_ENG.docx

Uzņēmējdarbības vadība

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Uzņēmējdarbības vadība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	42345
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā bakalaura studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Aleksandrs</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Skvorcovs</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>aleksandrs.skvorcovs@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Mg.oec.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	25620748
Studiju programmas mērķis	<i>Nodrošināt Latvijas un Eiropas augstākās izglītības prasībām atbilstošas profesionālās studijas, sasniedzot studiju rezultātus uzņēmējdarbības, ekonomikas un vadības nozarē, attiecīgi sagatavojot speciālistus uzņēmējdarbības vadībā privātās, valsts un sabiedriskajās organizācijās darbam ar personālu, mārketingā, biznesa vadībā, digitālā vidē un loģistikā.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<i>1) izglītēt uzņēmējdarbības organizācijas un vadības speciālistus, kuri varētu būt konkurētspējīgi kā Latvijas, tā arī starptautiskajā darba tirgū, un kuri spētu Eiropas integrācijas un starptautiskās kooperācijas apstākļos veidot savas komerciālās struktūras; 2) nodrošināt vispusīgu speciālistu sagatavošanu, atbilstoši Latvijas un Eiropas valstu izglītības prasībām, tādējādi radot labas iespējas jaunradei, pētnieciskajam darbam nozarē; 3) veicināt biznesa izglītības attīstību Latvijā, pilnveidojot Latvijas sociālekonomisko attīstību.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>Zināšanas:</p> <p>BUV-Z1 Zina uzņēmējdarbības, vadības un ekonomikas principus un likumsakarības attīstības tendences, atbilstoši darba tirgus situācijai.</p> <p>BUV-Z2 Izprot uzņēmumu veidošanu, finansējuma piesaisti un kapitāla palielināšanu, finanšu uzskaiti un analīzi, procesu, kvalitātes, risku un vides pārvaldības vadību.</p> <p>BUV-Z3 Izprot starptautisko tirgu analīzi un mērogošanu, stratēģisko pārvaldības vadību, tirgus piedāvāto iespēju izpēti un inovatīvu produktu izstrādi.</p> <p>Prasmes:</p> <p>BUV-P1 Spēj risināt problēmas, izmantojot uzņēmējdarbības, vadības un ekonomikas teorētiskās, praktiskās zināšanas un prasmes uzņēmuma un tā struktūrvienību efektīvā vadīšanā, sadarbojoties ar dažādu līmeņu darbiniekiem un vadītājiem.</p> <p>BUV-P2 Spēj parādīt zinātnisku pieeju aktuālo uzņēmējdarbībā, vadībā un ekonomikā praktisku jautājumu risināšanā, patstāvīgi apgūstot jaunas zināšanas un nodrošinot organizācijas efektīvu darbību mainīgos sociālekonomiskos apstākļos.</p> <p>BUV-P3 Spēj uzņemties atbildību un organizēt komandas darbu multikulturālā vidē, organizējot darbu ar personālu atbilstoši noteiktiem mērķiem īpašnieku, darbinieku un sabiedrības interesēs.</p> <p>Kompetences:</p> <p>BUV-K1 Demonstrē profesionālās ētikas, atbildības un ilgtspējīgas attīstības izpratni, pielieto kritisko domāšanu un inovatīvu pieeju darbībā</p> <p>BUV-K2 Spēj lietot informācijas tehnoloģijas zinātniskās darbības veikšanai un kritiskai informācijas izvērtēšanai, patstāvīgi pieņemot lēmumus un risinot aktuālos ekonomikas, uzņēmējdarbības un vadības jautājumus, uzņemoties atbildību par lēmumu pieņemšanu, tādejādi sniedzot ilgtermiņa ieguldījumu sociālajās zinātnēs.</p> <p>BUV-K3 Spēj plānot izaugsmi un vadīt uz attīstību vērstus procesus gan individuāli, gan grupā, sadarbojoties ar nozares speciālistiem organizācijas attīstībai un konkurētspējai.</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura (kvalifikācijas) darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 4 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	160
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām angļu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jāpiedalās RISEBA sagatavota intervijā angļu valodā.
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Uzņēmuma vadītājs vai e-biznesa vadītājs

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
------------------------------	---------	--------

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048
---	------	---

Pilna laika klātiene - 4 gadi - krievu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>krievu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	160
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām angļu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jāpiedalās RISEBA sagatavota intervijā angļu valodā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Uzņēmuma vadītājs vai e-biznesa vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 4 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	160
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām angļu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jāpiedalās RISEBA sagatavota intervijā angļu valodā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Uzņēmuma vadītājs vai e-biznesa vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 4 gadi, 6 mēneši - krievu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>krievu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	160
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām angļu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jāpiedalās RISEBA sagatavota intervijā angļu valodā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>

legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā) *Uzņēmuma vadītājs vai e-biznesa vadītājs*

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika neklātiene - tālmācība - 4 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene - tālmācība</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	160
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām angļu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jāpiedalās RISEBA sagatavota intervijā angļu valodā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Uzņēmuma vadītājs vai e-biznesa vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika neklātiene - tālmācība - 4 gadi, 6 mēneši - krievu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene - tālmācība</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>krievu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	160
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām angļu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jāpiedalās RISEBA sagatavota intervijā angļu valodā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Uzņēmuma vadītājs vai e-biznesa vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika neklātiene - tālmācība - 4 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene - tālmācība</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	160

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām angļu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jāpiedalās RISEBA sagatavota intervijā angļu valodā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Uzņēmuma vadītājs vai e-biznesa vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātie - 4 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>4</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>0</i>
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>160</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām angļu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jāpiedalās RISEBA sagatavota intervijā angļu valodā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Uzņēmuma vadītājs vai e-biznesa vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātie - 4 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>4</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>6</i>
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>160</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām angļu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jāpiedalās RISEBA sagatavota intervijā angļu valodā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Uzņēmuma vadītājs vai e-biznesa vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Studiju programmas parametri

Studiju programmas nosaukums	Uzņēmējdarbības vadība	
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Business Management	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	42345	
Studiju programmas veids un līmenis	Profesionālā bakalaura studiju programma	
Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	5.līmenis	
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	1120.grupa 1120 01, 1120 02, 1120 04, 1120 05, 1120 06, 1120 10, 1120 11, 1120 12, 1120 13, 1120 14, 1120 15	
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	160 KP	
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda		
pilna laika klātiešana	<i>4 gadi</i>	<i>Latviešu, krievu, angļu</i>
pilna laika neklātiešana	nav attiecināms	nav attiecināms
pilna laika neklātiešana (tālmācība)	nav attiecināms	nav attiecināms
nepilna laika klātiešana	<i>4 gadi 6 mēneši</i>	<i>Latviešu, krievu, angļu</i>
nepilna laika neklātiešana	nav attiecināms	nav attiecināms

nepilna laika neklātiene (tālmācība)	4 gadi 6 mēneši	Latviešu, krievu, angļu
Īstenošanas vieta	Rīga	
Studiju programmas direktors/-e	Aleksandrs Skvorcovs, Mg.oec.	
Uzņemšanas prasības	Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrējoties studijām angļu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jāpiedalās RISEBA sagatavota intervijā angļu valodā.	
Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	Profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadība / uzņēmuma vadītājs vai e-biznesa vadītājs	
Studiju programmas mērķis	Nodrošināt Latvijas un Eiropas augstākās izglītības prasībām atbilstošas profesionālās studijas, sasniedzot studiju rezultātus uzņēmējdarbības, ekonomikas un vadības nozarē, attiecīgi sagatavojot speciālistus uzņēmējdarbības vadībā privātās, valsts un sabiedriskajās organizācijās darbam ar personālu, mārketingā, biznesa vadībā, digitālā vidē un loģistikā.	
Studiju programmas uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> 1) izglītēt uzņēmējdarbības organizācijas un vadības speciālistus, kuri varētu būt konkurētspējīgi kā Latvijas, tā arī starptautiskajā darba tirgū, un kuri spētu Eiropas integrācijas un starptautiskās kooperācijas apstākļos veidot savas komerciālās struktūras; 2) nodrošināt vispusīgu speciālistu sagatavošanu, atbilstoši Latvijas un Eiropas valstu izglītības prasībām, tādējādi radot labas iespējas jaunradei, pētnieciskajam darbam nozarē; 3) veicināt biznesa izglītības attīstību Latvijā, pilnveidojot Latvijas sociālekonomisko attīstību. 	

Zināšanas:

BUV-Z1 Zina uzņēmējdarbības, vadības un ekonomikas principus un likumsakarības attīstības tendences, atbilstoši darba tirgus situācijai.

BUV-Z2 Izprot uzņēmumu veidošanu, finansējuma piesaisti un kapitāla palielināšanu, finanšu uzskaiti un analīzi, procesu, kvalitātes, risku un vides pārvaldības vadību.

BUV-Z3 Izprot starptautisko tirgu analīzi un mērogošanu, stratēģisko pārvaldības vadību, tirgus piedāvāto iespēju izpēti un inovatīvu produktu izstrādi.

Prasmes:

BUV-P1 Spēj risināt problēmas, izmantojot uzņēmējdarbības, vadības un ekonomikas teorētiskās, praktiskās zināšanas un prasmes uzņēmuma un tā struktūrvienību efektīvā vadīšanā, sadarbojoties ar dažādu līmeņu darbiniekiem un vadītājiem.

BUV-P2 Spēj parādīt zinātnisku pieeju aktuālo uzņēmējdarbībā, vadībā un ekonomikā praktisku jautājumu risināšanā, patstāvīgi apgūstot jaunas zināšanas un nodrošinot organizācijas efektīvu darbību mainīgos sociālekonomiskos apstākļos.

BUV-P3 Spēj uzņemties atbildību un organizēt komandas darbu multikulturālā vidē, organizējot darbu ar personālu atbilstoši noteiktiem mērķiem īpašnieku, darbinieku un sabiedrības interesēs.

Kompetences:

BUV-K1 Demonstrē profesionālās ētikas, atbildības un ilgtspējīgas attīstības izpratni, pielieto kritisko domāšanu un inovatīvu pieeju darbībā

BUV-K2 Spēj lietot informācijas tehnoloģijas zinātniskās darbības veikšanai un kritiskai informācijas izvērtēšanai, patstāvīgi pieņemot lēmumus un risinot aktuālos ekonomikas, uzņēmējdarbības un vadības jautājumus, uzņemoties atbildību par lēmumu pieņemšanu, tādejādi sniedzot ilgtermiņa ieguldījumu sociālajās zinātnēs.

BUV-K3 Spēj plānot izaugsmi un vadīt uz attīstību vērstus procesus gan individuāli, gan grupā, sadarbojoties ar nozares speciālistiem organizācijas attīstībai un konkurētspējai.

Studiju programmas
noslēgumā paredzētais
noslēguma pārbaudījums

Bakalaura (kvalifikācijas) darbs

1.variants – kvalifikācija “Uzņēmuma vadītājs”, specializācijām “Biznesa vadība”, “Mārketinga vadība”, “Loģistika”

Apjoms kredītpunktos	160 KP
Studiju ilgums gados	Pilna laika klātiešana – 4 gadi – latviešu nepilna laika klātiešana – 4 gadi 6 mēneši – latviešu
Iegūstamais grāds un/vai kvalifikācija	Profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadība / uzņēmējdarbības vadītājs
Uzņemšanas prasības	Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; reģistrēties studijām angļu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jāpiedalās RISEBA sagatavota intervijā angļu valodā.

2.variants – kvalifikācija “E-biznesa vadītājs”, specializācijai “Biznesa vadība digitālā vidē”

Apjoms kredītpunktos	160 KP
Studiju ilgums gados	Pilna laika klātiešana – 4 gadi – latviešu nepilna laika klātiešana – 4 gadi 6 mēneši – latviešu
Iegūstamais grāds un/vai kvalifikācija	Profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadība / e-biznesa vadītājs
Uzņemšanas prasības	Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība

Studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” parametros kopš iepriekšējās akreditācijas ieviešanas būtisku izmaiņu nav, taču studiju saturs tiek aktualizēts un pārskatīts katra studiju gada noslēgumā ņemot vērā studiju programmas padomes ieteikumus, studējošo atsauksmes un studiju programmas kartēšanas rezultātus.

Periodā no 2013. līdz 20.02.2020. ir veiktas šādas izmaiņas un precizējumi, kas notikušas kopš

iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas bakalaura programmā "Uzņēmējdarbības vadība":

Izmaiņas:

1. Studiju kurss "Personības izaugsme un komandas veidošana" no 1 KP palielināts uz 2 KP
2. Studiju kurss "Biroja lietišķā programmatūra" no 5KP samazināts uz 2 KP;
3. Programmā iekļauti trīs jauni studiju kursi: "Civilā aizsardzība" 1 KP un "Sociālā un lietišķā ekoloģija" 1 KP, Sociālā uzņēmējdarbībā 1 KP.
4. Samazināts studiju kursu "Biznesa komunikācijas angļu valodā 1-4" apjoms no 16 KP uz 11 KP.
5. Izveidoti jauni studiju kursi "Ievads loģistikā" 2 KP, "Ražošanas un pakalpojumu sniegšanas procesu vadība" 2 KP, "Radošā ekonomika un uzņēmējdarbība" 2 KP, "Risku un kvalitātes vadība" 2 KP.
6. Kurss "Ētika un sociālā atbildība" 2 KP aizstāts ar jaunu studiju kursu "Biznesa ētika" 1KP.
7. No programmas izslēgts studiju kurss "Eiropas Savienības tiesības" 2 KP uz tā vietā ietverot "Lietvedība un lietišķā korespondence" 2 KP.

Kopā programmā notika izmaiņas 24 kredītpunktiem apmērā, ka ir 15% no kopējā programmas apjoma 160 KP. Izmaiņas tika saskaņotas ar programmas padomi 2018.gada 24.aprīlī (sapulces protokols Nr. 18/1).

Precizējumi veikti šādos studiju kursu nosaukumos:

- Precizēts studiju kursa "Saistību tiesības" 2 KP nosaukums uz "Intelektuālā īpašuma aizsardzība" 2 KP.
- Precizēts nosaukums un bloks: "Datu analīze un biznesa modelēšana" uz "Biznesa modelēšana";
- Precizēts studiju kursa "Projektu vadīšana" 2 KP nosaukums uz "Projektu vadīšanas pamati" 2 KP. : lai veidotu atbilstošu zināšanu un prasmju nodrošināšanu bakalaura un maģistra studiju programmās, kurss projekta vadīšanas pamati tiek īstenots bakalaura līmenī, savukārt projekta vadīšana – maģistra līmenī. Precizēts studiju kursa "Komercedarbība" 2 KP nosaukums uz "Uzņēmējdarbība" 2 KP.
- Precizēts studiju kursa "Pasaules ekonomika" 2 KP nosaukums uz "Globālā ilgtspēja un pasaules ekonomika" 2 KP.
- Precizēts studiju kursa "Datu bāzes" 3 KP nosaukums uz "Informācijas sistēmas uzņēmējdarbībā" 2 KP.
- Apvienotas vienā blokā "Prakse uzņēmējdarbībā 1-2" 8 KP - "Prakse uzņēmējdarbībā 1" 4 KP un "Prakse uzņēmējdarbībā 2" 4 KP.
- Apvienoti vienā blokā "Uzņēmējdarbības tiesiskais regulējums" 4 KP studiju kursi "Komerctiesības" 2 KP un "Darba tiesības un darba aizsardzība" 2 KP.
- Apvienotas vienā blokā "Pētniecības prakse" 7 KP - "Prakse uzņēmējdarbībā 3" 4 KP un "Pētniecības prakse" 3 KP.

Izmaiņas tika saskaņotas ar programmas padomi 2018.gada 24.aprīlī (sapulces protokols Nr. 18/1).

Papildus izmaiņām studiju kursos studiju programma tiek realizēta krievu valodā atbilstoši grozījumiem Augstskolu likuma XII nodaļas Pārejas noteikumu 49.p.: "Grozījumi šā likuma [56. panta](#) trešajā daļā attiecībā uz studiju programmu īstenošanas valodu stājas spēkā 2019. gada 1. janvārī. Augstskolām un koledžām, kuru studiju programmu īstenošanas valoda neatbilst šā likuma [56. panta](#) trešās daļas nosacījumiem, ir tiesības turpināt studiju programmu īstenošanu attiecīgajā valodā **līdz 2022. gada 31. decembrim**. Pēc 2019. gada 1. janvāra studējošo uzņemšana studiju programmās ar īstenošanas valodu, kas neatbilst šā likuma [56. panta](#) trešās

daļas nosacījumiem, nav atļauta.”

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Profesionālā bakalaura studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” 2019./2020.studiju gadā tika īstenota gan latviešu, gan krievu valodā pilna laika klātienē (dienas), nepilna laika klātienē (vakara) un nepilna laika neklātienē (tālmācības) formā. Studijas notiek par privāto finansējumu, ir pieejamas divas augstskolas finansētas budžeta vietas pilna laika dienas studiju nodaļā, ir pieejamas arī sadarbības partneru, sasniegumu un radnieku atlaižu iespējas studiju maksai. Sākot ar 2019.gada 01.janvār vairs nenotiek uzņemšana grupās studijām krievu valodā, taču sākot ar 2019.gada 1.septembri uzsākta uzņemšana nepilna laika tālmācības formā studijām angļu valodā.

Studējošo skaits

Uz 01.10.2019. kopējais studējošo skaits programmā „Uzņēmējdarbības vadība” bija 449 studenti (1.pielikums 1.1.att.), kas ir par 10% mazāk nekā 01.10.2018., kad kopējais studējošo skaits programmā bija 500 studenti. Studējošo skaita samazinājums ir saistīts ar to, ka sākot ar 2019.gada 01.janvārī vairs nenotiek uzņemšana grupās studijām krievu valodā. 156 studējošie (jeb 35%) ir pilna laika studenti, bet 293 (jeb 65%) ir nepilna laika studenti.

Ņemot vērā pēdējo gadu statistiku par uzņemto studentu skaitu, var apgalvot, ka pilna laika studijās ir vairāk krievu valodā studējošo – 119 studenti, savukārt nepilna laika studijās – latviešu valodā studējošo – 62 studenti, nepilna laika tālmācībā – latviešu valodā studējošo – 103 studenti. Vairāk informācijas par studējošo sadalījumu – 1.pielikumā 1.2.tabulā.

Ņemot vērā Latvijas demogrāfisko situāciju un lielu konkurenci Latvijā, kopējais vietējo studentu skaits turpinās mazināties, tāpēc nepieciešams meklēt iespējas attīstīt studiju programmu, lai tā būtu pievilcīgāka un saistošāka ārvalstu studentiem vairāk ārvalstu studentu. Iepriekšējā studiju gadā RISEBA aktīvi turpinājusi darbību vairākās NVS valstīs, piemēram, Kazahstānā, Uzbekistānā, Armēnijā u.c., kā arī Indijā un Ķīnā, dibinot sadarbību ar aģentiem un piedaloties dažādās starptautiskās izstādēs.

Imatrikulēto studējošo skaits

2018./2019.studiju gadā tika uzņemti 189 studenti, kas ir par 58 studentiem (jeb 44%) vairāk nekā 2017./2018.studiju gadā. No tiem 82 studenti (43%) tika imatrikulēti pilna laika studijās un 107 (57%) nepilna laika studijās (sk.1.pielikuma 1.2.attēlu).

Absolventu skaits

2018./2019.studiju gadā 72 absolventiem tika piešķirts profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā un profesionālā kvalifikācija uzņēmējdarbības vadītājs (skat.1.pielikuma 1.3.att.). Salīdzinājumā ar iepriekšējo studiju gadu, absolventu skaits ir samazinājies par 8%.

Studiju programmā pilna laika klātienē (dienas) studējošajiem ir nodrošināta iespēja piedalīties starptautiskās apmaiņas projektos Erasmus+ programmas ietvaros.

Studējošiem ir iespēja apgūt atsevišķus studiju kursus citās Latvijas un citu valstu augstskolās. Attiecīgie studiju kursi tiek pārskaitīti uz RISEBA programmu tikai tad, ja to saturs un apjoms ir līdzvērtīgs attiecīgiem RISEBA studiju kursiem. Turklāt, ja kursi apgūti kādā ārvalstu izglītības

iestādē, tad nepieciešams arī izvērtēt minētas iestādes atzīšanu Latvijā, ko veic Akadēmiskās informācijas centrs.

Jebkuram interesentam, t.sk. citu izglītības iestāžu studējošiem, ir iespēja apgūt jebkuru programmas studiju kursu klausītāja statusā un saņemt par to attiecīgu augstskolas apliecinājumu.

Atskaitītie

2018.-2019.studiju gadā tika atskaitīti 111 studenti dažādu iemeslu dēļ, kas bija par 2 studentiem mazāk nekā 2017.-2018.studiju gadā (sk. 1.pielikuma 1.4.att.).

Vairāk informācijas par studentu atbiruma iemesliem ir norādīts 1.pielikuma 1.4.tabulā un 1.5.attēlā.

Par 2018.-2019.studiju gadu tika atskaitīti 111 studenti šādu iemeslu dēļ:

- Par finansiālo saistību un studiju plāna neizpildīšanu – 13 studenti jeb 11,7%;
- Studenta iesniegums (pēc paša vēlēšanās) – 19 studenti jeb 17,11%;
- Par finansiālo saistību neizpildīšanu – 17 studenti jeb 15,3%;
- Studenta neuzsakšana pēc studiju pārtraukuma – 54 studenti jeb 48,65%;
- Par studiju plāna neizpildīšanu – 8 studenti jeb 7,2%.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

RISEBA profesionālā augstākās izglītības bakalaura studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” izstrādāta saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, atbilstoši Latvijas Republikas Izglītības klasifikācijai un Latvijas Republikas Profesiju klasifikatoram. Studiju programmas īstenošanas un attīstības laikā maksimāli tiek ievēroti Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) un Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) principi.

Studiju programma izstrādāta, ņemot vērā RISEBA stratēģiskos mērķus, tirgus piedāvājumu un potenciālo pieprasījumu.

Lai nodrošinātu optimālu resursu izmantošanu, vairāki programmas kursi apvienoti ar studiju programmas „Biznesa psiholoģija”, kā arī „Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” kursiem, tādējādi radot iespēju studiju programmas pirmajos gados studējošajiem iepazīt citu studiju programmu studentus, kā arī efektīvi noslogot RISEBA auditorijas un akadēmisko personālu.

Programmas īstenošana, saturs un sagaidāmie studiju rezultāti tiek pārskatīti studiju programmas padomes sēdēs, kas notiek ne retāk kā reizi semestrī un kurās piedalās programmas administrācijas, akadēmiskā personāla pārstāvji, studenti un nozares pārstāvji.

Studiju programmas nosaukums, iegūstamais grāds, profesionālā kvalifikācija, mērķi un uzdevumi ir savstarpēji saistīti. Uzņemšanas prasības reglamentē Uzņemšanas noteikumi, kas katru gadu tiek apstiprināti RISEBA Senāta sēdē. Uzņemšanas noteikumi izstrādāti saskaņā ar Augstskolu likuma 46. pantu, 2006. gada 10. oktobrī izdotiem Ministru kabineta noteikumiem Nr.846 „Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās” un Augstskolas RISEBA Studiju nolikumu.

Augstskolas RISEBA Uzņemšanas noteikumos paredzētās uzņemšanas prasības un tām atbilstošā

reflektantu atlase atbilst normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai un ir piemērota un pietiekama, lai ikviens imatrikulētais students spētu sasniegt paredzētos studiju programmas rezultātus.

Lai studētu Augstskolā RISEBA, nepieciešams Latvijā atzīts un apliecināts dokuments par pabeigtu vidējo vai augstāko izglītību, kā arī jāizpilda Uzņemšanas noteikumi. Tiesības studēt un saņemt Augstskolas RISEBA pakalpojumus Latvijas Republikā ir vienādas Latvijas un citu valstu pilsoņiem. Pieteikšanās programmā notiek, izmantojot e-pakalpojumu „vienotā pieteikšanās pamatstudiju programmās” (VUPP) portālā www.latvija.lv/studijas. Pieteikšanās pamatstudiju programmām ārpus VUPP konkursa notiek, aizpildot elektronisko pieteikumu riseba.dreamapply.com.

Pilna laika studiju formā katru gadu ir pieejamas atlaides – viena studiju vieta paredz atlaidi studiju maksai 100% apmērā (tiek ņemta vērā profilējošo mācību priekšmetu: angļu valoda, latviešu valoda un literatūra (izņemot tiem, kuri ieguvuši izglītību ārvalstīs), informātika, matemātika (vai vidējā atzīme no algebra + ģeometrija), ekonomika vidējā atzīme un centralizēto eksāmenu rezultāti latviešu valodā un angļu valodā. Konkursa rezultāts tiek aprēķināts pēc formulas: Vērtējums = (CE latviešu valodā x 0.5 + CE angļu valodā x 0.5)/10. Studiju maksas atlaide tiek pārskatīta katru semestri rotācijas kārtībā, kā arī ir pieejamas vairāk nekā 15 cita veida atlaides studiju maksai, lai veicinātu studējošo iesaisti studiju programmā.

Studiju programma ir veidota, balstoties arī uz aktuālo darba spēka ar augstāko izglītību pieprasījumu darba tirgū, kas spēj strādāt organizācijās, vadīt struktūrvienības vai dibināt un vadīt jaunus uzņēmumus. Studiju programma ir pieprasīta, jo tās saturs izstrādāts, lai izglītotu speciālistus, kuri pārziņā gan uzņēmējdarbības ekonomiskos principus (piem., ekonomiku, grāmatvedību, finanšu vadību), gan arī uzņēmējdarbības vadības un pārvaldības principus (piem., uzņēmējdarbība un tās tiesisko regulējumu, vadībzinības, mārketinga, inovāciju menedžments u.c.), gan arī digitālo vidi (piem., informācijas sistēmas uzņēmējdarbībā, biznesa datu apstrādes tehnoloģijas, biroja lietišķā programmatūra, Lietišķā spēle “Intopia” u.c.). Studiju programmas saturs ir mērķtiecīgi izstrādāts tā, lai absolventi spētu veidot karjeru uzņēmuma struktūrvienību vadībā, organizācijas un personāla attīstībā, mārketinga un pārdošanas vadībā. Studiju programmas absolventi var tikt nodarbināti daudzveidīgos vadošos amatos dažādās nozarēs, bet visvairāk uzņēmējdarbības, mārketinga, loģistikas vadībā, kā arī biznesa vadībā digitālajā vidē.

Studiju programma ir profesionāla, tādēļ pastāvīgi notiek mācību ekskursijas un praktiskās pieredzes apmaiņa uzņēmumos, praktiski studiju darbi, lai pilnveidotu studējošo prasmes un kompetences atbilstoši definētajiem studiju programmas rezultātiem.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Studiju programmas saturs veidots apvienojot uzņēmējdarbības vadību, vadībzinības, ekonomikas

un finanses principus, mārketinga un loģistikas aktualitātes, prasmes un kompetences digitālajā vidē.

Katru gadu programmas "Uzņēmējdarbības vadība" studiju kursu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares un darba tirgus prasībām, kā arī zinātnes attīstības tendencēm. Atbilstību darba tirgus tendencēm un profesionālās vides prasībām nodrošina sadarbība ar studiju programmas padomi un uzņēmējdarbības profesionāļu piesaistišana studiju kursu docēšanai.

Atbilstību zinātnes prasībām nodrošina docētāju piedalīšanās starptautiskās zinātniskās konferencēs un pētījumu publicēšana zinātniskos izdevumos. Zinātnisko darbu veikšanā tiek iesaistīti arī programmas studenti. Piemēram, bakalaura darbu ietvaros veiktie pētījumi tiek prezentēti gan zinātniskajās, gan nozares profesionālajās konferencēs.

Lai nodrošinātu programmas studiju kursu atbilstību nozares tendencēm, divas reizes gadā tiek organizētas Programmas padomes sēdes, kurās iesaistīti nozares pārstāvji, studējošie, akadēmiskais un administratīvais personāls. Programmas padomē tiek pārskatīts studiju plāns, studiju kursu saturs un nepieciešamības gadījumā tiek lemts par izmaiņām programmā.

Programmas mācībspēki regulāri seko līdzi un atjauno studiju kursus, lai tie būtu balstīti attiecīgās zinātnes nozares sasniegumos un atziņās. Studiju kursu aprakstus pirms katra attiecīgā semestra sākuma apstiprina studiju programmas direktors, kā arī katedras vadītājs, lai sekotu līdzi mācībspēku noslodzei un iespējamai attīstībai.

Docētāji studiju kursu saturu aktualizē arī atbilstoši zinātnes attīstības tendencēm, studijuursos izmantojot zinātnisko rakstu datu bāzēs – EBSCO, Emerald, Scopus, Web of Science utt. pieejamo informāciju. Katram akadēmiskā personāla pārstāvim tiek sniegts ikgadējs finansējums zinātnisko konferenču apmeklējumam, kā arī dalībai citos nozīmīgos pasākumos kvalifikācijas paaugstināšanai. Mācībspēki tiek motivēti publicēt savu pētījumu rezultātus, īpaši zinātniskajās datu bāzēs SCOPUS un Web of Science par katru publicēto rakstu šajās datu bāzēs paredzot autoratlīdzību. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanas rezultāti tiek vērtēti katru gadu ikgadējās izvērtēšanas laikā un pēc rezultātiem tiek plānota turpmāka katra mācībspēka kvalifikācijas paaugstināšanas attīstība.

Studējošo un absolventu karjeras attīstībai RISEBA kopš 2018.gada organizē Karjeras dienas. Aprīļa mēnesī studējošiem tiek piedāvātas daudzu nozares pārstāvju vieslekcijas par karjeras attīstībai būtiskiem jautājumiem, no kuriem daudzi ir RISEBA absolventi. Karjeras dienu noslēgumā īpaša diena tiek paredzēta uzņēmumu, organizāciju un institūciju dalībai darba iespēju izstādē ar stendiem, piedāvājot studējošiem un absolventiem pieteikties darbā un praksē. Tāpat studējošie RISEBA Karjeras dienu vieslekciju ietvaros tiek iepazīstināti ar aktualitātēm darba tirgū.

Jau šobrīd vairāki nepilna laika studējošie strādā, savukārt nepieciešamības gadījumā viņiem var tikt piedāvātas prakses un darba iespējas. Visiem studējošiem 2.kursā obligāts nosacījums ir iziet praksi RISEBA Radošajā biznesa inkubatorā.

Profesionāla bakalaura studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” atbilst MK noteikumu par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standarta prasībām (2.pielikums), kā arī profesiju standartiem “Uzņēmuma vadītājs” (3.pielikums) un “E-biznesa vadītājs” (3.pielikums).

Kamēr nav izveidots Valsts izglītības informācijas sistēmas Studējošo un absolventu reģistrs un augstskola nesaņem informāciju no tās, RISEBA no 2016.gada ir noslēgusi tiešu sadarbības līgumu ar Centrālo statistikas pārvaldi par informācijas saņemšanu bez atlīdzības par RISEBA absolventiem atbilstoši augstskolas programmu struktūrai un studējošo profiliem. Katru gadu RISEBA saņem datus par absolventu nodarbinātību, profesijām, nozarēm u.c. un izmanto to programmu pilnveidošanā. 2018.gada beigās no visiem studiju programmas absolventiem bezdarbinieka

statuss bija viens un vēl viens students emigrēja (Centrālā statistikas pārvalde, 2018.gada absolventi).

Ņemot vērā Ekonomikas ministrijas 2018. gadā sagatavoto "Informatīvo ziņojumu par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm" var secināt, ka pieprasījums pēc augstas kvalifikācijas speciālistiem (vadītājiem, vecākiem speciālistiem, speciālistiem) nākotnē tikai pieaugs (skat. 2.1.attēlu), kas saistīts ar mūsdienu tehnoloģiju attīstību un nepieciešamību pēc to efektīvas pārvadišanas. Tautsaimniecības pārstrukturizācijas rezultātā aizvien straujāk pieaug pieprasījums pēc darbaspēka tirdzniecībā un it īpaši komercpakalpojumos. Sagaidāms, ka profesiju griezumā pieprasījums palielināsies arī pēc komercdarbības un pārvaldes speciālistiem.

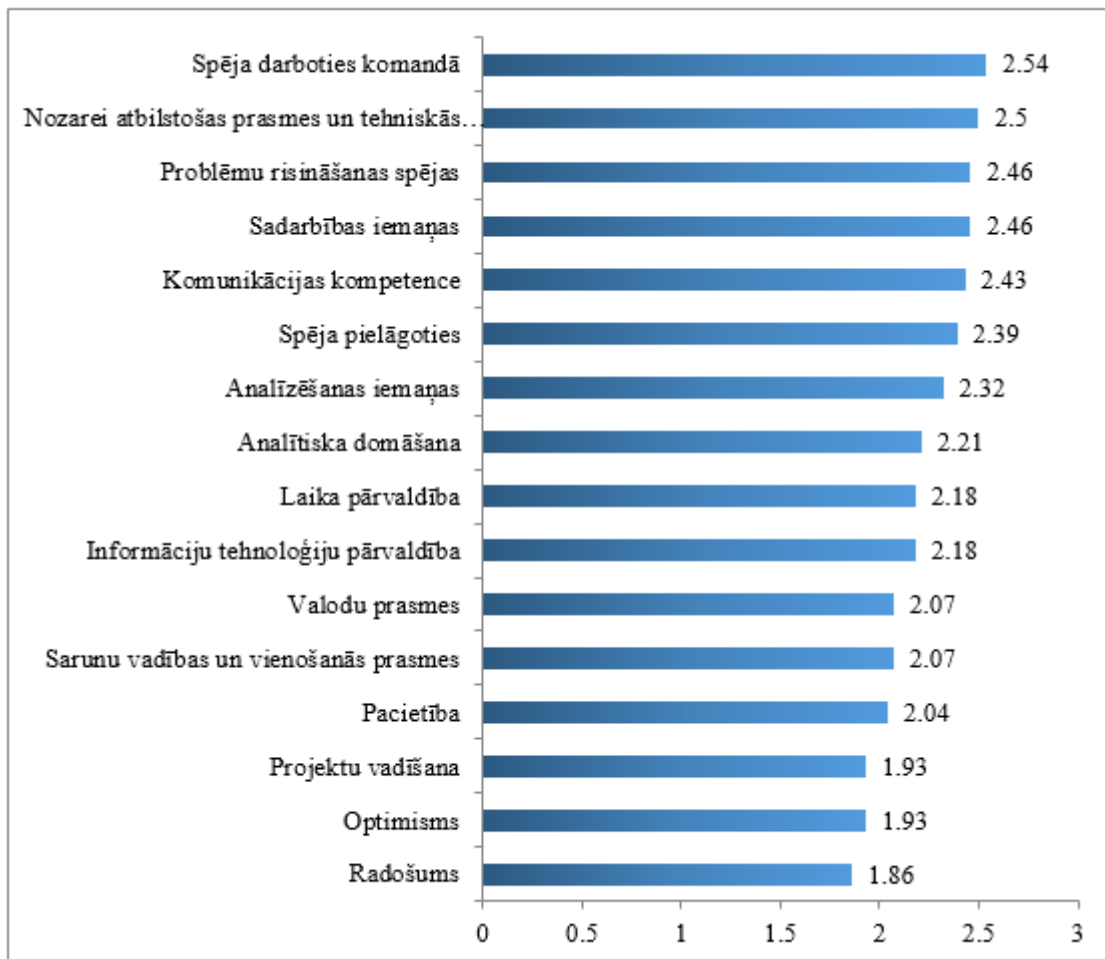
2.1.tabula

Nodarbināto skaits tautsaimniecības nozarēs (tūkstošos)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pavisam	908,5	850,7	861,6	875,6	893,9	884,6	896,1	893,3	894,8
Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība	79,5	73,3	76,6	73,3	71,9	66,3	71,1	68,7	61,4
Apstrādes rūpniecība	120,0	112,2	114,4	122,5	125,7	118,8	116,3	123,5	120,9
Pārējā rūpniecība	28,9	26,4	22,0	20,6	20,6	18,9	23,6	25,7	24,5
Būvniecība	72,3	57,6	60,9	62,3	67,3	73,2	71,9	66,1	63,1
Tirdzniecība, izmitināšana	172,7	162,0	161,4	155,7	159,9	161,6	159,3	154,7	161,0
Transports un uzglabāšana	79,0	71,4	73,2	75,1	77,3	84,8	85,3	83,3	79,6
Citi komercpakalpojumi	151,9	153,7	151,2	163,9	167,6	165,3	170,3	173,8	183,7
Sabiedriskie pakalpojumi	204,2	193,7	199,8	202,2	203,6	195,7	198,3	197,5	200,6

2018. gadā tika publicēts I.Senņikovas, I.Ludvigas un E.Dubinskas pētījums par vadītāju un līderu nepieciešamajām prasmēm un kompetencēm darba devēju skatījumā, kā rezultātā darba devēji norādīja uz 2.1.tabulā norādītajām prasmēm darba tirgū (skalā no 0 - 3). No attēlā redzamā var secināt, ka darba devēji konkrēti izvirza t.s. maigās prasmes (ang. soft skills), konkrētajai industrijai nepieciešamās prasmes un valodu prasmes. Studiju programma ir orientēta tieši uz maigo prasmju attīstīšanu gan individuālā, gan kopienas, gan sabiedrības līmenī, kā arī svarīgu lomu izglītībā ieņem studējošo sevis izpratnes padziļināšana un personības brieduma veicināšana. Studējošie attīsta spēju kritiski uztvert, analizēt informāciju, to vispārināt, grupēt, plānot un prognozēt tieši caur pētījumu iemaņu attīstīšanu, kas mūsdienās ar informāciju bagātajā tehnoloģiju vidē ir īpaši aktuāli. Studiju programmā 11 KP ir atvēlēti Biznesa angļu valodas apgūšanai, ko darba devēji arī ir norādījuši kā pietiekoši svarīgu.

Kopumā var secināt, ka studiju programma attīsta nepieciešamās prasmes un kompetences, kuras darba devēji novērtē darba tirgū (2.1.att.).

2.1.at

tēls. Darba tirgum nepieciešamās prasmes (Seņnikova, Ludviga & Dubinska, 2018)

Studiju kursu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares darba prasībām katru gadu un studiju programmas satura aktualitāti darba tirgum un vispārējo kvalitāti nodrošina studiju programmas padome.

Studiju programmas padomes uzdevumi ir:

- izvērtēt attiecīgo studiju programmu atbilstoši esošajai situācijai tirgū un nozarē, programmu padome apstiprina ikgadējos pašnovērtējuma ziņojumus;
- sniegt ieteikumus programmas pilnveidošanai vai izmaiņām programmā;
- pārskatīt sadarbību ar biznesa vidi un ieteikt jaunus sadarbības projektus.

Padomes sastāvā ir daudzveidīgi speciālisti – gan ievēlēti mācībspēki, gan ārštata mācībspēki, kuri docē studiju kursus dotajā programmā un, kuriem ir regulārs kontakts ar studējošajiem. Piedalās arī augstskolas prorektori un studiju procesa administratori un studiju grupu kuratori, lai sniegtu atgriezenisko saikni par darbu ar studentiem, student-centrētas pieejas realizēšanu un augstskolas iespējām pilnveidot studiju procesu. Tiek iekļauti arī darba devēji un nozares speciālisti, kuri spēj reflektēt par aktuālajām tendencēm un darba tirgus prasībām. Tiek pieaicināti arī programmā studējošie, studējošo pašpārvalde un absolventi, kuri sniedz novērtējumu no savas pieredzes programmā. Studiju programmas padomē tiek apspriestas aktuālās darba tirgus tendences, jaunākās zinātnes un pētniecības tendences, augstskolas iespējas tās ieviest studiju programmā, studiju programmas saturs un lietotās mācību metodes studiju kursu un programmas rezultātu sasniegšanā. Programmas padomes rezultātā tiek sniegti radoši priekšlikumi studiju programmas satura un mācību metožu pilnveidošanai, zinātniskajai darbībai, studējošo apmierinātības veicināšanai, kā arī zināšanu, prasmju un kompetenču pilnveidošanai atbilstoši aktuālajām prasībām un augstskolas iespējām. RISEBA darbojas arī Studentu karjeras atbalsta speciālists, kas

iniciē dažādu pasākumu organizēšanu virziena/programmas ietvaros, iesaista studējošos dažāda veida aktivitātēs.

Kopš 2013.gada RISEBA darbojas Absolventu asociācija, kuras mērķis ir veidot un stiprināt absolventu kopienu, nodrošināt absolventu tālākizglītības iespējas un veicināt kontaktu uzturēšanu ar augstskolu, tās mācībspēkiem, studentiem un citiem absolventiem. Absolventu asociācija ir iespēja ne tikai apzināt absolventu turpmākās profesionālās gaitas, bet arī veidot saikni ar absolventu izveidotām, vadītām vai pārstāvētām profesionālajām organizācijām.

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

Studiju kursos iekļautā informācija izriet no studiju kursa mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, kuri savukārt izriet no programmas mērķa un sasniedzamajiem rezultātiem. Sasaiste ir labi redzama no studiju programmas kartējuma (4.pielikums).

Visi programmas studiju kursi ir iedalīti 6 blokos:

- 1 - Vispārīzglītojošie studiju kursi;
- 2 - Nozares teorētiskie pamatkursi;
- 3 - Nozares profesionālās specializācijas kursi;
- 3.1. - Nozares profesionālās specializācijas kursi;
- 4 - Izvēles kursi;
- 5 - Prakse;
- 6 - Kvalifikācijas (bakalaura) darbs.

Katram studiju kursam ir definēts mērķis, sasniedzamie rezultāti. Visu studiju kursu zināšanas, prasmes un kompetences ir sasaistīti un pakļauti studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem.

Studiju programmas plāni ir 5.pielikumā, studiju kursu apraksti – 6.pielikumā. Katrs studiju kurss ir nodrošina 1 līdz 5 programmas sasniedzamo rezultātu apguvi. Katram programmas sasniedzamajam rezultātam atbilst vismaz 1 studiju kurss, bet vidēji tie ir 5 vai vairāk kursi.

Lai atvieglotu sagaidāmo programmas rezultātu precizēšanu, tika organizēti vairāki semināri:

- iekšējie metodiskie semināri programmu direktoriem par programmu kartēšanu un programmas paredzēto mācību rezultātu noteikšanu,
- iekšējie metodiskie semināri gan štata, gan ārštata mācībspēkiem par sagaidāmo studiju rezultātu noteikšanu.

Papildus iekšējai apmācībai mācībspēkiem tika piedāvāti arī vairāki ārēji semināri un apmācības, piemēram: seminārs “Mācīšanās rezultātu nozīme kvalitātes nodrošināšanā”, ko organizēja Latvijas Akadēmiskās informācijas centrs un kuru vadīja Dr. Deklans Kenedijs, Korkas Universitātes koledža, Īrija, 11 RISEBA docētāji (no tiem vairāki programmas mācībspēki) ir pabeiguši profesionālās pilnveides izglītības programmu “Augstskolu didaktika: mūsdienu teorijas un prakse” Latvijas Universitātē.

Pirms semestra sākuma katram mācībspēkam ir jāatjaunina kursa apraksts, izvērtējot esošos kursa mērķus un sagaidāmie studiju rezultātu, un jāpārskata piedāvātie mācību materiāli un literatūras avoti, pārliecinoties, ka literatūra ir aktuāla un tiek prezentēti jaunākie pētījumi šajā jomā.

Analizējot studiju programmas "Uzņēmējdarbības vadība" satura atbilstību Valsts standartu prasībām, var secināt, ka programma pilnībā atbilst prasībām.

Studiju programmas kartējums (4.pielikums) un studiju programmas atbilstība profesijas standartam pievienots 3.pielikumā.

Lai nodrošinātu kursu savstarpēju papildināšanu, kā arī nepārklāšanos, mācībspēki regulāri pārrunā studiju programmas struktūru. Studiju kursu apraksti ir pieejami platformā e-riseba, līdz ar to mācībspēki var redzēt arī citu studiju kursu aprakstus, lai nodrošinātu savstarpēju sasaisti.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studijuursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Zināšanu apguve, prasmju un kompetenču stiprināšana studiju programmā ietver teorijas, instrumentus, praktiskus piemērus, lekcijas, grupu uzdevumus, interaktīvās diskusijas un nozari pārstāvošu vieslektoru lekcijas. Mācīšanās programmas ietvaros galvenokārt notiek darba grupās un pašmācības ceļā, kas ir visu programmas kursu būtiska mācīšanās daļa. Simulācijas, kā arī lomu spēles un video mācīšanās ir mācību procesa neatņemama daļa. Tā, piemēram, 4. studiju gadā studējošiem tiek piedāvāta lietišķā spēle INTOPIA, kur studējošiem ir iespēja interaktīvā platformā pārvaldīt starptautiska uzņēmuma darbību divu gadu garumā, katru ceturksni (kopumā astoņas reizes) analizējot finanšu rādītājus.

Visi studiju programmā paredzētie studiju kursi tiek īstenoti atbilstoši studiju kursu aprakstiem, kuros noteikta arī attiecīgā kursa vērtēšanas sistēma, ievērojot RISEBA vienoto vērtēšanas sistēmu. RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma ir veidota balstoties uz 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”:

- vērtēšanas atklātības princips – atbilstoši izvirzītajiem programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts prasību kopums studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšanai. Prasību kopums ir norādīts katrā studiju kursa aprakstā.
- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu, attiecīgi par visu programmas satura apguvi. Studējošais var aizstāvēt maģistra darbu tikai tad, kad ir apgūts viss programmas saturs.
- vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips – augstskola nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai. RISEBA Studiju nolikuma, kas tiek apstiprināts Senātā, 3.6.punktā ir noteikts – ja studējošais vēlas uzlabot savu gala atzīmi, viņam ir jāvienojas ar attiecīgo mācībspēku un programmas direktoru par laiku, jāsaņem no attiecīgās studiju programmas administratores noteiktas formas norīkojums atbilstoši papildus maksas pakalpojumu cenrādīm.
- vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus

(kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, testi, prezentācijas, patstāvīgie darbi, grupas darbi utt.). Prasības ir atkarīgas no studiju kursa specifikas un studiju procesa organizācijas tajā. Eksāmeni RISEBA tiek organizēti gan rakstiski, gan mutiski. Gala vērtējums pēc studiju kursa apguves ietver studenta darba novērtējumu visa studiju kursa apguves laikā, tajā skaitā, līdzdalību un darba kvalitāti nodarbībās, kontroldarbu un patstāvīgo darbu rezultātus, kā arī eksāmena vērtējumu. Kurša apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošana termiņa pagarinājums.

RISEBA studiju un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas un tiek konsekventi ievērotas. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un Profesijas standartā noteiktām prasmju un zināšanu prasībām. Pasniedzēji atbilstoši mācību kursam, tēmām, materiāltehniskajam nodrošinājumam, izglītojamo sagatavošanas līmenim izvēlas daudzveidīgas mācību metodes: lekcijas, demonstrējumi un uzskate, praktiskie darbi, prezentācijas, diskusijas, grupu darbs, patstāvīgais darbs, projektu darbs, situāciju analīze, darbs interneta vidē, praktiskās mācības skolā un uzņēmumā, mācību ekskursijas. Studiju procesā arvien vairāk tiek izmantotas jaunākās tehnoloģijas, materiāli tehniskais aprīkojums pilnībā nodrošina pasniedzējiem un izglītojamajiem iespēju izmantot IT un interaktīvās mācību metodes.

Ņemot vērā, ka programma tiek īstenota dažādās valodās, nepastāv atšķirības starp tām.

Studiju īstenošanas metodēm tiek pievērsta būtiska loma studiju procesā, pasniedzēji tiek rosināti izmantot jaunākās un interaktīvās studiju metodes. Tā ietvaros RISEBA tiek organizēti metodiskie semināri, piemēram, 2019.gadā norisinājās metodiskie semināri par tēmām "MOODLE vides interaktīva izmantošana - praktiski piemēri", "Starpkultūru komunikācija un dažādas kultūru atšķirības" un citi. Papildus studiju kursa "Augstskolu didaktika: mūsdienu teorija un prakse" apguvei mācībspēkiem regulāri tiek piedāvāta iespēja padziļināt zināšanas CEEMAN organizētosursos un semināros. Piemēram, CEEMAN Starptautiskajā izglītības vasaras skolā (2 nedēļas) zināšanas pārskata periodā papildinājuši programmas mācībspēki Ieva Brence, Andrejs Čirjevskis, Solveiga Blumberga un citi. Tatjana Vasiljeva apmeklējusi vairāku dienu semināru Horvātijā par situāciju analīžu (case-studies) sagatavošanu. Savstarpējai labas prakses pārņemšanai mācībspēki regulāri hospitē kolēģu nodarbības. Saskaņā ar akadēmiskā personāla vērtēšanas kritērijiem gadā nepieciešams hospitēt vismaz četru kolēģu nodarbības, turklāt mācībspēks, kura nodarbība tiek hospitēta, iepriekš nav jāinformē, līdz ar to procedūra kalpo kā zināma veida garant kvalitatīvai nodarbību norisei.

Uzsākot studijas, tiek nodrošināts oficiālā studiju atklāšanas nedēļa, kurā studējošie ņem dalību radošās aktivitātēs. Katras programmas studenti studijas sāk ar ievadvakaru, kura ietvaros viņi tiek informēti par studiju procesa administrēšanas nosacījumiem un piedāvātajām iespējām. Tāpat tiek nodrošināta studējošo savstarpēja iepazīšanās un saliedēšanai.

Studējošie tiek motivēti regulāri apgūt visas nodarbības. Uz katru 2 KP studiju kursu ir vismaz viens pārbaudes darbs – starppārbaudījums (3 KP – 2 starppārbaudījumi, 4 KP – 3 starppārbaudījumi, utt). Gadījumā, ja studējošais nav sekmīgi nokārtojis starppārbaudījumu, viņš/a nevar iegūt sekmīgu gala atzīmi kursā. Nereti studējošiem nepieciešams pierādīt savas iepriekšējos studiju kursus iegūtās zināšanas.

Studiju mērķu sasniegšanai studiju procesa laikā var būt paredzētas dažādas zināšanu un prasmju pārbaudes un novērtēšanas metodes (t.sk. arī tālmācībā).

Priekšmeta Studiju kursa zināšanu un prasmju demonstrācijai var būt izmantotas novērtēšanas metodes, tādas kā: praktiskais darbs un mājas darbs, atbildes uz jautājumiem, kuras ir piedāvātas teksta veidā, vai elektroniskā veidā, kontroldarbs, eksāmens, tests; referāta vai īsas esejas

uzrakstīšana.

Analītisko prasmju novērtēšana ir zināšanu un prasmju pārbaude pēc parametriem: praktisko situāciju risināšana, kas paredz atbilstošās analītiskās metodes izvēli, rezultātu prezentēšana.

Uz sintēzes līmeņa studentam ir jābūt spējīgam demonstrēt prasmes apkopot, kombinēt, izdalīt galveno, atrast iemeslu-seku sakarības, izstrādāt alternatīvos variantus uzņemu vai organizācijas vadības problēmas risināšanai un izvēlēties optimālo risinājumu. Tam ir jāsaprot jaunu lēmumu, jaunu biznesa problēmas risināšanas veidu. Atbilstoši zināšanu un prasmju novērtēšanas iespējas var būt: praktiskās situācijas analīze, darbs grupā, scenāriju un prognožu izstrādāšana, pašu pētījuma organizācijas prakses laikā, tēžu uzrakstīšana zinātniskajam rakstam.

Spēja iegūt vērtību no studiju materiāla savam noteiktam profesionālam mērķim raksturo augstāko apgūstāmās studiju programmas domāšanas līmeni - izvērtēšanu. Iespējamās zināšanu un prasmju kontroles un novērtējuma veidi: praktiskās situācijas analīze un tās prezentācija grupas interesēs, eksperta slēdziena uzrakstīšana, spēja dot padomu un izstrādāt priekšlikumus, projekta izstrādāšana uz hipotēzes pamata, bakalaura (kvalifikācijas) darbs, zinātniskā raksta sagatavošana (sadarbība ar RISEBA mācībspēkiem).

Bakalaura studentu zināšanu, prasmju un kompetenču kvalitāte tiek vērtēta, pamatojoties uz Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas rīkojumu un atbilstoši augstskolā esošiem vērtēšanas kritērijiem.

Studiju rezultātus RISEBA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 baļļu sistēmā;
- kvantitatīvais vērtējums - kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Iegūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā un studiju kursu aprakstā. Lai novērtētu studenta izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 akadēmiskajām stundām (pilna laika klātienē studijās - 16 kontakstundas uz kredītpunktu, kā arī trīs stundas eksāmenam, nepilna laika klātienē studijās - 10 kontakstundas uz kredītpunktu, kā arī trīs stundas eksāmenam). Studiju kursa laikā notiek regulāra studentu darba vērtēšana lekcijās un patstāvīgajās studijās.

Kursa apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

Studiju procesa īstenošana pamatojas uz studentcentrētas izglītības principiem (sk. 2.2.tabulu). Studijas balstās uz studējošā patstāvību, vienlaicīgi nodrošinot mācībspēka vadību un atbalstu - katra studiju kursa aprakstā ir norādīts studējošo patstāvīgā darba apjoms un saturs, kā arī tā vērtēšanas metodes. E-RISEBA vidē tiek publiskoti katra studiju kursa vērtēšanas prasības, kritēriji un metodes atzīmju izlikšanai katram studiju kursam, kā arī vērtējumu skaidrojums. Studenti saņem skaidrojumu par vērtējumu, un, ja nepieciešams, padomus darba uzlabošanai. Bakalaura darbu vērtēšanu veic vairāki eksaminētāji; vērtēšana notiek ar apstiprinātām procedūrām, tiek taisnīgi pielietota visiem studentiem un ir konsekventa. Ja studējošais ir neapmierināts ar vērtējumu, darbojas RISEBA sistēma studentu apelāciju izskatīšanai.

2.2.tabula

Studentcentrētas izglītības principi un realizācija studiju programmā

Studentcentrētas pieejas princips

**Realizācija studiju programmā
„Uzņēmējdarbības vadība”**

Studiju kursu docētāji ņem vērā un respektē studentu dažādību un viņu vajadzību daudzveidību, izmantojot dažādus programmas īstenošanas veidus, atbilstoši studentu iespējām. Studentiem ir iespēja studēt dažādās studiju formās - pilna laika, nepilna laika, tālmācībā, kā arī pāriet no vienas studiju formas uz citu, vai no vienas studiju programmas uz citu.

Studiju procesā tiek nodrošināta studentu vajadzību daudzveidība veidojot dažādus, katram piemērotus mācīšanās veidus un ceļus. Docētāji tiek mudināti regulāri novērtēt un uzlabot pasniegšanas veidus un metodes, viņi saņem augstskolas atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā. Kā arī docētāji vadās pēc RISEBA akadēmiskā godīguma kodeksa (apstiprināts RISEBA Senātā sēdē 10.10.2018. prot. Nr.18/1.1-07/07) un nolikumu par plaģiātismu (apstiprināts RISEBA Senāta sēdē 02.03.2011., prot. Nr.1.1-07/02).

Studējošie var izmantot un izmanto iespēju mainīt studiju formu, bez papildus maksas, saglabājot iegūtos vērtējumus. Visvairāk studējošo pāriet no dienas uz vakara, no vakara uz tālmācības studiju formu, tādējādi programma atbalsta studentus, kuri darba dēļ izceļo no valsts, vai kuri ģimenes pieauguma dēļ vēlas studēt attālināti.

Studiju kursi tiek apgūti studentu un mācībspēku sadarbības procesā, kur atbilstoši situācijai tiek pielietotas dažādas mācīšanas metodes: monoloģiskā - lekcijas un demonstrējumi; dialogiskā - konstruktīvas sarunas, diskusijas, lomu spēles, radošās metodes ("Prāta vētra", "Domāšanas cepures", u.c.); pētnieciskās metodes - literatūras studijas, mācību ekskursijas, semināri, projekti, situāciju analīze, problēmuzdevumi, u.c. Veicot pētniecisko darbu, studenti izmanto kvalitatīvās, kvantitatīvās un datu matemātiskās apstrādes metodes. Tiek izmantotas dažādas darba formas - grupu darbs, individuālais darbs, patstāvīgais darbs.

Studijuursos novērtēšanas metodes ir dažādas - docētāji atbilstoši studiju kursam, tēmām, materiāltechniskajam nodrošinājumam, izglītojamo sagatavošanas līmenim izvēlas daudzveidīgas mācību metodes: lekcijas, demonstrējumi, praktiskie darbi, prezentācijas, diskusijas, grupu darbs, patstāvīgais darbs, projektu darbs, gadījumu analīze, situāciju analīze, darbs interneta vidē, praktiskās nodarbības augstskolā un uzņēmumos, mācību ekskursijas. Studiju procesā arvien vairāk tiek izmantotas jaunākās tehnoloģijas, materiāli tehniskais aprīkojums pilnībā nodrošina mācībspēkiem un izglītojamajiem iespēju izmantot IT un interaktīvās studiju metodes. Būtisku lomu studiju programmā ieņem pētniecības zināšanu, prasmju un kompetenču attīstīšana, tādēļ vairākos studijuursos studējošajiem ir jāatrod, jāanalizē un kritiski jāizvērtē zinātniskie pētījumi, kas publicēti zinātniskajās datubāzēs par attiecīgo studiju kursu, atbilstoši tā mērķiem, piem. studiju kursu "Studiju iemaņu attīstīšana", "Pētījumu metodoloģija", "Mārketinga pētījumi" u.c.

Tiek veicināta studējošo patstāvība, piedāvājot studentiem mācību metodes, kur viņi var individuāli vai grupā sagatavot un demonstrēt savas zināšanas, prasmes un attieksmi. Tajā pašā laikā tiek nodrošināta mācībspēka vadība un atbalsts, iedvesmojot, motivējot un sniedzot mutisku vai rakstisku atgriezenisko saiti.

Lai novērtētu studenta izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 akadēmiskajām stundām (pilna laika klātienē studijās - 16 kontakstundas uz kredītpunktu, kā arī trīs stundas eksāmenam, nepilna laika klātienē studijās - 10 kontakstundas uz kredītpunktu, kā arī trīs stundas eksāmenam). Studiju kursa laikā notiek regulāra studentu darba vērtēšana lekcijās un patstāvīgajās studijās. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, prezentācijas, patstāvīgie darbi utt.). Students var sekot saviem sasniegumiem, komentāriem, vērtējumiem Moodle vidē e.riseba.lv

---

Mācībspēku un studentu savstarpējās attiecībās tiek veicināta studējošo un mācībspēku abpusēja cieņa, veidojot pozitīvu emocionālo fonu un radošu sadarbību. Augstskolā darbojas Ētikas komisija, kur nepieciešamības gadījumā tiek izskatītas ētiska rakstura sūdzības.

Mācībspēki demonstrē savu pedagoģisko un profesionālo kompetenci veidojot draudzīgas, taču vienlaikus lietišķas attiecības ar studējošajiem. Veicot dažādus studējošo aptauju izpēti ir noskaidrots, ka studējošajiem būtisks priekšnosacījums pozitīvu attiecību izveidē ar mācībspēkiem ir skaidri noteiktas studiju kursa prasības, vērtēšanas kritēriji, datumi, atgriezeniskās saites saņemšana, iespēja saņemt atbildes uz jautājumiem un atbalstu, ko nodrošina gan docētāji, gan kuratori, gan administratīvais personāls. Piemēram, šis pozitīvais novērtējums parādās studējošo atsauksmju aptaujās.

Augstskolā eksistē atbilstošas procedūras studentu sūdzību risināšanai. Sūdzību izskatīšanas procesu vada Kvalitātes daļas vadītājs, pieaicinot programmas direktoru un katedras vadītāju, nepieciešamības gadījumā - Studiju departamenta vadītāju vai studiju prorektoru.

Studiju programmas saturs ir virzīts uz studējošo komunikācijas prasmju un kompetenču attīstīšanu, tādēļ studējošie iesniedz sūdzību tikai tad, ja viņi neredz citu iespēju risināt sev aktuālo jautājumu. Šādi gadījumi notiek ļoti reti (2018./2019.studiju gadā tika risinātas 2 sūdzības no visiem 449 studiju programmā studējošajiem)

Regulāri tiek izvērtētas pedagoģiskās metodes, mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas veidi. Aktuālie jautājumi tiek apspriesti katedras sēdēs, Metodiskās padomes sapulcēs, kā arī mācībspēkiem tiek organizēti metodiskie semināri, ekskursijas un dažādas mācības.

RISEBA tiek organizēti metodiskie semināri, piemēram, 2019.gadā norisinājās metodiskie semināri par tēmām "MOODLE vides interaktīva izmantošana - praktiskie piemēri", "Starpkultūru komunikācija un dažādas kultūru atšķirības" un citi. Papildus profesionālās pilnveides programmas "Augstskolu didaktika: mūsdienu teorija un prakse" apguvei mācībspēkiem regulāri tiek piedāvāta iespēja padziļināt zināšanas CEEMAN organizētosursos un semināros. Piemēram, CEEMAN Starptautiskajā izglītības vasaras skolā (2 nedēļas) zināšanas pārskata periodā papildinājuši programmas mācībspēki Ieva Brence, Andrejs Čirjevskis, Solveiga Blumberga un citi. Tatjana Vasiljeva apmeklējusi vairāku dienu semināru Horvātijā par gadījuma analīžu sagatavošanu. Arī programmas direktore pilnveido savas kompetences un 2 nedēļas pavadīja CEEMAN rīkotajā „Starptautiskajā vadītāju profesionālajā pilnveidē”, kur tika apgūtas prasmes mācīt lietojot gadījuma analīzes. Savstarpējai labas prakses pārņemšanai mācībspēki regulāri hospitē kolēģu nodarbības. Saskaņā ar akadēmiskā personāla vērtēšanas kritērijiem gadā nepieciešams hospitēt vismaz četrus kolēģu nodarbības, turklāt mācībspēks, kura nodarbība tiek hospitēta, iepriekš nav jāinformē, līdz ar to procedūra kalpo kā zināma veida garantis kvalitatīvai nodarbību norisei.

Realizējot studentcentrētu pieeju, īpaša uzmanība tiek pievērsta studiju rezultātu vērtēšanai:

1) Mācībspēki pārzina pārbaudes un eksaminācijas metodes, saņem atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā. Tas notiek metodiskajos semināros, katedras sēdēs, darbojoties projektos, kā arī mācoties vienam no otra un savstarpēji hospitējot nodarbības. Piemēram, 2018.-2019.studiju gadā programmas direktors hospitēja programmas 4 mācībspēku (V.Bolēvics, M.Zakriževska-Belogrudova, J.Mašošins, N.Rika) nodarbības.

2) Pārbaudes darbi, vērtēšanas kritēriji un metodes, kā arī kritēriji atzīmju izlikšanai ir iepriekš publiskoti. Kopā ar studiju kursa aprakstu tie tiek ievietoti MOODLE vidē e.riseba.lv, pārrunāti pirmajā nodarbībā. Nepieciešamības gadījumā tie tiek izsūtīti individuāli pa e-pastu vai pārrunāti konsultācijā.

3) Vērtēšana sniedz studentiem iespēju parādīt, kādā mērā tie ir sasnieguši sagaidāmos mācīšanās rezultātus - zināšanās, prasmēs un attieksmē.

4) Studenti saņem atgriezenisko saiti, un ja nepieciešams, mācībspēks sniedz padomus un atbalstu mācīšanās procesa uzlabošanai.

- 5) Tiek ņemta vērā studentu dažādību un atsevišķos gadījumos piemēroti studentiem atvieglojoši apstākļi, piem., iesniegšanas termiņa pagarināšana slimības vai komandējuma dēļ.
- 6) Vērtēšana tiek īstenota saskaņā ar apstiprinātām procedūrām, tā ir konsekventa, taisnīga un piemērojama visiem studentiem.
- 7) Sasniegto studiju rezultātu vērtēšanu veic mācībspēks, pats students (pašizvērtēšana), citi studenti (savstarpējā vērtēšana). Ja studiju kursu docē vairāki mācībspēki, tad eksāmena darbu vērtē vairāki docētāji.
- 8) Augstskolā darbojas procedūra studentu apelāciju izskatīšanai.

Studiju procesa īstenošanā programmas direktoram aktīvi palīdz atbalstīt studentus grupu kuratori. Kurators – akadēmiskais mācībspēks, administratīvais personāls vai studējošo pašpārvaldes loceklis, kas uzņemas atbildību/aizbildniecību kādai no studentu grupām, radot studijām labvēlīgu vidi un stiprinot grupas kolektīvu. Katrai dienas un vakara nodaļas grupai tiek nozīmēts arī grupas vecākais, kas darbojoties kopā ar grupas kuratoru seko studentu problēmām studiju laikā un augstskolas pasākumiem un ekskursijām. Kuratora darbības mērķis – sniegt atbalstu studentiem studiju laikā, palīdzot veidot RISEBA studiju vidi draudzīgāku studentiem. 2019.-2020.studiju gadā programmā darbojās 10 kuratori (2.3.tabula):

2.3.tabula

2019.-2020.studiju gada programmas grupu kuratoru saraksts

Nr.	Uzvārds, vārds	Zin.grāds	Amats
1	Brence Ieva	Dr.sc.administr.	asoc.prof., "Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana" programmas direktore
2	Hofmane Anete	Mg.psych., Mg.sc.administr.	"Biznesa psiholoģija" programmas direktore
3	Konovalova Natālija	Dr.oec.	asoc.prof.
4	Kreituss Ilmārs	Dr.chem.	profesors
5	Pančenko Ērika	Dr.sc.ing.	docente
6	Rika Nadežda	Mg.oec.	lektore
7	Skvorcovs Aleksandrs	Mg.oec.	"Uzņēmējdarbības vadība" programmas direktors
8	Slūka Inese	Mg.sc.soc	lektore
9	Vīra Raina	Dr.paed.	docente
10	Zilgalve Gaļina	Mg.hrm.	Ārējo sakaru nodaļas vadītāja

Studiju procesa īstenošana pamatojas uz **studentcentrētas izglītības principiem**. Kā piemēram, studiju procesā tiek nodrošināta studentu vajadzību daudzveidība veidojot dažādus, katram piemērotus mācīšanās veidus un ceļus. Docētāji tiek mudināti regulāri novērtēt un uzlabot pasniegšanas veidus un metodes, viņi saņem augstskolas atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā

jomā. Kā arī docētāji vadās pēc RISEBA akadēmiskā godīguma kodeksa (apstiprināts RISEBA Senātā sēdē 10.10.2018. prot. Nr.18/1.1-07/07) un nolikumu par plaģiātismu (apstiprināts RISEBA Senāta sēdē 02.03.2011., prot. Nr.1.1-07/02).

Studijas balstās uz studējošā patstāvību, vienlaicīgi nodrošinot pasniedzēja vadību un atbalstu – katra studiju krusa aprakstā ir norādīts studējošo patstāvīgā darba apjoms un saturs, kā arī tā vērtēšanas metodes. E-RISEBA vidē tiek publiskoti katra studiju kursa vērtēšanas prasības, kritēriji un metodes atzīmju izlikšanai katram studiju kursam, kā arī vērtējumu skaidrojums. Studenti saņem skaidrojumu par vērtējumu, un, ja nepieciešams, padomus darba uzlabošanai. Prakšu un bakalaura darbu vērtēšanu veic vairāki eksaminētāji; vērtēšana notiek ar apstiprinātām procedūrām, tiek taisnīgi pielietota visiem studentiem un ir konsekventa. Ja studējošais ir neapmierināts ar vērtējumu, darbojas RISEBA sistēma studentu apelāciju izskatīšanai.

Programmas realizēšanā studentiem tiek piedāvātas ekskursijas, piem. 2019.-2020.studiju gada rudens semestra ietvaros tika organizētās šādas ekskursijas (sk. 2.4.tabulu):

2.4.tabula

2019.-2020.studiju gada rudens semestra mācību ekskursiju saraksts

Nr.	Datums	Ekskursijas vieta	Studentu grupas	Augstskolas organizētājs
1.	21.10.2019.	Latvijas Nacionālā Bibliotēka	1.kurss, dienas nodaļa	A.Skvorcovs, programmas direktors
2.	08.11.2019.	Nacionālo Bruņoto spēku bāze	1.kurss, dienas nodaļa 2.kurss, vakara nodaļa	L.Rutka, Biznesa katedras vadītāja
3.	13.11.2019.	SIA BITE Latvija	2.kurss, dienas nodaļa 4.kurss, dienas nodaļa	A.Skvorcovs, programmas direktors, J.Dobrova, studentu karjeras atbalsta speciālists
4.	12.12.2019.	Latvijas Banka	3.kurss, vakara nodaļa	I.Kreituss, studiju prorektors
5.	13.12.2019.	SIA "Allnex Latvia"	3.kurss, dienas nodaļa	N.Rika, lektore, studiju departamenta vadītāja
6.	15.01.2020.	Solvay Business Services	3.kurss, dienas nodaļa	N.Rika, lektore, studiju departamenta vadītāja

Pēc katra studiju kursa studējošie saņem novērtēšanas anketas par kursa kvalitāti. Studiju kursu novērtēšanas anketas tiek nosūtītas mācībspēkiem un pārrunātas ikgadējā mācībspēku izvērtējumā. Studiju kursu izvērtēšanas rezultāti noteiktā mērā ietekmē mācībspēku atalgojumu (ja vidējais vērtējums ir virs 4,4, mācībspēks ikgadējā izvērtēšanā saņem divus punktus, ja vērtējums ir zem četrām ballēm, punkti netiek piešķirti). Savukārt, ja vērtējums ir zems (zem 3,5), tiek veiktas īpašas pārrunas ar mācībspēku par docēšanas kvalitātes uzlabošanu. Ja uzlabojumi nav vērojami, tiek risināts jautājums par mācībspēka nomaiņu.

Tāpat studējošiem trešajā studiju gadā tiek nodrošināts Latvijas Bankas zināšanu centra "Naudas

pasaulē” apmeklējums. Kopš 2019.gada, lai nodrošinātu studiju kursa “Civilā aizsardzība” apgūšanu, studējošiem ir iespēja apmeklēt Nacionālo Bruņoto spēku bāzi Ulbrokā.

Padziļinātai zināšanu apguvei, studējošiem tiek piedāvātas vieslekcijas. Piemēram, 2018./2019. akadēmiskais studiju gads tika pasludināts par RISEBA Digitalizācijas gadu, kura ietvaros katrā mēneša trešajā trešdienā norisinājās vieslekcijas par digitalizācijas jautājumiem, piemēram, Datu aizsardzības regulas prasībām, Praktisku sadarbību ar Valsts ieņēmumu dienestu (Valsts ieņēmumu dienests), Finanšu tirgiem (Deloitte) u.c.

Darba devēju un nozares pārstāvji arī regulāri viesojas pie konkrētām studentu grupām, tāpat lielākā daļa studiju programmas docētāju ir nozares pārstāvji, kuri līdz ar to nodrošina praktisku apmācību formātu.

Studējošiem ir iespēja apmeklēt vieslekcijas gan latviešu, gan angļu valodā.

Studējošiem ir iespēja apmeklēt brīvās izvēles studiju kursus citās studiju programmās. Tā, piemēram, studējošie ir izvēlējušies apmeklēt studiju kursus angļu valodā RISEBA studiju programmā “Eiropas biznesa studijas”.

Otrajā studiju gadā studējošiem ir obligāta prakse RISEBA Radošajā biznesa inkubatorā. Praksi vada un koordinē prakses vadītājs. Prakse jāaizstāv termiņā, saskaņā ar studiju grafiku.

Studiju īstenošanas metodes tiek pārrunātas programmas padomē, kurā ir ievēlēti studējošo pārstāvji. Padomes sanāsmēs tiek uzklauts studentu viedoklis. Studentu pārstāvji piedalās arī programmu padomes lēmumu pieņemšanā attiecībā pret izmaiņām studiju programmā.

RISEBA darbojas studējošo pašpārvalde. Viens no pašpārvaldes dibināšanas pamatmērķiem ir studentu saskarsmes veidošana un aktivitātes veicināšana. RISEBA Studējošo pašpārvalde ir Latvijas Studentu Apvienības locekle, kas dod vislielākās iespējas dalīties pieredzē un apspriest gan ar studijām, studentu dzīvi un sabiedriskām aktivitātēm saistītās problēmas, gan arī ar visu izglītības sistēmu kopumā. RISEBA Studējošo pašpārvalde pārstāv studentu intereses visās augstskolas un valsts institūcijās, un arī ārzemēs.

Studējošiem ir iespēja piedalīties arī augstskolas un Studējošo pašpārvalde rīkotajās aptaujās. RISEBA regulāri, katru studiju gadu, visos studijuursos tiek veiktas studējošo aptaujas par studiju programmu realizācijas gaitu, mācībspēku darba kvalitāti, kas ļauj izsekot studiju programmas novērtējumam no studentu viedokļa, kā arī studiju darba organizācijas kvalitātei.

Ikdienas jautājumus ar administrāciju risina studiju programmas administratori, grupu vecākie un studējošo pašpārvalde. Informāciju par studējošo aktivitātēm saņem Informācijas centra atbildīgais metodīķis vai studiju programmas administratore, vai arī rektora un prorektora palīdzes.

RISEBA atbalsta studējošo iniciatīvu un spēju organizēt dažādus pasākumus. Par tradīciju ir kļuvusi augstskolas Ziemassvētku balle, kā arī Golden Awards ceremonija, kurā tiek godināti augstskolas darbinieki, studējošie un nozares sadarbības partneri.

Studējošie savu līdzdalību šajā procesā var nodrošināt, izsakot savas vēlmes tiešajam studiju kursa pasniedzējam, katedru vadītājiem, kā arī ar RISEBA Studentu Pašpārvaldes palīdzību, kuras pārstāvji piedalās RISEBA Senāta sēdēs.

Studenti tiek mudināti piedalīties zinātniskajās konferencēs, lai dalītos savos pētījumu rezultātos. Katru gadu pavasarī RISEBA norisinās starptautiskā zinātniskā un māksliniecisko jaunrades darbu konference “Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos”. Konferenci finansiāli atbalsta uzņēmumi, kuri piešķir naudas summu, pirmo godalgoto vietu ieguvējiem. Pirmās vietas un līdz ar to naudas balvas (EUR 100 – EUR 450 apmērā).

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Studiju programmā ir paredzēti studiju kursi studējošo personības attīstīšanai, piemēram, "Studiju iemaņu attīstīšana", „Personības izaugsme un komandas veidošana”, „Biznesa komunikācijas angļu valodā”, “Sociālā psiholoģija”, “Ētika un sociālā atbildība” u.c.

Studiju programmā ir paredzēti trīs studiju (kurša) darbi. 2018./2019.studiju gadā imatrikulētajiem studentiem programmā ir paredzēti šādi kurša darbi: uzņēmējdarbībā 1 (1.kurss) – ekonomiskie un finanšu aspekti uzņēmējdarbībā, uzņēmējdarbībā 2 (2.kurss) – mārketinga aspekti uzņēmējdarbībā un uzņēmējdarbībā 3 (3.kurss) – personāla vadības un stratēģiskie aspekti uzņēmējdarbībā. Kurša darbu izstrādāšanu un noformēšanu reglamentē „Studiju darbu izstrādāšanas nolikums” (apstiprināts RISEBA Senāta sēdē 26.06.2000. (ar grozījumiem) 07.06.2016.). Darbu saturu un kvalitāti, kā arī studējošo prezentācijas prasmi vērtē ar RISEBA nozīmēta komisija.

Programmā ir paredzētas profesionālā prakses 21 KP apjomā. 2018./2019.studiju gada 1. un 2.kursa studējošajiem programmā ir paredzētas sekojošas prakses: uzņēmējdarbībā 1 (1.kurss), uzņēmējdarbībā 2 (2.kurss), uzņēmējdarbībā 3 (3.kurss), prakse biznesa inkubatorā (2. kurss), lietišķā spēle „INTOPIA” (4.kurss) un pētniecības prakse (4.kurss).

Sākot ar 2019.-2020.studiju gadu, ņemot vērā darba devēju un prakšu uzņēmumu pārstāvju ieteikumus, dažas prakses tika apvienotas lielākās grupās, lai studenti varētu pavadīt vairāk laika uzņēmumā praktisko iemaņu ieguvei.. Tika apvienotas “Prakse 1” 4 KP un “Prakse 2” 4 KP izveidojot “Prakse uzņēmējdarbībā 1-2” 8 kredītpunktu apjomā; “Prakse 3” 4 KP un “Pētniecības prakse” 3 KP izveidojot “Pētniecības prakse” 7 kredītpunktu apjomā. Tā rezultātā, studenti pavada uzņēmumos 8 un 7 kalendārās nedēļas.

Prakšu mērķis - dot iespēju studējošiem iegūt ekonomisko, uzņēmējdarbības kompetenci un apgūt praktisko iemaņu kopu, kas nepieciešamas komercdarbības vadītājam saimnieciskajā, pārvaldes un sociālajā jomā:

- modernas loģistikas koncepcijas;
- mūsdienīgas menedžmenta metodes;
- daudzpusīgus mārketinga paņēmienus;
- uzņēmējdarbības finansiālā līdzsvara principus;
- uzņēmuma darbības tiesiskos aspektus;
- iegūt materiālus kurša darba un bakalaura darba izstrādāšanai.

Prakšu uzdevumus un prasības reglamentē „Prakses nolikums BUV (Bakalaura Uzņēmējdarbības vadība) programmas studējošajiem” un katras prakses speciālas prasības. Prakses vada un koordinē prakses vadītājs. Tās tiek novērtētas ar atzīmi noteiktajā termiņā, saskaņā ar studiju grafiku.

- Prakse uzņēmējdarbībā 1: veikt Latvijas makroekonomiskās situācijas analīzi un izpētīt makroekonomiskās situācijas ietekmi uz vienu noteiktu nozari pēc studenta izvēles, nostiprinot iegūtās zināšanas ekonomikas teorijā, un iegūt nepieciešamo informāciju kurša darba izstrādāšanai.
- Prakse uzņēmējdarbībā 2: veikt noteiktās nozares noteikta produkta/pakalpojuma tirgus pētījumu pēc studenta izvēles, nostiprinot studiju kursos „Mārketinga” un „Mārketinga

pētījumi” iegūtās zināšanas, un iegūt nepieciešamo informāciju kursa darba izstrādāšanai.

- Prakse biznesa inkubatorā: attīstīt studentu kreatīvo domāšanu un spējas biznesa ideju ģenerēšanā, iegūt teorētiskās un praktiskās zināšanas biznesa uzsākšanā.
- Prakse uzņēmējdarbībā 3: izpētīt un novērtēt noteikta uzņēmuma vadīšanu ekonomiskās efektivitātes sasniegšanai, nostiprinot visas iepriekš iegūtās zināšanas izvēlētajā specializācijā, un definēt problēmu, kas tiks izskatīta kursa darbā.
- Lietišķā spēle „INTOPIA”: nostiprināt studiju laikā iegūtas zināšanas uzņēmējdarbības vadīšanā un lēmumu pieņemšanā, ka arī iegūt praktiskās iemaņas saimnieciskās darbības veikšanai.
- Pētniecības prakse: nostiprināt studiju laikā, t.sk. studiju kursā „Pētījumu metodoloģija”, iegūtās zināšanas patstāvīga darba sagatavošanā un pētnieciskā darba metodoloģijā un iegūt nepieciešamo informāciju (t.sk. primāros datus) bakalaura darba izstrādāšanai.

Prakses vietu studējošais izvēlas patstāvīgi. Prakses vieta var būt jebkuras nozares organizācija, arī ārvalstu, kas veiksmīgi strādā ne mazāk kā 3 gadus. Ja studējošais ir nodarbināts kādā no iestādēm, viņš par prakses vietu var izvēlēties savu darba vietu. Prakses vietu izvēloties, jāņem vērā prakses uzdevumi un to atrisināšanas iespējas.

Gadījumā, ja studējošajam neizdevās patstāvīgi atrast prakses vietu, viņam ir tiesības prasīt, lai augstskola to nodrošinātu, griežoties pie programmas direktora.

Prakses biznesa inkubatorā norises vieta ir RISEBA Radošais biznesa inkubators.

Pētniecības prakses vietu studentam jāizvēlas atbilstoši izvēlētai bakalaura darba tēmai un saskaņo ar programmas direktoru.

Studentam nepieciešams noslēgt trīspusējo līgumu ar organizāciju, kas nodrošinās viņam prakses vietu un izvietot informāciju par izvēlēto prakses vietu e.riseba.lv līdz prakses sākumam. Šāda prasība arī attiecas uz studējošajiem angļu valodā. Ja veidojās grūtības ar prakses uzņēmuma nodrošināšanu, tad studentam palīdz RISEBA Karjeras Centra speciāliste.

Aizstāvēt prakses atskaiti studējošajam 4-5 minūšu laikā:

- jāiepazīstina ar organizācijas darbību;
- jāiepazīstina ar organizācijas darbības analīzi;
- jāizklāsta secinājumus un priekšlikumu organizācijas darbības uzlabošanai.

Katrai prakses sadaļai ir izveidota vietne e.riseba.lv, kurās studentiem ir pieejamas visi vajadzīgas dokumentu veidlapas, piemēram, nolikums par praksēm programmā, prakses prasības, prakses līguma veidlapas latviešu un angļu valodās, prakses dienasgrāmata, prakses atskaites titullapa un noformējuma vadlīnijas, praktikanta novērtējuma veidlapa (no prakses vietas – uzņēmuma puses).

Prakses rezultātus izskata un/vai vērtē:

- prakses vadītājs no uzņēmuma (pētījuma objekts), kurš parakstās prakses atskaites titullapā un prakses dienasgrāmatā un ieliek vērtējumus.
- prakses vadītājs no RISEBA puses (studenta noslēguma darba zinātniskais vadītājs), kurš saskaņo prakses atskaiti.
- RISEBA komisija (ar programmas direktoru), kas pēc iepazīšanās ar studenta prakses dokumentiem un aizstāvēšanas prezentāciju, atbildēm uz jautājumiem, novērtē prakses rezultātus.

Organizācijas vadība, kurā praktizējas studējošais, var papildus minētajiem uzdevumiem noteikt arī savu individuālu prakses uzdevumu, bet tikai saistītu ar izvirzītām prasībām un tādā apjomā, kas neapdraud prakses programmas izpildi un ko pieļauj prakses termiņš.

2019.gadā programmas studenti izgāja prakses 140 uzņēmumos. Vairāki studenti pēc prakses iziešanas turpināja sadarbību ar uzņēmumu, noformējot darba attiecības. 2018.gadā prakses iespējas programmas studentiem piedāvāja 179 uzņēmumi.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju beigās ir jāizstrādā un jāizstāvē kvalifikācijas (bakalaura) darbs. Lai sekmīgi izpildītu visu kursu apjomu un iegūtu profesionālo grādu un kvalifikāciju, studentiem bakalaura darbā ir jādemonstrē gan studiju procesā iegūtās akadēmiskās zināšanas, gan, atbilstoši savai kvalifikācijai iegūtās, praktiskā darba iemaņas.

Ceturtnā studiju gada 1.semestra vidū studentiem ir jāizvēlas sava kvalifikācijas (bakalaura) darba tēma. Bakalaura darba izstrādāšanu un noformēšanu reglamentē „Studiju darbu izstrādāšanas nolikums” (apstiprināts RISEBA Senāta sēdē 26.06.2000. (ar grozījumiem) 07.06.2016.). Studējošam ir iespēja piedāvāt arī savu bakalaura darba tēmu, pamatojoties uz savām zināšanām un profesionālajām iemaņām un/vai konkrētas organizācijas interesēm. Nepieciešamības gadījumā studējošais var konsultēties ar programmas direktoru vai attiecīgās jomas mācībspēkiem par bakalaura darba tēmas aktualitāti vai atbilstību studiju programmas prasībām un zinātniskā vadītāja izvēli. Pēc RISEBA prasībām visiem bakalaura darbiem ir jābūt lietīšķiem un praktiski lietojamiem pētāmajās vidēs un organizācijās.

Studenti gala pārbaudījumus drīkst kārtot, ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzētā studiju kursa apguve;
- novērtētas prakses atskaites;
- sekmīgi novērtēti kursa darbi;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Ja studiju programma ir sekmīgi apgūta un gala pārbaudījumos saņemts pozitīvs vērtējums (zemākais sekmīgais vērtējums 4 balles), studentiem tiek piešķirts profesionāla bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā un piektā līmeņa (LKI 6.-7.līmenis) profesionālā kvalifikācija - uzņēmējdarbības vadītājs.

Atbilstoši programmas prasībām studējošo noslēguma darbu tēmām ir jābūt saistībā ar uzņēmējdarbības vadību (sk. 2.5.tabula). Katru gadu valsts pārbaudījumu komisija vērtē tēmu atbilstību programmai un tēmas tiek novērtētas kā atbilstošas.

Programmas studējošo noslēguma darbu vērtējumi parasti svārstās robežas no 6 (gandrīz labi) līdz 9 (teicami). Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā tradicionāli ir pārstāvji no organizācijām (biznesa vides vai publiskā sektora).

2.5.tabula

2018./2019. studiju gada bakalaura darbu tēmu piemēri

Nr.	Tēma
1	“SIA BARLOS” klientu skaita palielināšanas plāna izstrāde

2	Uzbekistana Airways kompānijas klientu apmierinātības paaugstināšana
3	Biznesa modeļa izstrāde uzņēmumam SIA "ELBI"
4	Pasākumi personāla mainības pazemināšanai restorānā Tokyo City
5	Uzņēmuma "Karme Filtrs" noliktavas darba organizācijas pilnveide un analīze
6	Likviditātes novērtējums Latvijas komercbankās un pilnveidošanas iespējas
7	Uzņēmējdarbības plāna izstrāde uzņēmumam "BERGER GROUP"
8	Darba tirgus problēmas un to iespējamie risinājumi Latvijā
9	SIA Jūrmalas Mežaparki stratēģijas pilnveide
10	Jauna uzņēmuma SIA „Quercus” biznesa plāna izstrādāšana
11	Darbinieku motivācijas pilnveidošanas iespējas uzņēmumā "Skandinaviska Enskilda Banken AB Rīgas filiāle"
12	Ekokosmētikas zīmola The Body Shop digitālā mārketinga aktivitāšu pilnveide
13	Produktu konkurētspējas novērtējums un rīcības plāna izstrāde uzņēmumā Santa Maria
14	Jauna uzņēmuma „United Print Design” biznesa modeļa izstrāde
15	SIA „MAXIMA Latvija” finanšu stāvokļa novērtējums un tā uzlabošanas iespējas
16	Personāla mainības samazināšanas iespējas uzņēmumā LDZ apsardze
17	Zīmola „Santa Maria” Tex Mex produktu atpazīstamības veicināšanai Latvijā
18	Organizāciju kultūra uzņēmumā "Latvijas mediji" un tās pilnveidošanas iespējas
19	Darbinieku motivācijas pilnveidošanas iespējas uzņēmumā SIA "Fima"
20	SIA "RELDI" stratēģisko scenāriju izstrāde
21	SIA "VAIDE" konkurētspējas paaugstināšana
22	Klientu piesaistes plāna izstrāde ar Instagram palīdzību uzņēmumam SIA "Sevplast-Montaž"
23	AS "BMGS" personāla motivācijas un atalgojuma sistēmas pilnveidošana
24	SIA „DSPLACE” konkurētspējas analīze un tās pilnveidošanas iespējas
25	SIA ATEA saimnieciskās darbības analīze un priekšlikumu izstrāde darbības uzlabošanai

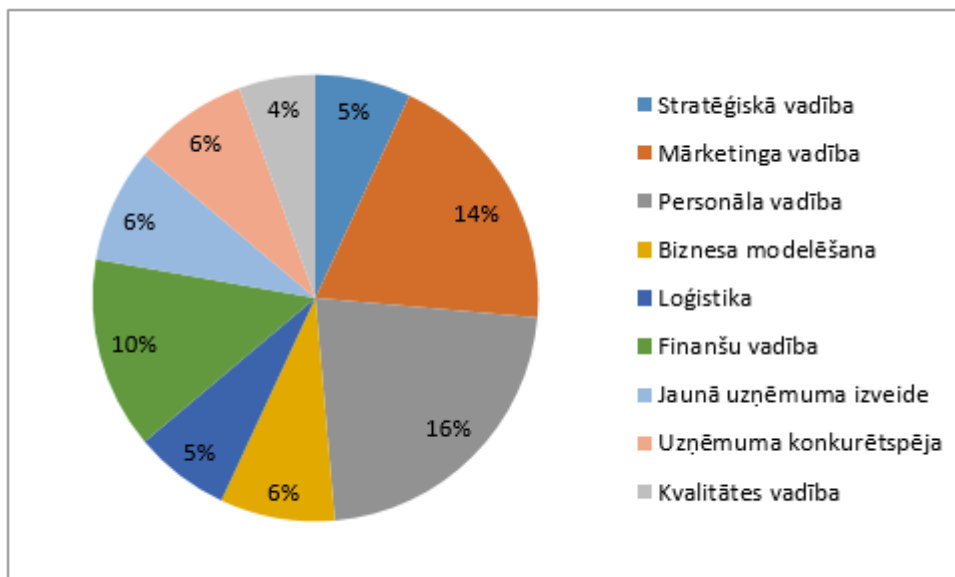
26	Kvalitātes vadības principu ieviešana uzņēmuma "RaWood" darbības pilnveidošanai
27	Latvijas darbspējīgo iedzīvotāju līdzdalība pensiju sistēmā
28	SIA «NITTIS» FINANSIĀLĀS UN SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS NOVĒRTĒJUMS UN TĀS UZLABOŠANAS VIRZIENI
29	Klientu apkalpošanas kvalitātes pilnveidošana uzņēmumā Relat-K
30	Personāla meklēšanas, atlases un adaptācijas pilnveidošana SIA SCANIA LATVIA
31	Personāla meklēšanas un atlases procesu pilnveidošana uzņēmumā SIA "LDZ apsardze"
32	Latvijas privātuzņēmumu medikamentu cenu veidošanas mehānisma pilnveidošanas priekšlikumu izstrāde
33	Uzņēmuma SIA "Enfriho Group" attīstības stratēģijas novērtējums
34	Akciju sabiedrības „Preiļu siers” darbības finanšu rezultātu un finansiālās stabilitātes analīze
35	AS „Aldaris” iekšējās un ārējās mikrovides analīze
36	AS DLRR saimnieciskās darbības analīze
37	SIA "Coppa LTD" saimnieciskās darbības analīze un pilnveidošanas iespējas
38	Uzņēmuma SIA "Snores" mārketinga darbības pilnveidošanas iespējas
39	Personāla atlases procesa pilnveidošana uzņēmumā SIA "World of Wonders"
40	Uzņēmuma SIA "GreenLemon" finanšu stāvokļa uzlabošana
41	Dilera kompānijas "Zaynur " konkurētspējas novērtējums santehnikas iekārtu pārdošanas Uzbekistānas tirgū
42	Uzņēmuma "Grecotel S.A." darbinieku apmācība plāna izstrāde
43	SIA "Booking Group" finanšu un saimnieciskās darbības analīze un tās darbības efektivitātes palielināšanas virzieni
44	Personāla mainības samazināšanas priekšlikumu izstrāde uzņēmumā "Trialto Latvia"
45	Jaunā personāla apmācību programmas izstrāde uzņēmumā SIA "ART ORO"
46	SIA "R&B" gaisa atsvaidzinātāju pārdošanas apjoma palielināšanas iespējas Dānijas tirgū
47	Personāla vadības galveno funkciju analīze uzņēmuma Artel filiālē un to uzlabošanas iespējas

48	UZŅĒMUMA PERSONĀLA MOTIVĀCIJAS PILNVEIDOŠANAS PLĀNA IZSTRĀDE «LDZ CARGO»
49	Personāla motivēšanas pasākumu pilveide uzņēmuma "MSC" Shared Service Center
50	Klientu apkalpošanas procesa uzlabošana turfirmā "A"
51	SIA "Diva SM" attīstības stratēģija jauna produkta ieviešanai mēbeļu ražošanas tirgū
52	SIA "ALUBUILD CONSULTING" konkurētspēja Baltijas tirgus apstākļos
53	Expobank klientu bāzes stiprināšanas pasākumu izstrāde
54	Uzņēmuma SIA "SONORA RW" motivācijas un stimulēšanas sistēmas analīze un pilnveidošana
55	Iespējas samazināt darbinieku mainību uzņēmumā "X"
56	Darbinieku apmierinātību ar darbu veidojošie faktori SIA "ELVI LATVIJA"
57	SIA „Restorāns Māja” saimnieciskā darbība un tās pilnveidošanas iespējas
58	Latvijas futbola virslīgas kluba FK RFS mārketinga izplatīšanas kanālu izstrāde
59	Winery Khareba” produkcijas cenu veidošanas pilnveidošanas ceļi, lai tā atbilstu vīna tirgus apstākļiem Latvijā
60	SIA „Auto-Land.LV ” konkurētspējas analīze un tās paaugstināšanas iespējas
61	LFF organizācijas personāla motivācijas un apmācības pilnveidošana

Darba tēmas var iedalīt 9 grupās

1. Stratēģiskā vadība
2. Mārketinga vadība
3. Personāla vadība
4. Biznesa modelēšana
5. Loģistika
6. Finanšu vadība
7. Jaunā uzņēmuma izveide
8. Uzņēmuma konkurētspēja
9. Kvalitātes vadība

Apkopojot informāciju par 72 aizstāvētajām 2018./2019.gadā aizstāvētajiem bakalaura darbiem pa iepriekš minētajām tēmām, secināts, ka visvairāk pētījumu bijuši saistīti ar personāla vadības jautājumiem uzņēmējdarbībā (16%) un biznesa modelēšanas jautājumiem (14%), skat 2.2.attēlu.

2.2.attēls. 2018.-2019.studiju gada noslēguma darba tēmu sadalījums (%)

Kopējā darba tēmu atbilstība studiju programmai tika novērtēta kā pilnībā atbilstoša. Noslēguma darbu tēmu aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū var atzīst kā atbilstošu, par ko norādā darba devēju aptaujas anketas, bieži studenti izstrādā bakalaura darbus tieši pēc darba devēja pasūtījuma. Tomēr valsts pārbaudījumu komisija uzskaitīja raksturīgās kļūdas un priekšlikumus nobeiguma darbu pilnveidošanai nākotnē, kas bija:

1. Jāievēro precīzāku atsauču lietojumu un izmantoto informatīvo avotu noformēšanu, kas galvenokārt, rodas, jo RISEBA prasības atšķiras no MS Word piedāvātajām, pie kā šobrīd notiek aktīva pistrādāšana, jaunā studiju darbu noformēšanas nolikuma izstrādes procesā;
2. Pievērst uzmanību vispārējam darba noformējumam, kas galvenokārt, rodas sasteigtības dēļ, tādēļ katra studiju gada ietvaros studējošie tiek motivēti savlaicīgi uzsākt savus bakalaura darbus, lai atliek laiks arī pārbaudīt noformējumu. Darbu vadītāji tiek aktīvāk piesaistīti šim procesam;
3. Pilnveidot priekšlikumu mērķtiecīgumu, kas nozīmē, ka ir nepieciešams tos konkretizēt un padarīt ciešāk sasaistītus ar pētījumā iegūtajiem secinājumiem un rezultātiem, tādēļ tiek izstrādātas detalizētas bakalaura vadlīnijas, kurās tiek atrunātas šīs nianšes.
4. Likt lielāku uzsvāru uz iegūto datu interpretāciju, kas nozīmē, ka ir nepieciešams ne tikai datus aprēķināt un skaidrot, bet arī sasaistīt tos ar teorētiskajā daļā minēto, tādēļ tiek izstrādātas detalizētas bakalaura vadlīnijas, kurās tiek atrunātas šīs nianšes.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

RISEBA vadība organizē un īsteno kontroli un vērtēšanu visos darbības virzienos.

Tiek veikta izglītojamo anketēšana elektroniskajā aptaujas sistēmā [Webropool](#). Aptaujas rezultātus izmanto, lai izvērtētu gan konkrētas programmas saturu, gan atsevišķa kursa formātu, gan pasniedzēju darba kvalitāti un izvirzītu turpmākos uzdevumus kvalitātes uzlabošanai.. Regulāri tiek vērtēta RISEBA vieslektoru darba kvalitāte. Izglītības iestādes vadītājs uzrauga mācību procesu, ne retāk kā reizi mēnesī notiek stundu hospitēšana, atbilstoši RISEBA procedūrai PR 0021 „Hospitācijas procedūra RISEBA”.

Studējošo aptauju rezultātus pārrauga studiju programmas direktors un tie tiek ņemti vērā, veicot ikgadējo akadēmiskā personāla izvērtējumu, kā arī plānojot docētāju sastāvu nākamajam studiju gadam.

2018.-2019.gada rudens semestrī tika novērtēti 33 studiju kursi (53.22% no visiem programmas studiju kursiem), kas uz ziņojuma izstrādes brīdi jau tika veiksmīgi pabeigti un varēja apstrādāt aptaujas rezultātus.. Vērtējumu skala ir no 1 – pilnīgi nepiekrītu, līdz 5 – pilnīgi piekrītu. Katru studiju kursu studējošie novērtēja pēc 11 kritērijiem:

Datu analīzes laikā vērā netika ņemti kursu vērtējumi ar nepietiekošo respondentu skaitu, t.i., ja no studentu grupas aptaujā piedalījās mazāk nekā 25% studentu. Šādos gadījumos programmas direktors pievērš uzmanību tikai studentu komentāriem, bet ne skaitliskajam kursa vērtējumam.

Rezultātā var secināt, ka studentu aptaujas vidējais studiju kursu un pasniedzēju vērtējums ir 4,52 (no maksimāli 5,00). Neviens no kritērijiem nav novērtēs zemāk nekā 4,00 – labi. Aptaujā piedalījās 184 studenti. Kritēriju vidējie lielumi ir atspoguļoti 2.6.tabulā:

2.6.tabula

2018.-2019.studiju gada rudens semestra studiju kursu novērtēšanas rezultāti

Kritēriji	Studentu vērtējums
1. Esmu iemācījies/uzzinājis daudz jauna šī kursa ietvaros.	4,07
2. Studenti kursa sākumā tika informēti par kursa saturu, prasībām un termiņiem.	4,71
3. Kurss bija nodrošināts ar nepieciešamo literatūru un materiāliem (pietiekami bibliotēkas resursi-grāmatas u.c.materiāli).	4,50
4. Mācību viela tika izklāstīta viegli saprotami, uzsverot galveno.	4,51
5. Studentiem bija iespēja nodarbību laikā uzdot jautājumus un piedalīties diskusijā.	4,85
6. Nodarbību sākums un beigas tika precīzi ievērotas.	4,62
7. Pasniedzējs efektīvi izmantoja e.riseba.lv platformu (materiāli, komunikācija, pārbaudījumi).	4,51
8. Pasniedzējs rosināja domāt analītiski.	4,56
9. Saņēmu novērtējumu un skaidrojumus par pārbaudījumiem, ko veicu kursa apguves laikā.	4,66
10. Bija iespējams saņemt pasniedzēja konsultāciju ārpus nodarbībām.	4,43
11. Labprāt ieteiktu draugam klausīties lekcijas pie šī pasniedzēja.	4,34
Vidējais:	4,52

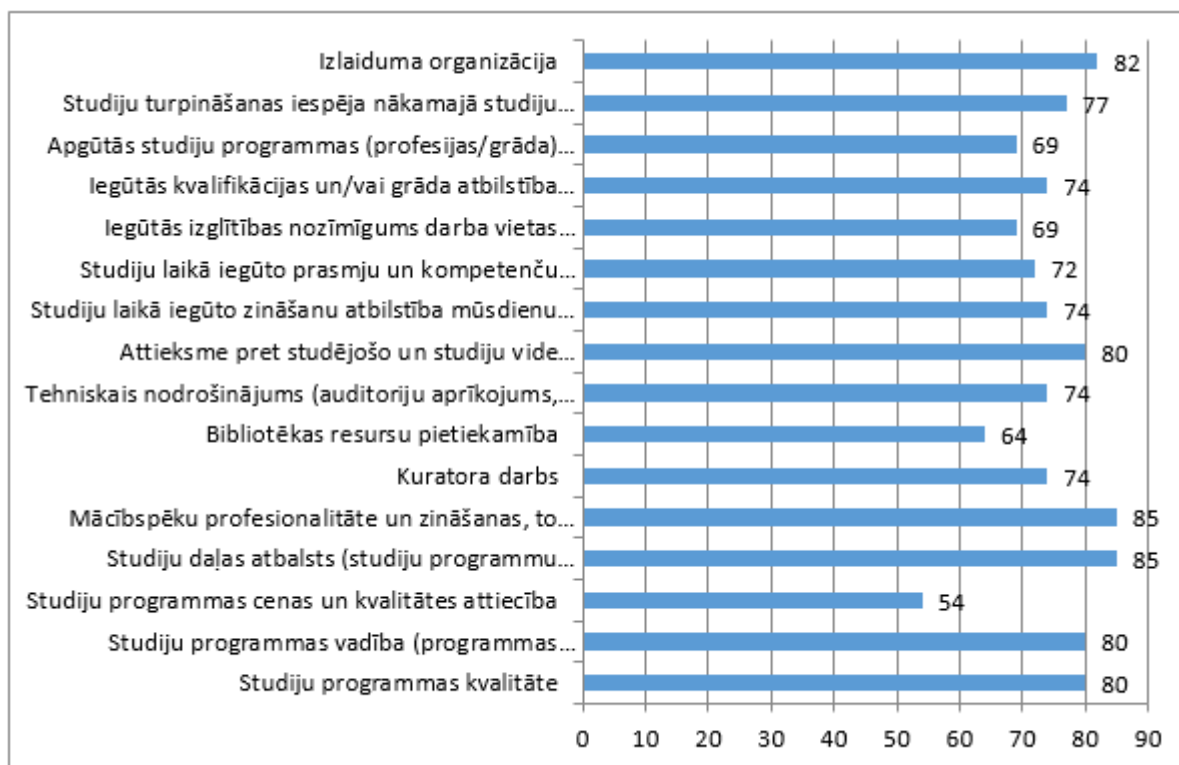
Studentiem ir iespēja paust savu viedokli ieteikumu veidā. Tālāk ir atspoguļoti daži studentu komentāri par programmas studiju kursiem (orfogrāfija un punktuācija ir bez korekcijas):

- Kurss "Mikroekonomika" (pasniedzējs – A.Fedotovs): "Pasniedzējs paskaidroja un iemācīja šo priekšmetu vieglā un patīkamā veidā, detalizēti visu izstāstīja lai visiem būtu saprotams".
- Kurss "Studiju iemaņu attīstīšana" (pasniedzējs – A.Skvorcovs): "Tik tiešām tālākajām mācībām ļoti noderīgi, un tai skaitā ļoti svarīga informācija par datu bāzēm, analīze, zinātniskajiem rakstiem un citu informāciju. Mans subjektīvais viedoklis, lai kursantiem būtu interesantāk vajadzētu ļaut viņiem piedalīties kādās idejās pie tāfeles, grupās, vai kā savādāk. Tas dot iespēju izteikties lai arī iespējams kļūdīties, bet toties pataisa visu apmācību interesantāku. Esmu tik tiešām pateicīgs par šo kursu un bija lieliski!"
- Kurss "Personības izaugsme un komandas veidošana" (pasniedzēja – M.Zakriževska-Belogrudova): "Ļoti patika lekcijas un atbildīga pasniedzēja. Paldies!" "Ieteikumu nav, bet ir pateicība pasniedzējai, kura ir spējīga atrast kopējo valodu ar katru studentu." "Ļoti fantastisks kurss, ja būtu iespēja apmeklētu daudz ilgāk."
- Kurss "Matemātiskā statistika" (pasniedzējs – E.Treiguts): "Grūts priekšmets, bet lieliski veicina domāšanu!"
- Kurss "Finanšu grāmatvedība" (pasniedzēja – R.Pēce): "Spēcīgākais kurss un pasniedzēja šajā mācību semestrī."
- Kurss "Civilā aizsardzība" (pasniedzējs – V.Dombrovskis): "Man ļoti patika, pasniedzējs efektīvi paskaidroja vielu. Ja šis kurss nav kādai citai programmai, tad ieteiktu to ievietot." "Ļoti interesantas lekcijas."
- Kurss "Biznesa komunikācijas angļu valodā 1" (pasniedzēja – I.Romanova): "Ļoti jauka pretīmnākoša skolotāja, ļoti labi visu pasniedz."
- Kurss "Banku loma uzņēmējdarbībā" (pasniedzējs – I.Kreituss): "Kamēr pasaulē ir šādi pasniedzēji – varat būt mierīgam par valsts nākotni! Cilvēks ar pārsteidzošu dziļumu, līdzsvarots, gudrs, mierīgs. Cilvēks, kurš dzīvē ir redzējis pietiekami daudz, lai iemācītos cienīt un novērtēt to, kas mums ir dots šeit un tagad."

Studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” absolventiem nodarbinātības perspektīvas ir ļoti plašas. Uzņēmējdarbība ir svarīga dažādās tautsaimniecības nozarēs, līdz ar to, analizējot nodarbinātības perspektīvas, nozīmīgi ir visu tautsaimniecības nozaru rādītāji

2018./2019.studiju gadā absolventu aptaujās piedalījās 61 respondents, kuri studēja un absolvēja programmu latviešu valodas grupās un 37 respondenti, kuri studēja un absolvēja krievu valodas grupās. Respondenti novērtēja programmu pēc 16 kritērijiem skalā "vāji-ļoti labi". Kopumā vērtējumu var atzīt par pozitīvu gan studiju saturu, gan īpaši mācībspēka vērtējuma ziņā (skat. 2.3.att.).

Kā var redzēt 2.3. attēlā, visu vērtējumu īpatsvars ir augstāks par 4. Absolventi augsti novērtējuši iespēju brīvi uzdot jautājumus un piedalīties diskusijās, kā arī to, ka kursa sākumā vienmēr ir saņēmuši informāciju par kursa saturu, prasībām un vērtēšanas kritērijiem.

2.3

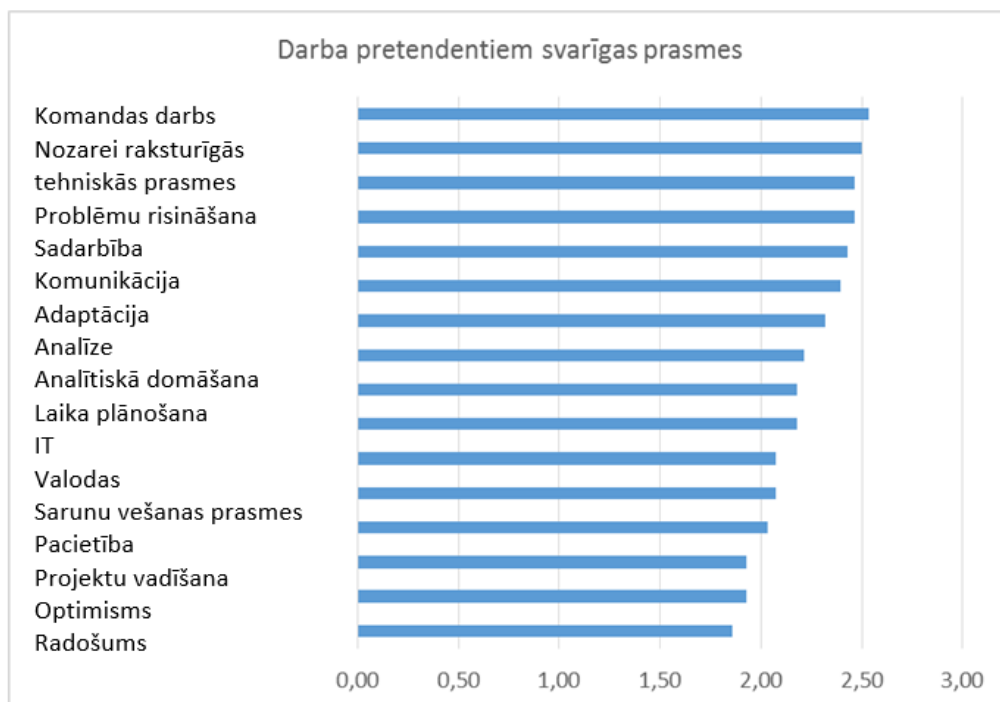
.attēls. Studiju kursu novērtējums no programmas absolventiem

RISEBA regulāri – vismaz reizi trijos gados – veic darba devēju aptaujas. Jaunākā plašā mēroga darba devēju aptauja tika veikta 2017. gadā kā daļa no pētniecības projekta ar nosaukumu «Vadības un līderības attīstības vajadzības dinamiski mainīgās sabiedrībās» (*Management and Leadership Development Needs in Dynamically Changing Societies*), ko organizēja CEEMAN.

Šī pētījuma projekta mērķis bija gūt ieskatu par to, kādas zināšanas, prasmes un attieksme ir nepieciešama darbiniekiem, lai gūtu panākumus jaunajā darba vidē. Pētījums notika deviņās valstīs, un tas bija balstīts uz 852 vadītāju un līderu aptauju no 158 uzņēmumiem.

RISEBA bija projekta pārstāve no Latvijas un aptaujāja darba devējus no 34 uzņēmumiem. Piedalījās šādu uzņēmumu pārstāvji: SIA «PricewaterhouseCoopers»; «WorkingDay Latvia»; «Circle K Business Centre»; AS «Latvenergo»; SIA «Rietumu banka»; Air Baltic; Accenture; Maxima; AS «SEB Banka»; SIA «MERITI»; VAS «Latvijas autoceļu uzturētājs»; SIA «EVOLUTION LATVIA»; Sabiedrības integrācijas centrs u.c.

Darba devēji norādīja, ka viņiem vissvarīgākie izglītības programmu izvēles kritēriji ir programmas satura kvalitāte; izglītības sniedzēja reputācija un vispārēja izpratne par programmas sniegtā mācību piedāvājuma vajadzībām. Kā visbiežāk izmantotās apmācības jomas uzņēmumi minēja cilvēku prasmes; projektu vadīšanu; klientu apkalpošanu; komunikāciju un vadību. Turklāt rezultāti atklāja, kādas ir prasmes, kuras darba devēji meklē, novērtējot darba pretendētus – skatīt tālāk esošo attēlu.

2.4. attēls Darba pretendentiem svarīgās prasmes

Šī pētījuma rezultāti (2.4. attēls) tika apspriesti programmas komitejā un ar pasniedzējiem, un tos izmantoja, lai uzlabotu programmas kvalitāti un pielāgotu absolventu profilu atbilstoši darba devēju prasēm. Tā kā komandas darbs bija vissvarīgākā prasme, programmā ir iekļautas arī citas komandas aktivitātes un komandas uzdevumi. Šajos uzdevumos ietilpst tādu prasmju kā sadarbības, komunikācijas un adaptācijas attīstīšana. Studiju kursu vērtējums daļēji ir balstīts uz komandas uzdevumiem – tie var sastādīt līdz 40% no kopējā vērtējuma.

Vēl viena metode, kā saņemt atsauksmes no darba devējiem, ir prakses novērtēšanas formas. Darba devējiem, kas nodrošina prakses vietas maģistrantūras programmas «Starptautiskā uzņēmējdarbība» studentiem, tiek lūgts sniegt studenta darba prakses novērtējumu prakses laikā, izmantojot speciāli izstrādātu vērtēšanas formu.

Jautājums	ļoti laba(-s)/augsta(-s)	laba(-s)/augsta(-s)	pietiekama(-s)	nepietiekama(-s)
Lūdzu, novērtējiet studenta zināšanu izmantošanas spējas	56%	40%	4%	0%
Lūdzu, novērtējiet studenta profesionālās prasmes	44%	50%	6%	0%

Lūdzu, novērtējiet studenta novatorisko un radošo prasmju izmantošanas spējas	65%	30%	5%	0%
Lūdzu, novērtējiet studenta atbildības sajūtu	82%	8%	10%	0%
Lūdzu, novērtējiet studenta spēju strādāt komandā	90%	10%	0%	0%

Aptaujā darbinieki tiek aicināti arī vērtēt, vai students ir sniedzis noderīgus novērojumus un atziņas par organizāciju un vai students ir sniedzis noderīgu informāciju un ieteikumus, kas attiecas uz viņa/viņas pētīto iniciatīvu (problēmu). Piemērojot piecu punktu Likerta skalu, prakses nodrošinātāji šos aspektus novērtēja vidēji kā 4,7 un 4,8, tādējādi norādot, ka stažieris ir bijis vērtīgs ieguvums.

Līdztekus iepriekš aprakstītajam pētījumam programmas mācībspēki ir nepārtraukti sadarbojušies ar darba devējiem, lai saprastu, kā tiek pārveidotas mūsdienu organizācijas, kādas vadības prasmes ir vissvarīgākās pašreizējā situācijā un kādām kompetencēm ir jāpiemīt vadītājam, lai viņš būtu pieprasīts Latvijas darba tirgus. Piemēram, programmas mācībspēks kopā ar Latvijas personāla vadīšanas asociācijas pārstāvjiem piedalījās darba grupā, kas bija veltīta cilvēku analītikas ieviešanai Latvijas organizācijās. Šīs sadarbības rezultātā tika izstrādāts studiju kurss «Cilvēku analītika» un ar to saistītais metodiskais materiāls.

Darba devēju aptauju rezultāti tiek izmantoti mācību kvalitātes uzlabošanai. It īpaši tika ieviests turpmāk uzskaitītais:

- Ir paplašināta sadarbība ar uzņēmumiem un organizācijām; ir organizēti semināri ar uzņēmējdarbības vides pārstāvjiem un uzņēmējdarbības vides pārstāvju sniegtas vieslekcijas (piemēram, «neformāls ieskats» (*Informal Insight*) sērija); uzņēmumi ir iesaistījušies arī maģistra pētījumu tēmu piedāvāšanā.
- Mācības tiek vairāk koncentrētas uz interaktīvajām mācību formām, ieskaitot gadījumu izpēti metodes plašāku pielietojumu, tostarp problēmu risināšanas uzdevumus.
- Tika uzlaboti arī citi studiju procesa aspekti.

Vēl viena darba devēju aptauja tika veikta 2019. gada rudenī, un tās galvenais mērķis bija atrast veidus, kā nodrošināt absolventu vispārējo kompetenci. Šīs aptaujas mērķis bija 1) noskaidrot, kuras augstākās izglītības absolventu prasmes un kompetences ir svarīgas uzņēmumiem, pieņemot darbā darbiniekus, un 2) noskaidrot darbinieku viedokli par aktivitātēm, kuras RISEBA būtu jāveic, lai palielinātu absolventu nodarbinātības iespējas.

Aptauja tika izsūtīta aptuveni 12 000 darba devēju, ieskaitot RISEBA absolventus. Darba devēju izlase tika izvēlēta, balstoties uz RISEBA sadarbību ar uzņēmumiem – tie bija RISEBA korporatīvie

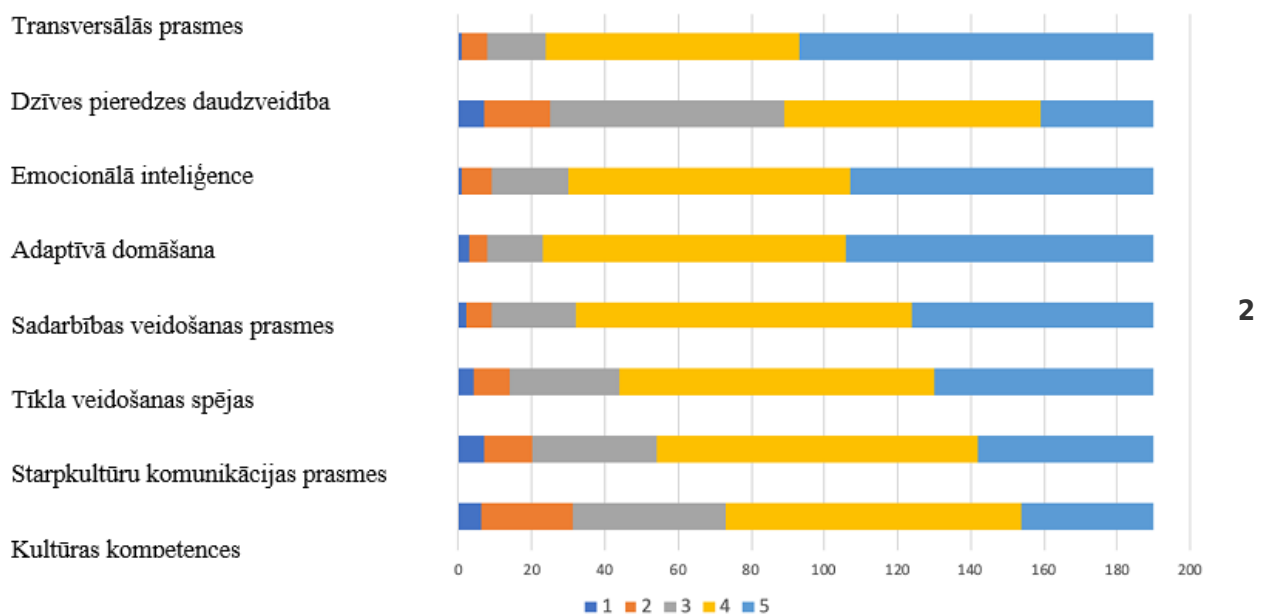
partneri, piegādātāji, sadarbības partneri, sponsori, RISEBA absolventi un citi. Darba devēju izlase aptvēra dažādus mikrouzņēmumus, kā arī lielos uzņēmumus no dažādām uzņēmējdarbības jomām un nozarēm. Tie bija uzņēmumi, kas strādā gan ar vietējiem, gan starptautiskiem uzņēmumiem, no kuriem vairums jau nodarbināja RISEBA absolventus.

Aptauju aizpildīja 190 darba devēji. Respondenti pārstāvēja dažāda lieluma uzņēmumus: lielus – 34%; vidējus – 18%; mazus – 20% un mikrouzņēmumus – 28%, sniedzot daudzveidīgu darba devēju perspektīvu. Turklāt respondenti aptvēra arī plašu nozaru spektru no tūrisma, izklaides, pārdošanas, izglītības, banku, tiesību, celtniecības, IT, mārketinga un pat valsts un valsts pārvaldes.

32% respondentu viņu uzņēmumā jau strādāja 1-3 RISEBA absolventi; 12% gadījumu 3-6 RISEBA absolventi strādāja viņu uzņēmumā; 3% nodarbināja 6 vai vairāk absolventu, bet pārējiem 53% vai nu nebija šādas informācijas, vai arī viņu uzņēmumā nebija RISEBA absolventu.

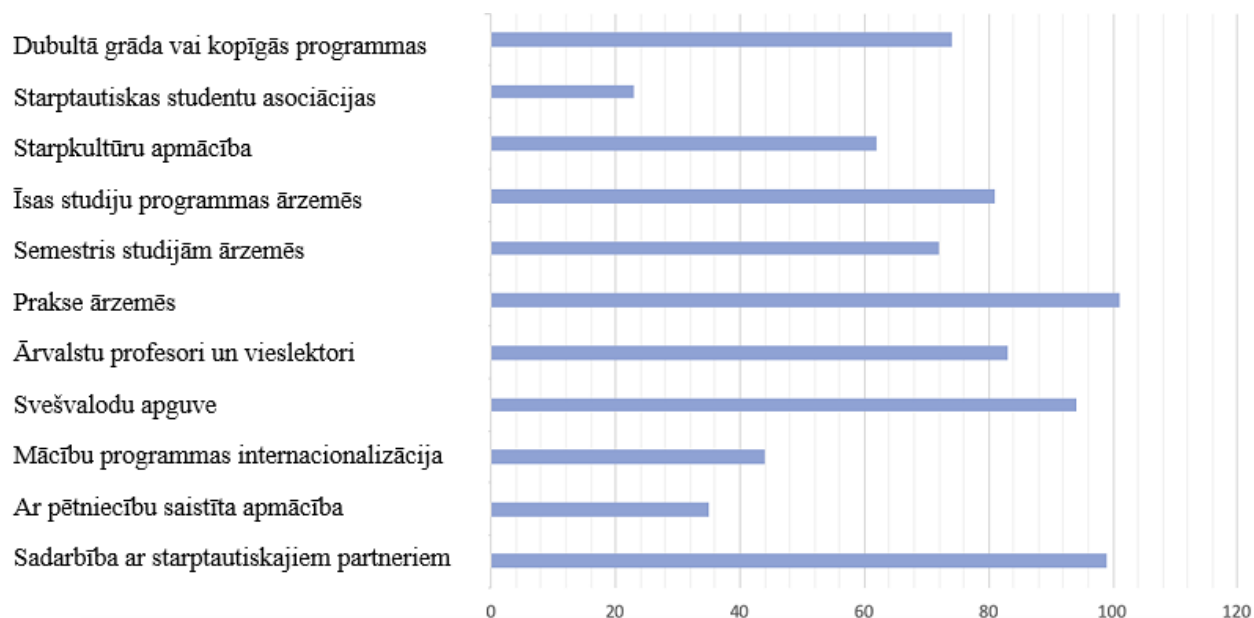
Darba devējiem tika lūgts novērtēt augstākās izglītības absolventu prasmju un kompetenču nozīmi viņu uzņēmumā, pieņemot darbā darbiniekus. Tālāk redzamajā attēlā parādīta astoņu prasmju nozīme 5 punktu Likerta skalā, kur 1 – nav svarīga; 5 – svarīga.

Vislielākā nozīme tika piešķirta tādām prasmēm un kompetencēm kā transversālās prasmes, emocionālā inteliģence, adaptīvā domāšana, sadarbības veidošanas un sadarbības prasmes. Tas parāda prasmes un kompetences, kas jāņem vērā, izstrādājot starptautisko mācību programmu.

.5. attēls Absolventu kā darbinieku prasmju un kompetenču novērtēšana (n=190)

Darba devēji tika aicināti izvēlēties aktivitātes, kuras RISEBA būtu jāīsteno, lai palielinātu absolventu nodarbinātības iespējas. Aktivitātes un elementi, kas tika atzīti par vissvarīgākajiem, bija prakse ārzemēs – 53%, sadarbība ar starptautiskajiem partneriem – 52%, svešvalodu apguve – 50%, ārvalstu profesoru un vieslektoru iesaiste – 44%, kā arī īsās studijas ārzemēs – 43% (skat. 2.5. attēlu). Citas internacionalizācijas aktivitātes un elementi, ko darba devēji augstu novērtēja, bija: semestri ārzemēs, starpkultūru apmācība un mācību programmas internacionalizācija.

2.6. attēls Darba devēju novērtētās internacionalizācijas aktivitātes un elementi(n=190)

Darba devējiem arī jautāja, kuru pieredzi viņi uzskata par svarīgu un vērtīgu attiecībā uz nesenajiem absolventiem kā darbiniekiem viņu uzņēmumos. Visaugstāk novērtētā pieredze bija starptautiskā darba pieredze – 55%, studijas angļu valodā – 46%, citu svešvalodu apguve – 44% un prakses pieredze ārzemēs – 36%.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.

Studentiem ir iespēja izmantot dažādus sadarbību veidus:

- ERASMUS+ programma – apmaiņas programma sekmīgākajiem studentiem dod iespēju studēt vienu vai divus semestrus kādas Eiropas Savienības valsts universitātē un saņemt stipendiju. RISEBA ir noslēgti sadarbības līgumi ar 77 valstu augstskolām, tajā skaitā 30 augstskolām no ES valstīm. Vairāk informācijas pieejama mājas lapā: <https://www.riseba.lv/lv/studentiem/starptautiskas-iespejas/partneraugstskolas>
- ERASMUS+ programma – iziet profesionālo praksi ārzemēs, kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm un saņemt stipendiju;
- Piedalīties partneraugstskolu (Latvijas vai ārzemju) rīkotajos pasākumos – konferencēs, semināros, projektos, radošajās darbnīcās, vasaras skolās u.c.

Partneraugstskolā apgūstamos studiju kursus studējošais izvēlas iespējami līdzīgākus augstskolas RISEBA studiju programmai viņa mobilitātes laikā. Izvēlētie studiju kursi tiek saskaņoti ar studiju programmas direktoru. Atbilstoši partneraugstskolas vērtēšanas sistēmai sekmīgi nokārtotie studiju kursi tiek pielīdzināti augstskolas RISEBA attiecīgā studiju semestra vai gada kursiem un tiek ierakstīti sekmju uzskaites dokumentācijā. Mobilitātes laikā apgūtie studiju kursi tiek atzīti, ja to apjoms kredītpunktos un saturs ir atbilstošs augstskolas RISEBA studiju kursu saturam un apjomam.

Daži programmas studenti izmanto Erasmus+ programmas iespējas un studē semestra laikā citās valstīs (2.7.tabula).

2.7.tabula

**Programmas studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes statistika par
2013.-2020.gadiem**

Mobilitātes veid	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	Kopā
Ienākošie	0	7	7	7	7	1	0	29
Izejošie	4	2	5	4	0	2	1	18

Visi ienākošie studenti bija tikai no Kazahstānas. Izejošie – uz Vāciju (2), Franciju (2), Zviedriju (1), Beļģiju (3), Kipru (3), Igauniju (1), Spāniju (2), Portugāli (2), Somiju (1), Austriju (2).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Kopš augstskolas dibināšanas RISEBA būtiski paplašinājusi telpas studiju procesa nodrošināšanai. 2017.gadā oktobrī telpu kopplatība bija 11350.61 m². Studiju process RISEBA tiek īstenots trīs ēkās Rīgā - Meža iela 3, Meža ielā 1/6 un Durbes ielā 4 (H2O6 RISEBA Arhitektūras un mediju centrs, Rīgas radošo kvartālu daļa). Ēka Durbes ielā 4 ir pielāgota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Studiju process programmā lielākoties norisinās Meža ielā 3 vai Meža ielā 1/6, tomēr nereti arī Durbes ielā 4 programmā studējošiem tiek piedāvātas vieslekcijas vai augstskolas organizēti pasākumi (dažādi kursi, semināri un vieslekcijas, Ziemassvētku balle, Karjeras dienas, Izlaidumi, Ievadnedēļa, LR Grāmatvedības forums u.c.). Informācija par RISBA infrastruktūru atspoguļota 3.1.tabulā.

3.1.tabula

RISEBA infrastruktūra 2019.gadā, ko izmanto studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” studenti un mācībspēki

Meža iela 3, Rīga	Meža iela 1/6, Rīga	Durbes iela 4, Rīga
18 mācību telpas (668 sēdvietas)	13 mācību telpas (480 sēdvietas)	9 mācību telpas (263 sēdvietas)

3 datorklases (85 sēdvietas) + 75 portatīvie (2 mobilās datorklases)	Radošais biznesa inkubators	3 mācību telpas (video montāžas studija/ datorklases) (59 sēdvietas)
Kopēšanas centrs		2 video montāžas darba telpas (5 sēdvietas)
Studentu pašpārvaldes telpas		fotostudija (30 sēdvietas)
1 pārrunu telpa		skaņu ierakstu studija (10 sēdvietas)
		video studija (50-60 sēdvietas)

Visas auditorijas ir aprīkotas ar vizuālās demonstrēšanas iekārtām. Auditorijās ir uzstādīti jaudīgi stacionāri video projektori un lielākajās auditorijās ir papildus uzstādīti monitori, labākas redzamības nodrošināšanai no tālākajām rindām.

Kopumā RISEBA mācību procesu auditorijās, datorklasēs un montāžas telpās nodrošina 344 datori ar instalēto Windows operētājsistēmu, tai skaitā 75 portatīvie datori un 92 „Apple” datori. Studiju procesa vajadzībām ir aprīkotas 309 datorizētas darba vietas, no kurām 268 ir pieejamas tieši studentiem. Datori ir bāzēti uz Intel Core procesoriem ar instalētām MS Windows un MS Office programmatūru vai Apple MacOS X programmatūru. Portatīvie datori un lielaudas WIFI iekārtas nodrošina auditoriju transformācijas iespējas par datorklasēm pietiekami īsā periodā, kas ļauj dinamiski plānot studiju procesus. Viena datorklase Meža ielā 3 un visas datorklases Durbes ielā 4 ir aprīkotas ar paaugstinātas veiktspējas datoriem, kuri spēj nodrošināt audiovizuālo materiālu ātru apstrādi un apmācību. Datortehnika tiek regulāri apsekota un pakāpeniski atjaunināta. Studiju programmā datorklasēs tiek īstenoti tādi studiju kursi, kā “Biroja lietišķā programmatūra”, “Biznesa datu apstrādes tehnoloģijas”, “Informācijas sistēmas uzņēmējdarbībā” daļa no studiju kursa “Mārketinga pētījumi”, “Lietvedība un lietišķā korespondence” kā arī citi studiju kursi, kuru īstenošanu, izmantojot datortehniku, pieprasa docētāji.

Visi RISEBA datori ir pieslēgti lokālam augstskolas datortīklam un Internetam. Augstskolas telpās ir nodrošināts bezvada Interneta pieslēgums (WiFi). Interneta pieslēguma ātrums ir 200 Mbps (Meža iela 3 un Meža iela 1/6), 200 Mbps (Durbes iela 4) un 50 Mbps (Mihoelsa iela 47).

RISEBA strādā 12 daudzfunkcionāla tīkla printeri ar skeneriem. Četri no tiem nodrošina krāsaino izdruku. Darbiniekiem un studentiem ir pieejams kopēšanas centrs izdales materiālu un iesniedzamo darbu drukāšanai, iesiešanai u.tml.

Multimediju prezentāciju un mācību materiālu sagatavošanai un demonstrēšanai, kā arī datu vizualizēšanai tiek izmantotas dažādas multivides tehniskās iespējas: konferenču auditorijas ar LCD un lāzer projektoriem, ekrāniem un skaņas ierīcēm; 5 pārnēsājami projektori; 5 portatīvie datori, kas varētu būt izmantojami kopā ar pārnēsājamiem projektoriem bez papildus stacionārām iekārtām.

Lekciju ierakstīšanas iespējas augstskolā ir nodrošinātas stacionāri 4 auditorijās – 3 auditorijās Meža ielā 3 un Meža ielā 1 k6, kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz, RISEBA abonētās, Panopto video ierakstīšanas, pārvaldības un translācijas sistēmas un 1 auditorijā Arhitektūras un mediju centrā H2O6 (Durbes ielā 4), kur lekciju ierakstīšanas iespēja bāzēta uz Blackmagicdesign un video

translācijas sistēmas Thomson Video Networks VS7000. Papildus augstskolā ir iespēja nodrošināt lekciju video ierakstu ar pārvietojamu daudzkameru aprīkojumu sistēmu (Live GV Director Nonlinear Live Production System), kura nodrošina ierakstu un translāciju ar 8 kamerām (Sony FS700 sērijas kameras ar īpašas ar SLOW MOTION funkciju un 4K video formātu).

2011. gadā RISEBA ieviesa ERP sistēmu HansaWorld Enterprise (HW), kura tiek plaši izmantota uzņēmumu finanšu resursu vadībai. RISEBA ir noslēgts līgums ar HW piegādātāju par sistēmas pielāgošanu augstskolas biznesa un studiju procesa prasībām un atbalstu sistēmas uzturēšanā. 2013. gada aprīlī RISEBA ieviesa Web-bāzēto portālu studentu atzīmju atspoguļošanai. HW ir integrēts ar e-apmācības platformu MOODLE, rezultātā starp abām sistēmām tiek regulāri sinhronizēti personīgie studentu dati, dati par studiju programmām un studiju kursiem. 2019. gadā ir parakstīti līgumi un uzsākta jaunas grāmatvedības sistēmas Horizon un studiju procesa pārvaldes sistēmas Unimetis ieviešana. Vienlaicīgi tiek plānota pāreja uz MOODLE platformas jaunāko versiju. Jauno sistēmu pilna funkcionalitāte tiks nodrošināta ar 2020./2021. studiju gada sākumu, tomēr daži procesi darbosies jau ātrāk, kā, piemēram, jauno studentu uzņemšana. Jaunās sistēmas pilnveidos RISEBA uzskaiti, gan finanšu uzskaites, gan studiju procesu ziņā, kā arī nodrošinās labāku servisu studentu virzienā.

Augstskolas vadība arī iegulda resursus lietišķās spēles INTOPIA nodrošināšanai, kas tiek piedāvāta studiju programmas "Uzņēmējdarbības vadība" un citu bakalaura programmu studējošiem. Interaktīvā platformā studējošiem ir iespēja vadīt starptautiska uzņēmuma darbību virtuālā divu gadu darbības periodā, pēc katra darbības ceturkšņa saņemot sava uzņēmuma bilanci un peļņas un zaudējumu aprēķinu finanšu analīzes veikšanai.

No 2018.gada RISEBA ir noslēgusi līgumu par lietvedības programmas EDUS izmantošanu mācību procesā.

RISEBA ir noslēgusi līgumu par MS Office educational izmantošanu studiju procesā, administratīvajā darbā un studentu un pasniedzēju privātai lietošanai.

Vairākus gadus RISEBA izmanto programmatūras paketi IBM SPSS (*Statistical Package for the Social Sciences*) statistisko datu analīzei. IBM SPSS ir instalēta datorklasēs, kopā instalētas 38 lietotāju licences pasniedzēju un studentu darbības nodrošināšanai.

Datorprogrammu SPSS studiju procesā un noslēguma darbu izstrādē izmanto programmas "Uzņēmējdarbības vadība" studenti. Tā tiek izmantota studijuursos "Mārketinga pētījumi", "Kvantitatīvās metodes uzņēmējdarbībā" un "Pētījumu metodoloģija". Studentiem un mācībspēkiem zinātnisko pētījumu veikšanai ir pieejamas 1 Smart PLS un 5 NVIVO licences.

Studiju procesā RISEBA studenti plaši izmanto, RISEBA abonēto, e-platformu Webropol. RISEBA ir noslēgts līgums par Webropol lietošanu web veidā neierobežotam lietotāju skaitam.

2013.gadā RISEBA kopā ar četrām Latvijas augstskolām parakstīja līgumu par kopējās pret - plaģiāta platformas izveidošanu un izmantošanu un no 2014.gadā uzsaka to izmantošanu.

Pašlaik kopējā anti-plaģiāta platformā piedalās 25 Latvijas augstskolas.

2013.gadā RISEBA ieviesa jaunu e-platformu DreamApply, kuru izmanto ārzemju un vietējo reflektantu datu saņemšanai, glabāšanai un apstrādei. Līdz ar jaunās studiju pārvaldības sistēmas Unimetis ieviešanu, šo procesu nodrošinās jaunā sistēma.

Reizi gadā materiālo resursiem tiek veikts audits un noteikta to atjaunošanas un papildināšanas nepieciešamība tuvākajam gadam un tiek atjaunoti plāni nākamo gadu IT infrastruktūras attīstībai. Regulāri tiek veiktas apkopes un atjaunotas programmatūras versijas, datortīkla antivīrusu programmatūra un ugunsdrošības nodrošinājums.

Bibliotēkas telpu kopējā platība ir 453 m², ieskaitot lasītavu, ar 32 sēdvietām lasītājiem un datoriem ar piekļuvi internetam datorzālē. RISEBA ir divas saistītās apvienības - viena RISEBA Arhitektūras un mediju centrā H2O 6 Rīgā (Durbes ielā 4) un otra RISEBA filiālē Daugavpilī (Mihoelsa iela 47). 2010. gadā RISEBA pievienojās Latvijas Nacionālās nozīmes bibliotēku elektroniskās savienības katalogam. 2016. gadā RISEBA bibliotēku valsts līmenī akreditēja Latvijas Republikas Kultūras ministrija. RISEBA bibliotēka piedāvā šādus elektroniskos resursus: ***Emerald***; ***EBSCOhost***; ***Leta***; ***Nozare***; ***WOS***.

Datu bāzu izmantošana ir ļoti būtiska programmas “Uzņēmējdarbības vadība” studiju procesā, jo studenti tiek rosināti patstāvīgi iepazīties ar jaunākajām pētījumu atziņām. Tāpat kursa darbu un bakalaura (kvalifikācijas) darba sekmīgai aizstāvēšanai izmantotās literatūras un avotu sarakstā obligāti jāiekļauj avotus un zinātniskos rakstus svešvalodās.

Bibliotēkā ir literatūra angļu valodā (60%), latviešu valodā (15%), krievu un citās valodās (25%). Bibliotēkas krājums, tajā skaitā attiecībā uz programmai “Uzņēmējdarbības vadība” nepieciešamajiem resursiem tiek regulāri papildināts. Katru gadu katrai studiju programmai tiek piešķirts budžets jaunu studiju materiālu iegādei vismaz EUR 500 apmērā. Iesniegumu par nepieciešamajiem studiju materiāliem iesniedz attiecīgais mācībspēks un to apstiprina studiju programmas direktors, kā arī katedras vadītājs. Augstskolas atvēlētais budžets resursu iegādei nereti ir lielāks nekā pieprasījums, kas ir skaidrojams ar arvien lielāku elektronisko resursu izmantošanu studiju procesā. 2019.gada septembrī studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” vajadzībām ir iegādāti vairāki jauni resursi, piemēram:

- Dokumentu pārvaldība, levads dokumentu pārvaldībā, Personāla vadība un sociāla
- Whitman, Michael E., Principles of information security / Michael E. Whitman, Ph.D., CISM, CISSP, Herbert J. Mattord, Ph.D., CISM, CISSP, Kennesaw State University. Sixth Edition. Australia : Cengage Learning, [2018] xx, 728 pages ; 24 cm ISBN 9781337102063 (iesiets).
- Dodson, Ian, The art of digital marketing : The Definitive Guide to Creating Strategic, Targeted, and Measurable Online Campaigns / Ian Dodson. Hoboken, New Jersey : Wiley, 2016. viii, 385 pages : illustrations ; 26 cm ISBN 9781119265702 (hardback) (iesiets).
- Nixon, Robin Learning PHP, MySQL & JavaScript : with jQuery, CSS & HTML5 / Robin Nixon. Izdevums. Sebastopol, CA : O'Reilly Media , 2018. xxvii, 797 [2] lpp. ilustrācijas ; 23 cm. ISBN 9781491978917

Informācija par bibliotēkā pieejamajiem resursiem atspoguļota 3.2.tabulā (tā kā lielākoties RISEBA bibliotēkā ir resursi uzņēmējdarbības un ekonomikas jomā, praktiski visus no tiem var izmantot programmas “Uzņēmējdarbības vadība” studējošie).

3.2.tabula

RISEBA bibliotēkas nodrošinājums 2015. - 2020.g.

Studiju gads	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Nosaukumu skaits	6871	6702	6803	6956	6986
Izdevumu skaits	25312	23016	23259	23781	23800

Izdevumi grāmatu žurnālu un datu bāzu iegādei (EUR)	42940	25379	20348	19702	41919 (plānotais budžets)
---	-------	-------	-------	-------	---------------------------------

Bibliotēkai ir noslēgts līgums ar Harvard Business Publishing. Pasniedzēji var pasūtīt dažādus informatīvos resursus (situāciju analīzes, tiešsaistes kursus, simulācijas, video utt.) studiju kursu nodrošināšanas vajadzībām. Šādu iespēju regulāri izmanto programmas “Uzņēmējdarbības vadība” mācībspēki, piemēram, Andrejs Čirjevskis un Tatjana Vasiljeva.

RISEBA bibliotēka ir nodibinājusi sadarbību ar pazīstamām pasaules un vietējām izdevniecībām un pasūta grāmatas no tām.

- Lielbritānijā: *Pearson Education Ltd, McGrawHill Publishing Company, ITPS, Marston Book Services Ltd, Thomson Publishing Service, ECCH*, utt.
- Latvijā: *Zvaigzne ABC, Jumava. Biznesa Partneri, Vaidelote, Rasa ABC, LU, BA „Turība”, Kamene, Merkūrijs Lat*,
- Krievijā: *Питер, Юнити – Дана, Финансы и статистика, Инфра-М, Вильямс, Дело, Юристъ*, utt..
- Francijā: *Hachette Langue Étrangère, Clé Internationale, Ehancerel Edition bilingue, Didier, Foucher*

Šāda sadarbība ir izdevīga programmas “Uzņēmējdarbības vadība” studentiem, ņemot vērā nepieciešamību izmantot literatūru svešvalodās.

Tā kā būtisks RISEBA ienākums ir studiju maksa, augstskola seko līdzīgu grupu rentabilitātei, tajā skaitā neatverot studiju grupas, ja tajās ir pārāk mazs studējošo skaits.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Studiju programma attīstīta, piesaistot profesionāļus ar doktora zinātnisko grādu un ievērojamu pieredzi nozarē (4.1.tabula). Salīdzinājumā ar 2013.gada mācībspēku kopējais skaits samazinājās no 81 uz 52, kas saistīts ar to, ka vairs nenotiek studijas Daugavpils filiālē un tika pārtraukta krievu valodā studējošo uzņemšana.

4.1. tabula

Akadēmiskais personāls studiju programmā "Uzņēmējdarbības vadība"

Docētāji, kuri iesaistīti studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” realizēšanā	Akadēmiskā personāla pamata ievēlēšanas darba vieta	
	2013.gads	2020.gads
Akadēmiskais personāls	42	33
t.sk. zinātņu doktori	21	28
Pieaicinātie viesdocētāji	39	19
t.sk. zinātņu doktori	8	4
Mācībspēku skaits, kopā	81	52

Uz 2020.gadu no 33 ievēlētiem mācībspēkiem 28 (85%) ir doktora grāds (4.2.tabula). Vairāki docētāji ar maģistra grādu pašlaik studē doktorantūrā.

4.2.tabula

RISEBA ievēlēto un pieaicināto docētāju sadalījums studiju programmā (2020.gads)

Docētāji, kuri iesaistīti studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” realizēšanā	Akadēmiskā personāla pamata ievēlēšanas darba vieta		
	RISEBA	Nav RISEBA docētāji	Kopā
Docētāji ar doktora grādu	28	4	32 (62%)
Docētāji ar maģistra grādu	5	15	20 (38%)
Ar bakalaura grādu	0	0	0 (0%)
t.sk. profesori un asociētie profesori	12	2	14 (27%)
Akadēmiskais personāls, kopā	33	19	52 (100%)

4.2.tabulā attēlotais sadalījums norāda, ka no kopējā akadēmiskā mācībspēku skaita, 63% ir RISEBA akadēmiskais personāls un pārējie - 37% ir pieaicināti. Studiju programmā ir iesaistīti arī mācībspēki, kuri ievēlēti citās augstākās izglītības iestādēs. 4.3. un 4.4.tabulās ir norādīti visi programmas iesaistītie mācībspēki ar zinātniskiem grādiem, amatiem un docētājiem studiju kursiem.

4.3.tabula

Programmas mācībspēki (štata) un studiju kursi (2020.gads)

Nr.	Uzvārds, vārds	Zin.grāds	Amats	Studiju kursi
Biznesa katedra				

1	Blumberga Solveiga	Dr.psych.	asoc.prof.	Sociālā psiholoģija, Mārketinga komunikācijas pārvaldība, Līderība un organizāciju uzvedība
2	Bolēvics Valters	Dr.sc.administr.	docents	Ievads loģistikā, Loģistikas centru pārvaldība, Krājumu pārvaldība
3	Burakovs Georgijs	Dr.sc.ing.	docents	Projektu vadīšanas pamati, Pārvaldājumu organizācija, Transporta sistēmas
4	Čirjevskis Andrejs	Dr.oec.	profesors	Finanšu pārvaldība, Stratēģiskā vadībinība
5	Graurs Igors	Dr.phil., Mg.oec.	docents	Sociālā un lietišķā ekoloģija
6	Kreituss Ilmārs	Dr.chem.	profesors	Banku loma uzņēmējdarbībā, Elektroniskā tirdzniecība un maksājumu sistēmas
7	Kurovs Boriss	Dr.oec.	docents	Biznesa modelēšana, Kvalifikācijas (bakalaura) darbs
8	Kurovs Jevgenijs	Dr.oec.	docents	Biznesa modelēšana, Ētika un sociālā atbildība, Kurša darbs uzņēmējdarbībā 3
9	Petrovs Anatolijs	Dr.oec.	docents	Personālvadība, Ražošanas un pakalpojumu sniegšanas procesu vadība
10	Rika Nadežda	Mg.oec.	lektore	Stratēģiskā vadībinība, Kurša darbs uzņēmējdarbībā 3
11	Rutka Lūcija	Dr.psych., Mg.hrm., Mg.math.	profesore	Ētika un sociālā atbildība, Kvalifikācijas (bakalaura) darbs
12	Slūka Inese	Mg.sc.soc	lektore	Projektu vadīšanas pamati, Kurša darbs uzņēmējdarbībā 3
13	Tauriņa Žanete	Dr.sc.administr.	docente	Vadībinības
14	Vasiļjeva Tatjana	Dr.oec.	profesore	Inovāciju menedžments, Informācijas drošības risinājumi, Pētniecības prakse
15	Velinov Emil	Dr.oec.	asoc.prof.	Dažādību menedžments
16	Vīra Raina	Dr.paed.	docents	Vadībinības, Personālvadība, Ētika un sociālā atbildība
17	Zakriževska-Belogrudova Maija	Dr.psych., Mg.sc.sal., Mg.sc.administr.	profesore	Personības izaugsme un komandas veidošana, Grupu vadīšanas psiholoģiskie aspekti, Stresa un izdegšanas menedžments, Koučings biznesā

Ekonomikas un finanšu katedra

18	Brence Ieva	Dr.sc.administr.	asoc.prof.	Mārketinga pētījumi, Pētījumu metodoloģija, Lietišķā spēle "INTOPIA, Kurša darbs uzņēmējdarbībā 1-2, Prakse uzņēmējdarbībā 1-2
19	Fedotovs Aleksandrs	Dr.oec.	docents	Mikroekonomika, Makroekonomika, Starptautiskais bizness Globālā ilgtspēja un pasaules ekonomika
20	Godmanis Ivars	Dr.phys.	docents	Biznesa modelēšana, Risku un kvalitātes vadība
21	Jēkabsone Inga	Dr.sc.adminitr.	docente	Uzņēmējdarbība, Kvantitatīvās metodes uzņēmējdarbībā
22	Kaže Valters	Dr.oec.	asoc.prof.	Mārketings, Uzņēmuma tēla pārvaldība, Digitālais mārketings, Pārdošanas vadība, Starptautiskais mārketings
23	Konovalova Natālija	Dr.oec.	asoc.prof.	Banku loma uzņēmējdarbībā, Prakse uzņēmējdarbībā 1-2, Apdrošināšana, Kurša darbs uzņēmējdarbībā 2
24	Limanskis Andrejs	Dr.oec.	asoc.prof.	Finanšu un nodokļu sistēma
25	Mašošins Jurijs	Dr.jur.	docents	Uzņēmējdarbības tiesiskais regulējums, Intelektuālā īpašuma aizsardzība, Starptautiskās komerciesības un transporta tiesības
26	Pančenko Ērika	Dr.sc.ing.	docente	Investīcijas, Lietišķā spēle "INTOPIA™"
27	Pēce Rasa	Mg.oec.	lektore	Grāmatvedība, Finanšu grāmatvedība, Vadības grāmatvedība, Finanšu pārvaldība
28	Skrūzkalne Iluta	Dr.oec.	docente	Mārketings, Interneta mārketinga metodes, Digitālais mārketings
29	Spiridonovs Jurijs	Dr.oec.	asoc.prof.	Finanšu un nodokļu sistēma, Kurša darbs uzņēmējdarbībā 1
Informācijas tehnoloģiju un matemātikas katedra				
30	Misiņa Sigita	Dr.sc.ing.	lektore	Biroja lietišķā programmatūra, Biznesa datu apstrādes tehnoloģija, Informācijas sistēmas uzņēmējdarbībā, Elektroniskā tirdzniecība un maksājumu sistēmas
31	Treiguts Egmonts	Mg.phys.	lektors	Matemātiskā statistika
Valodu katedra				
32	Ļebedeva Jekaterina	Dr.philol.	docente	Franču valoda

33	Romanova Ingūna	Mg.paed.	lektore	Civilā aizsardzība, Biznesa komunikācijas angļu valodā 1-4
----	-----------------	----------	---------	--

4.4.tabula

Programmas mācībspēki (ārštata) un studiju kursi (2020.gads)

Nr.	Uzvārds, vārds	Zin.grāds	Amats	Organizācijas pārstavis	Studiju kursi
1	Atstāja Dzintra	Dr.oec.	viesprofesore	Banku augstskola	Globālā ilgtspēja un pasaules ekonomika
2	Buiķis Māris	Dr.math.	viesprofesors	Rīgas Tehniskā Universitāte	Augstākā matemātika, Kvantitatīvās metodes uzņēmējdarbībā
3	Cīrule Iveta	Dr.sc.administr.	viespasniedzēja	SIA "Biorganik"	Uzņēmējdarbība, Prakse biznesa inkubatorā, Sociālā uzņēmējdarbība
4	Čerkovskis Edgars	Mg.sc.soc.	viespasniedzējs	Ekonomikas un kultūras augstskola	Radošā ekonomika un uzņēmēj-darbība, Starptautiskais bizness
5	Dombrovskis Valērijs	Mg.psych.	viespasniedzējs	ieslodzījuma vietu pārvalde	Civilā aizsardzība
6	Grinčuks Maksims	MBA, Mg.Phil.	viesdocents	Informācijas Sistēmu Menedžmenta Augstskola Biznesa Augstskola Turība	Mikroekonomika, Makroekonomika
7	Hofmane Anete	Mg.psych., Mg.sc.administr.	viespasniedzēja	RISEBA studiju programmas "Biznesa psiholoģija" direktore	Personības izaugsme un komandas veidošana, Dažādību menedžments
8	Ivanova Tatjana	Dr.oec.	viesdocente	RISEBA viespasniedzēja	Grāmatvedība, Finanšu grāmatvedība, Vadības grāmatvedība
9	Javaitis Ivars	Mg.phys.	viespasniedzējs	SIA "KEMEK Engineering"	Biroja lietišķā programmatūra, Biznesa datu apstrādes tehnoloģija

10	Kevišs-Petuško Jans	Mg.sc.soc.	viespasniedzējs	Latvijas Republikas Ārlietu ministrija, ES Koordinācijas un politiku departaments	levads starptautiskajā politikā
11	Kopeikins Mihails	hum.zin. maģ.mākslā	viesprofesors	Baltijas Starptautiskā Akadēmija	Datorgrafika un grafiskās paketes
12	Lāce Alisa	Mg.oec.	viespasniedzēja	AS "Transporta un sakaru institūts"	levads loģistikā, Risku un kvalitātes vadība, Krājumu pārvaldība
13	Miķelsone Elīna	MBA	viespasniedzēja	Ideju un inovāciju institūts	Ražošanas un pakalpojumu sniegšanas procesu vadība, Inovāciju menedžments
14	Pjalkovska Biruta	Mg.sc.educ.	viespasniedzēja	RISEBA viespasniedzēja	Augstākā matemātika
15	Reine-Vītiņa Agnese	Mg.jur.	viespasniedzēja	AS "Swedbank"	Uzņēmējdarbības tiesiskais regulējums
16	Skvorcovs Aleksandrs	Mg.oec.	viespasniedzējs	RISEBA programmas "Uzņēmējdarbības vadība" direktors	Studiju iemaņu attīstīšana, Uzņēmējdarbība, Stratēģiskā vadībzinība, Vadības lēmumu izstrāde biznesā
17	Seļivanova Jevgeņija	Mg.phil.	viespasniedzēja	Latvijas Universitāte	Biznesa komunikācijas angļu valodā 1-4
18	Sviridovs Andrejs	Mg.oec.	viespasniedzējs	AS "Rīgas Satiksme"	Vadībzinības, Ražošanas un pakalpojumu sniegšanas procesu vadība
19	Titareva Tatjana	Mg.oec.	viespasniedzēja	RISEBA viespasniedzēja	Bizness internetā, Starptautiskais mārketinga, Sociālo tīklu mārketinga

Programmas docētāji sadarbojas studiju kursu satura realizēšanā, uzlabošanā savstarpējās sasaistes nodrošināšanā iesaistoties programmas padomes darbā vai individuāli. Mācībspēki, kuri pārstāv biznesa vidi uzņem pie sevis studentus praksēs, kā arī piedāvā tēmas bakalaura darba pētījumiem.

Visiem studiju kursu docētājiem ir attiecīgā formālā vai neformālā izglītība, publikācijas un arī apliecinājums par profesionālo pilnveidi. Tādejādi akadēmiskais personāls pārstāv gan uzņēmējdarbības, ekonomikas, vadībzinības, gan loģistikas un mārketinga darbību un daloties savā pieredzē ar studējošajiem, citiem docētājiem un programmas padomē, palīdz sasniegt studiju programmā izvirzītos mērķus un dalīties gan akadēmiskās zināšanas, gan pieredzē no profesionālās

darbības.

Salīdzinājumā ar 2013.gadu iesniegto ziņojumu, šobrīd studiju programmai piesaistīti šādi mācībspēki, kuri bija ievēlēti akadēmiskajos amatos:

1. Bolēvics Valtērs, Dr.sc.administr., docents;
2. Graurs Igors, Dr.phil., Mg.oec., docents;
3. Kurovs Jevgenijs, Dr.oec., docents;
4. Rutka Lūcija, Dr.psych., Mg.hrm., Mg.math., profesore;
5. Tauriņa Žanete, Dr.sc.administr., docente;
6. Velinov Emil, Dr.oec., asoc.prof.;
7. Jēkabsone Inga, Dr.sc.administr., docente;
8. Skrūzkalne Iluta, Dr.oec., docente;
9. Misiņa Sigita, Dr.sc.ing., lektore;
10. Ļebedeva Jekaterina, Dr.philol., docente.

Tāpat programmai piesaistīti vairāki viesdocētāji.

1. Studiju kursu "Augstākā matemātika" docē Dr.math. Māris Buiķis;
2. "Uzņēmējdarbības tiesiskais regulējums" docē dažās grupās AS "Swedbank" juriste Mg.jur. Agnese Reine-Vītiņa;
3. "Civilā aizsardzība" kursu docē LR Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārstāvis Mg.psych. Valērijs Dombrovskis;
4. Studiju kursus "Personības izaugsme un komandas veidošana", "Dažādību menedžments" dažās grupās docē Mg.psych., Mg.sc.administr. Anete Hofmane, RISEBA bakalaura programmas "Biznesa psiholoģija" direktore;
5. "Mikroekonomika", "Makroekonomika" docē dažās grupās Informācijas Sistēmu Menedžmenta Augstskolas viesdocents, MBA, Mg.Phil., Maksims Grinčuks;
6. Studiju kursu "Globālā ilgtspēja un pasaules ekonomika" dažās grupās docē Bankas augstskolas viesprofesore, Dr.oec. Dzintra Atstāja;
7. Studiju kursus: "Studiju iemaņu attīstīšana", "Uzņēmējdarbība", "Stratēģiskā vadībinība", dažās grupās docē Mg.oec. Aleksandrs Skvorcovs, RISEBA doktora programmas "Biznesa vadība" doktorants un RISEBA programmu "Uzņēmējdarbības vadība" un "Biznesa vadība digitālā vidē" direktors;
8. Brīvās izvēles studiju kursu "Ievads starptautiskajā politikā" docē Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas, ES Koordinācijas un politiku departamenta pārstāvis, sc.soc. Jans Kevišs-Petuško;
9. Specializācijas "Biznesa vadība digitālā vidē" studiju kursu "Datorgrafika un grafiskās paketes" docē Baltijas Starptautiskā Akadēmijas viesprofesors Mihails Kopeikins;
10. Specializācijas "Loģistika" studiju kursus "Ievads loģistikā", "Risku un kvalitātes vadība", "Krājumu pārvaldība" dažās grupās docē Transporta un sakaru institūta vieslektore Mg.oec. Alisa Lāce;
11. Studiju kursus "Ražošanas un pakalpojumu sniegšanas procesu vadība", "Inovāciju menedžments" dažās grupās docē Ideju un inovāciju institūta valdes priekšsēdētāja, RTU vieslektore MBA Elīna Miķelsone;
12. Studiju kursus "Vadībinības, Ražošanas un pakalpojumu sniegšanas procesu vadība" dažās grupās docē Rīgas Satiksmes pārstāvis Mg.oec. Andrejs Sviridovs;
13. Specializāciju "Biznesa vadība" un "Mārketinga vadība" studiju kursus "Business internetā, Starptautiskais mārketingis, Sociālo tīklu mārketingis" dažās grupās docē RISEBA doktora programmas "Biznesa vadība" doktorante Mg.oec. Tatjana Titareva.

Studiju kursu rezultātu labākai sasniegšanai mācībspēki arī piesaista nozares profesionāļus atsevišķās savās lekcijās (par to paredzēta samaksa gan mācībspēkam, gan nozares profesionālim).

Mācībspēku izmaiņas pārskata periodā ir ievērojami pozitīvi ietekmējušas studiju kvalitāti.

Lai paaugstinātu studiju kvalitāti, studējošiem tiek piedāvāts arī apmeklēt lekcijas angļu valodā - bakalaura studiju programmā angļu valodā tiek docēts studiju kurss "Biznesa komunikācijas angļu valodā 1-4" (4 semestros kopā 11 kredītpunkti), brīvās izvēles studiju kursu ietvaros studējošiem tiek piedāvāts apmeklēt studiju kursu "Franču valoda" pie RISEBA Valodu katedras docentes Dr.philol. Jekaterinas Ļebedevas.

RISEBA ļoti seko tam, lai mācībspēku kvalifikācija un docētie studiju kursi veidotu pozitīvu ietekmi uz RISEBA studiju kvalitāti. Pēc katra studiju kursa studējošie aizpilda vērtējumus par studiju kursu, kas tiek nosūtīti mācībspēkiem. Gadījumā, ja ir vērojamas problēmas studiju kursa docēšanā, studējošie pauž savu viedokli augstskolas administrācijai jau studiju kursa īstenošanas laikā. Būtiska uzmanība tiek vērsta ne tikai uz, lai nebūtu sūdzību par mācībspēkiem (docēšanas kvalitāti pārbaudot pirms studiju kursa), bet arī uz to, lai studējošo apmierinātība ar mācībspēkiem būtu augsta.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Visi mācībspēki atbilst LR normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tāpat pirms sadarbības uzsākšanas ar mācībspēkiem tiek pārrunāti darba nosacījumi un RISEBA iekšējās kārtības noteikumi izmantojot "RISEBA viesdocētāja rokasgrāmatu". Ja mācībspēks studiju kursu docē pirmo reizi, obligāts nosacījums ir atklātā nodarbība, kuru hospitē programmas administrācija un/ vai programmas vadošie mācībspēki.

Pirms studiju kursa docēšanas ar mācībspēkiem tiek saskaņots docējamā studiju kursa saturs un sagaidāmie studiju rezultāti. Mācībspēku sagatavotos kursa aprakstus izskata un apstiprina programmas direktors, pārrunājot gan studiju kursā docējamās tēmas, gan sagaidāmos studiju rezultātus. Kursu materiāli tiek ievietoti platformā e-riseba, kuru pārskata studiju programmas direktors, kā arī kvalitātes vadības grupa.

RISEBA akadēmiskā personāla kvalifikācija tiek pārraudzīta, balstoties uz augstskolā izstrādāto Akadēmiskā personāla politiku. Tā paredz rūpīgu personāla atlasīšanu, regulāras apmācības un kvalifikācijas paaugstināšanu. RISEBA ir izstrādāta un īstenota šāda akadēmiskā personāla sastāva veidošanas politika:

- nodrošināt, lai visus studiju kursus pasniegtu kvalificēti, zinātniski un metodiski sagatavoti pasniedzēji ar labi attīstītām pedagoga un organizatora prasmēm, kuri darbā izmanto mūsdienīgas apmācības metodes;
- akadēmisko personālu veido zinātnisko un profesionālo kompetenču ziņā augsti kvalificēti mācībspēki lielākā daļā mācībspēku ieguvuši doktora grādu;
- piesaistīt studijām ārvalstu speciālistus un citu augstskolu pasniedzējus atbilstoši programmas/virziena specifikai;
- piesaistīt studijām nozares pārstāvjus, ekspertus speciālistus (konkrētajā studiju programmā) atbilstoši programmu/virzienu specifikai;
- mācībspēki strādā starptautiskā vidē, komunicējot vismaz trīs valodās - latviešu, angļu un

krievu/franču/vācu/spāņu;

- daži mācībspēki ir nozares eksperti Latvijā un arī starptautiskā vidē;
- augstskolā ir labvēlīga un radoša atmosfēra mācībspēku profesionālai izaugsmei.

Akadēmiskā personāla politikas ietvaros RISEBA mudina mācībspēkus padziļināt zināšanas dažādās apmācībās vai paaugstināt kvalifikāciju.

Augstskolas akadēmiskā personāla politika paredz mācībspēku ikgadēju sasnieguma izvērtējumu, vērtējot mācībspēku zinātniski pētnieciskā darba rezultātus, pedagoģiskos un organizatoriskos sasniegumus.

Visiem darbiniekiem – gan RISEBA akadēmiskajam, gan administratīvajam personālam ir saistošs augstskolas izstrādātais kompetenču modelis, kas nosaka kompetenču kopumu darbinieku atlasē, izvērtēšanā un atalgojuma noteikšanā.

RISEBA personāla vadība savukārt ir balstīta uz Darba izpildes vadības sistēmu, kas ļauj sistemātiski plānot, novērtēt, uzlabot kopējo RISEBA un individuālo darba izpildi un tai atbilstoši atalgot darbiniekus, ņemot vērā augstskolas intereses un stratēģiskos uzstādījumus.

Akadēmiskā personāla kvalitātes novērtējums tiek veikts ar regulāru studējošo aptauju palīdzību un sistemātiskiem akadēmiskā personāla savstarpējiem novērtējumiem jeb hospitācijām, kuras kārtību nosaka Akadēmiskā personāla hospitācijas procedūras noteikumi. Arī šie vērtējumi tiek ņemti vērā mācībspēku ikgadējā novērtējumā.

Lai studiju darbā nodrošinātu mūsdienīgu, interaktīvu mācību metožu lietojumu, augstskola regulāri rīko seminārus, mācības, kā arī reizi mēnesī notiek metodiskais seminārs, kurā visvairāk uzmanības tiek veltīts inovatīvām mācību metodēm.

Lai veicinātu mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu, papildus ikgadējam novērtējumam, notiek arī mācībspēku akadēmisko amatu vēlēšanas, atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Mācībspēki akadēmiskajā amatā tiek ievēlēti uz sešiem gadiem. Vēlēšanas ievērojami motivē akadēmisko personālu uzturēt augstus darbības rezultātus. Savukārt augstskolas vadībai tā ir iespēja veikt akadēmiskā personāla kvalitātes novērtēšanu, uzlabošanu un atjaunošanu, paverot jaunas attīstības perspektīvas.

RISEBA ir nepieciešamais akadēmiskais personāls, lai nodrošinātu studiju programmu īstenošanu latviešu, angļu un krievu valodā: lekciju, semināru, praktisko nodarbību un citu pedagoģisko un zinātnisko darbību izpildi. Studiju programmas realizācija ir paredzēta ar vieslektoru – biznesa jomas profesionāļu piesaisti no biznesa vides.

RISEBA akadēmiskā personāla pārstāvji regulāri piedalās starptautiskās zinātniskās konferencēs un publicē zinātniskos rakstus, tajā skaitā sadarbībā ar studentiem. Zinātnisko konferenču apmeklēšanai ārvalstīs un Latvijā katru gadu katram mācībspēkam tiek piešķirts noteikts budžets atkarībā no akadēmiskā amata pakāpes. Par datu bāzēs SCOPUS un ThomsonReuters publicētajiem zinātniskajiem rakstiem augstskolas mācībspēki saņem papildus finansējumu.

RISEBA programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls, kam ir Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesības atspoguļots 3.5.tabulā.

3.5. tabula

Programmā iesaistītie mācībspēki - LZP eksperti

Vārds	Uzvārds	Zinātnes nozare(s)
--------------	----------------	---------------------------

Solveiga	Blumberga	Sociālās zinātnes - Psiholoģija
Ieva	Brence	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Andrejs	Čirjevskis	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Ilmārs	Kreituss	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Jurijs	Spiridonovs	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Tatjana	Vasiljeva	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība
Maija	Zakriževska-Belogrudova	Sociālās zinātnes - Psiholoģija

Mācībspēki paaugstina savu kvalifikāciju. Piemēram, pārskata periodā mācībspēki Andrejs Čirjevskis, Ieva Brence, Anete Hofmane, Ilmārs Kreituss, Tatjana Vasiljeva, Jurijs Spiridonovs un citi ir paaugstinājuši savas angļu valodas zināšanas, apmeklējot Biznesa angļu valodas – Kembridža studiju kursu, nokārtojot eksāmenu, kas apliecina angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī.

Mācībspēki arī apmeklējuši profesionālās pilnveides programmu “Augstskolas didaktika: mūsdienu teorijas un prakse”, iegūstot sertifikātu.

Ieva Brence, Andrejs Čirjevskis, Aleksandrs Skvorcovs, Anete Hofmane, Tatjana Titareva, Iveta Cīrulle un citi paaugstinājuši savu pedagoģisko kvalifikāciju CEEMAN ([IMTA - International Management Teachers Academy](#)) vasaras skolā Slovēnijā, Bledā. Ilmārs Kreituss un Tatjana Vasiljeva paaugstinājuši zināšanas [EDAMA](#) starptautiskā konsorcijs kursos promocijas darbu vadītājiem.

Vairāki mācībspēki docējuši studiju kursus ārvalstīs, piemēram, Ilmārs Kreituss - BBA INSEEC Ecole de Commerce Europeenne Bordo un Lionā, Francijā, Ieva Brence – Kedge biznesa skolā, Francijā, Ieva Brence – Rēgensburgas Lietišķo zinātņu universitātē Vācijā, u.c.

Tāpat mācībspēki, piemēram, Rasa Pēce, Aleksandrs Skvorcovs, Tatjana Titareva, Anete Hofmane, Tatjana Ivanova un citi regulāri paaugstina savu kvalifikāciju vietēja līmeņa semināros unursos, jo viena no RISEBA prioritātēm ir augsti kvalificēts akadēmiskais personāls, kas seko līdzī jaunākajām nozares tendencēm.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai RISEBA vidēji reizi mēnesī organizē metodiskos seminārus par aktuāliem jautājumiem (piemēram, sagaidāmo studiju rezultātu definēšana un piemērošana studijuursos, interaktīvu mācību metožu piemērošana, starpkultūru komunikācija un dažādu kultūru atšķirības, u.c.). Uz metodiskajiem semināriem tiek aicināti arī ārštata mācībspēki.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana arī būtiski sekmē studiju programmas rezultātu sasniegšanu, jo, pēc atgriešanās no apmācībām un semināriem, mācībspēki dalās jaunākajās atziņās katedru sēdēs ar programmas administrāciju un citiem mācībspēkiem un pilnveido savu docējamo studiju kursu saturu (3.6.tabula).

3.6.tabula

Studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” mācībspēku mobilitāte

2014

Tatjana Vasiljeva	07.05.2014. - 10.05.2014.	Lappenranta (Somija)	Piedalās EFMD Doctoral Programme konferencē, kas notiks Lappenrantas Universitātē
Ilmārs Kreituss	16.12.2014. - 19.12.2014.	Budapešta (Ungārija)	Pārstāvētu augstskolu RISEBA „QS University Rankings: Emerging Europe and Central Asia 2014 Conference” (QS <i>Emerging Europe and Central Asia Rankings Launch</i>) pasākumā
Solveiga Blumberga	08.06.2014. - 20.06.2014.	Bleda (Slovēnija)	Piedalās IMTA (International Management Teachers Academy) 2014 mācībās, lai apgūtu mācīšanas metodoloģiju: Līderību, Pārmaiņu vadību, Biznesu un sabiedrību
2015			
Ilmārs Kreituss	01.12.2015. - 05.12.2015.	Zagreba (Horvātija)	Apmeklē AACSB semināru „Business Accreditation Seminar”
2016			
Inesi Slūka	16.07.2016. - 27.07.2016.	Bostona (ASV)	Piedalās „EFER European Entrepreneurship Colloquim” (EEC 2016)
2017			

Ieva Brence	09.06.2017. - 25.06.2017.	Bleda (Slovēnija)	Piedalās programmā „International Management Teachers Academy program - IMTA”, kuru organizē starptautiskā CEEMAN asociācija, projekta Lead4Skills ietvaros
Nadežda Rika	09.06.2017. - 25.06.2017.	Bleda (Slovēnija)	Piedalās programmā „International Management Teachers Academy program - IMTA”, kuru organizē starptautiskā CEEMAN asociācija, projekta Lead4Skills ietvaros
Ieva Brence	25.10.2017. - 28.10.2017.	Varšava (Polija)	Dalība CFA Universitātes Baltijas samitā un CFA Investīciju samitā, ar mērķi attīstīt sadarbību ar CFA institūtu un ieviest CFA apmācības RISEBA studiju programmās un klausītāju kursus
Lūcija Rutka	03.12.2017. - 08.12.2017.	Bleda (Slovēnija)	Piedalās seminārā „EdTech - Seminar on Digital Technologies in Teaching and Learning”, kuru organizē starptautiskā CEEMAN asociācija

Aleksandrs Skvorcovs	03.12.2017. - 08.12.2017.	Bleda (Slovēnija)	Piedalās seminārā „EdTech – Seminar on Digital Technologies in Teaching and Learning”, kuru organizē starptautiskā CEEMAN asociācija
Solveiga Blumberga	12.03.2018.-16.03.2018.	Barselona (Spānija)	Mācības „Emotional Intelligence: identify, harness & manage emotions”
2018			
Tatjana Vasiljeva	05.02.2018. - 09.02.2018.	Zagreba (Horvātija)	Piedalās apmācību seminārā „Case Study Workshop”, kuru organizē projekta partneri University of Zagreb, Faculty of Economics and Business, projekta Lead4Skills ietvaros
Irina Senņikova	06.02.2018. - 13.02.2018.	Las Vegasa (ASV)	Piedalās AACSB Dean’s Conference “Leading New Imperatives and Possibilities”
Boriss Kurovs	06.02.2018. - 13.02.2018.	Las Vegasa (ASV)	Piedalās AACSB Dean’s Conference “Leading New Imperatives and Possibilities”

Jevgenijs Kurovs	16.06.2018. - 29.06.2018.	Bleda (Slovēnija)	Piedalās apmācību programmā „International Management Teachers Academy program - IMTA”, kuru organizē starptautiskā CEEMAN asociācija
Anete Hofmane	16.06.2018. - 29.06.2018.	Bleda (Slovēnija)	Piedalās apmācību programmā „International Management Teachers Academy program - IMTA”, kuru organizē starptautiskā CEEMAN asociācija
Maija Zakriževska- Belogradova	07.12.2018. - 10.12.2018.	Mainas (Vācija)	Piedalās starptautiskajā ANSE (Association of National Organisations for Supervision in Europe) Network konferencē „Teaching Supervision & Coaching”
Lūcija Rutka	22.03.2018. - 23.03.2018.	Atēnas (Grieķija)	Dalība starptautiskajā seminārā „AACSB Business Accreditation Seminar”
2019			
Inese Slūka	03.02.2019. - 07.02.2019.	Kijeva (Ukraina)	Apmeklē LeanKanban Universitātes skolu, lai piedalītos pirmā un otrā līmeņa sertificētos Kanbanursos

Lūcija Rutka	25.03.2019. - 14.04.2019.	Malta (Spānija)	Mācās BELS English School, St.Paul's Bay intensīvajos angļu valodasursos General English Mini Intensive (90 stundu apjomā)
Maija Zakriževska-Belogrudova	25.08.2019. - 31.08.2019.	Bolzano (Itālija)	Piedalās starptautiskajā ANSE rīkotajā vasaras universitātē „Bridging: Connecting Worlds through Supervision and Coaching”
Anatolijs Petrovs	28.09.2019. - 02.10.2019.	Maskava (Krievijas Federācija)	Piedalās Menedžeru asociācijas un Krievijas mediju holdinga «RBK» (РосБизнесКонсалтинг) rīkotajā forumā “Vadības profesiju nākotne”
Valters Kaže	15.06.2019. - 29.06.2019.	Bleda (Slovēnija)	paaugstinātu docētāja kvalifikāciju CEEMAN organizētajā International Management Teachers Academy

Mācībspēki piedalās studiju programmas padomes sēdē, kurā tiek pārrunāti sagaidāmie programmas rezultāti, studiju kursu savstarpēja sasaiste, kā arī nepieciešamās izmaiņas, kā arī iespējamā pārklāšanās starp studiju kursiem. Pēc katra studiju kursa studējošie aizpilda anketas par mācībspēku, novērtējot kursa docēšanas kvalitāti un citus kritērijus (vairāk in-formācijas otrajā sadaļā). Visi mācībspēki saņem vērtējumus par studiju kursiem, kas tiek pārrunāti ikgadējā akadēmiskā personāla novērtēšanā. Gadījumā, ja studējošo vērtējumi ir zem četrām ballēm (studiju kursi tiek vērtēti skalā 1 - 5, kur 1 - ļoti vāji, 5 - izcili), ar mācībspēkiem tiek veiktas padziļinātas pārrunas par nepieciešamību veikt izmaiņas studiju kursā. Gadījumā, ja studiju kursa docēšanas kvalitāte neuzlabojas, tiek risināts jautājums par mācībspēka nomainīšanu.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Mācībspēki regulāri iesaistās zinātnisku pētījumu un praktisku projektu īstenošanā. Kā būtiskākie no tiem būtu minami:

- 2018. gadā Eiropas Sociālā fonda finansēts projekts, IKVD iepirkums „Metodisko atbalsta līdzekļu izstrādes ekspertu pakalpojumu iepirkums” 3 metodisko līdzekļu izstrāde: “Konsultēšanas vadlīnijas pedagogiem”, apjoms 250.lpp., “Rekomendācijas uzvedībai un sadarbībai klasē”, apjoms 250.lpp., “Rekomendācijas darbam ar vecākiem”, apjoms 250.lpp. Pienākumi: eksperte, 3 darba grupu vadītāja.
- 2018. gadā ir pabeigts Valsts Administrācijas skolas projekts “Datu analīze”. Mācībās abos moduļos ir piedalījušies vairāk, nekā 700 ierēdņi no 22 valsts institūcijām. Projekta vadītāja Tatjana Vasiljeva, projektā iesaistītais personāls leva Brence kā arī vairāki pieaicinātie eksperti.
- 2019. gadā turpinās 2018.gadā uzsāktais Valsts administrācijas skolas projekts “Publiskais pakalpojums”. Projekta ietvaros izstrādātais mācību materiāls un metodikas piekļūstamības pārbaudei un iespējamā nesamērīgā sloga noteikšanai ir apstiprinātas VARAM, un uz to pamata izstrādātas VARAM “Vadlīnijas iestāžu tīmekļvietnēm noteikto piekļūstamības prasību ievērošanas ietekmes izvērtēšanai un nesamērīgā sloga pamatošanai”. Projektu vada Tatjana Vasiljeva.
- 2019. gada aprīlī pabeigts zinātniski – pētnieciskais projekts Erasmus+ HEIFYE (Higher education institutions for youth entrepreneurship). Projekta ietvaros ir veikts starptautisks pētījums, kurā piedalījās sešas valstis – Armēnija, Baltkrievija, Gruzija, Latvija, Molova un Ukraina, sagatavota virkne publikāciju, t.sk. publikācijas iekļautas ikgadējā starptautiskajā zinātniskajā žurnālā “Journal of Business Management” Vol. 18. Projekta vadītājs Ilmārs Kreituss.
- 2017. gadā vad. pētniece LR IZM un Ukrainas IZM Zinātnes tehnoloģiju programmas pētniecības projektā “Migranti sabiedrībā – izaicinājumi izglītībā”, līg.nr. LV-UA/2016/4LU, reģ. nr. ZD2016/20315
- 2016. – 2017. – eksperte ERASMUS+ projektā (Lielbritānija, Zviedrija, Ēģipte, Latvija) projektā “Starptautiskais diploms STEM skolotājiem” (“International Diploma for School Teachers in eSTEM Education”. Cooperation for innovation and the exchange of good practices – Capacity Building in the Field of Higher Educatio). LU līguma nr. A76-DL/948.

Atbildīga par programmas psiholoģiskā moduļa izveidi, skolotāju treniņa programmas izveidi un vadīšanu.

- 2015. – 2017. – vadošā pētnieka p.i, kopš 2017.g. eksperte valsts pētījumu programmā „Inovātivi risinājumi sociālajā telerehabilitācijā Latvijas skolās iekļaujošās izglītības kontekstā (VPP INOSOCTEREHI)” projekta Nr.1 “Konceptuālo rezultātu iegūšana, inovāciju aprobācija un ieviešana, nosakot līdzsvara koordinācijas traucējumu izraisītās sekas izglītojamiem skolēniem ar dažādiem psihiskās veselības un attīstības traucējumiem, iekļaujoša izglītības procesa un iekļaujošas sabiedrības veicināšanas aspektā”, līg.Nr. 8.1.2., LU reģistrācijas Nr. ZD2014/29872, www.telerehabilitation.lv
- Atbildīga par projekta materiālu teorētiskās daļās izstrādi, metodiskā materiāla skolotājiem izveidi un kursu vadīšanu.
- 2016.-2017. īstenots CEEMAN projekts „Lead4Skills” , kura projekta mērķis - noteikt darba tirgus attīstības tendences ES valstīs un augstākās izglītības institūciju iespējas pielāgoties tām. Projekta dalībniece I.Brence)
- 2015. gadā īstenots Nodarbinātības valsts aģentūras projekts Eiropas Savienības fondu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa „Veicināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros” 1.atlases kārtas „Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai”, kura mērķis bija sniegt konsultācijas biznesa plānu izstrādāšanā (projekta dalībniece I.Brence, no 15 konsultētiem cilvēkiem 12 ieguva finansējumu biznesa plāna attīstībai).

Pētniecības attīstībai RISEBA ir izveidoti zinātniskās pētnieciskās virzieni, tajā skaitā:

- Finanšu, t.sk. nodokļu politikas pilnveidošana; investīciju piesaiste; banku vadība un darbība; Eiropas biznes un ekonomika jaunu uzņēmumu izaugsmei un finansēšanai (I.Kreituss, I.Brence, E.Brēķis, I.Godmanis u.c.)
- Stratēģiskais menedžments, t.sk. stratēģiska personāla vadība; biznesa modelēšana, dinamiskas spējas, vērtības inovācijas un reālo opciju teorija; psiholoģija un supervīzija biznesā (A.Čirjevskis)

RISEBA prioritāte ir atvalstīs zinātniskajās datu bāzēs indeksētu publikāciju sagatavošanu. Nozīmīgākās RISEBA mācībspēku publikācijas žurnālos (indeksēti WOS/SCOPUS), monogrāfiju sadaļas:

1. Brence, I. Bogomazovs, J. (2019). Brand Recognition of the Tex Mex Products in Latvia. *European Integration Studies*, No. 13, pp. 80 - 88. <http://www.eis.ktu.lt/index.php/EIS/article/view/23437>
2. Cirjevskis, A. and Felker, Y. (2018). Dynamic Managerial Capabilities of Strategic Alliance Directors in IT Industry: Content Analysis of Executive Job Adverts. Book series: *Advances in Social and Behavioral Sciences*, pp. 3-15. ISBN 978-981-11-9269-2; ISSN 2339-5133.
3. Cirjevskis, A. (2018). Exploring Acquisition Based Dynamic Capabilities and Reinvention of Business Models in M&A process: Decision Making Pattern. Book series: *Advances in Education Research*, pp. 3-12. ISBN: 978-1-61275-557-1; ISSN: 2160-1070
4. Cirjevskis, A. (2018). How Do Firms Design Their Dynamic Capabilities Through the Use of Merger and Acquisition? Book series: *Advances in Education Sciences*. Vol. 18, pp. 137-143.
5. Bhattacharyya, S. S., Polajeva, T. and Cirjevskis, A. (2018). International business in transitional and emerging economies: A perspective of Latvia, Lithuania and Estonia with India. *South Asian Journal of Business and Management Cases*. Vol. 7 (2), pp. 144-155. DOI: [10.1177/227797791877464](https://doi.org/10.1177/227797791877464)
6. Cirjevskis, A. (2019). The Role of Dynamic Capabilities as Drivers of Business Model Innovation in Mergers and Acquisitions of Technology-Advanced Firms. *Journal of Open*

Innovation: Technology, Market, and Complexity Technology. DOI: doi.org/10.3390/joitmc5020036

7. Cirjevskis, A. (2019). What Dynamic Managerial Capabilities Are Needed for Greater Strategic Alliance Performance? *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity Technology*. DOI: doi.org/10.3390/joitmc5020036
8. Spiridonovs, J., Arefjevs, I. and Tocolovska, N. (2018). Private Financing Alternatives for Infrastructure of State Owned Enterprises. *European Business Studies*. Vol. 12, pp. 162-171 <https://dx.doi.org/10.5755/J01.EIS.0.12.20858>
9. Vasiljeva, T. and Novinkina, J. (2019). Is robotics a solution for banking business process reengineering and automation? Open Access journal "Journal of electronic banking"

Par periodu no 2013.-2020.gadam programmas "Uzņēmējdarbība vadība" mācībspēki aktīvi darbojās zinātnē, sagatavotas vairāk nekā 197 publikācijas, kā arī notikusi aktīva dalība zinātniskās konferencēs.

Iegūtā informācija tiek pielietota studiju procesā – mācībspēki pilnveidoja studiju kursu aprakstus, pārbaudes darbu kvalitāti un eksāmenu procedūras.

2013, Aleksandrs Fedotovs, Asymmetric development under European integration: Social aspect, Rīgas Tehniskās universitātes zinātniskie raksti. *Ekonomika un uzņēmējdarbība*

2014, Aleksandrs Fedotovs, Latvia's reindustrialization: International background and domestic projects, *Journal of Business Management*, 978-84-616-3847-5

2014, Aleksandrs Fedotovs, Oksana Sakaloša, 10 years of the EU eastern expansion: Farewell to illusions, Innovation Institute, Zagreb, Croatia

2016, Aleksandrs Fedotovs, Oksana Sakaloša International Integration: From a Dream to a Political Dogma, Springer International Publishing

2017, Aleksandrs Fedotovs, Oksana Sakaloša Demography and flexibility: The two vital issues for European Union, *Eurasia Business and Economics Society*, 144-151, DOI: 10.12955/cbup.2013.27

2018, Aleksandrs Fedotovs, Oksana Sakaloša Changeover to euro in Latvia: expectations and outcomes, *Proceedings of the 11th International Conference /European Entrepreneurship Forum 2017, "Eurozone: Evolution or Revolution?"*, Volume 5, 172 - 181, 0.1016/S2212-5671(13)00023-3, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212567113000233?via%3Dihub>

2013, Andrejs Čirjevskis, Bank Valuation: with an Application to the Real Option Book series: *Advanced Social Science Letters*

2015, Andrejs Čirjevskis, Dynamic capabilities in ambidextrous organization, decision making pattern for sustainable future. *Entrepreneurship and Sustainability Issues, The International Journal ENTREPRENEURSHIP AND SUSTAINABILITY ISSUES*, Volume 3 Number 2 (December), 249-256, 2367-5659, 978-619-7408-67-6

2015, Andrejs Čirjevskis, Exploring Antecedents of Competence-Based Synergy in M&A by Means of ARCTIC Model 4th International Conference on Social Sciences and Society (ICSSS 2015), Book Series: *Advances in Education Research*, Volume: 70, 978-3-653-98370-8 <https://doi.org/10.3726/978-3-653-04474-4>

2015, Andrejs Čirjevskis, Exploring Dynamic Capabilities and Business Models in Acquisition Processes, *International Conference on Social Sciences and Society (ICSSS 2015)*, Book Series: *Advances in Education Research*, Volume: 70, 56 - 64 lpp, WOS:000411536800005

- 2015, Andrejs Čirjevskis, Exploring Dynamic Capabilities, Business Model and Customer Value Proposition in Information and Communication Technology Industry, *Advances in Social and Behavioral Sciences*, Volume: 10
- 2015, Andrejs Čirjevskis, Sustainability in higher education: Discourse on dynamic capabilities of privately run higher educational institutions (HEI) in Latvia *Journal of Security and Sustainability Issues*, 16- 21.lpp, 978-9984-14-702-4
- 2016, Andrejs Čirjevskis, Designing dynamically “signature business model” that support durable competitive advantage, *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*
- 2016, Andrejs Čirjevskis, Exploring Interrelations between Innovative Ambidexterity and Dynamic Capabilities in ICT Industry: Bridging Two Perspectives, *Book Series: Advances in Education Research*
- 2016, Andrejs Čirjevskis, Sustainability in information and communication technologies' industry: innovative ambidexterity and dynamic capabilities perspective, *Journal of Security and Sustainability Issues*, 6 (2)
- 2017, Andrejs Čirjevskis, Acquisition based dynamic capabilities and reinvention of business models: bridging two perspectives together *International Journal of Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 35 (3),49-54, 10.1162/PAJJ_a_00160
- 2017, Andrejs Čirjevskis, Exploring Acquisition based Dynamic Capabilities and reinvention of Business Models in M&A Strategies in ICT, *Advances in Social and Behavioral Science*, 2367-5659, 978-619-7408-19-5
- 2017, Andrejs Čirjevskis, Exploring competence based synergetic move in merger and acquisition in technological domains *Book series: Advances in Social and Behavioral Science*, 56-77
- 2017, Andrejs Čirjevskis, Evaluation of Interrelationships between Critical Success Factors of IT/IS Projects in the Healthcare Sector, *INT Business Information management ASSOC-IBIMA, Proceedings*, 56-77
- 2017, Andrejs Čirjevskis, Exploration of qualitative success factors of innovative e-business startups: Blue ocean strategy versus dynamic capabilities, *International Journal of Business Excellence*, 13 (4)
- 2017, Andrejs Čirjevskis, Unbundling dynamic capabilities in successful Asian-Pacific shipping companies, *Journal of Asia Business Studies*, No 11 (2), pp. 95 – 99, 1822-6515
<http://www.ecoman.ktu.lt/index.php/Ekv/article/view/5992/3478>
- 2018, Andrejs Čirjevskis, Exploring Acquisition Based Dynamic Capabilities and Reinvention of Business Models in M&A process: Decision Making Pattern, *Book series: Advances in Education Research*, 2367-5659, 978-619-7408-19-5
- 2018, Andrejs Čirjevskis, How Do Firms Design Their Dynamic Capabilities Through the Use of Merger and Acquisition? *Book series: Advances in Education Sciences*,
<http://www.scientific-publications.net/en/article/1000518/>
- 2018, Andrejs Čirjevskis, Exploration of Acquisition Based Dynamic Capabilities Underpinning a Reinvention of Business Models, *SYSTEMICS, CYBERNETICS AND INFORMATICS*, pp.194-206, 978-1-4438-5612-6
- 2018, Andrejs Čirjevskis, Exploration of acquisition based dynamic capabilities underpinning a reinvention of business models in technology-related M&A process, *ICSIT 2018 - 9th International Conference on Society and Information Technologies, Proceedings*

- 2018, Andrejs Čirjevskis, How Do Firms Design Their Dynamic Capabilities Through the Use of Merger and Acquisition? Book series: "Advances in Education Sciences" N8 (2) p. 25-34, 1991-5348
- 2013, Andrejs Čirjevskis, Aiga Grasmāne, Exploring Cooperative Strategy of Forest owners of Latvia, Book series: Advances in Educational Research, 9785983791909
- 2014, Andrejs Čirjevskis, Aiga Grasmāne, The antecedents and consequences of cooperative arrangements inhibiting the emergence of cooperative strategies of Latvian forest owners, Academic Journal Economics and Management, 16919297
- 2014, Andrejs Čirjevskis, Aleksandrs Sorokins Valuing Strategic Flexibility with Black-Scholes Option Pricing Model, Journal of Business Management 4 (1), 2245-7607
- 2016, Andrejs Čirjevskis, Arina Antonova Exploration of New Business Opportunities of Riga Central Market and Exploitation of Latvian Cultural Resources Leading to New Customer Value Proposition, Monogrāfija Business Meets Arts: beyond the traditional approach to education, management and business, 5, 469-490
- 2013, Andrejs Čirjevskis, Edmunds Baduns, Transformation of Scenario Planning into a Real Options Valuation in Time of Economic Transition: Latvian Case, Book Series: Procedia Economics and Finance, 4 (1), 2245-7607
- 2015, Andrejs Čirjevskis, Edmunds Baduns, Valuing managerial flexibility: an application of real option valuation in time of economic transition International Journal of Computational Economics and Econometrics
- 2015, Andrejs Čirjevskis, Ernests Tatevosjans Empirical Testing of Real Option in the Real Estate Market, ICOAE, Book Series: Procedia Economics and Finance, Volume: 24, 23450282, [http://dx.doi.org/10.9770/jesi.2015.3.2\(1\)](http://dx.doi.org/10.9770/jesi.2015.3.2(1))
- 2017, Andrejs Čirjevskis, Ernests Tatevosjans Decision making under uncertainty: managing real estate project with real option theory Perspective of Business and entrepreneurship development in Digital Age, proceeding of selected papers, 50-59
- 2017, Andrejs Čirjevskis, Regina Ločmele-Luņeva, Exploring the Multigenerational Workforce's Personal and Work Value: Future Research Agenda Journal of Business Management, 720 - 728, 16915976
- 2018, Andrejs Čirjevskis, Som Sekhar Bhattacharyya, Tatjana Põlajeva International business in transitional and emerging economies: A perspective of Latvia, Lithuania and Estonia with IndiaSouth Asian Journal of Business and Management Cases 26, 643-650,10.1016/S2212-5671(15)00804-7
http://apps.webofknowledge.com/full_record.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&qid=1&SID=E59XAjhBq3J9EmnDniV&page=1&doc=1
- 2018, Andrejs Čirjevskis, Yves-Martin Felker Dynamic Managerial Capabilities of Strategic Alliance Directors in IT Industry: Content Analysis of Executive Job Adverts, Book series: Advances in Social and Behavioral Sciences, 713 - 719, 16915976
- 2013, Andrejs Limanskis, NON-EU EURASIA INVESTMENT FOR RESIDENCE: THE LATVIAN WAY, EBES Publications, 90-101 16915348
<http://eds.b.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=5&sid=4a97d241-5d8a-4e9a-a0f1-6149deb10e2f%40sessionmgr120&hid=108&bdata=JnNpdGU9ZWRzLWxpdmU%3d#AN=108510937&db=bth>

- 2016, Andrejs Limanskis, Ērika Pančenko, Deniss Krasovskis Measuring Competitiveness of Banks in Latvia, Copernican Journal of Finance & Accounting, 9788460826576
https://apps.webofknowledge.com/full_record.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&qid=1&SID=F22KAEibMuVjBOzMSuW&page=1&doc=1
- 2016, Andrejs Limanskis, Ērika Pančenko, Deniss Krasovskis Measuring competitiveness of banks in Latvia, Copernican Journal of Finance & Accounting, 300-305
- 2016, Andrejs Limanskis, Ērika Pančenko, Deniss Krasovskis Measuring Competitiveness of Banks in Latvia, Copernican Journal of Finance & Accounting Volume: 70, pp. 300-305, 2160-1070
- 2014, Andris Larins, Maija Zakriževska-Belogrudova, NATIONAL STEREOTYPES AND POSSIBILITIES TO INFLUENCE THEM IN MULTICULTURAL ORGANIZATION International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art, 316-322
- 2015, Anete Hofmane, Ervīns Čukurs Psihiskie procesi. Zin. redaktors Dr. Psych Mārtinsone K., Dr. Psych Miltuze A. Kolektīvajā monogrāfijā Psiholoģija, Zvaigzne ABC , 135-142
- 2015, Anete Hofmane, Jeļena Koļesņikova, Kristīne Mārstinšone, Viktorija Perepjolkina Schizophrenia through the lens of functional status: biopsychosocial approach, Medical psychology in Russia = Медицинская психология в России: электронный научный журнал, 2256-0394, 10.1515/eb-2015-0012
- 2016, Anete Hofmane, Jeļena Ļevina Veselības uztvere un uzvedība No: Mārtinsone, K. (sast.) Veselības psiholoģija. Zvaigzne ABC 37 (2), 84-90, 10.1162/PAJJ_a_00264
- 2018, Emil Velinov, Igor Denisov, Vasko Vasiliev, Holacracy and Obliquity: contingency management approaches in organizing companies Problems and perspectives in management. Issue 1. Vol.16, Education & Educational research (book1, volume3)
<http://toc.proceedings.com/33489webtoc.pdf>
- 2014, Ieva Brence, Students Workload as Intrinsic Component for Measuring the Study Process 7th International Conference: An Enterprise Odyssey: Leadership, Innovation and Development for Responsible Economy Proceedings, 103-113, 9789984705323
- 2014, Ieva Brence, Students Workload as Intrinsic Component for Measuring the Study Process International Conference: An Enterprise Odyssey: Leadership, Innovation and Development for Responsible Economy Proceedings
- 2018, Ieva Brence, ART AS A COMPONENT IN THE ECONOMICS AND BUSINESS STUDY PROGRAMMES CURRICULUM, IATED - 11th International Conference of Education, Research and Innovation Proceedings Volume 94, pages 3-10, 2160-1070
- 2018, Ieva Brence, Linda Upeniece, Challenges for Improving Marketing on Latvian Firms Proceedings of the Scientific Conference 26, 2018. Volume VI. Economics and Public Administration, 10(1), 99-105
<http://waset.org/publications/10003355/exploring-the-relationships-between-job-satisfaction-work-engagement-and-loyalty-of-academic-staff>
- 2015, Ieva Brence, Mikus Dubickis, Students Workload During Their Study Process. Evidence from Latvia, Banku Augstskola, Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola RISEBA, Banku Augstskola, 10(1), 99 - 105
<http://waset.org/publications/10003355/exploring-the-relationships-between-job-satisfaction-work-engagement-and-loyalty-of-academic-staff>
- 2015, Ieva Brence, Veronika Bikse, Baiba Rivža, Evaluation of higher education study programmes

and their development trends as drivers of regional growth, 4th World Conference on Business, Economics and Management (WCBEM), 978-80-88042-04-4

<http://journals.cz/index.php/CBUConference2013/issue/view/75>

2018, Igors Graurs, Aleksandrs Skvorcovs, Improving the Quality of Distance Learning Courses in Latvia, EDULEARN'18 - 10th annual International Conference on Education and New Learning, Technologies, 10.12955/cbup.v4.790

2018, Igors Graurs, Aleksandrs Skvorcovs, Tatjana Titareva, The development trends of the main drivers for attracting students into the tertiary education sector in Latvia – distance learning and internationalization, HEAd'18 “4th International Conference on Higher Education Advances” 2367-5659 978-619-7408-19-5

2015, Ilmārs Kreituss Collective Financing Marketplaces: Alternative to Bank Funding in Early Stages of Entrepreneurship, COUNTRY EXPERIENCES IN ECONOMIC DEVELOPMENT, MANAGEMENT AND ENTREPRENEURSHIP Book Series: Eurasian Studies in Business and Economics, 6129-6138

2017, Ilmārs Kreituss Collective Financing Marketplaces: Alternative to Bank Funding in Early Stages of Entrepreneurship, Eurasian Studies in Business and Economics, 978-80-88042-04-4
<http://journals.cz/index.php/CBUConference2013/issue/view/75>

2016, Ilmārs Kreituss, Madara Pavāre National Currency Changeover to Euro: Case of Micro Enterprises of Trading Sector Eurasia Business & Econ Soc BUSINESS CHALLENGES IN THE CHANGING ECONOMIC LANDSCAPE, 401 – 408 lpp.), WOS:000395727200052

2018, Ilja Arefjevs, Jurijs Spiridonovs, Natalja Točelovska, Private Financing Alternatives for Infrastructure of State Owned Enterprises, European Business Studies
https://wikisites.cityu.edu.hk/sites/scm/Shared%20Documents/OtherDoc/isea2016_catalogue/isea2016_catalogue.pdf

2017, Inese Slūka,, Oskars Geide, Līga Svečņikova, ANALYSIS OF PROJECT MANAGER COMPETENCIES IN JOB POSTINGS IN LATVIA, Latvijas Universitātes Biznesa un ekonomikas fakultāte 28, 68-75 2256-0394,
<http://www.degruyter.com/view/j/eb.2016.28.issue-1/issue-files/eb.2016.28.issue-1.xml>

2013, Irina Senņikova, Nadežda Rika, The forms of internationalisation used in Latvian higher educational institutions and their impact on the overall level of institutional internationalisation, 6TH INTERNATIONAL CONFERENCE OF EDUCATION, RESEARCH AND INNOVATION (ICERI 2013), 267 – 274 lpp, WOS:000395620400035

2013, Irina Senņikova, Nadežda Rika The forms of internationalisation used in Latvian higher educational institutions and their impact on the overall level of institutional internationalisation, The forms of internationalisation used in Latvian higher educational institutions and their impact on the overall level of institutional internationalisation. 6th International Conference in Education, Research and Innovation, Seville, Spain. Volume: 6, 138 - 14710.21277/sw.v1i6.240

2016, Irina Senņikova, Tatjana Vasiljeva, Business Meets Art: Beyond the Traditional Approach to Education, Management and Business, Business Meets Art: Beyond the Traditional Approach to Education, Management and Business

2016, Irina Senņikova, Tatjana Vasiljeva, Zinātniskā monogrāfija - Scientific Editors, Business Meets Art: Beyond the Traditional Approach to Education, Management and Business, 2367-5659, 978-619-7408-19-5 10.5593/SGEMSOCIAL2016/B11/S01.040

2016, Iveta Cīrule, Ilmārs Kreituss, INTEGRATION OF ALTERNATIVE START-UP FINANCIAL SOURCES CONCEPT INTO ACADEMIC AND UNIVERSITY BUSINESS INCUBATION PROGRAMS ICERI2016: 9TH

INTERNATIONAL CONFERENCE OF EDUCATION, RESEARCH AND INNOVATION Book Series: ICERI Proceedings, 143, 9789984441979 <http://www.telerehabilitation.lv/lv/node/46>

2017, Iveta Cīrule, Ina Gudele Phenomena of Social Networks as an E-Commerce Tool for Small and Micro Enterprises in Latvia. Ethnical Aspects of Contemporary Scientific Research, KUD Apokalipsa a Ceri-SK, Ljubljana, 295- 300 lpp, WOS:000391253400034

2017, Iveta Cīrule, Simona Adela Maria Grama, Ilmārs Kreituss, Iveta Ludviga OPEN INNOVATION STRATEGIES AND BUSINESS INCUBATION SERVICE IMPACT ON THE SUCCESS OF INCUBATION International Scientific Conference on Economic Science for Rural Development (ESRD) Location: Jelgava, LATVIA Date: APR 27-28, 2017

2017, Iveta Ludviga, Inese Slūka, Project managers` competencies and team performance factors in virtual multicultural project teams: the GeCCo project case, Proceedings of 30Th Ipma World Congress "Breakthrough Competences For Managing Change", Nursultan Nazarbayev Educational Foundation, 11, 99-113 1691-5348

2018, Iveta Ludviga, Inese Slūka, Cultural diversity in project management: How project success is perceived in different cultures, The International Journal of Organisational Diversity, 2080-7279 https://www.researchgate.net/publication/308816683_The_Concept_of_Social_Responsibility_in_the_Business_Model_of_a_Company

2014, Jevgenijs Kurovs, Integrating Corporate Social Responsibilities in Business Models That Raising the Living Standards of the Poor, Zeszyty Naukowe. Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach Nr 102/2014. pp. 213-220, Seria: Administracja i Zarządzanie (29) 2014, 2256-0629

2014, evgenijs Kurovs, Design a Business approach for a heating and electricity company management in the aspect of social responsibility Conference: "Uncertainty: Challenges for Emerging Markets", International Scientific Conference RISEBA

2015, Jevgenijs Kurovs, Integrating corporate social responsibilities in the energy industry that raises living standards and stimulates SME's development, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Seria: Administracja i Zarządzanie. - Nr 31 (104) (2015), s. 151-160, <https://www.janisroze.lv/lv/gramatas/akademiska-un-profesionala-literatura/medicina/veselibas-psihologija.html>

2016, Jevgenijs Kurovs, Business Model of Management in Heating Company in Scope of Social Responsibility, Politechnika Warszawska, 455- 462 lpp, WOS:000395620400059

2018, Jevgenijs Kurovs, Agnieszka Lisowska, Kamila Radlinska, ANALYSIS OF SEASONAL FLUCTUATIONS OF WOMEN'S UNEMPLOYMENT IN POLAND Instytut Inżynierii Bezpieczeństwa i Nauk o Pracy Uniwersytet Zielonogórski, 558 - 562 lpp, WOS:000392271000081

2016, Jevgenijs Kurovs, Boriss Kurovs, ANALYSIS OF BUSINESS MODEL DEFINITIONS AND PROPOSAL OF A NEW DEFINITION OF SOCIALLY RESPONSIBLE BUSINESS MODEL Systems Logistic Forces, 978-9984-705-32-3, http://www.riseba.lv/sites/default/files/inline-files/RISEBA%20gramata_business_meets_art.pdf

2017, Jevgenijs Kurovs, Tadeusz Wascinski, Social responsibility of business theory and practice, Motor Transport Institute, 101.-108., 987-5-7142-1778-4

2016, Jevgenijs Kurovs, Tadeusz WAŚCIŃSKI, THE CONCEPT OF SOCIAL RESPONSIBILITY IN THE BUSINESS MODEL OF A COMPANY Warsaw University of Technology, Faculty of Management, Poland Foundations of Management, Vol. 8, 120.-136., 978-5-87818-517-2

- 2013, Jurijs Mašošins Повышение стрессоустойчивости учащихся 84. Starptautiskās zinātniskās konferences “Žmogus kalbos erdvėje” Zinātnisko rakstu krājums. Viļņa universitāte, (Kaunas), 16919297
- 2013, Jurijs Mašošins Priekšvārds, STA, Starptautiskā zinātniski praktiskā konference “Tiesību attīstība mūsdienu sabiedrībā”. Rakstu krājums, 9785982871077
- 2013, Jurijs Mašošins Использование криминалистической техники как метод обеспечения уголовно-процессуальной справедливости, STA, Starptautiskā zinātniski praktiskā konference “Tiesību attīstība mūsdienu sabiedrībā”. Rakstu krājums Volume 4, Number 4 pages 516-525, 2345-0282, DOI: 10.9770/jesi.2017.4.4(9) [http://doi.org/10.9770/jesi.2017.4.4\(9\)](http://doi.org/10.9770/jesi.2017.4.4(9))
- 2015, Jurijs Mašošins Криминалистическое исследование функциональных элементов человека, 17. Starptautiskā zinātniska konference “Sabiedrība un kultūra: zinātne laiku lokos” (Liepājas Universitāte) Rakstu krājums
- 2015, Jurijs Mašošins Словесное описание функциональных элементов человека в криминалистике, 84. Starptautiskās zinātniskās konferences “Žmogus kalbos erdvėje” Zinātnisko rakstu krājums. Viļņa universitāte, (Kaunas), 390, 2256-0513, https://www.balticpmconference.eu/sites/default/files/image-uploads/proceeding_book_26.04.2017_final.pdf
- 2015, Jurijs Mašošins Особенности функциональных элементов человека как основа для выдвижения криминалистических версий, Сборник трудов м.-н. Научно-практической конференции «Тенденции развития юридической науки на современном этапе».- Кемерово: КГУ, 1128 – 1137, 978-605-66495-2-3, <http://www.ijlel.com/conference17/135.pdf>
- 2016, Jurijs Mašošins Naidu noziegumi un to novēršana ar krimināltiesiskiem līdzekļiem, 18. Starptautiskā zinātniska konference “Sabiedrība un kultūra” (Liepājas Universitāte) Rakstu krājums, XVIII
- 2017, Jurijs Mašošins Distances līgums kā tiesiskais pamats interneta veikalu darbībai 19. Starptautiskā zinātniska konference “Sabiedrība un kultūra” (Liepājas Universitāte) Rakstu krājums, XIX, Liepāja: LiePA, 2017. 321 lpp., 39 (2) 79-85, 10.1162/PAJJ_a_00367
- 2018, Jurijs Mašošins Методика объяснения неопределенных понятий при преподавании права. The method of explaining uncertain concepts in teaching the rights, Sabiedrība un kultūra. Rakstu krājums, XX / Sastādītājs, atbildīgais redaktors Arturs Medveckis. Liepāja: LiePA, 2018. 426 lpp.
- 2013, Jurijs Mašošins, Jevgenija Koroļa, «Konfliktu novēršana un atrisināšana viesnīcu komercdarbībā» (ar līdzautoram), STA, Starptautiskā zinātniski praktiskā konference “Tiesību attīstība mūsdienu sabiedrībā”. Rakstu krājums, 443-451
- 2016, Jurijs Mašošins, Nadažda Sokolova, Правовая компетентность руководителя (с соавтором), Проблемы реализации управленческой компетентности руководителя организации: коллектив. моногр.; Шадр. гос. пед. ун-т.: под общ. ред. Э.П. Бурнашевой.- Шадринск: ШПТУ, 2016.- 248 с, Vol.5 469-490
- 2017, Jurijs Mašošins, Nadažda Sokolova, Неопределенные понятия в юриспруденции (с соавтором), ЧЕЛОВЕК В ПРОСТРАНСТВЕ ЯЗЫКА №9 ПЕРИОДИЧЕСКОЕ ИЗДАНИЕ НАУЧНЫХ СТАТЕЙ. ISSN 2424-385X Vilniaus universiteto Kauno fakultetas, Kaunas, 2017.- 416 с.
- 2013, Jurijs Mašošins, Nadežda Sokolova, Дискриминация женщин в трудовых отношениях в Латвии и ее превенция (с соавтором) Starptautiskās zinātniskās praktiskās konferences “СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ, ОБРАЗОВАНИЯ И ПРАВА” materiālu krājums Филиал

ФГБОУ ВПО Тюменский гос. Университет в г.Шадринске, pp.51-56, 10.12955/cbup.v5.901

2015, Jurijs Mašošins, Nadežda Sokolova, Качество бесплатной юридической помощи, оказываемой студенческими юридическими клиниками: некоторые проблемные аспекты ответственности и пути их решения. (с соавтором), Всероссийская с международным участием научно-практическая конференция «Юридические клиники в системе оказания бесплатной юридической помощи: история, реальность и стратегия развития».- Материалы конференции, Шадринск: ШГПИ, 51 – 56 lpp, WOS000439408200010

2016, Jurijs Mašošins, Nadežda Sokolova, Международно-правовое регулирование права на бесплатную юридическую помощь: некоторые аспекты европейского права (с соавтором) Медиаобразование и его роль в подготовке подрастающего поколения к жизни в современном социуме : материалы Всерос. конф. с междунар. Участием / Шадр. гос. пед. ун-т ; отв. ред.И.Блясова.-Шадринск: ШГПУ,2016.- 112 с. 53-65, 978-80-214-5532-0

2016, Jurijs Mašošins, Nadežda Sokolova, Право на бесплатную юридическую помощь: некоторые аспекты международно-правового регулирования (с соавтором), Сб.: Юридические клиники в системе оказания бесплатной юридической помощи Российской Федерации: история, реальность и стратегия развития. Матер. Всерос. Конф. С межд. Участием – Шадринск

2017, Jurijs Mašošins, Nadežda Sokolova, Некоторые направления превенции преступлений среди несовершеннолетних (с соавтором) Психолого-педагогические и правовые аспекты предупреждения преступности среди несовершеннолетних: проблемы и пути их решения: материалы Всерос. конф. с междунар. Участием / Шадр. Гос. Пед. Ун-т ; УДК 159.9 ББК 88.573 П863, ШГПУ, 2017, 573-584, 10.5171/2018.927123

2017, Jurijs Mašošins, Nadežda Sokolova, Практикоориентированность образования в вузах России и Латвии: на примере юридических клиник (с соавтором), Юридические клиники и СО НКО в системе оказания бесплатной юридической помощи Российской Федерации: материалы Всерос. конф. с междунар. Участием / Шадр. Гос. Пед. Ун-т ; УДК 347.965 ББК 67.75 © ШГПУ, 2017

2018, Jurijs Mašošins, Nadežda Sokolova, Право на бесплатную юридическую помощь (доступность, качество, проблемы) (с соавтором). Юридические клиники и СО НКО в системе оказания бесплатной юридической помощи Российской Федерации: история, реальность и стратегия развития : материалы Всерос. конф. с междунар. Участием / Шадр. Гос. Пед. Ун-т 8(10) 20540-20547 0976-3031, <http://dx.doi.org/10.24327/ijrsr.2017.0810.0912> <http://www.recentscientific.com>

2016, Jurijs Spiridonovs, Olga Bogdanova, THE RESILIENT ENERGY UNION - RESPONSE TO THE CHALLENGES OF XXI CENTURY, Proceeding Paper, Conference: 21st International Scientific Conference on Smart and Efficient Economy - Preparation for the Future Innovative Economy (Brno Univ Technol, Czech Republic), 128.-137, 14076918

2017, Jurijs Spiridonovs, Olga Bogdanova, Sustainable development of energy systems in the Baltic Region, Sustainable development in energy systems, 564.-546.lpp. 1691-5887 <http://journals.ru.lv/index.php/SIE/article/view/2420/2396>

2018, Jurijs Spiridonovs, Olga Bogdanova, Madara Zvirgzdiņa Aggregator as cost optimization tool for energy demand Engineering for Rural Development, 986-900, 1805-9961, 10.12955/cbup.v5.1045; WOS: 000439408200155

2018, Jurijs Spiridonovs, Olga Bogdanova, Rota Šņuka, EU Renewable Energy Law: Latvia. In: EU Energy Law, Volume III: EU Renewable Energy Law, Claeys & Casteels Publishers BV, 1805-9961,

<http://dx.doi.org/10.12955/cbup.v5.1045>

2016, Lūcija Rutka, Alīda Samusēviča PEDAGOGICAL ETHICS IN THE STUDY PROCESS OF FUTURE TEACHERS, SELECTED PAPERS OF THE ASSOCIATION FOR TEACHER EDUCATION IN EUROPE SPRING CONFERENCE 2015, Edited by: Daniela, L; Rutka, L., CAMBRIDGE SCHOLARS PUBLISHING LTD, Issue 13, p7-19, 1991-5348

2016, Lūcija Rutka, Dina Bethere, Aivars Kaupužs, Egija Laganovska, Velta Ļubkina, Mārīte Rozenfelde, Zanda Rubene, Raimonds Strods, Sarmīte Tūbele, Irēna Žogla Pusaudžu fiziskā, emocionālā un sociālā līdzsvara attīstība iekļaujošajā izglītībā, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, (IV), 293-300, 2367-5659, 978-619-7408-16-4, 10.5593/sgemsocial12017/14
<https://www.sgemsocial.org/index.php/call-for-papers/impact-factor-2>

2016, Lūcija Rutka, Evija Latkovska, SELF-ASSESSMENT OF STUDENT TEACHERS' PEDAGOGICAL ACTIVITY: SCHOOL MENTORS' STANDPOINT SELECTED PAPERS OF THE ASSOCIATION FOR TEACHER EDUCATION IN EUROPE SPRING CONFERENCE 2015, Edited by: Daniela, L; Rutka

2016, Lūcija Rutka, Kristīne Kriņģele, Svetlana Usča, Irēna Žogla, Teenagers' Physical, Mental, Social Balance as a Developmental Problem, SOCIETY, INTEGRATION, EDUCATION, VOL. II 7

2016, Lūcija Rutka, Linda Daniela, SELECTED PAPERS OF THE ASSOCIATION FOR TEACHER EDUCATION IN EUROPE SPRING CONFERENCE 2015, CAMBRIDGE SCHOLARS PUBLISHING LTD, 12 BACK CHAPMAN ST, NEWCASTLE UPON TYNE, NEWCASTLE UPON TYNE, TYNE AND WEAR NE6 2XX, ENGLAND, 323- 331 lpp., 2367-5659, 10.5593

2016, Lūcija Rutka, Lolita Ērgle, The Theoretical Nature and Practical Necessity of Pedagogical Supervision, Rural Environment. Education. Personality., 9087-9091 lpp 2340-1117,10.21125

2016, Lūcija Rutka, Meldra Rudzīte, Teachers' Visual Creativity in Learning Environment RURAL ENVIRONMENT. EDUCATION. PERSONALITY. (REEP) Edited by: Dislere, V, 9077 - 9081 lpp.) 2340-1117, 10.21125

2016, Lūcija Rutka, Svetlana Usča, Irēna Žogla, PHYSICAL BALANCE OF 12-13 YEAR OLD ADOLESCENTS IN LATVIA: PROBLEMS AND SOLUTIONS, SOCIAL WELFARE INTERDISCIPLINARY APPROACH

2016, Maija Zakriževska, CORELATION BETWEEN MOTIVATION TO STUDY AND ACADEMIC PROCRASTINATION AMONG INTERNATIONAL STUDENTS, 3 international multidisciplinary scientific conference on social sciences & arts, conference proceedings Bulgarian academy of Sciences

2017, Maija Zakriževska, Emotionally evaluating the attitude of consumers toward supervision service, CBU International Conference on Innovations in science and education. Vol.5.

2014, Maija Zakriževska-Belogrudova SOCIAL REPRESENTATIONS OF THE POLITICIANS ABOUT THE IDEAL IMAGE OF A POLITICIAN. International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art book3 volume 2 213-220, 2367-5659, 978-619-7408-19-5, 10.5593/sgemsocial2017/32

2014, Maija Zakriževska-Belogrudova THE DIFFERENCES BETWEEN SPECIAL EDUCATION TEACHERS PROFESSIONAL BURNOUT LEVELS FOR 10 AN 25 YEARS WORK EXPERIENCE International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art

2016, Maija Zakriževska-Belogrudova Business students and employers attitude towards supervision Rural Environment. Education. Personality.(REEP) Proceedings of the 9th International

2016, Maija Zakriževska-Belogrudova CORRELATION BETWEEN MOTIVATION TO STUDY AND ACADEMIC PROCRASTINATION AMONG INTERNATIONAL STUDENTS International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art, 44, 36-43

2016, Maija Zakriževska-Belogrudova PSYCHO-EMOTIONAL RISK FACTORS AND PROFESSIONAL BURNOUT AMONG AIRCRAFT CABIN CREW MEMBERS International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art, 36-43

2017, Maija Zakriževska-Belogrudova EMOTIONALLY EVALUATING THE ATTITUDE OF CONSUMERS TOWARD SUPERVISION SERVICE CBU International Conference Proceedings 2017

2017, Maija Zakriževska-Belogrudova SUPERVISION DEVELOPMENT IN LATVIA: ATTITUDES OF CONSUMERS TOWARD SUPERVISION International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art pp. 23-33 <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0950422216684061>

2018, Maija Zakriževska-Belogrudova THE COMPONENTS OF AN IDEAL POLITICIANS IMAGE: THE VIEWS OF POLITICIANS, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art, 182-192, 978-961-6894-87-6

2016, Maija Zakriževska-Belogrudova, Anna Litvinova, FIRST IMPRESSION AND BELIEF IMPORTANCE IN CANDIDATE RECRUITMENT DECISIONS International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art, Book 3 Vol 2, 271-278, 2367-5659, 978-619-7408-19-5, 10.5593/sgemsocial2017/32/S11.034

2017, Maija Zakriževska-Belogrudova, Edgars Abrams, SOCIAL REPRESENTATIONS AND CONSUMER ATTITUDES ABOUT SUPERVISION AS A SERVICE International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art, 384, 978-601-7407-78-0

2017, Maija Zakriževska-Belogrudova, Gatis Stanga, PROFESSIONAL DEFORMATION CORRELATION WITH BURNOUT BETWEEN AIRLINE CABIN CREW, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art., 2256-0866, 978-9934-22-000-5

2018, Maija Zakriževska-Belogrudova, Ilze Dreifelde A THEORETICAL OVERVIEW OF THE CORRELATION BETWEEN BEHAVIORAL SELF-REGULATION SKILLS AND SELF-EFFICIENCY International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art, book3 volume 4 495-502, 2367-5659, 978-619-7408-21-8, 10.5593/sgemsocial2017/34

2018, Maija Zakriževska-Belogrudova, Janis Prusis, SOCIAL CAPITAL AND SOCIAL SUPPORT OF RIGA STARTUPS, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art book1 volume 5 813-838, 2367-5659, 978-619-7408-17-1, 10.5593/sgemsocial2017/15

2018, Maija Zakriževska-Belogrudova, Solvita Kronberga, OPPORTUNITIES TO PROMOTE AN AWARENESS OF SUPERVISION AND COACHING IN LATVIA, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art, 839-. 847 lpp. 2367-5659, 10.5593

2016, Nadežda Rika, Jana Roze, Irina Senņikova, Factors affecting the choice of higher education institutions by potential students in Latvia, Factors affecting the choice of higher education institutions by potential students in Latvia Proceedings of CBU International Conference

2016, Nadežda Rika, Jana Roze, Irina Senņikova, Factors Affecting the Choice of Higher Education Institutions by Prospective Students in Latvia, CBU INTERNATIONAL CONFERENCE PROCEEDINGS 2016: INNOVATIONS IN SCIENCE AND EDUCATION, 4122-4132, 978-84-697-6957-7, DOI: 10.21125/iceri.2017.1092

2016, Natalija Konovalova, Ineta Kristovska, Marina Kudinska Credit Risk Management in

- Commercial Banks, Polish Journal of Management Studies, Volume 13 (13.2), 294-299, 10.12955/cbup.v5.941
- 2016, Natālija Konovalova, Basel III Requirements to Banks' Capital and Liquidity Journal "Forum Scientiae Oeconomia", Volume 4, No 2, 113-134
- 2018, Natālija Konovalova, The Impact of Basel III on the Banking System and Economic Development in Eastern European Countries, Journal of Business Management, Vol.16, 2018, 2340-1095, 978-84-697-6957-7 WOS:000429975309010
- 2016, Natālija Konovalova, Ineta Kristovska, Marina Kudinska Credit Risk Management in Commercial Banks, Polish Journal of Management Studies, Volume 13 (13.2), (13), 127-133, 1691-5348
- 2015, Natālija Konovalova, Julia Zarembo, Imbalanced Liquidity Risk Management: Evidence from Latvian and Lithuanian Commercial Banks Copernican Journal of Finance and Accounting, Volume 4, No 1, 1064-1072
- 2018, Natālija Konovalova, Nina Trubnikova Adjustment of Banking Activity According to Basel III Requirements: Experience and Problems of Eastern Europe Countries Reliability and Statistics in Transportation and Communication, Lecture Notes in Networks and Systems, Vol.36, 256, 978-9934-549-29-8
- 2014, Natālija Konovalova, Snezhana Dalecka Bank capital adequacy evaluation and measurement: problems and solutions, Journal of Business Management, 1619-3078, 978-9984-48-262-0
- 2016, Natālija Konovalova, Snezhana Dalecka Analysis and Evaluation of Capital Adequacy in Latvian Banking System Copernican Journal of Finance and Accounting, Volume 5, Issue 1, 493-503 lpp., 2367-5659, 10.5593
- 2018, Raina Vira, Maija Zakriževska-Belogrudova, LOYALTY TO THE PROFESSION DEPENDING ON SENIORITY FOR CUSTOMER SERVICE CONSULTANTS IN THE BANK. International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Art, 31 (1), 23-33, 10.1177/0950422216684061
- 2016, Raina Vīra, Theory of constraints and employees training system SGEM Proceedings
- 2017, Raina Vīra, Mindfulness as professional strategy, SGEM Proceedings, 40.-47.
- 2017, Raina Vīra, Relationship between internal communication and psychological climate in the Organization X, SGEM Proceedings, 204.-223., 2424-385X
- 2017, Raina Vīra, Servant leadership approach for successful business management SGEM Proceedings
- 2018, Raina Vīra, Employees' engagement relation to work stress in "Alfa" ltd, SGEM Proceedings, 16919297
- 2018, Raina Vīra, Gamification in the context of organizational talent management SGEM Proceedings, 9785950045509
- 2018, Raina Vīra, Loyalty to the profession depending on seniority for customer service consultants in the Bank, SGEM Proceedings, 73.-78.
- 2018, Raina Vīra, the role of digital marketing and factors affecting the decision-making process, SGEM Proceedings, 978-5777706959
- 2015, Solveiga Blumberga, University Professors Epistemic Authority assessment in actual and

time-remote interaction., International Conference. Society, Integration, Education. Rēzekne. RTA

2018, Solveiga Blumberga, Agnese Luka - Indane, Opportunities for Improvement of Socialisation and On-boarding of New Employees in a Company, Konferences rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts. ,5 (1)

2016, Solveiga Blumberga, Aleksandra Safonova, Stress,Coping, Adaptation and Cultural Diversity of Healthcare Personnel. Society. Integration. Education. Konferences rakstu krājums.RTA. Rēzekne. 23673389 9783319744544

2014, Solveiga Blumberga, Aleksejs Vorobjovs, Problems in Assessing Epistemic Authority of University Professors. International Conference Society, Integration, Education. Rēzekne. RTA, 10.22616/ERDev2018.17.N322

2017, Solveiga Blumberga, Ance Saulite, Corporate social responsibility and consumers waste sorting habits., International Conference on Innovations in Science and education,Central Bohemia University.Prāga., 1895-197X, <http://www.problemy-profesjologii.uz.zgora.pl/en/wydaniam.htm>

2017, Solveiga Blumberga, Ance Saulite, Corporate social responsibility and consumers waste sorting habits, CBU International conference proceedings 2017: Innovations in science and education. Book series: CBU International Conference Proceedings, Vol. 5., pp. 2789-2793, 978-099985510-2

2018, Solveiga Blumberga, Anete Reboka, Role of personnel management marketing in recruitment in aweb-based personnel recruitment company. Konferences rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts., 6223-6231, 2340-1095, 978-84-09-05948-5, 10.21125/iceri.2018 <https://library.iated.org/view/BRENCE2018ART>

2013, Solveiga Blumberga, Anita Lasmane, The Epistemic Authority as Students Development Coordinate. The 6-th International Scientific Conference: Rural Environment. Education. Personality. REEP, LLU, 3-10, 2367-5659, 978-619-7408-67-6, 10.5593/sgemsocial2018/3.2/S11.001

2018, Solveiga Blumberga, Anna Sakovica, Improvement of Personnel recruitment System for High Stress Working Environment. Konferences rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts. Volume VI 97-104 1691-5887, journals.ru.lv/index.php/SIE/article/download/3424/3239

2017, Solveiga Blumberga, Dace Kalberga, Improvement of personnel e - learning environment in governmental financial organisation. Spānija.EDULearn17, Konferences rakstu krājums, 9788087325124

2016, Solveiga Blumberga, Dace Treilina, International Assignment Process in Organization: Expatriates and Repatriates Perspective. SGEM, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Science & Arts. Bulgaria Academy of Arts., 9788363978853

2018, Solveiga Blumberga, Elina Kraukle, Epistemic Authority of Supervisors, Reliance Upon It and Personnel Job Satisfaction in a Latvian Joint-Stock Company. Konferences rakstu krājums. EDULearn, Spānija 9788365951281

2015, Solveiga Blumberga, Evijja Belija, Medical Personnel Job Satisfaction, Subjective and Psychological Well-being., The 8th International Conference Rural Environment. Education. Personality (REEP). LLU, 10.12955/cbpub.v5.893

2018, Solveiga Blumberga, Ilze Baumerte - Lola, Improvement and organisational culture and internal company communication during times of change. Konferences rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts.

- 2017, Solveiga Blumberga, Ilze Boitmane, The development of human resources marketing medium-sized enterprises in Latvia. „Journal of Business Management”, 4678- 4686 lpp.),, 2340-1117
- 2017, Solveiga Blumberga, Ilze Urbanovica, Improvement of Adaptation of Expatriates in an Multicultural Environment of an Information Technologies Company. Konferences rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts., 16919297
- 2014, Solveiga Blumberga, Inga Ziedina - Lagzdona, Job stress, coping strategies and professional deformation of human resource managers. The 7 th International Conference Rural Environment. Education. Personality. REEP, LLU, Volume 25, 3-15, 2339-5133, 978-981-11-9269-2
- 2017, Solveiga Blumberga, Irena Komarova, Staff Involvement and Engagement in Construction Company in Latvia. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts. Volume 5, 305-312, 2367-5659, 978-619-7408-65-2 10.5593/sgemsocial2018/1.5
- 2017, Solveiga Blumberga, Irina Caplinska, Significance of Employer Image in Recruiting and Retaining of Personnel in a Transportation Company in Latvia. Bulgārija.SGEM Social Sciences and Arts., 4687- 4695 lpp. 2340-1117, 10.21125
- 2016, Solveiga Blumberga, Karina Morozova Work-life Balance and Job Satisfaction for Different Generation Employees at State Holding Company. SGEM, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Science & Arts. Bulgaria Academy of Arts. 9789081690478
- 2016, Solveiga Blumberga, Laura Bagata, Personnel Work Life Quality and Job Satisfaction at State Holding Company. SGEM, International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Science & Arts. Bulgaria Academy of Arts. Volume 6, 37-50
- 2018, Solveiga Blumberga, Laura Salmina, Development of competence-based personnel training approach in a retail sale organisation Konferences rakstu krājums. EDULearn, Spānija VOLUME 16 - NUMBER 5, 1-6, 1690-4524,
<http://www.iiisci.org/journal/sci/FullText.asp?var=&id=EB986VQ18>
- 2018, Solveiga Blumberga, Ludmila Muzicuka Work Values of Y and Z Generations and Their Adaptation in New Workplaces in the Services Sector in Latvia. NORDSCI, Somija. Konferences rakstu krājums.
- 2014, Solveiga Blumberga, Natalija Zeltina Professional Career Development of the Officials with the Special Service in the State Border Guard, Daugavpils University. 56-th International Scientific, Conference.DU, Volume 123, 3-12, 2160-1070, 978-1-61275-557-1
- 2015, Solveiga Blumberga, Sandra Austruma Psychological Climate, Leadership style and workplace stress and Fuel & Retail Company. Journal of Business Management, Volume 5, 439-446, 2367-5659, 978-619-7408-65-2, 10.5593/sgemsocial2018/1.5
- 2016, Solveiga Blumberga, Sandra Olava, Quality of hospital nursing work life, psychological and subjektive well-being. Konferences rakstu krājums – REEP, LLU, 330-335
[http://dx.doi.org/10.21511/ppm.16\(1\).2018.32](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.16(1).2018.32)
- 2017, Solveiga Blumberga, Signe Simanovica Improvement of publicē authority personnel training process., Spānija.EDULearn17, Konferences rakstu krājums. ,2339-5141, 978-981-11-6060-8
- 2016, Solveiga Blumberga, Solvita Voronova Work Stress and Subjective/psychologic well-being of Employees of State Holding Company in times of Change, International Conference on Innovations in Science and Education, Central Bohemia University, Prāga, Volume 18, 137-143

- 2017, Solveiga Blumberga, Vija Feldmane, Work and Private Life Balance Differences Between Various Generations in the Services Sector in Latvia. Konferences rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts. VOL I -Xli, Pages: 1353-1359
- 2016, Tatjana Ivanova, Ērika Pančenko, Latvian Potential in the Trade with EU Countries, Economics and Business, 729-737 lpp, 2367-5659
- 2016, Tatjana Ivanova, Ērika Pančenko, Latvian Potential in the Trade with EU Countries, Economics and Business, Vol 18 747-754, 2367-5659, 978-619-7408-67-6, DOI: 10.5593/sgemsocial2018/1.5/S05.093
- 2016, Tatjana Ivanova, Ērika Pančenko, The competitiveability of Latvian export: current situation and prospects, Journal of Business Management, 40 (1), 10.1162/PAJJ_a_00394
- 2016, Tatjana Ivanova, Ērika Pančenko, THE COMPETITIVE ABILITY OF LATVIAN EXPORT: CURRENT SITUATION AND PROSPECTS, Journal of Business Management, 12, 162-171, 1822-8402, 10.5755/J01.EIS.0.12.20858, <https://dx.doi.org/10.5755/J01.EIS.0.12.20858>
- 2018, Tatjana Ivanova, Ērika Pančenko, Evaluation of export potential of Latvia with EU countries - by groups of goods, Forum Scientiae Oeconomia, 833-840 lpp., 23675659
- 2014, Tatjana Ivanova, Julija Kuznecova, Ērika Pančenko, Hybrid enterprises: assesment of financial sustainability, Proceedings of the 7th International Scientific Conference: Business and Uncertainty: Challenges for Emerging Markets, 20711050, 10.3390/su10124574
- 2014, Tatjana Vasiljeva, Factors Influencing Strategic Use of Web-based Platform and its Impact on Education at University, Proceedings of the International Scientific Conference Society, Integration, Education 881-888, 2367-5659, 978-619-7408-67-6, 10.5593/sgemsocial2018/1.5/S05.110
- 2014, Tatjana Vasiljeva, Joining EURO Community – Business and Information Technology Partnership: Lessons Learned in Latvia, Journal of Business Management, No. 8, 10669868, 10.1080/10669868.2018.1503211
- 2016, Tatjana Vasiljeva, Designing Software Architecture: Art or Science? Challenges for Management, Business Meets Art: Beyond the Traditional Approach to Education, Management and Business, 18
- 2016, Tatjana Vasiljeva, Anna Busmane, Introduction of New Study Programme Using Innovation-Based Approach, Conference Proceedings of 3rd International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Arts SGEM Vol 18 193-202, 2367-5659, 978-619-7408-67-6, 10.5593/sgemsocialF2018/1.6/S01.024
- 2013, Tatjana Vasiljeva, Edmunds Treiguts, Social Networking and Corporate Business: future collaboration for Enterprises' Development, INTED2013, Valencia, Spain, March, 2013
- 2014, Tatjana Vasiljeva, Egmonts Treiguts, Information Technology and Business Alignment as essential Factor for successful EURO Introduction (Case of Latvia), Proceedings in 7-th International Conference „ An Enterprise Odyssey: Leadership, Innovation and Development for Responsible Economy”, Zadar, Croatia, University of Zagreb, 1691-5348
- 2017, Tatjana Vasiljeva, Elena Berezkina, Determining project management practices for enterprise resource planning system projects, 30-th IBIMA Conference Madrid, Journal of Enterprise Resource Planning Studies Volume 5, 1147-1154, 2367-5659, 978-619-7408-65-2, 10.5593/sgemsocial2018/1.5
- 2017, Tatjana Vasiljeva, Elena Berezkina, Determining project management practices for enterprise

resource planning system projects, Proceedings of the 30th International Business Information Management Association Conference, IBIMA 2017 - Vision 2020: Sustainable Economic development, Innovation Management, and Global Growth Volume 2017-January, 341-358, 978-1-5275-0622-0

2015, Tatjana Vasiljeva, Gundega Lapiņa, Julija Novinkina, Exploratory Study of Video Lessons' Introduction in Higher Education Distance Learning Proceedings of ICERI2015 Conference, Spain

2015, Tatjana Vasiljeva, Ingus Sinkovskis, Exploratory Study of E-Services Introduction in Health Industry, Journal of Business Management, No.9

2017, Tatjana Vasiljeva, Karlis Kreslins, Sabina Shaikhulina, Cloud Computing: Business Perspectives, Benefits and Challenges for Small and Medium Enterprises (Case of Latvia) Procedia Engineering, Volume 178, Volume 2018, 10.5171/2018.512744

2017, Tatjana Vasiljeva, Kārlis Krēsliņš, Darya Novik, Challenge of Cloud Computing for SMEs: A Case of Baltic Countries, 30-th IBIMA Conference Madrid, Journal of Innovation Management in Small and Medium Enterprises, 409-417, 2029-4441, 978-609-476-119-5
<https://doi.org/10.3846/bm.2018.45>

2017, Tatjana Vasiljeva, Krēsliņš Kārlis, Darya Novik Use of cloud computing in SMEs of baltic countries, Proceedings of the 30th International Business Information Management Association Conference, IBIMA 2017 - Vision 2020: Sustainable Economic development, Innovation Management, and Global Growth Volume 2017-January, 16915348, 10.32025/RIS18004

2016, Tatjana Vasiljeva, Kristina Lukanova, Commercial Banks And Fintech Companies In The Digital Transformation: Challenges For The Future, Journal of Business Management. No. 11, 443-450 lpp 2603-4107, 10.32008

2016, Tatjana Vasiljeva, Ksenija Grabovnicka, Julija Novinkina, Promotion distance learning in international markets - key success factors: Case of Ireland, 9-th International Conference of Education, Research and Innovation ICERI2016, Spain

2013, Tatjana Vasiljeva, Leonid Kremers, E-learning system MOODLE at Higher school - implementation results Proceedings in Electronic International Interdisciplinary Conference The 2nd Electronic International Interdisciplinary Conference EIIC 2013. Slovak Republic, 9785950045554

2018, Tatjana Vasiljeva, Marius Sconberger, Towards Computer System Validation: An overview and Evaluation of Existing Procedures, Journal of Innovation Management in Small and Medium Enterprises 155.-164., 14076918

2018, Tatjana Vasiljeva, Marius Sconberger Impact of the Computer System Validation on the Firm Performance of Small and Medium Enterprises in the Medical Device Industry. Innovation management and education excellence through vision 2020, 42.-51.

2017, Tatjana Vasiljeva, Michael Minx, The impact of selected Road Freight Transport Management measures for the society and environment 17 Conference on Reliability and Statistics in Transportation and Communication, RelStat'2017, 9785446913695

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma

iesniegšanas brīdī).

Programmas mācībspēku sadarbība tiek veicināta, izmantojot gan formālus, gan neformālus mehānismus.

Studiju kursu apraksti pirms katra semestra sākuma tiek ievietoti platformā e-riseba, kurā mācībspēkiem ir iespēja salīdzināt savu kursu ar citiem programmā docētajiem. Tāpat studiju kursus pārskata un precizē studiju programmas direktors, nodrošinot kursu savstarpēju nepārklāšanos.

Divas reizes gadā tiek organizētas studiju programmas padomes sēdes, kurās dalību ņem programmas vadošie mācībspēki, kā arī tiek aicināti studējošie un nozares pārstāvji. Programmas padome apstiprina izmaiņas studiju kursu struktūrā, savstarpējā sasaistē, kā arī pārrunā mācībspēku darbu. Tā, piemēram, ar programmas padomes ierosinājumu ir uzsākta studiju kursu īstenošana, kas lielākā mērā akcentē tieši jaunuzņēmumu darbības specifiku, piemēram, Biznesa modelēšana, prakse RISEBA Radošajā biznesa inkubatorā, u.c.

Reizi mēnesī norisināsies katedras sēdes, kurās tiek pārrunātas būtiskākās aktualitātes.

Gan akadēmiskais personāls, gan vieslektori regulāri tiek aicināti piedalīties RISEBA organizētajos metodiskajos semināros. Piemēram, 2019.gada rudens semestrī – seminārs par Moodle izmantošanas iespējām studiju procesā, kā arī seminārs par starpkultūru komunikācijas jautājumiem.

Studiju kursu īstenošana norisināsies savstarpēji tos saskaņojot ar citām bakalaura studiju programmām, atsevišķos gadījumos apvienojot studentu grupas, lai veicinātu studējošo mijiedarbību studiju procesā. Tā, piemēram, studiju kursi, pirmajā studiju gadā ar programmu “Jaunu uzņēmumu izaugsme un finansēšana” tiek apvienoti tādi studiju kursi kā Augstākā matemātika, Mikroekonomika, Makroekonomika u.c.

Programmas realizācijas procesā notiek cieša mācībspēku sadarbība, kas izpaužas šādās aktivitātēs:

- Noslēguma darbu rezultātu un recenziju kvalitātes apspriešana katedras sēdēs divas reizes gadā, diskutējot par vērtēšanas kritērijiem un noslēguma darbu kvalitātes uzlabošanas iespējām.
- Nodarbību savstarpēja hospitācija, stipro un vājo pušu apspriešana pēc tām.
- Atskaites par komandējumiem ikmēneša katedru sēdēs, kur mācībspēki dalās ar iegūto jaunāko pieredzi pētniecībā, projektu darbā, profesionālajā jomā un psiholoģiski pedagoģisko pieeju pielietošanā darbā ar studentiem.
- Kopīgs metodisko semināru apmeklējums vienu reizi mēnesī vai 8 stundu mācības vienu dienu semestrī, kas notiek interaktīvā veidā, kur mācībspēki dalās pieredzē un apspriež jaunākās zinātniskās un profesionālās tendences, kā arī psiholoģiski pedagoģiskos paņēmienus un metodes studiju procesa uzlabošanai. Piemēram: 1)2018./19.g. augstskolā bija pasludināts par digitalizācijas gadu, kur mācībspēki piedalījās semināros par digitalizācijas tendencēm Latvijā un pasaulē, diskutēja par jaunāko sasniegumu ieviešanas iespējām studiju procesā; 2)11.2018. notika 8 stundu metodiskais seminārs “ Kvalitatīvās un kvantitatīvās pētījuma metodes studentu darbos”; u.c.
- Sadarbība projektos, kur mācībspēki gūto pieredzi izmanto studiju procesā. Piemēram, augstskolas RISEBA un Izglītības kvalitātes valsts dienesta projekts “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” (kopš 2018.g), kā ietvaros RISEBA mācībspēki gūto

pieredzi par atbalstošas mācību vides veidošanu un pedagoga kompetences veicināšanu izmanto studiju procesā.

- Kopīgas mācību ekskursijas, kur mācībspēki kopā ar studentiem iepazīstas ar aktualitātēm nozarē, pielieto praktisko gadījumu analīzē nodarbībās auditorijā. Parasti šādās ekskursijā piedalās vairāki mācībspēki.
- Vismaz vienu reizi gadā mācībspēki piedalās kopīgā izglītojošā ekskursijā, kur notiek tuvāka savstarpēja iepazīšanās, tiek veicinātas pozitīvas emocijas un savstarpēja sadarbība. 2019. gada maijā notika ekskursija uz Gruziju, kur mācībspēki un augstskolas personāls apmeklēja Tbilisi universitāti un vēsturiskus objektus.

Pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī programmas ietvaros ir iesaistīti 52 pasniedzēji uz 449 studējošajiem.

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	1_Statistika par studējošajiem_BUV.docx	1_Statistika par studējošiem_BUV_EN.docx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	2_pielikums_Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam_LV.doc	2_Atļaušana valsts izglītības standartam_BUV_EN.doc
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)	3_pielikums Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstība profesiju standartam_LV.doc	3_pielikums_EN_Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstība profesiju standartam Uzņēmuma vadītājs vadītāja vietnieks.doc
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	4_Studiju kursu kartējums_BUV.doc	4_pielikums_EN_Studiju kursu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai_EN.doc
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	5_Studiju programmas plāns_BUV.doc	5_pielikums_EN_Studiju programmas plāni.doc
Studiju kursu/ moduļu apraksti	6_pielikums_BUV_LV.zip	6_pielikums_BUV_EN.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs	7_pielikums Par studiju programmas apgūšanu izsniedzama diploma paraugs_LV.doc	7_pielikums_ diploma paraugs_EN_ļabots.doc
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības iegūvi citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	8_Vienošanās par sadarbību ar citu akreditētu augstskolu_BUV.zip	8_Vienošanās par studiju turpināšanu_BUV_EN.zip
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_BUV.pdf	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_BUV_EN.pdf
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmeni atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	10_Apliecinājums par svešvalodu prasmi_BUV.pdf	10_Apliecinājums par svešvalodu prasmi_BNUV_EN.pdf
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.		
Studiju līguma paraugs-i	11_Studiju pielikums_LV.zip	11_Studiju pielikums_EN.zip
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.		

Biznesa stratēģiskā vadība

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Biznesa stratēģiskā vadība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	47345
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Jevgenijs</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Kurovs</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>jevgenijs.kurovs@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.oec.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	26478976
Studiju programmas mērķis	<i>Attīstīt efektīvus 21. gadsimta vadītājus, kuri ir spējīgi vadīt organizācijas dinamiskos un sarežģītos apkārtējās vides apstākļos. Programmas specifiskais mērķis ir pamatojoties uz studentu iepriekš iegūtajām transformējamām prasmēm attīstīt maģistra līmeņa zināšanas un prasmes biznesa un vadībzinību jomā tādejādi paaugstinot viņu iepriekš iegūtas izglītības pielietojamību un nākotnes karjeras perspektīvas.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<i>Nodrošināt nākotnes vadītājus ar stratēģisku skatījumu uz organizāciju un fundamentālām zināšanām galvenajās biznesa funkcijās, kā arī nodrošina skaidru izpratni par to kā šīs funkcijas ir integrētas veiksmīgās 21. gadsimta organizācijās. Programma palīdz attīstīt uzņēmējiem raksturīgas īpašības un prasmes, sagatavo studentus par efektīviem, radošiem un kritiski un analītiski domājošiem vadītājiem, kuri ir spējīgi vadīt pārmaiņu procesus organizācijās.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>Zināšanas:</p> <p>MSV-Z1: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas un izpratni uzņēmējdarbībā atbilstoši vadībzinības jomas teorētiskajām nostādnēm, jaunākajiem atklājumiem un pētījumiem</p> <p>MSV-Z2: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas radošai problēmu risināšanai, pētniecībai un vadības procesu nodrošināšanai uzņēmumā sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, tajā skaitā darbojoties saskarē ar citām vadībzinības jomām</p> <p>Prasmes:</p> <p>MSV-P1: Prot patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un pieejas problēmu risināšanai un uzņēmuma attīstībai, lai veiktu augsti kvalificētas uzņēmējdarbības vadītāja profesionālās funkcijas.</p> <p>MSV-P2: Spēj argumentēti prezentēt, izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem vadībzinību nozares un uzņēmējdarbības jomas aspektiem</p> <p>MSV-P3: Spēj sadarboties, vadīt komandu sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, uzņemties atbildību par tās rezultātiem, plānot, analizēt un izvērtēt rezultātus, tādējādi veicinot attīstību, jaunu zināšanu radīšanu un uzņēmējdarbības attīstību</p> <p>Kompetences:</p> <p>MSV-K1: Spēj izvēlēties atbilstošas pētnieciskas pieejas, kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas vadībzinībā, pieņemt un pamatot lēmumus kompleksu vadības problēmu risināšanai</p> <p>MSV-K2: Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu profesionālas uzņēmējdarbības vadības attīstībā, parādot izpratni un atbildību un izvērtējot iespējamo ietekmi uz organizāciju, vidi un sabiedrību</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Maģistra darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 1 gadi, 1 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	1
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	42

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: • ir iegūts bakalaura profesionālais grāds vadībinību, ekonomikas vai finanšu jomā vai 2. līmeņa augstākā profesionālā kvalifikācija vadībinību, ekonomikas vai finanšu jomā; • ir iegūts bakalaura akadēmiskais grāds vadībinību, ekonomikas vai finanšu jomā pabeidzot studiju programmu, kuras ilgums ir vizmas 4 gadi; • ir iegūts bakalaura vai maģistra grāds citās sociālo zinātņu nozarēs vai radniecīgo zinātņu nozarēs: matemātikā, datorzinātnē, informācijas tehnoloģijās vai inženierzinātnē un ir vismaz 2 gadu praktiska darba pieredze uzņēmējdarbības vai ekonomikas jomā. • Tālmācības programmai: Iestājpārbaudījums angļu valodā. (tikai ārvalstu reflektantiem)* *Iestājpārbaudījums jākārt, ja CE rezultāts angļu valodā ir zemāks par B2 līmeni. Iestājpārbaudījums angļu valodā nav jākārt reflektantiem, kuri CE angļu valodā ieguvuši B2 līmeni vai augstāku novērtējumu, iepriekšējo izglītību apguvuši angļu valodā vai uzrāda pozitīvu IELTS (ar vērtējumu vismaz 6) vai TOEFL (ar vērtējumu vismaz 500) sertifikātu, vai tam pielīdzināmu citu starptautisku sertifikātu.</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais maģistra grāds vadībinātnē</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika neklātiene - tālmācība - 1 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene - tālmācība</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>1</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>6</i>
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>42</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: • ir iegūts bakalaura profesionālais grāds vadībinību, ekonomikas vai finanšu jomā vai 2. līmeņa augstākā profesionālā kvalifikācija vadībinību, ekonomikas vai finanšu jomā; • ir iegūts bakalaura akadēmiskais grāds vadībinību, ekonomikas vai finanšu jomā pabeidzot studiju programmu, kuras ilgums ir vizmas 4 gadi; • ir iegūts bakalaura vai maģistra grāds citās sociālo zinātņu nozarēs vai radniecīgo zinātņu nozarēs: matemātikā, datorzinātnē, informācijas tehnoloģijās vai inženierzinātnē un ir vismaz 2 gadu praktiska darba pieredze uzņēmējdarbības vai ekonomikas jomā. • Tālmācības programmai: Iestājpārbaudījums angļu valodā. (tikai ārvalstu reflektantiem)* *Iestājpārbaudījums jākārt, ja CE rezultāts angļu valodā ir zemāks par B2 līmeni. Iestājpārbaudījums angļu valodā nav jākārt reflektantiem, kuri CE angļu valodā ieguvuši B2 līmeni vai augstāku novērtējumu, iepriekšējo izglītību apguvuši angļu valodā vai uzrāda pozitīvu IELTS (ar vērtējumu vismaz 6) vai TOEFL (ar vērtējumu vismaz 500) sertifikātu, vai tam pielīdzināmu citu starptautisku sertifikātu.</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais maģistra grāds vadībinātnē</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Studiju programmas "Biznesa stratēģiskā vadība" parametri

Studiju programmas nosaukums	Biznesa stratēģiskā vadība
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Strategic Business Management
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	47345
Studiju programmas veids un līmenis	<i>Profesionāla maģistra studiju programma</i>
Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	<i>Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) un Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) 7. līmenis</i>
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	<i>42 KP, (63 ECTS)</i>
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda	
pilna laika klātienē	<i>1 gads un 1 mēnesis</i> <i>Latviešu valoda</i>
pilna laika neklātienē	-
pilna laika neklātienē (tālmācība)	-
nepilna laika klātienē	-

nepilna laika neklātiene	-
nepilna laika neklātiene (tālmācība) (Paredzēts atvērt 2020.g. Septembrī)	<i>1 gads un 6 mēneši</i> <i>Angļu valoda</i>
Īstenošanas vieta	<i>Rīga, Meža iela 3, RISEBA</i>
Studiju programmas direktors/-e	<i>Jevgenijs Kurovs Dr.oec.</i>
Uzņemšanas prasības	<p>Iepriekšējā izglītība:</p> <ul style="list-style-type: none"> · ir iegūts bakalaura profesionālais grāds vadībizinību, ekonomikas vai finanšu jomā vai 2. līmeņa augstākā profesionālā kvalifikācija vadībizinību, ekonomikas vai finanšu jomā; · ir iegūts bakalaura akadēmiskais grāds vadībizinību, ekonomikas vai finanšu jomā pabeidzot studiju programmu, kuras ilgums ir vizmas 4 gadi; · ir iegūts bakalaura vai maģistra grāds citās sociālo zinātņu nozarēs vai radniecīgo zinātņu nozarēs: matemātikā, datorzinātnē, informācijas tehnoloģijās vai inženierzinātnē un ir vismaz 2 gadu praktiska darba pieredze uzņēmējdarbības vai ekonomikas jomā; <p>· Tālmācības programmai: Iestājpārbaudījums angļu valodā. (tikai ārvalstu reflektantiem)* *Iestājpārbaudījums jākārt, ja CE rezultāts angļu valodā ir zemāks par B2 līmeni. Iestājpārbaudījums angļu valodā nav jākārt reflektantiem, kuri CE angļu valodā ieguvuši B2 līmeni vai augstāku novērtējumu, iepriekšējo izglītību apguvuši angļu valodā vai uzrāda pozitīvu IELTS (ar vērtējumu vismaz 6) vai TOEFL (ar vērtējumu vismaz 500) sertifikātu, vai tam pielīdzināmu citu starptautisku sertifikātu.</p> <p>Uzņemšana notiek saskaņā ar UZŅEMŠANAS NOTEIKUMIEM, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</p>
Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	<i>profesionālais maģistra grāds vadībizinātnē - sociālo zinātņu maģistra grāds vadībizinātnē (Mg.soc.)</i>

Studiju programmas mērķis	<i>Attīstīt efektīvus 21. gadsimta vadītājus, kuri ir spējīgi vadīt organizācijas dinamiskos un sarežģītos apkārtējās vides apstākļos. Programmas specifiskais mērķis ir pamatojoties uz studentu iepriekš iegūtajām transformējamām prasmēm attīstīt maģistra līmeņa zināšanas un prasmes biznesa un vadībizinību jomā tādejādi paaugstinot viņu iepriekš iegūtas izglītības pielietojamību un nākotnes karjeras perspektīvas.</i>
---------------------------	---

Studiju programmas uzdevumi	<i>Nodrošināt nākotnes vadītājus ar stratēģisku skatījumu uz organizāciju un fundamentālām zināšanām galvenajās biznesa funkcijās, kā arī nodrošina skaidru izpratni par to kā šīs funkcijas ir integrētas veiksmīgās 21. gadsimta organizācijās. Programma palīdz attīstīt uzņēmējiem raksturīgas īpašības un prasmes, sagatavo studentus par efektīviem, radošiem un kritiski un analītiski domājošiem vadītājiem, kuri ir spējīgi vadīt pārmaiņu procesus organizācijās.</i>
-----------------------------	---

Zināšanas:

MSV-Z1: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas un izpratni uzņēmējdarbībā atbilstoši vadībizības jomas teorētiskajām nostādnēm, jaunākajiem atklājumiem un pētījumiem

MSV-Z2: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas radošai problēmu risināšanai, pētniecībai un vadības procesu nodrošināšanai uzņēmumā sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, tajā skaitā darbojoties saskarē ar citām vadībizības jomām

Prasmes:

MSV-P1: Prot patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un pieejas problēmu risināšanai un uzņēmuma attīstībai, lai veiktu augsti kvalificētas uzņēmējdarbības vadītāja profesionālās funkcijas.

MSV-P2: Spēj argumentēti prezentēt, izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem vadībizību nozares un uzņēmējdarbības jomas aspektiem

MSV-P3: Spēj sadarboties, vadīt komandu sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, uzņemties atbildību par tās rezultātiem, plānot, analizēt un izvērtēt rezultātus, tādējādi veicinot attīstību, jaunu zināšanu radīšanu un uzņēmējdarbības attīstību

Kompetences:

MSV-K1: Spēj izvēlēties atbilstošas pētnieciskas pieejas, kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas vadībizībā, pieņemt un pamatot lēmumus kompleksu vadības problēmu risināšanai

MSV-K2: Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu profesionālas uzņēmējdarbības vadības attīstībā, parādot izpratni un atbildību un izvērtējot iespējamo ietekmi uz organizāciju, vidi un sabiedrību

Salīdzinot izmaiņas programmā no 2015. līdz 2019.gadam, notika sekojošās izmaiņas un precizējumi:

Jauns kurss: esošais kurss "Biznesa modeļi" 1 KP aizstāts ar kursu "Risku pārvaldība" 1KP.

Precizējumi, apvienojumi vai korekcijas studiju kursu nosaukumos:

- Precizēts studiju kursa "Pārrunu vadīšana" 1 KP nosaukums uz "Pārrunu vadība un konfliktu risināšana" 1 KP.
- Precizēts studiju kursa "Korporatīvā pārvaldība un biznesa ilgtspēja" 1 KP nosaukums uz "Korporatīva sociāla atbildība un ilgtspēja" 1 KP.
- Precizēts studiju kursa "Inovācija un intelektuālā īpašuma aizsardzība" 2 KP nosaukums uz "Inovācija un organizāciju attīstība" 2 KP.
- Precizēts studiju kursa "Dažādības vadība psiholoģija" 1 KP nosaukums uz "Dažādības vadība" 1 KP.
- /2019.studiju gada studenti: 2019. gadā oktobrī absolvēja pēdējā grupa krievu valodā.
- Savukārt jaunajā 2019./2020.studiju gadā- septembrī (2019) tika uzņemti studenti tikai latviešu grupā maģistra studijās "Biznesa stratēģiskā vadība".

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Maģistra studiju programma „Biznesa stratēģiskā vadība” 2017./2018. studiju gadā, pirmo reizi tika uzņemta grupa krievu valodā. Tādejādi, maģistra studiju programmā ‘Biznesa stratēģiskā vadība’, bija divas grupas. 2017./2018. studiju gadā kopējais studentu skaits bija 19 studenti. 2018./2019. mācību studiju gadā situācija bija līdzīga, divas grupas un kopējais studentu skaits sasniedza 25 maģistrantus. 2019./2020. mācību studiju gadā situācija pamainījās, sakarā ar izglītības likuma maiņu, nebija iespējas uzņemt studentus krievu grupās, tāpēc palika tikai viena grupa latviešu valodā. Studentu skaits 10. Tas arī ir galvenais skaidrojums, kāpēc samazinājies studentu skaits 2019./2020. studiju gadā. Studiju finansējuma avots ir 100% privāts finansējums; programmas pastāvēšanas laikā bija vairāki studējošo no ārvalstīm. Kopš 2015. gada studiju programmā tiek uzņemti studenti tikai pilna laika klātienē.

2018./2019. studiju gads bija visbagātākais studentu skaita ziņā, tika uzņemti 25 studenti divās grupās: latviešu grupā 8 studenti un krievu grupā 17 studenti. 2018./2019. gadā programmu absolvēja 19 pilna laika studenti, 5 studenti no latviešu grupas un 14 studenti no krievu grupas. Liels studentu skaits grupā ir skaidrojams ar to, ka tas bija pēdējais gads, kad bija atvērta uzņemšana krievu plūsmā. Daudzi studenti izmantoja pēdējo iespēju un pieteicās studijām krievu valodā.

Studējošo atbirums, 2018./2019. studiju gadā no programmas “Biznesa stratēģiskā vadība” tika eksmatrikulēti 6 studenti. Galvenie atbiruma iemesli ir: 100% gadījumu par studiju neuzsākšanu pēc studiju pārtraukuma.

2019./2020. studiju gadā programma tiek īstenota tikai latviešu valodā; finansējuma avoti ir 100%

privāts finansējums; programmā nav studējošo no ārvalstīm.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programma „Biznesa stratēģiskā vadība” mērķi un uzdevumi nosaka tās saturu. Studiju programma sastāv no 12 kursiem, profesionālās prakses un maģistra darba.

Studiju programma paredz vienu praksi, kas tiek īstenota praktiski veicama projekta vai pētniecības veidā kādā no biznesa jomas organizācijām vai uzņēmumiem, vai arī biznesa simulācijas veidā.

Prakses mērķis ir profesionālo prasmju attīstība praktisku problēmu risināšanai izpildot un analizējot individuālo projektu saistībā ar organizācijas vai biznesa vienības stratēģisko vadību.

Zināšanu apguve studiju programmā ietver teorijas, instrumentus, praktiskus piemērus, lekcijas, grupu uzdevumus, interaktīvās diskusijas un biznesa jomu pārstāvošu vieslektoru lekcijas. Mācīšanās programmas ietvaros, galvenokārt, notiek darba grupās un pašmācības ceļā, kas ir visu programmas kursu būtiska mācīšanās daļa. No studentiem tas prasa iknedēļas intensīvu lasīšanu, lai sagatavotos katrai lekcijai. Tādēļ mācīšanās stils ir līdzdalība, un studentu grupa līdzinās sabiedrībai, kurā studenti meklē iespējas savām idejām, apspriež un dalās tajās. Datoru un citas simulācijas, ka arī lomu spēles un video mācīšanās ir mācību procesa neatņemama daļa.

Studiju programma ietver specializētas individuāli izvēlētas zinātnes jomas: līdzdalību metodoloģiskos un profesionālos semināros, kā arī zinātniskajās konferencēs, kā piemēram RISEBA sadarbībā ar Starptautisko inovatīvo farmaceitisko firmu asociāciju (SiFFA) Starptautiskā studentu zinātniski pētniecisko un mākslinieciskās jaunrades darbu konferencē “Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos – 2019”, RISEBA 12. ikgadēja starptautiskā zinātniskā Baltijas biznesa vadības konference ASBBMC 2019 “Foreseeing Challenges and Opportunities for Organizations at the Macro and Micro Level”, kas notika 2019.gada 21.-23. februārī, Rīgā RISEBA Arhitektūras un mediju centrā H₂O 6. Mācīšanās un mācīšana ir virzīta uz praktiskām studijām. Teorijas un modeļi tiek apgūti un mācīti, tos praktiski izmantojot biznesa vadības praktiskos projektos un piemēros un organizāciju un uzņēmumu vadības un globālo biznesa problēmu analīzē. Arī maģistra darbs ir saistīts ar reāliem biznesa vadības jautājumiem. Studenti raksta darbu sadarbībā ar kādu biznesa organizāciju apvienojot akadēmisko un praktisko pētījumu.

Studiju programma “Biznesa stratēģiskā vadība” ir īsa un studijas notiek intensīvi. Tāpēc studiju programmas “Biznesa stratēģiskā vadība” uzņemšanas prasības ir – 1) ir iegūts bakalaura profesionālais grāds vadībinību, ekonomikas vai finanšu jomā vai 2. līmeņa augstākā profesionālā kvalifikācija vadībinību, ekonomikas vai finanšu jomā; 2) ir iegūts bakalaura akadēmiskais grāds vadībinību, ekonomikas vai finanšu jomā pabeidzot studiju programmu, kuras ilgums ir vizmas 4 gadi; 3) ir iegūts bakalaura vai maģistra grāds citās sociālo zinātņu nozarēs vai radniecīgo zinātņu nozarēs: matemātikā, datorzinātnē, informācijas tehnoloģijās vai inženierzinātnē un ir vismaz 2 gadu praktiska darba pieredze uzņēmējdarbības vai ekonomikas jomā.

Tādējādi studiju programma “Biznesa stratēģiskā vadība” iegūstamais grāds, programmas mērķi, uzdevumi un sagaidāmie rezultāti, kā arī uzņemšanas nosacījumi ir savstarpēji saistīti un pamatojas vadībinātnes profesionālajā standartā.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Maģistra studiju programmas „Biznesa stratēģiskā vadība” saturs tiek aktualizēts katru gadu atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes tendencēm. Atbilstību darba tirgus tendencēm un profesionālās vides prasībām nodrošina vadības profesionāļu piesaistīšana studiju kursu docēšanai.

Atbilstību zinātnes prasībām nodrošina docētāju piedalīšanās starptautiskās zinātniskās konferencēs un pētījumu publicēšana zinātniskos izdevumos, attiecīgi arī studiju kursa papildināšana atbilstoši aktualitātēm zinātnē. Zinātnisko darbu veikšanā tiek iesaistīti arī programmas studenti. Piemēram, maģistra darbu ietvaros veiktie pētījumi tiek prezentēti gan zinātniskajās, gan nozares profesionālajās konferencēs.

Studiju programmai ir izveidota arī studiju programmas padome, kurā ir augstskolas, mācībspēku, studentu, absolventu un darba devēju pārstāvji. Studiju programmas padomes sēdēs tiek izskatīti studiju rezultāti un apstiprinātas ierosinātās izmaiņas studiju programmā.

Profesionālās zināšanas, ko piedāvā programma, varētu būt interesantas plašam cilvēku lokam, kas strādā vai plāno strādāt par augstākā un vidējā līmeņa vadītājiem, administratoriem, personāla un projektu vadītājiem organizācijās un uzņēmumos publiskā un privātā sektorā, kā arī personām, kuras plāno veidot savus uzņēmumus.

„Labi speciālisti ir nepieciešami ikvienā nozarē”, kā norādījusi [Ekonomikas ministrija \(EM\)](#). Ekonomikas ministrija (EM) norāda: „vidējā termiņa un ilgtermiņa Latvijas ekonomikas pārstrukturizācijas iespaidā, sagaidāmas izmaiņas darbaspēka pieprasījumā pa profesiju grupām. Aizvien straujāk pieaugs pieprasījums pēc augstas kvalifikācijas speciālistiem. Tiks meklēti **komercdarbības un pārvaldes speciālisti**, kā arī juridisko un sociālo zinātņu speciālisti. Tomēr jāņem vērā, ka lielais studējošo skaits šajās zinātnēs radīs arī konkurenci darba tirgū.

Gandrīz jebkurā jomā atbilstoši kvalificēts un zinošs speciālists vienmēr būs pieprasīts un atbilstoši apmaksāts. Tajā pašā laikā jāuzsver, ka mūsdienās ekonomikas struktūras izmaiņas ir ļoti cieši saistītas ar globāliem procesiem un var notikt salīdzinoši strauji. Tas nozīmē, ka arī darbaspēkam ir jābūt elastīgam un spējīgam pielāgoties apstākļiem. Tāpēc izšķiroša nozīme darba tirgū ir indivīda spējai ne tikai profesionāli pilnveidoties kādā konkrētā profesijā, bet arī spēt apgūt dažādas starpdisciplinārās prasmes, tādējādi iegūstot lielas priekšrocības konkurencei darba tirgū.”

Pieprasījumu pēc augsti kvalificētiem darbiniekiem apstiprināja uzņēmuma „CV Online” Pārdošanas daļas vadītāja Ilze Bruņeniece, minot ka darba tirgū ir pieprasījums pēc izciliem speciālistiem ar vispusīgām zināšanām un radošu garu.

Kā pieprasītākās šodienas profesijas tika nosauktas pārdošanas speciālisti, tirdzniecības pārstāvji, **uzņēmumu, nodaļu un filiāļu vadītāji**, transporta un loģistikas speciālisti, finanšu analītiķi, grāmatveži, apdrošināšanas speciālisti, mārketinga speciālisti. Nākotnē perspektīvākās profesijas

savukārt varētu būt informācijas tehnoloģiju speciālisti, pārdošanas un mārketinga speciālisti, **vadītāji**, finanšu speciālisti, transporta un loģistikas speciālisti, inženiertehniskie speciālisti, medicīnas un farmācijas darbinieki, ražošanas darbinieki.

Profesionālās maģistra programmas „Biznesa stratēģiskā vadība” īpaša vērība tiek pievērsta transformējamo prasmju attīstīšanai, kā piemēram komunikācijas prasmes, spēja pārvaldīt tehnoloģijas, līderības prasmes un sapratne par globalizācijas procesiem. Tas ļauj secināt, ka programmas absolventi varēs labi iekļauties darba tirgu vai arī paši kļūt par darba devējiem.

Pēc maģistra studiju programmas apguves piešķir **profesionālo maģistra grādu vadībinātnē**. Programma neparedz profesionālās kvalifikācijas piešķiršanu.

2.2. Studiju kursoš/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

Studiju programmas „Biznesa stratēģiskā vadība” sastāv no 5 studiju moduļiem, kuriem ir izstrādāts moduļa apraksts, kas nosaka:

- 1) studiju moduļa apguves rezultātā sasniedzamos studiju rezultātus;
- 2) studiju darba laika plānojumu;
- 3) studiju kursus, kas iekļauti studiju modulī.

Īpaša nozīme tiek pievērsta studējošā personības attīstībai un vadītāja prasmju pilnveidošanai. Studiju kursi ir Studiju programmas konceptuālais plāns ir apkopots 2.1.tabulā.

2.1.tabula

Profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmu „Biznesa stratēģiskā vadība” konceptuālais plāns pa studiju moduļiem

Studiju modulis	Latvijas KP	ECTC
<i>Biznesa stratēģija un modeļi</i>	4	6
<i>Efektīva vadītāja prasmes</i>	4	6
<i>Globalizācija, tirgi un finanses</i>	4	6
<i>Personāla, informācijas un zināšanu vadīšana</i>	4	6
<i>Praktiskie projekti un pētniecība (prakse)</i>	6	9
<i>Maģistra darbs</i>	20	30

Studiju programmas saturs tika izstrādāts sekojošā loģiskā secībā:

- Speciālista sagatavošanas aktualitāte un speciālista modeļa izstrādāšana;
- Profesionālo kompetenču jomas noteikšana;
- Zināšanu un prasmju noteikšana, kuras ir nepieciešamas profesionālo funkciju izpildei;
- Studiju programmas mērķu un uzdevumu noteikšana;
- Studiju kursu kopuma izveidošana saskaņā ar programma mērķiem un uzdevumiem, kuri ir vērsti uz nepieciešamo zināšanu un nepieciešamo prasmju gūšanu, t.i. mācību programmas struktūras izveidošana;
- Personu loka noteikšana, kuriem dotā programma būtu interesanta.

Studiju programmas moduļi ir veidoti tā, lai tie pārklātu visas biznesa uzņēmuma pamatfunkcijas tādejādi sniedzot studējošajiem (potenciālajiem vadītājiem) stratēģisku skatījumu uz organizāciju un tās vadību.

Profesionālo augstākās izglītības maģistra studiju programmas „Biznesa stratēģiskā vadība” **mērķis** ir attīstīt efektīvus 21. gadsimta vadītājus, kuri ir spējīgi vadīt organizācijas dinamiskos un sarežģītos apkārtējās vides apstākļos. Programmas specifiskais mērķis ir pamatojoties uz studentu iepriekš iegūtajām transformējamām prasmēm attīstīt maģistra līmeņa zināšanas un prasmes biznesa un vadībzinību jomā tādejādi paaugstinot viņu iepriekš iegūtas izglītības pielietojamību un nākotnes karjeras perspektīvas.

Programma **uzdevumi** ir nodrošināt nākotnes vadītājus ar stratēģisku skatījumu uz organizāciju un fundamentālām zināšanām galvenajās biznesa funkcijās, kā arī nodrošina skaidru izpratni par to kā šīs funkcijas ir integrētas veiksmīgās 21. gadsimta organizācijās. Programma palīdz attīstīt uzņēmējiem raksturīgas īpašības un prasmes, sagatavo studentus par efektīviem, radošiem un kritiski un analītiski domājošiem vadītājiem, kuri ir spējīgi vadīt pārmaiņu procesus organizācijās.

Zemāk aprakstītais speciālista modelis rod pamatu zināšanu, prasmju un kompetenču noteikšanai, kurām ir jābūt speciālistam veiksmīgai savu profesionālo funkciju izpildei. Profesionālā maģistra studiju programma „Biznesa stratēģiskā vadība” paredz, ka tās sekmīgas absolvēšanas rezultātā absolvents ir sasniedzis sekojošus **studiju rezultātus**:

- Ir apguvis biznesa vadībā izmantotās teorijas un izprot to pielietojumu pētniecībā un praksē [zināšanas];
- Ir padziļināti apguvis zinātniski pētnieciskā darba metodoloģijas teorētiskās nostādnes [zināšanas];
- Spēj identificēt un pamatot izpētei nepieciešamos biznesa vadības aspektus, izvēlēties atbilstošas pētnieciskas pieejas, iegūt un analizēt datus. Spēj veikt patstāvīgu pētniecisko darbību, izpildot visus pētījuma posmus [prasmes];
- Spēj patstāvīgi izvēlēties un pielietot praksē piemērotāko metodoloģiju un risinājumu veidu kompleksu organizāciju vadības problēmu novēršanai [prasmes];
- Spēj pieņemt uz pierādījumiem balstītus lēmumus vadības zinātnē un praksē, kā arī izprot to nepieciešamību, izvērtē perspektīvo ietekmi uz organizāciju, nosaka tālākās rīcības mērķus, pamato priekšlikumu formulēšanu organizācijas vadībai, strukturālām un organizatoriska rakstura izmaiņām [prasmes, kompetences];
- Ir apguvis un spēj praksē pielietot mūsdienās aktuālas līderības un pārmaiņu vadības prasmes [prasmes, kompetences];
- Spēj pamatot, argumentēt un aizstāvēt savu viedokli, iesaistīties debatēs, kā arī strādāt grupā kolektīva risinājuma izstrādāšanā, ievērojot profesionālās darbības ētiskos aspektus [prasmes];

- Spēj apgūt jaunas zināšanas un sekot līdzi vadībzinību jomas attīstībai pēc studiju beigām un radoši tās pielietot pētniecībā un praksē, veicinot nozares attīstību [prasmis, kompetences];
- Spēj darboties lokālos un starptautiskos zinātniskos projektos uzņēmumu un organizāciju vadībā, nepieciešamības gadījumā veidojot sadarbību ar citu nozaru profesionāļiem un integrējot dažādu jomu zināšanas pētnieciskās problēmas risināšanā [kompetences];
- Maģistra darba ietvaros demonstrē spēju patstāvīgi formulēt un analizēt aktuālas problēmas biznesa vadībā, veikt zinātniskās literatūras apkopojumu, izstrādāt konceptuālo modeli, izvēlēties piemērotāko veidu problēmas risināšanai nepieciešamo datu ieguvei, veikt datu apstrādi, apkopot iegūto informāciju, analizēt to, sniegt savu novērtējumu un prezentēt rezultātus akadēmiskā teksta formā [zināšanas, prasmes, kompetences].

Studiju rezultātu sasniegšanu nodrošina studiju programmā iekļautie studiju priekšmeti, kuriem attiecīgi ir definēti izmērāmi rezultāti, kas tiek sasniegti, sekmīgi apgūstot konkrēto studiju priekšmetu.

Profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programma „Biznesa stratēģiskā vadība” mērķi un uzdevumi nosaka tās saturu. Studiju programma sastāv no moduļiem (katram no tiem ir obligātā daļa un obligātās daļas izvēles kursi), profesionālās prakses un maģistra darba.

Studiju programma paredz vienu praksi, kas tiek īstenota praktiski veicama projekta vai pētniecības veidā kādā no biznesa jomas organizācijām vai uzņēmumiem, vai arī biznesa simulācijas veidā. Prakses mērķis ir profesionālo prasmju attīstība praktisku problēmu risināšanai izpildot un analizējot individuālo projektu saistībā ar organizācijas vai biznesa vienības stratēģisko vadību.

Studiju kursu saturs izriet no studiju kursa mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, savukārt tie izriet no programmas mērķa un sasniedzamajiem rezultātiem. Sasaiste ir redzama no studiju programmas kartējumā. Katrs studiju kurss ir nodrošina 2 līdz 4 programmas sasniedzamo rezultātu apguvi. Katram programmas sasniedzamajam rezultātam atbilst vairāki studiju kursi.

Studiju kursi tiek plānoti noteiktā secībā, lai nodrošinātu secīgu un konsekventu zināšanu apguvi un to praktisku pielietošanu.

Pirms maģistra darba izstrādes, studējošie apgūst zināšanas kursā “Pētniecība biznesā”, iziet profesionālo praksi uzņēmējdarbībā un attiecīgi pēc tam veic maģistra darba izstrādi.

Profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programma „Stratēģiskā biznesa vadība” sastāv no studiju moduļiem, kuros savukārt ir iekļauti 2 līdz 4 studiju kursi, kā redzams 2.2. tabulā.

2.2.tabula

Profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmu „Stratēģiskā biznesa vadība” studiju moduļu un studiju kursu plānojums

Moduļa nosaukums	Kursi	Daļa	KP	ECTC	KP kopā
Biznesa stratēģijas un modeļi	Biznesa konkurētspēja un stratēģiskā vadīšana starptautiskā vidē	A	2	3	4
	Risku pārvaldība	A	1	1.5	
	Finanses stratēģisku lēmumu pieņemšanai	B	1	1.5	

Efektīva vadītāja prasmes	Mūsdienu vadības psiholoģija	A	2	3	4
	Pārrunu vadība un konfliktu risināšana	C	1	1,5	
	Korporatīvā sociālā atbildība un ilgtspēja	A	1	1,5	
Personāla, informācijas un zināšanu vadīšana	Personāla un pārmaiņu vadība	B	2	3	4
	Inovācija un organizāciju attīstība	B	2	1,5	
Globalizācija, tirgi un finanses	Globalizācijas procesi un marketinga	B	1	1,5	4
	Finanšu tirgi un institūcijas	B	2	3	
	Dažādības vadība	C	1	1,5	
Praktiskie projekti un pētniecība (6KP)	Prakse (Pētniecība biznesā)	A	6	9	6
Maģistra darbs		A	20	30	20
					42

Studiju moduļiem ir definēti specifiski mērķi no kuriem savukārt izriet atsevišķo kursu mērķi.

Biznesa stratēģija un modeļi

Moduļa pamatmērķis ir sniegt nākotnes biznesa līderiem zināšanas kā izmantojot ārējas vides labvēlīgās iespējas uz uzņēmuma resursu un kompetenču vadības pamata, tiek sasniegtas un noturētas uzņēmuma konkurētspējas priekšrocības, izmantojot dinamiskās spējas, vērtību inovācijas un biznesa modeļu inovācijas. Moduļa ietvaros maģistranti attīstīs zināšanas un prasmes par korporāciju finanšu vadību, izmantojot finanšu plānošanas tehnikas, kā arī pilnveidos prasmes biznesa ideju identificēšanā, un iemaņas jaunu konkurētspējīgas uzņēmējdarbības formu attīstīšanā.

Efektīva vadītāja prasmes

Moduļa pamatmērķis ir sniegt maģistrantiem sociālās zināšanas un prasmes, kuras nepieciešamas mūsdienu biznesa vadītājam. Veidot izpratni par organizāciju un biznesa psiholoģijas nostādņēm, vadītāju un darbinieku uzvedības sociālpsiholoģiskām likumsakarībām un to ietekmi uz darba organizācijas darba efektivitāti. Sniegt uzņēmējdarbības studentiem izpratni par ilgtspējīgu biznesu un **korporatīvo sociālo atbildību**, to ietekmi uz konkurētspēju, vidi, sabiedrību. Dod iespēju studējošajiem iegūt zināšanas un pieredzi īpaši sarežģītu biznesa pārrunu vadībā, iepazīt dažādas mākslu metodes un tehnikas, kas orientētas uz organizācijā notiekošo procesu radošu izpēti un aktivizēšanu.

Personāla, informācijas un zināšanu vadīšana

Moduļa pamatmērķis ir sniegt zināšanas par personāla un pārmaiņu vadīšanas procesu stratēģiskajiem aspektiem organizācijās, iepazīstināt ar pārmaiņu vadības teorijām, koncepcijām, un rīkiem. Šis daudzpusīgais modulis ir veidots ar nākotnes skatu uz organizāciju, tas sniegs zināšanas par inovācijas un intelektuālā īpašuma lomu uzņēmējdarbībā, kā arī praktisku pieredzi uzņēmuma inovācijas vadības un intelektuālā īpašuma novērtējumā un analizē. Moduļa ietvaros maģistranti iegūs zināšanas par jaunākajām tendencēm uzņēmuma informācijas sistēmu (IS) un informācijas tehnoloģijas pārvaldībā un vadībā.

Globalizācija, tirgi un finanses

Globalizācijas procesi un tirgiem ienes biznesa dzīvē gan draudus, gan iespējas. Moduļa mērķis ir radīt studentiem interesi un padziļinātu izpratni par globālajām tirgus tendencēm, kultūras daudzveidību un finanšu plūsmām, tai skaitā starptautiskā mārketinga vadīšanu un informācijas analīzi, finanšu tirgus uzbūvi, struktūru un darbību, finanšu institūcijām un to mijiedarbību.

Praktiskie projekti un pētniecība

Modulis ietver praksi, kas veltīta pētnieciskajam darbam. Tā galvenais uzdevums ir attīstīt studentu individuālās prasmes un papildināt viņu zināšanas biznesa un zinātniskajā pētniecībā, kas novestu pie augsta līmeņa maģistra darbu izstrādes, sniegt studentiem padziļinātu priekšstatu par pētījuma rezultātu novērtējumu sava pētnieciskā darba ietvaros un to pielietojumu biznesa vidē. Dod iespēju studējošajiem iegūt zināšanas un praktiskās iemaņas projektu pieteikumu sagatavošanā – iespēju meklēšanā, projekta idejas, mērķu, darba uzdevumu un sasniedzamo rādītāju formulēšanā, projekta komandas izveidē un vadīšanā, projekta pieteikuma gatavošanā un realizācijas uzsākšanā.

Studiju moduļos ietilpst obligātā vai ierobežotas izvēles daļa un arī brīvas izvēles daļa. Tā kā programma pamatojas uz studējošo iepriekš iegūtajām zināšanām un transformējamām prasmēm, tad ierobežota izvēle ir atkarīga no viņu iepriekšējās izglītības līmeņos apgūtajām prasmēm.

Ņemot vērā faktu, ka programmā studējošajiem ir uzkrāta praktiskā darba pieredze biznesa uzņēmumos un/vai viņi studiju laikā strādā šādos uzņēmumos, programmā ir paredzēti praktiskie projekti un prakse 6 KP apjomā. Jāatzīmē, ka programma praktiski orientēta un daudzi kursi kā noslēguma darbu paredz kādas konkrētas organizācijas analīzi un novērtēšanu atbilstoši kursa specifikai.

Zināšanu apguve studiju programmā ietver teorijas, instrumentus, praktiskus piemērus, lekcijas, grupu uzdevumus, interaktīvās diskusijas un biznesa jomu pārstāvošu vieslektoru lekcijas. Mācīšanās programmas ietvaros, galvenokārt, notiek darba grupās un pašmācības ceļā, kas ir visu programmas kursu būtiska mācīšanās daļa. No studentiem tas prasa iknedēļas intensīvu lasīšanu, lai sagatavotos katrai lekcijai. Tādēļ mācīšanās stils ir līdzdalība, un studentu grupa līdzinās sabiedrībai, kurā studenti meklē iespējas savām idejām, apspriež un dalās tajās. Datoru un citas simulācijas, ka arī lomu spēles un video mācīšanās ir mācību procesa neatņemama daļa.

Studiju programma ietver specializētas individuāli izvēlētas zinātnes jomas: līdzdalību metodoloģiskos un profesionālos semināros, kā arī zinātniskajās konferencēs. Mācīšanās un mācīšana ir virzīta uz praktiskām studijām. Teorijas un modeļi tiek apgūti un mācīti, tos praktiski izmantojot biznesa vadības praktiskos projektos un piemēros un organizāciju un uzņēmumu vadības un globālo biznesa problēmu analīzē. Arī maģistra darbs ir saistīts ar reāliem biznesa vadības jautājumiem. Studenti raksta darbu sadarbībā ar kādu biznesa organizāciju apvienojot akadēmisko un praktisko pētījumu.

Katra studiju moduļa un tajā iekļauto kursu metodiskais nodrošinājums tiek sistematizēts “Kursa (priekšmeta) komplektā”, kurš studējošajiem ir pieejams RISEBA e-apmācību portālā MOODLE. Komplektā ietilpst:

- kursa apraksts, kas ietver tēmas un sagaidāmos rezultātus;
- kursa kalendārais un metodiskais plāns;
- ieteicamās literatūras saraksts;
- mācību materiāli;
- studējošo patstāvīga darba plāns (tēmu saraksts);
- mājas darbu, kontroldarbu un testu uzdevumi;
- rakstisko pārbaudījumu uzdevumu varianti.

Bez tam studiju kursu metodiskajā nodrošinājumā ir (pieejami katram studentam MOODLE):

- metodiskie norādījumi kā izpildīt un noformēt kontroldarbus, patstāvīgos studiju darbus un maģistra darbus;
- studiju kursu un prakšu metodiskie norādījumi;
- mācību līdzekļi (vai atrodas bibliotēkā);
- akadēmiskā personāla konsultāciju grafiki;
- datorizētie studiju līdzekļi.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursus/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Katrā studiju kursā noteiktās zināšanas, prasmes un kompetences tiek novērtētas ar dažādiem pārbaudījumiem ievērojot studentcentrētas izglītības principus, kas ir:

- Mācībspēki pārzina pārbaudes un eksaminācijas metodes, kas ir attiecīgajā kursā vispiemērotākās;
- Studējošie, uzsākot attiecīgu studiju kursu, tiek informēti par vērtēšanas kritērijiem un metodēm;
- Vērtēšana ir konsekventa, taisnīga un piemērota visiem studentiem un tiek īstenota ar RISEBA apstiprinātām procedūrām;
- Vērtēšana sniedz studējošiem iespēju parādīt, kādā mērā tie ir sasnieguši sagaidāmos mācīšanās rezultātus. Studējošie saņem atgriezenisko saiti un padomus mācīšanās procesā;
- Atsevišķos studiju kursus tiek pieaicināti arī vairāk nekā viens eksaminētājs.

Visi studiju programmā paredzētie studiju kursi tiek īstenoti atbilstoši studiju kursu aprakstiem, kuros noteikta arī attiecīgā kursa vērtēšanas sistēma, ievērojot RISEBA vienoto vērtēšanas sistēmu. RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma ir veidota balstoties uz 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”:

- vērtēšanas atklātības princips – atbilstoši izvirzītajiem programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts prasību kopums studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšanai. Prasību kopums ir norādīts katrā studiju kursa aprakstā.
- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu, attiecīgi par visu programmas satura apguvi. Studējošais var aizstāvēt maģistra darbu tikai tad, kad ir apgūts viss programmas saturs.
- vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips – augstskola nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai. RISEBA Studiju nolikuma, kas tiek apstiprināts Senātā, 3.6.punktā ir noteikts – ja studējošais vēlas uzlabot savu gala atzīmi, viņam ir jāvienojas ar attiecīgo mācībspēku un programmas direktoru par laiku, jāsaņem no attiecīgās studiju programmas administratores noteiktas formas norīkojums atbilstoši papildus maksas pakalpojumu cenrādim.
- vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, testi, prezentācijas, patstāvīgie darbi, grupas darbi utt.). Prasības ir atkarīgas no studiju kursa specifikas un studiju procesa organizācijas, kā arī

studiju formas. Eksāmeni RISEBA tiek organizēti gan rakstiski, gan mutiski, tālmācības studentiem - elektroniski. Gala vērtējums pēc studiju kursa apguves ietver studenta darba novērtējumu visa studiju kursa apguves laikā, tajā skaitā, līdzdalību un darba kvalitāti nodarbībās, kontroldarbu un patstāvīgo darbu rezultātus, kā arī eksāmena vērtējumu. Kurša apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

RISEBA studiju un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas un tiek konsekventi ievērotas. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un Profesijas standartā noteiktām prasēm un zināšanu prasībām.

Studiju rezultātus RISEBA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 balļu sistēmā;
- kvantitatīvais vērtējums - kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Studijas balstās uz studējošā patstāvību, vienlaikus nodrošinot pasniedzēja vadību, un atbalstu. Katra studiju kursa aprakstā ir norādīts studējošo patstāvīgā darba apjoms un saturs, kā arī tā vērtēšanas metodes. E-RISEBA vidē tiek publiskoti katru studiju kursa vērtēšanas prasības, kritēriji un metodes atzīmju izlikšanai katram studiju kursam, kā arī vērtējumu skaidrojums. Studenti saņem skaidrojumu par vērtējumu, un, ja nepieciešams, padomus darba uzlabošanai. Praktiku un maģistra darbu vērtēšanu veic vairāki eksaminētāji; vērtēšana notiek ar apstiprinātām procedūrām, tiek taisnīgi pielietota visiem studentiem un ir konsekventa.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo praksi uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošo studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Maģistra studiju programmā „Biznesa stratēģiskā vadība” ir paredzēta viena prakse 6 KP apjomā, kas ir paredzēta pilna laika studijās studējošiem. Prakses uzdevumus un prasības reglamentē „Profesionālās darba prakses prasības maģistra studiju programmā „Biznesa stratēģiskā vadība””.

Prakses mērķi un uzdevumi ir noteikti prakses nolikumos, ar kuriem studenti tiek iepazīstināti uzsākot studijas. Prakses uzdevumi ir saistīti ar studiju programmas sagaidāmajiem rezultātiem (skat. Programmas karti) un nodrošina to apguvi. Prakses laikā studējošie pielieto studiju gadā apgūtās zināšanas un prasmes profesionālajā vidē

Atbilstoši nolikumam par prakses realizāciju tiek slēgti trīspusējie līgumi starp RISEBA, studējošo un praksi norosinošo organizāciju. Prakses noslēgumā studējošie sagatavo prakses atskaiti, kurā iekļauj prakses dienasgrāmatu un kuru paraksta prakses vadītājs no organizācijas. Studējošie praksi aizstāv komisijas priekšā un to vērtē organizācijas pārstāvis un vismaz divi mācībspēki.

Prakses mērķis ir nostiprināt praksē uzņēmējdarbības jomā iegūtās teorētiskās zināšanas atbilstoši attiecīgā uzņēmuma darbības jomai un specifikai.

Studējošais patstāvīgi vai ar RISEBA atbalstu izvēlas prakses vietu, noslēdz trīspusējo sadarbības līgumu un veic prakses uzdevumus 6 nedēļas.

Prakses novērtējuma iegūšanai studējošais nodod atskaiti, kura ietver prakses vadītāja (prakses

devēja uzņēmuma pārstāvja) novērtējumu, prakses dienasgrāmatu, kā arī aizstāv praksi noteiktajā termiņā, saskaņā ar studiju grafiku.

Paralēli sešu nedēļu praksei, tiek docēts kurss: Prakse 'Pētniecība biznesā'. RISEBA profesore Iveta Ludviga, atbalsta studentus ar visu nepieciešamo informāciju un studiju materiāliem par to, kā vislabāk apkopot prakses laikā iegūtos datus, tos analizēt un izdarīt secinājumus no iegūtiem rezultātiem. Pēc prakses izpildes perioda, studentiem ir paredzēta prakses aizstāvēšana. Kas ir vienlaikus studija kurss: Prakse 'Pētniecība biznesā' gala pārbaudes darbs. Pēc kura maģistranti var izmantot iegūtos datus arī savā noslēguma darbā.

Prakse angļu valodā ir paredzēta studentiem no ārzemēm. Studentiem ir iespēja iziet praksi, individuāli katram savā valstī, vai izmantot iespējas ko piedāvā programma ERASMUS+.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju beigās ir jāizstrādā un jāaizstāv **maģistra darbs**. Maģistra darba tēmas izvēli studējošie veic saskaņā ar RISEBA izstrādāto „Studiju darbu izstrādāšanas nolikumu”. Studējošam tiek piedāvāts izvēlēties maģistra darba tēmu no fakultātē apstiprinātā tēmu saraksta. Studējošam ir iespēja piedāvāt arī savu maģistra darba tēmu, pamatojoties uz savām zināšanām un profesionālajām iemaņām un/vai konkrētas organizācijas interesēm. Nepieciešamības gadījumā studējošais var konsultēties ar programmas direktoru vai attiecīgās jomas mācībspēkiem par maģistra darba tēmas aktualitāti vai atbilstību studiju programmas prasībām un zinātniskā vadītāja izvēli. Maģistra darba tēmas izvēlē nosacījums ir, ka tēmai ir jābūt saistītai ar uzņēmuma vai uzņēmējdarbības uzlabošanu.

Studenti gala pārbaudījumus drīkst kārtot, ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzētā studiju kursa apguve;
- novērtēta un aizstāvēta prakses atskaite;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Ja studiju programma ir sekmīgi apgūta un gala pārbaudījumos saņemts pozitīvs vērtējums (zemākais sekmīgais vērtējums 4 balles), studentiem tiek piešķirts profesionāla maģistra grāds vadībzinātnē.

Atbilstoši programmas prasībām studējošo noslēguma darbu tēmām ir jābūt saistībā ar vadībzinātni. Karu gadu valsts pārbaudījumu komisija vērtē tēmu atbilstību programmai un tēmas tiek novērtētas kā atbilstošas.

Programmas studējošo noslēguma darbu vērtējumi parasti svārstās robežas no 7 (labi) līdz 9 (teicami). Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā tradicionāli ir pārstāvji no organizācijām (biznesa vides vai publiskā sektora), kuri arī 2018. gadā atzīmēja maģistra darbu augsto kvalitāti un atbilstību nozares aktualitātēm.

Tabula 2.1.

2018./2019. studiju gada jūnijā aizstāvētās maģistra darbu tēmu piemēri

Nr.	Maģistra darba tēma
------------	----------------------------

1.	Uzņēmuma "X" pakalpojumu kvalitātes pilnveide
2.	Uzņēmuma "CCC Baltija" efektivitātes novērtējums Baltijas valstīs un tās pilnveidošanas iespējas
3.	Biznesa modeļu izstrāde tālākai restorāna attīstībai
4.	Personāla vadības stratēģija uzņēmumā SIA "Taraka"
5.	Latvijas nekustamo īpašumu uzņēmumu stratēģiskie lēmumi mainīgajos tirgus apstākļos.
6.	Relationship between business agility and innovation ability in a pharmaceutical industry
7.	„Personāla apmācība kā personāla darba efektivitātes galvenais faktors kompānijas "CCC Digital Services Riga" piemērā"
8.	Komercbankas kredītpolitikas īstenošanas novērtēšana un tās pilnveidošanas iespējas (AS Swedbank piemērā)
9.	Mācīšanas valodu ierobežojumu ietekme uz Latvijas augstākās izglītības nozari
10.	Jaunā tūrisma produkta realizācijas stratēģija overtūrisma apstākļos Eiropā
11.	Biznesa attīstība caur stratēģisko alianšu veidošanu un sadarbību
12.	Biznesa stratēģijas un konkurētspējīgās priekšrocības veidošana atkarībā no uzņēmuma darbības nozares
13.	„Inovācijas vide kā instruments "WMT Baltic SIA" uzņēmuma ilgtermiņa attīstībai Eiropas tirgū"
14.	Personāla paaugstināšanas par IT uzņēmuma partneriem stratēģija
15.	"Cilvēkresursu vadības stratēģija kā daļa no Uzbekistan Airways stratēģiskās attīstības"

16.	Investīcijas nekustamajā īpašumā Latvijā Real estate investments in Latvia
17.	“Neiromarketinga pētījumu ētiskās problēmas komercuzņēmumā SIA ESTOTY”
18.	“ELT” darbinieku lojalitātes paaugstināšana kā stratēģiskās personālvadības faktors
19.	Komercbankas resursu pārvaldības problēmas un to risināšanas ceļi uz “Ipoteka Bank” piemēra

Jāatzīmē, ka studiju tēmu izvēle katrā studiju gadā atšķiras, to izvēli nosaka katra studējošā interešu loks un darbības joma.

Studentu maģistra darbi ir novērtēti labi. 2018./2019.studiju gadā 10% studentu par maģistra darbu saņēma vērtējumu 6 (gandrīz labi), 47% studentu saņēma - 7 (labi), 26% saņēma vērtējumu 8 (ļoti labi), 10% saņēma vērtējumu 9 (teicami), kā arī viens students saņēma novērtējumu 5 (viduvēji). Maģistra darbu kvalitātes uzlabošanai tiek ņemti vērā Valsts pārbaudījumu komisijas ieteikumi, kā arī studējošo ieteikumi studiju procesa uzlabošanai. Valsts pārbaudījumu komisijā tiek iekļauti gan citas augstskola, RISEBA un profesionālās vides pārstāvji.

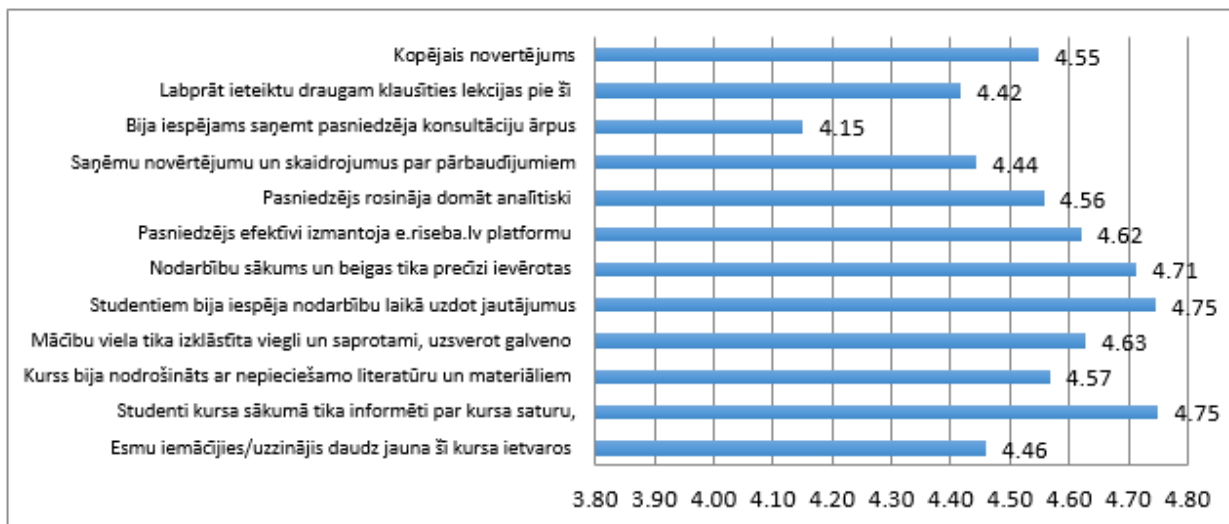
Pēc katras maģistra darba aizstāvēšanas, komisija izvērtē noslēguma darbu tēmu aktualitāti nozarē un atbilstību studiju programmai. Ja ir kādi aizrādījumi vai rekomendācijas, tās tiek ņemtas vērā, nākamā gada maģistra darba aizstāvēšanā. Labākie darbi tiek apbalvoti ar atzinības rakstu un virzīti piedalīties dažādās zinātniskās konferencēs. Studenti tiek mudināti izvēlēties inovatīvas tēmas, lai vēlāk pētījuma rezultātus varētu pielietot arī praksē.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Studiju procesa gaitā regulāri tiek veikta studentu anketēšana, lai novērtētu studiju kursa saturu, kvalitāti un dažādus administratīvos kritērijus. Anketēšana tiek veikta katra studiju kursa noslēgumā. Respondenti ir visi programmā studējošie studenti.

2018./2019.studiju gadā tika veikts novērtējums 2 studiju kursiem (latviešu un krievu grupas). Visi studiju kursi tika vērtēti pēc 11 kritērijiem 5 baļļu skalā, kur 5-pilnīgi piekrītu, 4-drīzāk piekrītu, 3-nevaru pateikt, 2-drīzāk nepiekrītu, 1-pilnīgi nepiekrītu. Kopumā vērtējumu var atzīt par pozitīvu gan studiju satura, gan īpaši mācībspēka vērtējuma ziņā (skat.att.6.).

Kā var redzēt attēlā, studiju kursi ir novērtēti diezgan augsti. Īpaši studenti ir novērtējuši to, ka nodarbību laikā viņi var brīvi uzdot jautājumus un piedalīties diskusijās. Lekcijas parasti sākas un beidzas laicīgi, pie tam, studenti vienmēr tiek informēti par kursa saturu, prasībām un vērtēšanas kritērijiem.

2.1.attēls. Maģistra studiju programmas „Biznesa stratēģiska vadība” studiju novērtējums 2018./2019.st.gadā (2 studiju kursi, latviešu un krievu grupa)

Kopumā studiju kursu kvalitāte novērtēta labi un studiju kursu novērtējums jāturpina veikt, tādējādi nodrošinot nepārtrauktu studiju kvalitātes uzlabošanu. Jāpilnveido studentu iesaiste aptaujas anketu aizpildīšanā, jo aptaujas anketu aizpildījušo respondentu skaits ir salīdzinoši zems.

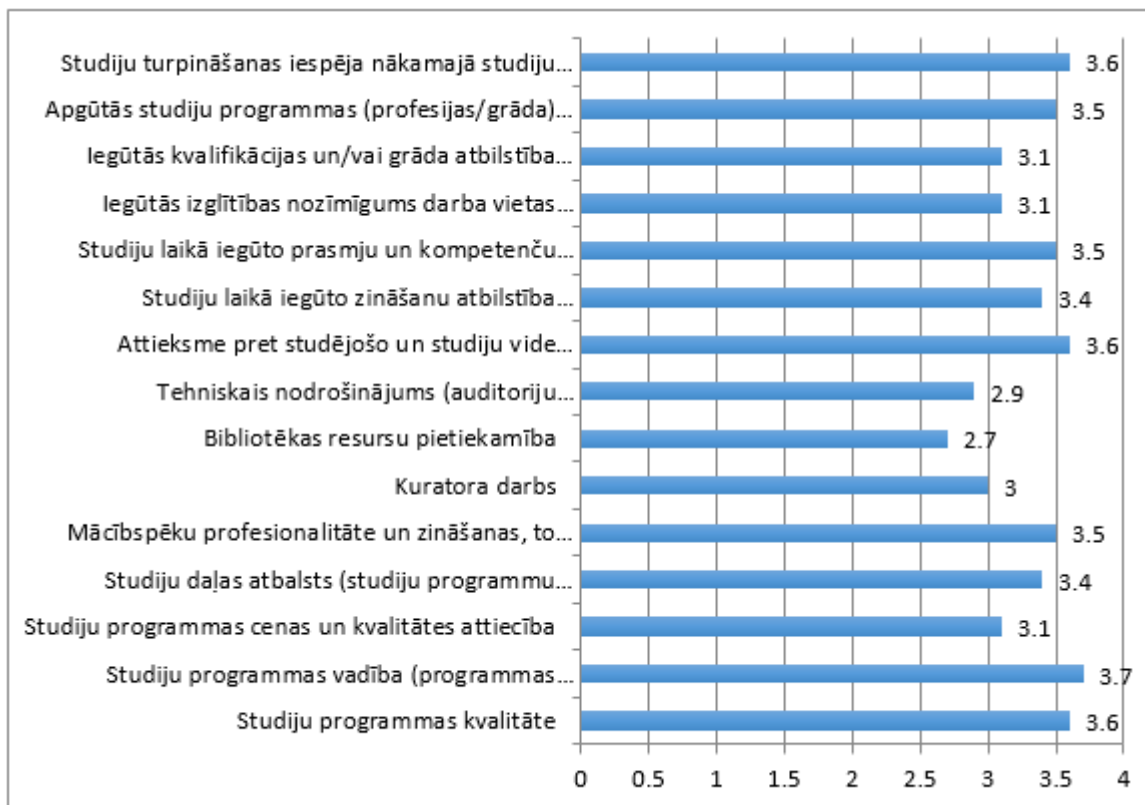
Absolventu aptauja tiek veikta reizi divos gados. 2017./2018.studiju gadā tika absolventu aptauja, kur studiju programma tika novērtēta pēc 15 kritērijiem 4 baļļu skalā, kur 1 ir pilnīgi nepiekrītu, 4 pilnīgi piekrītu.

Aptaujas respondenti bija 76 programmas absolventi (67 latviešu un 8 krievu plūsmā studējošie). Anketu aizpildījušie programmu absolvējuši pirms mazāk nekā 3 gadiem - 11%, pirms 4 līdz 10 gadiem - 58% un pirms vairāk nekā 10 gadiem - 31%.

Augstākie rādītāji par labu studiju programmas izvēlei absolventu skatījumā bijuši - interese par izvēlēto studiju virzienu - 65,79% un piemērots studiju grafiks - 65,47%.

Absolventu vērtējums ir pozitīvs (skat.8.att.). Augstākais novērtējums ir attieksmei pret studējošo un studiju videi augstskolā, studiju programmu kvalitātei, studiju programmas vadībai un mācībspēku profesionalitātei.

Zemākais vērtējums ir bijis bibliotēkas resursu pietiekamībai un studiju turpināšanas iespējām nākamajā līmenī. Jāņem vērā, ka lielākā daļa aptauju aizpildījušo programmu absolvējuši vairāk nekā pirms 4 gadiem. Zemāk vērtētie kritēriji ir uzlaboti gan papildinot bibliotēkas resursus, gan absolventiem ir pieejamas studijas doktora studiju programmā “Biznesa vadība”.

2.2.

attēls. Studiju programmas „Biznesa stratēģiskā vadība” absolventu aptaujas rezultāti

93% respondentu ir nodarbināti, kas liecina par programmas kvalitāti, nodrošināto zināšanu un prasmju nepieciešamību darba tirgū. 61% absolventu strādā specialitātē, pārējie citā jomā. Tas norāda uz uzņēmējdarbības vadības zināšanu pielietojamību daudzās nozarēs.

91% respondentu (programmas absolventu) rekomendētu programmu draugiem, radniekiem, paziņām. 68% norādīja, ka turpmāk vēlētos sadarboties ar augstskolu un galvenās sadarbības jomas ietver studiju turpināšana doktorantūrā, prakses iespēju piedāvāšanu studentiem un dalīšanos pieredzē vadot vieslekciju vai semināru.

Maģistra studiju programma ‘Biznesa stratēģiskā vadība’ ir salīdzinoši jauna programma, un absolventu skaits nav tik liels. Bet neskatoties uz to, šobrīd tiek veikta darba devēju aptauja un tuvākajā laikā tiks apkopoti to rezultāti. Papildus tam, tiek apskatīti arī citi pētījumi, kas ir saistīti ar darba devēju prioritātēm. Kā vienu no tādiem var minēt organizācijas CEEMAN veikto pētījumu: ‘Management and Leadership Development Needs in Dynamically Changing Societies’, kurā piedalījās arī RISEBA profesore Iveta Ludviga. Pētījumā tika aptaujāti 852 vadītāji un līderi no 158 uzņēmumiem. 34 uzņēmumi, bija arī no Latvijas. Šādi pētījumi, ir ļot noderīgi un vērtīgi, izstrādājot studiju kursa saturu, liekot akcentu uz tām zināšanām, prasmēm un kompetencēm, kas ir visvairāk pieprasītas darba tirgū.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzišanu.

Augstskolā RISEBA programmas “Biznesa stratēģiskā vadība” studējošajiem un absolventiem tiek piedāvātas vairākas iespējas studēt vai iziet praksi ārzemēs. Plašākās studiju iespējas tiek piedāvātas tieši Erasmus+ programmas ietvaros. Arī prakses iespējams iziet Erasmus+

programmas ietvaros, attiecīgi iegūstot stipendiju. Šādas prakses iespējas tiek piedāvātas arī studentiem, kas nesen absolvējuši augstskolu RISEBA.

RISEBA ir noslēgusi divpusējos sadarbības līgumus Erasmus+ mūžizglītības programmas ietvaros ar vairāk kā 105 partneru augstskolām Erasmus+ programmas valstīs un partnervalstīs. Studentiem ir tiesības izvēlēties sev interesējošās augstskolas, atkarībā no studiju programmas. Lai mobilitāte tiktu pieņemta, partner-augstskolā apgūtie studiju kursi tiktu atzīti, tiem saturiski ir jāatbilst studiju programmai. Erasmus+ periods tiks akadēmiski atzīts vienīgi tad, ja visi nepieciešamie dokumenti tiks iesniegti RISEBA Erasmus+ koordinatorei un tajos norādītā informācija sakrīt.

Maģistra studiju programmas "Biznesa stratēģiskā vadība" studējošo izejošās mobilitātes aktivitāte ir visai zema, kas pamatojas ar to, ka praktiski visi studējošie strādā un nevar pavadīt semestri ārpus valsts. Kā arī studiju ilgums ir tikai 1,1 gads, līdz ar to studenti izvēlās studijas tepat Latvijā. 2017./2018. studiju gadā, otrajā semestrī iespēju semestri pavadīt partneru augstskolā izmantoja 1 students. Gatis Kreitus aizbrauca uz partneru augstskolu Montpellier Business School, Francijā.

Pastāv iespējas priekš ienākošās mobilitātes. Galvenais ierobežojums, ir prasība, lai studentam būtu latviešu valodās zināšanas, pietiekamā līmeni, lai varētu izpildīt visas studiju prasības. Kad programmā tika piedāvātas studijas krievu valodā, ienākošās mobilitātes iespējas izmantoja viens students no Kazahstānas. Studējot Latvijā vienu semestri.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Studiju programma „Biznesa stratēģiskā vadība” izmanto RISEBA studiju bāzi, zinātnes bāzi, informatīvo bāzi (tai skaitā bibliotēkas), kā arī materiāli tehnisko bāzi.

Studiju, zinātnes un informatīvā bāze

Studiju programma „Biznesa stratēģiskā vadība” studiju kursu materiāli tiek nodrošināti caur E-RISEBA platformu, kur katra kursa docētājs ievieto studiju kursam nepieciešamos materiālus. E-RISEBA ir pieejami katra studiju kursa mācību metodiskie materiāli, prezentācijas, zinātniskās publikācijas, un citi studiju kurša nepieciešamie materiāli.

RISEBA bibliotēka nodrošina augstskolas studentus un darbiniekus ar studiju procesam nepieciešamo literatūru, pieeju [informācijas meklēšanas sistēmām un datu bāzēm](#).

Studiju programmas „Biznesa stratēģiskā vadība” studenti tiek mudināti izmantot studiju procesā un maģistra darbu pētījumiem elektroniskās datubāzes EBSCO Academic Search Complete (pilnteksta publikācijas humanitārajās un sociālajās zinātnēs), Web of Science (pilnteksta publikācijas dabaszinātnēs, sociālajās, humanitārajās zinātnēs, mākslā u.c.), Emerald (biznesa

vadības informācija), **Greenleaf Publishing PRMEC** (e-grāmatas, kas aptver dažādas tēmas – korporatīvā atbildība, biznesa ētika, vides politika un pārvaldība), LETA, Nozare.lv. Visas abonētās datu bāzes ir pieejamas arī attālināti, lietošanai ārpus augstskolas telpām. Visiem studiju virzienā studējošiem un mācībspēkiem tiek nosūtīti pieejas kodi abonētajām datu bāzēm lietošanai ārpus bibliotēkas.

Finansiālā bāze

Studiju programmas „Biznesa stratēģiskā vadība” studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts (skat. studiju maksas apmēru 3.1.tabulā).

3.1.tabula

Studiju maksas apmērs 2019./2020. Studiju gadā pēc studiju formām (eiro gadā)

Studiju forma	Studiju maksas apmērs par programmu latviešu valodā
Pilna laika klātienē (1,1 gadi) (42KP)	2700 EUR
Nepilna laika neklātienē (tālmācība) (1,5 gadi) (42KP)	4500 EUR

(Studiju maksa norādīta par visu studiju programmu)

RISEBA noteiktas šādas studiju maksas apmaksas iespējas:

- par visu programmu kopumā;
- par visu studiju gadu;
- par vienu semestri;
- par mēnesi, saskaņā ar līgumā paredzēto maksājumu grafiku, precīzi ievērojot maksāšanas termiņus un maksājamās summas.

Studiju maksa var tikt segta no šāda finansējuma:

- studējošā personīgie līdzekļi;
- studējošā vecāku un citu radnieku personīgie līdzekļi;
- studējošā darba devēja finansējums;
- studiju kredīts ar valsts vārdā sniegtu galvojumu;
- komerc kredīts;
- sponsoru finansējums.

Kopumā ņemot, studējošajiem pieejamie materiāltehniskie, studiju un zinātniskie resursi atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un ļauj sasniegt studiju rezultātus.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Pārskata periodā studiju programmā "Biznesa stratēģiskā vadība" ir notikušas vairākas izmaiņas mācībspēku sastāvā:

- 2019./2020. studiju gadā ir notikusi divas izmaiņas – 1) studiju kursa "Personāla un pārmaiņu vadība" docēšanai tika piesaistīta Dr.psych. Lūcija Rutka un Dr.psych. Maija Zakriževska-Belogrudova nomainot docētāju ar maģistra grādu. Tādējādi palielinājies docētāju skaits ar doktora grādu. 2) Studiju kursa "Pārrunu vadība un konfliktu risināšana" docētāju Kristiānu Lapiņu, nomainīja viesdocētājs Daniels Pavļuts.
- Pārskata periodā studiju kursa "Globalizācijas procesi un marketings" docēšanai ir nomainīts mācībspēks: darba attiecības ar RISEBA ir pārtraukusi Marina Pļaviņa, studiju kursu docē viesdocētāja Zaiga Oborenko.
- Ka arī, pēc Programmas padomes sēdes, uzklusot studentu velmes, studiju kurs 'Biznesa modeļi', tika aizstāts ar studiju kursu 'Risku pārvaldība'. Docētājs palika nemainīgsphys. Ivars Godmanis.

Kopumā ņemot izmaiņām ir pozitīva ietekme uz programmas mācībspēku sastāvu, jo ir palielinājies zinātņu doktoru īpatsvars programmā. Jaunie mācībspēki ieviesa jaunas idejas studiju procesā un saturā, kā piemērs studiju procesā tika pielietota jauna simulācijas spēle. Izmaiņas ir novērtējuši studenti, ko var redzēt pēc viņu atsauksmēm.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Programmas studiju kursu docēšanā ir iesaistīts 13 docētāji, tajā skaitā 5 profesori un 1 asociētie profesori.

8 maģistra studiju programmas „Biznesa stratēģiskā vadība” mācībspēki ar doktora grādu un 5 ar maģistra grādu. 10 mācībspēki ir vēlēts akadēmiskais personāls, savukārt 3 ir pārstāvji no profesionālās vides.

Mācībspēku kvalifikācija ir ļoti svarīgs aspekts, kam tiek pievērsta liela uzmanība no vadības puses. Katru gadu tiek veikta mācībspēku izvērtēšana, kurā tiek vērtēti, trīs pamata kritēriji: 1) Zinātniskās un mākslinieciskās kvalifikācijas kritēriji 2) Pedagoģiskās kvalifikācijas kritēriji 3) Organizatoriskās kompetences kritēriji. Zem katra kritērija, ir vairāki apakšpunkti. Par katru izpildīto kritēriju tiek piešķirti punkti. Ir svarīgi veikt šādu izvērtēšanu, jo mācībspēkam ir jāseko līdzi jaunākajam tendencēm un aktualitātēm, jāpiedalās dažādos pētniecības projektos un akadēmiskās konferencēs tajās sfērās, par kurām tiek mācīts un diskutēts studiju procesā

Visiem mācībspēkiem ir zināšanas un profesionāla saistība ar tēmu, kuru pasniedz vadībiznībā. Studiju programmā tiek nodrošināta profesionālās un akadēmiskās vides mācībspēku proporcionalitāte, tādējādi veidojot sabalansētu komandu, kurā ir pārstāvēta gan biznesa gan

akadēmiskā vide, kas palīdz sasniegt studiju programmas izvirzītos mērķus un nodrošināt gan akadēmiskas, gan praktiskas zināšanas. Prakšu un maģistra darbu vadīšanai tiek piesaistīti vēl papildu docētāji gan no RISEBA, gan no biznesa vides. Ka piemēram, Iveta Cīrulle SIA 'BIORGANIC' valdes locekle, Viktors Turlais SIA 'Antalis' sektora vadītājs – Poligrāfijas un Vizuālās komunikācijas produkti, Elīna Miķelsone Biedrības 'Ideju Inovāciju Institūts' valdes priekšsēdētāja un Polina Naidenko 'Begin Group Berlin' starptautisko attiecību specialiste.

Tabula 4.1.

2019./2020. gadā studiju programmā "Biznesa stratēģiskā vadība" lekciju docēšanai nodarbinātais akadēmiskais personāls

	Docētājs	Akadēmiskais grāds	Pamata darba vieta	Studiju kurss
1	Solveiga Blumberga	Dr.psych.	RISEBA, asociētā profesore	Mūsdienu vadības psiholoģija
2	Andrejs Čirjevskis	Dr.oec.	RISEBA profesors	Biznesa konkurētspēja un stratēģiskā vadīšana starptautiskā vidē
3	Ivars Godmanis	Dr.phys.	RISEBA, Maģistra studiju programmas "Lielo datu analīze" direktors, docents	Risku pārvaldība
4	Solveiga Blumberga	Dr.psych.	RISEBA, asociētā profesore	Korporatīvā sociālā atbildība un ilgtspēja
5	Zaiga Oborenko	Mg.soc.	Viesdocētājs	Globalizācijas procesi un marketings
6	Ilmārs Kreituss	Dr.chem.	RISEBA, profesors	Finanšu tirgi un institūcijas

7	Lūcija Rutka	Dr.psych.	RISEBA, profesore	Personāla un pārmaiņu vadība
	Maija Zakriževska- Belogradova	Dr.psych.	RISEBA, profesore	
8	Iveta Cīrule	Dr.sc.administr.	SIA "BIORGANIC" valdes locekle	Inovācija un organizāciju attīstība
9	Rasa Pēce	Mg.oec.	RISEBA, lektore	Finanses stratēģisku lēmumu pieņemšanai
10	Anete Hofmane	Mg.psych. Mg.sc.administr.	Bakalaura studiju programmas "Biznesa psiholoģija" direktore	Dažādības vadība
11	Daniels Pavļuts	MPA (Master of Public Administration)	Politiskās partijas "Kustībai PAR!"valdes priekšsēdētājs	Pārrunu vadība un konfliktu risināšana
12	Iveta Ludviga	Dr.sc.administr.	RISEBA, profesore	Prakse 'Pētniecība biznesā'
13	Valērija Dombrovskis	Mg.psych	RISEBA, lektors	Civilā aizsardzība

Prakšu un maģistra darbu vadīšanai tiek piesaistīti vēl papildus docētāji gan no RISEBA, gan no biznesa vides.

Tādejādi programmas "Biznesa stratēģiskā vadība" akadēmiskais personāls veido sabalansētu komandu, kurā ir pārstāvēta gan biznesa gan akadēmiskā vide, kas ļauj sasniegt studiju programmas izvirzītos mērķus un nodrošināt studējošajiem gan akadēmiskas, gan praktiskas zināšanas.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC.

Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Studiju programmas “Biznesa stratēģiskā vadība” akadēmiskais personāls ir iesaistīti zinātniskajā pētniecībā, ko pierāda viņu dalība zinātniskajās konferencēs un publikācijās, kā arī dalība starptautiskos projektos.

Kā piemēru var minēt sekojošas zinātniskās publikācijas, kuras ir publicētas 2018./2019. akadēmiskajā gadā:

1. Ergle D., Ludviga I., (2018) Use of gamification in human resource management: impact on engagement and satisfaction, Proceedings form 10th International Scientific Conference “Business and Management 2018” Vilnius, LITHUANIA, pp.409-417
2. Sennikova I., Ludviga I., Dubinska E., (2018) Management and Leadership Development Needs: The Case of Latvia, in Business and Society Making Management Education: Relevant for the 21st Century, ed. Purg D., Bracek-Lalic A., Pope J., pp.87-114. (indexed in SCOPUS)
3. Ludviga I., (2019) Organisational Design, Internal Collaboration and Performance: an Empirical Assessment in Latvia, Proceedings of the International Scientific Conference “SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION”, Volume VI, May 24th -25th, 2019. 351-364
4. Veide M., Rutka L., Kreituss I. (2019) People’s with special needs understanding of the quality of life and the meaning of learning.// INTED2019 Proceedings.- Valencia: IATED Academy,pp.4549-4556. ISBN 9788409086191, ISSN 2340-1079. Indeksēts Web of Science, EBSCO datu bāzēs.
5. Blumberga S., Belavska A. (2019) Technologies. Improvement of Customer Service Specialist Training During Merger of Commercial Banks (Spain, Palma, Mallorca), The11th International Conference - EDU LEARN19 International Conference of Education and New Learning, ISSN 2340-1117 (2794.-2799.lpp.). Konferences rakstu krājums. Iesniegts indeksēšanai - Web of Science.
6. Blumberga, Mangule R. (2019) Workplace Stress Among Personnel of Publishing Company, Coping and Working Ability. (REEP). (Jelgava, Latvia). ISSN 1691-5887. (11. – 20.lpp.). Collection of conference articles. Iesniegts indeksēšanai - Web of Science.
7. Blumberga S., Sakovica A. (2018) Improvement of Personnel recruitment System for High

- Stress Working Environment. Konferences rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts. ISSN 2367-5659 (523-530 lpp.). Iesniegts indeksēšanai - Web of Science.
8. Blumberga S., Luka - Indane A. (2018) Opportunities for Improvement of Socialisation and On-boarding of New Employees in a Company. Konferences rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts. ISSN 2367-5659 (729.-737. lpp.). Iesniegts indeksēšanai - Web of Science.
  9. Blumberga S., Reboka A. (2018) Role of personnel management marketing in recruitment in a web-based personnel recruitment company. Konferences rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts. ISSN 2367-5659 (833.-840. lpp.). Iesniegts indeksēšanai - Web of Science.
  10. Zakrizevska, M.; Kronberga, S. (2018). Opportunities to Promote an Awareness of Supervision and Coaching in Latvia. 5th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEM 2018, Vol. 18, p. 747-754, DOI: 10.5593/sgemsocial2018/1.5/S05.093, ISBN 978-619-7408-65-2, ISSN 2367-5659 EBSCO database
  11. Cirjevskis, A. and Felker, Y. (2018). Dynamic Managerial Capabilities of Strategic Alliance Directors in IT Industry: Content Analysis of Executive Job Adverts. Book series: Advances in Social and Behavioral Sciences, pp. 3-15. ISBN 978-981-11-9269-2; ISSN 2339-5133.
  12. Cirjevskis, A. (2018). Exploring Acquisition Based Dynamic Capabilities and Reinvention of Business Models in M&A process: Decision Making Pattern. Book series: Advances in Education Research, pp. 3-12. ISBN: 978-1-61275-557-1; ISSN: 2160-1070
  13. Cirjevskis, A. (2018). How Do Firms Design Their Dynamic Capabilities Through the Use of Merger and Acquisition? Book series: Advances in Education Sciences. Vol. 18, pp. 137-143.
  14. Cirjevskis, A. (2019). The Role of Dynamic Capabilities as Drivers of Business Model Innovation in Mergers and Acquisitions of Technology-Advanced Firms. Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity Technology. DOI: doi.org/10.3390/joitmc5020036
  15. Cirjevskis, A. (2019). What Dynamic Managerial Capabilities Are Needed for Greater Strategic Alliance Performance? Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity Technology. DOI: doi.org/10.3390/joitmc5020036

Programmas mācībspēki ļoti aktīvi piedalās starptautiskās zinātniskajās konferencēs. Kā piemēru dalībai starptautiskās zinātniskajās konferencēs var minēt sekojošās programmas mācībspēku zinātniskās prezentācijas, kuras ir prezentētas 2018./2019. akadēmiskajā gadā:

- Ludviga I.: Workplace Expectations versus reality: Are Millennials so Different?" ziņojums 26th EBES Conference, Prague, Czech republic, 2018.gada 24.-26. oktobrī
- Ludviga I: Empirical evidence Against Generational theory" prezentācija ikgadējajā starptautiskajā zinātniskajā Baltijas biznesa vadības konferencē ASBBMC 2019 "Foreseeing Challenges and Opportunities for Organizations at the Macro and Micro Level", kas notika 2019.gada 21.-23. februārī, Rīgā
- Ludviga I; What Drives Value of Automated Performance Management Systems: Empirical Assessment" ziņojums starptautiskajā zinātniskajā konferencē "Eastern Academy of Management International 2019" kas notika 18-20 jūnijā, 2019., Dubrovnikos, Horvātijā
- Rutka L: 13th annual International Technology, Education and Development Conference (INTED2019), IATED, Valencia (Spain): "People's with special needs understanding of the quality of life and the meaning of learning".
- Blumberga S.: 2019. - Atēnas, Grieķija, 17-19.07. NORDSCI 2019 Conference on Social Sciences. Prezentācijas tēma - Remote Work - Advantages and Disadvantages on the Example in IT Organization.
- Blumberga S.: 2019. Spain, Palma, Mallorca, 1-3.07. Dalība - 11. Starptautiskajā konferencē

- EDULEARN19 International Conference of Education and New Learning Technologies. Prezentācijas tēma: Improvement of Customer Service Specialist Training During Merger of Commercial Banks.
- Blumberga S.: 2019.-Rīga, Latvija, 21.-22.02. Dalība Starptautiskajā konferencē - The 12 th Annual Scientific Baltic Business Management Conference-Foreseeing Challenges and Opportunities for Organizations at the Macro and Micro Level. Presentation topic: Corporate Social Responsibility of Business Entities and Their Motivation for Charity Via a Portal of a Charity Organization.
- Blumberga S.: -Somija, Helsinki, Finland, 17. - 19.07. NORDSCI Conference on Social Science. Prezentācijas tēma - Work Values of Y and Z Generations and Their Adaptation in New Workplaces in the Services Sector in Latvia.
- Rutka L: 13th annual International Technology, Education and Development Conference (INTED2019), IATED, Valencia (Spain): "People's with special needs understanding of the quality of life and the meaning of learning".

Studiju programmas docētāji regulāri paaugstina kvalifikāciju savu piedaloties starptautiskos semināros un mācībās un iegūtās zināšanas izmanto studiju kursu pilnveidošanai. Piemēram:

- gadā Maija Zakriževska-Belogrudova Piedalās starptautiskajā ANSE rīkotajā vasaras universitātē „Bridging: Connecting Worlds through Supervision and Coaching”, Itālijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa “Sociālā un saskarsmes psiholoģija” docēšanā;
- gadā Solveiga Blumberga piedalījās mācībū seminārā „Emotional Intelligence: identify, harness & manage emotions” Barselonā, Spānijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa “Vadības psiholoģija, ētika un sociālā atbildība” docēšanā;
- gadā programmas docētāja Iveta Ludviga apmeklēja semināru "PLS-SEM Using SmartPLS 3", Northern Institute of Technology, Hamburgā, Vācijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa “Personāla analītika un pētījumu metodoloģija” docēšanā;
- gadā Lūcija Rutka Piedalās seminārā „EdTech - Seminar on Digital Technologies in Teaching and Learning”, kuru organizē starptautiskā CEEMAN asociācija, Slovēnijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa “Atvērtā inovācija un kreativitāte profesionālajā darbībā” docēšanā;
- gadā Solveiga Blumberga piedalās IMTA (International Management Teachers Academy) 2014 mācībās Slovēnijā, lai apgūtu mācīšanas metodoloģiju: Līderību, Pārmaiņu vadību, Biznesu un sabiedrību. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa “Vadības psiholoģija, ētika un sociālā atbildība” docēšanā.

2018./2019. studiju gadā programmas docētāja Iveta Cīrule aizstāvēja doktora darbu par tēmu “Augstskolu biznesa inkubatoru ietekme uz jauno komersantu sniegumu”. Pētījuma rezultāti tika prezentēti starptautiskās zinātniskās konferencēs un tiek izmantoti studiju kursa “Inovācija un organizāciju attīstība” docēšanā.

Pamatojoties uz augstākminēto informāciju, var secināt, ka programmas “Biznesa stratēģiskā vadība” akadēmiskais personāls ir augsti kvalificēts un patstāvīgi pilnveido savas zināšanas un tās pielieto studiju procesā. Tādejādi, studiju kursu saturs tiek regulāri atjaunots un atbilst jaunākajām tendencēm personāla vadības jomā, kā arī ar to saistītajā zinātnē.

Jaunākā informācija un iegūtās zināšanas no dalībām dažādās konferencēs un projektos, tiek pielietotas arī studiju kursa izstrādē un pilnveidošanā. Dodot studentiem ieskatu jaunākajās tendencēs nozarē no pirmavotiem. Ir būtiski, lai izmantotie resursi studijās būtu aktuāli un praktiski pielietojami.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Programmas realizācijas procesā notiek cieša mācībspēku sadarbība, kas izpaužas šādās aktivitātēs:

- Noslēguma darbu rezultātu un recenziju kvalitātes apspriešana katedras sēdēs divas reizes gadā, diskutējot par vērtēšanas kritērijiem un noslēguma darbu kvalitātes uzlabošanas iespējām.
- Nodarbību savstarpēja hospitācija, stipro un vājo pušu apspriešana pēc tām.
- Atskaites par komandējumiem ikmēneša katedru sēdēs, kur mācībspēki dalās ar iegūto jaunāko pieredzi pētniecībā, projektu darbā, profesionālajā jomā un psiholoģiski pedagoģisko pieeju pielietošanā darbā ar studentiem.
- Kopīgs metodisko semināru apmeklējums vienu reizi mēnesī vai 8 stundu mācības vienu dienu semestrī, kas notiek interaktīvā veidā, kur mācībspēki dalās pieredzē un apspriež jaunākās zinātniskās un profesionālās tendences, kā arī psiholoģiski pedagoģiskos paņēmienus un metodes studiju procesa uzlabošanai. Piemēram: 1) 2018./2019.g. augstskolā bija pasludināts par digitalizācijas gadu, kur mācībspēki piedalījās semināros par digitalizācijas tendencēm Latvijā un pasaulē, diskutēja par jaunāko sasniegumu ieviešanas iespējām studiju procesā; 2) 11.2018. notika 8 stundu metodiskais seminārs “ Kvalitatīvās un kvantitatīvās pētījuma metodes studentu darbos”; u.c.
- Sadarbība projektos, kur mācībspēki gūto pieredzi izmanto studiju procesā. Piemēram, augstskolas RISEBA un Izglītības kvalitātes valsts dienesta projekts “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” (kopš 2018.g), kā ietvaros RISEBA mācībspēki gūto pieredzi par atbalstošas mācību vides veidošanu un pedagoga kompetences veicināšanu izmanto studiju procesā.
- Kopīgas mācību ekskursijas, kur mācībspēki kopā ar studentiem iepazīstas ar aktualitātēm nozarē, pielieto praktisko gadījumu analīzē nodarbībās auditorijā. Parasti šādās ekskursijā piedalās vairāki mācībspēki.
- Vismaz vienu reizi gadā mācībspēki piedalās kopīgā izglītojošā ekskursijā, kur notiek tuvāka savstarpēja iepazīšanās, tiek veicinātas pozitīvas emocijas un savstarpēja sadarbība. 2019. gada maijā notika ekskursija uz Gruziju, kur mācībspēki un augstskolas personāls apmeklēja Tbilisi universitāti un vēsturiskus objektus.
- Mācībspēki, kuri pārstāv biznesa vidi uzņem pie sevis studentus praksēs, kā arī piedāvā tēmas maģistra darba pētījumiem, kā arī iesaistās maģistra darbu recenzēšanā un piedalās maģistra darbu aizstāvēšanas komisijās.

Studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī ir 12/10 vai viens mācībspēks uz 1,2 studentiem.

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	1_Statistika par studējošajiem_MSV.docx	1_Statistika par studējošajiem_MSV_EN.docx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	2_Atbitiba_valsts_izglitiba_standartam_MSV.docx	2_Atbitiba_valsts_izglitiba_standartam_MSV_EN.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)		
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	3_pielikums_kartejums_LV.docx	3_pielikums_kartejums_EN.docx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	4_pielikums_Studiju_prog.plans_LV.docx	4_pielikums_Studiju_prog.plans_EN.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	5_Kursa_apraksti_LV.zip	5_Kursa_apraksti_EN.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs	6_Diploma_paugaus_MSV.doc	6_Diploma_paugaus_EN.doc
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	7_Sadarbibas_ligums_ar_TSI_par_studiju_turpinasanu_MSV.pdf	7_Vienosanas_ar_citu_augstskolu_izglit.nodrosin_EN.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	8_Garantija_par_zaudējumu_kompensaciju_MSV.pdf	8_Garantija_par_zaudējumu_kompensaciju_EN.pdf
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv , ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.		
Studiju līguma paraugs/-i	9_Studiju_liguma_paugaus_MSV.pdf	9_Studiju_liguma_paugaus_MSV_EN.pdf
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.		

Veselības vadība

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Veselības vadība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	<i>47345</i>
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Iveta</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Ludviga</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>iveta.ludviga@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.sc.admin.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	<i>29244831</i>
Studiju programmas mērķis	<i>sagatavot augsti kvalificētus speciālistus profesionālam vadītāja darbam veselības nozarē ar fundamentālām teorētiskajām un praktiskajām zināšanām un iemaņām veselības vadībā un veselības ekonomikā, cilvēku resursu stratēģiskajā vadībā un organizācijas ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā, kā arī teorētiskajām zināšanām un praktiskām iemaņām veselības vadības zinātniskās pētniecības jomā.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<i>1. izglītēt studējošos, nodrošinot piektā līmeņa profesionālās kvalifikācijas Uzņēmumu un iestāžu vadītājs veselība aprūpes jomā iegūvi, kā arī sekmēt viņu konkurētspēju mainīgajos sociālekonomiskajos apstākļos un starptautiskajā darba tirgū; 2. nodrošināt studiju rezultātu (zināšanu, prasmju un kompetences) sasniegšanu atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras 7. līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencei.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>MVV-Z1: Ir apguvis veselības vadībā izmantotās teorijas un nozares jaunākos atklājumus un izprot to pielietojumu pētniecībā un praksē veselības aprūpes nozares un iestāžu vadībā.</p> <p>MVV-P2: Spēj patstāvīgi izvēlēties un pielietot praksē piemērotāko metodoloģiju un risinājumu veidu kompleksu veselības vadības problēmu novēršanai; spēj praksē pielietot mūsdienās aktuālas līderības un pārmaiņu vadības prasmes.</p> <p>MVV-P3: Spēj pamatot, argumentēt un aizstāvēt savu viedokli, iesaistīties debatēs, spēj darboties vietējos un starptautiskos zinātniskos projektos veselības vadībā, nepieciešamības gadījumā veidojot sadarbību ar citu nozaru profesionāļiem un integrējot dažādu jomu zināšanas problēmas risināšanā.</p> <p>MVV-P4: Spēj apgūt jaunas zināšanas un sekot līdzi veselības vadības attīstībai arī pēc studiju beigām un radoši tās pielietot pētniecībā un praksē, veicinot nozares attīstību; kā arī strādāt grupā kolektīva risinājuma izstrādāšanā.</p> <p>MVV-K5: Spēj pieņemt uz pierādījumiem balstītus lēmumus veselības vadības zinātnē un praksē, kā arī izprot to nepieciešamību, izvērtē perspektīvo ietekmi uz veselības vadības jomu, nosaka tālākās rīcības mērķus, pamato priekšlikumu formulēšanu likumdošanai, strukturālām un organizatoriska rakstura izmaiņām</p> <p>MVV-K6: Spēj identificēt un pamatot izpētei nepieciešamos veselības vadības aspektus, izvēlēties atbilstošas pētnieciskas pieejas, iegūt un analizēt datus. Spēj veikt patstāvīgu pētniecisko darbību, izpildot visus pētījuma posmus, ievērojot profesionālās darbības ētiskos aspektus.</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Maģistra darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātie - 1 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātie
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Bakalaura grāds (profesionālais vai akadēmiskais)
legūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālā maģistra grāds veselības vadībā
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Organizācijas vadītājs

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātie - 1 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātie
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	angļu
Studiju programmas apjoms (KP)	60

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Bakalaura grāds (profesionālais vai akadēmiskais) Studijām angļu valodā papildprasības: IELTS 6; TOEFL 500; vai iestāj pārbaudījums RISEBA uzņemšanas tests (tikai ārvalstu studentiem)</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds veselības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Organizācijas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātie - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>2</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>0</i>
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>80</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Bakalaura grāds (profesionālais vai akadēmiskais)</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds veselības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Organizācijas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātie - 2 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>2</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>0</i>
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>80</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Bakalaura grāds (profesionālais vai akadēmiskais)</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds veselības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Organizācijas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Studiju programmas “Veselības vadība” parametri

Studiju programmas nosaukums	Veselības vadība	
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Health Management	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	47345	
Studiju programmas veids un līmenis	<i>Profesionāla maģistra studiju programma</i>	
Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	<i>7. līmenis</i>	
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	1120	
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	<i>60 vai 80 KP</i>	
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda		
pilna laika klātiešana	<i>1 gads un 6 mēneši Vai 2 gadi</i>	<i>Latviešu un angļu</i>
pilna laika neklātiešana	-	
pilna laika neklātiešana (tālmācība)	-	
nepilna laika klātiešana	-	
nepilna laika neklātiešana	-	

nepilna laika neklātiene (tālmācība)	-
Īstenošanas vieta	Rīga, Meža iela 3
Studiju programmas direktors/-e	Iveta Ludviga. Dr.sc.administr.
Uzņemšanas prasības	Bakalaura grāds (profesionālais vai akadēmiskais); Studijām angļu valodā papildprasības: IELTS 6; TOEFL 500; vai iestāj pārbaudījums RISEBA uzņemšanas tests (tikai ārvalstu studentiem)
Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	Maģistra grāds veselības vadībā un profesionālā kvalifikācija: organizācijas vadītājs
Studiju programmas mērķis	sagatavot augsti kvalificētus speciālistus profesionālam vadītāja darbam veselības nozarē ar fundamentālām teorētiskajām un praktiskajām zināšanām un iemaņām veselības vadībā un veselības ekonomikā, cilvēku resursu stratēģiskajā vadībā un organizācijas ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā, kā arī teorētiskajām zināšanām un praktiskām iemaņām veselības vadības zinātniskās pētniecības jomā.
Studiju programmas uzdevumi	1. izglītēt studējošos, nodrošinot piektā līmeņa profesionālās kvalifikācijas Uzņēmumu un iestāžu vadītājs veselība aprūpes jomā ieguvi, kā arī sekmēt viņu konkurētspēju mainīgajos sociālekonomiskajos apstākļos un starptautiskajā darba tirgū; 2. nodrošināt studiju rezultātu (zināšanu, prasmju un kompetences) sasniegšanu atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras 7. līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencei.

MVV-Z1: Ir apguvis veselības vadībā izmantotās teorijas un nozares jaunākos atklājumus un izprot to pielietojumu pētniecībā un praksē veselības aprūpes nozares un iestāžu vadībā.

MVV-P2: Spēj patstāvīgi izvēlēties un pielietot praksē piemērotāko metodoloģiju un risinājumu veidu kompleksu veselības vadības problēmu novēršanai; spēj praksē pielietot mūsdienās aktuālas līderības un pārmaiņu vadības prasmes.

MVV-P3: Spēj pamatot, argumentēt un aizstāvēt savu viedokli, iesaistīties debatēs, spēj darboties vietējos un starptautiskos zinātniskos projektos veselības vadībā, nepieciešamības gadījumā veidojot sadarbību ar citu nozaru profesionāļiem un integrējot dažādu jomu zināšanas problēmas risināšanā.

MVV-P4: Spēj apgūt jaunas zināšanas un sekot līdzi veselības vadības attīstībai arī pēc studiju beigām un radoši tās pielietot pētniecībā un praksē, veicinot nozares attīstību; kā arī strādāt grupā kolektīva risinājuma izstrādāšanā.

MVV-K5: Spēj pieņemt uz pierādījumiem balstītus lēmumus veselības vadības zinātnē un praksē, kā arī izprot to nepieciešamību, izvērtē perspektīvo ietekmi uz veselības vadības jomu, nosaka tālākās rīcības mērķus, pamato priekšlikumu formulēšanu likumdošanai, strukturālām un organizatoriska rakstura izmaiņām

MVV-K6: Spēj identificēt un pamatot izpētei nepieciešamos veselības vadības aspektus, izvēlēties atbilstošas pētnieciskas pieejas, iegūt un analizēt datus. Spēj veikt patstāvīgu pētniecisko darbību, izpildot visus pētījuma posmus, ievērojot profesionālās darbības ētiskos aspektus

Studiju programmas noslēgumā
paredzētais noslēguma pārbaudījums

Maģistra darbs

Atkarībā no uzņemšanas prasībām, programmā “Veselības vadība” ir atšķirīgs studiju ilgums un studiju programmas apjoms kredītpunktos – 1.variants un 2.variants.

1.variants

Apjoms kredītpunktos	60
Studiju ilgums gados	1 gads 6 mēneši
Iegūstamais grāds un/vai kvalifikācija	Maģistra grāds veselības vadībā un profesionālā kvalifikācija: organizācijas vadītājs
Uzņemšanas prasības	Iegūta 2. līmeņa profesionālā augstākā izglītība ekonomikas, finanšu, vadībizinības vai medicīnas jomā

2.variants

Apjoms kredītpunktos	80
Studiju ilgums gados	2
Iegūstamais grāds un/vai kvalifikācija	Maģistra grāds veselības vadībā un profesionālā kvalifikācija: organizācijas vadītājs
Uzņemšanas prasības	Iegūts akadēmiskais bakalaura grāds ekonomikas, finanšu, sociālajā, vadībizinības, sabiedrības veselības vai medicīnas jomā.

Uzņemšanai programmā ar apmācību valodu angļu ir noteiktas papildus prasības (abiem variantiem):

- 1) Angļu valodas zināšanas: IELTS vai TOEFL sertifikāts, vai kāds cits starptautiski atzīts sertifikāts, kurš pierāda angļu valodas zināšanas. Ja nav attiecīga sertifikāta, jākārtos angļu valodas eksāmens.
- 2) Motivācijas vēstule: Studiju programmas Veselības vadība reflektanti tiek vērtēti individuāli, ņemot vērā viņu darba pieredzi, motivācijas vēstulē minētos akadēmiskos un profesionālos mērķus, kā arī angļu valodas zināšanas.

Programmā “Veselības vadība” veiktas sekojošas izmaiņas:

Pamatojoties uz izmaiņām Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības un administrēšanas (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, komerczinību) nozares kvalifikācijas struktūrā un Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakš padomes 2019. gada 18.septembra sēdē apstiprināto ievadstruktūru 7. līmeņa standartu “Organizācijas vadītājs”, mainīts arī programmas piešķiramā profesionālā kvalifikācija no ‘Uzņēmumu un iestāžu vadītājs’ uz “Organizācijas vadītājs”.

Programmas A daļas apjoms samazināts par 1 KP uz 23KP un trīs studiju kursiem mainīts apjoms kredītpunktos:

1. "Stratēģiskā cilvēkresursu vadība" no 3 uz 2 KP;
2. "Veselības ekonomika" no 4 uz 3 KP;
3. "Uzņēmumu finanšu pārvaldība" no 2 uz 3 KP.

Diviem studiju kursiem mainīts nosaukums un kursu saturs, to pielāgojot veselības vadības aktuālajām tendencēm:

1. "Veselības aprūpes sistēmu dizains" 2 KP uz "Veselības sistēmu uzbūve" 2 KP.
2. "Mārketinga vadība veselības aprūpē" 2 KP uz "Veselības komunikācija un mārketings" 2 KP.

Programmas B daļā (10 KP apjoms paliek nemainīgs) mainīti divi studiju kursi:

1. No programmas izslēgti studiju kursi "Līderība un efektīva vadītāja prasmju attīstīšana" 2 KP, un "Pārmaiņu vadība" 2 KP;
2. Programmā iekļauts studiju kurss "Līderība un pārmaiņu vadība" 2 KP.

Programmas brīvās izvēles C daļas C apjoms palielināts uz 7 KP un veiktas šādas izmaiņas:

1. Mainīts studiju kursa "Farmācijas ekonomika un politika" 2 KP nosaukums uz "Farmācijas politika un vadība" 2 KP;
2. Mainīts studiju kursa "Biznesa ilgtspēja un vadības ētika" 1 KP nosaukums uz "Biznesa ētika un ilgtspēja" 1 KP;
3. Programmā iekļauts studiju kurs "Civilā aizsardzība" 2 KP;

Veiktās izmaiņas paaugstina programmas pievilcību potenciālo studentu acīs un tās konkurētspēju, kā arī veicina absolventu perspektīvas darba tirgū.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Maģistra studiju programma „Veselības vadība” 2018./2019.studiju gadā ir tikusi īstenota gan latviešu, gan angļu valodā. Studentu, kuru pamat augstskola ir RISEBA, studiju finansējuma avoti ir 100% privāts finansējums. Studentu, kuru pamat augstskola ir RSU, studiju finansējuma avoti ir gan valsts (10 valsts finansētas studiju vietas), gan privāts finansējums.

Kopējais studējošo skaits programmā „Veselības vadība” 2018./2019.studiju gadā bija 61, no kuriem 55 studēja latviešu valodā un 6 angļu valodā. Angļu valodas grupā mācījās ārvalstu studenti no Indijas (2), Ukrainas (1), Azerbaidžānas (1), un Baltkrievijas (1).

2018./2019. studiju gadā programmā tika uzņemti 33 studenti, visi pina laika programmā, 27 latviešu valodas grupā un 6 angļu valodas grupā.

2018./2019. gadā programmu absolvēja 29 pilna laika studenti.

2018./2019. studiju gadā no programmas “Veselības vadība” RISEBA imatrikulētajiem tika eksmatrikulēti 5 studenti.

Atbiruma iemesli ir:

- 60% (3) – atteikta vīza iebraukšanai Latvijā;

- 40% (2) - par studiju neuzsākšanu pēc studiju pārtraukumā.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

RISEBA un RSU kopīgi realizētā profesionālā augstākās izglītības maģistra studiju programma „Veselības vadība” izstrādāta saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, atbilstoši Latvijas Republikas Izglītības klasifikācijai (kods 47345) otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības Valsts standartam un Latvijas Republikas Profesiju klasifikatoram. Maģistra profesionālā studiju programma “Veselības vadība” nodrošina maģistra grāda iegūšanu veselības vadībā un organizāciju vadītāja profesionālo kvalifikāciju.

Programmas mērķis ir sagatavot augsti kvalificētus speciālistus profesionālam vadītāja darbam veselības nozarē ar fundamentālām teorētiskajām un praktiskajām zināšanām un iemaņām veselības vadībā un veselības ekonomikā, cilvēku resursu stratēģiskajā vadībā un organizācijas ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā, kā arī teorētiskajām zināšanām un praktiskām iemaņām veselības vadības zinātniskās pētniecības jomā. Studiju programmas īstenošanas un attīstības laikā tiek ievēroti Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) un Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) principi. Proti, profesionālā maģistra grāds veselības vadībā nodrošina zināšanu, prasmju un attieksmju kopumu, kas ļauj veikt augsti kvalificētas veselības aprūpes iestādes vadīšanas funkcijas un dod iespēju tālākām studijām doktorantūras studiju programmās.

Studiju programmas “Veselības vadība” sasniedzamie rezultāti formulēti kā zināšanas, prasmes un kompetences un atbilst organizācija vadītāja standarta prasībām. Studiju programmā iegūstamās zināšanas, prasmes un kompetences ir attiecināmas pie piektā profesionālā kvalifikācijas līmeņa (5.PKL) un atbilst septītajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (7.LKI), kas ir noteikts organizācijas vadītāja standartā. Profesijas standarts saskaņots Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2019. gada 18. septembra sēdē, protokols Nr. 6. Standarts publicēts Valsts izglītības satura centra mājas lapā ([skatīt te](#)).

Studiju programmā iekļauto vadītāja prasmju un kompetenču attīstība ir tieši attiecināma uz tādu *organizācijas vadītāja* kompetenču kapacitātes padziļināšanu kā spēja veidot organizācijas stratēģijai atbilstošu organizācijas kultūru; spēja vadīt sevi un citus organizācijas mērķu sasniegšanā, efektīvi sadarbojoties komandā; spēja vadīt pārmaiņas organizācijā; spēja vadīt krīzes situācijas organizācijā; spēja sadarboties ar funkcionālajiem vadītājiem un darbiniekiem, organizējot struktūrvienību racionālu un saskaņotu darbību, spēja vadīt un attīstīt sevi un citus, izvēloties atbilstošu vadības stilu un tādejādi uzlabojot darba snieguma rezultātu, kas ir aktuālas visās darbības jomās, gan komercdarbībā, gan valsts un pašvaldības sektorā, gan nevalstisko organizāciju darbībā.

Uzņemšanas prasības noteiktas saskaņā ar normatīvajiem aktiem: Augstskolu likuma 46. un 47.pantu, kā arī 2006.gada 10.oktobra MK noteikumiem Nr.846 “Par prasībām, kritērijiem un kartību uzņemšanai studiju programmās”. Studiju ilgums un apjoms KP programmā “Veselības vadība” ir saistīts ar iepriekš iegūto izglītību un darba pieredzi:

- 60KP (1 gads 6 mēneši) ar iepriekš iegūtu 2. līmeņa profesionālā augstākā izglītība ekonomikas, finanšu, vadīzinības vai medicīnas jomā kā arī uzņēmuma vadītāja profesionālo kvalifikāciju un/vai pieredzi vadītāja amatā;

- 80KP (2 gadi) ar iepriekš iegūtu akadēmisko bakalaura grādu ekonomikas, finanšu, sociālajā, vadībizinības, sabiedrības veselības vai medicīnas jomā, kā arī citā jomā.

Uzņemšana notiek konkursa kārtībā un tiek ņemti vērē sekojoši parametri: iepriekš iegūtās izglītības vidējā atzīme; profesionālā pieredze veselības aprūpes organizāciju vadības jomā; kandidāta motivācija (pamatojoties uz iesniegto motivācijas vēstuli); zinātniskās un citas profesionālās aktivitātes.

Kandidātiem kuri iepriekš iegūtās izglītības ietvaros nav apguvuši ekonomikas pamatus, ir jāiegūst iztrūkstošās pamat zināšanas ekonomikā apgūstot papildus studiju kursu "Ekonomikas pamati" tālmācības formā.

Tādejādi studiju programma "Veselības vadība" iegūstamais grāds, profesionālās kvalifikācijas, programmas mērķi, uzdevumi un sagaidāmie rezultāti, kā arī uzņemšanas nosacījumi ir savstarpēji saistīti un pamatojas organizācijas vadītāja, projektu vai personāla vadītāja profesionālajā standartā. Profesionālā maģistra studiju programma "Veselības vadība" pilnībā atbilst 2014.gada 26. Augusta LR MK noteikumiem [Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”](#).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Programmas "Veselības vadība" saturs atbilst mūsdienu akadēmiskajām un profesionālām prasībām un starptautiskajiem standartiem. Programma sniedz iespēju apgūt uzņēmuma vadības teoriju un praksi, kā arī padziļinātā līmenī apgūt un attīstīt veselības aprūpes sistēmu organizācijas un vadības prasmes, rast risinājumus un pieņemt lēmumus, balstoties uz iegūtajām zināšanām.

Programma izstrādāta un tiek īstenota ciešā sadarbībā ar nozarē atzītiem profesionāļiem (Rīgas Stradiņa Universitāti, veselības ministriju, lielāko slimnīcu veselības centru vadību), ņemot vērā viņu ieteikumus un nozares aktualitātes.

Katru gadu programmas "Veselības vadība" studiju kursu saturs tiek aktualizēts atbilstoši starptautiskajām nozares tendencēm izmantojot informāciju, kas pieejama dažādu starptautisko akadēmisko un praktisko asociāciju publikācijās, piemēram, WHO (World Health Organisation), AOM (Academy of Management), SMS (Strategic Management Society).

Programma tiek attīstīta arī sadarbībā ar starptautiskajiem partneriem. 2017. gadā tika veikts programmas audits sadarbībā ar Nūkāslas Universitātes Profesoru Francesco Paolucci, kurš izmantojot savu plašo pieredzi līdzīgu programmu vadīšanā un realizācijā Eiropā un Austrālijā, kā arī zināšanas par darba tirgu Eiropā, sniedza savas rekomendācijas programmas dizaina uzlabošanai un programmas pielīdzināšanai Eiropas līmenim, specifiski EU-HEM programmām.

Audita ziņojums un rezultāti tik pārrunāti programmas padomē un ar studējošajiem un rezultātā veikti sekojoši uzlabojumi: tēmai „Veselības vadības sistēmas pārejas ekonomikā” atvēlēts stundu skaitu RSU docētā kursu ietvaros; programmas levdienas ietvaros vismaz 5 akadēmiskās stundas veltītas studiju prasmju attīstīšanai un akadēmiskajai rakstīšanai studiju procesā, lai studējošie jau no paša sākuma būtu sagatavoti pētījumu veikšanai studiju darbu ietvaros. Plānā ir specializāciju ieviešana programmā (šobrīd notiek darbs pie 3 specializāciju izveides: digitālā veselība; ekonomiskā modelēšana veselības aprūpē un uzņēmējdarbība veselības aprūpes jomā).

Atbilstība darba tirgus vajadzībām tiek novērtēta arī pamatojoties uz sadarbību ar daba devējiem, kuri tiek iesaistīti dažādos sadarbības projektos, zinātnisko darbu vadīšanā un to aizstāvēšanās komisijās 2019. gadā veiktajā darba devēju aptaujā piedalījās 16 veselības jomas organizāciju pārstāvji, kuri kā svarīgas prasmes darba tirgū novērtēja transversālās, tādas kā prasmes komunikācijas prasmes, prasmes strādāt komandā, prasmes rīkoties ar klientiem, prasmes problēmu risināšanā, mācīšanās prasmes un plānošanas un organizācijas prasmes. Studiju programmā “Veselības Vadība” tika atjaunots studiju kurss “Efektīva vadītāja prasmju attīstība”.

Atbilstību jaunākajām zinātnes prasībām nodrošina docētāju piedalīšanās starptautiskās zinātniskās konferencēs un pētījumu publicēšana zinātniskos izdevumos, kā arī dalība zinātniskajās asociācijās (piemēram, Academy of Management, Human Resource Management division Health management division). Zinātnisko darbu veikšanā tiek iesaistīti arī programmas studenti. Lai nodrošinātu to, ka maģistra grādu piešķiršana ir balstīta vadības jomas un zinātnes nozares sasniegumos un atziņās ieteicamo maģistra darbu pētījumu tēmas tiek katru gadu atjaunotas atbilstoši programmas vadības, mācībspēku un sadarbības partneru sniegtai informācijai un pieredzei.

Apkopojot programmas ietvaros īstenotu sadarbību gan akadēmiskajā gan profesionālajā jomā iespējams nodrošināt to, ka programmas studiju kursu saturs ir aktuāls un atbilst nozares un darba tirgus vajadzībām, un maģistra grāda piešķiršana ir balstīta vadībzinību un starptautiskā biznesa zinātnes jomas sasniegumos un atziņās.

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

Studiju programma izstrādāta atbilstoši 2014.gada 26. augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” prasībām un *Organizācijas vadītāja* (5. PKL) profesijas standartam. Programmas studiju rezultāti formulēti atbilstoši Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras 7. līmeņa studijām noteiktajām zināšanām, prasmēm un kompetencēm.

Studiju programmas mērķis, uzdevumi un studiju rezultāti –zināšanas, prasmes un kompetences, ir saskaņoti ar Organizācijas vadītāja profesijas standartā noteikto. Standartā noteiktās prasmes un attieksmes, kompetences un profesionālās zināšanas izpratnes un lietošanas līmeni no profesiju standarta ir pārceltas uz studiju programmas rezultātiem. Atbilstoši standartā sniegtajam profesijas aprakstam, formulēts studiju programmas mērķis un uzdevumi, kas parāda, kā sasniegt šo mērķi.

Studiju kursos iekļautā informācija izriet no studiju kursa mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, kuri savukārt izriet no programmas mērķa un sasniedzamajiem rezultātiem. Sasaiste ir labi

redzama no studiju programmas kartējuma. Katrs studiju kurss ir nodrošina no 2 līdz 6 programmas sasniedzamo rezultātu apguvi. Katram programmas sasniedzamajam rezultātam atbilst vismaz vairāki studiju kursi, bet vidēji tie ir 5 un vairāk (maksimālais skaits - 15) kursi. Prakses un Maģistra darbs demonstrē tādu studiju programmas sagaidāmo rezultātu apguvi, kā prasmes un kompetences.

Programmā iekļautie studiju kursi atbilst programmas mērķim un uzdevumiem, jo tie sniedz profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, vispārējās un profesionālās zināšanas un kompetences, kas noteiktas Organizācijas vadītāja profesijas standartā. Studiju kursu un noslēguma darba apraksti ir izstrādāti atbilstoši normatīvo aktu prasībām; saturs ir aktuāls, savstarpēji papildinošs, atbilst programmas mērķiem un nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu, kā arī atbilst nozares vajadzībām un zinātnes tendencēm.

Studiju programmas īstenošanas un attīstības laikā maksimāli tiek ievēroti Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) un Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) principi. Proti, profesionālā maģistra grāds veselības vadībā nodrošina zināšanu, prasmju un attieksmju kopumu, kas ļauj veikt augsti kvalificētas organizāciju vadīšanas funkcijas un dod iespēju tālākām studijām doktorantūras studiju programmās.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studijuursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Studiju programmu "Veselības vadība" augstskola RISEBA īsteno kopīgi ar Rīgas Stradiņa universitāti (RSU). Katra no augstskolām realizē pusi no programmas: kredītpunktu sadalījums ir 50%/50%, praksi un maģistra darbus vada abu augstskolu docētāji, kā arī sadarbības partneri no biznesa vides. Konkrēts studiju kursu sadalījums ap augstskolām ir redzams pielikumā - studiju programmas plānā. Kopumā ņemot RISEBA pārziņā ir studiju kursi, kas vairāk saistīti ar organizāciju vadīšanu, savukārt RSU pārziņā ir studiju kursi, kas saistīti ar veselības aprūpes sistēmu organizāciju un vadīšanu. Studējošo maģistra darbu vadītāji ir abu augstskolu docētāji atbilstoši darba tematikai.

Studiju programmā tiek izmantotas dažādas studiju metodes, t.sk. lekcijas, praktiskās nodarbības, semināri, diskusijas, simulācijas, meistarklases, prasmju attīstīšanas vingrinājumi, pieredzējušo profesionāļu atklātas lekcijas, ārvalstu un vietējo speciālistu vieslekcijas un tml.

Visi studiju programmā paredzētie studiju kursi tiek īstenoti atbilstoši studiju kursu aprakstiem, kuros noteikta arī attiecīgā kursa vērtēšanas sistēma, ievērojot RISEBA vienoto vērtēšanas sistēmu. RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma ir veidota balstoties uz 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” un ievēro šādus principus:

- vērtēšanas atklātības princips – atbilstoši izvirzītajiem programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts prasību kopums studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšanai. Prasību kopums ir norādīts katrā studiju kursa aprakstā.
- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu, attiecīgi par visu programmas satura apguvi. Studējošais var aizstāvēt maģistra darbu tikai

tad, kad ir apgūts viss programmas saturs.

- vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips – augstskola nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai. RISEBA Studiju nolikuma, kas tiek apstiprināts Senātā, 3.6.punktā ir noteikts – ja studējošais vēlas uzlabot savu gala atzīmi, viņam ir jāvienojas ar attiecīgo mācībspēku un programmas direktoru par laiku, jāsaņem no attiecīgās studiju programmas administratores noteiktas formas norīkojums atbilstoši papildus maksas pakalpojumu cenrādim.
- vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, testi, prezentācijas, patstāvīgie darbi, grupas darbi utt.). Prasības ir atkarīgas no studiju kursa specifikas un studiju procesa organizācijas tajā. Eksāmeni RISEBA tiek organizēti gan rakstiski, gan mutiski. Gala vērtējums pēc studiju kursa apguves ietver studenta darba novērtējumu visa studiju kursa apguves laikā, tajā skaitā, līdzdalību un darba kvalitāti nodarbībās, kontroldarbu un patstāvīgo darbu rezultātus, kā arī eksāmena vērtējumu. Kurša apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtēšanas termiņa pagarinājums.

RISEBA studiju un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas un tiek konsekventi ievērotas. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un Profesijas standartā noteiktām prasmju un zināšanu prasībām.

Studiju rezultātus RISEBA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 baļļu sistēmā;
- kvantitatīvais vērtējums – kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Iegūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā. Lai novērtētu studentu izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 akadēmiskajām stundām.

Studiju procesa īstenošana pamatojas uz **studentcentrētas izglītības principiem**. Kā piemēram:

- Studiju procesā tiek nodrošināta studentu vajadzību daudzveidība veidojot dažādus, katram piemērotus mācīšanās veidus un ceļus. Docētāji tiek mudināti regulāri novērtēt un uzlabot pasniegšanas veidus un metodes un saņem augstskolas atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā.
- Studiju kursi tiek apgūti studentu un mācībspēku sadarbības procesā, kur atbilstoši situācijai tiek pielietotas dažādas mācīšanas metodes:
  - monoloģiskā - lekcijas un demonstrējumi;
  - dialogiskā - konstruktīvas sarunas, diskusijas, lomu spēles, radošās metodes (“Prāta vētra”, “Domāšanas cepures”, Līdera vara” u.c.);
  - pētnieciskās metodes – literatūras studijas, mācību ekskursijas, semināri, projekti, situāciju analīze, problēmuzdevumi, u.c. Veicot pētniecisko darbu, studenti izmanto kvalitatīvās, kvantitatīvās un datu matemātiskās apstrādes metodes.
- Tiek izmantotas dažādas darba formas – grupu darbs, individuālais darbs, patstāvīgais darbs.
- Mācībspēku un studentu savstarpējās attiecībās tiek veicināta studējošo un mācībspēku abpusēja cieņa, veidojot pozitīvu emocionālo fonu un radošu sadarbību. Augstskolā darbojas Ētikas komisija, kur nepieciešamības gadījumā tiek izskatītas ētiska rakstura sūdzības.
- Studijas balstās uz studējošā patstāvību, vienlaicīgi nodrošinot pasniedzēja vadību un atbalstu – katra studiju krusa aprakstā ir norādīts studējošo patstāvīgā darba apjoms un saturs, kā arī tā vērtēšanas metodes.

- E-RISEBA vidē tiek publiskoti katra studiju kursa vērtēšanas prasības, kritēriji un metodes atzīmju izlikšanai katram studiju kursam, tie tiek pārrunāti pirmajā nodarbībā. Studiju kursu aprakstos ir iekļauts arī vērtējumu skaidrojums. Studenti saņem atgriezenisko saiti un skaidrojumu par vērtējumu, un, ja nepieciešams, padomus darba uzlabošanai.
- Tiek ņemta vērā studentu dažādību un atsevišķos gadījumos piemēroti studentiem atvieglojoši apstākļi, piem., iesniegšanas termiņa pagarināšana, konsultācijas.
- Vērtēšana tiek īstenota saskaņā ar apstiprinātām procedūrām, tā ir konsekventa, taisnīga un piemērojama visiem studentiem.
- Sasniegto studiju rezultātu vērtēšanu veic mācībspēks, pats students (pašizvērtēšana), citi studenti (savstarpējā vērtēšana). Ja studiju kursu docē vairāki mācībspēki, tad eksāmena darbu vērtē vairāki docētāji. Prakšu un maģistra darbu vērtēšanu veic vairāki eksaminētāji.
- Ja studējošais ir neapmierināts ar vērtējumu, darbojas RISEBA sistēma studentu apelāciju izskatīšanai. Sūdzību izskatīšanas procesu vada Kvalitātes daļas vadītāja, pieaicinot programmas direktoru un katedras vadītāju, nepieciešamības gadījumā – Studiju departamenta vadītāju vai studiju prorektoru.

Regulāri tiek izvērtētas pedagoģiskās metodes, mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas veidi. Aktuālie jautājumi tiek apspriesti katedras sēdēs, Metodiskās padomes sapulcēs, kā arī mācībspēkiem tiek organizēti metodiskie semināri, ekskursijas un dažādas mācības.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Programmā ir paredzētas viena vai divas prakses, atkarībā no iepriekšējās izglītības un darba pieredzes organizāciju vadībā.:

- 80KP programmās studējošajiem ir paredzētas 2 prakses: prakse 6KP apjomā (6 nedēļas) un 20KP apjomā (20 nedēļas);
- 60KP programmās studējošajiem ir paredzēta tikai viena prakse – 6KP apjomā (6 nedēļas).

Prakses mērķi un uzdevumi ir noteikti prakses nolikumos, bet tiek saskaņoti ar programmas vadību individuāli un pielāgoti studējoša interesēm un prakses organizācijas vajadzībām. Ar prakšu mērķiem un uzdevumiem studenti tiek iepazīstināti uzsākot studijas un tie ir pieejami E-RISEBA un RSU portālā. Prakses uzdevumi ir saistīti ar studiju programmas sagaidāmajiem rezultātiem (skat. Programmas karti) un nodrošina to apguvi. Ņemot vērā programmas starptautisko virzienu, prakses vieta var būt arī uzņēmums ārvalstīs.

Atbilstoši nolikumam par prakses realizāciju tiek slēgti trīspusējie līgumi starp RSU vai RISEBA, studējošo un praksi norosinošo organizāciju. Prakses noslēgumā studējošie sagatavo prakses atskaiti, kurā iekļauj prakses dienasgrāmatu un kuru paraksta prakses vadītājs no organizācijas. Studējošie praksi aizstāv komisijas priekšā un to vērtē organizācijas pārstāvis un vismaz divi mācībspēki.

Studiju programmas prakses iekļautas RSU un lielāko ārstniecības iestāžu prakses nodrošināšanas sadarbības līgumos. Ir noslēgti atsevišķi sadarbības līgumi ar biedrību „Veselības ekonomikas asociācija” un biedrību „Starptautisko inovatīvo farmaceitisko firmu asociācija”, kas prakses nodrošināšanai piesaista savu biedru kompetenci un dod iespēju attīstīt prakses projektus ar

darbību saistītajos uzņēmumos, par katru projektu atsevišķi noslēdzot vienošanos starp augstskolu un attiecīgo uzņēmumu.

Ņemot vērā programmas starptautisko virzienu, prakses vieta var būt arī uzņēmums ārvalstīs. Studējošie, kuri studē angļu valodā, arī praksi iziet angļu valodā. Vairums angļu valodā studējošo praksi veic savā mītnes zemē. Ja studējošie vēlas, viņi var praksi iziet angļu valodā arī Latvijā - starptautiskos uzņēmumos vai uzņēmumos, kur daba valoda ir arī angļu. Piemēram, Pasaules Veselības Organizācijas pārstāvniecībā Latvijā, SIA "Latvijas Amerikas acu centrs" u.c.

Augstskolas RISEBA mājas lapā ir atrodami [prakses un darba piedāvājumi](#), kuri tiek regulāri atjaunoti sadarbojoties ar darba devējiem.

Augstskolas RISEBA studējošajiem tiek arī nodrošināts atbalsts karjeras uzsākšanai un tālākai izaugsmei, nodarbinātības veicināšanai un karjeras plānošanas jautājumu risināšanai. Piemēram, pirms iepazīstieties ar darba sludinājumiem, studējošie tiek aicināti iziet apmācības kursu „Start Strong: kā uzsākt un attīstīt savu karjeru”. Kurss ir izveidots, lai veicinātu jauniešu nodarbinātību, un, pateicoties ASV vēstniecības un augstskolas RISEBA atbalstam, ar 2015.gada 23. septembri tas ir pieejams arī internetā. Jebkurš interesents aicināts iziet šo apmācību bez maksas un bez reģistrācijas.

Studējošajiem tiek piedāvāti [karjeras izvēles testi](#), padomi kā izveidot CV un motivācijas vēstuli

RISEBA studentu karjeras attīstības atbalstam radījusi ikgadēju pasākumu ciklu “[RISEBA Karjeras dienas](#)”. Karjeras dienu ietvaros tiek organizētas vieslekcijas, meistarklases, semināri un RISEBA Karjeras diena, nodrošinot studentiem darba un prakšu iespējas un aicinot uz ciešāku sadarbību uzņēmumu pārstāvjus, jomu profesionāļus un ekspertus.

Programmas “Veselības vadība” studentiem ir pieejamas arī starptautiskas prakses ERASMUS+ programmas ietvaros.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju beigās ir jāizstrādā un jāaizstāv **maģistra darbs**. Otrā studiju gada 1.semestra sākumā studentiem (60 KP programma) vai 2.semestra sākumā (80 KP programma) ir jāizvēlas maģistra darba tēma. Maģistra darba tēmu saraksts tiek izveidots, vadoties no programmas sasniedzamajiem mērķiem un rezultātiem, kā arī mācībspēku kompetences profila un sadarbības partneru ieteikumu. Maģistra darba izstrādāšanu un noformēšanu reglamentē „Studiju darbu izstrādāšanas nolikums”.

Studenti gala pārbaudījumus drīkst kārtot, ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzētā studiju kursa apguve;
- pozitīvi ir novērtētas prakses atskaites;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Atbilstoši programmas prasībām studējošo noslēguma darbu tēmām ir jābūt saistībā ar veselības sistēmas vai organizāciju vadību. Karu gadu valsts pārbaudījumu komisija vērtē tēmu atbilstību programmai un tēmas tiek novērtētas kā atbilstošas.

Par tēmu aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, liecina arī tas, ka studentu pētījumi tiek prezentēti profesionālajās un zinātniskajās konferencēs. 2018./2019. studiju gadā aizstāvēto

maģistra darbu tēmu piemēri redzami 1. tabulā.

Tabula 2.1.

2018./2019. studiju gada janvārī un maijā aizstāvētās maģistra darbu tēmu piemēri

Nr.	Uzvārds, vārds	Maģistra darba tēma
1.	Evija Bērziņa-Andračņikova	Ķirurģiskās pacientu drošības lapas ieviešanas rezultātu novērtēšana daudzprofilu stacionārā
2.	Inna Budovska	Faktori, kas ietekmē Latvijas zāļu ražotāju konkurētspēju vietējā tirgū
3.	Marija Čeha	Ģenētisko zāļu tirgus analīze Latvijā. Zāļu pieejamības uzlabošanas iespējas.
4.	Iveta Daude	Medicīniskās apaugļošanas pakalpojuma pieejamība Latvijā
5.	Kitija Irbe	Slimnīcas Rehabilitācijas klīnikas ambulatoro pacientu apmierinātības monitoringa ieviešana
6.	Katrīna Kalteniece	SIA "LIORA S.I." uzņēmējdarbības attīstības iespējas pēc uzņēmuma pārpirkšanas
7.	Dmitrijs Masļakovs	Lēmumu pieņemšanas procesa par zāļu iekļaušanu kompensējamo zāļu sarakstā noteicošie kritēriji un faktori Latvijā
8.	Meldra Pickaine	Rīgas Stradiņa universitātes Medicīnas izglītības tehnoloģiju centra kvalitātes procesu pilnveide atbilstoši akreditācijas standartiem
9.	Krišjānis Ritovs	Nieru aizstājterapijas pakalpojumu pieejamība un to ietekmējošie faktori Latvijā
10.	Edīte Domaševa	Grūtnieču apmierinātības ar antenatālās aprūpi veicināšana uzņēmumā „X”
11.	Evija Siliņa	Veselības aprūpes kvalitātes un pacientu drošības sistēmas ieviešana VSIA "Piejūras slimnīca" Psihiatriskajā klīnikā
12.	Dagnija Vilnīte	Slimnieku piesaistības novērtējums un veicamie pasākumi uzņēmumā «X»

13.	Normunds Vaivads	Nacionālo bruņoto spēku veselības aprūpes organizēšanas novērtējums
14.	Inese Zārdiņa	Darbinieku iesaistīšanās saistība ar organizatorisko sagatavotību pārmaiņām "X" organizācijā
15.	Baiba Strautmane	Paliatīvās aprūpes pakalpojuma pieejamība Latvijā un iedzīvotāju apmierinātība ar valsts nodrošināto pakalpojumu
16.	Gita Veinberga	Noteicošie faktori ģimenes ārstu līdzdalībai kolorektālā vēža skrīninga programmā
17.	Kārlis Baltacis	Sporta medicīnas sistēmas novērtējums
18.	Svetlana Čui	Izmaksu efektivitātes analīze kā finanšu resursu plānošanas instruments medicīnas iestādē nieru aizstājējterapijā
19.	Albīna Kovaļska	Uzņēmuma "X" klientu apkalpošanas procesa pilnveide, izmantojot kvalitātes vadības metodes
20.	Evija Kvante	Veselības nozares valsts pārvaldes iestāžu darbinieku iesaiste un lojalitāte atkarībā no darba specifiskajiem un organizatoriskajiem faktoriem
21.	Maija Leitāne	Veselības veicināšanas centra "X" darbības efektivitātes novērtēšana
22.	Elīna Millere	Pacientu spējīnāšana primārajā veselības aprūpē saistībā ar individuāliem un konsultāciju raksturojošiem faktoriem
23.	Rasa Ozoliņa	Mākslīgās elpināšanas nodrošināšanas sistēma pirmsslimnīcas etapā Latvijas teritorijā
24.	Jekaterina Pukinska	Privātās klīnikas "X" attīstības stratēģija, tās novērtējums un pilnveidošanas iespējas.
25.	Aļona Sapegina	Pacientu drošības sistēmas izveide veselības centrā "X"
26.	Liene Smāne	Uz pacientu centrēta veselības aprūpes modeļa un vadīšanas iespēju izpēte Bērnu klīniskā universitātes slimnīcā

27.	Anastasija Solodunova	Eiropas regulas vides pieejamības un universāla dizaina īstenošanā ievērošana Eiropas Savienības (ES) fondu līdzfinansētajos publiskajos būvprojektos Latvijā
28.	Diāna Umbraška	Pacientu drošība kultūras ietekmē
29.	Linda Zaharova	Veselības aprūpes profesionāļu ietekme sistēmisku izmaiņu veicināšanā onkoloģiskās aprūpes vadībā

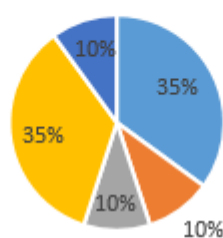
Programmas "Veselības vadība" studentu aizstāvēto maģistra darbu tēmu sadalījums pa pētījumu virzieniem redzams 2.1. un 2.2 attēlos.

2.1. attēls. Programmas "Veselības vadība" studentu 2017./2018. Studiju gadā aizstāvēto maģistra darbu tēmu sadalījums pa pētījumu virzieniem

Maģistra darbu pētījumu virzieni 2018./2019. gadā

- Veselības sistēmas problēmas un uzlabojumi
- Medikamentu tirgus organizācija un farmācijas nozare
- Veselības aprūpes uzņēmumu stratēģija
- Veselības aprūpes organizāciju efektivitāte
- Veselības aprūpes organizāciju personāla vadība

2.2. attēls. Programmas "Veselības vadība" studentu 2018./2019. Studiju gadā aizstāvēto maģistra darbu tēmu sadalījums pa pētījumu virzieniem

Maģistra darbu izstrādāšanas process tiek organizēts sadarbojoties abām augstskolām - RSU un RISEBA. Tiek veidota kopīga maģistra darbu aizstāvēšanas komisija, kurā piedalās abu augstskolu pārstāvji. Maģistra darbu aizstāvēšana notiek pārmaiņus - vienu gadu RISEBA, otru gadu RSU.

Maģistra darba novērtēšanā izmanto komplekso pieeju. Izstrādāta maģistra darba novērtēšana notiek Gala pārbaudījumu komisijā, pie kuras maģistrants aizstāv maģistra darbu. Maģistra darbu pirms aizstāvēšanas recenzē un novērtē ar atzīmi. Komisijas locekļi ņem vērā šādus kritērijus: 1) Darba mērķa un uzdevumu formulējums; 2) Literatūras analīzes apjoms un dziļums, prasme lietot atsauces; 3) Pētījuma izstrādes metodoloģija un kvalitāte; 4) Datu analīzes kvalitāte; 5) Konceptu, modeļu un teorijas pielietojums; 6) Secinājumi un rekomendācijas; 7) Darba noformējuma atbilstība metodiskajiem norādījumiem; 8) Darba oriģinalitāte. Kopējais maģistra darba vērtējums veidojas, apkopojot katra komisijas locekļa izliktās atzīmes, un par to balsojot. Komisijas priekšsēdētājam strīdus gadījumos ir noteicošā balss. Programmas "Veselības vadība" studējošo noslēguma darbu vērtējumi parasti svārstās robežas no 7 (labi) līdz 9 (teicami).

Pēc maģistra darbu aizstāvēšanas notiek darbu apspriešana, kuras laikā komisijas locekļi novērtē tēmu atbilstību nozarei un aktualitāti darba tirgū, kā arī iesaka kā varētu uzlabot maģistra darbus. Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā tradicionāli ir pārstāvji no organizācijām (biznesa vides vai publiskā sektora) un arī lielākajam Latvijas veselības aprūpes iestādēm, kuri arī 2019. gadā atzīmēja maģistra darbu augsto kvalitāti un atbilstību nozares aktualitātēm.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

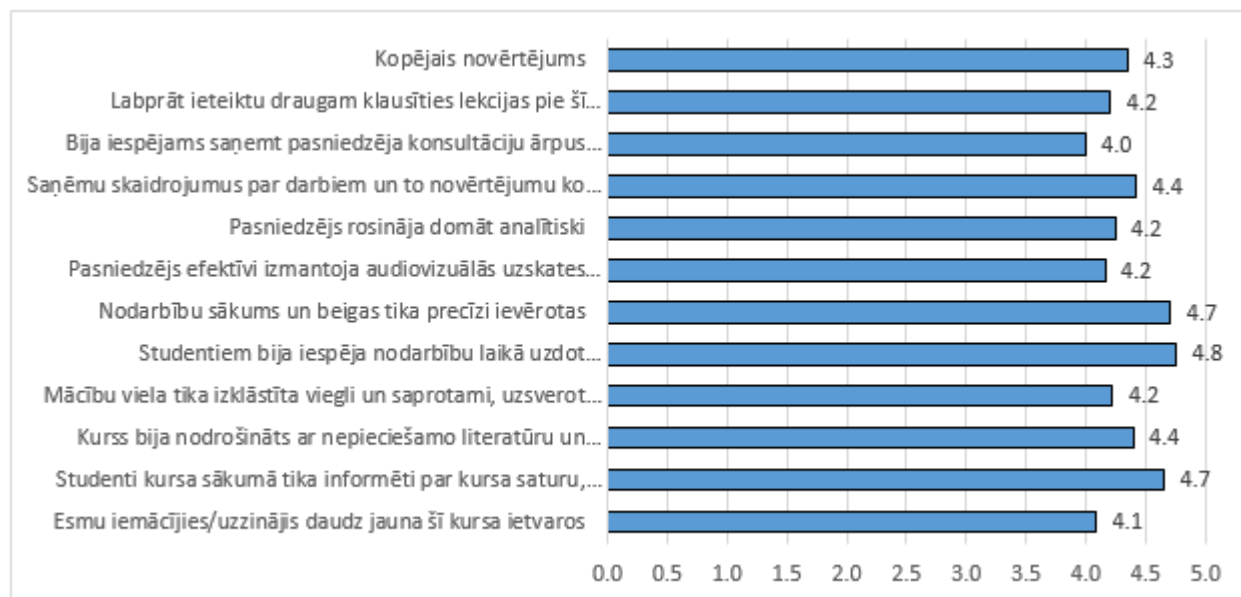
Studentu dalība aptaujā tiek organizēta pēc katra studiju kursa un par programmu kopumā. Anketēšanas rezultāti tiek analizēti katras augstskolas un starpaugstskolu līmenī. Augstskolas līmenī studiju anketēšanas rezultāti tiek pārrunāti starp programmas vadītāju, katedras vadītāju, biroja vadītāju un docētāju.

Starpaugstskolu līmenī (RSU un RISEBA) rezultāti tiek pārrunāti starp abu programmu vadītājiem un iesaistītām atbalsta personām. Ja nepieciešams, būtisku starpaugstskolu kompetences jautājumu risināšanai tiek iesaistītas augstskolu vadības. Svarīgākos jautājumus pārspriež programmas padomē (tagad programmas Kvalitātes padomē). Pārrunu rezultātā ierosinājumi tiek sadalīti attiecīgi pēc to būtības: 1) saistīti ar organizatoriskiem aspektiem; 2) saistīti ar programmas saturu; 3) psiholoģiska rakstura jautājumi.

Studiju gaitā katra studiju kursa laikā un nobeigumā tiek rekomendēts kursa docētājam izrunāt kursa būtiskos jautājumus un novērtējumu mutiski, lai neskaidrību gadījumā sniegtu atgriezenisko saiti pēc iespējas ātrāk un pēc būtības. Attiecībā uz organizatoriskajiem jautājumiem studenti studiju gada sākumā tiek informēti par komunikācijas veidiem un iespējām. Jautājumi, kas saistīti ar plašāk veicamām izmaiņām (piemēram, studiju satura jautājumi), parasti tiek īstenoti nākamās programmas realizācijas laikā. Aktīvi pārrunāti jautājumi par studiju procesa svarīgāko informāciju, kas būtu nepieciešama studējošajiem par darba organizāciju uzsākot mācību gadu RSU un RISEBA. Jebkuras informācijas izsūtīšana studējošajiem tiek saskaņota starp augstskolām tādos jautājumos kā prakses organizēšana, noformēšana un aizstāvēšana, maģistra darba izstrāde un aizstāvēšana. Izstrādāts informācijas apmaiņas process un noteikti atbildīgie par studējošo aktuālās informācijas un datu apmaiņu.

Atsevišķi tiek veikta RISEBA docēto studiju kursu novērtēšana. RISEBA studējošo anketa sastāv no trīs daļām. Pirmajā daļā ar piecu jautājumu palīdzību ir noskaidrots katra studenta katra konkrēta studiju kursa satura vērtējums. Otrajā daļā ar sešu jautājumu palīdzību ir noskaidrots konkrētā mācībspēka darba vērtējums. Trešā sadaļa ir veltīta studentu ieteikumiem brīvā formā par to kā uzlabot konkrētā studiju kursa apmācību procesu.

Studējošo vērtējumu apkopojumu par studiju kursiem, kuri jau ir pabeigti, var apskatīt 2. attēlā.

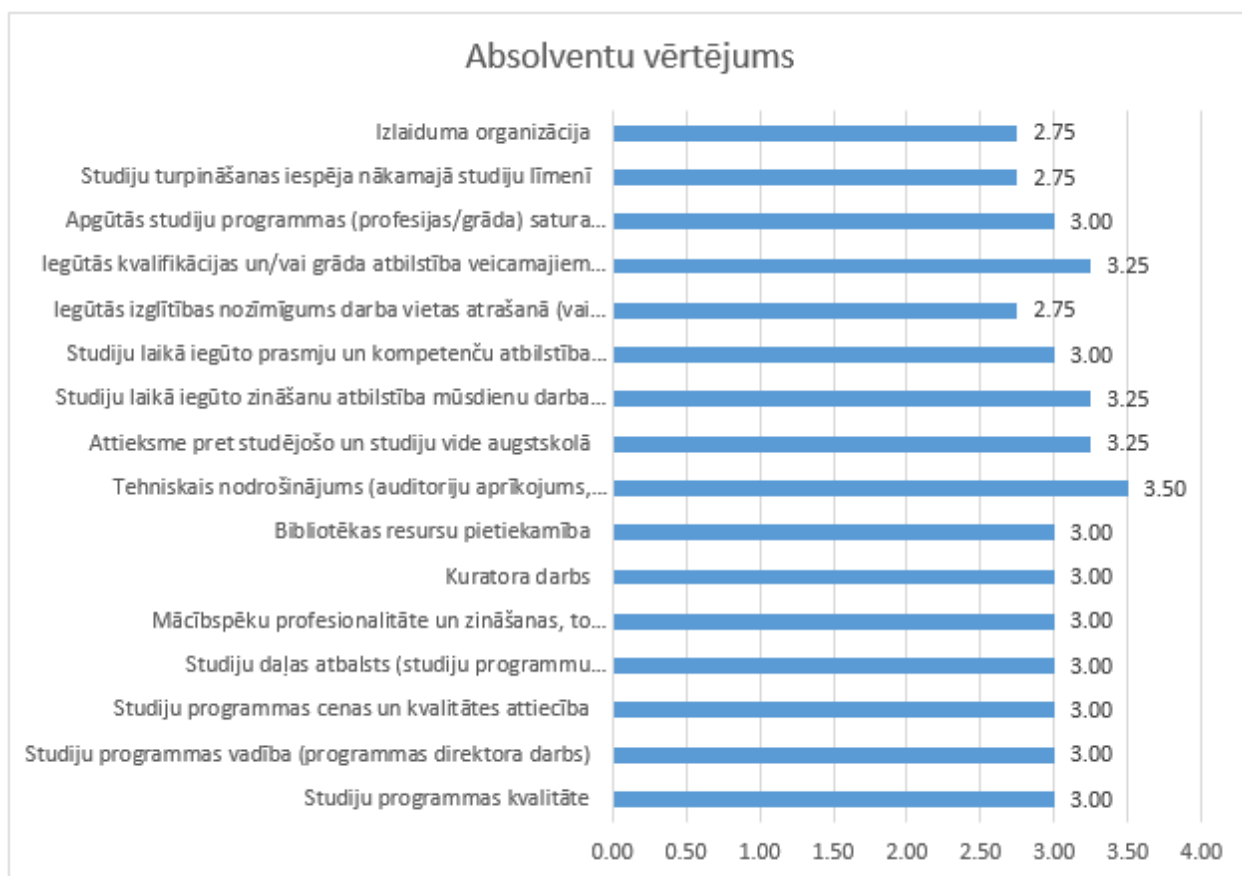

2.3. attēls. Studiju programmas „Veselības vadība” studiju kursu novērtējums 2018./2019.studiju gadā

Apkopojot informāciju par programmas studiju kursiem un pasniedzējiem, kopējais vērtējums ir tuvāk augstākām vērtējumiem kas secina par programmas augsto kvalitāti. Studentu komentāri attiecībā uz pasniedzējiem un studiju kursu saturu liecina par kopēji augsto pasniegšanas līmeni. Kopumā, studenti ir ļoti apmierināti ar pasniedzēju sastāvu programmā un augsti novērtē pasniedzēju dažādību un profesionālo pieredzi. It īpaši studenti novērtē ārvalstu pasniedzēju un profesionāļu ieguldījumu programmā.

Programmas „Veselības vadība” absolventi tiek regulāri aptaujāti, lai uzzinātu viņu viedokļus par programmu, tās pasniedzējiem, programmas apgūšanas ietekmi uz profesionālo izaugsmi un to, kā absolventi var sniegt ieguldījumu mācību procesā, daloties savā pieredzē un apgūtajās zināšanās. Analizējot programmas absolventu aptaujas var secināt, ka absolventi ir ļoti apmierināti ar iegūto izglītību norādot, ka tas viņiem palīdz labāk orientēties starptautiskā biznesa vidē, pavērš plašākas iespējas darba tirgū, kā arī strādājot uzņēmumā palīdz labāk ieraudzīt un novērtēt uzņēmuma problēmas un atrast optimālo risinājumu.

2019. gadā *Eduniversal best Masters Ranking* Programma “Veselības vadība” ir ierindota starp 100 pasaulē Veselības vadības (Health Management) programmām (56 vieta) un veidojot šo vērtējumu tiek ņemtas vērā arī absolventu atsauksmes.

2.4. attēls. Absolventu aptaujas rezultāti

Kopumā, absolventi atzīmēja ka rekomendētu programmu saviem draugiem, kolēģiem un citiem interesentiem. Programmas absolventi tiks aicināti piedalīties prezentācijās, kuras paredzētas potenciālajiem studentiem. Daži no absolventiem piedalās lekcijās kā vieslektori, kā arī sniedz savu ieguldījumu programmas padomē, kas savukārt ļoti svarīgs programmas attīstībai un ļauj pilnveidot studiju procesu un uzlabot studiju kvalitāti.

RISEBA regulāri - vismaz reizi trijos gados - veic darba devēju aptaujas. 2017. gadā tika veikta darba devēju aptauja un intervijas kā daļa no pētniecības projekta ar nosaukumu “Vadības un līderības attīstības vajadzības dinamiski mainīgās sabiedrībās”, ko organizēja CEEMAN. Šī pētījuma projekta mērķis bija gūt ieskatu par to, kādas zināšanas, prasmes un attieksme ir nepieciešama darbiniekiem, lai gūtu panākumus mūsdienu darba vidē. Pētījums notika deviņās valstīs, un piedalījās 852 vadītāju, kuri pārstāvēja 158 uzņēmumus.

RISEBA bija projekta pārstāve no Latvijas un aptaujāja darba devējus no 34 Latvijas uzņēmumiem. Piedalījās šādu uzņēmumu pārstāvji: PricewaterhouseCoopers SIA; WorkingDay Latvia; Biznesa

centrs Circle K; AS "Latvenergo"; SIA 'Rietumu banka'; Air Baltic; Accenture; Maxima; AS SEB Banka; SIA "MERITI"; VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs"; SIA, EVOLUTION LATVIA; Sabiedrības integrācijas centrs un citi.

Darba devēji norādīja, ka viņiem vissvarīgākie izglītības programmu izvēles kritēriji ir programmas saturs; izglītības sniedzēja reputācija un izpratne par programmas mācību rezultātiem. Kā visbiežāk izmantotās mācību jomas uzņēmumi minēja cilvēku prasmes; projektu vadīšanu; klientu apkalpošana; komunikāciju un vadību. Pētījuma rezultāti atklāja, kādas ir prasmes, kuras darba devēji meklē, novērtējot darba pretendētus - skatīt attēlu zemāk.

2.5.attēls

Prasmes, ko darba devēji vērtē darbiniekos

Vēl viena darba devēju aptauja tika veikta 2019. gada rudenī, un šīs aptaujas mērķis bija 1) noteikt, kuras augstākās izglītības absolventu prasmes un kompetences ir svarīgas uzņēmumiem, pieņemot darbā darbiniekus, un 2) noskaidrot darbinieku viedokli par aktivitātēm, kuras augstskolai RISEBA būtu jāveic, lai palielinātu absolventu nodarbinātības iespējas.

Aptauja tika izsūtīta aptuveni 12 000 darba devēju. Aptauju aizpildīja 190 darba devēji. Respondenti bija no dažāda lieluma uzņēmumiem: lieli - 34%; vidēji - 18%; mazie - 20% un mikro - 28%, sniedzot daudzveidīgu darba devēju perspektīvu. Turklāt respondenti aptvēra arī plašu nozaru spektru no tūrisma, izklaides, pārdošanas, izglītības, banku, tiesību, celtniecības, IT, mārketinga un pat valsts un valsts pārvaldes. 47% respondentu nodarbināja no 1 līdz 6 augstskolas RISEBA absolventiem, bet pārējiem vai nu nebija šādas informācijas, vai arī viņu uzņēmumā nebija RISEBA absolventu.

Darba devējiem tika lūgts novērtēt augstākās izglītības absolventu prasmju un kompetenču nozīmi viņu uzņēmumā, pieņemot darbā darbiniekus. Vislielākā nozīme tika piešķirta tādām prasmēm un kompetencēm kā transversālās prasmes, emocionālais intelekts, adaptīvā domāšana, sadarbības veidošanas un sadarbības prasmes.

Darba devēji tika aicināti izvēlēties aktivitātes, kuras augstskolai RISEBA būtu jāīsteno, lai palielinātu absolventu perspektīvas darba tirgū. Aktivitātes kas tika atzītas par vissvarīgākajiem, bija prakses ārzemēs - 53%, sadarbība ar starptautiskajiem partneriem - 52%, svešvalodu apguve -

50%, ārvalstu profesoru un vieslektoru piesaistīšana - 44%, kā arī īsās studijas ārzemēs - 43%. kopīgu programmu izveide - 35%. Citas internacionalizācijas aktivitātes un elementi, ko darba devēji augstu novērtēja, bija: semestri ārzemēs, starp-kultūru apmācība un mācību programmas internacionalizācija.

Studentu, absolventu un darba devēju aptauju rezultāti tiek analizēti katras augstskolas un starpaugstskolu līmenī. Augstskolas līmenī studiju anketēšanas rezultāti tiek pārrunāti starp programmas vadītāju, katedras vadītāju, biroja vadītāju un docētāju.

Starpaugstskolu līmenī (RSU un RISEBA) rezultāti tiek pārrunāti starp abu programmu vadītājiem un iesaistītām atbalsta personām. Ja nepieciešams, būtisku starpaugstskolu kompetences jautājumu risināšanai tiek iesaistītas augstskolu vadības. Svarīgākos jautājumus pārspriež programmas padomē (tagad programmas Kvalitātes padomē). Pārrunu rezultātā ierosinājumi tiek sadalīti attiecīgi pēc to būtības: 1) saistīti ar organizatoriskiem aspektiem; 2) saistīti ar programmas saturu; 3) psiholoģiska rakstura jautājumi.

Kā piemēru aptauju rezultātu izmantošanai studiju satura un kvalitātes uzlabošanai var minēt: lai nodrošinātu studējošo prasmi strādāt komandās un risināt problēmas, docētājiem tiek rekomendēts speciālu uzmanību pievērst grupu darbiem izmantojot situāciju analizēs (case method), kas ietver problēmu risināšanu. Lai nodrošinātu studējošo personība attīstību, studiju programmā "Veselības vadība" 2019. gadā tika iekļauts studiju kurss "Efektīva vadītāja prasmju attīstība". Programmas organizatorisko aspektu kontekstā tika pārcelta agrāk maģistra darbu tēmu un vadītāju izvēle (no septembra uz maiju), lai studējošie jau prakses laikā varētu sākt strādāt pie attiecīgās tēmas un viņiem būtu ilgāks laiks datu ieguvei un darba izstādei.

Studiju gaitā katra studiju kursa laikā un nobeigumā tiek rekomendēts kursa docētājam izrunāt kursa būtiskos jautājumus un novērtējumu mutiski, lai neskaidribu gadījumā sniegtu atgriezenisko saiti pēc iespējas ātrāk un pēc būtības. Attiecībā uz organizatoriskajiem jautājumiem studenti studiju gada sākumā tiek informēti par komunikācijas veidiem un iespējām. Jautājumi, kas saistīti ar plašāk veicamām izmaiņām (piemēram, studiju satura jautājumi), parasti tiek īstenoti nākamās programmas realizācijas laikā. Aktīvi tiek pārrunāti jautājumi par studiju procesa svarīgāko informāciju, kas būtu nepieciešama studējošajiem par darba organizāciju uzsākot mācību gadu RSU un RISEBA. Jebkuras informācijas izsūtīšana studējošajiem tiek saskaņota starp augstskolām tādos jautājumos kā prakses organizēšana, noformēšana un aizstāvēšana, maģistra darba izstrāde un aizstāvēšana. Izstrādāts informācijas apmaiņas process un noteikti atbildīgie par studējošo aktuālās informācijas un datu apmaiņu.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzišanu.

Augstskolā RISEBA programmas "Veselības vadība" studējošajiem un absolventiem tiek piedāvātas iespējas studēt vai iziet praksi ārzemēs. Plašākās studiju iespējas tiek piedāvātas tieši Erasmus+ programmas ietvaros. Arī prakses iespējams iziet Erasmus+ programmas ietvaros, attiecīgi iegūstot stipendiju. Šādas prakses iespējas tiek piedāvātas arī studentiem, kas nesen absolvējuši augstskolu RISEBA.

RISEBA ir noslēgusi divpusējos sadarbības līgumus Erasmus+ mūžizglītības programmas ietvaros ar vairāk kā 130 partneraugstskolām Erasmus+ programmas valstīs un partnervalstīs. Studentiem ir tiesības izvēlēties sev interesējošās augstskolas, atkarībā no studiju programmas. Lai mobilitāte

tiktu pieņemta, partneraugstskolā apgūtie studiju kursi tiktu atzīti, tiem saturiski ir jāatbilst studiju programmai. Erasmus+ periods tiks akadēmiski atzīts vienīgi tad, ja visi nepieciešamie dokumenti tiks iesniegti RISEBA Erasmus+ koordinatorei un tajos norādītā informācija sakrīt.

Maģistra studiju programmas "Veselības vadība" studējošo izejošā mobilitāte 2018./2019. studiju gadā netika realizēta. Ienākošā mobilitāte līdz šim arī nav tikusi realizēta. Šobrīd notiek darbs pie sadarbība veidošanas ar līdzīgām ārzemju programmām lai attīstītu studējošo mobilitāti.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Studiju programma "Veselības vadība" izmanto RISEBA studiju bāzi, zinātnes bāzi, informatīvo bāzi (tai skaitā bibliotēkas), kā arī materiāli tehnisko bāzi, kuras novērtējums ir atrodams II. daļas 3. nodaļas 3.1.-3.3. apakšnodaļās. Papildus studiju programmas "Veselības vadība" studējošie izmanto RSU studiju bāzi.

Studiju programmas "Veselības vadība" Studiju, zinātnes un informatīvā bāze

Studiju programmas „Veselības vadība” RISEBA docēto studiju kursu materiāli tiek nodrošināti caur E-RISEBA platformu, kur katra kursa docētājs ievieto studiju kursam nepieciešamos materiālus. E-RISEBA ir pieejami katra studiju kursa mācību metodiskie materiāli, prezentācijas, zinātniskās publikācijas, un citi studiju kurša nepieciešamie materiāli.

RISEBA bibliotēka nodrošina augstskolas studentus un darbiniekus ar studiju procesam nepieciešamo literatūru, [pieeju informācijas meklēšanas sistēmām un datu bāzēm](#).

Papildus virziena ziņojuma sadaļās 3.1.-3.3. aprakstītajai studiju un zinātniskajai bāzei, studiju programmas "Veselības vadība" studenti tiek mudināti izmantot studiju procesā un maģistra darbu pētījumiem profesionālo organizāciju piedāvātos resursus, kā piemēram, [\(WHO\)](#), [LPVA](#), [smartHR](#), [SHRM](#).

Finansiālā bāze

Studiju programmas „Veselības vadība” studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts (skat. studiju maksas apmēru 3.1.tabulā).

3.1.tabula

Studiju maksas apmērs 2018./2019. Studiju gadā pēc studiju formām (eiro gadā)

Studiju forma	Studiju maksas apmērs par programmu		
	Latviešu valodā	Angļu valodā	
	LR pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem, ES pilsoņi	LR pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem, ES pilsoņi	Ārzemniekiem, kas nav ES pilsoņi.
Pilna laika vakara nodaļa personām ar profesionālo pamatizglītību (1 gads 6 mēneši)	3000,00 EUR	4500,00 EUR	6150,00 EUR
Pilna laika vakara nodaļa personām ar akadēmisko pamatizglītību (2 gadi)	4000,00 EUR	6000,00 EUR	8200,00 EUR

RISEBA noteiktas šādas studiju maksas apmaksas iespējas:

- par visu programmu kopumā;
- par visu studiju gadu;
- par vienu semestri;
- par mēnesi, saskaņā ar līgumā paredzēto maksājumu grafiku, precīzi ievērojot maksāšanas termiņus un maksājamās summas.

Studiju maksa var tikt segta no šāda finansējuma:

- studējošā personīgie līdzekļi;
- studējošā vecāku un citu radnieku personīgie līdzekļi;
- studējošā darba devēja finansējums;
- studiju kredīts ar valsts vārdā sniegtu galvojumu;
- komerckredīts;
- sponsoru finansējums.

3.2.tabula

Programmas “Veselības vadība” izdevumu procentuālais sadalījums

Nr	Izdevumu pozīcija	MVV
1	Darba alga akadēmiskajam personālam (t.sk. nodokļi)	44.6%
2	Darba samaksa ārštata mācībspēkiem	12.2%
3	Telpu noma (t.sk. remonts un apsaimniekošana)	3.5%
4	Komunālie maksājumi	6.0%
5	Komandējumi, kvalifikācijas paaugstināšana	5.0%
6	Pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu nolietojums	10.8%

7	Mazvērtīgais un ātri nolietojamais inventārs	0.5%
8	Kopēšanas izdevumi studiju procesam	0.2%
9	Interneta pakalpojumi	0.7%
10	Datortehnikas uzturēšana	0.2%
11	Studentu prakses izdevumi	1.2%
12	Zinātniskās darbības izdevumi	2.3%
13	Akreditācijas izdevumi	6.1%
14	Studiju procesa nodrošināšanas izdevumi	0.6%
15	Studentu pašpārvaldes izdevumi	3.6%
16	Remontu izdevumi	0.8%
17	Konferenču un semināru izdevumi	0.6%
18	Citi ar studiju procesu saistītie	1.3%

Kopumā ņemot, studējošajiem pieejamie materiāltehniskie, studiju un zinātniskie resursi atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un ļauj sasniegt studiju rezultātus.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Pārskata periodā studiju programmā “Veselības vadība” ir notikušas tikai 2 izmaiņas mācībspēku sastāvā:

- /2019. studiju gadā ir notikusi viena izmaiņa – studiju kursa “Veselības komunikācija un marketing” docēšanai tika piesaistīts Dr.oec. Valters Kaže nomainot docētāju ar MBA grādu Poļinu Naidenko. Tādejādi ir palielinājies docētāju skaits ar doktora grādu.

- Pārskata periodā studiju kursa “Projektu vadība veselības aprūpes jomā” docēšanai ir nomainīts mācībspēks: studiju kursu docē Mg.soc. Inese Slūka nomainot Mg.soc. Ivaru Runģi.

Kopumā ņemot izmaiņām ir pozitīva ietekme uz programmas mācībspēku sastāvu, jo ir palielinājies zinātņu doktoru īpatsvars programmā, tādējādi arī ir uzlabojusies studiju kursu kvalitāte. Mg.soc. Ineses Slūkas piesaistei programmai ir pozitīva ietekme uz studiju kvalitāti, ko pierāda studējošo augstais novērtējums par šo studiju kursu – tas tika atzīts par 100% mūsdienīgu un aktuālu, studējošie augstu novērtēja radošo pasniegšanas stilu. Dr.oec. Valteram Kažem (docē programmā angļu valodā) ir liela profesionālā pieredze marketinga vadībā, kuru viņš nodod studentiem. Studējošo atsauksme ir uzlabojuša arī par V. Kažes docēto kursu – studenti to ir novērtējuši kā interesantu un daudzveidīgu.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Programmas sadalījums pa studiju kursiem starp augstskolā ir sekojošs:

RSU docētie kursi: 9 (19 KP vērtībā)

RISEBA docētie kursi 9 (19 KP vērtībā)

Akadēmiskā personāla sastāvs – RISEBA docētos studiju kursus nodrošina 13 docētāji, no tiem ar doktora grādu – 7 (54%). Savukārt no biznesa vides ir 3 docētāji; no akadēmiskās vides – 3. RSU Veselības vadības docētāju grupa – 7- 8 docētāji, kuri mainās. Programmas studiju kursu docēšanā ir iesaistīti 8 docētāji, kam RISEBA ir pamata darba vieta, tai skaitā 3 profesori; 2 asociētie profesori.

Tādējādi programmas akadēmiskais personāls veido sabalansētu komandu, kurā ir pārstāvēta gan biznesa gan akadēmiskā vide, kas palīdz sasniegt studiju programmas izvirzītos mērķus un nodrošināt gan akadēmiskas, gan praktiskas zināšanas. Prakšu un maģistra darbu vadīšanai tiek piesaistīti vēl papildus docētāji gan no RSU un RISEBA, gan no biznesa vides.

Programmas docētāji sadarbojas studiju kursu satura realizēšanā, uzlabošanā savstarpējās sasaistes nodrošināšanā iesaistoties programmas padomes darbā vai individuāli. Mācībspēki, kuri pārstāv biznesa vidi uzņem pie sevis studentus praksēs, kā arī piedāvā tēmas maģistra darba pētījumiem.

Tabula 4.1.

2018./2019. gadā studiju programmā “Veselības vadība” lekciju docēšanai nodarbinātais akadēmiskais personāls

Nr. p.k.	Docētājs	Akadēmiskais grāds	Pamata darba vieta	Studiju kurss
----------	----------	--------------------	--------------------	---------------

1	Andrejs Cirjevskis	Dr.oec.	RISEBA, profesors	Biznesa stratēģija un vadība veselības aprūpes uzņēmumā Uzņēmumu finanšu pārvaldība
2	Irina Senņikova	Dr.oec.	RISEBA, profesore	Līderība un pārmaiņu vadība
3	Iveta Ludviga	Dr.sc.administr.	RISEBA, profesore	Kvalitatīvās un kvantitatīvās pētījumu metodes
4	Solveiga Blumberga	Dr.psych.	RISEBA, asociētā profesore	Biznesa ētika un ilgtspēja
5	Valters Kaže	Dr.oec.	RISEBA, asociētais profesors; SIA "Ex Novo " valdes loceklis	Veselības komunikācija un marketings
6	Anita Gaile	Dr.sc.administr.	RISEBA, docente SIA „INTU” valdes locekle	Līderība un pārmaiņu vadība; Stratēģiskā cilvēkresursu vadība
7	Yannis Polychronakis	PhD	Salfordas Universitāte (UK)	Projektu vadība veselības aprūpes jomā
8	Inese Slūka	Mg.soc.	RISEBA, lektore	Projektu vadība veselības aprūpes jomā
9	Jūlija Žakemo	Mg.vad.	RISEBA, lektore	Biznesa ētika un ilgtspēja
10	Rasa Pēce	Mg.oec.	RISEBA, lektore	Uzņēmumu finanšu pārvaldība
11	Vita Savicka	Mg.pol.; Mg.soc.	SIA "Baltic Communication Partners" direktore	Veselības komunikācija un marketings
12	Agita Kalviņa	Mg.phil.	Valsts administrācijas skola; direktore	Efektīva vadītāja prasmju attīstīšana; Stratēģiskā cilvēkresursu vadība

13	Gundega Dambe	Mg.soc.	Latvijas sarkanais krusts, Personāla vadītāja	Stratēģiskā cilvēkresursu vadība
----	---------------	---------	---	----------------------------------

Tādejādi studiju programmas "Veselības vadība" akadēmiskais personāls pilnībā atbilsts Augstskolu likumā noteiktajām prasībām, jo studiju programmu obligātās daļas un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā piedalās pieci profesori un asociētie profesori kopā, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos RISEBA augstskolā.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Studiju programmas "Veselības vadība" akadēmiskais personāls ir iesaistīti zinātniskajā pētniecībā, ko pierāda viņu dalība zinātniskajās konferencēs un zinātniskās publikācijas, kā arī dalība starptautiskos projektos.

Kā piemēru var minēt sekojošas zinātniskās publikācijas, kuras ir publicētas 2018./2019. akadēmiskajā gadā:

- **Čirjevskis, A.** (2019) What Dynamic Managerial Capabilities Are Needed for Greater Strategic Alliance Performance? *Journal of Open Innovation Technol. Mark. Complex.* 2019, 5, 36.
- Strautmane, B., Behmane, D., **Ludviga,** 2019. [Palliative care in Latvia: Availability and the role of the family doctor](#), SHS Web of Conference Proceedings.
- **Cirjevskis, A.** and Felker, Y. (2018). Dynamic Managerial Capabilities of Strategic Alliance Directors in IT Industry: Content Analysis of Executive Job Adverts. *Book series: Advances in Social and Behavioral Sciences*, pp. 3-15. ISBN 978-981-11-9269-2; ISSN 2339-5133.
- **Ludviga I., Sluka I.,** (2018) Cultural Diversity in Project Management: How Project Success

is Perceived in Different Cultures, The International Journal of Organizational Diversity, Common Ground Publishing, pp.1-15.

- Ergle D., **Ludviga I.**, (2018) Use of gamification in human resource management: impact on engagement and satisfaction, Proceedings from 10th International Scientific Conference "Business and Management 2018" Vilnius, LITHUANIA, pp.409-417
- **Sennikova I.**, Ludviga I., Dubinska E., (2018) Management and Leadership Development Needs: The Case of Latvia, in Business and Society Making Management Education: Relevant for the 21st Century, ed. Purg D., Bracek-Lalic A., Pope J., pp.87-114.
- **Ludviga I.**, (2019) Organisational Design, Internal Collaboration and Performance: an Empirical Assessment in Latvia, Proceedings of the International Scientific Conference "SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION", Volume VI, May 24th -25th, 2019. 351-364.
- **Blumberga S.**, Mangule R. (2019) Workplace Stress Among Personnel of Publishing Company, Coping and Working Ability. (REEP). (Jelgava, Latvia). ISSN 1691-5887. (11. - 20.lpp.). Collection of conference articles. Iesniegts indeksēšanai - Web of Science.
- **Blumberga S.**, Sakovica A. (2018) Improvement of Personnel recruitment System for High Stress Working Environment. Konferences rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts. ISSN 2367-5659 (523-530 lpp.). Iesniegts indeksēšanai - Web of Science.
- **Blumberga S.**, Luka - Indane A. (2018) Opportunities for Improvement of Socialisation and On-boarding of New Employees in a Company. Konferences rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts. ISSN 2367-5659 (729.-737. lpp.). Iesniegts indeksēšanai - Web of Science.
- **Ludviga I.**, Tambora I., (2017), Development of an Assessment tool for Rehabilitation Service Quality: an Application to the Rehabilitation Sector in Latvia, International Journal of Recent Scientific Research Research, 8, Issue, 10, pp. 20540-20547, <http://dx.doi.org/10.24327/ijrsr.2017.0810.0912>
- **Sluka I**, Ludviga I., (2017), Project Managers` Competencies and Team Performance Factors in Virtual Multicultural Project Teams: the Gecco Project Case, Proceedings from 30th IPMA World Congress "BREAKTHROUGH COMPETENCES FOR MANAGING CHANGE", Astana, Kazakhstan, 5-7 September 2017, pp.294-302.

Kopumā ņemot katram RISEBA akadēmiskā personāla pārstāvim pēdējo sešu gadu laikā ir publikācijas recenzējamos izdevumos, tai skaitā starptautiskos. Kā piemēru no vecākām publikācijām starptautiskos izdevumos var minēt sekojošas:

- Škapars, R., G Bolinskis, G., **Kaže, V.**, 2014. [Consumer social values behind the grey economy](#), Intelektinė ekonomika, 2011, t. 5, Nr. 3 (11)
- Bulatova (**Žakemo**), J. 2016. "Morality as an Index of Mental Health of the Organisation: Building a Model of Healthy Leadership." In: *Understanding Ethics and Responsibilities in a Globalising World*. C.C.de Arruda, B.Rok (Editors). The International Society of Business, Economics, and Ethics Book Series. Springer International Publishing.
- Bulatova (**Žakemo**), J. 2015. "The Impact of Leadership on Organisational Innovativeness mediated by Organisational trust: a Latvian perspective." In: *Organizaciju Etika, Novatoriskumas ir Darniosios Inovacijos. Mokslo monografija*. R.Pucetaite, A.Novelskaite, R.Pucinaite (Editors). Vilnius: Akademine Leidyba.

Kā piemēru dalībai starptautiskās zinātniskās konferencēs var minēt sekojošās programmas mācībspēku zinātniskās prezentācijas konferencēs, kuras ir prezentētas 2018./2019. akadēmiskajā gadā:

- Gaile A.: Values and career behaviours of entrepreneurs and employees, ziņojums starptautiskajā zinātniskajā konferencē 2019 INEKA (Innovation, Entrepreneurship, Knowledge Academy) Verona, 2019, June 11-13, 2019, Verona, Italy. Prezentācija tika

atzīmēta, kā viena no labākajām konferencēs prezentācijām.

- Ludviga I.: Workplace Expectations versus reality: Are Millennials so Different?" ziņojums 26th EBES Conference, Prague, Check republic, 2018.gada 24.-26. oktobrī
- Ludviga I.: Empirical evidence Against Generational theory" prezentācija 12. ikgadējajā starptautiskajā zinātniskajā Baltijas biznesa vadības konferencē ASBBMC 2019 "Foreseeing Challenges and Opportunities for Organizations at the Macro and Micro Level", kas notika 2019.gada 21.-23. februārī, Rīgā
- Ludviga I.: What Drives Value of Automated Performance Management Systems: Empirical Assessment" ziņojums starptautiskajā zinātniskajā konferencē "Eastern Academy of Management International 2019" kas notika 18-20 jūnijā, 2019., Dubrovnikos, Horvātijā
- Kalviņa A.: Piedalīšanās paneldiskusija Academy of Management Annual Meeting Bostonā, ASV, 9.-13. Augustā 2019., tēma: "European Human Resource Management Programme: Experience as the source of learning and development".
- Cirjevskis, A.: Bridging Dynamic Capabilities and Business Models Perspectives: Antecedents and Consequences of Technology Related M&A", SOItmC & DEMI of the UNINA 2018 Conference. How to respond to the 4th Industrial Revolution? - Open Innovation and Cyber Physics from Manufacturing to Service Industry. June 26 - 29, 2018, University of Naples Federico II, Naples, Italy.
- Cirjevskis, A.: Presentation: Consolidation Strategies of Automotive Electronics Industries: Combining Dynamic Capabilities and Business Models in Pursuing Innovation. Strategic Management Society (USA) Special Conference in "Sharing Strategies for the Connected World", Oslo, Norvēģija, 07-09.06.2018.
- Blumberga S.: 2019.-Rīga, Latvija, 21.-22.02. Dalība Starptautiskajā konferencē - The 12th Annual Scientific Baltic Business Management Conference-Foreseeing Challenges and Opportunities for Organizations at the Macro and Micro Level. Presentation topic: Corporate Social Responsibility of Business Entities and Their Motivation for Charity Via a Portal of a Charity Organization.
- Blumberga S.: -Somija, Helsinki, Finland, 17. - 19.07. NORDSCI Conference on Social Science. Prezentācijas tēma - Work Values of Y and Z Generations and Their Adaptation in New Workplaces in the Services Sector in Latvia.
- Žakemo J.: 29. Starptautiskajā zinātniskā EBES (European Business Economics Society) konference, Lisabona, 10.-12. 10. 2019., " The effect of leader-member exchange on organizational innovativeness and the mediating role of trust in business sector organisations" · Žakemo J.: EBEN (European Business Ethics Network) Starptautiskā pētniecības konference, 26-29.09.2019., Roskilde, Jūlija Žakemo "LMX"

Studiju programmas saturam atbilstošajā jomā tika realizēti sekojoši starptautiski zinātniskie projekti (projekti noslēdzās 2018./2019. studiju gadā):

- Projekts „ENJOY GENERATION Z! - stimulating achievements and using modern IT technologies to increase effectiveness at work with Generation Z”; Grant agreement No.: 2018-1-PL01-KA204-050761
- CEEMAN pētījums "Management and Leadership Development Needs in Dynamically Changing Societies"

Šobrīd ir uzsākts un tiek realizēts projekts NAWA (Polish National Agency for Academic Exchange) projekts "IAP 4 GenZ - The International Academic Partnership for Generation Z", kura mērķis ir izpētīt Z paaudzes vajadzības darba tirgū un sagatavot motivācijas modeli. Projekts tiek realizēts sadarbībā ar Instituto Politecnico Do Porto (Portugāle), WSB University in Toruń un University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Polija) un Masaryk University (Čehija).

Pētījumu projektu realizācijā tiek iesaistīti arī programmas studenti.

2018./2019. studiju gadā programmas docētāja Anita Gaile aizstāvēja doktora darbu par tēmu "Indivīda karjeras rīcību un individuālo vērtību mijiedarbība un ietekme uz subjektīvi veiksmīgu karjeru". Pētījuma rezultāti tika prezentēti starptautiskās zinātniskās konferencēs.

Mācībspēku zinātnisko darbu tēmas ir saistītas ar viņu docētajiem studiju kursiem un zinātniskajā darbā iegūtās atziņas tiek izmantotas studiju kursu satura pilnveidošanai. Mācībspēku zinātniskās publikācijas tiek norādītas studiju kursu aprakstos kā ieteicamā papildliteratūra, ja publikācijas tēma atbilst studiju kursa saturam.

Studiju programmas docētāji regulāri paaugstina kvalifikāciju savu piedaloties starptautiskos semināros un mācībās un iegūtās zināšanas izmanto studiju kursu pilnveidošanai. Piemēram:

- 2019.gadā Valters Kaže paaugstinātu docētāja kvalifikāciju CEEMAN organizētajā International Management Teachers Academy, Bledā, Slovēnijā;
- 2019. gadā Inese Slūka Apmeklē LeanKanban Universitātes skolu, lai piedalītos pirmā un otrā līmeņa sertificētos Kanbanursos, Kijevā, Ukrainā;
- 2018.gadā Irina Senņikova Piedalās AACSB Dean's Conference "Leading New Imperatives and Possibilities", AVS;
- 2018.gadā Solveiga Blumberga piedalījās mācībū seminārā „Emotional Intelligence: identify, harness & manage emotions” Barselonā, Spānijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa "Vadības psiholoģija, ētika un sociālā atbildība" docēšanā;
- 2017.gadā programmas docētāja Iveta Ludviga apmeklēja seminārs "PLS-SEM Using SmartPLS 3", Northern Institute of Technology, Hamburgā, Vācijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa "Personāla analītika un pētījumu metodoloģija" docēšanā;
- 2017.gadā Jūlija Žakemo Apmeklē Gaidar Forumu-2017 „Russia and the World”, Maskavā, Krievijā;
- 2015.gadā Agita Kalviņa piedalījās LUIS Biznesa Skolā (Itālijā) projekta „Master Programme in European Human Resource Management” pasākumu un mācību plāna izstrādē 2015. gadam, kas tiek realizēts sadarbībā ar partneraugtskolām. Projekts tiek realizēts katru gadu kā starptautiskā prakse "European Human Resource Management" (EHRM);
- 2014. gadā Solveiga Blumberga piedalās IMTA (International Management Teachers Academy) 2014 mācībās Slovēnijā, lai apgūtu mācīšanas metodoloģiju: Līderību, Pārmaiņu vadību, Biznesu un sabiedrību. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa "Vadības psiholoģija, ētika un sociālā atbildība" docēšanā.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Programmas "Veselības vadība" docētāji sadarbojas studiju kursu satura realizēšanā, uzlabošanā savstarpējās sasaistes nodrošināšanā iesaistoties programmas padomes darbā vai individuāli. Programmas mācībspēki sadarbojas studiju Programmas padomes ietvaros gan saistībā ar programmas attīstību, gan tās nodrošināšanu, piemēram, 2018./2019. studiju gada ietvaros visi programmas mācībspēki tika iesaistīti programmas kartēšanā un sagaidāmo rezultātu formulējuma pilnveidošanā.

Mācībspēki, kuri pārstāv biznesa vidi uzņem pie sevis studentus praksēs, kā arī piedāvā tēmas maģistra darba pētījumiem, kā arī iesaistās maģistra darbu recenzēšanā un piedalās maģistra

darbu aizstāvēšanas komisijās.

Programmas realizācijas procesā notiek cieša mācībspēku sadarbība, kas izpaužas arī šādās Biznesa departamenta aktivitātēs:

- Noslēguma darbu rezultātu un recenziju kvalitātes apspriešana katedras sēdēs divas reizes gadā, diskutējot par vērtēšanas kritērijiem un noslēguma darbu kvalitātes uzlabošanas iespējām.
- Nodarbību savstarpēja hospitācija, stipro un vājo pušu apspriešana pēc tām.
- Atskaites par komandējumiem ikmēneša katedru sēdēs, kur mācībspēki dalās ar iegūto jaunāko pieredzi pētniecībā, projektu darbā, profesionālajā jomā un psiholoģiski pedagoģisko pieeju pielietošanā darbā ar studentiem.
- Kopīgs metodisko semināru apmeklējums vienu reizi mēnesī vai 8 stundu mācības vienu dienu semestrī, kas notiek interaktīvā veidā, kur mācībspēki dalās pieredzē un apspriež jaunākās zinātniskās un profesionālās tendences, kā arī psiholoģiski pedagoģiskos paņēmienus un metodes studiju procesa uzlabošanai. Piemēram, 2018./19.g. augstskolā bija pasludināts par digitalizācijas gadu, kur mācībspēki piedalījās semināros par digitalizācijas tendencēm Latvijā un pasaulē, diskutēja par jaunāko sasniegumu ieviešanas iespējām studiju procesā; 11.2018. notika 8 stundu metodiskais seminārs “ Kvalitatīvās un kvantitatīvās pētījuma metodes studentu darbos”; u.c.
- Sadarbība projektos, kur mācībspēki gūto pieredzi izmanto studiju procesā. Piemēram, augstskolas RISEBA un Izglītības kvalitātes valsts dienesta projekts “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” (kopš 2018.g), kā ietvaros RISEBA mācībspēki gūto pieredzi par atbalstošas mācību vides veidošanu un pedagoga kompetences veicināšanu izmanto studiju procesā.
- Kopīgas mācību ekskursijas, kur mācībspēki kopā ar studentiem iepazīstas ar aktualitātēm nozarē, pielieto praktisko gadījumu analīzē nodarbībās auditorijā. Parasti šādās ekskursijā piedalās vairāki mācībspēki.
- Vismaz vienu reizi gadā mācībspēki piedalās kopīgā izglītojošā ekskursijā, kur notiek tuvāka savstarpēja iepazīšanās, tiek veicinātas pozitīvas emocijas un savstarpēja sadarbība. 2019. gada maijā notika ekskursija uz Gruziju, kur mācībspēki un augstskolas personāls apmeklēja Tbilisi universitāti un vēsturiskus objektus.

Studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī ir 61/12 vai viens mācībspēks uz 5 studentiem. Tomēr jāatzīmē, ka RSU docētāju skaits ir aptuveni tāds pats, tātad realitātē programmā “Veselības vadība” ir 1 mācībspēks uz 2.5 studentiem.

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)	1_Kopīgās programmas atbilstiba_MVV.docx	1_pielikums_MVV_EN_lab.docx
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	2_Statistika par studējošajiem_MVV.docx	2_Statistika par studējošajiem_MVV_ENG.docx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	3_Atbitiba_valsts izglitibas standartam_MVV.docx	3_Atbitiba_valsts izglitibas standartam_MVV_ENG.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)	4_Kvalifikācijas atbilstiba_prof.sandartam_MVV.docx	4_Kvalifikācijas atbilstiba_prof.sandartam_MVV_ENG.docx
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	5_Studiju kursu kartejums_MVV.docx	5_Studiju kursu kartejums_MVV_ENG.docx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	6_pielikums_Studiju programmas Plāns_LV.docx	6_pielikums_MVV_Plan_EN_lab.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	7_pielikums_Kursu_apraksti_LV_MVV.zip	7_Kursu_apraksti_ENG_MVV.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs	8_DiplomaParaugu_MVV_LV.doc	8_pielikums_DiplomaParaugu_EN.doc
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvī citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	9_RSU_RISEBA vienotā par studiju turpināšanu_MVV.pdf	9_Vienotā ar citu akreditētu augstskolu par studiju turpināšanu_MVV_RSU_ENG.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	10_garantija par zaudējumu kompensāciju_MVV.pdf	10_garantija par zaudējumu kompensāciju_MVV_ENG.pdf
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	11_Apliecinājums par svešvalodu zināšanām_MVV.pdf	11_Apliecinājums par svešvalodu zināšanām_MVV_ENG.pdf
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.		
Studiju līguma paraugs/-i	12_Studiju līgumi_MVV.zip	12_Studiju līgumi_MVV_ENG.zip
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.		

Projekta vadība

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Projekta vadība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	<i>47345</i>
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Inese</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Slūka</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>inese.sluka@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Mg.sc.soc</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	<i>25773358</i>
Studiju programmas mērķis	<i>Attīstīt studējošiem padziļinātas teorētiskās zināšanas projektu vadībā, vadībzinībās un, nodrošinot to praktisku pielietojumu, sagatavot kompetentus projektu vadītājus praktiskajam, jaunrades un pētnieciskajam darbam dažādu organizāciju projektos.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> <i>1. Attīstīt analītisku un integrētu izpratni par vadībzinību disciplīnām un projektu vadību dažādās nozarēs un organizācijās.</i> <i>2. Attīstīt profesionālās projekta vadītāja kompetences saskaņā ar Starptautiski projektu vadīšanas organizāciju vadlīniju prasībām.</i> <i>3. Attīstīt zināšanas un prasmes pielietot dažādas projektu vadības metodoloģijas, rīkus, tehnoloģijas, jaunākos zinātniskos pētījumus, tādējādi sekmējot patstāvīgu zinātnisko pētījumu veikšanu un publikāciju sagatavošanu.</i> <i>4. Izkopt studējošo prasmes strādāt patstāvīgi un komandā, komunicēt un sadarboties, sistemātiski un radoši pielietot teorētiskās zināšanas un pieredzi, proaktīvi risināt kompleksas projekta īstenošanas problēmas un pieņemt pamatotus lēmumus.</i> <i>5. Īstenot sadarbību ar citām augstskolām, institūcijām, organizācijām, darba devējiem, piesaistot programmas īstenošanā pieredzējušus, profesionālus mācībspēkus un nozares vieslektorus.</i> <i>6. Veicināt studējošo profesionālo iemaņu attīstīšanu nodarbību un profesionālās prakses laikā.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>Zināšanas</p> <p><i>MPR-Z1: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas projektu vadībā, atbilstoši projektu vadības nozares teorētiskajām un praktiskajām nostādnēm, kā arī jaunākajiem atklājumiem.</i></p> <p><i>MPR-Z2: Spēj parādīt zināšanas radošai problēmu risināšanai, pētniecībai un projektu vadības ieviešanai organizācijās sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, tajā skaitā darbojoties saskarē ar citām vadībinības jomām.</i></p> <p>Prasmes</p> <p><i>MPR-P3: Prot patstāvīgi pielietot projektu vadības teoriju, metodes, rīkus un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu augsti kvalificētas projekta vadītāja profesionālās funkcijas.</i></p> <p><i>MPR-P4: Prot strādāt komandā, apkopot un analizēt kopējā darba rezultātus, uzņemties par tiem atbildību, kā arī komunicēt un argumentēti diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem projektu vadības jomas aspektiem, prezentēt un izskaidrot profesionālās darbības jautājumus dažādām ieinteresētajām pusēm.</i></p> <p><i>MPR-P5: Prot veikt analīzi un pētniecību un jaunu pieeju radīšanu projektu vadībā, patstāvīgi un mērķtiecīgi turpinot projektu vadības attīstību un projekta vadītāja profesionālo kompetenču pilnveidi.</i></p> <p>Kompetences</p> <p><i>MPR-K6: Spēj patstāvīgi veidot un vadīt projektu, kritiski analizēt sarežģītas profesionālas problēmas un izvērtēt projekta alternatīvas un rezultātus, patstāvīgi pieņemt pamatotus lēmumus.</i></p> <p><i>MPR-K7: Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas un praktiskās iemaņas, dod ieguldījumu jaunu projektu vadības metožu, risinājumu un pieeju attīstībā, ievērojot projektu vadības ētiskos aspektus un ietekmi uz vidi un sabiedrību.</i></p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	<i>Maģistra darbs</i>

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 1 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>1</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>6</i>
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>60</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<p><i>Iepriekšējā izglītība: • iegūts profesionālais bakalaura grāds vai tam pielīdzināta profesionālā augstākā izglītība vadībinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un iepriekš iegūta attiecīga 5.līmeņa profesionālā kvalifikācija. Šie studenti apgūst programmu 60KP apjomā (t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā). • iegūts akadēmiskais bakalaura grāds vadībinību, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā vai ja iegūts akadēmiskais vai profesionālais grāds citās zinātņu nozarēs (ne sociālajās vai citās radniecīgajās nozarēs) - šie studenti apgūst programmu 80 KP apjomā (t.sk. iziet praksi 26 KP apjomā). Uzņemšana notiek saskaņā ar UZŅEMŠANAS NOTEIKMIEM, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</i></p>

legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds projekta vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Projekta vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātiene - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	80
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: • iegūts profesionālais bakalaura grāds vai tam pielīdzināta profesionālā augstākā izglītība vadībinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un iepriekš iegūta attiecīga 5.līmeņa profesionālā kvalifikācija. Šie studenti apgūst programmu 60KP apjomā (t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā). • iegūts akadēmiskais bakalaura grāds vadībinību, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā vai ja iegūts akadēmiskais vai profesionālais grāds citās zinātņu nozarēs (ne sociālajās vai citās radniecīgajās nozarēs) - šie studenti apgūst programmu 80 KP apjomā (t.sk. iziet praksi 26 KP apjomā). Uzņemšana notiek saskaņā ar UZŅEMŠANAS NOTEIKMIEM, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds projekta vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Projekta vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 2 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	80

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: • iegūts profesionālais bakalaura grāds vai tam pielīdzināta profesionālā augstākā izglītība vadībizinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un iepriekš iegūta attiecīga 5.līmeņa profesionālā kvalifikācija. Šie studenti apgūst programmu 60KP apjomā (t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā). • iegūts akadēmiskais bakalaura grāds vadībizinību, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā vai ja iegūts akadēmiskais vai profesionālais grāds citās zinātņu nozarēs (ne sociālajās vai citās radniecīgajās nozarēs) - šie studenti apgūst programmu 80 KP apjomā (t.sk. iziet praksi 26 KP apjomā). Uzņemšana notiek saskaņā ar UZŅEMŠANAS NOTEIKMIEM, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds projekta vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Projekta vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Nepilna laika klātiene - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>2</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>0</i>
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>80</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iepriekšējā izglītība: • iegūts profesionālais bakalaura grāds vai tam pielīdzināta profesionālā augstākā izglītība vadībizinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un iepriekš iegūta attiecīga 5.līmeņa profesionālā kvalifikācija. Šie studenti apgūst programmu 60KP apjomā (t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā). • iegūts akadēmiskais bakalaura grāds vadībizinību, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā vai ja iegūts akadēmiskais vai profesionālais grāds citās zinātņu nozarēs (ne sociālajās vai citās radniecīgajās nozarēs) - šie studenti apgūst programmu 80 KP apjomā (t.sk. iziet praksi 26 KP apjomā). Uzņemšana notiek saskaņā ar UZŅEMŠANAS NOTEIKMIEM, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds projekta vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Projekta vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Studiju programmas "Projekta vadība" parametri

Studiju programmas nosaukums	Projekta vadība	
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Project Management	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	47375	
Studiju programmas zinātnes nozare (attiecināms uz doktora studiju programmām)	Nav attiecināms	
Studiju programmas veids un līmenis	Profesionālā maģistra studiju programma	
Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	7. līmenis	
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	2422 01 „Projekta vadītājs/direktors”	
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	60 KP (90 ECTS) un 80 KP (120 ECTS)	
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda		
pilna laika klātiešana	1 gads un 6 mēneši /2 gadi	latviešu
pilna laika neklātiešana	-	-
pilna laika neklātiešana (tālmācība)	-	-
nepilna laika klātiešana	2 gadi/ 2,5 gadi	latviešu
nepilna laika neklātiešana	-	-
nepilna laika neklātiešana (tālmācība)	-	-
Īstenošanas vieta	Rīga, Meža iela 3	
Studiju programmas direktors/-e	Inese Slūka, Mg.sc.soc.	

<p>Uzņemšanas prasības</p>	<p>Iepriekšējā izglītība:</p> <ul style="list-style-type: none"> · iegūts profesionālais bakalaura grāds vai tam pielīdzināta profesionālā augstākā izglītība vadībizības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un iepriekš iegūta attiecīga 5.līmeņa profesionālā kvalifikācija. Šie studenti apgūst programmu 60KP apjomā (t.sk. iziet praksi 6 KP apjomā). · iegūts akadēmiskais bakalaura grāds vadībizību, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā vai ja iegūts akadēmiskais vai profesionālais grāds citās zinātņu nozarēs (ne sociālajās vai citās radniecīgajās nozarēs) - šie studenti apgūst programmu 80 KP apjomā (t.sk. iziet praksi 26 KP apjomā). <p>Uzņemšana notiek saskaņā ar UZŅEMŠANAS NOTEIKMIEM, kas katru gadu tiek apstiprināti Senātā.</p>
<p>Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija</p>	<p>Profesionālais maģistra grāds projektu vadībā un projektu vadītāja kvalifikācija</p>
<p>Studiju programmas mērķis</p>	<p>Attīstīt studējošiem padziļinātas teorētiskās zināšanas projektu vadībā, vadībizībās un, nodrošinot to praktisku pielietojumu, sagatavot kompetentus projektu vadītājus praktiskajam, jaunrades un pētnieciskajam darbam dažādu organizāciju projektos.</p>

1. Attīstīt analītisku un integrētu izpratni par vadībziniību disciplīnām un projektu vadību dažādās nozarēs un organizācijās.
2. Attīstīt profesionālās projekta vadītāja kompetences saskaņā ar Starptautiski projektu vadīšanas organizāciju vadlīniju prasībām.
3. Attīstīt zināšanas un prasmes pielietot dažādas projektu vadības metodoloģijas, rīkus, tehnoloģijas, jaunākos zinātniskos pētījumus, tādējādi sekmējot patstāvīgu zinātnisko pētījumu veikšanu un publikāciju sagatavošanu.
4. Izkopt studējošo prasmes strādāt patstāvīgi un komandā, komunicēt un sadarboties, sistemātiski un radoši pielietot teorētiskās zināšanas un pieredzi, proaktīvi risināt kompleksas projekta īstenošanas problēmas un pieņemt pamatotus lēmumus.
5. Īstenot sadarbību ar citām augstskolām, institūcijām, organizācijām, darba devējiem, piesaistot programmas īstenošanā pieredzējušus, profesionālus mācībspēkus un nozares vieslektoros.
6. Veicināt studējošo profesionālo iemaņu attīstīšanu nodarbību un profesionālās prakses laikā.

Sasniedzamie studiju rezultāti

Zināšanas

MPR-Z1: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas projektu vadībā, atbilstoši projektu vadības nozares teorētiskajām un praktiskajām nostādnēm, kā arī jaunākajiem atklājumiem.

MPR-Z2: Spēj parādīt zināšanas radošai problēmu risināšanai, pētniecībai un projektu vadības ieviešanai organizācijās sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, tajā skaitā darbojoties saskarē ar citām vadībzinības jomām.

Prasmes

MPR-P3: Prot patstāvīgi pielietot projektu vadības teoriju, metodes, rīkus un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu augsti kvalificētas projekta vadītāja profesionālās funkcijas.

MPR-P4: Prot strādāt komandā, apkopot un analizēt kopējā darba rezultātus, uzņemties par tiem atbildību, kā arī komunicēt un argumentēti diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem projektu vadības jomas aspektiem, prezentēt un izskaidrot profesionālās darbības jautājumus dažādām ieinteresētajām pusēm.

MPR-P5: Prot veikt analīzi un pētniecību un jaunu pieeju radīšanu projektu vadībā, patstāvīgi un mērķtiecīgi turpinot projektu vadības attīstību un projekta vadītāja profesionālo kompetenču pilnveidi.

Kompetences

MPR-K6: Spēj patstāvīgi veidot un vadīt projektu, kritiski analizēt sarežģītas profesionālas problēmas un izvērtēt projekta alternatīvas un rezultātus, patstāvīgi pieņemt pamatotus lēmumus.

MPR-K7: Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas un praktiskās iemaņas, dod ieguldījumu jaunu projektu vadības metožu, risinājumu un pieeju attīstībā, ievērojot projektu vadības ētiskos aspektus un ietekmi uz vidi un sabiedrību.

Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums

Maģistra darbs

Studiju programmas raksturojums pēc studiju ilguma un apjoma 60 KP programmai ir šāds:

Apjoms kredītpunktos

60KP

Studiju ilgums gados

1,5 gadi pilna laika/ 2 gadi nepilna laika

legūstamais grāds un/vai kvalifikācija	profesionālais maģistra grāds projekta vadībā un projekta vadītāja kvalifikācija
Uzņemšanas prasības	profesionālais bakalaura grāds vai tam pielīdzināta profesionālā augstākā izglītība vadībinību, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un iepriekš iegūta attiecīga 5.līmeņa profesionālā kvalifikācija.

Studiju programmas raksturojums pēc studiju ilguma un apjoma 80 KP programmai ir šāds:

Apjoms kredītpunktos	80KP
Studiju ilgums gados	2 gadi pilna laika/ 2,5 gadi nepilna laika
legūstamais grāds un/vai kvalifikācija	profesionālais maģistra grāds projekta vadībā un projekta vadītāja kvalifikācija
Uzņemšanas prasības	akadēmiskais bakalaura grāds vadībinību, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā vai akadēmiskais vai profesionālais grāds citās zinātņu nozarēs (ne sociālajās, vai citās radniecīgajās nozarēs).

Maģistra studiju programmā "Projekta vadība" pārskata periodā veiktās izmaiņas ir šādas:

1. Programmas **A daļas apjoms samazināts no 22KP uz 21 KP**, jo mainīts studiju kursa "*Projekta būtība un standarti*" (2KP) nosaukums, apjoms un saturs, izveidojot studiju kursu "*Projektu vadības metodoloģijas*" (1KP). Izmaiņas studiju kursā "*Projekta būtība un standarti*" veiktas, jo atsevišķas tēmas pārklājās ar studiju kursa "*Projektu vadības procesi*" tēmām, kā arī kursa saturs bija jāatjauno atbilstoši starptautisko organizāciju jaunākajām vadlīnijām un standartiem.
2. **Programmas A daļā precizēti vairāki studiju kursu nosaukumi un pielāgots kursu saturs:**
  - Mainīts studiju kursa "*Projekta personāla vadība*" nosaukums uz "*Projekta komandas vadība*". Jaunajā kursā atstātas iepriekšējā kursa tēmas kontekstā ar projekta personāla vadību, papildinot to ar projekta komandas vadības aspektiem, kā arī darba vides un aizsardzības normām.
  - Mainīts studiju kursa nosaukums "*Projekta tiesiskais nodrošinājums un piegāžu vadība*" uz "*Projekta iepirkumu un līgumu vadība*". Jaunā studiju kursa nosaukums ir vienkāršots atbilstoši *PMBOK Guide (A Guide to the Project Management Body of Knowledge)* un *ICB4 (Individual Competence Baseline 4th ed)* terminoloģijai.
3. **Programmas B daļas apjoms samazināts no 12KP uz 11KP**, jo mainīts studiju kursa "*Projekta lietvedība un terminoloģija*" (2KP) nosaukums, apjoms un saturs, izveidojot studiju kursu "*Projekta dokumentācija un informācijas vide*" (1KP). Jaunajā studiju kursā uzmanība vairāk tiek pievērsta uz dokumentu pārvaldībai projektu vadības kontekstā, koncentrētāk iekļautas lietvedības prasības, tajā skaitā personas datu drošības jautājumi.
4. **Programmas B daļā precizēti vairāki studiju kursu nosaukumi un pielāgots kursu saturs:**
  - Precizēts studiju kursa "*Inovācijas un kreativitāte*" nosaukums uz "*Atvērtā inovācija un kreativitāte profesionālajā darbībā*", kas atspoguļo precīzāku saturu atvērtās inovācijas

kontekstā, paredzot ārējo avotu izmantošanu iekšējai projektu attīstībai.

- Mainīts studiju kursa *“IT sistēmas projekta vadībā”* nosaukums uz *“Projektu vadības rīki”*, kā arī pielāgots studiju kursa saturs, uzsvaru liekot ne tikai uz projektu vadības sistēmām, bet arī dažādiem tiešsaistes, saziņas, komandu vadības rīkiem, ko izmantot projektu vadībā.
- Precizēts studiju kursa *“Projekta vadības psiholoģija un līderība”* nosaukums uz *“Vadības psiholoģija un sociālā atbildība”*, ietverot tajā tēmas par sabiedrības interesēm kā vieni no būtiskām ieinteresētajām pusēm projektos.
- Mainīts studiju kursa *“Starptautisko projektu menedžments”* nosaukums uz *“Projektu vadība starptautiskā vidē”*, tajā skaitā pilnveidojot studiju kursa saturu un ietverot tajā arī starpkultūru komunikācijas un sadarbības jautājumus, kas ir iekļauti projekta vadītāja profesijas standartā kā viena no zināšanu jomām.

5. Programmā iekļauti divi jauni C daļas studiju kursi:

- Studiju kurss *“Mūsdienu tendences projektu vadībā”*, kas Projekta vadītāja profesijas standartā iekļauta kā viena no zināšanu jomām, kā arī ir šī tēma ir būtiska kontekstā ar maģistra darba pētījumiem un spēju atlasīt jaunāko informāciju.
- Programmā iekļauts studiju kurss *“Projekta vadītāja personības izaugsme”*, jo Projekta vadītāja profesijas standartā iekļautas tādas zināšanu jomas kā profesionālās karjeras izaugsme un tās nozīme, mācīšanās stratēģijas un pašvērtējuma principi.

6. Mainīts prakšu veids un saturs 80 KP programmai:

- Samazināts prakses *“Projektu prakse uzņēmumā”* (20 KP) apjoms un saturs, to pārsaucot par praksi *“Projektu vadības vide”* (16KP). Praksē ietverta starptautiski atzītu projektu pētniecības rīku izmantošanu, kā, piemēram, projektu vadības brieduma līmeņa noteikšanu, projektu vadības procesu vai projekta vadītāja kompetenču analīzi.
- Iekļautas divas prakses *“Simulācija 1”* un *“Simulācija 2”*, kā ietvaros studējošais piedalās simulācijas spēlē, pēc tam veicot problēmu identifikāciju un analīzi organizācijā par simulācijas spēles laikā izskatītajiem jautājumiem.

Studiju programmas formās (pilna laika, nepilna laika) izmaiņas netiek veiktas.

Veiktās izmaiņas sekmē programmas atbilstību starptautiskām vadlīnijām, profesiju standartam, kā arī uzlabo pievilcību potenciālajiem studentiem, nodrošinot lielākas perspektīvas un konkurētspēju darba tirgū.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Studējošo skaita dinamika, valoda un finansējuma avoti

Maģistra studiju programma „Projekta vadība” 2018./2019.studiju gadā ir tikusi īstenota tikai latviešu valodā. Visi studē par privāto finansējumu.

2018./2019.gadā studējošo skaits maģistra studiju programmā „Projekta vadība” bija 46 studenti, kas ir par 6 studentiem mazāk nekā 2017./2018.studiju gadā (skat.1.1.attēlu. 1.pielikumā).

Kopumā studējošo skaits pēdējo četru gadu laikā ir ar tendenci samazināties, kas skaidrojams ar demogrāfisko situāciju. Arī izpratne par projekta vadītāja pienākumiem sabiedrībā ir

neviennozīmīga, papildinot jebkura speciālista amata nosaukumu ar "projekta vadītājs" tiek radīts iespaids, ka projekta vadītājs var būt jebkurš un ar jebkādiem amata pienākumiem. Tādējādi rodas iespaids par projektu vadību, kā vienkāršotu profesiju, ko var apgūt arī kursu līmenī, radot situāciju, ka maģistra studijām ir mazāks pieprasījums.

Tas samazina maģistra studiju vērtību, turklāt īso kursu piedāvājums tirgū ir pietiekams, lai pamazināšanas apgūtu zemākā līmenī.

Studentu skaita samazināšanās sākot ar 2015./2016.studiju gadu ir saistāma arī maģistra programmas „Starptautiskais bizness” projekta vadītāja kvalifikācijas atvēršanu studijām angļu valodā, kā dēļ vairāki studenti izvēlas studēt šajā programmā.

Studentu skaita saglabāšanai būtisks priekšnosacījums ir studiju programmas kvalitāte, tādēļ ik gadu tiek veikta studiju programmas kursu satura pilnveide atbilstoši studentu atsauksmēm un jaunākajām tendencēm projektu vadībā.

Imatrikulēto studentu skaits

2018./2019.studiju gadā tika imatrikulēti 16 studenti pilna laika studijās (skat 1.2.att. 1.pielikumā), kas ir par 10 studentiem mazāk nekā iepriekšējā studiju gadā.

Imatrikulēto studentu skaits pēdējos četros gados ir bijis mainīgs. Lielākais imatrikulēto studentu skaits bija 26 studenti 2017./2018.studiju gadā un 16 studenti 2018./2019.studiju gadā. Imatrikulēto studentu skaitu nosaka gan citu maģistra studiju programmu piedāvājums augstskolā, gan profesionālo organizāciju aktivitāte projektu vadībā, gan apmācību piedāvājums kopumā tirgū. Pēdējā studiju gadā imatrikulēto studentu skaita samazinājums ir saistīts ar Valsts izglītības attīstības aģentūras projekta “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” īstenošanu, kā ietvaros ar ES fondu līdzfinansējumu ir iespējams apgūt projektu vadības zināšanas dažādosursos.

Maģistra grādu ieguvušo studentu skaits

2018./2019.studiju gadā profesionālais maģistra grāds projekta vadībā un profesionālā kvalifikācija „Projekta vadītājs” tika piešķirta 11 studējošiem (skat. 1.3.att. 1.pielikumā). Kopējais maģistra grādu ieguvušo studentu skaits pēdējos četros studiju gados ir samazinājies, kas ir saistīts ar kopējā imatrikulēto un studējošo skaita samazināšanos.

Studējošo atbirums

Studējošo atbirums 2018./2019.studiju gadā bija 13 studenti, kas ir par 3 studentiem vairāk nekā iepriekšējā studiju gadā (skat. 1.4.att. 1.pielikumā). Galvenais atbiruma iemesls ir neatgriešanās no studiju pārtraukuma, kas katru gadu ir bijis ap 90% apmērā. Pamatā tie ir studenti, kuri ir pilnībā apguvuši studiju programmu, bet nav izstrādājuši maģistra darbu. Atlikušos 10% veido studenti, kas atskaitīti par studiju plāna nepildīšanu.

Lai samazinātu studējošo atbirumu, pēdējos divos studiju gados ir uzsāktas sarunas un konsultācijas ar studentiem par maģistra darba tēmas izvēli jau ievadlekcijā un maģistra darba izstrādes laikā tiek organizētas atbalsta nodarbības, tādējādi motivējot studentus maģistra darba rakstīšanai, neskaidro jautājumu izrunāšanai.

Apmaiņas programmās studējošie

Studējošajiem ir nodrošināta iespēja piedalīties starptautiskās apmaiņas projektos ERASMUS programmas ietvaros, kā arī citās sadarbības aktivitātēs. Studenti, dodoties uz sadarbības augstskolu, izvēlas līdzvērtīgus kursus kā paredzēts maģistra studiju programmā „Projekta vadība”. 2017./2018.studiju gadā un arī 2018./2019. studiju gadā apmaiņā ERASMUS programmas ietvaros

katru gadu devās 1 students, kas Projektu vadību apguva Portugālē ISCTE-IUL (University Institute of Lisbon). Šo universitāti studējošie izvēlas dēļ RISEBA maģistra studiju programmas “Projekta vadība” kursu atbilstības 2.semestrī.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

RISEBA profesionālā augstākās izglītības maģistra studiju programma „Projekta vadība” izstrādāta saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, atbilstoši otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības Valsts standartam un Latvijas Republikas Profesiju klasifikatoram.

Maģistra studiju programma “Projekta vadība” ir veidota atbilstoši Boloņas deklarācijas principiem, to attīstot Latvijas augstākās izglītības sistēmas ietvaros, lai iegūtais grāds un diploms būtu atzīti gan Latvijā, gan Eiropas mēroga darba tirgū, gan būtu noderīgi izglītības turpināšanai citās Eiropas valstīs.

Iegūstamais profesionālais maģistra grāds projekta vadībā un projekta vadītāja kvalifikācija ir nozīmīgi ne tikai vietējā līmenī, bet arī starptautiski. Programmas saturs ir veidots balstoties ne tikai uz Projekta vadītāja profesijas standartu Latvijā, bet arī ņemot vērā jaunākās projektu vadības aktualitātes pasaulē – t.i., starptautiskās projektu vadītāja kompetenču vadlīnijas (*ICB4 -Individual Competence Baseline for Project, Programm and Portofilo Management; PMBOK - A Guide to the Project Management Body of Knowledge; Prince2 - PProjects IN Controlled Environments*).

Lai sasniegtu studiju programmas mērķi “attīstīt studējošiem padziļinātas teorētiskās zināšanas projektu vadībā, vadībinībās un, nodrošinot to praktisku pielietojumu, sagatavot kompetentus projektu vadītājus praktiskajam, jaunrades un pētnieciskajam darbam dažādu organizāciju projektos”, studiju programmas kursi ir veidoti noteiktā secībā. Pārskata periodā, organizējot sanāksmes ar mācībspēkiem un regulāri apkopojot studentu sniegtās atsauksmes, ir izveidots labākais kursu secības plāns, lai zināšanas tiktu apgūtas pakāpeniski palielinot sarežģītības līmeni.

Studiju programmas īstenošanas un attīstības laikā tiek ievēroti Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) un Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) principi. Proti, profesionālā maģistra grāds projekta vadībā nodrošina zināšanu, prasmju un attieksmju kopumu, kas ļauj veikt augsti kvalificētas uzņēmējdarbības vadīšanas funkcijas un dod iespēju tālākām studijām doktorantūras studiju programmās. Visi studiju kursi sekmē trīs vai vairāk programmas rezultātu sasniegšanu.

Maģistra studiju programmā “Projekta vadība” var studēt studenti gan ar iepriekšēju profilējošo, gan neprofilējošo izglītību, kas ir atrunāts uzņemšanas noteikumos, tādējādi nodrošinot projektu vadības principu izmantošanu dažādās nozarēs. Lai studējošie ar atšķirīgu iepriekšējo izglītību sasniegtu visus studiju rezultātus un mērķi vienādā līmenī, programmā ir paredzēts dažāds prakšu apjoms. Profesionālās prakses tiek plānotas jau pēc 1.semestra, lai praktiskās iemaņas tiktu attīstītas pakāpeniski.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Projektu vadība arvien vairāk tiek izmantota, lai vadītu organizācijā stratēģiskas pārmaiņas un sasniegtu biznesa mērķus. Kā norādīts KPMG pētījumā, kopējais projektu veiksmes rādītājs joprojām ir zems, ņemot vērā izmaksas, laiku, darbības jomu un ieinteresēto pušu apmierinātību.[1] Tas norāda uz maģistra studiju programmas "Projekta vadība" nepieciešamību, lai nodrošinātu darba tirgum nepieciešamās zināšanas veiksmīgu projektu īstenošanai.

Saskaņā ar Nodarbinātības Valsts Aģentūras ziņojumu "Pārskats par bezdarba situāciju valstī", pēdējo divu gadu laikā profesija „projekta vadītājs” ir astotā darba devēju pieprasītāko augstas kvalifikācijas profesiju vidū.[2] Tas norāda uz to, ka projekta vadītāja profesija pieprasījumu un maģistra studiju programmas nepieciešamību. Projekta vadītājs ar atbilstošām profesionālām zināšanām un iemaņām ir nepieciešams dažādos uzņēmumos Latvijā un ārpus tās.

Starptautiskā mērogā absolventu nodarbinātības perspektīvas ir krietni plašākas. Projektu vadības institūta prognozes ir, ka periodā līdz 2020.gadam veidosies 15,7 miljoni jaunu darba vietu 7 nozarēs[3], kas atstās ļoti nozīmīgu ietekmi uz profesijas attīstību. Šīs 7 nozares ir: būvniecība, informācijas tehnoloģijas, ražošana, finanses un apdrošināšana, biznesa pakalpojumi, nafta un gāze, komunālie pakalpojumi. Analizējot darba sludinājumus Latvijā, visvairāk piedāvājumi projektu vadībā ir būvniecības, informācijas tehnoloģiju un biznesa pakalpojumu nozarēs.

Maģistra studiju programmas "Projekta vadība" saturs ir veidots nekoncentrējoties uz konkrētu nozari, bet sniedzot zināšanas un prasmes plašam rīku un metožu klāstam, lai profesionāli vadītu projektu ikvienā nozarē.

Studiju programmas saturs atbilst nozares prasībām arī starptautiskā līmenī. Ik gadu studiju kursi tiek aktualizēti atbilstoši starptautisko projektu vadības organizāciju (*Project Management Institute, International Project Management association, Axelos*) vadlīnijām.

RISEBA ir Latvijas Nacionālās projektu vadīšanas asociācijas (turpmāk - LNPVA) biedrs un, piedaloties asociācijas pasākumos, gūst aktuālāko informāciju par darba tirgus vajadzībām. Sadarbība ar LNPVA ir izveidojusies ļoti produktīva, jo asociācija nodrošina studējošiem prakses vietas, organizē pasākumus biedriem, kur studējošie var prezentēt savu maģistra darbu pētījumu rezultātus, organizē dažādus projektu vadības pasākumus (konferenci Baltic PM Days, Projektu vadības čempionātu vidusskolēniem, pieredzes apmaiņas pasākumus uzņēmumos Latvijā), iesaistot tajos arī studējošos.

RISEBA maģistra studiju programmas "Projekta vadība" studenti piedalās arī Starptautiskās projektu vadīšanas asociācijas (*International Project Management Association*) rīkotajos konkursos. Kā nozīmīgs rādītājs, kas liecina par studiju programmas augsto kvalitāti, ir studējošie iegūta III vieta 2019.gada konkursā Global eCollaboration Competition (GeCCo), kas ir projektu vadības situācijas risināšana starptautiskā komandā ar dažādu kultūru dalībniekiem attālinātā vidē.

Programmas direktore I.Slūka regulāri apmeklē *International Project Management Association World Congress*, kas divos gados reizi notiek dažādās pasaules valstīs. Kongresā tie iegūta aktuālā informācija par aktuālām darba tirgus tendencēm un zinātnes novitātēm, ko iekļaut studiju kursos,

jo kongresā tiek nodrošinātas sesijas gan praktiķiem, gan zinātniekiem.

2019.gadā tika noslēgts sadarbības līgums ar biedrību "Agile Latvia", kas studējošiem nodrošina prakses vietas un informāciju par biedrības organizētajiem pasākumiem.

Praktiskās pieredzes iekļaušanu studiju saturā, kā arī atbilstību darba tirgus tendencēm nodrošina uzņēmējdarbības profesionāļu piesaistīšana studiju kursu docēšanai, kā, piemēram: kursa "Projektu vadības rīki" mācībspēks Vladimirs Ivanovs ir projektu vadības eksperts ar starptautiska līmeņa pieredzi, Agile koučs, kas konsultē starptautiskus uzņēmumus Agile metožu ieviešanā. Kursa "Komandas vadība" mācībspēks ir Gunta Špīse, kas ir ar vairāk kā 10 gadu pieredzi komandas un cilvēkresursu vadībā, tajā skaitā lielās organizācijās, piemēram, Ernst and Young. Kursa "Projektu vadība starptautiskā vidē" mācībspēks ir Tatjana Titareva ar vairāk kā 10 gadu pieredzi starptautisko projektu vadībā un starpkultūru komunikācijas jautājumos.

Studiju programmas rezultātā tiek iegūts profesionālais maģistra grāds projektu vadībā un projektu vadītāja kvalifikācija, tādēļ būtisks nosacījums ir mācībspēku praktiskā pieredze un piemēri no darba vides. Tas tiek nodrošināts, jo 57% mācībspēku ir vieslektori no profesionālās vides. Turklāt gadu tiek slēgti arī vismaz 3-4 līgumi ar vieslektoriem, kas piedalās lekcijās ar praktiskām prezentācijām, piemēram, projektu finansēšanas iespējas ar Altum programām, projektu bankas platformas darbības principi, droša darba vide u.c.

Visiem studējošiem ir obligāta prakse un pēc prakses darba devēji sniedz atsauksmes par studējošiem novērtējot septiņus kritērijus: attieksme pret pienākumu izpildi, zināšanu līmenis, komunikācijas prasmes, iniciatīva, atbilstības sajūta, spēja pilnveidoties un kopējā sagatavotība darba tirgum. 98% darba devēju vidējais vērtējums kritērijiem ir "ļoti labi" un 2% novērtējuši kā "labi", kas apliecina programmas rezultātu atbilstību darba tirgum.

Pieci programmas mācībspēki ir LZP eksperti. 48% mācībspēku ir vēlēts akadēmiskais personāls, kas vairāk darbojas akadēmiskajā vidē, tādējādi nodrošinot zinātnisku tendenču iekļaušanu studiju programmasursos, tajā skaitā 43% ir doktora zinātniskais grāds. Programmas potenciālā attīstība ir akadēmiskā personāla palielināšana, jo 19% mācībspēku studē doktorantūrā (skat ziņojuma IV daļu - Mācībspēki).

Studiju programmas atbilstību zinātnes prasībām nodrošina mācībspēku piedalīšanās starptautiskās zinātniskās un profesionālās konferencēs, kā arī pētījumu publicēšana zinātniskos izdevumos, tajā skaitā kopā ar studentiem (skat. ziņojuma IV daļu - Mācībspēki).

Studentu zinātniskos sasniegumus apliecina kopā ar mācībspēkiem sagatavotie zinātniskie raksti (skat. ziņojuma IV daļu - Mācībspēki) un studentu dalība zinātniskajās konferencēs. RISEBA Studentu zinātniskajā konferencē 2016.gadā Līga Svečņikova ieguva 3.vietu, savukārt Sintija Plāciņa 2017.gadā piedalījās 10.Biznesa vadības konferencē ASBBMC 2017 ar zinātnisko prezentāciju "Challenges of Agile project management working in distributed teams: a case study".

Studiju programmai ir izveidota arī studiju programmas padome, kurā ir augstskolas, mācībspēku, studentu, absolventu un darba devēju pārstāvji. Studiju programmas padomes sēdēs tiek izskatīti studiju rezultāti un apstiprinātas ierosinātās izmaiņas studiju programmā.

Studiju programmas "Projekta vadība" atbilstību nozares un darba tirgus vajadzībām apstiprina arī absolventu karjeras gaitas, jo, saskaņā ar RISEBA veikto absolventu aptauju, visi programmas absolventi ir nodarbināti, kā arī viens absolvents izvēlējies turpināt studijas doktorantūrā. Ņemot vērā, ka projektu vadība ir praktiska, absolventi labprātāk izvēlas turpināt profesionālo pilnveidi, kārtējot starptautisko projekta vadītāja sertifikātu vai papildinot zināšanas profesionālās pilnveidesursos. Šādus rezultātus veicina studiju programmā iegūstamais zināšanu, prasmju un kompetenču kopums.

Studējošo un absolventu karjeras attīstībai RISEBA kopš 2018.gada organizē Karjeras dienas. Aprīļa mēnesī studējošiem tiek piedāvātas daudzu nozares pārstāvju vieslekcijas par karjeras attīstībai būtiskiem jautājumiem, tajā skaitā projektu vadību, ko piedāvājuši gan programmas sadarbības partneri, gan darba devēji, piemēram, platformas “Projektu banka” vadītājs, Valsts kases pārstāvji u.c.

[1] KPMG, AIPM and IPMA Project Management Survey 2019, “The Future of Project Management: Global Outlook 2019”

[2] Nodarbinātības valsts aģentūras ziņojums “Pārskats par bezdarba situāciju valstī”, 2016.gada janvāris, 2016.gada jūnijs, 2017.gada janvāris

[3] Project management institute (PMI), Talent Gap Report - Project management between 2010+2020, 2013

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

Studiju kursu saturs, mērķis un sagaidāmie rezultāti ir veidoti balstoties uz studiju programmas “Projekta vadība” mērķi, uzdevumiem un sasniedzamajiem rezultātiem.

Studiju programmas mērķis ir attīstīt studējošiem padziļinātas teorētiskās zināšanas projektu vadībā, vadībinībās un, nodrošinot to praktisku pielietojumu, sagatavot kompetentus projektu vadītājus praktiskajam, jaunrades un pētnieciskajam darbam dažādu organizāciju projek-tos.

Studiju programmā noteikti šādi sasniedzami rezultāti:

Zināšanas

MPR-Z1: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas projektu vadībā, atbilstoši projektu vadības nozares teorētiskajām un praktiskajām nostādnēm, kā arī jaunākajiem atklājumiem.

MPR-Z2: Spēj parādīt zināšanas radošai problēmu risināšanai, pētniecībai un projektu vadības ieviešanai organizācijās sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, tajā skaitā darbojoties saskarē ar citām vadībinības jomām.

Prasmes

MPR-P3: Prot patstāvīgi pielietot projektu vadības teoriju, metodes, rīkus un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu augsti kvalificētas projekta vadītāja profesionālās funkcijas.

MPR-P4: Prot strādāt komandā, apkopot un analizēt kopējā darba rezultātus, uzņemoties par tiem atbildību, kā arī komunicēt un argumentēti diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem projektu vadības jomas aspektiem, prezentēt un izskaidrot profesionālās darbības jautājumus dažādām ieinteresētajām pusēm.

MPR-P5: Prot veikt analīzi un pētniecību un jaunu pieeju radīšanu projektu vadībā, patstāvīgi un mērķtiecīgi turpinot projektu vadības attīstību un projekta vadītāja profesionālo kompetenču pilnveidi.

Kompetences

MPR-K6: Spēj patstāvīgi veidot un vadīt projektu, kritiski analizēt sarežģītas profesionālas problēmas un izvērtēt projekta alternatīvas un rezultātus, patstāvīgi pieņemt pamatotus lēmumus

MPR-K7: Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas un praktiskās iemaņas, dod ieguldījumu jaunu projektu vadības metožu, risinājumu un pieeju attīstībā, ievērojot projektu vadības ētiskos aspektus un ietekmi uz vidi un sabiedrību.

Katrs studiju kurss nodrošina 2 līdz 4 programmas rezultātu sasniegšanu. Pārskatāmā veidā to var redzēt programmas kartējumā (skat.4.pielikumu). RISEBA ir izstrādāts "Studiju kartēšanas metodiskais materiāls", kas nosaka programmas kartēšanas principus, modeļus, posmus un metodes. Metodiskajā materiālā ir norādīta katras programmas rezultātu sasaistes nepieciešamība ar Latvijas kvalifikācijas ietvara (LKI) un Eiropas augstākās izglītības kvalifikācijai (EKI) ietvara prasībām, kas arī ir norādīts studiju programmas "Projekta vadība" kartēšanas materiālos.

Pirms studiju kursa apraksta izveides katrs mācībspēks no programmas direktora saņem programmas kartēšanas kopsavilkumu, lai studiju kursam nodefinētu atbilstošus studiju rezultātus, saturā iekļautu attiecīgās prasmes un attieksmes, profesionālās zināšanas un kompetences, kas ir norādītas Projektu vadītāja profesijas standartā.

2018./2019.gadā tika pilnveidotas studiju kursu aprakstu formas, tādējādi katram mācībspēkam nodrošinot pārskatāmu studiju programmas un kursa rezultātu sasaisti. Visi studiju kursu apraksti ir pievienoti 6.pielikumā. Balstoties uz studiju kursa rezultātiem, mācībspēki plāno atbilstošas pārbaudes metodes zināšanām, prasmēm un kompetencēm. Studiju kursu apraksti tiek ievietoti e.riseba platformā, tādējādi nodrošinot to pieejamību visiem mācībspēkiem, lai novērstu tēmu dublēšanos.

Studiju kursi tiek plānoti noteiktā secībā (studiju plānu skatīt 5.pielikumā), lai nodrošinātu secīgu un konsekventu zināšanu apguvi. Sākotnēji programmā tiek plānoti studiju kursi vispārējo projektu vadības principu izpratnei, kā arī psiholoģijas, inovāciju un informācijas vadībai. Tālākie studiju kursi jau attīsta padziļinātas zināšanas projektu plānošanā, vadībā, uzraudzībā un kontrolē.

Maģistra studiju programma "Projekta vadība" atbilst Ministru kabineta 2014. gada 26. augusta noteikumiem Nr. 512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu" un tajos izvirzītajiem kritērijiem (skat.2.pielikumu).

Maģistra studiju programmas "Projekta vadība" absolventi iegūst profesionālo maģistra grādu projekta vadībā un projekta vadītāja kvalifikāciju. Programma un tās sagaidāmie rezultāti atbilst Projekta vadītāja profesijas standartam (skat.3.pielikumu), kā arī studiju programmu un rezultātu sasaisti var redzēt studiju programmas kartējumā, kas pievienots 1.pielikumā.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studijuursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Katrā studiju kursā ir definētas apgūstamās zināšanas, prasmes un kompetences, kas sekmē studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Pārbaudes darbus mācībspēks nosaka atbilstoši studiju kursa sasniedzamajiem rezultātiem. Zināšanu novērtēšanai visbiežāk tiek izmantoti testi vai uzdevumi,

kuros jādemonstrē kursā iegūtās zināšanas. Prasmju novērtēšanai lielākoties tiek izmantoti praktiski, analītiski, radoši individuāli un grupas uzdevumi, kuros studentam iegūtās zināšanas ir jāpielieto praktiski. Savukārt iegūtās kompetences studējošie demonstrē prezentējot, diskutējot, pamatojot studiju kursā apgūto gan mutiskā, gan rakstiskā veidā.

Zināšanu apguve, prasmju un kompetenču pilnveidošana studiju programmā ietver teorijas, praktiskus piemērus, lekcijas, grupu uzdevumus, interaktīvās diskusijas un nozari pārstāvošu vieslektoru lekcijas. Kursu apguves laikā daudz tiek organizēts darba grupās, jo projektu vadībā ļoti būtiski ir attīstīt tieši komandas darba prasmes. Studentiem ir jāveic intensīvas literatūras studijas, lai sagatavotos katrai lekcijai. Mācīšanās stils ir līdzdalība un studēšana, kurā studenti meklē iespējas savām idejām, apspriež un dalās tajās. Simulācijas, kā arī lomu spēles un video mācīšanās ir mācību procesa neatņemama sastāvdaļa.

Maģistra studiju programma "Projekta vadība" tiek īstenota pilna laika studijās, kas arī nosaka pārbaudījumu apjomu. 1KP studiju kursā obligāts ir eksāmens, bet mācībspēks var noteikt arī pārbaudes darbu; 2KP kursā ir jābūt 1 pārbaudes darbam un eksāmenam, savukārt 4KP kursam tie ir 3 pārbaudes darbi un eksāmens.

Visi studiju programmā paredzētie studiju kursi tiek īstenoti atbilstoši studiju kursu aprakstiem, kuros noteikta arī attiecīgā kursa vērtēšanas sistēma, ievērojot RISEBA vienoto vērtēšanas sistēmu. RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma ir veidota balstoties uz 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”:

- vērtēšanas atklātības princips – atbilstoši izvirzītajiem programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts prasību kopums studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšanai. Prasību kopums ir norādīts katrā studiju kursa aprakstā.
- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu, attiecīgi par visu programmas satura apguvi. Studējošais var aizstāvēt maģistra darbu tikai tad, kad ir apgūts viss programmas saturs. Studiju kursi, kuros ir iegūts negatīvs vērtējums, ir jākārtoti atkārtoti.
- vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips – augstskola nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai. RISEBA Studiju nolikuma, kas tiek apstiprināts Senātā, 3.6.punktā ir noteikts – ja studējošais vēlas uzlabot savu gala atzīmi, viņam ir jāvienojas ar attiecīgo mācībspēku un programmas direktoru par laiku, jāsaņem no attiecīgās studiju programmas administratores noteiktas formas norīkojums, atbilstoši papildu maksas pakalpojumu cenrādim.
- vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā pārbauda studentu zināšanas, prasmes un kompetences, kas norādīti studiju kursa aprakstā (referāti, testi, prezentācijas, patstāvīgie darbi, situācijas analīzes, grupas darbi u.c.). Gala vērtējums ir visu pārbaudes darbu un eksāmena vērtējumu kopsumma.

Pārbaudes darbus, eksāmenus, prakses un maģistra darbus vērtē ar atzīmi 10 ballu sistēmā. Studenta zināšanas tiek novērtētas procentuāli no 1 līdz 100%. RISEBA studiju darbu vērtēšanas līmeņi un kritēriji ir aprakstīti Biznesa virziena ziņojuma 1.6.sadaļā.

Atgriezenisko saiti par pārbaudījumiem, studējošie saņem kursa laikā, savukārt atgriezeniskā saite par eksāmenu atšķiras. Ja eksāmens pārbaudījums ir mutisks, tad studējošais saņem informāciju eksāmena kārtošanas dienā, savukārt ja rakstisks, tad mācībspēks sniedz atgriezenisko saiti 10 darba dienu laikā, izmantojot e.riseba platformu.

Studiju procesa īstenošanā tiek ņemti vērā **studentcentrētas izglītības principi**, kas tiek īstenoti šādā veidā:

- Studiju kursu mācībspēki ņem vērā un respektē studentu dažādību un viņu vajadzību daudzveidību, izmantojot dažādus programmas īstenošanas veidus, atbilstoši studentu iespējām. Maģistra studiju programmā "Projekta vadība" studentu dažādība izpaužas ne tikai katra studenta individualitātē, bet arī tajā, ka tie ir no dažādām nozarēm, ar dažādu pieredzi un zināšanām. Mācībspēki respektē šo studentu dažādību, rezultātā iegūstot starpdisciplinārus rezultātus. Studējošajam ir iespēja pāriet no šīs studiju programmas uz citu, veicot studiju kursu pielīdzināšanu.
- Studiju kursi tiek apgūti studentu un mācībspēku sadarbības procesā, kur atbilstoši situācijai tiek pielietotas dažādas mācīšanas metodes: monoloģiskā - lekcijas un demonstrējumi; dialogiskā - konstruktīvas sarunas, diskusijas, lomu spēles, radošās metodes ("Prāta vētra", "Domāšanas cepures", c.); pētnieciskās metodes - literatūras studijas, mācību ekskursijas, semināri, projekti, situāciju analīze, problēmuzdevumi, u.c. Veicot pētniecisko darbu, studenti izmanto kvalitatīvās, kvantitatīvās un datu matemātiskās apstrādes metodes. Tiek izmantotas dažādas darba formas - grupu darbs, individuālais darbs, patstāvīgais darbs.
- Tiek veicināta studējošo patstāvība, piedāvājot studentiem mācību metodes, kur viņi var individuāli vai grupā sagatavot un demonstrēt savas zināšanas, prasmes un attieksmi. Šis princips tiek īstenots, jo kontaktstundas veido 30% no kursa akadēmiskajām stundām, tādējādi saņemot vadību un atbalstu no mācībspēka.
- Mācībspēku un studentu savstarpējās attiecībās tiek veicināta studējošo un mācībspēku abpusēja cieņa, veidojot pozitīvu emocionālo fonu un radošu sadarbību. Augstskolā darbojas Ētikas komisija, kur nepieciešamības gadījumā tiek izskatītas ētiska rakstura sūdzības. Maģistra studiju programmā "Projekta vadība" ētiska rakstura problēmas nav tikušas izskatītas, kas liecina par pozitīvu un radošu sadarbību ar studentiem.
- Augstskolā eksistē atbilstošas procedūras studentu sūdzību risināšanai. Sūdzību izskatīšanas procesu vada Kvalitātes daļas vadītājs, pieaicinot programmas direktoru un katedras vadītāju, nepieciešamības gadījumā - Studiju departamenta vadītāju vai studiju prorektoru. Maģistra studiju programmā "Projekta vadība" studenti problēmas risina vispirms ar kopā ar programmas direktoru, tādējādi savlaicīgi reaģējot uz risināmajiem jautājumiem.
- Regulāri tiek izvērtētas pedagoģiskās metodes, mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas veidi. Aktuālie jautājumi tiek apspriesti katedras sēdēs, Metodiskās padomes sapulcēs, kā arī mācībspēkiem regulāri tiek organizēti metodiskie semināri, ekskursijas un dažādas mācības. Piemēram, 2019.gadā notika divi apmācību semināri par moodle (e.riseba.lv) vides iespēju izmantošanu interaktīvā studiju procesā. RISEBA līdzfinansēja arī profesionālās pilnveides kursa "Augstskolu didaktika: mūsdienu teorija un prakse" apguvi mācībspēkiem, kam tas bija nepieciešams. Tāpat tiek atbalstītas jebkura cita veida apmācības vēlētajam akadēmiskajam personālam tā darbības jomā. Katra mācībspēka sniegumu studējošie kursa noslēgumā novērtē, aizpildot studiju kursa novērtēšanas anketu.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Maģistra studiju programmā „Projekta vadība” ir paredzēta viena vai četras prakses, atkarībā no studiju programmas ilguma un veida:

- **60KP programmā** studējošajiem ir paredzēta tikai viena prakse - 6KP apjomā „Projektu

laboratorija”.

- **80KP programmā** studējošajiem ir paredzēta prakse 6KP apjomā “Projektu laboratorija”, 2KP apjomā prakse „Simulācija 1” un 2KP apjomā prakse „Simulācija 2” un 16KP apjomā prakse “Projektu vadības vide”.

Prakse „**Projektu Laboratorija**” un „**Projektu vadības vide**” tiek īstenota saskaņā trīspusēji (augstskola, students, prakses organizācija) noslēgtu prakses līgumu par prakses vietas nodrošināšanu.

Studējošais patstāvīgi vai ar RISEBA atbalstu izvēlas prakses vietu, noslēdz trīspusējo sadarbības līgumu un veic prakses uzdevumus. RISEBA ir pieejams Studentu karjeras atbalsta speciālists, kas var palīdzēt atrast piemērotu prakses vietu, ja tāda nepieciešamība ir. Biežāk gadījumos prakses vietu palīdz atrast programmas direktors, jo tam ir sadarbība ar profesionālajām organizācijām un nozares profesionāļiem, kuri piedāvā prakses vietas.

Prakses vieta var būt jebkurš uzņēmums vai organizācija, kurā ir var analizēt projektu vadības procesus, sagatavot projekta pieteikumu vai īstenot projektu. Kā prakses vieta nebūs piemērota organizācija, kurā projektu vadība nav skaidri identificējama kā viens no organizācijas darbības virzieniem.

Prakses līgumā tiek norādītas divas kontaktpersonas – prakses vadītājs organizācijā un prakses vadītājs augstskolā. Augstskolā prakses kontaktpersona ir programmas direktors. Prakses vadītājs augstskolā sniedz atbalstu par prakses nosacījumu izpildi, prakses atskaites vai projekta sagatavošanu, konsultē teorētiskajos jautājumos, kurus praksē nepieciešams pielietot. Prakses vadītājs organizācijā atbild par to, lai students veic saturiskos ar projektu vadību saistītos uzdevumus.

Prakses mērķi un uzdevumi ir definēti prakses programmās, kas pievienotas sadaļā pie kura aprakstiem (skat.6.pielikumu).

Prakses novērtējuma iegūšanai studējošais nodod atskaiti, kura ietver prakses vadītāja (prakses devēja organizācijas pārstāvja) novērtējumu, prakses dienasgrāmatu, kā arī aizstāv praksi noteiktajā termiņā, saskaņā ar studiju grafiku. Prakses aizstāvēšanai tiek izveidota komisija divu mācībspēku sastāvā un tā vērtē praksi pēc kritērijiem, kas norādīti pie katras prakses apraksta.

Prakses „Projektu Laboratorija” (6KP) mērķis ir attīstīt projektu vadības kompetences un iemaņas projektu vadībā un/vai projektu pieteikuma izstrādē atbilstoši attiecīgās organizācijas specifikai un vajadzībām, nostiprinot profesionālajai darbībai nepieciešamās komandas un organizatoriskās vadības darba iemaņas ar zināšanu pielietojumu praksē.

Šīs prakses uzdevumu izpildē augstskola atbalsta studējošos praktisko iemaņu apgūvē, organizējot atbalsta nodarbības. Ievadnodarbībā tiek skaidroti projektu sagatavošanas pamatprincipi, sniegta informācija par avotiem, kur meklēt finansējumu projekta ideju piesaistei. Studentiem tiek dots laiks ideju un finansēšanas iespēju izpētei. Pārējās nodarbībās tiek apspriestas studējošo idejas, pieaicināti potenciālās prakses vietas devēji, ja tāda nepieciešamība ir. Tāpat nodarbībās tiek aicināti piedalīties vieslektori no dažādām projektu finansējumu administrējošām institūcijām, piemēram, Altum (www.altum.lv), CFLA (www.cfla.lv), Projektu banka (www.projektubanka.lv).

Praksi studējošie aizstāv augstskolas izveidotai komisijai un prakses vērtējumu veido: 70% prakses laikā veiktā darba apjoms, saturs un maģistranta ieguldījums tā izpildē; 15% - prakses prezentācija; 15% iesniegto prakses dokumentu aizpildīšanas kvalitāte.

Prakses laikā tiek sasniegti šādi studiju programmas rezultāti:

MPR-Z1: Spēj parādīt padziļinātas zināšanas projektu vadībā, atbilstoši projektu vadības nozares

teorētiskajām un praktiskajām nostādnēm, kā arī jaunākajiem atklājumiem.

MPR-P5: Prot veikt analīzi un pētniecību un jaunu pieeju radīšanu projektu vadībā, patstāvīgi un mērķtiecīgi turpinot projektu vadības attīstību un projekta vadītāja profesionālo kompetenču pilnveidi.

MPR-K6: Spēj patstāvīgi veidot un vadīt projektu, kritiski analizēt sarežģītas profesionālas problēmas un izvērtēt projekta alternatīvas un rezultātus, patstāvīgi pieņemt pamatotus lēmumus.

Prakses „Projektu vadības vide” (16KP) mērķis ir nostiprināt praksē projektu vadības jomā iegūtās teorētiskās zināšanas atbilstoši attiecīgās organizācijas specifikai un vajadzībām un attīstīt profesionālajai darbībai nepieciešamās projektu vadītāja kompetences.

Prakses laikā studenti organizācijā, ar kuru noslēgts prakses līgums, veic projektu vadības vides analīzi atbilstoši jaunākajiem projektu vadības standartiem, metodēm un rīkiem. Prakses laikā tiek piedāvātas vairākas analīzes metodes un rīki, no kurām studentiem ir jāizmanto vismaz divas. Uzsākot praksi, studentiem tiek nodrošināta ievadnodarbība, kurā tiek izskaidrotas prakses prasības. Prakses izpildes laikā studenti var saņemt konsultācijas pie programmas direktora par jautājumiem, kas saistīti ar prakses uzdevumu izpildi.

Praksi studējošie aizstāv augstskolas izveidotai komisijai un prakses vērtējumu veido: 60% prakses laikā veiktā darba apjoms, saturs un maģistranta ieguldījums tā izpildē; 20% - prakses prezentācija, tās saturs un pasniegšanas veids; 20% iesniegto prakses dokumentu kvalitāte, noformējums un atbilstība prakses prasībām.

Prakses laikā tiek sasniegti šādi studiju programmas rezultāti:

MPR-Z2: Spēj parādīt zināšanas radošai problēmu risināšanai, pētniecībai un projektu vadības ieviešanai organizācijās sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, tajā skaitā darbojoties saskarē ar citām vadībzinības jomām.

MPR-P3: Prot patstāvīgi pielietot projektu vadības teoriju, metodes, rīkus un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu augsti kvalificētas projekta vadītāja profesionālās funkcijas.

MPR-P5: Prot veikt analīzi un pētniecību un jaunu pieeju radīšanu projektu vadībā, patstāvīgi un mērķtiecīgi turpinot projektu vadības attīstību un projekta vadītāja profesionālo kompetenču pilnveidi.

MPR-K6: Spēj patstāvīgi veidot un vadīt projektu, kritiski analizēt sarežģītas profesionālas problēmas un izvērtēt projekta alternatīvas un rezultātus, patstāvīgi pieņemt pamatotus lēmumus

Prakses „Simulācija 1” un „Simulācija 2” tiek nodrošināta augstskolā simulācijas spēles veidā, pēc kuras studenti individuāli veic situācijas analīzi organizācijā vai projektā, apraksta to, norādot, kuras no simulācijas spēlē iegūtajām atziņām izpaužas organizācijā un kā tās būtu risināmas. Prakses atskaiti studējošais iesniedz prakses vadītājam.

Prakses „Simulācija” mērķis ir pilnveidot projektu vadītāju kompetences, komandas lomu izpratni un sadarbību, komunikāciju starp dažāda līmeņa darbiniekiem, savu un apkārtējo uzvedību problēmsituāciju risināšanā, veicot analīzi profesionālās darbības pilnveidošanai.

Prakses “Simulācija 1” ietvaros tiek spēlēta simulācijas spēle „Power of Leadership” kā ietvaros tiek apgūti darbības principi komandā, lēmumu pieņemšana, savukārt prakses *“Simulācija 2”* ietvaros tiek spēlēta simulācijas spēle „Challenge of Egypt”, kā rezultātā tiek apgūti praktiski projektu vadības principi. Praksi vērtē attiecīgās simulācijas spēles vadītājs.

Prakses “Simulācija” laikā tiek sasniegti šādi studiju programmas rezultāti:

MPR-Z2: Spēj parādīt zināšanas radošai problēmu risināšanai, pētniecībai un projektu vadības ieviešanai organizācijās sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, tajā skaitā darbojoties saskarē ar citām vadībinības jomām

MPR-P4: Prot strādāt komandā, apkopot un analizēt kopējā darba rezultātus, uzņemoties par tiem atbildību, kā arī komunicēt un argumentēti diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem projektu vadības jomas aspektiem, prezentēt un izskaidrot profesionālās darbības jautājumus dažādām ieinteresētajām pusēm.

MPR-K6: Spēj patstāvīgi veidot un vadīt projektu, kritiski analizēt sarežģītas profesionālas problēmas un izvērtēt projekta alternatīvas un rezultātus, patstāvīgi pieņemt pamatotus lēmumus.

MPR-K7: Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas un praktiskās iemaņas, dod ieguldījumu jaunu projektu vadības metožu, risinājumu un pieeju attīstībā, ievērojot projektu vadības ētiskos aspektus un ietekmi uz vidi un sabiedrību.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju programmas noslēgumā ir jāizstrādā un jāaizstāv **maģistra darbs**. Maģistra izstrādi studējošie veic saskaņā ar RISEBA izstrādāto „Studiju darbu izstrādāšanas nolikumu”. Studējošiem tiek piedāvāts potenciālo maģistra darba virzienu un vadītāju saraksts, kas tiek apstiprināts Biznesa katedrā.

Studējošais var izvēlēties maģistra darba tēmu, pamatojoties uz pētāmās organizācijas interesēm vai zinātnisko novitāti. Tēmas izvēlē studējošais var konsultēties ar programmas direktoru un/vai potenciālo zinātnisko vadītāju par maģistra darba tēmas aktualitāti un praktisko pētījuma gaitu. Maģistra darba tēmas izvēlē nosacījums ir, ka tēmai ir jābūt saistītai ar projektu vadību.

Students kopā ar zinātnisko vadītāju formulē tēmu un iesnieguma veidā, kas ietver arī maģistra darba izstrādes termiņus, iesniedz programmas direktoram. Programmas direktors to saskaņo un iesniedz reģistrēšanai un apstiprināšanai Biznesa katedrā. Ja kādā no apstiprināšanas posmiem ir precizējumi vai komentāri, studējošais un zinātniskais darba vadītājs tiek informēti, kā tiek veiktas atzīmes maģistra darba iesnieguma veidlapā par nepieciešamajiem precizējumiem.

Studenti gala pārbaudījumus drīkst kārtot, ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā iekļauto studiju kursa apguve;
- novērtēta un aizstāvēta prakses atskaite;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

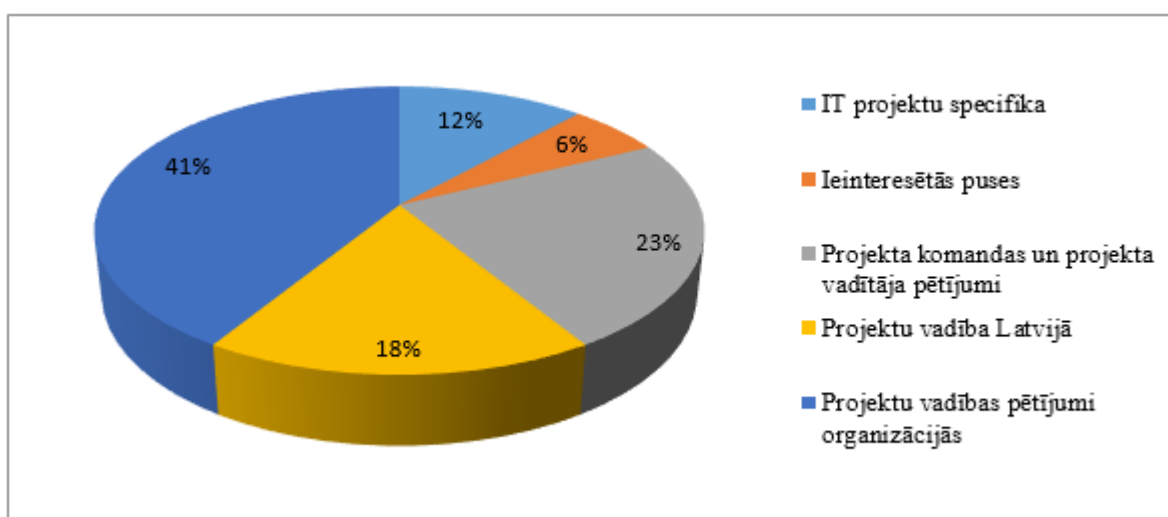
Sekmīgai maģistra darbu izstrādei, tiek īstenotas šādas darbības:

- Studiju kursā “Mūsdienu tendences projektu vadībā” studējošiem ir jāanalizē jaunākās novitātes profesionālajos un zinātniskajos rakstos, jāsapatavo ar potenciālo maģistra darba tēmu saistīta literatūras analīze.
- Kursā “Pētījumu metodoloģija” studējošiem ir jāsapatavo maģistra darba pētījuma idejas pieteikums, izvēlēto pētniecības metožu pamatojums, kā arī jāveic aptaujas anketas pirmās versijas izstrāde, datu ieguve un analīze. Kurša mācībspēka atgriezeniskā saite un šī darba analīze palīdz labāk izprast maģistra darba būtību;
- Maģistra darba izstrādes vidū tiek organizēts seminārs visiem studējošiem, kuri attiecīgajā

posmā raksta maģistra darbu. Studentiem ir jāprezentē pētījuma mērķis, uzdevumi, konceptuālais modelis, pētījuma metodes un tālākais plāns. Tiek pārrunāti šķēršļi maģistra darba izstrādes laikā.

- Pirms maģistra darba iesniegšanas obligāta ir priekšizstāvēšana. Priekšizstāvēšanā piedalās divi komisijas locekļi, kuri sniedz priekšlikumus maģistra darba pilnveidošanai. Priekšizstāvēšana tiek organizēta klātienē. Ja studējošais priekšizstāvēšanā ir saņēmis nesekmīgu vērtējumu, priekšizstāvēšana ir jāiziet atkārtoti, iesniedzot uzlabotu maģistra darba versiju un priekšizstāvēšanas prezentāciju programmas direktoram.

Analizējot 17 aizstāvēto maģistra darbu tēmas 2018./2019.studiju gadā (skat 2.1.att.), secināts, ka visvairāk maģistra darbu – 41% ir bijuši pētījumi organizācijās par dažādām projektu vadības tēmām, ar mērķi sniegt priekšlikumus organizācijas projektu vadības pilnveidošanai. Otra populārākā tēmu grupa (23%) ir bijusi projekta komandas vai projekta vadītāja pētījumi organizācijās. Cilvēkresursi projektu vadībā ir viens no ļoti būtiskiem faktoriem, kas pamato pētījumu nepieciešamību šajā virzienā. Kā trešā tēmu grupa (18%) ne tikai šajā, bet arī iepriekšējos studiju gados ir projektu vadības pētījumi Latvijā, kas ietver gan projekta vadītāja atalgojumu, darba veida atšķirības, kompetences u.c.

2.1.

attēls. Maģistra darbu tēmu virzieni 2018./2019.studiju gadā

Jāatzīmē, ka maģistra darbu tēmu izvēle katrā studiju gadā atšķiras, ko nosaka gan studējošo intereses, gan mācībspēku maģistra darba tēmu piedāvājums.

No pēdējos divos gados aizstāvētajām maģistra darbu tēmām šeit kā būtiskākās ir norādītas tās maģistra darbu tēmas, kas visaugstāk novērtētas un ir saistītas ar aktualitātēm nozarē un darba tirgū:

- Projekta vadītāju atalgojums Latvijā;
- UPB grupas uzņēmumu projektu vadītāju kultūras inteliģence;
- Projektu vadības brieduma līmeņa novērtējums lielākajās organizācijās Latvijā;
- Projektu vadītāju darba dzīves kvalitāte, darba stress un tā pārvarēšana IT uzņēmumos Rīgā;
- Dalīšanās ar zināšanām projektorientētā organizācijā SIA "X";
- Projektu vadību ietekmējošie faktori Valsts ieņēmumu dienestā;
- Uz aktivitātēm balstīta biroja VAS "Valsts nekustamie īpašumi" nepieciešamības izpēte un projekta plāna izstrāde;
- Valsts tiešās pārvaldes iestādēs projektu vadībā nodarbināto kompetenču izvērtējums;
- Projektu dalībnieku emocionālā intelekta nozīme komandas efektivitātes prognozēšanā Rīgas Stradiņa universitātē;
- Agile izplatība informācijas tehnoloģiju jomā Latvijā;

- Pamatdarbā nodarbināto projektu vadītāju un ārpakalpojuma projektu vadītāju darba kompetenču atšķirības Latvijā.

Pēdējos divos studiju gados tiek veikta iniciatīva sadarbībā ar Latvijas Nacionālo projektu vadīšanas asociāciju, prezentējot labākos studentu pētījumus asociācijas biedriem. Pētījumi ir inovatīvi un mūsdienīgi, biedrus interesējoši, kas rada diskusijas, par to, kā šos rezultātus pielietot uzņēmumos, kā arī tiek rosinātas idejas turpmākiem pētījumiem.

Ja studiju programma ir sekmīgi apgūta un gala pārbaudījumos saņemts pozitīvs vērtējums (zemākais sekmīgais vērtējums 4 balles), studentiem tiek piešķirts profesionālais maģistra grāds projekta vadībā un projekta vadītāja kvalifikācija. Maģistra darbus vērtē valsts pārbaudījumu komisija piecu locekļu sastāvā, kurā ir iekļauti augstskolas RISEBA, citas zinātniskās institūcijas un profesionālās vides pārstāvji.

Studentu maģistra darbu vērtējumi ir skalā no 6-10 ballēm, kas katrā studiju gadā atšķiras. 2018./2019.studiju gadā maģistra darbi izstrādāti ļoti labā kvalitātē, t.i., 47% maģistra darbu saņēma vērtējumu 8 (ļoti labi); 24% maģistra darbu saņēma vērtējumu 9 (teicami), 18% saņēma vērtējumu 7 (labi); 6% maģistra darbu saņēma vērtējumu 10 (izcili) un 6% arī saņēma vērtējumu 6 (g.labi).

Valsts pārbaudījumu komisijai ir tiesības un iespēja izvirzīt atzinībai tos maģistra darbus, kas bijuši ļoti augstas kvalitātes. Kopumā katrā aizstāvēšanā, kas studiju gadā ir divas, apbalvošanai tiek izvirzīti ap divi maģistra darbi.

Valsts pārbaudījumu komisija pēc katras aizstāvēšanas sniedz arī kopējo novērtējumu par maģistra darbu tēmu aktualitāti un atbilstību studiju programmai, kā arī ieteikumus maģistra darbu uzlabošanai. Ieteikumi ir bijuši tādi, kā pievērst lielāku vērtību Studiju darbu izstrādāšanas nolikumam, izstrādāt konkrētus priekšlikumus, kas pamatoti ar finanšu datiem, attīstīt akadēmiskās valodas lietojumu. Valsts pārbaudījumu komisijas ieteikumi katru gadu ir citi, jo iepriekšējos gados norādītie tiek novērsti, tādējādi uzlabojot kopējo maģistra darbu izstrādes kvalitāti.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Katra studiju kursa noslēgumā tiek veikta studentu anketēšana, lai novērtētu studiju kursa saturu, kvalitāti un kursa īstenošanas kritērijus. Respondenti ir visi programmā studējošie studenti.

2018./2019.studiju gadā tika veikts novērtējums 16 studiju kursiem. Visi studiju kursi tika vērtēti pēc 11 kritērijiem 5 ballu skalā, kur 5-pilnīgi piekrītu, 4-drīzāk piekrītu, 3-nevaru pateikt, 2-drīzāk nepiekrītu, 1-pilnīgi nepiekrītu.

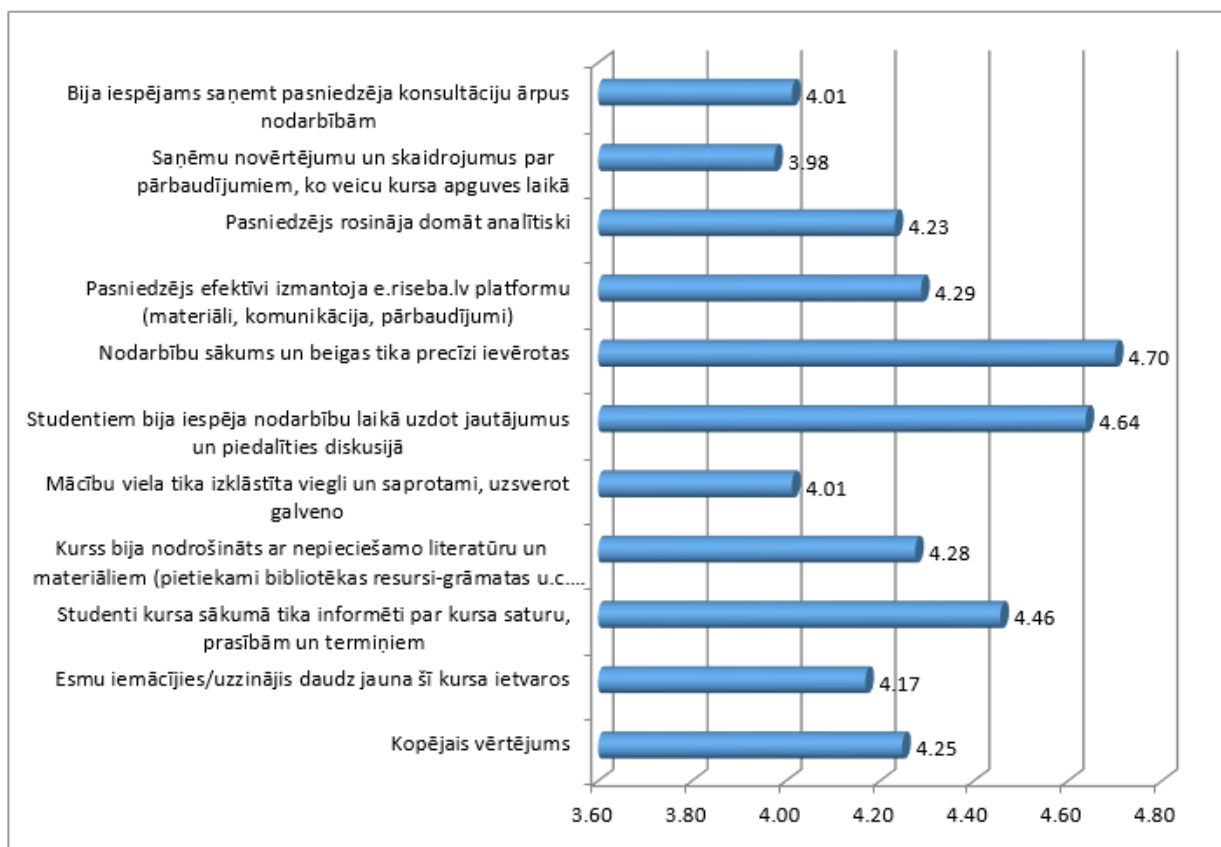
Studiju kursu vidējais novērtējums piecu ballu skalā ir 4,25 (skat. 2.2.att.), kas ir saglabājies tādā pašā apmērā kā iepriekšējā studiju gadā.

Visaugstāk studenti vērtējuši studiju precīzu nodarbību norises laiku, iespēju piedalīties diskusijās, kā arī kursa satura prasības.

Pēc studiju kursu novērtējuma anketām redzams, ka jānodrošina skaidrojums par pārbaudījuma rezultātiem un novērtējumu. Tā kā eksāmens ir pēdējā nodarbība katra kursa noslēgumā un ja tas ir mutisks, studējošais saņem atgriezenisko saiti eksāmena dienā, savukārt ja eksāmens ir rakstisks, tad mācībspēkam ir iespēja atgriezenisko saiti nodot rakstiski, izmantojot e.riseba platformu. 2018./2019.studiju gadā zems vērtējums (zem 3) ir bijis diviem studiju kursiem, kas ietekmēja arī

programmas vidējo vērtējumu. Ar šo kursu mācībspēkiem ir veiktas pārrunas un rasts risinājums kā uzlabot atgriezeniskās saites sniegšanu.

Otrs zemākais rādītājs ir pasniedzēja konsultāciju pieejamība ārpus nodarbībām, kas arī ticis risināts individuāli ar katru mācībspēku. Viegls, saprotams mācību vielas izklāsts ir bijis zemāk novērtēts divos studijuursos, kuru saturā iekļauti juridiski jautājumi un to īstenošanas procedūras. Ar mācībspēku veiktas pārrunas, lai mainītu informācijas pasniegšanas veidus un noslēguma pārbaudījumus.

2.2.attēls. Studiju kursu novērtējums 2018./2019.st.gadā (16 studiju kursi)

Studiju kursu novērtējumu jāturpina veikt, lai nodrošinātu nepārtrauktu studiju kvalitātes uzlabošanu. Vērtējot studentu aptaujas organizēšanas procesu, nepieciešams atzīmēt, ka studiju gada 1.semestrī respondenti ir bijuši aktīvāki, savukārt 2.semestrī, ņemot vērā lielāku studiju slodzi, studenti aktivitāte bijusi zemāka. Jānorāda, ka procentuāli respondentu skaits ir palielinājies, katru studiju kursa novērtējuma aptaujas anketu aizpildījuši 50-75% no šajā gadā studējošiem.

Absolventu aptauja tiek veikta reizi divos gados, t.i., iepriekšējā tika veikta 2017./2018.studiju gadā. Studiju programma "Projekta vadība" tika novērtēta pēc 15 kritērijiem 4 ballu skalā, kur "1" ir pilnīgi nepiekrītu, "4" pilnīgi piekrītu.

Aptaujas respondenti bija 20 programmas absolventi. Anketu aizpildījušie programmu absolvējuši pirms mazāk nekā 3 gadiem - 43%, un pirms 4 līdz 10 gadiem - 57%.

Augstākie rādītāji programmas izvēlei absolventu skatījumā bijuši - interese par izvēlēto studiju virzienu (saturu) - 95,24%, karjeras izaugsmes iespējas - 38,1% un profesionāli un zinoši mācībspēki (nozares speciālisti) - 28,57%.

Anketas rezultāti parādīja, ka 70% absolventu strādā specialitātē. Pamatā absolventi strādā Latvijā, bet ir arī tādi, kas strādā Kanādā, Lielbritānijā un Itālijā. 90% respondentu ir algoti darbinieki, 5% ir darba devēji un 5% darbojas savā māsaimniecībā. Visi respondenti absolvēšanas brīdī jau strādāja.

Aptaujas rezultāti uzrādīja, ka programmas “Projekta vadība” absolventi pārsvarā strādā par vidējā līmeņa vadītājiem (60%), kā arī aptuveni trešā daļa (35%) ir pamatdarba veicēji, augstāka līmeņa vadītāji ir 5% absolventu. (skat.2.1.tab.).

2.1.tabula

Studiju programmas “Projekta vadība” absolventu ieņemamai amatu līmenis

Ieņemamais amats	Absolventu atbildes procentos
Augstākā līmeņa vadītājs	5%
Vidējā līmeņa vadītājs	60%
Pamatdarba veicējs	35%

Aptaujā tika jautāts arī par absolventu atalgojuma līmeni. Rezultāti parāda, ka absolventu darba samaksa ir virs vidējā algu līmeņa valstī. Lielākā daļa absolventu saņem atalgojumu robežās no 1001 līdz 1500 (skat. 2.2.tab.)

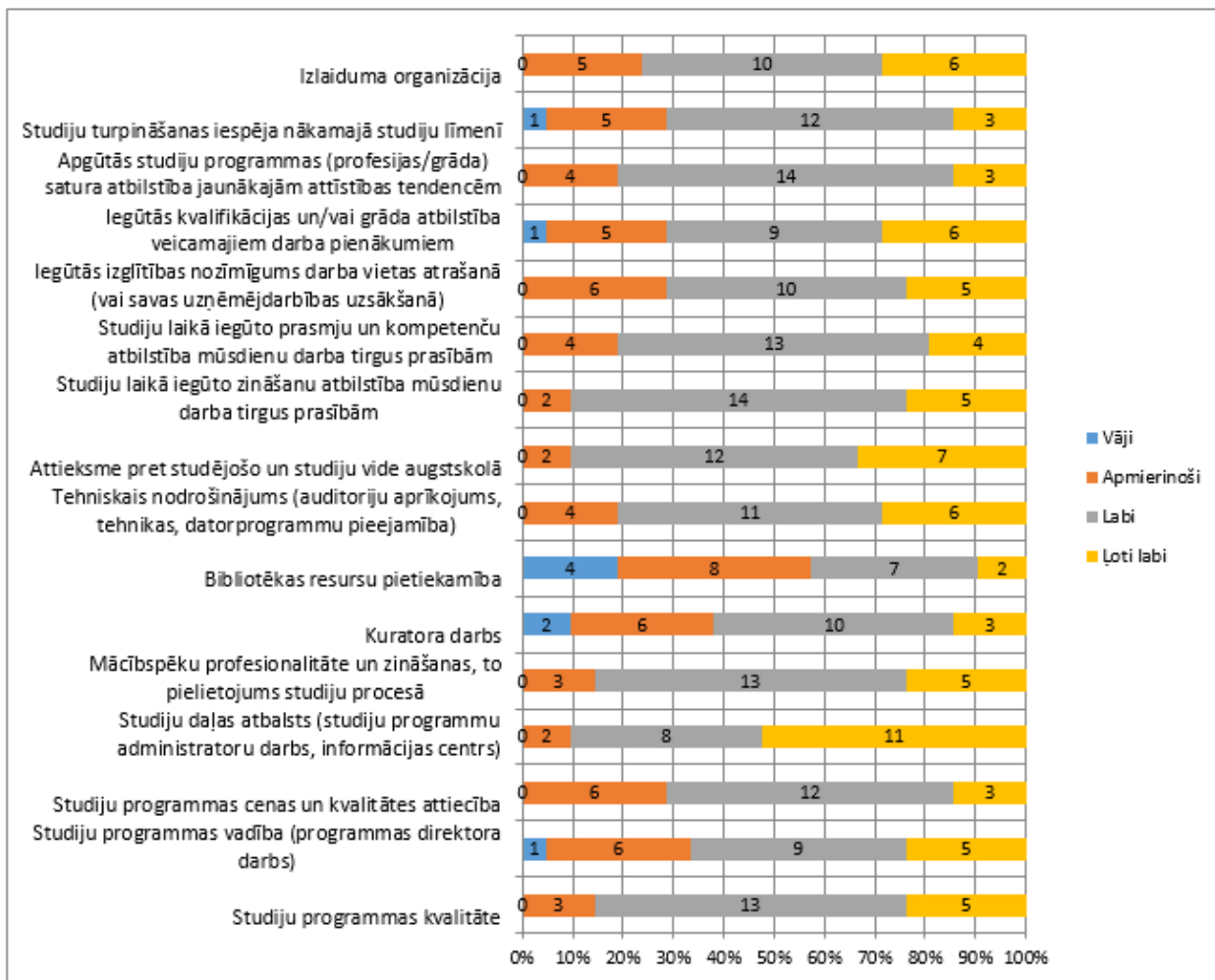
2.2.tabula

Absolventu bruto darba atalgojuma līmenis

Pašreizējais bruto darba algas lielums	Absolventu atbildes procentos
līdz 430 eiro	0%
no 430 līdz 850 eiro	5.26%
no 851 līdz 1000 eiro	15.79%
no 1001 līdz 1500 eiro	47.37%
no 1501 līdz 2000 eiro	21.05%
2001 eiro un vairāk	10.53%

Absolventu vērtējums ir pozitīvs (skat.2.3.att.). Augstākais novērtējums ir studiju laikā iegūti zināšanu atbilstībai mūsdienu darba tirgus prasībām, attieksmei pret studējošo un studiju videi augstskolā, kā arī studiju daļas atbalstam.

Zemākais vērtējums ir bijis bibliotēkas resursu pietiekamībai. Jāņem vērā, ka vairāk nekā puse respondentu programmu absolvējuši vairāk nekā pirms 4 gadiem. Bibliotēkas resursi ir būtiski papildināti pēdējo 3 studiju gadu laikā.

2.3.attēls. Studiju programmas „Projekta vadība” absolventu aptaujas rezultāti

Aptaujā tika noskaidrots, ka visi respondenti ir nodarbināti, kas liecina par programmas kvalitāti, nodrošināto zināšanu un prasmju nepieciešamību darba tirgū. 70% absolventu strādā specialitātē, pārējie citā jomā.

Absolventu darba vietu sadalījums pa nozarēm ir atšķirīgs. Absolventi ir nodarbināti gan publiskā, gan privātā sektora organizācijās. Publiskajā sektorā darba devēji ir tādas iestādes kā Valsts ieņēmumu dienests, VAS “Latvijas dzelzceļš”, VAS “Nekustamie īpašumi”, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Valsts kase u.c. Uzņēmumu vidū ir tādi darba devēji kā: UPB grupa, SIA “Telemarket”, A/S “Swedbank”, A/S “SEB Banka”, Hill+Knowlton Strategies u.c.

Kamēr nav izveidots Valsts izglītības informācijas sistēmas Studējošo un absolventu reģistrs un augstskola nesaņem informāciju no tās, RISEBA ir noslēgusi tiešu sadarbības līgumu ar Centrālo statistikas pārvaldi par informācijas saņemšanu bez atlīdzības par RISEBA absolventiem atbilstoši augstskolas programmu struktūrai un studējošo profiliem. Katru gadu RISEBA saņem datus par absolventu nodarbinātību, profesijām, nozarēm u.c. un izmanto to programmu pilnveidošanā. Saskaņā ar CSP datiem uz 2019.gada janvāri, absolventu nodarbinātība ir 100%, kas liecina par augstu studiju kvalitāti un prasmju nepieciešamību darba tirgū.

Neviens no absolventiem nav vērsies augstskolā ar lūgumu palīdzēt atrast darba vietu, kas nozīmē, ka studējošie ar programmā apgūtajām zināšanām un prasmēm to spēj izdarīt patstāvīgi.

90% respondentu (programmas absolventu) rekomendētu programmu draugiem, radniekiem, paziņām. 76% norādīja, ka turpmāk vēlētos sadarboties ar augstskolu un galvenās sadarbības jomas ietver studiju turpināšana doktorantūrā, veikt pētījumus sava uzņēmuma vajadzībām, lai uzlabotu tā biznesa rādītājus. Šim mērķim ir dibināta biedrība „RISEBA absolventu asociācija”. No

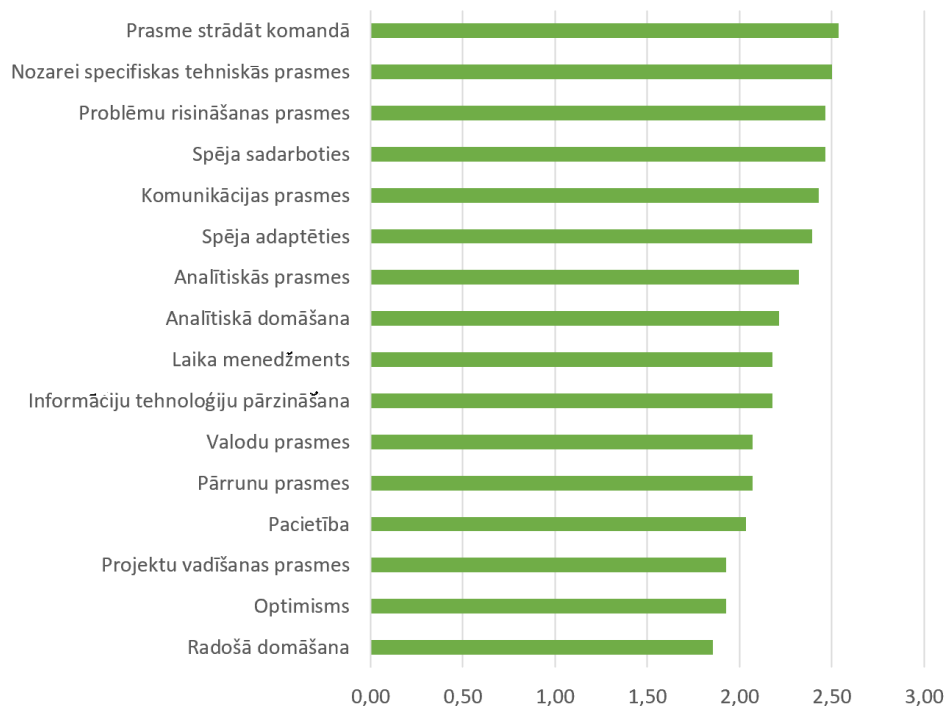
2019.gada tajā ir nodarbināts speciālists, kurš atbild par komunikāciju ar absolventiem, uztur absolventu datu bāzi. Tas ļaus efektīvāk sekot līdzi absolventu gaitām, tajā skaitā izpildot absolventus vēlmi iesaistīties augstskolas dzīvē.

RISEBA regulāri - vismaz reizi trijos gados - veic **darba devēju aptaujas**. Pēdējā plaša mēroga darba devēju aptauja tika veikta 2017. gadā kā daļa no pētniecības projekta “*Management and Leadership Development Needs in Dynamically Changing Societies*”, ko organizēja CEEMAN.

Šī pētījuma projekta mērķis bija gūt ieskatu par to, kādas zināšanas, prasmes un attieksme ir nepieciešama darbiniekiem, lai gūtu panākumus mūsdienīgā darba vidē. Pētījums tika veikts deviņās valstīs un tā ietvaros tika aptaujāti 852 vadītāji un līderi no 158 uzņēmumiem.

RISEBA bija projekta pārstāvis Latvijā un aptaujāja darba devējus no 34 uzņēmumiem. Aptaujā piedalītās tādu uzņēmumu pārstāvji kā PricewaterhouseCoopers SIA; WorkingDay Latvia; Biznesa centrs Circle K; AS "Latvenergo"; SIA "Rietumu banka; Air Baltic; Accenture; Maxima; AS SEB Banka; SIA "MERITI"; VAS "Latvijas autoceļu uz-turētājs"; SIA, EVOLUTION LATVIA; Sabiedrības integrācijas centrs un citi.

Darba devēji norādīja, ka viņiem vissvarīgākie kritēriji izglītības programmu izvēlē ir studiju programmas satura kvalitāte, izglītības iestādes reputācija un vispārēja izpratne par programmas studiju rezultātu vajadzību. Kā visbiežāk nepieciešamās prasmes uzņēmumi norādīja cilvēku vadīšanas prasmes; projektu vadīšanu; klientu apkalpošanu; komunikāciju un vadību. Prasmes, ko darba devēji meklē, novērtējot potenciālos darba ņēmējus, ir norādītas 2.4. attēlā.

2.4. attēls.

Svarīgākās prasmes, ko darba devēji vērtē potenciālajos darba ņēmējos

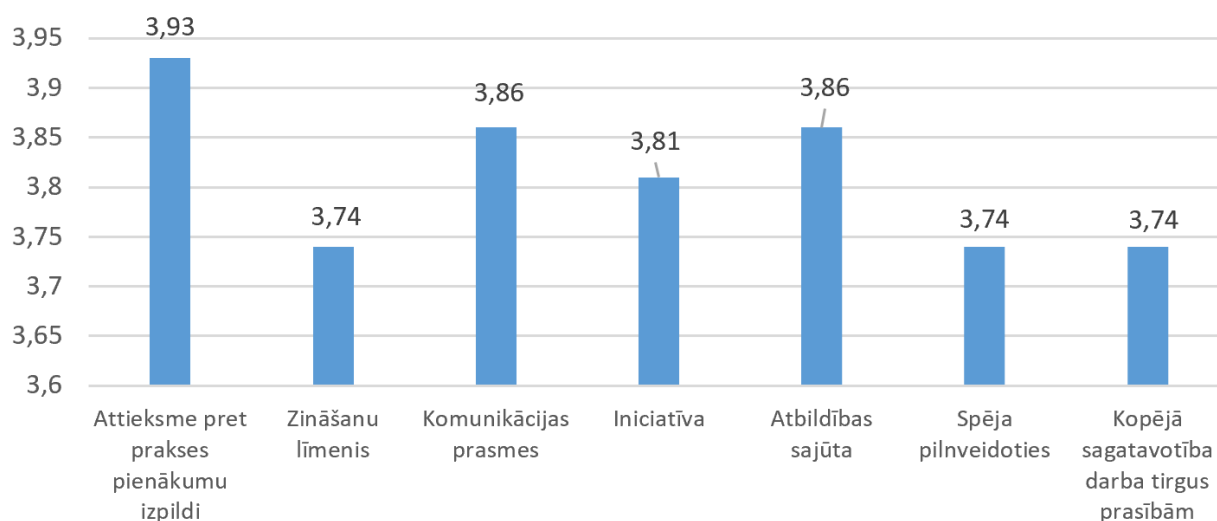
Šī pētījuma rezultāti tika apspriesti Programmas padomē un ar mācībspēkiem, lai uzlabotu programmas kvalitāti atbilstoši prasmēm, ko par svarīgākajām uzskata darba devēji. Tā kā komandas darbs ir vissvarīgākā prasme, gandrīz katrā studiju programmas kursā ir iekļauti grupu darbi komandas prasmju attīstībai. Tāpat studiju programmasursos arvien vairāk tiek iekļauti analītiskie uzdevumi, problēmu risināšana ar dažādu gadījumu analīzi, simulācijas spēles, kas attīsta praktisko pieredzi ar abstraktiem jēdzieniem parādot rezultātu.

Vēl viens veids, kā tiek saņemta atgriezeniskā saite no darba devējiem, ir prakses novērtēšanas formas. Prakses devēji maģistra programmas “Projekta vadība” studentam sniedz prakses

novērtējumu par studenta sniegumu prakses laikā, izmantojot speciāli izstrādātu vērtēšanas formu. Prakses devēji 4 punktu Likerta skalā novērtē dažādus aspektus par praktikanta sniegumu. Aptaujā ir jānovērtē arī vai students sniedza noderīgus secinājumus un ieteikumus organizācijai, kā arī darba devēji komentē, kādas kompetences studentam būtu jāattīsta vairāk.

2.5. attēlā ir norādīts darba (prakses) devēju vidējais vērtējums par praktikantu sniegumu. Neviena prakses devējs studentu sniegumu nav novērtējis zemāk par 3 punktiem, kas uzskatāms par ļoti labu rādītāju. Visaugstāk ir novērtēta studējošo atbildības sajūta, attieksme pret prakses pienākumu izpildi, un kopējā sagatavotība darba tirgum.

Darba devēju vērtējumi norāda arī uz programmas pilnveidošanas aspektiem, kas būtu – vēl vairāk iekļaut praktiskus uzdevumus un vairāk parādīt publiskā, privātā un nevalstiskā sektora atšķirības. Kopumā darba devēju vērtējumi ir ļoti labi. Vidējie vērtējumi – zināšanu līmenis, spēja pilnveidoties un kopējā sagatavotība darba tirgum novērtēti zemāk kontekstā ar prakses uzņēmuma specifiku. Darba devēji norādījuši nepieciešamību pēc specifiskām organizācijas darbības nozares zināšanām, kas studiju programmā nav iekļaujamas un apgūstamas tikai katra individuālajā pieredzē. Turklāt prakse ir viens no studiju posmiem, kurā tieši praktiskā pieredze un sagatavotība darba tirgum tiek pilnveidota.

2.5.attēls. Darba devēju vidējais vērtējums par praktikantu sniegumu (n=43)

Līdztekus iepriekš minētajam, programmas mācībspēki ir nepārtraukti sadarbojušies ar darba devējiem, lai saprastu, kā tiek pārveidotas mūsdienu organizācijas, kādas vadības prasmes ir vissvarīgākās pašreizējā situācijā un kādas kompetences vajadzētu būt mūsdienu vadītājam, lai viņš būtu pieprasīts darba tirgū.

Darba devēju aptauju rezultāti tiek izmantoti studiju kvalitātes uzlabošanai. Īstenotas ir šādas aktivitātes:

- Paplašināta sadarbība ar uzņēmumiem un organizācijām; ir organizēti dažādu organizāciju semināri vieslekcijas ar biznesa pārstāvjiem (piemēram, *Informal Insight* pasākumu sērija); organizācijas ir iesaistītas arī maģistra darbu tēmu piedāvājuma veidošanā.
- Studijas vairāk koncentrējas uz interaktīvajām studiju formām, ieskaitot gadījumu izpēti plašāku pielietojumu, tajā skaitā problēmu risināšanas uzdevumus organizācijās.
- Pēc darba devēju ieteikumiem, ir pilnveidoti arī citi studiju procesa un programmas satura aspekti.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām,

izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.

Studējošajiem ir nodrošināta iespēja piedalīties starptautiskās apmaiņas projektos ERASMUS programmas ietvaros, kā arī citās sadarbības aktivitātēs. Ienākošās mobilitātes pārskata periodā nav bijušas, jo maģistra studiju programma "Projekta vadība" tiek nodrošināta latviešu valodā.

Savukārt izejošās mobilitātes ir tikušas izmantotas, t.i., pēdējo 3 studiju gadu laikā viens studējošais gadā ir devies uz ISCTE-IUL (University Institute of Lisbon) Portugālē. Šajā universitātē tiek nodrošinātas studijas projektu vadībā, tādējādi ir pieejami arī studiju kursi, kas atbilst RISEBA maģistra studiju programmas "Projekta vadība" kursu saturam, tādējādi nodrošinot tur apgūto studiju kursu atzīšanu. Studenti, dodoties uz sadarbības augstskolu, saskaņo studiju programmu ar RISEBA maģistra studiju programmas "Projekta vadība" direktori. Kursu satura atbilstība atzīšanai tiek izvērtēta atbilstoši sadarbības augstskolas iesniegtajiem studiju kursu aprakstiem un vērtējumu sistēmai.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Studiju programmas „Projekta vadība” studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts (studiju maksas apmēru skat. 3.1.tabulā).

3.1.tabula

Studiju maksas apmērs 2018./2019.studiju gadā (eiro)

Studiju forma	Studiju maksas apmērs par programmu
Pilna laika vakara nodaļa personām ar profesionālo pamatizglītību (1,5 gadi)	3300 EUR
Pilna laika vakara nodaļa personām ar akadēmisko pamatizglītību (2 gadi)	4400 EUR

Studiju maksa ir finanšu nodrošinājums, kas tiek izmantots studiju procesa īstenošanai, pētniecībai un attīstībai. Papildu tiek piesaistīts finansējums ES līdzfinansētiem projektiem, t.i., ERASMUS+ studiju apmaiņas braucieniem, ko maģistra studiju programmas "Projekta vadība" studenti izmanto.

Maģistra studiju programmā "Projekta vadība" izdevumu procentuālais sadalījums uz vienu studējošo ir norādīts 3.2.tabulā.

3.2.tabula

Izdevumu procentuālais sadalījums maģistra studiju programmā "Projekta vadība"

Kā redzams 2.2.tabulā, lielākos izdevumus veido darba alga mācībspēku atalgojumam, kā arī pamatlīdzekļi un nemateriālo aktīvu nolietojums. Tabulā ir iekļautas tiešās un pieskaitāmās izmaksas, bet nav iekļautas administrācijas, mārketinga un ar saimniecisko darbību nesaistītās izmaksas un projektu izmaksas.

Katru gadu tiek plānoti līdzekļi mācībspēku komandējumiem, kas saistīti ar studiju procesu, zinātni un pētniecību, kā arī kvalifikācijas paaugstināšanu. Par publikācijām augsta ranga konferenču rakstu krājumos (*conference proceedings*) un/vai zinātniskajos žurnālos, kas ir indeksēti Web of Science vai Scopus, vēlētais akadēmiskais personāls saņem atlīdzību.

Budžetā tiek plānots finansējums literatūras iegādei un elektronisko datu bāzu un izdevumu abonēšanai, kas ir pieejamas gan mācībspēkiem, gan studentiem. Vairāk informācijas par bibliotēkas nodrošinājumu skatīt studiju virziena ziņojumā.

Maģistra studiju programmas "Projekta vadība" īstenošanai iegādāti dažādi literatūras avoti, kā būtiskākie no tiem ir šādi:

- Sankaran, N.Drouin, R. Muller, 2017. Cambridge Handbook of Organizational Project Management
- R.Kerzner, 2017. Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling 12th Edition
- Henmarij, 2017. Better Practices of Project Management Based on IPMA competences – 4th revised edition
- Richard D.Lewis, 2006. When Cultures Collide, 3rd Edition: Leading Across Cultures 3rd Edition
- PMI, 2017. Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK guide) & Agile practice guide.
- PMI, 2016. Governance of Portfolios, Programs, and Projects: A Practice Guide
- PMI, 2007. Project Manager Competency Development Framework – Second Edition

RISEBA bibliotēka nodrošina studējošajiem pieeju dažāda veida informācijai – grāmatām, preses izdevumiem, datu bāzēm, labākajiem maģistra darbiem. Bibliotēka atrodas Meža ielā 3, tās darba laiks ir darbadienās no 10.00 līdz 18.00, sestdienās 10.00-15.00. Bibliotēkā ir pieejama lasītava un datortelpa.

Bibliotēka nodrošina pieeju zinātniskajām datu bāzēm (EBSCO, Web of Science, Emerald, Greenleaf Publishing PRMEC), kā arī dažādiem maksas informācijas avotiem kā Leta.lv, Nozare.lv, kas ir pieejami arī attālinātai lietošanai ārpus augstskolas telpām. Studentiem noderīgs ir augstskolas mājas lapā ievietotais saraksts ar dažādiem brīvpieejas resursiem.

Mācībspēki izmanto arī RISEBA piedāvāto iespēju pasūtīt Situācijas analīzes no *Harward Business Publishing* datu bāzes.

Augstskola nodrošina arī vairākas datorklases, ko studējošie izmanto darbam ar MS Project programmatūru, IBM SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) datu analīzei, kā arī dažādu tiešsaistē bāzētu projektu vadības rīku apguvei. Atkarībā no pētījuma veida un nepieciešamības, studējošie izmanto arī NVIVO programmatūru interviju analīzei. Studiju procesā RISEBA studenti plaši izmanto e-platformu Webropol aptaujas anketu izveidei, ieguvei un apstrādei. RISEBA ir

noslēgts Līgums par Webropol lietošanu web veidā neierobežotam lietotāju skaitam. Vairāk informācijas par materiāltehnisko un informācijas tehnoloģiju aprīkojumu studiju nodrošināšanai skatīt studiju virziena ziņojumā

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Maģistra studiju programmas "Projekta vadība" studiju kursu docēšanu 2018./2019.studiju gadā nodrošināja 22 mācībspēki (skatīt 4.2.tabulu), savukārt 2013.gadā studiju programmā kursu docēšanu nodrošināja 18 mācībspēki. Ņemot vērā, ka studiju programmā veiktas izmaiņas, iekļaujot 1KP apjoma kursus, studiju programmas mācībspēku skaits ir lielāks.

Salīdzinot programmas mācībspēku sastāva izmaiņas, ir uzlabots mācībspēku sastāvs, t.i., 1) palielināts akadēmiskā personāla skaits; 2) palielināts profesoru skaits; 3) diviem vieslektoriem ir ar doktora zinātniskais grāds (skat 4.1.tab.).

4.1.tabula

Programmas "Projekta vadība" mācībspēku sastāva izmaiņas

	2013	2019	t.sk. ar doktora grādu 2019.gadā
Profesori	1	4	4
Asociētie profesori	2	1	1
Docenti	2	2	2
Lektori	2	2	-
Vieslektori	11	13	2
Kopā	18	22	

Salīdzinājumā ar iepriekšējo akreditācijas periodu izmaiņas ir šādas:

- Programmas docēšanā piesaistīti šādi mācībspēki: Barba Girgensone, Gunta Špīse, Iveta

Cīrule, Lūcija Rutka, Māris Krastiņš, Astra Spalvēna, Līga Neilande, Tatjana Titareva, Ilvija Boreiko, Viktors Turlais, Maija Zakriževska-Belogrudova, Valērijs Dombrovskis.

- Studiju kursus vairs nedocē šādi mācībspēki: Egmonts Treiguts, Gundega Lapiņa, Marija Vāciete, Ivars Linde, Ivars Ruņģis, Inga Doveika, Dace Gaile, Aivars Kalniņš.

Mācībspēku sastāvs ir mainīts, būtiski uzlabojot studiju programmas kvalitāti. Visiem iesaistītajiem mācībspēkiem ir praktiska pieredze nozarē. Projektu vadībā izmaiņas notiek ik gadu, tādēļ būtiski, lai vieslektori sekotu līdzi jaunākajām tendencēm nozarē un būtu ar praktisku pieredzi nozarē. Piesaistot jaunus mācībspēkus kursu docēšanā, šis princips tiek nodrošināts.

Pozitīvi vērtējams, ka studiju programmas nodrošināšanā ir lielāks akadēmiskā personāla skaits, kas ir arī RISEBA vēlēts, akadēmiskais personāls, tādējādi nodrošinot studiju programmas patstāvīgumu un akadēmiskā personāla nodarbinātību.

Studiju programmas docēšanā iesaistīto mācībspēku saraksts norādīts 4.2.tabulā.

4.2.tabula

Programmas “Projekta vadība” docēšanā iesaistītie mācībspēki

	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
1	Agris Olmanis	Mg.oec.	Vieslektors	Vairāk nekā 20 gadu pieredze struktūrfondu projektu vadībā un konsultāciju sniegšanā projektu vadībā, kā arī projektu vadības lekciju vadīšanā	Projekta pārvaldības procesi (4KP)
2	Gunta Špīse	Mg.hrm.	Vieslektors	Vairāk nekā 10 gadu pieredze cilvēkresursu un komandas vadībā, tajā skaitā lielās organizācijās kā Ernst&Young	Projekta komandas vadība (2KP)
3	Rasa Pēce	Mg.oec.	RISEBA lektore	Praktiska pieredze grāmatvedības un finanšu jautājumos, vairāk nekā 10 gadu pieredze lekciju vadīšanā.	Finanšu menedžments un projektu izmaksu vadība (2KP)

	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
4	Inese Slūka	Mg.proj.mgmt.	RISEBA programmu direktors, lektore	Vairāk nekā 12 gadu pieredze vietējo un starptautisko projektu vadībā, žūrijas locekle starpkultūru projektu starptautiskos konkursos. Biedre IPMA un PMI projektu vadības asociācijās. Studē doktorantūrā	Projektu vadības metodoloģijas (1KP), Mūsdienu tendences projektu vadībā (1KP), prakse "Projektu laboratorija" (6KP)
5	Māris Krastiņš	Mg.sc.soc.	Vieslektors	Vairāk nekā 5 gadu praktiskā pieredze risku vadībā, zinātniskajā darbībā saistībā ar risku vadību.	Projekta risku vadība (2KP)
6	Raina Vīra	Dr.paed.	Docente	Vairāk kā 10 gadu pieredze projektos, kā arī pieredze ar kvalitāti saistītu pētījumu veikšanā un nodarbību vadīšanā.	Projekta kvalitāte un izmaiņu vadība (2KP)
7	Viktors Turlais	Mg.sc.soc.	Vieslektors	SIA "Antalis" sektora vadītājs, vairāk nekā 10 gadu pieredze stratēģijas plānošanā. Studē doktorantūrā	Stratēģiskā vadībinība (2KP)
8	Andrejs Čirjevskis	Dr.oec.	Profesors	Vairāk kā 25 gadu pieredze stratēģiskās vadībinības lekciju vadīšanā, pētniecībā (kopā vairāk kā 50 zinātniskās publikācijas), PMP projektu vadības sertifikāts.	Stratēģiskā vadībinība (2KP)

	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
9	Astra Spalvēna	Dr.art.	Docente	Vairāk kā 20 gadu pieredze darbā ar informāciju (reklāma, sabiedriskās attiecības, žurnālistika), pieredze projektu vadībā	Projekta komunikācijas vadība (2KP)
10	Ilvija Boreiko	Mg.sc.soc.	Vieslektore	Vairāk nekā 15 gadu pieredze projektu vadībā, tajā skaitā virziena projektu vadībā, kas ietver projektu programmu un portfeļu pārvaldību	Programmu un portfeļu vadība (2KP)
11	Arnis Leikarts	Dr.Phil. stratēģija, programmu un projektu vadība	Vieslektors	Vairāk kā 10 gadu pieredzi programmu un portfeļu vadībā dažādu organizāciju struktūrvienību vadītāja amatos, doktora grāds	Programmu un portfeļu vadība (2KP)
12	Iveta Ludviga	Dr.sc.administr.	RISEBA programmu direktore, profesore	Vairāk kā 5 gadu pieredze biznesa analītikas un pētījumu metožu kursu pasniegšanā, uzņēmējdarbības vadības un projektu vadības pieredze. Vairāk kā 25 zinātnisko publikāciju autore.	Pētījumu metodoloģija (2KP)

	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
13	Iveta Cīrule	Dr.sc.administr.	Vieslektore	Sociālās uzņēmējdarbības un start-up uzņēmumu eksperte, SIA Biorganik vadītāja, vairāk kā 5 gadu pieredze biznesa inkubatora vadīšanā	Atvērtā inovācija un kreativitāte profesionālajā darbībā (2KP)
14	Lūcija Rutka	Dr.psych	RISEBA Biznesa katedras vadītāja, profesore	Vairāk kā 20 gadu pieredze izglītības vadībā, tajā skaitā saistībā ar psiholoģiju, pieredze dažādu projektu īstenošanā.	Atvērtā inovācija un kreativitāte profesionālajā darbībā (2KP)'; Projekta vadītāja personības izaugsme (1KP)
15	Barba Girgensone	Mg.sc.soc.	Vieslektore	Vairāk nekā 15 gadu pieredze projektu vadībā. Jurista pieredze darba aizsardzības un datu drošības jautājumos.	Projekta dokumentācija un informācijas vide (1KP)
16	Tatjana Titareva	Mg.sc.soc.	Vieslektore	Vairāk nekā 12 gadu pieredze starptautiskos projektos, 10 gadu pieredze starpkultūru komunikācijas treniņu vadībā	Projektu vadība starptautiskā vidē (2KP)
17	Solveiga Blumberga	Dr.psych	RISEBA asociētā profesore	Vairāk kā 15 gadu pieredzi organizāciju psiholoģijas un vadības psiholoģijas studiju kursu vadīšanā, vairāk kā 30 zinātnisko publikāciju autore.	Vadības psiholoģija un sociālā atbildība (2KP)

	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
18	Vladimirs Ivanovs	Mg.sc.soc.	Vieslektors	Agile koučs, vairāk kā 20 gadu pieredze IT projektu vadībā, dažādu projektu vadības rīku izmantošanā un pielietošanā, tajā skaitā starptautiskā vidē.	Projektu vadības rīki (2KP)
19	Līga Neilande	Mg.iur.	Vieslektore	Vairāk nekā 10 gadu pieredze jurista pienākumu veikšanā kontekstā ar iepirkumiem projektos.	Projekta iepirkumu un līgumu vadība (2KP)
20	Mareks Zeltiņš	Mg.oec.	Vieslektors	Vairāk nekā 10 gadu pieredze ES struktūrfondu pārvaldībā, dažādu projektu vadības un biznesa spēļu ieviešanas un vadīšanas pieredze Latvijā.	Prakse "Simulācija 2" (2KP)
21	Maija Zakriževska-Belogrudova	Dr.psych	RISEBA profesore	Vairāk kā 15 gadu pieredze psiholoģijā, tajā skaitā arī supervīzijā un konsultēšanā. Pieredze dažādu nodarbību vadīšanā, pētījumu veikšanā, kā rezultātā sagatavotas vairāk kā 20 zinātniskās publikācijas.	Prakse "Simulācija 1"(2KP)

	Mācībspēks	Akadēmiskais grāds	Akadēmiskais amats	Pieredze	Studiju kurss un apjoms KP
22	Valērijs Dombrovskis	Mg.psych.	Vieslektors	Vairāk kā 5 gadu pieredze krīzes situāciju vadīšanā un novēršanā, kā arī pieredze kā psihologam, grupu vadīšanā, psiholoģiskajā konsultēšanā, izpētē un izvērtēšanā. 5 gadu pieredze vadītāja amatā (Olaines cietuma Atkarīgo centra priekšnieces vietnieks).	Civilā aizsardzība (1KP)

Kopš iepriekšējās akreditācijas, studiju programma ir pilnveidota, nodrošinot kompetentus mācībspēkus, kam ir pieredze un zināšanas docētā kursa tēmā. Detalizētāka informācija par mācībspēku izglītību, papildu zināšanām un pieredzi pieejama mācībspēku CV, kas pievienoti virziena ziņojumam.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju programmas kursu docēšanā no 22 mācībspēkiem 9 ir ar doktora grādu. Kā redzams 4.1.tabulā, 4 ir profesori, 1 asociētais profesors, 2 docenti un 13 vieslektori.

Prioritāte mācībspēka izvēlei programmā ir profesionālās zināšanas un akadēmiskā vai praktiskā pieredze nozarē. Svarīgs ir arī zinātniskais grāds, bet ierobežojums projektu vadībā ir profesionāļu esamība ar doktora zinātnisko grādu. Jāpiebilst, ka 4 mācībspēki, kas docē studiju kursus šobrīd programmā - studē doktorantūrā, kas potenciāli nākotnē ļaus palielināt mācībspēku skaitu ar doktora grādu.

Programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēki un to pieredze ir norādīta 2.tabulā. Kā redzams tabulā, visiem mācībspēkiem ir praktiskā pieredze kursa docēšanas tēmā, kas veicina kvalitatīvu programmas satura nodrošināšanu. Kā, piemēram, Ilvija Boreiko vada projektu portfeli un programmas uzņēmumā, Līga Neilande ir juriste un strādā ar projektu iepirkumiem, Tatjana Titareva strādā starptautiskos projektos un tos vada, Vladimirs Ivanovs konsultē uzņēmumus pasaules līmenī par dažādu projektu vadības pieeju izmantošanu. Pēc katra kursa studējošie aizpilda kursa novērtējumu, kas ir pamatojums sadarbības turpināšanai vai neturpināšanai ar mācībspēku.

Kā redzams ziņojuma 2.daļā, studējošie mācībspēkus 2018./2019.studiju gadā ir novērtējuši ar 4,25 punktiem skalā no 1-5, kas ir ļoti labs vērtējums. Kopumā programmas mācībspēku vērtējums nav bijis zemāks par 4. Papildu kursa skaitliskajam novērtējumam, studējošie sniedz arī komentārus kursa pilnveidošanai. Ja kurss ir ar zemu novērtējumu, tad tiek pārrunāti šāda kvalitātes novērtējuma iemesli, kā arī potenciālie uzlabojumi studiju kursā.

Izvēloties mācībspēku, primāri tiek izvērtēta tā kvalifikācija un pēc tam izrunāts un saskaņots kursa saturs. Mācībspēkam ir jā sagatavo studiju kursa apraksts, norādot tēmas, sagaidāmos rezultātus, pārbaudījumus, atbilstoši programmas sagaidāmajiem rezultātiem un profesijas standartam. Kad kursa aprakstu ir saskaņojis programmas direktors, to saskaņo arī katedras vadītājs. Kurša apraksti ir pieejami e.riseba platformā, tādējādi nodrošinot to pieejamību arī citiem mācībspēkiem.

RISEBA akadēmiskā personāla kvalifikācija tiek pārraudzīta, balstoties uz augstskolā izstrādāto Akadēmiskā personāla politiku. Tā paredz rūpīgu personāla atlasīšanu, regulāras apmācības un kvalifikācijas paaugstināšanu. RISEBA ir izstrādāta un īstenota šāda akadēmiskā personāla sastāva veidošanas politika:

- nodrošināt, lai visus studiju kursus pasniegtu kvalificēti, zinātniski un metodiski sagatavoti pasniedzēji ar labi attīstītām pedagoga un organizatora prasmēm, kuri darbā izmanto mūsdienīgas apmācības metodes;
- akadēmisko personālu veido zinātnisko un profesionālo kompetenču ziņā augsti kvalificēti mācībspēki lielākā daļā mācībspēku ieguvuši doktora grādu;
- piesaistīt studijām ārvalstu speciālistus un citu augstskolu pasniedzējus atbilstoši programmas/virziena specifikai;
- piesaistīt studijām nozares pārstāvjus, ekspertus speciālistus (konkrētajā studiju programmā) atbilstoši programmu/virzienu specifikai;
- mācībspēki strādā starptautiskā vidē, komunicējot vismaz trīs valodās – latviešu, angļu un krievu/franču/vācu/spāņu;
- daži mācībspēki ir nozares eksperti Latvijā un arī starptautiskā vidē;
- augstskolā ir labvēlīga un radoša atmosfēra mācībspēku profesionālai izaugsmei.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

RISEBA vēlētajam akadēmiskajam personālam nodrošina finansiālu atbalstu zinātnisko konferenču apmeklēšanai, kā arī zinātnisko rakstu publicēšanai. Atbilstoši RISEBA nosacījumiem, katram mācībspēkam pēdējo piecu gadu laikā jābūt vismaz trim publikācijām recenzējamos izdevumos.

Zemāk ir uzskaitītas būtiskākās publikācijas akadēmiskajiem mācībspēkiem, kas ir indeksētas WOS, SCOPUS datu bāzēs un tiek izmantotas studiju kursu docēšanā:

- **Cirule, I.**, Kuznecova, J., Lukjanska, R., 2017. The development of social entrepreneurship in Latvia: the role of municipalities. *International Journal of Business and Globalisation* (Indeksēts: Scopus)
- **Ludviga I., Sluka I.**, Cultural Diversity in Project Management: How Project Success Is Perceived in Different Cultures. *International Journal of Diversity in Organizations, Communities and Nations* (Indeksēts: Scopus)
- Veide M., **Rutka L.**, Understanding of the quality of life and the meaning of learning of palliative ward patients.// *INTED2019 Proceedings.- Valencia: IATED Academy, 2019. pp.4571-4578. ISBN 9788409086191, ISSN 2340-1079. (Indeksēts Web of Science, EBSCO)*
- **Rutka L.**, Rudzite M., Romanova I., 2017. Visual Creativity in the Learning Environment.// *Journal of Business Management, No.13, ISSN 1691-5348, Riga: School of Business and Finance, RISEBA University of Business, Arts and Technology, p. 110 - 126. (Indeksēts EBSCO, COPERNICUS).*
- Andersone R., Kestere I., **Rutka L.**, National minority education: historical experience and contemporary issues of Latvia. // *Naukovi zapyski, Series pedagogical and historical sciences Issue CXXVII, National, Pedagogical Dragomanov university: p.254. - 275. <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/12095>*
- Latkovska E., **Rutka L.**, Assessment of student teachers' professional activity during practicums using the validpack instrument // *The teacher of the 21st Century: quality education for quality teaching / ed.: Linda Daniela, Ineta Lūka, Lūcija Rutka, Irēna Žogla. ISSN 9781443856126, Cambridge Scholars, P.146 - 161.*
- **Cirule I.**, Grama S., Adela M., **Ludviga I.** et al., 2017. Open innovation strategies and business incubation service impact on the success of incubation. *Book Series: Economic Science for Rural Development Issue: 44 Pages: 36-43 (Indeksēts: Web of Science).*
- **Ludviga I.**, Ergle D., 2017. An Investigation Into Gamification as Employee Training Tool: Engagement and Game Components. *3rd International Conference on Lifelong Education and Leadership for All (ICLEL). Pages: 1128-1137 (Indeksēts: Web of Science).*
- **Ludviga I.**, Sennikova I., 2016. Organisational change: generational differences in reaction and commitment. *Book Series: Business and Management-Spausdinta Article Number: UNSP bm.2016.10 (Indeksēts: Web of Science).*
- **Vira, R.**, Theory of constraints and employees training system. *Book Series: International Multidisciplinary Scientific Conferences on Social Sciences and Arts Pages: 1213-1220 (Indeksēts: Web of Science).*
- **Zakrizevska M.**, Attitude Towards Supervision in Business Education of Supervisor Training in Latvia. *INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHOLOGY Volume: 51 Special Issue: SI Supplement: 1 Pages: 1104-1104 (Indeksēts: Web of Science).*
- **Zakrizevska M.**, Business Students and Employers Attitude Towards Supervision. *Book Series: Rural Environment Education Personality Issue: 9 Pages: 283-291 (Indeksēts: Web*

of Science).

- **Zakrizevska M.**, Larins , 2014. National stereotypes and possibilities to influence them in a multicultural organisation. Book Series: International Multidisciplinary Scientific Conferences on Social Sciences and Arts Pages: 249-256 291 (Indeksēts: Web of Science).
- **Cirjevskis A.**, Exploring Competence Based Synergetic Move in Merger and Acquisition Strategies in Technological Domains. (SSR-SSI 2017) Book Series: Advances in Social and Behavioral Sciences Volume: 17 Pages: 19-25. (Indeksēts: Web of Science).
- Schonberger, M., **Cirjevskis A.**, Evaluation of Interrelationships between Critical Success Factors of IT/IS Projects in the Healthcare Sector. Sustainable economic growth education excellence and innovation management throught vision 2020, Vol I-VII Pages: 331-+ (Indeksēts: Web of Science).
- **Cirjevskis, A.**, Exploring Interrelations between Innovative Ambidexterity and Dynamic Capabilities in ICT Industry: Bridging Two Perspectives. Book Series: Advances in Education Research Volume: 94 Pages: 3-10 (Indeksēts: Web of Science).
- **Cirjevskis A.**, Exploring Dynamic Capabilities, Business Model and Customer Value Proposition in Information and Communication Technology Industry. Book Series: Advances in Social and Behavioral Sciences Volume: 10 Pages: 135-142 (Indeksēts: Web of Science).
- **Dombrovskis, V.**, Hofmane, A. 2017. Model for individuals meaning of life. 2.Narativās kriminoloģijas simpoziji rakstu krājums. (15-16.Jūnijs).

Minētās publikācijas tiek izmantotas studiju kursu docēšanā kā piemēri teorijas skaidrošanai, kā būtiski pētījuma rezultāti, kā labais piemērs zinātniskam pētījumam, kas norāda uz augstu kvalitāti studiju kursa satura nodrošinājumam.

Studiju programmas mācībspēki regulāri piedalās arī zinātniskās konferencēs, kā arī paaugstina kvalifikāciju dažādos vietējos un starptautiskos semināros, lai pilnveidotu studiju kursus pilnveidošanai. Piemēram:

- I.Slūka 2019.gada februārī piedalījies Kanban universitātesursos un ieguvusi Kanban profesionāļa (KPM Foundation I) un Kanban sistēmas dizain (KPM II) sertifikātu. Zināšanas tiek izmantotas Mūsdienīgu tendenču kursa satura veidošanā.
- I.Ludviga 2015.gada septembrī piedalījies seminārā par struktūrālo vienādojumu modelēšanu (Zagrebā, Horvātijā) un 2017.gada novembrī Hamburgā, Vācijā seminārā "PLS-SEM Using SmartPLS 3" un šīs zināšanas tiek izmantotas Pētījumu metožu kursa satura veidošanā.
- I.Slūka, A.Čirjevskis 2019.gadā ieguvuši profesionālās pilnveides apliecību programmā "Augstskolas didaktika: mūsdienīgu teorijas un prakse", lai pilnveidotu pedagoģisko kompetenci darbā ar studentiem.
- S.Blumberga un M.Zakriževska-Belogrudova 2018.gada martā piedalījās ERASMUS+ pasniedzēju mobilitātē mācību seminārā „Emotional Intelligence: identify, harness & manage emotions” Barselonā, Spānijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas vadības psiholoģijas kursu docēšanā, kā arī prakses “Simulācija 1” vadīšanā.
- L.Rutka 2017.gada piedalījās seminārā „EdTech – Seminar on Digital Technologies in Teaching and Learning” Slovēnijā, kuru organizē starptautiskā CEEMAN asociācija, Slovēnijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa “Atvērtā inovācija un kreativitāte profesionālajā darbībā” docēšanā.

Papildu akadēmiskajam personālam, arī vieslektori piedalās dažādās zinātniskās un profesionālās konferencēs, kā, piemēram:

- Vladimirs Ivanovs uzstājies kā viens no runātājiem Agile Rock conference Kijevā, 2019.gada septembrī; Agile Days Riga 2019 konferencē Rīgā 2019.gada jūnijā; 13th Microsoft Kyiv

Project Conference Kijevā 2019.gada aprīlī u.c.

- Viktors Turlais prezentējis zinātniskā pētījuma “Evaluation of Intercultural Competency in Organizational Culture: Analysis of the Example of Latvija” rezultātus zinātniskajā konferencē “Human Potential Development”, Klaipēdā, Lietuvā 2015.gada maijā (citas konferences skat. CV).

Maģistra studiju programmas “Projekta vadība” studentu pētījumu rezultāti ir tikuši publicēti arī sadarbībā ar mācībspēkiem, kā, piemēram:

- I.Sluka, O.Geide, L.Svecnikova 2017. ANALYSIS OF PROJECT MANAGER COMPETENCIES IN JOB POSTINGS IN LATVIA. Project Management Development – Practice and Perspectives, ISSN 2256-0513, e-ISSN 2501-0263. (indeksēts EBSCO);
- Blumberga S., Bagātā L., 2016. Personnel Work Life Quality and Job Satisfaction at State Holding Company. SGEM2016 Conference Proceedings, ISBN 978-619-7105-70-4 / ISSN 2367-5659, Book 1 Vol. 1, 267-274 pp, DOI: 10.5593/SGEMSOCIAL2016/B11/S01.035 (Indeksēts: Web of Science).

Mācībspēki iesaistās arī zinātniskas un praktiskas ievirzes projektu īstenošanā, kā rezultāti ir tiek izmantoti studiju procesā. Kā būtiskākie no tiem būtu minami:

- Polish National Agency for Academic Exchange (NAWA) projekts “IAP 4 GenZ – The International Academic Partnership for Generation Z” no 2019.gada janvāra, kur **Ludviga** veic projekta vadītājas, ekspertes pienākumus, savukārt **I.Slūka**, projekta koordinatores un ekspertes pienākumus.
- Erasmus+ KA02 projektā “ENJOY GENERATION Z -stimulating achievements and using modern IT technologies to increase effectiveness at work with Generation Z”, kas tika īstenots 2018 un 2019.gadā, **Ludviga** veic projekta vadītājas pienākumus.
- “Erasmus for young Entrepreneurs” projekts “Project Business opportunities for European Young Entrepreneurs” (Biz4EYE) tika īstenots no 2015. – 2017.gadam, kā ietvaros jaunajiem uzņēmējiem bija iespējams 1 – 6 mēnešu laikā doties pieredzes apmaiņā pie uzņēmēja ES valstīs. Projektu noslēguma posmā vadīja **Slūka**.

Pieci programmas mācībspēki – Lūcija Rutka (Sociālās zinātnes, Izglītības zinātnes nozares), Maija Zakriževska-Belogrudova (Sociālās zinātnes-Psiholoģija), Solveiga Blumberga (Sociālās zinātnes-Psiholoģija), Andrejs Čirjevskis (Sociālās zinātnes – Ekonomika un uzņēmējdarbība), Iveta Ludviga (Sociālās zinātnes – Ekonomika un uzņēmējdarbība) ir Latvijas zinātņu padomes eksperti minētajās nozarēs,

Vairāk informācija par mācībspēku zinātnisko, pedagoģisko un praktisko pieredzi ir pieejama CV.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Studiju programmu realizācijā notiek cieša mācībspēku sadarbība, kas plašāk ir aprakstīta Biznesa virziena ziņojuma 4.6. punktā. Papildu šiem mācībspēku sadarbības aspektiem, maģistra studiju programmā “Projekta vadība” pēc nepieciešamības tiek organizētas sanāksmes mācībspēkiem, kur tiek izrunāta studiju kursu secība, savstarpējā saistība u.tml.

Lai sasniegtu programmas rezultātus, mācībspēki iesaistās studiju kursu rezultātu formulēšanā, saistot tos programmas rezultātiem. Programmas direktors, balstoties uz studiju kursu rezultātiem, veic programmas kartēšanu un saskaņo to ar visiem mācībspēkiem, tā nodrošinot studiju kursu un programmas rezultātu savstarpējo sasaisti.

Divas reizes gadā tiek organizētas programmas padomes sēdes, kurās piedalās programmas vadošie mācībspēki, kā arī tiek aicināti studējošie un nozares pārstāvji. Programmas padome apstiprina izmaiņas studiju kursu struktūrā, savstarpējā sasaistē, kā arī pārrunā mācībspēku darbu.

Mācībspēku sadarbību sekmē arī studiju kursa aprakstu pieejamība e.veidā, kas katram mācībspēkam dod ieskatu citu kursu tēmās, rezultātos un pārbaudījumos. Tā kā visus kursa aprakstus saskaņo programmas direktors, tas sniedz atgriezenisko gadījumos, kad mācībspēkiem ir individuāli jāsatiekas un jāizrunā kursa satura jautājumi.

Studiju programmas direktors ir pamata kontaktpersona sadarbībai ar studējošajiem un mācībspēkiem, lai risinātu problēmsituācijas vai arī kopīgi strādātu pie studiju programmas attīstības, iespēju robežās atbalstot katru lietderīgu iniciatīvu. Programmas direktors vienmēr nodrošina savlaicīgu un korektu komunikāciju ar mācībspēkiem par dažādiem neskaidriem jautājumiem.

Studējošo un mācībspēku skaita attiecība 2018./2019. studiju gadā ir 2,09 (46 studenti/ 22 mācībspēks).

Mācībspēku sadarbība, apkopojot mehānismus sadarbības veicināšanai, nodrošinot studiju kursu savstarpējo sasaisti vērtējama kā teicama.

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	1_Statistika par studējošiem_MPR.pdf	1_Statistika par stdejošiem_MPR_EN.pdf
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	2_Atbitlsta valsts izglitibas standartam_MPR.pdf	2_Atbitlsta valsts izglitibas standartam_MPR_EN.pdf
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)	3_Kvalifikācijas atbilstiba profes. standartam_MPR.pdf	3_Kvalifikācijas atbilstiba profes. standartam_MPR_EN.pdf
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	4.pielikums_kartejums LV.pdf	4.pielikums_kartejums ENG.pdf
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	5.pielikums_programmas plāns-LV.pdf	5.pielikums_programmas plāns_EN.pdf
Studiju kursu/ moduļu apraksti	6.pielikums_kursa apraksti_LV.7z	6.pielikums_Course descriptions_EN.7z
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma paraugs	7_Diploma paraugs_MPR.pdf	7_Diploma paraugs_MPR_EN.pdf
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības iegūvi citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	8_Vienošanās ar citu akreditētu augstskolu par studijas programmas īstenošanu_MPR.pdf	8_Vienošanās ar citu akreditētu augstskolu par studiju programmas īstenošanu_MPR_EN.pdf
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_MPR.pdf	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_MPR_EN.pdf
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanu iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.		
Studiju līguma paraugs/-i	10_Studiju līguma paraugs_MPR.pdf	10_Studiju līguma paraugs_MPR_EN.pdf
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.		

Personāla vadība

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Personāla vadība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	<i>47345</i>
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Iveta</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Ludviga</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>iveta.ludviga@riseba.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.sc.admin.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	<i>29244831</i>
Studiju programmas mērķis	<i>Attīstīt studējošiem padziļinātas zināšanas tautsaimniecības un personāla vadības jautājumos, nodrošināt teorētisko atziņu praktisko pielietojumu, sagatavot izglītotus un kvalificētus personāla vadītājus un speciālistus praktiskajam, jaunrades un pētnieciskajam darbam valsts un privātajās organizācijās Latvijā vai ārvalstīs.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<i>1. izglītot studējošos, nodrošinot pietā līmeņa profesionālās kvalifikācijas "Personāla vadītājs" iegūvi, kā arī sekmēt viņu konkurētspēju mainīgajos sociālekonomiskajos apstākļos un starptautiskajā darba tirgū; 2. nodrošināt studiju rezultātu (zināšanu, prasmju un kompetences) sasniegšanu atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras 7. līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencei.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>MPV-Z1 Spēj parādīt padziļinātas zināšanas un izpratni par personāla vadības funkcijām atbilstoši personāla vadības jomas teorētiskajām un praktiskajām nostādnēm, kā arī jaunākajiem atklājumiem.</p> <p>MPV-Z2 Spēj parādīt pietiekamas zināšanas radošai problēmu risināšanai, kritiskai analīzei un pētniecībai, tajā skaitā darbojoties personāla vadība un citu vadībinību jomu saskarē, kā arī sarežģītos un neprognozējamos apstākļos;</p> <p>MPV-P3 Spēj patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un problēmu risināšanas prasmes lai veiktu augsti kvalificētas personāla profesionālas funkcijas;</p> <p>MPV-P4 Spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem personāla vadības aspektiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem.</p> <p>MPV-K5 Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas profesionālas un zinātniskas problēmas, veikt analīzi pielietojot teorijas un metodes, pieņemt un pamatot ar personāla vadību saistītus lēmumus, un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi</p> <p>MPV-K6 Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, parādīt izpratni un ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību;</p> <p>MPV-K7 Spēj patstāvīgi virzīt savu kompetenču pilnveidi un specializāciju, uzņemties atbildību par organizācijas personāla vai komandas darba rezultātiem, to analizēt un pilnveidi, veikt inovācijas personāla vadības jomā.</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Maģistra darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 1 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Bakalaura grāds (profesionālais vai akadēmiskais)
legūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālā maģistra grāds personāla vadībā
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Organizācijas vadītājs

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

Pilna laika klātiene - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	80

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Bakalaura grāds (profesionālais vai akadēmiskais)</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds personāla vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Organizācijas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RĪGA	MEŽA IELA 3, KURZEMES RAJONS, RĪGA, LV-1048

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Studiju programmas "Personāla vadība" parametri

Studiju programmas nosaukums	Personāla vadība
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Human Resource Management
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	47345
Studiju programmas veids un līmenis	<i>Profesionāla maģistra studiju programma</i>
Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	<i>Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) un Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) 7. līmenis</i>
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	2423 03
Studiju programmas apjoms (KP, ECTS)	<i>60KP (90 ECTC) vai 80KP (120 ECTC)</i>
Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda	
pilna laika klātie	<i>1 gads un 6 mēneši Latviešu vai 2 gadi</i>
pilna laika neklātie	-
pilna laika neklātie (tālmācība)	-
nepilna laika klātie	-
nepilna laika neklātie	-
nepilna laika neklātie (tālmācība)	-
Īstenošanas vieta	<i>Rīga, Meža iela 3, RISEBA</i>
Studiju programmas direktors/-e	<i>Iveta Ludviga, Dr.sc.administr.</i>

Uzņemšanas prasības	<i>Bakalaura grāds (profesionālais vai akadēmiskais)</i>
Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija	<i>profesionālais maģistra grāds personāla vadībā, organizācijas vadītāja kvalifikācija</i>
Studiju programmas mērķis	attīstīt studējošiem padziļinātas zināšanas tautsaimniecības un personāla vadības jautājumos, nodrošināt teorētisko atziņu praktisko pielietojumu, sagatavot izglītotus un kvalificētus personāla vadītājus un speciālistus praktiskajam, jaunrades un pētnieciskajam darbam valsts un privātajās organizācijās Latvijā vai ārvalstīs.
Studiju programmas uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> 1. izglītot studējošos, nodrošinot piektā līmeņa profesionālās kvalifikācijas “Personāla vadītājs” ieguvu, kā arī sekmēt viņu konkurētspēju mainīgajos sociālekonomiskajos apstākļos un starptautiskajā darba tirgū; 2. nodrošināt studiju rezultātu (zināšanu, prasmju un kompetences) sasniegšanu atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras 7. līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencei.

Sasniedzamie studiju rezultāti

MPV-Z1 Spēj parādīt padziļinātas zināšanas un izpratni par personāla vadības funkcijām atbilstoši personāla vadības jomas teorētiskajām un praktiskajām nostādnēm, kā arī jaunākajiem atklājumiem.

MPV-Z2 Spēj parādīt pietiekamas zināšanas radošai problēmu risināšanai, kritiskai analīzei un pētniecībai, tajā skaitā darbojoties personāla vadība un citu vadībzinību jomu saskarē, kā arī sarežģītos un neprognozējamos apstākļos;

MPV-P3 Spēj patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un problēmu risināšanas prasmes lai veiktu augsti kvalificētas organizācijas un personāla profesionālas funkcijas;

MPV-P4 Spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem personāla vadības aspektiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem.

MPV-K5 Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas profesionālas un zinātniskas problēmas, veikt analīzi pielietojot teorijas un metodes, pieņemt un pamatot ar organizācijas un personāla vadību saistītus lēmumus, un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi

MPV-K6 Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, parādīt izpratni un ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību;

MPV-K7 Spēj patstāvīgi virzīt savu kompetenču pilnveidi un specializāciju, uzņemties atbildību par organizācijas personāla vai komandas darba rezultātiem, to analīzi un pilnveidi, veikt inovācijas personāla vadības jomā;

Studiju programmas noslēgumā
paredzētais noslēguma pārbaudījums

Maģistra darbs

Atkarībā no uzņemšanas prasībām, programmā "Personāla vadība" ir atšķirīgs studiju ilgums un studiju programmas apjoms kredītpunktos – 1.variants un 2.variants.

1.variants

Apjoms kredītpunktos   **60**

Studiju ilgums gados	1 gads 6 mēneši
legūstamais grāds un/vai kvalifikācija	Maģistra grāds personāla vadībā un profesionālā kvalifikācija: organizācijas vadītājs
Uzņemšanas prasības	profesionālā bakalaura izglītība ar studiju ilgumu vismaz 4 gadi 5.līmeņa profesionālā kvalifikācija vadībinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un/vai darba pieredze personāla vadībā

2.variants

Apjoms kredītpunktos	80
Studiju ilgums gados	2 gadi
legūstamais grāds un/vai kvalifikācija	Maģistra grāds personāla vadībā un profesionālā kvalifikācija: organizācijas vadītājs
Uzņemšanas prasības	akadēmiskais bakalaura grāds

Pamatojoties uz izmaiņām Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības un administrēšanas (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, komerczinību) nozares kvalifikāciju struktūrā un Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2019. gada 18. septembra sēdē (protokols Nr.6) apstiprināto Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras 7. līmeņa profesijas standartu tiek mainītas maģistra studiju programmā "Personāla vadība" piešķiramā profesionālā kvalifikācija "personāla vadītājs" uz "organizācija vadītājs".

Programmas "Personāla vadība" studiju kursus veiktas sekojošas izmaiņas pārskata periodā.

Programmas A daļā (22KP apjoms paliek nemainīgs) trīs studiju kursiem mainīts apjoms kredītpunktos:

1. "Personāla vadības funkcijas I" no 1 uz 2 KP;
2. "Personāla vadības funkcijas II" no 3,5 uz 3 KP;
3. "Aroda veselība un drošība" no 2 uz 1,5 KP.

Diviem studiju kursiem mainīts nosaukums, apjoms kredītpunktos un kursu saturs to pielāgojot personāla vadības aktuālajām tendencēm un organizācijas vadītāja profesijas standartam:

1. "Personāla stratēģiskā plānošana" 4 KP uz "Personāla stratēģija un politika" 3 KP.
2. "Pētījumu metodes" 2 KP uz "Personāla analītika" 3 KP.

Programmas B daļā (12KP apjoms paliek nemainīgs) mainīti divi studiju kursi:

1. No programmas izslēgts studiju kurss "Arodbiedrība un darba devējs" 1 KP;

2. "Koučings, mentorings un supervīzija" mainīts apjoms kredītpunktos no 1 KP uz 2 KP.

Mainīts Prakšu nosaukums un saturs 2-gadīgajai (80KP) programmai:

1. No programmas izslēgta prakse "Personāla lietvedība" (6KP) un tās vietā iekļauta prakse "Personāla vadības funkcijas" (6KP);
2. No programmas izslēgta prakse "Personāla vadības funkcijas" (20KP) un tās vietā iekļauta prakse "Personāla vadības konsultatīvie projekti" (20KP).

Izmaiņu veikšanas iemesli ir sekojoši:

- lai pielāgotu programmu organizācijas vadītāja profesijas standartam;
- lai pielāgotu studiju programmu aktuālajam tendencēm personāla vadībā (piemēram, pievienoti personāla analītikas un personāla politikas jautājumi);
- lai pielāgotu studiju programmu tirgus un darba devēju prasībām (piemēram, mainīts garās prakse saturs 80KP grupai vairāk liekot uzsvaru uz stratēģisko personāla vadību);
- pamatojoties uz studējošo atsauksmēm par programmu un rekomendācijām (piemēram, palielināt KP apjoms kursam Koučings, mentorings un supervīzija).

Veiktās izmaiņas paaugstina programmas pievilcību potenciālo studentu acīs un tās konkurētspēju, kā arī veicina studentu un absolventu perspektīvas darba tirgū pastiprinot personāla vadības stratēģisko lomu.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Maģistra studiju programma „Personāla vadība” 2018./2019. studiju gadā ir tikusi īstenota tikai *latviešu valodā*. Studiju finansējuma avots ir *100% privāts finansējums*; programmā *nav studējošo no ārvalstīm*. Kopš 2014. gada studiju programmā tiek uzņemti studenti tikai pilna laika klātienē.

Studējošie programmā “Personāla vadība”

Maģistra studiju programma „Personāla vadība” 2018./2019. studiju gadā tika uzņemti 25 studenti, no tiem 15 studenti ar profesionālo bakalaura izglītību 60 KP jeb 1,5 gadu programmā un 10 studenti ar akadēmisko bakalaura izglītību vai bez pieredzes personāla vadībā 80KP, jeb 2 gadu programmā. Uzņemto studentu skaits salīdzinājumā ar 2017./2018. studiju gadu ir palielinājies par 20%, bet salīdzinājumā ar 2016./2017. gadu par 8%.

Otrajā kursā 2018./2019. gadā studēja 19 studenti, no tiem 14 studenti ar profesionālo bakalaura izglītību 60 KP jeb 1,5 gadu programmā un 5 studenti ar akadēmisko bakalaura izglītību vai bez pieredzes personāla vadībā 80KP, jeb 2 gadu programmā.

Tādējādi kopā programmā studējošo skaits 2018./2019. studiju gadā bija 59, studiju pārtraukumā atradās 15 studenti, vairums no tiem bērna kopšanas atvaļinājumā.

No 2012. gada RISEBA personāla vadītāja kvalifikāciju ir iespējams apgūt arī angļu valodā maģistra programmā “Starptautiskais bizness” ar specializāciju “personāla vadītājs”, kur studē pamatā ārvalstu studenti. Studentu skaits maģistra programmā “Starptautiskais bizness” ar specializāciju personāla vadībā ir atspoguļots šīs programmas ziņojumā.

Galvenie iemesli studējošo skaita svārstībām ir saistīti ar programmas cenas izmaiņām -

palielinoties programmas cenai pirmajā gadā uzņemto studējošo skaits parasti samazinās (piemēram, 2017. gadā), bet pēc tam atkal atgriežas iepriekšējā līmenī.

Pieprasījums pēc personāla vadītājiem Latvijas tirgū paliek relatīvi augsts, jo arvien vairāk organizāciju saprot, ka tieši darbinieki un to sekmīga pārvaldība ir viens no nozīmīgākajiem elementiem, lai nodrošinātu veiksmīgu biznesa mērķu sasniegšanu, neatkarīgi no tā vai strādājat 20, 200 vai 2000 cilvēku kolektīvā ([skat. te](#)) un tādējādi izdala personāla vadību kā atsevišķu funkciju un pieņem darbā personāla vadītāju.

Pielikumā pārskatāmā formā pievienoti statistikas datus par studējošajiem 6 gadu periodā.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Absolvējot profesionālo maģistra studiju programmu “Personāla vadība” studējošai iegūst maģistra grādu personāla vadībā un profesionālo kvalifikāciju ‘organizācijas vadītājs’. Studiju programmas mērķis ir attīstīt studējošiem padziļinātas zināšanas tautsaimniecības un personāla vadības jautājumos, nodrošināt teorētisko atziņu praktisko pielietojumu, sagatavot izglītotus un kvalificētus personāla vadītājus un speciālistus praktiskajam, jaunrades un pētnieciskajam darbam valsts un privātajās organizācijās Latvijā vai ārvalstīs.

Maģistra profesionālā studiju programma “Personāla vadība” orientējas uz tādām pamata vadības prasmēm kas nepieciešamas darbā ar personālu, kā piemēram, starppersonu komunikācijas prasmes un organizatoriskās prasmes. Studiju programmas “Personāla vadība” sasniedzamie rezultāti atbilst organizācijas vadītāja standarta prasībām. Studiju programmā iegūstamās zināšanas, prasmes un kompetences ir attiecināmas pie piektā profesionālā kvalifikācijas līmeņa (5.PKL) un atbilst septītajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (7.LKI), kas ir noteikts organizācijas vadītāja standartā.

Studiju programmā “Personāla vadība” iekļauto un kompetenču attīstība ir tieši attiecināma uz tādu *organizācijas vadītāja* kompetenču kapacitātes padziļināšanu kā spēja veidot organizācijas stratēģijai atbilstošu organizācijas kultūru; spēja vadīt sevi un citus organizācijas mērķu sasniegšanā, efektīvi sadarbojoties komandā; spēja vadīt pārmaiņas organizācijā; spēja vadīt krīzes situācijas organizācijā; spēja sadarboties ar funkcionālajiem vadītājiem un darbiniekiem, organizējot struktūrvienību racionālu un saskaņotu darbību. Spēja vadīt un attīstīt sevi un citus, izvēloties atbilstošu vadības stilu un tādējādi uzlabojot darba snieguma rezultātu, ir aktuālas visās darbības jomās, gan komercdarbībā, gan valsts un pašvaldības sektorā, gan nevalstisko organizāciju darbībā.

Tāpēc studiju programmas “Personāla vadība” uzņemšanas prasības ir – iepriekš iegūta profesionālā bakalaura vai akadēmiskā bakalaura izglītība vadības, ekonomikas un administrēšanas tematiskajās jomās, vai tam pielīdzināma izglītība, vai iepriekš iegūta profesionālā bakalaura vai akadēmiskā bakalaura izglītība tiesību zinātnes un inženierzinātnes tematiskajās jomās, vai tam pielīdzināma izglītība, kā arī citā jomā. Pie uzņemšanas vērā tiek ņemta arī kandidāta profesionālā pieredze personāla vadības jomā un atbilstoši piemērots studiju ilgums – 1,5 vai 2 gadi. Kandidātiem ar iepriekš iegūtu bakalaura grādu citā zinātņu jomā (piemēram, filoloģijā) tiek piedāvāta iespēja iztrūkstošās pamat zināšanas vadības jomā apgūstot levdmoduli tālmācības formā.

Tādējādi studiju programma “Personāla vadība” iegūstamais grāds, profesionālā kvalifikācija,

programmas mērķi, uzdevumi un sagaidāmie rezultāti, kā arī uzņemšanas nosacījumi ir savstarpēji saistīti un pamatojas personāla vadības profesionālajā standartā.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Maģistra studiju programma „Personāla vadība” ir veidota un patstāvīgi tiek pilnveidota sadarbībā ar Latvijas Personāla vadīšanas asociāciju (LPVA), tādējādi tiek nodrošināts, ka programma atbilst darba tirgus tendencēm un vajadzībām, un veidojas nepieciešamie kontakti prakses vietu nodrošināšanai un vieslektoru piesaistei. Sadarbības līgums starp LPVA un RISEBA dod iespēju veidot aktuālus lietišķo pētījumu un maģistra darbu tematus, veikt dažādus pasākumus, lai pilnveidotu un attīstītu studiju programmu. 2015. gadā tika papildināts un atjaunots ilggadējais sadarbības līgums ar Latvijas Personāla Vadības Asociāciju (LPVA).

Katru gadu programmas “Personāla vadība” studiju kursu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares un darba tirgus prasībām, izmantojot arī informāciju, kas pieejama starptautisko personāla vadības profesionālo asociāciju publikācijās, kā, piemēram, SHRM (Society of Human resource Management) un CIPD (Chartered Institute of Personnel Development).

Kā piemēru programmas satura atbilstībai nozares un darba tirgus tendencēm var minēt sekojošo. Kā novērojusi personāla vadības profesionāļu apvienība smartHR, pēdējo 20 gadu laikā personālvadības uzdevumi ir strauji attīstījušies, mainot arī šī uzdevuma veikšanai nepieciešamās prasmes ([skat. te](#)). Savukārt pēc ERDA veiktā pētījuma 2019.gada vasarā, vien 8.6% no Latvijas personāldaļu vadītājiem ir arī valdes locekļi, kas nozīmē, ka pašlaik izpratne par biznesa un personālvadības stratēģijas saistību un iespējām ir ierobežota. Stratēģija neapstājas pie cilvēkresursu un algu plānošanas, viena no vissvarīgākajām personālvadības stratēģijas funkcijām ir atbilstošu mērķu izvirzīšana visās ar personālvadību saistītajās jomās, Mūsdienīgai personālvadībai jābūt balstītai datos - pētījumos, mērījumos, aprēķinos ([skat. te](#)). Līdzīgas tendences minētas arī 2018 Deloitte Global Human Capital Trends ziņojumā. Pamatojoties uz šīm tendencēm, 2018. gadā tika nomainīts studiju kursa “Personāla stratēģija un politika” nosaukums un pilnveidots tā saturs, kā arī studiju kurss “Personāla analītika un pētījumu metodoloģija” palielināts par 1 KP un tam pievienoti personāla analītikas aspekti, kā arī pilnveidots vairāku citu studiju kursu saturs.

Sadarbība ar augstskolas starptautiskajiem partneriem projekta EHRM (European Human Resource Management Programme) ietvaros dod iespēju katru gadu apmainīties ar informāciju par aktuālajām tendencēm gan ar praktiķiem, gan akadēmiķiem Eiropas kontekstā. Piemēram, projekta ietvaros katru gadu Beļģijā notiek praktiskā personāla vadības jomas konference “HR Day”, kurā piedalās programmas mācībspēki un programmas studenti, kuri piedalās EHRM prakses projektā.

Atbilstību jaunākajām zinātnes prasībām nodrošina docētāju piedalīšanās referātiem starptautiskās

zinātniskās konferencēs (piemēri minēti ziņojuma 4. sadaļā) un pētījumu publicēšana zinātniskos izdevumos, kā arī dalība zinātniskajās asociācijās (piemēram, Academy of Management, Human Resource Management division). Piemēram, 2019. gada augustā Academy of Management ikgadējā starptautiskajā konferencē Bostonā programmas docētājās I. Ludviga un A. Kalviņa prezentēja pētījumu, "European Human Resource Management Programme: Experience as the Source of Learning and Development" kas balstīts pieredzē un starptautiskajā sadarbībā.

Pētījumi personāla vadības jomā katru gadu tiek pārrunāti, plānoti un veikti sadarbībā ar LPVA un kopīgi tiek izvēlētas pasaulē aktuālas personāla vadības jomas pētījumu tēmas. Zinātnisko darbu veikšanā tiek iesaistīti arī programmas studenti un maģistra darbu ietvaros veiktie pētījumi tiek prezentēti gan zinātniskajās, gan nozares profesionālajās konferencēs. Kā piemērus pētījumiem, kas izstrādāti programmas studējošo maģistra darbu kontekstā sadarbībā ar LPVA un prezentēti ikgadējajā personāla vadības praktiķu konferencē "HR Personāls" var minēt:

- Anetes Kočkinas pētījumu "Organizāciju dizains: vai esam gatavi nākotnei?" 2017. gadā;
- programmas absolventes Annas Šteinertes pētījumu "Dažādu paaudžu gaidītais un realitāte darba tirgū" 2018. gadā.

Lai nodrošinātu to, ka maģistra grādu piešķiršana ir balstīta personāla vadības jomas un zinātnes nozares sasniegumos un atziņās ieteicamo personāla vadības maģistra darbu pētījumu tēmas tiek katru gadu atjaunotas atbilstoši augstāk minētajām profesionālo asociāciju un sadarbības partneru sniegtai informācijai un pieredzei.

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

RISEBA profesionālā maģistra studiju programma "Personāla vadība" profesionālā maģistra grāda personāla vadībā un organizācijas vadītāja kvalifikācijas iegūšanai atbilst 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 - „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” (skat. 2 daļa 3. pielikumu) un tās studiju kursi un to saturs veidoti kā vienots veselums.

Maģistra programmas "Personāla vadība" studiju kursu izvēle, studiju kursu saturs un apjoms, kā arī prakses saturs ir veidots saskaņā ar organizācijas vadītāja profesijas standartu.

Studiju kursu aprakstos ir formulēts attiecīgā studiju kursa mērķis un norādīti attiecīgā studiju kursa specifiskie sasniedzamie rezultāti, kuri ir izteikti zināšanās, kompetencēs un prasmēs. Katrā studiju kursa aprakstā ir arī norādīti programmas sagaidāmie rezultāti, kuri attiecas uz konkrēto studiju kursu (skat. Studiju kursu aprakstus). Studijuursos iekļautā informācija (to saturs) izriet no studiju kursa mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, kuri definēti pamatojoties uz studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem.

Sasaiste ir starp studiju kursiem un programmas sagaidāmajiem rezultātiem ir labi redzama no studiju programmas kartējuma (2. daļas 2. pielikums). Katrs studiju kurss ir nodrošina no 2 līdz 4 programmas sasniedzamo rezultātu apguvi. Katram programmas sasniedzamajam rezultātam atbilst vismaz 1 studiju kurss, bet vidēji tie ir 2 vai vairāk kursi. Prakses un Maģistra darbs nodrošina visu studiju programmu sagaidāmo rezultātu apguvi.

Programmas "Personāla vadība" studiju kursu sasniedzamie rezultāti atbilst organizācijas vadītāja profesijas standartā noteiktajam profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamo zināšanu kopumam. Studiju kursu apjoms kredītpunktos ir pietiekams un programmā iekļautie studiju kursi ļaus studējošajiem apgūt profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās profesionālās, kā arī vispārējās zināšanas un kompetences.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studijuursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Visi studiju programmā paredzētie studiju kursi tiek īstenoti atbilstoši studiju kursu aprakstiem, kuros noteikta arī attiecīgā kursa vērtēšanas sistēma, ievērojot RISEBA vienoto vērtēšanas sistēmu. RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma ir veidota balstoties uz 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”, ievērojot šādus principus:

- vērtēšanas atklātības princips – atbilstoši izvirzītajiem programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem, ir noteikts prasību kopums studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšanai. Prasību kopums ir norādīts katrā studiju kursa aprakstā.
- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu un attiecīgi par visu programmas saturu apguvi. Studējošais var aizstāvēt maģistra darbu tikai tad, kad ir apgūts viss programmas saturs .
- vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips – augstskola nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai. RISEBA Studiju nolikuma, kas tiek apstiprināts Senātā, 3.6.punktā ir noteikts – ja studējošais vēlas uzlabot savu gala atzīmi, viņam ir jāvienojas ar attiecīgo mācībspēku un programmas direktoru par laiku, jāsaņem no attiecīgās studiju programmas administratores noteiktas formas norīkojums atbilstoši papildus maksas pakalpojumu cenrādim.
- vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, testi, prezentācijas, patstāvīgie darbi, grupas darbi utt.). Prasības ir atkarīgas no studiju kursa specifikas un studiju procesa organizācijas tajā. Eksāmeni RISEBA tiek organizēti gan rakstiski, gan mutiski. Gala vērtējums pēc studiju kursa apguves ietver studenta darba novērtējumu visa studiju kursa apguves laikā, tajā skaitā, līdzdalību un darba kvalitāti nodarbībās, kontroldarbu un patstāvīgo darbu rezultātus, kā arī eksāmena vērtējumu. Kurša apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

RISEBA studiju un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas un tiek konsekventi ievērotas. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un Profesijas standartā noteiktām prasmju un zināšanu prasībām.

Studiju rezultātus RISEBA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 ballu sistēmā;
- kvantitatīvais vērtējums – kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un

nozīmīgumam.

legūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā. Lai novērtētu studentu izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 akadēmiskajām stundām.

Studiju programmā tiek izmantotas dažādas studiju metodes, t.sk. lekcijas, praktiskās nodarbības, semināri, diskusijas, meistarklases, prasmju attīstīšanas vingrinājumi, ekskursijas, pieredzējušo profesionāļu atklātas lekcijas, ārvalstu un vietējo speciālistu vieslekcijas un tml.

Studiju procesa īstenošana pamatojas uz **studentcentrētas izglītības principiem**. Kā piemēram:

- Studiju procesā tiek nodrošināta studentu vajadzību daudzveidība veidojot dažādus, katram piemērotus mācīšanās veidus un ceļus. Docētāji tiek mudināti regulāri novērtēt un uzlabot pasniegšanas veidus un metodes, viņi saņem augstskolas atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā.
- Studiju kursi tiek apgūti studentu un mācībspēku sadarbības procesā, kur atbilstoši situācijai tiek pielietotas dažādas mācīšanas metodes:
  - monológiskā - lekcijas un demonstrējumi;
  - dialógiskā - konstruktīvas sarunas, diskusijas, lomu spēles, radošās metodes ("Prāta vētra", "Domāšanas cepures", "Līdera vara" u.c.);
  - pētnieciskās metodes - literatūras studijas, mācību ekskursijas, semināri, projekti, situāciju analīze, problēmuzdevumi, u.c. Veicot pētniecisko darbu, studenti izmanto kvalitatīvās, kvantitatīvās un datu matemātiskās apstrādes metodes.
- Tiek izmantotas dažādas darba formas - grupu darbs, individuālais darbs un patstāvīgais darbs.
- Mācībspēku un studentu savstarpējās attiecībās tiek veicināta studējošo un mācībspēku abpusēja cieņa, veidojot pozitīvu emocionālo fonu un radošu sadarbību. Augstskolā darbojas Ētikas komisija, kur nepieciešamības gadījumā tiek izskatītas ētiska rakstura sūdzības.
- Studijas balstās uz studējošā patstāvību, vienlaicīgi nodrošinot pasniedzēja vadību un atbalstu - katra studiju krusa aprakstā ir norādīts studējošo patstāvīgā darba apjoms un saturs, kā arī tā vērtēšanas metodes.
- E-RISEBA vidē tiek publiskoti katra studiju kursa vērtēšanas prasības, kritēriji un metodes atzīmju izlikšanai katram studiju kursam, tie tiek pārrunāti pirmajā nodarbībā. Studiju kursu aprakstos ir iekļauts arī vērtējumu skaidrojums. Studenti saņem atgriezenisko saiti un skaidrojumu par vērtējumu, un, ja nepieciešams, padomus darba uzlabošanai.
- Tiek ņemta vērā studentu dažādību un atsevišķos gadījumos piemēroti studentiem atvieglotāji apstākļi, piem., iesniegšanas termiņa pagarināšana, konsultācijas.
- Vērtēšana tiek īstenota saskaņā ar apstiprinātām procedūrām, tā ir konsekventa, taisnīga un piemērojama visiem studentiem.
- Sasniegto studiju rezultātu vērtēšanu veic mācībspēks, pats students (pašizvērtēšana), citi studenti (savstarpējā vērtēšana). Ja studiju kursu docē vairāki mācībspēki, tad eksāmena darbu vērtē vairāki docētāji. Prakšu un maģistra darbu vērtēšanu veic vairāki eksaminētāji.
- Ja studējošais ir neapmierināts ar vērtējumu, darbojas RISEBA sistēma studentu apelāciju izskatīšanai. Sūdzību izskatīšanas procesu vada Kvalitātes daļas vadītāja, pieaicinot programmas direktoru un katedras vadītāju, nepieciešamības gadījumā - Studiju departamenta vadītāju vai studiju prorektoru.
- Regulāri tiek izvērtētas pedagoģiskās metodes, mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas veidi. Aktuālie jautājumi tiek apspriesti katedras sēdēs, Metodiskās padomes sapulcēs, kā arī mācībspēkiem tiek organizēti metodiskie semināri, ekskursijas un dažādas mācības.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Programmā ir paredzētas **viena vai divas prakses**, atkarībā no iepriekšējās izglītības un darba pieredzes personāla vadībā:

- 80KP programmās studējošajiem ir paredzēta prakse 6 KP apjomā “Personāla vadības funkcijas” un 20 KP apjomā “Personāla vadības konsultatīvie projekti”
- 60KP programmās studējošajiem ir paredzēta tikai viena prakse – 6 KP apjomā “Personāla vadības konsultatīvie projekti”

Prakses mērķi un uzdevumi ir noteikti prakses nolikumos, ar kuriem studenti tiek iepazīstināti uzsākot studijas. Prakses uzdevumi ir saistīti ar studiju programmas sagaidāmajiem rezultātiem (skat. Programmas karti) un nodrošina to apguvi. Prakses laikā studējošie pielieto studiju gadā apgūtās zināšanas un prasmes profesionālajā vidē.

Prakse “Personāla vadības funkcijas” paredzētā studējošajiem kam nav, vai ir minimāla darba pieredze personāla vadībā. Šīs prakses ietvaros studējošie iepazīstas ar visām personāla vadība funkcijām un to realizāciju prakses uzņēmumā, analizē tās un, pamatojoties uz studijās apgūto teorētisko bāzi, sagatavo rekomendācijas šo funkciju realizācijas uzlabošana, ja uzlabojumi ir nepieciešami.

Praksē “Personāla vadības konsultatīvie projekti” ir paredzēta studējošajiem, kam ir praktiska pieredze personāla vadībā. Šīs prakses saturs ir veidots izmantojot „Master in European Human Resource Management”(EHRM) kā labās prakses paraugu. Studējošie prakses ietvaros risina kādu ar personāla vadību saistītu problēmu prakses uzņēmumā un veic izpēti. Prakses rezultātā praktiskanti izstrādā kādu personāla vadības procesu vai personāla politikas dokumentu.

Atbilstoši nolikumam par prakses realizāciju tiek slēgti trīspusējie līgumi starp RISEBA, studējošo un praksi nodrošinošo organizāciju. Prakses noslēgumā studējošie sagatavo prakse atskaiti, kurā iekļauj prakses dienasgrāmatu un kuru paraksta prakses vadītājs no organizācijas. Studējošie praksi aizstāv komisijas priekšā un to vērtē organizācijas pārstāvis un vismaz divi mācībspēki.

Maģistra studiju programmas “Personāla vadība” studējošajiem tiek piedāvāts atbalsts prakse vietu atrašanās gan no augstskolas puses, gan sadarbībā ar Latvijas Personāla vadības asociāciju (LPVA), gan arī sadarbībā ar programmas absolventiem.

Augstskolas RISEBA mājas lapā ir atrodami prakses un darba piedāvājumi, kuri tiek regulāri atjaunoti sadarbojoties ar darba devējiem. Programmas “Personāla vadība” studējošajiem ir pieejami arī darba un prakšu piedāvājumi, kas publicēti [Latvijas Personāla vadības asociācijas mājas lapā](#), [profesionālās asociācijas smartHR mājas lapā](#).

Augstskolas RISEBA studējošajiem tiek arī nodrošināts atbalsts karjeras uzsākšanai un tālākai izaugsmei, nodarbinātības veicināšanai un karjeras plānošanas jautājumu risināšanai. Piemēram, pirms iepazīstieties ar darba sludinājumiem, studējošie tiek aicināti iziet apmācības kursu „Start Strong: kā uzsākt un attīstīt savu karjeru”. Kurss ir izveidots, lai veicinātu jauniešu nodarbinātību, un, pateicoties ASV vēstniecības un augstskolas RISEBA atbalstam, ar 2015.gada 23. septembri tas ir pieejams arī internetā. Jebkurš interesents aicināts iziet šo apmācību bez maksas un bez reģistrācijas.

Studējošajiem tiek piedāvāti [karjeras izvēles testi](#), padomi kā izveidot CV un motivācijas vēstuli

RISEBA studentu karjeras attīstības atbalstam radījusi ikgadēju pasākumu ciklu “[RISEBA Karjeras dienas](#)”. Karjeras dienu ietvaros tiek nodrošināta iespēja uzrunāt darba devējus par iespējām strādāt viņu pārstāvētajos uzņēmumos, organizētas vieslekcijas, meistarklases, semināri un RISEBA Karjeras diena, aicinot uz ciešāku sadarbību uzņēmumu pārstāvjus, jomu profesionāļus, ekspertus un studentus.

Programmas “Personāla vadība” studentiem ir pieejamas arī starptautiskas prakses ERASMUS+ programmas ietvaros. 2018./2019. studiju gadā jau piekto reizi studentiem bija iespēja piedalīties starptautiskā praksē „Master in European Human Resource Management” (EHRM), kura tika organizēta sadarbībā ar Radbound University Nijmegen, Vlerick Leuven Gent Management School, Luiss Business School, E.M.LYON, University of Bramben, kā arī korporatīvajiem partneriem visās iesaistītajās valstīs. Šī programma tie realizēta jau 27 gadus. 2018./2019. studiju gadā RISEBA jau ceturto reizi bija projekta organizatori un plānots, ka arī 2019./2020. gadā projektu organizēs RISEBA.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju beigās ir jāizstrādā un jāaizstāv **maģistra darbs**. Studiju prakses laikā, bet ne vēlāk kā otrā studiju gada 1.semestra sākumā studentiem (60 KP programma) vai 2.semestra sākumā (80 KP programma) ir jāizvēlas maģistra darba tēma. Maģistra darba tēmu saraksts tiek izveidots, vadoties no programmas sasniedzamajiem mērķiem un rezultātiem, kā arī mācībspēku kompetences profila. Maģistra darba izstrādāšanu un noformēšanu reglamentē „Studiju darbu izstrādāšanas nolikums”.

Studenti gala pārbaudījumus drīkst kārtot, ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzētā studiju kursa apguve;
- novērtētas prakses atskaites;
- novērtēti kursa darbi;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Atbilstoši programmas prasībām studējošo noslēguma darbu tēmām ir jābūt saistībā ar personāla vadību. Katru gadu valsts pārbaudījumu komisija vērtē tēmu atbilstību programmai un tēmas tiek novērtētas kā atbilstošas.

Par tēmu aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, liecina arī tas, ka jau otro gadu studentu pētījumi tiek prezentēti profesionālajā konferencē HR Personāls, kas notiek oktobrī un pulcē lielu skaitu personāla vadības profesionāļu.

Programmas studējošo noslēguma darbu vērtējumi parasti svārstās robežas no 7 (labi) līdz 9 (teicami). Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā tradicionāli ir pārstāvji no organizācijām (biznesa vides vai publiskā sektora) un arī Latvijas nacionālās personāla vadības asociācijas (LPVA), kuri arī 2019. gadā atzīmēja maģistra darbu augsto kvalitāti un atbilstību nozares aktualitātēm.

Tabula 2.1.

2018./2019. studiju gada jūnijā aizstāvētās maģistra darbu tēmu piemēri

Nr.	Uzvārds, vārds	Maģistra darba tēma	Vērtējums
1.	Beļavska Ieva	Personības iezīmes saistībā ar emocionālo inteliģenci darbiniekiem ar veģetatīvās nervu sistēmas distonijas simptomiem personāla atlasē	8 (ļoti labi)
2.	Bērziņa Liene	SIA Medicīnas sabiedrības "ARS" medicīnas personāla profesionālā deformācija un izdegšana darbā	8 (ļoti labi)
3.	Bērziņa Vīneta	Z un Y paaudžu vajadzības personāla piesaistē Latvijas darba tirgum	8 (ļoti labi)
4.	Borisova Rūta	Tehnoloģiju izmantošana personāla piesaistes un atlases procesu modernizācijai Latvijas darba tirgū	9 (teicami)
5.	Burceva Rita	Supervīzija kā pedagogu karjeras konsultantu attīstības un atbalsta instruments	7 (labi)

6.	Čakare Madara	SIA "X" būvniecības departamenta darbinieku adaptācijas procesa pilnveidošana	8 (ļoti labi)
7.	Degune Ilze	Sistēmas JIRA izmantošana komandu darba plūsmas organizācijā un darbinieku novērtēšanā Datu centrā RIX	7 (labi)
8.	Dimze Sindija	Darbinieku mainību ietekmējošie faktori uzņēmumā "Semarah Hotels"	8 (ļoti labi)
9.	Gudele Ilze	Ražošanas, biroja x un y paaudžu personāla iesaistes un iesaistīšanās atšķirības SIA Lofbergs Baltic pārmaiņu laikā	9 (teicami)
10.	Liepiņa Monta	Veselības veicināšana un veselības komunikācija Latvijas autotirdzniecības uzņēmumos: labās prakses ieviešana un novērtēšana uzņēmumā SIA Autobrava	10 (izcili)

11.	Locika Zane	Uz kompetencēm balstītu personāla mācību pilnveidošana uzņēmumā X	9 (teicami)
12.	Medne Marta	SIA "TIETO" darbinieku piesaistes un noturēšanas sistēmas analīze un ieteikumu izstrāde	8 (ļoti labi)

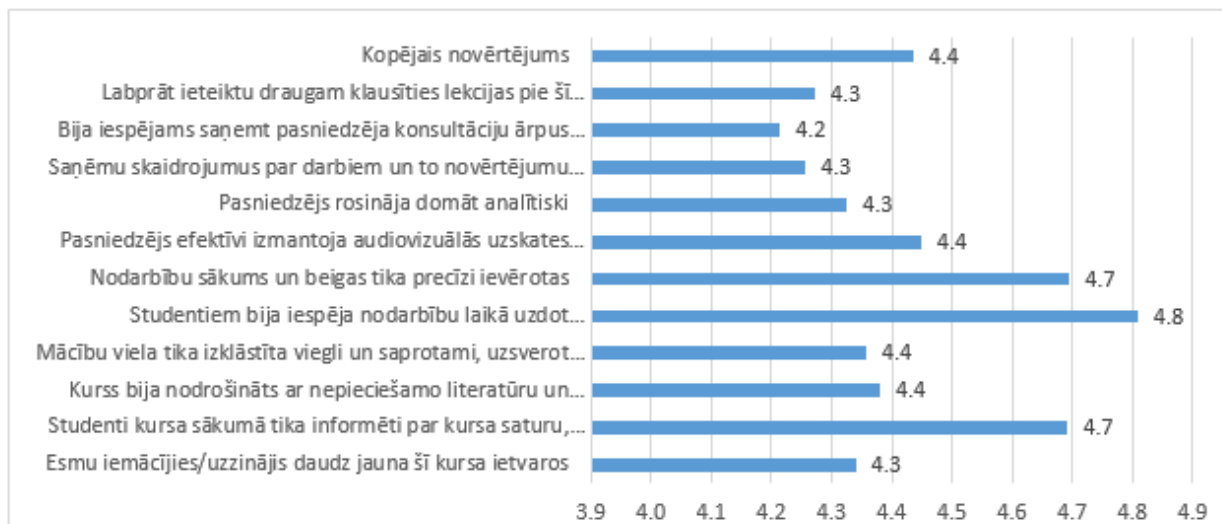
Maģistra darba novērtēšanā izmanto komplekso pieeju. Izstrādāta maģistra darba novērtēšana notiek Gala pārbaudījumu komisijā, pie kuras maģistrants aizstāv maģistra darbu. Maģistra darbu pirms aizstāvēšanas recenzē un novērtē ar atzīmi. Komisijas locekļi ņem vērā šādus kritērijus: 1) Darba mērķa un uzdevumu formulējums; 2) Literatūras analīzes apjoms un dziļums, prasme lietot atsaucis; 3) Pētījuma izstrādes metodoloģija un kvalitāte; 4) Datu analīzes kvalitāte; 5) Konceptu, modeļu un teorijas pielietojums; 6) Secinājumi un rekomendācijas; 7) Darba noformējuma atbilstība metodiskajiem norādījumiem; 8) Darba oriģinalitāte. Kopējais maģistra darba vērtējums veidojas, apkopojot katra komisijas locekļa izliktās atzīmes, un par to balsojot. Komisijas priekšsēdētājam strīdus gadījumos ir noteicošā balss. Programmas studējošo noslēguma darbu vērtējumi parasti svārstās robežas no 7 (labi) līdz 9 (teicami).

Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā tradicionāli ir pārstāvji no organizācijām (biznesa vides vai publiskā sektora) un arī Latvijas personāla vadības asociācijas (LPVA), kuri arī 2019. gadā atzīmēja maģistra darbu augsto kvalitāti un atbilstību nozares aktualitātēm. Pēc maģistra darbu aizstāvēšanas notiek darbu apspriešana, kuras laikā komisijas locekļi novērtē tēmu atbilstību nozarei un aktualitāti darba tirgū, kā arī iesaka kā varētu uzlabot maģistra darbus. Ieteikumi tie ņemti vērā veidojot maģistra darba tēmu un vadītāju sarakstu nākamajam gadam un integrēti studiju kursus.

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Studiju procesa gaitā regulāri tiek veikta studentu anketēšana gan par studiju saturu, gan mācībspēkiem. Anketēšana tiek veikta katra studiju kursa noslēgumā. Respondenti ir visi programmā studējošie studenti. 2018./2019. studiju gadā tika novērtēti 16 studiju kursi vakara studentu grupās pēc 11 kritērijiem 5 balļu skalā, kur 1 ir pilnīgi nepiekritu, 5 pilnīgi piekritu. Kopumā vērtējumu var atzīt par pozitīvu gan studiju satura, gan īpaši mācībspēka vērtējuma ziņā – kopējais vidējais vērtējums ir 4.4 (skat.att.2.1.).

Kā var redzēt attēlā, studiju kursi ir novērtēti diezgan augsti. Īpaši studenti ir novērtējuši to, ka nodarbību laikā viņi var brīvi uzdot jautājumus un piedalīties diskusijās. Lekcijas parasti sākas un beidzas laicīgi, pie tam, studenti vienmēr tiek informēti par kursa saturu, prasībām un vērtēšanas kritērijiem.

2.1. attēls. Studiju programmas „Personāla vadība” studiju kursu novērtējums 2018./2019.studiju gadā

Studējošo aptaujās ir iekļauti arī atvērtē jautājumi, kuros studenti sniedz ieteikumus studiju kursa uzlabošanai. Kā piemēram, pamatojoties uz studējošo viedokli, kas studiju kurss “Koučings, mentorings un supervīzija” ir pārāk īss, tā apjoms tika palielināts no 1 uz 1.5 un pēc tam pat uz 2 KP. Pamatojoties uz studentu rakstīto, tika mainīts studiju kursa “Pētījumu metodoloģija” apjoms no 2 uz 3 KP, kā arī no programmas izslēgts studiju kurss “Arodbiedrība un darba devējs”, atsevišķas tajā apskatītās tēmas saglabājot un pārvietojot uz citiem kursiem, palielināts KP apjoms kursiem “Personāla vadības funkcijas” no 4.5 uz 5 KP.

Absolventu aptauja, tika veikta ar mērķi novērtēt studiju programmu pēc 15 kritērijiem 4 baļļu skalā, kur 1 ir pilnīgi nepieņemama, 4 pilnīgi pieņemama. Aptaujas respondenti bija programmas absolventi, kuri programmu absolvējuši pirms mazāk kā 3 gadiem - 38%, pirms 4 līdz 10 gadiem - 39% un pirms vairāk kā 10 gadiem - 23%. Kopumā vērtējumu var atzīt par pozitīvu gan studiju saturu, gan īpaši attieksmes pret studējošajiem vērtējuma ziņā (skat. 2.2 att.).

2.2. attēls. Studiju programmas „Personāla vadība” absolventu aptaujas rezultāti

Apkopojot aptaujas rezultātus, var secināt, ka 85% respondentu (programmas absolventu) rekomendētu draugiem, radniekiem, paziņām šo studiju programmu. 70% norādīja, ka turpmāk vēlētos sadarboties ar augstskolu un galvenās sadarbības jomas ietver studiju turpināšana, prakses

iespēju piedāvāšanu studentiem un dalīšanos pieredzē vadot vieslekciju vai semināru.

RISEBA regulāri - vismaz reizi trijos gados - veic darba devēju aptaujas. 2017. gadā tika veikta darba devēju aptauja un intervijas kā daļa no pētniecības projekta ar nosaukumu "Vadības un līderības attīstības vajadzības dinamiski mainīgās sabiedrībās", ko organizēja CEEMAN. Šī pētījuma projekta mērķis bija gūt ieskatu par to, kādas zināšanas, prasmes un attieksme ir nepieciešama darbiniekiem, lai gūtu panākumus mūsdienu darba vidē. Pētījums notika deviņās valstīs, un piedalījās 852 vadītāju, kuri pārstāvēja 158 uzņēmumus.

RISEBA bija projekta pārstāve no Latvijas un aptaujāja darba devējus no 34 Latvijas uzņēmumiem. Piedalījās šādu uzņēmumu pārstāvji: PricewaterhouseCoopers SIA; WorkingDay Latvia; Biznesa centrs Circle K; AS "Latvenergo"; SIA 'Rietumu banka'; Air Baltic; Accenture; Maxima; AS SEB Banka; SIA "MERITI"; VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs"; SIA, EVOLUTION LATVIA; Sabiedrības integrācijas centrs un citi.

Darba devēji norādīja, ka viņiem vissvarīgākie izglītības programmu izvēles kritēriji ir programmas saturs; izglītības sniedzēja reputācija un izpratne par programmas mācību rezultātiem. Kā visbiežāk izmantotās mācību jomas uzņēmumi minēja cilvēku prasmes; projektu vadīšanu; klientu apkalpošana; komunikāciju un vadību. Pētījuma rezultāti atklāja, kādas ir prasmes, kuras darba devēji meklē, novērtējot darba pretendētus - skatīt attēlu zemāk.

2.3. attēls.

Prasmes, ko darba devēji vērtē darbiniekos

Vēl viena darba devēju aptauja tika veikta 2019. gada rudenī, un šīs aptaujas mērķis bija 1) noteikt, kuras augstākās izglītības absolventu prasmes un kompetences ir svarīgas uzņēmumiem, pieņemot darbā darbiniekus, un 2) noskaidrot darbinieku viedokli par aktivitātēm, kuras augstskolai RISEBA būtu jāveic, lai palielinātu absolventu nodarbinātības iespējas.

Aptauja tika izsūtīta aptuveni 12 000 darba devēju. Aptauju aizpildīja 190 darba devēji. Respondenti bija no dažāda lieluma uzņēmumiem: lieli - 34%; vidēji - 18%; mazie - 20% un mikro - 28%, sniedzot daudzveidīgu darba devēju perspektīvu. Turklāt respondenti aptvēra arī plašu nozaru spektru no tūrisma, izklaides, pārdošanas, izglītības, banku, tiesību, celtniecības, IT, mārketinga un pat valsts un valsts pārvaldes. 47% respondentu nodarbināja no 1 līdz 6 augstskolas RISEBA absolventiem,

bet pārējiem vai nu nebija šādas informācijas, vai arī viņu uzņēmumā nebija RISEBA absolventu.

Darba devējiem tika lūgts novērtēt augstākās izglītības absolventu prasmju un kompetenču nozīmi viņu uzņēmumā, pieņemot darbā darbiniekus. Vislielākā nozīme tika piešķirta tādām prasmēm un kompetencēm kā transversālās prasmes, emocionālais intelekts, adaptīvā domāšana, sadarbības veidošanas un sadarbības prasmes.

Darba devēji tika aicināti izvēlēties aktivitātes, kuras augstskolai RISEBA būtu jāīsteno, lai palielinātu absolventu perspektīvas darba tirgū. Aktivitātes kas tika atzītas par vissvarīgākajiem, bija prakses ārzemēs - 53%, sadarbība ar starptautiskajiem partneriem - 52%, svešvalodu apguve - 50%, ārvalstu profesoru un vieslektoru piesaistīšana - 44%, kā arī īsās studijas ārzemēs - 43% un kopīgu programmu izveide - 35%. Citas internacionalizācijas aktivitātes un elementi, ko darba devēji augstu novērtēja, bija: semestri ārzemēs, starp-kultūru apmācība un mācību programmas internacionalizācija.

Līdztekus iepriekš aprakstītajiem pētījumiem, programmas mācībspēki nepārtraukti sadarbojas ar darba devējiem, lai saprastu, kā tiek pārveidotas mūsdienu organizācijas, kādas vadības prasmes ir vissvarīgākās pašreizējā situācijā un kādas kompetences vajadzētu būt mūsdienu vadītājam, lai viņš būtu pieprasīts Latvijas darba tirgus. Piemēram, programmas direktore kopā ar Latvijas personāla vadības asociācijas pārstāvjiem piedalījās darba grupā, kas bija veltīta personāla analītikas ieviešanai Latvijas organizācijās. Šīs sadarbības rezultātā tika izstrādāts tēmas "Personāla analītika" metodiskais materiāls un integrēts studiju kursā "Personāla analītika".

Kā piemērus darba devēju aptauju rezultātu izmantošanai studiju kvalitātes uzlabošanai var minēt sekojošos:

- Paplašināta sadarbība ar uzņēmumiem un organizācijām; ir organizēti semināri ar biznesa pārstāvjiem un vieslekcijas ar biznesa pārstāvjiem (piemēram, "Informal Insight" sērija); uzņēmumi ir iesaistījušies arī maģistra pētījumu tēmu piedāvāšanā.
- Mācīšana vairāk koncentrējas uz interaktīvajām studiju formām, ieskaitot gadījumu izpētes metodes plašāku pielietojumu, ieskaitot problēmu risināšanas uzdevumus.
- Ir pilnveidoti arī citi studiju procesa aspekti.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzīšanu.

Augstskolā RISEBA programmas "Personāla vadība" studējošajiem un absolventiem tiek piedāvātas vairākas iespējas studēt vai iziet praksi ārzemēs. Plašākās studiju iespējas tiek piedāvātas tieši Erasmus+ programmas ietvaros, taču augstskolai ir arī vairāki dubultgrāda sadarbības līgumi, kuru ietvaros students iegūst divus diplomus. Arī prakses iespējams iziet Erasmus+ programmas ietvaros, attiecīgi iegūstot stipendiju. Šādas prakses iespējas tiek piedāvātas arī studentiem, kas nesen absolvējuši augstskolu RISEBA.

RISEBA ir noslēgusi divpusējos sadarbības līgumus Erasmus+ mūžizglītības programmas ietvaros ar vairāk kā 130 partneraugstskolām Erasmus+ programmas valstīs un partnervalstīs. Studentiem ir tiesības izvēlēties sev interesējošās augstskolas, atkarībā no studiju programmas. Lai mobilitāte tiktu pieņemta, partner-augstskolā apgūtie studiju kursi tiktu atzīti, tiem saturiski ir jāatbilst studiju programmai. Erasmus+ periods tiks akadēmiski atzīts vienīgi tad, ja visi nepieciešamie dokumenti tiks iesniegti RISEBA Erasmus+ koordinatorei un tajos norādītā informācija sakrīt.

Maģistra studiju programmas "Personāla vadība" studējošo izejošās mobilitātes aktivitāte ir visi zema, kas pamatojas ar to, ka praktiski visi studējošie strādā un nevar pavadīt semestri ārpus valsts. 2018./2019. studiju gadā iespēju semestri pavadīt partner-augstskolā izmantoja 1 studente (Natalja Manfelde, partner-augstskola Nottingham Trent university, UK).

Ienākoša mobilitāte programmā netiek īstenota, jo programma tiek realizēta latviešu valodā. Iebraucošie ERASMUS+ un dubultdiploma studenti studē programma "Starptautiskai biznes" ar kvalifikāciju Personāla vadītājs.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Studiju programma „Personāla vadība” izmanto RISEBA studiju bāzi, zinātnes bāzi, informatīvo bāzi (tai skaitā bibliotēkas), kā arī materiāli tehnisko bāzi, kuras novērtējums ir atrodams II. daļas 3. nodaļas 3.1.-3.3. apakšnodaļās.

Studiju, zinātnes un informatīvā bāze

Studiju programma „Personāla vadība” studiju kursu materiāli tiek nodrošināti caur E-RISEBA platformu, kur katra kursa docētājs ievieto studiju kursam nepieciešamos materiālus. E-RISEBA ir pieejami katra studiju kursa mācību metodiskie materiāli, prezentācijas, zinātniskās publikācijas, un citi studiju kursā nepieciešamie materiāli.

RISEBA bibliotēka nodrošina augstskolas studentus un darbiniekus ar studiju procesam nepieciešamo literatūru, [pieeju informācijas meklēšanas sistēmām un datu bāzēm](#).

Papildus RISEBA nodrošinātajiem resursiem *kuru detalizēts apraksts atrodams Virziena ziņojumā) studiju programmas „Personāla vadība” studenti tiek mudināti izmantot studiju procesā un maģistra darbu pētījumiem profesionālo organizāciju piedāvātos resursus, kā piemēram, [SHRM](#), [CIPD](#), [LPVA](#), [smarHR](#).

Finansiālā bāze

Studiju programmas „Personāla vadība” studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts (skat. studiju maksas apmēru 3.1.tabulā).

3.1.tabula

Studiju maksas apmērs 2018./2019. studiju gadā pēc studiju formām (eiro)

Studiju forma	Studiju maksas apmērs par programmu latviešu valodā
Pilna laika vakara nodaļa personām ar profesionālo pamatizglītību (1,5 gadi)	3600 EUR
Pilna laika vakara nodaļa personām ar akadēmisko pamatizglītību (2 gadi)	4800 EUR

RISEBA noteiktas šādas studiju maksas apmaksas iespējas:

- par visu programmu kopumā;
- par visu studiju gadu;
- par vienu semestri;
- par mēnesi, saskaņā ar līgumā paredzēto maksājumu grafiku, precīzi ievērojot maksāšanas termiņus un maksājamās summas.

Studiju maksa var tikt segta no šāda finansējuma:

- studējošā personīgie līdzekļi;
- studējošā vecāku un citu radnieku personīgie līdzekļi;
- studējošā darba devēja finansējums;
- studiju kredīts ar valsts vārdā sniegtu galvojumu;
- komerckredīts;
- sponsoru finansējums.

Studiju programmas “Personāla vadība” izmaksu procentuālais sadalījums pa izdevumu pozīcijā ir attēlots tabulā 3.2.

3.2.tabula

Programmas “Personāla vadība” izdevumu sadalījums

Nr.p.k.	Izdevumu pozīcija	MPV
1	Darba alga akadēmiskajam personālam (t.sk. nodokļi)	30.3%
2	Darba samaksa ārštata mācībspēkiem	8.3%
3	Telpu noma (t.sk. remonts un apsaimniekošana)	2.4%
4	Komunālie maksājumi	4.1%
5	Komandējumi, kvalifikācijas paaugstināšana	3.5%
6	Pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu nolietojums	25.9%
7	Mazvērtīgais un ātri nolietojamais inventārs	1.1%
8	Kopēšanas izdevumi studiju procesam	0.4%
9	Interneta pakalpojumi	1.6%

10	Datortehnikas uzturēšana	0.4%
11	Studentu prakses izdevumi	2.9%
12	Zinātniskās darbības izdevumi	1.6%
13	Akreditācijas izdevumi	2.4%
14	Studiju procesa nodrošināšanas izdevumi	1.5%
15	Studentu pašpārvaldes izdevumi	8.8%
16	Remontu izdevumi	0.5%
17	Konferenču un semināru izdevumi	1.3%
18	Citi ar studiju procesu saistītie	3.1%

Kopumā ņemot, studējošajiem pieejamie materiāltehniskie, studiju un zinātniskie resursi atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un ļauj sasniegt studiju rezultātus.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Pārskata periodā studiju programmā "Personāla vadība" ir notikušas tikai 2 izmaiņas mācībspēku sastāvā:

- 2018./2019. studiju gadā ir notikusi viena izmaiņa – studiju kursa "Personāla stratēģija un politika" docēšanai tika piesaistīta Dr.sc.administr. Anita Gaile nomainot docētāju ar MBA grādu. Tādējādi ir palielinājies docētāju skaits ar doktora grādu – tagad 57% (iepriekš 50%).
- Pārskata periodā studiju kursa "Atvērtā inovācija un kreativitāte profesionālajā darbībā" docēšanai ir nomainīts mācībspēks: darba attiecības ar RISEBA ir pārtraukusi Dr. paed. Gundega Lapiņa, studiju kursu docē Dr.psych. Lūcija Rutka.

Kopumā ņemot izmaiņām ir pozitīva ietekme uz programmas mācībspēku sastāvu, jo ir palielinājies zinātņu doktoru īpatsvars programmā. Studējošo atsauksmes par studiju krusu "Personāla stratēģija un politika" ir ievērojami uzlabojušās salīdzinājumā ar iepriekšējo studiju gadu – piecu

punktu skalā kursa vidējais varējums pēc 11 kritērijiem ir 4,8 (iepriekšējais vērtējums bija 4.6). Studējušie ir novērtējuši docētāju kā 'ļoti zinoša', 'praktiska pieeja un labi piemēri no biznesa vides'. Tādejādi var secināt, ka izmainām docētāju sastāvā ir pozitīva ietekme uz studiju kvalitāti.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Programmas studiju kursu docēšanā ir iesaistīti 14 docētāji, tai skaitā 3 profesori, 2 asociētie profesori un 2 docenti. 57% docētāju (kopskaitā 8) ir doktora zinātniskais grāds.

Savukārt biznesa vidi pārstāv 7 docētāji. Visiem mācībspēkiem ir zināšanas un profesionāla saistība ar personāla vadības jomu.

Tabula 4.1.

2018./2019. gadā studiju programmā "Personāla vadība" lekciju docēšanai nodarbinātais akadēmiskais personāls

	Docētājs	Akadēmiskais grāds	Pamata darba vieta	Studiju kurss
1	Agita Kalviņa	Mg.phil.	Valsts administrācijas skola; direktore	Personāla vadības funkcijas I; Personāla vadības informāciju sistēmas; Pārmaiņu vadīšana un līderība
2	Sandra Pallo - Enika	Mg.paed.	SIA "Komerzizglītības centrs"	Personāla vadības funkcijas II
3	Maija Zakriževska-Belogrudova	Dr.psych.	RISEBA profesore	Sociālā un saskarsmes psiholoģija

4	Gundega Dambe	Mg.soc.	Latvijas sarkanais krusts, Personāla vadītāja	Personāla lietvedība
5	Henrijs Kaļķis	Dr.sc.administr.	RSU, asociētais profesors	Aroda veselība un drošība
6	Lūcija Rutka	Dr.psych.	RISEBA profesore	Atvērtā inovācija un kreativitāte profesionālajā darbībā
7	Iveta Cīrule	Dr.sc.administr.	SIA "BIORGANIC" valdes locekle	Atvērtā inovācija un kreativitāte profesionālajā darbībā
8	Liene Vancāne	Mg.hrm.; Mg.jur.	Latvenergo, Personāla vadītājā	Darba tiesības
9	Solveiga Blumberga	Dr.psych.	RISEBA, asociētā profesore	Vadīšanas psiholoģija, ētika un sociālā atbildība; Organizāciju psiholoģija
10	Raina Vīra	Dr.paed.	RISEBA, docente	Kvalitātes vadīšana
11	Agris Olmanis	Mg.soc.	„Agra Olmaņa projektu biroja” SIA Valdes loceklis	Projektu vadīšana
12	Anita Gaile	Dr.sc.administr.	SIA „INTU” valdes locekle; RISEBA docente	Personāla stratēģija un politika

13	Iveta Ludviga	Dr.sc.administr.	RISEBA, profesore	Personāla analītika un pētījumu metodoloģija
14	Betija Putniņa	Mg.sc.soc.	SIA "Dia Logs", partnere	Koučings, mentorings un supervīzija

Prakšu un maģistra darbu vadīšanai tiek piesaistīti vēl papildus docētāji gan no RISEBA, gan no citām augstskolām, gan no biznesa vides.

Tādejādi programmas "Personāla vadība" akadēmiskais personāls veido sabalansētu komandu, kurā ir pārstāvēta gan biznesa gan akadēmiskā vide, kas ļauj sasniegt studiju programmas izvirzītos mērķus un nodrošināt studējošajiem gan akadēmiskas, gan praktiskas zināšanas. Programmā iesaistītie docētāji veic zinātniskos pētījumus un piedalās studējošo izglītošanā. RISEBA nodrošina savu darbinieku profesionālo izaugsmi, un stimulē ar Latvijā konkurētspējīgu atalgojumu. Studiju programmā iesaistīto mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas prasībām.

Programmā iesaistīto mācībspēku valsts valodas zināšanas atbilst MK 07.07.2008. noteikumiem Nr. 733 "Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai, pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi" jo latviešu valoda visiem ir dzimtā. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām, nodrošina studiju programmas un atbilstošo studiju kursu mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Studiju programmas "Personāl vadība" akadēmiskais personāls ir iesaistīts zinātniskajā pētniecībā, ko pierāda viņu dalība zinātniskajās konferencēs un publikācijas, kā arī dalība starptautiskos projektos.

Kā piemēru var minēt sekojošas zinātniskās publikācijas, kuras ir publicētas 2018./2019. akadēmiskajā gadā:

1. Gaile, A., Baumann-Vitolina, I., Sumilo, E., Skiltere, D. and Flores, R. (2019), Values and career behaviours of entrepreneurs and employees, *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/IJEER-06-2019-0369>
2. Ergle D., Ludviga I., (2018) Use of gamification in human resource management: impact on engagement and satisfaction, *Proceedings form 10th International Scientific Conference "Business and Management 2018"* Vilnius, LITHUANIA, pp.409-417
3. Sennikova I., Ludviga I., Dubinska E., (2018) Management and Leadership Development Needs: The Case of Latvia, in *Business and Society Making Management Education: Relevant for the 21st Century*, ed. Purg D., Bracek-Lalic A., Pope J., pp.87-114. (indexed in SCOPUS)
4. Ludviga I., (2019) Organisational Design, Internal Collaboration and Performance: an Empirical Assessment in Latvia, *Proceedings of the International Scientific Conference "SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION"*, Volume VI, May 24th -25th, 2019. 351-364
5. Zakrizevska, M. Vira, R.. (2018). Loyalty to the Profession Depending on Seniority for Customer Service Consultants in the Bank. *5th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEM 2018*, Vol. 18, p. 625-632, DOI: 10.5593/sgemsocial2018/1.5/S05.093, ISBN 978-619-7408-65-2, ISSN 2367-5659 EBSCO database
6. Zakrizevska, M.; Kronberga, S. (2018). Opportunities to Promote an Awareness of Supervision and Coaching in Latvia. *5th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEM 2018*, Vol. 18, p. 747-754, DOI: 10.5593/sgemsocial2018/1.5/S05.093, ISBN 978-619-7408-65-2, ISSN 2367-5659 EBSCO database
7. Veide M., Rutka L., Kreituss I. (2019) People's with special needs understanding of the quality of life and the meaning of learning.// *INTED2019 Proceedings*.- Valencia: IATED Academy, pp.4549-4556.
ISBN 9788409086191, ISSN 2340-1079. Indeksēts Web of Science, EBSCO datu bāzēs.
8. Vīra R. (2018) "Education of business leaders and society on environmental issues", XIX International Multidisciplinary Scientific GeoConference, SGEM 2019
9. Vīra R. (2018) "Environmental education of young managers", XIX International Multidisciplinary Scientific GeoConference, SGEM 2019
10. Vīra R. (2018) "Gamification in the context of organizational talent management", 5th International Multidisciplinary Scientific Conference SOCIAL SCIENCES & ARTS, SGEM 2018
11. Vīra R., Kviese E. (2018) "Employees' engagement relation to work stress in "Alfa" ltd", 5th International Multidisciplinary Scientific Conference SOCIAL SCIENCES & ARTS, SGEM 2018
12. Blumberga S., Belavska A. (2019) Technologies. Improvement of Customer Service Specialist Training During Merger of Commercial Banks (Spain, Palma, Mallorca), The11th International Conference - EDU LEARN19 International Conference of Education and New Learning, ISSN

2340-1117 (2794.-2799.lpp.). Konferencs rakstu krājums. Iesniegts indeksēšanai - Web of Science.

13. Blumberga, Mangule R. (2019) Workplace Stress Among Personnel of Publishing Company, Coping and Working Ability. (REEP). (Jelgava, Latvia). ISSN 1691-5887. (11. - 20.lpp.). Collection of conference articles. Iesniegts indeksēšanai - Web of Science.
14. Blumberga S., Sakovica A. (2018) Improvement of Personnel recruitment System for High Stress Working Environment. Konferencs rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts. ISSN 2367-5659 (523-530 lpp.). Iesniegts indeksēšanai - Web of Science.
15. Blumberga S., Luka - Indane A. (2018) Opportunities for Improvement of Socialisation and On-boarding of New Employees in a Company. Konferencs rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts. ISSN 2367-5659 (729.-737. lpp.). Iesniegts indeksēšanai - Web of Science.
16. Blumberga S., Reboka A. (2018) Role of personnel management marketing in recruitment in a web-based personnel recruitment company. Konferencs rakstu krājums. Bulgārija. SGEM Social Sciences and Arts. ISSN2367-5659(833.-840. lpp.). Iesniegts indeksēšanai - Web of Science.

Programmas mācībspēki ļoti aktīvi piedalās starptautiskās zinātniskajās konferencēs. Kā piemēru dalībai starptautiskās zinātniskās konferencēs var minēt sekojošās programmas mācībspēku zinātniskās prezentācijas, kuras ir prezentētas 2018./2019. akadēmiskajā gadā:

- Gaile A.: 2019 INEKA (Innovation, Entrepreneurship, Knowledge Academy) Verona, 2019, presentation, prezentācijas tēma "Values and career behaviours of entrepreneurs and employees", June 11-13, 2019, Verona, Italy. The research got the award as one of the best studies presented in conference.
- Ludviga I.: Workplace Expectations versus reality: Are Millennials so Different?" ziņojums 26th EBES Conference, Prague, Czech republic, 2018.gada 24.-26. oktobrī
- Ludviga I: Empirical evidence Against Generational theory" prezentācija ikgadējajā starptautiskajā zinātniskajā Baltijas biznesa vadības konferencē ASBBMC 2019 "Foreseeing Challenges and Opportunities for Organizations at the Macro and Micro Level", kas notika 2019.gada 21.-23. februārī, Rīgā
- Ludviga I; What Drives Value of Automated Performance Management Systems: Empirical Assessment" ziņojums starptautiskajā zinātniskajā konferencē "Eastern Academy of Management International 2019" kas notika 18-20 jūnijā, 2019., Dubrovnikos, Horvātijā
- Kalviņa A: Piedalīšanās paneldiskusija Academy of Management Annual Meeting Bostonā, ASV, 9.-13. Augustā 2019., tēma: "European Human Resource Management Programme: Experience as the source of learning and development".
- Rutka L: 13th annual International Technology, Education and Development Conference (INTED2019), IATED, Valencia (Spain): "People's with special needs understanding of the quality of life and the meaning of learning".
- Blumberga S.: 2019. - Atēnas, Grieķija, 17-19.07. NORDSCI 2019 Conference on Social Sciences. Prezentācijas tēma - Remote Work - Advantages and Disadvantages on the Example in IT Organization.
- Blumberga S.: 2019. Spain, Palma, Mallorca, 1-3.07. Dalība - 11. Starptautiskajā konferencē - EDULEARN19 International Conference of Education and New Learning Technologies. Prezentācijas tēma: Improvement of Customer Service Specialist Training During Merger of Commercial Banks.
- Blumberga S.: 2019.-Rīga, Latvija, 21.-22.02. Dalība Starptautiskajā konferencē - The 12th Annual Scientific Baltic Business Management Conference-Foreseeing Challenges and Opportunities for Organizations at the Macro and Micro Level. Presentation topic: Corporate Social Responsibility of Business Entities and Their Motivation for Charity Via a Portal of a

Charity Organization.

- Blumberga S.: –Somija, Helsinki, Finland, 17. – 19.07. NORDSCI Conference on Social Science. Prezentācijas tēma - Work Values of Y and Z Generations and Their Adaptation in New Workplaces in the Services Sector in Latvia.

Studiju programmas saturam atbilstošajā jomā ar programmas mācībspēku un studentu iesaisti tika realizēti sekojoši starptautiski zinātniskie projekti:

- Projekts „ENJOY GENERATION Z! – stimulating achievements and using modern IT technologies to increase effectiveness at work with Generation Z”; Grant agreement No.: 2018-1-PL01-KA204-050761
- CEEMAN pētījums “Management and Leadership Development Needs in Dynamically Changing Societies”

Šobrīd ir uzsākts un tiek realizēts projekts NAWA (Polish National Agency for Academic Exchange) projekts “IAP 4 GenZ – The International Academic Partnership for Generation Z”, kura mērķis ir izpētīt Z paaudzes vajadzības darba tirgū un sagatavot motivācijas modeli. Projekts tiek realizēts sadarbībā ar Instituto Politecnico Do Porto (Portugāle), WSB University in Toruń un University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Polija) un Masaryk University (Čehija). Projekta realizācijai tiks piesaistīti programmas studenti, veicot pētījumus maģistra darba kontekstā.

Pētījumu projekti regulāri tiek realizēti sadarbībā ar LPVA un tajos tiek iesaistīti arī programmas studenti. Piemēram:

- praktiskajā personāla vadības konferencē, Latvijā “HR Personāls”, kura notika 2018. gada oktobrī, tika prezentēts pētījums, kurš veidots sadarbībā ar programmas studentu Annu Šteinerti “Dažādu paaudžu gaidītais un realitāte Latvijas darba tirgū”;
- savukārt 2017. gada oktobrī tika prezentēts Anetes Kočkinas darba kontekstā veiktais pētījums par organizāciju dizainu “Organizāciju dizains – vai esam gatavi nākotnei?”.

Studiju programmas docētāji regulāri paaugstina savu kvalifikāciju piedaloties starptautiskos semināros un mācībās un iegūtās zināšanas izmanto studiju kursu pilnveidošanai. Piemēram:

- 2019. gadā Maija Zakriževska-Belogrudova piedalījās starptautiskajā ANSE rīkotajā vasaras universitātē „Bridging: Connecting Worlds through Supervision and Coaching”, Itālijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa “Sociālā un saskarsmes psiholoģija” docēšanā;
- 2018. gadā Solveiga Blumberga piedalījās mācību seminārā „Emotional Intelligence: identify, harness & manage emotions” Barselonā, Spānijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa “Vadības psiholoģija, ētika un sociālā atbildība” docēšanā;
- 2018. gadā Maija Zakriževska-Belogrudova piedalās starptautiskajā ANSE (Association of National Organisations for Supervision in Europe) Network konferencē „Teaching Supervision & Coaching”, Vācijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa “Vadības psiholoģija, ētika un sociālā atbildība” docēšanā;
- 2017. gadā programmas docētāja Iveta Ludviga apmeklēja semināru “PLS-SEM Using SmartPLS 3”, Northern Institute of Technology, Hamburgā, Vācijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa “Personāla analītika un pētījumu metodoloģija” docēšanā;
- 2017. gadā Lūcija Rutka Piedalās seminārā „EdTech – Seminar on Digital Technologies in Teaching and Learning”, kuru organizē starptautiskā CEEMAN asociācija, Slovēnijā. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa “Atvērtā inovācija un kreativitāte profesionālajā darbībā” docēšanā;
- 2015. gadā Agita Kalviņa piedalījās LUIS Biznesa Skolā (Itālijā) projekta „Master Programme in European Human Resource Management” pasākumu un mācību plāna izstrādē 2015. gadam, kas tiek realizēts sadarbībā ar partneraugtskolām. Projekts tiek realizēts katru gadu

kā starptautiskā prakse "European Human Resource Management" (EHRM);

- 2014./2015. gadā Henrijs Kalķis stažējās ASV Penn State University un ieguva sertifikātu "Human factors Engineering and Ergonomics". Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa "Darva vide un ergonomika" docēšanā;
- 2014. gadā Solveiga Blumberga piedalījās IMTA (International Management Teachers Academy) mācībās Slovēnijā, lai apgūtu mācīšanas metodoloģiju saistībā ar tēmām Līderība, Pārmaiņu vadība, Bizness un sabiedrība. Iegūtās zināšanas tiek izmantotas studiju kursa "Vadības psiholoģija, ētika un sociālā atbildība" docēšanā.

2018./2019. studiju gadā programmas docētāja Anita Gaile aizstāvēja doktora darbu par tēmu "Indivīda karjeras rīcību un individuālo vērtību mijiedarbība un ietekme uz subjektīvi veiksmīgu karjeru". Pētījuma rezultāti tika prezentēti starptautiskās zinātniskās konferencēs un tiek izmantoti studiju kursa "Personāla stratēģija un politika" docēšanā.

Pamatojoties uz augstākminēto informāciju, var secināt, ka programmas "Personāla vadība" akadēmiskais personāls ir augsti kvalificēts un patstāvīgi pilnveido savas zināšanas un tās pielieto studiju procesā. Tādējādi, studiju kursu saturs tiek regulāri atjaunots un atbilst jaunākajām tendencēm personāla vadības jomā, kā arī ar to saistītajā zinātnē.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Programmas "Personāla vadība" docētāji sadarbojas studiju kursu satura realizēšanā, uzlabošanā savstarpējās sasaistes nodrošināšanā iesaistoties Programmas padomes darbā vai individuālā kārtā. Piemēram, visi mācībspēki tika iesaistīti programmas sagaidāmo rezultātu pārformulēšanā un programmas kartēšanā. Programmas padomes atbildība ir programmas kvalitātes nodrošināšana, tā tiek regulāri, ne retāk kā reizi semestrī, un pārrunā aktuālās tendences personāla vadībā, programmas saturu un studentu vērtējumus pa studiju kursiem, prakšu saturu un programmas attīstību. Programmas padomē tiek iesaistīti arī profesionālas vides pārstāvji no LPVA un citi.

Mācībspēki, kuri pārstāv biznesa vidi, uzņem pie sevis studentus praksēs, kā arī piedāvā tēmas maģistra darba pētījumiem, kā arī iesaistās maģistra darbu recenzēšanā un piedalās maģistra darbu aizstāvēšanas komisijās.

Programmas realizācijas procesā notiek cieša mācībspēku sadarbība, kas izpaužas arī šādās Biznesa departamenta aktivitātēs:

- Noslēguma darbu rezultātu un recenziju kvalitātes apspriešana katedras sēdēs divas reizes gadā, diskutējot par vērtēšanas kritērijiem un noslēguma darbu kvalitātes uzlabošanas iespējām.
- Nodarbību savstarpēja hospitācija, stipro un vājo pušu apspriešana pēc tām.
- Atskaites par komandējumiem ikmēneša katedru sēdēs, kur mācībspēki dalās ar iegūto jaunāko pieredzi pētniecībā, projektu darbā, profesionālajā jomā un psiholoģiski pedagoģisko pieeju pielietošanā darbā ar studentiem.
- Kopīgs metodisko semināru apmeklējums vienu reizi mēnesī vai 8 stundu mācības vienu dienu semestrī, kas notiek interaktīvā veidā, kur mācībspēki dalās pieredzē un apspriež

jaunākās zinātniskās un profesionālās tendences, kā arī psiholoģiski pedagoģiskos paņēmienus un metodes studiju procesa uzlabošanai. Piemēram, 2018./19.g. augstskolā bija pasludināts par digitalizācijas gadu, kur mācībspēki piedalījās semināros par digitalizācijas tendencēm Latvijā un pasaulē, diskutēja par jaunāko sasniegumu ieviešanas iespējām studiju procesā; 11.2018. notika 8 stundu metodiskais seminārs “ Kvalitatīvās un kvantitatīvās pētījuma metodes studentu darbos”; u.c.

- Sadarbība projektos, kur mācībspēki gūto pieredzi izmanto studiju procesā. Piemēram, augstskolas RISEBA un Izglītības kvalitātes valsts dienesta projekts “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” (kopš 2018.g), kā ietvaros RISEBA mācībspēki gūto pieredzi par atbalstošas mācību vides veidošanu un pedagoga kompetences veicināšanu izmanto studiju procesā.
- Kopīgas mācību ekskursijas, kur mācībspēki kopā ar studentiem iepazīstas ar aktualitātēm nozarē, pielieto praktisko gadījumu analīzē nodarbībās auditorijā. Parasti šādās ekskursijā piedalās vairāki mācībspēki.
- Vismaz vienu reizi gadā mācībspēki piedalās kopīgā izglītojošā ekskursijā, kur notiek tuvāka savstarpēja iepazīšanās, tiek veicinātas pozitīvas emocijas un savstarpēja sadarbība. 2019. gada maijā notika ekskursija uz Gruziju, kur mācībspēki un augstskolas personāls apmeklēja Tbilisi universitāti un vēsturiskus objektus.

Studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī ir 59/14 vai viens mācībspēks uz 4,2 studentiem.

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	1_Statistika par studējošiem_MPV.docx	1_Statistika par studējošiem_MPV_EN.docx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	2_pielikums_MPV_IzglStand_LV.docx	2_pielikums_MPV(2.5)_EN_lab.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)	3_pielikums_MPV_Profes.stand_LV.docx	3_pielikums_MPV_Compliance to professional standart_EN.docx
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	4_pielikums_MPV_Kartējums_LV.docx	4_pielikums_MPV_mapping_EN.docx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	5_pielikums_MPV_Plāns_LV.docx	5_pielikums_MPV_Plan_EN.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	6_pielikums_Kursa paraksti_LV.zip	6_kursa apraksti_EN.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs	7_pielikums_MPV_Diploma_paraugs_LV.doc	7_pielikums_MPV_Diploma_EN.doc
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības iegūvi citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	8_Apliecinājums par izglītības iegūvi citā programmā_MPV.pdf	8_Apliecinājums par izglītības iegūvi citā studiju programmā_MPV_EN.pdf
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_MPV.pdf	9_Garantija par zaudējumu kompensāciju_MPV_EN.pdf
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmeni atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.		
Studiju līguma paraugs/-i	10_pielikums_Stud_ligums_PV80KP_LV.doc	10_pielikums_MPV_studiju_Ligumi_LV_ENG_OV_lab.doc
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.		